

А К Т Ы

ИЗДАВАЕМЫЕ

ВИЛЕНСКОЮ АРХЕОГРАФИЧЕСКОЮ КОММИССИЕЮ.

Томъ XI.

АКТЫ ГЛАВНАГО ЛИТОВСКАГО ТРИБУНАЛА.

ВИЛЬНА.

Въ типографіи А. Г. СЫРКИНА, Большая улица, собств. домъ—№ 37.

1880.

106701

ЛИЧНЫЙ СОСТАВЪ КОММИССИИ:

Предсѣдатель: Яковъ Оедоровичъ Головацкій.

Члены: { Семень Вукловичъ Шолковичъ.
Иванъ Яковлевичъ Спрогисъ.
Константинъ Ивановичъ Снитко.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Въ изданныхъ до сихъ поръ Виленскою Коммиссіей по разбору древнихъ актовъ десяти томахъ напечатаны имѣющіе болѣе важное значеніе для исторіи Западнаго края акты, выбранные изъ хранящихся въ Виленскомъ центральномъ архивѣ книгъ Гродненскаго, Брестскаго и Виленскаго земскихъ судовъ, Брестскаго, Гродненскаго и Виленскаго городскихъ судовъ, Брестскаго подкоморскаго суда, Брестской, Виленской, Кобринской и Каменецкой магдебургіи и Виленскаго магистрата. Въ настоящее время Коммиссія занимается разработкой историческаго матеріала, содержащагося въ книгахъ главнаго Литовскаго трибунала, и выходящій нынѣ въ свѣтъ XI томъ представляетъ собою сборникъ документовъ, найденныхъ въ этихъ книгахъ.

Главный Литовскій трибуналъ, учрежденный въ 1581 году при королѣ Стефанѣ Баторіѣ, былъ высшей судебной инстанціей великаго княжества Литовскаго, въ которой разсматривались и рѣшались дѣла, поступавшія апелляціоннымъ порядкомъ изъ низшихъ судебныхъ мѣстъ, — городскихъ, земскихъ, компромиссарскихъ и тому подобныхъ судовъ; приговоры его имѣли силу сеймовыхъ постановленій, которыхъ не вправѣ былъ отмѣнять и самъ король. Кромѣ судебныхъ дѣлъ, въ книги главнаго Литовскаго трибунала вносились были разнаго рода крѣпостные акты, — купчія, раздѣльныя, дарственныя и т. п. записи, завѣщанія, переказы, квитанціи въ полученіи денегъ или прекращеніи претензій и всякаго рода сдѣлки между частными лицами и общественными учрежденіями.

Для большаго удобства какъ самихъ членовъ главнаго Литовскаго трибунала, такъ особенно тѣхъ лицъ, которые должны были обращаться къ нему по своимъ

дѣламъ, все Литовское княжество было раздѣлено на двѣ половины,—репартицію *Вилenskую*, къ которой принадлежали нынѣшнія Виленская и Ковенская губерніи, и воеводства Полоцкое и Смоленское съ повѣтомъ Стародубовскимъ, и репартицію *Русскую*, обнимавшую нынѣшнюю Гродненскую, Минскую и частію Виленскую губерніи, а также воеводства Витебское и Мстиславское съ повѣтомъ Оршанскимъ. Первоначально главный трибуналъ имѣлъ свои засѣданія для Виленской репартиціи въ Вильнѣ и Трокахъ, а для Русской въ Новогородкѣ (нынѣшнемъ Новогрудкѣ, Минской губерніи) и въ Минскѣ; въ 1588 году Варшавскій сеймъ предписалъ трибуналу собираться для Виленской репартиціи только въ Вильнѣ, а для русской—попеременно: въ одномъ году въ Минскѣ, въ другомъ въ Новогрудкѣ; а въ 1775 году и для русской репартиціи назначено только одно мѣсто засѣданій главнаго трибунала,—въ Городнѣ. Время засѣданій главнаго Литовскаго трибунала называлось каденціями, которыя продолжались до 5 мѣсяцевъ; постановленіемъ сейма 1775 г. для Виленской каденціи назначено время съ 15 Ноября по 15 Апрѣля, а для Гродненской—съ 1 Мая по 30 Сентября.

По роду дѣлъ, подлежащихъ рѣшенію главнаго трибунала, онъ раздѣлялся на *свѣтскій* и *смѣшанный* (*judicium compositum*). Свѣтскій трибуналъ состоялъ изъ членовъ, которые были избираемы ежегодно на Февральскихъ сеймикахъ по одному отъ cadaго воеводства, земли и повѣта на одинъ годъ для каждой каденціи отдѣльно; члены выбирали изъ среды себя маршалка, который предсѣдательствовалъ на обѣихъ каденціяхъ. Трибуналъ смѣшанный образовали шесть избранныхъ предсѣдателемъ членовъ свѣтскаго трибунала совместно съ четырьмя назначенными отъ Виленской и двумя отъ Жмудской капитулы духовными римско-католическаго исповѣданія членами. Онъ разсматривалъ дѣла о невыдачѣ назначенной духовенству десятины, руги, о спорныхъ между свѣтскими и духовными лицами имѣніяхъ, объ отступникахъ отъ вѣры, и т. п. Трибуналъ этотъ имѣлъ свои засѣданія только въ одной Вильнѣ, по окончаніи Виленской каденціи.

Во время междуцарствія, когда, вслѣдствіе смерти короля, всѣ обыкновенные суды и въ томъ числѣ главный Литовскій трибуналъ прекращали свою дѣятельность, судебныя дѣла рѣшались судомъ *каптуровымъ*, которому предоставлено было, между прочимъ, право всякаго нарушителя благочинія и порядка поймать и судить (*captura*). Онъ состоялъ изъ 15 избранныхъ на предконвокаційныхъ сеймикахъ судей и рѣшалъ всѣ какъ гражданскія, такъ и уголовныя дѣла.

Въ Виленскомъ центральномъ архивѣ хранится 6660 книгъ и дѣлъ главнаго Литовскаго трибунала, въ томъ числѣ имѣющихъ особенно важное значеніе для

исторіи края крѣпостныхъ (актовыхъ) книгъ 188 и книгъ судебныхъ рѣшеній (декретовыхъ) 281. Онѣ обнимаютъ собою почти два столѣтія, съ 1615 по 1799-й годъ включительно. Первоначально въ судопроизводствѣ главнаго Литовскаго трибунала, также какъ и прочихъ судебныхъ мѣстъ княжества Литовскаго употреблялся *русскій языкъ*, согласно предписанію Литовскаго статута—изданія 1588 года (разд. IV, артикулъ 1); но когда въ 1697 году послѣдовало такъ называемое уравниеніе правъ Литвы съ Польшей, то закономъ было постановлено, чтобы во всѣхъ судахъ великаго княжества Литовскаго употреблять *языкъ польскій*, вмѣсто русскаго, который съ этого времени былъ совершенно вытѣсненъ изъ судебной практики; хотя нельзя не замѣтить, что еще ранѣе, почти съ половины 17-го столѣтія, юридическіе акты, представляемые къ явкѣ въ главный трибуналъ, не только католиками и униатами, но даже такими ревнителями православія и русской народности, какими были настоятели Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, писались на польскомъ языкѣ; такъ далеко уже простерлась въ то время полонизація Западно-русскаго края.

Издаваемый нынѣ XI-й томъ актовъ содержитъ въ себѣ 166 документовъ, изъ коихъ 143 принадлежатъ свѣтскому трибуналу, 11 смѣшанному и 12 каптуровымъ судамъ, бывшимъ во время междоцарствій по смерти королей: Яна Казимира (1668 и 1669 г.), Яна III (1697) и Августа II (1733 г.). Изъ числа названныхъ документовъ одинъ относится къ XIV, два къ XV, 20 къ XVI, 86 къ XVII и 57 къ XVIII столѣтіямъ и по большей части составляютъ первоначальную или вторичную явку въ трибуналъ разнаго рода юридическихъ актовъ,—завѣщаній, дарственныхъ записей, квитанцій и т. под.; собственно судебныхъ рѣшеній между ними очень не много,—не болѣе двѣнадцати.

По содержанію своему акты XI тома представляютъ, какъ и всѣ вообще древніе акты, живой интересъ въ различныхъ отношеніяхъ: юридическомъ, филологическомъ, бытовомъ и экономическомъ. Но особенно важное значеніе они имѣютъ для исторіи Западно-русской церкви, такъ какъ всѣ безъ исключенія принадлежатъ къ разряду документовъ чисто церковныхъ и въ общей совокупности даютъ живое представленіе о внѣшней жизни церквей, монастырей и духовенства, особенно монашествующаго. Для удобнѣйшаго обозрѣнія актовъ настоящаго тома ихъ можно соединить въ 3 отдѣльныя группы: первую образуютъ документы, относящіеся къ учрежденію и матеріальному обезпеченію церквей и монастырей,—такъ называемыя фундаціи, дарственные записи и т. п.; во вторую входятъ документы характера чисто экономическаго,—касающіяся внѣшней, хозяйственной жизни бѣлаго и монашествующаго духовенства,—купчія крѣпости, продажныя и квитанціонныя записи и проч.; наконецъ третью группу составляютъ акты, свидѣтельствующіе о тяжелой борьбѣ православія съ его заклятыми врагами,—латинствомъ и унией.

I.

Живое религиозное чувство, издавна одушевлявшее православныхъ въ Западно-русскомъ краѣ, особенно часто выражалось въ заботливости ихъ о благолѣпіи св. храмовъ. Ревнунъ о славѣ имени Божіа и духовной пользѣ своихъ единовѣрцевъ, не только знатные и богатые дворяне и духовные, но даже бѣдные землевладельцы основывали церкви и монастыри, снабжали ихъ необходимыми принадлежностями, обеспечивали нескудными средствами содержанія и нерѣдко сами посвящали себя въ нихъ на служеніе церкви. Частнымъ лицамъ въ ихъ усердіи къ церкви Божіей не уступали и нѣкоторые изъ польскихъ королей (напр. Александръ и Сигизмундъ Августъ, надѣлившіе нѣкоторыя церкви землей и угодьями). Замѣчательно, что тогдашніе основатели и благотворители церквей обращали особенное вниманіе не только на религиозное просвѣщеніе народа словомъ Божіимъ, но и на обученіе дѣтей грамотѣ и призрѣніе престарѣлыхъ и больныхъ; почему при церквяхъ нерѣдко основываемы были богадѣльни и устрояемы небольшія школы.

Появленіе въ концѣ XVI столѣтія уніи, вступившей тотчасъ же въ борьбу съ православною церковію, возбудило въ православныхъ еще болѣе горячую ревность къ поддержанію православія устроеніемъ церквей и монастырей и обогащеніемъ ихъ приношеніями и вкладами. Уніаты съ своей стороны, подражая православнымъ, въ видахъ распространенія *святого единенія* (т. е. уніи) стали также дѣлать немалыя пожертвованія на уніатскіе монастыри и существовавшія при нихъ училища.

Вслѣдствіе этого издаваемые нынѣ акты представляютъ намъ цѣлый рядъ вновь основанныхъ какъ православныхъ, такъ и уніатскихъ церквей и монастырей и множество сдѣланныхъ въ ихъ пользу пожертвованій и благотвореній.

Ц е р к в и.

Сулятицкая. Въ 1433 году (№ 3), „пани Глѣбовая Вяжевичъ, Рачкова дочка, прозвищемъ Милохна Анна“, къ двумъ уволокамъ незаселенной земли, которою ея предки надѣлили находящуюся въ с. *Сулятичахъ* (нынѣ Минской губ., Новогрудскаго уѣзда) Варваринскую церковь, прибавила еще четыре уволоки, двѣ незаселенныя и двѣ съ двумя семьями „людей хрестіанъ“; кромѣ того назначила къ ежегодному отпуску изъ имѣнія Сулятичъ „полтора камня (камень=36 фун. и 17½ лотамъ) воску на свѣчи, 10 мѣръ Новгородское мѣры вина на службу Божію и сукна поцу черного, доброго локоть десять“. Земельный надѣлъ предоставленъ былъ также

въ пользованіе „господина попа“, который обязывался записать въ „суботникъ“ имена родныхъ и друзей жертвователницы и каждую субботу совершать заупокойную по нимъ литургію; кромѣ того онъ долженъ былъ держать у себя „дьяка, доброго клирошанина, шобы ему службу Божию отпраовати помогаль“. При составленіи дарственной записи находились митрополитъ Кіевскій и всея Руси Георгій (вѣроятно Герасимъ, поставленный въ митрополиты изъ Смоленскихъ епископовъ въ 1433 г.), чернецъ его, архидьяконъ Кирила и его милость князь Кгедройтъ Романъ. Въ 1665 г. Сулятицкая церковь была уже въ рукахъ уніатовъ, такъ какъ дарственную являлъ въ главномъ трибуналѣ ксендзъ Габріель Коленда, архимандритъ Полоцкій, администраторъ Кіевской митрополіи, впоследствии уніатскій митрополитъ.

Дубновицкая. Въ 1546 г. (№ 9) Дубновицкіе господарскіе бояре: *Головня, Новицкій* и другіе (всего 12 человекъ), испытывая затрудненіе „добѣгати до церкви Порохонское, Пречистое Богородицы (нынѣ Минской губ., Пинскаго уѣзда), къ которой передъ тымъ добѣгали предки и отцы ихъ, и они сами“, рѣшили построить особую церковь во имя св. Параскевы въ селѣ своемъ Дубновицкомъ и священнику оной „на пожитокъ“ каждый далъ по участку пахатной и сѣнокосной земли, по нѣскольку бортей и ульевъ пчелъ; при этомъ четверо принадлежавшихъ названнымъ боярамъ крестьянъ также пожертвовали на церковь по небольшой части земли и луговъ, по нѣскольку бортовыхъ деревьевъ и ульевъ пчелъ. Кромѣ того священникъ получилъ право пользоваться лѣсомъ, заниматься рыбной и звѣриной ловлей и бесплатно молотъ хлѣбъ на свою надобность въ мельницѣ на рѣкѣ Бобрикѣ. Владыка Пинскій *киръ Варламій* благословилъ пожертвованіе и поставилъ къ новоустроенной церкви священника, оставивъ его навсегда „на кунцы соборной на 12-ти грошей“; почему онъ обязанъ былъ ѣздить, наравнѣ съ другими священниками, въ Пинскъ къ собору.

Ковенская. Въ 1553 г. (№ 7) король польскій Сигизмундъ Августъ, извѣстный своею вѣротерпимостію, предписалъ „державцы Ковенскому и справцы (ревизору) замковъ и дворовъ своихъ въ великомъ княжествѣ Литовскомъ Хвальчевскому отвести и для Ковенской церкви всѣхъ святыхъ, закону Греческаго“, одну уволоку земли вблизи города и освободить ее отъ всякихъ платежей и повинностей; въ случаѣ же неимѣнія свободной земли переселить когонибудь изъ живущихъ тамъ людей на другое мѣсто, а землю отдать церкви, „и нехай попъ тамошній добровольне тое земли уживаетъ и за насъ гоподара Бога просить“.

Въ 1554 г. (№ 10) Фальчевскій отвелъ священнику Ковенской церкви всѣхъ Святыхъ Алексію указанную королемъ уволоку; кромѣ того тотъ же священникъ

взялъ королевской земли 20 морговъ съ уплатой въ казну короля 2-хъ грошей (грошъ около 6^{1/2} к.) и 6 пѣнезей (грошъ=10 пѣнезей). Но Ковенскій староста панъ Юревичъ Комаевскій отнялъ у священника Алексѣя отведенную для его церкви землю и потому, по жалобѣ священника, король предписалъ (въ 1555 г., № 12) какъ Фальчевскому, такъ и Комаевскому (№ 13), чтобы отнятая уволога снова была возвращена церкви. Такимъ образомъ мы видимъ, что въ половинѣ XVI ст. въ самомъ центрѣ Жмуди, которая еще въ XIV вѣкѣ была обращена въ католичество королемъ Ягеллой, существовала православная церковь. Въ XVII ст. она вѣроятно была захвачена уніатами, такъ какъ указанные здѣсь документы были явлены въ трибуналѣ уніатскимъ митрополитомъ Флоріаномъ Гребницкимъ, при чемъ церковь Всѣхъ Святыхъ названа уже *церковію ritus graeco-uniti*.

Старомядельская. Тотъ же король въ 1559 году (№ 15) предписалъ „секретарю своему и державцы замку Мядельскаго“, Нарушевичу, чтобы отведенныя по волѣ короля для Мядельской Троицкой церкви (нынѣ Виленской губ., Вилейскаго уѣзда), двѣ увологи земли не были облагаемы чиншемъ въ пользу королевской казны. Эта льготная королевская грамота въ 1740 году явлена въ трибуналѣ въ пользу Виленскихъ базилианъ; значитъ Мядельская церковь была уже захвачена уніатами и подчинена Виленскому Троицкому монастырю.

Заблудовская. Въ 1565 году (№ 16) гетманъ великаго княжества Литовскаго Григорій Александровичъ Ходкевичъ, построивши въ имѣніи своемъ въ м. *Заблудовъ* (нынѣ Гродненской губ., Бѣлостоцкаго уѣзда) „ку размноженію хвалы Божіей и для збиранья и богомолья людей народу хрестіанского“, церковь во имя Успенія пресв. Богородицы и *св. великаго чудотворцы Миколы*, поставивши къ ней священникомъ *Остафія Григоревича*, а діаконъ брата его *Ивана*, отвелъ земли на пашню священнику 2 увологи и діакону 1 увологу, „а на збудованье дому поповскаго“ далъ плацъ на улицѣ близъ церкви; вмѣсто выдававшейся прежде изъ имѣнія Заблудова десятины назначилъ десятину съ своихъ крестьянъ, съ каждой полной увологи полъ копы ржи, что составляло всего 200 копъ ржи и столько же ячменя. Десятину эту должны были выбирать съ мѣщанъ *войтъ или сотскій*, а съ волости *лавникъ*, и, сложивши ее въ одно мѣсто, дѣлить слѣдующимъ образомъ: священнику русскому 50 копъ ржи и 50 ячменя; столько же діакону и столько же *плебану* (т. е. ксендзу) мѣстнаго костела, которому также было отведено 2 увологи земли и 5 свободныхъ плацовъ при костелѣ; изъ остальной части десятины 25 копъ ржи и 25 копъ ячменя слѣдовало отдавать уставнику, „который ижъ бы при церкви уставичне былъ установленный человекъ, грамотѣ умѣлый и церкви пильный“, и столько же „мистру при костелѣ римскомъ, а они за то послуги свое костельное

мають быть пильни и къ тому мають на науцѣ дѣтей держати“. Кромѣ того войтъ обязанъ былъ собирать съ каждаго полнаго мѣщанскаго плаца по 4 гроша *коледы* и, раздѣливъ на три части, одну отдать священнику, другую діакону, а третью плебану, которые затѣмъ не имѣли уже права брать платы за мѣсто для погребенія умершихъ, и за требоисполненіе бѣднымъ людямъ; съ зажиточныхъ же назначена была опредѣленная плата за всякую потребу, именно „отъ проводу грошей 6, отъ упису въ субботникъ грошей 12, окромъ если хто по доброй воли што отпишетъ; отъ вѣнчанья по грошу, а одѣ хрыщенья дитяти грошъ“.

Кромѣ церкви Ходкевичъ построилъ еще при ней *шпиталь* (богадѣльню), въ который слѣдовало принимать „людей убогихъ такъ закону грецкаго, яко и римскаго, одножъ старыхъ, недужихъ, хорыхъ, немочныхъ, хромыхъ, невидущихъ, которые бы вже до работы негодилися“, и на содержаніе ихъ назначилъ производившуюся прежде причту православной церкви десятину изъ имѣнія Заблудова; ржи бочекъ 60, ячменя бочекъ 15, гороху бочекъ 6 и гречихи бочекъ 20; для управленія богадѣльней и наблюденія за порядкомъ въ ней мѣщане должны были выбирать на нѣсколько лѣтъ двоихъ радцевъ.

Такимъ образомъ, обезпечивая причтъ, какъ православной церкви, такъ и католическаго костела землей, ругой и денежной выдачей, щедрый жертвователь позаботился вмѣстѣ съ тѣмъ объ обученіи дѣтей и призрѣніи слабыхъ и престарѣлыхъ.

Въ 17-мъ столѣтіи Виленскій воевода князь Янушъ Радивиль устроилъ при Заблудовской церкви православный монастырь и подчинилъ его вѣдѣнію Виленскаго св. Духовскаго монастыря; послѣ смерти князя Януша, жена его Марія, дочь Молдавскаго господаря, завела при Заблудовскомъ монастырѣ „для обученія дѣтей хрестіанскихъ святой православной греческой вѣры наукамъ, рускія и латинскія школы, т. е. коллегію“, пожертвовавъ въ 1659 г. (№ 5152) изъ записанныхъ ей мужемъ 600 тысячъ злотыхъ польскихъ 150 тысячъ на Заблудовскій монастырь и его училище, а также Виленскій св. Духовскій мужескій и находившійся при немъ женскій монастыри; сумма эта была обезпечена на имѣніяхъ Заблудовѣ и Бѣлицѣ.

Но уніаты давно вели уже дѣло о присвоеніи себѣ Заблудовской церкви, доказывая, что она основана была Ходкевичемъ для уніи, и главный Литовскій трибуналъ опредѣлилъ наконецъ передать ее въ руки уніатовъ, вслѣдствіе чего уніатскій митрополитъ Гавріиль Коленда, овладѣвъ Заблудовской церковію и монастыремъ, явилъ въ 1671 г. (№ 72) въ Литовскомъ трибуналѣ актъ отреченія отъ пожертвованной Маріей Радивиль суммы по „какому то появившемуся у дизуни-

товъ завѣщанію“; при чемъ доказывалъ, что княгиня Радивиль не имѣла права распоряжаться принадлежавшими ей суммами.

Рогачевская. Въ половинѣ 16 столѣтія между священникомъ Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви Θεодоромъ Ивановичемъ и земляниномъ Зенковичемъ—происходилъ споръ изъ-за владѣнія землями и угодіями. Дѣло объ этомъ было разобрано на мѣстѣ въ 1553 г. особыми комиссарами, назначенными королевой Боной; въ 1562 году по повелѣнію Сигизмунда Августа рассматривалось подстаростимъ Рогачевскимъ Мурзой и окончательно рѣшено въ 1565 г. (№ 14) державцею Рогачевскимъ Бакою. Церкви предоставлены земли, луга, лѣса, борти и деревни съ крестьянами, лежащія на лѣвомъ берегу рѣки Добосны, со стороны г. Рогачева, а Зенковичу на правомъ берегу; бобровые гоны и рыбная ловля дозволена на обоихъ берегахъ, съ тѣмъ, чтобы ловъ былъ раздѣляемъ по поламъ; наконецъ мельницей на р. Добоснѣ могли пользоваться одинаково и священникъ и Зенковичъ. По заявленію священника, Поболовскій островъ, о которомъ главнымъ образомъ шелъ споръ, „перво того давно за славной памяти князя Витольда держали два брата, Дитятко и Михайлочко, а прѣдокъ священника попъ Рогачевскій небощикъ Григорій получилъ въ пользованіе половину его“.

Въ 1760 г. переписка по этому дѣлу явлена въ трибуналѣ въ пользу Рогачевскихъ базилянъ, которые, значитъ, захватили себѣ земли Козьмо-Демьянской церкви.

Куренецкая. Въ Виленской губерніи, Вилейскомъ уѣздѣ, въ 8-ми верстахъ отъ уѣзднаго города, находится довольно большое и весьма торговое мѣстечко Куренецъ, бывшее, по всей вѣроятности, однимъ изъ древнѣйшихъ русскихъ селеній въ здѣшнемъ краѣ, такъ какъ изъ акта № 18 видно, что уже въ 1355 году здѣсь была основана православная церковь Рождества пресв. Богородицы княземъ Пинскимъ и Мстиславскимъ Василюемъ Михайловичемъ Нарымунтомъ, который надѣлилъ ее землей. Земельный надѣлъ этой церкви былъ увеличенъ другими щедрыми благотворителями, какъ то: великимъ княземъ Александромъ (20 мая 1491 г.) и княземъ Николаемъ Радивиломъ въ 1553 г. Въ томъ же мѣстечкѣ существовала и другая церковь св. Спаса, имѣвшая также свои угодья. Въ 1576 г. писарь и референдаръ великаго княжества Литовскаго Гавріиль Война, „видечи пильного до службы Божей отца Григорія Василевича, котораго прислалъ Θεофанъ Богданъ—архіепископъ земли Полоцкой и Мстиславской Австафію Воловичу“, отдалъ ему и его преемникамъ и Спаскую церковь, по смерти священника оной, отца Афанаса Ивановича; кромѣ того по просьбѣ свящ. Василевича укрѣпилъ за Куренецкою церковію и обозначилъ точными границами всѣ принадлежавшіе ей участки земли,

и изъ аренды своего Куренецкаго имѣнія назначилъ священнику къ ежегодной выдачѣ на „великій день“ по 25 золотыхъ и право молоть въ Куренецкихъ мельницахъ „безъ раду и мѣрки“. Такимъ образомъ Куренецкая церковь есть чуть ли не самая древняя изъ всѣхъ сельскихъ приходскихъ церквей нашей губерніи, неизбѣжавшая, впрочемъ, въ послѣдствіи общей участи православныхъ храмовъ,—захвата уніатами. Въ настоящемъ столѣтіи въ Куренцѣ существовалъ костелъ, послѣ польскаго мятежа 1863 г. обращенный въ православную церковь, но не во имя св. Спаса, а Покрова пресв. Богородицы. Весьма замѣчательно, что въ 1576 году при Куренецкой Спаской церкви жилъ *боколяръ* и слѣдовательно производилось обученіе дѣтей, а при церкви Рождества пресв. Богородицы существовало *братство*, которое Гавріилъ Война старался оградить отъ всякой „кривды, не только одъ арендара, або ураду, и отъ самага себя и своихъ наслѣдниковъ“.

Волчасская. Въ 1609 году (№ 27 и 28), по просьбѣ землянина Филона Волчацкаго, котораго предокъ Андрей Волчацкій своимъ иждивеніемъ и на собственной землѣ, полученной отъ удѣльныхъ князей за заслуги, построилъ церковь Успенія пресв. Богородицы, король Сигизмундъ III надѣлилъ эту церковь (нынѣ Могилевской губ., Чериковскаго уѣзда) пустошью, утвердивъ свой даръ грамотой на имя двоюроднаго брата Филона Волчацкаго Θεодора, „который собѣ добровольне при своей-же церкви и своихъ отчистыхъ добрахъ станъ обралъ духовный“.

Девятковицкая. Въ 1658 году (№ 50), стольникъ Ошмянскій Александръ Александровичъ Слизенъ и жена его, назначили для Девятковицкой уніатской церкви, (нынѣ Гродненской губ., Слонимскаго уѣзда) къ ежегодной выдачѣ 16 бочекъ разнаго хлѣба, полъ шанка (шанокъ=полъ четверти), пшеницы на просфоры, гарнецъ вина на обѣдни, фунтъ ладону и 5 фунтовъ воску на свѣчи, а въ случаѣ неурожая—на все это деньгами по 50 золотыхъ. За это священникъ обязанъ былъ еженедѣльно по субботамъ совершать въ поминъ душъ жертвователей и ихъ родныхъ, акаѳистъ и молебень пресв. Богородицѣ; въ случаѣ же неисполненія этого условія назначенная ему руга должна быть обращена на устроенную жертвователями при Девятковицкой церкви богадѣльню.

Мерецкая. Въ м. Меречи (Виленской губерніи, Троцкаго уѣзда) существовала церковь, построенная и обеспеченная владѣльцемъ имѣнія Меречи Бердѣемъ; въ XVII столѣтіи она была уже уніатской и въ 1696 году (№ 100), вслѣдствіе старости и слѣпоты священника оной Василевскаго, по распоряженію уніатскаго митрополита Льва Заленскаго, подробно описана Виленскимъ протопопомъ и настоятелемъ Никольской церкви Іоанномъ Бобромъ, при чемъ самая церковь и принадлежавшая ей земля со всѣмъ недвижимымъ имуществомъ передана въ завѣдыва-

ніе арендатора имѣнія, а церковная утварь, облаченія и книги взяты на храненіе въ Виленскую митрополитанскую Пречистенскую церковь. Сдѣланная протопопомъ Бобромъ опись представляетъ намъ убогую обветшалую церковь, съ разбитыми окнами, безъ колоколовъ, хотя и снабженную достаточнымъ количествомъ священ-
ныхъ принадлежностей богослуженія, изъ которыхъ инныя, напр. евангеліе, сосуды и ризы довольно красивы и цѣнны. Не менѣе скромны принадлежащія церкви причтовыя строенія и вся внѣшняя обстановка жизни приходскаго священника ¹⁾.

Декшнянская. Въ 1718 году (№ 131), Виленскій подстолий Михаилъ Шумскій, заботясь о духовной пользѣ своихъ крестьянъ, чтобы, за отдаленностію уніатскихъ церквей, они не умирали безъ крещенія и напутствія св. причащеніемъ, построилъ въ имѣніи своемъ Декшнянахъ, въ с. Путникахъ, уніатскую церковь, снабдилъ ее всѣми принадлежностями и на содержаніе священника назначилъ 3,000 злотыхъ, обезпечивъ ихъ на одномъ изъ своихъ фольварковъ; а въ слѣдующемъ 1719 году жена его надѣлила новоустроенную церковь землей (№ 133).

Монастыри.

Древнѣйшій изъ всѣхъ православныхъ монастырей западнаго края есть *Лавришевскій*, основанный въ 1262 году княземъ Воишелгомъ на берегу Нѣмана вблизи Новогородка (Минской губерніи). Въ 1398 г. (№ 1), по приказанію Витовта, Новгородскій намѣстникъ Петрашъ Монтигирдовичъ, вслѣдствіе жалобы архимандрита Мисайлы на то, что княжескіе люди ходятъ въ лѣсъ чрезъ монастырь, „а о той дорозе монастыру великая кривѣда и татьба деетъ се“, обмежевалъ монастырскія земли и проложилъ новую дорогу мимо монастыря.

Въ 1521 г. (№ 6) Оношко (Онуфрій) Витонизскій съ сынами пожертвовали „ку Пречистое дому въ Лавришовъ монастырь, архимандриту Прокопею“ 2 увологи сѣножати и половину луга *Древоскинща*; а другую половину того же луга записалъ монастырю сосѣдъ Витонизскаго—Ходкевичъ.

Въ 1566 г. (№ 17) по жалобѣ архимандрита Нектарія Маскевича на то, что крестьяне князя Николая Радивиля самовольно захватывали себѣ монастырскіе

¹⁾ Къ сожалѣнію Мерецкая церковь и въ настоящее время находится не въ лучшемъ состояніи: она помѣщается въ одной комнатѣ 2-го этажа бывшей. Мерецкой ратуши, каменнаго, растрескавшагося и постоянно-угрожающаго паденіемъ зданія, въ башнѣ котораго устроена небольшая колокольня. А рядомъ съ этою бѣдною православною церковію стоитъ не только огромный католическій костелъ, но и прекрасная каменная еврейская синагога.

поля, луга и хмѣлища, изъ за чего происходили споры, несогласія, бои и грабежи, Несвижскій намѣстникъ разобралъ дѣло и, основываясь главнымъ образомъ на представленныхъ Нектаріемъ фундушевыхъ записяхъ пановъ Бѣльковичей, Ходкевичей, Хребтовичей, а также на произведенномъ по приказанію Витовта размежеваніи, отвелъ монастырю всѣ земли, луга и хмѣлища, лежащія за рѣкою Боловячею.

Въ 1716 г. (№ 122) Иванъ Буринскій, имѣя на имѣніи Хребтовичей—Сѣнно долгъ въ 1300 польскихъ злотыхъ, пожертвовалъ эту сумму Лавришовскому монастырю, въ которомъ была погребена жена его, и предоставилъ настоятелю Северину Клепацкому право взыскать означенныя деньги съ имѣнія Сѣнна.

Виленскій св.-Духовскій. Въ 1609 г. уніаты овладѣли древнѣйшимъ Виленскимъ монастыремъ св.-Троицы, который основанъ еще въ XIV столѣтіи и при которомъ въ концѣ XVI вѣка образовалось знаменитое и могущественное Виленское православное братство. Уступая силѣ, православные оставили Троицкій монастырь и избрали себѣ средоточіемъ вновь построенную, послѣ недавняго страшнаго пожара въ Вильнѣ, церковь св. Духа, при которой тотчасъ образовался сначала мужескій, а вскорѣ потомъ и женскій православный монастырь. При томъ монастырѣ утвердилось православное братство и онъ сдѣлался представителемъ и руководителемъ всего западнаго православія въ его борьбѣ съ уніей и латинствомъ, подобно тому, какъ Троицкій монастырь сталъ во главѣ уніатской партіи и такимъ образомъ два эти монастыря, отдѣленные одинъ отъ другого только узкой улицей, стояли другъ противъ друга, какъ бойцы, готовые во всякое время вступить въ бой между собою.

Православные не жалѣли средствъ на поддержаніе и обогащеніе какъ св.-Духовскаго монастыря, такъ и находившагося при немъ Виленскаго братства.

Въ 1593 г. (№№ 20, 21, 22) князь Александръ Ивановичъ Полубинскій, каштелянъ Новгородскій, вмѣстѣ съ женой своей Софьей Юрьевной, княжной Гольшанской, „маючи взглядъ добраго помноженія хвалы Божое закону греческого, набоженства русскаго релиіи нашої, улюбивши початокъ sprawy доброе въ братствѣ духовномъ, при св. Троицы церкви Виленской будучомъ, одѣ короля его милости упривиліюванымъ и одѣ христолюбивыхъ хрестіанъ наданомъ и уфундованомъ, пожертвовали на школу коллегіумъ ихъ братскаго, для твиченія и ученія въ оной школѣ дѣтей у наукахъ вшелякихъ, такъ езыка греческаго и словенскаго, яко и иныхъ“ имѣніе свое Судервы съ строеніями, двумя крестьянскими дворами, пахатными и сѣнокосными землями и лѣсомъ. Все принадлежащее имѣнію было подробно описано въ инвентарѣ и передано братству вознымъ при свидѣтеляхъ.

Но едва только братство вступило во владѣніе подареннымъ ему имѣніемъ,

какъ въ 1596 г. (№ 23) „алтариста и подкустошъ костела головного въ замку Виленскомъ св. Станислава князь, т. е. ксендзъ Мазанковичъ“ подалъ жалобу на насильственное будто бы отнятіе у него братствомъ земель, сосѣднихъ съ Судервой. Для рѣшенія дѣла на мѣстѣ назначенъ былъ подкоморій Ясинскій и, хотя истецъ не могъ представить никакихъ доказательствъ принадлежности къ костелу спорныхъ земель, а выбранный отъ кола рыцерскаго и всего поспольства закону греческого на 1596 г. староста братства князь Богданъ Огинскій ссылался на свидѣтелей и показывалъ письменные документы; не смотря на то, подкоморій сталъ клонить дѣло въ пользу Мазанковича и, когда князь Огинскій потребовалъ, чтобы сдѣланъ былъ предписываемый закономъ объѣздъ всего спорнаго участка, подкоморій отвѣчалъ: „ижъ дей мой конь dalej ити не хочетъ.“ Видя такую явную несправедливость со стороны подкоморія, князь Огинскій принужденъ былъ подать апелляцію въ главный Литовскій трибуналъ.

Подобнымъ же образомъ въ 1608 г. (№ 26) землянинъ Богдевичъ предъявилъ искъ къ мѣщанамъ Виленскимъ Волковичу и Кононовичу, яко бы старостамъ братскимъ, въ томъ, будто они насильно овладѣли тремя принадлежавшими Богдевичу лугами, скосили на нихъ траву и отвезли ее въ братское имѣніе Судервы. Хотя повѣренный братства Гостевичъ просилъ остановить судебное разбирательство, доказывая, что Волковичъ и Кононовичъ не были братскими старостами, при чемъ представилъ полномочіе отъ всего братства; но городскій судъ не уважилъ его ходатайства, даже не позволилъ ему подать апелляціи въ главный трибуналъ, но приговорилъ братство къ уплатѣ за сѣно и сѣдебныя издержки, а луга присудилъ Богдевичу,—такъ враждебно дѣйствовала противъ православнаго братства даже мѣстная судебная власть.

Въ 1667 г. (№ 56, 57) Регина Швыковская пожертвовала св. Духовскому монастырю полторы тысячи злотыхъ польскихъ съ тѣмъ, чтобы ей въ пожизненное владѣніе былъ отданъ принадлежащій монастырю домъ на Субочъ (нынѣ Сиротской) улицѣ, и еженедѣльно по пятницамъ совершалась въ братской церкви поминальная обѣдня какъ за жертвовательницу, такъ и за ея родителей и родныхъ. Умирая, Швыковская завѣщала монастырю еще тысячу злотыхъ, которыя, вмѣстѣ съ вышеупомянутой суммой братство получило сполна отъ наслѣдниковъ Швыковской въ 1685 году (№ 88).

Въ 1669 г. (№ 68) Анастасія Петровская пожертвовала 1000 злотыхъ польскихъ на поминъ души съ тѣмъ, чтобы означенная сумма была по ровну раздѣлена между мужскимъ и женскимъ св. Духовскими монастырями.

Въ 1714 г. (№ 136) Василій Долматскій за мѣсто для погребенія его и на

помины души завѣщаль монастырю 1000 злотыхъ польскихъ, которыя настоятель Евѣимій Власевичъ получилъ отъ жены Долматскаго въ 1721 г.

Виленскому св. Духовскому монастырю, какъ главному ревнителю православія и представителю всей православной половины Западно-русскаго народа, охотно подчинялись, какъ своему руководителю, нѣкоторые изъ меньшихъ и отдаленныхъ отъ столицы великаго княжества монастырей. Въ такой зависимости былъ напр. Новодворскій, Цеперскій, Заблудовскій и нѣкоторые другіе монастыри. Въ 1631 г. (№ 86) Аполонія Войнина передала во власть св. Духовскаго монастыря и бывшаго при немъ братства находившійся въ ея имѣніи *Купятицкій* монастырь (нынѣ Минской губерніи, Пинскаго уѣзда), съ церковію и со всѣмъ его какъ движимымъ, такъ и недвижимымъ имуществомъ. Составленный при этомъ инвентаръ представляетъ подробное описаніе монастыря, всѣхъ его строеній, церкви, утвари, облаченій и другихъ принадлежностей богослуженія. Церковь во имя Введенія Божіей матери была деревянная, съ двумя куполами, крытыми жестью и вѣнчанными одинъ — золоченымъ, а другой желѣзнымъ крестомъ; при церкви находилась деревянная часовня. Церковная утварь по преимуществу была серебряная, книги рукописныя и печатныя какъ мѣстныхъ Западно-русскихъ, такъ и Московской типографій; иконы — украшены ризами и разнаго рода золотыми и серебрянными привѣсками. Монастырскія зданія были деревянные, большею частію запущенныя, при томъ весьма простыя и скромныя. Земли монастырь имѣлъ 6 уволокъ, бывшія въ чиншевомъ владѣніи у крестьянъ. Вообще инвентаръ Купятицкаго монастыря, по своей древности и необыкновенной подробности весьма интересенъ для желающихъ ближе ознакомиться съ внѣшней обстановкой иноческой жизни въ нашихъ древнихъ монастыряхъ.

Евѣевскій. Въ 1619 г. (№ 31, 32) горячіе ревнители православія, Троцкій подкоморій Богданъ Матфѣевичъ Огинскій и супруга его Раина Воловичовна въ имѣніи своемъ Евѣѣ (въ 35 верстахъ отъ Вильны), при двухъ находившихся тамъ православныхъ церквяхъ, Успенія пресв. Богородицы и Вознесенія Христова, основали монастырь, на содержаніе котораго пожертвовали мызу въ Евѣѣ со всѣми постройками, четырнадцать плацовъ, два села „съ людьми осѣлыми, рѣчку съ езами и всякимъ ловеньемъ рыбъ“ и шесть озеръ; кромѣ того дозволили свободный ловъ рыбы еще въ 4-хъ озерахъ и пользованіе лѣсомъ на монастырскія нужды. Новосозданный монастырь поставленъ былъ подъ защиту и наблюденіе Виленскаго св. Духовскаго монастыря и братства, которые должны были заботиться, чтобы Евѣевскій монастырь „годными и способными на то дѣлательми и строителями опатронъ былъ“, чтобы въ немъ было не менѣе двухъ священно-иноковъ

и одного ієродіакона, „опричь приспособленныхъ водлугъ potrzeby до церкви діаконъ и выростковъ;“ чтобы ежедневно совершалась церковная служба, а въ дни праздничные и воскресные произносились проповѣди; наконецъ „абы тежъ и наука школьная для дѣтей быть могла“. Какъ лучшее средство для распространенія духовнаго просвѣщенія при монастырѣ устроена была типографія, въ которой напечатано немало церковно-богослужебныхъ и вообще духовнаго содержанія книгъ. Ограждая чистоту вѣры братіи Еввеевскаго монастыря, основатели оного поставили условіе, что въ случаѣ, „Боже сохрани, отступничества иконовъ св.-Духовскаго монастыря отъ подчиненія патріарху Константинопольскому“, Еввеевскій монастырь совсѣмъ его наданьемъ долженъ отойти во владѣніе жертвователей или ихъ потомства.

Въ 1633 г. (№ 37) Раина Огинская, оставшись вдовою, не только подтвердила прежнее свое пожертвованіе на Еввеевскій монастырь, но еще позволила инокамъ свободное пользованіе ея лѣсомъ на постройку монастырской мельницы и бумажнаго завода, подарила монастырю два луга и наконецъ отказала въ пользу его 5 тысячъ злотыхъ и шестую тысячу „на школу въ томъ монастырѣ будущую, хотячи, абы въ ней, въ потомные часы науки христіанскіе дѣти заживали“. Ктиторами облагодѣтельствованнаго монастыря Огинская назначила своихъ сыновей, пока они „будутъ держать вѣру святую католическую послушенства восточнаго; а который бы, чего Боже ухочетъ, иной вѣры зъ нихъ былъ, теды каждого такового вѣчными часы отдаляю“²⁾.

Кронскій. Тѣ же щедрые жертвователи князя Огинскіе завѣщали въ пользу другаго православнаго монастыря въ ихъ имѣніяхъ, — Кронскаго (въ Троцкомъ уѣздѣ) значительную сумму денегъ, обезпечивъ ее на имѣніи Мустеняны. По смерти князя Богдана супруга его Раина Огинская, взявъ эту сумму, подарила монастырю въ 1633 г. (№ 41) другое свое имѣніе — Стравиники, предоставивъ настоятелю право продать оное, ежели онъ найдетъ то болѣе выгоднымъ для своего монастыря. Въ 1634 г. игуменъ Митрофанъ Зеневичъ, съ согласія монастырской братіи и разрѣшенія митрополичьяго намѣстника, настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Самуила Шитика-Залѣскаго, за дальностію разстоянія Стравиникъ отъ монастыря, продалъ это имѣніе изъ Друцка Соколинской Раецкой; но

²⁾ Въ настоящее время нѣтъ и слѣдовъ Еввеевскаго монастыря; на мѣстѣ его находится позднѣйшей постройки церковь Успенія Божьей Матери (нынѣ приходская), а тамъ, гдѣ была типографія, стоитъ домъ мѣстнаго ксендза, на огородѣ котораго нерѣдко попадаются въ землѣ оловячныя буквы древней книгопечатни.

взявъ съ нее въ задатокъ 100 копъ грошей, не хотѣлъ дать ей купчей крѣпости, и когда по жалобѣ Раецкой Троцкій гродскій судъ приговорилъ его къ уплатѣ зруки, указанной въ запродажной записи (въ 1637 г., № 59), то Митрофанъ апеллировалъ въ главный трибуналъ, ссылаясь на то, что продажа совершена незаконно, безъ согласія иноковъ монастыря, ближайшаго духовнаго начальства и православнаго митрополита. Главный трибуналъ въ 1637 г. (№ 42) призналъ запродажную совершенно правильной и предписалъ Митрофану выдать Раецкой купчую крѣпость, а Раецкой—уплатить монастырю остальную часть слѣдуемой суммы 3 тысячи копъ грошей, что и было исполнено въ назначенное время.

Кіевскій митрополитъ Петръ Могила, недовольный дѣйствіями игумена Митрофана, въ томъ же 1637 г. (№ 60) писалъ ему, что „могъ бы тотъ контрактъ записъ инвалидовати и взрушити и самую честность особы“ игумена „пенувати, но на инстанцію многихъ особъ и на заслуги его честности поглядаючи, отцовски то пребачаетъ“ и сдѣланную продажу Стравиникъ утверждаетъ, съ тѣмъ однако, чтобы игумень „подъ неблагословіемъ и утраченіемъ мѣстца“ не смѣлъ обращать полученной суммы въ свою или монастырскую пользу, но отдалъ бы ее въ займы подъ залогъ какого нибудь имѣнія, чтобы „братія живитися и набоженство пристойное одправовати могли.“

Витебскій Марковскій. Усердіе къ православной церкви не оскудѣвало въ родѣ князей Огинскихъ. По смерти князя Богдана сынъ его Левъ Самуиль Богдановичъ съ женой своей Софіей, имѣя вблизи г. Витебска, въ 2-хъ верстахъ внизъ по теченію Двины имѣніе Марковское, въ которомъ еще прежнимъ владѣльцемъ Киселемъ Загарянскимъ была устроена церковь, въ 1642 г. (№ 49) построили новую большую церковь и основали при ней монастырь, на содержаніе котораго пожертвовали все свое Витебское имѣніе, какъ отдаленное отъ прочихъ ихъ имѣній и потому неудобное. Митрополитъ Петръ Могила, по просьбѣ основателей монастыря, прислалъ въ оный игумена Елисея и братію, которымъ и передано было пожертвованное имѣніе, съ тѣмъ, чтобы иноки содержали въ монастырѣ порядокъ общежительный, „водлугъ св. Василія великого,“ и избирали себѣ игумена изъ своей среды сообща съ основателями монастыря или ихъ потомками „и зъ другими братьею шляхтою того воеводства Витебского и зъ иными людьми добрыми тоежъ реліи старожитной греческое,“ предоставляя митрополиту только утвержденіе избраннаго. Еще одно важное условіе было поставлено основателями монастыря: еслибы „который игумень, чего Боже уховай, отъ тое реліи нашей старожитной греческой отступилъ, а до уніатской, яко се теперъ вынайдуеть, або якое

ивное приступилъ, теды таковой отступца одлученъ и декградованъ быти ма етъ“. Такъ ревностно заботились тогда православные о цѣлости своей церкви.

Полоцкій Богоявленскій. Въ 1633 г. (№ 39) Брестскій земскій судья Севастьянъ Мирскій, имѣя въ г. Полоцкѣ на Большой улицѣ полъ плаца свободной земли, пожертвовалъ его „на монастырь церкви Богоявленія чернцомъ релии кгрецкое, подъ послушенствомъ владыки Мстиславского не въ уніи будучого“; по просьбѣ Мирскаго король Владиславъ IV утвердилъ своею грамотою этотъ даръ, дозволивъ при этомъ инокамъ монастыря „и большъ пляцовъ такъ для хованья тѣлъ змерлыхъ, яко и збудованья школы для науки дѣтемъ хрестіянскимъ и шпитали для убогихъ прикупити“; привилегію эту подтвердилъ въ 1667 г. и король Янъ Казиміръ.

Въ 1711 г. (№ 126) монастырь вступилъ во владѣніе другимъ плацомъ, который прежде принадлежалъ Михаилу Сергѣевичу и имъ отданъ въ залогъ за 100 талеровъ Виленскому св. Духовскому монастырю, а отъ этого послѣдняго перешелъ къ Полоцкому въ уплату 15 червоныхъ злотыхъ, пожертвованныхъ на этотъ монастырь Теофиломъ Ивановичемъ (см. № 125).

Пинскій Варваринскій женскій монастырь. Въ 1646 г. (№ 46) по жалобѣ монахинь этого монастыря на Ститичевскихъ крестьянъ о захватѣ ими монастырской земли, канцлеръ Альбрехтъ Радивиль посылалъ на спорное мѣсто своихъ комиссаровъ и затѣмъ утвердилъ за монастыремъ спорный участокъ—Муравицкій островъ въ Большомъ болотѣ, предоставивъ крестьянамъ только право имѣть на островѣ пастбища и брать валежникъ, не трогая бортовыхъ деревьевъ и кремовъ. Король Владиславъ IV въ 1646 г. (№ 47) утвердилъ своею грамотою рѣшеніе Радивила.

Новодворскій монастырь (Минской губерніи, Пинскаго уѣзда). Въ 1608 году (№ 25) основатель монастыря Григорій Володковичъ произвелъ подробное обмежеваніе пожертвованнаго монастырю имѣнія Новый дворъ.

Волменскій. Въ 1632 г. (№ 35) подстолий Криштофъ Радивоновичъ-Каминскій и жена его Елена Друцкая-Горская въ имѣніи своемъ *Волменскомъ* (нынѣ Минской губ., Новогрудскаго уѣзда), построили церковь во имя пресв. Троицы и монастырь „законниковъ рекгулы св. Василия В. набоженства греческого“. Церковь украсили золотомъ, серебромъ, снабдили сосудами, облаченіями, колоколами, „абы водлугъ каноновъ отцовъ светыхъ набоженство церкви греческое восходное, ни въ чомъ сакраментовъ и церемоній не мѣняючи, порадне отправовано, а хвала всесильного Бога не уставала“. На содержаніе монастыря назначила 20 уволокъ населенныхъ и 10

для фольварка, съ правомъ ловить рыбу, бесплатно молоть хлѣбъ и пользоваться лѣсомъ на монастырскія надобности. Въ монастырѣ должно быть если не больше, то покрайней мѣрѣ четверо монаховъ, 2 священника и 2 инока. Въ 1693 г. Волненскій монастырь былъ уже въ рукахъ Виленскихъ базилианъ.

Баркалабовскій женскій. Въ 1643 г. (№ 45) Богданъ Вильгельмовичъ Стеткевичъ—подкоморій Мстиславскій, основавшій Баркалабовскій православный женскій монастырь (нынѣ Могилевской губ., Быховскаго уѣзда), видя дурное качество монастырскихъ земель, отвелъ монастырю плацъ подъ огородъ.

Въ 1722 г. (№ 138) стольникъ великаго княжества Литовскаго Юрій Станиславъ Сапѣга запретилъ еврею, арендатору Баркалабовской корчмы, во время трехъ ежегодно совершаемыхъ при монастырѣ ярмарокъ, продавать какіе бы то ни было напитки, а равно брать плату отъ прѣзжающихъ съ товарами купцовъ и продавцевъ напитковъ.

Грозовскій. Въ 1648 г. (№ 48) землянинъ Григорій Володковичъ подарилъ Грозовскому православному монастырю (нынѣ Минской губ., Слуцкаго уѣзда), при которомъ погребены тѣла его предковъ и родителей, пять уволокъ земли близъ деревни Новый Дворъ, съ крестьянами, медовой данью, деревомъ бортнымъ, озеромъ, съ правомъ ловить рыбу и выюновъ и проч.

Тороканскій. Въ 1517 г. (№ 5) каштеляновая земли Волынской Агафія Пясечинская, видя, что въ имѣніяхъ ея: Тороканахъ, Чикинѣ, Лосинцахъ, Цѣлковичахъ и Рѣчицѣ „нисть хвалы Божой“, просила митрополита Кіевского Іосифа Солтана и намѣстника его Паисія, архимандрита Жидичинскаго, чтобы они въ имѣніи ея Тороканахъ создали храмъ св. живоначальной Троицы и монастырь для чернцовъ, на что дала митрополиту „100 копъ пѣнязей бѣлыхъ Литовскихъ грошей, а на выживленіе чернцовъ“ указанныя выше имѣнія. Монастырь долженъ быть общежительный: сами „чернцы игумена оберать мають, а коли тотъ имъ не будетъ миль и любь, то иного оберуть“, а основательницѣ монастыря „и ея наступникомъ въ тое не вступовать, абы только хвала Божая не уставала“. Страшнымъ судомъ Божиимъ заклинала она, чтобы ни митрополитъ и его преемники, ни архимандритъ Паисій не присоединяли пожертвованныхъ деревень къ своимъ имѣніямъ. Но люди корыстолюбивые мало боятся суда Божія. Митрополитъ Іосифъ Солтанъ, взявши деньги у Пясечинской, монастыря не построилъ, а архимандритъ Паисій захватилъ Тороканское имѣніе и присоединилъ его къ своему Жидичинскому монастырю. Затѣмъ оно находилось во владѣніи разныхъ лицъ, то свѣтскихъ, то духовныхъ: Ипатій Поцѣй получилъ королевскую привилегію на отдачу онаго Брестскому монастырю, Іосифъ Вельяминъ Рутскій—Виленскому Троицкому, Рафаиль Корсакъ — на Виленскій новиціатъ, а

Гавріиль Коленда—своей митрополіи. Въ 1671 г. (№ 73) генеральный викарій всѣхъ Литовскихъ базилянскихъ монастырей Огилевичъ, желая предъявить по этому дѣлу искъ къ митрополиту Колендѣ, подалъ объ этомъ протестъ въ главный Литовскій трибуналъ.

Въ послѣдствіи Левъ Кишка, протоархимандритъ базилянскаго ордена, а потомъ уніатскій митрополитъ, въ имѣніи Тороканахъ (нынѣ Гродненской губ., Кобринскаго уѣзда) построилъ въ честь уніатскаго мученика Іосафата (Кунцевича) церковь и монастырь, которому отдалъ пожертвованныя Пясечинской деревни. Въ 1721 г. (№ 135) король Августъ II утвердилъ это имѣніе за Тороканскимъ монастыремъ.

Виленскій св. Троицкій мужскій монастырь. Въ 1640 г. (№ 49) подкоморина Ошмянская Марина Исайковская построила въ Троицкой церкви придѣлъ трехъ святителей и на поддержаніе оно́го, а также на совершеніе Богослуженія завѣщала 2 тысячи злотыхъ польскихъ, обезпечивъ ихъ на своихъ имѣніяхъ и обязавшись, до времени уплаты всей пожертвованной суммы, платить съ нее монастырю 8-й процентъ. Наслѣдникъ Исайковской Пашковскій въ 1689 г. (№ 94) внесъ монастырю всю сумму 2 тысячи злотыхъ, за которыя иноки обязаны были каждую субботу совершать заупокойную обѣдню за души какъ самой жертвовательницы, такъ и ея родныхъ, которые были погребены въ придѣлѣ 3-хъ святителей.

Коронная конюшина Евгенія Вишневецкая, урожденная Тышкевичъ, пожертвовала на монастырь 15 тысячъ злотыхъ, обезпечивъ ихъ на имѣніяхъ Большой-Можейковъ и Дукушкахъ: въ 1668 г. (№ 61) наслѣдница Вишневецкой Нарушевичъ уплатила инокамъ 3500 злотыхъ, а вмѣсто остальной части завѣщанной суммы отдала имъ имѣніе Малый Можейковъ съ правомъ „подаванія“ священниковъ для каменной Мало-Можейковской церкви.

Въ 1682 г. (№ 84) архимандритъ Троцкаго монастыря Василій Янушковскій отписалъ монастырю 1000 злотыхъ польскихъ на постройку особаго алтаря въ честь св. Василія В. съ тѣмъ, чтобы предъ этимъ олтаремъ шесть разъ въ году совершаема была заупокойная обѣдня о душѣ жертвователя.

Въ 1698 г. (№ 106) землянинъ Андрей Каминскій, купивши за 2100 злотыхъ имѣніе Дайново, смежное съ монастырскимъ имѣніемъ Свиранами, и ревнуя объ успѣшнѣйшемъ распространеніи святаго единенія (т. е. уніи), рѣшился положить основаніе устройству при Троицкомъ монастырѣ новиціата, куда бы принимались достойные и ученые люди, и для этого отписалъ монастырю новопріобрѣтенное имѣніе Дайново.

При Виленскомъ Троицкомъ мужскомъ монастырѣ находился и уніатскій женскій монастырь. Въ 1668 г. (№ 66—67) Евгенія Вишневецкая въ числѣ 15 ты-

сячь злотыхъ, пожертвованныхъ на Троицкій монастырь, тысячу злотыхъ назначила въ даръ женскому монастырю. Въ 1676 г. (№ 76) монастырь получилъ сумму 100 копъ грошей Литовскихъ, завѣщанную подкомориной Мариной Исайковской. Въ 1695 г. (№ 99) тотъ же монастырь пріобрѣлъ 1000 злотыхъ и разное движимое имущество, приходившихся по наслѣдству инокинѣ Евѣ Стецкевичовнѣ. Дочь Дадибога Еленскаго при поступленіи въ монастырь получила въ приданое 1000 злотыхъ, которые мать ее внесла монастырю, прибавивъ еще 500 злотыхъ на постриженіе; остальные 500 злотыхъ Еленская получила въ 1742 г. (№ 155 и 157) отъ брата, въ чемъ и выдала ему отъ себя и монастыря квитанцію.

Минскій св. Духовскій женскій монастырь. Въ 1660 году (№ 54) Варлаамъ Козинскій—архимандритъ Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго и Пустынскаго монастырей, видя скудость средствъ Минскаго св. Духовскаго женскаго монастыря, по которой не всегда совершалось надлежащее богослуженіе предъ находившейся въ этомъ монастырѣ чудотворной иконой Божіей матери, завѣщаль сумму 15 тысячъ злотыхъ, съ тѣмъ, чтобы изъ процентовъ отъ нея содержались 7 монаховъ, которые бы ежедневно совершали по двѣ обѣдни—одну съ пѣніемъ, а другую читанную (тихую), на что настоятельницы монастыря не должны жалѣть вина. Тотъ же архимандритъ Варлаамъ въ 1660 году (№ 53) завѣщаль все свое движимое имущество, состоявшее преимущественно изъ богатаго церковнаго облаченія и серебряной утвари, на украшеніе иконъ Божіей матери Минской, Жировицкой, Виленской и Новогрудской, а также въ Пинскую Варваринскую церковь и въ Пустынской монастырь, „ежели ими будутъ владѣть наши, а не дизуниты“.

Брестскій Петро-Павловскій монастырь. Въ 1684 году (№ 87) Фейданскій староста Иванъ Воловичъ и жена его Екатерина завѣщали монастырю 20,000 злотыхъ польскихъ, за что иноки обязывались совершать во всѣ Богородичные праздники предъ иконой Жировицкой Божіей матери торжественно акаѳистъ и еженедѣльно по двѣ заздравныя обѣдни; а послѣ смерти жертвователей торжественныя имъ похороны, ежедневное поминовеніе и ежегодно въ день ихъ кончины торжественную заупокойную обѣдню. Тотъ же Воловичъ и его жена въ 1687 г. (№ 92) пожертвовали 252 злотыхъ на ризу къ иконѣ Божіей матери, съ условіемъ, чтобы по воскреснымъ днямъ за жертвователей совершаема была ранняя обѣдня съ пѣніемъ.

Черленскій монастырь (Гродненской губ., Гродненскаго уѣзда). Въ 1637 г. (№ 116) Мстиславскій воевода Фридрихъ Сапѣга и жена его Христина записали Черленскому монастырю 3,000 злотыхъ, обезпечивъ ихъ на имѣніи своемъ Черленѣ. Такъ какъ арендаторъ этого имѣнія Андреевскій въ теченіи 12 лѣтъ не платилъ

процентовъ отъ завѣщанной суммы, то монастырь принужденъ былъ вести съ нимъ продолжительную тяжбу и только въ 1709 году успѣлъ получить слѣдовавшія ему деньги.

Лысковскій монастырь (Гродненской губ., Волковыскаго уѣзда). Въ 1689 г. (№ 120) Брестскій воеводичъ Доминикъ Кунцевичъ завѣщалъ монастырю 10 тысячъ злотыхъ, обезпечивъ ихъ на фольваркѣ Шпаки, съ тѣмъ, чтобы за душу жертвователя совершаемы были еженедѣльно двѣ обѣдни. Наслѣдники Кунцевича Быховцы, послѣ продолжительныхъ споровъ съ Лысковскими базилианами, въ 1715 г. внесли монастырю сполна всю сумму, съ условіемъ, чтобы не только за Кунцевича, но и за нихъ совершаемы были обѣдни, пѣлись годинки о безпорочномъ зачатіи пресв. Дѣвы во время ранней обѣдни и наконецъ произносились въ праздничные дни поученія простому народу. При этомъ Быховцы обязались платить ежегодно монастырю назначенную еще бабкой ихъ, основательницей монастыря, сумму 150 злотыхъ на одежду для монаховъ и дозволить имъ свободное даровое пользованіе лѣсомъ и мельницею Лысковскаго имѣнія. Монахи же съ своей стороны обѣщали содержать въ монастырѣ 5 іеромонаховъ для совершенія заупокойной службы за благотворителей монастыря.

Борунскій монастырь. Весьма интересна исторія основанія и первыхъ лѣтъ существованія Борунскаго монастыря. Она представляетъ разительный примѣръ того своеволія и безпорядковъ, къ какимъ подавало поводъ существовавшее въ Западно-русской церкви такъ называемое *jus patronatus* или право подаванья.

Въ концѣ XVII столѣтія, въ глубинѣ Ошмянскаго уѣзда (Виленской губерніи), среди глухихъ лѣсовъ, въ небольшомъ имѣніи Козяковщизнѣ жилъ сынъ уніатскаго священника, принявшій латинство, Николай Песлякъ. Близкій знакомый его, настоятель Полоцкаго базилианскаго монастыря Іосифъ Бражицъ, отправляясь по своимъ дѣламъ въ Витебскъ, отдалъ ему на сохраненіе принадлежавшій монастырю образъ Божіей матери, который по смерти Бражица навсегда остался у Песляка. Вскорѣ хранитель иконы началъ испытывать во время своихъ болѣзней чудесную помощь Божіей матери; чтобы не скрывать у себя такого духовнаго сокровища, поставилъ образъ Богоматери на крестѣ у дороги, ведущей изъ Вильны въ Минскъ. Сталъ собираться народъ; полились приношенія и жертвы. Песлякъ рѣшился открыть постоянное богослуженіе предъ иконой пресв. Богородицы и съ благословенія уніатскаго митрополита Кипріана Жоховскаго въ 1692 г. построилъ небольшую деревянную церковь на землѣ земянина Поплавскаго. Присланный Виленскимъ католическимъ епископомъ Бжостовскимъ ксендзъ Іоаннъ Мороти и два инока базилианскаго ордена, назначенные уніатскимъ митрополитомъ, совершали

здѣсь поочередно церковную службу для католиковъ и униатовъ. Приношенія вѣрующихъ стали многочисленнѣе и цѣннѣе: Поплавскій подарилъ землю, на которой стояла церковь; княгиня Нейбурская Людовика, урожденная Радивиль, дала двѣ уволоки земли изъ своего сосѣдняго имѣнія Жупранъ; знатные и богатые богомольцы приносили въ даръ Божіей матери золото, серебро, жемчугъ, золотыя цѣпочки, кольца, перстни съ рубинами и алмазами, кресты, усыпанные брилліантами и другими драгоценными камнями, кубки, подсвѣчники, золотыя и серебряныя дощечки, или изображенія рукъ, ногъ, глазъ, сердца и т. п. для украшенія иконы и въ память испытанныхъ отъ нея исцѣленій. Песлякъ, видя неожиданное увеличеніе церковныхъ доходовъ, завелъ въ церкви пѣвчихъ, музыкантовъ и органъ; надъ малою деревянною церковію началъ строить огромную каменную, основаніе которой освящено и первый камень въ немъ положенъ самимъ митрополитомъ; вблизи церкви основалъ слободу, названную *Борунами*, отъ окружавшихъ ее огромныхъ лѣсовъ, и имѣя въ виду устроить здѣсь впослѣдствіи базилианскій монастырь, самъ посвятилъ себя служенію церкви, принявъ степень иподіакона. Предъ смертію въ 1697 г. (№ 102, 104) Песлякъ, по причинѣ малолѣтства сына своего, продолженіе начатаго дѣла постройки каменной церкви завѣщалъ старшему изъ 5-ти своихъ племянниковъ, тоже сыновей униатскаго священника, Ивану Песляку, которому предоставилъ и колляторство. Въ завѣщаніи своемъ онъ выражалъ между прочимъ желаніе, чтобы въ Борунскомъ монастырѣ было 6 іеромонаховъ и 1 діаконъ; чтобы служба церковная совершалась ежедневно; чтобы въ римскіе праздники униаты не мѣшали католикамъ, а въ греческіе—католики униатамъ совершать богослуженіе; чтобы при монастырѣ постоянно находился ксендзъ для католическаго богослуженія и наконецъ, чтобы въ мѣстечко Боруны былъ рѣшительно запрещенъ доступъ евреямъ.

Колляторскія права Ивана Песляка были утверждены митрополитомъ, котораго Песлякъ увѣрилъ въ своемъ намѣреніи поступить въ монашество. Но онъ не только не исполнилъ даннаго митрополиту обѣщанія, но, захвативши въ свои руки имущество Борунской церкви, началъ вмѣстѣ съ братьями расточать оное самымъ святотатственнымъ образомъ на попойки и всякаго рода безчинства. Во время шумныхъ пировъ въ обществѣ молодежи и распутныхъ женщинъ, подъ звуки церковнаго оркестра, при пѣніи церковныхъ пѣсней, они распивали вино, купленное для богослуженія, между тѣмъ какъ инокамъ не на чѣмъ было совершать обѣдни, или вмѣсто литургіи съ пѣніемъ и музыкой они должны были служить читанную. Драгоценныя украшенія съ иконы Божіей матери профанировались самымъ наглымъ образомъ. Изъ церковнаго серебра Пе-

сляки дѣлали себѣ оружіе и сѣдла; жемчугомъ вышивали туфли для своихъ любовницъ; крестики, кольца и серьги, осыпанныя драгоцѣнными камнями, давали знакомымъ на свадьбы или дарили на память. Вообще грабили какъ церковь, такъ и монастырь, похищая изъ его кладовыхъ желѣзо, съѣстные припасы и т. п.; съ тѣми, кто осмѣливался замѣчать имъ что нибудь о ихъ безчинствахъ или противиться ихъ распоряженіямъ, они расправлялись самымъ безчеловѣчнымъ образомъ. Такъ они жестоко избили топоромъ монаха Поплавскаго, при чемъ одинъ изъ Песляковъ въ ожесточеніи сосалъ кровь изъ его раны; другаго инока Буркевича жестоко высѣкли розгами, отчего онъ вскорѣ умеръ; до смерти засѣкли розгами дворянку Свидзинскую; окровавили даже церковь, преслѣдуя въ дракѣ своего товарища шляхтича. Напрасно митрополитъ, по жалобѣ иноковъ, присылалъ въ Боруны особую комиссію, а потомъ и самъ пріѣзжалъ; Песляки не унимались. Видя ихъ нераскаянность, митрополитъ лишилъ ихъ колляторства и даже отлучилъ ихъ отъ церкви. Но и это на нихъ не подѣйствовало. Песляки продолжали свои безчинства и нѣсколько разъ срывали прибитое къ церковнымъ дверямъ отлученіе отъ церкви, а одинъ изъ братьевъ, подѣхавъ верхомъ къ церковнымъ дверямъ, ударилъ въ нихъ копьемъ и, разорвавши отлученіе на куски, раздавалъ ихъ нищимъ вмѣсто милостыни. Такія безобразія Песляковъ вынудили, наконецъ, иноковъ монастыря прибѣгнуть къ силѣ: они велѣли схватить Ивана Песляка пьянаго, заковать въ цѣпи и отправить въ Вильну на судъ митрополита.

Желая возвратить себѣ потерянное право управленія Борунскимъ монастыремъ, Песляки составили подложное завѣщаніе отъ имени своего дяди Николая и явили оное въ Виленскомъ городскомъ судѣ. Митрополитъ Левъ Заленскій съ своей стороны подалъ отъ имени монастыря жалобу на Песляковъ сперва въ Опшмянскій градскій судъ, а потомъ въ 1701 и 1702 г. (№ 110) въ главный Литовскій трибуналъ, которымъ была назначена особая комиссія для разслѣдованія дѣла на мѣстѣ. Двадцать четыре свидѣтеля со стороны базилианъ (8 дворянъ и 16 мѣщанъ) единогласно подтвердили дѣйствительность совершенныхъ Песляками грабежей, насилій, распутства и проч.; 50 же человекъ изъ шляхты показали, что имъ ничего неизвѣстно о приписываемыхъ Песлякамъ безчинствахъ и что въ этомъ дѣлѣ виноваты больше всего сами базилиане, дѣлавшіе, будто бы, много разъ нападенія и наѣзды на Песляковъ. Самъ Иванъ Песлякъ доказывалъ, что базилиане напали на его домъ, разграбили имущество, забрали скотъ, избили старуху его мать, едва не застрѣлили брата и, наконецъ, схвативши его самого у кузнеца, заковали въ цѣпи, привязали къ санямъ, заткнули ему ротъ и такимъ образомъ полураздѣтаго привезли въ Вильну и здѣсь въ тюрьмѣ митрополичьяго дома мучили голодомъ и

холодомъ и хотѣли сѣчь розгами. Но главный трибуналъ не принялъ во вниманіе жалобъ Песляковъ и постановилъ отнять у нихъ колляторскія права, а землю, гдѣ стоитъ церковь, и самое мѣстечко Боруны съ мѣщанами передать въ полное владѣніе монастыря, съ тѣмъ, чтобы какъ можно скорѣе окончена была постройка каменной церкви; взаимныя жалобы на проторы и убытки базилианъ до 300,000 и Песляковъ до 7000 злотыхъ оставить безъ послѣдствій и назначить тройкую за-руку на сторону, которая осмѣлится возобновить это дѣло.

Въ 1717 г. (№ 128) конюшій Виленскаго воеводства Лаврентій Моксевичъ, видя скудость содержанія иноковъ Борунскаго монастыря, и движимый религіозными побужденіями, записалъ монастырю населенное имѣніе Войничъ - Закревье, съ условіемъ, чтобы за него и вторую его жену совершаема была еженедѣльно за-дравная, а за душу первой его жены заупокойная обѣдня; кромѣ того за душу послѣдней и за всѣ души, находящіяся въ чистилищѣ, иноки должны еженедѣльно совершать годинки (часы) къ Божіей матери ³⁾).

Жировицкій монастырь (Гродненской губерніи, Слонимскаго уѣзда) основанъ въ 1549 г. Александромъ Солтаномъ и до нынѣ извѣстенъ чудотворною иконою Жировицкой Божіей матери; въ немъ нѣкогда помѣщалась сперва униатская, а потомъ православная Литовская духовная семинарія и здѣсь же (до 1845 г.) было мѣсто-пребываніе епархіальнаго управленія.

Въ 1705 г. (№ 115) Пинскій подкоморичъ Іосафатъ Цѣхановичъ, впослѣдствіи Пинскій и Туровскій епископъ Іоакимъ, при постриженіи своемъ въ монашество завѣщалъ Жировицкому монастырю, на поминъ душъ своихъ родителей и для рас-пространенія святаго единенія съ римскимъ костеломъ, 40 тысячъ злотыхъ поль-скихъ, обезпечивъ ихъ на своихъ наслѣдственныхъ имѣніяхъ. Сумму эту мона-стырское начальство должно было употреблять на пищу и одежду тѣмъ лицамъ, которыя въ Жировицкой „школѣ *altiora studia tractabunt*“; въ случаѣ же закрытія этого учебнаго заведенія завѣщанный капиталъ назначался на содержаніе монасты-ря. Въ 1723 г. (№ 143) наслѣдники Цѣхановича, по иску противъ нихъ базилиан-скаго ордена, уплатили Жировицкому монастырю сполна всю означенную сумму 40 тысячъ злотыхъ.

Въ 1714 (№ 11) Витебскій подстолій Иванъ Юрьевичъ, наслѣдовавъ по смерти жены своей, Кристины, урожденной Прецлавской, сумму 3 тысячи злотыхъ, обез-

³⁾ Въ послѣдствіи Борунскій монастырь былъ извѣстенъ находившейся при немъ 6-й классной гимназіей, уступившій потомъ мѣсто духовному уѣздному училищу; въ 1874 году монастырь упраздненъ и Борунская церковь обращена въ приписную къ сосѣдней Ольшанской приходской церкви.

печенную на имѣніи Вишневецкихъ Петровичи, и желая, чтобы какъ за душу усопшей, такъ объ немъ самомъ была постоянно совершаема безкровная жертва, завѣщаль эту сумму Жировицкому монастырю.

Въ 1749 г. (№ 166) Давговскій староста Бростовскій занялъ у монастыря 1700 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Прусовщины, которое въ виду бѣдности монастырскаго фундуша и изъ благоговѣнія къ чудотворной иконѣ Жировицкой Божіей матери, отдалъ во владѣніе монастыря на болѣе продолжительный противъ обыкновеннаго срокъ.

Ятвѣжскій монастырь (Гродненской губерніи, Волковыскаго уѣзда). Въ 1711 г. (№ 121) стольникъ Волковыскій Владиславъ Тризна, построивъ въ имѣніи своемъ Ятвѣжскѣ церковь во имя Преображенія Господня и снабдивъ ее необходимою утварью и другими церковными принадлежностями, устроилъ при ней базилианскій монастырь, на содержаніе котораго въ 1715 г. назначилъ 65 тысячъ злотыхъ, обезпечивъ эту сумму на своихъ имѣніяхъ, съ условіемъ, чтобы монахи еженедѣльно совершали за здравную за него обѣдню, а послѣ его смерти похоронили его съ должными почестями и два раза въ недѣлю молились за упокой его души и за всѣхъ вообще страждущихъ въ чистилищѣ.

Ушачскій монастырь. Землянинъ Полоцкаго воеводства Бутовичъ, занявъ у Ушачкаго монастыря извѣстную сумму денегъ, вмѣсто уплаты процентовъ съ оной, уступилъ монастырю участокъ незаселенной земли Ушачъ или Оскирчиничи; сынъ его Александръ съ женой своею Маріанной, по вниманію къ крайней бѣдности монастыря, находящагося въ Ушачи при церкви Успенія Божіей матери, гдѣ была и чудотворная икона, въ 1717 г. (№ 127) подарилъ ему означенный выше участокъ земли на поминъ душъ какъ самыхъ жертвователей, такъ и ихъ родителей и для распространенія посредствомъ „святаго базилианскаго ордена святаго единенія съ римскимъ костеломъ“.

Вешнянскій тивунъ Касперъ Фронцкевичъ, котораго братъ былъ настоятелемъ Черейскаго базилианскаго монастыря, а сынъ постригся въ Ушачкомъ монастырѣ, подтвердилъ въ 1748 г. (№ 164) всѣ фундуши и пожертвованія, сдѣланныя его родителями для Ушачкаго монастыря, именно: уступилъ ему на вѣчныя времена одну уволокъ земли, плацъ, на которомъ стоитъ монастырь, другой плацъ подъ богадѣльней, третій подъ „школой для обученія дѣтей“ и еще 6 плацовъ вблизи церкви и сверхъ того тысячу талеровъ, пожертвованныхъ его братомъ на заведеніе оркестра музыки при монастырской церкви.

Троцкій Рождество-Богородичный. 1718 г. (№ 130) Браславскій стольникъ Андрей Слизенъ и жена его Анна пожертвовали на монастырь 5000 тынфвъ, счи-

тая тынфъ по злоту и 8-и грошей польскихъ, съ тѣмъ, чтобы изъ этой суммы 3 тысячи тынфовъ были обращены на монастырь на вѣчное поминаніе какъ жертвователей, такъ и всѣхъ душъ, находящихся въ чистилищѣ, а 2 тысячи на починку и украшеніе церкви Рождества пресв. Богородицы.

Сутковский монастырь (Виленской губерніи, Ошмянскаго уѣзда). Въ 1731 г. (№ 145) мостовничій Ошмянскій Владиславъ Марковскій съ женою своею Констанціею, урожденною Княжевичъ, будучи бездѣтны, пожертвовали свое имѣніе Сутковъ съ принадлежавшими къ нему деревнями, на устройство и содержаніе при Сутковской церкви базилианскаго монастыря для 5-и иноковъ, которые бы еженедѣльно совершали 5 обѣдней: 2 за основателей монастыря, 2—за ихъ родныхъ и одну—за пострадавшихъ невинно отъ людей, и по смерти фундаторовъ похоронили ихъ съ подобающими почестями при Сутковской или Борунской церкви. Кромѣ того Марковскіе обязались на свои средства построить какъ монастырь, такъ и обширнѣйшую въ немъ церковь ⁴⁾.

Рожанскій монастырь (Гродненской губерніи, Слонимскаго уѣзда). Въ 1732 г. (№ 150) конюшій Волковыскій Тома Бенклевскій, окончивши приготовленіе къ монашеству въ базилианскомъ новиціатѣ и готовясь принять постриженіе въ Рожанскомъ монастырѣ, отписалъ ему 2 тысячи битыхъ талеровъ, обеспеченныхъ на имѣніи Налѣсѣ, а также всю часть доставшихся ему въ наслѣдство отъ родителей имѣній, которыя впослѣдствіи были куплены подчашимъ Зборовскимъ (1737 г., № 151, 152), уплатившимъ монастырю извѣстную сумму денегъ и получившимъ отъ настоятеля Алексія Кондратовича квитанціонную запись въ полномъ удовлетвореніи монастыря.

Мехировскій монастырь. Въ 1741 г. (№ 156) хоружичъ Полоцкій Андрей Корсакъ, поступивъ въ базилианскій новиціатъ и видя, что Мехировскій монастырь, въ которомъ находилась прославленная чудесами икона Божіей матери, не имѣетъ никакого обезпеченія въ средствахъ, отказалъ ему 25 тысячъ злотыхъ, слѣдовавшихъ Корсаку за оставшіяся послѣ родителей имѣнія; при чемъ обязалъ иноковъ монастыря служить еженедѣльно обѣдню за упокой его родителей, а послѣ смерти жертвователя и за него самого, а также выдавать ему на содержаніе по 400 злотыхъ, которые послѣ его смерти должны поступить въ собственность монастыря.

Березвецкій монастырь (Виленской губерніи, Дисненскаго уѣзда). Сынъ Браславскаго стольника Толоконскаго постригся въ Березвецкомъ монастырѣ, которому

⁴⁾ Впослѣдствіи монастырь этотъ былъ приписанъ къ Борунскому, а затѣмъ упраздненъ; отъ него осталась только прекрасная каменная церковь, нынѣ приходская.

судить и наказывать крестьянъ даже смертію; срокъ такихъ залоговъ былъ обыкновенно трехлѣтній, но, въ случаѣ неуплаты взятой въ займы суммы, могъ быть продолженъ еще на нѣсколько трехлѣтій, пока, наконецъ, имѣніе не обращалось въ полную собственность заимодавца.

Такимъ образомъ Западно-русскіе монастыри постепенно богатѣли и становились владѣльцами значительныхъ населенныхъ имѣній. Но, вмѣстѣ съ тѣмъ, они болѣе и болѣе уклонялись отъ исполненія монашескихъ обѣтовъ нестяжательности, и уединеннаго подвижничества. Устройство денежныхъ дѣлъ, покупка, продажа и управленіе имѣніями причиняли инокамъ, особенно монастырскому начальству, множество хлопотъ и безпокойствъ: приходилось вести тяжбы, ходить по судамъ, сталкиваться съ сосѣдними землевладѣльцами, защищаться отъ нихъ силой, или самимъ дѣлать вооруженныя нападенія для отнятія своей собственности, при чемъ нерѣдко происходили драки, наносились побои, увѣчье и совершались смертоубійства.

Полоцкій Пятницкій. Въ 1513 г. (№ 4) возникъ споръ между игуменомъ этого монастыря и мельникомъ Иваномъ Никоновымъ „о вступѣ въ озеро Ведоло и въ рѣчку“; такъ какъ въ теченіи 10 лѣтъ „игумень зъ людьми въ томъ озерѣ своимъ и въ рѣцѣ и езы мѣли, а рыбу яко кольвекъ и чимъ могли ловили зимою, лѣте и по веснѣ“, и потому въ назначенный срокъ „у того озера два чернца светое Пятницы присягу на то вдѣлали“, то намѣстникъ Полоцкій рѣшилъ дѣло въ пользу монастыря и освободилъ игумена Ивана отъ всякаго денежнаго взысканія.

Виленскій св. Духовскій. Въ 1669 г. (№ 65) настоятель св. Духовскаго монастыря Даніиль Дорофеевичъ, нуждаясь въ деньгахъ, продалъ Виленскому іезуитскому новиціату за 2 тысячи злотыхъ имѣніе Судерву, подаренное Виленскому братству въ 1598 г. Новгородскимъ каштеляномъ Александромъ Полубинскимъ и женою его Софіей Юрьевной, княжной Гольшанской. На эту продажу, съ цѣлію покупки лучшаго имѣнія, братство дало настоятелю особое свое разрѣшеніе (1668 г., № 81). Въ 1670 г. (№ 71) тотъ же игумень, получивши отъ Виленскаго мѣщанина и купца Василя Сергѣевича извѣстную сумму денегъ, отдалъ ему на вѣчный чиншъ, съ ежегодной уплатой монастырю по пяти копъ Литовскихъ, домъ съ плацомъ на Субочъ улицѣ, завѣщанный монастырю Самуиломъ Бочечкой. Въ 1678 г. (№ 80) настоятель Климентъ Тризна, крайне нуждаясь въ деньгахъ на свои собственные надобности, занялъ у св. Духовскаго братства церковной суммы 26 тысячъ злотыхъ, подъ залогъ фольварка Хотяновичъ и 3-хъ деревень имѣнія Лебеды. Въ 1686 г. (№ 91) настоятель Петръ Пашкевичъ одолжилъ обывателю г. Вильны Михаилу Сергѣевичу 100 талеровъ битыхъ, серебряною монетою, считая талеръ по 6-и злотыхъ; долгъ

этотъ Сергѣевичъ обезпечилъ на своемъ имуществѣ, находившемся въ гг. Вильнѣ, Ковнѣ и Полоцкѣ.

Въ 1698 г. (№ 103) настоятель Петръ Пашкевичъ Толоконскій занялъ у старостины Кревской Елеоноры Марсоновой 15 тысячъ злотыхъ подъ залогъ фольварка Войдацишекъ-Ракишекъ, который въ той же суммѣ былъ заставленъ монастырю Стецкевичами.

Въ 1700 г. (№ 108) настоятель Исаакъ Васинкевичъ продалъ Льву Друцкому Стемпковскому за 7 тысячъ злотыхъ имѣніе Лавданщину или Войдацишки, отказанное монастырю, лѣтъ 50 тому назадъ, землянкой Варварой Лявданской.

Въ 1711 г. (№ 125) настоятель Варлаамъ Михневичъ передалъ Полоцкому Богоявленскому монастырю, оставшееся неоплаченнымъ за смертію должника долгое обязательство Михаила Сергѣевича на 100 битыхъ талеровъ, въ уплату 15-и червонныхъ злотыхъ, отказанныхъ этому монастырю настоятелемъ св.-Духовскимъ Теофаномъ Ивановичемъ во время свирѣпствовавшаго въ Вильнѣ въ 1710 г. мороваго повѣтрія, отъ котораго Ивановичъ и умеръ.

Въ 1747 г. (№ 163) земляне Ланевскіе-Волки жаловались трибуналу, что монастырь незаконнымъ искомъ о Тризенскомъ имѣніи причинилъ жалующимся значительные убытки и безпокойства.

Св.-Духовскій женскій. Въ 1678 (№ 79) настоятельница Елисавета Василевичевна, сестра Бѣлорусскаго епископа Θεодосія Василевскаго, по смерти брата, у котораго оставалось назначенное ея родителями для монастыря ея приданое, поручаетъ племяннику своему Лядинскому отыскивать ея собственность у лицъ, захватившихъ въ свои руки имущество покойнаго епископа Θεодосія, всего на сумму до 200 тысячъ злотыхъ.

Виленскій св. Троицкій. Въ 1620 г. (№ 34) монастырь купилъ у дворянина Александра Колецкаго за 3300 копъ грошей Литовскихъ имѣніе Свираны въ Виленскомъ воеводствѣ. Въ 1673 г. (№ 177, 78) настоятель Іосифъ Петкевичъ уступилъ Прездецкому за 9 тысячъ злотыхъ принадлежавшее монастырю имѣніе Спягло, завѣщанное ему Криштофомъ Кевличемъ на содержаніе при Спягловской приходской церкви 6-и иконовъ для совершенія богослуженія и обученія мальчиковъ; имѣніе это долгое время было оспариваемо у монастыря наслѣдниками Кевлича и рѣшеніями нѣсколькихъ судовъ признано за монастыремъ. Въ 1689 г. (№ 93) настоятель Симеонъ Огурцевичъ далъ въ займы Новогородскому каштеляну Александру Ясенецкому Войнѣ 1325 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Жуллова или Мицянъ. Въ 1694 г. (№ 96) король Янъ ІІІ далъ настоятелю Іосафату Гуторовичу и всему монастырю охранную грамоту противъ Моксевича, который, живя въ сосѣдствѣ съ

монастырскимъ имѣніемъ Свиранами, захватывалъ себѣ земли и луга, принадлежавшія этому имѣнію, дѣлалъ частыя нападенія на крестьянъ, билъ и притѣснялъ ихъ, наносилъ оскорбленія монахамъ и одному изъ нихъ угрожалъ смертію. Король назначилъ Моксевичу 10 тысячъ злотыхъ штрафу, въ случаѣ повторенія имъ подобныхъ безчинствъ. Споръ этотъ послѣ продолжительной тяжбы оконченъ былъ въ 1695 г. (№ 98) полюбовной сдѣлкой съ Моксевичами. Въ болѣе серіозныя столкновенія вошелъ монастырь съ сосѣдами своими по имѣнію Свирынамъ Сурожами. Въ 1697 г. (№ 101) Сурожи жаловались каптуровому суду Виленскаго воеводства, что Троицкіе базиліане причиняютъ имъ большія обиды, отнимаютъ землю, луга, лѣсъ, нападаютъ на ихъ имѣніе „съ разнымъ оружіемъ, до бою належачимъ, зе стрѣльбою огнистою, съ кіями, и саблями,“ разломали начатую постройкой корчму, забрали дерево, разогнали рабочихъ, едва не убили самихъ владѣльцевъ, скосили лугъ и взяли 20 возовъ сѣна и, наконецъ, угрожали Сурожамъ смертію и пожаромъ. Настоятель монастыря Іануарій Огурцевичъ въ свою очередь обвинялъ Сурожей въ томъ, что они опустошаютъ его имѣніе, нападаютъ на корчму и мельницу, рубятъ лѣсъ, занимаютъ поля, „съ самопалами и ручницами, съ шаблями“ ходятъ по границамъ имѣнія и пугаютъ боязливыхъ людей, приказывая заблаговременно готовить для себя гробы; двухъ монастырскихъ крестьянъ избили топорами и поперебивали имъ руки и, когда настоятель самъ отправился въ имѣніе съ двумя монахами и нѣсколькими иноками для осмотра границъ, напали на него съ толпой вооруженныхъ людей, избили его спутниковъ, одному перебили руки, другого чуть не застрѣлили и самихъ иконовъ поносили бранными словами, прицѣливались въ нихъ изъ ружей, фехтовали вокругъ ихъ саблями и угрожали смертію. Такъ какъ дѣло признано не подлежащимъ рѣшенію каптуроваго суда, то споры и драки обѣихъ сторонъ продолжались еще нѣсколько лѣтъ и дошли до того, что два монаха были избиты, а изъ Сурожей одинъ убитъ, другой подстрѣленъ, а всѣ прочіе подверглись побоямъ, и только въ 1702 г. (№ 111, 112) границы смежныхъ имѣній были съ точностію опредѣлены и споры прекращены мировою сдѣлкой, по которой Сурожи получили отъ базиліанъ за смерть брата и свои увѣчья 4500 злотыхъ, а монастырскіе крестьяне, признанные главными виновниками всѣхъ насилій, суровое тѣлесное наказаніе.

Въ 1715 г. (№ 8) монастырь владѣлъ „сѣножатыю“ Бурбишки, которую въ 1545 г. господарскій подданный Матей Богдевичъ продалъ конвисару г. Вильны Матысу Войткевичу за 50 „грошей обель, вѣчно. Въ 1700 г. Виленскій земскій писарь Марціанъ Воловичъ (№ 109) занялъ у монастыря 25 тысячъ злотыхъ подъ залогъ имѣнія Жарновокъ. Въ 1717 г. (№ 124) настоятель Матвѣй Козаченко далъ въ займы Мстиславскому

мечнику Мирскому и женѣ его 9 тысячъ злотыхъ подѣ залогъ ихъ имѣнія Порудомина. Въ 1704 г. (№ 114) монастырь посредствомъ мировой сдѣлки прекратилъ возникшіе между базилианами и Виленскою іезуитскою академію споры о границахъ смежныхъ имѣній, базилианскаго Свираны и іезуитскаго Каменный Логъ.

Въ 1724 г. (№ 144) монастырь заключилъ мировую сдѣлку съ земляниномъ Стабровскимъ, котораго бѣгле крестяне поселились въ монастырскомъ имѣніи Бѣличанахъ: базилиане заплатили Стабровскому извѣстную сумму, по таксѣ, указанной въ конституціи о бѣглыхъ крестянахъ, а Стабровскій отказался отъ своихъ на нихъ правъ.

Въ 1718 г. (№ 129) земляне Довойны заняли у монастыря 6 тысячъ злотыхъ подѣ залогъ имѣнія Бѣличанъ, которое имъ тоже было заложено; по этому дѣлу монастырь принужденъ былъ вести тяжбу, которая окончилась въ 1732 г. (№ 147) мировой сдѣлкой. Въ 1732 г. (№ 149) Браславскій хоружичъ Феликсъ Цѣхановскій одолжилъ у монастыря 13 тысячъ злотыхъ подѣ залогъ имѣній своихъ Залѣсья и Озерцовъ. Въ 1726 г. Матвѣй Бѣлосоръ занялъ у монастыря 13 тысячъ злотыхъ подѣ залогъ имѣнія своего въ Упитскомъ повѣтѣ; такъ какъ настоятель Патрикій Петровскій хотѣлъ начать искъ за неуплату процентовъ, то Бѣлосоръ въ 1732 г. (№ 146) поспѣшилъ уплатить монастырю всю капитальную сумму.

Виленскій св.-Троицкій женскій. Въ 1652 г. Виленскій архимандритъ Николай Корсакъ занялъ у базилианокъ 3 тысячи злотыхъ подѣ залогъ имѣнія родственника своего Рогинскаго, съ которымъ монастырь покончилъ дѣло только въ 1672 г. (№ 74). Въ 1673 г. (№ 75) тѣ же Рогинскіе заняли у монастыря 3 тысячи злотыхъ подѣ залогъ имѣнія Погольши и съ условіемъ платить по 210 злотыхъ % впредь до возвращенія долга.

Кутеинскій Оршанскій мужской. Въ 1686 г. (№ 89) жена Оршанскаго писаря Оекла Вислоухова заняла у настоятеля Сильвестра Волчаскаго 12,000 злотыхъ подѣ залогъ имѣнія Нореекъ.

Кутеинскій Оршанскій женскій. Въ 1703 г. (№ 113) Браславскій подчашій Александръ Важинскій занялъ у игуменьи Магдалины Косовны 6000 злотыхъ подѣ залогъ имѣній Устья и Рососны.

Полоцкій Софійскій. Въ 1722 г. (№ 139) Кошанскій староста Иванъ Жаба занялъ у Полоцкаго и Добрыгорскаго монастырей подѣ залогъ имѣнія Плина 145 червонныхъ золотыхъ, 910 битыхъ талеровъ и шестаками битыми 606 тынфовъ и 2 шестака, а всего 12,000 злотыхъ польскихъ, считая червонецъ по 20 злотыхъ, битый талеръ по 9 злотыхъ, а шестаки битые по 15 грошей.

Въ 1623 г. (№ 134) Иванъ Баханскій пожертвовалъ для Полоцкой Софійской

церкви имѣніе Навличи; но по смерти жертвователей оно перешло въ частныя руки и находилось во владѣніи разныхъ лицъ до 1721 г., когда архіепископъ Флоріанъ Гребницкій получилъ его обратно по судебному приговору, уплативъ, впрочемъ, тогдашнимъ владѣльцамъ имѣнія Гласкамъ 15,000 злотыхъ.

Минскій св.-Духовскій женскій. Въ 1682 г. (№ 85) Варвара Друцкая-Горская отдала въ заставу монастырю свое имѣніе Плещеницы, въ обезпеченіе взятой у него въ займы денежной суммы.

Въ 1699 г. (№ 107) родной братъ одной изъ монахинь монастыря Слиzeń, воспитывавшій ее въ молодости въ монастырѣ на свои средства и, при поступленіи ея въ монашество, снабдившій ее деньгами, одежой и бѣльемъ, внесъ настоятельницѣ Аннѣ Кантакузинѣ 3000 злотыхъ приданнаго, слѣдовавшаго по раздѣлу отцовскаго наслѣдства. Магдалина Конопацкая заняла у монастыря во время игуменства Екатерины Сапѣжанки 18000 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Бальберишекъ; сумму эту съ процентами уплатилъ въ 1738 г. (№ 153) Подляшскій воевода Сапѣга, къ которому перешло названное имѣніе.

Минскій св.-Духовскій мужской. Въ 1690 г. (№ 195) заключена мировая сдѣлка между архимандритомъ Гедеономъ Шумлянскимъ и Минскимъ деканомъ Савгинымъ для прекращенія часто возникавшихъ недоразумѣній по поводу поземельныхъ владѣній; при этомъ было положено: на границѣ смежныхъ земель поставить копецъ; рыбу въ прудѣ ловить и дѣлить ее по поламъ, а греблю возлѣ мельницы на рѣкѣ Свислочи содержать на половинныхъ издержкахъ.

Въ 1712 г. (№ 117) монастырь купилъ у землянина Павловича каменный домъ, построенный на землѣ, принадлежавшей монастырю.

Кронскій. Троцкій подкоморій Владиславъ Укольскій занялъ у монастыря 6900 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Покорцы или Подоле. къ 1695 г. (№ 97) онъ уплатилъ уже большую часть суммы и обязался внести остальную. Въ 1760 г. (№ 33) монастырь владѣлъ имѣніемъ Авдеевичами, принадлежавшимъ нѣкогда Минчевскому.

Бытенскій. Въ 1669 г. (№ 69) землянинъ Самуиль Каминскій занялъ у монастыря 5000 злотыхъ подъ залогъ части своего имѣнія Дѣтковичъ. Мозырская старостина Изабелла Ходкевичева отдала на сохраненіе въ монастыри Бытенскій, Жировицкій и Супрасльскій разнаго рода серебряныя вещи и другое движимое имущество; въ 1718 г. (№ 132) базиліане по судебному рѣшенію главнаго трибунала возвратили наслѣдникамъ Ходкевичевой всѣ драгоцѣнности, за исключеніемъ пожертвованныхъ на церкви.

Черейскій (Могилевской губерніи, Сѣнненскаго уѣзда). Въ 1711 г. (№ 125) настоятель монастыря Іоаннъ Фронцкевичъ, желая выкупить отданное въ залогъ имѣніе брата своего Ушачъ, занялъ у Полоцкаго обознаго Селявы 3500 талеровъ подъ залогъ монастырскаго имѣнія Селища, на что и получилъ утвердительную грамоту отъ протоархимандрита базилианскаго ордена Льва Кишки.

Витебскій Марковский. Въ 1713 г. (№ 118) Витебскій воевода Александръ Поцѣй занялъ у монастыря 5 тысячъ злотыхъ подъ залогъ имѣнія Гаевщины.

Борунскій. Монастырскіе крестьяне поселились на землѣ Волковыскаго крайчаго Скиндера и получали отъ него въ разное время денежное вспомошествованіе; затѣмъ снова воротились къ своимъ прежнимъ владѣльцамъ. Настоятель монастыря Θεодосій Конячевскій удовлетворилъ въ 1732 г. (№ 148) Скиндера уплатой издержанной имъ суммы, а Скиндеръ отказался отъ своей претензіи къ монастырю. Въ 1744 г. (№ 158) монастырь прекратилъ полюбовной сдѣлкой долго тянувшуюся тяжбу съ Чотырскимъ старостой Воляномъ изъ за участка расчищеннаго подъ пашню лѣса, а въ 1745 г. (№ 159) опредѣлилъ точнѣе границу между своими землями и принадлежавшими сосѣднему владѣльцу Гонсовскому.

Ушацкій. Въ 1747 г. (№ 162) Минскій воевода Казиміръ Жаба жаловался трибуналу, что настоятель Ушацкаго монастыря, забывъ святость своего сана, дѣлаетъ жалующемуся и всѣмъ жителямъ мѣстечка Ушача разныя насилія и притѣсненія, требуетъ съ прїѣзжающихъ въ Ушачъ купцовъ мостоваго, не пускаетъ крестьянъ на рынокъ, принадлежащій Жабѣ, а задерживаетъ ихъ на своей землѣ; бьетъ и преслѣдуетъ еврея-арендатора корчмы Ушацкой и безъ всякаго права самъ открылъ продажу разныхъ питей.

Митрополія униатская. Въ 1635 г. (№ 40) митрополитъ Іосифъ Вельяминъ Рутскій, желая пріобрѣсть для себя отъ Полоцкаго воеводы Януша Кишки имѣніе Долгиновъ, продалъ Ивану Булгаку за 12000 злотыхъ другое свое имѣніе Новгородовичи, съ правомъ подаванья находившейся въ томъ имѣніи приходской церкви. Въ 1669 г. (№ 63) митрополитъ Гавріилъ Коленда жаловался главному трибуналу на Виленскій магистратъ въ томъ, что онъ нарушаетъ права митрополичьихъ юрисдикчанъ, назначаетъ въ ихъ домахъ квартиры для каптуровыхъ судей, собираетъ большое подымное, поворотное и несправедливыя подати, которыя обращаетъ частію въ свою пользу, а въ 1668 г. хотѣлъ насильно отнять у юрисдикчанина Яцынкевича найденную имъ на митрополичьей землѣ разную оловянную посуду, при чемъ сломана была митрополичья печать и замѣнена магистратскою. Магистратъ перевелъ это дѣло въ задворный ассесорскій судъ. Напрасно митрополитъ добивался рѣшенія онаго судомъ каптуровымъ; судъ этотъ отклонилъ отъ себя разсмотрѣніе жа-

нія, пострадавшія отъ частыхъ въ Вильнѣ пожаровъ; наблюдалъ за аккуратнымъ совершеніемъ въ Пятницкой церкви Богослуженія и наконецъ „жебы тежъ и доходы вси съ тыхъ домковъ и пивницъ, которые на томъ цминтару побудованы суть, або на томъ будовать се будутъ, такъ тежъ и зъ тыхъ муровъ прежнихъ забудованныхъ, въ которыхъ предъ тѣмъ шпиталь былъ,“ шли на монастырь св. Троицы. Это распоряженіе уніатскаго митрополита въ 1611 г. (№ 29) утверждено грамотою Сигизмунда III.

Въ 1619 г. (№ 30), вслѣдствіе постоянно возникавшихъ между Виленскою ратушею и митрополитомъ Іосифомъ Вельяминомъ Рутскимъ споровъ изъ за подсудности мѣщанъ, жившихъ въ Вильнѣ на церковныхъ земляхъ, произведенъ былъ осмотръ этихъ земель и находившихся на нихъ строеній. Изъ составленной при этомъ посреднической комиссіей описи видно, что въ то время въ Вильнѣ были слѣдующія церкви: 1) Пречистенская, 2) Спасская, 3) св. Екатерины, 4) Покровская, 5) св. Іоанна, 6) св. Михаила, 7) св. Николая, 8) св. Пророка Іліи, 9) Рождества Христова ⁵⁾, 10) Пятницкая, 11) Перенесенія мощей св. Николая и 12) Воскресенская. Изъ нихъ Спасская, Покровская и св. Екатерины были въ запустѣніи. Всѣ эти церкви съ ихъ землями и строеніями, какъ видно изъ акта, состояли уже въ то время во власти уніатскаго митрополита.

Въ 1633 г. (№ 38) король Владиславъ IV, по просьбѣ преемника Поцѣева Іосифа Вельямина Рутскаго, далъ привилегію Виленскому Троицкому монастырю на право владѣнія не только принадлежащими этому монастырю имѣніями, „но и всѣми добрами, кгрунтами и каменицами, фольварками, приходами, чиншами,“ составлявшими собственность Виленскаго православнаго, прежде Троицкаго, потомъ св. Духовскаго братства; при чемъ постановилъ, что и „братства вси медовые, на общій пожитокъ самыхъ законниковъ вѣчне оборачитися мають“. Такимъ образомъ король, какъ бы не зная о существованіи православнаго братства при св. Духовскомъ монастырѣ, подтверждаетъ всѣ привилегіи древнаго Троицкаго братства и передаетъ Троицкому монастырю все имущество и доходы этого братства.

Изъ акта 1640 г. (№ 43) видно, что пожертвованное извѣстными ревнителями православія князьями Огинскими для Виленской Пречистенской церкви имѣніе Вака, было захвачено Ипатіемъ Поцѣемъ, который отдалъ его въ залогъ Галимскому старостѣ Хребтовичу.

⁵⁾ О церкви Рождества Христова упоминается въ актахъ 1410 (№ 2) и 1555 г. (№ 11), гдѣ говорится о плацѣ, подаренномъ великимъ княземъ Александромъ Свислоцкому намѣстнику Григорію Громыкѣ.

Въ 1696 г. иноки Цеперскаго монастыря, по собственному ихъ заявленію, „просвѣщенные Духомъ святымъ, уразумѣли заблужденія схизматической вѣры, относительно исхожденія Духа св., подчиненія преемникамъ и намѣстникамъ св. Петра и другія ея ошибки и заблужденія, и потому выкинувши изъ своихъ сердецъ ложную и злую вѣру схизматическую и принявши истинную римскую *ritus graeci-unitorum*, подчинились папѣ,“ т. е. иначе измѣнили православію и приняли унію. Тогда настоятели Новодворскаго монастыря Θεодосій Коховскій и Виленскаго св. Духовскаго Петръ Пашкевичъ Толоконскій отняли у нихъ, какъ у измѣнниковъ, всѣ имѣнія и доходы монастырскіе,—фольваркъ Новый Дворъ, земли, деревню съ крестьянами, хлѣбъ, скотъ и все движимое имущество. Хотя Цеперскіе монахи-униты жаловались на православныхъ, обвиняя ихъ въ грабежѣ и насиліяхъ и требуя себѣ возврата всего отнятаго и уплаты значительной суммы; но главный трибуналъ рѣшилъ дѣло въ пользу православныхъ, и уніатамъ оставалось только подать протестъ, что они и сдѣлали въ 1698 году (№ 105).

Въ 1722 г. (№ 137) нѣсколько человекъ изъ польской шляхты, собравшейся на Срѣтенскій сеймикъ, подъ предводительствомъ Михаила Глинскаго сдѣлали нападеніе на Минскій православный монастырь, при чемъ били, рубили и увѣчили иноковъ. Настоятель монастыря Гедеонъ Шипка подалъ жалобу въ главный трибуналъ, который приговорилъ главныхъ виновниковъ такого безчинства къ смертной казни; но по ходатайству пріятелей осужденныхъ, иноки пошли на мировую и согласились получить съ обидчиковъ извѣстную сумму денегъ.

Въ 1681 г. (№ 83) Полоцкій православный братскій монастырь, братство и всѣ православныя мѣщане жаловались королю Яну III, что уніатскій митрополитъ Кипріанъ Жоховскій и Полоцкій іезуитскій коллегіумъ дѣлаютъ имъ великія притѣсненія, похваляются отнять у нихъ монастырь, останавливаютъ на дорогѣ священниковъ, идущихъ къ больнымъ съ св. дарами, не позволяютъ провожать умершихъ на кладбища, и, насылая своихъ людей на монастырь, наносятъ имъ разныя тяжкія обиды. Король не только призналъ эти дѣйствія уніатовъ и латинянъ противными королевскимъ привилегіямъ, обезпечивающимъ для православныхъ свободу богослуженія, и служащими къ явному соблазну всего христіанства, но и предписалъ оставить православныхъ въ покоѣ, не касаясь ихъ правъ, освященныхъ закономъ и давностію.

Особенно живо и подробно изображены всѣ притѣсненія, насилія и жестокости, къ какимъ прибѣгали латиняне и уніаты для совращенія православныхъ въ унію, въ заявленіи, поданномъ въ главный трибуналъ въ 1747 г. (№ 160) инстигаторомъ великаго княжества Литовскаго по жалобѣ Слуцкаго архимандрита Іосифа Оран-

скаго, намѣстника Кіевскаго митрополита. Главными зачинщиками и роководителями въ дѣлѣ преслѣдованія православныхъ въ Минскомъ воеводствѣ были іезуиты Слуцкой коллегіи; они отняли у Слуцкой Троицкой архимандріи земли мли на полторы въ окружности; разными притѣсненіями, побоями и другими жестокостями принудили къ уніи болѣе 10-и разныхъ деревень и въ одной изъ нихъ въ самый Свѣтлый день 1728 г. захватили православную церковь, выгнавъ изъ нея священника Бирюковича. Примѣру іезуитовъ слѣдовали уніатскіе священники, помѣщики и католическое духовенство: такъ Брестскій оффиціаль Реокуръ отнял въ свою пользу земли отъ трехъ церквей; въ день благовѣщенія 1747 г. силой загналъ православныхъ крестьянъ въ костелъ и велѣлъ уніатскому священнику ихъ исповѣдывать и причащать, и вообще штрафами и наказаніями принуждалъ крестьянъ къ уніи. Каштеляновая Новогородская Незабитовская отняла земли и луга у Грозовскаго монастыря, Мозырскій подкоморій Вольбекъ въ дни большихъ праздниковъ собиралъ съ православныхъ священниковъ дани и приношенія и, по самымъ пустымъ причинамъ привлекая ихъ къ своему суду, жестоко билъ и мучилъ ихъ. Горбовскій староста Оборскій, оторвавъ замки въ православной церкви, отдалъ ее уніатскому священнику, а прихожанъ насильно обратилъ въ унію. Карлъ Косцюшко въ 1742 г. во время похоронъ напалъ на православнаго священника, билъ, мучилъ его и, для поруганія, велѣлъ остричь ему голову, бороду и усы; при чемъ захватилъ одежду священника и церковныя принадлежности. Уніатскіе священники Дилевскіе, при помощи свѣтской власти, принуждали православныхъ крестьянъ къ уніи, нападали на православныхъ священниковъ, били и мучили ихъ и силой отнимали у нихъ церкви. Особенною жестокостію отличался управляющій имѣніями Ходкевичевой Гребницкій, который немилосердо мучилъ и священниковъ и прихожанъ и, захватывая православныя церкви, отдавалъ ихъ уніатамъ.

Къ этому же отдѣлу можно отнести и три документа, помѣщенные подъ №№ 62, 64 и 82.

Нѣкто Семень Рѣпинскій, подъячій Московскаго царя, оставшійся въ занятой Московскими войсками въ 1655 г. Виленской крѣпости, передался потомъ полякамъ и унесъ съ собой не малую сумму „пѣнезей“. Какъ православный, онъ познакомился съ настоятелемъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря Даниломъ Дорошеевичемъ, изъявилъ было готовность постричься въ монахи, но скоро оставилъ свое намѣреніе и отдался подъ протекцію Виленскаго бискупа Александра Сапѣги, принявъ, можетъ быть, при этомъ латинство. Этотъ то перебѣщикъ подалъ въ Ноябрь 1668 г. жалобу въ каптуровый судъ, будто о. Дорошеевичъ принуждалъ его къ принятію монашества; побоями и голодомъ вынудилъ у него до 32833 злотыхъ день-

гами, золотомъ и серебромъ; высылалъ въ разные монастыри; отнялъ коляску съ лошадьми и угрожалъ самой его жизни. Судъ отложилъ рѣшеніе этого дѣла до возвращенія Дорощевича изъ Варшавы. Въ 1669 г. 19 Января Рѣпинскій заявилъ въ тотъ же каптуровый судъ, что онъ вполне удовлетворенъ въ своей претензіи св. Духовскимъ монастыремъ и жалобу свою беретъ назадъ; но, спустя нѣсколько лѣтъ, онъ снова началъ тяжбу съ монастыремъ и братствомъ о томъ же предметѣ и въ 1679 г. успѣлъ получить во владѣніе монастырскій фольваркъ Войдатишки и только по ходатайству общихъ знакомыхъ окончательно отказался отъ своихъ претензій къ монастырю. Во всей этой исторіи само собою сказывается враждебное дѣйствіе противъ православныхъ со стороны латинскаго духовенства, которое приняло Рѣпинскаго подъ свою защиту.

Тремя приведенными сейчасъ документами по дѣлу Рѣпинскаго съ Виленскимъ св. Духовскимъ монастыремъ мы заканчиваемъ обзоръ актовъ выходящаго въ свѣтъ тома. Остается прибавить, что въ настоящемъ бѣгломъ очеркѣ нами рассмотрѣны всѣ безъ исключенія акты, помѣщенные въ XI-мъ томѣ, и съ большею или меньшею подробностію, смотря по важности каждаго документа, изложено ихъ содержаніе, при чемъ удержаны всѣ болѣе важныя и существенныя подробности, а мѣста особенно характеристическія приведены собственными словами подлинника. Смѣемъ надѣяться, что сколько съ одной стороны издаваемый томъ актовъ, при ограниченности имѣющихся свѣдѣній о древнихъ Западно-русскихъ церквахъ и монастыряхъ, составитъ немаловажный вкладъ въ сокровищницу церковной русской исторіи, столько же съ другой предпосылаемое ему предисловіе облегчитъ трудъ его изученія, а для людей незнающихъ польскаго языка или имѣющихъ мало свободнаго времени можетъ отчасти замѣнить самые акты.

К. Снитко.

А К Т Ы,

ОТНОСЯЩІЕСЯ КЪ ИСТОРИИ ЗАПАДНО-РУССКОЙ ЦЕРКВИ.

1398 г. Іюня 15 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1329.

1. Обмежеваніе спорныхъ земель Лавришовскаго монастыря, произведенное Новгородскимъ намѣстникомъ Петрашемъ Монтигирдовичемъ, по приказанію великаго князя Витовта.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiąca Awgusta pierwszego dnia. Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewództw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny iedynasty obranemi, stanąwszy oczewisto u sądu patron imé pan Marcian Kuncewicz—horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisać podał dokument pewny, na rzecz niżej w nim wyrażoną, monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten dokument ad acta był przyjęty y do xiąg inserowany, który my sąd przyiawszy, do xiąg wpisać kazali y słowo do słowa, ruskim pismem pisany, tak się w sobie ma:

По приказанью великаго князя Литовскаго Витовта, се язь панъ Петрашъ Монтигирдовичъ, наместникъ Новгородский, розъежчалъ есьми землю монастырскую Лавришовъскую, со князя великаго людми и съ поляны. Жаловалъ се аръхиманъ дритъ Лавришовский Мисайло, што черезъ монастырь князя великаго люди дорогу положили по дрова и по лыка и по вязье, и жоны ихъ и дѣти ихъ у сѣнитку туда ходять, а о той дорозе монастыру великая кривѣда и татба дееть се. Ино мы того посмотревъши и зъ бояры дали есьмо дорогу князя великаго людемъ и поляномъ одъ Олексеева хресъта на право на Лосвино, туда имъ ѣздити и ходити по дрова и въ лыка и по вязье и по снитку. А другую дорогу положили есьмо мимо Сѣньно. А што монастырское здавѣна,

тое бы архимандритъ заведаль, а къ монастыру бы тягло. А шьто монастырская пашня, поля и чашьчо и поросьли и ограничили есьмо монастырскую землю по реку Боловячу, липу Лопату и по дороге мимо Сенъну, а по заднюю Стругу по Русечь, а по дороге, што одъ Гневичъ лежитъ у Самойловичъ островъ, у тое бы все монастырское князя великого людемъ не надобе уступатисе. А лѣсъ вольный, какъ монастырѹ, такъ же и князя великого людемъ; а поляномъ, князя великого людемъ у лѣсъ уѣхавши дровъ насечь, вязья и лыкъ надрать, иного ничего не надобе пакостити. А сумеждомъ, какъ ихъ право, по сътарому вѣдати имъ свое, уходы смотрети. А шьто хмелища князя великого за Боловячою, у тое се архимандриту не вѣступовати; а шьто монастырская хмелища здавна, въ тое князя великого людемъ не надобое уступати се. А у хмелищахъ у князя великого и у монастырскихъ большей имъ сѣножатей не копать, а хмелищъ не терать. А то есьмо урадили имъ на обе стороны, какъ имъ было любо, князя великого людемъ и монастыру. А которые съ тыхъ сесъ нашъ сездъ порушать, тые дадутъ князю великому десять рублевъ, а намъ зъ бояры три рубли. А при томъ были панъ Федосей и Яковъ Войниловичи, Ивашько Глебовичъ, братъ его Яцько, а Ходько Беликовичъ,

а Панъфилъ Соколинскій, Ходоръ братъ его, Иванъ Тышъко, дьякъ князя великого Аленько, и инъшихъ людей много при томъ было. Писанъ у Лавришовое, лѣта Божого шесть тысячей девятьсотъ шестого, индикъта второго, Июня петнадцатого. *) U tego dokumentu, przy pieczęci przyciśnionej woskiem czarnym, suscepta trybunalska ruskim pismem przy boku w te słowa pisana: Року тысяча шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсеца Октября пятого дня. Панъ Станиславъ Орда тую справу къ актыкованью до книгъ у суду покладалъ. Chrysztoph Rudomina Dusiatski—marszałek Brasławski у trybunalski, Михаель Хрептовичъ писарь. Który to ten dokument listu ograniczonego, monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego służący, za podaniem onego do akt przez patrona wyżej wyrażonego, to iest, imci pana Marciana Kuncewicza—horodniczego powiatu Oszmiańskiego у за прозбą onego iest u sądu naszego przyięty у do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego ze wszystką w nim opisaną rzeczą zgodnie słowo do słowa wpisany.

*) Этотъ документъ, за исключеніемъ знаковь препинанія, въ виду его древности, напечатанъ съ точнымъ соблюденіемъ орфографіи, въ какомъ видѣ она представляется въ актовой книгѣ.

1410 г. Октября 8 дня.

Изъ книги № 97, за 1741 г., л. 725.

2. Привилегія короля Александра Свислоцкому намѣстнику Григорію Исаевичу Громыкѣ на плацѣ въ городѣ Вильнѣ возлѣ церкви Рождества Христова.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego pierwszego, miesiąca Junii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewództw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym, wyż na dacie specyfikowanym, obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imć pan Mikołay Ruszczyc—starosta Tautuski, opowiadał, prezentował przywilej nayiaśnieyszego króla imci polskiego Alexandra, wielkiego xiążęcia Litewskiego, na pergaminie po rusku pisany, służący ad praesens wielmożnemu imci panu Hilaremu Ciszkiewiczowi—podczasemu Smoleńskiemu, sędziemu grodzkiemu Wilkomirskiemu, który to przywilej prosił nas sądu, abyśmy ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyiawszy wpisać roskazali, iakoż my sąd pomieniony przywilej przyieliśmy y do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisać roskazaliśmy, który literami ruskimi słowo w słowo tak się w sobie ma:

Александръ, Божою милостію король польскій, великій князь Литовскій, Русскій, княжа Пруское, Жомойтское и иныхъ. Чинимъ знаменито симъ нашимъ листомъ, хто на него посмотреть, або чтучи его услышитъ, нынѣшнимъ и по-

тымъ будущимъ, кому будетъ потреба того вѣдати. Билъ намъ чоломъ писарь нашъ, ключникъ Виленскій, намѣстникъ Свислоцкій, панъ Григорей Исаевичъ Громыка, о томъ, што перво сего дали есьмо ему мѣстце городское и зъ малою улочкою на будованье двора его въ мѣстѣ Виленскомъ, подле *Рождества Христова* и тежъ дозволили есьмо ему въ томъ дворѣ его корчму вольную, пиво и медъ держати, и билъ намъ чоломъ, абыхмо то ему подтвердили листомъ нашимъ на вѣчность. Ино мы, зъ ласки наше, за его къ намъ вѣрную службу, тое мѣстце подле Рождества Христова и зъ малою улочкою и зъ корчмою вольною потвержаемъ симъ листомъ нашимъ вѣчно, ему и его женѣ, и ихъ дѣтемъ и на потымъ будучимъ щадкомъ. Воленъ то онъ продати, отдати и замѣнити и на церковь записати и къ своему вжиточному и лѣпшому обернути, какъ самъ найлѣпѣй разумѣючи. А на твердость того и печать нашу казали есьмо привѣситъ къ сему нашему листу. Писанъ у Люблини, въ лѣто тысяча чтериста десятое, мѣсеца Октября осьмого дня, индикта девятого. У tego przywileiu przy pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego, na wosku wyciśnionej, na sznurze iedwabnym wiszącej, podpis czyli notacya cytowana ruskimi literami per abbreviationem wy-

rażona takowa: П. мар. двр. нашъ трб. іон. кн. Мих. Ів. Глин., а мар. нш. дн. Ян. Мик. а нашъ двр. пан. Іан. Стец. Ктóry поміеніону przywiley, z ruskiego pisma na polskie przetłumaczony, za poda-

niem onego do akt przez wyż wyrażonego patrona, iest do xiąg trybunału głównego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1433 г. Іюля 6 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 235.

3. Фундушова записъ, данная Анною Глѣбовою Вяжевичовою Сулятицкой церкви.

Лѣта отъ нароженъя сына Божого тысеча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсеца Мая двадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановивши се очевисто у суду панъ Самуель Велямовичъ, именемъ ясневельможнаго въ Бозѣ превелебнаго его милости ксендза Кгабриеля Коленды, архіепископа Полоцкого, администратора метрополіи Кіевской, подалъ до актъ фундушъ церкви святой Сулятицкой надлежацій, просечи, абы тотъ фундушъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, активованъ и уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Се я пани Глѣбовая Вяжевичъ, пани Рачкова дочка, прозвищемъ Милохна Ан-

на, чиню знаменито симъ моимъ листомъ, кому будетъ надобно вѣдать, кто на него посмотреть, або чтучи услышитъ, ижъ я будучи порушоною ку хвалѣ Божой, а зостаючи еще при памети и зуполной моцы, умыслиломъ себѣ речъ добрую и Богу приємную: штожъ дей церковь въ маетности нашей Сулятичахъ заложенъя святой мученицы Варвары, а до той церкви наданье малое, только отъ предковъ моихъ двѣ волоки пустое земли наданые суть, тогды я съ побожности моей, абы хвала Божая завсегда отправована была, придала есьми до тое церкви святой Варвары чотыры волоки земли, двѣ пустые, а двѣ осѣлые, съ чоловѣки двѣма. А тые люде хрестіане въ сельцы Сулятичахъ живутъ: одного Данила Микеевича, а другого Васюка Севастіансвича, съ подружьями и зъ дѣтьми ихъ, да и со всею маетностью ихъ, ничого на себе не оборачаючи, да абы ку двору моему ніякое:

повинности не чинили, ани плату не платили, то имъ тую всю повинность господину попу, при той церкви живущему, повинность чинили, яко передъ тымъ до двору моего; которое земли господинъ попъ пахати, всякихъ пожитковъ зъ нее заживати, да и дяка у себе ховать доброго клирошанина, штобы ему службу Божую отправовати помогаль, повинень будетъ. А тые всѣ шесть волокъ, тяглые, пустые, въ певномъ ограниченю коло церкви, почавши отъ конца села Сулятичъ, съ сѣножатями, зъ лѣсомъ въ одномъ обрубѣ ограничоны и межами каменными окладены. Которую то землю вѣчно, не порушне на церковь Сулятицкую святое Варвары записую, штожъ и того мнѣ не нарушать, ани дѣтемъ моимъ, ани кому иному; а хто тое порушитъ, любо дѣти мои, любо внучата мое, или хто иный, таковой судится со мною передъ Богомъ на страшномъ судѣ, да и проклятъ на семь свѣтѣ будетъ и въ будущемъ. А зъ двора моего Сулятичъ, што дей я сама, а по мнѣ дѣти и внучата мое, или хтобы имѣнье тое держалъ, до тое церкви воску полтора камня на свѣчи и вина на службу Божую десеть мѣръ Новгородское мѣры и сукна попу чорного, доброго локоть десять давать мають; а хто того не захочетъ давать, да проклятъ будетъ. А тотъ попъ, при той церкви будучи, завсегда за душу

дѣда моего Богдана, бабки моей Варвары, матки моей Марьи, мужа моего Глѣба и за всехъ моихъ пріятель, да и за мою душу, какъ умру, Бога просить и у суботникъ уписать велѣла, да што суботы литургію отправовать будутъ повинни. Што есьми въ моей доброй памяти и въ разумѣ то призолила и записала вѣчно и неподвижно. А при томъ были добрые люди: господинъ его милость отецъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Руси Георгій, да и чернецъ его архидьяконъ Кирила, а его милость князь Кгедройтъ Романъ и служебникъ его панъ Петрчицкій, а его милость панъ Иванъ Ласкота, а панъ Макарий—войтъ мѣста Новгородскаго, а панъ Климентій Кожановичъ—мѣстичъ Новгородскій, а панъ Павелъ Васничъ—мѣстичъ Новгородскій и иныхъ людей сколько было при томъ мѣстѣ духовныхъ и свѣцкихъ. И за певность и крѣпость тыхъ всехъ писанныхъ речей и печать есьми свою велѣла приложить къ сему нашему листу. Въ лѣто шесть тысячей девятьсотъ сорокъ первое, индикта третьего, мѣсеца Іюля шостого дня. У того листу фундаментнаго печать одна притиснена. Который же тотъ листъ фундаментный, за поданьемъ его черезъ верху мененую особу до актъ, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1513 г. Декабря 3 дня.

Изъ книги № 142, за 1769 г., л. 260.

4. Декретъ Полоцкаго намѣстника въ пользу Пятницкой монастырской церкви по поводу спорнаго правовладѣнія входами въ озеро Ведоло.

Roku tysiącznego siedmsetnego sześćdziesiątnego dziewiątego, miesiąca Augusta dwudziestego wtórego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w. x. Lit. z województw, ziem y powiatów, w roku terażniejszy tysiącnym siedmsetnym sześćdziesiątym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu trybunału głównego w. x. Lit. patron w. i. p. Marcin Supiński—strażnik powiatu Oszmiańskiego, prezentował y ad acta po dał dekret oczewisty grodzki Połocki, między ihumenem cerkwi Piatnickiey y mieszczany Połockimi o iezioro Wiedziolo ante unionem ferowany, et ad praesens pro parte ichmościów xx. iezuitów kollegium Połockiego służący y należący, którego przy kopii w kapturze Połockim aktykowaney podając do akt, prosił nas sądu, aby pomieniony dekret grodzki Połocki ze wszelką w sobie wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych w Wilnie expedyowanych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd, ony przyiawszy, w xiegi wieczyste trybunalskie wpisać słowo do słowa pozwoliliśmy, którego tenor, z ruskiego pisma na polskie tłumacząc, jest następujący.

Выпись съ книгъ судовыхъ, писанныхъ одъ намѣстника Полоцкого. По величе-

ствѣ, ихъ милость архіепископъ Семень, владыка Полоцкій а панъ Романъ—городничій Полоцкій, а панъ Левъ Зеновичъ и иншіе паны ихъ милость, которая справа передъ нами была мельнику Полоцкому Ивану Никонову за живота отца его зъ игуменомъ Пятницкимъ Иваномъ, зъ мѣщанами Полоцкими, зъ Максимомъ Петрашкомъ и зъ Мишкомъ Овсяными и зъ поплечниками ихъ о вступъ въ озеро Ведоло и въ рѣчку. А иже Иванъ Никоновъ одъ колькодесять лѣтъ въ озеро вступу не боронилъ, а игумень зъ людьми въ томъ озерѣ своимъ и въ рѣцѣ и езы мѣли, а рыбу яко кольвекъ и чимъ могли ловили зимою, лѣте и по веснѣ. А такъ мы, выслухавши всихъ рѣчей ихъ, сознали при давности, сказали есмы присегу мѣщаномъ и двомъ чернцомъ светое Пятницы и ихъ свѣдкомъ, кого собѣ Иванъ обралъ ку присязѣ, ижъ они въ тое озеро передъ тымъ и завжды вольный вступъ мѣвали; рокъ присязѣ имъ положили. И ставши на тотъ рокъ, одъ насъ зложоный, у того озера, передъ нами присегу на то, яко здавна въ тое озеро и рѣчку уступъ мѣли, удѣляли водлугъ поводу речи обыдвохъ сторонъ, яко о томъ на первомъ судѣ нашомъ достаточней описано. То пакъ послѣ тое присяги мѣщане господарскіе изъ

игуменомъ Пятницкимъ на Ивану шкодъ и накладу своего, штожь на тую справу боронечи вступу того озера и рѣчки наложили, знову передъ нами зъ нимъ о тое и весь накладъ свой на нимъ перезыскали, что на тое выдали. И мы около того межн себе обмову учинили, гдыжь они, до присяги беручисе, на той тамъ часъ о накладъ свой передъ правомъ того не вспоминали, и въ немаломъ часѣ не упоминалисе, и хотечи то мѣти и повтуре на шкодахъ своихъ хотѣли присегати; а же се не видѣло, яко на немъ шкодъ и накладу ихъ, такъ и присеги не всказали, гдыжь того до присеги и по присязѣ молчали и не упоминалисе, знашли того Ивана отъ всихъ тыхъ шкодъ и накладу вольного. Што про память у книги намѣстника Полоцкого вписати велѣли. Дѣя-

лосе въ лѣто семь тысячъ двадцать первое, Декабра третего дня, индикта шостого. U tego dekretu anteuniowego przy wyciśnionej pieczęci podpis ręki w. i. p. marszałka kapturowego Połockiego y suscepta tymi wyrażaia się słowy: Roku tysięcznego siedmsetnego sześćdziesiątego czwartego, Oktobra szesnastego dnia, stawiając u sądu patron imię pan Ludwik Samuyło, cześnik Derpski, ten dokument ruski przy kopii ad acta podał. Troian Korsak—podwoiwodzi y marszałek sądów kapturowych województwa Połockiego. Który takowy dekret, z ruskiego na pismo polskie przetłumaczony, za podaniem przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1517 г. Апрель 20 дня.

Изъ книги № 142, за 1769 г., л. 184.

5. Фундушова запись отъ каштеляновой Волинской земли, Агафин Пясечинской ново-открываемому Тороканскому монастырю и церкви во имя Св. Троицы на 100 Литовскихъ копъ и пять имѣній: Торокани, Чикинъ, Лосинцы, Телковичи и Рѣчицу.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Julii trzynastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, z województw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmset sześćdziesiątym

dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego patron w. imię pan Andrzej Malczewski, komornik województwa Smoleńskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał fundusz, od i. w.

ieymé pani Ahapii Piaseczyńskiej, kasztelanowey ziemi Wołyńskiej, na pargaminie ruthenico idiomate pisany, przy osobliwey kopii polskim sensem przetłumaczoney, pro parte i. xx. bazylianów na wybudowanie w dobrach teyże i. w. Piaseczyńskiej Torokaniach, Czykinie, Łosińcach, Ciołkowiczach y Rzezycy cerkwi y monastyrz dany, oraz na wyżywienie z tychże dobr zakonników pomienionych reguły świętego Bazylego wielkiego służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony fundusz ze wszelką w sobie wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, na kadencyi Wileńskiej expdyowanych, przyjęty y wpisany; iakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyiawszy w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać słowo do słowa pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Во имя Божое Троицы Святой станься. Я Агапія Пясечинская, каштеллнова земли Волынской, посмотривши, ижъ въ имѣніи моемъ Тороканяхъ, Чикиню, Лосинцахъ, Ціолковичахъ и Рѣчицы нистъ хвалы Божой, сказала я се пречестному отцу Іосифу Солтану, метрополитѣ Кіевскому, и намѣстнику его милости отцу Паисію, архимандритѣ Жидычинскому, и просила я ихъ, абы они въ семъ имѣніи моемъ храмъ Божій святыя живоначальныя Троицы и монастырь для чернцовъ создали. И на се я дала пречестному метрополитѣ сто копъ пѣнязей бѣлыхъ грошій литовскихъ, а на выживленіе чернцовъ сіе имѣніе мое: Торокани, Чикинъ, Лосинцы, Ціолковичи и Рѣчицу, со всѣмъ на-все тому монастыру

оддаю, штобы въ семъ храмѣ Божомъ чернцы и подданные ихъ Бога за мене молили. Который монастырь въ имѣнію моемъ пречестный отецъ метрополитъ и наступники его къ себѣ и имѣннямъ своимъ прилучать не мають, ани отецъ Паисій, намѣстникъ, архимандритъ Жидычинскій со своею архимандріею совокуплять, подъ страшнымъ судомъ Господа Бога. Только мой монастырь въ имѣніи моемъ маеть быть общежительный и сами чернцы сего монастыра игумена оберать мають; а коли тотъ имъ не будетъ милъ и любъ, то инного оберуть, а мнѣ и наступникомъ моимъ въ тое не всупать, абы только хвала Божая не уставала. А для лишой твердости я Агапія Пясечинская, верху писана, и печать мою къ сему листу привѣсила. Писанъ въ Берестѣи, въ лѣто седьмтысячное двадцать пятое, мѣсяца Априля въ двадцатый день, индикта пятого.

U tego funduszu, na pargaminie pisanego, przy zawieszoney na sznurze starym iedwabnym w wosku wyciśnionej pieczęci, item na drugiej stronicy aktykacya z podpisami tak i. ww. i. pp. marszałka trybunalskiego y pisarza in haec verba: Року тысеца шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсяца Октобра пятого дня, панъ Станиславъ Орда тую справу ку актыкованью до книгъ у суду покладавъ. Хриштофъ Рудомина Дусятскій, маршалокъ Барцлавскій и трибунальскій. Михалъ Хрептовичъ писарь. Który to takowy pomieniony fundusz, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest w xięgi trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych kadencyi Wileńskiej przyjęty y wpisany.

1521 г. Ноября 15 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1321.

6. Фундушовая записъ отъ Онуфрія Витонизскаго Лавришовскому монастырю на двѣ уволокѣ сѣнокосной земли въ Щерсовской пущѣ.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiąca Awgusta piątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z województw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny iedynasty obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron imć pan Marcyan Kuncewicz—horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał wpisać dokument pewny, na rzecz niżej w nim wyrażoną, monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten dokument był ad acta przyięty y do xiąg inserowany, który my sąd przyiąwszy do xiąg wpisać kazali, y słowo do słowa tak się w sobie ma:

Я Оношко Витонизскій, съ своими сынами Андреемъ и Федоромъ, сознаваемъ симъ нашимъ листомъ каждому доброму, хто на него посмотритъ, альбо чтучи его услышитъ, ижъ мы по доброй воли нашей, безъ жадного принуженья, зъ доброго розмыслу нашего, надали есьмо къ Пречистое дому въ Лавришовъ монастырь, архимандриту Прокопею, ему самому и потомъ будущимъ архимандритомъ и всео Христѣ братіи вѣчно и непорушно, во-
локи двѣ сѣножати въ Щерсовской пу-

щи за Нѣмномъ, какъ есьмо сами уживали, ничего на себе сами и щадкомъ нашимъ не зоставуючи, также и половину луга Древоскипища, сумежную зъ его милостью паномъ Ходкевичомъ, одъ земли Гнесецкое лежащее и зъ землею и съ полемъ одъ Глубокое долины, по Русецкій могильникъ, по сухомертвый Колединъ Дубъ, по Гнесецкую Верею а Лозовный Русецъ, посередъ Лозового поля, въ Самойловичъ островъ, гдѣ его милости пана Александра Ходкевича половина, концемъ тогожъ луга Древоскипища, отъ монастыра пришла, которая такожъ записана къ монастырю на фалу Божую. И мы того дѣла для покою светого заодножъ ку тому жъ монастырю, такъ тые волокѣ двѣ сѣножатеи, въ пуши Щорсовской, яко и тотъ лугъ, часть нашу, записали на богомолье, бо есьмо тое спольне на господари его милости зъ паномъ Ходкевичомъ выслужили, и спольне на фалу Божую отдали и вѣчно зrekli. А хто тое порушитъ наше данье, той буди проклятъ въ семь и въ будущемъ вѣцѣ. А при томъ былъ его милость панъ Александро Ходкевичъ, маршалокъ господарскій, панъ Юрій Александровичъ, а Иванъ Чомоданъ, Гриша Олюшичъ, а Олексѣй Миневичъ и иншихъ людей много добрыхъ. А для твердости

приложили есьмо и печать нашу, а панъ Юрій Александровичъ приложилъ печать свою къ сему нашому листу. Писанъ въ Новогородцѣ, въ лѣто семь тысячей двадцать девятое, Ноября петнадцатого, индикта девятого. Писалъ дѣяконъ Лавришовскій. У tego dokumentu pieczęci dwie woskowych, na sznurach iedwabnych czerwonych zawieszistych, a suscepta trybunalska w tyle tegoż dokumentu w te słowa napisana: Року тысяча шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсяца Октября пятого дня, панъ Станиславъ Орда тую справу къ актыкованью до книгъ у суду покладалъ. Chrysztoph Rudomina Dusiatski—marsza-

lek Brasławski y trybunalski; a podpis pisarski w te słowa: Михаель Хрептовичъ: до Новогородка належитъ. Który to ten dokument monasteru Ławryszowskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, za podaniem onego ku актыkowaniu przez wyżej pomienionego patrona trybunalskiego, to iest, iegomości pana Marciana Kuncewicza—horodniczego powiatu Oszmiańskiego, y za prozbą onegoż iest przyięty u sądu naszego, y do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego ze wszytką w nim opisaną rzeczą słowo do słowa zgodnie wpisany.

1553 г. Марта 13 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г., л. 119.

7. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому объ отведеніи одной уволки земли Ковенской (православной) церкви во имя Всѣхъ Святыхъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódmego, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewództw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym piędziesiąt siódmym obranymi, comparendo personam liter u sądu patron imię pan Łukasz Kamiński—miecznik Starodubowski, opowiadał, prezentował y do akt podał dokument, po rusku pisany, a na polskie pismo prze-

tlumaczony, od nayiaśnieyszego króla imci Zygmunta Augusta dany, spacium ex quo że iest stary, których przeczytać niemożna było, tudzież z oddartą na boku konnotacyą, na rzecz w nim intus wyrażoną, cerkwi Kowieńskiej ritus graeco-uniti(?) pod tytułem Wszystkich Świętych będącey, służący y należący, który nomine iaśnie wielmożnego imci xiędza Floryana Hrebnickiego, metropolity całej Rusi, arcybiskupa Połockiego, podając do akt, prosił nas są-

du, ażeby pomieniony dokument ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany; iakoż my sąd, ony przyiawszy, w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Жигмунтъ Августъ, Божою милостию король польскій и т. д. Державцы нашему Ковенскому и справцы замковъ и дворовъ нашихъ великого князства Литовского пану Петру Хвальчевскому. Ознаймуемъ тобѣ, ижъ... церковь закону греческого въ мѣстѣ Ковенскомъ волоку земли, одъ платовъ и подачокъ и всякихъ повинностей вольную, на поживеніе попу, который, при той церкви мѣшкаючи, водле обычаю закону своего службу Божую служить, и за насъ господара Бога просити повиненъ будетъ; ты бы о томъ вѣдалъ и одну волоку земли обравши, не подалеку мѣста, на оную церковь подалъ копечно. И гдѣ на якомъ мѣйсцы оную волоку на церковь оберешъ и подаси, то бы на листѣ своимъ ознаймилъ. А мы потомъ листъ данину

нашу... попу оное церкви дати кажемъ, въ чемъ ажбы зволокы нечинячи подалъ.... хотяжъ бы не было, то бы предъся чоловѣку таковому, хто . . . на той волоцѣ седѣти, знестися казалъ, а землю . . . ку церкви. И нехай попъ тамошнее церкви добровольне тое земли уживаетъ, платовъ и повинностей зъ мѣстомъ, зъ волостью не полнячи ни которыхъ. Писанъ въ Краковѣ, лѣта Божого нароженія тысяча пять сотъ пятьдесятъ третьего, Марта тринадцатого. U tego dokumentu, po rusku pisanego, a na polskie słowa przetłumaczonego, przy pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego, na czerwonym wosku wyciśnionej podpis ręki nayiaśnieyszego regnanta Polskiego temi wyraża się słowy: Sigismundus Augustus rex. Ad haec u tego dokumentu na boku połowina konnotacyi oddartey in haec verba: Оста . . . держав. . . . Który to takowy dokument, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany.

1545 г. Декабря 10 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 605.

8. Продажная записъ отъ господарскаго подданнаго Матѳея Богдевича Виленскому мѣщанину Матіеу Войтковичу на сѣнжати Бурбишки, принадлежащую къ имѣнію Поповскимъ Судервамъ.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z

województw, ziem y powiatów, na rok wyżey pomieniony obranemi, postanowiwszy się oczewisto u sądu imć pan Michał Kopeć—podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu podał list wieczysty na sianożęć Burbiszki, od imci pana Bohdziewicza, panu Matysowi konwissarzowi do Suderwi popowskiey należący, po rusku писаны, prosząc, aby ten list y z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przyięty; który na polskie pismo przewiodszy, a do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego słowo do słowa wpisując tenor taki iest:

Я Матей Богдевичъ—подданный господарскій, изъ жоною моею Оленою, визнаваемъ сами на себе симъ моимъ листомъ каждому доброму, кому будетъ потреба того вѣдати, або чтучи его слышати, штожъ продали есьмо сѣножать свою власную, ни кому непенную на два возы сѣна, на име Бурбишки, подъ Березовымъ пнемъ пану Матысу Войтковичу, конвисару мѣста Виленского, за петьдесять грошей обель, вѣчно. А если бы се мѣлъ хто въ тую сѣножать вступати, тог-

ды я Матей Богдевичъ, маю тую сѣножать пану Матысу очищати; а если бы ся надо мною воля Божая стала, тогда жона або дѣти мои мають тую сѣножать пану Матысу очищати. А если бы я Матей, або жона, або дѣти мои, або ближніи мои мѣли ся въ тую сѣножать уступати, тогда мають вины намѣстнику Виленскому заплатить полтину грошей. И на то я Матей далъ есьми пану Матысу сесь мой листъ и, не маючи печати своее, просиль есьми о печати бояръ господарскихъ: Миколая Марковича, а Счасного Мартиновича, а Андрія Миткевича, и ихъ милость на мою прозьбу и чоломбитье учинили и печати свои приложили къ сему моему листу. Писанъ у Вильни, подъ лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ сорокъ пятого, мѣсеца Декабря десятого дня, индикта четвертого. У tego listu wieczystego, po rusku pisanego, dwie pieczęci. Któryż to list, za podaniem do akt przez osobę w wierzchu mianowaną, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego przyięty y wpisany.

1546 г. Сентября 11 дня.

Изъ книги № 54, за 1712 г., л. 582.

9. Фундушова записъ отъ Дубновицкихъ бояръ и ихъ крестьянъ на новоустанавливаемую Дубновицкую церковь во имя св. Пятницы.

Рoku tysiąc siedmsetnego dwunastego, miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z

województw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy, zwysz na dacie pisany, obranyми, а po expirowaney limitacyey do Wilna zgromadzonemi, stanawszy personaliter u sądu patron imé pan Stephan Frackiewicz—krayczy Upitski, opowiadał y do akt podał kopią, ruskim pismem pisaną, funduszu, od ichmość panów Stephana Golowni, Fiedora Arciuszewicza Nowickiego, Hrehorego Iwanowicza, Fiedora Maniewicza, Marcina Jucewicza, Apanasa Wasilowicza y Hrynkowicza, niegdysъ nadaіаc grunta pewne do cerkwi, nazywaiącey się Porochońskiey, czynionego, а teraz ichmościom panom Hrehoremu, Bazylemu y Stephanowi Muraszkom, paniom małżonkom ichmé, także ieymé paniey Helenie Stachowskiey Mikołaiowey Muraszczyney y córkom ieymości, tudzież ichmościom panom Stephanowi Saczkowskiemu, Hrehoremu Maniewiczowi, Mironowi, Stephanowi y Konstantemu Nowickim służącą y należącą, który podaiąc do akt, upraszał nas sądu, аżeby ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą była do xіąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięta y wpisana; iakoż my sąd, oną przyiawszy, а wpisuiąc w xіęgi de verbo ad verbum, tenor sequitur et est talis:

Копія зъ фундушу церкви Дубновицкое.
Мы бояре господарскіе Дубновицкіе, на имя Стефанъ Головня, а Федь Артюшевичъ Новицкій, а Гриць Ивановичъ, а Федько Маневичъ, а Мартинъ Юцевичъ, Опанасъ Василевичъ, а Тишко Гринковичъ и зъ братаничами своими, зъ Матфеемъ и зъ Даниломъ, а съ Щаснымъ Василевичомъ, Михно а Кузьма Ивановичи, визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ нынѣшнимъ и на потомъ будучимъ, хто того всхочетъ вѣдать, або чтучи его слышати, штожъ зволившисе есьмо съ со-

бою посполитымъ умысломъ нашимъ, хочечи въ селѣ нашемъ Дубновицкомъ церковь Божию поставить, для нашего великое трудности, ижъ намъ трудно добѣгати до церкви Порохонское, ку которой передъ тымъ добѣгали продки наши и отцы наши и мы сами; а такъ не рушаючи наданій жадныхъ продковъ и отцовъ нашихъ и насъ самихъ одъ тое церкви Порохонское Пречистое Богородицы, учинили есьмо кождый зъ обѣты своей ку фалѣ милому Богу и нашему душному збавенью, придали есьмо ку церкви нашей Дубновицкой светое Пятницы, священнику на пожитокъ: Наперодъ Стефанъ Головня поля далъ за Глубокою лозою, а другое подъ рѣчкою, а сѣножать на Чешневѣ, а десетеро дерева бортного, а двое пчолы въ соснахъ; а Федько Артюшевичъ поля далъ у Вонишовахъ, а другое подъ рѣчкою, а третее въ Незнановѣ, а сѣножать у Фошоватцы, а десетеро дерева бортного и двое пчолъ въ соснахъ; а Гриць далъ поле подъ Лютымъ, а десетеро дерева бортного и пчолы одни въ соснѣ, а сѣножать въ Лучинѣ; Опанасъ и Щасный поле дали за Глубокою лозою а четворонадцатеро дерева бортного, а сѣножать на Разнѣ; а Федько Маневичъ двѣ нивы далъ, одна у Мосту, а другая на Торцахъ, дерева бортного осмеро, а двое пчолъ въ соснахъ и сѣножать въ Лучинѣ; Мартинъ Юцевичъ далъ поля подъ Дубомъ за дворомъ, а дерева бортного осмеро, пчолы въ соснѣ; Мишко Ивановичъ зъ братьею своею поля дали на Ручицахъ, а другое за Ольховымъ бродомъ, а четверо дерева бортного, а пчолы въ соснѣ; а Тышко Гринковичъ и зъ братаничами своими дали ниву у Вонишовахъ, а другую подъ рѣчкою, третью у Незнановѣ, а сѣножать на Ду-

бовомъ островѣ, а десетеро дерева бортного; а ку тому мы вси островъ за рѣкою Бобркомъ Березники и вси острова малые и великіе, съ полями и пропащими, на поле потребные и зъ сѣножатями, вси есьмо надали на церковь; а Мартинъ Юцевичъ зъ дядькомъ Федькомъ поросль въ тежъ Лединахъ и на Заборьи надалъ. А подданные наши Дубновицкіе, Яковъ Хомичъ ниву далъ подъ Перевестемъ, а дерева бортного четверо, а пчолы въ соснѣ, а сѣножать на Березникахъ; Антонъ Догадневичъ нивы двѣ далъ, одна на Заборьи, а другая черезъ Смужавинку, также недалеко, а сѣножать подъ Гумнищами, а четверо дерева бортного; Лукьянъ Селивановичъ поле далъ подъ Хоронястою, а дерева бортного пятеро, а сѣножать за Кращиною; Манъ Ильковичъ поле далъ у Евериныхъ. А къ тому маеть зъ нами священникъ нашъ Дубновицкій вольность во всякихъ входѣхъ нашихъ зъ нами восполъ одъ границы до границы у лѣсѣ, дубровахъ, у земли бортной дѣлити, новодети, въ ловахъ звѣриныхъ, рыбныхъ и уюнныхъ, у озерѣ и во всякихъ пожиткахъ нашихъ маеть безпечность, такъ яко мы сами. А ку тому и въ млыну нашемъ спольномъ на рѣчцѣ Бобрку на потребы свое безъ мѣрки маеть молоти. Съ которымъ же наданьемъ нашимъ приходили есьмо вси восполъ до господина отца владыки его милости Пинского киръ Варламія, оповѣдаючи его милости тое наданье наше на церковь Божию, которыежъ рѣчи есть выжей описаны знаемне въ семъ листѣ нашемъ, дали есьмо отцу владыцѣ пописавши на списку, и его милость отецъ владыка, обачивши оныя наданья наши къ церкви Божой, рачиль насъ въ томъ по- благословити и посвенценье церкви Божое

дати и священника совершити. Къ тому тежъ его милость рачиль священника на куницы соборной оставить на часы вѣчистые на дванадцати грошей, а къ собору маеть священникъ нашъ ѣздити до Пинска, такъ яко иншіе священники ѣздятъ. Который же датокъ нашъ сесъ верху мененый, которымъ знамените выобразонъ, поля и дерево бортное, пчолы и сѣножать и вольность священнику нашему во входѣхъ и пожиткахъ нашихъ, въ деревѣ бортномъ новодети и розспратовъ новыхъ земли пашное, все тое записуемъ симъ листомъ нашимъ къ церкви Божой священнику нашему на вѣчистые часы; и не маемъ, мы сами, дѣти и потомки наши, въ тые вышъ мененые наданья наши вступу, ани дѣла жадного, кождый съ кровныхъ нашихъ мѣти. А еслибы (хто) оныя наданья наши церковные, которые тутъ въ семъ листѣ нашемъ версѣ описанные, мѣлъ въ нихъ чимъ вступовати, або сесъ нашъ фундушъ нарушати, чинити кривду церкви Божой въ томъ наданью нашемъ, тотъ маеть наперодъ впасти отцу владыцѣ Пинскому въ проклятiе и неблагословенiе, а другое королю его милости маеть заплатити вины сто копъ грошей. И на то есьмо вси весполокъ бояре Дубновицкіе дали священнику нашему Дубновицкому, который кольвекъ будетъ литоргисати въ той церкви нашей, сесъ нашъ листъ подъ нашими печатями. Писанъ у Пинску, подъ лѣто Божого нарoженья тысяча пятьсотъ сорокъ шостого, мѣсяца Сентебра одинадцатого дня, индикта четвертого. Na tey kopiey pod spodem, kędy pieczęci bydź maia, notacyia polskim pismem wyrażona w te słowa: Już pieczęci do kilku przyciśnione. Która to kopia, ruskim pismem pisanego funduszu, za po-

daniem oney przez wierzchu mianowanego patrona, to iest, iegomości pana Stephana Frackiewicza, krayczego Upitskiego, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięta, aktykowana y wpisana.

1554 г. Юля 9 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г., л. 115.

10. Подавчій листъ Ковенскаго державцы Петра Хвальчевскаго Ковенскому священнику О. Алексѣю на одну уволку земли для церкви во имя Всѣхъ Святыхъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódmego miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z woiewództw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset piędziesiąt siódmym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imię pan Łukasz Kamiński, miecznik Starodubowski, opowiadał, prezentował y do akt podał list podawczy od imci pana Piotra Chwalczewskiego, rewizora zamków y dworów królewskich, in nomine iw. ix. Floryana Hrebnickiego, metropolity całej Rusi, arcybiskupa Połockiego, podał, z ruskiego pisma na polskie przetłumaczony, in rem vero et partem cerkwi Kowieńskiej ritus graeco-uniti, pod tytułem wszystkich świętych będącey, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony list podawczy ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa

Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiawszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Петръ Фальчевскій, справца замковъ и дворовъ его королевской милости у великомъ князствѣ Литовскомъ, староста Кнышинскій и Залидскій визнавамъ, ижъ за розказаньемъ его королевской милости, листовнымъ писаніемъ зъ власнымъ подписаніемъ руки его милости, увязалемъ уволку земли попа закону греческого церкви всѣхъ святыхъ священника Алексѣя въ мѣстѣ Ковенскомъ; которая волока починается однимъ концомъ одъ рѣки Нѣмна а бокомъ одъ обрубъ князя Валтромѣя, плебана святого Крижа, а другимъ концемъ отъ обрубъ бояръ Петрушевичовъ, а другимъ бокомъ одъ границы волокъ села Козминского и тамже подль тое границы села Козминского взялъ оный попъ на платъ короля его милости морговъ двад-

цать, зъ которыхъ морговъ будетъ повиненъ платити до скарбу короля его милости съ каждого моргу по грошей дву и пѣнезей шесть. И на томъ далъ ему сесь мой листъ подъ моею печатью. Писанъ у Ковнѣ подъ лѣто Божого нарoженья тысяча пять сотъ петьдесять четвертого мѣсеца Іюля девятого дня. У tego listu podawczego przy wyciśnionej pieczęci podpis

ręki iegomości pana Falczewskiego, rewizora zamku y dworów iego królewskiejomości his verbis: Chwalczewski mp. Który to takowy list podawczy, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1555 г. Апрѣля 28 дня.

Изъ книги № 97, за 1741 г., л. 727.

11. Уступочная записъ королевскаго маршалка Оникея Горностая зятю своему князю Ивану Крошинскому и женѣ его Богданѣ Громычанкѣ на плацъ въ городѣ Вильнѣ возлѣ церкви Рождества Христова.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego pierwszego, miesiąca Junii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, z województw, ziem y powiatów, w roku teraźniejszym, wyż na dacie specyfikowanym, obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Mikołay Ruszczyc, starosta Tautuski, opowiadał, praesentował y ad acta podał dokument, literami ruskimi pisany, alias wypis z xiąg urzędowych województwa Wileńskiego, na plac w mieście Wileńskim leżący, ad praesens in rem wielmożnego imci pana Hilarego Ciczkiewicza, sędziego grodzkiego Wilkomirskiego służący, pro-

sząc nas sądu, ażeby pomieniony wypis, ze wszystką w nim niżej wyrażoną rzeczą, był do xiąg trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiawszy w xiegi wieczyste wpisać pozwoliliśmy, którego tenor wpisuiąc de verbo ad verbum sequitur talis:

Миколай Юрьевичъ Радивиль, княжа на Биржахъ, Дубинкахъ, воевода Виленскій, канцлеръ и гетманъ найвысшій великого князства Литовского и земли Инфлянтской, староста Лидскій, Ошменскій, Мерецкій и иныхъ. Ознаймуемъ тымъ нашимъ листомъ, ижъ пришедши передъ насъ

на урядъ воеводства Виленского князь Петръ Ивановичъ Крошинскій, староста Упитскій, оповѣдалъ и просилъ насъ, абыхмо ему рассказали выдати выписъ зъ книгъ урядовыхъ за справованья воеводства Виленского славное памяти вельможного пана его милости пана Миколая Радивиля, княжати на Олыцѣ и Несвижу, воеводы Виленского, пана брата нашего, на дворъ, въ мѣстѣ Виленскомъ лежацій, который отецъ его небозчикъ князь Иванъ Крошинскій, староста Упитскій у небозчика пана Оникея Горностая, старосты Рѣчицкого, у троухъ сотъ копъ грошей выкупилъ; якожъ за прозьбою вышейреченого князя Крошинскаго тая справа, о которую просилъ, въ скарбѣ въ книгахъ справъ судовыхъ, за небозчика пана воеводы его милости Виленского справованныхъ, есть знайдена, отъ слова до слова такъ ся въ собѣ маеть:

Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ пятого, мѣсеца Мая одиннадцатого дня, у субботу, при томъ былъ хоружій Ошмянскій, панъ Павель Касперовичъ Островицкій, а дворянинъ земскій панъ Иванъ Алексѣевичъ, а служебникъ пана его милости панъ Василей Ивановичъ Харепа. Пришедши очевисто передъ мене Яна Андреевича Новицкого, намѣстника Виленского, панъ Оникей Горностай, маршалокъ господаря короля его милости, староста Рѣчицкій, державца Любошанскій, добровольне и явне то передо мною сознали: штожъ который дворъ свой въ мѣстѣ Виленскомъ, *противъ церкви Рожества Христова*, первая малжонка его милости небозчика пани Настасья Григорьевна Громычанка заставила его милости у трехъ сотъ копахъ грошей Литовское личбы подъ тымъ обычаемъ:

ижъ она, ани дѣти, неотдавши пѣнезей, не мѣли ни чимъ въ тотъ дворъ уступоватися; то пакъ кгда часовъ недавно прошлыхъ далъ его милость въ малженство дочку свою, зъ первою жоною набытую, панну Богдану за князя Ивана Крошинского, старосту Браславского, ино за позволеніемъ самого пана Оникея князь Крошинскій за оный дворъ триста копъ грошей его милости сполна заплатилъ и до рукъ его отдалъ готовыми пѣнязми; которые пѣнези отъ зятя своего панъ Оникей взявши одного двора зовсімъ князю Крошинскому поступилъ, и што тежъ тамъ въ ономъ дворѣ прибудоваль, зъ тымъ всимъ будованіемъ зятя своего князя Крошинского и дочку свою княгиню Богдану на вѣчность дароваль, отдаляючи то самъ отъ себе и отъ жоны своее и отъ иншихъ дѣтей, близкихъ и кривныхъ своихъ, обѣль вѣчне и на вѣки непоручно вырекся. На што листъ свой вызнанный имъ далъ, который слово отъ слова такъ ся у собѣ маеть:

Я Оникей Горностай, маршалокъ господаря короля его милости, староста Рѣчицкій и державца Любошанскій, чиню явно тымъ моимъ листомъ, ижъ што первая жона моя небозчица Настасья Григоревна Громычанка заставила была мнѣ дворъ свой мурованный въ мѣстѣ Виленскомъ, противъ церкви Рожества Христова въ трехъ сотъ копахъ грошей личбы монеты Литовское подъ тымъ обычаемъ: ижъ она сама, ани дѣти ее, не отдавши мнѣ тое суммы пѣнезей, одного дворца зъ моцы моее выняти не мѣли, на штожъ и листъ свой заставный мнѣ дала, за которымъ я того двора отъ немалого часу въ держанью былъ. То пакъ тыхъ часовъ, кгда на дочку мою зъ тою жоною своею не-

бозчицею панею Настасьею набытую, панну Богдану, на которую тотъ дворъ правомъ приржонымъ прислухаль, за князя Ивана Тимофѣевича Крошинского, старосту Бряславского въ малженство выдалъ; тогда тая дочка моя поручила мужу своему, а зятю моему князю Ивану Крошинскому тотъ дворъ у мѣстѣ выкупити, на што и я самъ позволилъ. А такъ его милость князь Крошинскій, зять мой, ту ю сумму пѣнезей триста копъ грошей монеты и личбы великого князства Литовского, личачи въ каждый грошъ по десяти пѣнезей бѣлыхъ, мнѣ отложилъ и сполна до рукъ моихъ отдалъ, а я ему того двора мурованого и отъ жоны моее, а тещи его небозчицы паней Настасьи Громычанки мнѣ зоставленого, поступилъ и оный листъ заставный отъ жоны моее на той дворъ мнѣ данный вернулъ; и къ тому, што есми въ томъ дворѣ власнымъ накладомъ своимъ прибудовалъ, то есть: домъ деревенный великій, пивницу и кухню мурованную и тежъ увесъ тотъ дворъ въ коло муромъ обвелъ, на што на все наложилъ есмы своихъ власныхъ пѣнезей двѣстѣ семьдесятъ копъ грошей Литовскихъ. Ино я тымъ всимъ накладомъ своимъ зятя моего князя Ивана Крошинского и жону его, дочку мою кнегиню Богдану даровалъ и тымъ листомъ моимъ дарую на вѣчныя часы такъ, ижъ вжо я самъ, и жона моя, и дѣти, и близкіе наши, якъ въ тотъ вышей мененый дворъ некоторыми причинами уступоватися, такъ тежъ и тое суммы пѣнезей двухъ сотъ и семьдесятъ копъ грошей, што есми на будованье въ томъ дворѣ наложилъ, на немъ самомъ и на его жонѣ, дѣтѣхъ и потомкахъ ихъ поискивати не маемъ, якожъ есми то и передъ врядомъ воеводства Виленского,

передъ намѣстникомъ яснѣ вельможного пана Миколая его милости Радивила, воеводы Виленского, маршалка земского, канцлера великого князства Литовского, старосты Берестейского, державцы Борисовского и Шовленского, паномъ Яномъ Андреевичомъ Новицкимъ, намѣстникомъ Виленскимъ, оповѣдилъ и до книгъ записати далъ. И на то зятю моему князю Ивану Крошинскому даю сесь мой листъ подъ печатью и съ подписаньемъ власное руки моее; а для лепшого умоцненья того листу моего просилъ есми до него о приложенье печатей вельможныхъ пановъ: велебного у Бозѣ князя Венцлава его милости зъ ласки Божое бискупа Жомойтского; пана Миколая его милости Нарбута, воеводы Подляшского, старосты Кревского и Мозырского, а пана Александра Федоровича Владыки. Якожъ ихъ милость на просьбу мою то вчинити и печати свои приложити рачили къ сему моему листу. Писанъ у Вильни лѣта Божого нарженья тысяча пять сотъ пятьдесятю пятого, мѣсеца Апрѣля двадцать осьмого дня. У того листу подпись руки власное пана Оникея, и за очевистымъ постановеньемъ своимъ обѣдвѣ сторонѣ, приведши то у вѣдомость здѣшного вряду воеводства Виленского, просили, абы то было записано. А такъ я намѣстникъ Виленскій того добровольного сознанья и того листу вызнаного выслухавши, казалъ записати. Которое справы въ книгахъ въ скарбѣ его милости знайденое и съ нихъ списаное взялъ тотъ князь Петръ Крошинскій сесь выпись подъ нашою печатью врядовою воеводства Виленского. Писанъ у Вильни року тысяча пять сотъ семьдесятю девятого, мѣсяца Іюня двадцать пятого дня. U tego wypisu idque ekstraktu pod pieczę-

cia uredowā podpis rēki pisarskiey, takżе
korrekta his exprimuntur verbis: Себе-
стіанъ Корызна, Виленскій кгород. писарь;
скорыкговаль зъ книгами Федоръ Сорыц-
кій. Ктóry takowy wypis, idque extrakt, za

podaniem onego do akt przez wyż pomie-
nionego patrona, iest do xiąg trybunału
głównego wielkiego xięstwa Litewskiego
spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1555 г. Августа 23 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г., л. 121.

**12. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру
Хвальчевскому о возвращеніи Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ уволокъ земли,
отнятой старостою Комаевскимъ.**

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódme-
go, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w wielkim xięstwie Litewskim, z wo-
jewództw, ziem y powiatów, w roku teraz-
niejszym tysiąc siedmset piędziesiąt siód-
mym obranymi, comparendo personaliter
u sądu patron imć pan Łukasz Kamiński,
miecznik Starodubowski, opowiadał, pre-
zentował y ad acta nomine iasnie wiel-
możnego imci xiędza Floryana Hrebnic-
kiego, metropolity całej Rusi, arcybiskupa
Połockiego, podał dokument, od nayiasniey-
szego króla imci Zygmunta Augusta cer-
kwi Kowieńskiej ritus graecouniti, pod
tytułem Wszystkich Świętych będącey, słu-
żący, z ruskiego na polskie słowa przetłu-
maczony, na rzecz w nim intus wyrażoną
teyże cerkwi służący y należący, które
podaiąc do akt, prosił nas sądu, ażeby po-
mieniony dokument ze wszystką w nim wy-

rażoną rzeczą był do xiąg trybunału głów-
nego wielkiego xięstwa Litewskiego, spraw
wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my
sąd ony przyiawszy w xięgi de verbo ad
verbum wpisać pozwolili, którego tenor
estque talis:

Жигмонтъ Августъ, Божою милостию ко-
роль польскій и т. д. Справцы замкѣвъ и
дворовъ нашихъ у великомъ князствѣ Ли-
товскомъ, державцы Кнышинскому, пану
Петру Хвальчевскому. Жаловалъ намъ све-
щенникъ закону греческого церкви Всѣхъ
Святыхъ Алексѣй зъ мѣста Ковенского о
томъ, што дей, гды будучи тобѣ одъ насъ
посланному на ревизию замку нашего Ко-
венского и за росказаньемъ и за листомъ
нашимъ придалъ ему волоку земли ку той
церкви Всихъ Святыхъ; якожь дей еси и
листъ свой на туую уволку ему далъ, што
ширей а достатечнѣй на томъ листѣ тво-
имъ есть описано; нижли дей маршалокъ

нашъ, староста Ковенскій панъ Юрьевичъ Комаевскій, тую волоку земли у него од-
нялъ, для чего дей онъ ку великому убож-
ству и знищенью пришолъ. И билъ намъ
чоломъ, абысьмо ему того большъ шко-
ды примовать не допустили, а до тебе листъ
нашъ писати казали. Про то приказуемъ
тобѣ, ажъ бы еси тую волоку земли ку той
церкви Божой zase привернулъ и пану
Комаевскому именемъ нашимъ приказалъ,
абы онъ въ тую волоку ни въ чимъ се
не вступовалъ и переказы некоторые въ
ней ему не чинилъ, и заховалъ бы еси
его подле первшого листу нашего и ли-
сту своего, ему на тую волоку данного,
иѣъ бы онъ въ томъ собѣ не шкодовалъ,

а намъ большъ того не жаловалъ. Писанъ
въ Вильни, лѣта Божого нароженья тыся-
ча петьсотъ петьдесять пятого, мѣсеца Ав-
густа двадцатого третьего дня.

U tego listu upominalnego przy pieczęci
podpis iegomości pana marszałka temi słowy:
Jan Szymkowicz, marszałek y pisarz. Który to
takowy list upominalny, od nayiaśnieyszego
króla iegomości Zygmunta Augusta wyda-
ny, ad praesens cerkwi Kowieńskiej ritus
graecouniti służący, za podaniem onego
przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest
do xiąg trybunału głównego wielkiego
księstwa Litewskiego spraw wieczystych
przyjęty y wpisany.

1555 г. Августа 23 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г. л. 117.

13. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому старостѣ Яну Юрьевичу Комаевскому о возвращеніи дарованной королемъ Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ уволокъ земли, отнятой старостою.

Roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt siód-
mego, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w wielkim księstwie Litewskim, z woie-
wództw, ziem y powiatów, w roku terazniey-
szym tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmym
obranymi, comparendo personaliter u sądu
patron imię pan Łukasz Kamiński—miecznik
Starodubowski, opowiadał, prezentował y do

akt podał dokument, od nayiaśnieyszego króla
imci Zygmunta Augusta wydany y z rus-
kiego na polskie przetłumaczony, in rem et
partem cerkwi Kowieńskiej, pod tytułem
Wszystkich Świętych ritus graecouniti bę-
dącym, służący y należący; który podając
do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony
dokument, ze wszystką w nim inserowaną
rzeczą, był do xiąg trybunału głównego

wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany; iakoż my sąd ony przyiawszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis.

Жигмонтъ Августъ, Божю милостию король польскій, и т. д. Маршалку нашему, старостѣ Ковенскому пану Яну Юрьевичу Комаевскому. Жаловалъ намъ священникъ закону греческого церкви Всѣхъ Святыхъ Олексѣй зъ мѣста Ковенского о томъ, штожь дей за розказаньемъ и даниною нашою справца замковъ и дворовъ нашихъ въ великомъ князствѣ Литовскомъ, державца Кнышинскій, панъ Петръ Хвальчевскій придалъ ему волоку земли на тую церковь Всѣхъ Святыхъ; которая волока починается однимъ бокомъ одъ рѣки Немна, а бокомъ одъ обрубукнязя Бартломея, плебана святого Крижа, а другимъ концомъ (отъ) обрубук бояръ Петрушевичозъ, а другимъ бокомъ одъ границъ волокъ села Козминского. Якожь дей онъ тое волоки вже и въ поживанью былъ. Нижли дей ты, не вѣдати для которое причины, недбаючи на листъ данину нашу, которую онъ тую волоку у себе маеть, у него дей еси оную

волоку земли однялъ, для чего дей онъ ку великому убозству и знищенью пришоль, — билъ намъ чоломъ, абысьмо ему въ томъ большъ шкоды приимовати не допустили, а до тебе листъ нашъ писати казали. Про-то будетъ ли такъ, яко онъ намъ жаловалъ, приказуемъ тобѣ, ажъ бы еси тую волоку земли, которую еси у него однялъ, зася ку той церкви Всѣхъ Святыхъ привернулъ и въ нее се ничимъ не вступалъ, заховуючися во всимъ водлугъ листу данины наше, и водлѣ листу пана Петра Хвальчевского, ажъ бы онъ въ томъ собѣ не шкодовалъ и намъ черезъ то не жаловалъ. Писанъ въ Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ пятого, мѣсеца Августа двадцать третьяго дня.

U tego to takowego dokumentu przy pieczęci podpis ręki marszałkowskiej temi słowy: Jan Szymkowiec, marszałek u pisarz. Który to takowy dokument, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, jest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany.

1556 г. Января 14 дня.

Изъ книги № 125, за 1759—1760 г., л. 734.

14. Декретъ Рогачевского державцы Григорія Баки по спорному дѣлу священника Рогачевско-Козмодемьянской церкви Феодора Ивановича съ помѣщикомъ Измаиломъ Зенковичемъ о пограничныхъ земляхъ и бортомъ деревѣ.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiątego, miesiąca Marca szóstego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z woiewództw, ziem y powiatów, w roku immediate przeszłym tysiąc siedmset pięćdziesiąt dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imię pan Stefan Łosecki—starosta Morozowicki, opowiadał, prezentował y ad acta podał ekstrakt z xiąg iego królewskiej mości zamku Rohaczewskiego dekretu po rusku pisanego, imci pana Hrehorego Baka—kommissarza iego królewskiej mości, między ichmość panami Zienkowiczami a wielebnym oycem Feodorem—prezbiterem Rohaczewskim, ferowanego, a w roku tysiąc siedmset dziewiątym, miesiąca Februaryi trzynastego dnia w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego aktykowanego, in rem et partem ichmość xięży bazylianów rezydencyi Rohaczewskiej służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby wysz pomieniony ekstrakt, ze wszelką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyjąwszy w xię-

gi wpisać pozwoliliśmy; którego tenor sequitur estque talis.

Выпись зъ книгъ замку господарского Рогачевского.

Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ шостого, мѣсяца Генвара чотырнадцатого дня, въ недѣлю.

Передо мною Григоріемъ Бакою—державцою Рогачевскимъ, ротмистромъ его королевской милости, а на тотъ часъ былъ при мнѣ его милость панъ Андрей Сулистровскій—державца Стрешинскій и Каменецкій, жаловалъ зъ позву моего дворанинъ господарскій панъ Змайло Зеньковичъ на попа Козмодемьяньского Федора о томъ: штожь дей онъ зъ подданными и помочниками своими въ року теперешнемъ пятьдесятъ пятомъ, мѣсяца Октобра первогаицятъ дня, у четвергъ, гвалтовнымъ обычаемъ въ имѣнью моемъ Поболевскомъ подле рѣки Добосны, почовши одъ рѣки Осны, обаполь болота Малачевского, ажъ до границы Слободской, што было пщоль по власному дереву моему и подданныхъ моихъ пщолы о шестьдесятъ роевъ, то все подрати и попустошити людемъ своимъ казалъ, и тотъ весь медъ до себе побралъ. Попъ Козмодемьянскій ставши у правѣ повѣдиль: ижъ дей

я щолы подралъ свои власные на власномъ грунтѣ своемъ церковномъ за видо-
момъ владовымъ, который грунтъ мнѣ до-
стался зъ розсудку и угоды пана Андрея
Мурзы—подстаростего Рогачевского, гды
я мѣлъ право зъ братомъ своимъ паномъ
Иваномъ Зенковичомъ. Панъ Змайло Зен-
ковичъ показалъ листъ судовой пановъ
комиссаровъ королевой ей милости поль-
ской, славной памети великой княгини
Боны, который листъ такъ ся въ собѣ
маеть:

Мы комиссары, высланыи зъ раменья
одъ королевой ей милости польской и
великой княгини Литовской, Руской,
Прусской, Жмудской, Мазовецкой и ин-
ныхъ, великой княгини Боны, Станиславъ
Фальчевскій—староста Пиньскій, Кобрын-
скій, Клецкій, Городецкій, державца Се-
лецкій, а при мнѣ Мартинъ Ширма—
войскій Пиньскій, а дворане господарскіе
Михайло Моклокъ, Матей Войтеховичъ
зъ стороны попа Козмо-Демьянского Федо-
ра; а зъ другой стороны земянъ госпо-
дарскихъ повѣту Виленьского пана Ивана
а пана Змайла Зеньковичовъ: Михайло
Миколаевичъ Радомскій—владникъ Глу-
скій, Быховскій, высланыи одъ комиссара
королевой ей милости на то даного и на
комиссіей описанного пана Оникея Гор-
ностая—маршалка и старосты Гомельско-
го, а Иванъ Бореяша—владникъ Бобруй-
скій, высланы одъ комиссара королевой
ей милости на то даного князя Богдана
Тимофея Пузыны, за писаньемъ комис-
сіей королевой ей милости, выѣзджали
есьмо на право до села Поповецкого меж
людей попа Козмо-Демьянского и людей его
милости Андрея старца, Асакъ Карепича
и инныхъ поплечниковъ ихъ, а межъ тыхъ
земянъ господарскихъ Зенковичовъ; на ко-

торомъ правѣ жаловалъ попъ Козмо-Демь-
янскій на тыхъ пановъ Зенковичовъ, ижъ
дей они островъ Поболовскій, который
перво того давно, за славной памети
великого князя Витольда держали два бра-
ты именемъ Дитятко и Михайлочко, про-
докъ мой попъ Рогачевскій Козмо-Демьян-
скій, небощикъ Григорій, къ той церкви
Козмо-Демьянской въ земляхъ, въ сѣножа-
техъ, въ деревѣ бортномъ и пашни двор-
ной, въ гонехъ бобровыхъ, въ ловехъ звѣ-
ринныхъ и пташихъ и въ рѣцѣ Добоснѣ и въ
вирахъ ловы рыбные, въ лугахъ хмѣлица,
и къ той рѣцѣ Добоснѣ зъ рѣки Колодѣжа
Озны, а зъ рѣки бобровые гоны, въ лугахъ
хмѣлица по половинѣ къ той церкви Бо-
жей предкомъ моимъ и мнѣ быти мѣло;
то панъ отецъ ихъ небощикъ Алексѣй
Зеньковичъ и они при отцѣ своемъ, и те-
перь по смерти отца своего, земли, поля,
сѣножати, дерево бортное, бобровые гоны,
тые вси речи вышей описанные, мощно и
гвалтомъ пооднимали, и одны сами то на
себе держать, а церкви Божьей въ томъ
островѣ половины мѣти не поступуютъ, и
тыхъ людей церковныхъ вонъ зъ того
острова вытискаютъ. И гды намъ, ставши
на грунтѣ того острога Поболовского, въ
селѣ Поповцахъ, Иванъ и Змайло Зен-
ковичи, неуступючи, ани ся вдаючи въ
жадное право, просили насъ за то, ажъ-бых-
мо ихъ зъ тымъ попомъ Козмо-Демьян-
скимъ Рогачевскимъ Федоромъ о тотъ
островъ Поболовскій и всякіе кривды, зай-
стѣя вышей мененные, слушную и доско-
налую угоду промежку ими учинили, яко-
бы на обѣ стороны безъ шкоды ихъ бы-
ло. А такъ мы, обачивши склонность тыхъ
пановъ Зеньковичовъ, наупоменули есьмо
попа Федора, если бы хотѣлъ самъ зъ ты-
ми людьми своими церковными о тотъ

островъ, такъ о вси кривды, зайстѣя, угоду а еднанье слушное досконалое приня-ти. Федоръ попъ зъ своими людьми церковными на то позволилъ. Гдѣжъ якъ панове Зенковичи, такъ и попъ позволили до згоды, дали се намъ въ моцъ, ижъ што быхмо промежку ими знайти мѣли, то они на обѣ стороны терпѣти мають. А такъ мы, бачучи напродъ на Створителя Бога и на светую справедливость, на суменья свои памятуючи, промежку ими угоду слушную досконалую вчинити есьмо обвезали. По первой обѣхавши есьмо грунтъ земли того острова, и обачивши а вырозумѣвши весь способъ того острова и всихъ тыхъ кривдъ зайстѣя, водле жалобы попа Федора и людей его церковныхъ, такъ жалобы и odporу кривдъ пановъ Зеньковичовъ, то есьмо промежку ими знайшли: Напервей, панове Зеньковичи мають поступити въ томъ островѣ Поболовскомъ попу Федору на церковь Козьмо-Демьянскую село Узнога зъ людьми. Люди на имя: Данило Михновичъ, Грынъ Семеновичъ, Тышко и Супронъ а Ничипоръ Игнатовичи, Евхимъ Макановичъ, Иванъ Федьковичъ, Радко Игнатовичъ, Пронько Макановичъ. Другое село въ Лискахъ: Артюхъ Лисунтичъ, Пронько Лисунчичъ, Исай Мисунчицъ, Андрей Лисунтичъ, Иванъ Лисунтичъ и зъ ихъ землями пашными и всякими входы. Къ тому еще третью часть земли дворной, которую третью часть земли ихъ дворной обѣхавши есьмо одъ двора Поболовского, почовши одъ рѣки Добосны, отъ Лавъ долины вочище полемъ и дубровою копцы закопати и грани въ соснахъ у березахъ положить есьмо казали, держачи дворъ и поле пановъ Зеньковичовъ по праву, а тые земли подле тыхъ селъ Узноги, а

лѣсокъ по лѣву, ажъ тыми копцами и граньми пришелъ конецъ тоей пѣты, ажъ до границы села Слободскаго ей королевой милости. А попъ тежъ поступити маеть по той сторонѣ рѣки Добосны людей церковныхъ и земли всихъ ихъ паномъ Зеньковичомъ, то есть люди на имя: Мартинъ Безносъ, Василь Шкичъ, а Федько Чупеличъ и ихъ земли и всякіе входы. А што ся дотычетъ бобровыхъ и рыбныхъ лововъ въ рѣцѣ Добоснѣ и въ иныхъ рѣкахъ, то они мають завжды на обоехъ сторонахъ по половинѣ весполъ зъ собою рыбы ловити и бобры гонити и наполь дѣлити; такъ и рыбы паномъ Зеньковичомъ и людямъ ихъ, такъ и людямъ церковнымъ, водле стародавнихъ звѣчныхъ уходовъ, своихъ тою рѣкою Добосною и инными рѣчками одъ верху ажъ до низу вольно имъ весполъ держати и вживати. А што ся дотычетъ о сѣножати тыхъ людей церковныхъ, которые за рѣкою Добосною по оной сторонѣ одъ границъ Бобруйскихъ оны бы мѣли, то мають панове Зеньковичи весполъ зъ ними вси ихъ сѣножати и зъ своими сѣножатыми, которые бы по сей сторонѣ Добосны ку селу ихъ церковному Поповецкому въ одной, мають толькожъ имъ отдѣлити и отдати; а еслибы такъ много сѣножателей въ томъ мѣстѣ панове Зеньковичи не мѣли по сей сторонѣ, водле села Поповецкого, тогды тамъ за рѣкою Добосною мають имъ толькожъ сѣножателей, близко справедливѣ одмѣривши, дати, а поповцы по томужъ имъ мають сѣножати одмѣнити. А што ся дотычетъ пщоль, бортного дерева пановъ Зеньковичовъ и церковныхъ людей, то они мають также на обѣ стороны водлугъ стародавнаго обычаю и знаменъ своихъ тыхъ уходовъ своихъ звѣчистыхъ походи-

ти и вживати по обоимъ сторонамъ. Къ тому тежъ вольно имъ черезъ границы на обѣ стороны, такъ паномъ Зеньковичомъ, якъ людямъ церковнымъ поца, сами на всякое быдло ихъ и инными всякими пожитки на бранью жолудю, губы, ягоды брати, такъ тежъ дерево лежащее за гранью въ томъ листѣ назначонною на дрова и лучину на обѣ стороны (яко) въ томъ листѣ есть описано. Нежли штось дотычетъ границы, покуль оны на обѣ стороны мають мѣти и вживати, то есть тыми гранями, копцами, почовши одъ рѣки Добосны зъ верху ажъ до остатней пяты польми, дубровами водле назначонныхъ границъ ажъ до границы земли Слободской, конецъ пяты въ соснахъ назначонныхъ приполь. А другая грань рѣка Добосна, почовши одъ рубежа Пилипковского, зъ верху ажъ до низу двора пановъ Зеньковичовъ, по сей сторонѣ отъ Рогачева, земли и люди и грунтъ весь попу Козмо-Демьянскому Федору; а паномъ Зеньковичомъ также земли, люди и грунтъ весь по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Бобруйскихъ и Бортницкихъ границъ, почовши зъ верху тоей рѣки Добосны одъ Пилипковского рубежа пашни, дубровы, лѣсы, села и люди поповскіе, и зъ землями уже они на обѣ стороны черезъ тые грани вышей описанные не мають польми, проробками, сѣножатями за рѣку одинъ другому переходити и черезъ тые копцы поль, сѣножателей розроблевати и пахати не мають, кромѣ тыхъ уходовъ, яко въ томъ листѣ вышей описано; только дворъ пановъ Зеньковичовъ и зъ землями двѣма частями ку двору прилеглыми и млынъ воленъ на рѣцѣ Добоснѣ на сей сторонѣ одъ замку Рогачевского вѣчными, часы при томъ есмо ихъ zostавили, а черезъ то уже они на

обѣ стороны, якъ панове Зенковичи, такъ и поцъ зъ людьми церковными упоромъ, смѣлостью черезъ тые грани вышей описанные переходити, чого не есть въ томъ листѣ описано, не мають. А еслибы которая сторона зъ нихъ впоромъ своимъ, опустивши тые вси уходы свои, яко въ томъ листѣ есть описано, меновите имѣли бы черезъ тии грани, вышей мененные уступовати, а переходити, роспаши чинити черезъ рѣку Добосну и оныи копцы, зъ угоды а зъеднанья одъ насъ подѣланныи, положили есмы промежку ими на обѣ сторонѣ заруки: господару королю его милости пятьсотъ копъ грошей, а державцѣ своему на свой повѣтъ пятьдесятъ копъ грошей. А што ся дотычетъ тыхъ людей церковныхъ, которые ся на обѣ сторонѣ, якъ паномъ Зеньковичомъ попу ся zostали, вольны они кому хотя, тому мають служити, zostавивши при грунтехъ земли своей. А што ся дотычетъ кривдъ, шкодъ, зойствя промежку ими на обѣ сторонѣ, водле тыхъ ихъ прошлыхъ жалобъ, то все они моею угодою, а еднаньемъ своимъ вѣчными часы уморили, а дорогами и стежками стародавными до входовъ своихъ на обѣ стороны кожному зъ нихъ вольно имъ ходити. А который бы ся зайствя, кривды отъ сего часу быти мѣли промежку ими и людьми ихъ, то мають во всемъ томъ правомъ обходити, подъ тымижъ заруками вышей описанными. Якожъ тая справа, знайденье нашо, промежку ими на обѣ стороны печатьми всихъ насъ комиссарскими, одъ ее королевской милости на то высланныхъ, запечатованы, одинъ листъ данъ паномъ Зеньковичомъ, а другій до королевой ей милости, пани нашой милостивой, посланъ есть, и въ тоежъ слово неодмѣнне попу

Козьмо-Демьянскому Федору тотъ листъ данъ есть подъ печатью, одною моею Станислава Фальчевского — старосты Пинского, Кобринского, Клецкого, Городецкого, державцы Селецкого, яко старшого комиссара, а одъ патрона того замку его королевской милости Рогачевского. Писанъ въ Рогачевѣ, подъ лѣто Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ третьего, мѣсяца Мая шестнайцятаго дня, индиктъ одиннадцатый.

Попъ Козмо-Демьянскій показалъ выписъ пана Оникѣя Горностая — маршалка господарского, который выписъ такъ ся въ въ собѣ маеть:

Выписъ зъ книгъ моихъ Оникѣя Горностая — маршалка господарского, старосты Рѣчицкого, державцы Любошанского. Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ девятого, мѣсяца Іюля десятого дня, въ недѣлю. Што которая справа за жалобою дворанъ господарскихъ, пана Ивана а пана Змаила Зенковичовъ, на противку попу Козьмо-Демьянскому Рогачевскому Федору на мене зъ товаришомъ моимъ княземъ Богданомъ Пузыною, за росказаньемъ и комиссією его королевской милости, была предложена о забранье сѣножатей ихъ и дерева бортного, въ которыхъ якобы ся постановенье и одмѣна промежку ними еще не стала, такъ яко зъ розсудку и вынайденья своего панъ Станиславъ Фальчевскій — староста Пинскій, комиссаръ на то высланный, промежку ими былъ постановилъ, то пакъ гды рокъ той справѣ, черезъ мене зложеный, яко дня нынешняго припалъ, они обѣдвѣ сторонѣ, такъ панъ Иванъ Зенковичъ, яко и тотъ попъ Козьмо-Демьянскій Федоръ, на року зложеномъ перодо мною се постановивши за то сполечне просили, абыхъ я

тую ихъ справу на мѣспѣ мое на его милости князя Богдана Соломерецкого — старосты Рогачевского, злетилъ. А такъ я тую справу ихъ, за прозьбами ихъ спольными и про недоспѣхъ мой, очевисте его милости князю Богдану поручилъ. Маеть его милость тамъ до тыхъ земли, а до бортного дерева и сѣножатей ихъ, въ которыхъ если ся постановенье и одмѣна промежку нихъ не стала, зложивши имъ слушный рокъ, а за особливимъ листомъ и росказаньемъ его королевской милости выѣхати и того промежку нихъ на обѣ сторонѣ досмотрѣти и умѣркованье слушное вчинити. И то есьми для памяти до книгъ моихъ записати велѣлъ, и выписъ зъ книгъ попу Козьмо-Демьянскому Федору подъ моею печатью на то далъ. Писанъ въ Рогачевѣ.

Потомъ попъ Козьмо-Демьянскій показалъ листъ его королевской милости до державцы Рогачевского князя Богдана Соломерецкого писанный, который листъ такъ ся въ собѣ маеть:

Жигмунтъ Августъ, Божою милостию король польскій, великій князь Литовскій, Рускій, Прускій, Жмуйцкій, Мазовецкій, Инфляндскій и иныхъ. Державцы Рогачевскому князю Богдану Соломерецкому. Вже неоднократно жалуетъ намъ попъ Рогачевскій Козьмо-Демьянскій Федоръ Ивановичъ на землянъ нашихъ Ивана и Змаила Олексѣевичовъ Зеньковичовъ о томъ: штожъ дей они водле постановенья комиссарского для постановенья справедливости ему зъ ними тамъ высланныхъ, и подлугъ позволенья своего за сѣножати его своими сѣножатями одмѣны спорку ему дати не хочутъ. А къ тому дей ему самому и людямъ его одъ нихъ самихъ, слугъ и людей ихъ въ боѣхъ, въ грабежахъ, въ

зобранью сѣна и сѣножатей и дерева бортного и въ иныхъ многихъ речахъ кривды и шкоды немалые ся дѣютъ и справедливость дей ему некоторая одъ нихъ за частыми жалобами и листы нашими статися не можетъ, и билъ намъ чоломъ, абыхмо въ томъ ему справедливость зъ ними безъодвочную вчинити казали. Прото приказуемъ тобѣ, абы еси имъ рокъ певный зложивши, передъ собою стати казалъ, приказуючи, абы они на рокъ, одъ тебе зложонный, передъ тобою ку праву стали и въ томъ се ему усправедливили, права и розсудку твоего будучи послушны во всемъ. А если же бы они на рокъ, отъ тебе зложонный, передъ тобою ку праву стати и въ томъ ся ему усправедливити не хотѣли, ты бы ведлугъ обычаю и права посполитого и статуту земского въ томъ ся заховаль конечно. Писанъ въ Вильнѣ, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ второго, мѣсяца Генвара двадцать сегого дня. Попъ Козьмо-Демьянскій повѣдилъ, ижъ дей небозчикъ князь Богданъ Соломерецкій, за тымъ листомъ господарскимъ, посылалъ на тую справу на мѣсце свое, того межи нами досматриваючи, подстаростего своего Рогачевского пана Андрея Мурзу, гдѣжъ попъ показалъ листъ пана Андрея Мурзы—подстаростего Рогачевского, который листъ такъ ся въ собѣ маеть:

Выписъ зъ книгъ замку господарского Рогачевского. Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ второго, мѣсяца Марца первого дня. Передо мною Андреемъ Мурзою — врадникомъ Рогачевскимъ, позвавши позвомъ князя его милости панъ Иванъ Зеньковичъ попа Козьмо-Демьянского Рогачевского Федора, въ тотъ часъ былъ дворянинъ господара ко-

роля его милости панъ Стома Пашкевичъ, жаловаль панъ Иванъ Зеньковичъ на попа Козьмо-Демьянского Федора, штожъ дей тотъ попъ року прошлого шестьдесятъ первого, мѣсяца Декабра двадцатого дня, наѣхавши мощно и гвалтомъ ночнымъ обычаемъ, собравшись зъ поддаными своими на власный грунтъ отчизны моей спокойной на сѣножать мою врочищемъ Черчищо надъ рѣкою Добосною, взялъ сѣна моего полтораста возъ. Очевисто отказъ чинилъ попъ Козьмо-демьянскій Федоръ: правда дей есть, жемъ я взялъ сѣна, шесть стоговъ сѣна, але не ночнымъ обычаемъ—въ день, на власномъ грунтѣ церковномъ, который ся грунтъ мнѣ зъ людьми твоими, зъ розсудку высланныхъ пановъ комиссаровъ зъ раменя господарини ее милости королевой польской, великой княгини Литовской, пана Станислава Фальчевского—старосты Пинского, на сей сторонѣ рѣки Добосны, одъ Рогачева zostали, а твоей милости, пане Иване, люди церковныи за рѣкою Добосною одъ Бобруйска остали, якожъ тыхъ подданныхъ и имѣньи ихъ въ листѣ судовомъ описаны суть на обѣ сторонѣ и границы назначоны суть. И не мѣлъ твоя милость и подданыи твоей милости за границею, въ листѣ назначоною, на сей сторонѣ рѣки Добосны проробку некоторого робити, одно старыхъ уходовъ вживати. А я также мѣлъ ку твоей милости заховать—нерозробливать за рѣкою Добосною, и мѣлъ твоя милость одмѣну за сѣножати мои церковныи, которые есть за рѣкою Добосною, мнѣ дати сѣножатыми своими на сей сторонѣ рѣки одъ Рогачева; якожъ неоднократно листомъ вradoвымъ и листомъ господарини ее милости славной памети Боны, королевой Польской, и ли-

стомъ господарскимъ короля его милости наминалъ, твоя милость о напомниманье мое не дбалъ, а одмѣны и до сего часу не даешъ и розроблены сѣножати, которыи я по розѣздѣ и розсудку розробилъ, мощно и гвалтомъ кажешъ косити и сѣно брати, ку немалой кривдѣ и шкодѣ моей. Я, боронячи церковного грунту своего на розробленныхъ своихъ сѣножатѣхъ сѣно побралъ. Панъ Иванъ повѣдилъ: дали Богъ, николи тамъ на томъ мѣсту реченомъ черчежи сѣножатеи церковныхъ не было, ты самъ, попе, и подданыи твои николи черчежу не розробливали, але звѣчистая сѣножать отчизная моя и власный грунтъ мой есть, готовъ есми того людѣми добрыми, вѣры годными, перевести; а пильне прошу вашей милости, пане враннику, рачъ ѣхати тамъ на тыи вранища и мене зъ тымъ попомъ судити, а доводовъ нашихъ слухати, а я во всемъ розсудку твоего хочу послушонъ быти. Гдѣжъ есми имъ рокъ зложилъ передъ двораниномъ господарскимъ паномъ Стомою Пашкевичомъ за полторы недѣли. То пакъ гды рокъ приналъ въ року теперешнемъ шестьдесятъ второмъ, мѣсяца Марца десятого дня, выѣхавши мнѣ тамъ на вранище Черчище надъ рѣку Добосну, а при мнѣ былъ земянинъ господарскій панъ Матфей Мартиновичъ Лычко, а войтъ господарскій Рогачевскій Грышко Коровичъ, а старецъ волости Рогачевской Зенко Ходычицъ, а мѣщанинъ Рогачевскій Онаній Репичъ. Жаловалъ знову панъ Ивавъ Зенковичъ на попа Козьмо-Деміанского Федора, стоячи на сѣножати вранищи Черчежищи, штожъ дей то есть сѣножати моя звѣчистая и не вѣдаю, для которыхъ причинъ тотъ попъ сѣно мое побралъ, и ото маю доводъ готовый лю-

дей добрыхъ подданныхъ господарскихъ Бобруйскихъ: Степана Узрѣза, Якима Жилко, Данило Игнатовичъ, Радко Зосимовичъ. А такъ пытанны были, абы воле Бога и правды святое—и розознати тыи свѣдки вышей поменены пана Ивана Зенковича, змовившия вси черезъ одного товариша своего Степана Узрѣза повѣдили: штожъ дей мы у отца пана Ивана Зенковича одъ границы нашої сѣножати пратали, але не тую, на которой стоимъ теперъ, але я стоялъ у наймѣхъ у подданого пана Иванова у Остапа Ширковича, вжо тому двадцать лѣтъ есть, якъ тотъ черчежъ Остапко Ширковичъ чоръ а не розробливалъ, але того не вѣдаемъ, того нового черчежу почерченого, и розробленого, хто его розробилъ. А попъ Козьмо-Деміанскій повѣдилъ: якомъ въ замку повѣдилъ и теперъ мовлю: штожъ одъ девети лѣтъ пановъ комиссаровъ, зъ рамени господарини нашої Боны—королевои Польской, великой княгини Литовской высланныхъ, по розсудку пановъ его милости пана Станислава—старосты Пинского, люди, земли, пашни, лѣсы, сѣножати со всеми пожитками ихъ на сей сторонѣ рѣки Добосны мнѣ остали, а одъ границы Бобруйской люди церковныи со всеми пожитками твоей милости даны и имѣныи ихъ на обѣ сторонѣ въ листѣ комиссарскомъ описано есть и границы назначоны и не мѣлъ твоя милость и подданыи твои на сей сторонѣ проробковъ чинити некоторыхъ, одно старыхъ пожитковъ своихъ вживати. А я за рѣкою Добосною што ся твоей милости церковного грунту зъ людѣми остало, въ то вступовать и не вступовалъ и проробковъ не розробливалъ, одно тую сѣножати, на которой стою, розробилъ черчежъ, подле су-

дового листу. А гды попъ вказалъ листъ судовой пана Станислава Фальчевского, высланого комиссара зъ рамени королевей ее милости, читанъ былъ тотъ листъ, и въ немъ описуетъ зъ угодливого и пріятельского обычая, приняты подданыи пана Ивановы одъ Рогачева были тые попу прислужоны со всеми ихъ пожитками и граница описана, почовши одъ границы Пилипковской зъ верху рѣки Добосны внизъ рѣкою Добосною до Лавъ долины, а одъ Лавъ долины по полемъ концы, по лѣсомъ, то сосною и березою знаки понасъканы, ажъ до границы села господарского Рогачевского Слободы, зоставуючи попу зъ верху рѣки Добосны и идучи на выжъ по лѣвой сторонѣ, а по правой руцѣ за рѣкою одъ границы Бобруйской пану Ивану Зеньковичу зоставлено и описано есть. И по читанью того судового листу выдалъ попъ свѣдковъ своихъ, который того свѣдомы, ижъ тое по розсудку пана Фальчевского пуцона сѣножать: напервей выдалъ подданого его милости пана Григорія Ходкевича зъ Добосны Ивана Хомича, а Левона Рижковича, Опанаса Борисовича, а подданого монастыра Печерского, и зъ села Хомичъ Карпа Величовича, а Федька Купелича. За пытаньемъ и впоминаньемъ, абы правду светую зознали; правда дей есть; штожъ тая новорозробленная сѣножать одъ семи лѣтъ, якъ попъ почоръ дерева, а вжо тому чотыри годы есть, якъ попъ выпратавши своимъ накладомъ зъ поддаными косить по розсудку и розѣздѣ пана Фальчевского — и готовы есмо вси на томъ присегнути. Попъ тежъ повѣдилъ при тыхъ свѣдкахъ своихъ: готовъ есми того присягою поправити, штожъ то есть властивый проробокъ мой. А къ тому под-

данные господарскіе волости Рогачевской, зъ села Сѣножатокъ и Слободы: Прожно дей, пане Иване, ты въ тую сѣножать вступиешъ, але и мы вси присягнемъ, штожъ то есть попова сѣножать. А такъ я, выслухавши жалобы и odporу зъ обуду сторонъ и выслухавши свѣдковъ пана Ивановыхъ, штожъ они повѣдили: якобы мѣли подданыи одъ двадцати лѣтъ черти, а не розробливать, а того не вѣдаемъ, если по розѣздѣ хто тое розробилъ ново, а ижъ тежъ попа самого и подданныхъ господарскихъ и свѣдковъ до присяги не вель и podle доводу попа Козмо-Демьянского Федора и сознанья свѣдковъ его, што сознали, же добре того свѣдомы, ижъ по розѣздѣ попъ розробилъ, одъ семи лѣтъ почаль черти, а одъ чотырехъ якъ почаль косити, распратавши лѣсъ, а бачачи на Бога водле правды светой, ижъ то есть сѣножать черчежъ не старый, можетъ быти одъ лѣтъ семи або чотырехъ, зоставиломъ попа при той сѣножати, маеть ее вѣчне держати и вживати. А гды южъ мнѣ зъ тоей сѣножати зѣхавшимъ почали подданные пана Ивановы зъ поддаными церковными просити мене, абыхъ ихъ поєдналъ, а вѣчный покой учинилъ, абы вжо панъ Иванъ на свою сторону Добосны ни у во што ся не вступовалъ, якъ у грунтъ земленный, дерево бортное, такъ и попъ за рѣку Добосну входу не мѣлъ, гдѣ ся имъ обѣюмъ, якъ пану Ивану, такъ попу Козмо-Демьянскому Федору подобало. А такъ передо мною и передъ тыми всеми людьми верху мененными, межи собою вжо сусѣдскимъ и пріятельскимъ обычаемъ постановенье учинили: Не маеть зъ нихъ одинъ другому черезъ рѣку Добосну переходити и жадной переказы чинити, а вѣчне успо-

коенъе держати, подъ тымижъ заруками, въ листѣ комиссарскомъ описанными; а обаполь рѣки Добосны бобровыи гоны, рыбныи ловы вольно ловити зъ обудву сторонѣ и на полъ дѣлити пану Ивану зъ попомъ, а попу зъ паномъ Иваномъ. Нижли одно, што ся дотычетъ року теперешного шестьдесятъ второго, што есть дей пана Ивановыхъ дерева бортного зъ пщолами на сей сторонѣ рѣки Добосны отъ Рогачева, тые большъ не мають мѣти вступу, одно яко есть обычай у осень выдрати старыи пщолы, на корень не кажечи дерева; а што молодыхъ сядеть пщоль, тые маеть попь на себе держати, а выдравши вжо большей не мають до пщоль и до дерева мѣти входу подданные пана Ивановы, яко ся вышей поменило. Якожъ то для памяти до книгъ замку господарского Рогачевского записати есми казаль, на што и выпишь зъ книгъ попу Козмо-Демьянскому Федору подъ моею печатю далъ. Писанъ въ Рогачевѣ.

Потомъ попь Козмо-Демьянскій показаль листъ короля его милости до пана Змайла писанный, который листъ такъ ся въ собѣ маеть:

Жигмунтъ Августъ, Божою милостю король польскій и пр. Земенину повѣту Новгородскаго Змайлу Олексѣевичу. Жаловаль намъ богомолецъ нашъ попь Рогачевскій Козмо-Демьянскій Федоръ Ивановичъ о томъ, ижъ дей ты не заховываючися водлугъ суда и сказанья владника Рогачевского Андрея Мурзы и водлугъ позволенья брата своего небожчика Ивана Алексѣевича, по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева въ земли, въ сѣножати и въ дерево бортное вступуешся и кривду ему въ томъ чинишь, и билъ намъ чоломъ, абыхмо кривды ему въ томъ чи-

нити не допустили и листъ нашъ о томъ до тебе дати казали, ино кгдажъ ся зъ листу судового того владника Рогачевского Андрея Мурзы и зъ позволенья брата твоего значить, же ты въ тии земли, сѣножати и въ дерево бортное по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева вступовати ся не маешь, а попь на тую сторону рѣки Добосны одъ Бобруйска не маеть мѣти входу, ни до земли, ни до сѣножатей, ани до дерева бортного: Мы заховываючи его водлугъ того листу судового и позволенья небожчика брата твоего Ивана, приказуемъ тобѣ, ажъ бы еси и теперь въ тии земли, сѣножати и дерево бортное, по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева, ничимъ ся не вступоваль и кривды ему въ томъ некоторой не чиниль, же бы онъ въ томъ собѣ не шкodoваль и намъ черезъ то въ томъ зъ жалобами своими доуки и набѣжанья не чиниль конечно. Писанъ въ Городнѣ, лѣта Божого нарoженья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсеца Августа второгонайцать дня. Остафей Воловичъ. А такъ я вырозумѣвши зъ листу судового пана Андрея Мурзы—подстаростего Рогачевского, и зъ листу его королевской милости, ижъ тотъ судъ его королевская милость попу Козмо-Демьянскому на церковь Рогачевскую светыхъ Козьмы и Демьяна подтвердить рачиль, зоставиломъ попа Козмо-Демьянского Федора и потомковъ его при всей земли той, при сѣножатѣхъ и деревѣ бортномъ, которая по сей сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачова и одъ заруки вчиниломъ попа правого. Маеть Козмо-Демьянскій Федоръ по сей сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева земли, люди, сѣножати и дерево бортное и грунтъ весь держати и вси уходы свои мѣти, не оставуючи жадного пожитку

на сей сторонѣ рѣки пану Змайлу Зенковичу и потомковъ его, але то все маеть мѣти попъ Федоръ и потомки его на церковъ Козьмо-Демьянскую вѣчными часы, ажъ до границы Слободской его королевской милости. Еще тежъ и дворъ Поболовскій, который былъ написанъ въ листѣ пана Фальчевского; на сей сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева, паномъ Зенковичомъ зъ землями двома частями ку двору прилеглыми, маеть панъ Змайло зъ Поболова знести за рѣку Добосну, все будованье одъ мала и до велика, якимъ кольвекъ именемъ названное, на тую сторону рѣки Добосны одъ Бобруйска на свой грунтъ; а тотъ пляцъ, на которомъ было будованье, такъ тежъ и тые двѣ части земли дворной Поболовской панъ Змайло попу Федору и потомкомъ его предречонымъ поступити маеть. Нижли што ся дотычетъ о млынъ на рѣчѣ Добоснѣ, который тежъ до двора Поболовскаго належалъ, къ берегу церковному присыпанный греблею, просилъ мя панъ Змайло, абыхъ въ томъ имъ позволилъ зъ попомъ Федоромъ на угоду принять, жебы они межи собою тотъ млынъ на рѣчѣ Добоснѣ спольне по половицы держали и направиовали и пожитокъ зъ него собѣ привлащали; а гдѣ бы ся о то не погодили, вольно будетъ попу Федору и потомкомъ его тотъ млынъ зъ берегу своего сбурити и греблю раскопати, а панъ Змайло и потомки его не будутъ могчи жадной переказы чинити въ уживанью того грунту церковного, который въ семъ листѣ судовомъ описанъ

есть зо всеми обовязками. А зъ obu-двухъ сторонъ черезъ рѣку Добосну не мають ся ничимъ уступовати, подъ тымижъ за-руками, вышей описанными въ листѣ судовомъ первой изъ ихъ милости пановъ комисаровъ. Што ся дотычетъ бобровыхъ гоновъ, рыбныхъ лововъ, застановенья ихъ водлугъ листовъ пановъ комиссаровъ королевой ее милости и листу пана Андрея Мурзы—подстаростего Рогачевского, вольно имъ ловить по обѣимъ сторонамъ и на полъ дѣлити по старому. Якожъ то собѣ попъ Козмо-Демьянскій Федоръ для памети тотъ судъ мой далъ до книгъ замковыхъ записати и выписъ зъ книгъ подъ печатью моею на то собѣ взялъ. Писанъ въ Рогачевѣ.

U tego ekstraktu, z xiąg Rohaczewskiego zamku wyiętego, przy pieczęci podpis ręki dzierzawczy Rohaczewskiego temi słowy: Григорій Бака—державца Рогачевскій и ротмистръ его королевской милости. Denique u tego zapisu ad marginem suscepta aktykacyi trybunału takowa: Roku tysiąc siedmset dziewiątego, dnia trzynastego Februarii, ten ekstrakt w sposób przenosu imć pan Michał Frąckiewicz u sądu trybunałnego głównego ad acta podał. Jan Scipion—podstoli Lidski, marszałek protunc trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego mp. Który to takowy ekstrakt dekretu, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany.

1559 г. Августа 7 дня.

Изъ книги № 95, за 1740 г., л. 1097.

15. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа къ Мядельскому старостѣ объ освобожденіи отъ чинша двухъ уволокъ земли, принадлежащей Мядельской Троицкой церкви.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego, miesiąca Junii dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego compositi iudicii, w roku terazniejszym tysiąc siedmset czterdziestym obranymi, comparando personaliter patron imć pan Stefan Grekowicz—miecznik Smoleński, opowiadał, prezentował y do akt podał ekstrakt listu daniny włok dwóch na cerkiew Miedzielską, w Oszmiańskim powiecie będącą, od nayiaśniejszego króla imci Zygmunta Augusta konferowanego, z metryki iego królewskiej mości pieczęci wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego authentice wydany, in rem et partem wielebnych ichmościów xieży bazylianów Wileńskich służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, aby pomieniony ekstrakt ze wszelką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego compositi iudicii spraw wieczystych przyjęty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiowski de verbo ad verbum w xięgi wpisać rozkazaliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Jan trzeci, z Bożej łaski król Polski y t. d. Oznaymuiemy tym listem naszym, iżeśmy byli proszeni o wydanie z metryki

naszey wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego listu daniny włok dwóch na cerkiew w mieście naszym Miedzielie, w powiecie Oszmiańskim leżącego, za nayiaśniejszego króla imci świętey pamięci Zygmunta Augusta, który wpisując ekstraktem słowo od słowa tak się w sobie ma:

Жикгимонтъ Августъ, Божою милостію король польскій, великій князь Литовскій и пр. Секретару нашому, державцы Марковскому и Мядельскому, пану Миколаю Нарушевичу и иннымъ державцомъ, хто и на потомъ тотъ замокъ Мядельскій отъ насъ держати будетъ. Приѣзжалъ тыхъ часовъ до насъ попъ Мядельскій светое Троицы Максимъ Федоровичъ о томъ, штожъ дей дворанинъ нашъ Янъ Стецковичъ, будучи одъ насъ посланъ на справу помѣры волочное замку нашего Мядельского и заховаючисе водле уставы наше, двѣ волоки земли ку той церкви Мядельской светое Троицы далъ, съ которыхъ волокъ не повиненъ онъ до скарбу нашего никакихъ платовъ и повинностей полнити, одно ку той церкви то держати и Бога за насъ господара просити; якожъ и листъ подъ печатью своею ему на то далъ, въ которомъ меновите описано, гдѣ и на якихъ мѣстцахъ тые волоки вымѣрены

и ему поданыи суть. То пакъ дей намѣстникъ твой Мядельскій съ тыхъ волокъ чиншу до скарбу нашего править и оныя повинности полнити ему кажетъ, для чого билъ онъ чоломъ, абыхмо въ томъ кривды ему чинити не казали. А прото, кгдажъ тотъ дворанинъ нашъ Янъ Стецковичъ, водле уставы наше в томъ ся заховываючи, тые двѣ волоки земли наше ему на церковь далъ, тогда пану Миколаю и по немъ будучимъ державцомъ нашимъ приказуемъ, ажъ бы есте съ тыхъ двоухъ волокъ, на церковь наданныхъ, чиншу до скарбу нашего не правили и никоторыхъ повинности полнити ему не казали, и дали ему въ томъ въпокой и за рокъ пятьдесятъ осьмый, абы еси чиншу до скарбу нашего правити на немъ не казалъ; нехай онъ тые двѣ волоки ку той церкви светое Троицы по тому, яко одъ Яна Стецковича ему заведены и поданы суть, держать вѣчне и уживаетъ, а за насъ господара Бога просить. Писанъ у Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ девятого, мѣсеца Августа сего дня. U tego listu podpis ręki iego królewskiej mości y pisarskiej w te słowa: Sigismundus Augustus rex. Остафѣй Воловичъ—маршалокъ и писарь. А так мы крól, do pomienionej prózby łaskawie się skłoniwszy, ten ekstrakt listu ś. p. króla imci Zygmunta Augusta, na rzecz w nim

wyżey wyrażoną, stronie potrzebującej pod pieczęcią naszą wielką wielkiego xięstwa Litewskiego wydać roszakaliśmy. Dan w kancelaryi naszej wielkiego xięstwa Litewskiego roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt trzeciego, miesiąca Februarii dwudziestego siódmego dnia, panowania naszego dziewiątego roku. U tego ekstraktu przy pieczęci podpisy rąk tymi wyrażają się słowy: Chrzysztof Pac—kanclerz wielkiego xięstwa Litewskiego. Za sprawą iśnie wielmożnego Krzysztofa Paca—kanclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, Kowieńskiego, Pińskiego, Szadowskiego, Niemoyckiego, Wilkomirskiego, Wilkiyskiego, Ostryńskiego, Tryskiego, Kozienieckiego, Kleszczelskiego etc. starosty, oekonomii Grodzieńskiej y Olitskiej administratora. Correxist Witakowski mp. Suscepta zaś, in margine tegoż ekstraktu ręką imci pana podstarościego Wileńskiego pisana, tymi wyraża się słowy: Roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt czwartego, miesiąca Februarii dwudziestego ósmego dnia ten list imć pan Andrzeu Uścińowicz do akt podał. Józef Kazimierz Hliniecki—podstarości Wileński. Który to takowy ekstrakt, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, do xiąg trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego compositi iudicii spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1563 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 3, за 1664 г., л. 874.

16. Фундушова записъ отъ Виленскаго каштеляна и великаго Литовскаго гетмана князя Григорія Ходкевича, на содержаніе священника, діакона и богодѣльни при Заблудовской церкви.

Лѣта отъ нароженія сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ четвертого, мѣсеца Іюля первого дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣтскими, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ четвертый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Станиславъ Подолецъ, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью подалъ листъ зъ фундаціи годное памети зопшого зъ сего свѣта ясневельможного его милости папа Грегорого Ходкевича — каштеляна Виленскаго, гетмана великаго великаго княжства Литовскаго, особамъ и на речъ въ немъ помененую належачій, просечи, абы принять, актыкованъ и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ былъ; котораго принявши уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Григорій Александровичъ Ходкевичъ — панъ Виленскій, гетманъ найвысшій великаго княжства Литовскаго, староста Городенскій, державца Могилевскій, ознаймуемъ симъ нашимъ листомъ, ижъ за волею Бога милостивого, а ку розмноженью хва-

лы его светое а для збиранья и богомолья людей народу хрестіянскаго, заложили и збудовали есьмо церковь на честь и на хвалу Господу Богу въ имѣнью нашомъ отчизномъ въ мѣстѣ Заблудовскомъ, на память успенія пречистое Богородицы и светого великаго чудотворца Миколы, до которе церкви обрали есьмо и встановили священникомъ на имя Остафія Григоревича а діакона на имя Ивана, брата его; придали есмо имъ на пашню земли священнику двѣ волоки, а діакону волоку третюю, а на збудованье и постановенье дому поповскаго въ мѣстѣ нагомъ Заблудовскомъ поблизу церкви дали есмо ему плацъ на улицы, которая идеть отъ двора до церкви, мимо сажавку и тому первой сего поступи-ли есьмо были зъ двора нашего десетины давати на тую церковь: жита копь тридцать, пшеницы копь десять, ячменю копь десять, гороху копь пять, а гречихи копь двадцать, а плебану Заблудовскому потомужъ зъ двора нашего десетины дано. Ено ижъ въ томъ же мѣстѣ нашомъ Заблудовскомъ збудовали есьмо шпиталь при церкви русской для людей убогихъ,

такъ закону греческого, яко и римского тогда тую десетину зъ двора нашего обернути есѣмо велѣли на шпиталь и за тую десетину зъ двора нашего на тотъ шпиталь маеть быти давано на годъ жита бочокъ шестьдесятъ, ечменю бочокъ петнадцать, гороху бочекъ шесть, а гречихи бочокъ двадцать; и маеть быти встановено надъ тымъ шпиталемъ на кождый годъ по два радскихъ зъ мѣста, которые радскіе по году кольку мають тутъ шпиталь завѣдати и всякого порадку въ немъ доглядати; а людей убогихъ до того шпиталя мають примовати, такъ закону греческого, яко и римского, одножъ старыхъ, недужихъ, хорыхъ, немочныхъ, хромыхъ, невидущихъ, которые бы вже до работы негодилися и тою живностью ихъ маеть быти кормлено; а къ тому прибавляти собѣ будутъ зъ ялмужныхъ. А на то мѣстце устрою благо церковное: такъ есѣмо постановили и зоставуемъ, ижъ вси подданные наши того имѣнья нашего Заблуденского, яко люди тяглые зъ волости, такъ и мѣщане зъ волокъ мѣстскихъ повинни будутъ на годъ давати и десетину зъ волоки зуполное: жита пулъ копы; и такъ то есѣмо на сесъ часъ подлугъ волокъ теперь осѣлыхъ, окромъ того, што еще на продъ осѣсти могутъ ошадовали, ижъ вчинить тое десетины съ подданныхъ: жита копъ двѣстѣ, а ечменю копъ двѣстѣ на годъ. Которую десетину зъ волокъ мѣщанскихъ маеть войтъ мѣстскій выбрать, а зъ волокъ тяглыхъ, зъ волости подъ вѣдомомъ врадничимъ лавника выбравши; на одно мѣстце мають зложить, и тая десетина маеть быти роздѣлена тымъ обычаемъ: священнику русскому жита дати копъ пятьдесятъ, а ячменю копъ пять-

десятъ, дьякону жита копъ пятьдесятъ, а ечменю копъ пятьдесятъ, плебану до костела римского тоежъ десетины, жита копъ пятьдесятъ, а ячменю копъ пятьдесятъ. А къ тому двѣ волоки томужъ плебану на пашню одъ насъ приданныхъ, и пляцовъ при костелѣ пять вольныхъ, А што ся зоставаетъ тое десетины жита копъ пятьдесятъ, то маеть быти на полъ роздѣлено, жита копъ двадцать и пять, а ечменю такожъ копъ двадцать и пять ма быть дано уставнику, который ижъ бы при церкви уставичне былъ установленый человекъ грамотъ умѣлый и церкви пильный, а другую половицу того остатку тое десетины жита копъ двадцать пять, а ечменю копъ двадцать пять маеть приходити и давано быти мистру при костелѣ римскомъ, а они за то послуги свое костьное мають быть пильни и къ тому мають на науцѣ дѣтей держати. Надъ то, што есѣмо еще засаживаючи знову мѣсто нашо Заблудовское, такъ есѣмо постановили и на листѣ на датѣ нашой имъ даной то описали: ижъ мають и повинни будутъ вси мѣщане зъ домовъ ихъ мѣстскихъ по чотыры гроши коледы платить, такъ на попа русского, яко и на плебана, ено и теперь на томъ зоставуемъ, ижъ всѣ мѣщане мѣста нашего Заблудовского закону греческого и римского подлугъ листу ихъ мають тую коляду зъ дому зъ плацу зуполного по чотыры гроши давати, а то зъ нихъ маеть выбирать войтъ мѣстскій и роздѣлити то маеть на трое, часть одна попу русскому, а другая часть дьякону, а третья часть плебану. И вжо тотъ подарокъ около тое десетины и зоставенъе нашо маеть быти на вси потомные часы держано и ничимъ

не маеть быти зрушивано. Также и зъ во-
локъ и зъ плацовъ, на оселенье попу, плеба-
ну и діакону отъ насъ даныхъ, не мають
и не будутъ повинни чиншу, або плату
ни которого на насъ платити и давати, але
будутъ повинни, уживаючи того хлѣба, спра-
вы церковное, яко на священниковъ при-
слушитъ, быти пильны, а за господара и
за насъ Бога милостивого просити, а лю-
дей до тое Божое церкви и до костела
приходячихъ не мають на нихъ незбож-
ныхъ вымысловъ вымышляти и отъ про-
воду, также и одъ упису не мають по
многу брати, але побожне въ томъ, яко и
о иныхъ речахъ духовныхъ мають ся такъ
заховати, то есть: отъ проводу грошей
шесть, отъ упису въ суботникъ грошей
дванадцать, окромъ если хто по доброй
воли што отпишетъ, то будетъ на его во-
ли, одъ вѣнчанья маеть брати по грошу,
а одъ хрыщенья дитяти грошъ. Тымъ же
обычаемъ и въ иныхъ речахъ и справахъ
духовныхъ заховатися мають, а вбогихъ
людей и который бы не мѣлъ чого дати,
яко одъ проводу, одъ вѣнчанья, одъ хры-
щенья дитяти и одъ иныхъ духовныхъ
справъ, тогды то все повиненъ будетъ
священникъ безъ заплаты чинити, а одъ

мѣйса, яко первой вымыслы чинивано
и о то ся торговывано при похованью тѣ-
ла змерлыхъ людей, тогды то вже боль-
шей не маеть быть чинено. И на то да-
ли есмо священнику и діакону Заблудов-
скому, вышей писанымъ, сесь нашъ листъ
зъ нашею печатью и съ подписаньемъ
власное руки наше. Писанъ у Беляви-
чахъ, лѣта Божого на рокъ тысяча пять-
сотъ шестьдесятъ третій, мѣсяца Іюня се-
мого дня. У того листу надъ печатью
малою напись наверху: *Locus sigilli*,
а подпись рукъ тыми словы: Грегореѣ
Ходкевичъ—панъ Виленскій, гетманъ. *Ex
originali authentico rescriptum Laurentius
Mocarski — cancellarius capituli Vilnen-
sis, sacrae regiae maiestatis secretarius.*
А надпись на томъ же листѣ тыми словы:
*Fundus ecclesiae Zabłudowiensis, anno ty-
siac sześćset piędziesiąt siódmego, miesiąca
Apryla cztertnastego dnia, ten fundusz przed
nami kommisarzami był pokładany. Jan
Kosarzewski — skarbnik Połocki.* Который
же тотъ листъ, за поданьемъ оногo черезъ
особу верху мененую, есть до книгъ го-
ловныхъ трибунальныхъ актикованъ и
уписанъ.

1566 г. Августа 4 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1327.

17. Декретъ Несвижскаго намѣстника Матвѣя Кавечинскаго, которымъ присуждаются Лавришовскому монастырю два спорныхъ грунта—хмѣлище и сѣножать, лежащіе возлѣ Лядинской дороги и рѣчекъ Чернецкой и Боловяхи.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego i edynastego, miesiąca Awgusta piątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny i edynasty obranemi, stanawszy oczewisto w sądu patron imć pan Marcian Kuncewicz, horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisać ad acta podał dokument pewny, alias ograniczenie gruntów monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego, na rzecz niżej w nim opisaną służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten dokument był przyjęty y do xiąg wpisać kazali, y słowo do słowa ruskim pismem pisany tak się w sobie ma:

Его княжатское милости, пана Миколая Радивила, княжати на Олыцѣ и Несвѣжу, воеводы Виленского, найвысшого маршалка и канцлера великого князства Литовского и прочіихъ, намѣстникъ Несвѣжскій и справца всихъ замковъ и дворовъ ихъ милости, Матей Кавечинскій, ознаймую симъ моимъ листомъ, ижъ я, маючи подвакrotnie листы, до себе писанные, одъ его княжатское милости, пана моего, въ жалобѣ его

милости отца Нектарея Маскевича, архимандрита Лавришовского, выѣзжалъ есьми на кгрунтъ и границу тогожъ монастыря Лавришовского, въ которомъ розница и заводы межи подданными его княжатское милости Негнѣвицкими а подданными монастырскими, одъ немалого часу заходили и докучали, меновите, о дорогу черезъ монастырь ново учиненую. Прото я, маючи розказанье одъ его княжатское милости и моцъ собѣ даную, на зыскъ и страту посмотрѣлъ есьми въ тые розницы, а меновите, чинечи покой о рѣку Боловяху, о спольный берегъ и Сугаковщизну въ Пожаркахъ, о Репище, о Сасиновичъ долину, по Лядинскую дорогу, о што найбільше звады, бое и грабежи бывали и непокои; гдѣ мнѣ, выѣхавши напередъ надъ рѣчку Боловяху, за показаньемъ свѣдковъ и доводомъ слущнымъ, ижъ одинъ берегъ рѣки Боловяхи належить до Негнѣвичъ, а другій монастырю Лавришовскому; тамъ же далее поступуючи у Клепшинъ по Рѣпище, узнали то люде добрые, ижъ такъ граница старовѣчная ишла и теперъ идетъ ажъ до рѣчки Чернецкое, по Лядинскую дорогу, граничечи зъ тыми кгрунтами его княжатское милости, ихъ милости пановъ Хрептовичовъ. О што подданные его кня-

жатское милости Негнѣвицкіе и Хоросицкіе мощно упиралисе, повѣдаючи: же тотъ кгрунтъ, хмѣлища и сѣножати, належать до двора Негнѣвицкого. Лечъ же его милость отецъ архимандритъ, доведчи того правомъ фундатомъ, такъ одъ ихъ милости пановъ Бѣликовичовъ, его милости пана Ходкевича и ихъ милости пановъ Хребтовичовъ, такъже помѣрою пана Петраша Монтикгирдовича, одъ князя великого Витовта зосланого, повѣдилъ то: ижъ неслупшне подданные Негнѣвицкіе въ тые сѣножати, въ хмѣлища и въ кгрунта впираются, чого довожу на письмѣ записами фундушowymi и помѣрою границъ на церковь Божую надаными, также и свѣдками людьми добрыми, ижъ тые хмѣлища и сѣножати суть власные церковные монастырскіе, до Лавришева зъ вѣковъ належачіе, чого и присегою готовъ есьми потвердити, яко тая граница и обходъ суть правдивые. А такъ я Матей Кавечинскій, бачечи то и добре вырозумѣваючи, же подданные его княжатское милости Негнѣвицкіе и Хоросицкіе не мають слупшого доводу, ани свѣдковъ ставятъ, але только упоромъ намогають, узналемъ святую справедливость, и увесь тотъ кгрунтъ, хмѣлища и сѣножати, за рѣкою Боловячою лежащи, Сугаковщизну, въ Пожаркахъ, въ Клепшинѣ, по самое Репище, по Сасиновичъ долину и бортную липу Лопату, по Чернецкую рѣчку, по Лядинскую дорогу, тые вси кгрунта, хмѣлища и сѣножати, яко здавна належачіе, ку монастыру Лавришовскому вѣчне присудилъ есьми, и ужо одъ сего часу и даты того листу моего, не мають се подданные его княжатское милости ничимъ се вступати, ани переказы ніякое чинити; также дороги черезъ мо-

настырь не мають мѣти, але яко звычай бывалъ стародавний, на Лосвино и на Лядинскую дорогу у лѣсъ за Нѣмень ѣздити мають, подъ закладомъ вины на его княжатскую милость, на спротивного копъ пятьдесятъ. При чомъ былъ панъ Вавринецъ Керножицкій—намѣстникъ Налибоцкій и панъ Янъ Грушевскій—понамѣстникъ Негнѣвицкій и инныхъ сусѣдъ шляхты, людей добрыхъ, зъ обоихъ рукъ было много. И на то далемъ сесь мой листъ, подъ моею печатью и подписомъ руки моее власное его милости отцу Нектарею Маскевичу — архимандритъ Лавришовскому. Писанъ у Негнѣвичехъ, року Божого нарощенья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ шостого, мѣсеца Августа четвертого дня.

U tego dokumentu przy pieczęci małej precisiŋionej podpis ręki polskim pismem w te słowa:

Maciey Kawieczynski ręką swą. A suscepta trybunalska po niżej ruskim pismem na tymże liście temi słowy napisana: Roku тысяча шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсеца Октября пятого дня. Панъ Станиславъ Орда тую справу ку актыкованью до книгъ у суду покладалъ. Chrystoph Rudomina Dusiatki, marszałek Brasławski у trybunalski; Михайль Хрептовичъ—писарь. Który to ten dokument listu zapisu ograniczonego, monasterowi Ławryszowskiemu służący, za podaniem onego do act, przez patrona wyżej pomienionego, to iest, imci pana Kuncewicza—horodniczego Oszmiańskiego у за прозба onegoż, iest u sądu naszego przyięty у ze wszystką w nim opisaną rzeczą, zgodnie słowo do słowa, do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisany.

1576 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 106, за 1747 г., л. 547.

18. Фундушова запись отъ королевскаго писаря и референдаря вел. кн. Литовскаго Гавріила Войны Куренецкой церкви во имя рождества Пречистой Богородицы на земли.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego siódmego, miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedymsetnym czterdziestym siódmym obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron wielmożny imć pan Mikołay Ruszczyc—starosta Tautuski, opowiadał, prezentował y ad acta trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego podał ekstraktaktykacyi w grodzie Oszmiańskim prawa na grunta do cerkwi Korzenieckiej, od zeszłego w Bogu wielmożnego imci pana Woyny—pisarza y referendarza wielkiego xięstwa Litewskiego nadane, który podaiąc ad acta, prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstraktze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste wpisać rozkazaliśmy, którego tenor sequitur estque talis: Wypis z xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego. Roky tysiąc siedmsetnego czterdziestego szóstego, miesiąca Marca ósmego dnia. Na urzędzie iego królewskiej mości

grodzkim Oszmiańskim przede mną Andrzejem Michałem Chodzko, oboznym rotmistrzem y podstarościm sądowym powiatu Oszmiańskiego, od iaśnie wielmożnego imć pana Tadeusza Franciszka z Kozielska Ogińskiego—kasztelana Trockiego, Oszmiańskiego sądowego, Przewalskiego, Weygowskiego etc. starosty, pólkownika woysk iego królewskiej mości y rzeczy-pospolitey instalowanym, comparendo personaliter w Bogu wielobny oyciec Stefan Łabanowicz—prezbiter cerkwi Korzenieckiej, opowiadał, prezentował y do akt podał prawo na grunta do cerkwi Korzenieckiej, od zeszłego w Bogu wielmożnego imci pana Woyny—pisarza y referendarza wielkiego xięstwa Litewskiego nadane, prosząc mnie podstarościego, ażeby pomienione prawo ze wszytką wyrażoną rzeczą było do akt grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego przyjęte y wpisane, iakoż one oglądawszy, w xięgi wpisać rozkazałem, a wpisuiąc de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis.

Я Гавріиль Война—писарь и референдарь его королевской милости и великого князства Литовского, ознаймую тымъ моимъ листомъ, кому о томъ вѣдати будетъ належало, каждому ихъ милости паномъ дѣдичомъ, наслѣдникомъ моимъ также вѣч-

никомъ маетности Куренца, зо всіми належащими ей въ часъ вѣчникомъ и вѣкъ до сконченія вѣку и наступующимъ по мнѣ подаю до потомной вѣдомости, ижъ я, маючи въ имѣнью моемъ Куренцу церковъ храмъ Богоматери святое Пречистое рождество, а фундаціи его милости пана Василія Михаловича Нарымунта—князя Пинского, пана Мстиславского, подъ литомъ нароженія Сына Божого тысяча триста петьдесять пятого, индикта девятого; якожъ видечи я пильного до службы Божей отца Григорія Василевича, которого прислалъ Феофанъ Богданъ—архіепископъ земли Полоцкой и Мстиславской, его милости пану Австафію Воловичу, подканцлерему Литовскому, старостѣ Берестійскому и Кобринскому, якожъ до тое церкви святое Пречистое и томужъ отцу и наслѣдникомъ его оддаемо церковъ святого Спаса по одейстью отца Афанаса Ивановича—священника Спаского. Якожъ онъ отецъ билъ чоломъ намъ, штобъ я казавъ въ семь листѣ моемъ потверждательномъ вси грунта, сѣножати на вѣчные часы списати: найпервей селище Поповское, на которомъ здавна отцы жили и теперъ живетъ, надъ рѣчкою Пелею, однимъ бокомъ одъ пляцовъ мѣскихъ презъ улицу Долгиновскую до крыницы, зъ другой стороны по рѣчку Пелею; такожъ ведле церкви святого Спаса селище Поповское, на которомъ садъ стоитъ и боколаръ живетъ; такожъ противъ тоей церкви шнуръ идетъ полволоковый около дороги, тамъ же на другой сторонѣ тоей же церкви грунтъ, прозываемый Скрыня, наданъ одъ тетки и женки—бояръ господарскихъ, въ широту такъ, якъ здавна былъ и маеть быти, въ долготу такъ, якъ мѣскіе шнуры идутъ, тамъ же въ бокъ дворного грунту застѣнокъ лежитъ. Такожъ въ сели на-

шомъ Литвинкахъ волока на три змѣны, такожъ напротивъ села Саковичъ три шнуры волочные, въ долготу якъ мѣскіе шнуры идутъ, такожъ шмать грунту, прозываемый Харковъ, такожъ у въ углахъ у дороги Губской, прозываемый Сѣнково, волока у бокъ волокъ мѣскихъ, такожъ на урочищу Мешалове грунту середнего морговъ деветъ, надано одъ его милости Александра короля, мѣсяца Мая дня двадцатого, индикта девятого; въ Быковѣ грунту середного три волоки, въ поли Жерствяномъ въ бокъ мѣскихъ волокъ три волоки, одна подле другой идетъ, однимъ концомъ уперли у болота, а другимъ уперли у рѣчку Пелею, а боками коло волокъ мѣскихъ; тамъ же въ Жерствяннымъ у поли за ровомъ застѣнокъ лежитъ однимъ бокомъ коло волоки мѣской, а другимъ бокомъ коло болота Ивана Микулича, концами уперло у болота. Такожъ у бокъ надатковъ мѣскихъ два шнуры волочные: першая сѣножати, прозываема Робка, однимъ бокомъ по ровъ, а другимъ коло крыницы по рѣчку Пелею; другая сѣножати, прозываемая Новотеребля, однимъ концомъ почовши одъ надатковъ, а другимъ концомъ уперла до крыницы, которая идетъ зъ сѣножати Малусовской, а боками однимъ бокомъ по ручей Фадеевича, а другимъ бокомъ коло сѣножати Лукаша Хоминского, третья сѣножати Петровская, которая лежитъ надъ рѣчкою Пелею, которая надана одъ его милости пана Миколая Радивилы—воеводы Виленского, канслера (sic) Литовского, подъ лѣтомъ нароженія Сына Божого тысяча петьсотъ петьдесять пятого, мѣсяца Мая дня двадцатого. А погледаючи я на пристойное житье отца Василевича назначилъ ему давати на каждый годъ зъ аренды моей Куренецкой по зо-

лотыхъ двадцать пять, на Великій день, отдавати томуъ отцу и наслѣдникомъ его маю я самъ и наслѣдники мое мають отдавати; такожь во млынахъ моихъ Куренецкихъ вольное мливо безъ раду и мѣрки не даючи. Такожь далеко барзей ку хвалѣ Божей брацтво святое Пречистое Куренецкое, штобъ не мѣло ни одъ кого кивды, не тылько одъ арендара, або ураду, ани одъ мене самого, ани одъ наслѣдниковъ моихъ, што все вѣчными часы непорушно маеть быти. На штомъ я Кавриль Война — писарь и референдарь его королевское милости и великого князства Литовского, далъ сесь мой листъ подъ печатью и подписомъ руки моей. При чомъ были и добрые люди: панъ Иванъ Бруханкевичъ и панъ Техно Карповичъ. Писанъ въ Куренцу, подъ лѣтомъ нароченья Сына Божого тысяча пятьсотъ семьдесятъ шостого, мѣсеца Октоврія дня двадцатого.

U tego prawa alias zapisu donacyinego, przy pieczęci podpis ręki aktora temi słowy: Кавриль Война — писарь и референдарь

его королевское милости и великого князства Литовского. Który to takowy zapis donacyiny, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę, iest do xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego przyięty y wpisany; z których y ten wypis pod pieczęcią grodzką Oszmiańską w Bogu wielbnemu imci xiędzu Stefanowi Łobanowiczowi — prezbiterowi Kurzenieckiemu iest wydan. Pisan w Miadzieli ut supra. U tego ekstraktu przy pieczęci grodzkiey powiatu Oszmiańskiego podpis wielmożnego imć pana pisarza, korrekta y lekta his exprimitur verbis: Józef Krzysztof Woyna — obozny Połocki, starosta Dziśnieński, pisarz grodzki powiatu Oszmiańskiego. Correxit Zabłocki, regent grodzki Oszmiański mp. Est in actis. Który to takowy ekstrakt aktykacyi prawa, alias funduszu cerkwi Kurzenieckiey, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1580 г. Мая 21 дня.

Изъ книги № 56, за 1713 г., л. 309.

19. Привилегія короля Стефана Баторія, данная архієпископу Теофану Богдану на владѣніе землями Полоцкой архієпископін.

Roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiąca Julii dziewiętnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z

województw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzynasty obranymi, stanowszy personaliter u sądu patron imć pan Michał Frąckiewicz — pod-

czaszy Smoleński, opowiadał y do akt po-
dał przywilej od nayiaśnieyszego króla ie-
gomości Władysława czwartego, na rzecz
w nim wyżej wyrażoną, iaśnie wielmożne-
mu w Bogu przewielebnemu imści xiędzu
Sylwestrowi Paszkiewiczowi — arcybiskupowi
Połockiemu, dany y służący; który podając
do akt prosił nas sądu, ażeby ze wszyst-
ką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg
głównych trybunału wielkiego xięstwa Li-
tewskiego spraw wieczystych przyięty y
wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski,
a wpisując w xięgi de verbo ad verbum
tak się w sobie ma:

Владиславъ четвертый, Божою милостью
король польскій и т. д. Ознаймуемъ тымъ
листомъ нашимъ, кому то вѣдати нале-
житъ. Прошени есьми были о выданье зъ
книгъ канцеляріи нашею большое вели-
кого князства Литовского экстрактомъ
справы ниже выразоное, которая за све-
тобливое памети короля его милости Сте-
фана, продка нашего, такъ се въ собѣ
маеть:

Стефанъ, Божою милостью король поль-
скій, великій князь Литовскій. Ознаймуемъ
симъ листомъ нашимъ, ижъ што которое
архіепископство владыцтво Полоцкое,
Витебское, и Мстиславское теперешній
архіепископъ, владыка Полоцкій, Ви-
тебскій и Мстиславскій Феофанъ Богданъ,
водле привилею нашего, на то отъ насъ
ему даного, держитъ зъ тымъ, што ему
церквей Божихъ, добръ и имѣней на то
владыцтво приналежащихъ и въ земли
Полоцкой есть подано, ижъ былъ непріа-
тель нашъ князь великій Московскій за-
мокъ нашъ Полоцкій несправедливе одъ
того панства нашего взялъ, зачимъ съ
потребы речи-посполитое на нѣкоторыхъ
кгрунтѣхъ архіепископіи и владычества

Полоцкаго замки наши, то есть: Дисна,
Ворочно были збудованы и нѣкоторые
села, люди, земли владычные до тыхъ
же замковъ нашихъ и ку замочку Тет-
чинскому село Тетча приверненны бы-
ли, а иншіе земли и кгрунты того вла-
дычества, за посягненьемъ непріатель-
скимъ того замку нашего Полоцкаго впу-
стѣ были; якожъ за помочью Божою
ижъ тотъ замокъ нашъ Полоцкій зъ рукъ
того непріателя нашего, князя велико-
го Московского, подъ опанованье наше
взяли есьмо, тогды и тую архіепископію,
владыцтво Полоцкое, водле правъ и при-
вилеевъ давныхъ при архіепископѣ, вла-
дыцѣ Полоцкомъ, помененомъ Феофанѣ
Богдану со всимъ зоставуючи: найпервей,
церковь соборную Полоцкую въ замку за-
ложенья святой Софеи зъ иншими предѣ-
лами, также вси добра наданья, то есть:
дворъ владычный и плацы въ замку По-
лоцкимъ, на посадѣхъ мѣстскихъ и млынъ
подъ мѣстомъ на рѣцѣ Полоцѣ и тежъ
кгрунты, на которыхъ передъ тымъ дворы,
люди, села того владычества Полоцкаго
были, то есть: прозываемые кгрунты, гдѣ
дворъ Тетча былъ и села къ нему нале-
жачіе, дворъ на Рунѣ, село Вороночь, на
которомъ замочокъ нашъ былъ збудованъ,
и иншіе села и кгрунты, озера, рѣки до
того владычества Полоцкаго, церкви и
придѣломъ светое Софеи належачіе, на
которомъ передъ тымъ дворы, села и лю-
ди были, яко то есть за певную выведе-
ные на инвентару ревизоровъ нашихъ,
тамъ до земли Полоцкое зесыланныхъ, под-
скарбего дворного, старосты Браславского
пана Федора Скумина, а подкоморого Ви-
тебского князя Юрья Соколинского, до-
статочне и меновите описано, зовсимъ, ни-
чего одъ того не уймуючи, архіепископу

владыцъ Полоцкому Феофану Богдану да-
емъ и ку владычеству Полоцкому приво-
рочаемъ. Мае архіепископъ, владыка По-
лоцкій, Феофанъ Богданъ, тые добра,
имѣнье, озера, рѣки, на владычество По-
лоцкое, ку церкви и придѣломъ светое
Софеи належачіе, водлугъ инвентару ре-
визорского держати и всякихъ пожитковъ
уживати до живота своего. А што се до-
тычетъ, ижъ замокъ нашъ Дисенскій есть
особливою обороною одъ непріятеля на-
шого, князя великого Московского тому
панству нашому великому князству Ли-
товскому, который тежъ на кгрунтѣхъ
владычныхъ, прозываемыхъ Порогохъ, збу-
дованъ и села тогожъ владычества По-
лоцкого—Дольца великіе, Ивеницко при-
вернено есть, и до сего часу то дер-
жано, также и на сесь часъ дворецъ
Левковскій владычный, по близу Дисны
лежачій, ку замку нашому Дисенскому
привернули есьмо, тогды тые села, люди
и земли и дворецъ помененый, при ономъ
замку настомъ Дисенскомъ зостати маеть,
до иншого опатренья того замку нашого
Дисенского; вѣдь же за тотъ дворецъ Лев-
ковскій село игумени Полоцкое Навличо,
которое панъ каштелянъ Смоленскій ку
Диснѣ держалъ, отступилъ панъ каште-
лянъ Смоленскій, которое владыка По-
лоцкій ку владычеству держати маеть,
до таковогожъ постановенья нашого око-
ло имѣней, игуменіи Полоцкой належа-

чихъ. И на то дали есьмо архіепископу,
владыцъ Полоцкому Феофану Богдану сесь
нашъ листъ зъ подписомъ руки наше
господарское и зъ нашою печатью. Пи-
санъ у Вильни, лѣта Божого нароженья
тысеча пятьсотъ осмьдесятого, мѣсеца Мая
двадцать первого дня. Подпись руки го-
сподарское. Венцлавъ Акгрипа писарь.

А такъ мы король, на прозьбу стороны по-
требующое ласкаве призволивши, тую спра-
ву вышей выражоную, въ сесь нашъ листъ,
въ року теперешнемъ тысеча шестьсотъ
тридцать девятымъ, мѣсеца Ноябра чо-
тырнадцатого дня вписать, а на большую
повагу печать великого князства Литов-
ского притиснуть розказалисьми. Писанъ
у Варшавѣ. U tego przywileiu podpisu
rąk przy pieczęci wielkiey w. x. Litew-
skiego w te słowa: Альбрихтъ Станиславъ
Радивиль — канцлеръ великого князства
Литовского. За справою освещеного Аль-
брихта Станислава Радивиля — княжати на
Олыцѣ и Несвижу, канцлера в. кн. Ли-
товского, Пинского и Тухольского старо-
сты, Францишекъ Долмать Исайковскій—
секретарь его королевское милости. Ско-
рикговалъ Монтришовичъ. Który to ten
przywilej, za podaniem onego do akt przez
patrona zwyż wyrażonego, iest do xiąg
głównych trybunału wielkiego xięstwa Li-
tewskiego spraw wieczystych przyięty u
wpisany.

1593 г. Апрѣля 2 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 597.

20. Обмежеваніе и вводный актъ, данный Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судервы.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok wyżey pomieniony obranymi, stanawszy oczewisto u sądu iegomości pan Michał Kopeć, podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu podał ograniczenie popowskiey Suderwi, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną było do akt przyjęte y do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego wpisane; które wypisuiąc słowo do słowa z ruskiego pisma polskim przepisawszy, służące y należące wielebnym oycom iezuitom nowicyatu Wileńskiego, tenor taki iest.

Я Александръ Ивановичъ—княже Полубинское, каштелянъ Новгородскій, чиню то явно, ижъ я подалъ братству свой дворокъ на имя Судерви, зъ будованьемъ, и зъ грунты, списавши на реестръ дворокъ и будованіе въ немъ, также грунты оремые и неоремые, зъ селищами, зъ зарослями, куплю мою и закупльную и замѣнную, то все есьми подалъ на братство и на школу для науки русскаго писменя и греческаго, также и латинскаго, старшому ректору въ дозоръ братству.

Напродъ будованіе. Въ тотъ дворъ ворота уѣзные; подле воротъ въ дворъ грядня зъ притномъ, соломою крыта; домъ гонтами побіяный подъ однимъ покрытіемъ; свѣтлицъ три зъ сѣнными и зъ коморою одною, которые свѣтлицы двѣ безъ печей и оконъ; стайня рублена одна, хлѣвъ рубленый одинъ для быдла, клѣтка малая одна, свирень зъ подклѣтьемъ и зъ ганками, около гонтами побіяный, лазня подъ дворомъ, гумно старое зъ осетью, озеродовъ переплетовъ петнадцать, жита засѣнаго на зиму на рокъ деведесать третій бочокъ тридцать и двѣ бочки. При томъ же дворъ поданныхъ новоосажоныхъ два, на имя Юрей Стасевичъ а Павелъ Стасевичъ. Грунты того имѣнія Судервскаго пашныя, оремыя и неоремыя, лѣсъ и заросль, въ обрубѣ, въ межахъ и въ границахъ лежащихъ, починають се стѣною и копами отъ грунтовъ Буйвидискихъ и иныхъ, то есть: отъ конца старого нарожного, отъ петы самое, который копецъ лежитъ въ заросли, въ лознику, зъ Вильна до того дворца Судервскаго вдуци, за Глинищомъ по правой руцѣ; отъ того конца стѣна межи лозами и копами окопана, граница ажъ до гаю березоваго, прозываемаго Моргово, и коповъ подъ тымъ гаемъ лежащихъ, а одъ того конца и вричища Шар-

ково, черезъ рѣку Рандовую, мимо Мшариня, ажъ до дороги Керновское ограничено и тесами отесано; а отъ тое петы верху мененое, по лѣвой рудѣ стѣна лежитъ отъ петы и конца нарожного стѣна черезъ Глинища и дорогу великую, которая дорога лежитъ до Есякуця, тамъ же и до пана Влошковаго двора, а черезъ туо дорогу стѣна идетъ ажъ до дороги Шиланское и до грунтовъ пана Шкленского, до мужиковъ Кровчунъ, тамъ же пета и копецъ, прозываемый въ Жиркупахъ; а отъ того конца стѣна идетъ тыхъ грунтовъ и концами окопана и тесами затесана ажъ до Могилицъ и черезъ Могилицы Будивискіе, за дорогою Шиланскою до камня на болотѣ лежаго, а черезъ тоежъ болото и зася, черезъ туюжъ дорогу Шиланскую до конца и межи, при той дорожѣ лежагой, граница и межа тыхъ грунтовъ идетъ до вочища Петришокъ грунтовъ, лѣсовъ и зарослей спольныхъ дворца Судервского отъ грунтовъ его милости пана Волминского, а отъ Петришокъ граница идетъ тыхъ грунтовъ по Заболотью при грунтѣ пана Волминского, до грунтовъ тогожъ дворца Судервского, вочищомъ до Можейковщизны, до лѣсовъ и сѣножатей тогожъ дворца Судервского, вочищомъ до Колодезя границами ограничено, межами и тесами стародавними отъ грунтовъ воеводиныхъ, а теперь пани маршалковое; а одъ колодезя мимо Мшариня до рѣчки вышей помененое Рандовую, отъ того мѣста идетъ граница по лѣсохъ, приполъ лѣсъ не малый и дерево посполитое, который лѣсъ до тогожъ дворца Судервского принадлежитъ, межи грунтами и лѣсами розныхъ пановъ тесами и межами певными ограничоный. Также и на розныхъ мѣсцахъ за тымъ обрубомъ грунты за-

стѣнковые пашные, заросли и сѣножати до того дворца Судервского належать межи грунтами и лѣсами розныхъ пановъ, тесами и межами певными ограничено, также и на розныхъ мѣсцахъ за тымъ обрубомъ грунты застѣнковые пашные, заросли и сѣножати, до того дворца Судервского прислухаючи, то вси тые грунты вочищомъ названо Митковщизна застѣнки, которые застѣнки пришли мѣною одъ Будивишокъ. За грунты мои мнѣ оддано, то есть: на име застѣнокъ Болудевскій, другій застѣнокъ, поле прозываемое Катувовскій, сѣножатка малая, прозываема Жиркупы. Которые застѣнки дано за тые грунты; которые грунты забрано въ волоки, меновите: на *першомъ* мейсцу на вочищи Гугасгальна, подъ березовымъ пнемъ, поля забрано на бочокъ двадцать и сѣножати воевъ на тридцать, грунту Судервского имѣнничя моего занято у волоки Буйдивискіе, а за то отмѣну дано грунтами Буйдивискими за стѣною земли и селища Болудевское, которое прилегло до грунтовъ моихъ, а концомъ къ гаю березовому, прозываемому Шаркапильвы; на *другомъ* мѣсцу куплю мою вочищомъ Утковщизна, поле зъ селищомъ бочокъ на петнадцать, также зъ сѣножатыми подле дороги, ѣдучи до мѣста Виленского одъ Алекупе, на которомъ селищи двѣ групи стоятъ; поля Утковщизна и селища, сѣножати занято (въ) волоки Буйдивискіе, а за то дворови моему Судервскому отмѣну дано за стѣною Буйдивискою ку грунтомъ моимъ, поле называемое Контюловскихъ, подле Стодолица моего за дорогою подле пана Шкленского, ажъ до конца дорожного; *третью* землю мою занято одъ дворца Судервского, заняли волочники пана Радивила, сѣножатей воевъ на десеть, а ни-

вы оремые бочокъ на пять, которые грунты лежатъ подъ дворомъ Буйдивискимъ, прозываемо врочищомъ Дыдилевщицна, за тые грунты, то есть: за сѣножать дано мнѣ отмѣною за стѣною сѣножати воевъ на три, прозываемо Жиркупы, подле грунту подданныхъ пана Федора Шкленского, то есть: Кравчуны, которые грунты границами обложоны и копцами окопаны, также и тесами отесаны и назначоны. На то я Александеръ Ивановичъ, княжа Полубенское, тые грунты свои списавши достаточне, на томъ, яко будованя того дворца моего Судервского, такъ и всихъ грунтовъ водлугъ того реестру моего братству светое Троицы закону греческого оддалъ, а ку тому и листы на тотъ дворецъ прислушающіе оддалъ, купные и прикупные, заставные и мѣновные, то тые вси листы оддалъ есьми до рукъ ихъ, которые прислушаютъ до того дворца и до грунтовъ, и далъ есьми тотъ мой реестръ списавши подостатку подъ моею печатью и зъ подписомъ рукъ нашихъ, пани малжонки моей кнежны Зофіи Гольшанское власныхъ рукъ нашихъ писмомъ рускимъ. Писанъ у Деречинѣ, лѣта Божого нароженія тысяча пятьсотъ деведесать третьего, мѣсеца Апрѣля второго дня.

U tego listu przy dwóch pieczęciach podpis rąk temi słowy: Александръ Полубинскій, каштелянъ Новгородскій, руку власную подписалъ. Александровая Полубенская, Зофея Юрьевна, княжна Гольшанская рука власная. Печаторъ одъ особъ прошоныи рукою власною подписалъ: Казимеръ Подольскій; oczewisto proszony pieczętarz podług prawa podpisuię się Stanisław Kunicki—skarbnik Mściślawski. Przy tym intromissya ieneralska tymi słowy:

Выписъ зъ книгъ гродскихъ владу го-

сподарского воеводства Виленского. Лѣта Божого нароженія тысяча пятьсотъ деведесать четвертого, мѣсеца Декабра четвертого дня. На врадѣ его королевское милости гродскомъ воеводства Виленского, передо мною Миколаемъ Юрьевичомъ Зеновичомъ, подкоморымъ Опшмянскимъ, намѣсникомъ Виленскимъ, ставши очевисто возный повѣту Виленского Янъ Доминиковичъ, сознаніе свое устное учинилъ и того сознанія своего квити свой и реестръ подъ печатью своею и подъ печатями и зъ подписомъ рукъ стороны шляхты, которые зъ нихъ писати умѣли, ку записанью до книгъ гродскихъ подалъ, писаные тыми словы. Я Янъ Доминиковичъ, возный повѣту Виленского, признаваю симъ моимъ квитомъ, ижъ року теперешнего тысяча пятьсотъ деведесать четвертого, мѣсеца Декабра третьего дня, водлугъ нового календара, маючи я возный при собѣ на тотъ часъ сторону людей добрыхъ, двухъ шляхтичовъ у великомъ князствѣ Литовскомъ осѣлыхъ, пана Григорія Тышкевича, а пана Карпя Лазаровича, за ужитіемъ и упрошеніемъ зацне урожонныхъ ихъ милостей пановъ братіи братства церковного Виленского, храма Святое и Живоначальные Троицы, а зъ посродку ихъ милостей пановъ певныхъ особъ, до справъ брацкихъ на рокъ теперешній тысяча пятьсотъ деведесать четвертый обраныхъ, пана Гарасима Андреевича, а пана Гаврила Дашковича, были есьми я возный, зъ стороною шляхтою, выжей помененою, при поданью двора имѣнья вельможного пана, его милости пана князя Александра Полубенского, каштеляна Новгородского, и малжонки его милости княгини Зофеи Юрьевны Гольшанское, прозываемого Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежакого,

яко будованья и селища дворного того помененого двора имѣнья Судервского, пашни дворное, подданныхъ новоосѣлыхъ, прихожихъ и всихъ грунтовъ дворныхъ и мужицкихъ, оремышъ и неоремышъ, лѣсовъ, зарослей и сѣножатей въ обрубѣ, въ границахъ и межахъ, за стѣнами, и копцами, и за обрубомъ и за границами: такъ же грунтовъ пашныхъ, оремышъ и неоремышъ, лѣсовъ, зарослей и сѣножатей, на розныхъ мѣстахъ лежащихъ, ку тому двору имѣнью Судервскому прислухающихъ; который тотъ дворъ, имѣнье Судервское, его милость князь Александръ Полубенскій и малжонка его милости княгини Зофея княжна Гольшанская братству церковному Виленскому вѣчнымъ и неотзовнымъ правомъ дати рачили, и черезъ служебника своего, пана Григорья Лобана, въ мощь, въ держанье подали. И гды передо мною вознымъ и передъ стороною, вышей помененою, тотъ служебникъ его милости князя Александра Полубенского, панъ Григорій Лобанъ, объѣхавши вси грунты, ку тому имѣнью прислухающіе, и показавши певные старожитные знаки, стѣны, межи и границы тыхъ грунтовъ, все подостатку на реестръ меновите списавши, и тотъ реестръ подъ печатью моею возного и подъ печатями стороны шляхты, при мнѣ будучое, того помененого року и дня для уписанья до книгъ владовыхъ, паномъ брати братству церковному далъ. И гды по объѣханью грунтовъ тотъ панъ Григорей Лобанъ одъ пана Гарасима Андреевича и одъ пана Гаврила Дашковича, въ справѣ брацтва на то высаженныхъ, былъ запытанъ: если онъ тотъ дворъ, имѣние Судервское зо всеми належностями, къ нему прислухающими, именемъ и моцою и владностью пана своего его ми-

лости князя Александра Полубенского и ей милости княгини малжонки его милости, братству церковному Виленскому въ мощь и во владность подаетъ?—то тотъ панъ, помененый панъ Григорій Лобанъ, заведши подостатку вси грунты ку тому двору, имѣнью Судервскому прислухающіе, и списавши ихъ на реестръ, именемъ его милости пана своего князя Александра Полубенского и именемъ ее милости княгини Александровое Полубенское, кнежны Зофеи Гольшанское, братству церковному Виленскому въ мощь и владзу ку вѣчному уживанью, водлугъ права и листовъ ихъ милости, тому помененому братству на то наданныхъ, до рукъ особомъ певнымъ зъ братства — до тое справы высажонымъ—пану Гарасиму Андреевичу и пану Гаврилѣ Дашковичу подаль. И на то я возный ку уписанью до книгъ владовыхъ братству церковному Виленскому далъ есьми сесъ квити мой подъ моею печатью власною и подъ печатями стороны шляхты, на той справѣ при мнѣ будучой. Писанъ у Судервахъ, року, мѣсеца и дня, на датѣ вышей помененого. У того квити печатей притисненныхъ три и подпись рукъ тыми словами: Григорій Тышковичъ рукою власною; Карпъ Лазаровичъ власною рукою подписалъ. А менованный реестръ списанья двора Судервского, будованья и грунтовъ до того имѣнья Судервского належачихъ, такъ се въ собѣ маеть:

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча пятьсотъ девятьдесять четвертого, мѣсеца Декабра третьего дня.

Реестръ списанья двора, будованья и всихъ грунтовъ имѣнья вельможного его милости князя Александра Полубенского, каштеляна Новгородского, и малжонки его

милости, кнегини Зофеи Юрьевны, княгини Гольшанское, прозываемого Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежаго, яко хоромъ того помененого двора, будованья, съ самымъ селищомъ дворнымъ и городомъ овощовымъ, погноевъ, поль оремыхъ и неоремыхъ, лѣсовъ, зарослей, сѣножатей и всихъ грунтовъ, ку тому имѣнью Судервскому, въ обрубѣхъ, границахъ старожитныхъ певныхъ, за стѣнами и копчами певными, также и за границами грунтовъ помененныхъ, лѣсовъ, зарослей и сѣножатей, впрочемъ описанныхъ, на своихъ мѣстахъ лежащихъ, ку тому имѣнью прислухающихъ, отъ его милости князя Полубенского и отъ малжонки его кнегини Зофеи Юрьевны, кнежны Гольшанское, братству церковному Виленскому, храма живоначалное Троицы, на науку школъ, науки письма грецкого и словенского въ моцъ и владзу, въ опатрность, въ оборону и шафунокъ вольный братъи братства помененого, вѣчными часы наданую, и черезъ служебника его милости, на имя Грегора Лобана, передо мною вознымъ повѣту Виленского Яномъ Доминиковичомъ и передъ стороною шляхтою, на той справѣ при мнѣ будущее, паномъ Григоромъ Тышкевичомъ, а паномъ Миколаемъ Клечковскимъ, обославши черезъ мене возного сусѣдовъ околичныхъ, ку завоженью и заяханью грунтовъ, ку тому имѣнью Судервскому прислухающихъ, поданого и заведеного. *Напервый* того имѣнья Судервского дворъ, часть заметомъ и жердями горожоный; въ томъ дворѣ хоромины будущее, будованья старого опалого, то есть: ворота въ тотъ дворъ уѣзные, подле воротъ въ дворъ гридня зъ притномъ старые, соломою крытые, домъ гонтами побиванный, старый, подъ однимъ покрытиемъ,

свѣтлицъ три зъ сѣнями и коморою одною, зъ которыхъ избъ свѣтлицы безъ печей и безъ оконъ, безъ дверей и безъ ушаковъ, стайня рубленая одна не великая, хлѣвъ рубленый тежъ не великій, клѣтка-малая одна, свирень зъ подклѣтьемъ, зъ ганками вколо, гонтами побіанный, новонаправленный, лазня за дворомъ, у пастовнику гумно старое зъ осѣтью, озеродовъ, преплетовъ петнадцать; жита на зиму на рокъ деветьдесять пятый при завоженью грунтовъ повѣдано засѣного тридцать двѣ бочки. При томъ же дворѣ подданныхъ новоосажонныхъ два, на двухъ подворахъ, на имя Юрей Стасевичъ а Павелъ Стасевичъ. Грунты того имѣнья Судервского пашные, оремые и неоремые, лѣсы, заросли въ обрубѣ, въ межахъ и границахъ лежація, починаются стѣною и копчами отъ грунтовъ Будивискихъ, то есть: отъ конца старого нарожного, отъ пята самое, который копецъ лежитъ въ заросли въ Лознику, зъ Вильна до того дворца Судервского ѣдучи за Глинищомъ, по правой руцѣ, въ лѣсѣ отъ того конца, межилозою лежаго; граница и стѣна тыхъ грунтовъ идетъ черезъ дорогу, которая зъ Вильна идетъ до двора пана Влосковского ажъ подъ гай великій берозовый, и ку тому дворцу братскому належацій, прозываемый Шарковъ, до конца подъ тымъ гаемъ лежаго, а одъ того конца и урочища Шаркова черезъ рѣку Рандоупу мимо Ройстяны и Мшаринье. Зъ другой стороны одъ той помененой дороги, зъ Вильна до двора идучое по лѣвой руцѣ, обрубъ тыхъ грунтовъ Судервскихъ и стѣна починаетсе одъ того первшого конца, вышей помененого въ Лознику, впрочемъ черезъ ручей копецъ, который есть у Глинища и черезъ дорогу передъ менованую, подле

грунтовъ тежъ Буйдивискихъ, ажъ до копца тежъ нарожного, и отъ того копца до урочища Вынимку, черезъ дорогу Шиянскую до копца прозваного у Жиркупахъ; а одъ Жиркуповъ стѣна тыхъ грунтовъ идетъ копцами черезъ Могилицы Будивискіе за дорогою Шиянскою, ажъ до камня на болотѣ лежачого, а черезъ тое болото и засе черезъ тую дорогу Шиянскую до копца и до межи при той дорогѣ лежачого; граница и межа тыхъ грунтовъ идетъ до урочища Петришокъ, лѣсовъ и зарослей спольныхъ тогожъ дворца Судервского, зъ грунтами его милости пана Волминского, а одъ Петришокъ граница идетъ тыхъ грунтовъ по Заболотью, при грунтѣ пана Волминского до тогожъ дворца Судервского, урочищемъ до Можейковщизны; а одъ Можейковщизны до лѣсовъ и сѣножатей тогожъ дворца Судервского, урочищемъ до Колодезя, а одъ Колодезя мимо ройста Мшариня до рѣчки вышей помененой Рандоупа. На томъ мѣсцѣ замыкають се грунты дворца вышей помененого Судервского, въ обрубѣ лежаціе; въ тымъ помененымъ обрубѣ, и самъ тотъ дворець Судервскій, зъ грунтами пашными, лѣсами, сѣножатями, зарослями лежить. Тамъ же за тымъ обрубомъ, за рѣчкою Рандоупою, пришолъ лѣсъ немалый дерева посполитого, который тежъ до того дворца Судервского вышей помененого належить, межи грунтами и лѣсами разныхъ пановъ, тесами и межами певными заграничоный, также и на разныхъ мѣсцахъ. За тымъ обрубомъ грунты застѣнковые, пашные, заросли и сѣножати, до тогожъ дворца Судервского прислухаючіе. То все, яко се выжей поменило, тотъ панъ Григорій Лобанъ, именемъ его милости князя пана своего и княгини малжонки

его милости, водлугъ листу ихъ милостей даровного, зъ преречонымъ дворцомъ Судервскимъ братству церковному Виленскому православія греческого подалъ и поступилъ на вѣчные часы, передо мною вознымъ и стороною, при мнѣ на тотъ часъ будучою. Тамъ же на тотъ часъ оный панъ Григорей Лобанъ при подаванью, завоженью того дворца и грунтовъ помененыхъ завелъ и оказалъ тымъ старшимъ брацкимъ, передо мною вознымъ и стороною, грунты тогожъ имѣнья Судервского одъ его милости князя Полубенского и отъ княгини, малжонки ее милости, братству дарованого, который гдѣ и на которомъ мѣйску и врочищу, перво сего помѣроу у волоки имѣнья Будивиского, еще за небожика славное памети пана Радивиля, воеводы Виленского, суть забраны, и на которомъ мѣйску за то отмѣну грунтами имѣнья Будивиского отъ его милости пана Радивиля до имѣнья Судерви, его милости князю Полубенскому есть дано, а меновите: На *первиимъ* мѣйску, на урочищу Куггальна поля бочокъ на двадцать и сѣножати воевъ на тридцать грунту двора Судервского имѣнья его милости князя Полубенского занято у волоки Буйдивискіе, а за то отмѣну дано грунтами Будивискими земли и селища Болудевского, которое прилегло ку грунтомъ князя Полубенского, а концомъ къ гаю берозовому, прозываемому Шаркопильвы. На *другомъ* мѣсцѣ купля князя Полубенского, врочищемъ Утковщизна, поле зъ селищомъ бочокъ на петнадцать, также зъ сѣножатями подлѣ дороги, вѣдучи до мѣста Виленского, на которомъ селищу двѣ груши стоятъ, и колодезь подле дороги, то есть поле Утковщизна и селище зъ сѣножатями занято у волоки Буйдивискіе, а за то двор-

пови Судервскому отмѣну дано, то стѣною Буйдивискою ку грунтомъ князя Полубинского, поле называемое Котроловскій подле стодолица князя Полубенского, за дорогою поле земли тогожъ князя Полубенского у лѣсу, а долгины до груши, которая стоитъ межи межами тогожъ князя Полубенского подле дороги, которая дорога идетъ до Кравчунъ, до Будивишокъ, тамъ же у кутъ подле тоей груши пришло поле тогожъ князя Полубинского, тогда тотъ конецъ нивы мужика поповского Станюлевича, на бочку заняли, и застѣнокъ князю Полубенскому, волочники пана Радивила, а тому Станюлевичу дали отмѣну лѣсу, подле ихъ же грунту зарѣкою Рандоупою, прозываемо врочищомъ Алексевщина и поле такожъ Болундя за рѣкою Рандоупою на бочокъ пять. *Третью* землю князя Полубенского, одъ двора Судервского занели волочники пана Радивиловы, сѣножатей возовъ на десеть и нивы оремое бочокъ на пять, которые грунты лежатъ подъ дворомъ Буйдивискимъ, прозываемые урочищомъ Дылевщина; за тые грунты есть за сѣножать дано отмѣною сѣножати возовъ на три, подле грунту Кравчуновъ за дорогою Шиянскою, а урочищомъ Жиркупы, которые грунты границю обложные и копцами окопанные, также и тесами около назначоны, то есть служебникъ его милости князя Полубенского, помененый панъ Григорій Ло-

банъ, все достатечне списавши въ реестръ, подъ печатью своею и подъ печатью моею возного, и подъ печатями пановъ стороны вышъ писаное, при обвоженью на тотъ часъ будучое, далъ братству церковному Виленскому святое Троицы набоженства русского. Писанъ у Судервахъ, року, мѣсеца и дня вышей помененого. У того регестру печатей притисненныхъ чотыри и подписъ рукъ тыми словы: Я Григорей Лобанъ, слуга его милости князя Полубенского, рука власная; я Григорей Тышкевичъ Бужица рукою власною; Миколай Клечковскій рукою власною. Которое сознаніе возного вышей мянованого, также и тотъ квитъ есть и регестръ до книгъ городскихъ Виленскихъ вписано, и сесь выписъ зъ книгъ подъ печатью моею братству церкви Святое Троицы есть выданъ. Писанъ у Вильни.

U tey intromissiey, alias ograniczenia, przy iedney pieczęci podpis ręki temi słowy: Щасный Богуматка, городскій Виленскій писарь. A correcta temi słowy: Скорыго-валъ зъ книгами Федоръ Лютчичъ. Która to intromissya u ograniczenie na folwark Suderwi Popowskiey, za pokładaniem do akt przez osobę w wierzchu mianowaną, iest do xiąg głównych spraw wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego y z rzeczą w nim wyrażoną przyjęto y zapisano.

1593 г. Мая 10 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 619.

21. Вводный актъ, данный вознымъ Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судерви.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok wyżej mianowany obranymi, stanawszy oczewisto u sądu imię pan Michał Kopeć, podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu podał intromissią ieneralską na majątność Suderwie, od kniazia Połubińskiego bratstwu Wileńskiemu cerkwi świętej Trócy, sam original po rusku pisany, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przyjęty y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego wpisany, służący y należący wielbnym oycom iezuitom nowiciatu Wileńskiego, który z ruskiego na polskie pismo słowo w słowo przepisawszy do xiąg głównych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przymuiąc, tenor taki iest:

Выписъ зъ книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ, одправованныхъ у Вильни. Лѣта Божого нароженія тысяча пятьсотъ девятьдесятъ третего, мѣсеца Мая петнадцатого дня. Передъ наши судьями головными, на трибуналь у великомъ княз-

ствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земь и повѣтовъ на рокъ теперешній девятьдесятъ третій обраными, постановившисе очеви-сто возный повѣту Виленского Янъ Холдынскій, при устномъ сознанью своемъ ку вписанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ квити свой подъ печатью и зъ подписомъ руки своей, и тежъ подъ печатями стороны, на тотъ часъ при немъ будучое, въ тые слова писанный: Я Янъ Холдынскій, возный повѣту Виленского, признаваю тымъ квитомъ, ижъ року теперешнего тысяча пятьсотъ девятьдесятъ третего, мѣсеца Мая десятого дня, маючи я возный при собѣ сторону людей добрыхъ, двухъ шляхтичовъ, земянъ господарскихъ земли Виленское, пана Климонта Избицкого а пана Яна Габріелевича, зъ тыми шляхтичами, стороною помененою, за жоданіемъ и ужитіемъ ихъ милостей пановъ брати братства церковного Виленского, заложенія святое Троицы набоженства руского, былъ есьмы у дворцы его милости вельможного князя Александра Полубенского, пана Новгородского, прозываемомъ Судерви, въ повѣтъ Виленскомъ лежачомъ, и показалъ въ томъ дворцы Судервахъ передо мною вознымъ и передъ стороною, при мнѣ будучою, панъ Григо-

рей Тышкевичъ Бужица, писарь того помененого братства церковного Виленского, уряднику его милости князя Полубенского Судеревскому, на имя Васку Соколовскому, листы два княжати его милости князя Александра Полубенского писанные, подъ датою року тысяча пятьсотъ деведесать третего, мѣсеца Марца одинадцатого дня, одинъ листъ братству церковному Виленскому належачій, который гды читано передо мною вознымъ и передъ стороною, при мнѣ будучою, описуеть въ немъ его милость князь Александро Полубенскій сознаваючи, ижъ зъ ласки своее ку хвалѣ Божой на выхованье и выживенье священникомъ и діакономъ братскимъ, слугамъ церковнымъ и школьнымъ коллегіумъ науки письма грецкого и руского, подъ справою того брацтва будучимъ, ведля обѣтницъ своихъ тотъ дворець свой Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежащій, зъ будованьемъ дворнымъ, зо всеми грунтами оремыми и неоремыми, лѣсы, гаи, дубровы, заросли и сѣножатями и зо всякими пожитками и належаностями, ку тому дворцу прислухающими на брацтво церковное, вышей помененое, вѣчностію надалъ въ мощъ, въ держанье, въ оборону и въ послушенство тому братству пустиль, и листъ вѣчистый водле обычаю права посполитого справити, яко найспѣшней быти можетъ, на врадѣ признать и скутечне то зытитъ его милость обѣщать рачиль. *Другій* листъ княжати его милости князя Полубенского, до того врадника его милости Судеревского писанный, въ которомъ листъ его милость писучи розказуеть тому враднику своему, абы помененый дворець Судерви со всемъ навсе, яко се вышей поменило, въ мощъ, въ держанье и во владность, а въ завѣ-

данье до рукъ писару ихъ брацкому помененому пану Григорію пустиль. И пыталъ панъ Григорей Тышкевичъ именемъ всего брацтва того врадника Судеревского, если бы онъ воли къ розказанью пана своего княжати его милости Полубенского досыть чинити и водле листу его милости тотъ дворець Судерви братству церковному поступиль, подать хотѣль? Который врадникъ Судервскій Васько Соколовскій, оглядавши тыхъ листовъ княжати его милости Полубенского, пана своего, и читаныхъ выслушавши, а чинечи досыть воли въ розказанью пана своего, тотъ помененный дворець Судерви со всеми грунтами, яко ся самъ въ собѣ, границахъ, межахъ и обыходѣхъ своихъ маеть, и подданныхъ двухъ на имя, Малафея Семеновича, зъ сынами его Андреемъ и Гришкомъ, а Урбана Томковича, которые ничего не мають, отчицами ку тому Дворцу Судеревскому прислухающими, быть меноваль, и будованье того дворца Судеревского старое опалое, што могло быть, на регестръ списавши меновите, зо всемъ братству церковному въ мощъ, держанье и уживанье, въ завѣданье пану Григорію Тышковичу, писару ихъ брацкому, ку зачатію и розмноженію въ немъ господарства и пожитковъ, брацтву прислухающихъ, подалъ и поступиль, а иного ничего въ томъ дворцы, ни быдла, ни збожжа ніякого нѣтъ и не подалъ, окромъ троха жита засѣного бочекъ сколько и сколько. На то я возный, мѣсто устного сознанья моего, для вписанья до книгъ урадовыхъ далъ есьми сесъ мой квитъ подъ моею печатью и зъ подписомъ руки моее и подъ печатями стороны шляхты, вышѣ помененныхъ. Писанъ у Судервахъ, року и дня вышѣ помененого. У того

квиту печатей притисненыхъ три, а подпись руки возного теми словы: Jan Choldziński—woźny ręką własną. Которое сознание возного и тотъ квитъ его до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ, а по вписанью и сесь выпись подъ печатью земскою воеводства Виленского брацтву Виленскому церкви святой Троицы есть выданъ. Писанъ у Вильни.

U tey intromissyi przy iedney pieczęci podpisy rąk temi słowy: Теодоръ Скуминъ, воевода Новгородскій, маршалокъ трибу-

нальный. Andrzej Pietkiewicz—pisarz. Filip Limont—deputat z Lidy, z województwa Wileńskiego; z Wilkomierza Malcher Szemet. Богданъ Огинскій—подстолий и депутатъ зъ Троку, рукою. Скорняговаль зъ книгами Андрей Яновичъ. Któraż to intromissia na folwarek Suderwia, za pokładaniem do akt przez osobę w wierzchu mianowaną y rzeczą w niej wyrażoną, iest przyięta y do xiąg głównych wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego wpisana.

1594 г. Сентября 29 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 371.

22. Дарственная запись отъ кн. Александра Ивановича Полубенскаго и жены его Софьи Юрьевны княжны Гольшанской Виленскому Св.-Троицкому братству на устройство училища.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z województw, ziem y powiatów na rok wyżej pomieniony obranemi, stanawszy oczewisto u sądu imć pan Michał Kopieć—podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu podał ekstrakt z xiąg głównych trybunału Nowogrodzkiego, z datą w nim wyrażoną, na pargaminie z wielką pieczęcią wiszącą na sznurze iedwabnym, przy samym originale, obie po rusku pisane, prawa wieczy-

stego na folwark Suderwia, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przyięty y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego wpisany, służący y należący ww. oycom iezuitom nowiciatu Wileńskiego, który z ruskiego na polskie pismo słowo w słowo przepisawszy do xiąg spraw wieczystych przyumiąc tenor taki iest:

Выпись зъ книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ у Новогородку одправованныхъ. Лѣта отъ нароженья сына Божого тысяча пятьсотъ девятьдесять чет-

вертого, мѣсеца Септембра тридцатого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній деведесять четвертый обраными, отправуючи намъ sprawy судовъ головныхъ трибунальныхъ у великомъ княжествѣ Литовскомъ, у Новогородку, постановившисе очевисто вельможный имць князь Александеръ Ивановичъ Полубинскій, каштелянъ Новгородскій, и малжонка его милости Зофея Юрьевна, кнежна Гольшанская, оповѣдали и то ихъ милость вызнали: Ижъ маючи взглядъ доброго помноженья хвалы Божое закону греческого братства духовного при светой Троицы церкви Виленское будучомъ, дали, даровали и на вѣчность записали на хвалу Божую тому братству церковному Троецкому Виленскому на олтарь ихъ брацкій Встрѣтеня Господня, на школу коллегіума брацкого, а до владзы и завѣдованья старшихъ, въ томъ братствѣ будучихъ, вѣчными часы имѣнне Дворецъ, прозываемый Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ надъ рѣчкою Рандоупою лежацій, на которую тую данину вѣчную тому братству и листъ свой водле права справлений, имъ на то данный, положивши просили, абы для речи вѣчистое до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ уписанъ. Которого мы суды оглядавши и читаного выслухавши, казали есмы его до книгъ справъ головныхъ трибунальныхъ уписать, который уписуючи отъ слова до слова такъ се въ собѣ маеть:

Я Александеръ Ивановичъ, княже Полубинское, каштелянъ Новгородскій, а я Зофея Юрьевна Гольшанская—малжонка его милости, чинимъ явно и визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ, вѣчистою даниною, кому бы того потреба

вѣдати, альбо чтучи сесь нашъ листъ слышати, нынѣшнимъ и напотомъ будучимъ, ижъ хочечи мы за речъ дочасную сегосвѣтную отъ Господа Бога збавеніе одержати и маючи взглядъ доброго помноженья хвалы Божое закону греческого, набоженства русского реліи нашей, для того зъ добрымъ розмысломъ и сполною намовою нашою, по доброй воли своей, улюбивши початокъ sprawy доброе въ братствѣ духовномъ, при светой Троицы церкви Виленской будучомъ, одъ короля его милости упривиліованымъ и одъ христолюбивыхъ хрестіанъ наданомъ и уфундованомъ, дали, даровали и симъ нашимъ вѣчистымъ листомъ записуемъ и записали есмы на хвалу Божую, меновите тому братству церковному Троецкому Виленскому, при церкви светое Троицы, въ мѣстѣ Виленскомъ алтара ихъ братского, встрѣтенія Господня, на школу коллегіумъ ихъ братского, для твиченя и ученія въ оной школѣ дѣтей у наукахъ вшелякихъ, такъ езыка греческого и словенского, яко и инныхъ, водлугъ привилею ихъ, до владзы и завѣдыванья старшихъ, теперь въ томъ братствѣ и на потомъ будучихъ, имѣниче Дворецъ нашъ власный прозываемый Судерви, въ повѣтѣ Виленскимъ надъ рѣчкою Рандоупою лежацій, никому непенный, ани заведенный, зо всѣмъ на все, якъ се тотъ Дворецъ самъ въ собѣ, межахъ, границахъ и обыходѣхъ своихъ здавна мѣлъ и теперь маеть, зъ дворцомъ самымъ, зъ дворцомъ, зъ будованьемъ дворнымъ, зъ огороды овощовыми, зъ селищами, погноями, навозы, зъ грунты оремыми и неоремыми, пашными и непашными, зъ сѣножатями, зъ озерами, ставами, зъ сажавками, зъ пущами, зъ лѣсы, гаями, садами и зъ пустов-

щинами, зарослями, дубровами, зъ подданными, въ томъ имѣничу будущими, отчизными и неотчизными и ихъ землями и повинностями вшелякими, зъ застѣнками, до того дворца належачими и вшелякими пожитками, зъ того имѣнича Судерви приходячими, и зо всимъ тымъ, яко есьмо правомъ своимъ набытымъ, купнымъ и прикупнымъ мѣли и вживали, ничого и наменьшого пожитку зъ того всего на себе самихъ, потомковъ, кровныхъ и повиноватыхъ нашихъ незоставуючи, ани вымуючи. Якожъ вжо тотъ увесь дворець нашъ Судервскій, зо всѣми до него приналежностями, въ мощь, въ держанье и вѣчное уживанье въ року прошломъ тысяча пятьсотъ деветьдесятъ третемъ, мѣсеца Мая десятого дня, черезъ возного повѣту Виленского Яна Холдинского и сторону приемъ будущую, братству вышъ помененому церкви светое Троицы завели и подали есьмо, и все право наше вѣчное, которое одноколькокъ есьмо мѣли, такъ куплю и прикуплю, зачимъ есьмо тое имѣничье наше держали, при сей давинѣ нашей тому братству подали, въ мѣсто самихъ себе, то все на тое братство влили есьмо, и вжо одъ даты, въ семь листѣ нашомъ ниже помененое, вольно будетъ тому братству тымъ всимъ дворцомъ Судервскимъ и всими грунтами, ку томужъ дворцу належачими, шафovati, то есть замѣнити, розширити и прибавити; а то все оборочаючи на фундованье и розмноженье наукъ, письма и закону Божого вѣры наше греческое, въ томъ вышей помененомъ братствѣ. Которогожъ того всего дворца нашего Судервского, такъ будованье, яко и вси грунты и вшелякіе широкости и ограниченіе, на особливомъ инвентару, або регестрѣ, зъ печатями и зъ подписями рукъ

нашихъ имъ тежъ подали есьмо. Мають то старшіе, отъ всего братства будучи выбранные, то есть, старосты, провизоры братскіе нынѣшніе и на потомъ будучіе, тое имѣничье Судерви, одъ насъ на братство и на школу коллегіумъ ихъ записаное, держати и завѣдовати и въ мощи своей мѣти, пожитки вшелякіе, якіе быти могутъ, привлащати и примножати, водлугъ воли и уподобанья своего, а я тежъ самъ Александеръ Полубенскій, ани я Зофея малжонка его милости, дѣти и потомки и близкіе наши, въ тое все имѣничье и ни въ которую часть, до того имѣнія належачую, уступовати, и того нарушати не маемъ и мочи не будемъ вѣчными часы. А если быхъ я самъ Александеръ Полубенскій, або я сама Зофея, малжонка его милости, дѣти и потомки наши и хтожъ-колькокъ зъ близкихъ нашихъ въ тотъ дворець, фольварокъ Судервскій уступовали, переказу чинили, будь тежъ и до права позывали, тогды такъ мы сами, яко и каждый таковой, который бы сесь листъ нашъ нарушилъ, виненъ будетъ тому вышъ помененому братству заруки заплатити двѣстѣ копъ грошей Литовскихъ, а по заплаченью тое заруки предъсе сесь листъ нашъ и тая данина наша у каждого права вцале при мощи и ненарушене захована ма быть вѣчными часы. И на то дали есьмо тому братству сесь насъ листъ подъ нашими печатями и зъ подписами власныхъ рукъ нашихъ. До которогожъ сего листу, за устною и очевистою прозьбою нашою, печати свои приложити и руки подписати рачили панове ихъ милость, панъ Янъ Овсяный—секретарь его королевское милости, князь Прокопъ Довскій, а панъ Тимофей Неронскій, земляне господарскіе воеводства Новгородскаго. Пи-

санъ въ Новогородку, лѣта отъ naroжєня сына Божого тысяча пятьсотъ девятьдесятъ четвертого, мѣсеца Септембра двадцать девятого дня. У того листу вѣчистого печатей притисненныхъ пять, а подписы рукъ подписаны тыми словы: Александръ Полубенскій, каштелянъ Новогородскій, руку власную подписалъ. Александровая Полубенская Зофея Юрьевна—кнежна Гольшанская, рука власная. Янъ Овсяный, секретарь короля его милости рукою власною. Прокопъ Довскій власною рукою. Тимофей Неронскій рукою власною. Которое тое очевистое а устное передъ нами при томъ листѣ вышъ менованомъ его милости князя Александра Полубенского—каштеляна Новогородского и малжонки его милости Зофеи Юрьевны кнежны Гольшанское сознаніе, за прозьбою ихъ милостей до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть записано, зъ которого записанья и сесь выписъ зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ тому братству церкви светое Троицы, въ мѣстѣ Виленскомъ будучимъ, зъ печатью его королевское милости земскою воеводства Новогородского а зъ подписы рукъ нашихъ есть выданъ. Писанъ у Новогородку.

U tego wypisu podpis rąk tymi słowy:

Jerzy Chodkiewicz — starosta Żmuydzki, marszałek trybunalski; Jan Łowieyko, marszałek Mozyrski, sędzia grodzki Wileński ręką swą. Jan Korsak ręką swą. Jan Tryzna—wielkiego xięstwa Litewskiego s. w. Władysław z Drucka Sokoliński, marszałek iego królewskiej mości nadworny z wojewodztwa Połockiego. Frąc, B. Żuk, woyski y horodniczy Połocki. Z powiatu Słonimskiego Abram Mirtyecko mp. Mikołay Sawicki—woyski, deputat powiatu Wołkowyskiego. Demian Ciwiński, deputat powiatu Wołkowyskiego. Янъ Головня—земскій Новогородскій писарь. Якубъ Кунцевичъ—хоружій и депутатъ Городенскій. Василь Кердей, писарь земскій и депутатъ повѣту Пинского, зъ воеводства Витепского. Deputat Jan Kisiel ręką swą, z powiatu Kowieńskiego. Stanisław Dziadkowski, stolnik Kowieński ręką swą. Stanisław Karaczon, deputat y podstoli powiatu Mściławskiego ręką swą. Юрій Макальскій, депутатъ Городенскій рукою власною. Correcta temi słowy po rusku: Скориговаль Голубъ. Któryż to wypis Nowogrodzki na folwark Suderwią wieczysto zręczony zapis, iest do akt przyjęty y do xiąg wieczystych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego wpisany.

1596 г. Юня 7 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 569.

23. Подкоморское рѣшеніе по спорному дѣлу Виленскаго Св.-Троицкаго братства съ ксендзомъ Мазанковичемъ о грунтахъ имѣнія Судервъ.

Roku tysiąć siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z województw, ziem y powiatów, na rok wyżej pomieniony obranemi, stanowszy oczewisto u sądu imć pan Michał Kopeć, podczaszy Oszmiański pokładał y ku aktykowaniu podał wypis z xiąg głównych trybunałnych zeznanie wocnego, iak się sprawa Suderwska z imć xiędzem podkustoszym Wileńskim odprawowała, po rusku pisany, służący y należący wielebnym oycom iezuitom powiciatu Wileńskiego, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną, był do akt przyięty, y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego wpisany. Który z ruskiego na polskie pismo verbum de verbo przepisawszy, do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przymuiąc, tenor taki iest:

Вывисъ зъ книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ, одправованныхъ у Вильни, лѣта Божого нароженъя тысяча пятьсотъ деветьдесять шостого, мѣсеца Юня сегого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земля и

повѣтовъ на рокъ теперешній деветьдесять шостый обраными, ставши очевисто возный повѣту Виленскаго Янъ Косинскій, а при немъ сторона шляхта панъ Дмитръ Быховецъ, колега нашъ, Касперъ Касперовичъ, Александеръ Бранвицкій, Григорій Выриковскій, Еразмусъ Кимборъ, Юрей Громыка, при квити своемъ, сознанье свое устное учинили и тотъ квити ку записанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подъ печатъми своими и зъ подписомъ рукъ своихъ, которые писать умѣли, подали, писанный тыми словы: Я Янъ Миколаевичъ Косинскій, возный его королевское милости воеводства Виленскаго, а мы земяне его королевское милости у великомъ князствѣ Литовскомъ осѣлые, Дмитръ Быховецъ — судья головный, на трибуналь на рокъ теперешній деветьдесять шостый зъ воеводства Троцкого обраный, а я Каспоръ Каспоровичъ и я Александеръ Бранвицкій, я Григорій Выриковскій, а я Еразмусъ Яновичъ Кимборъ и я Юрій Григорьевичъ Громыко, признаваемъ уси мы згодне симъ нашимъ квитомъ, ижъ въ року теперь идучомъ тысяча пятьсотъ деветьдесять шостомъ, мѣсеца Мая двадцать девятого дня, будучи намъ ужитыми, въ справѣ тутъ ни-

жей въ семь квитѣ нашомъ описаной, одѣ подстолего воеводства Троцкого, его милости князя Богдана Огинского, а на сесь рокъ теперешній девятьдесятъ шостый, одѣ кола рыцерского и всего посполства закону греческого, старосты братства Светой Троицы, и одѣ обывателей мѣста господарского Виленского пана Гарасима Андреевича, а пана Гаврила Ситковича; которую справу ихъ милость дня нынѣшного мѣли, яко на року припаломъ, за позвомъ подкоморскимъ жалобы олтаристы и подкустоша костела головного въ замку Виленскомъ заложеня светого Станислава князя Павла Мазанковича передъ подкоморымъ воеводства Виленского, его милостью паномъ Миколомъ Ясинскимъ, водле одосланя владу земского Виленского зъ роковъ трейкрольскихъ, въ семьже року теперешнемъ девятьдесятъ шостомъ у Вильни одправованныхъ, на власномъ грунтѣ ихъ милостей называемомъ Котюловскихъ, и ново въ позвѣ прозваномъ по застѣнку належачомъ, прислухачого до имѣнья и двора ихъ милостей Судервского, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачого, одѣ его милости князя Александра Полубенского и одѣ малжонки его милости на братство закону греческого Светой Троицы наданого. И гды на стѣну тыхъ грунтовъ обѣ-двѣ сторонѣ зѣхавшисе, ку праву передъ паномъ подкоморымъ постановилисе, ино его милость панъ подкоморій казалъ тому князю Мазанковичу позовъ жалобы его поднесши читати, а по вычитанью позву, его милость князь Богданъ Огинскій, до его милости пана подкоморого повѣдилъ: Хотяжъ бымъ дей зъ многихъ причинъ мѣлъ чимъ той позовъ збити, але дей волю zarazомъ передъ в. м. на речъ самую правне роз-

правити и невинность показать свою, будь дей тые грунты, о которые насъ князь Мазанковичъ безправнымъ однятіемъ передъ твою милость позываетъ, не есть, ани были николи въ держанью князя Мазанковича, гдыжъ дей одѣ тридцати двухъ годовъ, яко тые грунты до того двора нашего Судерви належатъ и прислухаютъ, того дей не хотимъ словы, але правомъ на то слушнымъ и доводомъ явнымъ на письмѣ показати и довести готовъ естемъ. И хотѣлъ его милость князь Огинскій zarazомъ передъ е. м. паномъ подкоморымъ право свое на тые грунты на письмѣ показывати. Нижли его м. панъ подкоморій, не слухаючи тыхъ справъ, тамъ зразу на той стѣнѣ тыхъ грунтовъ ѣхалъ до двора того князя Мазанковича Судервского; якожъ сторона поводова князь Мазанковичъ, а одпорная князь Богданъ Огинскій и панъ Гарасимъ Андреевичъ, такъже и панъ Гаврило Ситковичъ, а при нихъ и мы зъ ихъ милостями ѣхали. А пріѣхавши до двора князя Мазанковича Судервского, ихъ м. панъ подкоморій водле позву жалобы князя Мазанковича узналъ, абы тое жалобы своей правне попіралъ, повѣдаючи: же дей есте вы панове мѣщане у суду земского до мене се одезвавши, и на тую справу мене вывести не хотѣли, одно князь Мазанковичъ. На што князь Огинскій пану подкоморому повѣдилъ: Якосьмы здавна держачими тыхъ грунтовъ одѣ лѣтъ тридцати двохъ, отмѣною даныхъ и поступленыхъ его милости князю Александру Полубенскому, одѣ его милости пана воеводы Виленского черезъ слугу и мѣрника его милости за грунты власные двора брацкого Судервского, которые грунты его милости до имѣнія своего Буйвидиского,

тому жъ служебнику и мѣрнику своему привернути розказаль, и яко мы гвалтомъ тыхъ грунтовъ у князя Мазанковича николи не отнимали, такъ ани ихъ князь Мазанковичъ въ моцы своей николи не держаль; а мы, яко люди спокойные, и теперъ рады покою, лечъ ижъ князь Мазанковичъ о нашу власность насъ же самыхъ позываль, то тежъ ему самому а не намъ, твою милость, пане подкоморій, вывести для розсудку на тые грунты належало. Потымъ панъ подкоморій умоцованому князя Мазанковича знову позовъ читати всказаль. Писанный тотъ позовъ по пана Гарасима Андреевича и по пана Гаврила Ситковича, мѣщанъ Виленскихъ, который умоцованный князя Мазанковича Янъ Буйвило, за злеценъемъ очевистымъ князя Мазанковича по прочитанью позву, положилъ оповѣданье свое о тые грунты на врадѣ городскомъ Виленскомъ, въ року прошломъ деветъдесять четвертомъ, мѣсеца Іюля тридцатого дня учиненое, кѣторое оповѣданье зъ жалобою, въ позвѣ описаною, во всемъ згодно есть, а до того подалъ артыкулъ второй и дванацатый зъ роздѣлу девятого, къ концу артыкула двадцатого тые слова, гдѣ такъ пишеть: „таковая сторона за показанъемъ права листовного, або знаковъ слухныхъ, и окромъ присеги только за свѣдѣцтвомъ девети свѣдковъ при грунтѣ заставлена быти маеть“, якожъ дей водле того параграфу, въ томъ артыкулѣ описанымъ. князь Мазанковичъ готовъ дей есть деветма свѣдками того подперти, якожъ и регестръ тыхъ свѣдковъ его м. пану подкоморому, списавши ихъ имена, подалъ, и далей дей водле выналезку твоей милости, пане подкоморій, князь Мазанковичъ все выконати готовъ. А по-

томъ его милость панъ подкоморій пыталъ самъ князя Мазанковича самого: если бы какое право грунтовное листовное на тые грунты мѣлъ, абы передъ нимъ положилъ. На то умоцованный князя Мазанковича повѣдилъ: И то дей есть протестація, къ тому выпишь оповѣданья, ижъ его гвалтовне зъ спокойного держанья выбили и тые грунты безправне отнели. И до того еще тотъ же параграфъ остатній зъ того артыкулу дванадцатого, зъ роздѣлу девятого поданный, на помочъ сторонѣ своей беру, а при томъ еще и девети свѣдковъ ставити готовъ естемъ, а надто дей уже большъ о дальшихъ доводахъ нѣкихъ князь Мазанковичъ не маеть. Гдѣ тутъ же и самъ князь Мазанковичъ повѣдилъ: есть дей пане подкоморій у Вильни, ане тутъ инвеститура менѣ дана на олтарь св. Казимера, то есть, привилей короля его милости Зигмунта третего и поданье того олтара чезъ князя Фабера — поддѣякона костела Виленского, который маючи при собѣ звычайемъ нашимъ ксенжу и возного, тотъ олтарь зъ тымъ фольваркомъ Судервями мнѣ подалъ. А панъ подкоморій пыталъ знову, мовечи: княже Мазанковичу, такъ насъ право учить, же тутъ позываете, жебысь показаль. Князь Мазанковичъ на то повѣдилъ: ижъ дей я вжо большъ надъ то нѣкихъ листовъ на тые грунты не маю. Якожъ и его милость князь Огинскій мовиль самому князю Мазанковичу, яко и тому умоцованому его: жебы што одно права своего мѣли, на тые грунты абы положили, а въ речъ се его милости гды тежъ правомъ своимъ выправовать будетъ, абы се не втручали. На которое пытанье князя Огинского они тоежъ повѣдили, што первой пану подкоморому:

же вжо ніякого права на тые грунты не мають. Ино за тымъ его милость князь Огинскій, чинечи отказъ на речъ самую въ позвахъ описаную, повѣдилъ: ижъ дей што тутъ менить князь Мазанковичъ, якобы панъ Гарасимъ Андреевичъ и панъ Гаврило Ситковичъ мѣли въ року девятьдесять четвертомъ, мѣсеца Юля одинацатого дня, тое поле у него гвалтомъ одняти и межу зказити, ку тому якобы тогожъ дня тые особы въ лѣсѣ его князя Мазанковича Болудискомъ тежъ гвалтомъ дерева на будованіе, на подпоры и на жерди, и на дрова годного вырубали, ку томужъ сѣножать, въ другомъ мѣсцу лежащую, кошени сѣна воевъ на чотыри, иншого дня отняли и яко тое поле, также грунтъ того лѣсу и сѣножати ку двору нашому Судервскому привернули, а его князя Мазанковича, зъ того усепокойного держанья выбили и отняли мѣли. Ино дей еще на сей часъ, яко на томъ позвѣ и на оповѣданью князя Мазанковича рокъ, мѣсець и день описанъ есть, тотъ дворець Судервскій на братство одъ его милости князя Александра Полубенского и одъ малжонки его милости не былъ одданъ, и въ держанью дей своемъ, на ончасъ того дворца Судервского тые особы панъ Гарасимъ Андреевичъ и панъ Гаврило Ситковичъ не мѣли, але дей держалъ то въ моцы и уживанью своемъ за правомъ своимъ слушнымъ и при давности земской, не маючи о то ни отъ кого ніякого нагабанья, его милость князь Александеръ Полубенскій и малжонка его милости, ажъ, дей, вжо потымъ не борздо, тотъ дворець зо всіми тыми грунтами помененый князь Полубенскій на братство листомъ записомъ своимъ ихъ милостямъ записавши и у суду

головного трибунального признавши, до держанья черезъ возного повѣтового и сторону двухъ шляхтичовъ, давши о томъ знать сусѣдомъ околичнымъ, абы каждый своего грунту боронилъ, о чомъ и князь Мазанковичъ вѣдалъ, при служебнику своемъ на име Григора Лобана, который еще при поданью возного на регестръ увесь грунтъ до того дворца належачій списавши, въ которомъ и тотъ увесь грунтъ меновите описаный есть, подалъ, и яко возный квитъ свой и той регестръ на врадѣ гродскомъ Виленскомъ признавши, при книгахъ зоставилъ, такъ и тотъ грунтъ при томъ дворцы Судервскомъ до держанья на ончасъ имъ, яко старостамъ, на тотъ рокъ будучимъ, до братства подали. И доводечи тыхъ словъ своихъ покладалъ его милость князь Огинскій листъ записъ самого его милости князя Полубенского и малжонки его, подъ датою року девятьдесять четвертого, мѣсеца Сентября двадцать девятого дня и выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, подъ датою зъ Новагородка, тогожъ року девятьдесять четвертого, мѣсеца Сентебра тринадцатого дня, въ которомъ листѣ и выписѣ признанье ихъ милостей самыхъ такъ есть списано: же они въ томъ часѣ тотъ свой дворець Судерви, зо всіми грунтами на братство закону греческого святой Троицы вольностью оддали и записали. До того покладалъ выписъ зъ книгъ гродскихъ Виленскихъ, подъ датою тогожъ року девятьдесять четвертого, мѣсеца Декабра третего дня, сознанье возного, въ которомъ то есть описано: же тотъ возный въ томъ часѣ тотъ дворець Судерви зо всіми тыми грунтами, а меновите: зъ тымъ полемъ Котюловскимъ и зъ тымъ лѣсомъ Болудискимъ и зъ тою сѣножатою

тымъ особомъ, на онъ часъ старостамъ брацкимъ дорочнымъ, подалъ въ держанье и яко квити свой поданья интромиссиі, также и регестръ списанья тыхъ грунтовъ подъ печатью своею и подъ печатью служебника князя Полубенского на врадѣ призналъ. А по прочитанью тыхъ выписовъ его милость князь Огинскій повѣдиль: поневажъ дей се то тутъ передъ твоею милостью, пане подкоморій, яснее того права показываетъ, жебы особы на онъ часъ тыхъ грунтовъ у того князя Мазанковича, такъ яко онъ самъ менить, не отымовали, однакже, дей, еще надъ то готовы есьми показати листомъ замѣннымъ небощика его милости пана воеводы Виленского, же водле того листу его милость князь Полубенскій и малжонка его милости одъ року шестьдесятъ четвертого, ажъ до року девятьдесятъ четвертого, а по ихъ мы сами ажъ до сихъ часовъ тотъ грунтъ спокоемъ черезъ трою давность земскую держимъ и уживаемъ. И доведечи тыхъ словъ своихъ покладалъ его милость князь Огинскій листъ записъ, одъ слуги и мѣрника его милости пана воеводы Виленского замѣнный, подъ датою року тысяча пятьсотъ шесдесятъ четвертого, мѣсеца Юля десятого дня, и до того покладалъ выписъ зъ книгъ гродскихъ Виленскихъ, подъ датою тогожъ року шестьдесятъ четвертого, мѣсеца Юля десятого дня, сознанья служебника его милости пана воеводы Виленского, на имя Войтехъ Григоревичъ, въ которомъ томъ листѣ, яко той слуга его милости пана воеводы Виленского сознаваетъ, же тые грунты—помененое поле Котюловское и тотъ лѣсъ Болундискій и тую сѣножать зъ княземъ Александромъ Полубенскимъ и малжонкою его на грун-

ты ихъ помѣнялъ. Также и тотъ служебникъ его милости визнаваетъ, же тыежъ вышъ помененные грунты, тоежъ поле Котюловское и тотъ же лѣсъ и сѣножать водле листу замѣненного, до держанья князю Полубенскому и малжонцѣ его милости подалъ. Котороежъ тое поле Котюловское, также и тотъ лѣсъ Болудинскій и тая сѣножать на чотыры возы кошенья сѣна, такъ власне въ описанью боками и концами въ томъ правѣ помененомъ лежить, яко и въ позвѣ положеніе того грунту князь Мазанковичъ поменилъ. А по вычитанью того усего права его милость князь Огинскій повѣдиль: ижъ дей, гдыжемъ тутъ передъ твоею милостью, пане подкоморій, того яснымъ и слушнымъ правнымъ доводомъ довелъ и письмомъ доказалъ, же тотъ грунтъ зъ давныхъ часовъ до того дворца брацкого належалъ и належить, впродѣ подавши зъ статуту, зъ роздѣлу четвертого, артыкулъ девятьдесятъ первый о давности земской описанный, выведечи то, же вжо не одну давность, але троякую давность земскую задержали, а при томъ правѣ своемъ слушномъ и правномъ; водле тогожъ артыкулу дванадцатого зъ роздѣлу девятого, одъ самое стороны поданого, параграфу остатнего ку концу поменивши свѣдковъ девяти чоловѣковъ сусѣдовъ околичныхъ, тыхъ грунтовъ добре вѣдомыхъ, домавялъ се вольности отречи. А такъ его милость панъ подкоморій, выслухавши тыхъ, такъ жалобы, яко и odporу зъ обоею сторонамъ спору и мовенья, повѣдиль: Вижу дей што тутъ намъ сѣдечи, тое справы не не кончити, але ѣдми дей на грунтъ. А гды есьмо тамъ на тое мѣсце першое зъ его милостью паномъ подкоморимъ пріѣхали, и зъ тымъ княземъ Павломъ Ма-

занковичомъ до конца стѣны, гдѣ неоподаль конца одного тою стѣны новый копецъ, знать же тогожь дня тотъ князь Мазанковичъ зъ камени зложилъ, также за разомъ его милость панъ подкоморій при томъ новомъ копцу зъ каменя зложономъ застановилъ; а гды его милость князь Огинскій почаль мовити, штожь бы его милость панъ подкоморій далъй ѣхалъ, до старыхъ копцовъ, которые на той стѣнѣ зъ стародавна суть, одъ лѣтъ тридцати двухъ засыпаны, его милость панъ подкоморій повѣдилъ: Ижъ дей мой конь далей ити не хочетъ. А панъ подстолій тотъ ново удѣланный копецъ мною вознымъ и стороною шляхтою оказалъ, поменивши: ижъ то онъ князь Мазанковичъ на той старой стѣнѣ ку шкодъ права ихъ зъ каменя теперъ свѣжо зложити велѣлъ. А потымъ одъ того нового конца князь Павелъ Мазанковичъ заразомъ уѣхалъ въ жито зъ людьми, хочечи у якуюсь межу навкосъ вести, которое межи бынамней не зналъ, абы коли тамъ быти мѣла, и почаль его милость панъ подстолій просить, абы то князь Павелъ Мазанковичъ жита не допталъ, которому его милость панъ подкоморій зъ того жита уступить наказалъ. А потомъ ѣхали есьмо тою стѣною троха далъй, тамъже знашли копецъ старый на той стѣнѣ, которая стѣна здавна, немаючи ниякихъ знаковъ въ собѣ вонтпливыхъ, лежитъ бокомъ однимъ до того грунту, о который споръ идетъ, а другимъ бокомъ до грунту и волокъ ее милости пани маршалковое, старостиное Ковенское, имѣнья ее милости Будивиского. Тамъже ѣхали есьмо далъй ку дорожъ, которая идетъ зъ Вильна до Ельнокумпя въ логу надъ сѣножатками; еще знашли есьмо другій копецъ старый на тойже

стѣнѣ лежачій, а отъ того конца простымъ трыбомъ тоюжь стѣною, черезъ туюжь дорогу, которая идетъ зъ Вильна по копецъ того поля до Ельнокумпя, граничеи тые грунты и тотъ лѣсъ Болудинскій вколо, и скоро переѣхавши тую дорогу, не объѣздаючи вколо тою стѣною того лѣсу, але знашодши копецъ старый на край того лѣсу, ку тому видечи старую границу, не ѣдучи ужо его милость панъ подкоморій далъй и вернувши се одъ того конца, который при дорожъ, назадъ троха у бокъ зъѣхавши, зсѣдши зъ коня и уседши подъ деревомъ, взявши справу до себе, сторонамъ обѣимъ одступити казалъ. А гды справу прочитавши до декрету приступити казалъ, ино его милость панъ подкоморій пыталъ: если жебы его милость князь Огинскій мѣлъ регестръ поданья одъ самого князя Полубенского и малжонки его на тые грунты, абы показалъ. На то его милость князь Огинскій повѣдилъ: Гды дей я того слушне, яко за письмомъ князя Полубенского и малжонки его, также интрониссией возного и регестромъ списанья служебника ихъ милостей тыхъ грунтовъ слушне довелъ, тогды на томъ регестрѣ самого князя Полубенского тутъ теперъ ничего не належитъ. Лечъ его милость панъ подкоморій на то ничего не дбаючи, на тотъ выписъ и на иншіе обороны и листы, одъ его милости пана подстолего повѣданные, и на давность земскую при тыхъ листѣхъ, и на свѣдки сусѣды близкіе, того князя Павла Мазанковича, только за голыми словы, до доводу припустилъ и слухати доводу его почалъ. А его милость панъ подстолій, усе мною вознымъ и тыми шляхтою освѣдчивши, протестовалъ: же его милость, не объѣхавши вколо межи стѣны, надъ

такъ ясное право сторону противну, кромъ жадного права, только за голыми словы, ку доводу припустилъ. Который доводъ гды былъ слуханъ, (реклъ) его милость князь Огинскій: чіе бы то подданные были, которые онъ князь Мазанковичъ на доводъ ставилъ? И гды былъ ставленъ Каспаръ Куснелевичъ, тогда поменялъ се быти подданнымъ пани маршалковое тогожъ имѣнья ее милости, мѣшкаючи домомъ у селѣ Совдьянцахъ, одъ того мѣсца грунтъ за полторы мили. Такожъ его милость панъ подстолий повѣдилъ: „Ижъ, дей, такъ далеки-ми свѣдками тотъ князь Мазанковичъ доводити не можетъ, але бы мѣлъ доводити сусѣдями околичными, сумежниками тыхъ грунтовъ“. Нижли и на тую домову его милости пана подстолего, его милость панъ подкоморій ничего не дбалъ, а выслухавши тыхъ девети свѣдковъ, всказалъ самому князю Павлу Мазанковичу на томъ грунтѣ заразомъ передъ собою тогожъ часу присегу выконати. А его милость панъ подстолий Троцкій, видечи тотъ судъ пана подкоморого во всемъ не водле права, и зъ немалымъ уближенемъ права его милости, зъ причинъ вышъ описаныхъ, апеллевалъ зъ тымъ до суду высшего головного трибунального. Которое апелляціи гды его милость панъ подкоморій допустилъ, ино не хотечи его милость князь Огинскій тое sprawy на пришлый рокъ продлужати, а зезволившисе о то зъ обусторонъ межи собою тое апелляціи, принели собѣ рокъ добровольный ку розправѣ, яко на року завитомъ становитисе у тепершного суду головного трибунального, который теперь есть у Вильни сужонъ въ року теперь идучомъ тысеча пятьсотъ девятьдесятъ шостомъ, мѣсца Юня двадцать пятого дня, у во второкъ. Чого ихъ

милость и панъ подкоморій, водле ихъ добровольного зезволенья, позволивши допустилъ. А што ихъ милость панове судьи трибунальные на томъ року розсудкомъ своимъ вынайдутъ, на томъ они перестати поднели. Вѣдъже панъ подкоморій, яко копцовъ ніякихъ самъ не поправовалъ, ани границы и межи ничимъ бынамней не рушилъ, и тотъ грунтъ увесь при томъ же дворцы брачкомъ зоставивши, до розправы skutочное и тую присегу на часъ дальшій отложилъ. И на томъ я возный, Янъ Косинскій, и мы шляхта вышъ реченные особы, для skutочное вѣры, дали есьмо его милости князю Богдану Огинскому сесъ нашъ квитъ подъ печатями нашими и зъ подписомъ рукъ нашихъ, который зъ насъ писать умѣлъ. Писанъ у дворцы брачкомъ Судервскомъ, року, мѣсца и дня вышъ писаного. У того квити печатей притисненыхъ семь и подписи рукъ тыми словы:

Jan Kosiński—woźny ręką swą ten kwit zeznania swego podpisał. Димитръ Быховецъ—депутатъ зъ воеводства Троцкого, рука власная. Я Александеръ Бранвицкій м. п. Каспаръ Каспаровичъ власною рукою, Размусъ Яновичъ Кимборъ при печати своей руку власну подписалъ. Юрей Громыка руку свою подписалъ. Которое сознание возного и стороны шляхты, также и тотъ квитъ ихъ есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ записанъ; зъ которого записанья и сесъ выписъ, подъ печатью земскою воеводства Виленского, братству мѣста Виленского закону греческого есть выданъ. Писанъ у Вильни. U tego wypisu przy pieczęci iedney podpis ręki temi słowy: Мальхеръ Петкевичъ—писарь. A correcta temi: Скориговалъ зъ книгами Сутоцкій. Któreż to zeznanie woźnego, za

pokładaniem do akt przez osobę u wierz-
chu mianowaną y z rzeczą w nim wyra-
żoną, iest przyjęto y do xiąg głównych
wieczystych trybunału wielkiego xięstwa
Litewskiego wpisano.

1601 г. Іюня 18 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1323.

**24. Вводный актъ съ обмежеваніемъ земель, принадлежащихъ Лавришовскому
монастырю, данный митрополиту Ипатію Потею.**

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego
iedynastego miesiąca Awgusta piątego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim z
województw, ziem y powiatów na rok te-
razniejszy tysiąc siedmsetny iedynasty ob-
ranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron
imśc pan Marcin Kuncewicz — horodniczy
Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu
do xiąg głównych trybunalnych wielkiego
xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpi-
sać podał list, zapis uwiązczy, na rzecz
niżey w nim dostatecznie wyrażoną, дво-
rzański iego królewskiey mości, monastyro-
wi Ławryszowskiemu, zakonu świętego
Bazylego wielkiego służący y należący, pro-
sząc nas sądu, ażeby ten list był ad acta
przyjęty y do xiąg inserowany; który y my
sąd, przyiawszy ony, do xiąg wpisać kaza-
li, y słowo do słowa tak się w sobie ma,
ruskim pismem pisany.

Я Федоръ Здановичъ Бѣликовичъ — дво-
ранинъ господарскій, осѣлый въ земли

Новгородской, сознаваю тымъ моимъ увяж-
чимъ листомъ, ижъ за листомъ его коро-
левское милости былъ есьми увяжчимъ въ
монастырь Лавришовскій на поданье въ
поссесію въ Бозѣ высоцѣ велебному его
милости отцу Ипатію Потею — архіепи-
скопу, митрополиту Кіевскому, Галицко-
му и всея Руссіи, владыцѣ Володимер-
скому и Берестейскому, архимандритѣ Пе-
черскому и Лавришовскому и зѣхавши
мнѣ тамъ до монастыря помененого Лав-
ришовского, зѣ двѣма возными земли Нов-
городское, паномъ Петромъ Криштофови-
чомъ и паномъ Семеномъ Григоревичомъ
Пилецкимъ, а зѣ стороною шляхты земя-
ны господарскими земли Новгородское,
петѣма шляхтичами, паномъ Шимономъ
Вербицкимъ, паномъ Иваномъ Кальниц-
кимъ, паномъ Григоремъ Лазовскимъ, па-
номъ Федоремъ Михайловичомъ, а паномъ
Петромъ Миколаевичомъ, въ року теперъ
идучомъ тысеча шестьсотъ первомъ, мѣ-
сеца Іюня осьмнадцатого дня, и тамъ же

у монастыри засталъ есьми священника монастырскаго, на име отца Прокопія Явлошевича, которому листъ и волю его королевское милости ознаймивши, по вступенью зъ того монастыра архимандрита бывшего Гедеона Брольницкаго, за подаваньемъ его милости отца митрополита до его королевское милости на архієпископство владыцтво Полоцкое, тотъ монастырь Лавришовскій, зъ сосуды и речами церковными, зъ фольваркомъ, селы, людьми, грунты, сѣножатями и всеми пожитками списавши на реестръ, меновите вси речи и границы и шкody, кривды его милости велебному отцу Ипатію Потею—митрополитѣ Кіевскому, водле привилею его королевское милости зо всимъ одъ мала до велика въ моцъ, во владность, въ поссесію, въ поживанье и держанье подалъ, завель и увезалъ и ограничилъ; якобы въ цѣлости своей тотъ монастырь, яко здавна, такъ и теперь zostавалъ и ни въ чомъ ненарушонъ былъ, а меновите, въ кгрунтахъ, сѣножатехъ, лѣсахъ, пуши и во всякихъ обыходѣхъ и пожиткахъ своихъ не шкодовалъ. На што особливимъ листомъ его королевское милости мѣлъ есьми росказанье, а меновите, подалъ есьми тотъ монастырь зъ границю и урочищами, здавна описаными и обведенными, никого въ границѣ и кгрунтахъ не кривдечи, ани займуючи, одно власное монастырское заводечи; на што есьми людей добрыхъ, обывателей, шляхты воеводства Новгородскаго, такъ тежъ пановъ и урядниковъ ихъ сусѣднихъ, панскихъ, князскихъ, бояровъ и подданныхъ, мужовъ, людей добрыхъ и до того належащихъ, давши такъ на письмѣ, яко устне вѣдомость каждому зъ нихъ пытаемъ и вывѣдовалемъ се. А такъ за сознаньемъ всихъ

тыхъ обывателей, людей добрыхъ и свѣдковъ, границу монастыра Лавришовскаго показующихъ, такъ есьми завель и увезалъ: Напередъ почавши одъ Личскихъ Весникъ, пушаючи кгрунты и сѣножати монастырскіе по правой сторонѣ Лядинскою дорогою по грудъ Лядинскій, по Пѣщаную гору, по крижовую дорогу, до Гнѣвичъ идучую, по глубокую долину, по Русецкій могильникъ и суховерхій Колелинъ дубъ, по Гнесечскую Верею, а лозовый Русечъ, посередъ Лозового поля, въ Самойловичъ островъ, у Голеноватый дубъ, въ мѣлкій бродъ, въ рѣку Боловичъ, а рѣкою Боловячою у Гусаковъ лѣсъ у Клешнинъ по Репище, по Сасиновичъ долину, въ бортную липу Лопату, по Чернецкую рѣчку: Село *Личини*, наданье его милости пана Александра Ходкевича, до которого села и фольварку не мало кгрунтовъ есть приданныхъ, меновите: его милости пана Сасина и пана Ивана Сугака Бѣликовичовъ, Запузовицзна на петънадцать бочокъ, другая нивка подъ Василевымъ урочищомъ, полторы бочки, а третья нива подъ Тишеневичи, волока кгрунту Милашевская моркговъ тридцать, до которое сѣножати належатъ въ Осичовъ и въ Дубровкахъ подъ Овдеевичами, въ Теребежи, въ Шаховницахъ за границю вышъ писаною. Также фольварокъ *дворецъ Личинскій*, наданье предковъ моихъ, меновите: объ межу зъ кгрунтами моими, до которого дворца выпусты и сѣножати такъ се въ собѣ мають: Почавши одъ межи дорогою, которою зъ Негнѣвичъ до пуши за Нѣмень ѣздить, значная межа, ажъ до колодезя Каменного, при той дорожѣ лежачого, одъ того колодезя дорогою, которая идетъ у Козиный бродъ и мимо огорода Овдеевичъ, тою дорогою просто вы-

пустомъ и болотомъ ажъ до дороги, которая идетъ зъ Щерсовъ черезъ Овдеевичи до Любча и идетъ у рѣчку Боловачу, пускаючи болота и выпусы Негнѣвицкіе и Овдеевичъ вправѣ, а влѣвъ увесь кгрунтъ, сѣножати и выгонъ монастырскій, Лавришовскій по выгонъ, и загорода одъ Личичъ идучихъ у рѣчку Боловачу, одтуль ажъ до дороги, которая идетъ одъ Весникъ Личицкихъ у Лядзины, гдѣ объмежу сѣножати пановъ Бѣликовичовъ сходятся. Тамъже сѣножати Дворецкая, неподалеку тогожъ дворца лежащая, знаками и межами заграничная; почавши одъ камня и одъ колодезя, просто подъ дворцомъ лежащего, простымъ трыбомъ, подъ самый кгрунтъ Личицкій, до загорода, до тогожъ знаку, о што зъ паны Бѣликовичами нѣтъ спору; а въ Купицку часть села, въ замѣнахъ будучая, зъ его милостью паномъ Фронцовичомъ, о чемъ все подостатку въ той замѣнѣ описано, до которого Купицка за рѣкою Нѣмномъ зъ островомъ Сукоринемъ, зъ рѣками, зъ водами, зъ озерами монастырскими Лавришовскими, чернецкими, осенними и вешними, зъ ловы рыбными и зъ сѣножатыми монастырскими, чернецкими и мужицкими, тамъже у Купицку зъ островомъ броднымъ за Нѣмномъ, зъ деревомъ бортнымъ монастырскимъ, Лавришовскимъ, чернецкимъ, которыхъ острововъ обрубъ и граница здавна такъ се въ собѣ маеть: Почавши одъ Нѣмна рѣки, одъ езу монастырского Узденовского, пуцаючи тые острова монастырскіе по лѣвой сторонѣ, а по правой пуцу Негнѣвицкую и Налибоцкую до острова Сукориня, одтуль до Горокъ черезъ рѣчку Кроманицу, до урочища Кося, одъ Кося на Броднимъ до копца и до Хвои великое, на томъ копцу

зъ натесомъ старымъ, зъ крыжомъ стоячей, который копецъ стоитъ посередъ броду Бродного при дорогѣ лѣсной, одъ рѣки Услича на боръ Бродной идучой, одъ копца до луга Опмара Подочанского, одъ того луга до рѣчища Лугового, тымъ рѣчищемъ до рѣки Услича и до пристани Броденское, одъ тое пристани дорогою посередъ броду Бродного до урочища Висара, одъ того Висара рѣкою Усличою до пяти до пристани Броденское, а одъ тое пристани рѣкою Усличою до рѣки Нѣмна. До того належить третій островъ, названный Осовцы, лежацій о границу зъ пушою Налибоцкою, за дорогою Броденскою лежацій, объ межу зъ островомъ Броднымъ. Въ томъ островѣ на бору есть дерево бортное сосновое и дубовое, дворное монастырское, Лавришовское, чернецкое, по разныхъ мѣстахъ стоячее, а особливе за рѣкою Нѣмномъ, въ концѣ озера его милости пана Хрептовича Луки, зъ озерами и зъ ѣзами, и зъ озеромъ и зъ сяклями монастырскими Лавришовскими игуменовскими, чернецкими и зъ езомъ Богушовскимъ монастырскимъ, по сей сторонѣ Нѣмна на урочищу въ Дубнѣ лежащимъ, зъ кгрунтами Милушовскими, подъ Боратиномъ и подъ Полоною лежащими и зъ сѣножатыми до нихъ прислухающими и зъ кгрунтами Почеповскими, подъ Кольчицами лежащими, зъ кгрунтами въ Косовѣ полъ волоки, за селомъ Хоросицою, межи полями Хоросицкими лежащими, зъ вольнымъ вступомъ по дрова и по всякую потребу самому монастыру въ пуши Негнѣвицкой и Налибоцкой, подлугъ наданья великого князя Витовта, зъ десятиною зъ Турца, наданою одъ князя Слуцкого Александра Володимировича: жита и ярины, зъ волокою кгрунту въ селѣ Корбчинѣ, одъ тогожъ

князя Слуцкого наданого, а презъ пана Богдана Сапѣгу замѣненою; также зъ десятиною зъ Березовца належачою, наданою одъ пана Гришка Микулича Кмиты, гдѣ належить монастыру Лавришовскому по тридцати копѣ жита на каждый рокъ. Село *Щорсы* зо всеми до него принадлежностями, зъ подданными на волоцѣ и чверти кгрунту седячими, надаными одъ его милости пана Дашка Яцковича Хребтовича, также зъ сѣножатями, кгрунтами оромыми за Нѣмномъ рѣкою въ пуши Щорсовской будучими, меновите: зъ двѣма волоками сѣножатей, зъ селомъ Лавришовомъ, огородниками, подъ монастыромъ будучими, зо всеми ихъ повинностями, работами, чиншами и платы, зъ вольнымъ ярмарковымъ, на святую Пречистую, зъ хмѣлищами Михалевскими, Сасиновскими, Сугаковскими, Хребтовичовскими, подлугъ правъ, записовъ, фундушовъ, данинъ, тому монастыру здавна належачихъ и служащихъ, также привилеевъ, одъ королей ихъ милости и великихъ князей Литовскихъ наданныхъ, зъ сѣножатями, зъ кгрунтами въ шаховницахъ, въ застѣнкахъ будучими, на Дубровкахъ и подъ млыномъ Щорсовскимъ, и во всякихъ мѣсцахъ помененыхъ и непомененыхъ лежащихъ, а до монастыра Лавришовского зъ вѣка прислухающихъ, подлугъ положенья межъ, границъ, вышей положонныхъ, и обыходовъ давныхъ зъ вѣчныхъ монастырскихъ Лавришовскихъ, водлугъ привилею и данины его королевское милости, пана нашего милостивого, въ Бозѣ велебному его милости отцу Ипатію Потею, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Россіи, владыцѣ Володимерскому и Берестейскому, архимандриту Печерскому и Лаври-

шовскому, въ мощь, во владзу, въ держанье и спокойное уживанье урадовне подалъ, поступилъ и завелъ есьми и всеми подданнымъ монастырскимъ Лавришовскимъ именемъ господарскимъ приказалъ есьми, абы они послушенство и всякую повинность полнили и чинили. Которого поданья и поступенья моего монастыра Лавришовского, зо всеми его принадлежностями, его милость отецъ митрополитъ держачимъ се сталъ. И на то я Федоръ Бѣликовичъ, дворанинъ его королевское милости, далъ есьми его милости висоце велебному отцу Ипатію Потею, митрополиту Кіевскому, Галицкому и всее Россіи, сесьмой увязчій листъ зъ подписомъ власное руки моее и съ печатью моею и подъ печатьми и подписами власныхъ рукъ пана енерала и пана возного, пановъ шляхты, выжей помененыхъ. Писанъ въ Лавришовѣ, даты вышей писаное, року тысяча шестьсокъ первого, мѣсеца Іюня осьмнадцатого дня.

U tego listu uwiązczego, pieczęci przycisnionych ośm, a podpisy rąk pod pieczęciami ruskim u polskim pismem temi słowy: Федоръ Бѣликовичъ — дворанинъ короля его милости рука власная; Hrehorey Łozowski własną ręką; Szymon Wierzbicki ręką własną; Иванъ Кальнецкій, власною рукою подписалъ; Федоръ Михайловичъ рукою власною; Piotr Mikołajewicz ręką swoją. A suscepta grodzka, Nowogrodzka, poniżej w te słowa pisana: Року тысяча шестьсотъ первого, мѣсеца Іюня двадцать третьего дня, ставши очевисто на врадѣ дворанинъ его королевское милости его милость панъ Федоръ Бѣликовичъ, и при немъ два возные и сторона шляхта, въ томъ листѣ имени описанные, тотъ листъ

свой признали, въ небытности пана Ивана Володковича, поднаместника Новгородскаго, Миколай Сегень власною рукою. Przy tym osobliwie na boku tegoż listu, y suscepta trybunalska temi słowy pisana. Року тысяча шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсеца Октября пятого дня. Панъ Станиславъ Орда тую справу до книгъ у суду ку актыкованью покладалъ. Chryzstof Rudomina Dusiatski — marszałek Brasławski y trybunalski; Михаель Хрептовичъ, писарь. Ктóry то ten list уwiąчеzy y ograniczenie monasteru Ławryszowskiego, przez

nieboszczyka niegdyś zeszłego imci pana Fieodora Bielikowicza, dworzanina iego królewskiey mości czynione, za podaniem onego do akt przez wyżej pisanego patrona, imci pana Marcyana Kunczewicza — horodniczego Oszmiańskiego y za proźbą onegoż iest u sądu naszego przyięty y ze wszystką rzeczą y z susceptą grodzką y trybunalską, na nim opisana, zgodnie słowo do słowa do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych w Wilnie odprawowanych wpisany.

1608 г. Августа 3 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 2054.

25. Обмежеваніе имѣнія Новый Дворъ, принадлежащаго Новодворскому монастырю.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Lit. z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Jan Kaczanowski praesentował y do akt xiąg głównych trybunału spraw wieczystych podał kopią ograniczenia maiętności Nowego-dworu, w powiecie Pińskim leżącey, zeszłemu imci panu Hrehoremu

Wołodkowiczowi — fundatorowi służącego, a teraz w Bogu wielebnym ihumenowi y xieży bazylianom monasteru Nowodworskiego należącego, prosząc, aby ta kopia ograniczenia do xiąg pomienionych była przyięta y wpisana, iakoż my sąd onę przyiawszy do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisać rozkazaliśmy, którą kopią wpisuiąc do xiąg de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Kopia ograniczenia, opisanego roku tysiąc sześćset ósmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia, maiętności imci pana Hrehorego

Wołodkowicza, nazwaney Nowego-dworu, w powiecie Pińskim leżącey. *Granica* poczyną się od wschodu słońca od rzeki Bobryka na Wiazowskie błoto, dzieląc się pół błotem z majątnością imci pana Wnuka, dworzanina iego królewskiej mości, nazwanego Bokiniczami, z Wiazowskiego błota idzie na uroczyszcze Wąskie błoto, z Wąskiego błota idzie mimo Siliny błotami na Sukowaty ostrow, od tego ostrowa idzie mimo Bokinicką Dowhę błotem do Jazwo-wa y tam pięta kończy się Bokinicka z Nowodworską; od pięty Bokinickiey idzie na Nice Łozy, gdzie studnia, a w tey studni trzy słupy dębowe, mimo Wowyliczy ostrow, od Wowylicza ostrowa idzie do Wielkiego lasu, w którym lesie stoi pięta Soszeńska y Horodyska, od którey pięty od lasu Wielkiego idzie do Peredila, w którym Peredile stoi pięta Kupiatycka, od Peredila y od Kupiatyckiey pięty idzie na Hreczyc lasy do gęstych berezyn, w których Berezynach stoi pięta Lubelańska,

od pięty Lubelańskiej y od Gęstych Berezyn idzie do Panteleiewa na hrud pod sosny naznaczone, na którym hrudzie y między sosnami stoi pięta Koszczycka, od pięty Koszczyckiey y od hruda Panteleiewa idzie na Hołe błoto, z Hołego błota idzie w Medweży ostrow do olszyny gęstej, na którym ostrowie y w Olszynie stoi pięta Stoszanicka, od pięty Stoszanickiey y od ostrowa idzie błotem do Błazkowego pola, na którym końcu pola stoi kopiec, y nazywają pięta Kowmiatyńska, od którego kopca y od pięty Kowmiatyńskiej idzie mchem na uroczyszcze ostrowa na Bokołów, na którym ostrowie y uroczyszczu stoi pięta Łyszczkańska od tey pięty Łyszczkańskiej od ostrowa y uroczyszczu Bohołowego idzie do Wierzbca y do rzeki Wiślicy, która idzie do jeziora Nowodworskiego y Pohoskiego. Takowa kopia ograniczenia, za podaniem oney do akt przez wyżej wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjeta y wpisana.

1608 г. Декабря 10 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 653.

26. Коптумаційный декретъ Виленскаго городского суда по жалобѣ Николая Богдевича на Виленскихъ мѣщанъ Волковича и Кононовича о насильственномъ похищеніи послѣдними сѣна на земляхъ, принадлежащихъ Судеревскому имѣнію.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok teraz-

nieyszy wyżej mianowany obranemi stanowszy oczewisto u sądu imé pan Michał Kopec—podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu podał, w sposób przenosu, dekret z xiąg grodzkich Wileńskich na trzy sianożęci służące y należące wielebnyim oycom iezuitom nowicyatu Wileńskiego, prosząc, aby z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przyięty y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego wpisany, który z ruskiego na polskie pismo verbum de verbo przepisawszy, a do xiąg spraw wieczystych przyjmując, tenor taki iest:

Выписъ зъ книгъ гродскихъ владу воеводства Виленского, лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмого, мѣсеца Декабра десятого дня. На рочкохъ судовыхъ гродскихъ, сего мѣсеца Декабра первого дня припалыхъ и судовне у Вильни одправованныхъ, передъ нами владниками судовыми гродскими Виленскими, отъ ясене освѣценого княжати вельможного его милости пана Миколая Криштофа Радивиля, княжати на Олыцѣ и Несвижу, кграбимъ на Миру, воеводы Виленского, на sprawy судовые гродскіе воеводства Виленского высаженными, Деметримъ Карпемъ—секретаромъ его королевское милости, намѣстникомъ, Симономъ Забѣлою—судьею а Лукашомъ Василевскимъ—писаромъ, гды зъ регестру ку суженью приточила се справа земеняна господарского повѣту Виленского пана Миколая Богdevича, зъ мѣщаны мѣста Виленского а старостами братства церкви Светого Духа, держачими дворца Судеревского, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачого, до той церкви помененой належачого, Ясемъ Федоровичомъ Волковичомъ и Изакомъ Ивановичомъ Кононовичомъ, до которое sprawy

гды стороны ку праву черезъ возного приволяваны были, сторона жалобливая панъ Богdevичъ, самъ се очевисто постановилъ, а Ясь Федоровичъ Волковичъ и Изакъ Кононовичъ, яко се сами ку праву не становили, такъ и ни которые вѣдомости о собѣ намъ владу и сторонѣ не дали, только панъ Адамъ Гастевичъ, отъ обывателей братства церковного, релии грецкой, за моцою листовною, якобы ку зносу того позву, и на зыстье и страту собѣ отъ особъ въ томъ листѣ именными описанныхъ даною, постановилъ. Затѣмъ панъ Богdevичъ, доведши позву и року слушане, водля права за нимъ припалого, написомъ руки на томъ позвѣ возного повѣту Виленского Станислава Чижа, передъ нами очевисто признанный, положенья того позву, черезъ него на имѣнную Судервскомъ, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачомъ, до братства церкви Святого Духа приналежачомъ, къ тому показавши, трое воляне рукою моею писарскою на томъ позвѣ написаное, жаловалъ зъ него на особъ, въ томъ правѣ помененныхъ, тѣмъ способомъ о томъ: Штожъ, дей, въ року теперешнимъ тысяча шестьсотъ осьмомъ, мѣсеца Аугуста девятого дня, въ небытности на тотъ часъ его самого пана Миколая Богdevича у дворѣ его Судервскомъ, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачомъ, наѣхавши моцно гвалтомъ зъ того двора Судеревского тѣе особы въ верху мененные, того дня верху мененого, сами особами своими и зъ иными многими помочниками своими брацкими, и подданными, до того дворца Судеревского належачими, на три сѣножати его пана Миколая Богdevича, одну прозываемую Свирпишку, другую Курмишку, а третью Коробенишку, лежачіе, тѣе три сѣножати межи грунтами

и лѣсами, копцами и боками того пана Миколая Богdevича не далеко дороги, которая идетъ зъ Вильна до Ельнокомпя, по лѣвой сторонѣ; и такъ того дня верху мененого, на тыхъ трохъ сѣножателяхъ, въ верху помененныхъ, мощно гвалтомъ сѣно покосивши, травую до того дворца братского звозили и отпровадили, на которыхъ тыхъ сѣножателяхъ трохъ завжды сѣна кошоного грабилъ бывало воевъ тридцать два. Которые тые сѣножати вы особы въ верху мененные, пане Волковичу и пане Кононовичу, до того дворца своего братского, прозываемого Судервского, привернули и привлащили и его пана Миколая Богdevича, яко отчица, дѣдича тыхъ сѣножателей, зъ упокойного держенья выгнали и выбили. Еще въ чемъ отъ васъ кривду и шкodu немалую маючи, о томъ зъ вами у суду моего, гродскомъ Виленскомъ, правне панъ Богdevичъ мовити хочеть, яко о томъ ширей жалоба въ томъ позвѣ описана есть. По прочитанью того позву панъ Адамъ Гастевичъ повѣдилъ: ижъ дей тые позвы отъ пана Богdevича суть положоны на имѣнью Судервскомъ, до братства церковного належачомъ, по неякогось Яся Федоровича Волковича и Изака Ивановича Кононовича, якобы о выбитье его пана Богdevича зъ покойного держанья зъ сѣножателей его, и о покошенье на нихъ сѣна, до которого имѣнья Судервского тотъ Янъ Федоровичъ Волковичъ и Изака Кононовичъ ничего не маючисе, суть того фолварку, а поготовю они зъ тыхъ сѣножателей пана Богdevича держачими, але есть власное тыхъ особъ, въ листѣ томъ описанныхъ. Якожъ поднесши тотъ листъ, собѣ отъ нихъ ку зносу того позву данный, читалъ передъ нами;

которые слово отъ слова такъ се въ собѣ мають:

Я Богданъ Огинскій—подкоморій Троцкій, а я Арнольдъ Вирыковскій—дворанинъ его королевской милости, обыватели стороны народу шляхецкого, я Даниель Михайловичъ Водовозовичъ, а я Миколай Воронецъ—зъ обывателей мѣста Виленского, отъ усега братства церковного Виленского, отъ сенаторовъ, урядниковъ земскихъ и отъ усега рыцерства шляхты, такъ мѣщанъ, челоуѣка посполитого, рели старожитной греческой, послушенства патриархи Константинопольского, на рокъ теперешній, тысяча шестьсотъ осьмый для справованья и порадку добръ и маетности братской, ознаймуемо симъ нашимъ листомъ умоцованнымъ, ижъ дошла намъ вѣдомость, якобы земенинъ его королевское милостм повѣту Виленского, панъ Миколай Богdevичъ, мѣлъ положить позвы гродскіе Виленскіе на имѣнью нашемъ братскомъ, въ Судервахъ лежачомъ, въ повѣтѣ Виленскомъ на рочки декабровые, которые мають быти сужоны въ року теперешномъ тысяча шестьсотномъ осьмомъ, писанный тотъ позовъ, якобы по якогось Яна Федоровича Волковича, и пана Изака Ивановича Кононовича, менечи ихъ старостами нашими братскими, которые якобы мѣли его пана Богdevича зъ якихъ трохъ сѣножателей, покосивши траву побрати и тые три сѣножати до тогожъ дворца нашего Судервского, привернути; о чомъ ширей жалоба якобы на позвехъ мѣла быть описана и доложона. Што естли бы такъ было, ижъ тые особы, по которыхъ позвы написаны суть, не суть старостами, ани дозорцами добръ нашихъ и не належать до того ничего, прото мы

постерегаючи того, абы на добрахъ нашихъ за чужую вину, ничего не всказывано и не могучи мы такъ сами на тые рочки декабровые въ року теперешнемъ шестьсотъ осьмомъ, ку обмовѣ и ку зносу позву, для большихъ справъ и потребъ нашихъ прибыть, злетили есьмо и мочу полную дали умоцованому пріятелю нашому земенину господарскому повѣту Виленского, пану Адаму Гастевичу, пріймуючи черезъ него въ той обмовѣ зыскъ и стра-ту, и на то есьмо дали тую моцъ, помененому пану Адаму Гастевичу зъ печатью нашою братскою и зъ подписомъ тытулу нашего посполитого братского. Писанъ у Вильни, року тысяча шестьсотъ осьмого мѣсеца Декабра первого дня. У того листу печать притиснена одна, а подпись при той печати въ тые слова подписанъ: старостове звышъ менованые и вси купно братья братства церковного Виленского православія греческого. По прочитанью того листу панъ Гастевичъ подавши артыкуль деветнадцатый зъ роздѣлу четвертого, домавлялъ ся, абыхмо тые позвы зъ того фольварку Судервского знести допустили. А панъ Миколай Богдевичъ пригледевшисе тому листови повѣдилъ: ижъ дей панъ Гастевичъ тымъ листомъ, который якобы ему ку зносу позву, отъ особъ въ томъ листѣ помененыхъ, мѣлъ дей быти, яко не водлугъ права справлений року до одержанья справедливости розрывать, ани тыхъ позвовъ жалобы моей зъ того фольварку Судервского знести не можетъ; гдыжъ дей право посполитое, артыкуль пятьдесятъ шостый, роздѣлу четвертого, яснѣ учить, якимъ способомъ моцы мають быть до права даваны, а то есть подъ печатями и подписами рукъ

особъ тыхъ, которые даютъ, такъ тежъ подъ печатями и зъ подписами кольку особъ; а до того водлугъ того артыкулу деветнадцатого, зъ роздѣлу четвертого, панъ Гастевичъ не доводитъ того правне, ижъ бы тые особы, отъ которыхъ позвы мои знести хочеть, заложеньемъ тыхъ позвовъ того фольварку Судервского, держачими быть мѣли, только показуючи цедулу якуюся припечатованую, въ которой только печать вижу якуюся притиснену, а подписовъ рукъ тыхъ особъ, которые въ верху того листу описаны суть, нѣтъ, и позвы знести тымъ листомъ неправнымъ и не водлугъ права справленнымъ, але картою знать змысленою, рокъ не винѣ, до одержанья справедливости розорвати хочеть и домавлялся, абыхмо тую обмову его и листъ тотъ, яко неправный на сторону отложивши, далѣй имъ въ право поступовать наказали. Мы врадъ, не бачечи слушное причины до зношенья тыхъ позвовъ и не допускаючи за тымъ листомъ, яко неправнымъ и не водлугъ права справленнымъ, тыхъ позвовъ знести, не мней згожаючисе зъ правомъ посполитымъ, абы укривжонымъ людямъ проволока въ справедливости ихъ ляда причинами не дѣлася, ино водлугъ артыкулу шестьдесятъ пятого, зъ роздѣлу четвертого, казали есьмо сторонамъ далѣй въ право поступовати. А панъ Гастевичъ повѣдилъ: ижъ я вдавати се далѣй въ право зъ тымъ Богдевичомъ не могу, бо и моцы на то собѣ отъ стороны даное не маю, и прочъ отъ суду вашей милости иду. А ижъ есте, ваша милость, за тымъ листомъ, которымъ показалъ тыхъ позвовъ знести не допустили, апеллюю зъ тымъ до суду головного трибунального. Которое апеляціи мы врадъ

ему яко не въ самомъ головномъ всказѣ не допустили есмы. А за тымъ панъ Богдевичъ, поступуючи далѣй въ право, а попираючи жалобы своей въ позвѣ описаной, покладаль передъ нами выписъ зъ книгъ городскихъ Виленскихъ, подъ датою року тысяча шестьсотъ осьмого, мѣсеца Августа дванадцатого дня выбитья гвалтовне, черезъ Яся Волковича и Изака Кононовича, зъ грунту сѣножатей троухъ, его пана Богдевича и о покошенъе на тыхъ сѣножатѣхъ сѣна воевъ тридцети двухъ, который зъ жалобою позевною во всемъ згодный естъ. Въ томъ же выписѣ и реляція возного повѣту Виленского Миколая Залѣского, который въ томъ же року шестьсотъ осьмомъ, мѣсеца Августа двадцать первого дня, за ужитьемъ того пана Миколая Богдевича, зъ стороною шляхтою покошеніе гвалтовное, черезъ старость братства церковного на троухъ сѣножатѣхъ его Богдевичовыхъ, сѣна огледали, яко о томъ ширей въ тымъ выписѣ описано и доложено естъ. По прочитанью того выпису, панъ Богдевичъ подавши артыкулъ шеснадцатый, сорокъ второй, тридцать четвертый и третій, зъ роздѣлу четвертого, домавлялъ се, абыхмо тыхъ особъ обжалованныхъ Яся Волковича и Изака Кононовича, яко на року завитомъ, за нестанныхъ здавши, гвалту двадцать копъ грошей, а шкоды совито, то естъ за сѣно, на тыхъ сѣножатѣхъ покошоное, которого се на каждый годъ на тыхъ сѣножатѣхъ укошивало воевъ тридцать два, шацункомъ статутowymъ совито за воевъ шестьдесятъ чотыри, на нихъ и на томъ фольварку Судервскомъ, гдѣ позвы покладаны, вписали, и тотъ грунтъ ему, яко его власный, вѣчне присудили. А такъ мы судъ въ той справѣ

пана Миколая Богдевича зъ мѣщаны и старостами братскими дворца Судервского, зъ Ясемъ Волковичомъ и Изакомъ Кононовичомъ, о выбитъе гвалтовное черезъ нихъ съ спокойного держанья зъ грунту троухъ сѣножатей его пана Миколая Богдевича, о покошенъе на тыхъ сѣножатѣхъ сѣна тридцать два воевъ. Въ которой справѣ озвавшисе панъ Адамъ Гастевичъ, менечисе быть умоцованымъ отъ старость братскихъ, листъ умоцованный отъ нихъ собѣ якобы ку зносу того позву зъ фольварку Судервского, и на зыскъ и страту данный, передъ нами показаль, повѣдаючи, ижъ тые особы въ позвѣ пана Богдевичовымъ обжалованные Ясь Волковичъ и Изакъ Кононовичъ, того фольварку Судервского не суть держачими, и зъ тыхъ сѣножатей пана Богдевича не выбіали, але суть тые особы того имѣнья Судервского держачими, о которыхъ до зношенья тыхъ позвовъ озывается; затымъ домавлялъ се, абы водлугъ артыкулу деветнадцатого, зъ роздѣлу четвертого, за тымъ листомъ умоцованымъ тые позвы жалобы пана Богдевичовые зъ того фольварку Судервского знести доущоны были; нижли, ижъ се тотъ листъ не водлугъ права справленный былъ показаль, гдыжъ только у него печать якась притисненая, а подписъ рукъ ни одного зъ особъ тыхъ, отъ которыхъ тотъ листъ якобы до зношенья тыхъ позвовъ мѣлъ быть данный, нѣтъ, якожъ и мы врадъ, не бачачи слушной причины до знесенья тыхъ позвовъ и не доущаючи за тымъ листомъ, яко неправнымъ ихъ зносити, не мѣй тежъ постерегаючи того, и беручи прикладъ зъ права посполитого, абы укривжонымъ проволока въ справедливости ихъ ляда причинами недѣяласе, ино водлугъ науки въ правѣ посполи-

томъ и артыкулъ шестьдесятъ пятый, розлѣлу четвертого описаной, казали есьмо сторонамъ далѣй въ право поступовати. Отъ того панъ Гастевичъ апеллѣвавши, а потомъ за недопущеньемъ ему отъ насъ той апелляціи, яко не въ самомъ головномъ всказѣ, прочъ отъ суду, не ждучи въ той справѣ розсудку нашего владного, отышолъ. А ижъ се звышъ менованные особы, обжалованные Ясъ Волковичъ и Изакъ Кононовичъ, будучи рокомъ завитымъ здѣсь передъ насъ припозваны, яко се сами ку праву не становили, такъ и нѣякой вѣдомости о собѣ и нестанью своимъ намъ владу и сторонѣ своей противной не дали, мы владъ ихъ, яко на року завитомъ, за нестанныхъ давши водлугъ науки права посполитого и артыкуловъ зъ статуту, отъ стороны жалобливой подаваемыхъ, гвалту за выбитье зъ спокойного держанья зъ троухъ сѣножателей двадцать копъ грошей, за покошенье на тыхъ сѣножатѣхъ сѣна воевъ тридцать два, кладучи совито воевъ шестьдесятъ

чотыри, а пораховавши шацункомъ статутнымъ, за возъ по грошей осьми, чинить копъ осмь и грошей тридцать два литовскихъ, всего суммою зъ пересудомъ, намъ отъ тое суммы заплачонымъ, копъ двадцать девять и грошей двадцать девять литовскихъ на нихъ Ясю Волковичу и Изаку Кононовичу, и на томъ фольварку Судервскомъ, гдѣ позвы покладаны, всказуемъ; а тотъ грунтъ, три сѣножати, черезъ нихъ гвалтовне отнятые, ему пану Богдевичу вѣчне присужаемъ. Которая справа есть до книгъ гродскихъ записана, зъ которыхъ и сесь выписъ подъ нашими печатями старостамъ братства церковного есть выданъ. Писанъ у Вильни. U tego wypisu podpis ręki temi słowy: Лукашъ Василевскій, писарь. A correcta temi słowy: скорикговалъ зъ книгъ Заарскій. Któryż to wypis y z rzeczą w nim wyrażoną iest do akt przyięty y do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego po polsku wpisany.

1609 г. Апрѣля 3 дня.

Изъ книги № 171, за 1785—1786 г., л. 387—389.

27. Привилегія короля Сигизмунда III, подтверждающая фундушъ Волчаской церкви.

Roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt szóstego, miesiąca Marca dwudziestego siódmego dnia. Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, z woie-

wodztw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiącnym siedmsetnym ośmdziesiątym piątym na kadencyą ninieyszą Wileńską obranemi y aktualnie w mie-

ście iego królewskiej mości Wilnie zasiadającymi y sądzącymi, stanowszy osobiście patron wielmożny imię pan Chodźko—komornik powiatu Oszmiańskiego, przywilej od s. p. nayiaśnieyszego króla imci Zygmunta trzeciego w. imci panu Filonowi Wolczaskiemu na rzecz w nim wyrażoną wydany, do akt podał w następnych wyrazach: Wypis z xiąg grodzkich województwa Mściśławskiego, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego czwartego, miesiąca Nowembra dziesiątego dnia. Na roczkach sądowych grodzkich Mściśławskich, daty wyż mianowaney, porządkiem prawa pospolitego przypadłych y sądownie we Mściśławiu agituujących, przed nami Jerzym Antonim Suchodolskim—starostą Michałowskim, podstarościm Adamem Halcewiczem Pleskaczewskim—łowczym Witebskim, sędzią, Władysławem Meżyńskim—skarbnym Wołkowyskim pisarzem, urzędnikami sądowymi grodzkiemi województwa Mściśławskiego, od wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Lendorfa, Mściśławskiego, Żukowskiego y Bobylickiego starosty, Radomskiego y Poradninskiego dzierżawcy zasiadającymi, personaliter stanawszy patron imię pan Józef Tołpyha, ten dokument na rzecz w nim wyrażoną służący, ich imię panom Wolczaskim, ad acta do xiąg grodzkich Mściśławskich spraw sądowych podał w te słowa pisany:

Выписъ зъ книгъ судовъ головныхъ трибунальныхъ въ Вильнѣ одправованныхъ. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсеца Іюля осмнадцатого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналъ въ великомъ князствѣ Литовскомъ съ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Янъ

Вроблевскій, подалъ до актъ привилей найяснѣйшого короля его милости святой памяти Жигмонта третего, на речъ ниже мененую его милости пану Филону Волчаскому служацій, просечи, абы тотъ привилей до книгъ головныхъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Жигмонтъ третій, Божою милостью король польскій и пр. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ: билъ намъ чоломъ земянинъ нашъ воеводства Мстиславского урожонный Филонъ Волчаскій, абысьмы ку церкви Успенія Пречистые Богородицы въ селѣ Волчасѣ, которую земянинъ нашъ господарскій урожонный Андрей Волчаскій, продокъ ихъ, выставилъ своимъ коштомъ и накладомъ на своихъ отчизныхъ вѣчистыхъ добрахъ земскихъ, которые суть одъ княжатъ удѣльныхъ за ихъ одваги и дѣла рыцерскіе здавна наданы, отъ господаровъ припалую пустыню въ староствѣ Крычевскомъ, прозываемую Жижичинскую, придали и нашимъ листомъ господарскимъ на имя его брата стрычного земянина нашего тогожъ воеводства Мстиславского Теодора Волчаского, который собѣ добровольне при своей-же церкви и своихъ отчистыхъ вѣчныхъ добрахъ станъ обраль духовный, ствердили. О чомъ мы господарь, бачучи слушную уроженого Филона Волчаского прозьбу, зъ чолобитьемъ его и за причиною ихъ милости пановъ радъ и урядниковъ нашихъ дворныхъ, взглядомъ таковыхъ намъ заледонныхъ его и продковъ ихъ Волчаскихъ, службъ рыцерскихъ одважныхъ, не злучаючи ихъ вѣчистыхъ добръ зъ инными господарскими добрами доживотными, тую пустыню Жижичинскую, для тойже церкви Пречистые Богородицы, на

ихъ отчистыхъ добрахъ стоячей, наданныхъ, зъ усіми принадлежностями и пожитками малыми и великими, ку той пустовинѣ зъ давна прислухуючими, дали есьмо урожоному Филону Волчаскому сесь листъ нашъ съ подписомъ руки нашею господарское. Писанъ въ Вильнѣ, лѣта одъ нароженья Божого тысяча шестьсотъ девятого, мѣсеца Апрѣля третего дня. У того привилею, при печати великого князства Литовского, подпись руки светой памети найяснѣйшого короля его милости Жигмонта третего тыми словами: Sigismundus rex. Другій подпись руки тыми словами: Янъ Соколинскій—писарь. Который тотъ привилей, за подашемъ оного до актъ черезъ особу вверху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ, зъ которыхъ и тотъ выписъ подъ печатю земскою воеводства Виленского его милости пану Павлу Каши—ловчому Мстиславскому есть выданъ. Писанъ у Вильни.

У tego extraktu przy pieczęci ziemskiej Wileńskiej podpis rąk temi słowy: Mikołaj z Ciechanowca Ciechanowiecki—wojwoda y starosta Mścisławski, marszałek trybunalski; Jan Franciszek Pozniak—pi-

sarz; Woyciech Zabłocki—deputat powiatu Oszmiańskiego; Tomasz Wołowicz—podśędek powiatu Grodzieńskiego; Walenty Szumski, deputat powiatu Kowieńskiego; Benedykt Przesiecki—podstoli y deputat województwa Połockiego; Adam Bronisław Koziel—deputat powiatu Witebskiego; Kazimierz Posudziejewski—podczaszy y deputat powiatu Orszańskiego; Stanisław Switski—podśędek y deputat województwa Mińskiego; Samuel Komarowski—pisarz grodzki y deputat powiatu Brasławskiego. Koppigowalъ съ книгами Поговскій. Legit Matweiewicz. Który ten ekstrakt, za podaniem onego przez wyż mianowane osoby do akt, iest do xiąg grodzkich Mścisławskich spraw sądowych wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią starościńską y z podpisem ręki pisarskiej i. p. Zacharyaszowi Wolczaskiemu iest wydany. Pisan w Mścisławiu. U tego extraktu przy wyciśnionej starościńskiej województwa Mścisławskiego przez kustodią pieczęci podpis pisarski y correcta takowe: Władysław Meżeński, ikmości pisarz grodz. Mścisław. Correxist Pieczkowski. Który to ekstrakt, do akt podany, iest w xięgi trybunalskie spraw wieczystych wpisany.

1609 г. Апрѣля 3 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 1260.

28. Фундушовая записъ, данная земляниномъ Филономъ Волчацкимъ Волчаской церкви и подтвержденная королемъ Сигизмундомъ III.

Лѣта отъ нароженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсяца Іюля осмнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналѣ у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Янъ Вроблевскій, покладалъ до актъ привилей найяснѣйшого короля его милости светое памяти Жикгмунта третьяго, на речъ нижей меную, его милости пану Филону Волчацкому служачого, просечи, абы тотъ привилей до книгъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Жикгмунтъ третій, Божю милостью король польскій и проч. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ: билъ намъ челомъ земенинъ нашъ воеводства Мстиславского, урожоный Филонъ Волчацкій, абысмы ку церкви Успенъя пресветой Богородицы въ селѣ Волчасѣ, которую земенинъ нашъ господарскій урожоный Андрей Волчацкій, продокъ ихъ, выставилъ своимъ коштомъ и накладомъ, на своихъ отчистыхъ добрахъ земскихъ, которые имъ суть одъ кнежатъ удѣльныхъ за ихъ отваги и дѣ-

ла рыцарскіе здавна наданы, и мы господарь припалую пустошину въ староствѣ Кричовскомъ, прозываемую Жижичинскую, придали и нашимъ листомъ господарскимъ на имя егожъ брата стрейного, земенина нашего тогожъ воеводства Мстиславского, Федора Волчацкаго, который собѣ добровольно при своей же церкви и своихъ отчистыхъ вѣчныхъ добрѣхъ станъ духовный обралъ, ствердили; въ чемъ мы, господарь, бачечи слушную урожоного Филона Волчацкаго прозьбу, за чолобитьемъ его и за причиною ихъ милости пановъ радъ и врадниковъ нашихъ дворныхъ, взглядовъ таковыхъ намъ залѣцонныхъ его и продковъ при Волчацкихъ служобъ рыцарскихъ отважныхъ, незлучаючи ихъ вѣчистыхъ добрѣхъ зъ нашими господарскими добрами доживотными, сюю пустошину Жежичинскую у той же церкви пресветое Богородицы на ихъ отчистыхъ добрахъ стоячей, надаемъ, зъ усими принадлежностями и пожитками, малыми и великими, ку той пустошанѣ здавна прислухаючи. И на то дали есмы урожоному Филону Волчацкому сесь листъ нашъ съ подписомъ руки нашей господарской. Писанъ въ Вильни, лѣта Божого тысяча шестьсотъ девятого, мѣсяца Апрѣля третьяго дня. У того привилею при печати великого

князства Литовского подписъ руки светое
памяти наяснѣйшого короля его милости
Жикгимунта третьяго тыми словы: Sigis-
mundus rex. Другій подписъ руки тымъ
словы: Янъ Соколинскій—писарь. Который

же тотъ привилей, за поданьемъ оного до-
актъ черезъ особу верху мененую, есть
до книгъ головныхъ трибунальныхъ упи-
санъ.

1611 г. Августа 1 дня.

Изъ книги № 47, за 1702 г., л. 318.

**29. Привилегія короля Сигизмунда III, которою онъ передаетъ Виленскую Бого-
явленскую церковь, называемую Пятницкою, въ вѣденіе Виленскаго Троицкаго
монастыря.**

Roku tysiąc siedmsetnego wtórego, mie-
siąca Oktobra dwudziestego piątego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wo-
iewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-
niejszy tysiąc siedmsetny wtóry obranemi,
stanowszy oczewisto u sądu pan Jerzy
Woytkiewicz opowiadał, pokładał y ku ak-
tykowaniu do xiąg głównych trybunalnych
spraw wieczystych podał list przywilej, od
najaśniejszego króla imci świętey pamięci
Zygmunta trzeciego, z podpisem ręki tegoż
króla imci y pod pieczęcią mnieyszą wiel-
kiego xięstwa Litewskiego wielebnym ich-
mościom oycom bazylianom Wileńskim,
przy cerkwi Świętey Tróycy będącym, na
cerkiew Wileńską Bohoiawlenia, alias Piat-
nicką, z budynkami y smetarzem, do niey
należącym, ruskim pismem pisany, nadany
y służący, prosząc, aby był do akt trybu-
nalnych przyięty y wpisany. Który do xiąg

ingrossuiąc slowo do słowa tak się w so-
bie ma:

Жикгимонтъ третій, Божою милостью
король польскій и проч. Ознаймуемъ симъ
листомъ нашимъ всимъ вовецъ, кому о
томъ вѣдати належитъ, ижъ велебный въ
Бозѣ отецъ Ипатій Потей—архіепископъ
Кіевскій, Галицкій и всея Руси, видечи
мѣсто наше Виленское, а въ немъ цер-
кви, шпитали, дома церковные шпиталь-
ные огнемъ квалтовнымъ погорѣлые, а
не могучи такъ борзо мѣти способу на
забудованье ихъ, вложилъ на монастырь
Виленскій Святое живоначальное Троицы,
то есть, на Іосифа Велямина Рутского—
архимандриты и братью того монастыря,
абы коштомъ своимъ церковь менованую
Богоявленія, прозываемую Пятницкою, на
улицы Великой, которая идетъ одъ ра-
туша до замку, лежащую, зъ будованьми,
также и цминтаръ тое церкви, при тымъ

и тые муръ на тымъ же цментару, который былъ шпиталикъ оправили, а побудовавши и оправивши все архимандритъ и братья монастыра, въ имъ помѣненого, постерегали, абы въ церкви помѣненной Богоявленской хвала Бога, ведлугъ уставовъ церкви восточное, священниковъ ихъ монастырскихъ, абы одъ мирскихъ за дозоромъ порадне отправовало се; за чимъ жебы тежъ и доходы вси зъ тыхъ домковъ и пивницъ, которые на томъ цментару побудованыи суть, або на томъ будовать се будутъ, также тежъ и зъ тыхъ муровъ прежнихъ забудованныхъ, въ которыхъ передъ тѣмъ шпиталь былъ шли на монастырь помѣненный Виленскій Святой Троицы вѣчными часы, яко то ширей въ листѣ въ Бозѣ велебного отца митрополиты, тому монастыру данымъ, описано есть и доложено. Который листъ положивши передъ нами архимандритъ зъ братьею монастыра помѣненого Святое Троицы Виленского, билъ намъ чоломъ, абыхмо то все листомъ нашимъ ствердилисьмо. Мы господарь, видечи архимандрита и братью того монастыра способныхъ до помноженья хвалы Божое и уважачи тежъ, ижъ муръ перегорѣлые муромъ оправити, а деревомъ, что погорѣло, зъ кгрунту будовать великого кошту потребуеть, которое се они подняли, для того все тое, штоколько въ листѣ отца митрополита есть вписано, ку вѣдомости нашей господарской припустивши и симъ листомъ нашимъ при-

вилеемъ и подтверждаемъ вѣчне; такъ ижъ маеть архимандритъ теперешній и напотомъ въ монастырь Святое Троицы будучіе, а единость съ церковью римскою заховуючіе, зъ братьею того монастыра церковь Богоявленія, прозываемую Пятницкою, и зъ цментаромъ церкви, такъ яко въ границахъ своихъ лежитъ, бокомъ однимъ до каменицы урожного Вольминского, другимъ до Каспера шевца, третимъ до Ивана Тупьки, въ посессіи своей мѣть, пожитковъ всякихъ, которые теперь на томъ кгрунтѣ суть, або потомъ отъ нихъ причинены будутъ, уживать, въ чомъ жаденъ иншій, такъ духовный, яко и свѣцкій имъ ніякое переказы чинить не маеть и не будетъ мочи вѣчными часы. А на то дали есьмо сесь нашъ листъ съ подписомъ руки нашею, до которого печать нашу великого князства Литовского притиснути розказалисьмо. Писанъ у Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча шестьсотъ одиннадцатого, мѣсеца Августа первого дня. U tego przywileiu, przy pieczęci mnieyszey wielkiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki króla imci temi słowy: Sigismundus rex. A z drugiey strony pieczęć podpis ręki wielmożnego imci pana Wołowicza — pisarza y referendarza temi słowy: Остафей Воловичъ—пробошъ Троцкій, писарь и референдаръ. Który to ten przywiley ikmci, za podaniem onego przez osobę wysz mienioną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1619 г. Мая 26 дня.

Изъ книги № 10, за 1670 г., л. 1.

30. Листъ разграниченія Виленской юрисдикціи Кіевского митрополита Вельямина Рутскаго съ грунтами городской юрисдикци.

Документъ этотъ заключаетъ въ себѣ посвидѣтельствоваіе секретаремъ Виленской р.-католической капитулы истинности показаній Виленскихъ горожанъ относительно мѣстоположенія разныхъ Виленскихъ православныхъ церквей, количество принадлежащей имъ земли, съ подробнымъ обозначеніемъ границъ поземельныхъ владѣній каждой церкви. Изъ документа этого видно, что въ 1619 году слѣдующія церкви уже находились въ запущеніи: 1) *церковь св. Спаса* при церкви Пречистенской у Зарѣчья, и 2) *Св. Покрова*; но находились еще въ цвѣтущемъ состояніи слѣ-

дующія: св. Ивана, св. Михаила, Рождества Христова, св. Іліи, св. Николая (на Савичъ улицѣ), св. Пятницы и св. Воскресенія. Всѣ эти церкви расположены были очень недалеко одна отъ другой, въ формѣ четырехугольника, продольная сторона котораго заключала въ себѣ до 500 шаговъ, а поперечная отъ Воскресенской церкви до Пречистенской около 400 шаговъ.

Изъ числа этихъ послѣднихъ церквей возобновлены только двѣ: Пречистенская и Пятницкая; всѣ остальные теперь застроены частными домами.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятого, мѣсяца Іюля первого дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣцкими, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній обраными, постановившисе очевисто панъ Стефанъ Авдыцкій, подалъ до актъ листъ ограничоный на речъ въ немъ выражоную служацій ясневельможному въ Бозѣ превелебному его милости ксендзу Крабріелови Колендѣ, митрополитѣ Кіевскому, просечи абы тотъ листъ принятъ и до книгъ головныхъ трибунальных былъ уписанъ; который, уписуючи у книги слово до слова, такъ се въ собѣ маеть:

Malcher Heliaszewicz Gieysz—kustosz Wileński, sekretarz iego królewskiej mo-

ści, od iasnie wielmożnego w Bodzie przewielebnego iegomości xiędza Eustachiusza Wołowicza—biskupa Wileńskiego, na żądanie przewielebnego w Bodzie iegomości oycy Józepha Wilamina Rutskiego—metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, y za proźbą a zgodnym pozwoleniem sławetnych panów burmistrzów y rayców miasta Wileńskiego, na rozeznanie granic y różnic względem iurisdictioni mieyskiej y iegomości oycy metropolity o poddane, na grunciech cerkiewnych będące, zachodziły commisarze z panem Krzysztofem Kiernowiszkiem y z panem Piotrem Kopciem—raycami miasta Wileńskiego, od wszystkiego urzędu mieyskiego na tę sprawę deputowanemi, z iegomości xiędzem Woyciechem Żabińskim—plebanem Nimeczyńskim y proboszczem kościoła Ma-

ryey Magdaleny, iako notarium publicum przydanym, w roku tysiąc sześćset dziewiętnastego, Maii dwudziestego szóstego dnia, zesłany, mianowicie za podaniem od iego-mości xiędza biskupa do uspokojenia śródka takowego iurydyktiey metropolitskiey y mieskiey, aby miasto do poddanych, na cmentarzach cerkiewnych mieszkających, władzy żadney niemialo. Opisując tedy grunt, granice cerkiewne Wileńskie, przy bytności za pokazaniem ludzi zacnych, różnych, czynię wiadomo, iż my osoby zwysz mianowane widzieliśmy: Naprzód, gdyśmy przyszli do cerkwi katedralney *świętej Przekzystey y Spasa*, przy teyże cerkwi stojąca, spustoszała, przy bytności panów rayców miasta Wileńskiego, których tych obudwu cerkwi grunt poczyna się do rzeki Wilny z murem przy bramie Spaskiey, przy której bramie szpital zmurowany stoi, a z drugiej strony idąc ku ulicy Wielkiey kończy się, do drugiego cmentarza, nad zaułkiem, cerkwi spustoszoney *świętej Katarzyny*, a tyłem do muru klasztoru panieńskiego; na którym cmentarzu *świętej Przekzystey* stoi domów kilka mieszczan cerkiewnych, w okrągu tego cmentarza pomienionego będących, to iest: z iedney strony do ulicy, która idzie mimo cerkiew *świętej Przekzystey*, ku bramie Spaskiey, a z drugą stroną do muru klasztoru panieńskiego, końcem przeciwko zboru, a drugim końcem iako się wyżej pomieniło do cmentarza gruntu *świętej Przekzystey*. — Potym byliśmy w cerkwi naświętszey Panny, nazwaney *Pokrowy*, która cerkiew spustoszała, murem stoi na teyże ulicy zwysz opisaney, która się ulica dzieli, idąc z rynku mimo terazniejszy Kalwiński zbor, do bernardynów po lewey stronie, a z drugiej strony z swym murem ta cerkiew stoi w zborze terazniejszym kal-

wińskim, z której tey cerkwi fórta wielka do tego zboru; iednym końcem ta cerkiew swoim murem do wrot bramy zborowey y dzwonicy, a drugim końcem ten cmentarz kończy się o dom panów Raieckich y w tył kamienice Sienkiewiczowskiey, na ten czas pana doktora Szkota; na tym cmentarzu stoi domów kilka mieszczan cerkiewnych. — A potym byliśmy w cerkwi *świętego Iwana*: swym murem stoi bokiem y wrotami na teyże ulicy zwyż pomienioney, a drugim bokiem stoi w cmentarz swój, a końcem cmentarzu tey cerkwie nabudowana część domami szlacheckimi, na terazniejszy czas będącemi, s placami pustemi teyże cerkwie y tegoż cmentarza, aż do kamienice Demerowey do tyłu, a podle tegoż cmentarza *świętego Michała* nabudowany domami szlacheckimi y mieskimi, u tego cmentarzu koniec ieden do ulicy Wielkiey zamkowej, y drugim końcem do cerkwi *świętego Iwana*, bokiem iednym nad ulicą zwyż pomienioną, idąc ku zboru, a drugim bokiem teyże kamienice. — Tegoż dnia chodziliśmy do cmentarza *świętego Mikołay* na Sawiczey ulicy, nabudowano kilka domów mieszczan cerkiewnych, który cmentarz końcem iednym do teyże ulicy Sawiczey, a drugim końcem do ulicy *Przekzysteńskiej*, która ulica idzie ku Spaskiey bramie bokiem iednym nad zaułkiem, który zaułek idzie przez tenże cmentarz ku *świętej Przekzystey*, a drugim bokiem do cmentarza *świętego Iwana*, placów, na ten czas pustych, zwysz opisanych podle zboru. — A potym tegoż dnia byliśmy na cmentarzu *świętego Ilii*, który także zabudowany kilkunastu domami, w teyże ulicy Sawiczey, nad zaułkiem cmentarnym, zwysz opisanym, końcem ku *Przekzystey*, a bokiem drugim ku cmentarzu cerkwi *Różestwa*

Christowa.—Tegoż dnia byliśmy na *cmentarzu Rożestwa Christowa*, na teyże ulicy Sawiczey końcem iednym, a drugim końcem do bramy Spaskiey, ku cerkwi świętey Przeczystey, bokiem iednym nad ulicą, a drugim bokiem na cmentarzu *świętego Ilii*, który y ten cmentarz rożestwieński zabudowany wszytek domami mieszczan cerkiewnych, może być domów kilkanaście.—Tegoż dnia byliśmy na cmentarzu cerkwie *świętey Piatnicy*, na którym cmentarzu domów kilka pobudowanych, która cerkiew iednym końcem w głowach do ulicy Zamkowej, przeciwko Rożeycowey kamienicy, a drugim końcem do kamienicy pana Tupieki, a bokiem iednym do ulicy Sawiczey, a drugim bokiem podle kamienice pana Sycyńskiego.—Zatym byliśmy na cmentarzu przeniesienia przy *cerkwi świętego Mikoły*, w rynku stojącey, w pewnych granicach leżącey, końcem iednym w głowach od rynku w Rybnym końcu, a drugim końcem w tył domu Stephana krawca, a bokiem iednym przy teyże cerkwi Pereniesienia świętego Mikoły, a drugim bokiem do domu monasterskiego świętey Tróycy, nazwane Sapieżyńskiego.—Tegoż dnia chodziliśmy na cmentarz do cerkwie *Woskresienia Chrystowa*, w rynku na Szklanney ulicy, przeciwko rzędu Solenickiego będącey, a drugim końcem do kamienicy Paleckich, bokiem do kamienice Dobrohostowskiego, a drugim bokiem przy Szklanney ulicy; y ten cmentarz w murach iego cerkiewnych ze wszystkich czterech stron zamurowany mieszkaniem kilka gmachów nabudowany

iest.—Z którey tey dostateczney inquisitiei ograniczenia y opisania naszego y z przydania tych dwu panów rayców, przy wiele ludzi na ten czas będących, widzieliśmy tę własność wszystkich tych cerkwi, cmentarzów, zwysz opisanych, nabudowanych domami, które domy stoią na własnych cmentarnych cerkwi pomienionych, co wszystko panowie raycy pomienieni przyznali. Zaczynam, imieniem iegomości xiedza biskupa Wileńskiego, medyatora między stronami ad instantiam obieiu stron pomienionych uznałem y zeznawam, iż ci wszyscy, którzy w domach na cmentarzach cerkiewnych pobudowanych mieszkaia, iurisdictioni sądowej iegomości oycy metropolity podlegaią y podlegać maią. A o inszych mieszczanach, którzy na gruntach cerkiewnych, a nie właśnie na cmentarzach mieszkaia, prawem macynić przewielebny ociec metropolita przed królem iegomością. Na co daię tę moia attestacyą na piśmie pod pieczęcią y z podpisem ręki mey własney. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset dziewiętnastego, Maia dwudziestego szóstego dnia. У того листу при печатяхъ подписъ рукъ тыми словы: Malcher Heliaszewicz—kustosz Wileński y sekretarz króla iegomości; Krzysztoph Kierowiszko—rayca Wileński ręką swą. Bywszy przy tym woyciech Żabiński—notarius publicus, secretarius curiae, iegomość Piotr Kopiec—rayca Wileński ręką swą. Который же тотъ листъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую до актъ, принять, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1619 г. Юля 20 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 2050.

31. Фундушова запись Троцкого подкоморія князя Богдана Огинскаго и жены его Регины Евейскому православному монастырю, какъ на основаніе монастыря съ двумя церквами, такъ на устройство въ немъ школы и типографіи.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Jan Kaczanowski prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał kopią autentyczną polskim pismem z ekstraktu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ruskiemi literami pisanego, funduszu monastynu Jewieńskiego od zeszłych w Bogu wielmożnych ichmość panów Bogdana Ogińskiego—podkomorzego Trockiego y ieymć pani Reiny z Wołowiczów Ogińskiej—podkomorzyney Trockiej, wielebnemu w Bogu imści xiędzu archymandrycie y całemu bractwu święto-Duskiemu Wileńskiemu danego, a teraz wielebnemu w Bogu imci oycu Eufemiemu Własowiczowi—namieśnikowi y wszystkim ichmościom oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y oycom Jewieńskim ritus graeci, także bractwu tamecznemu Wileńskiemu służącego y należącego, prosząc aby tego funduszu kopia autentyczna do xiąg głów-

nych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana była. Jakoż my sąd one przyjęwszy do xiąg wpisać rozkazaliśmy, którą wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma.

Выпись зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ въ Вильни отпраованныхъ. Лѣта одъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ деветнатцатого, мѣсеца Юля тридцать первого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь въ великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель, и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ деветнадцатый обраными, постановившисе очевисто его милость князь Богданъ Матфѣевичъ Огинскій—подкоморій Троцкій, и малжонка его милости пана подкоморого ее милость пани Раина Воловичовна, листъ свой, на паргаминѣ писанный, добровольный вѣчистый запись фундушъ, водлугъ права справлений, данный и надлежацій братству монастыря Виленского, церкви сошествія святого Духа релии грецкой на речъ меновите въ томъ фундушу описаную, устне признали. Который тотъ листъ запись устнымъ и очевистымъ сознаньемъ своимъ ствердивши просили, абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ вписанъ. Мы судъ, того листу огледавши

и читаного выслушавши, велѣли есмы его до книгъ уписать, который уписуючи у книги слово отъ слова такъ се въ собѣ маеть.

Я Богданъ Матфѣевичъ Огинскій подкоморій Троцкій, державца Дорсунишскій и Кормяловскій, а я Раина Воловичовна, малжонка его милости пана подкоморого Троцкого, обоє спольне чинимъ явно, сознаваемъ симъ нашимъ листомъ, добровольнымъ записомъ и вѣчнымъ фундушомъ, кому бы о томъ вѣдать належало, нынѣшняго и на потомъ будущаго вѣку людемъ, ижъ маючи мы предъ очима повинность нашу христіанскую, которая то на насъ вытягаетъ, абысмы впродъ всихъ инныхъ речи царства Божего и правды его искали, и сердца а у мысли наши ку горѣ завше поднесенные маючи, тамъ собѣ за часу мѣйсце зъединати и домъ и мешканье къ вѣкуистому отпочиванью зготовати могли, и ку розширенью и помноженью чести а хвалы Створителя нашего и давцы всихъ добръ промыслу и старанья уставичного мѣти не забывали, прикладомъ годное памяти предковъ нашихъ и инныхъ побожныхъ несмертельные славы людей, которые не такъ далеце о земные и дочасные, яко о небесные и безконечные добра и потѣхи стараючися, церкви и монастыри ку чти и хвалѣ Творца своего выставляючи, слугъ Божихъ и шафаровъ таемницъ его, потребы тѣлесные добрами въ шафунокъ отъ него собѣ повѣронными опатруючи и инные побожные милосердные и святоблिवые учинки выконываючи, по щасливомъ на томъ свѣтѣ въ ласцѣ и благословенствѣ его помѣшканью во вѣчный и правдивый животъ отходили. Што все мы особы верху менены, яко ся рекло, на доброй памяти маючи, а хочачи

за ласкою и помочью Божею съ тыхъ добръ дочасныхъ, въ шафунокъ отъ него собѣ повѣронныхъ, ку чти а хвалѣ имени Его святого часть якую теплыми руками выдѣлити и яко за животовъ, такъ и по животѣхъ нашихъ молитвы неуставаючіе, при Божественныхъ литургіяхъ и инныхъ (водлугъ пораду и уставу святое восточное церкви) обрадахъ, за себе и за потомки свои на посвечонныхъ на то мейсцахъ отправованные мѣти, первой се за ласкою и помоцею Божею въ честь и славу имени его святого и пречистое и преблагословенные его Матери збудовавши церквямъ его храмы молитвенные и заложивши монастырь въ маєтности нашой, прозываемой въ Евью, въ повѣтѣ Троцкомъ лежащей, а хочачи, абы монастырь въ Евейскій годными и способными на то служителями, а звлеще во святомъ иноческомъ станѣ честно мешкающими, водлугъ потребы достаточне опатроный быти могль, тые засъ пристойное поживенье и выхованье маючи на дѣланьи негыблущаго по пребывающаго въ животъ вѣчный брашна упражнялися, упатруючи и уважаючи, оформовали и отдали есмы на то и симъ нашимъ листомъ добровольнымъ записомъ даемъ, даруемъ и на вси потомные и вѣчные часы непорушнымъ и неодзовнымъ правомъ записуемъ и фундуемъ зъ имѣній нашихъ — Евейского и Олесницкого, а меновите: Напродъ самый монастырь въ Евейскій въ мѣстечку нашомъ въ Евейскомъ заложоный, при церквяхъ одной Успенія пречистые Богородицы, а другой Вознесения Христова и зъ друкарнею нашою въ томъ монастырѣ будучою; до того дворъ нашъ Евейскій — въ повѣтѣ Троцкомъ лежацій, надъ озеромъ въ Евей, зо всякимъ будованьемъ дворнымъ и гуменнымъ, и зъ

огороды, и зъ сады дворными, и съ пашнею дворною, во всехъ троухъ поляхъ лежакою и збожемъ озимымъ и зъ яринами засѣянными, такъ якосми сами пахали и уживали, и зъ сѣножатями при той пашни прилеглыми, къ тому сѣножать дворную въ-Евейскую надъ рѣкою Бражалою, внизъ ставу и млына нашего Бражальского лежакою; къ тому дворцови при самомъ монастырѣ, почавши отъ монастыра ажъ до пашни дворное, пляцовъ четырнатцать, по лѣвой руцѣ, ѣдучи зъ мѣстечка до двора въ-Евейскаго на осѣданье мѣщаномъ монастырскимъ вымѣроны, долго волокъ пулъ третьи на мястечко помѣроныхъ для пашни мѣщаномъ монастырскимъ, при одномъ концу волокъ мѣйскихъ; къ тому два села, прозываемые Олесники, одно Балцериское, въ которомъ волокъ дванадцать, а другое кнегини Свирское, въ которомъ волокъ осьмъ, въ повѣтѣ Троцкомъ лежаціе, зъ людьми осѣлыми, въ тыхъ обудвухъ селахъ мѣшкающими, и со всякою ихъ повинностію и зъ службами; къ тому рѣчку Веверснѣ, почавши одъ озера Вева и зъ ставкомъ въ бору, на той же рѣцѣ Веверснѣ занятый по греблю того ставку, зъ езами и всякимъ ловеньемъ рыбъ; къ тому шесть озеръ, одно Ломиновандерисъ въ бору недалеко ставу Бражальского, другое озеро въ бору не далеко дороги, зъ двора въ-Евейскаго до Трокъ идучаго, Ломиновандератисъ, третье озерко также въ бору по правой сторонѣ тоежъ дороги Ломиновандералинъ, четвертое озерко подъ мѣстечкомъ въ-Евейскимъ за монастыромъ Плонивхи, пятое озерко въ бору Ворлишки, шестое озерко за рѣкою Бражалою внизъ ставу Бражальского Домбле. Надъ то даемъ и записуемъ имъ па тотъ-же монастырь въ-Евейскій вступъ вольныхъ ловенья рыбъ

въ чотырехъ озерахъ нашихъ въ-Евейскихъ и Олесницкихъ, зоставаючи тежъ собѣ въ тыхъ чотырѣхъ озерахъ вольное ловленье рыбъ, а меновите: въ первомъ озерѣ въ бору у Вепрѣ, въ другомъ озерѣ у Вепратю, въ третьемъ озерѣ въ бору Вашаринью, въ четвертомъ озерку Малымъ, въ бору-жъ, также названнымъ Аперини, а въ пятомъ озерѣ Великомъ въ-Евью уступномъ, водлугъ стародавного уступу, съ того двора въ-Евейскаго вольное ловленье рыбъ и то ставищо зъ греблю старою подъ селкомъ Олесницкимъ кнегини Свирское для збудованья млына; для потребы монастырской, любъ тежъ на потребу дворную и монастырскую, (абы) мѣли дрова на опаль и на будованье, даемъ имъ вольный вступъ въ боръ нашъ для потребы монастырское въ тыхъ границахъ, почавши одъ мѣстечка въ-Евейскаго по правой сторонѣ гостинца, зъ Ковна до Вильна идучаго, въ долгъ и заливку ставу нашего Бражальского, а зъ другое стороны по границу Корклискую. А то учинивши впродъ застановенье реченое зъ архимандритомъ и иноками общаго житія въ монастыру братскомъ Виленскомъ, при церкви сошествія Святого Духа мѣшкающими, тамъ же и зо всимъ братствомъ нашимъ церковнымъ Виленскимъ православія греческаго, абы яко той монастырь одъ насъ заложенный въ-Евейскій певною личбою инокъ и всякими служителями церковными пристойне и достаточне опатроный быти могль, въ моцъ и держанье и уживанье имъ есмы дали и симъ нашимъ листомъ добровольнымъ записомъ даемъ, даруемъ и записуемъ вѣчными часы, то есть: не только имъ самимъ, але и тымъ, которые бы по нихъ на тые мѣйса наступовали, покуль при православномъ исповѣданіи

истинное и Богомъ преданное вѣры наше и въ благословенствѣ, а послушенствѣ звывлаго пастыра нашего святѣйшого и вселенского патріархи Константинопольского святе и неотмѣнно трвати будутъ. А они, яко се вышей рекло, о то старати уставичне, такъ теперъ, яко и на вси потомные часы мають и повинни будутъ, абы тотъ вышъ мененый монастырь въ-Евейскій годными и способными на то дѣлательми и строителями опатроный былъ, съ которыхъ бы не тылько повседневное служенье церковное водлугъ звывлаго и належного намъ уставу и порадку церкви святой восточной, матки наше, але и самого слова Божого проповѣдь въ дни недѣльные и праздники Господные съ пожиткомъ и утѣхою душъ людскихъ отпраоватися мѣло и абы не мнѣйшъ въ монастыру въ-Евейскомъ надъ трехъ (?) иноковъ уставичне ховано было, межи которыми абы были принамнейжъ по дву священно-иноки и по одному іеродіакону, опрочъ приспособленныхъ водлугъ потребности до церкви діяковъ и выростковъ; абы тежъ и наука школьная для дѣтей быти могла, которые всимъ покармъ, одежду, а кому слышно съ потребою окажетъ и самый юргельтъ отъ нихъ же, взглядомъ провенту съ тое маетности наше, имъ записаное, неодвольне давани и вси потребности церковные и монастырскіе пристойне опатрованы быти мають. А мы особы верху мененые, также и по насъ дѣти и потомки наши тоежъ церкви святое восточной и благословенства патріаршаго неотступные наслядовцы, ачъ кольвекъ опекунами и оборонцами тое маетности, звлаща въ трудностяхъ и проволокахъ правныхъ быти и того, абы одъ хвалы Божое отрывана и отдалена не была, такъ

яко и инные до того братства нашего церковного уписные особы; постерегати маемъ и мають. Однакъ-же въ речи тые, которыхъ порадокъ и послушенство закону ихъ иноческому приналежащее потребують, такъ и во вси провента и росходы съ тое маетности отъ насъ записаное, яко се вышъ рекло, приходячіе и въ никакую часть ихъ никакимъ способомъ и претекстомъ вступоватися не маемъ и не мають, и мочи не будемъ и не будутъ вѣчными часы; и овшемъ каждого такового, хтобы тую добре узнаную волю и данину нашу якимъ кольвекъ способомъ и выкладомъ во всемъ, альбо въ части зрушати хотѣлъ, на судъ Божій и до права посполитого отсылаемъ. И то тежъ тымъ листомъ и фундушомъ нашимъ варуемъ: еслибы, чого Боже уховай, отступство якое по архимандритѣ або братствѣ церкви сошествія Святого Духа, будь тежъ по наступцѣхъ ихъ, отъ послушенства светѣйшого патріархи Константинопольского показалоса, альбо зневоленье якое, чего не дай Боже, на архимандрита, иноковъ и братства церкви сошествія Святого Духа отъ противныхъ хвалы Божое, которые звывкли старатися о зневоленіе вѣрующихъ правдиве людей подъ послушенствомъ патріархи Константинопольского будучихъ, тогды тотъ монастырь нашъ въ-Евейскій зо всимъ наданьемъ нашимъ таковымъ архимандритомъ, инокомъ и братству, которые бы отступивши послушенства патріархи Константинопольского, кого иного за старшого признавали, належати не мають, але намъ и потомству нашему вольно то будетъ на себе взяти и держати. И на то дали есьмо его милости отцу архимандриту церкви сошествія Святого Духа, инокомъ и всему братству, до тое церкви на-

шое описанному, сесь нашъ листъ подъ нашими печатями и съ подписями рукъ нашихъ, до которого за устною прозьбою нашею печати свои приложити и руки свои подписати рачили люди зацные: его милость панъ Андрей Млечко—судья земскій Упитскій, а его милость панъ Янъ Верещака и его милость Богданъ Стеткевичъ. Писанъ у Вильни, року тысяча шестьсотъ деветнадцатого, мѣсеца Юля двадцатого дня. У того листу, на паргаминѣ писаного, печатей завѣсистыхъ пять, а подписи рукъ тыми словы: Богданъ Огинскій рѣкаю своєю. Regina Wołowiczowna Ogińska рѣкаю своєю. Andrzej Mleczo—sędzia ziemski Upicki. Bohdan Stetkiewicz рѣкаю своєю. Jan Wereszczaka własną рѣкаю подписалъ у печать приложилъ. Который то фундушъ, на паргаминѣ писанный и у суду передъ нами сознанный, до книгъ головныхъ трибунальныхъ вписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатью земскою воєводства Виленского братству монастыря Виленского есть выданъ. Писанъ у Вильни. У тей копії подписи рукъ іаśnie wielmożnego імци pana marszałка trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego у wielmożnychъ ichmościów panów deputatów takowe: Krzysztof Stefan Sapieha—Lidzki, Wilkiński starosta, marszałek trybunański; Jan Kolenda—pisarz ziemski Wileński, z Oszmiany deputat; Thomasz Wolan — deputat Lidzki; Dawid Łukomski; Andrzej Trze-

ciak—deputat Lidzki; Alexander Ogiński—deputat woiewodztwa Trockiego; Jan Alexandrowicz—deputat z Grodna, z xięstwa Żmudzkiego deputat; Stanisław Bernat—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa Litewskiego; Jan Talat—deputat Żmudzki; Mathusz Ukolski—deputat Brasławski; Alexander Hurko—z woiewodztwa Witebskiego; Piotr Dostoiewski—deputat Piński; Dawid Połupięta—deputat Mścislowski; Jan Frackiewicz Radzimiński — Nowogorodzki deputat; Jan Ipohorski Lenkiewicz—deputat Mozyrski. Skorygował Bryndza. Inskrypcia na tей копії іаśnie wielmożnego w Bogu przewielebnego імци xiędza metropolity Kiiowskiego przy pieczęci przyciśnioney takowemi wyrażona słowy: Takową kopią z dokumentów autentycznych, w skarbcu zostających wpisana, potrzebującym oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha у Jewieńskim dać rozkazawszy, dla dania wiary przy pieczęci podpisuję się; w Kiiowie, dnia siódmego Marca, anno tyśiącznego siedmsetnego ośmnastego. Joasaph Krokowski—metropolita Kiiowski у całej Rusi, manu propria. Która to kopia autentyczna ekstraktu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego Wileńskiego funduszu Jewieyskiego, za podaniem oney do akt przez wyżey wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięta у wpisana.

1619 г. Августа 3 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г. л. 2056.

32. Вводный актъ въ имѣніе Евѣ, данное Троцкимъ подкоморіемъ Богданомъ Огинскимъ Виленскому Св.-Духовскому монастырю.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Jan Kaczanowski prae-sentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał kopią autentyczną, literami polskimi, z ekstraktu trybunalskiego ruskiemi literami pisane-go, intromissyi obietcia maiętności w-Jewia od zeszłych w Bogu wielmożnych ichmo-sciów panów Bohdana y Reginy Ogińskich—podkomorzich Trockich, małżonków, w Bogu wielebnemu imci oycu archimandrycie Wileńskiemu y całemu bractwu Wileńskiemu służący, a teraz w Bogu wielebnemu imci oycu Eufilemiemu Własowiczowi y wszystkim wielebnym ichmość oycom bazylianom Wileńskim Świętego Ducha y zakonnikom w-Jewieyskim, także bractwu Wileńskiemu należącey, prosząc aby ta kopia autentyczna intromissyi do xiąg głównych trybunalskich spraw wieczystych przyięta y wpisana była. Jakoż my sąd onę przyiąwszy do xiąg wpisać roskazaliśmy,

która, wpisując w xięgi de verbo ad verbum, tak się w sobie ma:

Выпись зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ. Лѣта отъ naroжєня Сына Божого тысяча шестьсотъ деветнадцатого, мѣсеца Августа третего дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь въ великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ деветнадцатый обраными, постановившисе очевисто у суду возный господарскій воеводства Виленского Янъ Кельборъ, квити свой интромиссийный, подъ печатью своею и подъ печатями шляхты стороны, ку записанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ призналъ, въ тые словы писанный: Я Янъ Кельборъ, возный господарскій воеводства Виленского, сознаваю симъ моимъ интромиссийнымъ квитомъ, ижъ року теперъ будучого тысяча шестьсотъ деветнадцатого, мѣсеца Августа третего дня, маючи я возный при собѣ сторону трохъ шляхтичовъ, пана Петра Жарновского, пана Якуба Бориховского и пана Богдана Захаревого, зъ которыми былъ есьми того дня взятый одъ его милости князя Богдана Огинского—подкоморого Троцкого и малжонки его милости ей милости

пани Раины Воловичовны, на справу нижей менованую, гдѣ ихъ милость давши и даровавши зъ имѣней своихъ въ-Евейского и Олесницкого, а меновите напродѣ, самый монастырь въ-Евейскій, въ мѣстечку своимъ въ Евейскомъ заложонный, при церквахъ: одной Успенья Пречистой Богородицы, а другой вознесенья Христова, и зъ друкарнею своею, въ томъ монастырѣ будучою; до того дворъ въ-Евейскій, въ повѣтѣ Троцкомъ лежащій, зо всякимъ будованьемъ дворнымъ и гуменнымъ, зъ огороды и сады дворными, съ пашнею дворною и зъ яринами засѣянными; ку тому сѣножать дворную въ-Евейскую; къ тому пляцовъ чотырнадцать по лѣвой руцѣ ѣдучи зъ мястечка до двора въ-Евейского; до того волокъ полъ трети, на мястечко помѣрныхъ; къ тому два села, прозываемые Олесники, одно Бальцерское, а другое княгини Свирское, зъ людьми осѣлыми, въ тыхъ обу-двухъ селахъ мѣшкающими, и со всякою ихъ повинностью и службами; къ тому рѣчку Веверсну и шесть озеръ, описанныхъ меновите въ листѣ и фундушу своемъ; надъ то вступъ вольный ловенья рыбъ въ чотырохъ озеряхъ въ-Евейскихъ и въ пятомъ озерѣ Великомъ, подлугъ стародавного вступу; къ тому и становищо подъ селкомъ Олесницкимъ и вольный вступъ въ боръ, въ границахъ замѣрныхъ, а въ листѣ и записѣ помененныхъ, на вѣчные часы на монастырь въ-Евейскій, прилучивши до брацтва Виленского дали, даровали и на вѣчные часы листомъ своимъ записали, и того дня зверху писаного черезъ мене возного и тую сторону шляхту, при мнѣ будучую, его милость князь Богданъ Огинскій и пани малжонка его милости сами очевисто речи верху помененныя зъ имѣ-

ней своихъ въ-Евейского и Олесницкого его милости отцу Леонтію Карповичу—архимандриту монастыра общежительного братского Виленского, а по немъ наступующимъ инокомъ и всему брацтву церкви сошествія Святого Духа, въ мощъ, держанье и спокойное уживанье вѣчистое, водлугъ фундушу на то даного, завели и поступили. А его милость отецъ архимандрита, иноки и все брацтво Виленское, за поданьемъ и поступеньемъ его милости князя Богдана Огинского и пани малжонки его милости речи верху помененныя зъ имѣней въ-Евейского и Олесницкого, черезъ мене возного и черезъ тую сторону, въ вѣчное и спокойное уживанье свое взявши, того всего одъ сего часу держачими зостали, и то мною вознымъ и стороною шляхтою освѣдчили и оповѣдали. И на то я возный далъ есьми сесъ мой интромисыйный квитъ, подъ печатью моею и подъ печатями стороны шляхты, имени зверху писанныхъ. Писанъ року, мѣсяца и дня звышъ помененого. У того киту интромисыйного печатей притисненыхъ чотыри. Который тотъ квитъ и зъ речью въ немъ описаною до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, зъ которыхъ и сесъ выписъ подъ печатью земскою воеводства Виленского брацтву Виленскому церкви сошествія Святого Духа православного греческого есть выданъ. Писанъ у Вильни. U tey kopii intromissyj podpisu rąk iaśnie wielmożnego imci pana marszałka trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, iako u wielmożnych ichmość panów deputatów temi wyrażaia się słowy: Krzysztoff Stefan Sapieha—Lidzki, Wilkiski starosta, marszałek trybunalski; Jan Kolenda—pisarz ziemski Wileński, z Oszmiany deputat; Thomasz Wo-

lan, deputat Lidzki; Dawid Łukomski; Andrzej Trzeciak—deputat Lidzki; Alexander Ogiński—deputat województwa Trockiego; Jan Alexandrowicz—deputat z Grodna, z księstwa Żmuydzkiego deputat; Stanisław Bernat—pisarz skarbowy wielkiego księstwa Litewskiego; Jan Talat—deputat Żmuydzki; Matheus Ukolski—deputat Brasławski; Alexander Hurko z województwa Witebskiego; Piotr Dostoiewski—deputat Piński; Dawid Połupięta—deputat Mścisławski; Jan Frąckiewicz Radziwiński—Nowogrodzki deputat; Jan Ipohorski Lenkiewicz—deputat Mozyrski. Skorygował Bryndza. Inscriptia na tej kopii iasnie wielmożnego w Bogu

przewielebnego imci xiędza metropolity Kiowskiego przy pieczęci przyciśnionej takowemi słowy: Takową kopią, z dokumentów autentycznych w skarbcu zostających wypisaną, potrzebującym oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y Jewieńskim dać rozkazawszy, dla dania wiary przy pieczęci podpisuję się: W Kiiowie, dnia siódmego Marca, anno tysiąc siedmsetnego ośmnastego, Joasaph Krokowski—metropolita Kiiowski y całej Rusi, manu propria. Która to kopia, za podaniem onej przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięta y wpisana.

1620 г. (Название мѣсяца и число пропущены).

Изъ книги № 127, за 1760—1761 г., л. 822.

33. Добровольная сдѣлка между Яковомъ Турновскимъ и Григоріемъ Минчевскимъ относительно разграниченія имѣнія Ленковичъ и Авдеевичъ.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt pierwszego, miesiąca Februarii osimnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim z województw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym sześćdziesiątym obranymi, comparendo personalliter w trybunale głównym wielkiego księstwa Litewskiego patron imię pan Jan Łastowski—rotmistrz powiatu Oszmiańskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał list dobrowolny ugodliwy, rozgraniczny zapis

od imię panów Jakuba y Barbary z Starosielskich Turnowskich—małżonków imię panu Minczewskiemu dany, ad praesens względem granicy dobr Audziewicz possessoribus tychże dobr idque imię xięży bazylianom Witebskim służący, należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszelką w nim inserowaną rzeczą z ruskiego pisma do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych był przyięty y wpisany, iakoż my sąd trybuna-

In głównego wielkiego xięstwa Litewskiego
ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum
wpisać pozwoliliśmy, którego tenor sequitur
estque talis:

Я Якубъ Турновскій и Барбара Старо-
сельская, судьянка земская Витебская,
малжонка впродъ речона его милости па-
на Якуба Турновского, земляне государ-
скіе воеводства Витебского, признаемъ
симъ нашимъ добровольнымъ угодливымъ
листомъ нынѣшнимъ и на потомъ будущо-
вѣку людямъ, кому о томъ вѣдѣти нале-
жало, ижъ што есмы были пришли до за-
тяговъ правныхъ (съ) земениномъ госу-
дарскимъ воеводства Витебского Григорі-
емъ Минчевскимъ и малжонкою яго (sic)
панею Богданою Zubовною о грунты на-
шіе, до имѣнья нашего Ленковского при-
належаіе и до грунтовъ пана Менчевско-
го Авдеевскихъ въ Прошоновыхъ прилеглые,
надъ ручеемъ Ситовцемъ будущіе, у вое-
водствѣ Витебскимъ лежаіе, межи кото-
рыми границы старовѣчные были поцсова-
ные, прото за вложенъемъ се въ то ихъ
милости пановъ пріятель зобопольныхъ
ниже мянованныхъ и за выханъемъ ихъ
на тые грунты наши, о которые споръ
межи нами былъ, надъ ручаемъ Ситовцомъ
Прошоницы, теды мы зъ нимъ паномъ
Менчевскимъ и малжонкою яго пани Бог-
даною Zubовною погодили есмы и грани-
цы межи тыми всеми грунтами, такъ ме-
жи грунтами пана Менчевского, яко и па-
на Зембинского подъ Ленковщизны и Ов-
деевичъ поновили есмы, копчами и рубе-
жами, а то есть мяновите: Найпервѣй, по-
чавши одъ рѣки Двины, надъ рѣкою Дви-
ною въ соснѣ рубежи, одъ тое сосны въ
бору копецъ закопали, зъ того копца у
другой соснѣ рубежи, съ тое сосны у тре-
цей сосны рубежи, на бору зъ тое сосны

въ ели рубежи, съ тое ели у дрогой ели
рубежи, зъ тое ели межи нивами подле
каменя великого копецъ закопали, одъ
того копца у соснѣ рубежи, одъ той сос-
ны у другой сосны рубежи, одъ тое сос-
ны рубежи, одъ тое сосны у трецей соснѣ
рубежи, зъ тое сосны у чецвертей соснѣ
рубежи, зъ тое сосны у пятой соснѣ рубе-
жи; на томъ же бору, зъ тое сосны въ
розбитый камень на бору, зъ того камня
розбитого у соснѣ рубежи, зъ тое сосны
у копецъ, зъ того копца у другій копецъ
подле дороги Мостковое, которая идетъ
зъ Овдеевичъ до Хачковичъ на мостокъ.
Тая дорога дѣлитъ грунтъ пана Менчев-
ского зъ грунтомъ пана Станислова Зем-
бинского, а по другой сторонѣ тоей до-
роги Мостковое припавъ грунтъ пана Ста-
нислава Зембинского; и заразъ одъ тое
дороги зачинаецъ се граница зъ паномъ
Станиславомъ Зембинскимъ тымъ спосо-
бомъ, который самъ панъ Зембинскій въ
тотъ же часъ при томъ розграниченъю былъ
и самъ граничилъ зъ нами, то есть: Най-
первѣй подле тое дороги копецъ усыпали,
зъ того копца просто у боръ на гору въ
сосну великую, зъ тое сосны у другую
сосну, зъ тое сосны въ копецъ, зъ того
копца у соснѣ рубежи, зъ сосны у копецъ
подле дороги великое Клемницкое, кото-
рая идетъ черезъ Овдеевичи и Хацковичи
до Клемничи. А перешодши тую дорогу
замковую великую знову граница зачина-
етце зъ тымъ же паномъ Григоріемъ Мен-
чевскимъ и зъ малжонкою его пани Бог-
даною Zubовною и подле тое дороги ко-
пецъ закопали на бору, по правой руцѣ,
одъ того копца идучи просто до болота
и надъ тымъ болотомъ другій копецъ за-
копали, одъ того копца надъ тымъ же бо-
лотомъ въ соснѣ рубежи, одъ тое сосны

перешодши болото у ели рубежи, зъ той ели надъ ручьемъ, вышодши зъ ручья у другой ели рубежи, зъ тое ели у третьей ели рубежи въ болотѣ, зъ тое ели въ дубѣ великомъ рубежи на мошалинѣ, одъ того дуба копецъ коло ели закопали, въ тойже мошалинѣ подле пня вязового, въ которомъ была старая граница копецъ закопали, одъ того копца у ели рубежи, въ тойже мошалинѣ стоячей, зъ тое ели на мошалинѣ у другой ели рубежи, зъ тое ели мимо дубъ сухій на тойже мошалинѣ у вольхи рубежи, зъ тое ольхи подле нивы тоюжъ Мошалиною въ дубѣ рубежи, одъ того дуба у ели рубежи, по копецъ мошалины, одъ тое ели въ дубѣ виловатомъ, на болотѣ стоячомъ, рубежи, зъ того дуба у ели рубежи на болотѣ, зъ тое ели у другой ели рубежи на тымъже болотѣ, зъ той ели у трецей ели рубежи на тымъже болотѣ, зъ тое ели въ дубѣ копецъ подле воронего гнѣзда на болотѣ рубежи, зъ того дуба въ другомъ дубѣ рубежи подле тоежъ сѣножати, зъ того дуба у кленѣ рубежи, зъ клена у дубѣ великомъ рубежи, подле которого и копецъ закопали, одъ того дуба и копца на нивѣ, о которую межи нами споръ былъ, на рогу тое нивы копецъ закопали, съ того копца нарожного просто черезъ ниву до сосны, которая стоиць подле дороги зъ Овдеевичъ идучое до рѣчки Сытовца, въ той соснѣ рубежи высѣкли и копецъ закопали. Которая тая сосна стоитъ надъ дорогою и копецъ при ней закопанный подле земли пана Станислава Зембинского, который маєтъ одъ пана Григорія Подвинского и на томъ мѣйску граница се скончила зъ паномъ Григоріемъ Минчевскимъ—и зъ маткою яго панею Богданою Зубовною. А зъ паномъ Станиславомъ

Зембинскимъ знову одъ тое сосны и копца старая граница: грунтъ Ленковскій зъ грунтомъ его тоюжъ дорогою зъ Овдеевичъ до Сытовца идучи граничиць въ сосну, зъ той сосны у другую сосну, зъ сосны у копецъ, зъ копца просто въ ручай Ситовець, а тымъ ручаемъ Ситовцомъ у верхъ ажъ до того мѣйса граничить, гдѣ се мнѣ граница зъ Стумичовлянами починаеть. И взявши зъ Двины рѣки съ початку тое границы выжъ описаное, по правой сторонѣ идучи одъ Двины до конца петы до сосны и конца остатней, то се тые грунты вси пашные и непашные достали се ку Авдеевичомъ пану Григорію Минчевскому и малжонцѣ его пани Богданѣ Зубовнѣ, а у слупныхъ границахъ, гдѣ се поменило и пану Станиславу Зембинскому. А по лѣвой сторонѣ тыхъ границъ, копцовъ и рубежовъ описаныхъ: почовши тежъ одъ Двины рѣки грунты пашные и непашные наши Ленковскіе, черезъ которые границы уже одъ сее згоды и зъ ограниченья, я Якубъ Турновскій и я Барбара Старосельска Якубова Турновска, также дѣти и потомки наши, по насъ маеносць Ленковскую держачіе, земли и грунтовъ пана Менчевского, за тыми описанными границами и рубежами, до земли нашей Ленковское забрать не маемъ вѣчными часы подъ заплаченьемъ вины пану Минчевскому, малжонцѣ, дѣтемъ и потомкомъ его осмидесятъ копъ грошій литовскихъ, еслибы где што на насъ слушне и правне доведено было, если бысмо што грунтовъ за тыми границами забрали. А при тымъ становенью и разграниченью нашоу были зъ обы-двухъ сторонъ панове пріятели наши: его милость панъ Войтехъ Соколовскій, панъ Станиславъ Зембинскій, панъ Янъ Доратовичъ, панъ

Федоръ Хачковскій и панъ Янъ Соколовичъ. И на то есьмо сесь нашъ листъ угодливый граничный вѣчистый пану Григорію Минчевскому и малжонцѣ его пани Богданѣ Зубовнѣ дали, подѣ нашими печатями и зѣ подписомъ руки моеи, мене Якуба Турновского, также подѣ печатями и зѣ подписами рукъ земянъ осударскихъ воеводства Витебского, звыжъ ихъ милостей помененыхъ, которые за устною и очевистою прозьбою нашою печати свои приложивши и руки подписали. Писанъ у Витебску, року тысяча шесцьсотъ двадцатого, мѣсица (не поставлено числа).

U tego dobrowolnego ugodliwego listu rozgranicznego zapisu przy sześciu pieczę-

ciach podpis ręki aktora imię pana Turnowskiego his exprimitur verbis: Jakub Turnowski ręką swą. Który to takowy dobrowolny ugodliwy rozgraniczny zapis od imię pana Jakuba Turnowskiego y samey ieymości pani Barbary Starosielskiej, sędzianki ziemskiej Witebskiej Jakubowej Turnowskiej, małżonków, imci panu Minczewskiemu dany, ad praesens imię xieży bazylianom konwentu Witebskiego służący należący, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1620 г. Юля 20 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 677.

34. Продажная записъ отъ дворянина Александра Колецкаго Виленскому св. Троицкому монастырю на имѣніе Свираны.

Roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny pierwszy obranemi, postanowiwszy się oczewisto patron pan Samuel Koreywo, opowiadał, pokładał y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych list dobrowolny wieczysto przedażyny zapis, od imci pana Alexandra Ko-

leckiego, dworzanina iego królewskiej mości, w Bogu wielebnym ichmościom xieży bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Tróycy mieszkaiącym, na rzecz w nim wyrażoną dany, służący y należący podał, który podaiąc do akt, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany, upraszał; iakoż przyiowski, a wpisuiąc w xiegi słowo w słowo tak się w sobie ma:

Я Александеръ Колецкій, дворянинъ его королевское милости, чиню явно и визна-

ваю самъ на себе тымъ моимъ листомъ, вѣчистымъ продажнымъ записомъ, кому бы о томъ вѣдати належало, теперь и напотымъ будучимъ, што которую маетность, названую Свираны, у воеводствѣ Виленскомъ лежащую, первой одъ Исмаилія Татарина и одъ жоны оного за вливкомъ права въ певной суммѣ пѣнезей, а потомъ одъ власныхъ дѣдичовъ тое маетности, одъ пана Володимира Жуховского и одъ пана Криштофа Видского и одъ малжонокъ ихъ купнымъ вѣчистымъ правомъ набывши, въ спокойномъ держанью и уживанью презъ часть немалый былемъ, а потребуючи я теперь суммы пѣнезей, выжъ речоную маетность мою власную вѣчистую Свираны, у Виленскомъ воеводствѣ лежащую, меновите: дворъ зо всимъ будованьемъ дворнымъ, зъ огородами овощовыми, зъ гумномъ, зе збожемъ, на полю засѣянымъ, житомъ и яриною вшелякою, зъ оборою въ ней, зъ быдломъ рогатымъ и нерогатымъ, малымъ и великимъ, зъ селы до того двора прислухающими, меновите: село Свираны, село Сырвицы, село Колесники, село Кушнеры и Жемла, зъ поддаными въ тыхъ селахъ, осѣлыми и неосѣлыми, отчичами и прихожими, меновите на инвентару написанными, зъ ихъ дѣтьми и жонами и зо вшелякою маетностью ихъ, зъ работами тяглыми, цыншами, зъ дяклами, подачками и повинностями вшелякими; до того часть прикупленную одъ Кулевичовъ тамъ въ Свиранахъ зо всими грунтами, въ той маетности Свиранской, пашними, оромыи и неоромыи, дворными и мужицкими, до селъ выжъ менованныхъ належачими, зъ сѣножатями болотными и поплавными, зъ борами, зъ гаями, зъ дубровами, зарослями, зъ млыномъ и зъ вымелкомъ, и зъ

млынаромъ, зъ ставами и зъ рѣкою и зъ ловеньемъ рыбъ, зъ корчмами на гостинцу Мѣдницкомъ зъ Вильна ѣдучи до Медникъ, зъ мыгомъ при корчмѣ, зо всими пожитками и приналежностями всякими, такъ яко се тая маетность моя Свиранская сама въ собѣ, въ пожиткахъ, въ границахъ и въ обыходѣхъ своихъ зъ давныхъ часовъ мяла и теперь маеть, и напотомъ мѣти будетъ зовсимъ навсимъ, якожъ самъ я держалъ и уживалъ, такъ ижъ менованные непомененному, а помененное неменованному ничего шкودити не маеть, вымуючи только собѣ и не кладучи до сего листу моего продажного одъ того имѣнья Свиранского село Трибыли и село боярское названное Вознишки-Зубовичи, и село заставное Вратишки, зъ ихъ домами, кгрунтами и сѣножатями, зо всимъ навсе, яко се тые села зъ ихъ кгрунтами и сѣножатями и пожитками въ собѣ здавна мѣли и теперь мають, продалъ есми на вѣчность капитулѣ монастыра Виленского святое живоначалное Троицы, законникомъ релии греческое, рекгулы святого Василия великого, за певную сумму пѣнезей, за три тысени копъ и за триста копъ грошей, личбы Литовское, теперешнимъ законникомъ и напотомъ будучимъ, которую сумму пѣнезей, выжъ мененую, всю сполна до рукъ своихъ взявши, тую маетность мою выжъ мененую Свираны зо всимъ, яко се вышей описало, заразы одъ даты сего листу моего, нижей писаного, черезъ возного въ моцъ, въ держанье и спокойное уживанье ихъ милостямъ отцомъ законникомъ святое Троицы завелъ, подалъ и поступилъ есми и все право мое, на тую маетность мнѣ служащее, што кольвекъ есми собѣ мѣлъ, ихъ милостямъ законникомъ до рукъ оддалъ

есми, а самъ ся съ той маетности и пожитковъ, зъ нее приходячихъ, зреклемся и зрекаю, отдаляючи то все одъ самого себе, малжонки моей, дѣтій, близкихъ, кривныхъ и повинныхъ моихъ, вѣчными часы. Вольно будетъ и есть вышъ речонымъ законникомъ светое Троицы той маетности Свиранское, одъ мене купленной, яко власности своее уживати, продати, даровати, замѣняти и яко розумѣючи ку найлѣпшему пожитку своему оборочати, въ чомъ я и потомки мое нѣкое трудности имъ чинити не маемъ вѣчне, и овшемъ одъ каждого такового, ктобы зъ дѣтей, близкихъ кривныхъ моихъ, въ тую продажу мою а куплю ихъ милостей отцовъ законниковъ во всю, альбо въ часть якую вступоваль, правомъ, альбо якимъ иннымъ способомъ уступоваль, трудность и перешкоду въ держанью ихъ милостямъ чиниль, тогда я, альбо потомки мои, за ознайменьемъ мнѣ черезъ листъ ихъ милостей отвористый, покладаячи его урадовне черезъ возного на маетностяхъ моихъ вшелякихъ, передъ рокомъ припалымъ за недѣль двѣ, повиненъ буду у каждого права своимъ коштомъ и накладомъ боронити и заступовати, до выстѣя давности земское десети лѣтъ. А кгдабымъ я, пропомневши того продажного запису моего, самъ черезъ себе, або дѣти, потомковъ, кривные и близкіе мое въ тую маетность Свиранскую во всю, або въ часть и належность ее якимъ кольвѣкъ способомъ вступоваль, трудность и перешкоду въ держанью ихъ милостямъ чиниль и одъ перешкажающихъ дѣтей и близкихъ моихъ не заступоваль, тогда за такое нарушенъе того запису моего, каждого параграфу, повиненъ буду заруки ихъ милостямъ отцомъ законникомъ чотыриста копъ грошей Литовскихъ заплатитъ. О ко-

торую заруку за нарушенъе запису вольность позванъя до вшелякого права и мнѣ неналежного рокомъ такимъ, якимъ сторона укривжона похочетъ, покладаячи позвы на вшелякихъ маетностяхъ моихъ; а врадъ кождый, за позванъемъ правнымъ, або неправнымъ, за станъемъ и въ нестанью моимъ моцень будетъ, непримуючи одъ мене и умоцованныхъ моихъ нѣкихъ оборонъ, всказанъе и одправу укривжоному на маетностяхъ моихъ, безъ складанъя ратъ статutowыхъ, учинитъ, а я и потомковъ мои ничому противенъ быти не маю, подъ вышъ описаною зарукою. И на то даль есми ихъ милостямъ отцомъ законникомъ светое Троицы сесъ листъ вѣчистое продажи мое записъ подъ печатью и съ подписомъ власное руки мое, до которого за устною и очевистою прозьбою моею ихъ милость панове прѣтели мои, его милость панъ Адамъ Хрептовичъ—маршалокъ трибунальскій и его милость панъ Янъ Коленда—писаръ земскій Виленскій, его милость панъ Грегорій Голубицскій Корсакъ, печати свои приложили и руки власные къ сему моему листу подписати рачили. Писанъ у Вильни, лѣта одъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ двадцатого, мѣсеца Іюня дватцатого дня. U tego listu dobrowolnego wieczysto przedaźnego zapisu, przy pieczęciach podpisu rąk temi słowy: Alexander Koleccki ręką własną, Adam Chreptowicz własną ręką, Jan Kolenda, pisarz ziemski Wileński, ręką swą, Hrehory Korsak własną ręką. A na drugiey stronie tego zapisu suscepta wespół z podpisem ręki imci pana marszałka trybunalskiego w te słowa: Року тысяча шестьсотъ двадцатого, мѣсеца Іюля петнадцатого дня тотъ листъ его милость панъ Александеръ Колецкій у суду

головного очевисто призналъ. Jan Wilczek—dworzanin iego królewskiej mości, marszałek trybunalski. Który że to list dobrowolno wieczysto przedaźny zapis, za podaniem onego przez osobę zwysz mianowaną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpi-sany.

1632 г. Апрѣля 30 дня.

Изъ книги № 36, за 1693 г., л. 1567.

35. Фундушова записъ, данная подстолиемъ и земяниномъ Новгородскаго воеводства Криштофомъ Каминскимъ и его женою Еленою Друцкою-Горскою на основаніе Волненскаго Св.-Троицкаго монастыря.

Лѣта одъ нароженья сына Божого тысеча шестсотъ деветьдесятъ третьего, мѣсеца Августа шостого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысеча шестсотъ деветьдесятъ третій обраными, постановившисе очевисто у суду пленипотентъ панъ Александеръ Гордѣевскій оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписати подалъ экстрактъ, съ книгъ трибуналу вынятый, вписанья въ нимъ фундушъ зошлого зъ сего свѣта его милости пана Криштофа Криштофовича Радивоновича Каминского—подстолего воеводства Новгородского и ей милости пани Гелены Друцкой-Горской — маршалковны Оршанской, Криштофовой Каминской — подстолиной Новгородской, въ Богу велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ базыліаномъ Виленскимъ

на монастырь и церковь Волненскую данный и служацій. Который фундушъ подаючи до актъ, просилъ насъ суду, абы былъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ, якожь мы судъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ. Лѣта одъ нароженья Сына Божого тысеча шестсотъ тридцать второго, мѣсеца Мая одиннадцатого дня. Передъ нами судьями головными трибунальными, у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеча шестсотъ тридцать второй обраными, постановившисе очевисто въ Бозѣ велебный его милость отецъ Іосафатъ Бокей, бак... и законникъ регулы светого Василья великого монастыря Виленского светое и живоначалное Троицы, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью листъ фундушъ

земенина господарского и подстолего воеводства Новгородского его милости пана Криштофа Каминского и пани малжонки его милости, ей милости пани Гелены Друцкое-Горское, маршалковны Оршанское, данный и належачий велебнымъ ихъ милостямъ ойтцомъ законникомъ регулы светого Василья, на церковь и монастырь светое Троицы въ маенности его милости пана подстолего (Волненской), въ воеводствѣ Новгородскомъ лежащей, збудованный, яко въ томъ листѣ фундушу ширей и достатечней описано и доложено есть, и жодаль, абы тотъ листъ фундушъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ вписанный былъ; якожъ мы судъ, тотъ листъ огледавши и читаного выслушавши, а бачечи речъ быть слушную и потребную, далисьмо до книгъ вписать, который, вписуючи слево до слова, такъ се въ собѣ маеть.

Во имя Отца и Сына и Светого Духа, светое живоначалное и нероздѣльное Троицы, стань се воля Божая ку вѣчной памяти. Аминь. Я Криштофъ Криштофовичъ Радивоновичъ-Каминскій—подстолий, земенинъ господарскій воеводства Новгородского, а я Гелена Друцкая-Горская, маршалковна Оршанска, малжонка помененого его милости пана подстолего Новгородского, маючи то мы обое уставичне предъ очима нашими, ижъ зъ земли вышедши знову въ землю обернемъ, отдавши и поручивши души наши въ опатрность и опеку пану Богу всемогущему, а уважаючи, ижъ въ томъ дочесномъ житіи не панами, але шафарьми надъ тымъ, што намъ Богъ всемогущій зъ ласки своей дать рачиль, естесми, на помноженъ хвалы его светое Боское заложили есьми и збудовали церковь на честь Троицы пренасвятѣйшее, Троицу светую

названую, въ маенности нашей Волненской въ воеводствѣ Новгородскомъ лежащей, также и монастырь на законниковъ регулы светого Василья великого набоженства греческого. Которую церковь золотомъ, серебромъ, опаратами, ризами, звонами и книгами и вшелякими потребами надали и оздобили есьмо, абы водлугъ каноновъ отцовъ светыхъ набоженства церкви греческое восходное, ни въ чомъ сахраментовъ и церемоній не меняючи, по радне одправовало, а хвала всеильного Бога не уставала и за души наши молитвы и оферы уставичне чиненные были. Ку той же церкви и монастырови надали и вѣчне фундовали есьмо въ помененой маенности нашей Волненской, въ повѣтѣ Новгородскомъ лежащей, волокъ двадцать сполна дать людьми осѣлыхъ, а десеть до фольварку, на дворну пашню въ пустѣ будучихъ, яко то все ширей и достатечне на инвентарѣ, одъ насъ описаномъ, описано и доложено есть, яко повинности подданныхъ, такъ тежъ урочища кгрунтовъ, сѣножатей, межи и копцы, ставокъ, тежъ вишній и сажавку подъ фольваркомъ, также вольное ловенъе рыбъ въ рѣцѣ Задвемѣ, мливо тежъ вольное ве млынѣ нашома Парфимовскимъ на бочокъ пятьдесятъ безъ мѣрки, вступъ и врубъ вольный на древо до будованья и на дрова до пуши наше Маловицкое и до статковъ въ Гостиловичахъ, маенности наше Городецкое; тое теды все упреймою охотою на честь и хвалу всеильного Бога водлугъ преможенья нашего фундуемо и вѣчне на церковь и монастырь Волненскій светое Троицы надаемо, поддаючи тую церковь и монастырь подъ владзу и зверхность зверхнѣйшого пастыра, въ томъ набоженствѣ

греческомъ въ Бозѣ превелебного его милости отца митрополиты Кіевскаго, Галицкаго и всея Руси, въ которомъ монастыру законниковъ если не большъ, то принамнѣй чотыри завше быти мають, два священники, а два братія. Которыхъ повинность тая будетъ: Абы служба Божя, литоргія святая, если не частѣй, теды два разы въ тыдень одправовала, разъ за-упокойная за души насъ самихъ, продковъ и потомковъ нашихъ, а другая посполитая; *повторне*, дяковъ, иле ихъ выховати могутъ, абы завше ховали; *по третье*: въ тые дни, коли службы Божое не будетъ, абы часы въ церкви одправовали; *по чварте*, апараты, злото, серебро, образы, рызы, звоны и книги абы ни гдѣ индей съ тое церкви вывожонные не были. На остатокъ ктиторами того монастыра нихто иншій быти не маеть, только мы сами, а по насъ потомки наши, поколь ихъ станеть будетъ. Такъ теды тотъ фундушъ и тое наданье зъ доброе воли и цѣлое охоты, ку хвалѣ милого Бога одъ насъ учиненое, велебнымъ отцомъ законникомъ регулы светого Василя выразивши достатечне волю нашу надаемы, обещаючи по собѣ онымъ, ижъ такъ мы сами, яко и потомки наше и нихто зъ близкихъ, кривныхъ, повинныхъ нашихъ, въ тое наданье, все, або о которую часть его уступовати, одоймовати, въ интратахъ и доходахъ перешкоды чинити немаемъ и мочи не будемъ вѣчными часы. А хтобы той воли и спораженью нашему противнымъ былъ и якую кольвекъ трудность чинилъ, таковый нехъ се не розмножитъ на томъ свѣтѣ и во будущемъ на страшномъ судѣ Божомъ проклять будетъ. И на то дали есмы сесъ нашъ добровольный листъ, вѣчистый

фундаційный записъ, подъ печатями нашими и съ подписомъ рукъ нашихъ. До которого просили есмы для лѣпшое твердости о приложенье печатей и о подписъ рукъ ихъ милостей пановъ пріятель нашихъ, имени ниже помененыхъ. Писанъ у Вильни, тысеца шестьсотъ тридцать второго, мѣсеца Априля тридцатого дня.

У того листу печатей притисненныхъ пять, а подписъ рукъ письмомъ польскимъ тыми словы: Do tego funduszu mego ręką swą podpisał y pieczęć przycisnął Krzysztoph Kamiński, podstoli ziemie Nowogrodzkiey, ręką swą. Mikołay Tryzna, podkomorzy Lidzki manu propria. Gabryel Szemet, podkomorzy Słonimski, ręką swą. Который тотъ листъ, за покладаньемъ и жаданьемъ велебного отца Бокея, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, съ которыхъ и сесъ выписъ подъ печатью земскою воеводства Виленскаго и съ подписомъ руки писарское въ Бозѣ велебному его милости ойтцу Павлу Корсаку, старшому монастыра Новогородскаго есть выданъ. Писанъ у Вильни. У того экстракту при печати притисненной подписъ рукъ тыми словы: Mikołay Tryzna, kuchmistrz wielkiego xięstwa Litewskiego, marszałek trybunalski, własną ręką. Янъ Коленда, Виленскій земскій писарь. Konstanty Zaleski, podsędek y deputat Wileński. Krzysztoph z Goraia Gorayski, deputat powiatu Oszmiańskiego. Aleksander z Chalcza Chalecki, marszałek y deputat Lidzki. Jan Ogiński—deputat Kowieński. Michał Eustachius Umiastowski, podsędek y deputat Upitski. Jan Kruniewicz, podkomorzy y deputat Mozyrski. Alexander Bykowski—sędzia grodzki, deputat Rzeczycki. Piotr Skinder, deputat xięstwa Żmuydz-

kiego. У того екстракту подпись тими
слова: Скорикговалъ Шпорцинъ. Который
же тотъ екстрактъ фундушу, за поданьемъ
оного черезъ особу верху мененую, до актъ,
есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ
справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1633 г. Марта 18 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 115.

**36. Грамота короля Владислава IV на учреждение Минскаго Петропавловскаго
братства, по примѣру Виленскаго свято-Духовскаго, подтвержденная въ 1744 г.
королемъ Августомъ третьимъ.**

По ходатайству придворныхъ сановниковъ,
дворянства, духовенства и горожанъ вѣроисповѣ-
данія греко-русскаго, король Владиславъ IV разрѣ-
шаетъ открыть при Минскомъ Петропавловскомъ
соборѣ церковное братство по подобіе Виленскаго

Св.-Духовскаго; разрѣшаетъ ему засѣданія для
разсужденія объ общественно-благотворительныхъ
дѣлахъ; позволяетъ открыть школу и типографію
и утверждаетъ за братствомъ все его фундуши.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego
piątego miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w wielkim xięstwie Litewskim, z woie-
wodztw, ziem y powiatów, w roku teraz-
niejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym
piątym obranymi, comparendo personaliter
patron imć pan Stefan Kosecki opowiadał,
prezentował et ad acta podał przywilej
confirmationis nayiaśniejszego króla imci
Augusta trzeciego, z kancelaryi wielkiego
xięstwa Litewskiego wydany, in rem et par-
tem w Bogu wielebnym oycóm dyzunitom
monastynu Wileńskiego przy cerkwi świę-
tego Ducha, y monastynu Mińskiego przy
cerkwi świętych Piotra y Pawła apostołów
będącym, służącym y należącym, który poda-
jąc do akt, prosił nas sądu, aby pomienio-

ny przywilej ze wszystką w nim wyrażoną
rzeczą był do xiąg trybunału głównego
wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wie-
czystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd
ony przyiowskiy w xięgi de verbo ad ver-
bum wpisać pozwolili, którego tenor sequi-
tur estque talis:

August trzeci, z Bożej łaski król polski,
wielki xiąże Litewski y t. d. Oznamuie-
my tym listem naszym confirmacyalnym
wszem wobec y każdemu zosobna, komu
o tym wiedzieć należy, iż produkowany iest
przed nami oryginalny list przywilej nay-
iaśniejszego Władysława czwartego—króla
polskiego, predecessora naszego, ręką pod-
pisany y pieczęcią wiszącą wielkiego xię-
stwa Litewskiego stwierdzony, graeco idio-
mate pisany, zdrowy, cały, nienaruszony,

ani żadnego w sobie podeyrzenia nie mający, zawierający w sobie prawa y podania różnych wolności y swobod bractwom cerkiewnym Wileńskiemu przy świętym Duchu y Mińskiemu przy pierwowiezwanych świętych apostołach Piotrze y Pawle, zakonu graeko-ruskiego niezuniowanych, y suplikowano nam iest przez panów rad naszych imieniem przełożonych tychże bractw y duchownych osób, abyśmy mocą y powagą naszą królewską przywilej tenże stwierdzić y zmocnić raczyli, którego to przywileju rzecz od słowa do słowa tak się zaczyna: Władysław czwarty, z Bożey łaski król polski y t. d. Oznaymujem tym listem przywilejem naszym, komu tego wiedzieć będzie potrzeba, ninieyszym y napotym będącym, iż my król, za doniesieniem nam proźb y instancyi niektórych panów rad y urzędników naszych, tak też y koła rycerskiego, a za supliką braci duchownych y świeckich ludzi narodu ruskiego zakonu graeco-ruskiego bractwa cerkwi założenia śś. pierwo-apostołów Piotra y Pawła niezuniowanych monasteru miasta naszego Mińskiego, w wielkim xięstwie Litewskim będącego, ufundowanego przez urodzoną Bohdanową Statkiewiczową—marszałkową naszą, w roku tysiąc sześćset trzynastym, miesiąca Nowembra szóstego dnia, a przedtym ieszcze od obywatelów wojewodztwa Mińskiego y inszych wojewodztw y powiatów w roku tysiąc sześćset dwunastym, indykta dziesiątego założonego y podpisami rąk stwierdzonego, a potym w roku tysiąc sześćset czternastym y tysiąc sześćset dwudziestym, od przełożonych w duchowieństwie ich błogosławionego, a teraz zwierzchnością naszą królewską na seymie szczęśliwey koronacyi naszej, według punktów na elekcyi podanych y poprzysiężonych, chcąc do

skutku przywieść, łaskawie im pozwolimy, dla swobodnego y spokojnego używania wszelkich obrzędów cerkiewnych y rozszerzenia chwały Bożey według artykułów y porządków bractwu Wileńskiemu, przy cerkwi świętego Ducha będącym, od zwierzchności w religii ich pasterza patriarchy Konstantynopolskiego oycy Jeremiasza podanych, a od świętey pamięci Zygmunta trzeciego—króla polskiego, pana oycy naszego, w roku tysiąc pięćset osiemdziesiąt dziewiątym, miesiąca Julia dwudziestego pierwszego dnia stwierdzonych. A że w tym pomienionym przywileju, przed nami pokładanym, między inszemi artykułami, wolnościami y swobodami bractwu cerkiewnemu Wileńskiemu, przy cerkwi świętego Ducha będącemu, iest nadana y opisana, aby od wszelkich przysądów trybunalskich, marszałkowskich, ziemskich, grodzkich y mieyskich ich oddalono, szczegulnie nam królowi do sądu y obrony zostawiono, także domy ich brackie y ludzi w nich, iak duchownych, tak y świeckich mieszkających od czynszu, podatków y płaceń, od wszelakich powinności mieyskich, tak też y od stoiania gości uwolniono, szkoły dla nauki ludzi chrześciańskich y dziatek ich budowania według przemożenia, do tego drukarnia dla drukowania wszelkich xiąg y zachowania w nich ludzi godnych, iak duchownych, tak y świeckich pozwolono; których ieżeli komu iakowa krzywda dzieć się będzie, tedy sprawiedliwość powinien będzie przełożony z starostami rocznemi według statutu ziemskiego czynić, a apellacya do sądu ziemskiego ma być dopuszczona. A ktoby co z dobrej woli swojej na to bractwo cerkiewne nadał, albo testamentem zapisał y zapisze, z majątności ruchomych y leżących, to wiecznemi

czasy przy tym bractwie zostawać ma. I te wszystkie zwyż pomienione wolności, mianowicie w przywileiu tym opisane y nowo od nas na seymie teraznieyszym szczęśliwey koronacyi naszej nadane, z łaski naszej królewskiej y temu bractwu cerkiewnemu Mińskiemu świętych perwo-apostołów Piotra y Pawła wiecznemi czasy nadałem; tak też dobrowolne nadanie folwarku, nazwanego Perespa, w roku tysiąc sześćset dwudziestym trzecim, miesiąca Junii dwudziestego wtórego dnia ze wszelkimi przywilejami pod prawem ziemskim urodzonego Marcina Wołodkiewicza — sędziego ziemskiego województwa Mińskiego, w którym ten przywilej na młyny świętej pamięci pana oycy naszego Wasilemu Maslance w roku tysiąc sześćset pierwszym, miesiąca Julii dwudziestego szóstego dnia dany, oycom zakonnikom stwierdzamy. Do tego tym przywileiem naszym waruiemy to, iż iak cerkiew narodzenia przeczystey Bohorodicy, zdawna z szpitalem w possessyi ich będąca, tak y monastyr paniński z gruntami, budowaniem y ze wszystkimi przynależytościami, pod władzą od nich zgodnie obranego ihumena, przy tym bractwie w spokojnym dzierzeniu y używaniu ich zostawać ma wiecznymi czasy. A że też urodzona a w Bogu zesła Ewa Borkołabowna Korsakowna — xieżna Sołomerecka, starościna Krzyczewska y Oluczycka, do tego monasteru y bractwa świętych apostołów Piotra y Pawła, dwa placy, ieden nazwany Jasiński, a drugi Setczyński, w pewnych miedzach, granicach leżący, wieczystym funduszem, prawami na te swoje grunta ze wszystkimi przynależytościami darowała, w roku tysiąc sześćset dwódziesiątym szóstym, miesiąca Apryla dwudziestego dnia, a to dla tego, aby cerkiew przemienienia

Pańskiego zbudowana być mogła, którego y pozostałe dwie córki iey z małżonkami swemi, stanowszy y sądu głównego trybunального w roku tysiąc sześćset trzydziestym pierwszym miesiąca Nowembra dwudziestego dziewiątego dnia, przyznaniem swoim ponowili y te zwyż pomienione fundusze przed nami królem pokładali; przeto my król, dla pomnożenia chwały Boskiej te fundusze, y przy inszych y ten fundusz potwierdzając we wszelkich paragrafach, na pomienionych placach cerkiew przemienienia Pańskiego oycu Ihumenowi wespół z bractwem świeckim zmogą, kosztem, lub drzewem, lub murem y szpitalem dla ubogich y chorych ludzi, przy której kolwiek cerkwi z pomienionych, budować y fundować kiedy zechcą pozwalamy. I na to daliśmy pomienionemu bractwu Mińskiemu cerkwi świętych apostołów Piotra y Pawła ten przywilej nasz z podpisem ręki naszej, do którego y pieczęć naszą wielkiego xięstwa Litewskiego przywiesić rozkazaliśmy. Dan w Krakowie na seymie walnym koronacyi naszej, roku tysiąc sześćset trzydziestego trzeciego, miesiąca Marca osien następnego dnia, panowania królestw naszych polskiego y szwedzkiego pierwszego roku. Wladislaus rex. (Mieysce pieczęci wiszącej wielkiego xięstwa Litewskiego). Stanisław Naruszewicz — pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego.

My tedy August trzeci król, do pomienioney supliki imieniem wyżey wyrażonych przełożonych bractw cerkiewnych świeckich y duchownych łaskawie skłoniwszy się, wyżey de actu wyrażonych przywilej we wszystkich punktach, klawzulach, obowiązkach y kondycjach (w czym prawu pospolitemu nie są przeciwne) mocą y powagą naszą królewską stwierdzić y zmoc-

nić umysłiliśmy; iakoż ninieyszym listem przywileiem naszym, wiecznemi czasy trwać powinny, stwierdzamy y umacniamy. Na co dla lepszey wagi, wiary y pewności ten list przywilej nasz ręką własną podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego zawiesić rozkazaliśmy. Dan w Grodnie dnia dwudziestego miesiąca Listopada, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego, panowania naszego dwunastego roku. U tego przywileiu confirmationis pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego wisząca na wosku czerwonym wyciśniona, podpis nayiaśnieyszego króla imci, takż konnotacya na drugiej stronie teyże pieczęci z podpisem imci pana sekretarza, takż na wierzchu subskrypcya in eum tenorem: Augustus rex. Confirmacya praw, wolności y

swobod bractwom cerkiewnym Wileńskiemu przy świętym Duchu y Mińskiemu przy pierwowiezwanych świętych apostołach Pietrze y Pawle zakonu graeco-ruskiego. Stefan z Głodowy Kosowski—czesznik Brestki-Kuiawski, iego królewskiej mości pieczęci mnieyszey wielkiego xięstwa Litewskiego sekretarz. Procancellariatu celsissimi ac illustrissimi principis Michaelis—ducis in Klewań et Żuków Czartoryski, procancellarii m. d. Lit. Homeliensis, Georgenburgensis, Uswiatensis, Poduswiatensis etc. capitanei. Sigillatum est in actis. Który to takowy przywilej, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1633 г. Юня 16 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 2048.

37. Фундушова записъ данная Троцкою подкомориною Региною Воловичовною Огинскою Евейскому монастырю, на постройку въ немъ церкви, училища, бумажной фабрики и мельницы.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Jan Kaczanowski,

prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał kopią autentyczną, pisaną literami polskimi, z zapisu funduszu w Bogu zeszeley wielmożney ieymć pani Reginy Wołowiczowny Bohdanowey Ogińskiej—podkomorzyney Trockiey, na rzecz w nim wyrażoną, w Bogu wielebnemu imci xiędzu Leonowi Karpowiczowi—archymandrycie święto-Duskie-

mu Wileńskiemu y bractwu tamecznemu Wileńskiemu y zakonnikom w-Jewieńskim danego, a teraz w Bogu wielebnemu imci oycu Eufilemiemu Własowiczowi—namiesnikowi y wszystkim wielebnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim święto-Duskim y zakonnikom w-Jewieńskim, także bractwu Wileńskiemu służącego y należącego, prosząc, aby ta kopія autentyczna do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana była; iakoż my sąd onę przyiowski do xiąg wpisać rozkazaliśmy, którą wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Я Раина Григорьевна Воловичовна Богдановая Огинская—подкомориная Троцкая, чиню вѣдомо и сознаваю тымъ моимъ листомъ, добровольнымъ вѣчистымъ фундушомъ, ижъ я, маючи межи иными всеми речами на памяти повинность свою христианскую, абы се найбарзѣй старали о збавенье души своей и о разширенье хвалы Божое, якобы въ потомные часы за мене самую и пана малжонка моего, въ Богу зешлого, и за потомки наши не уставаючие молитвы отправоватися могли, икожъ первой того въ року тысяча шестьсотъ деветнатцатого, мѣсеца Юля двадцатого дня, посполу зъ святой памяти небожникомъ паномъ малжонкомъ моимъ, въ Богу зешлымъ паномъ Богданомъ Огинскимъ—подкоморымъ Троцкимъ, фундовалисьмо монастырь въ маестности нашей, названой въ-Евью, въ воеводствѣ Троцкимъ лежащей, поддавши оный подъ владзу и дозоръ архимандриту православному и всему братству Виленскому церковному церкви Сочествія святого и животворящего Духа духовнымъ и свѣцкимъ, подъ послушанствомъ патриархи Константинопольского будучимъ, который то фундушъ первый

во всемъ при зуполной моцы вѣчными часы зоставую. А ижемъ дознала и дознаваю великого старанья о разширенью хвалы Божой архимандрита Виленского и брата его, въ монастыру въ-Евейскомъ мѣшкающихъ, такъ въ будованью не малымъ коштомъ церкви и монастыра въ дворѣ отъ насъ вѣчными часы наданомъ, яко и въ иныхъ речахъ ку разширенью хвалы Божой належачихъ, которая церковь въ дворѣ збудованая и монастырь въ мѣсто того, што се мѣль будовати у мѣстечку, за вѣдомостию и позволеніемъ моимъ, есть збудована въ пуци моей въ-Евейской, на которое будованіе, якъ готовыми грошми, такъ тежъ и легуминами посилковала есьми. Мѣли тежъ отъ насъ позволенье въ первомъ фундушѣ нашомъ на старомъ ставищу, подъ селкомъ Олесницкимъ, на рѣцѣ Олесѣ збудовати млынъ на потребу монастырскую, лечъ же усмотрѣли собѣ речъ пожитечнѣйшую быти, абы млынъ и паперня ниже на той же рѣцѣ Олесѣ, за селкомъ его милости Бальцеришками на старомъ ставищу и зъ гребли въ концѣ волокъ ихъ на сѣножатяхъ ихъ могла быти збудована, теды я, обачивши за речъ слышную, зъ грунту своего зъ одного берегу греблю присыпати позволила и позволяю вѣчными часы, ажебы отъ потомковъ моихъ и одъ каждого держачого имѣніе въ-Евье жадной перешкоды за тое припущенье гребли и приступу до ловленья рыбъ въ томъ ставѣ ихъ и самомъ млынѣ и паперни не мѣли; такъ варую, яко въ семъ фундушѣ моимъ ниже написано и объяснено есть, а на будованье того млына и паперни зъ лѣсу моего надъ рѣкою Олесою пуци моей, названной Скилбушки, дерева подала. Видечи засъ и я барзо малое и щуплое выхованье для иноковъ и

иныхъ слугъ церковныхъ, въ томъ монастыру мѣшкающихъ, за навѣженьемъ отъ пана Бога повѣтрѣемъ и за умнѣйшенъемъ подданныхъ, хотячи засѣ до дальшой охоты для хвалы Божой ихъ законниковъ потягнуги и неуставаючіе молитвы для збавенья души моей по собѣ zostавити, по первой фундаціи, посполу зъ небощикомъ паномъ малжонкомъ моимъ учиненой, зъ добръ, намъ отъ Бога данныхъ, теперь по смерти святобливое памяти небощика пана малжонка моего, маючи собѣ отъ него, ведлугъ записовъ и остатное воли небощика малжонка своего, вольный шафунокъ, якъ въ речахъ рухomyхъ, такъ и въ маетностяхъ лежачихъ, межи которыми въ маетности, названой въ-Евью, прето зъ готовыхъ грошей моихъ тымъ фундушомъ моимъ первымъ, фундушъ нашъ ствержаючи, полѣпшаю фундаціи монастыра въ-Евейского, придаю, даю и дарую и вѣчне записую пять тысячей золотыхъ польскихъ, на которую пять тысячей злотыхъ польскихъ облигъ записъ свой дала есьми. И если еще менѣ панъ Богъ живота продолжитъ зъ того часу, тогды за ту суму посполу зъ архимандритомъ монастыра братского Виленского, зъ игуменомъ и братією монастыра въ-Евейского, старанье маю чинити, абы фольфаркъ якій на выхованье за тые пять тысячей у кого купити инокомъ, тамъ мѣшкающимъ, а чого, Боже ухвай, на мене смерти не отдавши тыхъ пяти тысячей золотыхъ на монастыръ въ-Евейскій, тогды панове сынове мои, зъ речей моихъ рухomyхъ и зъ сумъ по мнѣ zostалыхъ, тые пять тысячей всю сполна на монастыръ отдать повинны будутъ. Шостую засѣ тысячу золотыхъ первой сего отдавши до рукъ ихъ, даю и дарую вѣчными часы на школу, въ томъ же мо-

настырю нашомъ будущую, хотячи абы въ ней въ потомные часы науки христіанскіе дѣти заживали; которой то тысячи золотыхъ, якъ зъ пановъ сыновъ моихъ, такъ тежъ и жаденъ зъ кривныхъ моихъ и близкихъ не маеть се упоминати вѣчными часы. А нимъ се еще школа грунтовнѣ уфундуеть, теды позволяю ему игумену и инокомъ монастыра въ-Евейского тую тысячу золотыхъ обернути на доконченья млына и паперни на рѣчцѣ Олесѣ, на старомъ ставищу засыпаномъ. А што се дотычетъ маетности моей лежачой въ Евью и той за ново засыпаную греблю позволяю законникомъ монастыра въ-Евейского вступъ имъ мѣти вѣчными часы до пущи моей въ-Евейской, названой Скилбушки, за рѣчкою Олесою будучое. Вольно имъ будетъ вшелякое деревье зъ тое пущи на будованье монастыра, церквей, млына и паперни, и на иншіе потребности монастырскіе спущати, чого имъ, якъ сынове мои, такъ и нихто, держачій по мнѣ мѣстечко Евье, зъ млыномъ и корчмою на Бражалѣ боронити не мають и мочи мѣти не будутъ вѣчными часы. А жемъ мѣла вольность ловленья рыбъ въ рѣчцѣ Олесѣ и наймоваламъ завше певнымъ людемъ ловенье рыбъ, яко того доходу, такъ тежъ се зъ ловенья рыбъ въ рѣчцѣ Олесѣ зрекаю, а имъ законникомъ поступаю вѣчными часы. Сѣножати Кгердугы до часу инокомъ монастыра въ-Евейского до заживанья была позволила, и другое сѣножати надъ рѣчкою Олесою, што подданные у мене наймовали зъ села ихъ Бальцеришокъ имъ прилеглые, теды всѣ тые сѣножати, сама се зъ нихъ зрекши, имъ законникомъ дарую и записую вѣчными часы. Чого всего, яко се въ томъ листѣ описало, мають спокойне помененные закон-

ницы монастыра въ-Евейского яко своей власности заживати вѣчными и неодзовными часы. А естли бы хто кольвекъ по животѣ моемъ, такъ зъ потомковъ моихъ, яко и зъ общихъ держачихъ якимъ кольвекъ правомъ мѣстечка въ-Евейского, и хотѣлъ бы той мой фундушъ и добровольный записъ бы въ наименьшомъ пунктѣ нарушити, а имъ законникомъ въ спокойномъ держанью перешкоду чинити и вступу либо въ пуци, альбо въ ставѣ, ново отъ нихъ занятомъ и ихъ власномъ, ловенья рыбъ боронити, либо се въ сѣножати втручати, либо сумы якой, отъ мене фундушомъ дарованой, упоминати, либо въ грунта и подданные ку шкодѣ ихъ вступовати, теды каждый таковой всегда будетъ припозваннымъ, и маеть за каждое нарушенъе того фундушу и добровольного запису моего заплатити вины имъ законникомъ тысяча копъ грошей литовскихъ; а и по заплаченью тое вины, предъ се той фундушъ, на церковь Божую отъ мене учиненный, при зупелной mocy zostавати маеть вѣчными часы. Чого всего мають быти оборонцами панове сынове мои, яко ктиторы по мнѣ zostалые, вѣру святую католическую послушенства всходняго держачи, такъ тежъ и потомкове ихъ. А который бы, чего Боже уховай, иншой вѣры зъ нихъ зась мѣлъ, теды каждого такового вѣчными часы отдаляю. И на то я Раина Воловичовна Богданова Огинска, подкомориная Троцкая, дала есьми имъ законникомъ монастыра въ-Евейского Успенья пресвятое Богородицы той мой листъ, вѣчистый фундушъ, зъ печатью и подпи-

сомъ руки моее власное, до которого заустною просьбою моею печати свои приложили и руки подписати рачили люди зацные, ихъ милость панове пріятели мои, которые имена свои руками своими подписали. Писанъ у Вильни, року тысяча шестьсотъ тридцать третего, мѣсеца Іюня шестнадцатого дня.

U tey kopii zapisu approbacyinego funduszu podpisy rąk takowe: Raina Wołowiczowna Ogińska ręką własną. Dm. Bychowiec—podsędek Trocki; Jan Rakowski—podskarbi nadworny wielkiego księstwa Litewskiego; Zygmunt Naruszewicz ręką swą. Suscepta na tymże zapisie napisana w te słowa: Року тысяча шестьсотъ тридцать третего, мѣсеца Августа пятого дня, той фундушъ свой ей милость пани Раина Воловичовна Богданова Огинска признала. Jan Kazimierz Pac—trybunalski marszałek. Jan Kolenda—pisarz. Inscriptia zaś na teyże kopii iasnie wielmożnego imę xiędza metropolity Kiiowskiego, przy pieczęci przyciśnionej, temi wyrażona słowy: Takową kopią z dokumentów autentycznych, w skarbcu zostających, wypisaną potrzebującym oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y Jewieńskim dać rozkazawszy, dla dania wiary przy pieczęci podpisuję się: w Kiiowie, dnia siódmego Marca, anno tysiąc siedmsetnego ośmnastego, Joasaph Krokowski—metropolita Kiiowski y caley Rusi, manu propria. Która to kopiia zapisu fundacyinego, za podaniem oney do akt przez wyżey wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana.

1633 г. Юля 9 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 673.

38. Привилегія короля Владислава IV, которою подтверждаются привилегіи его предшественниковъ, данныя на разныя права и вольности Виленскому Св.-Троицкому монастырю и братству.

Roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego, miesiąca Maia dwódziesiątego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z województw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny pierwszy obranemi, stanowszy oczewisto patron pan Samuel Koreywo opowiadał, pokładał y do akt xiąg głównych trybunalnych, spraw wieczystych przywilej, od najśniejszego króla imci Władysława czwartego w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Tróycy mieszkaiącym, na rzecz w nim wyrażoną dany, służący y należący, podał, który podając do akt, aby do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych był przyjęty y wpisany, iakoż przyiowski a wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Владиславъ четвертый, милостью Божею король польскій и т. д. Ознаймуемъ симъ нашимъ листомъ, кому бы о томъ вѣдати належало. Далъ намъ справу въ Богу велебный отецъ Іосифъ Веляминъ Рутскій, архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Руси, ижъ монастырь Виленскій святое живоначалное Троицы одъ многихъ лѣтъ въ держанью законниковъ регулы светого Василия, съ

святымъ костеломъ Римскимъ соединенныхъ, будучи, што разъ большое помноженіе въ порадку своимъ законномъ и въ самыхъ особахъ законныхъ беретъ, а то зъ ласки ялмужны и наданья розныхъ особъ, такъ духовныхъ, яко и свѣтскихъ, за которымъ законники, при той церкви мѣшкаючіе, розныхъ добръ лежачихъ, такъ въ мѣстѣ нашомъ Виленскомъ, яко и по иншихъ мѣстцахъ певные добра и маетности набыли, и просилъ насъ, абысьмо тотъ монастырь светое живоначалное Троицы Виленскій при законникахъ помененныхъ регулы святого Василия, въ едности зъ святымъ костеломъ римскимъ будучихъ, такъ тежъ при брацтвѣ светое Троицы одъ светобливой памяти короля его милости Жигмонта третего, пана отца нашего, при той же церкви светое Троицы фундованымъ и упривиліеванымъ, зъ брацтвами медовыми—панскимъ, купеческимъ, кушнерскимъ и Роскимъ названными, певными привилеями наданымъ и фундованымъ, вѣчне оставивши, особливымъ листомъ нашимъ стердили; въ томъ тежъ помененымъ законникомъ ласку нашу господарскую показали, абысьмы вси добра, презъ нихъ набытые и отъ людей побожныхъ лекгованые, яко власне, самымъ законникомъ и манастырови менованому лежа-

чіе и належати маючіе, моцою и повагою нашою королевскою ствердили и ведлугъ уставъ ихъ законныхъ монастыромъ святое живоначалное Тройцы и всеми добрами, до него належачими, радити имъ допустили. Мы господарь, жичечи того, абы за щасливого панованья нашого хвала се Божая розмножала и ширила, прозьбу до насъ внесеную видечи быть слупшную и съ пожиткомъ церкви Божой, за причиною пановъ радъ и врадниковъ нашихъ, при насъ на тотъ часъ будучихъ, тымъ листомъ привилеємъ нашимъ то имъ варуемъ. Напродъ, же тые всѣ добра, лежачіе и рухомые, которыхъ они теперъ въ уживанью, або на которые право мають, такъ въ мѣстѣ нашомъ Виленскомъ, яко и по иншихъ мѣстцахъ, вѣчне при монастырѣ светое живоначалное Тройцы въ завѣдованью законниковъ зоставать и на общій пожитокъ самыхъ оборочати-се мають; которые съ посродку себе и згромаженья своего законного и законниковъ, по розныхъ мѣстцахъ и монастырахъ будучихъ, а въ одномъ згромаженью законномъ въ едности святой живучихъ, старшого обрати мають. А тотъ старшій, титулующисе архимандритомъ Виленскимъ, ведлугъ уставъ ихъ законныхъ, въ чотыри лѣта, альбо яко се имъ будетъ видѣло, одмѣняти-се маеть, заживаючи тыхъ добръ спольне зъ иншими въ посполитости, на свой пожитокъ приватный большъ надъ иншихъ ничого не оборочаючи, а всимъ монастыромъ и добрами, до него належачими, такъ яко власный предложый споряжаючи. Повторе, тыежъ законники мають завѣдовати брацтвомъ светое живоначалное Тройцы, заживаючи вольностей и добръ, на тое брацтво наданныхъ и упривилеованныхъ, такъ которые дер-

жать, яко на которые право мають; а меновите: привилея на брацтво светое живоначалное Тройцы, одъ святое памети короля его милости пана отца нашого наданные, подъ датою у Вильни, року тысяча петъсотъ осьмдесять девятого, мѣсеца Іюля дватцать пятого дня и подъ датою также у Варшавѣ на сеймѣ вальномъ року тысяча петъсотъ девятьдесять второго, мѣсеца Октября девятого дня, якъ бы тутъ слово до слова вписанные были, во всехъ пунктахъ, артикулахъ, замкненіяхъ, наданьяхъ, уживанью и справованью зо всеми добрами, кгрунтами и каменницами, фольварками, приходами, чиншами, якимъ кольвекъ способомъ, альбо правомъ до того монастыра ихъ и брацтва менованого здавна и теперъ наданныхъ, приспособеными, належачими и которые належатисе здадутъ и водлугъ правъ и привилеіовъ ихъ, такъ тежъ декретовъ давныхъ и светое памети короля его милости, пана отца нашого, цале и при зуполной моцы оные зоставуючи, ствержаемъ и на вѣчность умоцняемъ: ижъ и вѣчно и непорушно самымъ только братьямъ тымъ, которые только при церкви и монастыру светое Тройцы суть и будутъ, служатъ и служити мають, декляруемъ и тымъ листомъ привилеомъ нашимъ то все держати, заживати и справовати, одешлые одъ того монастыра и братства, альбо якимъ кольвекъ способомъ одъ кого кольвекъ затриманные, альбо задержанные, одыскивати и правомъ доходити, процесса, на якомъ кольвекъ бы стопню и терминѣ были, кончити и до экзекуціи и досконалого skutku приводити, такъ, абы въ жадной речи, въ жаднымъ пунктѣ, артикулѣ, наданью и належности правомъ и привилеємъ монастыра и брацтва менованого ни-

чего се не дероковало, ани умнѣйшало, позволяемъ, моцъ даемъ и зоставуемъ, а жадному имъ въ томъ перешкажати, трудности альбо пренагабанье якое чинити, не позволяемъ и боронимъ. Третья, брацтва вси медовые помененные, на общій пожитокъ самыхъ законниковъ оборочатисе вѣчно мають, яко на власный монастырь святое живоначалное Троицы належачіе, водлугъ привилею, одъ святобливой памети короля его милости, пана отца и добродѣя нашего, на то имъ даного, подъ датою у Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча шестьсотъ одиннадцатого, мѣсеца Августа первого дня, и подъ датою въ Варшавѣ року тысяча шестьсотъ чотырнадцатого, мѣсеца Августа сегого дня. Которые тежъ во всехъ паракграфехъ и пунктахъ ихъ симъ привилеемъ нашимъ ствержаемъ и на вѣчность рефундуемо и даруемо. И на то дали есмы тотъ листъ привилей нашъ законникомъ рекгулы святого Василия, въ едности светой зъ костеломъ римскимъ будучимъ, и монастырови святое живоначалное Троицы вѣчно и не-

порушно. Писанъ у Вильнѣ, дня девятого мѣсеца Іюля, лѣта одъ нароженья Божого Сына тысяча шестьсотъ тридцать третьего, панованья королевствъ нашихъ первого року. U tego przywileiu iego królewskiej mości, przy pieczęci wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki najasnieyszego króla imci temi słowy: Władysław rex; a przypisek z podpisem ręki pisarskiej w te słowa: Na monastyr Wileński świętej Trócy unitom zakonnikom, także na bractwo świętej Trócy y na bractwo miodowe ruskie, Marciанъ Трызна — писарь. A na drugiej stronie tego przywileiu od najasnieyszego króla imci Władysława czwartego y w Bogu wielebnym ichmościom xieży bazylianom Wileńskim danego, napis temi słowy: cancelariatu ducis Radziwił; reg. Isaykowski correctum. Który że to przywilej, za podaniem onego przez pana Samuela Koreywę do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1633 г. Юля 17 дня.

Изъ книги № 6, за 1667 г., л. 1280.

39. Привилегія короля Владислава IV, которою утверждается фундушова записъ Браславскаго земскаго судьи Севастьяна Мирскаго на поль-плаца въ г. Полоцкѣ, данная имъ Полоцкой Богоявленской церкви, съ правомъ постройки на немъ монастыря и церкви, школы и госпиталя; привилегія эта въ 1667 г. подтверждена королемъ Яномъ Казиміромъ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ сего, мѣсяца Сентебра пятого дня, у Вильнѣ.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ семь обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Янъ Рынвидъ, именемъ въ Божѣ велебныхъ ихъ милостей отцовъ базилиановъ монастыря Полоцкого, оповѣдалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ привилей найяснѣйшого короля его милости, пана нашего милостивого, на речъ ниже въ немъ выражоную служацій, просечи абы принять и до книгъ инсерованый былъ; которого принявши а уписуючи въ книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Jan Kazimierz, z Bożej łaski król polski i t. d. Oznaymujemy tym listem naszym, komu by o tem wiedzieć należało. Pokładany był przed nami list confirmacyiny, przywilej nasz, świętey pamięci króla imci Władysława czwartego, pana brata naszego, na pół-placu w pewnych granicach w mieście naszym Połocku na cerkiew świętego Bohoiawienia religiey graeckiey, nie w

uniey będącey, fundowanego przez urodzonego Sebestiana Hrehorowicza Mirskiego — sędziego ziemskiego Braclawskiego y wnosili do nas prośbę wielebni oycowie tegoż monastera y cerkwie, abyśmy mocą y powagą naszą królewską stwierdzili; który wpisuiąc słowo do słowa tak się w sobie ma:

Владыславъ четвертый, Божью милостью король польскій и т. д. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ, кому вѣдать належитъ, нынѣшнимъ и напотомъ будущою вѣку людемъ, ижъ што урожоный Себестіянъ Мирскій — судья земскій Брацлавскій, ку розмноженью хвалы Божой, маючи въ вольномъ шафунку и владзы поль-пляцу кгрунту подъ вольностью шляхецкою, въ мѣстѣ нашемъ Полоцкомъ, на улицы Великой лежацій, зъ одное стороны одъ улицы Великое, а зъ другое стороны одъ Двины, одъ поль-пляцу Катарины Прилуцкое Станиславовое Петровское, зъ третее стороны одъ поль-пляцу мѣщанки Яковлево Ходичино, а зъ четвертое стороны одъ чверти поль-пляцу Павла Невзора, на которомъ томъ пляцу дворъ его былъ, на монастырь церкви Богоявленія чернцомъ релии кгрецкое, подъ послушенствомъ владыки Мстиславского не

въ уніи будучого, не зоставивши собѣ, мал-
жонцѣ, дѣтемъ, потомкомъ и никому зъ
близкихъ, повинныхъ своихъ ніякого при-
ступу и права, даровалъ и на вѣчность за-
писалъ, и тотъ листъ свой на врадѣ кгород-
скомъ Полоцкомъ въ року теперешнемъ
тысеча шестьсотъ тридцать третьемъ, мѣ-
сяца Іюня шостого дня созналъ. Затѣмъ,
положивши передъ нами тотъ листъ фун-
душъ, били намъ господару чоломъ черн-
цы помененого монастыря Полоцкого, абы-
смо ихъ при томъ пулъ-пляцу спокойно
заховавши, онымъ то на вѣчные часы
ствердили, за которыми панове рады и
врадники нашіе, при боку напомъ на тотъ
часъ будучіе, прозьбу свою до насъ вно-
сили; до которое ласкаве се склонивши,
оныхъ при томъ пулъ-пляцу, одъ прере-
чногого судьи земского Браславского, на
церковь Богоявленія фундованого и даро-
ваного, вѣчными часы зоставуемъ, оныхъ
ствержаемъ, и на немъ церковь и мона-
стырь будовати позволяемъ, не забраняю-
чи и большъ пляцовъ тамъ для хованья
тѣлъ змерлыхъ, яко и збудованья школы
для науки дѣтемъ хрестіянскимъ и шпи-
тали для убогихъ прикупити. Въ чемъ
всемъ жаденъ зъ урадовъ нашихъ зем-
скихъ, кгородскихъ тамошнихъ и иныхъ
людей наймнейшой перешкоды имъ чини-
ти не мають и мочи не будутъ, вѣчными
часы. И на то дали есмы сесь листъ при-
вилей нашъ зъ подписомъ руки нашею,
до которое и печать нашу великого княз-
ства Литовского привѣситъ розказали ес-
мо. Писанъ у Вильни, лѣта отъ нароженья
Сына Божого тысеча шестьсотъ тридцать

третьяго, мѣсяца Іюля двѣнадцатого дня,
панованья королевствъ нашихъ польского
першого, а шведского второго году. U
tego listu, przy pieczęci mnieyszey wiel-
kiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki sa-
mego króla imci Władysława czwartego,
pana brata naszego, tymi słowy: Vladisla-
us rex. Osobliwie podpis pisarski w te sło-
wa: Станиславъ Нарушевичъ — писарь ве-
ликого князства Литовского. My tedy Jan
Kazimierz król, do pomienionej proźby wie-
lebných oyców monastera Połockiego, iako
słuszney, łaskawie się skłoniwszy, ten list
confirmacyiny, słowo w słowo inserowany,
we wszystkich punktach, clausulach y pa-
ragraphach mocą y powagą naszą królew-
ską stwierdzamy, zmacniamy y approbuie-
my y przy tym placu y wolnościach, nada-
nych od naiśnieyszych antecessorów na-
szych, wiecznie zachowuiemy y zostawuiemy.
Na co dla lepszej wiary ręką się naszą
podpisawszy pieczęć wielkiego xięstwa Li-
tewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w
Warszawie, trzydziestego miesiąca Kwietnia,
roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdzie-
siąt siódmego, panowania królestw naszych
polskiego y szwedzkiego dziewiętnastego
roku. У того привилею его королевское
милости при печати привѣсистой, меньшей,
великого князства Литовского подписъ рукъ
тими словы: Jan Kazimierz król; Andrzej
Kazimierz Zawisza — pisarz wielkiego xię-
stwa Litewskiego. Который тотъ привилей
его королевское милости, за поданьемъ и
прозьбою особы звышъ писаное, до книгъ
головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1635 г. Октября 26 дня.

Изъ книги № 114, за 1752—1753 г., л. 267.

40. Продажная запись отъ Кіевскаго митрополита Вельямина Рутскаго Ивану Булгаку на митрополичій фольварокъ Новгородовичи.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt wtórego, miesiąca Nowembra dwudziestego świętego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset piędziesiąt wtorym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imć pan Chmielewski—budowniczy Nowogrodzki, opowiadał, prezentował et ad acta podał list dobrowolny wieczysto sprzedażny zapis, po rusku pisany, adpraesens po polsku przetłumaczony, od iaśnie wielmożnego w Bogu przewielebnego imć xiędza Osifa Wielamina Ruckiego—archiepiskopa, metropolity Kiiowskiego, Halickiego y całej Rusi—na rzecz w nim niżej wyrażoną, imć panom Janowi y Hannie Bułhakom—małżonkom dany, w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, in rem vero et partem wielmożney ieymć pani Barbary z Mysztolów Surynowey—obozniney wojewodztwa Mściśławskiego służący y należący; który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiowski w xiągi de verbo ad verbum wpisać pozwo-

lili. A że w takowym zapisie przy konkluzyi onego ob vetustatem temporis w dacie obliteracya znayduie się, więc na takowym mieyscu spatium zostawione y zakrzesłone, a takowego zapisu tenor sequitur estque talis:

Я Осифъ Веляминъ Рудкій, милостью Божею архіепископъ, митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Руси, со всею капитулою нашою чинимъ явно и сознаваемъ симъ нашимъ листомъ, добровольнымъ вѣчистымъ продажнымъ записомъ: ижъ мы, видечизъ добрымъ и пожитечнымъ церкви Божое нашимъ и наступцовъ нашихъ архіепископовъ митрополитовъ Кіевскихъ, по насъ будучихъ, жесьмо нѣкоторые фольварки и селы, до нихъ належаіе, до митрополии прислухаючіе, а черезъ рожные припадки, неурожаи и частого жолнера знищоные и зъубожоные, одны вѣчностью продать, а другіе у суммахъ пѣнежныхъ завести, а у одномъ мѣстцу добрую и пожиточную, спокойную и простронную маетность до мѣшканья и выхованья нашего способную, купить постановили. Якожъ, за благословенствомъ Божиимъ, чинечи досыть тому постановенью нашему, на церковь Божую и на митрополию Кіевскую будучую, намъ и наступцомъ нашимъ, хочечи купить вѣчностью, правомъ выдеркафовымъ, учинили

есъмо контрактъ и постановенъе зъ яснє вельможнымъ паномъ его милостію паномъ Янушомъ Кишкою—воеводою Полоцкимъ, и маентность его милости вѣчистую, названную Долгиновъ, добра певные, въ повѣтѣ Опшмянскимъ лежаціє, за двадцать тысячѣ копѣ грошей литовскихъ, на которые выжѣ мененные маентности, на заплаченъе и на задатокъ того контракту нашего взяли есъмо готовую рукодайную сумму пѣнезей дванадцать тысячѣй золотыхъ польскихъ у его милости пана Яна Булгака и у пани молжонки его милости пани Ганны Ярошанки, ихъ милости обудвухъ спольную сумму пѣнезей, за которую то ихъ спольную сумму пѣнезей помененымъ особомъ обудвумъ, его милости пану Яну Булгаку и малжонцѣ его милости, продали и вѣчнымъ неодзовнымъ правомъ пустили есъмо за консенсомъ и позволенъемъ его королевское милости, пана нашего милостивого, и заразъ въ мощъ, въ держанъе и спокойное вѣкуистое уживанъе урадовне черезъ енерала воеводства Новгородского Адама Тараевича поступили и подали есъмо фольваркъ нашъ, до митрополіи Кіевское церкви катедральное Новгородское прислухающій, въ повѣтѣ Слонимскомъ лежащій, названный Новгородовичи, зъ церковью въ томъ фольварку, до которое церкви и грунту придано волокъ пулторы, то есть: подъ священникомъ волока одна, а подъ подданнымъ его польволоки, которая то церковь вѣчными часы зоставати маеть, въ подобанью ихъ милости яко держачихъ того фольварку Новгородовичъ, зъ дворомъ, зъ людьми, подданными тяглыми и цыншовыми, особно на инвентарѣ нашимъ имени списаныхъ, зъ ихъ всякою и вшелякою повинностью, зъ послушенствомъ, зъ ставомъ, озерами

и сажавками, также зъ грунтами дворными, зъ пашнею дворною, зъ сѣножатьми и гаями дворными, ово згола зо всеми до того фольварку нашего и подданныхъ тамошнихъ Новгородовичскихъ менованными и неменованными власностями, шерокостями и пожитками, ничего зъ него на насъ и ни на кого не выймуючи, ани зоставуючи, продали есъмо вѣчнымъ и не одзовнымъ правомъ за выжѣ помененую сумму пѣнезей, за дванадцать тысячѣй золотыхъ польскихъ, помененымъ его милости пану Булгаку и малжонцѣ его милости, тоє имѣнъе наше Новгородовичи, зо всеми его власностями, принадлежностями и шерокостями, даючи ихъ милостямъ а позволяючи вольность, тотъ фольварокъ нашъ самымъ на себе спокойне держати, всехъ и всякихъ пожитковъ водлугъ воли и найлѣпшого уподобанья своего вынайдуочи, привлащати и заживати тымъ фольваркомъ, яко власностью своею шафовати и кому хочечи продать, даровать, записать, заставить и замѣнить всю огуломъ, або и по части. А мы архієпископъ самъ, а по насъ и наступцы наши, также и иншіє особы духовные, слуги и пріятели наши и ни хто иншій въ тотъ фольваркъ Новгородовичи, въ дворъ, въ люди подданные, въ грунты, пожитки и во вси належности и власности и въ наименьшую часть его милости пану Яну Булгаку и малжонцѣ его милости и одъ нихъ каждому держачому, уступовать, зъ владзы и спокойного уживанья ихъ милости одыймовати и жадное переказы и перешкоды чинити не маемъ и мочи не будемъ вѣчными часы, подъ зарукою дванадцати тысячѣй золотыхъ польскихъ и подъ нагороженъемъ шкодъ и накладовъ, голымъ словомъ менованыхъ, але и овшемъ одъ каждого уступуючого и

переказу чинячого свымъ власнымъ грошомъ и накладомъ заступовать, боронить и очищать, за даньемъ собѣ знать черезъ листъ которого кольвекъ ураду и черезъ возного якого кольвекъ повѣту за недѣль чотыри передъ правомъ, а мы маемъ и повинни будемъ, ставши, во всемъ заступовать; поневажъ мы тую сумму пѣнезей дванадцати тысячей золотыхъ польскихъ одъ его милости пана Булгака и одъ малжонки его милости взятую, на власную маентность церкви Божое и до митрополіи черезъ насъ ново-набываючи, названую Долгиновъ, въ повѣтѣ Опшмянскомъ лежащую, обернути и въ задатокъ дати, а подъ право наше вѣчистое продажное маентности наши подъ вси варунки и обовязки яко Долгиновъ, также и всѣ маентности наши, до митрополіи Кіевское належачіе, подъ евикцію подаемъ и обовезуемъ. А если быхмо, пропомнявши сего листу нашего добровольного вѣчистого запису, сами, або наступцы наши, въ тое имѣнье Новгородовичи уступовали и переказу чинили, або очищати не хотѣли, тогды маемъ и повинни будемъ заруки заплатити дванадцать тысячей золотыхъ польскихъ и вси шкоды и наклады голымъ словомъ менованные. О которое нарушенье сего листу нашего, также и о заруку даемъ вольность и позволяемъ его милости пану Булгаку и малжонцѣ его милости и каждому держачому того имѣнья Новгородовичъ держачому, за каждый параграфъ, въ семъ листѣ нашомъ описанный, въ чомъ бы кольвекъ не досыть се стало, альбо нарушенье сего листу нашего, позвать насъ, а по насъ сукцессоровъ нашихъ, до суду земского, городского и до суду головного трибунального въ якій кольвекъ повѣтъ и терминъ рокомъ статутowymъ; а мы за тако-

выми позвы маемъ и повинни будемъ сами, не вымовляючисе жадными причинами, бы направнѣйшими, стать, а ставши заруку дванадцать тысячей золотыхъ польскихъ, шкоды и наклады, голымъ словомъ менованные, заплатитъ и нагородитъ маемъ и skutecznie во всемъ усправедливити повинни будемъ. А къ тому всему досыть учинивши, предся сесь листъ нашъ и тая продажа у каждого суду и права при зуполной mocy захована и держана вѣчными часы быти маеть. И на то мы Осифъ Веляминъ Рудкій, архіепископъ, митрополитъ Кіевскій и Галицкій и всея Руси, дали есьмо сесь нашъ листъ добровольный, вѣчистый продажный записъ, подъ печатями нашими и зъ подписомъ рукъ нашихъ, его милости пану Яну Булгаку и малжонцѣ его милости и подъ печатями и зъ подписами рукъ людей зацныхъ ихъ милости пана Михала Коленды, пана Габріеля Корсака и пана Яроша Сороки. Писанъ у Вильни, лѣта одъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцать пятого.

U tego zapisu przy pieczęci, na kustodii wyciśnionej, podpisy rąk tak iasnie wielmożnego imię xiędza metropolity Kiiowskiego y całej Rusi y drugich osób duchownych, tudzież imię panów pieczętarzów his exprimuntur verbis: Józeph Wielamin Rutski—metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiej Rusi; Eustachius Pieszkowski—ekonom imci oycy metropolity Kiiowskiego y wszystkich dobr iego ręką własną. Piotr Mimoński—zakonu świętego Bazylege przełożony kapituły Nowogrodzkiej, ręką swą. Paweł Kraskiewicz—prezbiter Nowogrodzki. Joan Bryczycz—prezbiter y pisarz kapituły Nowogrodzkiej. Stefan Żuczko—prezbiter Nowogrodzki. Ustnie proszony

pieczętarz Michał Kolenda ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz Gabriel Kōrsak ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu Jarosz Soroka własnym ad haec. U tego zapisu suscepta trybunalska z podpisem rąk iaśnie wielmożnego imć pana pisarza his verbis: Року тысяча шестьсотъ тридцать пятого, мѣсяца Октября двадцать шостого дня Велебный въ Бозѣ его милость отецъ Осифъ веляминъ Рутскій -- архіепископъ метрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Руси, самъ зъ особы своее и зо всею капитулою

своею, сесъ листь свой вѣчистый передъ нами очевисто созналъ. Криштофъ Ходкевичъ—каштелянъ Троцкій, маршалокъ трибунальный. Криштофъ Володковичъ—писарь. Ктóry то takowy zapis, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona, scilicet imć pana Jana Chmielewskiego—budowniczego Nowogrodzkiego do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany.

1637 г. Юля 7 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1457.

41. Продажная запись Кронскаго монастыря земской судьи Троцкой изъ Друцка Соколинской Раецкой на имѣніе Стравиники-Бакинскіе.

Архимандритъ Кронскаго монастыря Зеневичъ, съ вѣдома и разрѣшенія какъ митрополита, такъ и своей братіи и фундаторовъ, продалъ имѣніе, завѣщанное монастырю кн. Огинской въ Троцкомъ уѣздѣ, подъ названіемъ *Стравиники Бакинскія*

Троцкой судьи Раецкой (урожденной Друцкой Соколинской) за 7,500 зл. подъ такойже зарукой въ случаѣ нарушенія настоящей записи; для себя монастырь оставилъ только незначительный дворъ съ обветшалыми строеніями.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Августа петънадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевисто панъ Стефанъ Кеплевскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ голов-

ныхъ трибунальныхъ подалъ выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ року, мѣсяца и дня, въ томъ выписѣ менованого, на речъ и особу въ томъ выписѣ ширей и достаточнѣй выражоную служацій, просечи, абы тотъ выписъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, актыкованъ и уписанъ; который принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть. Выписъ съ книгъ головныхъ трибуналь-

ныхъ, у Вильни отправоуемыхъ. Лѣта отъ
нароженія Сына Божого тысяча шесть-
сотъ тридцать сегого, мѣсяца Іюля осмь-
надцатого дня. Передъ нами судьями го-
ловными, на трибуналь у великомъ княз-
ствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земель и
повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шесть-
сотъ тридцать семий обраными, постано-
вившисе очевисто велебный въ Бозѣ его
милость отецъ Метрофанъ Зеневичъ—
игумень монастыра Кронского, своимъ и
за згоднымъ позволеньемъ и злеценьемъ
всее братьи монастыра Кронского име-
ннемъ и за вѣдомостью и позволеньемъ
велебного отца Самуеля Шитика-Залѣско-
го—намѣстника метрополіи Кіевское, ар-
химандрита Слуцкого, старшого монасте-
ра Виленского церкви светого Духа, опо-
вѣдалъ и покладаль листь свой добро-
вольный, вѣчисто-продажный записъ, во-
длугъ права справлений, належачій ей ми-
лости паней Раинѣ зъ Друцка Соколин-
ской Ольбрихтовой Раецкой—судиной зем-
ской Троцкой, на речъ въ немъ ниже
меновите выражоную и ствердивши тотъ
листь устнымъ зознаньемъ своимъ, про-
силъ, абы до книгъ головныхъ трибуналь-
ныхъ былъ вписанъ; который мы судъ
огледавши, дали есмы его до книгъ впи-
сать и вписуючи слово до слова такъ се
въ собѣ маеть:

Ja Metrofan Zieniewicz—ihumen mona-
styra Krońskiego, ja sam imieniem swym,
za zgodnym pozwoleniem y zleceniem wszyt-
kiey braciey монастыра нашего Krońskiego
y imieniem ich, за wiadomością y po-
zwoleniem wielebnego oycа Samuela Szy-
cika-Zaleskiego, namiestnika metropolii Ki-
iewskiej, archimandryty Słuckiego, a star-
szego monastera Wileńskiego cerkwie świę-
tego Ducha, czynię iawnо y zeznam

tym moim listem dobrowolnym, wieczysto-
przedażnym zapisem, iż co mając ja Me-
trophān Zieniewicz, iako ihumen y wszytka
bracia монастыра Krońskiego, pewną sum-
mę pieniędzy, od sławney pamięci niebo-
szczyka iegomości pana Bohdana Ogiń-
skiego—podkomorzego Trockiego y paniey
małżonki iegomości ieymości pani Reiny
Wołowiczowny Ogińskiej—podkomorzyney
Trockiey, na monaster nasz Kroński fun-
dowaną y na siolo Musteniany, w Trockim
powiecie leżące, wniesioną, po którego śmier-
ci ieymość pani podkomorzyna Trocka wieś
Musteniany uwalniając, a summę fundo-
waną z pomienionej wsi znosząc y więk-
sze dobrodzieystwo monasterowi Krońskie-
mu oświadczając, majątność Strawiniki, w
Trockim powiecie leżącą, u iegomości pa-
na Jana Baki y pani małżonki iegomości
nieboszczki ieymości paniey Krystyny Nar-
kuskiey Baczyney, za pewną summę pie-
niędzy, w prawie od pana Baki y małżonki
onego służącym opisaną, kupiwszy, na po-
mieniony nasz monaster Kroński wieczne-
mi czasy fundowała y ten list w przeszłym
roku tysiąc sześćset trzydziestym trzecim,
miesiąca Augusta piątego dnia, przed są-
dem głównym trybunalnym w Wilnie przy-
znała, warowawszy w tym liście dobrowol-
nym fundacyinym zapisie swym: Jeśli bym
ja ihumen монастыра Krońskiego ze wszyt-
ką bracią tego zakonu y монастыру nasze-
go, upatrzawszy co przylegleyszego y z
lepszym pożytkiem монастыра нашего co
kupić, dając wolność tę majątność Strawini-
ki-Baczyńskie komu chcąc przedać y tę
summę na pożytek монастыра Krońskiego
obrócić; mając ja tedy Metrophan Zienie-
wicz, iako ihumen монастыра Krońskiego,
za zgodnym zezwoleniem, radą y zleceniem
wszytkiey braciey monastera naszego Kroń-

skiego, z wiadomością y pozwoleniem iako wielebnego oycy Szycika—starszego monastera Wileńskiego świętego Ducha, a na ten czas na mieyscu w Bodze wielebnego iasnie wielmożnego imci oycy Piotra Mohiły—metropolity Kiiowskiego będącego, a mając osobliwe w tym pozwolenie imści paniey Reiny Wołowiczowny Ogińskiej—podkomorzyney Trockiey, iako fundatorki y panów synów ieymości ichmość panów Ogińskich, iako patronów y kolatorów naszych, wolność do przedania tey maiętności, nie z żadnego przymuszenia y namowy, ale z dobrej woli y pozwoleniem braci monastera naszego y tych wszystkich osób wyżej pomienionych, bacząc też wyż pomienioną maiętność od monastera naszego Krońskiego odległą, a w wszelkich szachownicach, z różnemi sąsiady tey maiętności, a nawięcey z gruntami ieymści paniey Raieckiey sędziney Trockiey będącą, skąd nie tylko do monastera naszego przejazd daleki, ale dla tak wielkich różnic y szachownic między tak wielą sąsiad trudność, skąd nie tylko uymę pożytków, ale y wielką szkodę monastyrówi być bacząc; z tych wszystkich okoliczności y przyczyn tę wysz pomienioną maiętność Strawiniki-Baczyńskie, w powiecie Trockim leżące, przez pomienioną imść panią Ogińską—podkomorzyney Trocką, u iegomości pana Jana Baki y pani małżonki iegomości nabytą, a na monastyr nasz Kroński fundowaną, nieczym niepienną, ale wolną y swobodną, ze wszystkiemi przynależnościami y pożytkami zdawna y teraz do tey maiętności należącemi, nie y namnieyszey rzeczy na monastyr nasz Kroński nie zostawuiąc y niewymuiąc, iako się ta maiętność sama w sobie przedtym miała y teraz ma, y iako ieymość pani Ogińska—podkomorzyna Trocka, u imść pana Baki

y paniey małżonki iegomości kupiwszy obieła y nam do posesyi naszej podała, wyiowszy tylko tych dwóch chłopów, których nam ieymość pani Ogińska—podkomorzyna Trocka, nie podała, ale zaraz po kupnie tey maiętności z niey do maiętności swey sprowadziła, mianowicie Marcina kowala y Andrzeia boiarzyna, potomstwo y maiętność ich ruchomą,—grunt iednak, na którym oni w tey maiętności Strawinikach-Bakinskiach siedzieli, ten przy nas, iako był od ieymości paniey podkomorzyney puszczo-ny, tak y teraz przy ieymści pani sędziney wiecznie zostawać ma, ale wszystko co nam od ieymości w dzierzenie podano iest, a mianowicie: dwor z budowaniem dwornym, dworcowym y gumienym, barzo opadłym, ze zbożem w polu zasianym, z grunty oromemi y nieoromemi, pognoynemi y polmi prostemi, z sianożęciami murożnemi y blotnemi, z bory, gay, lasy, chmyzniakami, z iezioro y wstępy do nich wszystkimi, do tey maiętności zdawna y teraz należącemi, z stawami, sadzawkami, stawiszczami, z młynem na rzece Itawie y z karczma, nad tą rzeką na gościncu Wysokodworskim, przy tym młynie będącą, z poddanymi, do tey maiętności należącymi, z ich żonami, dziećmi, maiętnością, danią pieniężną, miodową, dziakłem, robotą y wszelaką powinnością, owo zgola ze wszystkiemi a wszystkiemi przynależnościami y pożytkami, iako się wyżej pomieniło, na osobliwym inwentarzu, od nas przy tym prawie danym, szeroco opisaną, iako się ta maiętność zdawna przed tym miała y teraz ma, wiecznym a nigdy nie odzownym prawem, ia Metrofan Zieniewicz y z bracią moią konwentu Krońskiego, z wiadomością y pozwoleniem wszystkich osób, do tey sprawy należących, a wysz pomienionych, przedałem ieymści pa-

niey Rainie z Drucka Sokolińskiej Olbrychtowey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey, samey ieymości y successorom ieymości, za pewną do rąk moich y braci w monastyrze naszym Krońskim będących oddaną y odliczoną summę pieniędzy, to jest, za pół ośma tysiąca złotych polskich, którą summę pieniędzy ia Metrophan Zieniewicz z bracią monastyrza naszego Krońskiego odebrawszy y odliczywszy, maiętność Strawinicką Baczyńską do posessyi urządzenie przez ienerała pomienioney ieymści paniey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey, podali y ustąpiliśmy. A iako ia Metrophan Zieniewicz — ihumen Kroński, sam, tak pogotowiu bracia moia monastyrza Krońskiego y ze wszystkim stanem duchownym s tey maiętności Strawinik - Baczyńskich, wysz pomienionych, y ze wszystkich przynależności y prawa, do tey maiętności należących y należącego, na wieczne a nigdy nieodzowne czasy zrzekamy y to prawo na tę maiętność wyszpomienioną Strawiniki-Baczyńskie od imści pana Baki y paniey małżonki iegomości ieymości paniey Ogińskiej — podkomorzyney Trockiey, a od ieymć paniey Ogińskiej, podkomorzyney Trockiey, monastyrowi naszemu Krońskiemu służącego, z osób naszych w monastyrze Krońskim teraz y napotym mieszkających ziąwszy, na osobę ieymści paniey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey y successorów ieymści wlewamy y żadnego przystępu sobie samym, maiętności wszytkiey y namniejszey cząstki y należności, teraz sobie samym y napotym następcom naszym monastyrza Krońskiego y wszytkiemu duchowieństwu, na wieczne a nigdy nieodzowne czasy niezostawuiemy. Wolna y mocna będzie imść pani Raiecka — sędzina ziemska Trocka, potomstwo y successorowie ieymści

tey maiętność Strawinicką-Baczyńską wysz pomienioną, bez żadney od nas y successorów naszych y żadney inszey osoby przeskody, spokojnie trzymać, wszelakich pożytków z tey maiętności y poddanych przychodzących według woli y najlepszgo upodobania swego zażywać, poddanych precz rozeszłych, a do maiętności należących odyškiwać y tę maiętność Strawiniszki Baczyńskie wszytkie ogulem, abo po części komu chcąc przedać, darować, zamieniać y podług woli y najlepszego upodobania swego tą wszytką maiętnością, albo częściami ieyszafować, a ia Metrophan Zieniewicz — ihumen monastyrza Krońskiego, sam przez się, bracią tego monastera naszego y wszytkiego duchowieństwa, teraz y napotym następujący naszy monastera naszego, sami przez się, ani przez insze subordynowane osoby w tę maiętność Strawinicką-Bakińską, ani w żadną namnieyszą część y należność ieysz wstępować y mocy, władzy, dzierzenia ieymość paniey Raieckiey, sędziny ziemskiej Trockiey, potomków y successorów ieymści odeymować, do prawa pociągać nie mamy, y na potym successorowie naszy mocy mieć nie będą na wieczne a nigdy nieodzowne czasy. A ieślibym ia Metrophan Zieniewicz — ihumen y bracia monastera Krońskiego, przepomniawszy tego listu, dobrowolnego, sposobnego y od tych braci monastyrza Krońskiego pozwolonego zapisu naszego, sami przez się, lubo ktokolwiek z duchowieństwa naszego starszeństwa, albo y z inszego iakiego kolwiek pretextu przystęp sobie pretenduiąc y napotym następcy naszy tego monastyrza w tę maiętność Strawinicką-Baczyńską, wszytkę y namnieyszą część y należność ieymości wstępowali, z mocy, władze, dzierzenia y spokojnego a wieczystego używania ieymo-

ści paniey Raieckiey — sędziney ziemskiej Trockiey, potomków y successorów ieymo-
ści, mieniać sobie iakąż kolwiek należność
y przystęp, odeymować, do prawa pociągać
y w czym kolwiek ten list dobrowolny opis
móy, ia sam abo bracia moia monastyra
Krońskiego, teraz y napotem successorowie
naszy naruszyli, abo naruszać chcieli, tedy
za kóźde naruszenie y niedosyć temu listo-
wi dobrowolnemu zapisowi naszemu uczy-
nienie, ia sam y bracia moia monastera
Krońskiego y następcy naszy mamy y po-
winni będziemy zaręki siedm tysięcy y pięć
set złotych polskich ieymości pani Raiec-
kiey—sędziney ziemskiej Trockiey y suc-
cessorom ieymości zapłacić, ale owszem od
każdego w tę majątność Strawiniszki-Ba-
kińskie od nas, iako duchownych ludzi lu-
bo y świeckich, a osobliwie od ieymości
pani Ogińskiej—podkomorzyney Trockiey,
samey y panów synów ieymości ichmości
panów Ogińskich w wszystką y namnieyszą,
część y należność iej wstępuiących, trud-
ność y przeszkodę w dzierzeniu ieymości
pani Raieckiey—sędziney ziemskiej Troc-
kiey, potomków y successorów ieymości
czyniących, za obwieszczeniem siebie y na-
stępcom naszym od ieymości paniey sędzi-
ney, abo successorów ieymści, przed ro-
kiem prawa przypadłym za niedziel dwie,
my sami, a po nas następcy naszy mona-
styra Krońskiego u wszelkiego sądu, urzę-
du y prawa swym własnym kosztem y na-
kładem oczyszczać y zastępować y do koń-
ca oczyszczać mamy y powinni będziemy,
tak iakoby ieymność pani Raiecka—sędzina
ziemska Trocka y successorowie ieymości,
żadney szkody nie ponieśli wiecznemi czasy.
Pod którą ewictią folwark nasz, do monastyru
Krońskiego należący, to iest, mianowicie:
Meżykowszczyznę y wieś do niego należą-

cą Żydeykiszki, w powiecie Kowieńskim
leżące, ze wszystkiemi do nich przynależ-
nościami, tym listem dobrowolnym zapisem
naszym podaiemy, waruiąc to sobie napo-
tym, gdy ia Metrophan Zieniewicz — ihu-
men monastera Krońskiego y z bracią te-
go monastyra, albo potym successowie moi,
iako majątność prawem wiecznym za tę
summę, którąśmy za majątność Strawiniszki
Baczyńskie od ieymości paniey sędziney
ziemskiej Trockiey wzięli, to iest za pół-
ośma tysiąca złotych do monastera Kroń-
skiego przykupiemy; tedy powinni będzie-
my na onczas tę ewictią ieymości pani sę-
dziney Trockiey na majątność Strawiniki-
Baczyńskie, od nas przedaną, służącą na
te kupno, da pan Bóg majątność, naszą
wnieść y osobliwym listem dobrowolnym y
przed którym kolwiek sądem przyznany
zapisem naszym ieymości paniey sędziney
ziemskiej Trockiey asecurować. Przeciwnym
sposobem ieymości pani sędzina, abo po-
tomstwo y successorowie ieymości z tego
folwarku naszego Meżykowszczyzny y wsi
Żydeykan tę ewikcią naszą zapisem praw-
nym y przyznany znieść y uwolnić mają
y powinni będą, a wszelkie obwieszczenia
pokładane być mają na tym folwarku na-
szym Meżykoszczyźnie y wsi Żydeykiszkach
w powiecie Kowieńskim leżącym, a o wszel-
kie naruszenie tego listu dobrowolnego za-
pisu naszego daię moc y tym listem do-
browolnym zapisem moim, pod który ia
sam y bracia moia monastyra Krońskiego
y pod wszystkie obowiązki y warunki w tym
liście opisane podpadamy y napotym na-
stępcy naszy podlegać mają y powinni be-
dą, siebie pozwać pozwalamy do wszelkie-
go sądu, urzędu y prawa, tak do sądu
ziemskiego grodzkiego, iako y głównego
trybunalnego, w który kolwiek powiat, wo-

iewodztwo y termin rokiem zawitym statutowym, pokładając te pozwy na folwarku naszym Mężykowszczyźnie y wsi Żydeykiskach, w powiecie Kowieńskim leżącey. A ia Metrophan Zieniewicz y w osobach wszystkiey braci, za każdym pozwem u wszelakiego sądu y prawa, a po mnie następcy moi w osobach braci monastyra Krońskiego stać, a stawszy pozwu y roku, nieburząc tego listu mego y obowiązkom w nim pomienionym y o forum nie mówiąc, przed każdym sądem y prawem na żalobę ieymości pani sędziny Trockiey y successorów ieymości usprawiedliwić się mamy y powinni będziemy; a sąd y rząd każdy, do którego o to pozwani będziemy, nie przymiując od nas y umocowanego naszego żadnych obron prawnych, a pogotowiu nieprawnych, tę zarękę wyżej mianowaną na nas samych y tym folwarkiem naszym, do monastyra Krońskiego należącym Mężykowszczyźnie y wsi Żydeykiskach wskazać y mocną odprawę udzielać ma y moc mieć będzie. A y po zaplaceniu zaręki wyszczerczoney, by y niepoiednokroć, przecie ten list dobrowolny zapis nasz przy zupełney mocy y władzy zostawać ma wiecznemi czasy. To też tym listem dobrowolnego zapisu waruję, ieśli by kto z ludzi świeckich, mieniać sobie iaki kolwiek przystęp y należność do tey maiętności wszystkiey, abo części ieey, wstępował, z mocy, władzy y dzierzenia ieymości paniey Raieckiey, abo potomstwa ieymości odeymować, tedy w tym wszystkim nie my osoby duchowne, ale imć pan Baka y potomstwo iegomości, według zapisu swego przedaźnego, ieymości paniey Ogińskiej—podkomorzyney Trockiey,—a od ieymości nam służącego y według wszystkich obowiązków y warunków y zaruk, w tam-

tym zapisie iegomości pomienionych, który do ręki ieymości paniey sędziny Trockiey oddaliśmy y wszystkie obowiązki y warunki w nim pomienione na samą ieymosć y potomstwo ieymości wliwszy, sami się s tego prawa y należności ieey zrzekszy na imię ieymości paniey sędziny Trockiey y successorii ieymości ta evictią od pana Baki y małżonki iego na tę maiętnosć Strawnicką Baczyńską służącą, ściągac y należec ma do czasu w zapisie iegomości naznaczonego. I na to ia Metrophan Zieniewicz—ihumen monastyra Krońskiego y z bracią tego monastyra, daię ten nasz list dobrowolny spólny zapis ieymości paniey Raieckiey—sędziny ziemskiey Trockiey, pod pieczęcią monastyra naszego Krońskiego, z podpisem ręki mey y braci moiey tego monastyra, tak też s pieczęcią monastyra Wileńskiego y s podpisem ręki iegomości oyca Samuela Szycika-Zaleskiego—namiesnika metropolii Kiiewskiey, archymandryty Łuckiego, a starszego monastyra Wileńskiego cerkwie świętego Ducha, iako z tego, z którego wiadomością ta predaża tey maiętności stała się. Przytym s pieczęcią y s podpisem ręki wielmożnego imci pana Jana Ogińskiego—Kasztelana Mściśławskiego, iako patrona y collatora cerkwi naszej, tey sprawy dobrze wiadomego, od nas pieczętarzem do tego listu naszego uproszonym, tak też z pieczęciami y z podpisy rąk drugih ichności, to iest: iegomości pana Krzysztopha Steckiewicza—podkomorzego Brasławskiego, iegomości pana Kazimierza Paca—woiewodzica Mińskiego a iegomości pana Tomasza Ostrowskiego, pieczętarzami do tego listu od nas ustnie oczewisto uproszonych, a tey sprawy y predaży naszej dobrze wiadomych, a na podpisach rąk

ichmości, niżej imiony wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset trzydziestego siódmego, miesiąca Jula siódmego dnia. У того листу при печатехъ подписъ рукъ тыми словы: Metrophan Zieniewicz — ihumien monastyra Krońskiego ręką swą; Samuel Szycik Zaleski—archimandryta Słucki, namiestnik metropolii Kiiewskiej wielkiego xięstwa Litewskiego (sic), starszy monastera bractwa Wileńskiego, ręką własną; Piotr Siemienowicz—diakon monastyra Krońskiego ręką swą; Tomasz Punkiewicz—zakonnik monastera Krońskiego ręką swą; Jan Ogiński—kasztelan Mścisławski ręką swą; Krzysztoph Stetkiewicz—podkomorzy Braśławski ręką swą; Jan Kazimierz Pac mp.; Tomasz Ostrowski ręką swą. Который тотъ листъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатью земскою, воеводства Виленского ей милости пани Реинѣ зъ Друцка Соколинской, Ольбрихтовой Раецкой—судиной земской Троцкой, есть выданъ. Писанъ у Вильни. У того экстракту при печати земской воеводства Виленского подписъ рукъ тыми словы: Mikołay z Ciechanowca Kiszka—kasztelan Trocki, starosta Wołkowyski, marszałek trybunalski; Daniel

Bohusław—podstoli Upitski, deputat Wileński; Tomasz Ostrowski—deputat Oszmiański mp.; Marcian Owsiany—stolnik y deputat Lidzki mp.; Samuel Towiański—Wilkomierski deputat; Marcian Kimbar — sekretarz iego królewskiej mości, deputat Braśławski; Piotr Byliński—xięstwa Żmóydzkiego deputat; Jan Pasek—horodniczy y deputat Smoleński mp.; Alexander Tyszkiewicz—sędzia ziemski y deputat Połocki, mp.; Haraburda—deputat wojewodstwa Mińskiego, Mikołay Bulhak—deputat Mozyrski; Jan Dowgiało Narbut, pisarz ziemski, deputat Trocki, dworzanin iego królewskiej mości; Mikołay Wizgird—deputat powiatu Upitskiego; Piotr Galenski—stolnik y deputat Orszański; Andrzej Szostowicki—deputat wojewodztwa Brzeskiego; Jan Kierdey Hreczyna—podsedek y deputat Piński; Alexander Irecki—skarbnik y deputat Rzezycki; Енохъ Коленда—писарь трибунальскій. А за подписомъ писарскимъ коректа въ тые слова: Кориговаль Стаховскій. Который же тотъ экстрактъ, за поданьемъ оного чрезъ верху мененыхъ особъ до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1637 г. Юля 16 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1465.

42. Определе́ніе по дѣлу пастоятеля Кронскаго монастыря съ судьиною Троцкою Раецкою.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсеца Августа петнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевисто панъ Стефанъ Коклевскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ экстрактъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ въ справѣ и особѣ, въ немъ ниже помененой, служацій и належачій, просечи, абы тотъ экстрактъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, актыкованъ и уписанъ, который принявши а уписуючи слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ у Вильни отправованныхъ. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцать осьмого, мѣсеца Юля шестнадцатого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ тридцать седмый обраными, кгда съ порадку реестрового ку суженью припала справа въ Бозѣ велебного отца Метрофана Зеневича—игумена Кронского и всихъ законниковъ того монастыря, зъ ей милостью

панею Раиною зъ Друзка Соколинскою Ольбрихтовою Раецкою—судиною земскою Троцкою, за апеляціею отъ декрету владу кгородского Троцкого, ино за приволаньемъ черезъ енерала сторонъ до права, отъ въ Бозѣ велебного отца Метрофана Зеневича—игумена Кронского, умоцованный его милости панъ Декаполитъ Малеевичъ, за мощью листовною правною собѣ до тое sprawy даною, становилъ, а ей милость пани Раецкая—судиная Троцкая, сама очевисто постановившисе, мощь до мовенья речи умоцованому своему пану Павлу Данилевичу устне зетила. За тымъ умоцованные обудвухъ, сторонъ поступуючи въ право, покладали и читали декретъ владу кгородского Троцкого, въ датѣ року сего тысяча шестьсотъ семого, мѣсеца Апрѣля шостого дня, съ которого выведечи неправности умоцованный отца Метрофана, игумена Кронского, повѣдилъ: Была справа тамъ у того владу кгородского Троцкого ей милости пани судиное зъ отцомъ Метрофаномъ Зеневичомъ—игуменомъ Кронскимъ и всими законниками монастыря Кронского, за двоима позовы о неучиненье досыть интерцизѣ на продажу имѣнья Стравиникъ—Бакишокъ даного, за тымъ о заруку, кгда тогды тамъ указываното, ижъ отецъ Метрофанъ—игумень Кронскій, не вѣдаючи о жадной фундаціи того мона-

стыра и тое маетности, яко тежъ безъ воли и вѣдомости старшихъ своихъ, то есть, его милости отца метрополиты Кіевского, не въ уніи будущою, и старшого монастыра светого Духа, у Вильни будущою, и иныхъ старшихъ до того належачихъ, яко тежъ и безъ вѣдомости братьи своей того монастыра Кронского, таковой торгъ о тую маетность зъ ей милостью пани Раецкою — судиною земскою Троцкою, учинивши, тую интерцизу наданье вѣчистого права на тую маетность далъ; о што на отца Метрофана протестацій колько отъ братьи отцовъ законниковъ Кронскихъ монастыровъ починены, зъ розныхъ урадовъ выписами покладали и домовлено се, абы тотъ врадъ ихъ милости отцовъ законниковъ отъ такового контракту его отца Метрофана зъ ей милостью пани судиною на вѣчность увольнилъ. Нижли тотъ врадъ, неслухне тую справу судечи, заруку на немъ отцу Метрофану, семь тысячей золотыхъ польскихъ ей милости пани судиной водлугъ интерцизы всказавши, той интерцизѣ досить чинить наказалъ; зачимъ указавши то, ижъ отецъ Метрофанъ до проданья тое маетности позволенья жадного старшихъ (и братьи своей не мѣлъ, и того чинить не могъ, кгдажъ тая маетность большъ ніжъ семитысечей, але и колькунадцати тысячей золотыхъ стоить, скасованья тогды того декрету, а вольности отъ тое жалобы потребовалъ. А умоцованый ей милости пани Раецкое — судинное земское Троцкое, повѣдилъ: Слушне и правне тотъ врадъ тую справу судилъ, альбовемъ довожу того интерцизою его отца Метрофана, которую передъ нами покладалъ, въ датѣ року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Октебра шестьнадцатого дня, съ подписомъ руки его и

съ печатью конвенту ихъ, яко тежъ съ печатью и съ подписомъ руки его милости пана Яна Окгинского — каштеляна Мстиславского, сукцессора фундацыи того монастыра и тое маетности, ижъ отецъ Метрофанъ тую маетность съ позволеньемъ его милости отца Самуеля Шитика — Заленского, архимандрита Слуцкого, намѣстника въ Бозѣ превелебного его милости отца метрополиты Кіевского, не въ уніи будущою, старшого монастыра светого Духа у Вильни стоячого, и зъ позволеньемъ братьи своей законниковъ того монастыра Кронского, тую маетнось Стравиники за семь тысячей золотыхъ польскихъ ей милости пани Раецкой — судиной земскою Троцкой продавши, задатку тое суммы стокопъ грошей Литовскихъ до себе взялъ и водлугъ тое интерцизы право вѣчистое на тую маетность Стравиники справивши, признать мѣлъ, и листъ на подтверженье тое продажи его милости отца метрополиты Кіевского, не въ уніи, дать и печатарамъ того права продажного ихъ милости пановъ Окгинскихъ упросити мѣлъ, чому кгда досить не учинилъ, былъ о то позваный тамъ передъ тотъ врадъ о неучиненье досить той интерцизѣ и о заруки; тогды того врадъ слушне заруки на отцу Метрофанѣ Зеневичу семь тысячей золотыхъ польскихъ всказавши, той интерцизѣ досить чинить, то есть, право справивши и, яко се описалъ, листъ на подтверженье его милости отца метрополиты и вси справы, на тую маетность служачіе, дати и признать наказалъ, отъ чого и тутъ апелеція непотребне урощона есть. Зачимъ просилъ и домавалъ се, абыхмо мы судъ тотъ декретъ и тую интерцизу утвердивши, тому всему досить чинить, то есть, право справивши правное дали

и тутъ передъ собою признали, листъ его милости отца метрополиты на подтверждение того права дати и вси sprawy, листы, привилея и декретъ его королевской милости присуженья села Бузкганъ, до того имѣнья належачого, вернуть и оддати наказали. А такъ мы судъ, въ той справѣ велебного отца Метрофана Зеневича—игумена монастыра Кронского и всихъ законниковъ того монастыра, зъ ей милостью пани Реиною зъ Друцка Соколинскою Альбрихтовою Раецкою—судиною земскою Троцкою, за апеляціею отъ декрету владу кгородского Троцкого, въ которой справѣ зъ очевидного мовенья обѣюхъ сторонъ, ижъ се то показало, же маетность Стравиники помененый отецъ игумень монастыра Кронского зо всею братьею законниками того монастыра, за позволеньемъ старшихъ своихъ, ей милости пани судиной земской Троцкой за семь тысячей золотыхъ польскихъ на вѣчность продавши, интерцizioю своею листъ вѣчистый продажный зъ обязательствами и евикціею справивши, съ подписомъ руки своей и старшихъ тамошнего монастыра Кронского, упросивши печатарми ихъ милости пановъ Окгинскихъ, отъ которыхъ родичовъ тая маетность на тотъ монастырь Кронскій фундована есть, дати въ судѣ головномъ признати, sprawy всѣ на тую маетность служаціе, декретъ его королевское милости присуженья села Бузкганъ, листъ отца метрополиты Кіевского, не въ уніи будущо, позволение тое имѣнье продати ей милости пани судиной вернуть подъ зарукою семи тысячей золотыхъ описаль се. Чому кгда досыть не учиниль, за припозвомъ ей милости пани судиное владъ кгородскій Троцкій заруки на его милости отцу Метрофанѣ и законникахъ Кронскихъ всказавши, той интер-

цизѣ во всихъ пунктахъ, вышей менованныхъ, досыть чинити наказаль. Мы теды судъ тотъ декретъ владу кгородского Троцкого втвержанью тое интерцизы, яко слушный и правный, также и тую интерцизу во всемъ при mocy зоставуемъ и ствержаемъ, водлугъ которое абы отецъ Метрофанъ листъ вѣчистый порадне, зъ обязательствами правными и евикціею справивши, печатарами ихъ милости пановъ Окгинскихъ для тымъ варовнѣйшее певности упросиль и тотъ свой листъ тутъ передъ нами дня осьмнадцатого сего мѣсеца Іюля призналь и sprawy всѣ, на тое имѣнье Стравиники служаціе, и декретъ его королевское милости присуженья села Бузкганъ и листъ отца метрополиты на подтверждение того контракту ей милости пани судиной земской Троцкой, тогожъ часу при признанью вернулъ; а ее милость пани судиная тогожъ дня, по признанью листу и верненью тыхъ всихъ справъ, три тысячи копъ отцомъ законникомъ Кронскимъ абы оддала, наказуемъ; въ чомъ всемъ на спротивного троякіе заруки водлугъ важности речи закладаемъ, а отца Метрофана и всихъ законниковъ отъ заруки, декретомъ владу кгородского Троцкого всказаной, на сесь часъ вольныхъ чинимъ. А кгда день признанья того листу отъ насъ зложеный припаль, велебный въ Бозѣ отецъ Метрофанъ Зеневичъ, зъ отцами законниками монастыра Кронского, чинечи досыть наказови нашому, того листу ей милости пани судиной земской Троцкой, на вѣчность имѣнья Стравиникъ служацій, передъ насъ призналь и sprawy всѣ на туюжъ маетность служаціе вернулъ; а ей милость пани Раецкая тогожъ часу при тысячи копъ грошей Литовскихъ его милости отцу Зеневичу и ихъ милостямъ

отцомъ законникомъ монастыра Кронского, всю сполна оддала. Которая справа до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть записана, съ которыхъ и сесь выпись подъ печатью земскою воеводства Виленского ей милости пани Ольбрихтовой Раецкой, судинной земской Троцкой, есть выданъ. Писанъ у Вильни. У того экстракту при печати земской Виленской подписы рукъ теми словами: Mikołay z Ciechanowca Kiszka—kasztelan Trocki, starosta Wolkowyski, marszałek trybunalski; Daniel Bohusław—podstoli Upitski, deputat Wileński; Marcian Owsiany—stolnik y deputat Lidzki; Stanisław

Dawidowicz—Wilkomirski deputat; Andrzej Szostowicki—deputat woiewodztwa Brzeskiego; Mikołay Bulhak—deputat Mozyrski; Troian Tołoczko—deputat Grodzieński; Rafał Zygmunt Skorulski—podczaszy y deputat Kowieński; Theodor Kryżan Żukowski—podwoiewodzi y deputat Witepski; Енохъ Коленда—писарь трибунальскій. А коректа подъ подписами теми слова: скорикговаль Спертинъ. Который же тотъ экстрактъ, за подаемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актыкованъ и уписанъ.

1640 г. Мая 29 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 45.

43. Мировая сдѣлка между митрополитомъ Антоніемъ Селявой и Гаинскимъ старостой Хребтовичемъ о землевладѣніи.

По взаимному соглашенію митрополичьей юрисдикции съ владѣльцемъ имѣнія Ваки Хребтовичемъ были приглашены *пріятели*, которые объѣхали границы митрополичьего имѣнія, завѣщаннаго когда-то Огинскимъ Св.-Троицкой церкви и ут-

вержденнаго потомъ Сапѣгой, въ Троцкомъ по-вѣтъ, и составили протоколъ съ подробнымъ обозначеніемъ пограничныхъ примѣтъ имѣній сумежныхъ съ митрополичьимъ.

Roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego, miesiąca Kwietnia dziewiętnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny pierwszy ob-
ranemi, stanowszy personaliter u sądu in

composito iudicio plenipotent pan Jerzy Woytkiewicz opowiadał, pokładał y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał dokument, na rzecz w nim niżej wyrażoną, iasnie wielmożnemu w Bogu przewielebnemu imć xiędzu Zaleskiemu—metropolicie całej Rusi dany, służący y należący, który podając do akt prosił

nas sądu, aby był przyjęty y do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisany. Jakoż my sąd, przyiwszy a wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma: My niżej mianowane, iako užyci przyiaciele zobopolnie od iasnie wielmożnego imć xiędza Antoniego Sielawy—metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszytkiej Rusi pasterza, a od imć pana Adama Kazimierza Chreptowicza—starosty Haińskiego, na tenczas Wakę w possesyi trzymającego, na wyiazd užył nas ratione zamienionych y nadanych gruntów pomieszanych w szachownicach, do cerkwi w Wilnie fundowaney, quantum przez sławney pamięci Ogińskich przeczystey pannie Maryey zapisane, te grunty w szachownicach, a przez zeszlego sławney pamięci wielmożnego Thomasza Sapiehy, na Olszanach, sędziego Trockiego, przedtym y potym utwierdzone, w roku tysiąc sześćsetnym, iasnie wielmożnemu a w Bogu przewielebnemu zeszłemu świętey pamięci imć xiędzu admodum Pocielowi Ipaciuszowi—metropolicie Kiiowskiemu y wszytkiej Rusiey będącemu, na chwałę Bogu zawiedzione, leżące w wojewodztwie Trockim. po zeszłym Pocielu teraz na imć xiędza Sielawę—metropolitę successie spadłą, do której maiętności my u žyci przyiaciele gdy ziechali, podług prawa nadanego y inwentarza xiędza Pociela, a teraz służącego xiędzu Sielawie—metropolicie, na te grunty, na które grunty prawo zostaje u imć pana Kazimierza Chreptowicza—starosty Haińskiego, po zeszłym xiędzu Pocielu nieoswobodzone, we dwudziestu talerów twardych zatrzymane, a zatym za rewizyą, od imć pana Sapiehy zesłaney rewizyi do Waki przez Jakuba Pusłowskiego, w roku tysiąc sześćsetnym ośmnastym, grunty nadane, inwen-

tarzem przywłaszczone zostali; iednakże dochodząc tego, my przyiaciele wysadzeni, gdyśmy wyiechali: naprzód, z mostu na Wace stojącym, z Wilna iadąc po lewey stronie od samego gościńca Grodzieńskiego zaczynające się, z karczemką, z łąką, z sadzawkami pustemi y szachownicami gruntu, leżącego nad rzeką Waką, aż w górę, po prawey ręce od kościółka nadane grunty y łąki metropolitańskie ciągną się mimo ogrodników y mimo dwór aż ku mostowi metropolity na Wace stojącemu, który most przeszedzszy, tak po prawey stronie, iako y po lewey stronie, idąc prosto granicą, która dzieli grunt pana Chreptowicza y xiędza metropolity do Kienskiej drogi, do kopca Kińskiego, który dzieli granicę prosto przez drogę pod góry Ponarskie do kopców, a z tąd wróciwszy się zaś od kopca Kińskiego, prosto do rzeki Waki, którą rzekę przestąpiwszy, zaraz granica na Skierdzimy, na pole, metropolity granica dzieli, z obuch stron Waki przez Skierdzimy, grunty imć pana Franciszka Jsaykowskiego—referendarza y pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego; z Skierdzimów uroczyssza przychodzi granica w górę do kopca trzeciego, ciągnie do drogi do kopca, leżącego od włok, końcami leżących, pana Jsaykowskiego, z tamtąd prostą granicą od Antokola metropolity przyparta granica do ostatniego kopca, który dzieli grunt panów Masalskich y Chreptowicza, w prawo od Czarnoboli skończyło się tego wyiazdu, który iawnie y sprawiedliwie uznawszy my przyiaciele należące, xiędzu metropolicie należące przysądzili. Dat w Wace, roku tysiąc sześćset czterdziestego, Maia dwudziestego dziewiątego. U tego dokumentu przy pieczęci podpis rąk temi słowy: Gabryel Kimbar—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa

Litewskiego mp. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu Samuel Sieklucki ręką swą. Jako przytomny pieczętarz do tego pomiarkowania między ichmość, a od imię pana Kazimierza Chreptowicza—starosty Haińskiego, do tego listu o podpis uproszony, Samuel na Książyczach Hołowczyński—cho-

raży powiatu Orszańskiego. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu podpisał ręką swoją Kazimierz Zarzecki. Który dokument, za podaniem onego do akt przez wysz pomienioną osobę, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1642 г. Августа 6 дня.

Изъ книги № 27, за 1687 г., л. 1524.

44. Фундушова запись на основаніе православнаго Марковского монастыря въ Витебскѣ, данная Самуиломъ Огинскимъ и его супругою.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ сегого, мѣсеца Августа чотырнадцатого дня.

Передъ наши судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осьмдесятъ семый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Матей Стемпковскій, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальных подалъ копію выпи-су съ книгъ головныхъ трибунальных, у Вильни одправованныхъ, съ права вѣчисто-фундаційного, одъ въ Богу зошлыхъ вельможныхъ—его милости пана Льва Самуила Богдановича Окгинского—тивуна Троцкого и ей милости паней Зофіей Яновны Бѣлевичовны Окгинской—тивуновой Троцкой, въ Богу велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ законникомъ рекгулы святого Василія великаго монастыру Марковского,

въ воеводствѣ Витебскомъ лежачого, служачого, просечи, абы тая копія до книгъ головныхъ трибунальных была актыкована и уписана; которую уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Выпись съ книгъ головныхъ трибунальных, у Вильни одправованныхъ. Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ сорокъ второго, мѣсеца Августа двадцать сегого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ сорокъ второй обраными, постановившисе очевисто у суду вельможный его милость панъ Левъ Самуель Богдановичъ Окгинскій—тивунъ Троцкій, и пани мал-жонка его милости, вельможная ей милости пани Зофія Яновна Бѣлевичовна Окгинска—тивунова Троцка, *субъ фиде, гоноре етъ консуыенцыа Деумъ тестандо*, же

такую фундацію чинячи *де нова радице* зъ добръ своихъ власныхъ жадныхъ грошей ни одъ кого за оное не взявши, *сине улло кондиктамине, але ексъ пуро зело етз пропріа мере либералитате*, не чинечи *инз фравдемз* теперешней конституціи и права посполитого, листъ свой добровольный вѣчистый фундаційный записъ на добра, въ немъ ниже выраженные, въ Богу велебнымъ отцомъ чернцомъ, закону святаго Василія, не въ уніи зостаючимъ реліи кгрецкой, данный и належачій, признали и ку записанью до книгъ головныхъ трибунальных подали, просечи, абы тотъ листъ фундаційный записъ принять и до книгъ уписанъ былъ. Который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть: Я Левъ Самуель Бокгдановичъ Окгинскій—тивунъ Троцкій и я Зофія Яновна Бѣлевичовна—малжонка впродъ реченого его милости пана Окгинского - тивунина Троцкая, земяне его королевское милости воеводства Витебского, визнаваемъ и чинимъ явно симъ листомъ нашимъ, добровольнымъ фундаційнымъ вѣчистымъ записомъ, всимъ вобецъ и каждому зособна, кому бы о томъ вѣдать належало, теперь и на потомъ будущимъ людямъ, *субз фиде, гоноре етз консціенція Деумз теста-мурз*, же такую фундацію чинимъ *де нова радице* зъ добръ своихъ власныхъ, жадныхъ грошей за оные ни одъ кого не взявши, *сине улло кондиктамине, але ексъ пуро зело етз пропріа мере либералитате*, не чинечи *инз фравдемз* конституціей тысеча шестьсотъ тридцать пятого року и права посполитого, маючи мы имѣнье наше правомъ вѣчистымъ одъ земянъ его королевское милости воеводства Витебского, одну часть одъ пана Яна Киселя

Загоранского и пани малжонки его, пани Зофіей Пицчанки и другую часть одъ пана Мартина Шидловского и пани малжонки его паней Марины Згаевское, нибытые названные Марковскіе, не подалеку замковъ и мѣста Витебского у низъ рѣки надъ самою рѣкою Двиною лежаціе, гдѣ перво сего церковь черезъ пана Киселя поставлена была, а теперь черезъ насъ самихъ большая новая церковь и монастырь заложенный есть, до которыхъ то церкви и монастыря одъ старшихъ и зверхнѣйшихъ пастырей реліи нашей старожитное греческое, а не уитовъ, мяновите въ Богу велебного преосвященного его милости Петра Могилы, митрополиты Кіевского, Галицкого и всея Руси, для одправованья хвалы Божое, Елисей игумень и зъ другою братею законниками, за жаданьемъ и потребованьемъ нашимъ зосланный есть. А такъ мы не зъ жадного примушенья, ани зъ намовы чіея, одно сами по своей доброй воли, вѣдаючи то, ижъ тая маетность одъ другихъ маетностей нашихъ намъ незручна и далеко одлегла, погледаючи на то, ижъ тамъ отецъ игумень зъ братею своею спокойного выхованья, яко на станъ ихъ законный належить, мѣть не могутъ, намъ для пріѣзду нашего и для одправованья набоженства потребный есть и, хотячи оныхъ хутливыхъ и способнѣйшихъ до хвалы Божое мѣть и абы въ той маетности и монастыру нашома на вси потомные часы хвала Божая ширила и уставичне молитвы за насъ и потомки наши одправованы быть могли; теды заживаючи въ томъ права посполитого и вольности наше шляхецкое, тымъ листомъ добровольнымъ записомъ нашимъ даемъ, даруемъ и на вѣчные часы записуемъ тую

всю маетность нашу Марковскую обѣ-двѣ части, зъ церквями, зъ монастыромъ, зъ дворомъ одъ пана Шидловского, гдѣ онъ самъ мѣшкалъ, зъ гумномъ, съ пашнями дворными и до монастыря приналежащими, зъ сады и города, съ поли погнойными, оромыми и неоромыми, зъ боры, гаи, дубровами, зъ рѣками и рѣчками, зъ ловы рыбными, пташинными и звѣринными, зо всимъ навсе, яко се вси тые обѣдвѣ части сами въ собѣ, въ границахъ, пожиткахъ и обиходѣхъ своихъ мѣли и теперь мають, ничого на себе самыхъ и потомковъ, близкихъ, кривныхъ, повинныхъ нашихъ намнѣйшее части кгрунтовъ и некоторыхъ пожитковъ не выймучи, ани зоставуючи, все огуломъ и въздоймомъ, на выхованья вышмененному игумену, теперешнему и по нимъ наступуючимъ зъ брати ихъ законникомъ релии старожитное греческое, подъ послушенствомъ светѣйшого вселенского патріарха Константинопольского и одъ него намъ звыклымъ порядкомъ стародавнымъ преосвященнымъ митрополитомъ Кіевскимъ, Галицкимъ и всея Руси будучимъ, такимъ порядкомъ даемъ и записуемъ: ижъ если бы панъ Богъ смерть на теперешного отца игумена Марковского допустить рачилъ, теды другіе отцы законники, чернцы тогожъ монастыра, зъ нами яко фундаторами и зъ другими братьею шляхтою того воеводства Витебского и зъ инными людьми добрыми тоежъ релии старожитной греческое, съ тогожъ монастыра законника на тотъ станъ игуменскій годного и потомъ завсегда, яко мы, такъ и потомки наши релии старожитной греческой оберать и подавать маемъ и мають; а ихъ милости теперешніе его милости отецъ

митрополита и по нимъ другіе митрополиты тоежъ релии наше старожитное греческое, одъ светѣйшого патріарха Константинопольского будучіе, тыхъ таковыхъ игуменовъ на тотъ столецъ игуменскій подавать и благославить мають, а жадной перешкоды, преказы въ той маетности, въ пожиткахъ, въ монастыру имъ игуменомъ и другимъ законникомъ чинить, ани инымъ способомъ порядку иншого, ани подаванья одъ себе иншого игумена и въ нивчомъ некоторое одмѣны чинить не мають, и отецъ игумень зъ братьею своею справовати се и заховати въ томъ монастырѣ порядкомъ общежительнымъ, водлугъ светого Василія великого мають. А гдѣ бы се то показало, чого Боже уховай, жебы который отецъ игумень одъ тое релии нашей старожитной греческой одступилъ, а до уніатской, яко се теперь вынайдуеть, або какое инное приступилъ, теды таковой одступца, не только одъ отца митрополиты, але одъ насъ самыхъ фундаторовъ, за згодою всее брати законниковъ тогожъ монастыра Марковского, одлученъ и декградованъ быти маеть, а на тое мѣйсце иншій, водлугъ вышшого порядку альбо паракграфу, обранъ и поданъ быти маеть и ужо не мы, але отецъ игумень зъ братьею своею за отцовъ нашихъ пана Киселя, пана Шидловского и малжонокъ ихъ водлугъ права до заступованья и евикціей препозывать мають. Якожъ вжо есьмо тые обѣдвѣ части, альбо тую маетность нашу Марковскую, яко се вышей поменило, въ моцъ, въ держанье и въ спокойное уживанье вравовне черезъ генерала теперешному отцу игумену и брати его подали, и всѣ sprawy певные, купли граничные до тое маетности належаціе,

до рукъ его милости отца игумена отда-
ли и тые всѣ права на него вляли и симъ
листомъ нашимъ влеваемъ, и вжо отъ се-
го часу и даты, въ семъ листу поме-
неномъ, не мы, але отецъ игумень тое
маетности Марковское самъ и зъ братьею
своею всякихъ пожитковъ на себе ужи-
вать мають. Вольни будутъ церковь, мо-
настырь будовать, дворъ ставить, пашни
пахати, ставы, млыны, сажавки копати,
подданныхъ осажати, судити и оными рон-
дити, винныхъ водле выступку карати,
всимъ водлугъ воли и найтѣпшого пожит-
ку своего вшелякихъ пожитковъ вынай-
дуючи и прибавляючи на монастырь, на
себе и на пожитокъ свой оборачати. А
мы сами и по насъ потомки, кривные, близ-
кіе нашіе, нѣкимъ способомъ въ томъ
держенью и спокойномъ уживанью отца
игумена и братьи его, въ кгрунтахъ, у
подданныхъ и ни въ которыхъ пожиткахъ,
жадное перешкоды и переказы чинить не
мають и овшемъ одъ потомковъ, близкихъ
кривныхъ, повиноватыхъ нашихъ, если бы
хто якую кривду, шкodu и переказу въ
подданныхъ, до той маетности нашей на-
лежащихъ, въ кгрунтахъ, пожиткахъ, въ
монастырю имъ отцу игумену и братьи
его чинить, альбо до права позывать хо-
тѣлъ, и якобы кольвекъ, хтожъ кольвекъ
претекстъ до той фундацыи нашей и при-
ступъ собе яковый слалъ; тогда о то все
мы сами, отца игумена и братью его вез-
дѣ у каждого суду и владу заступовать,
боронить до животовъ нашихъ, а по жи-
вотахъ нашихъ и потомки наши тоежъ
рели старожитное греческое подъ зару-
кою, въ правѣ посполитымъ описаною,
маеть и мають. И на томъ я Левъ Са-
муель Окгинскій—тивунъ Троцкій и я Зо-

фія Бѣлевичовна, малжонкове, дали есьмо
сесь нашъ добровольный вѣчистый фун-
даційный листъ, записъ, подъ печатями
и съ подписами рукъ нашихъ, также
подъ печатями и съ подписами рукъ ихъ
милостей пановъ пріятелей, меновите его
милости пана Андрея Радиминского—
стольника Жомойтского, его милости пана
Дадзибокга Фронцкевича Радзиминского,
его милости пана Петра Подлецкого, ко-
торые ихъ милости, за устною и очевистою
прозьбою нашою, печати свое приложивши
и руки подписать рачили. Писанъ у Виль-
ни, року тысяча шестьсотъ чотырдесять
второго, мѣсеца Августа шостого дня. У
того листу при печатяхъ подписъ рукъ
тыми словы: Samuel Ogiński—ciwun Troc-
ki ręką swą; Zophia Bilewiczowna Ogiń-
ska ręką swą. Pieczętarz od obu osób, ust-
nie proszony, przy pieczęci swej ręką mo-
ią podpisałem: Andrzej Radziwiński—stol-
nik Żmuydzki. Ustnie proszony pieczętarz
do tego zapisu Dadzibog Fronckiewicz Ra-
dziwiński. Proszony pieczętarz do tego listu
zapisu Piotr Podlecki ręką swą. Который
же тотъ листъ фундаційный записъ, за
устнымъ и очевистымъ особъ верху мене-
ныхъ признаньемъ, до книгъ головныхъ
трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть
уписанъ.—Съ которыхъ и сесь выписъ,
подъ печатью земскою воеводства Вилен-
ского въ Богу велебному его милости от-
цу Елисею—игумену монастыря Марков-
ского Витебского и цалому конвентови
братьи того монастыря есть выданъ. Пи-
санъ у Вильни. У тые копіи подписы
рукъ тыми словы: Samuel Komorowski—
podczaszy Wilkomirski, marszałek trybunal-
ski. Марціанъ Воловичъ писарь. А коректа
тыми словы: скорикговаль Тараевичъ. Ко-

торый же тотъ документъ, за подашемъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
оного черезъ особу верху мененую до актъ, вѣчистыхъ есть актыкованъ и уписанъ.

1643 г. Мая 5 дня.

Изъ книги № 125, за 1759—1760 г., л. 644.

45. Дарственная запись отъ Метиславскаго подкоморія Стеткевича Баркалабов-
скому православному женскому монастырю на огородный плацъ.

Roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego, miesiąca Februarii dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym pięćdziesiątym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron imć pan Theodor Szyszkowski—strażnik Piński, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym oryginale ad acta podał ekstrakt dokumentu, od wielmożnego imci pana Bohdana Wilhelmowicza Stetkiewicza, podkomorzego Mścisławskiego, na rzecz w nim exprymowaną, wielebnym pannom dyzunitkom monasteru Warkałabowskiego danego, y ad acta xiąg mieyskich Mohylowskich podanego, ac ex iisdem actis wydany in rem et partem tymże wielebnym pannom dyzunitkom monasteru Warkałabowskiego sł-

żący y należący, który podaiąc do akt, prosił nas sądu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, ażeby pomienionego dokumentu ekstrakt ze wszytką w nim exprymowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyiwszy, w xięgi wieczyste de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy. Którego ekstraktu tenor sequitur estque talis.

Extrakt z akt mieyskich Mohylowskich prawa maydeburskiego, roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego, miesiąca Januarii dziewiętnastego dnia. Na urzędzie maydeburyi iego królewskiej mości Mohylowskiej comparendo personaliter w Bogu wielebna imci panna Apolinarya Korobankowna—ihumenia monasteru Barkałabowskiego, dokument cum tota eius sonantia ad acticandum do akt mieyskich Mohylowskich

podala, cuius tenor sequitur et est talis. Богданъ Вильгельмовичъ Стеткевичъ, подкоморій Мстиславскій, вѣдомо чиню тымъ моимъ писаньемъ такъ теперъ будучимъ, яко и по мнѣ наступуючимъ, ижъ я видячи худость грунту паненъ Баркалобовскихъ, мною уфундованыхъ, за упрощеньемъ оныхъ, придалемъ плацъ на огородъ за Ревячкою по лѣвой руцѣ на Саващенцѣ, которого онымъ подавши обовязкомъ фундушовымъ варую, абы жаденъ не важилъ се онымъ перешкоды чинити, такъ теперъ, яко и по мнѣ наступуючимъ; що для лѣпшой вѣры и певности далемъ скриптъ мой зъ подписомъ руки моею власною и притисненьемъ звыклой печати. Писанъ въ дворѣ Баркалобовскомъ, року тысяча шестьсотъ сорокъ третьего, мѣсеца Мая пятого двя. U tego dokumentu, przy pieczęci na laku czerwonym, podpis ręki temi słowy: Stetkiewicz Bohdan — podkomorzy Mścislawski manu propria. Któryż to dokument, za podaniem przez wyż mianowaną osobę do akt maydeburyi Mohylowskiej, iest

przyjęty y od słowa do słowa wpisany, z których y ten ekstrakt pod pieczęcią mieyską z podpisem rąk pana wóyty y pisarza mieyskich w Bogu wielebney ieymci pannie Korobankownie — ihumeni Barkalabowskiej, anno, mense et die ut supra iest wydany. U tego extractu, przy pieczęci mieyskiej miasta iego królewskiej mości Mohylowskiej na czerwonym opłatku wyciśnionej, podpis rąk wóyty y pisarza maydeburskich Mohylowskich, tudzież korrekta następującemi wyrażają się słowy: Stefan Korobanko—wóyt miasta iego królewskiej mości Mohylowa; Jan Jaroszewski—pisarz maydeburyi Mohilowskiej. Correctum cum actis. Który to takowy ekstrakt, za podaniem one-go przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym oryginale idque przez imci pana Theodora Szyszkowskiego, strażnika Pińskiego, do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, w Mińsku expedyowanych, przyjęty y wpisany.

1646 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г. л. 87.

46. Ассесорскій декретъ Альбрехта Радивиля по спорному дѣлу о землѣ между Пинскимъ женскимъ монастыремъ и сосѣдными крестьянами села Ститичева.

По жалобѣ монахинь Пинскаго женскаго Варваринскаго монастыря на Ститичевскихъ крестьянъ о захватѣ ими монастырской земли, канцлеръ в. кн. Литовскаго Альбрехтъ Радивиль посмалъ на спорное мѣсто своихъ комиссаровъ и издалъ слѣдующій декретъ: Ститичевскіе крестьяне завладѣли островомъ Муравицкимъ въ Большомъ болотѣ самовластно и занимались разработкой земли; когда возникъ по этому дѣлу споръ у землянъ

Головокъ съ крестьянами, то комиссары признали землю помѣщичьей, принадлежащею къ имѣнію Завидчичамъ; крестьяне выпросили для себя только право имѣть на островѣ пастбища и валежникъ, не трогая бортовыхъ деревъ и кремовъ. Такъ какъ Завидчичи перешли къ монахинямъ, то Радивиль утверждаетъ за ними и право владѣнія островомъ.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Stefan Koszecki — starosta Morowicki, opowiadał, prezentował et ad acta podał dekret assesorski między ichmość pannami bazyliankami konwentu Pińskiego z poddanemi iego królewskiej mości starostwa Pińskiego ferowany, na rzecz w nim wyrażoną, in rem et partem tychże w Bogu wielebnych ichmość panien bazylianek konwentu Pińskiego służący y należący, który podaiąc do akt prosił nas sądu, aby pomieniony dekret ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Albrycht Stanisław Radziwił, xiąże na Olyce y Nieswiżu, kanclerz wielkiego xięstwa Litewskiego, Piński, Kowieński, Gniewski, Tucholski, Wieloński, Dawgowski y Gieranowski dzierzawca, oznaymuiemy tym listem dekretem naszym: Odprawowała się przed nami daty niżej pisaney sprawa w Bodze przewielebney ieymość panny Eufrozyny Tryznianki—ihumienii y wszystkiego konwentu monastera panieńskiego zakonu świętego Bazylego, przy cerkwi założenia świętej Barbary w Pińsku będącego, tudzież y uczestników ichmościów, to iest, wielmożnych p. Romana Hołowka, pani Cypryanowey Lebiedziewskiej y pana Andrzeia Dubienieckiego, z poddanemi iego królewskiej mości starostwa Pińskiego sioła Stytyczowa, z wszystką wsią, o różnicę,

o przerobienie gruntów we własności majątności aktorów Zawideckiej w ostrowie Murowickim, przez poddanych Stytyczowskich stała. W której sprawie za zesłaniem naszym komissarze ww. ichmość pp. Adam Brzeski—stolnik y podstarości, p. Filip Godebski — pisarz, urzędnicy ziemscy Pińscy, zjeżdżali na tę różnicę, gdzie wysłuchawszy obudwuch stron mów, kontrowersyi, spraw, dokumentów, świadectw, termin stronom złożywszy, na terminie niniejszym dnia dwudziestego Oktobra, roku terazniejszego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego, za przypożwem poddanych Stytyczowskich do skutecznej w tej sprawie rozprawy obiedwie strony: tak od ieymość pani ihumienii plenipotent pan Łukasz Kopieć, a uczestnicy p. Hołowka, sami aktorowie, iako też y pozwani sami stanowili się. Gdzie za uczynieniem przez pomienionych panów kommissarzów przed nami relacyi, wyiazdu ich na tę różnicę sprawy dawney z listu kommissarskiego, że ieszcze roku tysiąc pięćset pięćdziesiąt siódmego, Maia siódmego dnia, za zesłaniem od swiętobliwey pamięci krolowej ieymość Bony, kommissarze osoby zacne, na też różnicę między poddanymi Stytyczewskimi dobrami, starostwa Pińskiego, a między dobrami panów Hołówek ziemskimi wyjeżdżali, z którego to listu pokazało się: że to przed tym ieszcze granica między dobrami siola Zawidczyc y Stytyczowem poczowszy od pięty od Pieszczanego brodu, smugą na Czarno łożę, zajmując ten ostrów Murowicki wszytek do Zawidczyc, a idąc daley prostym trybem aż do błota Wielkiego, które błoto aż pod Pińsk podchodzi, założona była; a tylko ci poddani Stytyczowskie w tym ostrowie Murowickim szeregulne popasami, wiazdem po drwa, polozie, także drzewa mieć wstępowali się y gra-

nicę sobie, iako y teraz pretendują do tego Pieszczanego brodu, rzeką Stawiską na młynek y brod Zawidecki do błota Wielkiego mianowali. Więc ci panowie komisarze, przy prawach y przy świadectwach bliższych panów Hołówek do przysięgi na tey granice uznawszy, za przysięgą ich tę gracę, poczowszy od Pieszczanego brodu, Smugą na Czarno łożę, zajmując do Zawidczyc ten ostrow Murowicki prosto aż do błota Wielkiego założyli, a żadnego w niczym wstępu Stytyczowcom do tego ostrowa Murowickiego, którego poddani Stytyczowscy teraz Medwieżym nazywają, nie uznali byli. Więc na terminie wykonania przysięgi ci poddani z panami Hołowkami zgodzili się y bez przysięgi tę granicę poddani Stytyczowskie przyiowszy, ten ostrow Murowicki, z gruntem, z drzewem bartnym y ze wszystkim panom Hołowkom przyznali, a panowie Hołownowie poddanym Stytyczowskim, sposobem sąsiedzkim, pozwolili tylko popasy w tym ostrowie do młynka Zawideckiego mieć, warując, że do pewnego czasu, aby w zbożu y sianożęciach Zawideckich popasami szkody nie czynili. Do tego pozwolili w tymże ostrowie tym poddanym Stytyczewskim chróstu, a kłodę drzewa leżącego, a nie więcej brać, ale drzewa bartnego, kremów y wszelakiego drzewa stojącego brać, także gruntów żadnych Stytyczowcom w tym ostrowie za granicą mieć zabroniono, iako to szeroce w tey komissyi jest opisano, która komissya przed unią lat dwanastą stanęła. Po której komissyi lat ośmdziesiąt panowie Hołownowie—dziedzice majątności Zawidczyc, za różnych starostw Pińskich, antecessorów naszych, dzierżącemi tego ostrowa gruntów spokojnie byli y im tylko panom Zawideckim tam w tym ostrowie, tak drzewa bartne, grunty,

sianożęci przerabiać y wszelakie pożytki mieć należało, a Stytyczowscy, iako żadnych gruntów w tym ostrowie za tą pomienioną granicą nie mieli, tak mieć, rozrabiać nie mogli; iakoż y w rejestrach dawnych y terazniejszych starostwa Pińskiego, aby iakie grunty Stytyczewcy w tym ostrowie mieli nie masz, ale ci poddani Stytyczewscy od lat kilkunastu niesłusznie w tym ostrowie Murawickim y Medweżym gruntu poprzerabiawszy, a oddawszy pisarzom naszym za dwoie do rejestrów nowo y to kilką a nie wszystką wieś wpisali się. Baczając tedy to, że ta komissya przed unią kilkunastu lat y na koronacyi terazniejszego króla imci Władysława czwartego confirmowana iest, a konstytucyą też na unii y statutem wszystkie kommissye, zamiany, frymarki są confirmowane y warowane, że kto kolwiek co przed unią trzymał, tak każdy przy dzierżeniu wiecznym zostawać ma; z tych tedy wszystkich przyczyn tę komissyą z datą wyż wyrażoną y granicę tę założoną we wszystkim approbujemy, a ten ostrów Murawicki y Medweży, ze wszystkimi gruntami, niwami, przerobkami, z drzewem bartnym y niebartnym, sianożęciami y ze wszystkimi y wszelakimi iego pożytkami y przynależnościami, nie wyimując żadnych gruntów, nowin y należności Stytyczowcom, krom co tylko popasów według kommissii tamtey do Zawideczyc, maiętności monastera przy cerkwi założenia świętej Barbary w Pińsku będącego ichmć pannom zakonu świętego Bazylego greckiey religii, w unii świętej będącym, także y częstnikom ichmościom Zawideckim na wieczność

przysadzamy; a poddani Stytyczowskie w tym ostrowie żadnych gruntów zajmować, granice przechodzić nie mają, oprócz popasów y to do pewnego czasu, iako w tey kommissyi wyrażono, do świętego Jerzego ruskiego święta, a w iesieni po zięciu y sprzątnieniu zboża, iednak aby szkody w zbożu, w sianożęciach Stytyczowcy Zawideczanom nie czynili. W czym wszystkim zaruki sto kop groszy, połowicę na zamek, a połowicę stronie żalobney zakładamy. Iakoż ww. p. Adam Brzescki—stolnik y pan Filon Godebski—pisarz, urzędnicy ziemscy Pińscy, będąc powtórę od nas zesłanemi, tę granicę poczowszy od Pieszczanego brodu, smułą tą w kommissyi opisaną, idąc na Czarną łożę mimo Stare-sieliszcze Stytyczowskie, aż do błota Wielkiego, które pod Pińsk idzie, ponowili, kopcami osypali y dostatecznie ograniczyli, a na dalsze ugruntowanie y umocnienie tego dekretu naszego o approbacyą iego królewskiej mości starać się pozwalamy. Na co dajemy ten nasz dekret, do którego przy podpisie ręki naszej pieczęć naszą przycisnąć rozkazaliśmy. Pisan w zamku Pińskim, dnia dwudziestego Pazdziernika, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego. U tego dekretu, przy pieczęci, podpis iaśnieoświeconego kanclerza his exprimitur verbis: Albrycht Stanisław Radziwiłł, kanclerz wielkiego xięstwa Litewskiego mp. Który to takowy assessorski dekret, za podaniem onego przez wyż wyrażonego partrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1646 г. Декабря 17 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 113.

47. Привилегія короля Владислава IV, подтверждающая декретъ Пинскаго старосты Альбрехта князя Радивиля, данный Пинскому женскому монастырю на право владѣнія спорной землей.

Король Владиславъ IV настоящимъ декретомъ утверждаетъ постановление Пинскаго старосты Альбрехта Радивиля по поводу спорной земли между королевскими крестьянами съ одной стороны, и женскимъ монастыремъ и разными земьями съ

другой. На основаніи этого декрета королевскіе крестьяне села Ститичева были устранены отъ правовладѣнія островомъ Муравицкимъ, находящимся въ большомъ Пинскомъ болотѣ; имъ предоставлены были на островѣ только пастбища.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Gideon Jeleński—podczaszy Mozyrski, opowiadał, prezentował et ad acta podał przywiley konfirmacyiny nayiaśnieyszego króla imci Władysława czwartego, na rzecz w nim wyrażoną imć pannom bazyliankom konwentu Pińskiego, z kancelaryi wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego wydany, in rem et partem tymże ichmościom pannom bazyliankom służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, aby pomieniony przywiley konfirmacyiny, ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowskiy w xięgi de verbo ad ver-

bum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Władysław czwarty, z Bożej łaski król polski, i t. d. Oznaymuujemy tym listem naszym, komu to wiedzieć należy. Pokładany był przed nami dekret pod pieczęcią y podpisem ręki w. Albrychta Stanisława Radziwiła, xiążęcia na Olyce y Nieswiżu, kanclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, Pińskiego, Gniewskiego, Tucholskiego, Gieranowskiego, Lipniskiego starosty, Kowieńskiego, Wieleńskiego, Dawgowskiego y Przelayskiego dzierzawcy naszego, de data w zamku Pińskim roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego, miesiąca Oktobra dwudziestego dnia między wielebną panną Eufrozyną Tryznianką—ihumienia y wszytkim konwentem monastyru panieńskiego zakonu świętego Bazylego przy cerkwi założenia świętey Barbary w Pińsku, in unione sancta z kościołem rzymskim będącego, y uczestnikami ich, urodzonym Romanem Hołowką, Cypryano-

wą Lebedziowską y Andrzeiem Dubienickim z iedney, a z drugiey strony miedzy poddanemi naszymi starostwa Pińskiego siola Stytyczowa o przerobienie gruntów we własnym majątności aktorów Zawideckiey ostrowie Murawickim przez poddanych Stytyczowskich stałe, z oczewistej rozprawy uczyniony. Którym to dekretem swoim w. kanclerz wielki wielkiego xięstwa Litewskiego, starosta nasz Piński, po wysłaniu komissarzów urodzonych Adama Brzeskiego stolnika y podstarościego, Filona Godebskiego — pisarza ziemskiego, urzędników Pińskich, na miejsce różnicom podległe, za pokazaniem od aktorów komissyi, przed unią odprawowaney, one przy mocy zachowawszy, ostrów Murawicki y Medweżę ze wszystkimi przynależnościami y pożytkami do Zawideczyc, majątności pomienionego monastyrza panieńskiego Pińskiego y uczestników wyżej wyrażonych wiecznością przyśadził y granicę przez komissarzów zwyż mianowanych, poczowszy od Pieszczanego brodu, smułą komissyi dawney opisaną, idąc na Czarnołozę, mimo stare sieliszcze Stytyczowskie, aż do błota Wielkiego, które pod Pińsk idzie, ponowił y kopcami zasypał, a poddanym naszym Stytyczowskim tylko wolne popasy w tym tam ostrowie podług przerzeczoney komissyi na wiosnę do ś. Jerzego ruskiego, a w iesieni po sprzątaniu zboża, zareki sto kop litewskich, aby szkod nie czynili założywszy, zostawił. Wniesiona zatym była do nas prośba od wielebnych panien zakonnych zwyż rzeczonego klasztoru Pińskiego y od uczestników ich, abyśmy takowy dekret auctoritate nostra regia approbowali, stwierdzili y umocnili. My tedy, za intercessyą niektó-

rych panów rad y urzędników naszych dwornych, do tey ich łaskawie skłoniwszy się prośby, zwyż mianowany dekret w. kanclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, starosty naszego Pińskiego, bacząc bydz słuszny y prawny, vigore komissyi przed unią odprawowaney uczyniony, we wszystkich onego punktach, kondycyach, klauzulach y paragrafach, iakoby tu słowo w słowo wpisany był, mocą y powagą naszą królewską approbuemy, stwierdzamy y umacniamy na wszystkie przyszłe wieczne czasy. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dań w Warszawie, dnia siedmnastego miesiąca Decembra, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego, panowania królestw naszych polskiego czternastego, a szwedzkiego piętnastego roku. U tego przywileju konfirmacyinego, przy pieczęci wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki nayiaśnieyszego króla imci, także konnotacya y podpis wielmożnego imć pana referendarza y pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego his exprimuntur verbis: Vladislaus xex. Konfirmacya dekretu w. kanclerza wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, starosty Pińskiego, miedzy dobrami monastyrza panieńskiego Pińskiego siola Stytyczów uczynionego: Franciszek Jsaykowski—referendarz y pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to takowy konfirmacyiny przywilej, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1648 г. Января 30 дня.

Изъ книги № 62, за 1717 г., л. 1029—1032.

48. Фундушова запись отъ Григорія Володковича Грозовскому православному монастырю на имѣніе Новый Дворъ.

Землянинъ Пинскаго повѣта, владѣтель имѣнія Грозова, Володковичъ, для поддержанія древней православной вѣры основалъ въ своемъ имѣніи Грозовъ же монастырь; на содержаніе монаховъ онъ записываетъ два отдѣльных участка земли,

изъ которыхъ состояло имѣніе его Новый Дворъ, купленное у двухъ помѣщиковъ Щепы и Маскевича. Монастырь и имѣніе онъ подчиняетъ вѣдѣнію Виленскаго Св. Духовскаго монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Augusta dwunastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny siedmnasty obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron imć pan Michał Kopeć — podczaszy Oszmiański, prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał ekstrakt ziemski Piński przy samym oryginalu zapisu wieczystego, od zeszłego w Bogu imci pana Hrehorego Wołodkiewicza w Bogu wielebnym ichmościom oycom bazylianom Hrozowskim danego, a teraz w Bogu wielebnemu imci oyцу Łaryonowi Sawiczowi — ihumenowi Nowodworskiemu y wszystkim ichmościom oycom bazylianom Nowodworskim służącego, prosząc, aby był przyjęty y do xiąg wpisany. Jakoż my sąd mianowany zapis oglądawszy do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpi-

sać roskazaliśmy; który de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Выписъ съ книгъ судовыхъ земскихъ повѣту Пинскаго. Лѣта отъ naroженья Сына Божого тысяча шестьсотъ сорокъ осьмого, мѣсяца Генвара тридцать первого дня. На рокахъ судовыхъ земскихъ о трехъ кролахъ римскомъ святѣ припалыхъ и въ Пинску судовне отправованныхъ, передъ нами Владиславомъ Протасовичемъ — судьей, Филономъ Кгодебскимъ — подсудкомъ а Казимеромъ Войною — писаромъ, вradниками судовыми земскими повѣту Пинскаго, постановившисе очевисто его милость панъ Грегорей Володковичъ, положивши листъ добровольный вѣчистый запись свой, отцомъ законникомъ монастыря Грозова, на речъ, въ томъ листѣ описанную, даный и служацій, которого во всемъ устнымъ и очевистымъ сознаньемъ своимъ ствердивши, просиль, абы тотъ листъ его милости принять и

до книгъ земскихъ повѣту Пинского уписанъ былъ. Мы врадѣ, того листу огледавши и читаного выслушавши, до книгъ уписать есмы велѣли, и слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Hrehory Wołodkowicz—ziemianin iego kr. mości woiewodztwa Nowogrodzkiego, powiatu Pińskiego, zeznawam y wiadomo czynię tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, przywodząc to do wiadomości koźdemu, komu by o tym wiedzieć należało, teraz y na potym będącym ludziom: iż mając ia w spokojnym dzierzeniu moim imienie moje, y pana Heliasza Szczepy—ziemianina ikmci powiatu Pińskiego, na wieczność kupione, włok pięć z poddanemi przy wsi Nowym Dworze, w powiecie Pińskim leżącego, z gruntami pasznemi y na pasznie zgodnemi, z sianożęciami popławnemi y błotnymi, z ieziorom przy teyże wsi Nowym Dworze będącym, z wolnym łowieniem ryb niewodem, iako zdawna przodkowie pp. Szczepów y oni sami y iam sam zażywał, z borami, lasami, dąbrowami, nowinami, a zgoła wszelkiemi gruntami, suchemi y wodnemi, z rzeczkami, błotami, bagnami, s poddanemi, na tych pięciu włokach będącemi, z ich służbami, y powinnościami, z czynszami, z danią miodową, z drzewem bartnym y na barci zgodnymi, a zgoła ze wszelakiemi pożytkami poddanych, ieziora, z łowieniem ryb y wionów, z łowy zwierzynnemi, ptaszemi, z gony bobrowemi, cokolwiek z dawnych czasów do tych pięciu włok do pana Heliasza Szczepy, przeze mnie na wieczność kupione, należało y należy, nie a nie namnieyszych pożytków nie wyimuiąc, ani na kogo nie zostawuiąc, z dobrej woli moiej, na chwałę Bożą prawem wieczystym, a nieodzownym

na monaster, w majątności moiej oyczystey w imieniu moim Hrozowie, w woiewodztwie Nowogrodskim leżącym, gdzie ciała przodków y rodziców moich leżą, zapisuię y zakonnikom w tym monasterze w dzierżenie wieczyste podaie, y zaraz od daty tego zapisu mego urzędownie do possessyi tam mieszkaiącym zakonnikom, pod posłuszeństwom starszego naszego w wierze starożytney ruskiej, nie w unii będącym, podaie y zapisuię, waruiąc to tymże zapisem: że ten monastyr mój Hrozowski, iakom ony zapisami memi pierwszemi pod władzę y obronę poddał pod monaster bractwa Wileńskiego świętego Ducha, tak y teraz z tymi dobrami poddaie y zapisuię. Wolni będą pomienieni zakonnicy, w tym monasterze mieszkaiący, tymi poddanemi rządzić y pożytki wszelakie na siebie wybierać, iakoby porządniey chwała naywysszemu Panu Bogu od zakonników, w tym monasterze mieszkaiących, była oddana, a za mnie grzesznego Pana Boga prosili. Osobliwie w tym że imieniu moim Nowym Dworze, w powiecie Pińskim będącym, com też kupił na wieczność u iegomości pana Dadziboga Maskiewicza — sędzica ziemskiego Pinskiogo, poddanych z gruntami dwornemi y poddanemi będącemi za wszelaką władzą y państwem y s pożytkami wszelakiemi, w liście przedaźnym mnie od imci pana Maskiewicza danym opisanemi y wyrażonemi, z budowaniem dwornym y przysiedleniem, z sadami, ogrodami y z wolnym łowieniem ryb w tym że iezierze Nowodworskim niewodami, y ze wszelkiemi przynależnościami y pożytkami tey majątności; tedy tę majątność moją Nowy Dwór, od pana Maskiewicza przeze mnie wiecznością nabytą, do żywota mego przy sobie w

dzierzeniu moim z zażywaniem wszelakich pożytków zostawuję, a po żywocie moim to imienie Nowy Dwór, z tym wszystkim, iakom u pana Maskiewicza kupił, z poddanymi y s pożytkami, z nich przychodzącemi, zapisuję imci panu Wołodkowiczowi—pisarzowi ziemskiemu Mińskiemu, synowcowi moiemu prawem dożywotnym. Ma y wolen będzie iegomość pan pisarz ziemski wojewodztwa Mińskiego zaraz po żywocie moim tę majątność moię Nowy-Dwór do posesysi swej wzięwszy, tego imienia z poddanemi y ze wszelkimi pożytkami spokojnie zażywać aż do żywota swego, a po żywocie imci te imienie Nowy-Dwór, tak samy dwór z budowaniem wszelakim, z boiary, poddanemi y ze wszelakimi pożytkami, iakom od imci pana Maskiewicza na wieczność kupił, nie nie wymuiąc, na tenże monaster w majątności moiej Hrozowie, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżący, także na chwałę Bożą zakonnikom, w tym monasterze mieszkającym, nie w unii będącym, na wieczność wiecznym prawem zapisuję. Do którego imienia Nowego-Dworu do obudwu części, com kupił u imci pana Maskiewicza y pana Heliasza Szczepy wiecznością, na tych żaden z panów synowców, krewnych y powinnych moich najmnieyszego przystępu mieć y przeszkody najmnieyszej w dzierzeniu ichmciów panów oyców zakonników, w tym monasterze Hrozowie residuiących, czynić nie mają, iako by w tym monasterze zawsze chwała Boża przystoynie y porządnie odprawować się mogła, a przy ofierze świętej za duszę moię Pana Boga błagali, gdyż ia zażywaiąc prawa pospolitego y wolności szlacheckiej, wolny będąc, według najlepszego upodobania swego majątnością moią szafować y na chwałę Bo-

żą zapisać, żeby y po żywocie moim od każdego do dóbr moich succeduiącego żadney krzywdy y turbacyi o te dobra majątności moiej, na chwałę Bożą zapisaney, zakonnicy w tym monasterze będące ni od kogo nie mieli y turbowani nie byli, pod łaską y błogosławieństwem Pana Boga Wszechmogącego y pod zaręką iedynastu tysięcy złotych polskich, który by się śmiał ważyć turbować y przeszkodę zakonnikom czynić. A po zapłaceniu takowej zaręki, przedsię ten mój list we wszystkich paragrafach przy zupełney mocy u każdego sądu y prawa na wieczne czasy zostać y naruszony być nie ma, iakoby y po żywocie moim ta wola moia, tak iako się wyżej wyraziło, wypełniona była. Na co dla lepszej wiary daię zakonnikom tego monasterza Hrozowa ten mój list z pieczęcią moią y z podpisem ręki meej własnej, także pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmciów panów przyiaciół moich, ode mnie ustnie y oczewisto proszonych, niżej na podpisach rąk, imiony wyrażonych y podpisaných. Pisan w Żabczycach, majątności moiej w powiecie Pińskim leżącey, dnia trzydziestego miesiąca Januaryi, roku tysiącsześćset czterdziestego ósmego. У того листу при печатяхъ подписы рукъ тыми словами: Hrehory Wołodkowicz ręką swą. Za ustną proźbą od osoby w tym liście mianowaney Heronim Protasewicz; za ustną proźbą od osoby w tym liście mianowaney Łukasz Solimonowski ręką własną; za ustną y oczewistą prozony pieczętarz od iegomości pana Hrehorego Wołodkiewicza do tego zapisu Jacek Zakrzewski. Который тотъ листъ, за признаньемъ и прозьбою его милости пана Грегорія Воłodковича, до книгъ земскихъ повѣту Пин-

ского есть уписанъ, съ которыхъ и сесь
выписъ подъ нашими печатями и съ под-
писомъ руки мене писара ихъ милостямъ
отцомъ законникомъ монастыря Грозова
есть выданъ. Писанъ у Пинску. У tego
extraktu ziemskiego Pińskiego przy pieczę-
ciach przyciśnionych podpisy rąk takowe:

Казимеръ Война—писарь земскій Пинскій.
Скорикговаль Стояновичъ. Który to ekstrakt
przy samym oryginalnym zapisie, za poda-
niem onego do akt przez wyżej wyrażo-
nego patrona, iest do xiąg głównych try-
bunalnych spraw wieczystych przyięty y wpi-
sany.

1651 г. Марта 6 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 1116.

**49. Фундушова запись на придѣлъ въ церкви Виленскаго св. Троицкаго мона-
стыря, подъ названіемъ трехъ Святителей, отъ Стаховскаго и его супруги, на
2000 злот. польскихъ.**

Супруги Стаховскіе, сдѣлавшись наслѣдниками
послѣ Ошмянской подкоморины Исайковской, имѣ-
нія Осуковщины, приняли на себя обязательство
уплачивать ежегодно 150 зл. процентовъ съ 2000
капитала, завѣщаннаго подкомориной на придѣлъ

трехъ святителей при церкви Виленскаго Св.-Троиц-
каго монастыря; въ свою очередь монастырь обяза-
вается предъ подкомориной и ея наслѣдниками за-
ботиться о поддержаніи и благолѣпії вышепомя-
нутаго придѣла.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣся-
ца Іюля десятого дня.

Передъ нами судьями головными, на
трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ,
зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ
теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ
пятый обраными, постановившице очевисто
у суду панъ Миколай Жоховскій, покла-
далъ и ку актикованью подалъ листъ до-
бровольный запись, отъ его милости пана
Миколая Кароля Стаховскаго и пани мал-
жонки его милости, на речъ въ немъ ни-

жей помененую, ихъ милостямъ въ Бозѣ
велебнымъ отцомъ базиліяномъ, при цер-
кви Святой Троицы въ Вильнѣ будучимъ,
служацій и просилъ, абы тотъ листъ былъ
до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
вѣчистыхъ принять, актикованъ и уписанъ;
который уписуючи у книги слово до сло-
ва такъ се въ собѣ маеть:

Ja Mikołaj Karol Stachowski, a ia Ma-
ryna Szostakowna Stachowska, ziemianie
iego królewskiej mości wojewodztwa Wi-
leńskiego, zeznawamy tym naszym asseku-
racyinym listem, iż co w Bogu zeszła iey

mość pani Maryna Szostakowna Janowa Dołmatowa Isaykowska—podkomorzyna Oszmiańska, z pobożności swojej na kaplicę świętej Trócy założenia trzech doktorów świętych Bazylego, Grzegorza, Chryzostoma, przez zesłą nieboszczkę wystawioną, ichmościom oycom zakonnikom świętego Bazylego cerkwie świętej Trócy dwa tysiące złotych polskich zapisała y na majątność swą Merecz, Osukowszczyznę, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, wniosła y do prawa u sądu głównego trybunального w roku przeszłym tysiąc sześćset czterdziestym, miesiąca Julii dwunastego dnia przyznała, od której summy po żywocie swym pożytek roczny od sta złotych po ośmiu złotych, co uczyni summę złotych sto sześćdziesiąt, aby sukcesorowie imści, dzierżący tej majątności Osukowszczyzny, w każdy rok płacili, naznaczyła, o czem szeroce na tym liście ichmość służącym opisano y wyrażono iest. Po której śmierci my osoby wyżej pisane, sukcesorami y tej majątności za prawem zapisowym y testamentowym dzierżącami zostawszy, tym listem dobrowolnym zapisem naszym ichmości upewniamy y assekurujemy, iż mamy y powinni będziemy, według zapisu y testamentu zesłej ieymość pani podkomorzyney Oszmiańskiej y dobrodzieyki naszej, we wszystkim dosyć czynić, a ten pożytek od dwu tysięcy złotych, złotych sto sześćdziesiąt ichmościom oycom zakonnikom przy cerkwi świętej Trócy oddawać takowym sposobem: teraz przy pogrzebie zesłej ieymości pani podkomorzyney Oszmiańskiej ad rationem onego pożytku sta sześciudziesiąt złotych za potrzebowaniem ichmościów daliśmy złotych sześćdziesiąt, na co y kwit ichmościów iest; ostatek pożytku, za ten rok przychodzącego, złotych polskich sto, mamy ich-

mościom oddać w roku da Pan Bóg przyszlým tysiąc sześćset sześćdziesiąt wtórym, w dzień świętego Kazimierza święta rzymskiego, na miejscu pewnym w monastyrze ichmościów przy cerkwi świętej Trócy, a potem da Pan Bóg za drugi rok mamy y powinni będziemy zupełną złotych sto sześćdziesiąt, w roku przyszlým tysiąc sześćset pięćdziesiąt trzecim w tenże dzień świętego Kazimierza, w monastyrze ichmościów przy cerkwi świętej Trócy oddać, a potem rok po roku w tenże dzień świętego Kazimierza święta rzymskiego ichmościom oycom zakonnikom my sami, a po nas sukcesorowie nasi oddawać mamy y będziemy powinni, iako by się dosyć woli zesłej ieymości podkomorzyney Oszmiańskiej dosyć stało, pod zaplaceniem zareki, w zapisie zesłej ieymości pani podkomorzyney Oszmiańskiej ichmościom służącego, na nas successorów opisano. A ichmość oycowie zakonnicy ten pożytek, od nas albo successorów naszych, licząc quitacye pewne nam, albo successorom naszym dawać y w odprawowaniu nabożeństwa y opatrowania tej kaplicy, iakoby się żadne spustoszenie nie działo, według osobliwej assecuracji ichmościów zesłej nieboszce ieymości pani podkomorzyney Oszmiańskiej, a po zeyściu z tego świata ieymości nam, iako successorom po ieymości należącej, dosyć czynić mają y będą powinni. Y na toś my dali ten nasz list dobrowolny zapis z pieczęciami naszymi y z podpisem ręki mnie Stachowskiego, także z podpisem y z pieczęciami rąk ichmościów panów przyiaciół, od nas oczewisto proszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt pierwszego, Marca szóstego dnia. У того листу при печати подпись рукъ теми словы: Стаховски Миколай własną ręką. Proszony

pieczętarz od imci pana Stachowskiego y samey ieymci, iako pisma nieumiejętney, do tego listu Bohdan Narkuski mp. Ustnie proszony pieczętarz od obudwuch osób w liście mianowanych, Jan Proksza—ienerał ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz

od osób wysz mianowanych Matyas Sawniewski—ienerał ręką swą. Который же тотъ листъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1658 г. Апрѣля 1 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г., л. 97.

50. Фундушова записъ на церковь въ Девятковичахъ, данная стольникомъ Ошмянскимъ Александромъ Слиземъ.

Ошмянскій стольникъ Слиzeń и его жена, движимые религіозными побужденіями, записываютъ на церковь въ своемъ Слонимскомъ имѣніи Девятковичахъ незначительный фундушъ (10 боч. хлѣба, 5 ф. воску, 1 гарнецъ вина, $\frac{1}{2}$ Слонимскаго шанка пшеничной муки на просфоры и 1 ф. ладону) съ

обязательствомъ, чтобы священники еженедѣльно служили акаѣисты и поминали въ своихъ молитвахъ фундаторовъ и ихъ родственниковъ какъ живыхъ, такъ и умершихъ; въ случаѣ отсутствія священника наслѣдники должны отдавать этотъ фундушъ на Девятковскій госпиталь.

Лѣта отъ narozenia Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третего, мѣсяца Мая четвертого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обраными, постановившиसे очевисто у суду его милость панъ Александеръ Слиzeń—стольникъ повѣту Ошменского, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный, вѣчистый фундаыйный записъ на речъ въ немъ ниже

мененую, велебному отцу Лукашу Афанащовичу—презбитеру церкви Девятковской и на вступъ до листовъ ей данный и належацій, просечи, абы тотъ листъ фундаментыйный, вѣчистый записъ, былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ; который вписуючи такъ се въ собѣ маеть:

Alexander Slizień—stolnik Oszmiański, sekretarz iego królewskiej mości, oznajmuie tym moim confirmacyinym wiecznego funduszu zapisem, iż będąc wdzięczen dobrodzieystw Boskich, które już od

lat kilka w spólnym na tym świecie pożyciu naszym z dzisiejszą małżeństwa wtórego ieymością panią Heleną Filipowiczówną hoynie odbieramy, a nie tylko uymować nie życząc, ale y owszem o augment chwały świętey maiestatu Boskiego starać się chcąc, ponieważ nas pan Bóg ubłogosławił, aby y powtórnegu małżeństwa tym ściślej dziatki nasze fundusz iuż z łaski Bożej od lat kilkunaśtu sprawiony y do executiey przywiedziony obserwowali, we wszystkich iego punktach approbuiać, przez zeyście z tego świata godney pamięci oycy Jana Kuncewicza—prezbitera Dziewiątkowskiego, ponieważ się stary fundusz, nieboszczykowi dany, w niepokoię lat przeszłych zawieruszył, teraz do tey cerkwi Dziewiątkowskiej iuż z łaski Bożej za praesentą moią poświęcony y wprowadzony wielebny oyciec Łukasz Affanasowicz—prezbiter Dziewiątkowski, teyże quoty coroczney, iako miał antecessor iego, aby tym pewniejszy był z terminu pierwey danego funduszu do tego konfirmacyinego powtórnie wpisuię, który tak się w sobie miał:

Alexander Alexandrowicz Slizień—stolnik Oszmiański, sekretarz, strukczaszy iego kr. mości, y Theodora Chryzostomowna Mieleszkowna Slizniowa—stolnikowa Oszmiańska, małżonkowie, czyniemy iawnu y zeznawamy tym listem dobrowolnym wieczystey fundathey naszej zapisem, iżeśmy z dobrej woli, a z szczyrey ku panu Bogu w Trócy świętey iedynemu naszej miłości na cześć y na chwałę imieniowi najsłodszemu Jezus, w niebie y na ziemi królującemu panu, y naświetszey nigdy niepokalaney naymilszey iego matce przenaydo-stoynieyszey Bogarodzicy Maryey fundowali y tym listem naszym na cerkiew w mia-

steczku Dziewiątkowiczach, w powiecie Słonimskim leżącym, będącą, dla wybawienia zeszlých przodków naszych w panu Bogu zeszlých y zmarłych (ieśliby ieszcze dotąd w mękach czyścowych zostawali) y dla zbawienia nas, którzy ieszcze za wolą Bożą żyjemy na tym świecie dusz, wiecznemi czasami funduiemy: zboża rozmaitego, iakie pan Bóg zrodzi, beczek dziesięć, pszenicy na proskury pół szanka miary Słonimskiej, przy tym wina do służby Bożej garniec, kadzidla funt, wosku na świece funtów pięć, my sami a po nas successorowie y potomkowie nasi, choćby napotym ta maiętność na różne części y różne ręce ludziom w dzierzenie poszła, żadnemi nie wymawiaiać się przyczynami, dwiema ratami, to iest: pierwszą na Boże narodzenie święta rzymskiego połowica, a druga rata w dzień niedzieli świąteczney podług starego kalendarza do rąk świeszczennika Dziewiątkowskiego, oycy Jana Kuncewicza teraz mieszkaiącego y na potym oycom świeszczennikom Dziewiątkowskim, successorom po nim następuiać y przy tey Dziewiątkowskiej cerkwi obecnie mieszkaiącym, w każdy rok niepochybnie oddawać mamy y po nas potomkowie, albo successorowie nasi powinni będą. Z dokładem tego, uchoway Boże, ieśliby który rok tak był nieurodzayny, iżby żeby tak wiele zboża oddawać niemożono, tedy gotowemi pieniędzmi za to zboże, wino, kadzidło y wosk po złotych piędziesiąt, także w każdy rok płacić dwiema ratami tym się wieczystym fundacyinym zapisem naszym obowiązuiemy. Jakową tedy iałmużnę terazniejszy y napotym będący świeszczennicy, przy tey cerkwi Dziewiątkowskiej mieszkaiący, od nas y od successorów naszych biorąc za wybawienie przesz-

łych przodków naszych w Panu Bogu zmarłych z mąk czyscowych y za zdrowie nasze, którzy ieszcze na tym świecie żyjemy, a potym błagając za grzechy nasze maiestat Pański y najsświętszey Panny opiekunki nas grzesznych o przyczynę prosząc, aby Zbawiciel, nie pomniąc na ciężkie nieprawości nasze, y dusze nasze do chwały swey świętey przyiąwszy w poczet wybranych swoich policzyć raczył, przed obrazem Panny najswiętszey do ołtarza wielkiego, idąc po lewey ręce w kącie będącym, kędy przez nas teraz ołtarz nowo wystawiony, w sobotę w każdy tydzień przez rok cały rano po siódmej godzinie akafist y moleben o najswiętszey Pannie śpiewany, z przypominaniem wszystkich żywych nas y przyjaciół naszych, potym zaraz służba Boża śpiewana być ma, przypominając imiona Alexandra y Theodory y potomków ich y zmarłych Alexandra, Kondrata, Chryzostoma, Urszuli, Krystyny, Michała, Ewy, Marianny, Heleny, Heliasza, Woyciecha, panna Boga prosząc, tak za nas żywych ieszcze na tym świecie, iako y za dusze zmarłych rodziców y przyjaciół naszych, także y poddanych, a osobliwie za wszystkich tych, którzy w czyscowych mękach zostając z pamięci ludzkiej wypadli. A ktoby się za nich modlił nie mając podług imion w tym funduszu pomienionych, odprawowano być ma. A iesliby abo za chorobą świeszczenika, abo za odjazdem onego gdzie w pilnych sprawach, albo z iakich wielu ważnych przyczyn akafist, moleben y służba Boża dnia sobotniego odprawić się nie mogła, tedy w pierwszą środę zaraz po tey sobocie następującą wszystko to nabożeństwo odprawowano być ma, w czasie iako świeszczeników Dziewiątkowskich

w odprawowaniu tego nabożeństwa w każdy tydzień rok po roku, tak potomków y successorów naszych y każdego tę maiętność naszą Dziewiątkowicze, na którą te legaty wnosimy, dzierżącego w oddaniu tego wszystkiego, iako się wyżej pomieniło, w każdy rok na wysz pomienionych terminach sumiennie ich przed maiestatem Bożym obowiązujemy, aby to co rok wiecznemi czasy dochodziło. Którzy też successorowie nasi, aby to nabożeństwo zawždy się odprawowało y ta chwała Boża w cerkwi Dziewiątkowskiej podług fundaciey naszej nigdy nie ustawała, tego doglądać mają, wolność iednak potomków y successorów im zostawujemy: iesliby chcieli całą tę Dziewiątkowską maiętność, temu funduszowi y ciężarowi czasy wskazanemi podlegającą, oddawania, co należy do ołtarza albo świeszczenikowi, uwolnić, aby sumnę przynajmniej złotych pięćset złożywszy one na pewnym miejscu collocowali, iakoby w rok to wszystko lubo pieniędzmi lubo zbożem dochodziło. Y to też warując: iesliby po zeyściu tego świeszczenika następcy onego takowego nabożeństwa odprawować nie chcieli, a niżeli się takowy obierze, ktoby się ten akafist, moleben y służbę Bożą w sobotę odprawować obowiązał y w poblizszej parafiey, gdyż ten fundusz do dawnego funduszu cerkiewnego nie niema, dla czego do ołtarza naszego y aparat osobny daiemy, tedy ta wszystka legatia nasza, lub zbożem, lubo pieniędzmi złotych pięćset przez ten czas nieodprawowania nabożeństwa ubogim w szpital, przy teyże cerkwi Dziewiątkowskiej od nas zbudowany, oddawana być ma, a zosobna na ubogich trzech ułomnych, na pamiątkę Tróyce przenajswiętszey, na prowisią onych,

póki my żywi, na każdego z nich po beczce zboża s teyże maiętności Dziwiątkowskiey tym funduszem naszym w każdy rok dawać obowiązujemy się. A tych ubogich za wiadomością tegoż świeszczenika s podania successorów naszych Dziwiątkowskich z włoki naszej brać maia. Którę tę wolą naszą wyraźnie y rozmyslnie postanowiwszy, my sami za pomocą Bożą póki żyjemy, a po nas potomkowie nasi y każdy te maiętności dzierżący nieodmiennie y nie naruszenie dzierżać mamy y powinni będą wiecznemi czasy. Y na tośmy dali oycu Janowi Kuncewiczowi—teraźnieyszemu świeszczenikowi y napotym następującym świeszczenikom Dziwiątkowskim, w iedności z kościołem powszechnym rzymskim pod posłuszeństwem zwierzchności rzymskiego kościoła będącymi, ten nasz dobrowolny wieczystey fundathey zapis, z pieczęciami y podpisami rąk naszych, także pod pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, od nas pieczętarzami ustnie uproszonych. Pisan w Dziwiątkowiczach, dnia pierwszego Stycznia, roku tysiąc sześćset piędziesiąt ósmego. U tego funduszu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy:

Alexander Slizień — stolnik Oszmiański,

podczaszy y sekretarz iego królewskiey mości. Theodora Mieleszkowna — stolnikowa Oszmiańska ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz Stephan Kędzierzawski — sędzia ziemski Słonimski. Jako pieczętarz Michał Slizień. Który to fundusz, we wszystkich punktach, klauzulach za ważny maiać y wieczny mieć życząc, przy confirmacyi onego nowo poświęconemu kapłanowi daiać, ręką się moią podpisuię. Działo się w Dziwiątkowiczach, roku tysiąc sześćset siedm-dziesiąt wtórego, miesiąca Maia czwartego dnia. У того запису при притисненыхъ печатехъ подпись рукъ теми словы: Alexander Slizień—stolnik Oszmiański, sekretarz iego królewskiey mości. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od osoby wyż mianowaney Heronim Piasecki—podkomorzy Słonimski. Proszony pieczętarz do tego funduszu od wyż mianowaney osoby ręką się moią podpisuię: Samuel Bychowski—podstarości Słonimski. Jako ustnie proszony pieczętarz do tego funduszu ręką własną podpisuię się: Stephan Jan Slizień ręką swą. Который же тотъ записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ уписанъ.

1659 г. Ноября 20 дня.

Изъ книги № 1, за 1662 г., л. 1200.

51. Фундушовая запись Молдавской господаровны княгини Радивиловой Маріи на Заблудовскій монастырь и Виленскіе монастыри при Св. Духовской церкви.

Княгиня Марія Радивиловна, жена Радиви́ла Януша, исполняя волю своего мужа и желая выразить къ памяти его уваженіе за пожертвованная имъ ей 600,000 злотыхъ, выдаетъ настоящую фундушовую запись настоятелю Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Нелюбовичу - Тукальскому въ томъ, что она, во исполненіе воли своего мужа, записываетъ фольварокъ Жуковщизну въ 150,000

злот. на содержаніе Заблудовскаго монастыря, монаховъ и Kollegii русскихъ и латинскихъ школъ на вѣчныя времена; при этомъ находится посвидѣтельствова́ніе вознаго, что архимандритъ Тукальскій дѣйствительно былъ введенъ во владѣніе этимъ фольваркомъ со всѣми принадлежащими къ нему селами.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ второй обраными, постановившимися очевисто панъ Станиславъ Подолецъ, именемъ висоце въ Бозѣ превелебного его милости отца Юзефа Нелюбовича Тукальскаго—архимандриты Лещинскаго, старшаго монастыря Виленскаго, покладалъ и ку активованью до книгъ головныхъ трибунальных подалъ листъ запись отъ въ Богу змерлой ясне освѣценой княжны ей милости Маріи, господаровны земель Молдавскихъ, Янушовой Радивиловой—воеводиной Виленской, гетмановой великой великого князства Литовскаго, на признанье листу запису фундаційнаго, его милости отцу Тукальскому даного и служачого, и просиль, абы тотъ листъ принять и до книгъ головныхъ трибунальных уписанъ былъ. Мы судъ, того листу огледавши и

читаного выслухавши, до книгъ вписати есьмо велѣли, который слово одъ слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Maria, xieżna hospodarowna ziem Moldawskich, Januszowa Radziwiłowa, wojewodzina Wileńska, hetmanowa wielka wielkiego xięstwa Litewskiego, Kazimierska, Borysowska, Seyweyska, Wilkiyska, Rethowska, Bystrycka starościna, wiadomo czynię y zeznam tym listem dobrowolnym zapisem moim, komu o tym wiedzieć należało: iż co mając podług pospolitego prawa swoją iako chcąc disponować własnością wolność, a postrzegając, aby dobra wola y światobliwe przedsięwzięcie godney pamięci iasnie oświeconego xięcia imści Janusza Radziwiła—wojewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, pana małżonka y dobrodzieia mego, skuteczny swój na czasy wieczne wzięła efekt, monaster w mieście Zabłudowiu, przy cerkwi pod tytułem Przeczy-

stey Panny zaśnienia (który ieszcze za żywota swego xiaże imć pan małżonek dobrodziey mój pod władzę y posłuszeństwo bractwa monasteru przy cerkwi świętego Ducha nie w unii w Wilnie będącego, poddawszy, w tem mieście Zabłudowiu założył zakonników reguły świętego Bazylego, a przy tym dla większey rozmnożenia się chwały Bożey w ćwiczeniu y zaprawowaniu do nauk chrześciańskich dziatek świętey prawosławney greckiey wiary, szkoły ruskie y łacińskie, to iest, collegium z moiey własney summy, mnie od zeszłego xięcia imci pana małżonka y dobrodzieia mego zapisem, prawnie sprawionym y zeznanym, sześciu-kroć sta tysięcy złotych polskich na majątnościach pomienioney Zabłudowiu w Grodzieńskim, a Bielice w Lidzkim powiatach leżących, wniesioney y zapisaney, fundowałam; a półtora kroć sta tysięcy złotych z tey pomienioney sześciu kroć sta tysięcy złotych polskich summy nazwyż pomieniony monaster Zabłudowski y szkoły, które przy nim będą. Także na cerkiew świętego Ducha Wileńską y monastery dwa, zakonników y zakonnic przy niey będących, wnosząc tę sumnę półtora kroć sto tysięcy na folwark mój, Żukowszczyzna nazwany, ze wsiami do Zabłudowskiey majątności należący, także na wieś, folwarki Mieyskie nazwane, włok sto pod sobą mające, od majątności Zabłudowia wyięte y wyłączone, wiecznemi czasy zapisałam, y osobliwy na to wysoce przewielebnemu w Bodze imci oycu Jozephowi Nielubowiczowi Tukalskiemu—archimandrycie Leszczyńskiemu, starszemu Wileńskiemu, y następcom imci, list dobrowolny wieczysty fundacyiny zapis, na którym wszelka rzecz szerzey y rzetelniey wyrażona iest, od siebie dałam. Który tam

ten list wieczysto fundacyiny zapis tym mnieyszym listem na przyznanie onego danym zapisem zapisuię się y obowiązuię: iż w roku da pan Bóg przyszłym tysiąc sześćset sześćdziesiątym przed sądem ziemskim Nowogrodzkim w Nowogródku na rokach trzechkrólskich po trzecim wołaniu nazaiutrz dnia sądowego, a za niedoysciem tych roków, tedy na drugich naypierwiey po tych w Nowogródku odprawuiących, także w trzecim wołaniu nazaiutrz personaliter stawszy, zeznać mam y powinna będę, pod zaplaceniem półtora kroć sta tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem gołem słowem mianowanych szkod. A gdzie bym ia xiężna wojewodzina Wileńska, hetmanowa wielka wielkiego xięstwa Litewskiego, lubo przepomniawszy tego listu dobrowolnego zapisu mego, lubo też z iakichkolwiek przyczyn tam tego fundacyinego zapisu mego na pomienionych terminach nie zeznała y one pochibiła, tedy za to wysz mianowaną zarękę y gołym słowem mianowane szkody, bez żadnego dowodu y przysięgi, imci oycu starszemu Wileńskiemu teraznieyszemu, następcom imci, y koźdemu należnie tam ten fundusz mój mającemu, nagrodzić mam y powinna będę, o które to niezeznanie listu fundacyinego zapisu mego, a za tym o zaręki y szkody imci oycu Tukalskiemu, teraznieyszemu Wileńskiemu starszemu, y po imci następującym successorom daię wolność y pozwalam, mnie do wszelkiego któregokolwiek wojewodztwa, ziem y powiatu ziemskiego y grodzkiego, tudzież głównego trybunalnego, koronnego y litewskiego, iako też y zadwornego assesorskiego sądu, rokiem prawnym zapozwać. A ia za takowym zapozwem przed wszelkim sądem y urzędem,

żadnemi prawnemi, pogotowiu nieprawne-
mi, nie zasłaniając się odmowami, personali-
ter stanąwszy, bez wszelkich obbron, excep-
tii, dilacji, prolongacji y appellacy iusprawied-
liwić się mam y powinna będę. A sąd
y urząd wszelki, tak za staniem, iako y
w niestaniu moim, w ten tylko weyrzawszy
list, tam ten fundacyiny zapis zeznać, na-
kazać, a za niezeznanie onego na termi-
nie zarękę y szkody na wszelkich dob-
rach moich leżących, ruchomych, summach
pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wzka-
zawszy, odprawę skuteczną, krom składa-
nia rat statutowych, uczynić ma y mocen
będzie. A y po uczynieniu zaręki y szkody
odprawy przecie tam ten mój fundusz, pod
tak wielkimi, iako dekretem wskazano
będzie, zarękami, bez żadney, tak sądu o nie-
prawny sąd, iako y strony o zaoczny przewod
prawa, turbacyey zeznać mam y powinna bę-
dę. Y na tom dała ten mój list z pieczęcią
y podpisem ręki mey, także z pieczęciami
y z podpisami rąk ichmościów panów pieczę-
tarzów moich, odemnie ustnie y oczewisto
proszonych, na podpisach niżej mianowa-
nych, wysoce przewielebnemu w Bodze
imci oycu Josephowi Nielubowiczowi Tu-
kalskiemu — archimandrycie Leszczyńskie-
mu, starszemu Wileńskiemu monastera świę-
tego Ducha. Pisan w Zalesiu, dnia dwó-
dziestego miesiąca Nowembra, roku Pań-
skiego tysiąc sześćset pięćdziesiąt dziewią-
tego.

У того листу запису при печатяхъ подписъ
руки тими словы: Marya xiężna Radziwiłowa.
Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iaśnie
oświeconey xiężny imci pani Radziwiłowej —
woiewodziny Wileńskiej rękę podpisuję: Je-
rzy Protasowicz — pisarz ziemski Nowo-
grodzki. Ustnie y oczewisto proszony pieczę-

tarz od iaśnie oświeconey xiężny ieymci
pani Radziwiłowej — woiewodziny Wileń-
skiej moją rękę podpisuję: Hieronim Wła-
dysław Sołtan — podkomorzy Starodubski.
Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od
iaśnie oświeconey xiężny ieymości paniey
Radziwiłowej — woiewodziny Wileńskiej,
Samuel Godebski — podstoli Piński, ręką
swą.

А затылокъ на томъ листѣ въ тые слова
писаный: List ode mnie Maryey xiężny hospo-
darowny ziem Moldawskich xiężny Januszo-
wey Radziwiłowej, woiewodziny Wileń-
skiej, hetmanowey wielkiej wielkiego xię-
stwa Litewskiego, dany imci oycu Józe-
phowi Nielubowiczowi Tukalskiemu — archi-
mandrycie Leszczyńskiemu, starszemu mo-
nastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego
Ducha będącemu, na przyznanie listu oso-
bliwego funduszu ode mnie monasterowi Za-
bludowskiemu y monasterom Wileńskim,
przy pomienioney cerkwi będącym, na rzecz
w nim pomienioną danego. Który ten list
fundusz, w roku da pan Bóg przyszlým
tysiąc sześćset sześćdziesiątym przed sądem
ziemskim Nowogródzkim, na rokach trybu-
nalskich w Nowogródku po trzecim woła-
niu nazaiutrz dnia sądowego, a za niedoy-
ściem tych roków, tedy na drugich na-
pierwiy po tych w Nowogródku odprawu-
jących, także po trzecim wołaniu, naza-
iutrz przyznać mam, pod zarękami y obiaz-
kami w tym liście moim wyrażonymi.

А сусцепта на томъ листѣ въ тые слова
писана: Roku tysiąc sześćset sześćdziesiątego,
miesiąca Januarii dwudziestego czwartego
dnia wielebny w Bodze imci oyciec Antoni
Wasilewicz Kamiński — zakonnik Wileński,
namiestnik monastera brackiego Pińskiego,
ten list do akt podał. Przyiół Stephan Sto-

ianowicz, na tenczas namiestnik grodu Pińskiego.

Который тотъ листъ записъ, за поданъ-

емъ и прозьбою до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1659 г. Ноября 25 дня.

Изъ книги № 1, за 1662 г., л. 1198.

52. Вводный актъ въ имѣніе Жуковщизну, записанное княгиней Маріей Радивиловой на св. Духовскій Виленскій и Заблудовскій монастыри.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ второго, мѣсяца Августа двадцать шестого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ, у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ второй обраными, постановившисе очевисто панъ Станиславъ Подолецъ, именемъ въ Бозѣ велебнаго его милости отца Юзефа Нелюбовича Тукальского—архимандрита Лещинскаго, старшаго монастыра братскаго Виленскаго, покладалъ выписъ съ книгъ кгородскихъ воеводства Новгородскаго посессіи отъ въ Богу змерлой ясне освещеной княжны ей милости Маріи, господаровны земль Молдавскихъ, Янушовой Радивиловой, воеводиной Виленской, гетмановой великой великаго князства Литовскаго, фундушу монастыря, церкви и школь въ мѣстѣ его королевской милости Вильнѣ и у мѣстѣ Заблудовью будучихъ, и просиль, абы тотъ

выписъ кгородскій воеводства Новгородскаго принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ былъ. Мы судъ того выпису огледавши и читаного выслухавши до книгъ уписать есмы велѣли, который слово отъ слова такъ се въ собѣ маеть.

Выписъ съ книгъ кгородскихъ замку господарскаго воеводства Новгородскаго. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ пятьдесятъ девятого, мѣсяца Ноября двадцать пятого дня. На врадѣ кгородскомъ, въ замку господарскомъ Новгородскомъ передо мною Яномъ зъ Харлежа Харлинскимъ—подвоеводимъ Новгородскимъ, отъ вельможного пана его милости пана Криштофа Володковича—воеводы Новгородскаго, ставши очевисто на врадѣ еeneralъ господарскій воеводства Новгородскаго Янъ Янцелевичъ, призналъ квить свой реляційный интромиссіи въ справѣ нижей мененой, въ тые слова писанный.

Ja Jan Jencelewicz—ieneral iego król.

mości województwa Nowogrodzkiego, zeznawam tym moim intromissyjnym quitem, iż w roku terazniejszym tysiąc sześćset piędziesiąt dziewiątym, miesiąca Nowembra dwódnastego dnia, za użyciem y wezwaniem mnie od imci pana Andrzeja Towarnickiego, sługi y starosty majątności iasnie oświeconey xiężny ieymci paniey paniey Mariey, gospodarowny ziem Mołdawskich, Januszowey Radziwiłowey, wojewodziney Wileńskiej, hetmanowey wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego, nazwaney Lubecza, w województwie Nowogrodzkim leżącey, mając przy sobie stronę trzech szlachciców: pana Jana Stephanowicza, pana Krzysztopha Mikołajewicza, a pana Jakóba Wróblewskiego; gdzie tego roku, miesiąca y dnia, zwysz pisanego, xiężna ieymć, według listu dobrowolnego zapisu swego fundacyinego, folwark, nazwany Żukowszczyznę, przy majątności Zabłudowiu, w powiecie Grodzieńskim leżący, xiężney ieymci od godney pamięci xięcia imci pana Janusza Radziwiła—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, w summie pewney za prawem słusznym należący, ze wsiami do tego folwarku y ze wsią, nazwaną folwarki Mieyskie, z poddanemi ciąglemi, ziemiany, boiary, ich żonami, dziećmi, majątnością y powinnością, z gruntami wszelakiemi y z połowicą puszczy Zabłudowskiey, a ze wszystkiemi y wszelakiemi pożytkami y przynależnościami, iako o tym wszystkim dostaczniey samy fundusz opiewa, dołączwszy od pomienionej majątności Zabłudowskiey, we stu pięciudziesiąt tysięcy złotych polskich do oddania tey summy, prawem zastawnym monasterowi Zabłudowskiemu y oycom zakonnikom, zakonu świętego Bazylego wiel-

kiego tamecznym, monasterom dwum zakonników y zakonnic, teyże reguły przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącym, a na ten czas starszemu tych monasterów imci oycu Jozephowi Nielubowiczowi Tukalskiemu, archimandricie Leszczyńskiemu, y następcom imci, w moc y w intromissyą przez mię ienerała podała y postąpiła. Za którym takowym dobrowolnym xiężny ieymci podaniem imci oyciec Tukalski w osobie tych pomienionych monasterów zakonników przerzeczonego folwarku Żukowszczyzny y wsi do niego naznaczonych, possessorem zostawszy, mną ienerałem y stroną szlachtą, przy mnie była, oświadczył. I na tom ia ienerał, com widział y słyszał, to wszystko na ten mój intromissyiny kwit spisawszy pod moją pieczęcią y s podpisem ręki moiey, także pod pieczęciami strony szlachty, przy mnie byley, ku zapisaniu do xiąg grodu Nowogrodzkiego podałem. Pisan roku miesiąca y dnia zwysz pisanego.

У того квиту интромисійнаго при печатяхъ подписъ руки енерала тыми словы:

Jan Jencelewicz — ienerał, ręką swą. Который тотъ квить интромиссійный, за сознаньемъ его енеральскимъ, до книгъ кгородскихъ Новогродскихъ есть уписанъ; съ которыхъ и сесь квить подъ моею владовою печатью его милости отцу Юзефу Нелюбовичу - Тукальскому, архимандритъ Лещинскому, старшому монастыра братскаго Виленскаго светого Духа церкви есть выданъ. Писанъ у Новогородку. У того выпису кгородскаго Новогородскаго печать притисненая одна, а подписъ руки тыми словы: Jan z Charleża Charliński, łowczy y podwoiewodzi województwa Nowogrodzkie-

go, w niebytności imci pana pisarza. Который выписъ кгородскій Новокгородскій за поданьемъ и просьбою пана Подольца | до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1660 г. Мая 7 дня.

Изъ книги № 5, за 1666 г., л. 59.

53. Реестръ пожертвованій на монастыри Виленскій, Минскій и др., сдѣланныхъ Виленскимъ, Минскимъ, Мстиславскимъ и Пустынскимъ архимандритомъ Варлаамомъ Козинскимъ.

Виленскій и Минскій архимандритъ Варлаамъ Козинскій, чувствуя приближеніе смерти, приводитъ на память свое имущество, заключающееся по преимуществу въ своемъ разнообразномъ и довольно богатомъ облаченіи и серебряной церковной утвари и записываетъ на образа пресвятой

Богородицы Минской, Жировицкой, Новогрудской и Пустынской; денегъ на долгахъ записываетъ 650 зл., наличныхъ же насчитываетъ столько, что едвали хватить ихъ на погребеніе; экипажи и упряжныхъ лошадей отказываетъ монахинямъ.

Лѣта отъ нароженя Сына Божяго тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестого, мѣсяца Мая деветнадцатаго дня.

Передъ нами судими головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестой обраными, постановившимися очевисто Миколай Володѣ подалъ до актъ съ книгъ кгородскихъ городенскихъ экстрактъ при самомъ оригиналѣ въ способъ переносу вписанья въ нѣе реестру черезъ зошлого его милости вѣндза Барлаама Козинскаго въ речи ний мененой учиненый, просечи, абы то, экстрактъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ

былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ имеетъ:

Выписъ съ книгъ кгородскихъ повѣту Городненскаго. Лѣта отъ нароженя Сына Божяго тысяча шестьсотъ шестьдесятый, мѣсяца Мая сегого дня. На врадѣ господарскомъ кгородскомъ Городенскомъ, передо мною Альбрихтомъ Мицutoю—подстаростимъ Городенскимъ, будучи отъ вельможнаго его милости пана Андрея Котовича, писаря великого князства Литовскаго, старосты Городенскаго, городничаго и деревничаго Виленскаго, постановившимися очевисто панъ Андрей Стрѣлковскій покладалъ и ку актикованью подалъ реестръ списанья вшелякихъ речей

по зошломъ зъ сего свѣта въ Бозѣ превелебномъ его милости ксендзу Барлааму Козинскому—архимандритѣ Минскомъ и Мстиславскомъ, належацій въ Бозѣ превелебной ей милости панѣ Катеринѣ Сапежанцѣ—игумени Виленской и Минской, до актъ городу Городенскаго подалъ, потребуячи, абы тотъ реестръ былъ признанъ и актикованъ до книгъ; который уписуючи слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Barlaam Kozinski—Wileński, Miński, Mścislawski, Pustyński archimandryta, ten regestr wszystkich rzeczy mych ręką moją spisany, w tym roku tysiąc sześćset sześćdziesiątym, miesiąca Septembra ósmego dnia y tak one sporządzam, ieśliby Naywyższy na mnie śmierć dopuścił. Naprzód lich-tarzów mych srebrnych wielkich cztery, mniejszych dwa stołowych, krzyż wielki srebrny, z relikwią niemalą świętego mę-czennika Józephata, drugi złocisty mniey-szy naprestolny, kilichów dwa złocistych z patinami, gwiazdami, łyżeczką, z anpuł-kami, miseczką złocistą, do obrazu z olta-rza nayświętszey Panny w Mińsku, kadzilde-nicę srebrną, ośwasnik srebrny na post wielki do używania; a na obraz nayświętszey Panny, gdzie srebra około głowy nie masz, tedy nalewkę y misę mniejszą naznaczam; a na lampę przed obraz nayświętszey Pan-ny miednicę większą z nalewką, czarę nie-malą, puhar y garnuszek srebrny, aby ieymosć panna ihumienia, albo li panna Nastazyia Kotłowna dała to do złotnika, y iako należy gdy będą odrobione, aby tak obraz nayświętszey oprawiła y lampę zawiesić dała, proszę. Z aparatów mych do tego ołtarza z obrazu nayświętszey Panny, ryzy w pawie piora, ryz dwie taletowych

białych: ryzy zielone tabinowe haftowane czerwone na atlasie, dwa stychary dyakoń-skie tabinowe we złote kwiaty, ryzy czarne tabinowe we złote kwiaty, a dwie czarnych bliszczących złotemi potrzebami y stychar, kobierców cztery nowych, do tegoż obrazu naświetszey panny Mińskiego; czym wszy-stkim ichmosć panny zakonne maia zawia-dywać y czasu potrzeby wydawać Lisztwy haftowane tamże y mitra noia z wozdusz-kami, policami do ryz należącemi, do obra-zu nayświętszey panny Żrowickiey; ryzę złotem y srebrem haftowaną, z wozdusz-kami do obrazu nayświętsey panny Wileń-skiey; ryzy na atlasie białym haftowane ze wszystkim do obrazu nayświętszey No-wogrodzkiey; ryzy białe tabinowe we zło-te kwiaty ze wszystkim do Pińska do cerkwie świętey Barbary; ryzy zerwone tabinowe we złote kwiaty do moastera Pustyńskie-go, ieśliby nasi trzymali a nie dyzunici, te-dy kielichów dwa srebrnych częścią złoci-stych, trzecia monstracya srebrna, krzyż srebrny biały, kadzielica srebrna. Ryzy tabinowe czerwone we złote kwiaty, ryzy białe atlasowe, ryz wie adamaszkowych czerwonych, ryz dwie adamaszkowych zie-lonych, z antepediamy strychami. Jeśli po mnie ryzy atlasowe czarne, drugie tabi-nek czarny lekki, eangelie com w Brze-ściu kupił, druga Mścislawska, trzecia oszarpana co może yć, tuwaleniek y sty-charów pannę Naazyą proszę, aby dała do kapliczki panie zakonnych obraz Pan-ny nayświętszey, o w Pustynkach był, bom go ia oprawi ewangelia moja pod-rożnia y druga eangelia wielka w czar-nym aksamicie, lkże y trebnik wielki z ewangeliami y szębnik za iedno w aksa-micie czerwonym Tuwalnie haftowane, a

czasu nabożeństwa w kaplicy Pustynskiej, tedy srebra iako y aparatów co do najświętszey Panny opisałem, wolno zażywać pannom zakonnym. Cyn y miedź przez Moskwę zabrano. Oblig na pana Jana Bychowca y na panią Bychowcowa na złotych pięćset, drugi na złotych piędziesiąt, trzeci na pana Bazylego Bychowca na złotych sto, te pieniądze odyskawszy na ołtarz najświętszey Panny obrócić; konie z kareta, konie z lektyką, rydwan z klaczami, kolaśa z końmi, ponieważ ieymość pannę starszą z pannami z Mińska wziął, tedy tak konie, iako y wozy pannom zakonnym y ieymości zapisuję, żadnego prawa y przystępu nie zostawuję nikomu; także ieymości pannie starszey koneweczkę złocistą, parę kubeczków złocistych y łyżkę z solniczką zapisuję. Względem czeladzi osobliwy registr będzie, a ten registr mój skoro po śmierci mey ma panna Nastazya Kotłowna do xiąg duchownych, lubo naszych, lubo rzymskiego nabożeństwa oddać, a ieśliby nie było pobliżu duchownych, tedy do xiąg grodzkich bliższych do akt

dać, żeby się każdy upomniął. A na ten czas dla lepszey wiary ręką moją podpisuję. Pisan w Ławney, roku, miesiąca y dnia wyż pisanego.

A po napisaniu tego reestru, przypisokъ теми словы: Pieniędzy żadnych nie zostaie, day Boże, aby ciało grzeszne mogło pogrześć za nie. У того реестру подпись руки теми словы: Barlaam Koziński, Wileński, Miński archimandryta. Который тотъ реестръ, за подањемъ оно-го черезъ особу верху мененую до актъ кгороду Городенскаго, есть уписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатью вradoвою и съ подписомъ руки писарское въ Бозѣ превелебной ей милости паннѣ Катеринѣ Сапѣжанцѣ—подканцлеранцѣ великого князства Литовскаго, игуменьи Виленской и Минской есть выданъ. Писанъ у Городнѣ. У того экстракту при печати подпись руки теми словы: Александръ Сопocko—писарь. Который тотъ экстрактъ, за подањемъ онаго черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальных уписанъ.

1660 г. Сентября 8 дня.

Изъ книги № 5, за 1666 г., л. 17.

54. Фундушова запись Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго и Пустынскаго архимандрита Варлаама Козинскаго на Минскій св. Духовскій монастырь.

Архимандритъ Козинскій, принимая во вниманіе убожество Минскаго св. Духовскаго монастыря, завѣщаетъ ему 15000 зл. на вѣчныя времена съ тѣмъ, чтобы изъ $\frac{1}{10}$ содержалось 7 мо-

наховъ, долженствовавшихъ ежедневно совершать обѣдни въ монастырской церкви, гдѣ находится чудотворный образъ Богоматери.

Лѣта отъ нароженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестого, мѣсяца Мая чотырнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестой обраными, постановившимися очевисто у суду панъ Стефанъ Аврицкій до актъ подалъ листъ добровольный вѣчный запись отъ вельможнаго въ Божѣ велебнаго его милости ксендза Барлаама Козинскаго—Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго, Пустынскаго архимандриты, въ Божѣ велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ законнымъ светого Духа монастыра Минскаго, на речъ нижей мененую данный и належачій, просечи, абы тотъ листъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ уписанъ и актикованъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Barlaam Kozinski -- Wileński, Miński, Mścislawski, Pustyński archimandryta, czynię

wiadomo tym moim wieczystym listem, komuby to wiedzieć należało: oznajmuję, iż poglądaiąc na częste odmiany zdrowia swego, a wiedząc, że każdy dług śmiertelności ma zapłacić y s tym światem pożegnać, nie z sobą nad dzieła dobre niewziąwszy, przeto na ublaganie za ciężkie obrzydłe grzechy moje uważaiąc szczupłość dochodów monasteru Mińskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego, dla której y osob zakonnych liczba musiała być mała, a tym bardziej poglądaiąc y na obraz najświętszey Panny cudowney, przed którym nie codziennie nabożeństwo odprawowało należyte: tedy chcąc w potomne czasy, aby w cerkwi Świętego Ducha przed obrazem najświętszey Panny nabożeństwo należyte w każdy dzień z służbami Bożemi porządnie odprawowało, sumnę moją, ode mnie nieboszczykowi panu Janu Bychowcowi y małżonce iego ieymość pani Krystynie Woyniance Bychowcowey, na folwark Kowalewski y na wieś Kościnki y na karcznię Tołkaczewską piętnaście tysięcy złotych, na za-

stawę w roku tysiąc sześćset piędziesiąt wtórym daną, tedy tę sumę wszystką piętnaście tysięcy złotych na monastyr Miński do obrazu nayświętszey Panny wiecznie zapisuję po śmierci mey, takim iednak sposobem, że każdy archimandryta abo starszy, wybierając pożytki z tamtey maiętności, ma siedmiu kapłanów dla odprawowania nabożeństwa w cerkwi y przed obrazem nayświętszey Panny chować wiecznie, tak iakoby liczba ich nie umniejszała nigdy. A iesliby archimandryta, abo starszy tego monasteru, wybierając pożytki, kapłanów niechował, tedy iaśnie oświeconego imci xiędza metropolitę upraszam, aby tego z miłościwey pańskiej swey łaski y powinności pasterskiej doyrzał y aby siedm kapłanów zakonników skoro po śmierci mey byli do monastyra Mińskiego naznaczeni, tak iakoby y w potomne czasy w teyże liczbie znaydowali, wiecznie błagając maiestat Boski za grzechy moje y starania przykładając, aby w każdych dwóch dniach siedm służb Bożych na siedm radości nayświętszey Panny odprawić mogły, codzien

po iedney śpiewaney ranniey, a drugiey czytanej, ponieważ nazwyczajili; a wina do służb Bożych ieymosć panna ihumenia terażnieysza y następca ieymości rozumiem, że się nie będą zbraniać dawać, iakoż proszę. A iesliby tę maiętnosć Kowalewicze ieymości pani Bychowcowa po śmierci mey okupiła, tedy wielebny oyciec archimandryta, abo starszy monastera Mińskiego te pieniądze wziowszy, ma za wiadomością oświeconego w Bodze przewielebnego imci xiędza metropolity na inszą dobrą maiętnosć dać, iakoby czynsz należyty na siedm kapłanów co rok dochodził wiecznie. Y na tom dał ten mój list z podpisem ręki mey, y z podpisami rąk ichmościów ode mnie uproszonych. Pisan w Ławney, roku tysiąc sześćset sześćdziesiątego, Septembra dnia ósmego. У того листу при печати подпись руки теми словы: Barlaam Koziński—Wileński, Miński archimandryta. Который тотъ листъ, за подашемъ онаго черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1665 г. Апрѣля 3 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 223.

55. Привилегія короля Яна Казимира Варлааму Козинскому на Смоленскую архіепископію.

Король Янъ Казиміръ, принимая во вниманіе особня заслуги и способности Варлаама Козинскаго, назначаетъ его Смоленскимъ и Чернигов-

скимъ архіепископомъ; вслѣдствіе сего и повелѣваетъ митрополиту* Колендѣ сдѣлать зависящее по сему дѣлу распоряженіе.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсяца Мая деветнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣцкими, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевисто передъ нами судомъ умоцованный въ Бозѣ превелебного его милости ксендза Барлаама Козинскаго — архіепископа Смоленскаго панъ Станиславъ Подолецъ, покладалъ и подалъ до актъ привилей съ канцеляріи его королевское милости большой выданный, належачій помененному въ Бозѣ превелебному его милости ксендзу архіепископу Смоленскому на речъ въ немъ менованую, просечи, абы тотъ привилей до книгъ судовъ нашихъ актикованъ и уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski etc. Gabryelowi Kolendzie — archiepiskopowi Połockiemu, administratorowi metropoliey Kiiowskiey, Halickiey y wszystkiey

Rusi, uprzejmie nam miłemu, łaskę naszą królewską. Wielebny w Bogu uprzejmie nam miły! Miedzy innemi poważnemi o głowę naszą królewską opierającemi się sprawami y trudnościami niepoślednieysze znajduie się functiey cerkiewnych distributio et dispositio; zaczyn gdy po zeyściu s tego świata wielebnego oycza Andrzeia Kwaśnińskiego - Złotego archiepiskopia Smoleńska, Czernihowska, z archimandryą y protopopią tameczną, do dispositiey naszej przypadła, upatrywaliśmy godnego na taką eminentią duchowną successora, iakoż mając zaleconą pobożność, umiejętność, życie przykładne y bogoboynе wielebnego Barlaama Kozinińskiego, na przyczynę panów rad, urzędników naszych dwornych, umyśliliśmy mu pomienioną archiepiskopią Smoleńską, Czernihowską, z archimandryą y protopopią tameczną, prawem dożywotnim dać y conferować, iakoż y ninieyszym listem naszym ze wszystką kapitułą, monasterami y cerkwiami, dаемy y conferuiemy y onego pro iure patronatus nostri, quod nobis desuper competit, uprzejmości waszey presentuiemy, chcąc to mieć po uprzejmo-

ści waszey, abyś pomienionego wielebnego Barlaama Kozińskiego, a nie kogo inszego, na przerzeczoną archiepiskopią Smoleńską y Czernihowską, z archimandryą y protopopią tameczną, inwestował y instituował; archiepiskopiey pomienioney, tudzież archimandryey y protopopiey Smoleńskiej y Czernihowskiey władzę, zwierzchność y moc, za przywilejami od naiaśnieyszych antecessorów naszych nadanemi służącą, także świeckich wszelakich rzeczy, rząd y dozór one-mu cale porучыл, iako to wszystko do urzędu pasterskiego uprzejmości waszey należy. Na co dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xię-

stwa Litewskiego przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia trzeciego miesiąca Kwietnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt piątego, panowania naszego polskiego y szwedzkiego ośmnastego roku. У того привилею при печати большой великого князства Литовскаго подпись руки найяснѣйшого короля его милости пана писаря великого князства Литовскаго теми словы: Andrzej Kotowicz—pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego, starosta Grodzieński mр. Который тотъ привилей вышечененый до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписанъ.

1667 г. Октября 5 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1025.

56. Дарственная запись отъ Регины Швейковской Виленскому св. Духовскому монастырю на полторы тысячи злотыхъ.

Регина Швыковская записала вышепомянутому монастырю 1500 зл. на слѣдующихъ условіяхъ: монастырь обязывается давать ей въ своемъ каменномъ домѣ на Субочей улицѣ пожизненное помѣщеніе, отправлять еженедѣльно церковную заздрав-

ную службу, а послѣ смерти заупокойную; въ свою очередь Швыковская обязывается за себя и своихъ потомковъ сохранить монастырь при его правѣ подѣ зарукой 1,500 злотыхъ въ случаѣ несоблюденія этой записи.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Іюля одиннадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ

шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевисто у суду ей милость пани Райна Быховцовна Тобіашова Швыковска, оповѣдала, покладала и признала листъ свой добровольный, вѣчистый записъ, на рѣчь нижей въ немъ мененую, въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ закон-

никомъ монастыра брацкаго Виленскаго церкви Святого Духа даный и належачій, просечи, абы тотъ листъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Regina Bychowcowna Tobiaszowa Szwykowska — zeznam tym moim listem dobrowolnym wieczystym zapisem teraz y na potem będącego wieku ludziom kożdemu, komu by o tem wiedzieć należało: iż ia z własney woli mey, z dóbr mnie do szafunku dożywotnego od pana Boga powierzonych, chcąc dobrze duszom w Bogu zeszyłych panów rodziców moich y pokrewnych moich uczynić, także za żywota moiego stanowiąc porządek po zeyściu z tego świata, gdzie ciało moje grzeszne odpoczywać będzie, y kto za duszę moją pana Boga prosić ma, dałam, darowałam y zaraz gotowemi pieniędzmi odliczyłam pewną summę pieniędzy na monaster bracki Wileński, przy serkwi świętego Ducha będący, do rąk w Bogu przewielebnego iego mości oycy Daniela Dorophieiewicza — starszego tegoż monastera Wileńskiego, to iest: półtora tysiąca złotych polskich, którą summę odebrawszy przewielebny wysz pomieniony iegomość oyciec starszy, pozwoliwszy mi w kamienicy monasterskiey, nazwaney Krzysztofowskiey, na ulicy Subaczey będącey, dożywotne mieszkanie, względem dania y darowania ode mnie tey summy: iż w kożdym tygodniu, w dzień piątkowy, służba Boża rannia w cerkwi brackiey Wileńskiej świętego Ducha odprawować się ma, y aż póki żywa codziennie pana Boga prosić maia; po śmierci zaś moiey za duszę moją y za dusze zeszyłych rodziców y pokrewnych moich wielebni ichmość oycow-

wie zakonnicy służbę Bożą maia odprawować wiecznie; a ciało moje w sklepie naszym, przez rodziców moich y mnie samą zobopolnym kosztem wymurowanym, złożyć maia, siebie samego, następców swoich y wszystką bracią zakonną, assecurował y list swój sprawiwszy na to wszystko mnie do rąk oddał. Z tych miar ia iuż Tobiaszowa Szwykowska, iakom raz tę summę półtora tysiąca złotych na monaster Wileński przy cerkwi świętego Ducha dała, darowała, tak tym listem zapisem moim waruję: iż ia sama, po mnie potomkowie moi y z innych krewnych powinnych moich, pogotowiu żaden z obcych, tey summy ode mnie daney, darowaney, u przewielebnego w Bogu iego mości starszego terazniejszego, następców iego mości zakonników monastera Wileńskiego cerkwi świętego Ducha, upominać się, turbować, pozywać nie mam, nie maia y mocy mieć nie będziemy, nie będą, pod zaręką tak wielkiey tey summy półtora tysiąca złotych polskich; którą summę każdy wzruszaiący y ten list zapis mój na pierwszym terminie u kożdego sądu y prawa będąc zapozwanym, przewielebnemu iego mości oycu starszemu, zakonnikom monastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha, nie schodząc z prawa zapłacić powinien będzie. Na co wszystko dla wiekuistej pamięci daię ten list dobrowolny zapis mój w Bogu przewielebnemu iego mości Dorophieiewiczowi — starszemu monastera Wileńskiego y wszystkiey braci zakonney, z podpisem ręki mey własney y pieczęcią moją, także pod pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów przyiaciół moich, odemnie ustnie uproszonych, na podpisach imiony y nazwiski wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego, miesiąca Oktobra piątego

У того листу запису при печатяхъ подписаны рукъ тими словы: Regina Bychowcowna Szwykowska. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od iej mości pani Reginy Bychowcowny Tobiaszowej Szwykowskiej, matki dobrodzieyki mey: Jan Szwykowski—podstoli Mściński, pisarz grodzki powiatu Wilkomirskiego ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wysz mianowanej do tego

listu podpisałem się: Kazimierz Stanisław Dąbrowski—czesznik Wileński. Pieczętarz według prawa do tego listu, od osoby zwysz mianowanej ustnie у oczewisto proszony, Andrzej Kołodzieżyński *mp.* Который же тотъ листъ добровольный вѣчистый записъ, за очевистымъ признаньемъ и прозбою особы звышмененое, до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписанъ.

1667 г. Октября 5 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1029.

57. Обязательство настоятеля Виленскаго Св. Духовскаго монастыря, данное Регинѣ Швыковской на пожизненное помѣщеніе въ монастырскомъ домѣ.

Настоятель св. Духовскаго монастыря Дорофеевичъ выдаетъ настоящее свое обязательство Регинѣ Швыковской въ томъ, что монастырь за 1,500 злотыхъ, записанныхъ ему Швыковскою,

долженъ дать ей пожизненное помѣщеніе въ своемъ каменномъ домѣ на Субочъ улицѣ и совершать по пятницамъ раннюю службу,—при жизни заздравную, а послѣ смерти заупокойную.

Лѣта отъ нароженя Сына Божого, тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого мѣсяца Іюля одиннадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановивши се очевисто велебный въ Бозѣ его милость отецъ Даниѣль Дорофеевичъ—старшій монастыра брацкаго Виленскаго, при церкви светого Духа будучого, самъ отъ себе и именемъ братіи своей законной, въ томъ

монастырѣ Виленскомъ будучой, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный записъ ей милости паней Реинѣ Быховцовнѣ Тобіашовой Швыковской, на речъ въ немъ ниже выражоную данный и служацій, просечи, абы тотъ листъ добровольный записъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять и уписанъ, который принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Daniel Dorofiewicz, starszy monastyrza brackiego Wileńskiego, przy cerkwi

świętego Ducha, sam od siebie y imieniem braci moiej zakonney, w tym monastyrze Wileńskim będącey, zeznawam tym listem zapisem moim: iż co ieymosć pani Regina Bychowcowna Tobiaszowa Szwykowska, z gorliwego nabożeństwa swego, chcąc sposobniey w blizkim mieszkaniu przy cerkwi panu Bogu usługować, starała się o kamienicę albo dom iaki, nieopodal cerkwi naszej brackiey Wileńskiej świętego Ducha; iakoż upatrzwszy sobie kamienicę, nam wiecznością za pewną summę przypadłą, z długów od różnych creditorów opłaconą, nazwaną Krzysztophowską, na Subaczey ulicy leżącą, za którą kamienicę, iż mnie Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu, monastyrowi y bractwu cerkwi Wileńskiej ś. Ducha, przereczona ieymść pani Szwykowska, dobroczynnościami swemi dosyć uczyniła, z których ukontentowany będąc, a zniosszy się z bracią moią zakonną y wszystkim bractwem świeckim, za spólnym wszystkich zezwoleniem, ieymosć paniey Szwykowskiey tę kamienicę Krzysztophowską do żywota ieymści puszczamy, waruiąc ieymści sam za siebie, bracią zakonną y świecką y następców naszych: iż ieymść pani Szwykowska w dożywotnym mieszkaniu swoim, nie płacąc niaakich podatków, w tej kamienicy żadney przeszkody ni od kogo z nas, pogotowiu obcych mieć nie będzie, obowiązując się y powinni będąc, ia y następcy moi, bracia zakonna y bractwa świeckie, kto by się w tą kamienicę ustępował y przeszkodę w dożywotnym mieszkaniu ieymosći czynił, swym kosztem u każdego prawa prawo oczyszczać mamy y powinni będziemy, pod zaręką tysiącem złotych polskich; a y tę zaręką zapłaciwszy, przecie ten list nasz u każdego sądu y prawa aż do naydłuższego da pan Bóg

życia ieymści przy zupełney mocy zostawać ma. Po długim zaś pożyciu ieymści, tedy ta kamienica znowu, niczym nie obciążona, podług prawa naszego, przy nas zakonnikach y monastyrze tuteyszym brackim Wileńskim ma zostawać wiecznie, w dyspozycyi mnie albo następców moich. A że jeszcze taż ieymosć pani Szwykowska, umyśliwszy za żywota swego dobrze uczynić duszom zesłym ichmosćców panów rodziców y pokrewnych swoich y żeby tak za dobre zdrowie ieymści dokąd jeszcze żyje, po zeyściu z tego świata za duszę ieymści pana Boga zakonnicy, przy tejże cerkwi brackiey Wileńskiej mieszkające, prosili, gotową summę pieniędzy do rąk moich, to iest półtora tysiąca złotych dała y wiecznie tę summę darowała; tedy y za to w każdym tygodniu w dzień piątkowy służba Boża rannia mere za ieymść samą y zesłe dusze ichmosćców panów rodziców y pokrewnych ieymści, a potym po zeyściu ieymści za duszę ma być odprawowano ieymosći wiecznie, w co mnie samego a po mnie następców moich starszych monastyra tuteyszego y wszystką bracią zakonną obowiązuję. Do tego y to ieymosći pani Szwykowskiey, iako ia od siebie, tak y od wszystkich braci zakonney y następców moich, aby po długim życiu ieymści, iako Pan naywyższy ieymści do chwały swey świętey powołać raczy, ciało w sklepie własnym ichmosćców panów rodziców ieymści y ieymści samey zobopólnym kosztem murowanym położone było. Na co dla wieczney pamięci daię ten list dobrowolny zapis mój z podpisem ręki moiej y pieczęcią monastyrską. Działo się w monastyrze brackim Wileńskim przy cerkwi świętego Ducha, roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego, miesiąca Oktobra piątego dnia. У того ли-

сту, добровольнаго запису, при печати конвентовой и при печатяхъ пановъ печаторовъ подписы рукъ тыми словы: Daniel Dorofieiewicz—starszy monastyra brackiego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha, ze wszystką bracią. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od w Bodze wielbnego imści oycа Daniela Dorofieiewicza — starszego cerkwi świętego Ducha, Hrehory Chomiński ręką swą. Proszony

pieczętarz od osoby w tym liście mianowanej do tego listu, Mateusz Chomiński ręką swą. Pieczętarz listu tego według prawa ustnie y oczewisto proszony od osoby w nim wyrażoney, Andrzej Kołodzieżyński mp. Который тотъ листъ добровольный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1668 г. Апрѣля 19 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1031.

58. Баниційный листъ короля Яна Казимира на изгнаніе Кіевского воеводы Миханла Станиславскаго и жены его Анны Потоцкой за неисполненіе трибунальнаго декрета въ пользу Кіевского митрополита Гавріла Коленды.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Іюля одинадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній обраными, постановившише очевисто у суду панъ Стефанъ Авдицкій оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью подалъ листъ баниційный, съ канцеляріи его корелевское милости мнѣйшее великого князства Литовского, презъ ясне вельможного въ Бозѣ превелебного его милости ксендза Кгабриеля Коленду, метрополиту Кіевского, на ясневельможного его ми-

лости пана Михала Станиславского, воеводы Кіевского, и пани малжонку его милости вынесеный, просечи, абы тотъ листъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанный былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Янъ Казимеръ зъ Божой ласки король польскій и т. д. Всимъ вобецъ и каждому зособна всякого достоенства, владу и стану людемъ духовнымъ и свѣцкимъ, обывателемъ панствъ нашихъ, ознаймуемъ: Маемъ тую вѣдомость зъ декрету и отосланья до насъ одъ суду головного трибунального, ижъ передъ тымъ же судомъ въ року теперешнемъ тысяча

шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ, мѣсеца Генвара четвертого дня, у Минску агитовала се справа въ Бозѣ превелебного ксендза Кгабриеля Коленды, метрополиты Кіевскаго, Галицкаго и всея Руси, зъ вельможнымъ Михаломъ Станиславскимъ, воеводою Кіевскимъ, взглядомъ старшенства малженскаго, а малжонкою его вельможною Анною зъ Потока Потоцкою Станиславскою, воеводиною Кіевскою, яко самою акторкою, за позвомъ о спротивенство декретови суду головного трибунального Виленскаго въ непоступенію владу чинить одправы на имѣньяхъ, названыхъ Воложинѣ и Саковщизнѣ, въ повѣтѣ Опшменскомъ лежащихъ, за сумму пѣнезей двакрытъ сто тысячей двадцать чотыри тысячы и пять золотыхъ польскихъ, декретомъ тогожъ суду Виленскаго всказаную, за тымъ о винны выволанья; въ которой справѣ судъ, за нестаньемъ позваныхъ до права, яко въ року завитомъ, на упадѣ въ речи здалъ, а водле права на конституціи трибунальскаго, за явное тому суду головному трибунальному декретови спротивенство, который се передъ тымъ же судомъ зъ листу поѣзджаго владового показало, преречоного вельможного воеводу Кіевскаго и малжонку его вельможную Анну съ Потока Потоцкую Станиславскую, воеводиную Кіевскую, яко права и зверхности нашой королевской непослушныхъ и спротивныхъ, на выволанье всказалъ и на одерженье того выволанья до насъ короля отослалъ; а за сумму вышѣ мененую, декретомъ суду головного всказаную, на тыхъ же маетностяхъ ихъ Воложинѣ и Саковщизнѣ, на которыхъ о то первой того и теперь позвы покладано, всказы пали и поѣздъ одправованый былъ и на иныхъ

всякихъ маетностяхъ ихъ лежащихъ, рухомыхъ, суммахъ пѣнежныхъ, гдѣ кольвекъ будучихъ, въ Бозѣ превелебному ксендзу метрополитѣ Кіевскому черезъ дворянина нашего до одправы порадкомъ правнымъ приходити вольность зоставилъ, яко о то достатечнѣй въ декретахъ трибунальскихъ выражено и описано есть. А такъ мы король, на инстанцію преречоного въ Бозѣ превелебного ксендза метрополиты Кіевскаго, выконываючи дальшій поступокъ срокгости права посполитого, надъ преречонымъ вельможнымъ Станиславскимъ, воеводою Кіевскимъ, и малжонкою его вышѣ менованою, велѣли есмы ихъ зо всихъ земель и панствъ нашихъ выволать; якожъ и симъ листомъ нашимъ баницыйнымъ оныхъ выволанцами чинимо и отъ сполку и обцованья людей почтивыхъ выймуемъ и вылучаемъ; а затымъ приказуемъ, абы кождый, о томъ вѣдаючи, зъ оными, яко выволанцами, ніякого сполку и обцованья мѣть, рады и помочи додавати, ани ихъ въ домахъ своихъ переховывати, подъ винами, въ правѣ посполитомъ описанными, не важилъ се. Ажебы то всимъ ку вѣдомости пришло, владомъ земскимъ, кгородскимъ и иннымъ всякимъ судовымъ приказуемъ, абы сесь листъ нашъ баницыйный вездѣ за поданьемъ оного до книгъ пріймованъ, актыкованъ, публикованъ и обволанъ былъ конечно. Писанъ въ канцеляріи нашой, дня деветнадцатого мѣсяца Априля, року тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, панованья нашего польского и шведскаго двадцатого року. У того листу баницыйного печать меньшая великого князства Литовскаго притиснена, а подпись руки ясневельможного его милости пана подканцлерого великого князства

Литовского теми словы: **Александръ Нарушевичъ**—подканцлерій великого князства Литовского. Который же тотъ листъ баницыйный, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую, данъ, принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1637 г. Апрѣля 6 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1475.

59. Декретъ Троцкого городского суда по жалобѣ Троцкой земской судьи Райны Раецкой на игумена Кронского монастыря Митрофана-Зепевича по поводу неисполненія послѣднимъ интерцизной записи на продажу первой монастырскаго имѣнія Стравиникъ-Бакишекъ.

Лѣта отъ naroженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Августа петнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ княжествѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевисто панъ Стефанъ Коплевскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ экстрактъ съ книгъ кгородскихъ Троцкихъ въ справѣ и особѣ въ немъ ниже помененой служачій и належачій, просечи, абы тотъ экстрактъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, актыкованъ и уписанъ, который принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть. Выписъ съ книгъ кгородскихъ замку господарского воеводства Троцкого. Лѣта отъ naroженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцать сегого, мѣсяца Апрѣля шостого дня. На рочкохъ апрелевыхъ, на датѣ звышъ писаной, судовне тутъ у Троцахъ одправованныхъ, передъ нами вранниками судовыми кгородскими Троцкими будучими, отъ ясневельможного пана его милости пана Януша Скумина Тишкевича, воеводы Троцкого, Браславского, Юрборского и Ново-Вольского старосты, на справы судовые высажоними, Енохомъ Колендою—подвоеводимъ, Яномъ Кгабриелемъ Кггровскимъ—судьею кгородскимъ, старостою Цыринскимъ, а Криштофомъ Тишкевичомъ—писаромъ, гды съ порадку реестрового ку суженью принала справа ей милости пани Райны зъ Друцка Соколинской Ольбрихтовой Раецкой, судиной земской Троцкой, зъ велебнымъ въ Бозѣ отцомъ Метрофаномъ Зеневичомъ, игуменомъ монастыря Кронского, и всею братьею его законниками, иноками того монастыря Кронского реліи греческое, за двоима позвы: однимъ на имѣнью Стравиникахъ-Бакишкахъ, въ повѣтѣ Троцкомъ лежачомъ, по его отца Метрофана и всю братью его

чернцовъ монастыра Кронскаго положо-
нымъ, а другимъ ему отцу Метрофану оче-
висто въ руки поданымъ до интерцизіи ей
милости пани судиной однихъ на продажу
вѣчистую имѣнья Стравиники - Бакишокъ,
въ повѣтъ Троцкомъ лежачого, даное. Ино
за приволашемъ черезъ енерала Якуба
Грегоровича сторонъ до права одъ ее
милости пани судиное, умоцованый ей ми-
лости панъ Петръ Покирскій, за моцью
листовною, до тое sprawy собѣ даною, а
отъ отца Метрофана и всей братьи его
законниковъ монастыра Кронскаго Лаврен-
тія Стремелецкого, Теофана Еліашевича
и Корнѣя Козырского за моцью листов-
ною панъ Давидъ Дойновскій очевисто по-
становили. За тымъ умоцованый ей милости
пани судиной, доведши положеня позвовъ,
водлугъ права, одного на имѣнью Страви-
никахъ-Бакишкахъ по отца Метрофана и
по всю братью его законниковъ монастыра
Кронскаго, а другого отцу Метрофану — игу-
мену Кронскому, очевисто въ руки пода-
ного, жаловаль съ того позву о томъ:
Штожъ дей твоя милость за вѣдомостью
всее братьи монастыра Кронскаго, вѣдо-
мостью всего духовенства, особливе велеб-
ного отца Самуеля Шицика-Залѣского, яко
на мѣстцу въ Бозѣ велебного его милости
отца метрополиты Кіевского будущого, так-
же за позволеньемъ ее милости пани Реины
Воловичовны Богдановое Окгинское, под-
комориное Троцкое, и ихъ милости пановъ
сыновъ ее милости, яко патроновъ и коля-
торовъ монастыру вашего Кронскаго, въ
року прошломъ тысяча шестьсотъ тридцать
шестомъ, мѣсеца Октебра шестнадцатого
дня, при бытности на тотъ часъ велю ихъ
милости пановъ пріятель вашихъ зобополь-
ныхъ, учинили дей есте зъ ее милости
пани судиною земскою Троцкою таковое

постановенье: ижъ маетность свою, назва-
ную Стравиники - Бакишки, въ повѣтъ
Троцкомъ лежащую, черезъ ее милость па-
ни Богдановую Окгинскую — подкомориную
Троцкую, у пана Яна Баки и у паней
малжонки его купленную, на монастыръ
вашъ Кронскій вѣчными часы записаную,
зъ вольнымъ шафункомъ дать, продать;
которую маетность ее милости пани Ра-
ецкой, судиной земской Троцкой, за пев-
ную сумму пѣнезей, то есть, за семь ты-
сечей золотыхъ польскихъ правомъ вѣч-
нымъ и неотзовнымъ продавши, опрочъ по-
дарковъ, которые еси, ты отче Метрофана,
не малые отъ ее милости пани судиное по-
бралъ и вжо съ позволеньемъ старшихъ
своихъ на задатокъ на тую маетность сто-
копъ грошей литовскихъ до рукъ своихъ
отличивши и отъ ее милости пани судиной
взявши, постановили дей есте межъ собою
постановенье, ижъ въ томъ же року прош-
ломъ тысяча шестьсотъ тридцать шестомъ,
мѣсеца Декабра шестого дня веѣ sprawy,
порадне и достаточне на продажу тое
маетности Стравиникъ Бакишокъ спора-
дивши, до рукъ ее милости пани судиной
отдать, а тую маетность урадовне въ дер-
жанье ее милости въ интромисію подать и
поступить; гдѣ тогожъ часу при уступенью
маетности тогожъ мѣсяца Декабра шестого
дня ей милости, сумму пѣнезей семь тыся-
чей золотыхъ польскихъ всю сполна до
рукъ вашихъ отдать мѣла, на што для
певности тое sprawy интерцизію порадную
и правную межъ собою дали есте, описав-
шисе тому всему на терминѣ вышъ мене-
номъ досыть чинить, заложивши межъ со-
бою на обѣ-двѣ сторонѣ, которая бы тымъ
пунктомъ и намнѣйшому паракграфови въ
интерцизіи межъ вами даной описаному,
досыть чинить не хотѣла, заруки семь ты-

сечей золотыхъ польскихъ заплатитъ и шкоды нагородитъ, яко то ширей на интерцизійі описано и доложено есть. Якожь дей ее милость пани судиная, чинечи досыть тому интерцизійному записови своему, въ року прошломъ тысяча шестьсотъ тридцать шостомъ, мѣсеца Декабра шостого дня, въ день светого Миколая свята римского водлугъ нового календара, въ мѣстѣ господарскомъ Виленскомъ, въ замку, при книгахъ кгородскихъ, такъ тежъ въ каменицы его милости пана Еноха Коленды, подвоеводего Троцкого, гдѣ се завартье тое справы дѣло и въ монастырѣ Светого Духа въ Вильнѣ зъ енералами отданья тое суммы, вамъ належачое, одъ поранку ажъ до вечора пильность чинила, будучи готова листови интерцизійному досыть чинити. Нижли дей твоя милость, отче игумене монастыра Кронского, яко тыхъ справъ порадне справленыхъ и споражонныхъ до рукъ ее милости пани судиное Троцкое не отдалъ, только цедулку якуюсь черезъ енерала подалъ, въ которой описалъ еси: же тому всему досыть чинить не хотѣлъ, такъ и тое суммы семь тысячей золотыхъ польскихъ отъ ее милости пани судиной отобрать и принять не хотѣлъ, и нѣтъ вѣдомо зъ яковыхъ причинъ, приведши ее милость пани судиную до великихъ шкодъ, накладовъ и утратъ, до сего часу примовати интерцизій своей и паракграфомъ въ нимъ описанымъ досыть чинити не хочешь, зачимъ въ плаченье зарукъ водлугъ интерцизій своей платитъ попалъ, яко то ширей жалоба въ томъ позвѣ описана и доложена есть. По прочитанью того позву умоцованный законниковъ монастыра Кронского, панъ Давидъ Дойновскій, показавши позовъ отъ отца Метрофана Зеневича, игумена монастыра Кронского, по ей милости пани суди-

ную на роки троецкіе въ семь року тысяча шестьсотъ тридцать семомъ у Трокахъ припадаючіе, безъ жадного назначенья вradoвого доведчи выписомъ съ книгъ кгородскихъ Виленскихъ зъ напису того позву, зъ датою того року тысяча шестьсотъ тридцать семого, мѣсеца Апрѣля первого дня выданнымъ, и стоечи въ обмовѣ, положивши тежъ передъ нами выписъ съ книгъ кгородскихъ Ковенскихъ и безъ подпису руки писарской, зъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Ноебра деветнадцатого дня, оповѣданья ей милости пани Раины Воловичовны Богдановой Окгинской—подкомориной Троцкой, оповѣданья одъ ей милости самое, которая и именемъ потомства своего на звышъ речоного Метрофана Дементіановича Зеневича—игумена Кронского, чинить мѣла: ижъ бы безъ вѣдомости ее милости пани подкомориной и потомства ее милости и старшій отецъ игумень Кронскій, за живота ей милости, яко фундаторки тое маетности, имѣнья Стравиникъ-Бакишокъ продавать никому не маеть, ажъ зъ вѣдомостью ей милости пани подкомориное; абовемъ водле тестаменту небожика годное памети зошлого его милости пана Богдана съ Козельска Окгинского — подкоморого Троцкого, малжонка своего, пети тысячахъ золотыхъ на церковь и монастырѣ Кронскій сумму зъ доброе воли своей для хвалы Божое двѣ тысячѣ золотыхъ аллегговала, а зносечи тую сумму зъ села Мустенянь тое имѣнье Стравиники-Бакишки у пана Яна Ивановича Баки и у пани малжонки его пани Катерины Наркусской купила и имъ на тотъ монастырѣ мѣсто тое суммы въ семи тысячахъ золотыхъ на церковь и монастырѣ Кронскій надала и записала, а продавать жадному игумену не позволи-

ла, яко то ширей въ той протестаціи описано есть. До того покладалъ выписъ съ книгъ кгородскихъ Ошменскихъ, также безъ подпису его милости пана писара Ошменского и безъ корикгаціи подписка Ошменского, оповѣданья отца Метрофона, игумена Кронского, зъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Декабра двадцать шостого дня чиненую: ижъ былъ онъ отецъ Метрофанъ великого налеганья одъ ей милости пани судиное тую маетность имѣнье Стравиники - Бакишки, не будучи вѣдомый справъ фундаційныхъ того монастыра, за приведеньемъ того одъ ей милости пани судиной продалъ и интерцизу ей милости на то далъ. Къ тому покладалъ выписъ съ книгъ кгородскихъ Виленскихъ зъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать семого, мѣсеца Марца дванадцатаго дня, безъ печати владовой и безъ подпису его милости пана писара Виленского, оповѣданья отца Самуеля Шицка-Залѣского, старшого монастыра Виленского, намѣстника метрополиты Кіевского: ижъ бы за взятьемъ вѣдомости звышъ речоный отецъ Метрофанъ, безъ позволенья всего конвенту и его самого тое имѣнье Стравиники-Бакишки ей милости пани судиной продать мѣлъ; также выписъ съ книгъ кгородскихъ Ковенскихъ, съ датою року тысяча шестьсотъ тридцать семого, мѣсеца Марца семнадцатаго дня, также безъ подпису его милости пана писара и печати владовой, безъ корикгаціи подписка Ковенского, оповѣданья законниковъ того монастыра Кронского отца Лаврентія Стременецкого, отца Теофана Геліяшевича и отца Корнеля Козырского: ижъ бы тежъ отецъ Метрофанъ безъ вѣдомости ихъ тое имѣнье ей милости пани судиной продавать мѣлъ, яко то ширей во всехъ тыхъ по-

кладаныхъ выписехъ описано есть. Которые выписи все мы врадъ, за просьбою умоцованого, ей милости пани судиной назначили. По прочитанью тыхъ выписовъ умоцованый звышъ речоныхъ законниковъ панъ Дойновскій повѣдилъ: ижъ дей съ тыхъ покладаныхъ выписовъ значне се показываетъ, же отецъ Метрофанъ, игумень Кронскій, не маючи жадное владзы, безъ позволенья старшихъ, а меновите въ Бозѣ велебного его милости отца Петра Могилы, метрополиты Кіевского, и всего конвенту старшихъ релии греческое и братьи своей въ монастыру Кронскомъ законниковъ будучихъ, также безъ воли фундаторовъ ей милости пани подкомориное Троцкое и сыновъ ее милости, отецъ игумень Кронскій тое маетности Стравиникъ-Бакишокъ, на церковь и монастырь Кронскій на хвалу божую фундованой, продавати не могль, и если интерцизу ей милости пани судиной на проданье того имѣнья далъ, то учинилъ яко безъ вѣдомости старшихъ, такъ и не будучи вѣдомъ фундаціи одъ фундаторовъ наданое, и тая справа у суду вашихъ милостей форумъ мѣти не можетъ, съ тыхъ причинъ, ижъ по ей милости пани судиную позовъ до суду земского Троцкого въ той справѣ отъ отца Метрофана до той интерцизы внесеный есть. Прошу тогды и домавляюсе, абы тая справа до суду земского Троцкого на розпартье правное ото-слана была, кгдажъ за интерцизами а иле о маетности судъ земскій, а не судъ вашой милости кгородскій розсудокъ чинити маеть. А умоцованый ей милости пани судиной земской Троцкой панъ Покирскій покладалъ передъ нами интерцизу звышъ речоного отца Метрофана, зъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Октебра шестнадцатаго дня съ подпи-

сомъ руки его отца Метрофана Зеновича, игумена Кронского, который се самъ и именемъ брати своей до той интерцизии подписалъ, также съ подписомъ вельможного его милости пана Яна Окгинского, каштеляна Мстиславского, и на имене Еноха Коленды, подвоеводего, имене Яна Кгабриеля Кгротовского, судьи, съ печатью того монастыра Кронского и съ печатью его милости пана Мстиславского, которую передъ нами прочитавши и вси обовязки, въ той интерцизѣ описанные, показавши и широкими словы выводечи, форумъ той справѣ передъ нами судомъ водлугъ той интерцизии, ижъ звышъ речонный отецъ игумень Кронскій до всякого суду за невыполненъе оное себе позвать описалъ и обовезалсе усправе-дливить, чого тою интерцизією передъ нами пробовалъ и домавлялъ се, абы отецъ Метрофанъ водле той интерцизии и права артыкулу сегого зъ роздѣлу сегого передъ нами усправе-дливлялъ и абы далей въ право поступовать наказано было. А такъ мы врадъ, прихилиючисе до права и самое слушности, бачечи то съ той интерцизии передъ нами Колендиное, же отецъ Метрофанъ, давши тую интерцизу ей милости пани судиной земской Троцкой, за невыполненъемъ и досыть неучиненъемъ оное, передъ каждымъ судомъ усправе-дливитьсе обовезалъ, про то мы врадъ сторонамъ далѣй справу поступовать наказали есьмо. А за наказомъ нашимъ въ дальшомъ поступку, умоцованный ей милости пани судиной, далѣй въ право поступуючи, съ тоежъ интерцизии указовалъ: ижъ отецъ игумень Кронскій, за позволенъемъ старшихъ и всего конвенту реліи своей греческое, метрополиты и законни-

ковъ, тое имѣнъе Стравиники - Бакишки вѣчностью за сумму пѣнезей семь тысячей золотыхъ продавши и задатку одъ ей милости на тую маетность сторгованую до рукъ своихъ одъ ей милости пани судиной сто копъ грошей Литовскихъ взялъ и одъ ей милости пани судиной водле постановенья и той интерцизии на часѣ певномъ въ року прошломъ тысяча шестьсотъ тридцать шостомъ, мѣсеца Декабра шостого дня въ мѣстѣ Виленскомъ зѣхавшисе на светый Миколай, сумму за тое имѣнъе взявши, тое имѣнъе Стравиники-Бакишки въ держанъе и въ интромисию ей милости пани судиной врадовне пустить и листы вѣчистые водлугъ права справивши, на вѣчистую продажу и на признанъе давши, у суду тое имѣнъе Стравиники - Бакишки признать, также для певности отъ его милости отца метрополиты и конвенту своего греческого и одъ фундаторки того имѣнъя ее милости пани Окгинской—подкомориной Троцкой, на признанъе того имѣнъя одержавши, до рукъ ей милости пани судиной подъ зарукою, въ той интерцизѣ описаную, отдать описалъ. Чого доводечи покладалъ передъ нами два выписы съ книгъ тутошнихъ кгродскихъ Троцкихъ сознанъя двоухъ енераловъ воеводства Виленского—Юрья Петровича и Мартина Янковского, реляцій ихъ передъ подстаростимъ Виленскимъ признанныхъ, а потомъ до книгъ тутошнихъ кгродскихъ Троцкихъ актыкованныхъ, пильности ее милости пани судиное-же ей милости досыть чинечи той интерцизѣ о постановенью, водле той интерцизии въ мѣстѣ Виленскомъ на троухъ мѣстцахъ, въ замку его королевской милости Виленскомъ, на другомъ мѣстцу въ каменицы моей мене

подвоеводего въ мѣстѣ Виленскомъ, идучи до Збору евангелицкого лежачомъ, а до того и въ монастырѣ тыхъ же законниковъ, и тоужь рекгулы ихъ греческое въ монастырѣ светого Духа, въ мѣстѣ Виленскомъ лежачомъ: одинъ выписъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Декабра одиннадцатого дня, сознанья енерала Мартина Янковского, ижъ онъ въ той каменицы у Вильни у мене подвоеводего черезъ весь увесь день пильность чинилъ и до того монастыра светого Духа у Вильни конвенту ихъ владовне зъ стороною ходилъ и о отцу Метрофанѣ пыталъ, гдѣ отецъ Шитикъ, старшій того монастыра, о немъ Метрофанѣ не повѣдаючи, а противъ тое продажи того имѣнья ничего не мовилъ; другій выписъ сознанья енерала Опменского Юрья Петровича при слугѣ ей милости пани судиной, также черезъ тотъ увесь день въ замку его королевской милости Виленскомъ готовъ будучи одъ ее милости пани судиной тую сумму за тое имѣнье Стравиники-Бакишки отдать, абы тые вси листы одъ отца Метрофана—игумена Кронского, водле интерцизии принять готовъ былъ. До того покладалъ выписъ съ книгъ тутошнихъ кгородскихъ Троцкихъ, зъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Декабра одиннадцатого дня, оповѣданья ей милости пани судиной земской Троцкой на отца Метрофана игумена Кронского, о неучиненъе досыть той интерцизии, а также о шкоды и заруки, яко то ширей въ тыхъ выписѣхъ речъ и пильность ее милости пани судиной описана есть. По прочитанью тыхъ выписовъ, умоцованый ей милости пани судиной повѣдилъ: Значне се дей у суду вашности показало, же

отецъ Метрофанъ, зъ позволенья всихъ старшихъ тое имѣнье Стравиники-Бакишки ей милости пани судиной вѣчностью продавши, той интерцизѣ на проданье того имѣнья до оногo досыть не чинилъ, бо и съ подпису его на той интерцизѣ, яко се подписалъ, оказуетъ, ижъ зо всею братьею того монастыра Кронского тое имѣнье продають; другая, ижъ печать тогожъ конвенту ихъ до той интерцизы притиснена есть и подпись его милости пана Мстиславского, который яко фундаторомъ ижъ былъ о томъ не вѣдалъ, вымавлиють; третья, ижъ великое подобенство и напроцшому чловѣку зрозумено быть можетъ, гдѣ тое постановенъе дѣлосе въ Вильни, гдѣ старшіе его мѣшкають, а онъ отецъ Метрофанъ не индей, одно въ монастырѣ светого Духа, Вильнѣ, яко инокъ того конвенту былъ; четвертая, ваша милость врадъ въ тотъ часъ у Вильни будучи за прошенъемъ до той интерцизии подписали и тое постановенъе справедливѣ съ позволенъемъ старшихъ его отца игумена стало, а и што теперъ якіе шпаркгалы, термини безъ подписовъ владовыхъ, менечи ихъ оповѣданьями противъ тое интерцизии одъ ее милости пани подкомориной, отъ старшихъ и отъ отца Метрофана и его самого чиненые, то яснѣ указуетъ, ижъ ку шкодѣ ее милости пани судиной чинять, то тые термини за выписы владовые передъ вашу милостью владомъ покладаные, жадное воли у суду вашей милости мѣти и тому постановенью шкодити не могутъ. А ижъ отецъ Метрофанъ, якъ се передъ судомъ вашей милости показало, съ позволенъемъ своихъ старшихъ ей милости пани судиной тое имѣнье Стравиники-Бакишки продалъ, а задатку сто

копѣ грошей своими руками отличивши, взялъ и на то интерцизу далъ, который не чинечи досыть, а користечи и въ томъ задатку сту копахъ, собѣ даныхъ, ни въ чимъ той интерцизѣ досыть не учинилъ, а ей милость пани судиная, готова будучи той интерцизѣ и постановенью досыть чинить, зѣ великимъ затрудненъемъ и шкодою сумму семь тысячей золотыхъ способать и зѣ великимъ накладомъ и коштомъ на терминѣ постановеномъ зѣ готовою суммою ставали, зѣ ушкоженъемъ маетности своей и поднятъемъ шкодъ и мнѣманъемъ и иныхъ справъ и потребъ своихъ и накладовъ правныхъ. А отецъ Метрофанъ, приводечи ей милости пани судиную до великихъ шкодъ и накладовъ, тому постановенью и интерцизѣ своей досыть чинити не хотѣлъ и теперъ непотребныхъ зволокъ о оборонѣ неправныхъ противъ тое интерцизѣ своей заживаетъ, вымовляючисе братьею своею, и старшіе якобы на то позволять не мѣли; што ясно и явне съ тое интерцизии показало, же за позволенъемъ старшихъ тое имѣнье Стравиники-Бакишки ей милости пани судиной продалъ, и задатокъ на то взялъ, а хочечи и тотъ задатокъ скористить, непотребныхъ и неправныхъ оборонъ заживаетъ. Зачимъ домавлялъ се, абы обороны его яко неправные на сторону ухилены были, а зарука, въ той интерцизѣ описаная, семь тысячей золотыхъ на томъ имѣнью Стравиникахъ-Бакишкахъ, на которомъ позвы покладано и о которую весь фундаментъ той sprawy зачалъ и ей милость пани судиная вельце шкодуетъ, сказано было. А такъ мы врадъ, въ той справѣ ее милости пани судиной земской Троцкой зѣ отцомъ Метрофаномъ Зеневи-

чомъ, игуменомъ Кронскимъ, и братьею его чернцами монастыра Кронского, за двоима позвы, одними на имѣнью Стравиникахъ-Бакишкахъ, по его отца Метрофана и всихъ законниковъ положеными, а другими очевисто въ руки подаными, ижъ се то показало зѣ покладаныхъ документовъ, одѣ умоцованого ее милости пани судиное и зѣ интерцизии одѣ отца Метрофана—игумена Кронского, которую за позволенъемъ старшихъ и намѣстниковъ метрополиты ихъ дана есть до того, ижъ его милость панъ Янъ Окгинскій—каштелянъ Мстиславскій, при томъ постановенью былъ и руку свою яко фундаторъ и коляторъ до той интерцизии подписалъ и печать конвенту ихъ у тое интерцизии притиснена есть, показало и тое постановенье и торгъ за вѣдомостью старшихъ и братьи своее отецъ Метрофанъ—игумень Кронскій, зѣ ее милостью пани судиною Троцкою, проданье того имѣнья учинилъ и задатокъ сто копъ на тую продажу того имѣнья Стравиникъ-Бакишокъ надъ подарки собѣ даные взялъ и будучи старшій надъ братьею своею чернцами того конвенту ихъ, тую интерцизу далъ, которой яко съ пильности и покладаныхъ документовъ одѣ умоцованого ее милости пани судиная оказала, же кгда до монастыра ихъ въ мѣстѣ Виленскомъ заложенъя свѣтого Духа енерала посылала, гдѣ старшій ихъ и намѣстникъ метрополиты ихъ отецъ Шитикъ-Залѣскій до тое интерцизии ничего не мовилъ, только о томъ отцу Метрофанѣ въ монастыру Вильнѣ быть не повѣдилъ. И то се тежъ оказало: же ей милость пани судиная пильность на трехъ мѣстцахъ у Вильни, въ замку Виленскомъ, въ каменицы моей, мене подвоево-

дего и въ томъ монастыру ихъ пильность чинила и тую сумму водлугъ торгу за тое имѣнье отдать готова была, лечъ отецъ Метрофанъ, не чинечи той интерцизѣ досыть, зъ суммы сторгованое за тое имѣнье Стравиники - Бакишки брать не хотѣлъ и только цедулою безъ подпису руки своей вымавлялъ и ей милость пани судиная до шкодъ, накладовъ за мѣшканьемъ иншихъ пильныхъ справъ своихъ пришла. Хотяжъ умоцованый отца Метрофана и брати его выписы безъ подписовъ ихъ милости пановъ писаровъ и подписковъ ихъ показоваль, менечи, ижъ бы отецъ Метрофанъ безъ вѣдомости старшихъ своихъ и не вѣдаючи о фундаціи, тое имѣнье продавать мѣлъ; про то мы врадъ, обороны отца Метрофана—игумена Кронско-го, и тые покладаные выписы на сторону ухиливши и прихилиючисе до справедливости светой и той интерцизии, тую интерцизу во всемъ яко правную ствержаемъ, водле которой на томъ имѣнью Стравиникахъ - Бакишкахъ заруку, въ той интерцизѣ описаную, семь тысячей золотыхъ, на которомъ позвы покладано, всказуемъ и на отправу порядкомъ правнымъ отпра-

вить присужаемъ.—Отъ которого декрету нашего умоцованый, стоечи въ обмовѣ до суду головного трибунального, апелеваль и мы врадъ тое апелациі допустили; которое апелациі въ семь року тысяча шестсоть тридцать семомъ въ терминѣ суженья справъ воеводства Троцкого на мѣстцу певномъ въ замку его королевской милости столечномъ Виленскомъ обѣ-двѣ стороны повинни быти мають. Которая справа, яко се точила, есть до книгъ кгородскихъ Троцкихъ справъ судовныхъ уписана,—съ которыхъ и сесъ выпись подъ нашими владовыми печатами ее милости пани Реинѣ зъ Друцка Соколинской Ольбрихтовой Раецкой, судиной земской Троцкой, есть выданъ. Писанъ у Трокахъ. У того екстракту при печатахъ владовыхъ подписъ руки его милости пана подвоеводого тыми словы: *Na mieyscu iego mości pana pisarza grodzkiego Trockiego Enoch Kołęda—podwoiewodzy*; а корректа тыми словы: Скорикговаль Станкевичъ. Которыйжъ тотъ экстрактъ, за поданьемъ оно-го черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальных актикованъ и уписанъ.

1637 г. Сентября 1 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г. л. 1479.

60. Разрѣшеніе Кіевскаго митрополита Петра Могилы игумену Кронскаго монастыря Митрофану Зеновичу на продажу монастырскаго имѣнія Стравиникъ-Бакишекъ Троцкой земской судинѣ Раинѣ Раецкой.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Августа петнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевисто панъ Стефанъ Коклевскій оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписати далъ листъ апробаційный зошлого зъ сего свѣта въ Бозѣ превелебного его милости отца Петра Могилы — митрополиты Кіевскаго, до велебного отца Метрофана Зеновича, игумена Кронскаго, писанный, просечи, абы тотъ листъ принять до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ: которого мы судъ принявши и уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Петръ Могила, милостию Божіею архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Россіи, экзарха святого трону апостольскаго, архимандритъ Печерскій. Пречестному господину отцу Метрофану Зеновичу—игумену монастыря Кронскаго, благословеніе наше архіерейское препосылаючи, добраго здоровья одъ Господа Бога зычимъ! Дошло насъ вѣдати, же честность твоя, мимо вѣдомость нашу и намѣстника

въ великомъ князствѣ Литовскомъ нашего велебного Самуеля Шитика-Залѣскаго—архимандрита Слуцкого, старшого монастыря братскаго Виленскаго, смѣлъ и важился не только маетность Бакишки до монастыря Кронскаго одъ вельможное ее милости пани Раины Воловичовны Окгинской, подкомориной Троцкой, Кормяловской и Дорсунской старостиной, подлугъ воли годное памети его милости пана малжонка фундованой, одъ церкви Божой оддалити и ее милости панъ Раинѣ зъ Друцка Соколинской Раецкой—судиной земской Троцкой запродаати; але и потомъ застановеную южъ при велебномъ архимандритѣ Слуцкомъ, гдѣ ее милость пани судиная часть суммы, на маетность собѣ винной, сумы одъ малжонка своего внесла была, новии якись контракты становити, што намъ зъ великимъ подивеньемъ приходитъ, иле же такъ тотъ монастырь Кронскій мере до метрополии нашей Кіевской есть инкорпорованный; и любо бысмы такъ тамъ тотъ контрактъ записъ инвалидовати и взрушити и самую честность твоей особы пенувати бысмы могли, на инстанцію еднакъ многихъ особъ, при насъ на тотъ часъ найдуючихся и на заслуги честности твоей поглядаючи, отцовско то пребачаемо и тую честности твоей

продажу апробуемо съ тымъ еднакъ варункомъ, абы честность твоя суммы принципальной, за тую маетность взятой, наймнѣй рушити и любо на свой, любо на монастырскій пожитокъ оборочати подъ неблагословеніемъ и утраченіемъ мѣста неважилъ ся, але одъ даты сего листу нашего заразъ инклюдиве постарался конечно, якобы тая сумма на маетность земскую на вѣчность, або на заставу вся зуполне, съ которой бы братія живитися и набоженство пристойное одправовати могла, оддана была; жебы зась радъ монастырскій въ добромъ

зоставалъ за строенія честности твоей дозорѣ, пильно того постерегати будете, если и о ласку Божую и благословеніе смиренія нашего (чого обойга отцовско зычимо) одержати прагнете. Данъ зъ монастыра Печерского Кіевского, року тысяча шестьсотъ тридцать сего, мѣсяца Сентебра первого дня. У того листу апробаційного подписъ руки тѣми словы: рукою власною. — Который же тотъ листъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ.

1668 г. Октября 25 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 165, во 2 ч.

61. Квитанціонная записъ, выданная Кіевскимъ митрополитомъ Гавріиломъ Колендою и Виленскимъ св. Троицкимъ монастыремъ подканцлериней Оесдорѣ Нарушевичевой въ полученіи отъ нея 3500 злотыхъ.

Коронная конюшина Вишневецкая, урожденная Тышкевичъ, пожертвовала Св.-Троицкому монастырю 15,000 зл. съ обезпеченіемъ этихъ денегъ на двухъ имѣніяхъ Можейковъ-Великій и Дзекушки (въ Лидскомъ уѣздѣ). Имѣнія эти перешли потомъ во владѣніе Нарушевича, подканцлера в. кн. Литовскаго, а деньги не выплачи-

вались. Св.-Троицкій монастырь завелъ процессъ, по которому ему достался Малый Можейковъ; часть же денегъ 3500 зл. обязался уплатить А. Нарушевичъ. По смерти его обязательство это исполнено было его супругой Оедорой ур. Сапѣжанкой, въ чемъ и выдана была ей настоящая квитанціонная записъ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсяца Марца двадцать шестого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленского, на зѣздѣ сеймику конвокаційного въ року прошломъ тыся-

ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, постановившисе очевисто у суду въ Бозѣ велебный его милость ксендзъ Янъ Малаховскій, закону светого Базилега великого секретарь, старшій монастыра при церкви святой Троицы у Вильнѣ

будучого, самъ зъ особы своей и именемъ всихъ того монастыра законниковъ оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ, добровольный записъ, ясневельможного его милости ксендза Кгабриеля Коленды— зъ ласки Божой и столицы апостольской метрополиты Кіевского, Галицкого и всей Руси, ясневельможной ей милости паней Теодоръ Сапѣжанцѣ, воеводиной Виленской, Александровой Нарушевичовой, подканцлериной великого князства Литовского, весполь собою даный, на речъ въ немъ ниже выражоную служацій, просечи, абы тотъ листъ, добровольный записъ, былъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Gabryel Kołęda—z łaski Bożej y stolice apostolskiej metropolita Kiiowski, Halicki y wszytkiej Rusi, proto-archimandryta wszystkiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, y ia Jan Małachowski, zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarz, starszy klasztoru Wileńskiego świętej Trócy, swoim y wszystkiego konwentu Wileńskiego reguły świętego Bazylego wielkiego imieniem y consensem onych, zgromadzenie iednostayne uczynionym, wiadomo czyniemy y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym wieczysto kwitacyinym zapisem o tym: iż co godney pamięci w Bogu zesła iasnie oświecona xiężna ieymość pani Ewgienia Katarzyna Tyszkiewiczowna Wyszniwiecka — koniuszyna koronna, pewną summę pieniędzy, to iest piętnaście tysięcy złotych polskich na maiętność, nazwaną Możejków Wielki y Dziekuszki, w powiecie Lidzkim leżącą, od niemałego czasu prawem wyderkafowym w Bodze wielebnym oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trócy mieszkaiącym, wniosła, któ-

rą summę iasnie oświeceni xiażęta ichmość obadwa Dymitri, Konstanty Korybutowie Wyszniwieccy, panowie synowie imści płacić powinni byli; względem której summy w Bodze wielebni ichmość oycowie bazyliani Wileńscy cerkwi świętej Trócy, iuż maiętność Skrybowszczyznę, alias Możejków Mały, także w Lidzkim powiecie leżące, sobie zawiedzioną maiąc, którą maiętność nieboszczyk imć pan Alexander Tyszkiewicz, a po nim w ręce ieymć pani Tyszkiewiczowa małżonka, z panami synami swoimi od ichmościów dzierzacemi zostaiąc, a że iuż w Bodze wielebni ichmość oycowie bazylianie, niechcąc się kontentować tą maiętnością Skrybowszczyzny pierwey xiażąt ichmościów Wyszniwieckich, a potym iasnie wielmożnego iego miłości pana Alexandra Naruszewicza—podkancle-rzego wielkiego xięstwa Litewskiego y iasnie wielmożną ieymść panią Theodorę Sapieżankę, woiewodzianką Wileńską, panią małżonką imści, iako iuż za prawem od iasnie oświeconego xięcia imści pana Dymitra Korybuta Wyszniwieckiego, woiewody Belzkiego, Białocerkiewskiego starosty, służący, wieczystych panów o tę summę piętnaście tysięcy złotych do różnych sądów pozywali, w której sprawie iasnie wielmożny imć pan podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego, pani małżonka imści, iako sami aktorowie, nie przypuszczaiąc nas oyców bazylianów Wileńskich do dal-szego zapędu prawnego, za pomiarkowania zobopólnych ichmościów panów przyaciół nas pogodzili, pomiarkowali. I lubo dekretem sądu głównego trybunalskiego pewną summę pieniędzy nam oycom bazylianom Wileńskim z oczewistey kontrowencyi wyż ferowaney, to iest trzy tysiąca złotych na pomienionym terminie oddać nakazano; iednak

ponieważ iasnie wielmożny imśe pan podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego, nie czekając tego terminu, nas y oyców bazylianów skonsensem wszystkiego zgromadzenia reguły świętego Bazylego totale uspokoił y zagodził y tę summę trzy tysiąca pięćset złotych polskich spełna do ręki oyców konwentu Wileńskiego świętej Trójcy miał oddać y zapłacić, więc za dyspozyciā Boską nie wypłaciwszy nam pomienionej summy z tego świata zszedł, na którego miejscu zostawszy przerzeczonych dóbr dziedziczną possesorkā iasnie wielmożna ieymśe pani podkanclerzyna wielkiego xięstwa Litewskiego tę wysz mianowaną summę pieniędzy trzy tysiąca pięćset złotych polskich spełna do ręki oyców naszych konwentu Wileńskiego oddała. A co z dawnych fundacyi z części iasnie wielmożnego imści pana podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego Możeykowa Wielkiego collatiā podawanie kapłana cerkwi murowanej Możeykowskiej na imści należało, tedy y tę kollatiā na nas bazylianów Wileńskich, ponieważ za zeyściem s tego świata godnej pamięci iasnie wielmożnego imci pana podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego do tego nie przyszło, summę ieymość pani podkomorzyna wielkiego xięstwa Litewskiego na nas wlać ma, iakoż y wlewa; także ta kollatia nam oycom bazylianom klasztoru Wileńskiego bez żadnej przeszkody tak od ieymości pani podkanclerzyny wielkiego xięstwa Litewskiego, iako y successorów ieymości od tego czasu successivis temporibus należeć ma. Na której ugodzie ia metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiej Rusi, s konsensem iednostaynym całego zgromadzenia naszego reguły świętego Bazylego wielkiego, przy tej maiętności Skrzybowszczyźnie y temi trze-

ma tysiącami y pięciāset złotych kontentowałem się. A że na tenczas do ręki wielbnych oyców konwentu Wileńskiego iego- mość pan podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego nie oddał y nie odliczył, teraz po śmierci iego mości, ieymość pani podkanclerzyna tę summę pieniędzy odliczyć kazała, iakoż y spólnie od iegomości odliczyli y odebraliśmy tym listem dobrowolnym kwitacyinym zapisem iasnie wielmożną ieymość panią podkanclerzynę, iako possesorkę tych dóbr dosyć sobie uczynienia kwitujemy, ten wyderkał summę piętnāście tysięcy, na maiętności Możeykowie Wielkim y Dziekuszkach będącej, znosimy, kassujemy y wniwec obracamy y tę maiętność Możeyków Wielki y Dziekuszki od tego ciężaru uwalniamy. Jakoż y sprawy wszystkie, przy tym procesa, zapozwy, dekreta y przewody prawne do ręki ieymści pani podkanclerzyny oddaliśmy, y iuż od daty tego listu mego my sami y successorowie nasi iasnie wielmożną ieymość panią podkanclerzynę wielkiego xięstwa Litewskiego y succesorów ieymości, także panów xiaząt ichmościów Wyszniwieckich obudwuch o to wszystko, co się wysz pomieniło y o summę wyderkałowā piętnāście tysięcy złotych turbować, do prawa pozywać nie mamy y nie będziemy mogli wiecznemi czasy, pod zaplaceniem zaręki tak wielkiej, iako ważność rzeczy wynosi. O którą zarękę, także o naruszenie tego listu naszego kwitacyinego zapisu, dajemy moc y pozwalamy nas samych pozwać do wszelkiego sądu y prawa, ziemskiego, grodzkiego y sądu głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat y wojewodztwo, a my nie wymawiając się żadnemi przyczynami, by nayprawnieyszymi, tę zarękę zapłacić mamy, a po zaplaceniu onej by pokilka krotnie, przecie

ten list zapis nasz przy zupełney mocy w swoim walorze wiecznie zostawać ma. Y natośmy dali ten nasz list z podpisem ręki mnie metropolity, a oraz zakonu świętego Bazylego wielkiego proto-archimandryty y mnie Jana Malachowskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarza, starszego konwentu Wileńskiego świętey Trócy, y nas bazylianów klasztoru Wileńskiego, także z podpisem rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie uproszonych, a na podpisie rzetelnie ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmego, miesiąca Oktobra dwudziestego piątego dnia. Y того листу при печатяхъ подпись рукъ въ тые

слова: Gabryel Kołęda, archiepiscopus, metropolita y proto-archimandryta zakonu świętego Bazylego wielkiego. Jan Malachowski—sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego. Proszony pieczętarz od pomienionych osób, Kazimierz Stankiewicz, czesznik Żmuydzki; proszony pieczętarz od pomienionych osób, Jan Kazimierz Hicicki. Proszony pieczętarz do tego listu od iasnie wielmożnego imści xiędza metropolity, Mikołay Żuchrowski, koniuszy Połocki. Который тотъ листъ добровольный записъ, за признаньемъ оного черезъ особы верху мененные, есть до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ.

1668 г. Ноября 12 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 3.

62. Ремиссійный декретъ Виленскаго каптуроваго суда по жалобѣ Московскаго подъячаго Семена Рѣпинскаго на настоятеля Виленскаго св. Духовскаго монастыря Дорофеевича, который насильственнымъ образомъ завладѣлъ его денежными суммами, дѣлалъ ему разныя обиды и угрожалъ его здоровью.

Року тысеца шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсеца Ноебра дванадцатаго дня.

Въ справѣ пана Семена Репинскаго зъ велебнымъ отцомъ Даниелемъ Дорофеевичомъ, старшимъ законниковъ монастыря русскаго дизуницкаго, при церкви светого Духа у Вильни будучаго, и зо всеми того монастыря законниками, за позвомъ менечи о неслухне черезъ велебного отца Доро-

феевича и всихъ чернцовъ того монастыря его Репинскаго, который передъ тымъ того за подъячаго у цара его милости Московскаго на фортецы Виленской застаючи, на име его королевское милости и речи посполитой зъ замку Виленскаго, зъ немалою сумою пѣнезей передалъ, и яко цудоземець, маючи зъ нимъ отцомъ Дорофеевичомъ знаемость, до монастыря ихъ зо

всею субстанцією своею пригорнуль былъ, примушене, квалтомъ въ томъ монастырѣ до принятія габиту, и о вымушенъе у него рознымъ везаньемъ, битьемъ и мореньемъ голодомъ не малые суммы, такъ готовое; яко въ золотѣ, серебрѣ на тридцать два тысячѣ осмьсотъ тридцать и три золотыхъ польскихъ, о скорыстанъе, а ему жалуючому за непооднократною его реквизиціею неодданъе и неверненъе тое суммы и отбѣянъе и одганянъе одъ оное жалуючого; а за высыланьемъ оного зъ Вильни до розныхъ монастыровъ, а на остатокъ и до Москвы, данъе оному противу праву и конституціомъ соймовымъ, безъ вѣдомости и безъ консенсу речи посполитой, переѣжджого до Москвы пашпорту, о заступенъе оному черезъ чернцовъ двухъ, отца Бѣлецкого и отца Кожуховского, и велю людей чоловѣка до кольконадцати, арматно при броняхъ, отъ велебного отца Дорофеевича и всихъ того манастира законниковъ посланыхъ, на добровольной дорозѣ вжо по абдыкаціи его королевское милости зъ монастыра Касуцкого тутъ до Вильни ѣдучому, о взятъе челядника его Андрея Буткевича и пограбенъе коней двухъ и съ коляскою и съ трема сты золотыхъ польскихъ, а запроваженъе того всего до помененого монастыра, и ему жалуючому на одданъе и неверненъе, затымъ о одповѣдъ и похвалку на здорье его пана Репинского черезъ велебного отца Дорофеевича и всихъ того монастыра законниковъ учиненую, о шкody и о вины правные. Въ которой справѣ мы судъ обмову, стоечи при конфедераціяхъ и конституціяхъ соймовыхъ, а меновите: року тысяча пятьсотъ осмьдесятъ сегого, шестьсотъ тридцать второго и тысяча шестьсотъ сорокъ осьмого року, ексципуючи той справѣ форумъ отъ велебного отца

Даніеля Дорофеевича и конфратровъ его, яко противу выразному праву и тымъ же звыжъ менованымъ, также велю инымъ конституціомъ соймовымъ, воцле которыхъ духовенство русское дизуницкое въ колѣ великого суду головного трибунального о кривды, черезъ себе станови шляхетскому сталые, справоватъ, а подъ теперешній часъ интересній не гдѣ индеи, одно тутъ у суду нашего каптурового, а иле въ справѣ и акцыи о учинокъ вжо по абдыкаціи его королевское милости сталой, а и тую о належитое форумъ быть маеть. Поневажъ тая обмова на шекгульную зволю справедливости светой, которая каждому укривжоному, а особливе чужоземцови якъ найпрутшая неотволочне чинена быть повинна, до насъ суду на письмѣ неслупне ку шкодѣ жалуючого подана естъ, на сторону ухилемъ и заразомъ обу-двумъ сторонамъ далей въ право поступоватъ и розправоватъсе наказуемъ. А въ дальшомъ поступку правномъ мы судъ, неякого на сесь часъ розсудку не чинечи, за потребованіемъ черезъ пленипотента стороны позванное пана Александра Чемпковского, на прибытье до тое sprawy велебного отца Дорофеевича, на тотъ часъ якобы на конвокаціи въ Варшавѣ будучого, тую справу для принятія межи сторонами, которымъ мы судъ вси обороны правные вцале заховуемъ, skutочне въ самой речи розвой передъ насъ же судъ, до приплыхъ дастъ Богъ юридики судовъ нашихъ, то естъ, до дня сегого мѣсеца генваря въ пришломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятомъ року наступуючого, рокомъ завитымъ откладаемъ; варуючи симъ декретомъ нашимъ безпечность здорья его пана Репинского, ижъ помененый отецъ Дорофеевичъ и вси взвышъ менованого монастыра законники, такъ сами черезъ себе,

яко и ни черезъ кого, жадныхъ насильствъ | стахъ заручныхъ описанными, чинить не
и импетицій ему пану Семену Репинскому, | мають.
подъ винами, въ правѣ посполитомъ и ли-

1669 г. Января 8 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 261 во 2 ч. кн.

63. Жалоба Кіевского митрополита Гавріила Коленды на Виленскій магистратъ по поводу неуваженія и нарушенія послѣднимъ правъ Виленскихъ митрополичьихъ юрисдикчанъ.

Митрополитъ Гавріиль Коленда приносить жалобу на Виленскій магистратъ по слѣдующему поводу: митрополитъ получилъ извѣстіе отъ Виленскихъ священниковъ, что магистратъ отдаетъ каптуровымъ судьямъ квартиры въ домахъ митрополичьихъ юрисдикчанъ; а въ дѣлѣ мѣщанина Василія Яцынкевича позволилъ себѣ грубое насилие и произволь. Яцынкевичъ на церковномъ плацѣ

нашелъ много цынку. Члены митрополичьей капитулы узнавши объ этомъ, наложили свои печати на дверяхъ того помѣщенія, гдѣ оный хранился. Члены же магистрата, пытаясь насильно завладѣть вышепомянутымъ цынкомъ, позволили себѣ сорвать эти печати, сказавши при этомъ, что поповская печать для нихъ ничего не значить.

Лѣта отъ naroженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Генвара осьмого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленского, на зѣздѣ сеймику конвокаційного, въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, іаśnie wielmożny w Bodze przewielebny iegomość xiądz Gabryel Kołęda, z łaski Bożej y stolice apostolskiej metropolita wszytkiey Rusi, żалуie y opowiada na szlachetny magistrat stołeczny miasta Wileńskiego, iako wprzód y na iegomość pana Pawła Boima, sekretarza iego królewskiej mości, wóyта tego miasta Wileńskiego, także na ichmościów panów magistrat przeszłoroczny y tegoroczny, o to y takowym

sposobem, iako wziął pewną y doskonałą wiadomość іаśnie wielmożny iegomość xiądz metropolita od wielebnych oyców kapitulnych, tu w mieście Wileńskim przy cerkwiach swoich mieszkających, mianowicie oycа Romana Rożycа—protopopy Wileńskiego, y oycа Mikołaja Rybińskiego, pisarza kapitulnego, iż ichmość panowie magistrat, nie dbając na srogość prawa pospolitego y na listy upominalne, już sobie zadane y winy w nim opisane, aby w żadną rzecz sądy y urzędy iuryzdyki іаśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity nie wstępowali, przeszkod niiakowych nie czynili y pożytków żadnych nieodeymowali; co wszystko pominowszy, mimo ten list upominalny y winy, w nim opisane, iako w

przeszłym roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmego, per vim gospody na stantia ichmościom panom sędziom kapturowym w iuryzdice metropolitańskiej porozdawali, o co iest process osobliwy do xiąg urzędowych zaniesiony. A mało ieszcze na tym maiąc y niwczym nie przestaiąc, iako podatki różne niesluszne, tak y podymne ciężkie wybieraiąc, a insze na swóy pożytek obracaiąc z umysłu to czyniąc, iż iasnie wielmożny iegomość xiądz metropolita, traktuiąc y bywaiąc na publikach, gdzie idzie o chwałę Bożą y całość rzeczy pospolitey, a że iasnie wielmożny iegomość xiądz metropolita często tu bywać y tu rezydencją swoią, iako pan y pasterz, iako się wyżej pomieniło, odprawować nie może, tedy z tych, a nie inszych przyczyn obżałowani ichmość z umysłu czyniąc, czynić nie przestaią. Gdzie y roku niedawno przeszłego tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmego miesiąca Nowembra dwudziestego ósmego dnia, na własnym gruncie cmentarnym cerkiewnym cerkwi zmartwychwstania Pańskiego Wasyl Jacynkiewicz—rymarz, kamieniczkę na ulicy Szklaney nabył y kupił, w którey w przeszłym roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmym, na tyle tey swey kamieniczki restawrując mieszkanie, według potrzeby swey, nalaz w gruncie tym cerkiewnym nie mało różney cyny robionej y nierobionej, tak prostey iako y angelskiey, którey nie chowaiąc nigdzie do sklepu gmachu swego zniósł był, a czeladnia domowa, którey we wszystkim wierzono, domysliła się znać z namowy ludzkiey roznosić tę cynę kradnąc przedawała, a takóž wiele oney poszkodziła, a gdy z licem była poymana y dowiedziona była, posadzono y pytano: skąd by ta cynę rosprzedawała, powiedziała, że tey cyny wiele pan mój nalaz; o czym, gdy

się dowiedzieli oycowie kapitulni, wziowszy ienerała zeszli do tey kamieniczki Bazylego rymarza y znoszoną znalazzy z sklepu do piwnicy tę cynę, przy ienerale na drzwi s podwórza do tey piwniczki pieczęć przyłożywszy odeszli. A w tym czasie zesłani od całego magistratu iegomość pan Gawłowicki—ławnik, z panem Piotrem Szostakiem y s pisarzem panem Symonem Piotrowiczem y z czeladzią urzędu swego, przytym y inszych wielu, miedzy inszemi y pan Zaleski—praktyk był, skoro przyszli, obaczyli, że pieczęć u drzwi była, y pytali się u gospodarza: kto to zapieczętował? Gospodarz powiedział, że oycowie kapitulni imieniem iasnie wielmożnego iegomości xieżdza metropolity pana y pasterza swego zapieczętowali przy ienerale, pan Piotrowicz—pisarz, powiedział: zechmy od całego magistratu iesteśmy posłani y pieczęć kazał sługom odedrzeć, mówiąc: że ia o popowską pieczęć nie niedbam. W tym wszedszy do piwnicy z panem kommisarzem, kazali sobie cynę ważyć. Oycowie, gdy usłyszeli y powtórnie przybyli z tymiż ienerałami, obaczyli, że pieczęć oddarta, weszli do piwnicy y naleźli cynę ważących, a gdy zważona była, do niey się przypowiadali nieiakieś niewiasty y chcieli zaraz na ratusz wziąć, ale oycowie powiedzieli: że ten grunt cerkiewny, a nie mieyski iest, zacych domawiali się imieniem pana y pasterza swojego iasnie wielmożnego iegomości xieżdza metropolity, aby żadna wiolencia czyniona nie była. Gdzie urząd odchodząc, tę cynę pieczęcią mieską kazali zapieczętować; a oycowie kapitulni pieczęcią iegomości pana y pasterza swego, przy tychże sługach zapieczętowali. Potym tegoż dnia Nowembra dwudziestego ósmego, popołudniu, przyszedłszy pan pisarz Piotrowicz z panem Szosta-

kiem—ławnikiem y z czeladzią przyiachali byli z parą wozów po tę cynę; a gdy gospodarz chciał dać znać do wielebnych oyców, tamże pan Piotrowicz kazał słudze mieyskiemu tego czeladnika rymarzowskiego obuchem postraszyć, że nie mógł dać wiedzieć. Zatym tenże pomieniony gospodarz y rymarz wzięcia tej cyny bronił y wziąć oney nie dopuścił, powiadaiąc to: iż ia tej cyny bez woli y wiadomości wielebnych oyców y samego iasnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity wydać nie mogę; tedy pomienieni pan pisarz y pan Szostak, odpowiedzi y pochwaliki czyniąc różne

y obiecuiąc tego pomienionego rymarza niewinnie turbować, na ratusz nie wiedzieć z iakiego aktoratu pozywać, do szkód przywodzić y iuryzdykę iasnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity niszczyć y wniewecz obracać, nie nie dbając na list upominalny y zarękę w nim założoną. O co wszystko iasnie wielmożny imć xiędz metropolita chcąc z ichmość panami magistratem prawem czynić, wszystkiego tego dowodzić y dochodzić pod tenczas sądów kapturowych, podał to opowiedanie swe ku zapisaniu do xiąg sądów kapturowych Wileńskich.

1669 г. Января 19 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 95, во 2 ч. кн.

64. Угодно-квитанціонная записъ отъ б. Московскаго подъячаго Семёона Рѣпинскаго настоятелю Виленскаго св. Духовскаго монастыря Дорошеевичу о неимѣніи претензій къ нему за причиненные убытки и оскорбленія.

Бывшій подъячій Московскаго царя Рѣпинскій перешелъ на сторону польскаго короля; во время Московскаго нашествія онъ поступилъ въ монахи Св.-Духовскаго монастыря, а по удаленіи изъ Вильны Московскихъ войскъ опять перешелъ въ свѣтское званіе, отдавшись подъ покровительство Виленскому римско-католическому бискупу; противъ

Св.-Духовскаго же монастыря учинилъ искъ на 30,000 зл., будто отданныхъ на храненіе монастырю и имъ присвоенныхъ. Вслѣдствіе вмѣшательства бискупа и католическихъ священниковъ, онъ наконецъ помирился съ Св.-Духовскимъ монастыремъ, въ чемъ, по полученіи отъ него надлежащаго удовлетворенія, и выдаетъ ему настоящую квитанцію.

Року тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Январія дня двадцать первого.

Передъ нами судьями кaptуrowыми воеводства Виленскаго, на зѣздѣ сеймику конвокаційного, въ року прешлымъ тыся-

ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, постановившисе очевисто панъ Семень Рѣпинскій, подъячій негдѣсь царя его милости Московскаго, оповѣдалъ и призналъ листъ свой добровольный квитанційный записъ въ Богу велебному его

милости отцу Даниелю Дорофиевичу—старшому монастыря братского Виленского, при церкви светого Духа зостаючому, и цѣлому конвентови тогожъ монастыря братского Виленского, при той же церкви светого Духа будучому, на речъ въ томъ листѣ ниже выражоную служацій, просячи, абы тотъ листъ принять и до книгъ кaptуровыхъ воеводства Виленского былъ уписанъ, который отъ слова до слова такъ ся въ собѣмаетъ:

Ja Siemion Repiński, niegdyś bywszy cara iego mości Moskiewskiego poddiaczy, a teraz za zdaniem się podczas obleżenia zamku Wileńskiego, dobrowolnie królowi iego mości polskiemu, wielkiemu xiążęciu Litewskiemu, y za wykonaniem temu państwu na wieczną życliwość przysięgi, ziemianin iego królewskiej mości wielkiego xięstwa Litewskiego, czynię wiadomo y zeznawam tym moim ugodliwym kwitacyinym wieczystym zapisem kożdemu, komu by o tym teraz y napotym tak duchownym, iako y świeckiego stanu ludziom wiedzieć należało: iż ja Siemion Repiński, poddawszy się z fortocy zamku Wileńskiego na imię iego królewskiej mości y rzeczypospolitey z ciężkiego obleżenia, y mieszkając w świeckim stanie lat z półtora, z pewnych moich respektów wstąpiłem był do zakonu reguły świętego Bazylego wielkiego do klasztoru świętego Ducha, cerkwie disunickiey Wileńskiej, y tam w zakonie będąc, cokolwiek miałem wyniesionego zbioru swego z zamku Wileńskiego, to wszystko oddałem był sam dobrowolnie na ten że klasztor y monaster świętego Ducha; a potem nie podobawszy sobie residentey w tym zakonie, a znowu do świeckiego stanu powróciwszy y pod wysoką protekcię iaśnie wielmożnego w Bodze przewielebnego iego mości xiędza

Alexandra Sapiehi—z łaski Bożey biskupa Wileńskiego, pana dobrodzieia y protectora mego, poddawszy, doniosłem był do grodu Wileńskiego process na w Bodze wielebnego imści oycy Daniela Dorofieiewicza—starszego monastera brackiego Wileńskiego, y wszystkich oyców, w tym monasteru mieszkających, także y bractwo Wileńskie, mieniać: iakoby o przymuszenie mię gwałtownie do przyięcia w tym monasteru habitu, y o wzięcie u mnie sposobem wymównym na trzydzieścia y dwa tysiąca złotych, tak w gotowiznie, iako y w inszych rzeczach ruchomych y o inne w tym procesie wyrażone praetensie; za którym processem przyszło było do zapozwania pomienionego iego mości oycy Dorofieiewicza y wszystkich monastera tego zakonników przed sąd terazniejszy kapturowy, a za tym y do otrzymania in accessorii u tegoż sądu kapturowego dekretu. W której sprawie, nie wkraczając ia z wielebnym imścią oycem Dorofieiewiczem y całym bractwem duchownym y świeckim pomienionego monastera, do dalszych zapędów prawnych, a za wiadomością samego iego mości xiędza biskupa Wileńskiego y za włożeniem się między nas zobopolnych ichmościów panów przyacioł naszych, przewielebnych w Bogu ichmościów xięży kanoników Wileńskich, mianowicie imści xiędza Simona Młyneckiego y iego mości xiędza Benedicta Zuchorskiego, wieczniem się zgodził o wszystkie moje przez mię do ichmościów uroszczone praetensie takowym sposobem: iż przerzeczony imć ociec Dorofieiewicz y wszystek tego monastera konwent, za wszystkie moje praetensie o zupełną y dostateczną uczynił mnie satisfactią. Zaczyn y ja Siemion Repiński, za dosyć sobie uczynieniem ze wszystkim od w Bodze wieleb-

nego imści oycy Dorofieiewicza—starzego monastera Wileńskiego y od wszystkiego konwentu y od całego bractwa duchownego y świeckiego monastera tego processu wszelkie, tak w tej sprawie, iako y o iakowe kolwiek inne praetensie do którego kolwiek sądu y urzędu, przed datą tego mego listu zapisu doniesione relacye, zapozwy wyniesione, dekret in accessoriis w sądzie kapturowym ferowany, tym moim listem ugodliwym kwitacyinym kassuie, umarzam y annihiluie, nie zostawiając mnie samemu, successorom moim do imści oycy Dorofieiewicza—starszego pomienionego monastera, następców imści, także zakonników y do całego duchownego y świeckiego tego monastera bractwa y do mieszczan miasta Wileńskiego, do których ieno przed tym o pożyczone pieniądze accye różne y praetexta sobie stałe, y czym kolwiek samego iegomości oycy starzego y wszystek konwent powinął, już teraz tego odstepuie y napotym żadnego przystępu, prawa, praetextu y odezwy wiecznemi, nigdy nieodzownemi czasy niemam y mieć niepowinien będę, pod zaręką dziesięciu tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem wszelkich szkod, nakładów. Jakoż przedtym ia Repiński wielbego imci oycy Dorofieiewicza—starszego pomienionego monastera y następców imści, starszych tej cerkwie świętego Ducha y kogoż kolwiek chciał turbować, do prawa pozywać, albo na to moc albo plenipotentie swoje komu dawać ważył, mam za każde takowe moje niedotrzymanie punktu y paragraphu zaręki dziesięć tysięcy złotych polskich zapłacić, y szkody, nakłady gołosłownie mianowane nagrodzić, o które naruszenie tego listu mego kwitacyinego ugodliwego y o zarękę y szkody, nakłady, daię moc y wolność imści oycu Do-

rofieiewiczowi—starszemu teraznieyszemu cerkwie świętego Ducha y na potym będącym starszym y oycom tamecznym y inszym należnym do tego osobom, mnie samego ze wszelkich dóbr moich, a osobliwie osoby moiej pozwać do wszelakiego sądu y prawa, to iest, grodzkiego, ziemskiego y trybunalskiego, zadworneho, assesorskiego, podczas interregnum kapturowego y do inszych wszelakich sądów y prawa, wktóry chcąc termin, wojewodztwo y powiat rokiem by y niestatutowym; a choć y po zaplaceniu tej zaręki, by y niepoiednokroć, przecie ten list mój kwitacyiny ugodliwy przy zupełney mocy y walorze u każdego sądu y prawa czasy wiecznemi stawać ma. Y na tom ia Siemion Repiński dał ten mój list kwitacyiny, wieczysty dobrowolny zapis, imści oycu Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha disunickiej zostaiącemu, y całemu conventu tegoż monastera, z podpisem ręki moiej, tudzież z podpisem rąk przewielebnych w Bogu ichmościów xięży kanoników Wileńskich, wyżej mianowanych, także też y z podpisem rąk ichmościów panów pieczętarzów, do listu tego oczewisto o podpis uproszonych. Dan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Januarii dnia dziewiętnastego. У того листу при печатехъ подписы рукъ тими словы: Symeon Repiński ręką swą. Symon Woyciech Młynecki—kanonik Wileński. Benedikt Zuchorski—kanonik Wileński. Proszony ustnie pieczętarz od osoby wysz mianowanej, Eustachi Lubiański Jhnatowicz—podstarości powiatu Oszmiańskiego *mp.* Ustnie proszony pieczętarz do tej ugody y kwitacyi od pana Symona Repińskiego, Hrehory Chomiński—podstarości Wileński.

Proszony pieczętarz od osoby wysz pomie-
nioney Jerzy Lubiański Ihnatowicz. Кото-
рый же тотъ листъ за сознаньемъ пана Се-

мена Репинского до книгъ каптуровыхъ
воеводства Виленского есть уписанъ.

1669 г. Февраля 2 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 129, во 2 ч. кн.

**65. Продажная записъ отъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря Виленскому
іезуитскому новиціату на имѣніе Судервы.**

Настоятель Виленскаго св.-Духовскаго мона-
стыря Дорофеевичъ отъ имени всего св. Духовскаго
братства выдаетъ настоящую продажную записъ Ви-
ленскому іезуитскому новиціату на имѣніе Судервы,
за которое онъ получилъ отъ іезуитовъ 2000 злотыхъ.

Имѣніе это находилось въ Виленскомъ вое-
водствѣ; оно было подарено въ 1594 году Новогрод-
скимъ каштелянамъ Полубинскимъ Виленскому
св.-Троицкому братству, отъ котораго послѣ ото-
шло къ братству св. Духовскому.

Лѣта отъ нароженъя Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣ-
сеца Марца двадцать второго дня.

Передъ нами судьями каптуровыми вое-
водства Виленского, на зѣздѣ сеймику
конвокаційного, въ року прошломъ тысе-
ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне
обраными, постановившиися очевисто у су-
ду въ Бодзѣ велебный его милость отецъ
Даніель Дорофеевичъ оповѣдалъ, покла-
далъ и призналъ листъ свой доброволь-
ный вѣчистый записъ, его милости ксендзу
Владиславу Рудинскому—ректору нови-
ціату Виленскаго соціетатисъ Езу и всему
тому конвентови данный, служацій и належа-
чій, просячи, абы тотъ листъ записъ былъ
до книгъ каптуровыхъ воеводства Вилен-
скаго уписанъ; который уписуючи у книги
слово до слова такъ ся въ собѣ маеть:

Ja Daniel Dorofieiewicz—starszy monaste-
ra Wileńskiego Ducha świętego religiey
graeckiey, y my niżej na podpisie miano-
wani wszystkie osoby za iedną y iedną za
wszystkie poczytając, imieniem naszym y
imieniem całego zgromadzenia tak nasze-
go duchownego, iako y świeckiego, mia-
nowicie imieniem wszystkiego bractwa pod
tytułem Trócy święty, przy cerkwi naszej
będącego, czyniemy wiadomo y zeznawamy
tym naszym listem dobrowolnym wieczy-
stym zapisem, komu by o tym wiedzieć
należało, teraznieyszych y potomnych cza-
sów ludziom, iż co godney pamięci wiel-
możny imć pan Alexander Połubiński—
kasztelan Nowogrodzki, y wielmożna iey-
mość pani Zophia Juriwna, xiężna Hol-
szańska, Alexandrowa Połubińska, kaszte-
lanowa Nowogrodzka, małżonkowie, z po-

bożności swej y zgorącości ku rozmnożeniu chwały Bożej folwark swój, w wojewodztwie Wileńskim leżący, Suderwią nazywany, bractwu naszemu religii graeckiej pod tytułem świętej Trójcy zgromadzonemu, żadnego accessu y prawa do niego nikomu z blizkich krewnych y powinnych swoich wiecznemi czasy nie zostawiając, zapisali y w trybunale Nowogrodzkim roku tysięcznego pięćsetnego dziewięćdziesiątego czwartego, miesiąca Septembra dnia trzydziestego, oczewisto stanowiący, ten swój dobrowolny wieczysty zapis, bractwu naszemu dany, przyznawszy, tegoż roku y miesiąca zwysz mianowanego, w moc w władzę, w spokojne dzierżenie, wolny szafunek, w realną possessiā, ze wszystkimi przynależnościami y powinnościami przez ienerała wojewodztwa Wileńskiego ten folwark bractwu naszemu podali. Którego to folwarku bractwo nasze przez iurisdiczną intromissiā zostawszy possessorem, według woli swojej onym przez starszych dorocznych disponując y wszelkich pożytków z niego według inwentarza, przy prawie danego, y intromissiei ieneralskiej zażywając y w spokojnym dzierżeniu bez żadnej ni od kogo przeszkody aż do przedaży naszej roku terazniejszego tysięcznego sześćsetnego sześćdziesiątego dziewiątego, miesiąca Januarii dnia dziewiętnastego zostawiając, ten że folwark nasz wyżej pomieniony my niżej na podpisie mianowani, z konsensem całego bractwa naszego tym że prawem wieczystym, z gruntami oromemi y nieoromemi, z zasiewkiem dwornym, z oborą, z sianozęciami murożnemi y błotnemi, z rzeczkami, sadzawkami, lasami, gajami, borami, zaroślami, z poddaniami rozeszłemi, z karczmą, która podczas Moskiewszczyzny zruinowana została, y z budynkiem dwornym, nowo post

hostilitatem wystawionym, owo zgola ze wszystkimi, iako się w sobie zdawna miał, w granicach, miedzach y obrębiech swoich, y bractwu naszemu podany iest y teraz w sobie zostaje, przynależnościami, pilno będąc potrzebni pieniędzy na gwałtowną tegoż bractwa naszego potrzebę, puściliśmy wieczystym przedaźnym prawem za dwa tysiące złotych polskich (któreśmy już spełna do rąk naszych odebrali) wielbnemu w Bogu imci xiędzu Władysławowi Rudzińskiemu — rektorowi nowiciatu Wileńskiego societatis Jesu, y po nim następującym successorom, także całemu domowi ichmościów oyców iezuitów Nowiciackiemu y prawo nam, od godnej pamięci iasnie wielmożnego iegomości pana kasztelana Nowogrodzkiego y małżonki iegomości, na ten folwark służące, z intromissiā podania tego folwarku prawnie sprawione y inne sprawy na ten że folwark służące, które by się na ten czas znaleźć mogły, do rąk wielbnemu w Bogu iegomości xiędzu Władysławowi Rudzińskiemu, rektorowi nowiciatu Wileńskiego societatis Jesu, oddawszy w moc, spokojne y wieczyste tak iemu samemu, iako y successorom iego używanie, przez ienerała wojewodztwa Wileńskiego roku, miesiąca y dnia niżej mianowanego tenże folwark, żadnej y naymniejszej rzeczy z niego na naszą nieo dłączając, ani oddzielając potrzebę, podaliśmy. Od którego tedy podania naszego wielbny w Bogu iegomość xiądz Władysław Rudziński, rektor terazniejszy nowiciatu Wileńskiego societatis Jesu, y po nim następujący successorowie tego folwarku Suderwi wieczystym panem y dzierzawcą zostawiać ma y poddanych przychożych osadzać, grunty rozrabiać, budynki stawiać, stawy y sadzawki zajmować, młyny budować, owo

zgoła podług woli y upodobania swego wszelkie pożytki wynaydować y tym folwarkiem iako chcieć rządzić, szafować, przedać, zamienić, zastawić, arędować, iako się będzie podobało, dysponować wolen iest y będzie. A my, tak sami niżej na podpisie y w konsensie specificowane osoby ordinis equestris et civilis, iako starsi duchowni y świętcy bractwa tego, teraz y napotym będący y żaden z braciey tego bractwa żadnego pretextu y prawa do tego folwarku Suderwi wiecznemi czasy więcej mieć nie mamy y nie możemy y najmnieyszey w spokojnym dzierzeniu ichmościów oyców iezuitów przeszkody czynić y turbować nie będziemy mogli. Y owszem, ieśli by ktokolwiek z strony dzierzeniu iegomości xiedza rektora iakową czynił wioleńtą, albo do prawa iakowym sobie służącym sposobem do tego folwarku, odzywaiąc się do prawa imści, albo successorów, albo któżkolwiek na potym będący dzierżawcą tego folwarku, od ichmościów będzie pociągał, bezprawie y przeszkodę iakową czynił, tedy my za daniem sobie znać od ichmościów przez list otworzysty przed rokiem, prawu przypadaiącym za niedziel dwie, u wszelkiego sądu y prawa naszym własnym kosztem y nakładem, wnosząc na wszelkie dobra nasze ruchome y nieruchome, summy pieniężne, gdziekolwiek będące, ewictią pod zaręką summy, iaką ważność rzeczy wynosi, oczyszczać y zastępować mamy y powinni będziemy. A za naruszeniem którego kolwiek punktu y paragrafu tak od nas, iako successorów naszych, w tym zapisie naszym opisanego, pod zapłacenie zarąk dwóch tysięcy podpadamy, o którą daiemy moc wielebnemu xiedzu rektorowi y successorom iegomości, nas samych y successorów naszych y całe bractwo pozwać do wszel-

kiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, w który chcąc powiat y wojewodztwo, tak też do sądu iego królewskiey mości assessorskiego, kapturowego, rokiem by naykrótszym, bez składania rat statutowych, a nie tylko pozwać ale y zakazać; a my lub successorowie nasi, będąc pozwanemi, albo zakazanemi o takowe naruszenie przed sądy wyżey specificowane, albo inne, które na ten czas być mogą, nie wymawiaiąc się żadnemi w prawie pospolitym, constitutiach seymowych opisanemi (których się tym listem naszym dobrowolnie wyrzekamy) obronami y exceptiami, by nayprawnieyszemi, stanąć, a stanowszy roku, pozwu, zakazu nieznosząc, na munimenta, copie y plenipotentu nie biorąc y żadnych innych, które by beneficium iuris użyczało, dilacy nie czyniąc, usprawiedliwić się powinni będziemy. Sąd zasie wszelki, przed który się ta wytoczy sprawa, natychmiast weyzrzawszy w ten list nasz dobrowolny wieczysty zapis, zarękę wyżey pomienioną wskazawszy y to, co przeciwna strona będzie sobie praetendowała, przysądziwszy, skutecznie wyroku swego na wszelkich dobrach monastera bractwa naszego leżących y ruchomych, summach pieniężnych, gdziekolwiek będących, które my równo z datą tego listu naszego wieczystego pod ewictią daiemy, uczynić executią, waruiąc tym zapisem naszym, że successorowie, po nas następuiacy, we wszystkim temu dobrowolnemu wieczystemu zapisowi naszemu podlegać powinni będą. Y natośmy ten list dobrowolny wieczysty zapis nasz z podpisami rąk naszych y pieczęcią bractwa naszego, także z pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych, dali. Działo się w Wilnie, roku ty-

сиачного ше́сцетного ше́сцдзiesiątego дзiewiątego miesiąca Februarii dnia wtórego. У того листу запису при печатяхъ подписъ рукъ тими словы: Daniel Dorofieiewicz—starszy monastera Wileńskiego. Яковъ Авдицкій—намѣстникъ. Zosima Podosinowski—kaznodzieia, manu propria. Anufrius Belecki—kaznodzieia manu propria. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu wieczystego od iegomości оуца Daniela Dorofieiewicza—starszego monastyrа Wileńskiego y od całego konwentu, y bractwa przy cerkwie Ducha świętego, Stanisław z Bratoszyna Zenowicz—podkomorzy Wilkomirski,

leśniczy Wilkiyski ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz od wszystkich osób wyżej mianowanych y od całego konwentu y bractwa — Hrehoriy Chomiński — podstarosta Wileński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iegomości оуца starszego y całego konwentu y bractwa Wileńskiego przy cerkwi świętego Ducha podpisałem—Dominik Alexander Giedroyć ręką swą. Который тотъ листъ записъ, за сознаньемъ оного черезъ особу выжей мянованую, есть до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ.

1669 г. Марта 10 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 163 во 2 ч. кн.

66. Квитанціонная записъ, данная настоятельницею Виленскаго Св. Троицкаго женскаго монастыря Θεодорѣ Сапѣжанкѣ Нарушевичевой въ полученіи отъ нея 1000 зл.

Настоятельница Виленскаго женскаго Св.-Троицкаго монастыря, Анастасія Котловна, выдаетъ настоящую квитанціонную записъ Θεодорѣ Сапѣжанкѣ Нарушевичевой въ томъ, что она сполна

получила отъ нея 1000 зл., завѣщанныхъ Св.-Троицкому монастырю Евгеніей Катериной Тышкевичовой-Вишневецкой подъ залогъ имѣнія Дзикушекъ, перешедшаго потомъ къ Θεодорѣ Сапѣжанкѣ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Марца двадцать шостого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленскаго, на зѣздѣ сеймику конвокаційного въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ, згодне обраными, постановившисе очевисто у су-

ду въ Бозѣ превелебная ей милость панна Анастасія Котловна, старшая кляштору паненъ законныхъ рекгулы светого Базылего кляштору, при церкви святой Троицы, у Вильни будучого, сама именемъ своимъ и именемъ усихъ паненъ законныхъ тогожъ кляштору оповѣдала, покладала и признала листъ свой добровольный кватацій-

ный записъ ясне вельможной ей милости Теодоръ Сапѣжанецъ—воеводянцъ Виленской Александровой Нарушевичовой, подканцлериной великого князства Литовского, на речъ въ немъ ниже выражоную данный и служацій, просечи, абы тотъ листъ былъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Anastazyia Kotłowna, starsza klasztoru Wileńskiego panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętej Trócy, swoim y wszystkiego konwentu Wileńskiego panieńskiego reguły świętego Bazylego imieniem wiadomo czynię y zeznawam tym moim listem dobrowolnym, wieczystym kwitacyinym zapisem, o tym: iż co godney pamięci w Bogu zesła iaśnie oświecona xiężna iey mość pani Ewgienia Katarzyna Tyszkiewiczowna Wiszniewiecka, koniuszyna koronna, pewną summę pieniędzy piętnaście tysięcy złotych polskich na majątność, nazwaną Możeyków Wielki y Dzikuszki, w powiecie Lidskim leżące, od niemałego czasu prawem wyderkaflowym w Bodze wielbnyim ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trócy mieszkaiącym, także y klasztorowi naszemu panieńskiemu, przy tej że cerkwi będącemu, wniosła y zapisała, s którey summy tysiąc złotych klasztorowi naszemu należało, którey majątności godney pamięci iaśnie wielmożny imść pan Alexander Naruszewicz, podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego, y z iaśnie wielmożną panią Theodorą Sapieżanką, wojewodzianką Wileńską, panią małżonką imści, za prawem od iaśnie oświeconego xięcia imści pana Dymitra Korybuta Wiszniewieckiego—wojewody Bielskiego, starosty Białocerkiewskie-

go służącym, wieczystym possessorem został. Chcąc tedy wielmożna ieymść pani podkanclerzyna wielkiego xięstwa Litewskiego, pozostała po małżonku swoim majątności Możeykowa Dzikuszek successorka, nieobciążoną mieć według legacyi iaśnie oświeconey ieymści paniey koniuszyney na klasztor nasz panieński, przy cerkwi świętej Trócy będący, domnie Anastazyi Kotłowny, iako starszey, tysiąc złotych z wysz mianowaney summy odliczyć y oddać rozkazała, iakoż zupełnie od ieymści odliczyłam y odebrałam, zaczym tym listem dobrowolnym kwitacyinym zapisem iaśnie wielmożną ieymść panią podkanclerzynę, iako successorkę tych dobr, z dosyć sobie uczynienia kwituie, ten wyderkał summy tysiąca złotych, na majątności Możeyków Wielki Dzikuszki będący, znoszę, kassuię y wniwecz obracam y tę majątność Możeyków Wielki y Dzikuszki od tego ciężaru uwalniam, iakoż y sprawy wszystkie, processa, zapozwy, dekreta y przewody prawne do ręki ieymści oddałam y iuż od daty tego listu mego ia sama y successorowie moi iaśnie wielmożną ieymści panią podkanclerzynę wielkiego xięstwa Litewskiego y successorów ieymości, także xiażąt ichmościów panów Wiszniewieckich o summę tysiąc złotych wyderkaflową y o namnieyszą rzecz turbować, do prawa pociągać niemam y nie będę mogła wiecznemi czasy, pod zaręką tysiąca złotych; o którą zarękę, szkody, nakłady, gołosłownie rzeczzone, daię wolność y pozwalam, mnie samą y po mnie następujących pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego y sądu głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat y wojewodztwo, a ia, nie wymawiając się żadnemi przyczynami, by nayprawnieyszemi, tę zarękę zapłacić mam, a

po zaplaceniu oney by y po kilkakrotnie, przecie ten list zapis mój przy zupełney mocy w swym walorze wiecznie zostawać ma, pod który to list teraz będący y na potym następujące wszystkie panny zakonne klasztoru Wileńskiego świętey Trócy podlegać maia. Y na tom dała ten list mój s podpisem ręki mey, iako starszey, pieczęcią klasztorną, także s podpisem y pieczęćmi ichmościów panów pieczętarzów, odedmnie ustnie uproszonych, niżej na podpisach mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Marca dziesiątego dnia. У того листу запису при печати кляшторной и иныхъ ихъ милостей подпись рукъ въ тые слова:

Anastazyia Kotłowna—starsza klasztoru Wileńskiego panińskiego ręką swą. Fewronia Zieniewiczowna—zakonnica świętego Bazylego ręką swą. Helena Koncewiczowna—zakonnica świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Proszony pieczętarz od pomienionych osób Kazimierz Stankiewicz—czesznik Żmuydski. Proszony pieczętarz do tego listu od pomienionych osób Jan Kazimierz Niesiecki. Proszony pieczętarz do tego listu od pomienionych osób w tym liście Nikołay Żochowski, koniuszy Połocki.

Который тотъ листъ, добровольный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ.

1669 г. Марта 10 дня.

Изъ книги № 8, 1668—1669 г., л. 181, во 2 ч. нн.

67. Письменное обязательство отъ Виленскаго мужскаго Св. Троицкаго монастыря Виленскому же Св. Троицкому женскому монастырю на уплату послѣднему 1000 зл.

Секретарь Виленскаго Св.-Троицкаго мужскаго монастыря выдаетъ настоящее обязательство женскому монастырю на 1000 злотыхъ по слѣдующему поводу: коронная конюшина княгиня Вишневецкая (урожденная Тышкевичовна) записала мужскому Троицкому и женскому монастырямъ 15000 зл.,

обезпечивъ ихъ на своихъ имѣніяхъ. Такъ какъ одно изъ имѣній Можейковъ Малый перешелъ уже въ полное владѣніе мужскаго монастыря, то этотъ послѣдній и выдаетъ отъ себя обязательство женскому монастырю на причитающуюся ему часть отъ вышепомянутаго пожертвованія.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Марца двадцать сегого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленскаго, на зѣздѣ сеймику

конвокаційного въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, постановившисе очовисто у суду велебный въ Бозѣ его милость отецъ Янъ Малаховскій — секретарь закону светого

Базилего великого, старшій кляштору Виленского светой Троицы будучого, самъ презъ себе и именемъ всехъ того кляштору законниковъ оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный запись въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ панномъ законнымъ при церкви светой Троицы въ кляшторѣ будучимъ, на речъ ниже мененую данный, служацій, просечи абы тотъ листъ былъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Jan Małachowski—sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego świętej Trócy, oraz ze wszystkimi oycami konwentu Wileńskiego, wiadomo czynię y zeznawam tym moim listem dobrowolnym zapisem o tym: iż co godney pamięci w Bogu zesła iasnie oświecona księżna ieymosć pani Eugenia Katarzyna Tyszkiewiczowna Wiszniewiecka, koniuszyna koronna, pewną summę pieniędzy, to iest, piętnaście tysięcy złotych polskich na maiętnosć, nazwaną Możeyków Wielki y Dzikuszki, w powiecie Lidzkim leżącą, od niemałego czasu prawem wyderkaflowym w Bodze wielebnym oycom bazylianom Wileńskim, ichmościom pannom zakonnym przy tej że cerkwi będącym wniosła, z której summy mianowanym pannom zakonnym tysiąc złotych należało, tedy tę summę iasnie oświeceni xiążęta ichmość obadwa Dymitr y Konstanty Korybutowie Wiszniewieccy, synowie ieymosći spłacić powinni byli, względem której summy w Bodze wielebni oycowie bazylianie konwentu Wileńskiego, antecessorowie moi, iuż maiętnosć Skrybowsczyznę alias Możeyków Mały, także w powiecie Lidzkim leżącą, sobie zawiedzioną mając, lecz że też maiętnosć od

xiążąt ichmościów w pewney summie prawem zastawnym nieboszyk iegomosć pan Alexander Tyszkiewicz, a po nim ieymosć pani Tyszkiewiczowa, małżonka onego, s panami synami swoimi dzierżącemi zostają, aż do oddania y okupienia ichmość przez nas w prawie ichmościów mianowanej pewney summy pieniędzy; tedy ja Jan Małachowski—starszy klasztoru Wileńskiego, a po mnie następcy, za oswobodzeniem y cale do possesyyey przyściem wysz wianowanej maiętnosći Skrybowsczyzny, alias Możeykowa Małego, względem legacji xieżney ieymosć paniey koniuszyney koronney tysiąca złotych, a iuż na wysz mianowaną maiętnosć zaciągnionej, powinien będę ichmość pannom zakonnym klasztoru Wileńskiego świętej Trócy tysiąc złotych po obieciu maiętnosći wysz mianowanej, zaraz, niczym nie excypuiąc, za pierwszym upomnieniem oddać y zapłacić. A ieśli by, obiawszy w possessiā swā maiętnosć, przepomniawszy tego listu mego, z iakowych przyczyn tego tysiąca złotych ja sam, a po mnie successorowie ichmościom pannom zakonnym oddać nie chcieli, tedy tym listem moim dać wolnosć y pozwalam siebie y każdego pozwać do wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego y głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat y wojewodztwo; a ja y następcy moi, nie wymawiając się żadnemi przyczynami, w prawie pospolitym opisanemi, usprawiedliwić się będę powinien. Pod który ten list aż do dosyć uczynienia wespół ze mną y wszyscy zakonnicy klasztoru Wileńskiego podlegać mają. Na to dałem ten mój list s podpisem ręki mey y wielebnym oyców tu mieszkających przy pieczęci klasztorney. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Marca dziesiątego. Y

того листу при печатяхъ подпись рукъ
тими словы: Jan Małachowski—zakonnik ś.
Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wi-
leńskiego świętej Trócy. Josaphat Klimo-
wicz—vicarius. Theofilus Chomiński—za-
konnik świętego Bazylego wielkiego. Pro-
szony do tego listu pieczętarz do tego ob-

ligu Hylariusz Czyż Mintoft—podkomorzy
Wileński. Который тотъ листъ доброволь-
ный записъ, за признаньемъ одного черезъ
особу верху вышъ менованую, есть до
книгъ каптуровыхъ воеводства Виленско-
го уписанъ.

1669 г. Марта 28 дня.

Изъ книги № 8, 1668—1669 г., л. 208 во 2 ч. кн.

**68. Уступочная записъ отъ Мстиславской старостины Анастасіи Петровской Ви-
ленскимъ Св.-Духовскому и женскому монастырямъ на сумму 1000 червонныхъ
злотыхъ.**

Анастасія Тризнянка Петровская, Мстиславская
старостина, дала взаймы своему родственнику
Тризнѣ 1,000 зл. золотой монетой на опредѣлен-
ный срокъ; не получивши въ свое время этого
долга и чувствуя приближеніе смерти, Анастасія

Тризнянка завѣщаетъ эти деньги Виленскому Св.-
Духовскому монастырю съ тѣмъ, чтобы онѣ были
раздѣлены по поламъ между мужскимъ монасты-
ремъ и женскимъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣ-
сеца Марца двадцать девятого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми вое-
водства Виленского, на зѣздѣ сеймику
конвокаційного въ року прошломъ тысяча
шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне об-
раными, постановившице у суду вельмож-
ная пани Анастазія Тризнянка Станисла-
вова Піотровская, старостина Мстислав-
ская, оповѣдала, покладала и признала
листъ свой добровольный, влевковый за-
писъ, велебному въ Бозѣ его милости отцу
Даниелю Дорофіевичови—старшому на тотъ

часъ монастыра братского Виленского, при
церкви светого Духа зостаючому, также
и цалому конвенту тогожъ монастыра брат-
ского Виленского, при церкви светого Ду-
ха будучому, на речъ ве срединѣ въ томъ
листѣ влевковомъ выражоную, служацій и
належацій, просячи, абы тотъ листъ влев-
ковый, добровольный записъ до книгъ
каптуровыхъ воеводства Виленскаго былъ
уписанъ. Который уписуючи въ книги сло-
во до слова такъ ся въ собѣ маеть:

Ja Anastazyja Tryznianka Stanisławowa
Piotrowska—starościna Mścislawska, czynię
wiadomo y zeznam tym moim listem

dobrowolnym, wlewkowym zapisem, koźdemu, komu by o tym wiedzieć należało: Iż co mnie Anastaziey Tryzniance Piotrowskiej—starościney Mścislawskiej, został winien iegomość pan Kazimierz Krzysztoph na Oldowie y Dziedzielowiczach Tryzna na list swóy dobrowolny oblig, według prawa sprawiony, zapis złotych tysiąc czerwonymi złotemi, którą to summę tysiąc złotych czerwonymi złotemi opisał się tym listem swoim takąż monetą czerwonymi złotemi, w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt czwartym w dzień Nowego lata święta rzymskiego, według nowego kalendarza, na mieyscu pewnym przy księgach grodzkich Wileńskich oddać. Na którym to terminie, że mnie starościney Mścislawskiej, tego długu, mnie należnego, nie oddał, listu swego dobrowolnego zapisu nie oswobodził, a w tym mnie z nawiedzenia Boskiego niesposobność zdrowia do odyskania tej summy tysiąca złotych zakroczyła, w której to niesposobności zdrowia mego czuiąc się być ia bliższą śmierci, a niżeli żywota, a chcąc aby tak za duszę moją po śmierci, iako y za duszę rodzoney moiej zeszłej w Bogu wielebney ieymości panny Elizabety Tryznianki Kiersnowskiej pana Boga proszono, tedy ten oblig niewypłacony od iegomości pana Kazimierza Krzystopha Tryzny na tysiąc złotych czerwonymi złotemi mnie dany, w Bogu wielebnemu iegomości oycu Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha zostaiącemu, połowicę tej summy, a drugą połowicę tej summy wielebnym w Bogu ii. pannom zakonnym, przy tej że cerkwi brackiej Wileńskiej Ducha świętego zostaiącym, leguię y zapisuię, y do odyskania tej summy pieniędzy, tak ichmościom oycom bazylianom, przy cerkwie świętego Ducha brac-

kiej Wileńskiej zostaiącym, iako y ichmościom pannom zakonnym, przy tej że cerkwie świętego Ducha naydującym się, moc zupełną u wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, asesorskiego, zadwornego, a podczas interregnum y kapturowego daię y pozwalam. Wolni tedy ichmość y mocni będą, za tym listem moim wlewkowym, dobrowolnym zapisem, ichmościom, ode mnie starościney Mścislawskiej danym, tej wyszmianowaney summy, mnie na oblig winney, u iegomości pana Kazimierza Krzystopha Tryzny, u wszelakiego sądu y prawa, iako się wyżej pomieniło, dochodzić y pozyskiwać. A pozyskawszy y doszedszy summy wyszmianowaney, według woli y upodobania swego oną summą szafować y na swóy pożytek monasterski obracać. Y na tom ia Anastazyja Tryznianka Piotrowska—starościna Mścislawska, dała ten mój list, wlewkowy dobrowolny zapis, w Bogu wielebnemu iegomości oycu Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu na tenczas monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha zostaiącemu, y całemu konwentowi tegoż monastera brackiego Wileńskiego, tudzież y wielebnym w Bogu ichmościom pannom zakonnym, przy tej że cerkwie świętego Ducha będącym, z pieczęcią y podpisem ręki mey własney, także z pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Marca dwudziestego ósmego dnia. У того листу добровольного, влевкового запису, при печатехъ подпись рукъ теми словы: Anastazyja Tryznianka Stanisławowa Piotrowska—starościna Mścislawska.

ręką swą. Ustnie y oczewisto do tego listu wlewkowego od ieymości paniey Anastazyey Tryznianki Stanisławowey Piotrowskiey—starościny Mścisławskiey, iako od chorey, do gospody uproszony pieczętarz, Hrehory Chomiński—podstarości Wileński. Pieczętarz listu tego ustnie proszony od ieymości pani starościney Mścisławskiey Samuel

Kazimierz Jarcewicz—skarbnik Słonimski. Proszony oczewisto pieczętarz do tego listu od ieymości paniey Piotrowskiey, starościney Mścisławskiey, Wawrzyniec Chrzanowski mpr. Который тотъ листъ, за сознаньемъ особы вышей менованое, до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского есть уписанъ.

1669 г. Июля 10 дня.

Изъ книги № 156, за 1778 г., л. 322.

69. Закладная запись отъ Самуила Каминскаго Бытенскому монастырю на село Дѣтковичи въ суммѣ пять тысячъ злотыхъ.

Землянинъ Слонимскаго повѣта Самуиль Каминскій, нуждаясь въ деньгахъ для частныхъ своихъ интересовъ, занялъ у Бытенскаго монастыря 5,000 зл. срокомъ на одинъ годъ, подъ залогъ одной части своего Слонимскаго имѣнія—Дѣтковичъ, на усло-

віяхъ, практиковавшихся въ тогдашнее время во всемъ княжествѣ,—т. е. съ предоставленіемъ монастырю правовладѣнія землей и крестьянами, съ зарукой и обязательствомъ, въ случаѣ неустойки, добровольно отказаться отъ правъ на имѣніе.

Roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt ósmego, miesiąca Septembra dwudziestego czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w. x. Lit. z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset siedmdziesiąt ósmym, na repartycyą ruską obranemi y aktualnie w mieście i. król. mości Grodnie zasiadającemi, stanowiący osobiście u sądu trybunału głównego w. x. Lit. patron w. i. pan Józef Niemorszański—rotmistrz wojewodztwa Wileńskiego, prawo zastawne od Samuela Krzysztofowicza Kamińskiego w Bogu przewie-

lebnemu imé x. Stephanowi Martyszkiewiczowi Buszyńskiemu—starszemu klasztoru Byteńskiego, y wszystkim konwentu bazylianom wydane, ad acta podał, oraz prosił nas sądu, ażeby takowe prawo, ze wszelką w nim inserowaną rzeczą, było do xiąg spraw wieczystych trybunalskich przyjęte y wpisane; iakoż my sąd one przyjąwszy, wpisać w xięgi zaleciliśmy, które słowo w słowo wpisując w takim iest wyrażeniu:

Ja Samuel Krzysztofowicz Kamiński—ziemianin i. k. mci wojewodztwa Nowogrodzkiego, powiatu Słonimskiego y Wołkowyskiego, czynię wiadomo y wyznawam tym mo-

im dobrowolnym zastawnym zapisem wszystkim wobec, iż będąc ja pilno potrzebny summy pieniędzy, wzięłem y pożyczyłem u w Bogu wielebnego imci xiędza Stephana Martyszkiewicza Buszyńskiego — starszego klasztoru Byteńskiego y wszystkiego konwentu tego zakonu ś. Bazylego wielkiego gotowego grosza, rękodayney summy, niekontraktowej, pięć tysięcy złotych monety dobrej, takowej, iaka w wielkim xięstwie Litewskim bez braku idzie; w której tey summie, odłączywszy od majątności moiej Rudziewicz, w powiecie Wolkowskim leżącej, wieś nazwaną Dietkowicze, w powiecie Słonimskim, nad rzeką Szczarą leżącą, tak, iako się na część moją y na rodzoną siostrę moją ieymosć pannę Rozalią Kamińską dostała, dziedzicznym prawem po rodzicielce naszej ieymosć paniey Izabelli Pukszciance Krzysztofowej Kamińskiej spadła, a na tenczas do possessyi moiej od dobrodzieia rodzica mego imci pana Krzysztofa Kamińskiego — miecznego Nowogrodzkiego z opieki swej, za przyściem lat moich y przyznany prawem ustąpio-ną, ze wszystkimi gruntami, włokami, oromemi y nieoromemi, sianozęciami murożnemi y błotnemi, sadami owocowemi y chmielowemi, z lasami, gajami, dąbrowami, zaroślami, z drzewem bartnym, z rzekami, rzeczkami y zatokami, z wolnym łowieniem ryb, z gony bobrowemi y zwierzynnemi, z łowy ptaszemi, owo zgoła ze wszystkim, z żonami poddanych, dziećmi y wszelką ich ruchomością, nic a nic nie wyimując, ani wyłączając, iakoby mianowane niemianowanemu, a niemianowane mianowanemu nieoddzielało się ze wszystkim, iako ta wieś z dawna w miedzach, granicach, szerokościach miała, y teraz ma, ze wszelką powinnością, robotą, która na oso-

bliwym inwentarzu iest opisana. W której to pomienionej summie pięciu tysięcy złotych zawodzę y zostawię na rok cały, poczynając termin od dnia świętych apostołów Piotra y Pawła według starego kalendarza, w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątym do takowegoż dnia y święta w przyszłym tysiąc sześćset siedmdziesiątym roku przypadającego święta, a za nieoddaniem takowąż monetą, która będzie w w. x. Lit. szła bez żadnego braku, y nieokupieniem na tym terminie, tedy od roku aż do okupienia, y spelną oddania wszystkiej tey summy pięciu tysięcy, monetą dobrą, zażywać tey wsi aż do oddania wszystkiej zupełney summy, a przed terminem okupna tey wioski, mam imści listem obwieszczonym przez ienerała za niedziel sześć obwieścić. Którą to wyż mianowaną wieś zastawiwszy y prawo te moje zastawne dawszy, zarazem w intromissyą urzędownie do possessyi ichmościom przez ienerała poddaię y postępuię. Y iuż za podaniem takowym wolni y mocni ichmość oycowie Byteńscy tey wsi y poddanych wszystkich, z ich robotą, powinnością, według inwentarza, ode mnie na to danego, y wszelaką przynależnością, iako swoiey własności zażywać y pożytków przymnażać, poddanych sądzić, rządzić, winnych winami, a występnych, by y na gardle karać, wolni y mocni będą, bez żadney do mnie appellacyi y przeszkody ode mnie samego, osobliwie od ieymosć panny siostry mey, w panieńskim stanie na tenczas będącej, a za doysciem lat, y poyściem za mąż od pana małżonka y samey ieymosći, także y od każdego sukcesora, ieżeliby ktokolwiek do tey wioski Dietkowicz wszystkiej ogulem, iako się na inwentarzu namieniło, przystęp sobie mienil, y każdego wstępu-

iącego y przeszkodę czyniącego, y wyż mianowanych osób ichmość oyców Byteńskich u każdego prawa, za oznaymieniem mnie przez list otworzysty we dwie niedziele, zastępować y oczyszczać powinien będę, tak wiele, ile będzie potrzeba tego ukazowała, swym własnym kosztem. A przy okupnie tej majątności przeze mnie, ze wszystkiego spustoszenia y wszystkiey pretensyi, ieśliby były, kwitować prawnie mam; osobliwie ieśliby w tym roku z uchwały powiatowey, albo seymowey uchwalono było pospolite ruszenie, tedy to przy główniejszey majątności ia sam odprawować mam, tak za podatek do skarbu rzeczy-pospolitey, ieśliby był uchwalony, tedy ichmość wybrawszy od poddanych do mnie oddać mają, a ia sam przy główniejszey majątności do skarbu wnosić będę. A ieślibym ia, przepomniawszy tego listu zastawnego zapisu mego, ichmościom oycom bazylianom w dzierzaniu przeszkodę czynił, sam przez kogo inszego, blizkich krewnych moich, osobliwie od panny siostry mey wyż mianowaney, y od każdego wstępuiącego y przeszkodę czyniącego nie zastępował, tedy mam zapłacić zaręki złotych pięć tysięcy, pod którą zarękę y obowiązki wszystkie podać pod ewikcyą, y na majątność Rudziewiczze y wszystkie majątności moje wnoszę. O którą zarękę daię moc pozwać siebie do wszelakiego prawa, sądu ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego y kapturowego, w który chcąc termin, powiat y województwo, rokiem statutowym y niestatutowym,

by naykrótszym, a ia tam stanąwszy, żadnych dobrodzieystw prawnych, pogotowiu nieprawnych, y rozumem ludzkim wynajdzionych, zażywać niemam, ale skutecznie zapłaciwszy zarękę y szkody kromia cielesney przysięgi usprawiedliwić się mam, na plenipotentą, na kopią, na munimenta nie biorąc, y nic do tego listu mego zastawnego nie mówiąc, by y pokilkakroć razy zapłaciwszy zarękę, przecie ten mój list zastawny zapis z podpisem ręki mey przy pieczęci, także z podpisem rąk ichmościów panów przyaciół, ustnie o podpis rąk y przyłożenie pieczęci uproszonych, ichmości oycom bazylianom konwentu Byteńskiego.... Pisan w Byteńu, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Julia dziesiątego dnia według nowego kalendarza. U tego prawa zastawnego przy wyrzniętęy kustodyi podpis ręki tak samego aktora, iako też wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów, temi się wyraża słowy: Samuel Kamiński ręką swą. Proszony pieczętarz do tego listu Krzysztof Kamiński m. W. mp. Proszony pieczętarz do tego listu Michał Jundził—stolnik Witebski mp. Proszony pieczętarz do tego listu, od osoby wyż mianowaney, Jan Michał Kalusowski. Które to prawo, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę wielmożnego iegoomości pana Józefa Niemorszańskiego—rotmistrza Mińskiego do akt, iest do ksiąg spraw wieczystych trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego przyjęte y wpisane.

1669 г. Августа 28 дня.

Изъ книги № 8, 1668—1669 г., л. 350.

70. Ремиссійный декретъ каптуроваго суда по дѣлу Кіевскаго митрополита Гаврііла Коленды съ Виленскимъ магистратомъ.

Между юрисдикой митрополита Коленды и городской возникъ споръ по поводу квартирной повинности и незаконныхъ поборовъ *подымнаго* и *поворотнаго* съ митрополичьихъ юрисдичанъ и разныхъ другихъ притѣсненій; магистратъ перевелъ

это дѣло въ королевскій судъ, но митрополитъ добивался разрѣшенія его въ воеводскомъ *Каптуровомъ* судѣ; тѣмъ не менѣе судъ отослалъ обѣ тяжущіяся стороны въ королевскій судъ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсяца Августа двадцать осьмого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленского, на зѣздѣ соймику конвокаційного, въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, кгда съ порадку реестрового ку суженью припала справа ясневельможного въ Бодзѣ превелебного его милости ксендза Кгабріеля Коленды, зъ ласки Божое и апостольской столицы метрополиты всее Руси, зъ шляхетнымъ магистратомъ мѣста Виленского, за позвомъ менечи о неналежное, безправное черезъ шляхетный магистратъ мѣста Виленского, мимо права, привилея, одъ наяснѣйшихъ королевъ ихъ милостей польскихъ и великихъ княжатъ Литовскихъ, на юриздику антецессоровъ въ Бодзѣ велебного его милости ксендза метрополиты капитулѣ духовенства мѣйскаго Виленского, въ уніи святой зостающихъ, побожне конферованные, также мимо листъ упоминальный противъ собѣ че-

резъ жалуючого правне вынесеный, втручанье се въ юриздику жалуючого и чиненье розныхъ перешкодъ, а то такъ въ записованью и роздаванью у мѣщанъ, подъ юриздикою его милости ксендза метрополиты у Вильнѣ мѣшкающихъ, на станціи ихъ милостямъ паномъ судьямъ каптуровымъ воеводства Виленского, на суды каптуровые господъ, яко и выбираньемъ подымного, поворотного и складанокъ зъ утяженьемъ великимъ тыхъ же жалобливыхъ мѣщанъ, а по большей части тыхъ податковъ, такъ публичныхъ, яко и приватныхъ оборочаньемъ на власный свой пожитокъ, тудежъ въ нахоженью квалтовномъ на каменичку мѣщанина на име Базылего рымара, на плацу церкозномъ ерикгованую, а подъ юриздикою тогожъ актора теперешнего зостающую, отдартьемъ печати капитульное одъ дверей пивнички, въ которой цына черезъ пререченого Базылего рымара подчасъ ерикгованья тое каменички, на власномъ церковномъ церкве Змартвыхвстанья Панского плацу

найденую въ даванью до прибытя теперь жалующого зложона найдовала, и о иншіе, въ жалобѣ выражонны претенсіе; затымъ о заруку, въ листѣ заповѣдномъ противу шляхетному магистратови Виленскому вынесеное, а врадовне ихъ милостямъ поданымъ, специifice описаную, о шкoды, вины правныe. До которое справы за приволашемъ черезъ енерала сторонъ до права одъ актора пріятель его милости за мoцью, правне собѣ до тое справы даною, его милость панъ Микoлай Жоховскій—конюшій Полоцкій, секретарь его королевское милости, войтъ метрополичей Виленской юриздики, очевисто становилъ, и кгда поданого по ихъ милости магистратъ Виленскій на ратушу въ избѣ судовой позву черезъ енерала воеводства Виленского Мартина Кгадянского сознаньемъ того позву очевистымъ передъ его милостью паномъ Микoлаемъ Франтишкомъ Росохацкимъ—писаромъ земскимъ Виленскимъ, слушне, правне доведши и жалобу зъ него о речъ вышъ мененую, а ширей въ томъ позвѣ описаную, предложивши, да лей въ право поступоватъ хотѣлъ, тогда отозвавши се одъ шляхетного магистрату мѣста Виленскаго панъ Янъ Баркяновичъ—райца мѣста Виленского, а не припущаючи пріятеля актора до дальшого поступку правного, подаль до насъ суду на письмѣ эксцепцію, эксцыпуючи оную у суду нашего форумъ, стоечи при зашлыхъ мандатахъ по въ Бодзѣ превелебного его милости ксендза метрополиты въ претенсіяхъ ихъ, а афектуючи оную, отосланья тое справы до суду его королевское милости задворного ассесорского, обмову въ тые слова писаную: *Jaśnie wielmożni mści panowie sędziowie kapturowi wojewodztwa Wileńskiego, nam wielce mści panowie!*

Podany nam iest przed poważny w. m. naszych mściowych pp. sąd z instanciey w Bodze przewielebного iego mości xiedza Gabryela Kolendy—metropolity wszytkiey Rusi, pozew o naruszenie listów iego królewskiey mości upominalnych, ratione iuryzdyki zapisania gospod na stantią dla wielmożnych naszych mściowych panów, wybieranie podymnego y powrotnego z gruntów cerkiewnych y o extensią maydeburskich na tychże gruntach sądów, która sprawa iż nie tylko y z natury swey y z procesu prawnego przed sądem wielce miłościowych naszych mości panów podług dawnych y przeszley osobliwie konfederaciey ieneralney Warszawskiey forum niema, ale też y iego mość xiaźdz metropolita, z instancyi naszej, iako o przeszkodę iuryzdykciey iego królewskiey mości maydeburskiey tak y o różne pretensie ma nieiedne do sądu iego królewskiey mości zadworного ассесорского, zadane sobie mandaty, za któremi iuż y sprawa na decizye sądów iego królewskiey mości zostaje, tedy przez tą excepcią pokornie upraszamy, abyście w. m. m. panowie w dyskwizycią oney, która za sobą cognitionem iurium pociąga, wstępować nie raczyli, z uniżonemi zatym usługami, naszymi w łaskę w. m. naszych mści panów oddaiemy. Wielmożnych naszych mści panów uniżeni słudzy: wóyt, burmistrze y rayce miasta iego królewskiey mości Wilna. A po прочитанью тое эксцепции тотъ же панъ Баркяновичъ принятъя оное, несуженья тое справы, лечъ отосланья тое справы до суду его королевское милости задворного ассесорского потребовалъ. А пріятель актора ухиленья тое, яко неслушне на зволюку справедливости светой, а ку шкодѣ актора поданую эксцепцію узнанья въ той справѣ у суду нашего форумъ и

суженья заразомъ въ той справѣ у насъ суду просилъ и домовялъ. А такъ мы судъ въ той справѣ яснѣ вельможного въ Бодзѣ превелебного его милости ксендза Кгабриеля Коленды—зѣ ласки Божой и апостольской столицы метрополиты всея Руси, зѣ шляхетнымъ магистратомъ мѣста Виленского, за позвомъ менечи о ненаležitéе безправное черезъ шляхетный магистратъ мѣста Виленского, мимо право, привилея, одѣ найяснѣйшихъ королевъ ихъ милостей польскихъ и великихъ князей Литовскихъ, на юриздику антецессоромъ въ Бодзѣ велебного его милости ксендза метрополиты и цалой капитулѣ духовенства уніи святой русской Виленской побожне конферованные, также мимо листъ упоминальный, противъ собѣ черезъ жалующого правне вынесенымъ, втручанье се въ юриздику жалующого и чиненье розныхъ перешкодъ, а то такъ въ записыванью и роздаванью у мѣщанъ, подѣ юриздику его милости ксендза метрополиты Виленского мѣшкающихъ, на станціи ихъ милостямъ паномъ судьямъ каптуровымъ воеводства Виленского, на суды каптуровые господъ, яко и выбираньемъ подымного, поворотного и складанокъ зѣ утяженьемъ великимъ тыхъ же жалобливыхъ мѣщанъ, а по большой части тыхъ податковъ такъ публичныхъ, яко и частныхъ, оборочаньемъ на власный свой пожитокъ; тудежъ въ нахоженью крвалтовномъ на каменичку мѣщанина на име Базилега рымара, на плацу церковномъ ерикгованую, а подѣ юриздику тогужъ

актора теперешнего зостаючого, отдартѣ печати капитульное одѣ дверей пивнички, въ которой цына черезъ преречоного Базилега рымара подчасъ ерикгованья тое каменички на власномъ церковномъ церкве Змартвыхвстанья Панского пляцу знайдѣную, въ схованье до прибытія теперѣ жалующого зложоная знайдовала, и о иншіе въ жалобѣ выражонные претенсіе; за тымъ о заруку въ листѣ заповѣдномъ противъ шляхетному маистратови Виленскому вынесеномъ, а вравовне ихъ милостямъ поданымъ специifice описаную, о шкоды и вины правные. Въ которой справѣ мы судъ експедицію отъ шляхетного магистрату Виленского, стоечи при зашлыхъ мандатахъ, по въ Бодзѣ превелебного его милости ксендза метрополиту въ претенсіяхъ, такожъ о перешкоду и втручанье се въ юриздику майдебурскую Виленскую передѣ судъ его королевское милости ассессорскій вынесеныхъ, водле которыхъ на децизіи судовъ его королевское милости до сихъ часъ тая зостаѣтъ справа, до насъ суду, на писъмѣ поданую, водле права примуемъ; а затымъ ніякого на сѣсь часъ въ той справѣ не чинечи розсудку, а на обѣ двѣ стороны всѣ обороны правные вцале заховавши, до тогожъ его королевское милости пана нашего милостового задворного ассессорского суду, гдѣ вжо тая справа и початокъ свой взяла, рокомъ завитымъ одсылаемъ. Которая справа до книгъ каптуровыхъ Виленскихъ есть записана.

1670 г. Февраля 4 дня.

Изъ книги № 33, 1691 г., л. 811.

71. Консенсъ отъ Виленскаго Св. Духовскаго монастыря Виленскому мѣщанину и купцу Василю Сергіевичу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ на Субочъ улицѣ.

Настоятель Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Дорощеевичъ отъ имени всей братіи выдаетъ настоящий консенсъ Виленскому купцу Сергіевичу на право владѣнія церковнымъ плацомъ на слѣдующихъ основаніяхъ: Сергіевичъ долженъ ежегодно платить аренды (чиншъ) по 5 копѣ въ

день Св. Юрія; ему разрѣшается строить постройки и продавать ихъ, но только съ вѣдома и согласія монастыря; въ случаѣ пожара или другого несчастія Сергіевичъ и его потомки должны считаться первыми претендентами на правовладѣніе этимъ плацомъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ первого, мѣсяца Іюля двадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ девятьдесятъ первый обраными, постановившисе очевисто у суду пленипотентъ панъ Михаль Богдановичъ оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ подалъ листъ, добровольный записъ, одъ въ Богу велебного его милости ксендза Даниеля Дорофеевича—старшого монастыря Виленскаго закону светого Базылего, при церкви светого Духа въ Вильнѣ будучихъ, и одъ всихъ тогожъ конвенту Виленскаго, на речъ въ немъ ниже помененую пану Базылему Сергеевичу—мѣщанину и купцу Виленскому данный и теперь его милости пану Базылему Антону Версоцкому служацій и належачій, который

подаючи до актъ просилъ насъ суду, абы былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ; якожъ принявши, а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Daniel Dorofieiewicz—starszy monasteru Wileńskiego zakonu świętego Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha, tu w Wilnie będącego, y ze wszystkim konwentem oyców do tego monastera należących, czynię wiadomo y dobrowolnie wyznawam tym moim pismem: Iż co niegdy zeszły pan Samuel Boczechka ostatniey woli swey testamentem zapisał y legował na cerkiew y konwent pomieniony świętego Ducha plac swój własny, nikomu niezawiedziony, ani żadnemi długami, albo przewodami prawnemi nie obciążony, ale czysty y wolny, za Subacz bramą, tu w Wilnie, w zaułku idąc do cerkwie mieyskiej leżący, w pewnych granicach y mieyscach stojący, na którym placu za consensem klasztorным y za pewnym postanowieniem czynszu z tego placu

w rok przychodzić mającego, pan Piotr Omelianowicz—mieszczanin Wileński budować się obiał był, iakoż izbę, piekarnią z sienią, nad piecem starym słodowym w sieniach teraz będącym, postawił y w używaniu tego placu za pomienionym prawem przy powinności czynszowey poziemy, od conventu sobie służącym, przez lat kilka aż do terazniejszego zostawał czasu. A że przez te lata mieszkanie y placu używania wszystkiego niemógł doskonale wypłacić czynszu, y na dalszy czas deklarował, iż wydolać w placeniu nie może, a co większa po uczynionym rachunku za niewypłacony czynsz poziemy w niedostatku gotowych pieniędzy, nie tylko placu, ale y budynku zrzekł się, to iest pomienioney piekarnie y sieni ustąpił; tedy ia Daniel Dorofieiewicz—starszy y z całym conventem, wzięwszy y odliczywszy pewną sumę pieniędzy od pana Bazylego Serheiewicza—mieszczanina y kupca Wileńskiego, przy pomienioney piekarni y sieniach, w pewnym czynszu y plac pozwoliłem iemu samemu do spokojnego używania, potomkom y successorom iego, y tym pismem ze wszystkimi oycami conventu tegoż, do spokojnego używania podaie takowym sposobem: Naprzód wolno będzie panu Bazylemu Serheiewiczowi samemu, potomkom y successorom iego na pomienionym placu, iako chcąc, według naylepszego upodobania budować, pożytków zażywać, przymnażać, poczynając od roku terazniejszego niżej na dacie położonego, od świętego Jerzego święta y dnia według starego kalendarza, aż w potomne czasy, z tym iednak dokładem: że co rok poziemu abo czynszu od placu tego pan Serheiewicz y każdy po nim za

iego tym prawem trzymający, albo za wlewkiem, ma płacić do conventu naszego pokop pięciu litewskich; druga: wolno będzie panu Bazylemu Serheiewiczowi, potomkom y successorom iego, pomieniony budynek y co przybuduje na tym że miejscu stojący, komu chcąc sprzedać, iednak z tą condicią, iezeli ia, albo successorowie moi starsi y cały convent według czynszu postanowionego z kim kolwiek zachcą sumę odłożyć panu Bazylemu Serheiewiczowi, tedy bliżsi do tego będą, by za gotowym targiem, a dla tego takowa przedaża ma być za wiadomością y consensem klasztornym conventu tegoż; trzecia: uchoway Boże ognia przypadłego, albo spustoszenia y conflagraty przez nieprzyaciela postronnego, tedy lubo by ten plac оголоconym został, iednak za przyściem do pokoju, niemam go oddalać y komu inszemu zawodzić, tylko tym że possessorom, zatym albo wlewkowym salva praemissa conditione prawem przy wolności znowu budowania zostawiamy y przy pomienionym, ani powyższając, ani zmniejszając, w pięciu kopach litewskich dorocznego czynszu przy expirowaniu każdego roku oddawać повинnego. Na co dla lepszey wiary etc. Działo się w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiątego, miesiąca Februaryi czwartego dnia. У того листу запису при печати подписы рукъ тими словы: Daniel Dorofieiewicz—starszy monastera Wileńskiego, и Яковъ Авдыцкій, на тотъ часъ намѣстникъ. Platon Łukianski. Который же тотъ листъ записъ, за подашемъ оного до актъ черезъ верху мененую особу, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и у книги уписанъ.

1671 г. Марта 10 дня.

Изъ книги № 22, за 1682 г. л. 139.

72. Запись Киевскаго митрополита Гавріила Коленды, которою онъ отказывается отъ суммы въ полтора ста тысячъ злотыхъ, пожертвованной княгиней Радивиловой на Заблудовскую церковь.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ осмьдесятъ второго, мѣсяца Апрѣля двадцать пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осмьдесятъ второй обраными, постановивши се очевидно у суду панъ Александеръ Еско, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью подалъ листъ кватацыйный зречоный запись, отъ зошлого въ Богу превелебного его милости ксендза Кгабриеля Коленды — митрополиты Киевскаго и всея Русси, архимандриты Супрасельскаго, на речъ въ немъ ниже помененую, яснѣ освѣцонымъ, вельможнымъ ихъ милостямъ паномъ опекуномъ и экономомъ добръ яснѣ освѣцоное княжны ей милости панны Людовики Каролины Радивиловы — конюшанки великаго князства Литовскаго, данный и надлежацій, просечи, абы тотъ листъ запись до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Gabryel Kolenda — metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiey Rusi, archymandryta Supraski, czynię wiadomo tym moim listem dobrowolnym zapisem, komu by o tym teraz y na potomne czasy wiedzieć należało, iż co się pokazał u dizunitów

nieiakiś testament zeszedł w Bogu xiężny ieymości Maryey, gospodarowny Wołoskiey, Januszowey Radziwiłowey — wojewodziny Wileńskiej, którym na cerkiew Zabłudowską, od ś. p. Hrehorego Chodkiewicza — kasztelana Wileńskiego, na unię fundowaną, y po wielu zawodach prawnych teraz dekretem sądu głównego trybunального do uniey przysądzoną, miała zapisać półtorakroć sto tysięcy złotych polskich, o którą nie zawodząc się w terminy prawne, ponieważ za włożeniem się w to ichmość panów przyiaciół, z produkowanych dokumentów dowodnie się pokazało, iż przrzeczona xiężna ieymość summę sześć kroć sto tysięcy złotych, które miała sobie zapisane, na majątności Bielicy w Lidzkim, a na Zabłudowiu w Grodzieńskim powiatach, zeszedłemu ś. p. xięciu iegomości Januszowi Radziwiłowi — wojewodzie Wileńskiemu, małżonkowi swemu, odeznała y zapisała, przyznawszy ten swój zapis u sądu ziemskiego Oszmiańskiego, mimo które odeznanie powtórnie już dysponować tą summą nie mogła; zaczym ja metropolita z tey summy półtora kroć stu tysięcy złotych, na cerkiew Zabłudowską zapisaney, wiecznie się zrzekam y o nie żadnego sobie samemu, successorom moim, ani świeszczennikom, przy tey cerkwi Zabłudowskiey teraz y napotym będącym, żadnego namnieyszego przystępu nie zostawię wiecznemi czasy, y o to ja

sam y successorowie moi, także świeszczeni-
nicy Zabłudowscy y nikt inszy z unitów,
iako teraz xieżniczki ieymości, tudzież ich-
mościów panów opiekunów y ekonomów
xieżniczki ichmość, tak y napotym sukces-
sorów xieżniczki pozywać y turbować nie-
mam y nie będą mogli wiecznemi czasy. Y
na to ia metropolita daię ten list mój do-
browolny zrzeczony zapis z podpisem rę-
ki mey y z pieczęcią moią, także z podpi-
sami rąk y pieczęciami ichmościów panów
pieczętarzów, ode mnie ustnie uproszonych.
Działo się w Wilnie, roku tysiąc sześćset
siedmdziesiąt pierwszego, miesiąca Marca
dziesiątego dnia. У того листу зреченого
запису при печатѣхъ подпись рукъ тыми

слова: Gabryel Kolenda—archiepiscopus,
metropolita wszystkiew Rusi. Ustnie proszony
pieczętarz od osoby zwysz pomienionej Mi-
chał Constanty Kolenda—podsedek woie-
wodztwa Wileńskiego mp. Według prawa
proszony pieczętarz od osoby wysz pomie-
nionej Jan Waleryan Kuncewicz—starosta
Koniawski y Dubicki mp. Proszony pie-
czentarz od osoby w tym liście mianowa-
ney Andrzej Odlaniski Poczobut—podse-
dek Oszmiański. Который же тотъ листъ
зречоный записъ, за поданьемъ оного че-
резъ особу верху мененую до актъ, есть
до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
вѣчистыхъ уписанъ.

1671 г. Іюня 21 дня.

Изъ книги № 142, за 1769 г. л. 185.

**73. Протестація генеральнаго викарія всѣхъ Литовскихъ базилянскихъ мона-
стырей Пахомія Огилевича противъ митрополита Коленды и его предшественни-
ковъ по поводу незаконнаго присвоенія ими четырехъ фундушевыхъ имѣній и
денежной суммы, записанныхъ Волынскою каштеляновою въ 1517 году на со-
оруженіе и содержаніе новаго Тороканскаго монастыря и церкви.**

Генеральный викарій всѣхъ базилянскихъ мо-
настырей Пахомій Огилевичъ приносить жалобу
на митрополита Коленду и его предшественниковъ
по слѣдующему поводу: Каштелянша земли Во-
лынской Агафія Пясечинская записала на устрой-
ство и содержаніе Тороканскаго монастыря 100 копъ
и 4 деревни, поручивши привести въ исполненіе
это дѣло митрополиту Солтану; но митрополитъ
взялъ деньги себѣ, а монастыря не построилъ, а
намѣстникъ его Паисій деревни присоединилъ къ
Жидичинской архимандріи. Потомъ епископъ Луц-
кій, Красинскій, чтобы получить Жидичинскую ар-

химандрію, деревни подарилъ подканцлеру Воло-
вичу. Позднѣйшіе митрополиты выхлопотали для
себя у королей особыя привилегіи на эти же имѣнія,
но совершенно незаконно, потому что имѣнія были
земскія и не подлежали колыторству королей. Такъ
велось это дѣло до Коленды, который, получивши
митрополію, не забылъ завладѣть и вышеназван-
ными имѣніями. Такъ какъ монастырь Торокан-
скій не былъ построенъ, то Огилевичъ и заявляетъ
о необходимости исполнить завѣщаніе покойной
Пясечинской.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt dzie-
wiątego, miesiąca Julii trzynastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w. x. Lit., z wojewodztw, ziem y po-

wiatów w roku terazniejszy tysiąc siedmset sześćdziesiąt dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu trybunału głównego w. x. Lit. patron w. i. p. Andrzej Malczewski—komornik w-a Smoleńskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał ekstrakt manifestu nomine w Bogu wielbnego imci xiędza Pachomiusza Ohilewicza—zakonnika reguły świętego Bazylego, wikaryusza generalnego wszystkich monasterów, imieniem swoim y wszystkiego swego zakonnego zgromadzenia na i. x. Kolendę—metropolitę, circa acta grodu w-a Nowogrodzkiego, pod datą w nim wyrażoną zaniesionego, ac ex iisdem actis per extractum wydanego, in rem et partem i. xx. Bazyliańców służącego y należącego, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt grodzki Nowogrodzki manifestu, superius rzeczzonego, ze wszelką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych, na kadencyi Wileńskiej expedyowanych, przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi wieczyste trybunałskie de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego sonantia sequitur estque talis:

Выпись съ книгъ кгородскихъ замку господарского воеводства Новгородского. Лѣта отъ naroженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ первого, мѣсяца Юня двадцать первого дня. На врадѣ кгородскомъ въ замку господарскомъ Новгородскомъ передо мною Криштофомъ Керсновскимъ — подвоеводимъ Новгородскимъ, отъ вельможного пана его милости пана Дмитра Самуеля Полубинского—воеводы Новгородского, žáłował y opowiadał w Bodze wielbny imć xiądz Pachomiusz Ohilewicz—zakonnik reguły świętego Bazylego, wikaryusz generalny wszystkich mo-

nasterów, imieniem swoim y wszystkiego swego zakonnego zgromadzenia, iż w panu Bogu zesła świętey pamięci ieymć pani Ahafia Piaseczyńska—kasztelanowa ziemi Wołyńskiej, chcąc, aby w majątności iej Torokaniach, Czykinie, Łosincach, Ciotkowiczach y Rzeczycy, monastyr dla zakonników reguły świętego Bazylego na chwałę pana Boga był zbudowany, też siola na zakonników wyżywienie oddała, a na wybudowanie cerkwi y monastyra sto kop pieniędzy białych groszów litewskich imci xiędzu świętey pamięci Jozefowi Sołtanowi—metropolicie całej Rusi, y wielbnemu oycu Payzemu—namiestnikowi iego, archimandrycie Żydyczyńskiemu wyliczyła; iako o tym wszystkim świadczy ieymć paniey kasztelanowej Wołyńskiej list na pergaminie z pieczęcią w roku od stworzenia świata siedm tysiącznym dwudziestym piątym, miesiąca Apryla dwudziestego dnia, indykta piątego, y wyraziła w tymże liście, aby ani xiądz metropolita, ani ociec namiestnik, archymandryta Żydyczyński, tego monastyra sobie nie przyłączali, y żeby w tym monastyrze zakonnicy ihumena sobie obierali. Ale imć xiądz Józef Sołtan—metropolita wzięwszy pieniądze, klasztoru nie postanowił, a ociec Payzy—namiestnik iego, archimandryta Żydyczyński, czyli za życia imci xiędza Józefa metropolity y za wiadomością iego, czyli po śmierci te siola, przeciwko woli ieymć paniey kasztelanowej z ciężką krzywdą chwały pana Boga y zakonu, do swoiey archimandryi Żydyczyńskiej przyłączył, a potem przewielebny ociec Krasiński—episkop Łucki, żeby sobie otrzymał archimandryę Żydyczyńską przez wielmożnego imci pana Eustachiego Wołowica—podkanclerzego Litewskiego, temuż panu podkanclerzemu pomienione sio-

ła Torokanie, Czykin, Łosince, Ciołkowicze y Rzeczycę oddał, a pan podkanclerzy też same siola ustąpił imci panu Myszcze—staroście Owruckiemu, o których odebranie prawował się w Pińsku przewielebny ociec Bałaban—episkop Lwowski, archimandryta Żydyczynski, niby o swoje; pośledniey postrzegszy się ichmość xieża metropolitowie całej Rusi, iako to: świętey pamięci imć xiaźdz Hypatiusz Pociey, wyprawił przywiley od nayiaśnieyszego króla imci Zygmunta trzeciego, aby te siola należały do monastyra Brzeskiego reguły świętego Bazylego, potym na Arkudyusza Greka—kapłana świeckiego z Rzymu sprowadzonego, aby uczył młodź zakonną przy monastyrze Brzeskim; Józef świętey pamięci Węłamin Rucki—metropolita, otrzymał przywiley na klasztor Wileński, potym na nowicyat; Rafał świętey pamięci Korsak—metropolita, przez wzięty przywiley na Torokanie oddał one na nowicyat, iako się pokazuie z przywileiów. Lubo zaś ci ichmość xieża metropolitowie otrzymali przywileie na te dobra, które bez tego były własne zakonne, to iednak nie należycie czynili, że na te dobra ziemskie, w których powinni byli cerkiew y monastyr postanowić, brali przywileie, a te siola nigdy do kollatorstwa nayiaśnieyszych królów nie należały y nie należą. Teraznieyszy zaś imć xiaźdz Gabryel Kolenda — metropolita, otrzymawszy przywiley na metropolią y wraz na pomienione siola, udawszy, że do metropolii na-

leżą, gwałtownie zaiachał. O co wszystko, iako o krzywdę Bogu y zakonowi uczynioną, żałując, w Bodze wielebny imć xiaźdz Pachomiusz Ohilewicz—wikaryusz generalny, na ichmościów xieży metropolitów, a osobliwie na żyjącego teraz imci xieźdza Kolendę, a chcąc prawem czynić, dał ten process do xiağ urzędowych zapisać, co iest zapisano, съ которыхъ и сесь выпись подъ моею вradoвою печатью въ Божѣ велебному отцу Похому Огилевичу—викарому енеральному всѣхъ монастыровъ есть выданъ въ Новгородку. U tego extractu grodzkiego wojewodztwa Nowogródzkiego manifestu, supra de data et actu wyrażonego, przy pieczęci grodzkiey Nowogródzkiey na białey massie wyciśnionej, podpis ręki wielmożnego imci pana pisarza, y korrekta his exprimuntur verbis: Владыславъ Вольскій—писарь; въ небытности пана подписа скорыговаль Сивинскій. Który to takowy extract grodzki wojewodztwa Nowogródzkiego manifestu nomine w Bogu wielebnego imci xieźdza Pachomiusza Ohilewicza—zakonnika reguły świętego Bazylego, wikaryusza generalnego wszystkich monasterów, na imci xieźdza Kolendę—metropolitę, zanieśonego, z originalami ruskimi, ad praesens na polskie pisma przełożonemi, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiağ trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych w Wilnie expedyowanych przyięty y wpisany.

1672 г. Апрель 23 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г., л. 1517.

74. Квитанціонная записъ отъ Виленскаго женскаго монастыря, что при церкви Св.-Троицы, Михаилу и Данилу Рогинскимъ на прекращеніе спорнаго дѣла.

Виленскій архимандритъ Корсакъ занялъ у св.-Троицкаго женскаго монастыря 3000 зл., а за него поручился землянинъ Рогинскій, заложивши свое имѣніе Погольшу; такъ какъ самъ Рогинскій оказался неисправнымъ заемщикомъ и умеръ, а дѣти его совершенно отказались отъ уступки имѣнія, на

томъ основаніи, будто оно записано имъ ихъ бабкой, то монастырь завязалъ процессъ; вслѣдствіе вмѣшательства пріятелей монастырь помирился съ наслѣдниками Рогинскаго, въ чемъ и выдаетъ имъ настоящую квитанцію.

Лѣта отъ naroженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третего, мѣсеца Августа пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обраными, постановившимися очевисто у суду, въ Бозѣ велебная ей милость панна Анастазія Текля Котловна—старшая законница светого Базылего великаго монастыря Виленскаго, при церкви святой Троицы будучого, и инные панны тогожъ монастыру оповѣдали, покладали и признали листъ свой добровольный вѣчистый квитицыйный записъ ихъ милостямъ пану Михалу и Даниелю Рогинскимъ, на речъ въ немъ ниже меневую данный и належачій, просечи насъ суду, абы тотъ записъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ былъ, который уписуючи въ книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Anastazyja Tekla Kotłowna—star-

sza ze wszystkimi pannami zakonnymi świętego Bazylego wielkiego monastyrza Wileńskiego, przy cerkwi Tróycy świętej w uniey będącego, czyniemy iawnno y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym wieczystym kwitacyinym zapisem, co w roku przeszłym tysiąc sześćset pięćdziesiąt wtórym godney pamięci w Bodze wielebny imć xiądz Mikołaj Korsak—archimandryta Wileński, wziół y pożyczył u nas rękodayney gotowey summy trzy tysiące pięćset złotych polskich ieszcze w Bodze wielebney ieymć panny Eufemiey Suzinowney, starszey na tenczas manastyrza naszego Wileńskiego, którą summę imć pan Andrzej Rogiński, iako szwagier rodzony nieboszczykowski, spólnie z małżonką swoją zeszlą ieymość panią Halszką Korsakowną, z miłości swey przeciwko nieboszczykowi imć xiędzu archimandrycie Wileńskiemu, gdyś my nieboszczykowi tey wyżpomienioney summy na oblig czekać nie chcieli, wniesli byli prawem zastawnym wyderkaflowym maiętność Poholsza, w powiecie Oszmiańskim

leżącą, z placeniem zwyczajney na każdy rok od tey summy kwoty, którey kwoty gdy nam ichmości nie chcieli ieszcze ante hostilitatem y potym post hostilitatem placić y oddawać, także maiętności wyż pomienoney ustąpić nie chcieli, przyszło nam było z imć panem Andrzejem Rogińskim o tę sumnę y o kwotę od niey należącą do zawodów prawnych, do dekretów ziemskich trybunalskich, a potym w roku terazniejszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzecim, po zeyściu imci pana Andrzeia Rogińskiego, poczęliśmy się byli prawować o tę sumnę z pany synami imć, ichmościami pany Michałem y Danielem Rogińskimi, którzy dowodzą, na różnych sądach, że ta maiętność Poholsza zapisana iest testamentem od zeszley z tego świata ieymości pani Zophiy Oswotrskiej Krzysztofowej Rogińskiej, babki ichmci, y iuż dekretami oczewistemi trybunalskiemi zostaię ochroniona. A zatem, że tego długu nieboszczykowie rodzice onych na tę ich własną maiętność zaciągać nie mogli, prawnie dowodząc, bronili; gdzie potym za włożeniem się ichmć pp. przyiacioł zobopolnych w tę sprawę, ia Anastazyja Tekla Kotłowna—starsza ze wszystkiemi pannami zakonnnemi reguły świętego Bazylego wielkiego monastynu Wileńskiego, processa, zapozwy, dekreta y wszytek progres prawny, tak z pany rodzicami ichmość, iako y z ichmość w tey sprawie uroszczony, annihiluiemy, osobliwie prawo wyderkafowe, od zeszłych panów rodziców ichmości nam, które pod czas inkursyey nieprzyiacielskiej Moskiewskiej zginęło, a iesli by się gdzie pokazało, kassuiemy y wiecznie ze wszystkiego zrzekamy się processu; zapozwy, dekreta ex nunc do rąk ichmci oddaliśmy, nie zostawuiąc sobie samey y całemu monastyrowi naszemu Wileńskiemu,

teraz y na potym będącemu, żadnego do ichmci o to prawa y przystępu wiecznemi czasy, owszem od każdego, kto by ichmć w tey sprawie turbować y do prawa pociągać chciał, mamy y powinni być, za daniem sobie znać od ichmściów, zastępować y ewinkować, z maiętności naszej Oszmianki Dziagidowskiej, Namszewskiej, w powiecie Oszmiańskim leżącey, którą pod ewikcją ichmci poddaiemy, własnym swoim kosztem y nakładem u każdego sądu y prawa, pod zaplaceniem zaręki trzech tysięcy złotych polskich, o którą zarękę daiemy wolność ichmościów pozwać y zakazać, ia Kotłowna, siebie samą y sukcesorek moich do wszelakiego sądu y prawa rokiem iako naykrótszym statutowym, tyle razy, ileby było tego potrzeba, co wszystko zyscić y strzypać mamy y powinni być, pod wyż mianowaną zaręką. Y na tom ia Anastazyja Tekla Kotłowna—starsza ze wszystkiemi siostrami pannami zakonnnemi reguły świętego Bazylego wielkiego monastynu Wileńskiego, przy cerkwi świętey Tróycy w uniey będącego, dali ten nasz list dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis ichmościom panom Michałowi y Danielowi Rogińskim, z podpisem rąk naszych y z pieczęcią naszą klasztorną, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów pp. przyiacioł, od nas ustnie uproszonych, niżej na podpisach imionami y nazwiskami wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt wtórego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia. У того листу квитачыйнаго вѣчистаго запису при печатехъ подписы рукъ тыми словами: Anastazyja Kotłowna—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego monastynu Wileńskiego imieniem całego zakonu ręką swą. Ustnie y oczewisto uproszony do te-

го listu kwitacyjnego zapisu pieczętarz od w Bodze wielebney ieymé panny Anastazyey Kotłowny—starszey y wszystkich panien zakonnych świętego Bazylego wielkiego monastynu Wileńskiego, Andrzej Talwoysz Stankiewicz—mieczny Oszmiański. Proszony pieczętarz według prawa do tego zapisu od osoby w nim mianowanej ieymé pani

starszey monastynu Wileńskiego Jan Wróblewski—skarbnik Smoleński. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacyjnego od osób wyż pomienionych Dawid Florian Tupalski. Который же тотъ листъ, за признаньемъ оного черезъ особъ верху мененыхъ, есть до книгъ головныхъ трибуральныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1673 г. Апрѣля 23 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г. л. 1519.

75. Выкупная запись, выданная землянами Рогинскими Виленскому Св.-Троицкому женскому монастырю на имѣніе Погольшу.

Опмянскіе земляне, братья Рогинскіе, нуждаясь въ деньгахъ, заняли у Виленскаго женскаго монастыря 3,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія—Погольши, доставшагося по наслѣдству отъ бабуш-

ки, съ условіемъ платить по 210 злотыхъ % впрעדъ до возвращенія долга; въ случаѣ же неустойки Рогинскіе отказываются отъ своихъ правъ на владѣніе имѣніемъ впрעדъ до уплаты долга.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третего, мѣсеца Августа пятого дня.

Передъ нами судьями головными на трибуналъ у великомъ княжествѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обраными, постановившиसे очевисто у суду ихъ милости панове Михаль и Даниель Рокгинскіе, оповѣдали, покладали и признали листъ свой добровольный выдеркафовый запись, въ Бодзѣ велебной ей милости паннѣ Анастазіи Теклѣ Котловнѣ—старшей монастыря святой Троицы регулы светого Базылего и

и всимъ ихъ милостьямъ паннамъ тогожъ монастырю, на речъ въ немъ ниже мененую данный и належачій, просечи суду, абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ уписанъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Ja Michał y ia Daniel Rogińscy—ziemia- nie iego królewskiej mości w. x. Lit., bracia rodzeni, wiadomo czyniemy y zeznawamy tym listem dobrowolnym wyderkafowym zapisem naszym, iż, będąc my pilno potrzeb- nemi summy pieniędzy na własną potrze- bę naszą, wzięliśmy, pożyczaliśmy y ręko- ma naszymi do rąk naszych odliczyliśmy

gotową rękodayną summę pieniędzy trzy tysiące złotych polskich u wielebney w Boddzie ieymoſci panny Anastazyi Tekli Kottłówny — starszey panny monasteru przy cerkwi świętej Tróyce reguły świętego Bazylego wielkiego w Wilnie będącego y u wszystkich ichmoſć panien zakonnych klasztoru tego, w którey to summie trzech tysięcy złotych polskich maiętnoſć naszą, nazwaną Poholszą, w powiecie Oszmiańskim leżącą, a nam po nieboszczce godney pamięci ieymoſć paniey Zophiey Ostrowskiey Krzysztophowey Rogińskiej, babce naszej, successive należącej y odnieyże osobliwym testamentem ostatniey woli ieymoſci nam legowaney, a dekretami różnemi trybunalskiemi z oczewistej kontrowersy ferowanemi przysądzoney y zaprzysiężoney, prawem przyznany zapisowym wyderkaflowym ichmoſciom pannom zakonnym zawiedliśmy y urzędownie przez ienerała w intromissyę równo z datą tego listu wyderkaflowego zapisu naszego podaliśmy. To iednak waruiąc sobie, że docześnie my sami tę maiętnoſć Poholszą w posessyi naszej mając, kwotę od tey summy trzech tysięcy złotych w koždy rok po expirowaniu roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego od dnia świętego Jerzego, święta rzymskiego, aż do roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt piątego takowegoż miesiąca, święta y dnia, wyżpisanego wyderkafu przez dwie lecie płacić ichmoſciom niemamy, ale aż po wyściu dwóch lat toż dopiero wyderkaf pomieniony płacić ichmoſć w koždy rok dwieście dziesięć, oddając w klasztorze ichmoſć panien zakonnych, przy teyże cerkwi świętej Tróyce będącego, a potym rok po roku consequenter póty ten wyderkaf płacić ieden drugim nie wymawiając się mamy, póki ichmoſć tey summy wszystkiey spełna nie-

oddamy. A gdzieby ichmoſć tey summy swey u nas na wyderkafie mieć nie chcieli, tedy wolno będzie ichmoſć każdego roku, kiedy chcąc, obwieszczeniem nam podać, pokładając się na teyże maiętnoſci Poholszy. A my lubo którzy kolwiek z nas po położeniu obwieszczenia w niedziel sześć tę wszystkę summę trzy tysiące złotych spełna monetą taką, któraby żadnego braku y nieiakiey na ten czas wątpliwości w koronie Polskiey y wielkim xięstwie Litewskim nie miała, w klasztorze tym że ichmoſć oddać mamy y powinni będziemy. A gdziebyśmy, przepomniawszy lubo zaniedbawszy tego dobrowolnego wyderkaflowego zapisu naszego, przy zaczęciu którego roku, tego czynszu rocznego alias kwoty ichmoſciom pannom zakonnym oddać nie chcieli y nie oddali, tedy skoro po ominieniu tego wyżmianowanego terminu, zarazem w tydzień, albo gdy ichmoſć zechcą, wolno będzie ichmć pannom zakonnym, wziowszy wożnego którego kolwiek powiatu, chociaż bez strony szlachty y bez przydania urzędowego, tę maiętnoſć Poholszą zaiachać y w possessyą swoją obiać y aż do oddania y spełna od nas zapłacenia czynszu rocznego, za któryby kolwiek rok my osoby wyżmianowane ichmoſć pannom zakonnym nie oddali y do oddania wszystkiey spełna summy trzech tysięcy złotych originalney summy, mają ichmoſć panny zakonne spokojnie bez żadney od nas y ni od kogo innego przeszkody, trzymać, wszelakich pożytków z tey maiętnoſci Poholszy przychodzących, iako swey własności, używać, a choćby się y spustoszenie za dzierżenia ichmoſć iakowe kolwiek w tey maiętnoſci stało, wtedy my wyżrzeczeni Rogińscy o żadną rzecz ichmoſć prawnie y nieprawnie turbować y żadney akcyi uraszczać nie mamy,

ale y owszem ieszcze prawnie ichmość ze wszelakiego spustoszenia kwitować mamy. Którę summę trzy tysiące złotych polskich my Rogińscy u ichmość panien zakonnych wziowszy y na maiętność Poholszę wnioszy, strzeż Boże z iakowych kolwiek okazyi, abyśmy one stracić mieli; tedy wszystkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, gdziekolwiek będące, tak te, które teraz mamy, albo napotym za pomocą Bożą mieć będziemy, pod ewikcyę poddaiemy, a iako o samą iściznę, tak o zaręki pod takąż summę podlegaiąc y o wszystkie punkta y paragrafy, które byśmy tylko naruszyli, od tey maiętności Poholszy co upuścili, albo upuszczzonego, zastawionego, przedanego nie oswobodzili, daiemy wolność y tym że zapisem naszym pozwalamy, siebie przed wszelki sąd ziemski, grodzki, trybunalski, assessorski, zadworny, kapturowy rokiem iako naykrótszym, by y niestatutowym, pozwać, albo zakazem zakazać. A my będąc pozwani, albo zakazani, ieden drugim nie wymawiając się, do wszelkiego sądu y prawa stanowić się, iako na roku zawitym mamy y powinniśmy być, stanowszy nie przeciwko temu zapisowi naszemu nie mówiąc, ani mu żadney nieprawności nie zadając, na kopią z niego z pozwu, z zakazu na plenipotentą, na godziny, na munimenta nie biorąc, ani żadnych dyllacyi prawnych y nieprawnych nie zażywaiąc, pomienioną zarękę nie schodząc z sądu y wszystkie szkody,

nakłady, krom cielesney przysięgi, zapłacić mamy tyle razy, yle tego potrzeba ukaże y powinniśmy być. A y po zaplaceniu tey zaręki, przecie ten list dobrowolny zapis nasz, u wszelkiego sądu y prawa przy zupełney mocy, aż do dosięcia za nim uczynienia, zostawać ma. Y natośmy dali ten nasz list dobrowolny wyderkafowy zapis z podpisem rąk y z przyciśnieniem pieczęci naszych, tak też pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmość panów przyacioł naszych, na podpisach rąk niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia. У того листу запису при печатехъ подписи рукъ теми словы: Michał Rogiński ręką swą, Daniel Rogiński ręką swą. Ustnie y oczewisto uproszony pieczętarz od ichmość pp. Michała y Daniela Rogińskich do tego listu zapisu: Andrzej Talwoysz Steckiewicz—mieczny Oszmiański. Proszony pieczętarz według prawa do tego zapisu od obudwu ichmościów panów Rogińskich Jan Wróblewski—skarbnik Smoleński. Ustnie proszony pieczętarz od ichmościów panów Rogińskich do tego zapisu wyderkafowego Dawid Florian Tupalski ręką swą. Который же тотъ листъ, за признаньемъ оного черезъ особы верху менены, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1676 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 15, за 1676 г., л. 439.

**76. Квитаціонная записъ отъ Виленскаго св.-Троицкаго женскаго монастыря
Олешкевичамъ въ полученіи 100 копъ.**

Ошмянская подкоморина Исайковская завѣщала Виленскому Св.-Троицкому женскому монастырю 100 копъ, обезпечивши ихъ на имѣніи Осоковщизнѣ. Наслѣдники ея Олешкевичи упла-

тили монастырю слѣдуюмую ему сумму, вслѣдствіе чего и выданъ имъ настоящій квитаціонный листъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ шестого, мѣсеца Іюня пятого дня.

Передъ нами судьями, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ шостый обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебная ея милость панна Анастазія Котловна—старшая закону светого Базылего при церкви святой Тройцы въ Вильнѣ будучой, ей милость панна Еуфрозина Протасевичовна и ей милость панна Февронія Зеневичовна—законнички того помененого закону, своимъ именемъ, также и именемъ паненъ сестръ своихъ, въ томъ законѣ у Вильни будучихъ, покладали и очевисто предъ нами зезнали листъ свой добровольный вѣчисто квитацыйный записъ на речъ въ немъ нижей мененую, е. м. пану Маріанови Сущевскому и пани малжонцѣ его милости, ей милости паней Катаринѣ Стаховской Сущевской данный и належацій,—просечи насъ суду, абы тотъ листъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныххъ

принять и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Anastazyja Kotłowna—starsza, imieniem moim y imieniem siostr moich w zakonie świętego Bazylego, przy cerkwi świętej Tróycy w Wilnie będącey, mieszkających, z consensum wszystkich siostr moich, czynię wiadomo y zeznam tym listem dobrowolnym wieczysto kwietacyinym zapisem, iż zeszła z tego świata godney pamięci ieymć pani Maryanna Szostakowna Janowa Dalmatowa Isaykowska — podkomorzyna Oszmiańska, zchodząc z tego świata, testamentem ostatniey woli swoiey nam zakonnikom y klasztorowi naszemu sto kop groszy Litewskich legowała y na maiętności nazwaney Osokowszczyzna, w wojewodztwie Wileńskim leżącey, zapisała, którą legatią imci panu Marcyanowi Suszczewskiemu y pani małżonce imci, ieymci paniey Katarzynie Stachowskiej, iako wieczystym possessorom tey maiętności Osokowszczyzny, wnosić y wypłacić należy. Jakoż iegomość pan Suszczewski y pani małżonka imć, znosząc

ciężary z tej majątności y uspokajając nas, ani przywodząc nas do powodów y progresów prawnych, mnie y siostry moje zagodzili y tę sumę legacyiną przez ręce imci pana Eustachego Oleszkiewicza — skarbnika Mozyrskiego y paniey małżonki imci, ieymc paniey Aleksandry Bykowskiej, wszystko spełna do rąk naszych oddali y wypłacili, y myśmy te pieniądze od ichmci odebrali y odliczyli. Którego dosić uczynienia y oddania nam tej summy pieniędzy i. p. Suszczewskiego y paniey małżonki imci tudzież i. p. Oleszkiewicza — skarbnika Mozyrskiego y paniey małżonki iegomci, iako dzierżących majątność Osokowszczyznę, ia z siostrami moiemi kwituujemy, nie zostawuiąc sobie samym y na potym sukcesorkom siostrom naszym do ichmci y do tej majątności Osokowszczyzny o tę wyż mianowaną legatją żadnego przystępu, prawa y należności, y iuż o to ia y siostry moje teraz będące y na potym zostaiące ichmć y każdego tej majątności w potomne czasy dzierżącego pozywać y turbować nie mamy wiecznemi czasy, pod zaręką tak wielką, iako ważność samey rzeczy wynosi, o którą zarękę y o naruszenie tego listu wieczystego kwietacyinego zapisu daiemy prawo siebie y sukcesorki nasze pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego y głównego trybunalnego świeckiego y duchownego; a tę zarękę by nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz list

dobrowolny kwietacyiny zapis u wszelakiego sądu y prawa, przy zupełney mocy zachowany być ma wiecznemi czasy. Y natośmy dali ten nasz kwietacyiny list, z podpisem rąk ichmć panów pieczętarzów, niżej na podpisie rąk mianowanych, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmć mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt szóstego, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia. У того листу, при печатяхъ подписъ рукъ тими словы: Anastazyja Kotłowna — starsza konwentu Wileńskiego, reguły świętego Bazylego wielkiego ręką swą; Eufruzya Protasewiczowna — zakonnica świętego Bazylego wielkiego ręką swą; do tego podpisuię się Febronia Zenowiczowna — zakonu świętego Bazylego wielkiego, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz do tej kwietacyi od ichmć panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego, Dawid Florian Tupalski. Za ustną y oczewistą proźbą od wyż mianowanych osób ręką moją podpisuię, Jan Michał Sochowski — pieczętarz do tego listu mp. Ustnie proszony od osób w tym liście wyrażonych pieczętarz Aleksander Hordziewski mp. Которыйжъ тотъ листъ квитацыйный записъ, за сознаньемъ черезъ выжъ помененныхъ ихъ милостей паненъ законныхъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ уписанъ.

1673 г. Іюня 5 дня.

Изъ книги № 16, за 1676 г., л. 693.

**77. Квитанціонно-изрекательная записъ отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря
Ошмянскому маршалку Николаю Прездецкому на прекращеніе спорнаго дѣла
объ имѣніи Спяглѣ.**

Дворянинъ Ошмянскаго повѣта Кевличъ за-
вѣщалъ св.-Троицкому монастырю имѣніе *Спялу*;
наслѣдники его отняли у монастыря имѣніе и
владѣли имъ до Прездецкаго, не смотря на по-
становленія разныхъ правительственныхъ учреж-

деній возвратить оное монастырю. Наконецъ През-
децкій вступилъ въ соглашеніе съ монастыремъ,
уплатилъ ему 9000 зл. и монастырь отказался отъ
имѣнія на вѣчныя времена.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ семьдесятъ шестого, мѣсе-
ца Іюля двадцать девятого дня.

Передъ нами судьями головными, на
трибуналь у великомъ княжствѣ Литов-
скомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ
на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ
семьдесятъ шостый обраными, постано-
вившисе очевисто у суду въ Бозѣ веле-
бный его милость ксендзъ Іозефъ Петке-
вичъ—закону светого Базылего старшій
монастырю светое Троицы Виленскаго,
оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ
свой добровольный вѣчистый, зречоный,
квитацыйный, водлугъ права справленный
записъ вельможному его милости пану Ми-
колаю Владиславу Прездецкому—маршал-
ку Ошменскому и пани малжонцѣ его
милости, на речъ въ немъ нижей помене-
ную даный и належачій, которого устнымъ
сознаньемъ своимъ ствердивши, просилъ,
абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ
справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ

былъ, якожъ принявши а уписуючи у кни-
ги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja xiądz Józeph Pietkiewicz — zakonu
świętego Bazylego starszy monasteru świę-
tey Tróycy Wileńskiego y my wszyscy oy-
cowie y bracia pomienionego monastera,
czyniemy iawnо y zeznawamy sami na
siebie tym naszym listem dobrowolnym,
ugodliwym wieczystym zrzeczonym, kwiet-
cyinym zapisem, donosząc wszystkim wobec
y kożdemu zosobna, komu by tego wie-
dzieć potrzeba terazniejszego y napotym
będącego wieku ludziom do wiadomości,
iż co zeszły godney pamięci nieboszczyk
imé pan Krzysztoph Kiewlicz, zchodząc
z tego świata, ostatniey woli swey testa-
mentem zapisał y fundował maiętność, na-
zwaną Spiahlą, w powiecie Oszmiańskim
leżącą, ze wszystkimi do niey należącemi
przynależnościami, do cerkwi naszej świę-
tey Tróycy Wileńskiej, na sześciu czernców,
którzy, zostając w tey maiętności, w cerkwi
tameczney Spiahelskiej parafialney nabo-

żeństwo odprawować y sześciu żaczków uczyć mieli, iako szerzey pomieniony testament w sobie wyraża. Po śmierci tedy nieboszczyka imci pana Krzysztopha Kiewlicza, gdy za takową dyspozycją y fundacją antecessor mój imć xiądz Mikołay Korsak — archimandryta na tenczas klasztoru Wileńskiego świętej Trócy y wszyscy wielebni oycowie bazylianie tego klasztoru, zostali tey maiętności possessorami, a potym nieboszczykowie ichmci panowie Mikołay y Stanisław Kiewliczowie, zniósłszy się z zesłym z tego świata imć panem Adamem Macieiem Sakowiczem — na onczas starostą Oszmiańskim, tę maiętność Spiahłę, ścieląc sobie do niey prawem przyrodzonym, wieczystą sukcesją y należność, zaiechali y oney dzierżącym imć pan Sakowicz zostawał, o co ten że antecessor oney, y wszyscy wielebni oycowie nieboszczyków ichmć panów Kiewliczów przed sąd główny trybunalny koła compositi iudicii, na rok tysiąc sześćset pięćdziesiąt czwarty do Wilna zapozwali, a za remissją do sądu głównego grodu Trockiego na dwóch roczkach ta sprawa bywszy, y po różnych assessorach, przez sług imci pana starosty Oszmiańskiego zażywanych, wytoczyła się powtórnie przed sąd główny trybunalny w roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątym do Wilna, gdzie w niestaniu dekret z niemającym wskazem summy z różnemi penami na ichmć panach Kiewliczach, bez żadney scrutiniey, y przysądzeniem tey maiętności konwentowi naszemu Wileńskiemu otrzymali y zaprzysięgli. Po takowych dekretach nastąpiła hostilitas y wojna Moskiewska, względem czego do executiey te decreta przywiedzione być nie mogły, po odwoiewaniu zaś xięstwa Litewskiego z rąk nieprzyjacielskich Moskiewskich, tak po różnych sub-

sellyach, to iest, przed iasniewielmożnym w Bodzie przewielebnym imci xiędzem nieeyszym, od stolice apostolskiey zesłanym za wyniesionemi obżałowanych ichmość xięży antecessorów moich cytatiami po wielmożnego imci pana Mikołaja Władysława Przędzieckiego — naprzód stolnika Upitskiego, potym chorążego, teraz marszałka Oszmiańskiego, y po ichmość panów braci, a od ichmość po antecessorów moich, także na seym mandatami y za różnemi kommissjami ta się sprawa agitowała y różne osoby gwałtownie się w tę maiętność nienależnie wdzierając, dzierżącemi oney byli y wniwecz ją spustoszyli; iednak że po długich turbacyach y prawnych zawodach dostała się w possessją realną pomienionemu iegomości panu marszałkowi Oszmiańskiemu, z którym to imć mieniąc iakoby o expulsją antecessorowie moi y wszytek konwent Wileński, pominąwszy dekreta legackie, za pozwem przed sąd główny trybunalny tu do Wilna podanym, naprzód w roku tysiąc sześćset siedmdziesiątym, a potym w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt pierwszym, po różnych dylacyach y po przyłączeniu pozwu od imci pana marszałka do zniesienia wyż mianowanych niestannych dekretów, ante hostilitatem na ichmościach panach Kiewliczach otrzymanych, mieli sprawę. Którym dekretem sąd główny trybunalny z oczewistej kontrowersyey, nie uznawając imci panu marszałkowi przysięgi, ale imci xiędzu Anzelmowi Czyżowi — starszemu konwentu Wileńskiego, samotrzeciemu przysiędz nakazał, y te decreta, ante hostilitatem ferowane, utwierdziwszy, do executiey przywodzić pozwolił. O który to dekret imć pan marszałek mieniąc, iż przeciwko prawu był ferowany, chcąc ony znosić, zaraz wyniósł mandaty

po iegomości xiędza Czyża, iako starszego y cały konwent Wileński, zatrzymując przy sięgę, Jednak że y mimo takowe mandaty iurament wykonali, a zatym po odprawieniu do tey maiętności urzędowego poiazdu, gdym ia xiądz Pietkiewicz — iako starszy konwentu Wileńskiego, imieniem wszystkich wielebnych oyców zakonników o sprzeciwieństwo temu dekretowi w teraznieyszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzecim roku przed sąd główny trybunalny tu do Wilna imci pana marszałka Oszmiańskiego zapozwał y iuż w odkładzie była sprawa, tedy za poważną instancją zacnych ludzi ichmć panów przyjaciół naszych zobopólnych, osób duchownych y świeckich, także zniosszy się z przewielebnym w Bogu iegomość xiędzem Cypryanem Żochowskim, episkopem Wileńskim y Mściśławskim, koadiutorem metropoliey całej Rusi, y archiepiskopiey Połockiey, od iasniowiemożnego w Bogu przewielebnego iegomości xiędza Gabryela Kolendy—metropolity Kiiowskiego y Halickiego y wszytkiey Rusi, archiepiskopa Połockiego, protoarchimandryty zakonu świętego Bazylego wielkiego, do tey sprawy zesłanym y wysadzonym, także przewielebnym w Bogu iegomość xiędzem Pachomiuszem Ohilewiczem — świętey teologii magistrem, zakonu świętego Bazylego wielkiego prowinciałem y ze wszytkimi ichmość oycami zakonnikami konwentu Wileńskiego, dobrze się namówiwszy y naradziwszy, a niechcąc w dalsze zapędy prawne zawodzić się y udawać, do tego widząc być z lepszym skutkiem chwały Bożej, mając też osobliwy respekt na tak wielką winę przez nieprzyziaciela Moskwicina y różnych possessorów w tey maiętności uczynioną, y z wielu inszych przyczyn y wątpliwości z wielmożnym iegomości panem Przez-

dzieckim—marszałkiem Oszmiańskim, wieczniemy się pogodzili, za pewną summę pieniędzy, to iest, dziewięć tysięcy złotych polskich, którą exnunc iegomość konwentowi naszemu Wileńskiemu gotowymi pieniędzmi zapłacił, y zaraz równo z datą tego zapisu naszego wiecznie iegomości pana marszałka z oddania tey summy kwituujemy, żadnego przystępu sobie samym, całemu konwentowi naszemu, następcom, successorom naszym y nikomu inszemu do samego iegomości pana marszałka y ieymości pani małżonki iegomości, potomków y successorów ichmość nie zostawuimy. Tak że do tey maiętności Spiahły względem pomienioney legacyey y mniemanego funduszu, a oraz y ten paragraf w tym testamencie wyraźny, a za nim wszytkie wyż mianowane processa, zapozwy, mandaty y iakie kolwiek uroszczone niestanne y z oczewistey kontrowersiey w trybunale y w różnych subselliach ferowane wyrażonym, wszytkie a wszytkie do ręki iegomości pana marszałka Oszmiańskiego oddawszy, kassuujemy, umarzamy y wniwecz obracamy. Także z osób naszych y całego konwentu Wileńskiego zrzekszy się na osobę iegomości wiecznie wlewamy, a nieoddane za nieważne mieć chcemy y wiecznie być mają. Którey to maiętności Spiahły z poddanemi, mieszczany, boiarami, teraz będącemi y precz rozeszłemi y ze wszytkimi do niey przynależnościami w spokojnym wiecznem czasie bez żadney od nas, całego konwentu, następców y successorów naszych praepeditii ma zostawać w dzierżeniu y używaniu. Wolen y mocen będzie iegomość pan marszałek Oszmiański, sama ieymość, potomkowie y successorowie tą maiętnością, iako swoją własnością szafować, komu chcąc dać, darować, zapisać, zamienić, zastawić, na wieczność sprzedać y

według woli y najlepszego upodobania swego dysponować; a ia xiądz Pietkiewicz y my zakonnicy, a po nas następcy y successorowie nasi żadnego wiecznemi czasy przystępu do tey maiętności względem tey legathey, ponieważ się iuż nam we wszystkim dosyć stało, mieć nie mamy y nie będziemy mogli, pod zaplaceniem zareki dziewięciu tysięcy złotych polskich, którą zarekę wnosimy na wszelakie dobra nasze, do cerkwie Wileńskiej święto Troieckiey należące, to iest maiętności leżące, ruchome y summy pieniężne, gdziekolwiek będące. A ieśli byśmy, ia xiądz Pietkiewicz y my wszyscy oycowie zakonnicy klasztoru Wileńskiego, przepomniawszy tego dobrowolnego listu wieczystego zrzecznego ugodliwego kwitacyjnego zapisu, iakowykolwiek rationale tey legathey od iegomości pana marszałka Oszmiańskiego y samey ieymości, także do tey maiętności Spiahły y do innych dobr ścieląc sobie przystęp, ichmość turbowali, do prawa pociągali y iakowąkolwiek ichmościom czynili przeszkodę, tedy mamy y powinni będziemy, za naruszeniem tego zapisu, wyż mianowaną zarekę dziewięć tysięcy złotych polskich zapłacić y wszystkie podjęte szkody, gołosłownie rzeczzone, krom cielesney przysięgi y żadnego dowodu nagrodzić. O które naruszenie tego zapisu y pomienione zareki daemy iegomości panu marszałkowi y samey ieymości y successorom ichmościów, mnie xiędza Pietkiewicza, następców moich y na wszystkich zakonników klasztoru Wileńskiego, przy cerkwie świętej Trócy będących, pozwać do wszelkiego sądu, prawa y urzędu grodzkiego, ziemskiego, do sądu głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat, województwo, także do sądu za-

dwornego, assessorskiego, relacyjnego, sejmowego, marszałkowskiego, a pod czas interregnum do sądu kapturowego y gdzieby ichmość nayskuteczniejszą y nayprędszą mogli otrzymać sprawiedliwość, rokiem zawitym—iednak statutowym, pokładając takowe pozwy na wszelakich dobrach naszych klasztornych, leżących y ruchomych summach pieniężnych, gdziekolwiek będących, lubo oczewisto więcej, a zakazem za trzy dni, za dwa, lubo y za ieden dzień zakazać; a my będąc zapozwani, lubo zakazani, żadnemi, lubo nayprawniejszemi nie wymawiając się przyczynami, forum nigdzie u żadnego sądu y urzędu nie excypując, mamy y powinni będziemy personaliter stanąć, a stawszy roku, pozwu, zakazu y ienerała nie burząc, żadnych by nayprawniejszych delacyi nie zażywaiąc, mianowicie na plenipotentą, na kopiie, z pozwu, z zakazu y z tego zapisu, także na munimenta nie potrzebując, usprawiedliwić się y zarekę wyż mianowaną zapłacić, osobliwie szkody, nakłady prawne, gołosłownie rzeczzone, krom żadnego dowodu nagrodzić mamy y powinni będziemy. A sąd y urząd kożdy, tak za stanem, iako y w niestaniu naszym, nie przymuiąc od nas, przyiaciół, plenipotentów y posłańców naszych, żadnych obmów y obron, na żadne dobrodzieystwa prawne y dylacye nam nie dopuszczając y nie pozwalając, ieno weyrzawszy w ten nasz dobrowolny zapis, pomienioną zarekę y szkody, nakłady, na nas samych y na dobrach naszych wszelakich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdziekolwiek będących, wskazać y mocną odprawę, krom składania rat statutowych, uczynić wolen y mocen będzie. A my tak sądu y urzędu o zły wskaz, iako strony o zły przewod prawa

nie pozywać, do wyższego sądu appellować y tego dekretu żadnemi sposobami znosić nie mamy y nie będziemy mogli, pod tąż zaręką wyż mianowaną; którą by y nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz wieczysty ugodliwy zapis przy zupełney mocy, wiecznemi czasy ma zostawać. Który ten zapis nasz wieczysty wolno będzie imci panu marszałkowi Oszmiańskiemu na przyszłym da Bóg seymie, lubo na którym kolwiek gdy ieno zechce ichmość constitutią przed całą rzeczypospolitą approbować, a my żadnym sposobem prepediować, pod tąż wyż mianowaną zaręką, niemamy y nie będziemy mogli. Y natośmy dali ten nasz list dobrowolny wieczysty ugodliwy kwietacyiny zapis, pod pieczęcią konwentu naszego Wileńskiego y z podpisem rąk naszych, także pod pieczęciami y z podpisy rąk w Bodzie przewielebnych ichmość xieży y ichmość panów przyaciół, ustnie y oczewisto od nas uproszonych, a na podpisach rąk ichmość niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego, miesiąca Junii piątego dnia. У того листу добровольного угодливого вѣчистого зре-

ченого квітацыйного запису при печаті подпись рукъ тими словами: Józeph Pietkiewicz — zakonnik świętego Bazylego wielkiego, starszy Wileński imieniem swoim y całego monasterza świętey Tróycy ręką. Do tey kwietacyi podpisuję się imieniem moim y imci xieźda metropolity oycamego Cyprian Żochowski — episkop Witebski, Mściśławski, koadiutor metropoliey y wszystkiey Rusi y archiepiskopiey Połockiey. Do tey kwietacyi podpisuję się Pachomiy Ohilewicz — s. teologii doktor, oyców wielkiego Bazylego vicarius generalis. Proszony pieczętarz do tey kwietaciey podpisuję Kazimierz Mintowt Czyż — podkomorzy Wileński, Benedikt Żochowski — kanonik Wileński, dziekan y prałat Żmudzki. Ustnie proszony pieczętarz od osob wyżej pomienionych Samuel Heronim Kociół — podkomorzy Oszmiański. Который же тотъ листъ добровольный угодливый вѣчистый зречоный квітацыйный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую есть до актъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1673 г. Іюня 13 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г., л. 717.

78. Миротлюбивая сдѣлка между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Ошмянскимъ маршалкомъ Николаемъ Прездецкимъ о прекращеніи спорнаго дѣла по имѣнію Спяглѣ.

Между Виленскими св.-Троицкими монахами и наслѣдниками Ошмянскаго землянина Кевлича тянулся довольно длинный процессъ изъ за права обладанія имѣніемъ „Спямы“, которое было завѣщано Спягловскимъ монахамъ. Наконецъ обѣ спорящія стороны обратились къ содѣйствію пріятельскаго суда, подѣ вліяніемъ котораго и состоя-

лась настоящая миротлюбивая сдѣлка. Въ силу ея Ошмянскій маршалокъ Прездецкій взялся заплатить монастырю 9000 польскихъ злотыхъ, а монастырь навсегда отказался отъ правъ на имѣніе.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третьего, мѣсеца Іюня тринадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣцкими, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обра-
ными, постановившиися очевисто у суду въ Бозѣ велебный его милость ксендзъ Іозефъ Петкевичъ, закону свѣтого Базылего великого—старшій монастыру Виленскаго при перкви свѣтое Тройцы, въ уніи зъ костеломъ римскимъ застаючей будущаго, самъ особою своею и именемъ всихъ законниковъ того монастыру, при бытности вельможного въ Богу превелебнаго его милости ксендза Цыпріана Жоховскаго — епископа Витебскаго и Мстиславскаго, коадьютора метрополіей Кіевской и всея Руси и архіепископіи Полоцкой, также при бытности въ Бозѣ велебнаго его милости

ксендза Пахоміуса Огилевича—свѣтое теологіи доктора, закону свѣтого Базылего викарого еeneralного, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой интерцизыйный, аліасъ пункта вѣчистое угоды вельможному его милости пану Миколаю Владиславу Прездецкому—маршалку повѣту Ошменскаго, на речъ въ нихъ меновите описаную служацій, просечи, абы тая интерцизыія аліасъ пункта вѣчистое угоды приняты и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ были уписаны; которые принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ себѣ мають:

Puncta wieczney ugody między nami, to iest: xiędzem Józefem Pietkiewiczem—zakonu świętego Bazylego wielkiego—starszym monasteru Wileńskiego y wszystkie-mi oycami y bracią tego monasteru z iedney, a między mną Mikołaiem Władysławem Przezdzieckim—marszałkiem powiatu Oszmiańskiego z drugiey strony, ratione

małności Spiahły, w powiecie Oszmiańskim leżący, od zeszłego z tego świata godnej pamięci ięomości pana Krzysztofa Kiewlicza do cerkwi świętej Trójcy Wileńskiej na sześciu kapłanów, którzy nabożeństwo w cerkwi Spiaholskiej odprawować mieli, testamentem zapisanej y legowanej. Jako o tym pomieniony testament, a za nim processa prawne y dekreta sądu głównego trybunального na nieboszczykach ięmościach panach Kiewliczach, ante hostilitatem, a potym y na mnie marszałku Oszmiańskim ex partium controversyi otrzymane y po dwakroć przez ięmościów oyców bazylianów zaprzysiężone, szerzej y dostateczniej w sobie wyrażają, za włożeniem się w to zobopólnych ięmościów panów przyaciół naszych, ludzi zacnych, osób duchownych y świeckich, w Wilnie w roku terazniejszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzecim, miesiąca Junii piątego dnia namowionej y skończonej. *Nayprzód:* ia marszałek Oszmiański względem takowej legacyi, przez nieboszczyka imci pana Krzysztofa Kiewlicza—wuia moiego, uczynionej, oswobodzając małność Spiahłą, zagodziwszy ięmość oyców bazylianów Wileńskich na wieczne a nieodzowne czasy, za dziewięć tysięcy złotych polskich, mam y powinien będę tę summę pieniędzy imci xiędzu Pietkiewiczowi y wszystkim ięmościom oycom bazylianom monasteru świętej Trójcy Wileńskiego oddać y spełna zapłacić, monetą bez braku w wielkim xięstwie Litewskim idącą, w roku da pan Bóg przyszłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartym, w dzień świętego Jana Chrzciciela, święta rzymskiego, według nowego kalendarza, na miejscu pewnym w Wilnie w mieście ięgo królewskiej mości stołecznym, w kancelaryey przy xięgach grodzkich Wileńskich,

ni czym tego terminu nie pochybiając. A ia xiądz Pietkiewicz y my wszyscy oycowie y bracia zakonu świętego Bazylego wielkiego monasteru świętej Trójcy Wileńskiego, z uznania ięmościów panów przyaciół zobopólnych y z pewnych consideracyi, widząc też z lepszym być chwały Bożej skutkiem, kontentowawszy się tą summą dziewięcią tysięcy złotych polskich, tak tey testamentowej legacyey, przez nieboszczyka ięomości pana Krzysztofa Kiewlicza zapisanej, ustąpiwszy, wieczniemy się onej zrzekli, nie zostawując sobie samych y nikomu inszemu do ięomości pana marszałka Oszmiańskiego, samej ieymci y successorów ięmcé, także do małności Spiahły y do inszych dóbr ięmościów żadnego prawa, przystępu y odezwu wiecznemi czasy, iako też processa, zapozwy, dekreta niestanne y oczewiste w różnych subselliach, na ięmościach panach Kiewliczach ante hostilitatem, a potym y po ięomości panu marszałku Oszmiańskiemu pootrzymywane y zaprzysiężone, wiecznie pokasowawszy, do rąk imci pana marszałka na pomienionym terminie, za oddaniem nam przerzeczonej summy, wrócić deklarujemy. Na co y kwitacyę naszą ugodliwą napisaną y przez nas oyców bazylianów, także ięmościów panów przyaciół naszych tychże zobopólnych podpisaną, na ręce przewielebnej kapituły Wileńskiej do wyżej pomienionego terminu dajemy, którą kwitacyą, po wyliczeniu nam od ięomości pana marszałka przerzeczonej summy dziewięciu tysięcy złotych polskich, eliberowawszy z rąk u przewielebnej kapituły Wileńskiej y zaraz tegoż czasu u sądu głównego trybunального w Wilnie przyznawszy, zarówno z przewodami prawnymi wyżej specyfikowanymi, ięomości panu marszałkowi Oszmiań-

skiemu, pod zarękę niżej pomienioną, oddać powinni będziemy. Na którym terminie ja marszałek Oszmiański, przy oddaniu tej summy ichmościom oycom bazylianom, a za odebraniem od ichmośció spraw y wszystkich progressów prawnych mam też moje wszystkie uroszczone processa, zapozwy y mandaty wiecznie pokasowawszy, do rąk ichmościów oyców bazylianów Wileńskich oddać. A ieślibym ja marszałek Oszmiański na tym wyżej wspomnionym terminie summy pomienioney dziewięciu tysięcy złotych polskich ichmościom oycom bazylianom monasteru świętej Tróycy Wileńskiego nie oddał, nie zapłacił y tym punktom wieczystey ugody dosyć nie uczynił, tedy nie tylko w zarękę mam popadać y tę summę iuż z zaręką sowitą, to iest, ośmnaście tysięcy złotych polskich ichmościom zapłacić powinien będę, ale wszystkie progressa prawne y dekreta, na nieboszczykach ichmość panach Kiewliczach y na mnie pootrzymywane, niwczym nie naruszone, przy swej mocy zostawać mają, a iako onych żadnym wymysłem y sposobem znosić niemam y nie będę mógł, ale owszem, po ominieniu tamtego terminu, za nieoddaniem przezemnie wyżmianowaney summy wszytek ichmość proces prawny, dekreta y ten testament nieboszczyka iegomości pana Krzysztopha Kiewlicza współ z legacją utwierdzam, tak y ta pomieniona kwietacya, od ichmościów oyców bazylianów mnie służąca, podpisana y na ręce przewielebney kapituły Wileńskiej oddana, żadnego waloru mieć niema y na żadney pomocy mnie być nie może, ale według postępku prawnego wolno będzie ichmościom pomienione dekreta do executy przywozić y tę maiętność Spiahłą, za temiż wskazami w dekretach wyrażonemi w possessyą swoją obiać, a ja marszałek

Oszmiański imieniem swoim y compraetendentów, iakimże kolwiek tytułem, lubo successyi, lubo consuccessyi niwczym ichmościom contradicować niemam y niebędę mógł. Wczym wszystkim, upewniając siebie za nieuczynienie tym punctom dosyć y niedotrzymanie ugody, zakładamy na nas obie strony zarękę tak wielką, iako ważność rzeczy w tych punctach opisaney, wynosi; o co daemy wolne forum do zapozwania siebie przed sąd główny trybunalny do Wilna, gdzie żadnych dylacyi nie zażywając y do inszego prawa y sądu nie zrywając się, skuteczną z obu stron przyiąć mamy y powinni będziemy rozprawę y zarękę wyżmianowanym za słusznym dowodem zapłacić. Do których punctów, przy pieczęciach klasztorney y moiej mnie marszałka Oszmiańskiego ręce śmy nasze podpisawszy, ichmościów panów mediatorów, przyiaciół naszych zobopólnych, osób duchownych y świeckich o podpisy rąk y przyłożenie pieczęci uprosiliśmy. Działo się w Wilnie roku, miesiąca y dnia wyż mianowanego. У тоє интерцызі аліась пунктоў вѣчистой угоды при печатехъ подписъ рукъ тыми словы: Jozeph Pietkiewicz — zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy Wileński, imieniem moim y całego monasteru świętej Tróycy, manu propria; Mikołay Władysław Przezdziecki — marszałek Oszmiański, ręką swą.—Do tej intercyzyi y ugody podpisuię się: Pachomius Ohilewicz—świętej theologii doktor, ordinis sancti Basilii magni vicarius generalis. Do tej intercyzyi y ugody nomine meo y iegomości xiedza metropolity oycy mego podpisuię się: Cypryan Żochowski—episcopus Witebski y Mścislawski, coadiutor metropoliey wszystkiey Rusi y archiepiskopiey Połockiey. Ustnie proszony pieczętarz y zażyty mediator od obu ichmość podpisuię:

Kazimierz Minthowth Czyż—podkomorzy Wileński. Benedikt Żuchowski — kanonik Wileński, dziekan Żmudzki. Ustnie proszony pieczętarz iako zażyty mediator z obudwu stron w tym liście pomienionych Samuel Hieronim Konett—podkomorzy Oszmiański.

Который же тотъ листъ интерцызійный, аліасъ пункта вѣчистое угоды, за призна- ніемъ оныхъ черезъ вышѣ менованныхъ особъ, есть до книгъ головныхъ трибу- нальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1678 г. Мая 20 дня.

Изъ книги № 29, за 1687 г., л. 1560.

79. Уступочная записъ начальницы Виленскаго женскаго св.-Духовскаго мона- стыря, Елисаветы Василевичовны племяннику ея, Мстиславскому подстолему Осипу Лядинскому на имѣнія Погостъ, Люлинъ и прочее имущество.

Настоятельница Виленскаго женскаго св.-Ду- ховскаго монастыря Василевичовна заявляетъ слѣ- дующее: родной братъ ея, Бѣлорусскій епископъ Θεодосій Василевичъ, владѣлъ вышепомянутыми имѣніями Друцкаго-Любецкаго по закладному праву и умеръ. Въ этихъ имѣніяхъ осталось разнаго движимаго его имущества и денежныхъ бумагъ

болѣе нежели на 200,000 злотыхъ, которыми во- спользовались опекуны Друцкаго-Любецкаго и на- слѣдники. Настоятельница и выдаетъ настоящее полномочіе своему родственнику, пограничному судѣ Лядинскому, на право возвращенія расхи- щеннаго имущества своего брата.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого ты- сеча шестьсотъ осьмдесятъ сегого, мѣсеца Августа чотырнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ осьмдесятъ семей обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебная ей милость панна Елизабета Василевичовна—старша кляш- тору Виленскаго паненъ закону Базилега светого, оповѣдала, покладала и признала листъ свой добровольный, водлугъ права

справленный, влевковый записъ, на речъ въ немъ нижей мененую, его милости пану Езофу Лядинскому—подстолему Мстислав- скому, судьи пограничному великого княз- ства Литовскаго, данный и належачій, ко- торый устнымъ своимъ сознаньемъ ствер- дивши просила, абы тотъ листъ записъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ быть принять и уписанъ. Якожъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Elizabeta Wasiliewiczowna—starsza klasztoru Wileńskiego panien zakonu Ba-

zylego świętego, czynię wiadomo tym moim wlewkowym listem, zapisem, komu by o tym wiedzieć należało, iż gdy po zeyściu z tego świata w Bodze przewielebnego imci oycy Teodozego Wasilewicza—episkopa Białoruskiego, archimandryty Słuckiego, rodzzonego brata mego, który w majątności swej, nazwaney Pahostin y Lulin, w powiecie Pińskim leżącey, w roku przeszłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt ósmym, miesiąca Marca dwudziestego pierwszego dnia z woli y dispositey Bożej śmiercią z tego świata zszedł, na które te dwie majątności Pohost y Lulin dał był gotowey summy imci panu Mikołaiowi Druckiemu-Lubeckiemu y pani małżonce iej imci paniey Krystynie Statkiewiczownie — kasztelance Nowogródzkiej, w monecie dobrej pięciudziesiąt tysięcy złotych polskich, w których to majątnościach, mając w Bogu zeszyły imć xiądz episkop splendory swoje: złoto, srebro, gotowe summy pieniężne, szaty, rysie, sobole, lisy, aparaty cerkiewne, cynę, miedź, cugi, konie iezdne, stada, karety, bydło różne, krescenie wszelkiego zboża, iedno z drugim wszystkiego tego na dwakroć sto tysięcy złotych polskich, także sprawy wszelkie na wieczyste, zastawne y arendowne majątności, testamenta różnych lat y przed śmiercią ieszcze czynione obligi na summy niemałe, na różne osoby służące assecuracie, cografy na kupców Wileńskich, Słuckich y innych, przywileia cerkiewne y na osobę zeszłego imci oycy episkopa służące y inne różne; tedy to wszystko od mała do wiela, co się wyżej pomieniło, we cztery dni po śmierci zeszłego imci oycy episkopa Białoruskiego, rodzzonego brata, nienależnie y niesłusznie iasniewielmożni ichmość panowie opiekunowie pozostałego potomstwa imci pana Lubeckiego, to iest ichmościów

panów Symona y Bohdana Druckich-Lubeckich, z wiadomością ieden drugiego zabrałi y na swój pożytek spólnie z ichmość panami Lubeckiem, mając go u siebie, obrócili. Co ia uboga zakonnica, postradawszy milego brata mego y tak wiele summy y splendorów, iako się wyżej pomieniło, na dwakroć sto tysięcy złotych polskich y swoich summ pieniężnych posagowych, od rodziców moich do klasztorów należących, a u zeszłego imci oycy episkopa pozostałych, nie mogąc tego doysć, wlewam tedy to wszystko na osobę imci pana Józepha Ładzińskiego—podstolego Mściśławskiego, sędziego pogranicznego wielkiego xięstwa Litewskiego, iako siostrzańca mego, imci pana Stanisława Piotrowskiego—podczaszego Trockiego, pisarza grodzkiego Mozyrskiego, y panią małżonkę imci panią Mariannę Ładzińską, siostrzennicę moją, od których ponieważ mi się we wszystkim dosyć stało, dając wolność imć y pozwalając w osobie mey z imścią prawnie lub też przez complementatą, iako krewnym moim tego wszystkiego u ichmców panów Lubeckich, a przez rozkazanie i. w. ichmców panów opiekunów ichmców panów Lubeckich, to iest przez iasniewielmożnego imci pana Alexandra Hilarego Połubińskiego—marszałka wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, wielmożnego imci pana Marciana Ogińskiego y krayczego wielkiego xięstwa Litewskiego wielmożnego imci pana Michała Druckiego-Sokolińskiego—pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego y samych ichmościów panów Symona y Bohdana Lubeckich, przez przyjaciół y sług z woli iegomość zabranych, dochodzić. W czem wszystkim, iako ichmć panowie krewni moi wyż pomienieni terminem prawnym lub ugodą zadosić uczynieniem postanowią, wszystko pro rato et grato przyjąć

deklaruję y iuż osoba imć w osobie mey u kożdego sądu y prawa poczytana y rozumiana być ma y prawa forum od imienia mego moc dając, ten mój wlewkowy list, ręką moją podpisawszy, ichmościów panów pieczętarzów ustnie y oczewisto o podpis rąk uprosiłam. Dat w Wilnie, w klasztorze panieńskim zesłania Ducha świętego, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt ósmego, miesiąca Maia dwudziestego dnia. У того листу добровольного влевкового запису при печатяхъ подписы рукъ тыми словы: Elizabeta Wasilewiczо—wnastarsza monastyrу panieńskiego Wileńskiego, reguły świętego

Ducha. Proszony według prawa od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu wlewkowego, pieczętarz Bogusław Uniechowski — pisarz ziemski Nowogrodzki. Proszony pieczętarz od osób wyż pomienionych do tego wlewkowego zapisu, Michał Łosowski—łowczy Słonimski. Proszony pieczętarz do tego listu od osoby wyż mienioney oczewisto, Roman Szyszka—skarbnik wojewodztwa Połockiego. Который сесь листъ влевковый записъ, за устнымъ и очевистымъ черезъ особу вверху мененую сознаньемъ оного, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1678 г. Июня 30 дня.

Изъ книги № 18, за 1678 г., л. 959.

80. Заставная записъ отъ настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Климента Тризны крестопосному братству, состоящему при церкви тогожъ монастыря, на фольварокъ Хотяновичи и села Козляны, Ходоровцы и Сѣрки.

Настоятель св.-Духовскаго монастыря Клементій Тризна занялъ у св.-Духовскаго братства 26,000 зл. на собственныя свои нужды подъ залогъ фольварка Хотяновичъ и трехъ селъ имѣнія Лебеды подъ условіемъ, что имѣніе должно находиться въ

вѣдѣніи братства до тѣхъ поръ, пока онъ Тризна, или его наслѣдники не уплатятъ долга. Войнскія повинности Тризна беретъ на себя, но другія предасть временнымъ владѣльцамъ-братчикамъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысеча шестьсотъ семьдесятъ осьмого, мѣсеца Іюля двадцать осьмого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ семь-

десять осьмый обраными, постановившисе очевисто у суду въ Бозѣ велебный его милость отецъ Клеменсъ на Ольдовѣ и Лебедѣ Тризна—законникъ закону светого Базылего великого, старшій законниковъ тогожъ закону монастыря, при церкви светого Духа брацкой у Вильнѣ будучо-

го, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный заставный записъ, ихъ милостямъ паномъ старостамъ и екзекуторомъ тогорочнымъ брацтва Крестоносного, то есть его милости пану Яну Софроновичу—секретарю и дворянину его королевское милости, его милости пану Андрею Колодежинскому—регентови земской Виленской канцеляріей, пану Захаріюшу Лункевичу и пану Кгабриелю Хилимоновичу, на речъ въ немъ ниже помененую данный и належачій, просечи абы тотъ записъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Klemens na Ołdowie y Lebidzie Tryzna—zakonnik zakonu ś. Bazylego wielkiego, starszy zakonników tegoż zakonu monastera, przy cerkwi świętego Ducha brackiey w Wilnie będącego, czynię iawnо tym listem, dobrowolnym zastawnym zapisem moim koждemu, teraz y napotym potrzebiącemu wiedzieć, ku wiadomości przywodząc, oznajmuję o tym, iż co ja, będąc gwałtownie potrzebnym na zniesienie y ufacilitowanie własnych ciężarów, trudności y pilno gwałtownych terazniejszych moich potrzeb, wzięłem, pożyczyłem wszystkiego ogółem duchownego y świeckiego, szlacheckiego stanu y mieyskiey conditii ludzi bractwa Krestonosnego, przy pomienionej cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącego, pod posłuszeństwem patryarchy Konstantynopolskiego y starostów exactorów tegorocznych pomienionego bractwa, to iest u imci pana Jana Sofronowicza—sekretarza y dworzanina iego królewskiey mości, pana Andrzeja Kołodzieżyńskiego—regenta ziemskiey Wileńskiej kancellaryey, pana Zacharyasza Lunkiewicza y pana Gabryela Chi-

limonowicza, gotowey rękodayney summy cerkiewney dwadzieście sześć tysięcy zł. pol. spełna odliczywszy odebrałem. W której to summie pieniędzy dwudziestu sześciu tysięcy złotych folwark mój, nazwany Chocianowicze, y wieś Kozłany, wieś Chodorowcy, wieś Sierki, od majątności moiey nazwaney Lebiody, w powiecie Lidzkim leżącey, odłączony, w wolney władze y dispozitiei moiey będący y na tenczas ode mnie za prawem arendownym w dzierżeniu imci paniei Krystyny Prokopowiczowny—Aleksandrowey Tyszkiewiczowey zostaiącey, ale innym żadnym pierwszą, ani pośledniejszą datą, niaakowym prawem, ani komu niezawiedziony y nieobciążony, wolny, swobodny, to iest: dwór we wsi Chocianowiczach, z budowaniem dwornym y gumienym, z ogrodami, sadami owocowemi y chmielowemi, wsiami nazwanemi Chocianowiczami, Kozłanami, Chodorowcami y wsią Sierkami y w nich domami mieszkaiącemi, ziemianami, boiarami, na czynszu będącemi, poddanemi ciahłemi, z ich żonami, dziećmi, majątnościami y ich wszelakiemi powinnościami, gruntami pugnoynemi y prostemi, dwornemi y chłopskimi, oromemi y nieoromemi, dyrwanami, odłogami, przeobkami, pasiekami, trzebieżami, zasiewkami ozimnemi y iarzynnemi, bydłem rogatym y nierogatym, według osobliwego inwentarza odemnie danego, z sianożęćmi murożnemi y błotnemi, sadzawkami, stawami, osobliwie stawem na rzece Lebidzie, z młynem y iego wymiolkami, z rzekami, rzeczkami, zatokami, z wolnym w nich łowieniem ryb, z gony bobrowemi y łowy wydrzanemi, z lasami, borami, gaiami, zaroślami, chróstami, wolnym w nich łowieniem y biciem wszelakiego zwierzrza y ptastwa, z wolnym na budynek y

na wszelaką potrzebę wypuszczeniem drzewa, pogotowiu rąbaniem y wywożeniem na opał drzew, owo zgoła ogólnie tę pomienioną majątność, ze wszystkimi y wszelakimi do niej in genere et specie pożytkami y przynależnościami, tak iż mianowana rzecz niemianowaney, a niemianowana mianowaney w żadney przekazie y przeszkodzie być nie może—nic z tego folwarku Chocianowicz y pomienionych wsi na mnie samego, bracią, siostr, blizkich krewnych y powinnych moich y ni na kogo nie wymuiąc y nie wyłączając, tak, iako się majątność przed tym tego miała y teraz w granicach, miedzach, kopcach y obychodziech swoich ma, według osobliwego, ode mnie danego ograniczenia y obodnicy, zwysz rzeczonym ichmość panom starostom tegorocznym y y całemu duchownemu y świeckiemu bractwu Krestonosnemu, przy cerkwi ś. Ducha religiey graecoruskiej prawosławney, prawem zastawnym do oddania y wszystkich spełna zaplacenja przeze mnie pożyczoney summy pieniędzy dwudziestu sześciu tysięcy zł. zawiodłem, postąpiłem, w moc, władzę y possessyą urzędownie przez ienerała podałem, na lat trzy, nierozdzielnie po sobie idące, których termin zacząć się ma w roku, da Pan Bóg, przyszłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątym, na dniu y święta świętego Jerzego święta rzymskiego podług nowego kalendarza, na wiosnę przypadającego, a kończyć się ma w roku, da Pan Bóg, przyszłym tysiąc siedmset osmdziesiątym wtórym, w takowyż dzień ś. Jerzego święta rzymskiego, przed którego przypadniem terminu okupna, gdy tę majątność u ichmość okupić zachcę, mam niedziel dwónastą ichmość dzierżących przez list mój otworzysty obwieszczy, pokładając ony na teyże majątności, urzę-

dowie przez ienerała obwieścić, a po położeniu tego obwieszczenia na terminie na mieyscu pewnym, to jest, w pomienionym brackim Wileńskim monasterze, tę summę wszystką spełna dwadzieścia sześć tysięcy zł. wraz a nieporóżnie monetą dobrą, beż żadnego braku, w koronie polskiej y w w. x. Lit. idącą, oddać, nie trudniąc y nie hamując tey summy żadnym iakoby się iakowe z nawiedzenia Bożego w budynkach dworowych, lub przez głód, nieurodzaie, mrozo-bicie, gradobicie y przez żołnierza albo zwykłą chłopską swawolą w rozeyściu poddanych spustoszenie pokazało za dzierżenia ichmość, lecz z tego to wszystkiego prawnie ichmość kwitować mam y we wszystkim w poddaniu tey summy zadosyć uczynić ichmość mam, a po mnie successorowie dóbr moich temu wzyskaniu dosyć czynić powinni. A za nieoddaniem tey summy na terminie, tedy od terminu zwysz mienionych trzech lat, do trzech lat nieodmienne po sobie idących, aż do oddania y spełna ichmość panom bractwu tey summy wypłacenia. Maią tedy, wolni y mocni będą ichmość pomienione bractwo Wileńskie wysz rzeczony folwark z pomienionemi wsiami, w roku, da Pan Bóg, przyszłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątym w dzień ś. Jerzego święta rzymskiego, po expirowaniu arendy, prawu ieymci paniey i.-w. Tyszkiewiczowey, do którego terminu expirowania od pomienioney summy zastawney ia zwysz rzeczona osoba przychodzącą kwotę bractwu, wysz mianowanemu zapłaciłem, krom żadnego ode mnie, od ieymość paniey Tyszkiewiczowey y niokogo zatrudnienia, impedimentu y przeszkody do realney possessyey y dzierżenia swego obiać, a obiawszy spokojnie do zwysz rzeczonego terminu y aż do oddania y spełna sobie tey

summy dwudziestu sześciu tysięcy złotych w dzierżeniu y używaniu zostawać, poddanych tamecznych sądzić, rządzić, zbiegów tam należących, gdzie y u kogo kolwiek pokazali by się, odyskiwać, ukrzywdzonym sprawiedliwości dochodzić y z onych każdemu czynić, a winnych według występków by y na gardle karać, wolni y mocni będą; y tychże często rzeczonych poddanych do wszelkich robocizn y powinności pełnienia, według inwentarza sobie danego, używać, intraty y prowenta roczne, z tey maiętności przychodzące, wybierać y pożytki wszelkie, według woli y najlepszego upodobania swego wynajdując, na swoje własne potrzeby obracać y komu chcąc takowym że prawem zastawnym zawieść, bądź prawem arendowym, do oddania sobie spełna ode mnie albo od successorów dóbr moich mianowaney summy ichmość zastawney zaarendować. W czym ia Klemens Tryzna nie tylko ichmość bractwu Krestonosnemu y aktorom terazniejszym, zwyż rzeczonym y następcom ichmość y każdemu od ichmość tey maiętności dzierżącemu, żadney najmniejszey w spokojnym dzierżeniu y używaniu przeszkody czynić nie mam, lecz y owszem iżełiby od kogo kolwiek innego, a osobliwie od ieymości paniey Tyszkiewiczowey po expirowaniu terminu arendy lokować, albo iaka kolwiek przy obięciu tey maiętności ichmość bractwu pomienionemu zachodziła trudność y turbacya, tedy za oznaymieniem mnie od ichmość y od każdego dzierżącego przez list otworzysty obwieszczony, pokładając ony na główney moiey maiętności Lebiodzie, w powiecie Lidzkim leżącey, to iest, na wieczność oney, którą pod evictią tey summy zastawney poddaię y obciążam, albo oczewisto w ręce podając urzędownie przez ienerała u każdego sądu, prawa y

urzędu, moim własnym groszem, kosztem y nakładem ichmość pomienione bractwo Krestonosne y każdego od ichmość dzierżącego zastępować, oczyszczać y do końca oczyścić mam y powinien będę, y tym listem dobrowolnym moim zapisem obowiązuję się; a gdziebym ia nieiako przepomniawszy tego moiego listu na terminie zwyż mianowanym, po expirowaniu arendy, prawa urzędownie ieymości paniey Tyszkiewiczowey obięcia do realney possessyey tey maiętności, sam przez siebie lub przez osoby inne subordynowane, albo też samą osobę ieymość paniey Tyszkiewiczowey y synów ieymości ichmość bronił, albo od ieymości y od każdego tak na tym terminie iako y potem nie ewinkował y nie oczyszczał, lub po obięciu do possessyey, nie podawszy obwieszczenia y nie obwieściwszy ichmość przed terminem albo między rokami y po terminie tę summę ichmość oddawać chciał, bądź bez oddania summy ichmość z władze, dzierżenia y possessyey ichmość dzierżących odeymować usiłował, y którego kolwiek czasu sam przez się, lub przez kogo kolwiek w spokojnym dzierżeniu y używaniu tey maiętności ichmość samym y każdemu dzierżącemu przeszkodę czynił, albo od wstępującego y przeszkodę czyniącego nie zastępował, nie oczyszczał y do końca nie oczyścił, tedy zarękę takowey że summy dwadzieścia sześć tysięcy złotych, także szkody y nakłady gołosłownie mianowane nagrodzić ichmość y każdemu od ichmość dzierżącemu zapłacić powinien będę. O którą zarękę, także szkody, nakłady, gołosłownie mianowane, za naruszenie przez mię w którym kolwiek punkcie y paragrafie tego moiego listu zapisu, albo w czym kolwiek niedosyć one-mu uczynienie, do zapozwania mnie do

wszelakiego sądu, prawa y urzędu grodzkiego, ziemskiego y do sądu głównego trybunального, w które kolwiek wojewodztwo, termin y powiat, a czasu interregnum y do sądu kapturowego ichmość zwyż mianowanemu bractwu y kożdemu od ichmość dzierżącemu, terminem by naykrótszym y niestatutowym wolne zostawuję forum. To też ichmość dzierżącym tego folwarku y pomienionych wsi do niego należących waruję, iż ieśliby ichmość za dzierżenia swojego co kolwiek nowego w budynkach dwornych pobudowali, albo stare restaurowali y na zapomogę poddanych co kolwiek kosztów łożyli; tedy przy okupnie wszystko, co będzie łożono, to z uznania przyjacielskiego przeze mnie y przez successorów dóbr moich zapłacono y nagrodzono być powinno. Waruję ieszcze y to, iż pospolite ruszenie, gdyby z ufaly seymowej, albo przez laudum powiatowi w. x. Lit. ufalone było, tedy ia sam własnym kosztem y groszem moim, a po mnie successorowie należące dóbr moich, przy głównych maiętnościach moich Lebedzie y Ołdowie odprawować, a ichmość dzierżących tamtey maiętności zastępować będziemy powinni. Podatki zaś, ieśliby iakowe seymem uchwalone były, sami ichmość iako dzierżące, u poddanych tamecznych wybrawszy, do skarbu rzeczy-pospolitey wnosić y oddawać, y iuxty na imię swoje otrzymywać, resztę zaś pozostałą na się obracać wolni y mocni będą, krom żadney w tym ode mnie y successorów moich przeszkody, pod tąż zwyż mianowaną zaręką, którą by y niepoiednokroć za naruszeniem

tego zapisu zapłaciwszy, przecie ten mój list zapis aż do dosyć onemu we wszytkim uczynienia u każdego sądu przy zupełney mocy y wadze ma zostawać. Y na to ia Klemens Tryzna — starszy zwyż rzeczzonego brackiego Wileńskiego monastera, dałem ten mój list dobrowolny zastawny zapis ichmość panom exactorom starostom tegorocznym, wyżey mianowanym y następcom ichmć y wszytkiemu duchownemu y świeckiemu bractwu przy cerkwi ś. Ducha w Wilnie będącey zostaiącemu, z pieczęcią y z podpisem ręki mey, tudzież z pieczęciami y z podpisami rąk ichmość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto do tego listu zastawnego zapisu uproszonych, na podpisach rąk ichmość imionami y nazwiskami specificie wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt ósmego, miesiąca Junii trzydziestego dnia. У того запису при печатяхъ подписъ рукъ тими словы: Клемс Тризна — starszy Wileńskiego conventu przy cerkwi świętego Ducha monastera, mp. Ustnie proszony pieczętarz od imci xiedza Tryzny do tego zapisu ręką się moią podpisuię, Stanisław Dominik Porębski—podstoli Wołkowyski. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney Szumski Jerzy Konstanty—czesnik. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od osoby wyż mianowaney Jerzy Kościalkowski—strażnik Wilkomirski. Который же тотъ листъ добровольный заставный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1678 г. Декабря 8 дня.

Изъ книги № 9, за 1670 г., л. 308.

**81. Консенсъ братства Виленскаго св.-Духовскаго монастыря на продажу имѣ-
нія Судервъ.**

Виленское Св.-Духовское братство настоящимъ документомъ удостовѣряетъ, что оно разрѣшаетъ настоятелю Св.-Духовскаго монастыря продать или отдать въ арендное содержаніе фольварокъ

Судервы, записанный братству Полубинскимъ, тому лицу, которое найдется съ деньгами; деньги же эти оказались нужными для приобрѣтенія другого лучшаго имѣнія.

Лѣта отъ naroженія Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятого, мѣсеца Мая десятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Михаль Константиновичъ оповѣдалъ и до актъ подалъ консенсъ, межи ихъ милостями отцами религіей грецкой подъ титуломъ святой Троицы, при церкви святаго Духа у Вильнѣ застающихъ, постановленный, на рѣчь въ томъ консенсѣ нижей спецификованую, просечи, абы тотъ консенсъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ актыкованъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Мы ниже на podpisach specyfikowane tak stanu rycerskiego, iako y mieyskiego osoby, przelożeni y bracia bractwa religiey greckiey pod tytułem świętey Trócy, przy

cerkwie świętego Ducha w Wilnie założonego zgromadzeni, czyniemy wiadomo, komu by o tym wiedzieć należało, teraz y napotym będącego wieku ludziom, iż przelożywszy nam wielebny w Bogu oyciec Daniel Dorofieiewicz — starszy monastera świętego Ducha y bractwa naszego, imieniem swym y całego zgromadzenia swego monasterskiego w roku teraznieyszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym ósmym, miesiąca Decembra dnia ósmego, iedną pilną y gwałtowną bractwa potrzebę ku większemu onego dobra y Boskiey chwały roszczeniu, żądał od nas, abyśmy necessitatem rei przeniknąwszy, sposób iakowy do zasiągnięcia na tę gwałtowną bractwa potrzebę pieniędzy wynaleźli y sam między innemi środkami ten sposób do prętkiego nabycia onych podał, abyśmy folwark, nazwany Suderwą, w wojewodztwie Wileńskim leżący, prawem wieczystym od godney pamięci iasniewielmożnego iegomości pana Aleksandra Połubińskiego — kasztelana Nowogrodzkiego y wielmożney ieymc

paniey Zophiey Juriowny xiężney Holszańskiey Alexandrowny Połubińskiej—kasztełanowey Nowogrodzkiey, małżonków, bractwu naszemu w roku tysiąc pięćset dziewięćdziesiątym trzecim, miesiąca Septembra dnia trzydziestego zapisany y w intromissyą podany tymże prawem wieczystym, kto by się z pieniędzmi odezwał, pusić zezwolili. Zważywszy my tedy tę proponowaną od iegomości oyca starszego bractwa potrzebę być wielce słuszną y sposobniejszego śródka do zasiągnięcia summy na tę gwałtowną potrzebę nad podany od iegomości oyca starszego sposób nie upatrując y wiedząc, iż przez alienatią tego folwarku od bractwa nie tylko szkoda iakowa, albo uyma bractwa nie dzieie się, ale owszem pożytek większy ztąd rości, (ponieważ że ta summa, która się wziąć może za ten folwark, na pożyteczniejszą wnosi maiętność), unaniami na to zezwoliliśmy consensu y moc iegomości oycu starszemu y całemu konwentu na to daliśmy, aby ichmć, imieniem wszystkich nas do tego bractwa należących, ten folwark bracki Suderwą, tymże wieczystym prawem za proporcjonalną tego folwarku summe,

iako z naylepszym bractwa dobrem być może, temu, kto się odezwie z pieniędzmi, puścili. Który konsens nasz słowny, aby na potem iegomość oyciec starszy, albo konwent (gdyby na potym iakową od kogo względem tey przedaży turbacyą ponosili) mieli się czym zasłonić, tym pisaniem naszym corroboruiemy. Do którego consensu przy pieczęciach, podpisy rąk naszych przyłożyliśmy. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiątym ósmym, dnia ósmego Decembra. У того консенсу при печатяхъ подписъ рукъ тыми словы: Marcian Ogiński—krayczy wielkiego xięstwa Lit., Rohaczowski, Mścibohowski, Dorsuński starosta iako syndyk bractwa; Hrehory Chomiński—podstarości Wileński; Symon Konstantynowicz—na tenczas dozorca bractwa tego; Bazyli Misiewicz, brat tegoż bractwa; Krzysztoph Sokolowski—na ten czas dozorca bractwa tego; Bazyli Siergieiewicz, iako na tenczas dozorca bractwa tego. Которыйжъ тотъ консенсъ, за подаьемъ оного черезъ особу верху мененную до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ.

1679 г. Августа 17 дня.

Изъ книги № 19, 1679 г., л. 1207.

82. Квитационная записъ отъ землянина Рыпинскаго братству Виленскаго св.-Духовскаго монастыря въ удовлетвореніи послѣднимъ его претензій.

Семень Рыпинскій вчинилъ противъ Св.-Духовскаго монастыря процессъ на 30,000 злотыхъ, задержанныхъ монастыремъ, и выигралъ его въ трехъ судебныхъ инстанціяхъ, вслѣдствіе чего и присужденъ былъ ему монастырскій фольварокъ Войда-

тишки; но, благодаря посредничеству разныхъ высокопоставленныхъ лицъ, Рыпинскій вошелъ въ соглашеніе съ монастыремъ, получилъ отъ него удовлетвореніе, въ доказательство чего и выдалъ настоящий квитационный листъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятого, мѣсеца Августа двѣнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятый обраными, постановившисе очевисто у суду его милость панъ Симонъ Рыпинскій оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ добровольный вѣчистый угодливый квитационный записъ свой на речъ въ немъ ниже помененую, велебному въ Богу его милости отцу Клеменсу Тризнѣ—номинату епископіей Бѣлорусской, старшому звышъ мененого монастыря брацкаго Виленскаго належацій, просечи насъ суду, абы тотъ квитационный записъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Symon Rypiński—ziemianin iego król.

mości w. x. Lit. iawnno czynię y zeznam tym moim dobrowolnym listem wieczystym ugodliwym kwitacyinym zapisem koźdemu potrzebiącemu wiedzieć o tym, iż co ia, dochodząc swego depozitu trzydziestu tysięcy y kilkuset złotych polskich, przez w Bodze wielebnych oyców zakonników reguły świętego Bazylego brackiego, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącego, zahamowanego y mnie nie oddanego, także o insze moje pretensye po wyniesionej przez constitucją rzeczypospolitey za mną, iako cudzoziemcem, commissyey z w Bodzie przewielebnym imci oycem Klemensem Tryzną — nominatem episkopiey Białoruskiey, starszym zwyż mianowanego monastyrą brackiego Wileńskiego, z całym konwentem y z całym bractwem krestonosnym szlacheckiego stanu y mieyskiey condycyey w tychże moich pretensyach dekreta, ieden w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt siódmym, różnych dni miesiąca Oktobra ichmość panów kommissarzów, dru-

gi sądu iego kr. mości zadwornego assessorskiego, trzeci ichmość panów kommissarzów w terazniejszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątym, miesięcy y dni w nich specyfikowanych, o czym dostateczniej w sobie też opiewaia dekrety, otrzymawszy y iuramentem moim oneż comprobawwszy, vigore tychże dekretów folwark nazwany Woydaciszki, w wojewodztwie Wileńskim leżący, wielebnym ichmość oycóm bazylianóm zwyż mianowanym konwentu Wileńskiego należący, do dzierżenia mego prawnie obiowszy, onego zaś do daty tego listu zapisu mego dzierżącym byłem, a że w tey sprawie poważna między nas wysokich ichmość panów mediatorów naszych zobopolnych interponowała perswazyja, zaczym, ia Symon Rypiński, z wynalazku poważney tychże ichmość panów mediatorów naszych perswazyey, zwyż mianowane moje do całego bractwa duchownego y świeckiego uroszczone w tey sprawie pretensye, wynoszona kommissyą otrzymane dekrety y wszystkie procedery prawny, w tey actii zaszły, kassuię y annihiluię wiecznie, nie zostawuiąc mnie samemu, nikomu z blizkich krewnych moich, pogotowiu osobom obcym, teraz y w czasy potomne żadnego przystępu, prawa, praetextu y odezwu do w Bóże wielebnych ichmość oyców bazylianów, monasteru świętego Ducha, do całego duchownego y świeckiego in genere bractwa y do dobr ichmość żadnych leżących, ruchomych, a osobliwie do folwarku wyż mianowanego Woydaciszek y do żadney onego należytości, który ze wszystką do niego należytością równo z datą tego listu zapisu mego ichmość oycóm zakonnikom zwyż mianowanego monastyrza, przy cerkwi świętego Ducha, do należytey ichmość rezignuię y przywracam possessyi, nie zostawuiąc

wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy, pod zaręką trzydziestu tysięcy złotych polskich; o którą zarękę za naruszeniem przez mię tego listu mego dobrowolnego zapisu, do zapozwania mię do wszelkiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, do sądu głównego trybunального, w którym chcąc wojewodztwie, termin, powiat, lub do stanów rzeczypospolitey na seym, in casu interregni do sądów kapturowych, partykularnego y generalnego, także do sądów iasniewielmożnych ichmość panów marszałków w koronie, w. xięstwa Litewskiego wolne forum ichmość zostawuię, a y zapłaciwszy tę zarękę by y nie poiednokroć, gdyby do tego przyszło, iednak ten list dobrowolny zapis mój wieczysto ugodliwy kwitacyiny u każdego sądu, prawa y urzędu przy zupełney mocy y wadze zostawać ma wiecznemi czasy. Y na tom ia Symon Rypiński dałem ten mój list wieczysty kwitacyiny zapis, pod moią pieczęcią y z podpisem ręki mey, także pod pieczęciami rąk ichmość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto do tego listu uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątego, siedmnastego dnia miesiąca Augusta. У того запису при печатехъ подпись рукъ тими словы: Symon Rypiński ręką swą własną. Według tey kwitacyi dosyć się stało me praesente panu Symonowi Rypińskiemu, do której ręką moią podpisuię się Michał Pac—wojewoda Wileński, hetman w. x. Lit. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tey kwitacyi podpisuię Piotr Rudomina Dusiacki—starosta Starodubowski. Ustnie proszony od osoby wyż mianowaney do tego listu kwitacyinego pieczętarz Bogusław Uniechowski—pisarz ziemski Nowogrodzki. Который же тотъ

листъ добровольный вѣчистый угодливый | книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
квитацыйный записъ, за признаньемъ оно- | вѣчистыхъ уписанъ.
го черезъ особу верху мененую, есть до |

1681 г. Мая 15 дня.

Изъ книги № 21, 1681 г., л. 791.

83. Упоминальный листъ короля Яна III, данный въ защиту Полоцкаго православно-славнаго монастыря и православныхъ мѣщанъ.

Полоцкій православный монастырь, братство и всѣ православные мѣщане обратились къ королю Яну III-му съ жалобою о томъ, что митрополитъ Кипріанъ Жоховскій и Полоцкій іезуитскій коллегіумъ дѣлаютъ имъ великія притѣсненія: препятствуютъ открытому отправленію богослуженія, хожденію съ святыми дарами къ больнымъ и вообще всякимъ благочестивымъ дѣламъ, угрожая насильственнымъ образомъ завладѣть самымъ монастыремъ. Усматривая, что таковыя незаконныя дѣйствія митрополита и іезуитовъ противны духу и основаніямъ всѣхъ древнихъ коро-

левскихъ привилегій, что, опираясь на позднѣйшихъ привилегіяхъ, добытыхъ путемъ обмана (*ad male narrata*), онѣ служатъ „къ явному соблазну всего христіанства“, король Янъ III-й настоящимъ листомъ своимъ строго напоминаетъ какъ митрополиту, такъ и іезуитамъ оставить въ покоѣ Полоцкій православный монастырь, братство и мѣщанъ и никоимъ образомъ не касаться ихъ правъ, освященныхъ древностью, и закономъ, подъ зарукою 10,000 литовскихъ копъ въ пользу казны и обиженной стороны.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ восемьдесятъ перваго, мѣсеца Іюля пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній вышъ писанный обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Александеръ Гордеевскій покладалъ передъ нами судомъ и читалъ листъ его королевской милости, пана нашего милостивого, упоминальный до вельможного въ Богу

превелебного его милости ксендза Ципріана Жоховского — метрополиты Кіевского, архіепископа Полоцкого, также до въ Бозѣ велебныхъ ихъ милостей ксенжи соціетатисъ Езу коллегіумъ Полоцкого писанный, на речъ въ немъ специifice выражоную, велебнымъ въ Богу ихъ милостямъ отцомъ законникомъ закону светого Базилія великого монастыра брацкого, въ мѣстѣ Полоцку будучого, цалому духовенству и поспольству брацтва Полоцкого религіи русской, не въ уніей съ костеломъ

Божимъ римскимъ будучой, данный, просечи, абы тотъ листъ до книгъ головныхъ трибунальных былъ уписанъ. Который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маетъ:

Jan trzeci, z Bożey łaski król Polski etc. Wielebnemu Cyprianowi Żochowskiemu — metropolicie Kiiowskiemu y wszystkiew Rusi, nunc et pro tempore existenti, także wielebnym oycom societatis Jesu collegium Połockiego y innym obywatelom łaskę naszą królewską. Wielebni, wierni, nam mili! Donesiona nam iest suplika imieniem zakonników Bazylego wielkiego całego konwentu, tudzież pospółstwa y bractwa, mieszczan miasta naszego Połocka o to: iż wierność wasza, nie tylko sami przez się, lecz y przez różne osoby przeciw wolnościom, prawom, swobodom, tak od nayiaśniejszych antecessorów naszych, iako y od nas samych ludziom y duchowieństwu religiew greckiew nie w uniew będąciew nadanym, approbowanym, aby w odprawowaniu nabożeństwa, publicznych cum Venerabili do chorych processyi et in omnibus piis liberisque exercitiis ni od kogo przeszkody nie mieli, wierność wasza różne dla iakich ci przywilejów, ad male narrata otrzymanych, które pro irritis censetur, violenti modo pomieniony monaster Połocki indebite et illegitime odebrać przechwalacie, zakonnikom y mieszczanom praeiudicium y bezprawia czyniąc, na drodze do chorych cum Venerabili idącym zastępuiecie, umarłych do grobu prowadzić nie dopuszczacie y inne ciężkie gravamina, nasyłając na monaster, czynicie, cum scan-

dalo totius christianitatis, da y zdrowia swego pomienieni na każdym mieyscu nie są bezpieczni. Co my król uważwszy, iż to tak przeciw prawu pospolitemu, wolnościom, iako y wszelakiemu dzieie się bezpieczeństwu, wierność waszą upominamy, abyście wierność wasza, tych violentii, bezprawia, przeszkod, tak sami przez się, iako y subordynowane osoby we wszelkich nabożeństwach y ceremoniach onych czynić nie wazyli się, a in quantum by wierność wasza temu listowi naszemu upominalnemu która strona sprzeciwiła, vadium contraventionis dziesięć tysięcy kop groszy Litewskich zakładamy; iakoż y niniejszym listem naszym, obwieściwszy w grodzie, rozkazuemy, aby medietas vadii fisco nostro regio, druga zaś obrażoney zapłacona była. O co y powtórę wierność wasza, aby żadney violentiew pomienionemu monastyrowi, zakonnikom y mieszczanom nie czynili, inaczej nie czyniąc z powinności swey dla łaski naszej. Dla lepszej wiary y powagi ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego księstwa Litewskiego przycisnąć, rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia piętnastego miesiąca Maia, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt pierwszego, panowania naszego siódmego roku. У того листу при печати подпись наяснѣйшого короля его милости, пана нашого милостивого, тими словами: Jan Król. Который же тотъ его королевской милости упоминальный листъ, за поданьемъ оного до актъ черезъ особу въ верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальных актикованъ и уписанъ.

1682 г. Мая 22 дня.

Изъ книги № 22, за 1682 г., л. 447.

84. Духовное завѣщаніе Троцкаго архимандрита Вонифатія Янушковскаго, въ которомъ онъ отписываетъ тысячу злотыхъ на сооруженіе алтаря во имя св.-Василія В. въ Виленской св.-Троицкой церкви.

Троцкій архимандритъ Янушковскій далъ взаймы Вилкомирскому земскому писарю Костялковскому 1000 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Курлен, съ условіемъ, чтобы Костялковскій ежегодно выплачивалъ по 80 зл. % съ капитала по жизни

Янушковскаго, а послѣ смерти передалъ эту сумму Троицкому монастырю на устройство особаго алтаря во имя св. Василія Великаго; при этомъ завѣщатель обязываетъ монастырь ежегодно служить по немъ 5 заупокойныхъ литургій.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ осмьдесятъ второго, мѣсяца Іюня пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній вышъ писанный обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебный его милость ксендзъ Базилій Бонифаціушъ Янушковскій—законникъ регулы светого Базылего великого, архимандрита Троцкій оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный записъ на речъ въ немъ ниже помененую, ясне вельможному въ Богу превелебному его милости ксендзу Марціану Бялотору—бискупу Пинскому, архимандритъ Виленскому данный и належачій, и просилъ насъ суду, абы тотъ листъ записъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ принять и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Ja Bazyli Bonifaciusz Januszkowski—zakonnik reguły świętego Bazylego wielkiego, archimandryta Trocki, czynię wiadomo y iawno zeznam tym moim dobrowolnym listem zapisem, komu by o tem teraznieyszego y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż co iegomość pan Jan Kościalkowski—pisarz ziemski Wilkomirski y pani małżonka iegomości pani Konstancya Puciacianka Kościalkowska—pisarzowa ziemska Wilkomirska, sumę tysiąc złotych polskich mnie Januszkowskiemu—archimandrycie Trockiemu, zostali winni y tę sumę złotych tych tysiąc listem zapisem swoim ieszcze w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt czwartym, miesiąca Oktobra piątego dnia danym, a w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt piątym, miesiąca Januaryi dwunastego dnia przed urzędem ziemskim Wilkomirskim na rokach trzykrólskich przyznany, na mająćność swoją nazwaną Kurkle, w powiecie Wilkomirskim leżącą, wniowszy, kwotę od

tey summy po złotych ośmdziesiąt co rok aż do żywota mego płacić, a po żywocie moim tę samą, realną summę złotych tysięcy temu, komu by przeze mnie legowana, abo zapisana była, z tey że majątności Kurklów oddać y wypłacić obowiązali się. Którą to summę moją, mając ja w wolney swej dyspozycyi, a doznawszy wielkiej łaski Bożej przez przeświełego Bazylego—patriarchy zakonu mego, przez wszystkich czas w tym zakonie zostając y już dopędziwszy szędziwych lat moich, życząc aby w potomne wieki Panu Bogu w Trócy świętej iedynemu, naświetszej Pannie Maryey, matce Bożej y temu świętemu patriarsie zakonu mego chwała nie ustawała: tedy tę pomienioną summę moją złotych tysięcy u imci pana Kościalkowskiego—pisarza ziemskiego Wilkomirskiego y pani małżonki iegomości, na majątności Kurklach, w powiecie Wilkomirskim leżącey, będąc, z dobrej woli, miłości y wdzięczności mej przeciwko zakonowi memu świętego Bazylego, a nie z żadney namowy y przymuszenia do cerkwi świętej Trócy, w Wilnie będącey, na wystawienie ołtarza ś. Bazylego wielkiego, po żywocie moim wiecznemi czasy zapisuję, warując to tym zapisem moim, iż do żywota mego kwota od tey summy tysiąca złotych co rok po złotych ośmdziesiąt do rąk moich przez iegomości pana Kościalkowskiego, panią małżonkę iegomości abo majątność Kurkle dzierżącego oddawana być ma. Którą do wolnego sobie zostawuję szafunku, a samą realną summę złotych tysięcy, aby iasniewielmożny iegomość xiądz Marcyan Białozor—biskup Piński, archimandryta Wileński, iako osobliwy dobrodziey mój, po śmierci moiej od imci pana Kościalkowskiego, pani małżonki iegomości, albo majątność Kurk-

le dzierżącego, odyskawszy, na wystawienie ołtarza ś. Bazylego wielkiego w cerkwi świętej Trócy, w Wilnie będącey, obrócił uprosiłem. Ma tedy, wolen y mocen będzie iasnie wielmożny iegomość xiądz biskup Piński, archimandryta Wileński, po żywocie moim, tey summy tysięcy złotych, na majątności Kurklach będącey, od której wszystkich blizkich krewnych y powinnych moich oddalam, y żadnego przystępu nie zostawuję, tak według iegomości pana Kościalkowskiego y pani małżonki iegomości, iako y terazniejszego mego zapisu,—u iegomości pana Kościalkowskiego — pisarza ziemskiego Wilkomirskiego, pani małżonki iegomości, abo majątność Kurkle dzierżącego dochodzić, a doszedszy za tę summę ołtarz ś. Bazylego w cerkwi świętej Trócy, w Wilnie będącey, nigdzie indziej tey summy nie obracając, bez żadney prolongaty wystawić rozkazać. Przy którym ołtarzu ś. Bazylego, aby za duszę moją w każdy rok po pięć mszy świętych w potomne czasy odprawowano, każdego z ichmość xiędzy archimandrytów Wileńskich pokornie upraszam. A ieślibym ja Januszkowski, archimandryta Trocki, tego dobrowolnego zapisu mego przepomniawszy, też samą summę inszym zapisem, abo testamentem komu inszemu legował, abo zapisał, tedy takowy zapis abo testament żadnego walu ru nigdzie nieć niema. Y na tom dał ten mój list dobrowolny wieczysty zapis, z pieczęcią y z podpisem ręki mej, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmość panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysięcy sześćset ośmdziesiąt wtórego, miesiąca Maia dwudziestego wtórego dnia. У того листу добровольного запису, при печатахъ подписи

рукъ тими словы: Bonifacy Januszkowski, archimandryta Trocki o. świętego Bazyl. w. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tego zapisu Michał Marcyan Białozor. Za wolną y oczewistą prozbą od w Bogu wielebnego iegomości xiedza Januszkowskiego, archimandryty Trockiego, do tego listu zapisu pieczętarz

Hrehory Rowieński. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż pomienionej do tego listu Jakub Białozor. Который же тотъ листъ добровольный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1682 г. Іюня 10 дня.

Изъ книги № 22, 1682 г., л. 534.

85. Вводный актъ въ имѣніе Плещеницы, служащій Минскому женскому монастырю.

Возный Жинза симъ листомъ свидѣтельствуеъ, что по требованію сторонъ, онъ присутствовалъ при передачѣ имѣнія Плещеницы Друцкою - Горскою

Минскому женскому монастырю на десятилѣтній срокъ, въ обезпеченіе взятыхъ Друцкою у монастыря денегъ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ второго, мѣсяца Іюня десятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ тепершній вышъ писанный обраными, ставши очевисто у суду еeneralъ его королевской милости воеводства Виленского Петръ Жинза, квити свой реляційный интромиссійный въ справѣ нижей мененой призналъ, въ тые слова писанный:

Piotr Żynza — ieneralъ iego królewskiej mości woiewodztwa Wileńskiego, czynię wiadomo tym moim intromissijnym kwitem,

iż w roku terazniejszym tysiąc sześćset ośmdziesiąt wtórym, miesiąca Junii dziewiątego dnia, będąc ia użytym od ieymości paniey Barbary Konstancyi Kawaczyńskiej Samuelowey Druckiey-Horskiey — wóytowey Mińskiej, a mając przy sobie stronę trzech szlachciców, pana Stefana Przyalgowskiego, pana Mikołaja y Jana Woyszwiłów, po przyznanym prawie u sądu głównego trybunalnego, podałem y intromitowałem et ad realem et actuałem possessionem przewielebney w Bogu ieymć pannie Joannie Rogińskiej — starszey konwentu Mińskiego reguły ś. Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha w uniey bę-

dącey, y wszystkim ichmć pannom zakonnym tegoż konwentu, maiętność nazwaną imieniczem Pleszczenice, w Mińskim wojewodztwie leżącey, z budowaniem dwornym y gumienym, z gruntami oromemi y nieoromemi, y ze wszystkimi wsiami, do tey maiętności Pleszczenic zdawna należącemi, z poddanemi, z ich wszelką powinnością, robotą, daniną, puszczami, lasami, borami, gaiami, sianożęciami murożnemi y błotnemi, rzekami, rzeczkami, zatokami, młynami, sadzawkami, z wolnym w puszczach wszelkiego zwierza y ptastwa biciem, y ze wszelką do tey maiętności Pleszczenic przynależnością, iako w prawie zastawnym y osobliwym inwentarzu szerzey y wyraźniey opisano y dołożono iest. Którey to zastawy termin zaczął się, to iest od roku terazniejszego tysiąc sześćset ośmdziesiąt wtórego, od dnia ś. Jerzego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia, podług nowego kalendarza przypadającego, w roku tysiąc sześćset dzie-

więćdziesiąt pierwszym, takowegoż dnia y święta świętego Jerzego święta rzymskiego. Którą tę maiętność Pleszczenice, za podaniem y intromittowaniem moim, ieymć panie Joannie Regińskiej—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego klasztoru Mińskiego y wszystkim ichmć pannom zakonnym tegoż klasztoru, ze wszystkimi do niey przynależnościami, według prawa zastawnego y inwentarza, do spokoynego używania y dzierżenia swego objęli. Y na tom ia ienerał dał ten mój quit intromissyiny z podpisem ręki mey. Pisan w Wilnie, roku, miesiąca y dnia wyż mianowanego ut supra. У того квиту интромиссийного подпись руки енера-ла въ тые слова: Piotr Żynza—ienerał iego król. mości wojewodztwa Wileńskiego, manu propria. Который же тотъ квити интромис-сийный реляцийный, за очевистымъ со-знаньемъ верху мененого енерала, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ въчистыхъ уписанъ.

1682 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 22, за 1682 г., л. 1084.

86. Инвентарь Купятицкой церкви и Купятицкого монастыря.

Аполонія Воловичовна Войнина, передавая Купятицкій монастырь въ вѣдѣніе Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, представила настоящій инвентарь какъ монастырской церкви, такъ и всего движимаго и недвижимаго имущества. Изъ него видно, что церковь была деревянная, обнесенная деревянною же стѣною; церковная утварь по пре-

имуществу была серебряная, книги рукописныя и печатныя, какъ мѣстныхъ западно-русскихъ, такъ и московской типографіи; монастырскія зданія были деревянныя и довольно запущенныя; земли принадлежало 6 уволокъ; она находилась въ чиншевомъ владѣніи у крестьянъ, отбывавшихъ обычныя въ тогдашнее время повинности.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого ты-сеча шестьсотъ осьмдесять второго, мѣсе-ца Августа дванадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на три-буналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ

теперешній вышъ писанный обраными, постановившисе очевисто у суду пленipotентъ панъ Александеръ Ордѣвскій оповѣдалъ, покладалъ и до актъ книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ подавъ инвентаръ списанья церкви и монастыру, также аппаратовъ церковныхъ, грунтовъ, подданныхъ, въ маетности Купятицкой зостающихъ, а презъ ей милость паню Полонію Воловичувну съ Соколова Войнину до монастыру Виленского прилучонныхъ, велебному отцу Филяретови Городельскому — на тотъ часъ игуменови монастыру Купятицкого данный, и належачій, просечи насъ суду, абы тотъ инвентаръ былъ до книгъ головныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Inwentarz spisania cerkwi y monastyrу, также apparatus, w tey cerkwi będących, y gruntów z poddanemi, do tego monastyrу należących, w maiętności Kupaityckiey, mnie prawem dożywotnym służącey, przez mię Polonią Wołowiczownę Sokołownę Woyninę, podając we władzę oycom zakonnikom porządku świętego Bazylego monastyrу y bractwa świętego Ducha, w Wilnie będących, mianowicie oycu Filaretowi Horodelskiemu, na. tenczas ihumiennemu w monastyrу Kupaityckim będącemu, w roku terazniejszym tysiąc sześćset trzydziestym pierwszym, miesiąca Stycznia dwudziestego ósmego dnia. *Naprzód:* Monastyr y cmentarz, w koło parkanem ogrodzony według potrzeby. Wchodząc do tego monastyrу brama zbudowana z drzewa okrągłego, w niey wrota na biegunach, zdołu y wierszchu blachi żelazne, przy biegunach deski u tych wrót, żelaznemi goździami poprzybiiane, w samych

wrotach fórtka na dwu zawiasach żelaznych, z klamką y antabą, u wierey na dwu skoblach pręt żelazny dla zamykania. Na tey bramie dzwonnica, dranicami z stron y zwierzchu pobita; dzwonów cztery, krzyż nad dzwonnica żelazny. Po prawey ręce wszedszy na cmentarz cerkiew Ofiarowania Naświętszey Panny Bogarodzice, z dawnych czasów fundowana y budowana z drzewa okrągłego, gontami pokryta, na tey cerkwi wieżyczka blachą białą obita, krzyż na niey złocisty, a nad oltarzem także wieżyczka blachą białą obita y krzyż żelazny; drzwi do tey cerkwi stare na trzech zawiasach, z hakami żelaznymi, zamek wewnętrzny wrzeciąc o trzech ogniach, skoble dwa do zamykania y łańcuch przeze drzwi do zamykania, kłodek wielkich dwie. Przy tey cerkwi kapliczka gontami pokryta, wieżyczka blachą białą obita y krzyż na niey żelazny; drzwi do tey kapliczki na dwu zawiasach, zamek wewnętrzny, hantaba żelazna pobielana, okien w tey cerkwi dwie, w tych obudwu oknach kraty żelazne, trzecie okno nade drzwiami, a czwarte w oltarzu. W kaplicy okien dwie, błony szklanne we wszystkich oknach. Przy tey cerkwi ochędóstwo: w oltarzu kielich stary srebrny złocisty, waży grzywien dwie, skoycy ośm; drugi kielich srebrny biały, waży grzywien cztery, lot ieden. Patyna rysowana Moskiewskiey roboty, waży grzywnę iedną y skoycy dziesięć y pół, druga patyna waży skoycy dwadzieścia, trzecia patyna waży skoycy piętnaście, przystawka do noszenia proskór srebrna, waży grzywien dwie y skoycy trzy, łyżek srebrnych trzy, waży skoycy trzynaście y pół, gwiazdy dwie, z których iedna waży skoycy sześć, a druga waży skoycy sześć y pół, trzecia gwiazda nowo robiona waży skoycy sześć. Arka srebrna

nowo robiona do chowania sakramentu, waży grzywień dwie, skoycy piętnaście, krzyż srebrny złocisty ze czterma kamuszkami, (ten z tych miar nieważony, iż na drzewie robiony), panagia srebrna złocista, waży grzywnę iedną, skoycy dwa, druga panagia srebrna Moskiewskiej roboty, waży grzywnę iedną, skoycy dwa. Lichtarzyków małych srebrnych dwa, waży grzywnę iedną y skoycy sześć. Lampa iedna, waży grzywień trzy, skoycy siedm. Kadzielnica srebrna iedna, waży grzywień cztery. A nadto w grzywieńkach, w krzyżykach, w sztuce odlanej panny Maryey, także w nodze zawieszoney, w której, osobno ważąc, niemasz tylko skoycy pięć y pół, summa czyni grzywień dwie, skoycy trzy. Summa ważonego srebra czyni grzywień trzydzieście y skoycy czternaście, lót ieden. Na ewangeliach, które są między xiegami, pomienione srebro nieważone, także na obrazach, niżej są opisane, srebro poprzybijane y te nieważone. A nadto w roku teraz przeszłym tysiąc sześćset trzydziestym, na święto naświetszey Panny dano srebra subtelnych z hrywienek trzy, tabliczkę iedną y pierścionków trzy, y to nieważone natenczas. Wozduch na czerwonym polu, kitayki czerwoney, aftowany złotem, ieden; wozduch na błękitney kitayce, złotem haftowaney; trzeci wozduch czarnego aksamitu z blaszką szyty. Małych wozduszków płociennych szytych dwa, granatowych trzy, a blaszkowego płótna cztery, płócienek starych złocistych dwie, towalnia iedwabna iedna, towalnia białym szyciem robiona iedna. *Xięgi* w tey cerkwi. Ewangielie pisane, srebrem oprawne; drugie ewangielie druku Moskiewskiego, srebrem oprawne, na niey czerwony aksamit; a na to miejsce zostawia ieymć ewangelią srebrem oprawną wisz-

niowy aksamit na niey; czasownik druku Wileńskiego ieden; psalterz druku Wileńskiego, y trzy pisanych starych; oktoychów dwa, ieden druku Dermańskiego, a drugi pisany stary; miniey dwanaście, prolohów cztery pisanych; apostołów dwa, ieden drukowany, a drugi pisany; biblia słoweńska. Ustaw pisany, ewangelie z wykładem pisane, stare, triodey dwie, postna y kwietna, pisane stare. Trzebnik pisany stary, służebnik drukowany, barzo poszarpany, xiązka mała, kanony o naświetszey Pannie, xięga proroków pisana stara, xięga, w niey troie czasy carskie. *Ubiór świeszczenicki*: Rezy aksamitu czarnego, obłożone złotogłowem; rezy adamaszku czerwonego, rezy dwoie brackowe, rezy białe muchoiarowe; stychar dyakoński kitayki błękitney, y oraz złotogłowy stary; stycharów płociennych trzy; stychar podiacki atlasowy biały stary; petrachelów dwa buracikowych na czarnym dnie ieden, a drugi zielony stary; zarekawie dwoie; pas biały mój pleciony. Tamże flaszka do wina cynowa w pół garnca, iedna stara; flaszek dwie cynowych na mirę y olej święty, stare. *Ochędóstwo* w samey cerkwi: Obraz cudowny naświetszey Panny, oprawny z obu stron srebrem, złocisty, z kamieniami, przy nim zawieszonych czerwonych złotych czterdzieście dwa, y potrójny ieden złocisty, krzyżyk ieden złoty ze czterma kamuszkami, waży ze wszystkim czerwonych złotych dziewięć, łańcużek złoty pancerowaty, waży czerwonych złotych trzy y trzy czwierci, pierścionków rozmaitych złotych siedmnaście, niektóre między niemi z kamuszkami, ze wszystkim ważąc czerwonych złotych dwanaście, koraliki, między którymi są y perła, grzywienka srebrna złocista iedna. Obraz wstania zmartwych Pańskiego, na nim

przybitych grzywienek srebrnych siedm. Obraz zaśnienia Naświętszey Panny, na nim grzywienek srebrnych dwadzieścia trzy. Z Bielice przywiezionych obrazków Moskiewskich trzy, srebrem oprawne, złocite Moskiewskim złotem; czwarty obrazek nieoprawny z dwiema grzywienkami srebrnymi. Obraz ofiarowania panny Maryi, na nim grzywienek srebrnych iedynaście. Obraz niewielki Naświętszey Panny, na nim grzywienek srebrnych cztery. Obraz także niewielki Zbawicielów, srebrem oprawny, ze trzema grzywienkami kręconemi. Obraz wielki Zbawicielów, na nim grzywienek trzy srebrnych. Obraz mały Naświętszey Panny, na nim grzywienek srebrnych dwie. Obraz wielki przeczystey Bogarodzice, na nim grzywienek srebrnych trzynaście, kamuszków pięć, sam obraz miedzią oprawny, złocisty malarskim złotem; na obrazie narodzenia panny Maryey małym grzywienka iedna srebrna. Moskiewskich obrazków małych, co na pierśiach noszą, siedm, a ósmy krzyżyk srebrem oprawny złocisty z pięcią kamuszków. Lichтарь stary mosiǎdzowy, pośrǒd cerkwie zawieszony, z sześciǎ lichtarzyków. Kobierców nadobnych starych dwa. W drugim ołtarzu świętego Mikóły aksamitu czarnego nad grobem sławney pamięci Hrehora Woyny—kasztelana Brzeskiego wszere sążeń ieden, zszyty we troie, a na nim krzyższyty złotem y srebrem; chorągiew czarney kitayki tegoż nieboszczyka pana Brzeskiego, na nim krucifix y osoba iego. A od tey cerkwi, która się opisała, na tymże cmentarzu, odstąpiwszy dom nowy okrągłego drzewa zbudowany, dranicami pobity, izb dwie, do którego domu wchodząc do sieni z cmentarza, drzwi na biegunach,

na prawǎ stronę wchodząc do izby drzwi na dwu zawiasach z hakami, klamka u drzwi żelazna. W tey izbie ław trzy, okien dwie, blony szklanne, na drzewo robione, z tey izby komora, drzwi do niey na zawiasach, zamek wewnętrzny, w komorze okno iedno, blona szklanna w drzewie, z tych że sieni na tył drzwi na dwu zawiasach, a od izby przeciwney także drzwi na dwu zawiasach żelaznych, klamka u drzwi, wrzeciąc ze trzech ogniw y skobel. W tey izbie ław dwie, okien trzy, blony szklanne w drzewie, piece w tych obudwu izbach białe bez polewy, tak też y kominy w obu izbach y w sieniach z pręciem z gliny lepione przez dach wywiedzone. Przy tym domie piekarnia y izba biała; przeciwko niey z sienią stare budowanie zgniłe, opadłe y odarte; w końcu tego domu piwnica y swirenek, na niey nowozrobiony z drzewa, którą piwnicę y swirenek za oddaniem drzewa, oyciec Filaret, iako starszy na ten czas tego monastyru, mianował, iż swym kosztem budował. Przy tym że swirenku znowu drugi swirenek stary dla chowania zboż, tamże niepodaleku łazienka z drzewa okrągłego zrobiona według potrzeby. Na tymże cmentarzu domek, w którym domku cel trzy dla mieszkania zakonników, drzwi, okna, tak też y kominy według potrzeby sporządzone y piece. Tamże przy tym monastyru gumno, płotem ogrodzone, stodoła dla chowania y młócenia zboża zamczysta, słomǎ okryta, według potrzeby. *Grunty* do tego monastyru należǎce: od miedze gruntu dwornego we wszystkich polach, zdawna nadanych y fundowanych, włók dwie, a teraz imć pan syn o miedzę tychże włók znowu włók dwie nowo nadaie osiadłych.

Poddani na tych nowo nadanych włoках: pierwszy Hrydź Makarowicz włoki czwierć, ten ma wołu iednego, drugi y trzeci Paszko Apian Lenkowicy—włoki czwierć, te obadwa mają woły dwa, czwarty Sawka Czortkowicz, włoki czwierć, ten ma synów trzech: Konstantego, Demida y Jaromieia, piąty Borys Czortkowicz—włoki czwierć, ten ma wołów dwa, koni także dwa, synów czterech: Filipa, Kornieia, Siedora, Hawryła Borysowicza, szósty, a na drugiej włoce Żdan Popieka—włoki czwierć, ten ma synów pięciu: Iwana, Chwiedora y znowu Chwiedora, Chome y Cimoche Zdanowiczy, wołów czterech, koni trzech y insze bydło według potrzeby. Siódmy Marcin Popieka—włoki czwierć, ten ma synów dwuch, Trochima, Łukasza Marcinowicza, wołów trzy, koni dwa żrzebce, ósmy Onisko Dawszkiewicz—włoki czwierć, ten ma synów dwu, Stanisława y Hryca Oniszkowicza, z którym na tymże gruncie mieszka wdowa Stackowiczowa, ta ma syna Iwana Stackiewicza, mają wołu iednego, klaczy dwie. Dziewiąty y dziesiąty Muś Nielepowicz a Hawryło Chwiedkiewicz—włoki czwierć, ten Nielepowicz ma syna iednego Sebestyana Musie-

wicza, u tych obudwu gospodarzów wołów cztery, koni dwa y insze bydło według potrzeby. *Powinności tych poddanych*, iako y drudzy poddani Kupaćyckie odprawiają, według zwyczajów. Do teyże cerkwi y monastyru za rzeką Jasoldą iazów dwa, pierwszy uroczyszczem przezywanym na-Jakszy, a drugi nazwany uroczyszczem na-Kaliwey, a nadto w siele Wolce za rzeką Jasoldą bez poddanych na zarobienie paszni do tey że cerkwi y monastyru Kupaćyckiego włok dwie, a sianozęci, tak też bartne drzewo, drzewa na opał według dawnych zwyczajów do monastyru Kupaćyckiego mają należeć. Na tom dała zwysz mianowanym oycom zakonnikom bractwa Wileńskiego, oycu Filaretowi Horodelskiemu, ten inwentarz pod pieczęcią, z podpisem ręki mey własney. Pisan w Kupaćyczach, roku, miesiąca y dnia wyż pisanego. У того инвентаря при печати подпись руки теми словы: рука власна. Который же тотъ инвентарь, за поданьемъ оного до актъ черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1684 г. Марта 18 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 785.

87. Обязательная записъ, по духовной данной Фейданскимъ старостою Воловичемъ Брестскому монастырю на 20,000 злотыхъ.

Фейданскій староста Воловичъ и жена его Катерина (изъ рода Нарушевичей) завѣщали Брестскому монастырю Св. Спаса 20,000 злотыхъ, обезпечивши ихъ на своемъ имѣнии Междулѣсьѣ; въ свою очередь и монастырь опредѣленно выража-

еть въ 5 пунктахъ свои обязательства, когда, гдѣ, сколько разъ въ году и какія именно молитвы будетъ отправлять монастырь при жизни и по смерти фундаторовъ.

Roku tysiąc siedmsetnego pierwszego, miesiąca Junii siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchownymi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny pierwszy obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron pan Samuel Koreywo opowiadał, pokładał y do akt podał pewny dokument, od oyców bazylianów konwentu Brzeskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu imci panu Janowi Kazimierzowi Wołowiczowi—staroście Feydańskiemu y Lubonickiemu, pólkownikowi iego królewskiej mości, y wielmożney ieymści paniey Katharzynie Naruszewiczownie Wołowiczowey—podkanclerzance wielkiego xięstwa Litewskiego, starościney Feydańskiej y Lubonickiej służący y należący, który podaiąc do akt prosił, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż przyiowski, a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Lubo sam każdy dobry uczynek, iako w głowach iest iałmużna święta, a tey nayprzednieyszymi aktami są pobożne legacye y fundacye, zamyka w sobie dostateczną zasługę łaski Bożej y odpłaty niebieskiej, wszakże iż ci, co odbieraią takowe dobroczynności od swych dobrodzieiów, z samey wdzięczności powinni są z swey strony swemi modłami y innemi dobrymi uczynkami przykładac się do zasługi dobrodzieiów; tedy y my będąc praesenti osobliwą łaską, szcudrobliwością y dobroczynnością wielmożnego imci pana Iana Kazimierza Wołowicza—starosty Feydańskiego y Lubonickiego, pólkownika iego królewskiej mości, y wielmożney ieymci pani Katharzyny Naruszewiczowny Wołowiczowey—podkanclerzanki wielkiego xięstwa Litewskiego, starościney Feydańskiej y Lubonickiej, małżonków, fundujących się na samey w Bogu zapłacie, z powinney wdzięczności naszej wzajemnie bierzemy na się obligacyą wypłacać się ichmć, a zapatrując się na dawniejsze czasy y ciężkie obligacye, któremi zwykli byli

aż nad miar fundatorowie kościołów y klasztorów obciążać kapłany, przez co albo im wydolać nie mogli y musieli z Rzymu prosić o dispensę y reductiā, albo aegre barzo y nie czuiąc duchowney w sobie dewocyey, włożone na nich obligacye, iakoż kolwiek odprawowali, albo opuszczali, z kąd stolica święta apostolska przez osobliwe dekreta takowe dyspensy zniosła y obligacye umoderowała, stanowiąc, aby obyczajnie przyjmowane były takowe obligacye nie zawożąc fundatorów, czego y my postrzegając pilno, z uwagi całego consultorium zakonu świętego oycy naszego Bazylego wielkiego, te powinności na oyców klasztoru naszego Brzeskiego y ich successorów in vim debitaе iustae gratitudinis ku wielmożnym, wyżej mianowanym, ichmościom dobrodzieiom naszym, za zapisane na majątności ichmościów, Miedzylesiu nazwanym, a w wojewodztwie Brzeskim leżącym, dwadzieścia tysięcy złotych polskich moneta currenti, z uprzejmą chęcią y należytą submissyą przyjmujemy: *Primo*, w klasztorze Brzeskim będzie ołtarz z obrazem najświętszey Panny Żurowickiej, przed którym na każde święto naświetszey Panny, to iest, na Poczęcie, Narodzenie, Ofiarowanie, Zwiastowanie, Oczyszczenie albo gromnice, Wizytacyā, Uszenie, Pokrow y Sobor albo festum puerperii najświętszey panny, będzie się odprawował solenniter akaphist albo laudes najświętszey Panny z dwunastu himnów y dwunastu także strzelistych afektów, w których każdym dwanaście tytułów albo pozdrowień naświetszey Panny zawiera się, które nabożeństwo iest bardzo piękne y wszystkich ludzi do nabożeństwa pociąga in ecclesia orientali. *Secundo*, w każdy tydzień

dwie mszy święte według intencji ichmościów, tak za żywota, iako y potym odprawowane będą. *Tertio*, post sera fata ichmość z frequenciā kapłanów, tak naszych, iako y rzymskich, którzy na to zaproszeni będą, exequie pomienionym ichmościom dobrodzieiom swoim solennie odprawować będą wielebni oycowie Brzescy zakonu naszego, a bracia koronki do najświętszey Panny. *Quarto*, każdego zaś roku aniwersarz ze mszą świętą śpiewaną y dzwonieniem za dusze ichmościów odprawia w tym dniu, którego dusze ichmość do Boga się przeniosą. *Quinto*, w codziennych in officiis fundatorów y dobrodzieiów commemoraciach, które w naszym nabożeństwie tak śpiewanym, iako y czytany currunt, y ichmość wspomnani będą, ad maiorem Dei gloriam et animarum suarum salutem. Dla lepszej pewności przy pieczęci zakonu naszego rękoma się naszymi podpisujemy. Dat w monastyrze Żurowickim, dnia ośmnastego miesiąca Marca, roku Pańskiego tysiącznego sześćsetnego ośmdziesiątego czwartego. U tego dokumentu, przy pieczęci klasztorney, podpisy rąk temi słowy: Stephanus Martiskiewicz Bieryński—proto-archimandrita ordinis divi Basilii magni. Pachomius—consultor. Josephus Bierkiewicz—secretarius ordinis divi Basilii magni, superior Bithenensis mp. Symeon Cypryanowicz—consultor ordinis divi Basilii magni, superior Minscensis mp. Bonifacius Paszkowski—ordinis divi Basilii magni proconsultor mp. Który to ten dokument, za podaniem onego przez osobę wyż wyrażoną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1685 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 25, за 1685 г., л. 383.

88. Квитаціонная записъ отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря наслѣдникамъ Швейковской въ порученіи двухъ съ половиной тысячъ злотыхъ, записанныхъ монастырю.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь выдаетъ настоящую квитанцію наслѣдникамъ Швейковскихъ въ томъ, что онъ получилъ отъ нихъ 2,500 злотыхъ, завѣщанныхъ монастырю покойными жер-

твователями; изъ этихъ денегъ 1000 злотыхъ должно идти на самую церковь, а 1500 зл. на монастырь.

Лѣта отъ нароженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ пятого, мѣсяца Мая тридцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осьмдесятъ пятый обраными, поставившисе очевисто у суду нашего всѣ особы, въ семъ листѣ ниже поменены, оповѣдали, покладали и признали добровольный квитицыйный листъ, записъ, данный и належачій вельможному его милости пану Миколаю Быховцу — хоружому Троцкому и ей милости пани Геленѣ Быховцовнѣ Волминской — судиной Упитской, на речъ въ ней ниже мененую. Который за признаньемъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Klemens Tryzna — starszy klasztoru Wileńskiego cerkwi świętego Ducha, imieniem swoim y imieniem wszystkich zakonników, w tym klasztorze będących, iako też y my bracia bractwa Krestonosnego sta-

nu świeckiego, zostaiący przy teyże cerkwi, wiadomo czyniemy y zeznawamy tym naszym listem kwitacyinym zapisem, iż co w Bogu zesła ieymość pani Regina Bychowcowna Tobiaszowa Szweykowska, schodząc z tego świata, testamentem ostatniey woli swoiey nam zakonnikom y nam bractwu wyż pomienionemu, aby za duszę oney maiestat boski wiecznemi czasy błagano, według obligatiey naszej dawney, co piątek w tydzień odprawuiąc służbę Bożą, pewną summę, to iest: półtrzecia tysiąca złotych polskich legowała y zapisała. Według którego testamentu, czyniąc dosyć pozostali successorowie dobr ieymości, to iest, wielmożny iegomość pan Mikołay Bychowiec — chorąży Trocki y ieymość pани Helena Bychowcowna Wołmińska — sędzina Upitska, rodzeni brat y siostra nieboszczki ieymości pани Szweykowskiey, pomienioną summę wszystką pełną półtrzecia tysiąca złotych polskich, monasterowi naszemu y nam bractwu świeckiemu należącą, do rąk naszych pełną oddali y wyliczyli. Którą

tę sumę wnaszamy na kamienicę pewną niepienną, nazwaną Mnieysza Gielda. Stosując się do woli w Bogu zesłej ieymoſci pani Reginy Bychowcowny Tobiaszowej Szweykowskiej, aby y w potomne czasy chwała Boża za duszę ieymoſci w Bogu zesłej nie ustawała, to iest, z tysiąca złotych na poprawę, albo inszą potrzebę tej świętej cerkwi Wileńskiej brackiej Ducha świętego, a z półtora zaś tysięcy złotych do monastera, przy tejże cerkwi nam zostaiącym oddawano, według postanowionej kwoty w prawie w potomne czasy zawsze dochodziła y płacona co rok była, z którego oddania ichmoſci zwysz przerzeczonych osób tym naszym listem, kwitacyinym zapisem, wiecznie kwituujemy, y iuż od daty tego zapisu naszego żadnego prawa y przystępu o tę legatję do ichmoſci zwysz mianowanych successorów y do dóbr po ieymoſci pani Szweykowskiej pozostałych, sobie samym, następcom y successorom naszym nie zostawujemy, pod zaręką półtrzecia tysiąca złotych polskich. A tej summy wiecznemi czasy ruszać nie powinniſmy, iedno potrzebom naszym kwotę według legatję ieymoſci pani Szweykowskiej zabiegać mamy, pod takowąż zaręką półtrzecia tysiąca, o którą zarękę, za naruszeniem przez nas tego listu zapisu naszego y legatję imſci dajemy wolność y onym pozwalamy nas samych pozwać do wszelakiego sądu, prawa, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunального y innych wszelkich należnych subsellij. A my, będąc o to pozwani, u wszelakiego sądu y prawa skutecznie się we wszystkim usprawiedliwić mamy. Y na to śmy

dali ten nasz list kwitacyinny zapis z pieczęcią naszą konwentową y z pieczęcią bracką, także z pieczęciami ichmoſciów panów pieczętarzów, iako z podpisem rąk braci bractwa Krestonosnego, także podpisami rąk ichmoſciów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto do tego listu uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt piątego, miesiąca Maia dnia dwudziestego trzeciego. У того листу печатей притисненныхъ двѣ, а подпись рукъ тими словы: Кlementy Tryzna — episkop Białoruski nominat, starszy konwentu Wileńskiego przy cerkwi świętego Ducha imieniem wszytkiej braci. Hektory Kożuchowski — kaznodzieia, y duchowny ociec Jan Dziahiłewicz ręką własną. Ustnie proszony pieczętarz od osób, w tem liście mianowanych, Władysław Alexander Ciwiński—deputat powiatu Wołkowyskiego. Makary Sobolewski—namiestnik. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tej kwitacyi od ichmoſciów oyców zakonników reguły Bazylego świętego cerkwi świętego Ducha Wileńskiej, od ichmoſciów panów bractwa tejże cerkwi, Eustachi Oleszkiewicz—skarbnik powiatu Mozyrskiego. Andrzej Kołodzieżyński—starosta tegoroczny bractwa Krestonosnego Wileńskiego własną ręką. Jan Bielmacewicz Życzewski—starosta tegoroczny ręką swą. Daniel Paszkiewicz Tołokoński — starosta tegoroczny. Andrzej Szulżyc Cekałowicz—starosta tegoroczny ręką swą. Который же тотъ листъ, за очевистымъ верху помененныхъ особъ признаньемъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1686 г. Юня 20 дня.

Изъ книги № 29, за 1687 г., л. 284.

89. Закладная запись отъ Оеклы Вислоуховой Кутейнскому Оршанскому монастырю на 12.000 злотыхъ.

Оекла Вислоухова, жена Оршанскаго писаря, заняла у Кутейнскаго игумена Волчацкаго 12,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія Нореекъ съ обязательствомъ выплатить этотъ залогъ сразу въ условленный срокъ; въ противномъ же случаѣ она

отказывается отъ своего имѣнія въ пользу монастыря. При этомъ она дѣлаетъ оговорку, что въ случаѣ бѣгства крестьянъ, или разоренія имѣнія жолнерами, монастырь за эти убытки отвѣчать не будетъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ сего, мѣсеца Мая семнадцатога дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній вышей выраженный обраными, постановившисе очевисто у суду пленипотентъ панъ Матей Стемпковскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью въ способъ переносу до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ подалъ, при самомъ оригиналѣ, экстрактъ съ книгъ кгородскихъ Оршанскихъ уписанья въ немъ листу добровольного, заставного запису, на речъ ниже въ немъ выражовую, одъ зошлое зъ сего свѣта ей милости пани Текли Ломское Людвиковое Вислоуховое — писаровое земское Оршанское, въ Богу велебнымъ ихъ милостямъ отцемъ законникомъ базиліяномъ монастырю Кутее-

ского даного, у кгородъ Оршанскомъ заразь по смерти ей милости актыкованого, просечи насъ суду, абы тотъ экстрактъ былъ принять и до книгъ уписанъ. Мы судъ, оный принявши, до книгъ уписать есьмо казали, и слово до слова такъ се въ собѣ маеть. Выписъ съ книгъ кгородскихъ староства Оршанского. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ сего, мѣсеца Февраля сегога дня. На рокахъ судовыхъ февралевыхъ, передъ нами Геронимомъ Романомъ Бучацкимъ — Творовскимъ — подстолимъ и подстаростимъ, Станиславомъ Миколаемъ Кгалинскимъ — судьєю и Александромъ Лядинскимъ — чешникомъ и писаромъ, врадниками судовыми кгородскими повѣту Оршанского, одъ вельможного его милости пана Мартина Бришпина-Кершенштейна — старосты Оршанского и Плонкганского, будучи установленными, постановившисе очевисто у

суду панъ Базилій Занкевичъ, оповѣдалъ и ку актыкованью уписати подалъ, листъ добровольный, водлѣ права споражоный, заставный записъ, отъ зошлое зъ сего свѣта ей милости пани Текли Ломской Вислоуховой—писаровое земское Оршанское даный и належачій въ Бозѣ велебнымъ отцомъ монастыря Кутеенского Оршанского, на речъ въ немъ нижей выражоную, просечи, абы тотъ листъ записъ до книгъ кгородскихъ Оршанскихъ актыкованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Ja Tekla Łomska, pierwszego małżeństwa Dmitrowa Meszczerynowa—stolnikowa Smoleńska, a wtórego—Ludwikowa—pisarzowa ziemska Orszańska, czynię wiadomo y zeznawam sama na siebie tym moim zastawnym, dobrowolnym listem, przywodząc wszystkim wobec y zosobna potrzebującym o tym wiedzieć: Iż ja, będąc potrzebna summy pieniędzy, wzięłam y pożyczyłam y do rękę mych odebrawszy odliczyłam gotową, rękodayną summę pieniędzy dwanaście tysięcy złotych polskich u wielebnego w Bogu iegomości oycy Sylwestra Wołczackiego—ihumena monastyra Kuteieńskiego y wszystkich tegoż monastyra oyców zakonników, w którey to summie majątność moją wieczystą, nazwaną Noreyki, w powiecie Orszańskim leżącą, z poddanemi y ze wszystkiemi przynależnościami w inwentarzu opisanemi, z gruntami, gajami, borami, z zaściankami y poddanemi, włokami, morgami pasznemi y niepasznemi, sianozęciami, pustowszczyznami, siedliszczami y podatkami, do tey majątności Noreiek należącemi, pomienionemu iegomości oycu ihumenowi y wszystkim ichmościom oycom zakonnikom monastyra Kuteieńskiego prawem zastaw-

nym w tey summie pieniędzy dwunastu tysięcy złotych polskich zawiodłam, y zarazem w moc, w dzierżenie y w spokojne ichmościom używanie urzędownie przez ienerała iego królewskiey mości powiatu Orszańskiego Mikołaja Milkiewicza podałam y postąpiłam na lat trzy po sobie idących, to iest: począwszy od roku terazniejszego tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstego, od dnia y święta świętych apostołów Piotra y Pawła, miesiąca Junii dwudziestego dziewiątego dnia według starego kalendarza, aż do roku da pan Bóg przyszłego tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego, do takowegoż dnia y święta ruskiego świętych apostołów Piotra y Pawła Junii dwudziestego dziewiątego dnia przypadającego, a za nieokupieniem na tym terminie y daley od trzech do trzech lat po sobie idących, aż do zupełnego oddania y spełna zapłacenia tey summy wszystkiey pieniędzy dwunastu tysięcy złotych polskich ogulem, a nie poróżnie, którey summy na roku, a nie między rokami oddania mieysce naznaczam, przy księgach grodzkich Orszańskich, monetą dobrą, taką, iaka na tenczas w wielkim xięstwie Litewskim bez braku brana będzie; a przy okupnie by co dla nieurodzaiu, albo żołnierskiego uciążenia, rozeyścia poddanych okazało się, albo iakowe kolwiek spustoszenie stało, z tego kwitacyą prawną kwitować mam y powinna będę, a o oddanie tey summy pieniędzy, także o okupnie tey zastawy moiey mam y powinna będę ichmościom oycom Kuteieńskim oznaymić przez list mój otworzysty obwieszczony przed rokiem okupna przypadającym za niedziel dwanaście, pokładając go przez ienerała na tey majątności Noreykach. Maią tedy y wolni będą ichmościowie oycowie Kute-

ieńscy tę zastawną majątność, sobie zawiedzioną, odemnie dzierżąc, wszelakich pożytków z niej używać, z poddanemi we wszystkich dochodach swoich według inwentarza zachować się, poddanych sądzić y rządzić, winnych y nieposłusznych winami, a występnych, gdzie by szło o gardło, y na gardle karać; a ia sama przez siebie, blizkich krewnych, sług, boiar y poddanych naszych, pogotowiu przez obcych ludzi, żadney przeszkody y w najmniejszey części w spokojnym dzierżeniu y używaniu ichmościom oycom Kuteieńskim czynić nie mam y nie będę mogła, y owszem od każdego wstępującego się albo przeszkodę czyniącego, zadaniem sobie o tym wiedzieć, przez list obwieszczony przed rokiem prawa za niedziel trzy swym własnym kosztem, groszem y nakładem oczyszczać y zastępować y do końca wolnymi czynić, tak iakoby żadney najmniejszey szkody ichmość oycowie Kuteieńscy na samey summie, iako y na pożytkach nie ponosili. Podymne, pogłówne, poselszczyzny, albo insze iakie seymowe y seymikowe podatki uchwalone gdy będą, mają iegomość oyciec ihumen y successorowie iego, sami z poddanych wybrawszy, do poborców według kwitów oddawać y dosyć czynić, a reszty nie mają się wyliczać, ale na swój monastyrski pożytek obrócić mają, popisy albo pospolite ruszenie, ieśliby były uchwalone, ia sama mam y powinna będę przy główniejszych majątnościach moich odprawiać y ichmościów oyców zakonników Kuteieńskich zastępować. Co wszystko zdzierżać mam y powinna będę pod zarękami dwunastu tysięcy złotych polskich za każdą przeszkodą. A ieśli by o iakie kolwiek niedosyć uczynienie któremu kolwiek punktowi y paragrafowi, w

tym liście zapisie pomienionemu była pozwana, ia Tekla Łomska Wislouchowa — pisarzowa ziemska Orszańska, tak o zaręki, szkody, nakłady, daię moc, wolność y pozwalam sobie pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego y głównego trybunalnego, w termin y powiat choć nie należny rokiem statutowym; a ia przed tym sądem, do którego będę pozwana, sama osobą swoją, nie zażywaiąc żadnych dylacyi y nie prolonguiąc, mam stanąć, a stanowszy pozwu y roku niczym nie burząc, ani iakowych excepcyi nie czyniąc, nie zasłaniając się obronami prawnymi, a pogotowiu nieprawnymi, we wszystkim na żalobę strony powodowej usprawiedliwić się, według obowiązków moich dosyć czynić powinna będę ichmościom oycom Kuteieńskim; iakoż sąd y urząd każdy, tak za stanieniem, iako y w niestaniu moim to wszystko, o co ia będę pozwana, rosказаć y mocną odprawę uczynić wolen y mocen będzie. Któremu rosказowi ni w czym nie sprzeciwiając się y owszem onemu podlegając, płacić powinna będę; a y po zapłaceniu takowych zarąk y szkód, nakładów by nie poiednokroć, przecie ten list mój dobrowolny zapis aż do zupełnego dosyćuczynienia iegomości oycu Sylwestrowi Wolczackiemu y successorom ichmościom y wszystkim zakonnikom monastyra Kuteieńskiego, przeze mnie samą albo successorów moich, ze wszystką w nim opisaną rzeczą przy zupełney mocy y władzy chowan y dzierżan bydź ma; przydaiąc y to, ieżeliby na tęż majątność moją zastawną Noreyki prawo iakie, tak przed datą tego opisu mego, iako y po dacie pokazało, tedy one iako niesłuszne y nieprawne u każdego sądu y prawa kassuie y annihiluie, a te me, dane w Bogu wielebnemu imię oycu

Sylwectrowi Wolczackiemu, successorom iego wszystkim ichmościom oycom zakonnikom monastyra Kuteieńskiego we wszystkich punktach, klauzulach y paragrafach aż do oddania spelną summy pieniędzy dwunastu tysięcy ichmościom oycom zakonnikom monastyra Kuteieńskiego zmacniam y corroboruję. Na com dała ten mój dobrowolny zapis w Bogu przewielebnemu imci oycu Sylwectrowi Wolczackiemu—ihumenowi monastyru Kuteieńskiego, z podpisem ręki przy pieczęci moiej, także pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych, na podpisach rąk mianowanych. Działo się w Romanowie roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Junii dwudziestego dnia. У того листу добровольного, водле права споражного, заставного запису, при печатѣхъ притисненыхъ подписъ рукъ тыми словы: Tekla Łomska Wislouchowa—pisarzowa ziemska Orszańska. Proszony do tego prawa od osoby wyżey mianowaney pieczętarz Aleksander Ladziński—czesznik y pisarz grodzki Orszański.

Proszony iako pieczętarz od osoby wyż mianowaney Kazimierz Eysmont—podczaszy Orszański mp. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od ieymci paniej Tekli Łomskiej Wislouchowej — pisarzowej ziemskiej Orszańskiej, do tego zapisu Alexander Czechowski—komornik Brzeski. Который же тотъ листъ заставный записъ есть до книгъ кгородскихъ Оршанскихъ, за подашемъ одного черезъ особу верху менованую ку актыкованью уписанъ, съ которыхъ и сесъ выписъ подъ нашими владовыми печатями и съ подписомъ руки моей писарское въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ и законникомъ монастыра Кутеевского есть выданъ. Писанъ у Орши. У того экстракту при печати владовой подписъ руки писарское и корректа въ тылѣ тыми словы написанные, Александеръ Лядинскій—писарь. Скорикговаль съ книгами Чеховскій. Который же тотъ экстрактъ, за подашемъ одного до актъ и просьбою особы верху писаное, есть принять и до книгъ головныхъ трибунальных справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1686 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 28, за 1686 г., л. 1047.

90. Охранный листъ короля Яна III, данныйъ дворянину Оомѣ и его женѣ Раниѣ Старосельскимъ противъ Кіевскаго митрополита Кипріяна Жоховскаго.

По жалобѣ супруговъ Старосельскихъ на Кіевскаго митрополита Жоховскаго, что онъ нападаетъ на ихъ имѣнія, производитъ разныя насилія и посягательства на ихъ жизнь, король Янъ III

выдаетъ Старосельскимъ настоящій охранный листъ подъ зарукой 10,000 копъ литовскихъ за его нарушение.

Лѣта отъ narożenia Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ шестого, мѣсяца Августа тридцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осьмдесятъ шестый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Матей Стемпковскій оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписать далъ листъ его королевское милости заручный въ справѣ его милости пана Томаша Старосельского и пани малзонки его милости противко въ Богу велебному его милости ксендзу Ципріяну Жоховскому—митрополитѣ рускому выданный, просечи, абы тотъ листъ его королевское милости заручный до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Jan trzeci, z Bożey łaski król polski etc.

W Bogu wielebnemu xiedzu Cyprianowi Zochowskiemu—metropolicie Kiiowskiemu, Halickiemu y wszytkiey Rusi, uprzejmie, wiernie nam miłemu, łaskę naszą królewską. Urodzony, uprzejmie y wiernie nam miły! Oznaymujemy wierności twoiey, iż urodzony Tomasz Harasimowicz Starosielski, małzonka onego Raina Pawłowiczowna Arciemowiczowna Starosielska donieśli nam przez panów urzędników naszych, przy boku naszym residuiących, na wierność waszą skargę, że wierność wasza sam przez się, sług, czeladź na zdrowie urodzonego Starosielskiego y małzonki iego następując, na dobra y substantią onych, różnych lat, miesięcy y dni y przed różnemi ludźmi, iako eo nomine protestacya zanesiona fusius obloquitur, odpowiedzi czynisz y czynić nie przestaiesz; zaczym urodzony Starosielski y małzonka iego uciekli się do nas króla y żądali, abyśmy onych w protekcyą naszą królewską wzięwszy, przeciwko wierności waszey od takowey impeticyi na bezpieczeńność zdrowia, substancyi, list zaręczny wydali. My tedy

król, stosując się do prawa pospolitego, urodzonego Tomasza Starosielskiego y małżonkę onego, sług, czeladź y dobra ich w protectiā naszą wzięwszy, ten list zaręczny na bezpieczeństwo zdrowia y substancią onych z kancelaryi naszej wielkiego księstwa Litewskiego wydać rozkazaliśmy. O którym wierność wasza wiedząc, żebyście żadnego załującym osobom samym, sługom, czeladzi y poddanym ich bezprawia, sami przez się, sług, czeladź, ziemian y poddanych swych, ani przez żadną subordynowaną osobę czynić y na zdrowie onych insidiari nie ważył się; w czym zakładamy winy in contravenientem temu listowi naszemu zaręcznemu dziesięć tysięcy kop groszy liczby Litewskiej, której winy za naruszeniem tego listu naszego zaręcznego do skarbu naszego medietas, a stronie ukrzywdzonej totidem należeć będzie. A inquantum by wierność

wasza iakowe praetensie do urodzonego Starosielskiego y małżonki onego miał, tedy nie violenter, ale prawnie o to z nimi rozprawował się. Dan w kancelaryi naszej wielkiego księstwa Litewskiego, dnia dwudziestego miesiąca Augusta, roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstego, panowania naszego trzynastego roku. У того листу его королевское милости заручного, при печати великой великого князства Литовского притисненой, подпись руки ясне вельможного его милости пана канцлера великого великого князства Литовского тыми словы: Marcyan Ogiński—kanclerz wielki wielkiego księstwa Litewskiego. Который же тотъ листъ его королевское милости заручный, за подањемъ оного до актъ черезъ особу вверху мененую, до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписанъ.

1686 г. Октября 6 дня.

Изъ книги № 35, за 1711 г., л. 975.

91. Долговая запись отъ Виленскаго мѣщанина Михаила Сергѣевича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ.

Землянинъ Сергѣевичъ, очень нуждаясь въ деньгахъ, занялъ на одинъ годъ у Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря 100 битыхъ талеровъ, считая каждый талеръ по 6 злотыхъ, подъ залогъ сво-

ихъ имѣній въ Вильнѣ, Ковнѣ и Полоцкѣ, съ обязательствомъ общепринятымъ въ тогдашней юридической практикѣ.

Рoku tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiącā Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim z wo-

iewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-
niejszy tysiąc siedmsetny iedynasty obra-
nemi, comparens personaliter u sądu pa-
tron imć pan Michał Kopeć—podczaszy
Oszmiański, praesentował y do akt xiąg
głównych trybunalnych spraw wieczystych
podał list obligowy zapis, od zeszłego pana
Michała Sierhieiewicza — obywatela Wileń-
skiego, na rzecz w nim wyrażoną zeszłemu w
Bogu przewielebnemu imści oycu Piotrowi
Paszkiewiczowi—starszemu Wileńskiemu y
wszystkim ichmościom oycom bazylianom
klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świę-
tego Ducha zostaiącym, dany, a teraz w
Bogu przewielebnemu imści oycu Metho-
demu Oleszkiewiczowi—starszemu y wszyst-
kim oycom bazylianom monastera Połoc-
kiego brackiego służący y należący, pro-
sząc, aby był do xiąg głównych trybunal-
nych spraw wieczystych przyięty y wpisany;
który przyiawszy do xiąg wpisać kazaliśmy
y słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja Michał Kazimierz Serhieiewicz —
obywatel miasta i. kr. mości stołecznego
Wilna, wiadomo czynię y wyznawam sam
na siebie tym moim dobrowolnym obliga-
cyinym zapisem koźdemu, komu by o tym
wiedzieć należało: Yż ia Serhieiewicz ku pil-
ney potrzebie a gwałtowney mey wziołem,
pożyczyłem y spełna do rąk moich włas-
nych odliczywszy odebrałem, gotowey rę-
kodayney, a nie kontraktowey summy pie-
niędzy, to jest: sto talarów bitych srebrney
talarowey monety, koźdy talar bity rach-
ując po złotych sześciu, u w Bogu przewie-
lebnego imści oycy Piotra Paszkiewicza —
starszego Wileńskiego zakonu świętego
Bazylego wielkiego y wszystkich ichmo-
ściów oyców bazylianów tegoż monasteru
Wileńskiego, przy cerkwi przepaświętszego
Ducha zostaiących, którą to sumnę mam

y powinien będę ichmościom bez żadney
odwłoki w roku przyszłym tysiąc sześćset
ośmdziesiąt siódmym, w dzień świętego Je-
rzego święta ruskiego, na mieyscu pewnym
w tymże klasztorze świętego Ducha w Wil-
nie będącym, lub też za wlewkiem ten ob-
ligowy zapis mój maiącemu, oddać y speł-
na wypłacić, pod którą sumnę wyżej wy-
rażoną dobra moje wszelkie leżące, iako
to, w miastach iego królewskiey mości
Wilnie, Połocku będące, iako wszelkie le-
żące, ruchome, które teraz mam y napotym
mieć będę, podaię y oneruię. A iezelibym
ia Serhieiewicz, przepomniawszy tego zapisu
mego obligowego y zarać w nim założo-
nych, na pomienionym terminie y mieyscu
złożonym mianowaney summy nie oddał,
nie wypłacił, tedy daię moc, wolność y tym
zapisem moim pozwalam mnie samego, a
po mnie successorów dóbr moich, do wszel-
kiego sądu y urzędu ziemskiego, grodz-
kiego, głównego trybunalnego, zadworne-
go, asesorskiego, kapturowego, prawa
Magdeburskiego pozwem pozwać, zakazem
zakazać, gdzie ia Serhieiewicz sam stanow-
szy zarekę sowitą przy samey kapitalney
summie zapłacić, szkody na prawo spendo-
wane nagrodzić y we wszystkim temu za-
pisowi memu dość czynić mam y succes-
sorowie dóbr moich powinni będą. A sąd
y urząd koźdy, przed którym się ta sprawa
przytoczy, tak za staniem, iako y w nie-
staniu moim, nie przyimuiąc ode mnie y
successorów moich żadnych, by naypraw-
niejszych obron y apellacyi do innych są-
dów, których wszystkich dylacyi generali-
ter zrzekam, samą kapitalną sumnę z so-
witościami, zarekami na dobrach moich,
mianowicie, w miastach iego królewskiey
mości Wilnie, Kownie y Połocku y innych
wszelkich ruchomościach, teraz y napotym

nabytych, wskazać y skuteczną, a nieodwłóczną na tychże dobrach moich urzędową executią udzielać wolen y mocen będzie, którego sądu y urzędu o zły sąd, a strony o zaoczny przewód prawa nigdzie nie pozywać y owszem takowemu wskazowi y dekretowi, mając ony za oczewisty, podlegać ia mam y successorowie dóbr moich mają, y powinni będą. Za którym to dekretem a choćby y bez dekretu za nieoddaniem tey summy sta talarów przezemnie lub successorów dobr moich na terminie, pozwalam dobra moje, w pomienionych miastach Wilnie, Kownie y Połocku leżące, y inne wszelkie zaiachać y w swoją possessyą temuż imści oycu starszemu Wileńskiemu y następcom onego obiać, czego ia sobie y successorowie moi za żadną violentię y expulsę poczytać nie będę, pod zaręką sta talarów bitych, którą y nieraz zapłaciwszy przy pełney mocy y wadze do dość temu zapisowi uczynienia zostawać ma. Y nato daię ten dobrowolny obligowy zapis wielebnemu imści oycu starszemu Wileńskiemu y wszystkim oycom tegoż klasztoru, z podpisem ręki mey własney y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewiście uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Oktobra szóstego dnia. U tego listu dobrowolnego obligacyjnego zapisu podpisy rąk temi słowy: Michał Kazimierz Sierhieiewicz—reka swą własną. Ustnie y oczewiście proszony pieczętarz od imci pana Michała Serhieiewicza do tego obligu podpisuję się Konstanty Mickiewicz mp. Podług prawa proszony pieczętarz od osoby w tym obligu wyrażoney podpisuję się Stanisław Roszczewski—skarbnik Smoleński. Proszony

pieczętarz do tego obligu od osoby wyszmianowaney podpisuję się Michał Wróblewski mp. A zatylek na tym liście zapisie obligowym w te słowa pisany: List ode mnie Michała Kazimierza Serhieiewicza—obywatela miasta iego królewskiej mości Wilna, dany wysoce w Bogu przewiebnemu imci oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu Wileńskiemu y wszystkim wielebnym ichmościom oycom bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącym, na to: iż ia, będąc pilno potrzebnym summy pieniędzy, wziołem, pożyczyłem y do rąk moich spełna u imści oycy Paszkiewicz—starszego y wszystkich ichmościów odebrałem gotowey rekodayney a niekontraktowey summy pieniężney, to iest: talarów sto bitych dobrej srebrney talarowey monety, każdy talar bity rachuiąc po złotych sześciu; którą tę summę mam y powinien będę imci oycu Paszkiewiczowi starszemu Wileńskiemu y wszystkim ichmościom oycom bazylianom, w roku, da pan Bóg, przyszłym tysiąc sześćset ósmdziesiąt siódmym, w dzień świętego Jerzego święta ruskiego, na mieyscu pewnym, w tym klasztorze świętego Ducha w Wilnie będącym, albo też y za wlewkiem od ichmościów komu inszemu, ten obligowy zapis mającemu, oddać y spełna zapłacić, pod któremi dobra moje wszelkie leżące, mianowicie w miastach iego królewskiej mości w Wilnie, Kownie y Połocku będące, y inne wszelkie, leżące, ruchome, które teraz mam y potym mieć będę, podaię y oneruię, nieczym tego terminu, święta y dnia nie pochibiaiąc, pod troiakiemi zarękami, warunkami y obowiązkami szerezy we srzedzinie y dostatecznie tego obligowego zapisu mego opisanemi y dolo-

zonemi. Który to list obligowy zapis y za-
tylek na nim napisany, za podaniem one-
go przez osobę wyżej wyrażonego patrona | do akt, iest do xiąg głównych trybunał-
nych spraw wieczystych przyięty y wpisa-
ny.

1687 г. Апрѣля 22 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 787.

**92. Удостовереніе отъ Брестскаго Петро-Павловскаго монастыря Ивану Воловичу
и женѣ его Екатеринѣ въ полученіи отъ него 252 злот. на ризу для образа
Пресв. Богородицы.**

Хвейданскій и Любоницкій староста Воловичъ | чтобы изъ нихъ была сдѣлана риза на образъ Бо-
и жена его Екатерина Роза (Нарушевичовна) по-
жертвовали Брестскому Петро-Павловскому мона-
стырю 252 злотыхъ серебряной монетою съ тѣмъ, | гоматери; за этотъ даръ настоятель обязывается
служить каждую недѣлю первую раннюю обѣдню
за жертвователей.

Roku tysiąc siedmsetnego pierwszego,
miesiąca Junii siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchow-
nymi y świeckimi koła compositi iudicii,
na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim
z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok
terazniejszy tysiąc siedmsetny pierwszy ob-
ranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron
pan Samuel Koreywo, opowiadał, pokładał
y do akt podał pewny dokument, od ich-
mościów xięży bazylianów Brzeskich na
recz w nim niżej wyrażoną wielmożnemu
imci panu Janowi Kazimierzowi Wołowi-
czowi, Chweydańskiemu, Lubonickiemu sta-
roście, y samey ieymości służący y należą-
cy, który podając do akt prosił, aby był
do xiąg głównych trybunalnych spraw wie-
czystych przyięty y wpisany, iakoż przy-

iąwszy a wpisując w xięgi słowo do słowa
tak się w sobie ma:

Ja niżej na podpisie ręki mey miano-
wany czynię wiadomo tym moim pismem,
iżem odebrał od wielmożnego imci pana
Jana Kazimierza Wołowicza—Chweydań-
skiego, Lubonickiego starosty, y od wiel-
możney ieymości paniey Katharzyny Rozy
Naruszewiczowny Wołowiczowey—Chwey-
dańskiej, Lubonickiey starościny, małżon-
ków, złotych polskich dwieście pięćdziesiąt
dwa, tak na srebro grzywien sześć, iako y
na robotę złotnikowi, a to na sukienkę do
obrazu naświetszey Panny, od ichmość sa-
mych nam conferowanego, do cerkwi na-
szej konwentu Brzeskiego świętych apo-
stolów Piotra y Pawła—zakonników świę-
tego Bazylego wielkiego; gdzie oraz obli-

guię się w każdą niedzielę pierwszą mszę świętą ranną śpiewaną ofiarować za ichmość dobrodzieiów. Do którego scriptu ręką się moją podpisuję. Dat w Sielcu, anno tysiąc sześćset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Apryla dwudziestego wtórego dnia. A przypisek na tymże dokumencie z podpisem ręki imci xiędza Mora przy pieczęci przyciśnionej w te słowa: którą obligacyę w katalogu napisanym nietylko za mego przełożenstwa, ale y potomnemi czasy successorowie moi tego odprawować powinni będą y postrzegać, aby ta służba Boża nie ustawała, iako teraz za żywych, ale y po długim życiu za duszę ichmościów, obligując iegoomości pana Jana Kazimierza Wołowicza, starosty Chweydańskiego y ieymości pani Katharzyny Rozy Naruszewiczow-

ny Wołowiczowey—starościney etc., dobrodzieiów naszych, do czego się ręką mą podpisuję. Procopius Mor—oyców bazylianów Brzeskiego monastynu starszy, official dyecezyey monasteru Brzeskiego świętych apostołów Piotra y Pawła. Na drugiej zaś stronie napis temi słowy: Assekuracya dana imci panu y dobrodzieiowi naszemu wielmożnemu imci panu staroście Chweydańskiemu y samey ieymości od oyców bazylianów Brzeskich, aby msza święta była odprawiona pierwsza śpiewana co niedzieli, tak za żywych, iako y w potomne czasy po długim życiu za zmarłych. Który to ten dokument, za podaniem onego przez osobę wyż wyrażoną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1689 г. Апрѣля 23 дня.

Изъ книги № 31, 1689 г., л. 1243.

93. Запись отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Новгородскому каштеляну Александру Ясенецкому-Войнѣ на отдачу ему въ арендное содержание имѣнія Жулова или Мицянѣ.

Настоятель Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря Огурцевичъ далъ взаймы Новгородскому каштеляну Ясенецкому Войнѣ 1,325 зл. подъ залогъ имѣнія Жулова на слѣдующихъ условіяхъ: каштелянъ обязанъ выплатить эту сумму въ теченіи

3-хъ лѣтъ: въ случаѣ неуплаты имѣніе должно остаться въ распоряженіи монастыря, но съ условіемъ, что при отдачѣ имѣнія въ аренду Новгородскій каштелянъ долженъ считаться первымъ кандидатомъ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмьдесятъ девятого, мѣсяца Августа осьмого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на

рокъ теперешній звышъ писанный обраны-ми, постановившисе очевисто у суду въ Богу превелебный его милость ксендзъ Симеонъ Огурцевичъ, старшій кляштору отцовъ базилиановъ, самъ одъ себе и имениемъ всѣхъ ихъ милости ксендзовъ тогожъ кляштору Виленского, при цѣркви светое Троицы резидующихъ, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный записъ на речъ въ немъ ниже выражоную ясне вельможному его милости пану Александру Войнѣ Ясенецкому, каштеляну Новгородскому, даный и служащій, которого устнымъ своимъ передъ нами судомъ ствердивши сознаньемъ, просилъ, абы былъ принятъ и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ; якожъ мы судъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja xiądz Symeon Ohurcewicz, starszy klasztoru Wileńskiego przy cerkwi świętej Trócy w Wilnie będącego, zakonu świętego Bazylego wielkiego, y imieniem mym y imieniem wszystkich zakonników, w tym klasztorze będących, czynię wiadomo tym moim listem arendownym zapisem, iż mając w possessyi mey za prawem zastawnym majątność, nazwaną Żułów alias Miciany, w wojewodztwie Wileńskim y w powiecie Oszmiańskim leżącą, od iasnie wielmożnego imci pana Alexandra Jasienieckiego Woiny—kasztelana Nowogrodzkiego, sobie puszczoną, niwczym prawu zastawnemu non derogando, y onę przez to żadney wątpliwości nie przywodząc, pogotowiu żadne kontrakty y wyderkafy nie odmieniając, ale one przy zupełney mocy y walorze zachowując, osobliwie kiedy mi tym prawem zastawnym zupełna moc y władza puszczone y zachowana iest, pomienioną majątność ko-

mu chcąc prawem zastawnym lub arendownym puścić, tę tedy wyż mianowaną majątność Żułów ze wszystkim tym, iako mnie samemu y całemu conventowi iest puszczone, temuż iasnie wielmożnemu imci panu Alexandrowi Jasienieckiemu Woinie—kasztelanowi Nowogrodzkiemu, za pewną summę pieniędzy, to iest, za tysiąc trzysta dwadzieścia pięć złotych polskich arendowałem na lat trzy po sobie idących, którey arendzie termin zaczyna się w roku teraznieyszym tysiąc sześćset osmdziesiąt dziewiątym, w dzień świętego Jerzego święta rzymskiego podług nowego kalendarza, a kończyć się ma w roku da Bóg przyszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt wtórym, takowegoż dnia y święta świętego Jerzego święta rzymskiego, którą tą summę wyż mianowaną trzema ratami od pomienionego iasnie wielmożnego imci pana kasztelana Nowogrodzkiego, albo od każdego tę majątność Żułów od imci dzierżącego, na każdy rok po złotych czterysta czterdzieści pięć na dniu dziesiątym Decembra, niczym tego terminu nie pochybiając, do siebie odbierać y karty z odebrania każdej raty dawać powinniśmy, a oddanie tej każdej raty na mieyscu pewnym przy xiegach grodzkich Wileńskich niwczym nienamienionego terminu, dnia y raty nie pochybiając; na których terminach y ratach iesliby mnie pomienionemu starszemu, successorom moim pro tempore będącym y konwentowi naszemu Wileńskiemu ratatim arendowna summa nie doszła, tedy za nieoddaniem którey kolwiek raty ten list arendowny nullitati ma subesse. Prawo zaś imci pana kasztelana Nowogrodzkiego zastawne na pomienioną majątność Żułów, Miciany, dane in suo esse et robore u każdego sądu y prawa ma

zostawać. A ieśliby w oddaniu pomienionej arendownej summy skuteczna stała się satisfactia y po wyściu namienionych trzech lat, namieniona majątność z prawa zastawnego oswobodzona nie była, która ieśli byśmy sami po expiraciey trzech lat y prawa swego zastawnego zażyć y prawem zastawnym trzymać nie mieli, ale onę komukolwiek arendować umyślili, wiecznie tedy warujemy y assecuruemy iasnie wielmożnemu imci panu kasztelanowi Nowogrodzkiemu, iż nikomu innemu, ieno za takową sumę y takowym że sposobem temuż iasnie wielmożnemu imci panu kasztelanowi Nowogrodzkiemu y successorom imci arendować powinni będziemy, co wszystko zyscić y dotrzymać pod zaręką ważności rzeczy mamy. Ma tedy y wolen będzie iasnie wielmożny imć pan kasztelan Nowogrodzki od daty tego listu mego arendownego do pomienionego terminu tą majątnością Żułową, Miciany, iako swoją własnością, według najlepszego upodobania swego szafować, pożytków wszelakich wynaydować ma, w czym ia starszy klasztoru Wileńskiego y wszytek nasz zakon świętego Bazylego wielkiego żadney y namnieyszey przeszkody iasnie wielmożnemu imci panu kasztelanowi Nowogrodzkiemu y od ieymości dzierżącemu czynić nie mam, nie mają y nie będą mogli, pod zaręką takową według ważności rzeczy y pod nagrodzeniem szkod podjętych. O którą zarękę o naruszenie w naymniejszym punkcie y paragraphie, w tym prawie naszym arendownym opisanych, iako też y szkody y nakłady, daię wolne forum siebie y cały konwent nasz pozwać do wszelkiego sądu y prawa y urzędu, od naywyższego aż do naymnieyszego, kładąc takowe pozwy na wszel-

kich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdziekolwiek będących. To ieno sobie warując y dokładaiąc wyraźnie, iż po wyściu trzech lat, ieśliby namieniona majątność z prawa zastawnego oswobodzona nie była y oney prawem arendownym puścić nie chcieliśmy, tedy podług prawa zastawnego mnie danego, od imci pana kasztelana Nowogrodzkiego postąpić wolno będzie, bez żadney przeszkody, contradictiey y przeciwnego tłumaczenia. Y na to ia starszy Wileński dałem ten list arendowny zapis iasnie wielmożnemu imci panu Alexandrowi Jasienieckiemu Woynie—kasztelanowi Nowogrodzkiemu, z pieczęciami y s podpisem rąk ichmościów panów pieczętarzów niżej wyrażonych, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego, miesiąca Apryla dnia dwudziestego trzeciego. У того листу добровольного запису при печатехъ подписъ рукъ тими словы: Symeon Ohurcewicz—ord. d. B. m. consultor super. m. Vilnen. ss. Th. D. Marcyan Kulczycki ord. d. B. m. vicarius. Ustnie proszony pieczętarz od wzwyż mianowanych osób do tego prawa arendownego ręką mą podpisuję Hieronim Lacki—ciwun Eyragolski. Ustnie proszony pieczętarz do tego prawa arendownego od osob wyż mianowanych ręką swą podpisuję się Stanisław Szolkowski mp. Proszony ustnie pieczętarz od osób wyż mianowanych do tego prawa arendownego ręką się moją podpisuję Maciey Kazimierz Jeleński—skarbnik Brasławski. Который же тотъ листъ добровольный записъ, за устнымъ и очевистымъ сознаньемъ верху писаное особы, есть принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписать.

1689 г. Іюня 23 дня.

Изъ книги № 31, за 1689 г., л. 459.

94. Квитанціонная записъ отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Симеона Огурцевича Витебскому подскарбію Пашковскому въ полученіи отъ него 2000 зл.

Ошмянская подкоморина Марина Далматова Исайковская завѣщала Троицкому монастырю 2000 злотыхъ, обезпечивъ эту сумму на своемъ имѣніи Меречѣ-Остиковицѣ съ тѣмъ, чтобы $\frac{1}{10}$ съ нея и самый капиталъ обязательно были выданы ея наслѣдниками. Такъ какъ монахи, начиная

отъ времени завѣщанія, молились за душу Исайковской и ея родственниковъ, то наслѣдникъ ея Пашковскій и уплатилъ монастырю 2000 злотыхъ; вслѣдствіе этого и монастырь выдаетъ настоящую квитанцію подъ зарукой 2000 злотыхъ за ея нарушеніе.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ девятого, мѣсяца Іюня двадцать пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осьмидесятъ девятый обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу превелебный его милость отецъ Симеонъ Огурцевичъ, старшій монастыря Виленскаго закону святого Базылего при церкви святой Троицы, самъ одъ себе и именемъ всихъ велебныхъ отцовъ, въ томъ монастырѣ зостающихъ, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ добровольный, вѣчисто квитацийный записъ свой на речъ ниже въ немъ выражоную его милости пану Сильвестрови Пашковскому — подчашому Витебскому данный и належачій, которого со всимъ устнымъ своимъ сознаньемъ ствердивши, просилъ насъ суду, абы тотъ записъ его милости былъ принять и до

книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ. Якожь мы судъ оный принявши до книгъ уписать есьмо казали и слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Symeon Ohurcewicz, starszy monastera Wileńskiego cerkwi świętej Tróycy, z iednostayney zgody y namowy z sobą, czyniemy wiadomo y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym, wieczysto kwitacynym zapisem o tym, iż co zeszła z tego świata świętej pamięci imię pani Marina Szostakowna Janowa Dalmatowa Isaykowska — podkomorzyna Oszmiańska, mając kaplicę swoją własną wymurowaną, przy cerkwi świętej Tróycy konwentu naszego w Wilnie będącej, z pobożności swojej nadawszy niemało na tę kaplicę y ufundowawszy ją porządkiem należnym, osobliwie jeszcze summy gotowej dwa tysiąca złotych polskich na tej kaplicy zapisała, y tę sumę wiecznymi czasy, aby kwota od niej co rok po złotych sto sześćdziesiąt płacona była na majątność swoją wieczystą, nazwa-

na Merecz-Ościkowszczyznę, w województwie Wileńskim leżącą, prawem wyderkafowym wniosła y zapisała, obowiązawszy siebie samą y successorów swoich, tudzież dzierżących tej maiętności, aby co rok kwotę pomienioną z tej maiętności do klasztoru naszego płacono, abyśmy za duszę ieymości y za duszę krewnych ieymości, których ciała w tej kaplicy odpoczywają, wiecznemi czasy maiestat Boży błagali y służbę Bożą na każdy tydzień w sobotę odprawowali, iako szyrzey y dostateczniej w naszym zapisie iest opisano. Jakoż ieymość pani Isaykowska—podkomorzyna Oszmiańska, gdy z tego świata śmiercią zesła, po śmierci successorowie ieymości, mianowicie imć pan Mikołay Stachowski—podstarości Wileński, imć pan Bohdan Narkuski, imć pan Marcian Suszczewski, a potym gdy imć pan Suszczewski tę maiętność pusił był Ościkowszczyznę, imć pan Eustachi Oleszkiewicz—skarbnik Mozyrski, a terazniejszy iuż wieczysty possessor tej maiętności imć pan Sylwester Paszkowski—podczaszy Witebski, kwotę wyderkafową od zaczęcia terminu, aż do daty tego listu zapisu naszego antecessorom naszym y nam samym, iako o tym kwity antecessorów naszych y nasze, u imci pana Paszkowskiego będące, wyrażają, zupełnie płacili y dość czynili. My też, stosując się do pomienionego zapisu, nabożeństwo obligowane, przed wojną Moskiewską y po odwoiewaniu, za duszę zmarłej ieymości pani podkomorzyney Oszmiańskiej y za dusze zmarłych osób, których ciała w tej kaplicy odpoczywają, odprawowali, a ponieważ ieymość pani Isaykowska—podkomorzyna Oszmiańska, w tymże zapisie swoim, iż po śmierci iej każdemu dzierżącemu tej maiętności Ościkowszczyzny, ten

ciężar znosić y sumę nam do konwentu naszego oddać, abyśmy ją odebrawszy na folwark iaki, abo na kamienicę w Wilnie będącą, żeby wiecznymi czasy kwota wyderkafowa dochodziła, dali, wolno warowała, tedy do tego zapisu funduszowego conformując się, imć pan Paszkowski—podczaszy Witebski y ieymość pani małżonka imć, wieczysci possessorowie tej maiętności Ościkowszczyzny Merecza, z perswasij ichmościów panów przyjaciół, ludzi zacnych, tę sumę wszytką spełna samą kapitałą, dwa tysiąca złotych nam czerncom klasztoru Wileńskiego cerkwi świętej Trócy odliczyli y oddali, y myśmy tę sumę od imci pana Paszkowskiego—podczaszego Witebskiego, y ieymość pani małżonki imci do rąk naszych odebrali. Z którey oddania tym naszym listem dobrowolnym zapisem imci pana Sylwestra Paszkowskiego—podczaszego Witebskiego, y ieymość pani Katharzynę Bolbasownę Paszkowską, podczaszynę Witebską, małżonków, potomków y successorów ichmościów kwituujemy, y iuż iako tej summy dwóch tysięcy złotych, tak kwoty, która nam za wszystkie lata aż do daty tego listu naszemu klasztorowi naszemu z tej maiętności Merecza-Ościkowszczyzny upominać się, ani o to, ani o żadną rzecz ichmościów turbować, pozywać my y successorowie nasi następujący nie mamy y nie mają wiecznymi czasy, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich, podając pod evictią maiętność naszą, nazwaną Swirany, w województwie Wileńskim leżącą, żeby iuż o to żadney szkody y trudności ichmościowie nie ponosili. Waruujemy też to tym naszym listem dobrowolnym zapisem, iż według listu fundacyjnego ieymości paniey Isaykowskiej—podkomorzyney Oszmiańskiej, we wszytkim zachować

się mamy, y te dwa tysiąca złotych na kamienicę iaką, albo na folwark, żeby kwota wiecznymi czasy nam dochodziła, dać powinni będziemy y nabożeństwo, iako należy, y iako w tymże zapisie opisano iest, za duszę zmarłej w tej kaplicy ieymosć pani podkomorzyney Oszmiańskiej odprawować obligujemy y assecuruujemy się. Czego imię pan Paszkowski—podczaszy Witebski, y ieymć pani małżonka imci, iako kolatorowie, potomkowie y successorowie ichmościów doyrzeć mają, a my tego wszystkiego dotrzymać mamy, pod tąż zaręką wyż mianowaną. O którą zarękę y o naruszenie tego listu naszego dobrowolnego, wieczystego kwitacyinego zapisu dajemy sobie samych y successorów naszych wolność pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, a my, lubo też successorowie naszy, niczym się nie wymawiając, zarękę zapłacić y szkody y nakłady nagrodzić imci panu Paszkowskiemu — podczaszemu Witebskiemu y samey ieymosći lubo potomkom successorom ichmości y dzierżącym tej maiętności Merecza Ościkowczczyzny powinni będziemy; a zapłaciwszy tę zarękę by y nieraz, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis przy zupełney mocy zachowany być ma wiecznemi czasy. Y na tośmy dali ten nasz list wieczysto kwitacyiny dobrowolny zapis z podpisem rąk naszych, pod pieczęcią klasztorną y podpisami y pieczęciami ichmościów panów pieczętarzów,

od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów mianowanych. Pisan w Wilnie, tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego roku, miesiąca Junii dwudziestego trzeciego dnia. У того листу добровольного вѣчисто квитицыйного запису при печати кляшторной и при печатехъ ихъ милостей пановъ печатаровъ подпись рукъ тыми словы: Symeon Ohurcewicz — zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy monastera świętej Trócy Wileński; Marcyan Kulczycki—ordinis d. B. m. wikary świętej Trócy oyców bazylianów; January Ohurcewicz—z. ś. B. w. kaznodzieia; Mauritius Bacewicz—ord. s. Basilium. magister novitiorum. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacyinego, od w Bogu przewielebnego imci xiedza Ohurcewicza—starszego konwentu świętej Trócy y innych wielebnych oyców w tym konwencie residuiących, Michał Koszczyc—pisarz ziemski Wileński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu wieczystego kwitacyinego od wyż mianowanych osób Eustachi Oleszkiewicz—skarbnik powiatu Mozyrskiego. Jako proszony według prawa pieczętarz do tego zapisu podpisuję Kazimierz Kozakiewicz. Который же тотъ листъ добровольный, вѣчисто квитицыйный записъ, за устнымъ и очевистымъ признаньемъ верху писанныхъ особъ, есть принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1690 г. Августа 7 дня.

Изъ книги № 175, за 1787—1789 г., л. 501.

95. Мирная сдѣлка между Минскимъ архимандритомъ Вознесенскаго монастыря Гедеономъ Шумлянскимъ и Минскимъ деканомъ и плебаномъ Яномъ Савгиномъ касательно установленія границы ихъ владѣній и совмѣстнаго поддержанія гребли и пруда въ городѣ Минскѣ.

Между юрисдикой Минскаго Вознесенскаго монастыря и Минскаго декана происходили частыя недоразумѣнія по поводу поземельныхъ владѣній. Въ настоящемъ документѣ обѣ спорящія стороны заключили между собой мировую сдѣлку на слѣдующихъ основаніяхъ: поставить на границѣ на

половинныхъ издержкахъ конецъ; въ прудѣ ловить рыбу и дѣлить по-поламъ, когда ловля будетъ совершаться на половинныхъ издержкахъ; точно также на половинныхъ издержкахъ содержать возлѣ мельницы на Свислочи греблю.

Roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt siódmego, miesiąca Decembra czternastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w. x. Lit. z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset ośmdziesiąt siódmym obranymi, na kadencją niniejszą Wileńską y aktualnie w mieście ikmci Wilnie zasiadającymi y sądzącymi, stawiając obecnie u sądu patron w. imię pan Jan Krzykowski—dworzanin iego królewskiej mości, dokument wieczysto ugodliwy między Gedeonem Szumlańskim—archimandrytą Mińskim Wozniesieńskim y ś. Ducha, a Janem Jurewiczem Sawginem—kanonikiem Smoleńskim, dziekanem y plebanem Mińskim, nawzajem zawarty do akt podał w te słowa pisany:

Ja Giedeon Szumlański—archimandryta Miński Wozniesieński y ś. Ducha y ia Jan Jurewicz Sawgin—kanonik Smoleński dzie-

kan y pleban Miński, czyniemy wiadomo y zeznawamy to sami na siebie tym listem naszym dobrowolnym wieczystym ugodliwym zapisem każdemu o tym wiedzieć należącemu, terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom, iżeśmy ab utrinque między sobą mieli różne pretensye, o rzeczy niżej specyfikowane; tedy ponieważ nie wchodząc w dalsze diskwizycye prawne za interpozycją y perswazyą ichmć panów przyjaciół zobopolnych, a konsensem naszym między nami wieczysta stanęła ugoda, z iedney strony przy zesłanych ex medii sacrae congregationis w Bodze przewielebnych imci x. Symeonie Cyprianowiczu—proto-konsultorze ordinis divi Basilii magni, starszym Żyrowickim, i. x. Stefanie Martyszkiewicz Buzińskim—archimandrycie Połockim y i. x. Józefie Pietkiewicz—starszym Byteńskim, konsultorach zakonu ś. Bazylego w., a

ex parte mnie kanonika Smoleńskiego przy imci panu Raphale Kostrowickim —pisarzu grodzkim Mińskim, dnia dzisiejszego na dacie pomienionego, iż naprzód: co się tknie granic iurydyki, tedy podług wynalazku przyjacielskiego, iako dotąd bona iurisdictionis trzymaliśmy, tak nieodmienne in futurum wiecznymi czasy w zobopolnym pokoiu, nie czyniąc ieden drugiemu, ani sukcessorowie nasi sobie in contrarium żadney prepedycyi, in possessione y w graniczeniu trzymać mamy y maia, a dla lepszego tey medyacyi dotrzymania y zachowania od tego czasu kopiec ab utrinquełożonym kosztem wysypać powinniśmy. Druga, ratione młynów w mieście Mińsku na rzece Swisłoczy zbudowanych, te iako są z obudwuch ex opposito sobie postawione brzegów, ia archimandryta y ia kanonik Smoleński, dziekan y pleban Miński, vice-versa ieden drugiego, a nawet y po nas następujących sukcessorów naszych prawem obowiązujemy y necessytujemy vi contractus moderni do spólnego grobli, przy tych młynach będącey, opatrowania, naprawowania y czasu każdej potrzeby za oznaymieniem ieden drugiemu restaurowania. A ieśliby która strona, za daniem sobie wiedzieć, nie chciała zepsowaney groble do tych młynów należącey naprawować, restaurować spólnym kosztem y stałaby się przez to, uchoway Boże, szkoda dalsza, tedy tę szkodę parti pretendującey rfeundere proprio sumptu powinna będzie. A że przy tych młynach y rzece Swisłoczy staw po wielkiej części zarosl, tedy iako było ab utrinque controversum, ten staw spólnym wyszlamowawszy kosztem, ryby spólnie łowić y onymi, tak my sami, iako y po nas następujący sukcessorowie nasi (w tenczas kiedy spólnym

niewodem y równą ludzi liczbą łowienie będzie) per paritatem dzielić się powinniśmy y powinni będą, bez żadney kontradykcyi. Co wszystko z obu stron firmiter, nieodzownie y nieporuszenie mamy y sukcessorowie nasi maia dotrzymać y spełnić. A inquantum by która z nas osoba, przepomniawszy albo zaniedbawszy tego listu naszego ugodliwego zapisu, onego w którym kolwiek punkcie, klauzule y paragrafie sama przez się, lub też przez subordynowanego naruszyć ważyła, albo który którego sukcessor nasz nie zachował y nie wypełnił w tym liście dołożonego punktu y condycyi, tedy za każdym naruszeniem, podług ważności w samey rzeczy, pretendującemu vadium ma zapłacić. O co daemy moc y pozwalamy ieden drugiego ad competens forum pozwać y dekreta otrzymawszy ad efectum przywodzić, a sąd y urząd de iure należyty, tak za stanem naszym, iako y w niestaniu mocen y wolen będzie, vadia pomienione na nas wskazać y rigorem iuris exekwować, a convicta z nas osoba, albo z sukcessorów naszych, iak urzędu o zły sąd, tak y strony o niesłuszny przewod prawa zaoczny turbować y pozywać actoream partem nie ma, y po nas następujący successores nie maia y nie będą mogli wiecznymi czasy. Y na to ia Giedeon Szumlański—archimandryta Miński Wozniesieński y ś. Ducha y ia Jan Jurewicz Sawgin—kanonik Smoleński, dziekan y pleban Miński daemy ten list nasz ugodliwy wieczysty zapis wzajemnie ieden drugiemu, pod pieczęciami y z podpisami rąk naszych, tudzież z podpisami rąk w Bodze przewielebnych ii. xx. do tey medyacyi za konsensem naszym deputowanych praelatos y ex altera parte uproszonego i. pana pisarza grodzkiego Mińskiego. Pisan w

Мінску, року тысяч шестсет dziewięćdziesiątego, miesiąca Augusta siódmego dnia. U tego wieczysto ugodliwego dokumentu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też przyiaciół temi wyrażają się słowy: xiądz Giedeon Szumlański—ordinis s. Basilii magni archimandryta y official Miński mp. Symeon Cyprianowicz—protoconsultor z. ś. B. w. starszy Żyrowicki mp. Stefan Martyszkiewicz Buziński—konsultor zakonu ś. Bazylego wielkiego Połocki, archimandryta

mp. Josephus Pietkiewicz—ordinis s. Basilii magni consultor, superior Bytenensis. Jan Jurgewicz Sawgin—kanonik Smoleński, dziekan y pleban Miński mp. Rafał Kostrowicki—pisarz grodzki Miński mp. Który to takowy dokument, przez wyż wyrażonego patrona do akt podany, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych kadencyi Wileńskiej przyięty y wpisany.

1694 г. Іюня 10 дня.

Изъ книги № 37, за 1694 г., л. 737.

96. Охранная грамота короля Яна III, данная Виленскимъ базилианамъ на защиту отъ Лаврентія и жены его Маріанны Моксевичей.

Настоятель Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря Гуторовичъ обратился къ королю Яну III съ жалобой на супруговъ Моксевичей, что они присвоиваютъ себѣ часть монастырскаго имѣнія, доставшагося монастырю отъ Кулей, нападаютъ на крестьянъ и грабятъ ихъ, вырубываютъ лѣсъ, уничтожаютъ пограничные знаки и вообще дѣлаютъ

другія насилія; король Янъ III, считая себя, послѣ Бога, первымъ защитникомъ духовенства, выдаетъ настоящую грамоту Троицкому монастырю, и подѣ зарукой 10000 Литовскихъ копѣ повѣлѣваетъ Моксевичамъ воздержаться на будущее время отъ насилій.

Лѣта отъ naroжєня Сына Божого тысяча шестсотъ девятьдесятъ четвертого, мѣсеца Іюля дванадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестсотъ девятьдесятъ

четвертый обраными, постановившице у суду пленипотентъ панъ Матеушъ Бронецъ, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписати далъ листъ его королевское милости заручный, зъ канцеляріи его королевское милости вынесе-

ный, презъ велебного ксендза Іозефата Гуторовича—старшого и цѣлого конвенту Виленского отцовъ базилиановъ, при церкви святой Троицы будучихъ, на его милость пана Бавринца Моксевича—подстолего Венденского и малжонку одного, который подаючи просилъ насъ суду, абы тотъ листъ его королевское милости заручный былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписать; якожъ мы судъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Jan trzeci, z Bożej łaski król polski etc. Urodzonemu Wawrzyńcowi Moksiewiczowi—podstolemu Wędeńskiemu y małżonce Maryannie Kossakowskiej bywszey Rogińskiej, a teraznieyszey Moksiewiczowej, iako w spółney radzie y namowie będącym osobom, oznaymuemy. Urodzeni y wiernie nam mili! Doniesiona nam iest solenna quaerimonia przez panów rad y urzędników naszych, przy boku naszym residuiących, imieniem wielebного xiedza Jozephata Hutorowicza—starszego y całego konwentu Wileńskiego oyców bazylianów, przy cerkwi świętej Tróycy będących, iż wierność twoja pod praetextem iakiegoś nabytego niesłusznego prawa na część gruntów w Kulowszczyźnie, w wojewodztwie Wileńskim, a w majątności żałujących oyców bazylianów Swiranach po zeszlým urodzonym Janie Marcinowiczu Kulu pozostałych, interesuiąc się tamże do kilku części oycom bazylianom tak po urodzonych Kulach, iako też y po urodz. Stanisławie Ptaszyńskim należących y osobliwie do części metropolitańskiej tamże przy Kulach będącey, wiele gruntów, sianożęci żałującym pozabierałeś y między w

jedno pospuszczawszy niesłusznie sobie przywłaszczył, wycinając co rok szachownice lasami zarosłe, nie tam gdzie by należało, ale według upodobania y iakiegoś uformowanego procederu prawnego: a żebyś y całą conditią mógł osiągnąć sobie różnemi krzywdami, naiazdami, boiem, poddanych zabieraniem, bydła onym y gruntów odeymowaniem, iako ludzi tam mieszkających uciskasz, tak y drugih garnących się od przymowania w Kulach osiadłości, odradzasz, garncarzowi na imie Krzysztophowi, nie dawno w Kulach na pustce Stasiukowszczyźnie alias Walentynowszczyźnie pobudowanemu, na zdrowie odpowiadasz y do dalszego budowania się przeszkodę czynisz, zabierając mu sianożęci do tej pustki należące, a nadto wszystko cały konwent Wileński oyców bazylianów słowy uszczypliwemi despektuiąc, na zdrowie oycy Jana Oleszewskiego—prokuratora konwentu Wileńskiego usadziwszy się, umyśliłeś onego zgładzić z tego świata, zawziawszy ztąd rankor, że się o dobra zakonne zastanawia y bronić onych chce prawnym terminem; na którego, iako też y na zawiadowców y poddanych Swirańskich publiczne odpowiedzi y pochwalki czyniąc, na zdrowie onych czuwasz, w którym niebezpieczeństwie, uciekszy się do nas króla, prosili o list zaręczny, abyśmy, pod protekcią naszą królewską onych wziewszy, zdrowie ich y dobra zakonne od dalszych impetycyi obwarowali y obespeczyli. My tedy król, na instantią panów rad y urzędników naszych, przy boku naszym będących, łaskawie do wniesionej proźby wielebного xiedza Jozephata Hutorowicza—starszego y całego konwentu Wileńskiego oyców bazylianów skłoniwszy, a postrzega-

iąc tego, aby za szczęśliwego panowania naszego nikomu żadne się bezprawie nie-działo, pogotowiu stanu duchownego, których po panu Bogu najwyższemi tu^ż jeste-my obrońcami y protektorami, ten list nasz zaręczny pomienionemu xiędzu Hutorowiczowi—starszemu, y całemu konwentowi oyców bazylianów Wileńskiemu wydać roska-zaliśmy. Którym tak ich samych, iako y dobra zakonne wyżej mianowane, a oso-bliwie oycy Jana Oleszewskiego—prokura-tora konwentu Wileńskiego y po nim na-stępujących prokuratorów w protekcyą na-szą królewską wziawszy, przykazujemy y oraz pod zaręką dziesięciu tysięcy kop groszy litewskich mieć chcemy, abyście wier. wasza sami przez się, braci, krewnych, przyjaciół, czeladź y poddanych swoich su-bordynowane osoby y ni przez kogo insze-go na zdrowie oyców bazylianów Wileń-skich, a osobliwie oycy prokuratora ta-miecznego, zawiadowców y poddanych Swi-rańskich odpowiedzi y pochwały czynić, na zdrowie onych następować, po drogach czuwać, ani iakiego niebezpieczeństwa za-dawać nie wazyli się; także od aggravathey

dalszey tamecznych poddanych Swirańskich, violentii y zabierania onym gruntów y na-iazdu na sianożęć Starinkowszczyznę su-persedowali, pod zaręką wyżej mianowaną y dalszemi paenami, w prawie pospolitym opisanemi. Lecz ieżeli w. w. iakie prae-tensie do oyców bazylianów być usurpu-iecie, tedy nie violenter, ale prawnie z niemi postępować macie. Pisan w kancel-laryi naszej wielkiego xięstwa Litewskie-go, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewię-dziesiąt czwartym, miesiąca Junii dziesią-tego dnia, panowania naszego dwudzieste-go pierwszego roku. У того листу его королевское милости заручного при пе-чати великого князства Литовского под-пись руки ясне освещеного кнежати его милости подканцлерого великого князства Литовского теми словы: Кароль Стани-славъ ксіонже Радивиль—подканцлерій ве-ликого князства Литовского. Который же тотъ листъ его королевское милости за-ручный, за подашемъ онго черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчи-стыхъ принять и уписать.

1695 г. Января 5 дня.

Изъ книги № 38, за 1695 г., л. 411.

97. Квитанціонная записъ отъ Кронскаго монастыря Троцкому подкоморію Укольскому въ полученіи отъ него части долга.

Настоятель Кронскаго монастыря Исаакъ Васинкевичъ выдаетъ настоящую квитанцію Троцкому подкоморію Укольскому въ томъ, что этотъ послѣдній добровольно записалъ Кронскому монастырю 6,900 польскихъ зл., съ условіемъ, что впредь до уплаты завѣщанной суммы, онъ будетъ

уплачивать 0/0; что со времени завѣщанія уже уплачено Кронскому монастырю 4,900 зл. съ 0/0, и остается только получить 2,000 злотыхъ; въ случаѣ нарушенія монастыремъ настоящей квитанціи онъ долженъ уплатить заруки 2,000 злотыхъ и подчиниться выраженнымъ въ ней условіямъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ пятого, мѣсяца Іюня третьяго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ девятьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебный его милость отецъ Исаакій Васинкевичъ—старшій монастырю Кронскаго, закону святаго Базилега великаго, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный, вѣчистый кватацыйный записъ, на рѣчь нижей мененую, вельможному его милости пану Яну Владиславу Укольскому—подкоморому воеводства Троцкого данный, служачій и належачій; который устнымъ своимъ сознаньемъ ствердивши просилъ, абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ былъ, якожь принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Isaak Wasinkiewicz—starszy monasteru Krońskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, ze wszystką bracią moją zakonną, oznajmuję tym moim listem dobrowolnym wieczysto kwitacyinym zapisem o tym: iż co wielmożny imć pan Jan Władysław Ukolski—podkomorzy wojewodztwa Trockiego, zostawszy nam do monasteru Krońskiego winnym pewną summę, to iest, sześć tysięcy dziewięćset złotych polskich, opisał się y obowiązał zapisem swoim przyznany wypłacić tę summę, a do oddania samey summy generalney, tedy kwotę doroczną w każdym roku oddawać, wypłacać na terminach y specifice w tymże zapisie opisaną assekurował się. O czym wszystkim tenże samy zapis przyznany dostateczniey w sobie wyraża. Jakoż takowemu swojemu zapisowi czyniąc dosyć, wielmożny imć pan Ukolski, podkomorzy Trocki, pierwszą ratą samey summy iścizny półtrzecia tysiąca złotych zesłemu nieboszczykowi wielebnemu imci oycu Martinianowi Wołosowiczowi, a

potym powtórnie czterysta złotych nieboszczykowi imci oycu Janusowi Dubińskiemu—starszym Krońskim, antecessorom moim, oprócz kwoty roczney, która zawżdy dochodziła, wypłacił y kwity z oddania na to otrzymał. Po wypłaceniu tedy tych dwóch tysięcy y dziewięciu set złotych iuż nie więcej, ieno cztery tysiące złotych spełna samey realney summy monasterowi naszemu Krońskiemu winney przy imci panu podkomorzym Trockim do tychczas zostawało, od której summy kwota należąca nam dotąd w każdym roku na terminie w dzień nowego-lata, święta rzymskiego dochodziła. A że y teraz wielmożny imć pan podkomorzy Trocki, inhaerendo temuż zapisowi swojemu, znowu na potrzeby monasteru naszego połowę tey summy winney iścizny czterech tysięcy zostały, to iest, dwa tysiące złotych polskich gotowemi pieniędzmi do ręki moich własnych monasterowi naszemu oddał y wypłacił, y iuż nie więcej tylko także dwa tysiące złotych przy imci winnego nam zostało, y od tego ieno iuż quota postanowiona coroczna od imć (aż do oddania samey summy dwóch tysięcy) ma dochodzić; zaczym ia Wasińkiewicz—starszy Kroński, imieniem całego monasteru z oddania tych dwóch tysięcy złotych wielmożnego imci pana podkomorzego Trockiego y successorów imci wiecznemi czasy kwitując, żadnego sobie, monasterowi naszemu, ani też następcom y braci zakonney monasteru Krońskiego, po nas następującym, prawa, przystępu y odezwu do samego imci pana podkomorzego, successorów imci, ani też majątności imci, nazwaney Poporcie alias Podole, w wojewodztwie Trockim leżącej, a pod tę summę zapisem przyznany nam poddaney, nie zostawujemy y mieć nie powinni będziemy, (excepto iednak dwóch

tysięcy złotych, reszty samey summy y kwoty od niey nam należącey). A to wszystko pod zaręką dwóch tysięcy złotych, o którą zarękę daię wolność pozwać siebie y następców moich o tę summę imć pana podkomorzego y successorów imści, turbuiących, do wszelakiego sądu y urzędu ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, assorskiego y kapturowego, w który kolwiek termin y powiat rokiem zawitym statutowym, a sąd y urząd kożdy, przed który się ta sprawa wytoczy, tak w staniu, iako y w niestaniu naszym, a po mnie następcy moiego zarękę wyżej mianowaną wskazać y na wszelkich dobrach monasteru Krońskiego mocną odprawę udzielać, y od impetieie prawney imci pana podkomorzego y successorów imści uwolnić mocen będzie. A my sądu mieniać o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa do żadnego sądu pociągać nie mamy, pod tąż zaręką wyżej mianowaną. A y po zapłaceniu tey zaręki tyle razy, ile tego potrzeba będzie, przecie ten list kwitacyiny przy zupełney mocy zostawać ma wiecznemi czasy. Y na tom dał ten mój list kwitacyiny wieczysty zapis z podpisem ręki moiey y pod pieczęcią, także z podpisami rąk y pieczęciami ichmościów panów pieczętarzów, odemnie podług prawa uproszonych. Pisan w Poporciach, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt piątego, miesiąca Januarii piątego dnia. У того листу добровольного, вѣчистого, квитицыйнаго запису при печатехъ подпись рукъ теми словы: Isaak Wasińkiewicz—starszy monasteru Krońskiego zakonu reguły świętego Bazylego wielkiego mp. Leontius Gruszkowski—zakonnik Kroński. Według prawa proszony pieczętarz ustnie G. K. Bokum G. M. wielkiego xięstwa Litewskiego. Podług prawa ustnie proszony pieczętarz rę-

ka moia podpisuje Dominik Masalski—skarbnik Wolkowyski. Podlug prawa oczewisto proszony pieczętarz od imci oycа Wasinkiewicza—starszego monasteru Krońskiego, do tego listu kwitacyinego zapisu podpisuje się Marcyan Pohoski—regent wojewodztwa Trockiego. Который же тотъ листъ добровольный, вѣчистый, квитацыйный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верхумененую, есть до книгъ головныхъ трибунальных справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1695 г. Юня 6 дня.

Изъ книги № 38, за 1695 г., л. 996.

98. Угодно-квитацiонная записъ Виленскаго Троицкаго монастыря, данная Венденскому подчашему Моксевичу по дѣлу о прекращенiи поземельныхъ споровъ.

Между Виленскимъ Св.-Троицкимъ монастыремъ и помѣщиками Моксевичами возникъ споръ о границахъ двухъ неравныхъ частей имѣнiя Кули, изъ которыхъ меньшая часть была въ вѣдѣнiи Моксевичей, а большая—монастыря; послѣ продолжительнаго процесса о поземельномъ захватѣ,

разбояхъ, насилiяхъ и угрозахъ, обѣ спорящiя стороны при содѣйствiи прiятелей окончили это дѣло полюбовно, въ чемъ монастырь и выдаетъ настоящую квитацiю подъ зарукой 1000 зл. въ случаѣ нарушенiя этой квитацiи.

Лѣта отъ нароженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесять пятого, мѣсеца Юля тридцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешнiй тысяча шестьсотъ девятьдесять пятый обраными, постановившисе очевиство у суду въ Богу велебный его милость ксендзъ Януарiй Огурцевичъ — старшiй монастыря светое Троицы Виленскаго рекгулы светого Базилега великого, кумъ ассистенцiа усихъ въ Богу велебныхъ отцовъ базилиановъ монастыря тогожъ свя-

той Троицы Виленскаго, на сесь часъ подъ его милости старшенствомъ будучихъ, не только своимъ и цѣлого конвенту, венцъ и вельможного въ Богу превелебного его милости ксендза Марциана Михала Бялосора—епископа Пинскаго и Туровскаго, архимандриты Виленскаго, на тотъ часъ въ тыхъ краяхъ не будучого, именемъ, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ добровольный, вѣчисто угодливый квитацiйный записъ на речъ въ немъ ниже выражоную, его милости пану Вавринцу Моксевичу—подстолему Венденскому данный и належачiй. Который уст-

НЫМЪ И ОЧЕВИСТЫМЪ СВОИМЪ СОЗНАНЬЕМЪ СТВЕРДИВШИ, ПРОСИЛЪ НАСЪ СУДУ, АБЫ ТОТЪ ЛИСТЪ ДОБРОВОЛЬНЫЙ, ВЪЧЕСТО УГОДЛИВЫЙ ЗАПИСЬ БЫЛЪ ДО КНИГЪ ГОЛОВНЫХЪ ТРИБУНАЛЬНЫХЪ СПРАВЪ ВЪЧИСТЫХЪ ПРИНЯТЬ И УПИСАНЪ.

Ja xiądz January Ohurcewicz—starszy monastyra świętey Trócy Wileńskiego, reguły świętego Bazylego wielkiego, cum assistentia wszystkich w Bogu wielbnych oyców bazylianów monastyra tegoż świętey Trócy Wileńskiego, na ten czas pod moim starszeństwem będących, nie tylko swoim y całego konwentu, więc y wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiądza Marciana Michała Białozora—episkopa Pińskiego y Turowskiego, archimandryty Wileńskiego, na tenczas w tych krajach niebędącego, imieniem ręcząc y obowiązując, czynię wiadomo y iawnno wyznawam tym listem dobrowolnym, wieczysto ugodliwym kwitacyinym zapisem, komu by o tym terazniejszego y potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż co pierwiey z zeszłym imci panem Krzysztofem Moksiewiczem y panią małżonką imci ieymosć panią Katarzyną Sablińską Moksiewiczową, antecessorowie nasi oycowie bazylianie, przy świętey Trócy cerkwi Wileńskiej residuiące, osobliwie wielmożny imć xiądz Marcian Białozor—episkop Piński y Turowski, archimandryta Wileński, a potym z imci panem Wawrzyncem Moksiewiczem—podstolim Wendeńskim, my sami y w Bogu wielbny imć xiądz archimandryta Wileński, mieniać o niesłuszne gruntów Kulowskich y Swirańskich, w wojewodztwie Wileńskim leżących, przez imci pana Moksiewicza zabranie y onych sobie przywłaszczenie, mnieyszą od nas część Kulowszczyzny mając, większey pretendo-

wanie, w różnych kapturowych, podkomorskich, trybunalskich y assessorskich sądach prawem czyniliśmy, do tego o różne krzywdy potoczne, wiołentie, gwałty, boie w żałobach, gdziekolwiek zanesionych, procesach wyrażone popełnienie, dekretami y przewodami prawnymi aggrawowanie, processa pozanosiwszy, prawem czynić usiłowaliśmy. Więc gdy za włożeniem się ichmościów panów przyiaciół naszych, z obudwu stron użytych, interpositi przyszło nam nie podług dekretu podkomorskiego przez imci pana Krzysztofa Moksiewicza y panią małżonkę imci na nas w niestaniu otrzymanego y innego procederu prawnego, ale słusznemi tych że ichmość panów przyiaciół naszych konwentować się, namowionemi conditiami y na tym przestać, że iako przedtym antecessorowie nasi byli Kulowszczyzny possessorami, tak y teraz przy teyże possessyi swoiey części y miedzach, szachownicach y ograniczeniach zostawać, iako o tym y wzajemna kwitacia, od imci pana Moksiewicza nam dana, w sobie opiewa, zaczym nie wchodząc w dalsze terminy prawne y nie obciążając sumnienia z obudwu stron przez przysięgi, to co komu z gruntów należało, dostatecznie śmy się z sobą pomiarkowali y iako my przy częściach gruntu w Kulowszczyźnie według praw nam służących, tak imć pan Moksiewicz maiętności Kulów, Duynów nazwaney, mamy być possessorami. Do czego wszystkie pretensie nasze umarzając, wyż rzeczone protestacie, ieneralskie relacie, zapozwy, dekreta z listem iego królewskiej mości zaręcznym y wszytek od mała do wiela uroszczony proceder prawny o żadną najmnieyszą rzecz samym sobie y successorom naszym do Kulowszczyzny Duynowa, którego zdawna antecessorowie imci pana

Moksiewiczza byli dzierżącemi, a po ichmość sam imć został possessorem, nie zachowując pretensy, imieniem swoim, braci moiey zakonney y oraz wielmożego, w Bogu przewielebnego imci xiędza Białozora—episkopa Pińskiego, Turowskiego, archimandryty Wileńskiego, na wieczne potomne czasy, równo z datą tego swojego wieczysto-ugodliwego, kwitacyjnego zapisu imci pana Moksiewiczza—podstolego Wendeńskiego, ponieważ imć wzajemnym sposobem y nas od przewodów swoich prawnych uwolnił, kwituie; do gruntów, lasów, sianozęci y wszystkich należytości, do majątności imci pana Moksiewiczza Kulow - Duynowa przysłuchających, sobie samemu, konwentowi świętej Trócy y każdemu z osobna żadney najmniejszey należności y salwy nie zachowuję y w niedotrzymaniu iakiego kolwiek tej ugody punktu zaręki na siebie samego y konwent świętej Trócy reguły świętego Bazylego wielkiego tysiąc złotych polskich zakładam. O którą zarękę, szkody, nakłady y w czym kolwiek temu zapisowi dość nieuczynienie daię wolność y pozwalam samego siebie, konwent świętej Trócy Wileńskiej, successorów moich do każdego sądu y prawa urzędu grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, iego królewskiey mości zadwornego assessorskiego, a podczas interregnum kapturowego, w który chcąc sądenia termin, wojewodztwa y powiatu, rokiem zawitym, nakrótszym, pozwem pozwać, gdzie ia sam, a po mnie successorowie moi starsi Wileńscy y cały konwent, będąc pozwanymi, bez żadnych zwłok, dylacyi y excepcyi prawnych y rozumem ludzkim wynaydzionych usprawiedliwić się, zarękę zapłacić y wszystkie szkody, nakłady prawne ex nunc nagrodzić. Także ieśli by wielmożny imć xiądz Biało-

zor, abo successorowie imci, lubo kto inszy tę ugodę wzruszać y trudność w czym kolwiek czynić, abo do gruntów, uroczysszcz y szachownic różnych do Kulow-Duynowa imci panu Moksiewiczowi należących, interes słać usiłował, u wszelkiego sądu y prawa zastępować, oczyszczać, ochraniać y ewinkować tyle razy, ile tego potrzeba ukazowała, powinien będę, a po mnie starsi successorowie moi y cały conwent świętej Trócy mam y mają; a y po zaplaceniu zaręki, by y nie poiednokrotnie, przecie ten mój list dobrowolny wieczysto-kwitacyjny zapis przy zupełney mocy y walorze wiecznie zostawać ma. Y na tom dał ten mój list dobrowolny wieczysto-ugodliwy, kwitacyjny, prawnie sprawiony zapis, z podpisami ręki swey y z podpisami rąk ichmość panów pieczętarzów, ode mnie y od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc... dziewiędziesiąt piątym, miesiąca Junia szóstego dnia. У того листу добровольного, вѣчного запису при печатѣхъ подпись рукъ тими словы: Januarius Ohurcewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy monastyrza Wileńskiego świętej Trócy, imieniem swoim y imieniem całego konwentu do tego zapisu ręką własną podpisuję się. Ustnie y oczewisto proszony według prawa pieczętarz podpisuję się Theofil Kołodzieżyński—skarbnik Czernihowski. Ustnie y oczewisto proszony do tego zapisu kwitacyjnego pieczętarz od wielebnego w Bogu imci xiędza Januaryusza Ohurcewicza zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego monastyrza Wileńskiego świętej Trócy imieniem imci y całego konwentu proszony Jan Michał z Chrzanowa Chrzanowski—czesznik powiatu Lidzkiego mp. Proszony według prawa pieczętarz do tej kwitaciy podpisuję się Kazi-

mierz Kozakiewicz mр. Который тотъ листъ, добровольный, вѣчистый, угодливый квити- таційный записъ, за очевиднымъ и устнымъ оною черезъ особу верху мененую при- знаньемъ, есть до книгъ головныхъ три- бунальныхъ принять и уписанъ.

1695 г. Юля 18 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г., л. 1055.

99. Квитанціонно-изрекательная записъ отъ настоятельницы Виленскаго св.-Тро-ицкаго монастыря Осипу Стецкевичу въ полученіи отъ него 1000 р.

Настоятельница женскаго Свято-Троицкаго мо-настыря Констанція Студницкая отъ имени всего монастыря выдаетъ настоящую квитанцію Осипу Стецкевичу въ томъ, что племянница его, Ева Стец-

кевичовна, вступивши въ монастырь, получила отъ своего дяди 1000 р. и движимое имущество, причитавшееся на ея долю послѣ смерти брата.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Julii dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanowszy u sądu wielebna ieymć panna Konstancya Studnicka—zakonnica zakonu świętego Bazylego wielkiego, starsza na tenczas będąca konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy będącego, y inne panny tegoż conwentu list swój dobrowolny wieczysto-kwitacyiny zrzeszony zapis na rzecz w nim niżej pomienioną iego mości panu Józephowi Steckiewiczowi y pani małżonce iego mości ieymość pani Katharzynie Rogińskiej Józephowej Talwoyszowej Steckiewiczowej dany y służący przyznali; który to zapis ustnym przyznaniem swym stwierdziw-

szy, prosili nas sądu, aby ze wszystką w nim opisaną rzeczą do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany był; iakoż przyiowszy a wpisuiąc w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Konstancia Studnicka—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy będącego, y my wszyscy zakonnice tegoż konwentu czyniemy wiadomo y zeznawamy na siebie tym naszym listem, dobrowolnym zrzeszonym kwitacyinym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało terazniejszego wieku ludziom y napotym będącym: iż co z woli Boskiej y natchnienia Ducha świętego wstępuie do zakonu naszego ieymć panna Ewa Talwoyszówna Steckiewiczówna, a iego mość pan Józeph Talwoysz Steckiewicz, iako brat rodzony zeszłego z tego

świata imci pana Kazimierza Talwoysza Steckiewicza, a stry ieymści panny Ewy Steckiewiczowny, dosyć czyniąc ostatniey woli testamentowey pomienionego zeszłego imści pana rodzzonego swego y z miłości swoiey stryioyskiej oddał do nas y konwentu naszego tysiąc złotych polskich y ruchomość, które pieniądze z ruchomością my odebrawszy, według rejestru z podpisem rąk ichmościów wiecznemi czasy imści pana Józepa Steckiewicza y panią małżonkę iegomości ieymość panią Katharzynę Rogińską z takowego dosyć uczynienia kwituiemy, zrzekając się ze wszelkich dóbr oyczystych, macierzystych, spadkowych, kupnych, summ pieniężnych, gdzie kolwiek y u kogo kolwiek będących y o żadną rzecz namnieyszą ichmościów nie mamy turbować, do żadnego sądu y prawa pozywać, pod zaręką według ważności summy tysiąca złotych, o które naruszenie w naymnieyszym punkcie y paragrafie tego listu zapisu kwitacynego zrzeczonego, daimy moc y pozwalamy samych siebie y cały konwent nasz pozwem pozwać y zakazem zakazać do sądu głównego trybunalnego, ziemskiego, grodzkiego, marszałkowskiego, zadwor-nego assessorskiego, a podczas interregnum y do sądu kapturowego, w który chcąc powiat y wojewodztwo, terminem statutowym y niestatutowym; a my sądu o zły wskaz, a stronie o zły przewód prawa nie mamy niwczym być sprzeciwными, ale pod wszelakie paeny prawne mamy podlegać y we wszystkim się usprawiedliwić. A dla lepszey pewności daimy ten nasz list kwi-

tacyiny zrzeczony zapis, z podpisem rąk naszych y pod pieczęcią naszą klasztorną y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, dnia ośmnastego Julii, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewiędziesiąt piątego. U tego zapisu wieczysto kwitacynego zrzeczonego, przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Konstancya Studnicka—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Benedykta Ohurcewiczowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Katharzyna Piotrowska—zakonu świętego Bazylego wielkiego, wikaria konwentu Wileńskiego ręką swą. Teresa Dzierzkowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Apollinara Horainowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego listu, zapisu kwitacynego zrzeczonego, od ieymość panny Konstancyi Studnickiej—zakonnicy zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszey nateczas będącey konwentu Wileńskiego świętey Tróycy, y od całego konwentu Wileńskiego ichmościów ręką moją podpisuję Kazimierz Jan z Roginicz Rogiński. Podług prawa proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacynego od osób wysz mianowanych podpisuję się Matheusz Stanisław Broniec—strażnik wojewodztwa Wileńskiego. Który to dobrowolny wieczysto-kwitacyiny zrzeczony zapis, za zeznaniem onego przez osoby wysz mianowane, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1697 г. Мая 5 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г., л. 519.

100. Реестръ имущества Мерецкой Кирдѣевской церкви, принятаго Виленскимъ протоіеремъ Владиславомъ Сушицкимъ.

Вслѣдствіе преклонныхъ лѣтъ Мерецкаго священника отца Василевскаго, а ровно и отдачи въ арендное содержаніе церковнаго имѣнія, былъ назначенъ Кіевскимъ митрополитомъ Леонѣмъ Заленскимъ особый депутатъ, Виленскій протопопъ Бобръ, для составленія описи церковнаго имущества. Въ церкви этой найдена была въ цѣлости довольно богатая церковная утварь, пожертвованная Кир-

дѣями,—серебряная посуда, бархатныя облаченія, и оправленные въ серебро книги; колоколовъ не было, а самая церковь находилась уже въ запущеніи. Послѣ протопопа Бобра ѣздилъ въ Мерець еще другой протопопъ Сушицкій, который принялъ движимость этой церкви и передалъ ее митрополиту Заленскому, который и выдалъ по сему случаю квитанцію.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósme-go, miesiąca Junii wtórego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy wyż pisany obranemi, personaliter stanowszy u sądu patron pan Michał Bohdanowicz, opowiadał, pokładał przy samymoryginalie y ten ekstrakt rejestru alias kwitacji od imci xiędza Władysława Suszyckiego — protopopy Wileńskiego, Mścibowskiego, Wileńskiego prezbitera, przed sądem konsystorskim metropolii Wileńskiej przyznany, w sposób przenosu na rzecz w nim niżej mianowaną, imci panu Janowi Michałowi z Chrzanowa Chrzanowskiemu — czesznikowi Lidzkiemu, dany y należący, który podając do akt prosił, aby do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych był przyjęty y wpisany; który przyiowski a wpisując ad acta ad verbum de verbo tak się w sobie ma:

Przed sądem consistoriskim metropolitańskim Wileńskim personaliter stanowszy w Bogu wielebny imć xiądz Władysław Suszycki—protopopa Wileński, Mścibowski, Wileński prezbiter, opowiadał, pokładał y przyznał registr, alias kwitacyą z odebrania aparatów cerkwi Mereckiey Kierdeiowskiey, samey cerkwie, folwarku, gruntów, iako to ten registr szerzey w sobie wyraża, dany, służący y należący imci panu Janowi Michałowi z Chrzanowa Chrzanowskiemu—czesznikowi Lidzkiemu, który ustnym przyznaniem swym in praesentia samego iasnie wielmożnego w Bogu najprzewielebniejszego imci xiędza Leona z Szłubic Załęskiego—arcybiskupa, metropolii wszytkiey Rusi arcypasterza, stwierdziwszy ad acta xiąg metropolitańskich Wileńskich w te słowa pisany, podał: Registr spisania aparatów cerkwie Mereckiey Kierdeiowskiey. Za ziachaniem moim protopopińskim Wileńskim we władzy do tych czas oyc

Jana Wasilewskiego — prezbitera Mereckiego będącey, który w szędziwości lat zostaiąc kapłańskiey powinności dość czynić niemógł, dla tego do rąk moich odebrawszy in praesentia imci pana Chrzanowskiego, czesznika Lidzkiego, iako dzieżącego maiętności Merecza, w wojewodztwie Wileńskim leżącey, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, miesiąca Februarii dziewiętnastego dnia, weryfikowanych y przy imci zostawionych: Skrzynka z apparatus biała, kielich srebrny, we śródku złocisty, z herbem ichmościów panów Kierdeiów, patyna srebrna nie mająca pozłoty, gwiazda srebrna bez pozłoty, łyżeczka srebrna we śródku złocista, ewangelia drukowana ruska w axamit czerwony y we srebro oprawna, także herbowna, krzyż srebrny daty pod rokiem tysiąc sześćset dziewiędziesiątym, miesiąca Maia piętnastego dnia, herbowny, ryza axamitna czerwona z połą y dwiema manipularzami tegoż koloru examitnego, antepedium poławatne w przążki z galonem srebrnym, alba iedna, towaliń dwie, velum białe w kwiaty, drugie velum czarne stare, velum trzecie ze srebra czepcowate, velum czwarte płóciennie iedwabiem szyte, półka płócienna iedwabiem szyta, dzwonek małeńki, antimins podróżny Sielawiński, korporał ieden stary, mirnica cynowa w cerkwi, ryza żałobna ztruchlała z kołnierzem adamaszkowym karmazynowym, antepedium małe atlasu białego stare iedwabiem y złotem szyte, lichtarzów drewnianych dwa starych z wierzchami mosiężnemi, lichtarzów dwa wielkich przed ołtarzem stojących, obrus ieden stary na ołtarzu będący. Xiegi cerkiewne ruskie: Trefoloy wielki, postyla ruska, testament ruski, służebnik, achta y wielki podarty ieymości po-

darty stary, kopia funduszu tey cerkwie y protestacya. Cerkiew sama zruynowana stara, naprawy potrzebująca, wielce okna potłuczone, okiennica iedna, wszedszy do cerkwi po lewey stronie, druga w cerkwi, drzwi z zamkiem wnętrznym z kluczem y klamką; sklepów dwa, ieden po prawey ręce wszedszy do cerkwi, w którym w Bogu zesłych ichmciów panów Kierdeiów (ciała) leżą; drzwi do niego zepsowane stare; drugi sklep po lewey stronie drzwi nie mający, posadzka zielona zruynowana y potłuczona, chór bez schodów. Plebania: izba czarna z oknami szklannemi, w drzewo opravione, z piecem czarnym, stół, ławy, przy piekarni sień słomą kryta, drzwi u piekarni z klamką żelazną; świreń z zasiekami słomą kryty, z zaszczepką żelazną, drzwi na biegunach; browar z łaznią, w łazni drzwi z zaszczepką żelazną y z proboiem, przy tymże browarze izdebka z sieńmi słomą kryta, chlewna, bydło y chlewek mały, przy nim gumno słomą kryte, wrota z zamkiem drewnianym, przepłotów sześć z podpierciami starych. Metryki szlubów, iako y chrzstów, nie znalazłem nic więcej nad to. Do którego ręką moją podpisuję się. Działo się w Mereczu, ut supra anno et mense. U tego rejestru podpis ręki w te słowa: xiądz Jan Bobr, protopopa Wileński, prezbyter świętego Mikołaja w Wilnie. A przypisek u tego rejestru ręką własną tegoż imości xiędza Bobra w te słowa: Klucze od cerkwie, iako od skrzynki, w której apparatus złożony, zostały przy mnie. A to się działo y spisało in praesentia samego oycy Jana Wasilewskiego — bywszego prezbitera cerkwie uniat-skiey Mereckiey. Benevole te wyż mianowane apparatusa są oddane władzy iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity wszytkiey Rusi. Przy której cerkwie dzwonów

nie masz. A na drugiej stronie kwitacya w te słowa: Anno tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmego, miesiąca Maii piątego dnia. Czynie wiadomo tym moim kwitacynym piśmem, iż za wolą iasnie wielmożnego iegomości xiędza Szlubic Załęskiego—metropolity wszytkiej Rusi, arcypasterza y dobrodzieia mego, ia niżej na podpisie mianowany, według tego rejestru antecessora mego zeszłego z tego świata imci xiędza Jana Bobra — protopopy Wileńskiego ziachałem do maiętności Merecza Kierdieiowskiego, w Wileńskim wojewodztwie leżącey, w zastawie będącey u iegomości pana Jana Michała Chrzanowskiego—czesznika Lidzkiego, dla odebrania srebra, aparatów, plebanii y gruntów, do niey należących, według którego to rejestru in toto odebrałem to wszystko, co iest specificatum, z czego kwituie, y iuż kapituła Wileńska o to z imcią trudnić ma. A iż było snopowe za rok tysiąc cześćset dziewiędziesiąt szósty, tedy za chorobą y ślepotą wielebnego oycy Jana Wasilewskiego na iegoż prowizią wyszło; do czego się dla lepszey wiary podpisuję. Działo się w Mereczu, roku y dnia y miesiąca wyżej pisanego. U tey kwitacyi podpis ręki imci xiędza protopopy Wileńskiego w te słowa: xiądz Władysław Suszycki — protopopa Wileński, Mścibowski, Wileński prezbiter. A confirmacia u tego rejestru alias kwitacyi iasnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity wszytkiej Rusi w te słowa: Ten registr, że przewielebny ociec protopreswiter Wileński, wyżej pod-

pisany, z władze naszej ziachawszy in fundum cerkwie Mereckiej Kierdieiowskiej spisał y podług niego ad conservationem meliorem et dispositionem tak nostram ac si pastorem, iako należącego collatora wszytkie mobilia cerkiewne tu do katedry Wileńskiej metropolitańskiej świętey Przeczystey zabrał, tym podpisem moim testor et affirmo. Pisan w pałacu metropolitańskim Wileńskim, anno tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, die dwudziestego pierwszego Maii iuxta novum. Leon Szlubic Załęski—archiepiscopus metropolita Kiioviensis, Haliciensis totiusque Russiae. Który to registr alias kwitacyą za przyznaniem oczewistym przez osobę wyż mianowaną, iest do xiąg konsistoryjnych metropolitańskich Wileńskich przyięty y wpisany, z których y ten ekstrakt pod pieczęcią metropolitańską, z podpisem ręki pisarskiej imci panu Janowi Michałowi z Chrzanowa Chrzanowskiemu—czesznikowi powiatu Lidzkiego, iest wydan. Pisan w konsistorze metropolitańskim Wileńskim. U tego ekstraktu przy pieczęci metropolitańskiej podpis ręki pisarskiej temi słowy: Ex libris officii consistorii metropolitani extraditum et sigillo eiusdem officii communitum. Franciscus Casimirus Rymonowicz—officii consistorialis metropolitani assumptus, iurisdictionis vero ratus notarius. Który to ekstrakt, za podaniem onego w sposób przenosu, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1697 г. Августа 19 дня.

Изъ книги № 40, 1696—1697 г., л. 642.

101. Ремиссійный декретъ каптуроваго суда по дѣлу между Сурожами и Виленскими св.-Троицкими базиліанами о захватѣ первыми грунтовъ и разныхъ насиліяхъ.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шесть сотъ девятьдесятъ семого, мѣсеца Августа девятнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными каптуровыми воеводства Виленского, по смерти наяснѣйшого короля его милости Яна третьего на сеймику антеконвокаційнымъ згодне обраными, кгда съ порядку реестрового ку суженью припала справа ей милости пани Маріанны Станкевичовны, Миколаевой Сурожовой, его милости пана Михала Сурожа, сына ей милости и пани малжонки его милости, пани Еуфрозины Войнюшовны Михаловой Сурожовой, также ей милости пани Кристины Шимановичовны, Станиславовой Суражовой и пановъ сыновъ ей милости, ихъ милости пановъ Казимера и пани малжонки его милости (и сыновъ ихъ) Андрея, Петра, Яна и Якуба Сурожовъ, особливе его милости пана Андрея Сурожа, его милости пана Яна Фронцкевича Сурожа—коморника Мстиславского, его милости пана Яна Саваневского и пана Симона Юдзевича, яко поссессоровъ маетности, названой Войчанъ, въ воеводствѣ Виленскомъ лежащей, зъ въ Богу велебнымъ его милостью ксендзомъ Януарымъ Огурцевичомъ—старшимъ

закону светого Базылего великого, монастыра церкви светой Троицы въ Вильни будучого, зъ его милостью ксендзомъ Яномъ Олешевскимъ и его милостью ксендзомъ Адрианомъ Фабрицымъ и всеми ихъ милостями ксенжою базиліанами тогожъ монастыра, за позволомъ у речи ниже мененой вынесенымъ, по взятыю одъ обжалованныхъ ихъ милостей ксенжи базиліановъ Виленскихъ на дню тринадцатомъ, мѣсеца Августа, на пленипотента и по приданью нашомъ ихъ милостей, пана Стефана Авдыцкого, потомъ на дню чотырнадцатомъ тогожъ мѣсеца Августа на копію зъ позву презъ тыхъже позванныхъ особъ; а противнымъ способомъ зъ другого впису ихъ милости ксенжи базиліановъ Виленскихъ зъ поменеными ихъ милостями паны Сурожами учиненымъ, по взятыю одъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ на дню шестнадцатомъ мѣсеца Августа на копію зъ позву, а потомъ одъ тыхъже ихъ милостей пановъ Сурожовъ на дню семнадцатомъ мѣсеца Августа и на копію зъ протестацій и поданью зъ обудвохъ сторонъ тыхъ копій по зашлыхъ odkладахъ, и декретахъ нашихъ. До которое справы за приволашемъ черезъ енерала сторонъ

до права одъ акторовъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ патронъ ихъ милостей панъ Юрей Войткевичъ, а одъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ такожь патронъ, одъ насъ суду приданный, панъ Стефанъ Авдыцкій, очевисто становили, и кгда патронъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ, такъ поданого очевисто въ руки тутъ у Вильни ихъ милостью ксенжи базилианомъ Виленскимъ черезъ енерала Яна Якгвиловича позву признаньемъ оногo очевистымъ передъ его милостью паномъ писаромъ земскимъ Виленскимъ и кола судовъ нашихъ учиненымъ, яко тежь и термину той sprawy припалого декретами суду нашего одкладовыми слушне, правне доведши, кгда за жалобою ихъ милостей пановъ Сурожовъ о найстве на кгрунтъ ихъ милостей названный Кгайе на пескахъ черезъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ кгвалтомъ, о роскиданье корчмы и забранье дерева, о похвалку и иные претенсіе, въ жалобѣ позовной выражонные, патронъ ихъ милостей процедовать и росправоватъ се хотѣлъ; тогды одъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ патронъ ихъ милостей панъ Авдыцкій отозвавшисе вносилъ то: ижъ акторовъ моихъ есть подписанъ вписъ въ реестрахъ судовъ вашмостей зъ ихъ милости паны Сурожами, зачимъ приволанья и зъ того впису у насъ суду просилъ. Якожь за приволаньемъ черезъ енерала сторонъ до росправы, тотъ же патронъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ панъ Авдыцкій очевисто становилъ, а оразъ поданого и положоного на маетности ихъ милостей пановъ Сурожовъ, названой Войчаны въ воеводствѣ Виленскомъ лежащей, позву признаньемъ енеральскимъ правне

учиненымъ доведши, жалобу акторовъ своихъ пропоновать хотѣлъ. Одъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ патронъ ихъ милостей отозвавшисе вносилъ то, ижъ акторы мои готови skutочную росправу за позвомъ своимъ зъ ихъ милостью ксенжою базилианами Виленскими принять, а за жалобою ксенжи базилиановъ Виленскихъ тутъ у суду вашмостей тая справа форумъ яко о границу и о кгрунта агитуючая мѣть не можетъ; а до того и позовъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ неслушный, бо въ немъ имя ей милости пани Сурожовой не таковое есть, яко отцове написали, мѣнечи Катериною, але Кристиною называется. За чимъ водле права статутowego позву за неслушный узнанья, а зъ акторату ихъ милостей пановъ Сурожовъ тутъ у суду нашего процедовать и росправоватъсе наказанья у насъ суду просилъ. А умоцованный ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ панъ Авдыцкій отозвавшисе вносилъ то: ижъ поневажь ихъ милость панове Сурожове въ своей справѣ росправоватъсе у суду вашмостей хочуть, а чемужь на жалобу акторовъ моихъ мѣнять быть позовъ неслушный, которого збіянье у суду вашмости уходитъ не можетъ, звлаща кгда ихъ милость акторату своего неодступуючи, на жалобу акторовъ моихъ отповѣдать не хочуть. А поневажь теперъ такъ кгородскіе, яко и земскіе у суду вашмостей о субселія завертаются, на штожь ихъ милость гдѣ индей эксцыпують форумъ; за чимъ той противной сторонѣ неслушной илляции на сторону ухиленья за позы акторовъ моихъ, за слушного узнанья и далее въ право поступоватъ и росправоватъсе наказанья у насъ суду аффектовалъ. А такъ

мы судъ, въ той справѣ ей милости пани Марьянны Станкевичовны, Миколаевой Сурожовой и его милости пана Михала Сурожа—сына его милости и пани малжонки его милости пани Еуфрозины Войнюшовны Михаловой Сурожовой, такъ же ей милости пани Кристины Шимановичовны Станиславовой Сурожовой и пановъ сыновъ ей милости пановъ Казимера и пани малжонки его милости, Андрея, Петра, Яна и Якуба Сурожовъ, особливе его милость пана Андрея Сурожа, его милости пана Яна Фронцкевича Сурожа, коморника Мстиславского, его милости пана Яна Саваневского и его милости пана Сымона Юдзевича, яко поссесоровъ маенности Войчанъ, въ воеводствѣ Виленскомъ лежащей, зъ въ Богу велебнымъ его милостью ксендзомъ Януарымъ Огурцевичомъ—старшимъ закону светого Базылего великого монастыря церкви святой Троицы, у Вильни будучой, зъ его милостью ксендзомъ Яномъ Олешевскимъ и его милости ксендзомъ Адрианомъ Фабрицымъ и всими ихъ милости ксенжою базиліанами того монастыря, за декретами и одкладами нашими и за жалобами обудвухъ сторонъ до принятъя skutочное росправы, то есть, за жалобою ихъ милостей пановъ Сурожовъ зъ въ Богу велебными ихъ милостями ксенжою базиліанами Виленскими, при церкви святой Троицы мѣшкающими, за вынесеннымъ по ихъ милости повомъ, менечи о неслухное черезъ обжалованныхъ велебныхъ ихъ милостей ксенжи базиліановъ Виленскихъ, маючи добра свое земскіе, въ воеводствѣ Виленскомъ лежаціе, меновите: маенность Свираны, о границу зъ жалующими именича ихъ милости названого Войчаны, въ воеводствѣ

Виленскомъ лежакого, субъординовавши подданныхъ своихъ помененой маенности Свиранъ, розныхъ лѣтъ, великихъ кривдъ, прикростей, кгвалтовъ, боевъ, експульсій и утеменженья въ забранью кгрунтовъ, лѣсовъ и сѣножатей дѣдичныхъ зъ давныхъ жалуючему належачихъ, чиненье и уставичне привлащаючи кгрунта жалующихъ, о неслухное черезъ обжалованныхъ ихъ милости въ семь року тысеча шестьсотъ девятьдесять семомъ Апрѣля девятьнадцатого дня, зобравши немалую громаду людей, подданныхъ своихъ и инныхъ, приставивши до нихъ урядника своего Криштофа Мелера, зъ рознымъ оружьемъ, до бою належачимъ, зе стрѣлбою огнистою, зъ кіями, шаблями, на власные кгрунта жалующихъ, названные Кгайе на пѣскахъ, кгвалтомъ найстье и тамъ корчмы, де ново будовать зачатой, пороскиданье и дерева забранье, челяди работниковъ, коло корчмы робячихъ, порозганянье, а за взятъемъ о томъ вѣдомости и упоминаньемъ се, пришовши о то, мало и самыхъ на смерть не позабиванье, срукгихъ одповѣди и похвалокъ на здоровье жалующихъ учиненье, зъ тыхъ кгрунтовъ власныхъ жалующихъ зогнанье и о неслухное черезъ тыхъ же обжалованныхъ ихъ милостей отцовъ базиліановъ Виленскихъ, въ семь же року тысеча шестьсотъ девятьдесять семомъ, мѣсеца Юля осьмого дня, зобравши собѣ немалую громаду людей подданныхъ, зъ рознымъ оружьемъ, до бою належачимъ, зъ косами, шаблями, зе стрѣлбою огнистою, до колько десять чоловѣка, на сѣножать власную жалующихъ надъ рѣкою Кецкою аліась Бородая, на томъ же урочищу будучую, кгвалтомъ наѣханье и тамъ зъ мушкетовъ стрѣлянье, той сѣножати ско-

шенъе и заразъ тогожъ часу того сѣна въ сѣнокати зъ травую на возовъ двадцать забранъе и до двора своего Свиранъ запроваженъе и експульси зъ той сѣнокати жалуючимъ учиненъе, шкоды презъ то на злотыхъ осьмдесять жалуючимъ и тогожъ часу повторной срогой одповѣди и похвалки на здоровье жалуючихъ ихъ милости позабіяньемъ на смерть, и помеченой корчмы, если бы будована была, огнемъ спаленьемъ, удѣланъе, затымъ о вины правные и шкоды. А за жалобою въ Богу велебного его милости ксендза Януариуша Огурцевича, — старшого, его милости ксендза Яна Олешевского — прокуратора и его милости ксендза Адриана Фабриціуша и всихъ въ Богу велебныхъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ, рекгулы светого Базылего великого монастыра Виленского, при церкви светой Троицы мѣшкающихъ, зъ ихъ милостями паны Казимеромъ, Петромъ, Яномъ Сурожами, братью рожоною, самыми принципами, зъ докладомъ ей милости пани Катерины Шимановичовны Станиславовой Сурожовой, родительки ихъ милости, яко въ спольной радѣ и намовѣ зъ собою будучими, такъже зъ его милостью паномъ Матеемъ Сурожомъ, менечи о неслухное черезъ ихъ милости пановъ Сурожовъ зъ гнѣву и ранкору ку ихъ милости ксенжи базилиановъ добръ духовныхъ, хвалѣ божой посвенцонныхъ, законови светого Базылего, до церкви светой Троицы монастыру Виленского записанныхъ и фундованныхъ, хотечи оныя собѣ привлещи, а светое мейсце оголотить, розныхъ способовъ вынайдованъе, и одъ немалого часу, што разъ то большъ, въ маетности жалуючихъ названной Свираны, въ воеводствѣ Виленскомъ

лежахой, кгвалтовъ и експесовъ, боевъ, мордерства, находечи не разъ на корчму и млынъ ихъ милости ксенжи базилиановъ, чиненъе, во млынѣ жалуючихъ не чекаючи черги кгвалтомъ собѣ молоть розказыванъе и примушанъе, о неслухное черезъ тыхъ же ихъ милости пановъ Сурожовъ, чинечи до маетности жалуючихъ ихъ милости названной Свиранъ приступъ, розныхъ лѣтъ, мѣсецы и дни, до власныхъ кгрунтовъ и лѣсовъ жалуючихъ, меновитъ при урочищу Мокрины, аліасъ Шлопены, до пуци розными часы вѣзжаючи, ляда и дерева на будынокъ его милости вытинанъе и што разъ за границу стародавную поступуючи, кгрунтовъ немало жалуючимъ безправне, кгвалтомъ забранъе, дерева зъ натесами гранчного повытинанъе; и кгда жалуючіе своей власности боронить хотѣли, на здоровье законниковъ, до маетности Свиранъ зѣзджаючи, срогой одповѣди и похвалки чиненъе, завѣдовцы и подданнымъ тамочнымъ, абы границу выводить не важили се смертью гроженъе, зъ самопалами и ручницами, шаблями, для одстрашенъя одъ границъ, по границахъ хоженъе и погрозокъ, показуючи боязливымъ людемъ стрѣльбу, чиненъе, трунъ за вчасу собѣ на смерть готовить розказыванъе, въ ставку жалуючихъ ихъ милости ксенжи базилиановъ, названомъ Наборовой, кгвалтовнымъ способомъ уставичне находечи розными приправами рыбъ выловенъе и до руины приведенъе и въ томъ на золотыхъ пятьсотъ шкоды учиненъе, и о неслухное черезъ тыхъ же обжалованныхъ ихъ милости въ року прошломъ тысеца шестьсотъ девятьдесять четвертомъ подданныхъ двоухъ жалуючихъ ихъ милости, на имя Видута и Базуля, на добровольной дорогѣ, зъ засадокъ выпавши,

перенятъ и тамъ обухами тыхъ подданныхъ збитъе, змордованъе, рукъ онымъ поперебиванъе, урадника жалующихъ пана Явгкеля, кгда бы на тотъ часъ зъ Мѣдникъ до Свиранъ не ушолъ, мало о смерть неприправенъе. И кгда о тотъ збытокъ и експесъ до суду головного трибунального обжалованные были припозванными, на тотъ часъ съ прозьбою усиленною жалующихъ уведенье, а о забранные кгрунта одъ урочища Мокрыни выѣзду пріятельского назначенье, на который кгда жалующіе для покою сусѣдского позволили, въ року тысяча шестьсотъ девятьдесятъ четвертомъ на томъ кгрунтѣ Мокрыняхъ былъ спольный выѣздъ и на тотъ часъ жалующій отецъ прокураторъ, старожитностью давныхъ межъ и копцовъ на деревьяхъ націосами, а при томъ и документами и пр. такожь свидѣтельствомъ подданныхъ доведши, кгрунтовъ забранныхъ, до Свиранъ належачихъ, за якимъ бы правомъ обжалованные собѣ тые кгрунта привлащали, пыталъ, презъ обжалованныхъ его милости пана Казимера Сурожа и пани матку его милости, на тотъ часъ жадного доводу и документовъ на тые кгрунта непоказанъе; и на показанъе документовъ до недѣль шести упрошенъе се и одроченье, подъ которымъ претекстомъ пріятельского выѣзду презъ лѣтъ двѣ тоєю угодою жалующихъ уведенье, и еще мѣсто верненья забранныхъ кгрунтовъ, кгда жалующіе на Русь до маетности своей Залѣся абсентовалисе, подъ небытность его милости ксендза старшого въ року прошломъ тысяча шестьсотъ девятьдесятъ шостомъ розными часы на урочищу жалующихъ Дубровнахъ надъ ставомъ самымъ Наборовой, мимо старожитное право и посесію жалующихъ, кгвалтовнымъ спосо-

бомъ дерева на будынокъ згодного не мало вытятье и немало лѣсу выпустошенъе и до того урочища Боровой и сѣножатей неслухный приступъ стелючи, надъ самими сѣножатыми и луками жалующихъ, зъ вѣковъ до маетности Свиранъ належачими, корчмы на кгрунтѣ Свиранскомъ будованъе; а за реквизиціею пріятельскою, абы тамъ будовать корчмы не хотѣли, черезъ обжалованныхъ на другій выѣздъ пріятельскій, якобы о тые обадва урочища мѣли восполъ успокоить, взявши, мѣсто успокоенья жалующихъ, дерева въ томъже лѣсѣ на колько копъ вытятье и вжо если бы мѣлъ хто на тое розграниченъе кгрунтовъ и на кгрунтъ Дубровну выѣзджать на забитъе стрѣльбы розной и иного оружа, до бою належачого, приготованъе, одповѣди и похвалки срогой на здоровье жалующихъ позабіяньемъ на смерть удѣланъе, а за прибытьемъ жалующого его милости ксендза старшого зъ Руси, въ семъ року тысяча шестьсотъ девятьдесятъ семомъ, мѣсеца Априля девятнадцатого дня, кгда жалующій его милость ксендзъ старшій, хотечи самъ въ тыхъ границахъ, кгрунтахъ, информовать обжалованую сторону, потомъ иллюминовать на тые кгрунта, о што съ poradку идетъ, самъ зъ отцомъ Яномъ Олешевскимъ и ксендзомъ Фабриціушомъ, законниками тогожь конвенту, зъ маетности Свиранъ выѣхалъ, и за собою колько людей старушкомъ, абы могъ мѣть информацію, ити розказалъ, тамъ же черезъ обжалованныхъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ, маючи пана Петра, роженного брата своего на засадцѣ и шпекгахъ въ корчмѣ жалующихъ мурованой, а постерегши жалующихъ, спокойне безъ жадного оружа ѣдучихъ, высыпавшисе гур-

момъ до кольконадцати чоловіка, зе стрѣльбою огнистою, кіями, шаблями, зъ разнымъ оружьемъ, жалуючихъ ксенжу базиліановъ невинне на добровольной дорозѣ оскоченье, и мимо боязнь божую, не респектуючи на станъ капланскій, зъ набитыхъ кулями стрѣльбъ до ксенжи поодкладывавши курки до боковъ и перси прикладаючи стрѣлять усилованье, шаблями сѣчь хочечи, на контемптъ стану капланского, коло губы ширмованье, словами непристойными диффамованье, подданныхъ старушковъ обухами невинне збитье, змордованье, подданого на имя Базуля сѣкерами руки потовченье и поперебіянье, и черезъ самого его милость пана Казимера Сурожа до того подданного, якъ до пня стрѣлѣнье и мало незабитье, шапки и волосовъ опаленье, урядника жалуючого пана Мелера, кгдабы на коню не умкнулъ, мало шаблями нерозсѣканье, самихъ жалуючихъ контемптомъ и страхомъ набавенье, срогихъ одповѣди и похвалокъ на здоровье самихъ жалуючихъ, урядника и подданныхъ ихъ милости ксенжи базиліановъ Виленскихъ, позабіяньемъ на смерть и корчмы мурованой жалуючихъ огнемъ спаленьемъ удѣланье, и ледво на тотъ часъ отъ смерти у обжалованныхъ ихъ милости

жалуючіе упросили се, затымъ о вси претенсіе, достаточне зъ obu сторонъ въ жалобахъ позовныхъ выражоные, о вины правные и шкoды. Въ которой справѣ зъ очевистой обудвохъ сторонъ контроверсіи, мы судъ за позовомъ велебныхъ ихъ милостей ксенжи базиліановъ Виленскихъ по ихъ милости пановъ Сурожовъ, передъ насъ судъ о рѣчь выжей мененую вынесенной, за слупный и правный узнавши и заразомъ тогожъ часу обудвомъ сторонамъ далей въ право поступовать наказавши, въ дальшомъ поступку правомъ мы судъ форумъ въ той, яко принципалитеръ о дифференціе кгрунтовъ и границу, межи и сѣножати, агитуючой справѣ передъ собою судомъ не узнаваемъ и тую справу такъ зъ акторату ихъ милости пановъ Сурожовъ, яко тежъ зъ акторату ихъ милости ксенжи базиліановъ Виленскихъ, за жалобами обудвохъ сторонъ для принятъя межи сторонами, которымъ обороны правные вцале заховуемъ, skutочное росправы до належного суду и права рокомъ завитымъ симъ декретомъ нашимъ одсылаемъ. Которая справа есть до книгъ головныхъ каптуровыхъ Виленскихъ записана.

1697 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г. л. 335.

102. Фундушовая записъ Николая Песляка Борунской церкви.

Фундаторъ Борунскаго монастыря священникъ Песлякъ дѣлаетъ слѣдующее завѣщаніе: на устройство каменной церкви въ Борунахъ, гдѣ явился чудотворный образъ, и на содержаніе монаховъ записываетъ свое имѣніе, домъ въ Опшянахъ и имѣніе, записанное пфальцъ - графиней Нейбургской; опекунамъ послѣ своей смерти завѣщаетъ сдѣлать подробную опись всего церковнаго имущества и коляторство передать его племяннику;

при церкви викаріемъ назначаетъ римско-католическаго ксендза съ тѣмъ, чтобы въ православные праздники ксендзы, а въ католическіе праздники — уніятскіе монахи не дѣлали другъ другу препятствій; при совершеніи церковныхъ службъ должны быть заведены музыка и органъ. Самъ Песлякъ тоже сдѣлался уніятскимъ священникомъ изъ римско-католиковъ.

Roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Maia szesnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanawszy u sądu pan Paweł Zieńko opowiadał, pokładał y w sposób przenosu, przy samym oryginalu, do akt głównych trybunalnych spraw wieczystych podał ekstrakt z xiąg grodzkich Wileńskich funduszu zeszłego w Bogu z tego świata imci xiędza Mikołaja Piesłaka, fundatora cerkwie Boruńskiej, na rzecz niżej mienioną, pomienionej cerkwi Boruńskiej służący y należący. Który podając do akt prosił nas sądu, aby przyjęty y wpisany był; iakoż przyiawszy a

wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma: Выпись зъ книгъ кгородскихъ справъ вѣчистыхъ воеводства Виленскаго. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ сего, мѣсеца Сентября двадцать второго дня. На врадѣ господарскомъ кгородскомъ Виленскомъ, передо мною Михаломъ Рафаломъ Шумскимъ, подстолими и подвоеводи ми Виленскими, постановивши се очевисто его милость панъ Янъ Песлякъ — коляторъ церкви Борунской, по смерти зошлого зъ того свѣта его милости ксендза Миколая Песляка — фундаментора церкви Борунской, фундушъ оного до актъ кгороду Виленскаго подалъ, просечи, абы былъ принятъ и до книгъ вѣчистыхъ уписанъ. Которого я подвоеводи огледавши и читаного передъ собою вы-

nów, y starszego onych ichmość panowie opiekunowie y synowcowie moi otrzymać mają,—doglądając tego, aby po śmierci mey mszy święte odprawowane były, to iest: w poniedziałek za rzecz-pospolitą, aby ią pan Bóg błogosławił y dopomagał przeciwko wszystkim nieprzyjaciółom oyczyzny naszej, we wtorek za wszystkich dobrodzieiów tego miejsca, tak żywych, iako umarłych, żywym aby pan Bóg stokrotną, a umarłym żywotem wiecznym był nagrodą; we środę za duszę moją y małżonki mey, ieymci paniey Konstancyi Steckiewiczowny Mikołaiowej Pieślakowej, także za duszę rodziców, braci, sióstr, krewnych bliskich y dalekich moich; we czwartek za więźniów, w tureckiey niewoli będących, aby ich pan Bóg przez mszy y przyczynę naświetszey Panny wyswobodzić raczył; w piątek za dusze wszystkich in genere, w czyscu będące; w sobotę za duszy tych, którzy podczas wojny tureckiey pobici są. Drugie mszy codziennie odprawując, maiestat boski błagali za grzechy moje y wysz mianowanych osób, także dobrodzieiów tego miejsca ofiarami swemi. A ten dzień, którego mię pan Naywyższy z tego mizernego świata do chwały swey świętey powołać będzie raczył, w obserwancyey rok po roku wiecznemi czasy, aby tego dnia katafalk był wystawiony, służby y mszy świętych requiálních iak naywięcey odprawowano, ile w ten dzień Boży przy cerkwi Bożey będzie nakarmiono, y onym pieniądźmi według przemożenia, aby pana Boga za duszę moją prosili, ialmużna dana była, mieć chęć. To też waruję tym moim zakonnikom y po nich następującym, aby po zeyściu moim także nabożeństwo rzymskie y greckie, iakie y za mnie fundatora w tey

cerkwi postanowione, z śpiewaniem, muzyką kościelną, na pozytywie graniem, z wystawieniem codziennie naświetszego sakramentu. Jeśli przypadnie święto rzymskie, xieża bazyliani w ten dzień nabożeństwu rzymskiemu, a iesli greckie—tedy ichmość xieża rzymscy także nabożeństwu greckiemu (ale zgodnie, bez żadney sprzeczki, nie czyniąc ohydy temu świętemu miejscu) przeszkadzać nie mają, sumiennie przełożonego y collatorów obowiązuję y na sąd Boży pozywam. Osobliwie waruję y to w potomne czasy każdemu przełożonemu tey cerkwi Bożey y collatorom, aby w te dni y uroczystości, wyżej namienione, gdy się lud pospolity na nabożeństwo do cerkwi zbierać y do Borun ziezdzać będzie, tedy ci przyjeździe z różnemi towarami, każdy iakiey kolwiek kondycyi człowiek, krom żydów, wszelakim towarem handlować y wszelakim przywoznym trunkiem szynkować, bez żadnego datku y targowego do klasztoru, y nikomu dawać nie mają y brać ichmość niepowinni. A żydzi, aby mieli tu w Borunach domy mieć y fundować się y handle prowadzić, tedy tym moim funduszem nie pozwalam wiecznemi czasy. Przy tym waruję to sobie y successorom moim, iż iesli by iaśnie wielmożny iegomość xiaźdz metropolita Kiiowski y całej Rusi, y ichmość xieża bazylianie tą moją ubogą fundacją Boruńską, iako się wyżej namieniło, miasteczkiem y gruntami należącemi, mieli gardzić, mieniać sobie szczupłą y takiego nabożeństwa, według wyżej namienionego punktu, czynić y odprawować te obligi y rewersału dać nie chcieli, tedy ichmość panowie opiekunowie, executor y collatorowie, zniosszy się z sobą, inszy zakon, któryby się takową moją

fundacją konwentował y te obligi wypełniał, fundować wolni y mocni będą. Y na tom dał ten mój wieczysty fundacyiny zapis, z podpisem ręki mey własney y z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, odemnie uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Działo się w Borunach, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siódmego, miesiąca Augusta dwudziestego dnia. Y tego funduszu przy печати подпись рукъ тыми словы: Do tego listu funduszu mego xiądz Mikolay Pieslak ręką swą własną podpisuję. Ustnie proszony pieczętarz od iegomości xiędza Mikolaia Pieslaka—fundatora Boruńskiego, do tego wieczystego funduszu przy pieczęciach Jan Władysław Hromyka—czesznik Oszmiański. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wysz mianowaney Jan Józeph Skrycki. Ustnie proszony pieczętarz od iegomości xiędza Mikolaia Pieslaka—fundatora Boruńskiego, do tego wieczystego fun-

duszu przy pieczęci mey Dominik Markowicz ręką swą. Который же тотъ фундушъ, за поданьемъ одного черезъ верху мененую особу, есть до книгъ кгородскихъ Виленскихъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатью вradoвою и подписомъ руки писарское его милости пану Яну Песляку—коляторови церкви Борунской есть выданъ. Писанъ у Вильни. U tego listu wieczystego fundacynego zapisu extractu, w sposób przenosu do akt podanego, przy pieczęci podpis ręki iegomości pana pisarza grodzkiego Wileńskiego z correctą temi słowy: Янъ Вольскій—войскій, писарь кгородскій Виленскій. Въ небытности его милости пана реента скорыковалъ Тарашкевичъ. Есть у книгахъ. Ктóry ten extract funduszu, за podaniem onego w sposób przenosu przez osobę wysz mianowaną do akt, iest do xiąg trybunalnych spraw wieczystychъ przyięty y wpisany.

1698 г. Іюня 24 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г. л. 848.

103. Реверсальная записъ отъ Кревской старостины Леоноры Марсоновой Виленскому св.-Духовскому монастырю, по поводу принятія ею въ заставу монастырскаго фольварка Войдацишекъ или Ракишекъ (*).

Кревская старостина Леонора Марсонова ссудила св.-Духовскій монастырь деньгами въ количествѣ 15,500 польскихъ злотыхъ на опредѣленный срокъ подъ залогъ монастырскаго фольварка Войдаци-

шекъ или Ракишекъ; условія этой сдѣлки выражены въ обыкновенной юридической формѣ для подобныхъ дѣлъ; назначена также и зарука въ случаѣ неисполненія условій.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw; ziem y powiatów na rok teraz-

nieyszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmy obranemi, stanowszy personaliter ieymosć pani Leonora Ezdorfowna bywsza Danilewiczowa—sędzicowna ziemska Wileńska, teraznieysza Marsonowa—staroscina Krewska, u sądu opowiadała, pokładała list swój

*) *Примѣчаніе.*

1698 г. Іюня 24 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г., л. 841.

Заставная записъ отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Кревской старостинѣ Леонорѣ Марсоновой на фольварокъ Войдацишки или Ракишки.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w

wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok teraznieyszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanowszy

dobrowolny rewersalny zapis na rzecz w nim opisaną, ichmość oycom bazylianom monasteru brackiego Wileńskiego cerkwi świętego Ducha dany, przyznała, prosząc aby do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany był, na wszystką w nim opisaną rzecz, zezwoliwszy ku zapisaniu, podala; iakoż my sąd, przyiowski a wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Leonora Ezdorfowna bywsza Danilewiczowa—sędzicowna ziemska Wileńska, terazniejsza Marsonowa—staroscina Krewska, czynię wiadomo y zeznawam sama na siebie tym moim listem dobrowolnym rewersalnym zapisem, przywodząc do wiadomości każdemu, komu by wiedzieć należało o tym, iż co ia Marsonowna, staroscina Krewska, folwark nazwany Woydaciszki Rakiszki, w wojewodztwie Wileńskim leżący, z dworem, młynem, stawem, pod-

danemi, gruntami y wszystkimi pożytkami y przynależnościami prawem wlewkowym zastawnym, od wielebnego w Bogu imci oycy Piotra Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów cerkwi świętego Ducha monasteru brackiego Wileńskiego religiey greckiey nieunickiey, za sumnę pieniędzy, to jest piętnaście tysięcy y pięćset złotych polskich currenti moneta nabyłem y ten folwark do possessyi moiey zastawney obiołem, na co y list wlewkowy zastawny zapis, we wszystkim prawnie sprawiony, w którym każda rzecz dostatecznie jest opisana y dolożona z warunkami w nim opisanemi, od ichmościów oyców bazylianów monastera brackiego Wileńskiego, na osobę moją wlanemi, otrzymałem y wszystkie sprawy, listy, zapisy zastawne, inwentarze, ograniczenia y kwity, skarbowe, na ten folwark do tąd ichmościom służące, a teraz iuż za

u sądu wielebny ociec imć xiądz Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy monastyr Wileńskiego y wszystkich klasztorów w wielkim xięstwie Litewskim starożytney Rusi zostających zakonu świętego Bazylego przy cerkwi s. Ducha mieszkających, opowiadał, pokładał list dobrowolny wlewkowy zapis, imieniem swoim y wszystkiey braci y zakonników, w tym że monasterze mieszkających, na rzecz w nim niżej pomienioną, wielmożney ieymości pani Leonorze Ezdorfownie bywszey Danilewiczowej, terazniejszey Marsonowej—starosciney Krewskiey, służący y należący przyznał, który to zapis, ustnym przyznaniem swym stwierdziwszy, prosił nas sądu, aby ze wszystką, w nim wyrażoną rzeczą, był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd przyiowski, a wpisując ony w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy monastyr Wileńskiego y wszystkich klasztorów w w. x. Litewskim starożytney Rusi zostających zakonu świę-

tego Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha mieszkających, imieniem swoim y wszystkiey braci y zakonników, w tymże monasterze mieszkających, za wolą y przyzwoleniem stanu duchownego utriusque status szlacheckiego y mieyskiego stanu bractwa, czynię iawnno, zeznawam tym moim listem dobrowolnym wlewkowym zapisem, iż co nasz monaster Wileński prawosławney Rusi, mając folwark, nazwany Woydaciszki Rakiszki, w wojewodztwie Wileńskim leżący, z poddanemi do tego folwarku należącemi, od zeszłego z tego świata imci pana Dawida Steckiewicza y ieymć paniey Heleny Szwabowny—staroscianki Szmeltyńskiej, Dawidowej Steckiewiczowej, małżonków, ieszcze w roku tysiąc sześćset trzydziestym dziewiątym w summie pół trzynastu tysięcy zastawiony y w intromissią podany, podług którego zapisu zeszli antecessorowie nasi bez żadney przeszkody byli dzierżącemi, a potem imć xiądz Adam—zakonnik świętego Dominika zakonu y ichmość panowie Władysław y Kasper Dawidowiczowie Stec-

wlewkiem prawnym mnie należące, do ręką moich od ichmościów spełna odebrałem, a że osobliwy folwark, nazwany Lawdańszczyzna, za osobliwym legacyinym prawem przez zeszyłych niegdyś antecessorów ichmościów oyców bazylianów pomienionych Wileńskich, do tego folwarku Woydaciszek zastawnego, z wioską, poddanemi, gruntami, lasami, borami, puszcza y sianożęciami, bez żadnego iednak budynku dworne- go, ale szczegulnie względem przyległości miejsca do Woydaciszek przyłączony, w dzierżeniu ichmościów zostawał y teraz wiecznością zostaje, do którego tego folwarku Lawdańszczyzny ja Marsonowa bynamniey należec niemam, lecz wzaiemnym tym moim rewersalnym zapisem sama po sobie zapisuję się y obowiązuję, iż zaraz po dacie między nami tych naszych listów zapisów, mnie od ichmościów zastawnego, wlewkowego, a ode mnie ichmościom te-

raznieyszego rewersalnego y oraz po przyznaniu onych między nami, zniosszy się z sobą o czasie y terminie, mam y powinna będę ja sama, do tego folwarku Woydaciszek ziechawszy y tam dokumenta słuszne podług uwagi przyiacielskiej y ichmość panów sąsiadów okolicznych, tudzież w granice y obodnice w starowieczne weyrzawszy, grunta y sianożęci, ieśliby dotąd pomieszane były, bynamniey żadney rzeczy do Woydaciszek nie przywłaszczając, nie usurpując y nie zabierając, lecz to wszystko, co przed tym zdawna do Lawdańszczyzny należało, ichmość mają trzymać y żadney przeszkody w dzierżeniu tego folwarku Lawdańszczyzny samym ichmościom y każdemu od ichmość iakowymkolwiek prawem dzierżącemu, czynić, ani gruntów zabierać niepowinna będę; tylo ieżeliby między gruntami tego folwarku pokazały się grunta, lasy, sianożęci, pu-

kiewiczowie, bracia rodzeni, synowie imści pana Dawida Steckiewicza y pani małżonki ieymści zostawszy possessorami, a takż będąc pilno potrzebni summy pieniędzy, nie okupując tego folwarku, lecz summy trzy tysiące złotych polskich u tegoż conventu naszego Wileńskiego monastera świętego Ducha na ten wysz mianowany folwark pożyczwszy, osobliwie prawo stosując się do zapisu ichmościów panów rodziców swoich na takowyż termin y stwierdzając ony z dokładem tej clausuli, gdyby była potrzeba naszemu zakonowi takowej że summy pieniędzy, w której zastawiony iest za nieokupnym na terminie przez samych ichmościów, tedy wolność dając w pomienioney summie w piętnastu tysięcy y w pięciu set złotych zastawić. Jakoż my będąc pilno potrzebni na własną potrzebę monasteru tutejszego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha zostającego, pomienioną summę piętnaście tysięcy pięćset złotych currenti moneta u wielmożney ieymści pani Leonory Ezdorfowny, bywszey Dani-

lewiczowey, teraznieyszey Marsonowey, starościney Krewskiej, odebraliśmy y rękoma naszymi gotowej rękodayney a nie kontraktowej odliczyli, w której to summie pomieniony folwark Woydaciszki, alias Rakiszki, ze wszystkimi do niego przynależnościami, prawem wlewkowym, iako to szyrzey tak w prawie zastawnym imci pana Dawida Steckiewicza y ichmościów panów synów ieymości nam służących wyrażono iest, prawem wlewkowym puściliśmy y zawiedli, w moc, dzierżenie y spokojne używanie przez ienerała wojewodztwa Wileńskiego urządowanie, oraz równo z datą tego naszego zapisu do possessyi y dzierżenia ieymości podali y ustąpili, nie zachowując do tego folwarku Woydaciszek żadnego przystępu y prawa, mnie samemu y wszystkim zakonnikom, pogotowiu świeckim do bractwa naszego świętego Duskiego należącym osobom, ale owo zgola ze wszystkim a wszystkim, iako się ten folwark Woydaciszki y Rakiszki mają y mieli, z poddanemi, dając y te zapisy nam służące wespół z inwenta-

szcza, do folwarku Woydaciszek należące, tedy ichmość maia mnie one bez żadney przeszkody ustąpić. Tudzież y ia wzajemnie, in quantum by się pokazali grunty, sianożęci y lasy między gruntami Woydaciskiem i Lawdaczyńskiem, do possessyi przywrócić mam. A co się tknie zasiewku iarrzynnego przez ichmość na ten rok sobie należącego, w tym folwarku Woydaciszkach zasianego, okrom żyta, które mnie należy, tudzież koni, bydła, pszczoły, sprzętu wszelakiego domowego, ichmość swoim kosztem sprawionego, a do zapisu mnie danego bynamniey nie należących; tedy wolno będzie ichmość, y ia Marsonowa pozwalam te wszystkie zboża w tymże samym dworze Woydaciszkach, tylo swemi poddanemi y robotnikami, a nie memi teraz zwieźć, zabrać y przez dozorcę od ichmość, na to zesłanego, da Bóg w iesieni wymłócić y one w całości gdzie chcąc sprowadzić. Tudzież

y paszy dla bydła y koni, bynamniey w polu y lasach tamecznych y wszystkich pszczoł ztamtąd wyprowadzić, bronić nie mam, dla czego iednak y terminu nie daley, ieno do świętego Symona Judy—święta rzymskiego, w roku teraznieyszym przypadającego y excypuiącego, użyczam. A że y podatki do skarbu wielkiego xięstwa Litewskiego z iedno podług zaprzysiężonych dymów, tak z Woydaciszek-Rakiszek, iako y od poddanych Lawdańskich przez ichmość oyców płacone y oddawane były y te kwity do mnie ichmość powrócili, zaczym y ichmość nie więcej sobie, ieno z dymu iednego z Lawdańszczyzny do Woydaciszek przykładać się y podatki do skarbu rzeczy-pospolitey wnaśzać powinni będą. Co wszystko, iako się wyżej pomieniło, mam dotrzymać y dość czynić, pod zaręką według ważności rzeczy, to iest, piętnastu tysięcy y pięciu set złotych. O którą zarękę y szkody daię moc

rzem y ograniczeniem tey maiętności wielmożney ieymści pani Marsonowej—starościny Krewskiej, którym to folwarkiem wielmożna ieymść pani staroscina Krewska szafować, pożytkować, wszelkich wynaydować pożytków, poddanych na robotę podług inwentarza, ieszcze antecessorom naszym danego, pędzić, rozeszłych z gruntów, puszczy podług ograniczenia, u kogo by się per potentiam zabrane pokazały, odyskiwać, bez żadney przeszkody od nas zakonników y całego bractwa święto-Duskiego ruskiego Wileńskiego. A co się tknie folwarku, nazwanego Lawdańszczyzny, osobliwie wiecznością nam należącego, a do tego wlewkowi nie inkluduiącego, ten w possessyi naszej podług osobliwego rewersału, od ieymści danego, wiecznością zostawać ma, wolna y mocna będzie. A ieslibym ia Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy monastyrza Wileńskiego ś. Duskiego y wszyscy zakonnicy, przepomniawszy ten list nasz dobrowolny, wlewkowy, zastawny zapis, w ten folwark Woydaciszki, grunta, sianożęci,

las, puszcze, poddane, iakowy przystęp słał, lub słałi y przeszkodę w dzierzeniu czynili, tedy mamy y powinni będziemy y następcy nasze zaręki według ważności rzeczy piętnaście tysięcy pięćset złotych polskich zapłacić. O które naruszenie tego zapisu y zarękę daemy moc y pozwalamy mnie y wszystkich oyców, w tym monastyrze mieszkaiących, do wszelkiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, świeckiego y duchownego y innego, w które chcąc woiewodztwo, powiat y termin zapozwać, lub zakazem zakazać. A my będąc zapozwanemi lub zakazanemi, nie zażywaiąc żadney dilacyi, forum nie excipuiąc y nie wymawiaiąc się żadnemi prawnemi, a pogotowiu nieprawne obmowami y obronami, mamy stanąć, a stanowszy nie do tego zapisu nie mówiąc, u którego kolwiek sądu lub urzędu, skoro tylko weyrzawszy w ony, nie schodząc z sądu, zarękę wyż mianowaną płacić mamy. A sąd y urząd każdy, tak za staniem, iako y niestaniem naszym, podług tego zapisu zarękę

y pozwalam sobie ze wszystkich maiętności y dóbr moich, terminem iako naykrótszym, lubo niestatutowym, do wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, a in casum interregni y kapiturowego pozwać y zakazać; gdzie ia stąnowszy bez wszelakich zwłok, obmów y dyłacyi prawnych, iako w sprawie zapisowey skutecznie usprawiedliwić się y we wszystkim wskazom sądowym podlegać y dość czynić powinna będę, pod tąż zaręką, zwysz opisaną. Y na to ia Marsonowa—starościna Krewska, dałam od siebie ten mój list rewersalny zapis ichmć oycom bazylianom monasteru brackiego Wileńskiego cerkwi świętego Ducha, przy pieczęci z podpisem ręki moiey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto podług

prawa uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junii dwudziestego czwartego dnia. U tego zapisu przy pieczęciach podpisy rąk tymi słowy: Leonora Ezdorfowna Marsonowa, starościna Krewska ręką swą. Karol Jan Korsak. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ieymć pani Leonory Ezdorfowny Marsonowej—starościney Krewskiej, do tego zapisu ręką moią podpisuję Stephan Audycki—skarbnik Krewski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż mianowanej do tego zapisu podpisuję się Stephan Taraszkiewicz. Który ten zapis rewersalny przez osobę wyż mienioną, za przyznaniem, do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

wskazać ma y mocną a nieodwłócną na dobrach monastyrskich naszych, nie oglądaiąc się na żadne bronienia, od nas zakonników y bractwa, executią udziałać, wolen będzie. A my sądu o zły sąd a strony o przewód prawa pozywać y turbować niemam y niemaią, a choć by y po wypłaceniu tey zwyż mianowanej zaręki, przecie ten mój list wlewkowy przy zupełney mocy y walorze aż do oddania summy zostawać ma. Y na tom dał ten wlewkowy zapis mój, przy pieczęci klasztorney, z podpisem ręki mey y innych oyców y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junia dwudziestego czwartego dnia. U tego listu wlewkowego zapisu przy pieczęci wyrzniętey, także osobliwey pieczęci klasztorney, podpisy rąk tak samego aktora, iako y ichmościów

panów pieczętarzów temi słowy: Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy Wileński y innych monasterów; Josephus Jurczewski—vicarius; mp. Josaphat Toporowski—secretarius. Ustnie proszony pieczętarz od i. xiędza Piotra Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego monasteru Wileńskiego zakonu świętego Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha, do tego listu wlewkowego podpisuję się Kazimierz Wołowicz—sędzia ziemski wojewodztwa Wileńskiego. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyżey mianowanej podpisuję się Władysław Alexander Ror—podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego podpisuję się ręką własną Jerzy Czochanowski—sekr. iego królewskiej mości. Który zapis, za ustnym przez osobę wyż mianowaną zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1698 г. Сентября 1 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г. л. 341.

104. Фундушова записъ Николая Песляка, данная Борунскому монастырю и церкви при немъ.

Фундаторъ Борунской церкви священникъ Николай Песлякъ (изъ римско-католиковъ) слѣдующимъ образомъ выражаетъ свою послѣднюю волю: тѣло свое завѣщаетъ похоронить въ церкви; на похороны пригласить священниковъ уніятскихъ и римско-католическихъ (францишканъ, доминиканъ); священникамъ выдать по 1 злоту. Имѣніе, довольно значительное, раздѣляетъ между родственниками, но часть отписываетъ

и на Борунскую церковь; сыну завѣщаетъ 2000 зл. и плацъ въ городѣ Вильнѣ; другіе же плацы въ Ошмянахъ и Борунахъ—разнымъ родственникамъ, викарію и священнику Шостаку; завѣщаетъ своему племяннику достраивать новую каменную церковь; по окончаніи оной содержать шесть уніятскихъ монаховъ и діакона. Дѣла еще не оконченныя поручаетъ привести въ исполненіе своимъ опекунамъ.

Roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Maia szesnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanowszy u sądu pan Paweł Zienko, opowiadał, pokładał y w sposób przenosu do akt głównych trybunalnych spraw wieczystych ekstrakt z xiąg grodzkich Wileńskich testamentem zeszłego z tego świata imci xiędza Mikołaja Pieślaka—fundatora cerkwi Boruńskiej, przy samym oryginale podał, który podając prosił nas sądu, aby do akt wysz mienionych przyjęty y wpisany był; iakoż przyiawszy a wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma: Выпись съ книгъ кгородскихъ справъ вѣчистыхъ воеводства Виленского. Лѣта отъ naroженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ сего, мѣсеца

Сентября двадцать второго дня. На вѣдѣ господарскомъ кгородскомъ Виленскомъ, передо мною Михаломъ Рафаломъ Шумскимъ, подстолими и подвоеводи ми Виленскимъ, постановивши се очевисто его милость панъ Янъ Песлякъ—коляторъ церкви Борунской, testamentъ зошлого зъ сего свѣта его милости ксендза Миколая Песляка—фундатора церкви Борунской, до актъ кгороду Виленского подалъ, просечи, абы былъ принятъ и до книгъ вѣчистыхъ уписанъ; которого я подвоеводи огледавши и читаного передъ собою выслушавши, велѣлъ есьми принять и до книгъ уписать; якожъ уписуючи у книги, слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

W imię Ojca y Syna y Ducha świętego, Boga w Trócy świętej iedynego, niech się wola iego święta stanie ku wiecznej pamięci. Amen. Ja xiądz Mikołay Pieślak—fundator Boruński y stróż obrazu cudownego przena-

świętszey Matki Bożey, w cerkwi Boruńskiej ostaiącego, a przez mię wprowadzonego, poglądaiąc na odmienność czasu y niepewność wieku naszego na tym świecie, iż każdy człowiek będąc zdrowym ma się spodziewać choroby, a chory—śmierci; ia tedy, będąc od Pana Naywyższego, temi niedawnemi czasy chorobą ciężką złożony, y iuż byłem cale umarły, kiedy przez cztery godziny tchu żadnego u siebie nie czuiąc, aż potym za protekcią Panny przenaświętszey y obrazy cudownego, w cerkwi moiey ostaiącego, znowu do zdrowia przyszedszy, będąc z łaski Bożey przy dobrym zdrowiu, baczeniu y pamięci doskonałym, a bacząc, że wszelka sprawa pismem nieobwarowana w prętkie zapomnienie y w różne trudności przychodzi, y według prawa mocy swey niema, czynię iawnym tym moim ostatniemu woli testamentem: Naprzód gdy mię Stworzyciel mój do chwały swojej świętey powołać będzie raczył, duszę moją w opatrzność iego Boską do żywota wiecznego poruczam, którego za wiarą y niewątpliwą nadzieją za łaską iego świętą oczekiwam. Ciało moje grzeszne, które swój początek z ziemi, ziemi też ma być oddane, y przez ichmość xieżą moją: przez imci xieżdza Jana Morata—wikarego Boruńskiego y oycza Szostaka y dwóch ichmościów zakonników czernców mnie, iako przez iaśnie wielmożnego imci xieżdza biskupa Wileńskiego, tak y iaśnie wielmożnego imci xieżdza metropolity Kiiowskiego danych y ieymś panią bratową, panów synowców y syna mego w sklepie moim w cerkwi Boruńskiej, pod unią świętą będącey, z kościołem rzymskim ziednoczoney, według obrzędów wiary świętey katolickiey rzymskiey, w której żyję y umrzeć chcę, iako nayporządniey z nabożeństwem zaciągawszy, z różnych klasztorów, iako to oyców dominikanów

Oszmiańskich y Ostrowieckich, xieży franciszkanów Olszańskich y Oszmiańskich, pochowane być ma, y iałmużnę ubogim, ile ich będzie przy cerkwi Boruńskiej, według przemożenia dane, y stypę uczynić dla ichmościów xieży, którzy na ten czas przybędą y dla moich miłych przyjaciół y sąsiad. Upraszam pani bratowey y synowca mego pana Jana Pieślaka, aby temu pilno doyrzeli, a każdemu xieżdu, który będzie miał mszę świętą podczas pogrzebu mego, po złotemu dać naznaczam y ten dzień zeyścia mego w potomne czasy w cerkwi moiey według osobliwego funduszu mego, który we wszystkich punktach tey ostatniemu woli moiey testamentem stwierdzam, samych że panów synowców moich, iako collatorów, y imci xieżdza Moratego—wikarego mego, aby był obserwowany, upraszam y sumiennie panów synowców moich y successorów po nich następujących obowiązuę. A co się tknie maiętności moiey ruchomey, złota, srebra, cyny, miedzi, ochędostwa,—koni, bydła, zboża, sprzętu domowego y maiętności mey leżącey, nazwaney Koziakowszczyzna, Usanowszczyzna, Kurmanowszczyzna, Muchowszczyzna y Abrahamowszczyzna, w powiecie Oszmiańskim leżącey, przeze mnie prawem wieczystym kupnym, naprzód u ziemian iego królewskiey mości powiatu Oszmiańskiego, u ichmościów panów Stanisława Demiana y Piotra Stanisławowiczów Grodkowskich, braci rodzoney, u imci pana Jerzego Kiińskiego, także y od Tatar kniazia Samuela y od Szahunia Tursiewicza Koziakowskich nabytey, przytym też przez mię samego nabytey z ieymś panią Konstantią Steckiewiczówną Mikołaiową Pieślakową—małżonką moją, po Tatarach—zdraycach rzeczy-pospolitey, po Samuelu Muchowskim y po Szahunie Abrahamowiczu, Nursiewi-

czach, u iego królewskiej mości, pana mego miłościwego, Jana trzeciego wyprawioney; tedy tę majątność, iako się wyżej namieniło, niepienną, żadnym prawem tak nieboszczce małżonce mey ieymci paniey Konstancyey Steckiewiczownie Mikołaiowey Pieślakowey (bo żadnego wniesienia za mnie idąc nie powniosła, y posagu swego należącego urodzoney braci swey u ichmościów pana Alexandra y Pawła Steckiewiczów nie odebrała, ale y do tych czas u nich w położeniu zostaje), iako też y nikomu nie zawiedziona, y nie onerowana, ieymości paniey Eufrozynie Laudańskiej Stephanowey Pieślakowey — bratowey moiey y synowi ieymci, to iest, panu Janowi Pieślakowi starszemu, (którego za collatora y do skończenia tey cerkwi moiey na mieyscu mym władarza naznaczam), z budowaniem dwornym y gumienym, z poddanemi wieczystemi y nowo teraz osiadłemi, z powinnością onych, zasiewkiem żytnym y iarzyнным, w polu zasianym, w gumnie złożonym y w swirnie zsypanym; z końmi, bydłem rogatym y nierogatym, z sprzętem domowym y ze wszelką ruchomością moją, co ienokolwiek tylo iest teraz, do żywota ieymości pani bratowey moiey, przy tym y plac w Borunach, w rynku będący, gdzie teraz dom wiezny przez mnie y panią bratową moją wybudowany, na przyjazd moich krewnych y przyjaciół, a po długim życiu iegomości synom paniey bratowey moiey, a synowcom moim miłym panom Janowi, Alexandrowi, Piotrowi, Bazylemu, Jakubowi Stephanowiczom Pieślakom, iako collatorom cerkwi Boruńskiej, wiecznemi czasy w równy dział do wieczney y wolney ich dyspozyciey leguję y zapisuję. A na żałobę paniey bratowey synowi memu y panom synowcom moim miłym, na każdą osobę z pozostałej

niżej mianowaney summy po złotych pięciudziesiąt, a muzykantom y inszey czeladzi, według przemożenia, przez pana Jana Pieślaka — synowca mego dać naznaczam. Synowi zaś moiemu miłemu Janowi Mikołaiowiczowi Pieślakowi, iako ieszcze lat zupełnych nie mającemu, nagradzając za to, że mu z dobr moich wieczystych majątności wyżej pisaney (obawiając się niezgody między bracią) nic nie zapisałem, tedy dwa tysiące złotych polskich gotowey summy leguję, którą tę sumnę złotych dwa tysiące polskich po śmierci moiey successorowie moi, tak z pozostałej summy, u mnie teraz będącey, lub też odyskawszy u ichmościów panów creditorów moich, mnie na obligi y zastawy winne, za doysciem lat onego oddać. A nim to onemu dóydzie wprzód pan Jan Pieślak — synowiec mój, do skończenia cerkwi, a potym ieżeli nie będzie oddana, tedy ichmość xięża bazylianie Boruńscy kwotę od tey summy po sto czterdzieście złotych, co rok aż do oddania wysz mianowaney summy, onemu płacić powinni będą. Przy tym temuż synowi memu plac z ogrodem y z gruntem na ulicy Wileńskiej, wedle domu Jana Rożyckiego, gdzie teraz na imię Michał zięć Jackowskiego mieszka, y oprócz samego gospodarza (iako człowieka wolnego y nowo osiadłego) daruję, y tym testamentem onemu samemu do wolney iego dyspozyciey y successorów iego wiecznie zapisuję. Trzeci plac z ogrodem iegomość xiędzu Janowi Moratemu — wikaremu memu Boruńskiemu, przeciw domu wiezdnego paniey bratowey moiey przez ulicę po prawey ręce, idąc do stawu y sadzawki. Czwarty plac też z ogrodem oycowi Janowi Szostakowi y izbę wystawioną do żywota ich z wolnym mieszkaniem zapisuję, a po dłu-

gim życiu iegoomości xiędza, na imci xiędza Moratego, także na drugiego xiędza, od iasnie wielmożnego imci xiędza biskupa Wileńskiego przyslanego, a po oycu Szostaku na klasztor oyców bazylianów spa- dać ma. Piąty plac w rynku samym, gdzie teraz Jana Rożyckiego kromka y budynki stoia, panu Janowi Pieślakowi—synowcowi memu y sucessorom iego wiecznie daruję. A place, to iest, szósty y siódmy w funduszu mym excipowane, te dwa place, także z ogrodami przeciw krzyża przez drogę Wileńską, na ulicy Wileńskiej na probostwo szpitalne ubogich y chorych naznaczam, gdzie po śmierci mey ichmość panowie opiekunowie, zniosszy się według upodobania swego y szpital założywszy z pozostałych sumki moiey ubogiej prowizją tym ubogim obmyślić maia, aby tak za duszę moia, krewnych y przyjaciół moich, iako też za dobrodzieiów tego miejsca y za samych ichmościów panów opiekunów, executora y collatorów, tu mieszkaiąc, pana Boga prosili y maiestat iego święty modłami błagali y cerkwi posługa być mogła. Plac zaś z ogrodem y budynkiem na nim będącym Piotra Audyckiego, na ulicy Smorgońskiej, iakom raz onemu samemu y małżonce iego do żywota ich darował, tak y teraz tym moiey ostatniey woli testamentem daruję; prawo moje onym dane utwierdzam, a po długim życiu ich na cerkiew obracać się ma y należeć będzie. Summy żadney gotowey nie zostawuję, oprócz sześciu set talerów bitych, którą sumę synowiec mój pan Jan Pieślak po śmierci mey odebrawszy, ma tym władać, cerkiew Bożą, sklep y ołtarz wielki (na który ia sam, zmówiwszy rzemieśnika za sumę w kontrakcie wyrażoną, y ad rationem tego kontraktu zadatek dałem) koń-

czyć; a ieśliby taką iaką odyskawszy sumkę od ichmościów panów kreditorów, także y przychodów, ieśliby iakie z łaski dobrodzieiów temu miejscu dawaiących, tej cerkwi Boruńskiej murować, sklepu y ołtarza wielkiego skonać nie mógł, tedy pan Jan Pieślak—synowiec mój, z ichmościami pany opiekunami zniosszy się, za wiadomością ichmościów z kleynotów, złota, srebra, szat y inney ruchomości, w cerkwi będącey, sprzedać y omyślić, iakom y ia sam kleynoty, srebro, szaty przedaiąc na mury obracałem y on na mury obracać, cerkiew Bożą, sklep y ołtarz wielki konczyć, a poko skńczy póty miasteczkiem, wszelką summą z przychodami y rozchodami władać y nie więcej, ieno imci xiędza Morata—wikarego mego, oycy Szostaka y dwóch czernców zakonników wysz mianowanych chować. Którym to ichmościom, w klasztorze y przy cerkwi Boruńskiej mieszkaiącym, na suknią y su-tanny po stu dwudziestu złotych oprócz wychowania pan Jan Pieślak, synowiec mój, płacić y onym według przemożenia przewidować ma. A skończywszy te mury, cerkiew, sklepy, ołtarz wielki, tedy przy ichmościach panach opiekunach y executorze, niżej ode mnie wyrażonych, wprzód miejsce odebrawszy, cerkiew starą drewnianą ze szrodka murowaney cerkwi wybrać y ona postawić y nakryć, aby w niej także chwała Boża odprawowana była, a potym tę cerkiew skończoną murowaną według zinwentowania y miasteczko z mieszczanami, z gruntami y powinnością ichmościów, z inwentarzem, przy funduszu moim zastawionym, oprócz placów wysz mianowanych, w funduszu excypowanych, do possessyi ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, których po dokończeniu cer-

kwi, nie dwóch, ale sześciu czerców zakonników, a siódmy dyakon według funduszu mego być powinno, y z ichmość starszego, od panów synowców moich uproszonego y przez iasnie wielmożnego iegomości xiędza metropolitę całej Rusi naznaczonego, podać, fundusz mój y sprawy to iest, prawo na włok dwie od xięcia imci Filipa Karola falcgrabia Reńskiego y Neyburskiego, y samey xiężny ieymość, pani małżonki, ichmościów iegomości pana Andrzeia Romana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości, dzierżawcy Żuprańskiego, y imci pana Wiszniewskiego—rewizora dóbr xiężny imci zregistrowawszy, także summy, ieżeli co po dokończeniu cerkwi y po oddaniu dwóch tysięcy złotych synowi mojemu Janowi Pieślakowi gotowej, lub na obligach nieodyskane u ichmościów panów creditorów zostanie, do ręki ich oddać, y reversale od ichmościów xięży bazylianów otrzymać powinien będzie. A sprawy na maiętność Koziakowszczyznę, Kurmanowszczyznę służące, do równego działu z bracią swoją u siebie chować ma. Ratione odmiany gruntów, lasów y sianożęci z ieymość panią Katharyną Kotłowną, Kazimierzową Piotrowiczową y synem ieymości imci panem Janem Piotrowiczem, a mną Pieślakiem uczynionej, że nie przyszło mi pismem z imć y synem imci skończyć, trzymam po łasce imci, iż się imć przy słowie swym zostać, a z panią bratową y synowcami memi skończyć y pismem zawarszy, przyznać zechce, uniżenie o to upraszam. Dałem też imci na to wszystko więcej dwóch set złotych polskich dla przyległości sianożęci błotnej, a góry dla żwiru y kamienia wapnistego; ratione zaś ziemie niesłusznie nieboszczyk imć pan Stanisław Grodkowski, przedając

swoią maiętność Koziakowszczyznę, a pierwiej tego małżonce swej wniesienie wniosł y mnie imć pan Stanisław Trzaskowski, imieniem potomstwa swego w sądzie ziemskim Oszmiańskim, wpisawszy w registr sprawę, nie podawszy żadnego pozwu y w niestaniu dekret otrzymawszy, na banicią wzdał y wyjazd odprawił, y ia, rad nie rad, musiałem iegomości godzić, y z wynalazku ichmościów panów przyaciół za to złotych sto dałem y kwitacyą otrzymałem, a sprawy wszystkie, zapis, pozew, banicią, proces imci pana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości odyskać pozwolił. Których ia spraw dla ciężkich zabaw moich, a często dla odjazdu imci pana sekretarza iego królewskiej mości odyskać nie mogłem, w tym aby ichmość panowie opiekunowie y exekutor, z łaski swej, dla odyskania raczyli położyć starania, uniżenie upraszam. Przy tym sprawę moją nieskończoną, z imć panem Michałem Sawiczem Zabłockim—podkomorzym Wendeńskim y panią małżonką imci, także z imci panem Piotrem Łucznickim, o złotych sześćset pięćdziesiąt, na których ichmościów dekret w sądzie głównym trybunalnym y w Ozmianie kapturowym wzdaniem na banicią wieczną otrzymałem; tedy ten proces prawny synowie moi, podług dekretu kapturowego, y inne summy, na obligach y zastawach będące, odyskiwać y na cerkiew y klasztor Boruński obracać pozwalam. A com się ia był zgodził z imci panem Janem Kazimierzem Dąbrowskim—miecznikiem Wołkowyskim, o wieczność maiętności Słabowszczyzny y inne przykupli, w powiecie Oszmiańskim leżące, za summę sześć tysięcy y sto złotych polskich, y dałem nieboszczykowi samemu ad rationem tego kontraktu złotych sto ośmnaście, prawo wie-

czyste z listem na przyznanie y sprawy niektóre przy prawney assekuracley od iegomości otrzymałem, a potym y samey ieymci paniey Domiceli Górskiej Janowey Kazimierzowey Dąbrowskiej — miecznikowey Wołkowyskiej, za listem do mnie pisanym, na żalobę y inne potrzeby ichmciów w Wilnie na gospodzie mieszkaiącey, przez ręce i. pana Jana Władysława Hromyki — czesznika Oszmiańskiego y pana synowca mego Jana Pieślaka, złotych sześćdziesiąt, a samem dał złotych dwa na wyjęcie tego dekretu y na inne wydatki kancelaryi więcey dwudziestu złotych wydałem; tedy upraszam imć pana Jana Władysława Hromyki — czesznika Oszmiańskiego, osobliwego dobrodzieia mego y tego miejsca, aby z panem Janem Pieślakiem, synowcem moim, podług danego mnie prawa wieczystego y kontraktu, a ode mnie imci panu Hromyce — czesznikowi Oszmiańskiemu y panu Janowi Pieślakowi — synowcowi memu danego, który we wszystkich punktach utwierdzam, z imci panią Dąbrowską — mieczną Wołkowyską, iako succesorką po małżonku iegomości, tę sprawę według upodobania swego kończyli. A za opiekunów y protektorów tego miejsca uniżenie upraszam iasnie wielmożnych ichmciów panów Michała Kazimierza Kotła — kasztelana Wileńskiego, Krzysztopha Zienowicza — marszałka Oszmiańskiego y imci pana Stephana Kazimierza Sulistrowskiego — podsędką Oszmiańskiego, aby ichmość chcieli być dobrodzieiami y nie chcieli dać krzywdzić komu tego świętego miejsca, a iasnie wielmożnych, tak iasnie wielmożnego imci xiędza biskupa Wileńskiego, iako też iasnie wielmożnego imci xiędza metropolite całej Rusi, dobrodzieiów moich, aby tę cerkiew moją w łasce swojej mieć raczyli, uniżenie

upraszam, y po skończeniu murów cerkwi y ołtarza wielkiego, aby imć xiądz metropolita chciał sześciu czernców do tej cerkwi Boruńskiej naznaczyć, y onych wprowadzić proszę, aby według funduszu moiego ta cerkiew zostawała, za co ichmościom wszystkim pan Naywyższy odpłatą będzie. Tuzdież za exekutora tego testamentu moiego imci pana Jana Władysława Hromykę — czesznika Oszmiańskiego, iako osobliwego dobrodzieia mego y tego miejsca, który imć przez te wszystkie czasy we wszystkich desideriach moich radą y pomocą był, naznaczam. Upraszam aby y po śmierci moiej nie odstępuiąc tego świętego miejsca dobrodzieiem być raczył. Przy którym funduszu y ten mój testament zostawuję, których nie ma nikomu oddawać, aż podczas pogrzebu moiego do ichmościów panów opiekunów y pana synowca mego oddać proszę. A że mi nie przyszło w żadnym sądzie funduszu moiego przyznać, consideruiąc w tym odmianę y zawziętości, ażebym miasto podziękowania na swoich dobrach nie szkodował y turbacyi nie ponosił, dla tegom to uczynił. Kończąc tedy ten mój ostatniey woli testament, żegnam syna mego miłego Jana Mikołaiewicza Pieślaka, na którego wszelkie błogosławieństwo wlewam, niech go pan Naywyższy w dobrym zdrowiu długoletnie chować raczy. Żegnam panią bratową moję y synów iey panów Jana, Piotra, Alexandra, Bazylego, Jakuba Pieślaków — synowców moich miłych, niech ich pan Naywyższy w dobrym zdrowiu przy błogosławieństwie swoim świętym zachowa; a proszę onych, aby w miłości między sobą iako bracia żyli, żadnych poswarków nie czynili, rodzicielkę swą w poszanowaniu mieli, y ni wczym oną nie urazili. A ieśliby który takowy był wy-

stępny, niechciał statkować, bez boiaźni Bożej y wstydu napomnienia ichmościów panów opiekunów żyć, tedy za dowodem od tej mey legacyi odpadać, a iego część na bracią spadywać ma. Żegnam y ten mizerny świat, sąsiad, krewnych y przyjaciół, ieślibym kogo na tym świecie uraził, o wybaczenie upraszam, mianowicie potomstwo Stephana Pilnika, których przy zesłanym od imci pana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości, pogodziłem, ieno reszty przy mnie złotych trzydzieście zostało, które pan Jan Pieślak, synowiec mój, oddać onym ma. A że przy sprawowaniu tego mego ostatniej woli testamentu nie mogąc mieć na ten czas ichmościów panów urzędników, ziemskich, ani grodzkich do podpisu, tedy ichmościów panów obywatelów powiatu Oszmiańskiego uprosiłem, którzy ichmość na prośbę moją uczynić y ręce swe podpisać raczyli. Pisan w Borunach, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siódmego, miesiąca Septembra pierwszego dnia. У того тестаменту при печати подписъ рукъ тими словы: xiądz Mikołay Pieślak, do tego testamentu ostatniej woli mey ręką swą własną. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Miko-

laia Pieślaka — fundatora cerkwi Boruńskiej, do tego testamentu Dominik Narkowicz. Proszony pieczętarz od imci xiędza Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwi Boruńskiej, do tego testamentu podpisuję się, Jan Skrycki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwi Boruńskiej, do tego testamentu Krzysztoph Hromyka. Который же тотъ тестаментъ, за подањемъ оного черезъ верху мененую особу, есть до книгъ кгородскихъ Виленскихъ справъ въчистыхъ принять и уписанъ. Съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатю вradoвою и съ подписомъ руки писарское его милости пану Яну Песляку—колятору церкви Борунской, есть выданъ. Писанъ у Вильни. У tego extractu przy pieczęci podpis ręki pisarskiej z correctą temi słowy: Янъ Вольскій—войскій, писаръ кгородскій. Въ небытности его милости пана реента скорикговалъ Тарашкевичъ. Есть у книгахъ. Которы extract, за podaniem oneго w sposób przenosu przez osobę wysz mienioną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1698 г. Сентября 4 дня.

Изъ книги № 117, 1754—1755 г., л. 376.

105. Жалоба Лидскаго старосты кн. Яна Радивиля и Цеперскихъ базилианъ, перешедшихъ въ унию, на своихъ товарищей православныхъ и лицъ свѣтскаго званія по поводу недопущенія ихъ пользоваться монастырскими имуществами.

Лидскій и Юрбургскій староста князь Иванъ-Александръ Радивиль и настоятель Цеперскаго базилианскаго монастыря Сильвестръ Кочарскій внесли въ Новгородскій градскій судъ жалобу на Новодворскаго игумена Θεодора Коховскаго и настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Петра Пашкевича Толоконскаго и всѣхъ дизунитовъ слѣдующаго содержанія: Цеперскіе базилиане, осѣненные наітіемъ св. Духа, познали въ 1696 г. свои еретическія заблужденія и перешли подъ послушенство римскаго папы, въ формѣ униатскаго исповѣданія. Когда узнали объ этомъ дизуниты, то силою отняли у Цеперскаго монастыря

все принадлежащее ему недвижимое и движимое имущество; силою же и съ оружіемъ въ рукахъ они не допустили исполненія декрета Пинскаго градскаго суда, состоявшагося въ 1698 г. и присудившаго возвратить монастырю отнятое ими имѣніе Новый Дворъ; кромѣ того, они, безъ подачи позва, въ этомъ же 1698 г. выхлопотали въ главномъ Литовскомъ трибуналѣ на Цеперскихъ базилианъ заочный декретъ. Въ виду всѣхъ сихъ правонарушеній, Цеперскіе базилиане вносятъ въ судъ настоящую жалобу, чтобы повести дѣло законнымъ путемъ и добиться исполненія вышепомянутаго рѣшенія Пинскаго градскаго суда.

Roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt piątego, miesiąca Februaryi trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmset pięćdziesiąt czwartym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imć pan Ignacy Jakowicki—rotmistrz powiatu Orszańskiego, opowiadał, presentował et ad acta podał proces na urządzie grodzkim woiewodztwa Nowogrodzkiego занiesiony, in rem et partem imć xięży bazylianów Ceperskich służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony proces cum suis contentis był do xiąg trybunału głównego wielkiego

xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis.

Wypis z xiąg grodzkich woiewodztwa Nowogrodzkiego. Roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Septembra czwartego dnia. Na urządzie grodzkim, w zamku iego królewskiej mości Nowogrodzkim, przede mną Janem Woyniłowiczem—podwoiewodzim Nowogrodzkim od iaśnie wielmożnego imci pana Stephana Tyzenhauza, woiewody Nowogrodzkiego, opowiadali y protestowali iaśnie oświecony xiąże imć pan Jan Alexander Radziwił, Lidzki

y Jurborski starosta, także w Bogu wielbni imci xieża bazylianie Ceperscy, mianowicie imć xiądz Sylwester Koczarski—starszy monastynu Ciperskiego, na ichmościów oyców Theodorego Kochowskiego—ihumena Nowodworskiego, Piotra Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego monastynu Wileńskiego y wszystkich dyzunitów o to y takowym sposobem: iż ichmość bazylianie Ceperscy w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt szóstym, za oświeczeniem Ducha świętego poznawszy błąd wiary syzmatyckiey, przez pochodzenie Ducha świętego nieposłuszeństwo kościołowi rzymskiemu, namiesnikom y successorom ś. Piotra, y innych nie mało błędów y errorów, a idąc drogą, od pana Boga sobie przeznaczoną, wszyscy żalujący zakonnicy monastynu Ciperskiego, dobrowolnie odrzuciwszy z serc swoich błędną y złą wiarę syzmatycką, a prawdziwą rzymską ritus graeci-unitorum wiarę świętą wyznawszy, posłuszeństwo oycowi świętemu y iego namiesnikom przyjęli y do kościoła świętego rzymskiego incorporowali się. O czym dowiedziawszy się ichmość disunicy, a zawziowszy z tej przyczyny zły y niepohamowany swój rankor, dobra y dochody wszystkie, monastyrowi protestujących należące, mianowicie: Nowy Dwór, folwark, grunta, wieś y poddanych ze wszystkimi przynależnościami, w powiecie Pińskim leżące, odebrali; w zbożu, oborze, ruchomości y różnym sprzęcie domowym na cztery tysiące złotych zabrali, żadnych prowentów protestującym nie postąpili, gwałty, boie, expulsą z Nowego Dworu y wiele krzywd różnych poczynili. A niedość na tym mając, targneli się na honor iaśnie oświeconych xiążąt ichmość panów Radziwiłłów, w Bogu zeszłego kanclerza wielkiego wiel. x.

Litew. y teraznieyszego starosty Lidzkiego, o to tylko, że protestujących na swoją wzięli prowizyą, iako każda rzecz w processach, żalobach y dekrete grodu Pińskiego iest wyrażona. Którym to dekretem sąd grodzki Piński, na dniu dziesiątym Junii w roku teraznieyszym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmym ferowanym, po zażywanych od dyzunitów dylacyach z oczewistey obustron controwersyey, po uczynionej inkuizycyi przez imci pana Michała Orzeszka—sędziego grodzkiego Pińskiego, którey ichmość dyzunicy słuchać nie chcieli, ale się w samey rzeczy wzdać dopuścili, folwark w Nowym Dworze będący, z poddanemi y wszystkiemi antiquitus do niego należącemi przynależnościami, in possessione przedtym protestujących zostaiący, ichmościom xieży bazylianom Ciperskim przysądził, za szkody, gwałty, boie y expulsią ośm tysięcy trzysta pięćdziesiąt złotych polskich na dobrach obżalowanych dyzunitów Nowym Dworze, w powiecie Pińskim leżących, y na inszych wszelkich wskazał, a na mocną za tę sumę odprawę y na reindukcyą do Nowego Dworu imci xieżom Ciperskim przed urząd grodzki Piński odesłał, a samych według prawa pospolitego na wieczną banicyą wzdał. Gdy tedy imć pan Orzeszka—sędzia grodzki Piński, insistendo pomienionemu dekretowi, po podanym obwieszczeniu za niedziel cztery, to iest, dnia dwudziestego miesiąca Julii w roku teraznieyszym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmym, na uczynienie exekucyi do dobr Nowego Dworu ziachał, tedy obżalowany Kochowski z dyzunitami czerncami y ludźmi świeckimi, na to zebranemi, ze strzelbą y różnym rynsztunkiem, lekce sobie poważaiąc prawo pospolite y dekreta sądowe, forti manu reindukcyi y odprawy bronili; a na ostatek, nie dbaiąc

na paeny prawne, w prawie pospolitym y konstytucyach seymowych opisane, w roku teraznieyszym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmym, miesiąca Augusta czternastego dnia w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego w Wilnie sądzącym się, bez podania pozwu, dekret in contumaciam z niemalym wskazem na xięcia imci y bazylianach unitach Ceperskich otrzymali. O wszystkie tedy krzywdy y pretensye swoje, o contraventią dekretowi grodzkiemu Pińskiemu y o dekret trybunalny, podstępnie in contumaciam otrzymany, wyżej wyrażony, chcąc ichmć żalujące osoby z dizunitami obżalowanymi prawem czynić, z osób y dóbr swoich znosić, a dekret grodzki Piński ze wszystkim wskazem w nim wyrażonym utwierdzić y do mocney exekucyi przywieść, dali tę swą protestacyą, zosta-

wiwszy sobie, ieśliby tego potrzeba była, salvam oney meliorationem, do xiąg grodzkich Nowogrodzkich zapisać, co iest zapisano. Z których y ten wypis pod pieczęcią moią urzędową i. xięciu imci panu staroście Lidzkiemu y imci xięży bazylianom Ceperskim iest wydan. Pisan w Nowogrodku ut supra. U tego processu przy pieczęci grodzkiej Nowogrodzkiej podpis ręki pisarza, tudzież correctą y na ostatniej stronie konnotacya sequentibus exprimuntur verbis: Władysław z Przeradowia Przeradowski—podstoli, pisarz grodzki województwa Nowogrodzkiego. Correxith Chelchowski; iest w xięgach. Który to takowy proces, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego przyięty y wpisany.

1698 г. Декабря 18 дня.

Изъ книги № 44, за 1700 г., л. 255.

106. Фундушова записъ отъ Андрея Каминскаго Виленскому св.-Троицкому монастырю на основаніе въ немъ новиціата.

Землянинъ Виленскаго воеводства Андрей Каминскій получилъ по наслѣдству имѣніе Дайново, пограничное съ базилянскимъ имѣніемъ Свиранами; движимый желаніемъ распространенія униі, онъ записываетъ Виленскому Св.-Троицкому

монастырю фольварокъ съ однимъ крѣпостнымъ крестьяниномъ собственно на Св.-Троицкій новиціатъ, имѣвшій въ виду образованіе и развитіе свѣдущихъ и ученыхъ униатовъ.

Roku tysiącznego siedmsetnego, miesiąca Maia iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchownemi y świeckimi koła compositi iudicii,

na trybunał wielki wielkiego xięstwa Litewskiego, z wojewodstw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny ob-
ranemi, postanowiwszy się oczewisto u są-
du imć pan Jan Ancuta opowiedziawszy
pokładał y do akt podał list dobrowolny,
fundacyiny wieczysty zapis od imci pana
Andrzeia Kamińskiego, na rzecz w nim
wyżey pomienioną wielebnym ichmościom
oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi
świętey Tróycy zostaiącym, dany, służący y
należący, który podaiąc do akt prosił nas
sądu, aby ten zapis fundacyiny, ze wszyst-
ką rzeczą w nim wyrażoną, był do xiąg
głównych duchownych trybunalnych spraw
wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my
sąd ony przyiowski, a wpisuiąc w xięgi
słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Andrzej Kamiński—ziemianin iego
kr. mości wojewodztwa Wileńskiego, wia-
domo czynię tym moim listem dobrowol-
nym funduszowym wieczystym zapisem, ko-
mu o tym teraz y w potomne następujące
czasy wiedzieć będzie należało, iż ia Ka-
miński, mając intencją do pomnożenia chwa-
ły Boskiej, abym za żywota moiego mógł
iaka przysłużyć się fundacją klasztorowi
wielebnych ichmościów oyców bazylianów
Wileńskich, w iedności świętey z świętym
kościółem rzymskim przy cerkwi świętey
Tróycy będących, z kąd by ten klasztor
dla promocyi iedności świętey mógł mieć po-
czątek nowicyatu w klasztorze swoim, przyi-
muiąc do niego godne y uczone osoby:
przeto nabywszy ia wieczystym prawem ma-
iętność, nazwaną Kulowszczyznę-Doynowo,
w wojewodztwie Wileńskim leżącą, od imci
pana Wawrzynca Moksiewicza—podstolego
Wendeńskiego, w położeniu w różnych sza-
chownicach, między gruntami tych że
ichmościów oyców bazylianów Wileńskich

Kulowskiemi, do maiętności ichmościów
Swiran należącemi, będącą, wespół z zastaw-
nemi sianożęciami tatarskimi za dwa tysią-
ce dwieście złotych polskich, z obowiązkiem
takim, abym nie wprzód przychodził do
possessiey tey maiętności, aż summa zastaw-
na półtora tysiąca złotych polskich imci
panu Michałowi Iwaszkiewiczowi, podług
prawa imci pana Wawrzynca Moksiewicza,
onemu służącego, oddana będzie; a czy-
niać ia Kamiński dosyć memu przedsię-
wzięciu y intencją moią pobożną samym
skutkiem chcąc wypełnić, z miłości moiey
ku zakonowi świętego Bazylego wielkiego
y osobliwego ku pomnożeniu chwały Boga
wszechmogącego y iedności świętey, iakoby
się w potomne czasy taż iedność święta
krzewić mogła, pomienioną maiętność mo-
ią Kulowszczyznę-Doynowo nazwaną, w
województwie Wileńskim leżącą, na którą
pierwey tego listu dobrowolnego fundu-
szowego, wieczystego zapisu, zaszło ode
mnie wielebnym ichmościom oycom bazyli-
anom Wileńskim, przy cerkwi świętey Tróy-
cy zostaiącym, zastawne służące prawo, wiecz-
nemi y nieodzownemi czasy na klasztor
ichmościów oyców bazylianów Wileńskich,
przy cerkwi świętey Tróycy będących, de
nova radice, funduję y z pobożności moiey
na nowiciat Wileński, aby mógł wziąć po-
czątek, zapisuję, to iest: samy folwark z bu-
dowaniem w nim będącym, dwornym y
gumiennym, z iednym poddanym, do tego
folwarku należącym, z gruntami, orome-
mi y nie oromei, dwornemi y chłopskie-
mi, w różnych szachownicach między grun-
tami ichmościów oyców bazylianów Wileń-
skich, przy cerkwi świętey Tróycy będą-
cych, Kulowskiemi znaydującemi się, w
zaroślach, przerobkach y lasach będącemi,
z borami, lasami, rzeczkami, y ze wszyst-

kiemi a wszystkimi do tej Kulowszczyzny przynależnościami y pożytkami, tak, iako mam od imci pana Wawrzyńca Moksiewicza—podstolego Wendeńskiego wiecznym prawem nabytą, nie z oney najmniejszey części na siebie samego y zgoła ni na kogo inszego nie excypuiąc, ani wyłączając, wiecznie z tej maiętności zrzekam y na osoby terazniejszych ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy będących, y successorów ichmościów y cały zakon transfunduję y wlewam, prawa wieczyste, zapisy y insze teyże maiętności dokumenta y zrzeczenia służące, do rąk wielebnych ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy będących, oddawszy, tegoż samego imienia Kulowszczyzny w wieczność, w moc, w dzierżenie y pokoyne używanie wieczyste, urzędownie przez ienerała podałem y intromitowałem, nie zostawuiąc braci, siostrom, bliskim krewnym moim, y nikomu zgoła inszemu z obcych ludzi do tej maiętności y folwarku Kulowskiego żadnego przystępu y należności. Maią tedy y wolni będą ichmość oycy bazylianie Wileńscy, w iedności świętej z kościołem świętym rzymskim przy cerkwi świętej Trójcy zostaiący, y cały zakon ichmościów tą Kulowszczyzną, ode mnie na nowiciat Wileński zapisaną, iako swoją własnością szafować y disponować wiecznemi czasy, pożytków z niey wszelkich zażywać, y przysposabiać y, iak się będzie tym że wielebnym ich-

mościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trójcy będącym, a w iedności świętej z świętym kościołem rzymskim zostaiącym, zdało, ku naylepszemu pożytkowi zakonnemu obrócić, bez żadney odemnie samego, bliskich krewnych y successorów moich przeszkody y prepeditiei. Y na to ia Kamiński dałem ten mój list, fundacyiny wieczysty zapis, z podpisem ręki mey własney y z podpisami rąk ichmościów panów przyiaciół, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych, niżej na podpisach mianowanych. Pisan w Kulach, roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Decembra dnia ośmnastego. U tego listu fundacyinego przy pieczęci podpis ręki aktora y ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy:

Andrzej Kamiński ręką swoją. Za ustną y oczewistą prozbą od imści pana Andrzeia Kamińskiego do tego zapisu fundacyinego za pieczętarza podpisuię się: Jan Michał z Chrzanowa Chrzanowski—czesznik powiatu Lidzkiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od imści pana Kamińskiego podpisuię się: Jan Pawłowski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tego zapisu podpisuię się: Stephan Taraszkiewicz. Któryż to ten list, fundacyiny zapis, za podaniem onego przez wierzchu mianowaną osobę, iest do xiąg głównych duchownych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1699 г. Апрель 2 дня.

Изъ книги № 43, за 1699 г., л. 529.

107. Квитанціонная записъ отъ настоятельницы Минскаго св.-Духовскаго монастыря Стефану Слизню въ уплатѣ имъ сестрѣ его, монахинѣ Юдиѣ, суммы, причитающейся ей въ качествѣ приданаго.

Настоятельница Минскаго монастыря Анна Кантакузина отъ имени всего монастыря выдаетъ настоящую квитанцію Ошмянскому писарю Стефану-Яну Слизню въ томъ, что часть приданаго, назначеннаго покойнымъ Слизнемъ своимъ дочерямъ, въ числѣ которыхъ была Юдиѣ, поступив-

шая въ Минскій женскій монастырь, настоятельницей получена отъ опекуна сполна; что же касается разнаго платья и уборовъ, захваченныхъ сестрами Юдиѣ, то Кантакузина оставляетъ за собой право начать по этому дѣлу искъ, когда ей будетъ угодно.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewiątego, miesiąca Julii dwudziestego trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewiąty obranymi, stanowszy oczewisto u sądu w Bogu przewielebna imć panna Hanna Kanthakuzianka — xieni zakonnica panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu Mińskiego, w uniey świętey będąca, opowiadała, pokładała y przyznała dobrowolny, kwitacyiny zrzeczenia wieczysty zapis, na rzecz w nim niżej opisaną, wielmożnemu imci panu Stefanowi Janowi Slizniowi — pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu dany, służący y należący; który to dobrowolny kwitacyiny zrzeczenia wieczysty zapis, ustnym y oczewistym swo-

im stwierdziwszy zeznaniem, prosiła nas sądu, aby był do xiąg głównych trybunałnych spraw wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my sąd przyiowski a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Hanna Kanthakuzianka — xieni zakonnica panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu Mińskiego, w uniey świętey przy cerkwi Ducha świętego klasztor swój mających, swym y całego konwentu panien starszych imieniem, osobliwie iednak imieniem panny Judythy Slizniowny — siostry naszej zakonney, tegoż klasztoru profeski, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym quitacyinym zrzeczenia wieczystym zapisem, iż co godney pamięci imć pan Alexander Slizień — stolnik Oszmiański, rodzic siostry zakonney panny Judythy Slizniowny, schodząc z tego świa-

ta, na posag pięciu siostrom testamentem iako ociec córkom legował majątność Kostyki, w powiecie Oszmiańskim leżącą, których posagów wszystkim córkom swym opłacenie zlecił imci panu Stephanowi Janowi Slizniowi—pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu, synowi swemu, z pierwszego małżeństwa splodzonemu, którego y opiekunem y exekutorem testamentem swym zostawił. Tedy gdy między inszymi siostrami, które za wolą Bożą świecki sobie stan obrały, siostra nasza zakonna panna Judytha Slizniowna obrała sobie stan zakonny y służbę Boską y iuż to z nami, uczyniwszy solenną professią, panu Bogu służy, imć pan Stephan Jan Slizień — pisarz ziemski Oszmiański, nie tylko iako brat iey rodzony, ale y iako opiekun przyrodzony y testamentowy, czyniąc dosyć woli rodzica swego, naprzód na młodość iey, którą w klasztorze trawiła, wając zawsze y koszt dając, potym na wyprawę zakonną, na sprawienie obłoczyn y według honoru domu swego należyta uczynił expense y co nie tylko powinność kazała, na wyprawę złotych sześćset, ale, co miłość braterska kazała, y więcej wydał. A zatym sprawiwszy professią y obłoczyny, y wydawszy wyprawę, w odzieży, pościółce, chustach y innych zakonnych potrzebach przez lat kilka, kwotę nam od posagu, pannie Judycie należącego, płacił. A na ostatek teraz trzy tysiąca moneta currenti do rąk moich, mnie Hanny Kanthakuzianki—xieni klasztorney, przy obecności wielebnych panien zakonnych wyliczył. Zaczynam ja Hanna Kanthakuzianka—klasztoru pomienionego xieni, moim y panny Judythy Slizniowny—zakonnicy, y całego konwentu imieniem, iegomości pana Stephana Jana Sliznia—pisa-

rza ziemskiego Oszmiańskiego, z odebranego posagu wiecznie kwituję. A że imć pan pisarz ziemski, czyniąc dosyć woli rodzica swego, summę tę wypłacając, oraz pannę Judythę Slizniownę z piątej części Kostyk opłacił, ponieważ według woli testamentowey do splacenia Kostyk naybliższym iest aktorem; tedy iako się xieni imieniem klasztoru całego y panny Judythy Slizniowny z summy posagowey wiecznie zrzekam, tak piątej części Kostyk, nigdy, ani ia, ani po mnie następujące xienie y starsze, pogotowiu cały konwent u i. p. pisarza ziemskiego Oszmiańskiego, ani u successorów iegomości upominać się nie będziemy, y upomnienia się mocy mieć nie możemy; ale iuż ta piąta część Kostyk, według woli testamentowey rodzicielskiej nam splacona, wiecznie imci panu Stephanowi Janowi Slizniowi—pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu ma należeć. Y my, ani następce po mnie starsze xienie konwentu tego, pod zaplaceniem zareki ważności summy, upominać się y dochodzić piątej części Kostyk na klasztor, względem panny Judythy Slizniowny, mocy mieć nie będę. A co się tknie kleynotów, które świeckie panie siostry cztery między się rozebrały, mieniać, że zakonnicy kleynotów nie trzeba, a po rodzonej matce swey z ichmościami według prawa równie y panna Judytha do swey części tych kleynotów należeć by miała, tedy iegomości pana pisarza Oszmiańskiego, iako oycowskiemu testamentowi dosyć czyniącego, którym rozkazał, iż cokolwiek z ochędóstwa starsze zażyją y wezmą, to potym młodszym z posagów swych nagrodzić powinny starsze; iegomość zaś pan pisarz iuż dorosłym pannom musiał dodawać, y iedne pogubiły,

drugie sobie pobrały, iako na to karty y dokumenta od ichmościów produkował; zazym my y tę część kleynotów, na pannę Judythę należących, iako cały klasztor, tak ia xieni salwę sobie do ichmości pań siostr panny Judythy, siostry naszej zakonney, to iest, do ieymość paniey Theodory Slizniowey, ieymość paniey Dominikowey Puciaciney, ieymości paniey Janowey Kiersnowskiej, ieymości paniey Theresy Swiechowskiej—sędziny ziemskiej Oszmiańskiej Slizniowień, siostr rodzonych, zachowuję. A iegomości pana pisarza ziemskiego Oszmiańskiego, iako nic niewinnego y kwity na pogubione y pobrane kleynoty produkującego, wiecznie swym y imieniem całego konwentu kwituję. Ten tedy list zrzeczenia zapis dając iegomości panu Stephanowi Slizniowi—pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu y wiecznie iegomości ze wszystkicy praetensyey siostrzyńskiej, imieniem panny Judythy Slizniowny—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego kwitując, piątą część Kostyk na osobę iegomości wiecznie wlewając, z całego klasztoru do niey praetensyey zrzekając się, o niedotrzymanie y naruszenie w czymkolwiek listu tego zrzecznego zapisu kwitacyjnego, zakładam na siebie y na cały konwent klasztoru zakonu naszego, w Mińsku będącego, zareki trzy tysiące pieniędzy moneta currenti y złotych sześćset. O którą zarekę ieślibym ia, albo konwent w czymkolwiek naruszył tę kwitacją, daię moc pozwania siebie do wszelakiego sądu y prawa w wielkim xięstwie Litewskim będącego, rokiem krótkim, kładąc pozwy na wszelakich dobrach leżących klasztornych, summach pieniężnych, gdziekolwiek będących, które y pod ewikycią poddaiemy. A sąd każdy, za pozwa-

niem nas o naruszenie tego listu pomienioną zarekę wskazać mocen y wolen będzie, którą my, by y po kilkakrotnie zapłaciwszy, przecie, aby ten list nasz kwitacyjny w nieporuszoneym swym walorze zostawał na wieki, mieć chcemy. Y na to ia Hanna Kanthakuzianka—xieni klasztoru Mińskiego zakonnic świętego Bazylego wielkiego, swym y całego klasztoru imieniem dałam ten mój list zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów przyiaciół za pieczętarzów uproszonych. Działo się dnia wtórego Apryla, roku Pańskiego sześćsetnego dziewięćdziesiątego tysięcznego dziewiątego. U tego dobrowolnego kwitacyjnego zrzeczenia wieczystego zapisu podpisy rąk tak samey aktorki, iako y ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy: Anna Kantakuzinówna—zakonnica ś. Bazylego w ielkiego, xieni klasztoru Mińskiego iako konsultorka konwentu Mińskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, Krystyna Raczkiewiczówna. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebney imci panny Anny Kantakuzianówny—xieni conwentu Mińskiego zakonu wielkiego Bazylego świętego, w uniey świętey zostającego, y od imci panny Krystyny Raczkiewiczówny, iako konsultorki, do tego zrzecznego y kwitacyjnego listu podpisuję się Andrzej Michał Szyrwiński—sędzia ziemski Wilkomirski. Według prawa proszony pieczętarz od osób wyż pomienionych do tego zrzeczonego y kwitacyjnego listu podpisuję się: Hector Władysław Karego—podstoli Wilkomirski. Ustnie proszony od wysz mianowanych osób do tego listu kwitacyjnego ręką swą własną podpisuję się: Marcin Jelec. Który to ten dobrowolny kwitacyjny zrzeczenia wieczysty zapis, za

przyznaniem onego przez osobę wierzchnich spraw wieczystych przyięty y wpisana, iest do xiąg głównych trybunał-sany.

1700 г. Января 25 дня.

Изъ книги № 45, за 1702 г., л. 69.

108. Продажная записъ отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Леону Бруцкому Стемпковскому на фольварокъ Лявданщизну или Войдацшкн.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь, нуждаясь въ деньгахъ на свои монастырскія потребности, продаетъ одно изъ своихъ имѣній, именно фольварокъ Войдатишки или Лявданщизну, за 7,000

польскихъ злотыхъ земянину Бруцкому-Стемпковскому, на вѣчныя времена. Имѣние это было подарено монастырю земянкой Лявданской и находилось въ его пользованіи болѣе 50 лѣтъ.

Roku tysiącznego siedmsetnego, miesiąca Julii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny obranemi, stanowszy oczewisto u sądu wielebny w Bogu iegomość ociec Jzaak Wasinkiewicz—starszy monastyru Wileńskiego, reguły świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha będący, opowiadał, pokładał y przyznał list dobrowolny wieczysty przedaźny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, imci panu Leonowi Bruckiemu Stempkowskiemu dany y służący, który zapis ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosił nas sądu, aby był przyięty y do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpi-

sany; iakoż my sąd ony przyiawszy, a wpisując w xięgi, słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Jzaak Wasinkiewicz—starszy klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha graeco-ruskiej będący, za zgodną wolą y wiadomością wszystkich wielebnych braci całego konwentu Wileńskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego, przy teyże cerkwi zostaiącego, wiadomo czyniemy y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym, wieczystym przedaźnym zapisem, komuby o tym teraz y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało: iż co od niemalego czasu zeszła z tego świata godney pamięci ieymość pani Barbara Karpówna Samuelowa Lawdańska—ziemianka iego królewskiej mości wojewodztwa Wileńskiego, mając sobie folwark, nazwany

Lawdańszczyzna alias Woydaciszki, w wojewodztwie Wileńskim leżący, od zeszłego godney pamięci imci pana Samuela Władysława Lawdańskiego—małżonka swojego, zapisami prawnie sprawionemi y w sądzie głównym trybunaliym przyznanemi, wiecznością zapisany y testamentem ostatniey woli tegoż imci pana małżonka swego utwierdzony, za temi tedy prawami, będąc pomieniona nieboszczka wieczystą tego folwarku Woydaciszki nazwanego possessorką y w swoim ony przez czas niemały po śmierci imci pana małżonka swojego mając dzierżeniu, zchodząc z stego świata, ten folwark Woydaciszki, Lawdańszczyzną nazwany, konwentowi naszemu przy cerkwi świętego Ducha graeco-ruskiej, w Wilnie będącey, zostaiącemu, legowała, wiecznością zapisała y, wszystkie prawa, zapisy wieczyste y inne dokumenta klasztorowi naszemu oddawszy, w wieczystą nam ten folwark podała possessią. Za którym takowym prawem, prawnie sprawionym, pomieniony folwark Lawdańszczyzna, alias Woydaciszki nazwany, obiąwszy, onego, ze wszystkimi jego przynależnościami, przez lat kilkadziesiąt antecessorowie nasi y my sami spokojnymi aż dotąd, bez żadney ni od kogo przeszkody, possessorami zostawaliśmy; więc że teraz będąc pilno a gwałtownie potrzebni summy pieniędzy na całą naszą publiczną klasztorową potrzebę, tedyśmy wzięli gotowey rękodayney symmy pieniędzy, to iest, siedm tysięcy złotych polskich, u ziemianina iego królewskiej mości województwa Wołyńskiego y Wileńskiego imci pana Leona Bruckiego Stempkowskiego, za którą tą summę siedm tysięcy złotych polskich, pomieniony folwark Woydaciszki Lawdańszczyzną nazwany, w wojewodztwie Wileńskim leżący, wieczysty ziemski, niko-

mu pierwszym, ani poślednieyszym prawem niezawiedziony, niepienny, niewinny, nieonerowany długami, ani przewodami prawnemi nieobciążony, ale wolny y swobodny, z budowaniem, w inwentarzu specyfikowanym, z gruntami oromemi y nieoromemi, pognoiami, nawozami, nowinami, sadami, pasiekami, ogrodami, lasami, borami, gajami, sianożęciami murożnemi y błotnemi, rzekami, rzeczkami, zatokami, iazami, z wioską Downaryszkami, nad rzeką Wilią będącą, z poddanemi w niey mieszkaiącemi, boiarami, z ich żonami, dziećmi, ruchomościami, powinnościami, czynszami, dziakłami, daninami pieneznemi, miodowemi, z wolnym łowieniem w rzekach ryb y biciem w puszczy zwierz, z pożytkami, intratami, z tego folwarku przychodzącemi quocunque titulo rzeczonymi, owo zgoła ze wszystkim a wszystkim, tak iako się ten folwark zdawna w swoim miał ograniczeniu y w possessiey naszej aż dotąd zostawał, nic a nic z onego sobie y nikomu inszemu nie-wyimuiąc, ani wyłączaiąc, lecz wszystko ogulnie prawem wieczystym pomienionemu imści panu Leonowi Bruckiemu Stempkowskiemu ustępujemy, przedaiemy, w moc, dzierżenie y spokojne używanie urzędownie przez ienerała iego królewskiej mości y stronę szlachtę w intromissią podaiemy y postępujemy. Iakoż oraz wszystkie sprawy, listy, zapisy kupne, predażne, testamenta, intromissie, inwentarze, ograniczenia, kwity skarbowe, płacenia podatków y wszelkie sprawy y dokumenta, na osoby klasztoru naszego dotąd tylko służącego, a teraz iuż na osobę imci pana possessora y aktora teraznieyszego należące, do ręki imci oddawszy y powróciwszy, wszystką naszą należność y possessią na osobę samego y successorów imci wle-

wamy y ustępujemy. Ma tedy, wolen y mocen będzie imć pan Leon Stempkowski pomieniony folwark Woydaciszki, Lawdańszczyzna nazwany, w wojewodztwie Wileńskim leżący, wieczystym prawem na siebie obiawszy, spokojnie dzierżać, używać, pożytków z niego wszelkich wynajdować, komu chcąc dać, darować, przedać, zapisać, legować, zamienić, poddanemi rządzić, winnych sądzić, występnych by y na gardle karać, służbę wojenną z tego folwarku służyć, podatki rzeczy-pospolitey, ieżeliby uchwalone były, od poddanych wybrawszy, do skarbu rzeczy-pospolitey wnosić, kwity na swoje imię brać, y tym folwarkiem, iako swoją własnością, według woli y upodobania swojego, disponować, szafować. A my Jzaak Wasinkiewicz—starszy y my zakonnicy klasztoru Wileńskiego, terazniejsi y następcy successorowie nasi, żadnego sobie do tego folwarku y należności onego przystępu, praetextu y odezwu czasy wiecznemi nie zostawując, żadney w dzierżeniu imci pana Stempkowskiego y successorów imci przeszkody czynić nie mamy y owszēm od każdego wstępującego y przeszkodę czyniącego zastępować y ewinkować mamy y powinni będziemy, wnaszając evictią na wszelkie nasze monasterskie dobra y maiętności, teraz y napotym będące. A to wszystko pod zaręką takowey że summy, to iest, siedmiu tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem szkod, słownie mianowanych, o którą zarękę, za naruszeniem przez nas samych, lub też następców y successorów naszych tego naszego listu dobrowolnego, wieczystego przedaźnego zapisu, dajemy moc y pozwalamy sobie samych y successorów naszych do wszelkiego sądu y prawa, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego,

iego królewskiey mości zadwornego assessorskiego y kapturowego pozwem pozwać, lub zakazem zakazać; gdzie my stanowszy, nie mówiąc nic do tego listu zapisu moiego, nie wymawiając się żadnemi obmowami y obronami prawnemi, pogotowiu nieprawnemi nie zasłaniając się, forum nie excypując, do inszego sądu nie zrywając się, sami oczewisto stanąć, skutecznie usprawiedliwić y zarękę pomienioną zapłacić mamy, a po nas następcy y successorowie nasi, powinni będą; a y po zapłaceniu zaręki, by y nie poiednokrotnie, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysty zapis u każdego sądu y prawa przy zupełney mocy, wadze y waluze zostawać ma czasy wiecznemi. Y nato my wyżej mianowane osoby imci panu Leonowi Bruckiemu Stempkowskiemu dajemy ten nasz list, dobrowolny wieczysty przedaźny zapis, z pieczęciami y z podpisami rąk naszych, także z pieczęciami, s podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego, miesiąca Januarii dwudziestego piątego dnia. U tego listu wieczystego przedaźnego zapisu, przy pieczęci podpisy rąk temi słowy: Jzaak Wasinkiewicz—starszy monasteru Wileńskiego przy cerkwi świętego Ducha, y innych do niego należących ręką swoją. Ustnie proszony pieczętarz od wielebnego w Bogu oycy Jzaaka Wasinkiewicza, starszego monasteru Wileńskiego świętego Ducha, do tego wieczystego zapisu podpisuję się; Stanisław Szolkowski—pisarz ziemski Wilkomierski. Według prawa proszony pieczętarz od osób wysz wyrażonych do tego prawa wieczystego podpisuję się: Stephan Mikołay Szwykowski—sędzia grodzki Wileński, Oniski starosta mp. Ustnie oczewisto

proszony pieczętarz do tego prawa wieczystego od osoby wyżej wyrażoney podpisuję się: Piotr Danilewicz mp. Który ten list dobrowolny wieczysty przedaźny zapis, za ustnym y oczewistym zeznaniem przez osobę wysz mianowaną, do xiąg głównych

trybunalnych spraw wieczystych iest wpisany *).

*) При этой записи на лл. 71—72 находится инвентарь этого фольварка, составленный въ этомъ же году.

1700 г. Сентября 5 дня.

Изъ книги № 45, 1700 г., л. 1325.

109. Квитационная записъ отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Литовскому обозному Ивану Воловичу въ полученіи отъ него 5000 зоолтыхъ.

Настоятель Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря Кульчицкій заявляетъ, что покойный Виленскій земскій писарь Марціанъ Воловичъ—занялъ было у монастыря 25,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія Жорновокъ и потомъ умеръ; родственникъ

его, обозный в. кн. Литовскаго Янъ Воловичъ, какъ наслѣдникъ, обязался уплатить этотъ долгъ въ 5 сроковъ; первый срокъ уже выполненъ, и выдана настоящая квитанція.

Roku tysiącznego siedmsetnego, miesiąca Septembra iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny obranemi, stanąwszy oczewisto imć pan Jakub Czerniewski, opowiadał, pokładał y do akt podał list quitacyiny zapis, od w Bogu wielbnego imci xiędza Marcyana Kulczyckiego—konsultora zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszego klasztoru Wileńskiego cerkwie przenayświętszey Tróyce, y wszystkich wielbnych oyców tegoż klasztoru wielmożnemu imci panu Janowi Kazimierzowi

Wołowiczowi—oboznemu wielkiego xięstwa Litewskiego, staroście Chweydańskiemu, Luboszańskiemu y Lubowickiemu y wielmożney ieymości pani Rozy Naruszewiczownie—podkanclerzance y obozniney wielkiego xięstwa Litewskiego Wołowiczowey, na rzecz w nim niżej wyrażoną dany, który podaiąc do akt, prosił, aby był do xiąg trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego przyięty y wpisany, iakoż przyiowski, a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja xiądz Marcyan Kulczycki—konsultor zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego cerkwi przenay-

świętszey Trócy, imieniem swoim y imieniem wielebnych oyców y braci, w pomienionym monastyrze zostających, wiadomo czynię tym moim quitacyinym listem zapisem, komu by teraz y napotym wiedzieć należało, o tym, iż co summa dwadzieścia pięć tysięcy złotych, przez zesłego z tego świata godney pamięci imci pana Marcyana Wołowicza—pisarza ziemskiego Wileńskiego, na majątność Żarnowki, w wojewodztwie Mińskim leżącą, wniesioną, a przez wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Wołowicza—oboznego wielkiego xięstwa Litewskiego, starostę Chweydańskiego, Luboszańskiego y Lubienickiego, y wielmożną ieymość panią małżonkę imci ieymość panią Rozę Naruszewiczównę—podkanclerzanę y obozniną wielkiego xięstwa Litewskiego Wołowiczową, iako successorów y possessorów tych dobr Żarnówek, pięcią ratami nowicyatowi Wileńskiemu oyców bazylianów wypłacić deklarowaną, pierwsza rata, to iest, pięć tysięcy złotych polskich, według zapisu wyż mianowanych ichmościów interczyzynego na terminie świętego Jana chrzciciela, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym podług nowego kalendarza przypadającego, klasztorowi naszemu nie doszła była, tedy o te pochybienie terminu wkroczywszy wprawo z tymże wielmożnym imci panem oboznym wielkiego xięstwa Litewskiego y samą ieymością u sądu głównego trybunalnego koła compositi iudicii, condemnatę otrzymali byli y po zaaresztowaniu oney, sam wielmożny imci pan obozny wielkiego xięstwa Litewskiego nadiechawszy, nie przywołując do dalszych terminów prawnych, sumnę pięć tysięcy złotych, to iest pierwszą ratę klasztorowi naszemu, podług wysz specyfikowanej intercisy należącą, integerrime od-

dał y wypłacił. Tedy ia xiądz Kuleczycki, imieniem swoim y imieniem całego konwentu moiego Wileńskiego, za dosyć uczynieniem y wyliczeniem pięciu tysięcy złotych polskich, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym tą ratą pierwszą, na święty Jan przypadającą, assecurowanych, wielmożnego imci pana Kazimierza Wołowicza—oboznego wielkiego xięstwa Litewskiego y wielmożną ieymość panią małżonkę imci wiecznie quituję, samemu sobie y successorom moim y całemu klasztorowi Wileńskiemu o tę wysz pomienioną ratę y sumnę żadnego accessu y należności do ichmościów y do dóbr Żarnówek nie zachowuję y przy tym dekret wysz mianowany w sądzie trybunalskim koła compositi iudicii w roku teraznieyszym wypadły, ze wszystkim w tey sprawie uroszczonym procederem prawnym umarzam, kassuję y anihiluję in integro. Jednak względem dalszych rat następujących wszelki proceder prawny y zapisy ichmościów zachowawszy, w naruszeniu zaś tego zapisu quitacyinego na siebie y successorów tego konwentu Wileńskiego zarękę według ważności rzeczy założywszy, forum o tę zarękę y o naruszenie quitacyi ubiquinarium przyimuiąc, dla lepszey pewności dalem ten mój zapis, przy pieczęci y z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiącznego siedmsetnego, miesiąca Septembra piątego dnia. U tego listu quitacyinego zapisu podpisy rąk, przy pieczęci temi słowy: xiądz Marcyan Kuleczycki—ordinis divi Basilii magni consultor, superior monasterii Vilnensis, patrum basilianorum ad aedem sanctissimae Trinitatis. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od przewielehnego imci xiędza Kul-

czyckiego—konsultora zakonu świętego Bazylego y starszego klasztoru Wileńskiego cerkwi przenaświętszey Tróycy, do tego zapisu quitacynego Michał Koszczycz—ziemski Wileński pisarz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wysz mianowanej do tego quitacynego listu podpisuję się ręką swą Daniel Skinder. Ustnie y ocze-

wisto proszony pieczętarz od osoby wysz mianowanej, do tego quitacynego listu popisuję się Franciszek Jozeph Filk Nidz-gorski. Który to list quitacyny zapis, za podaniem onego przez wyszmianowaną osobę do akt, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1702 г. Февраля 8 дня.

Изъ книги № 122, за 1758 г., л. 723—742.

110. Декретъ главного Литовскаго трибунала по жалобѣ Борунскихъ базилианъ на племянниковъ основателя Борунской церкви, Николая Песляка, по поводу произведенныхъ ими насилій и грабежей относительно Борунской церкви.

По жалобѣ Кіевскаго митрополита Леона За-ленскаго отъ имени Борунскаго настоятеля и монаховъ на родственниковъ основателя Борунской церкви—Яна, Петра, Василя и Якова Песляковъ, Литовскій трибуналъ разбиралъ одно изъ замѣчательнѣйшихъ дѣлъ, какія когда либо встрѣчались въ его юридической практикѣ, по своей неслыханной наглости и дикости. Не смотря на то, что дѣло разбиралось въ Ошмянскомъ градскомъ судѣ и рѣшено было въ пользу базилианъ, тѣмъ не менѣе Песляки не исполнили судебного приговора и дѣло пришлось возобновлять въ трибуналѣ.

Трибуналомъ назначена была особая коммиссія для изслѣдованія подробностей дѣла на мѣстѣ. Допрошены были свидѣтели съ той и другой стороны. Двадцать четыре свидѣтеля со стороны базилианъ (8 дворянъ и 18 мѣщанъ) показали между прочимъ слѣдующее:

Борунская церковь стоитъ на частной землѣ, купленной когда-то священникомъ Песлякомъ у

частныхъ лицъ и завѣщенной церкви. Хотя Песлякъ не оставилъ послѣ себя формальнаго завѣщанія, тѣмъ не менѣе на основаніи письменно выраженныхъ имъ желаній ясно были обозначены какъ права наслѣдства его родственниковъ Песляковъ, такъ и право владѣнія Борунскаго монастыря; послѣ смерти фундатора начались недоразумѣнія между Песляками и монахами: Песляки стали присвоивать себѣ коляторскія права, вмѣшиваться въ управленіе монастыремъ и его имуществами; монахи стали противиться и отстаивать свою самостоятельность. Такъ какъ на сторонѣ Песляковъ была сила и шляхетскія права, то притязанія ихъ и дѣйствія стали принимать все болѣе и болѣе крутой оборотъ, пока наконецъ не превратились въ самое наглое и грубое насиліе надъ монахами и церковью. Такимъ образомъ они стали грабить церковное имущество, деньги и драгоценности и обращать на свои частныя интересы, нерѣдко безнравственные; такъ они изъ церковнаго серебра выдѣлывали себѣ оружіе, изъ цер-

ковныхъ жемчуговъ украшенія на туфли для своихъ любовницъ; за церковный воскъ покупали себѣ вино и т. д. Горе было тѣмъ лицамъ, которые осмѣливались замѣчать имъ что нибудь по этому дѣлу, или же противиться. Такъ они безчеловѣчно избили монаха Павловскаго; до смерти засѣкли розгами дворянку Свидзинскую; окровавили даже церковь, преслѣдуя въ дракѣ своего сотоварища шляхтича. Когда прїѣзжалъ въ Боруну митрополитъ, то, съ вѣдома Виленскаго бискупа, предалъ одного изъ Песляковъ за эти беззаконія церковному проклятiю; но онъ неоднократно прїѣзжалъ изъ своего фольварка и срывалъ его съ церкви; послѣдній разъ изорвалъ его въ клочки и роздалъ нищимъ вмѣсто милостыни. Выведенные изъ терпѣнія монахи, при содѣйствіи мѣщанъ, связали его пьянаго въ кузницѣ, заковали въ цѣпи и въ такомъ видѣ препроводили въ Вильну.

На другомъ разслѣдованіи 50 свидѣтелей изъ шляхты показали, что въ этомъ дѣлѣ виноваты больше всего базилиане. Только одинъ ксендзъ Морати показалъ, что между Песляками и базилианами всегда существовалъ антагонизмъ, часто

проявлявшійся въ видѣ нападеній и насилій со стороны Песляковъ; что онъ самъ укрывалъ у себя отъ преслѣдованій уніята Павловскаго; что послѣ митрополичьей анаѣемы дѣло приняло самый острый характеръ; другіе же свидѣтели только и видѣли нападенія и наѣзды на Песляковъ со стороны базилианъ; о продѣлкахъ же Песляковъ ничего не знали и не слышали.

Послѣ судебныхъ препирательствъ адвокатовъ обѣихъ тяжущихся сторонъ, трибунальскій судъ постановилъ слѣдующій приговоръ:

Землю, на которой построена Борунская церковь и мѣстечко, считать церковной; права коляторскія отъ Песляковъ отнять и предоставить имъ фольварокъ Козяковщизну, если на владѣніе его будутъ представлены надлежащіе документы; церковныхъ имуществъ въ другія мѣста не вывозить и самую церковь окончить какъ можно скорѣе.

А что касается взаимныхъ жалобъ на проторы и убытки (базилиане до 300,000 Песляки до 7,000 зл.) то таковыя оставить безъ послѣдствій и заложить троякую заруку на сторону, которая осмѣлится нарушить молчаніе.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt ósmego miesiąca Junii siedmnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym piędziesiątym ósmym obranemi, comparendo personaliter w trybunale głównym w. x. Lit. patron i. p. Jerzy Pomarnacki—czesznik Wilkomirski, opowiadał, prezentował y ad acta podał dekret trybunalski między i. w. w Bogu przewielebnym imci xiędzem Leonem z Szlubic Zaleńskim — metropolitą Kiiowskim, Halickim y całej Rusi, episkopem Włodzimirskim y Brzeskim, archimandrytą Kobryńskim, imieniem całej kapituły zakonu Bazylego ś. y imieniem i. xiędza Jana Szostaka — zakrystyana cerkwi Boruńskiej, czyniącym z imci pp. Ja-

nem, Piotrem, Bazylim y Jakubem Pieślakami y innemi wespół kompryncypałami, na kadencyi Nowogrodzkiej w roku tysiąc siedmsetnym wtórym, miesiąca Februaryi ósmego dnia ferowany, cum intro expressis iudicatis, in rem et partem tychże pomienionych stron służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony dekret ze wszelką w nim intus wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiąwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg głównego tryb. w Nowogrodzie odpwawuiącego się roku tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Februaryi ósmego dnia. Przed nami sędziami głównemi, na

trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok przeszły tysiąc siedmsetny pierwszy obranemi, gdy s porządku rejestrowego ku sądzeniu naszemu przypadła sprawa iasnie wielm. przewielebnego imci xiędza Leona z Szlubie Zaleńskiego, archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, episkopa Włodzimirskiego y Brzeskiego, archimandryty Kobryńskiego y Czernihowskiego, imieniem całej kapituły zakonu Bazylego ś. wielkiego, także imieniem w. i. x. Jana Szostaka — zakrystyana cerkwi Boruńskiej z i. pp. Janem—samym pryncypałem, Piotrem, Bazylim y Jakubem Pieślakami, ichmościów kompryncypałami, także imci panią Paraskowią Eufrozyną Laudańską Stephanową Pieślakową y świąszczennikową Doszycką, rodzicielką obżalowanych ichmość panów Pieślaków, y z i. p. Pawłem Zieńką, w iednostayney radzie y namowie z sobą będącemi, za przypożwem tu przed nas sąd do Nowogrodka wyniesionym, mieniać o to, o co agitowała się przed sądem głównym trybunałuym żalujących aktorów sprawa z obżalowanemi ichmiciami pp. Pieślakami o popełnione dekretowi sądu naszego głównego trybunałnego w roku tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Februaryi pierwszego dnia ferowanemu, sprzeciwieństwo w niepostąpieniu urzędowi grodzkiemu Oszmiańskiemu za summę w dekrete wyrażoną w majątności Koziakowszczyźnie, w powiecie Oszmiańskim leżącey, czynić odprawy. Gdy zapisem aktorów była sądzona sprawa, tedy obżalowani ichmość panowie Pieślakowie, do zniesienia tey na obżalowanych otrzymaney kondemnaty, uczyniwszy wypis do rejestrów sądowych y pozew swój do zniesienia kon-

demnaty przyłączyli y tę kondemnatę pod przysięgą, chorobą iednego obżalwanego p. Pieślaka znosili; a po zniesieniu, gdy do przyięcia w samey rzeczy skuteczney rozprawy przypadła sprawa, tedy sąd główny trybunałny, iako w sprawie kryminalney, na inkwizycyą odesłał; według którego dekretu żalobliwi aktorowie sprawiac się, inkwizycyą wyprowadzili. Chcąc tedy aktorowie swojey krzywdy dowodzić y w samey rzeczy finalną rozprawę przyiąć, do położenia tedy dekretu sądu głów. trybunałnego w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym w Wilnie z oczewistej kontrowersyi ferowanego, którym na inkwizycyą odesłano, który to dekret podczas odprawowania inkwizycyi, że przygodnie zginął, za którym by teraz po odprawionej inkwizycyi żalującym sprawy attentować potrzeba, nie mogąc onego na ten czas mieć y wielkiej krzywdy y opressyi według zaczętego procederu prawa y żaloby w dekretach trybunałskich, Wileńskim y Mińskim, dostatecznie opisaney dochodzić y do przysłuchania odprawionej inkwizycyi, iako też y do przyięcia w samey rzeczy skuteczney o wszystkie pretensye, rozprawy, do nagrodzenia wszelkich szkod y nakładów prawnych pozwem, w którym wszystka rzecz dostatecznie opisana y wyrażona iest, aktorowie obżalowanych ichmć tu przed nasz sąd przypożwali. Do której sprawy po wzięciu od pozwanych osób na dniu dziesiątym miesiąca Decembra roku przeszłego tyśiącznego siedmsetnego pierwszego na kopią z pozwu na dniu dziesiątym miesiąca Januaryi roku tyśiącznego siedmsetnego wtórego, po wzięciu od samych aktorów na kopią z dekretu remissyinego Wileńskiego sądu naszego in anno tysiąc siedm-

setnego pierwszego miesiąca Maia ośmnastego dnia, z oczewistey kontrowersyi ferowanego, którym ta sprawa na inkwizycyą odesłana, ex quo samy ekstrakt dekretu przygodnie podczas odprawowaney inkwizycyi zginął y po oddaniu tych kopii do kancelaryi naszej; na dniu zaś dwudziestym siódmym tegoż miesiąca Januaryi, po wzięciu od pozwanych ichmościów na patronów y po przydaniu naszym ichmościom onych, to iest, panów Pawła Tonkowida y Jerzego Liborczaia na terminie niniejszym, to iest, dnia ósmego miesiąca Februaryi anni praesentis za przywołaniem przez ienerała stron do prawa od i. w. w Bogu przewielebnego x. metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkicy Rusi i. pp. Samuel Koreywo y Mateusz Broniec, a od ichmców pp. Pieślaków i. pp. Paweł Tonkowid—skarbnik Brzeski, p. Jerzy Liborcza y p. Jan Ancuta, patronowie ichmców obydwuch stron, za mocami sobie prawnemi do tey sprawy danemi, ku oczewistey rozprawie stawali y prawnie się z sobą rozprawowali. Zatym patron aktorów podanego obżałowanym i. pp. Janowi, Piotrowi, Bazylemu y Jakubowi Pieślakom, i. p. rodzicielce ichmć, także i. p. Pawłowi Zieńkowi oczewisto w ręce tu w mieście ikmci Nowogródku natenczas będącym, przez ienerała Jana Jenulewicza pozwu zeznaniem onego oczewistym przed w. i. panem Woyniłowiczem—pisarzem koła sądów naszych uczynionym, słusznie, prawnie dowiodłszy y pilność tróyga wołania strony swey na tym pozwie napisaną okazawszy y żalobę z niego o rzecz wyż mianowaną, a szerzey w tym pozwie spisaną przełożywszy, w dalszym postępku prawnym pokładał, czytał przed nami sądem dekret sądu głównego

trybunalnego w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia ośmnastego dnia z aktoratu obżałowanych ichmość panów Pieślaków z załuiącym imci w. w Bogu przewielebnym imci x. Leonem z Szlubie Zalenskim—archiepiskopem metropolitą Kiiowskim, Halickim y wszystkicy Rusi, Włodzimirskim, Brzeskim y Kobryńskim archimandrytą y w Bogu wiel. i. xx. bazylianam zakonu ś. Bazylego wielkiego, y z drugiem i obżałowanymi osobami w Wilnie z oczewistey kontrowersyi ferowany, którym ta sprawa ratione zachodzących pretensyi, do sądów duchownych należących, do sądu duchownego odesłana iest. A względem pretensyi obudwuch stron, ad causam facti zciągających się, ww. i. pp. kolegów naszych z pośrzedka siebie naznaczywszy, na inkwizycyą odesłała, insistendo któremu dekretowi naszemu, aby i. pp. kolegowie nasi inkwizycyą odprawioną na piśmie tu do sądu naszego oddali y z odprawienia oney relacyą nam sądowi in accluso rothulo uczynili, u nas sądu dopraszali się. Jakoż ww. i. pp. Konstanty Koncewicz—stolnik Latyczowski, Michał Lenkiewicz Ipohorski—podkomorzyc Mozyrski, kolegowie nasi, od nas sądu na odprawienie tey inkwizycyi delegowani, inkwizycyę na piśmie obudwóch stron napieczętowawszy, do nas sądu w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym wtórym miesiąca Februaryi ósmego dnia oddali, którego wpisuiąc de verbo ad verbum tenor sequitur talis:

Inkwizycya w sprawie wielm. oyców bazylianów Boruńskich ritus graeci z i. pp. Pieślakami, za dekretem trybunału głównego w. x. Litew. przez nas Konstantego Kuncewicza—stolnika y deputata p-tu Lidz-

kiego, Michała Ipohorskiego Lenkiewicza—podkomorzyca y deputata p-tu Mozyrskiego, odprawiona w roku tysięcznym siedmsetnym pierwszym dnia dwudziestego siódmego miesiąca Września w Borunach.

Pierwszy—i. x. Jan Szostak—zakrystyan ordinarius cerkwi Boruńskiej, iuratus zeznał pod sumieniem kapłańskim: że post fata nieboszczyka pana Mikołaja Pieślaka i. pan Jan Pieślak z bracią swą w possessyą swoją tak cerkiew, iako y wszystkie kleynoty, złoto, srebro y pieniądze, które iuż w depozycie leżały w szkatule nieboszczykowskiej, to wszystko zabrali; summy realney sześć tysięcy, u mieszczanina Boruńskiego Piotra Audyckiego, która położona była od nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka—stryia imci y te post fata odebrali et in proprium usum obrócili; puszkę z perłami nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka, z tey że cerkwi Boruńskiej zabranemi y temu mieszczaninowi do schowania danemi, odebrali: kleynoty zaś cerkwi Boruńskiej za proźbą p. Bykowskiej, które były dane na chwałę Bożą od p. Branickiej—stolnikowey koronney, pożyczyl na akt weselny według osobliwego rejestru y karty, daney sobie od p. Bykowskiej, mimo wiadomości xiędza zakrystyana p. Jan Pieślak, te y dotychczas zostaią nie odebrane. Tenże i. x. zakrystyan zeznał: że gdy się nie mogli pomiarkować bracia między sobą summą cerkiewną, p. Jan Pieślak chlubił się, że mam w depozycie ieszcze piędziesiąt tysięcy w Wilnie, będzie dość ze mnie. Tenże zeznał, że także kubki srebrne, aparat axamitny, szyty y ryty złotem, kielichów dwa złocistych z patynami, miedź, cynę oddali szwagrowi swemu popowi na Ruś, z złotnikiem przychodząc do cerkwi często, które się im votum z tablic wiszących upo-

dobalo, to sobie chcieli brać na rzędy, szable, alem ia ich wypędzał z cerkwi y kiedym nie mógł resistere, musiałem superswadować, bronić, niczego nie mogłem czynić, bo u nich klucze były przez cały rok.

Drugi—i. p. Konstanty Chomiński—podczaszy Oszmiański, zeznał pod sumnieniem: że nieboszczyk p. Mikołay Pieślak cerkiew fundował w Borunach na gruncie imć p. Popławskiego, który natenczas w zastawie był u p. Grodkowskiego, z tego świata zszedł bez testamentu p. Mikołay Pieślak, zostawiwszy punkta tylko niektóre do testamentu; po śmierci imci, synowcowie, osobliwie p. Jan Pieślak z bracią swoją, obieli w possessyą swoją tak cerkiew, iako y wszystkie skarby cerkiewne; p. Jan Pieślak subministrował się przed i. x. metropolitą, że miał przyiąć habit Bazylego s. któremu pozwolił i. x. metropolita rządów, dla tego, aby cerkiew mógł iak nayprędzey wystawić ze skarbu cerkiewnego, w czym ubezpieczony będąc pan Jan Pieślak, poczoł srodze szafować skarbem matki Bożey, vivendo luxuriose, swoiey potrzebie więcey wygadzaiąc, niż chwale Bożey, któremu gdy oycowie bazylianie, będąc praesentes, dysswadowali, aby sobie tak licentiose nie postępował y skarbem nie tak rozrzutnie matki Bożey szafował, xiędza Pawłowskiego za tę admonicyą obuchem stłukł, któregom nawiedzał, leżącego y zbitego. Kleynoty, konferowane na obraz matki Bożey od i. p. stolnikowey koronney, które warte były kilkunastu tysięcy, tych pan Jan Pieślak pożyczal p. Bykowskiej na wesele, które y dotychczas zostaią nie odebrane. Ratione więzienia p. Jana Pieślaka słyszałem, że oddarszy exkomunikę ode drzwi cerkiewnych, wszedł sam do kowala, mie-

szczanina Boruńskiego, za którym oycowie bazylianie wtropy, znalazłszy go, wzięli y okowali, do Wilna mimo dwór mój prowadzili; okazyey więcej niewiem żadney; oycowie bazylianie mi powiedzieli, że to uczynili za dekretem trybunału Mińskiego kontumacyinym. Ratione naiaźdu na folwark pp. Pieślaków, gdy w Borunach postrzelili mieszczanina iednego, na gorącym uczynku chcąc ich połapać, oycowie bazylianie, iako iuż exkomunikowanych, kazali ludziom przydanym od i. p. kasztelana Wileńskiego, dla obrony zdrowia swego, za odpowiedziami pp. Pieślaków, chcąc onych połapać y do sądu odesłać, którzy iuż będąc przestrzeżeni wyprowadzili się byli ze wszystkim z folwarku do różnych siasiad swoich, tam żołnierze, mimo wiadomość oyców bazylianów przypadłszy do folwarku, spodziewaiąc się zastać kryminalistów, nie znaleźli nic, tylko kilkanaście sztab żelaza cerkiewnego y niektórą ruchomość, którą oni byli wyprowadzili z cerkwi Boruńskiej.

Trzeci—i. p. Michał Popławski—podstoli Krzemieniecki, zeznał pod sumnieniem: że origo pp. Pieślaków z greckiey religii, iak nieboszczyk p. Mikołay Pieślak, tak y teraznieysi synowcowie iego są popowiczowie; miejsce zaś, na którym cerkiew stoi, iest kupione przez i. p. Mikołaja Pieślaka od p. Kiińskiego, potym wiecznością ode mnie nadane, za co y obligi wniosłem w tydzień. Ratione excessów pozostałych synowców pana Pieślaka, ci, obiwszy w possessyą swoją cerkiew y skarby wszystkie, dość sobie licentiose postępowali, kiedy y kapłanów, będących przy cerkwi Boruńskiej, bili y mordowali, klejnoty na akty weselne osobom nieprzystoynym dzielili y rozdawali. Ratione naiaźdu fol-

warku, tam się domyślili ludzie i. p. kasztelana Wileńskiego będący, pro conservatione Boruńskiej cerkwie; gdzie leżeli, iaką szkodę uczynili, nie wiem. Ratione więzienia niewiem.

Czwarty—i. p. Rafał Omuciański zeznał pod sumnieniem: że słyszał od nieboszczyka pana Mikołaja Pieślaka, że ten grunt, na którym cerkiew stoi, własny nieboszczykowski wieczysty. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał pod sumnieniem, że słyszał, iako pana Jana Pieślaka, złapawszy w miasteczku Boruńskim, związali, a potym okowawszy, do Wilna zaprowadzili. O naiaźdach od oyców bazylianów na folwark pp. Pieślaków nie słyszałem; o klejnotach, złocie, srebrze, iakoby miał rozpraszać y na swoją potrzebę obracać p. Jan Pieślak, y tego nie słyszałem.

Piąty—pan Józef Jasiewicz zeznał pod sumnieniem: że grunt ten, na którym cerkiew stoi, wiecznością służący p. Popławskiemu, był w zastawie u p. Kiińskiego, a potym u p. Grodkowskiego, potym nieboszczyk p. Mikołay Pieślak nabył u pana Popławskiego, za co y obligę wniosł na tę cerkiew p. Popławski. Okazyja niechęci pp. Pieślaków z oycami bazylianami: nayprzód po śmierci nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka—stryia swego, odebrawszy rządy wszystkie cerkiewne, p. Jan Pieślak poczoł sobie licentiose postępować, kapłanów bić y skarby cerkiewne rozpraszać, iakoż wprzód y iednego kapłana zbili, który, roku nie doczekawszy, z tego świata zszedł; drugiego xiędza Popławskiego p. Bazyli Pieślak obuchem stłukł; srebro cerkiewne zabrawszy, uprosił mnie samego, abym doyrzał, kiedy złotnik spuszczał, którego zlewku nie mała sztuka była. Tenże złotnik, poniechęciwszy się z p.

Janem Pieślakiem, poczoł mówić, że ia wydam, gdzie są skarby z obrazu Matki Bożey, którego złotnika, wkrótce zaprowadziwszy do Wilna, czeladnikowi swemu zabić kazał. O kleynotach wiem to dowodnie, że na kilku mieyscach różnym osobom są rozdane. Widząc takie exorbitancye, oo. bazylianie pisali do i. x. metropolity, aby chciał wiedzieć o cerkwi Boruńskiej y że się takie excessa dzieią. Który przybywszy do Borun, czynił we wszystkim inkwizycią, a pp. Pieślacy nie chcieli comparere przed i. x. metropolitą y sami od cerkwi nocą się wyprowadzili do folwarku swego; żelazo, które było kupione za pieniądze cerkiewne, odbiwszy świren, do swego folwarku zaprowadzili. Widząc takie excessa i. x. metropolita y nie posłuszeństwa onych, klątwę na nich wydał, w której y teraz ieszcze zostaią; tę, przylepioną do drzwi cerkiewnych, kilka razy oddzierali, na ostatek p. Bazyli Pieślak na koniu przybiegłszy oddzierał y sam na koniu uiechał, a p. Jan Pieślak pieszo będąc do kościoła wszedł, tam, wypadłszy, oycowie bazylianie, na ten hałas, kazali p. Jana Pieślaka wziąć y okować.

Szósty—p. Jan Jasiewicz pod sumnieniem zeznał, in toto omnia, quae supra.

Siódmy—i. p. Jerzy Mitkiewicz—ienerał ikmei powiatu Oszmiańskiego pod sumnieniem zeznał: że cerkiew na gruncie p. Popławskiego, za który obliga iest wniesiona na cerkiew. O kleynotach słyzałem, że rozdane są niektórym osobom; z xieżą częste utarczki bywały, o boiach y naiazdach słyzałem, że z obu stron bywały.

Ósmy—i. p. Sabiński—regent grodzki Miedzielski powiatu Oszmiańskiego, zeznał podsumnieniem: że grunt, na którym cerkiew stoi, iest kupiony od p. Mikołaiia Pieślaka

u tatarzyna Kowika. Ratione naiazdów, hałasów, to zeznał: iż okazyą wszystkiego są pp. Pieślacy. Skarby, kleynoty z obrazu matki Bożey świeckim osobom rozdawali y na swe pożytki obracali, oyców bazylianów, przy cerkwi będących, bili, naieżdżali, konfundowali, o co się uiol imci x. metropolita y rządy wszystkie od nich odebrał. Po odebraniu cerkwi, razy kilka naieżdżali cerkiew, oddzieraiąc exkommuniką ode drzwi cerkiewnych, zaco iest wzięty p. Jan Pieślak, okowany y do Wilna zaprowadzony. Na ostatek tak duchowni, iako y świeccy zeznali pod sumnieniem: że podczas bytności i. x. metropolity pp. Pieślacy zranili na ulicy p. Pieskwicza—szlachcica, który okrwawiony wpadł do cerkwi ku ołtarzowi matki Bożey y cerkiew skrwawił, y że i. x. metropolita kazał cerkiew zamknąć y też nazaiutrz rekonceyliował.

Inkwizycya z mieszczan Boruńskich, którzy wprzód pokleknawszy przed krucyfixem, na stole będącym, według roty, sobie spisane, podniosłszy dwa palce, tym porządkiem przysięgali y co widzieli zeznawali.

Pierwszy—Jerzy Laudański, wóyt prae-vio corporali solenni iuramento zeznał: że cerkiew Boruńska stoi na gruncie zakupionym od różnych przez nieboszczyka p. Mikołaiia Pieślaka. P. Jan Pieślak po śmierci p. Mikołaiia Pieślaka, obiowszy cerkiew z skarbami y pozostałe pieniądze, które przede mną we złocie y srebrze pokazował, za które miał nieboszczyk kupić u pani Sulistrowskiej maiętność, te wszystkie dostały się pp. Pieślakom po śmierci nieboszczykowskiej. Kleynoty cerkiewne, pozostałe po nieboszczyku, różnym osobom porozdawali y na swoje potrzeby obracali; x. Pawłowskiego niemilosierdnie zbil Bazyli Pieślak. Okazyą wzięcia p. Jana Pie-

ślaka w kaydany ta była, że p. Bazyli Pieślak, służąc pod chorągwią i. p. referendarza x. Lit., nabrawszy z sobą towarzystwa, rzucił się na cerkiew, gdzie była kłatwa na drzwiach cerkiewnych na Pieślaków wydana od i. x. metropolity, którą przypadłszy oddał y poszarpałszy ją na kawałki, ubogim za ialmużnę po papierku dzielił y sam odiechał. Bojąc się xieża bazylian, aby się drugi raz na cerkiew nie rzucili, przechodzącego po miasteczku p. Jana Pieślaka wzięli do siebie, nie kuiać do Wilna odprowadzili.

Drugi—Piotr Audycki pod przysięgą zeznał: że słyszał z ust nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka, nieraz mówiącego na synowców swoich, że z folwarkiem niech się sobie wiedzą, a do cerkwi y miasteczka, żeby żaden nie należał, y to zeznał, że nieboszczyk p. Mikołaj Pieślak dał był do mnie do schowania skrzynkę z pieniędzmi, w której mieniał być sześć tysięcy; te leżały u mnie przez czas nie mały, y iaszczyczek niewielki z perłami, którą skrzynkę dwoma dniami przed śmiercią nieboszczyka Mikołaja Pieślaka odebrał pan Jan Pieślak; tey nie niosąc do klasztoru, słyszałem, że zakopana była u chłopca w folwarku, któremi się po śmierci dzielił. Były też y sprawy z workiem przy teyże skrzynce; iaszczyczek z perłami potym odebrał ode mnie p. Jan Pieślak. Tenże p. Jan dał był do mnie do schowania rząd nienasadzany, nowy y szabel dwie oprawne, które powróciwszy z pospolitego ruszenia odebrał; x. Pawłowskiego widziałem poszarpanego y skrwawionego. O klejnotach y złocie cerkiewnym, słyszałem że rozdawał osobom różnym p. Jan Pieślak po wzięciu cerkwi w possessyą. Od i. x. metropolity słyszałem, że pp. Pieślacy

ze wszystkim wyprowadzili się do folwarku. O wzięciu do więzienia p. Jana Pieślaka słyszałem, że go wzięto u kowala.

Trzeci—Jakub Grygrowicz zeznał pod przysięgą: że cerkiew Boruńska stoi na gruncie Pieślakowskim, należącym do folwarku, y to wiem, że nieboszczyk Mikołaj Pieślak miał gotowych pieniędzy dwanaście tysięcy y garniec perel y drugi kopieiek, o których sam powiadał, że miał haftować ornat rzymski y rzy perłami. To wszystko po śmierci iego p. Janowi Pieślakowi dostało się, któremi szafował, różnym osobom rozdając y na swoją potrzebę obracając dobra cerkiewne, excessa różne popelniając cum variis mulieribus; x. Pawłowskiego razy kilka zbił. In aliis punctis, to co wyżej specyfikowano confirmavit y to przydał, że krzyżyk dyamentowy, teraz po odebraniu rządów cerkiewnych, zastawił, także y guzików dyamentowych dwanaście z obrazu matki Bożey niewiem gdzie podział. Pantofle dla iedney damy perłami cerkiewnymi haftować kazał.

Czwarty—Jan Chwiedziuk pod przysięgą in omnibus punctis supra specificatis concordat, to przydając: że po śmierci nieboszczyka dał był do mnie do schowania p. Jan Pieślak worek zamszowy, w którym było dwadzieście y ieden dukatów wielkich y małych; krzyżyk dyamentowy od i. p. Chotkiewiczowej y talarów trzydzieście, to wszystko leżało u mnie przez czwierć roku, te rzeczy potym do siebie odebrał p. Jan Pieślak. O gruncie zeznał: że Pieślaków. Excessa różne cum variis mulieribus perpatraverunt i. pp. Pieślacy spólnie. O wzięciu do więzienia i. p. Jana Pieślaka eadem ut supra confirmavit.

Piąty—Jan Rowycki, Mazur, zeznał pod przysięgą: że z ust nieboszczyka Miko-

laia Pieślaka slyszal nie raz, że cerkiew oo. bazylianom, a dla synowców folwark; tenże zeznał, że nieboszczyk Mikołaj Pieślak w domu tym moim w tej izbie prezentował przed różnemi panami szkatulę z kleynotami, perlami, których było niemało, mieniać, że tego nie przedam, ale na chwałę Bożą obróć, ornat rzymski y ryżę haftować każę perlami, to wszystko po śmierci iego zabrał p. Jan Pieślak; szlachciankę p. Swidzińską, przy cerkwi będącą, która przed ludźmi mówiła, że Pieślacy wiele tracą pieniędzy, za co ją różgami tak długo bili, aż umarła. Y to zeznał, że z srebra danego na chwałę Bożą, zaciągnowszy złotnika z Mińska, narobić kazał p. Jan Pieślak szabel, rządów, tym wszystkim kontentował swoich adherentów, rozdając; na imię Maryi na obraz ofiarowane, według upodobania, różnym osobom rozdawali. Tenże zeznał: że po śmierci nieboszczyka stryia swego dał był do mnie do schowania p. Jan Pieślak pudło zapieczętowane, obowiązując mnie, abym nikomu o tym depozycie nie powiadał; co tam było niewiem, a potem do siebie odebrał. X. Pawłowskiego z p. Bazyli zbił, który we krwi do mnie przybiegł o północy. Excessy cum mulieribus confirmantur ut supra. O więzieniu pana Jana Pieślaka ut supra confirmavit. Tenże zeznał, że między sobą bracia hałasując się więcej zwonili na gwałty, niż na nabożeństwo.

Szósty—Jakub Zenartowicz pod przysięgą zeznał, a ten malarz, który już po śmierci nieboszczyka Mikołaja Pieślaka do Borun na robotę przybył, iż iadąc z p. Janem Pieślakiem do Wilna, widział zlew złota tak wielki, iak iaie kokosze, to wszystko ze skarbu cerkiewnego. Naiazdy,

boie, rozlanie krwi y x. Pawłowskiego skrwawionego widziałem, y na gwałty zwożenia częste slyszalem, excessy cum mulieribus variis confirmavit, ut supra. Ratione więzienia p. Jana Pieślaka y matki confirmavit, ut alii supra.

Siódmy—Alexander Burmiński eadem confirmavit pod przysięgą, co y inni, to przydając, że przed przyjazdem i. x. metropolity miał u siebie w schowaniu szkatulę przez trzy dni od pana Jana Pieślaka, w której co było, niewiem; tę p. Paweł Zieńko odebrał; y to dołożył, że za cerkiewny воск przywieziono pare antałów wina z Królewca, z srebra cerkiewnego szable, rzędy, kulbaki robić sobie kazali złotnikowi, to wszystko z świrna do folwarku wywiezli. Excessa, bicia confirmavit ut supra.

Ósmy—Józef Korniewicz pod przysięgą zeznał, że te wszystkie excessa, wyż specyfikowane były od panów Pieślaków, to przydając, że p. Jan Pieślak przez moją małżonkę posłał pierścień do Wilna pannie Raczkiewiczównie. O bicie xięży, krwawienie confirmavit, quae supra. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał, że byłem obecny przy tym, kiedy go wzięli u kowala, dla tego, że się bali oo. bazylianie inwazyey albo spalenia tak cerkwi, iako y miasteczka.

Dziewiąty—Marcin Bartoszewicz pod przysięgą zeznał: iżem slyszal o tym, iako p. Bazyli Pieślak oycy Pawłowskiego obuchem, a oycy Burkiewicza różgami bił. O rozproszaniu kleynotów nie slyszalem, to przydając, że p. Bazyli kłatwę z drzwi zdrapał. W tym razie oo. bazylianie p. Jana Pieślaka u kowala wzięli, okowali, do Wilna zaprowadzili. Tenże zeznał, że go pp. Pieślacy na wylot przestrzelili y te-

goż dnia żołnierze, assystuiący oo. bazylianom, na folwark naszli y tam żelazo, z cerkwi wywiezione, nazad pobrali; o innych rzeczach nie słyszałem.

Dziesiąty—Krzysztof Laudański pod przysięgą zeznał: iż niechęci między oo. bazylianami a pp. Pieślakami ztąd się wszczęły, że pp. Pieślacy więźni bili, dobra cerkiewne rozpraszały; więźni tedy dali znać xiędzu metropolicie, który się o to wziął y rzędy cerkiewne odebrał. Matka moja z rąk p. Jana Pieślaka z tego świata zesła, który y po śmierci chować nie dopuścił przy cerkwi. O excessach cum mulieribus variis eadem ut supra confirmavit. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał: że po oddarciu klątwy ode drzwi cerkiewnych przez pana Bazylego, którą na kawałki poszarpał y ubogim rozdawał po kawałku papieru y dzidą we drzwi cerkiewne uderzył, a potem oycowie obawiając się dalszey wiołencyi p. Jana Pieślaka u kowala wziąć kazali y za ręce okowawszy do Wilna odesłali.

Jedynasty—Fiedor Plesnikowicz pod przysięgą zeznał: że słyszał od ludzi o naiazdach, więzieniach, gwałtach, ut alii supra. O kleynotach nie słyszał.

Dwunasty—Marcin Lenartowicz pod przysięgą zeznał: iż i. pp. Pieślakowie zawsze się z oycami bazylianami wodzili et alia ut supra, to przydając, że torbeczkę tabliczek z obrazu matki Bożey zawioził do Lorenza—złotnika, do Wilna, y wosku okrag. O excessach cum mulieribus eadem ut supra confirmavit. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał, że go ia z x. Bułhakiem okowanego za ręce odwoził do Wilna z drugimi mieszczany.

Trzynasty—Michał Bordziukiewicz pod przysięgą zeznał: że po śmierci nieboszczy-

ka Mikołaja Pieślaka co kolwiek zostało kleynotów, pieniędzy w depozycie, wszystko to pan Jan Pieślak zabrał, gdzie się podziało niewiem. O rozdawaniu kleynotów cerkiewnych nie słyszałem; o excessach cum mulieribus tak w klasztorze, iako gdzie indziej eadem, quae supra confirmavit. O więzieniu pana Jana Pieślaka, lubom sam nie był w domu, słyszałem, że go wzięto u kowala y związanego do Wilna xiądz Bułhak odprowadził.

Czternasty—Kazimierz Malinowski zeznał pod przysięgą, że gdy stał u niego p. Strunkowski gospodą, przyniosł p. Jan Pieślak zlewec złota, chcąc z nim na coś frymarczyć, tego niewiem, iak się rozeszli. O naiazdach, rabunkach, boiach z obu stron słyszałem, że były; o excessach cum mulieribus confirmavit ut supra; o więzieniu p. Jana słyszałem, że u kowala go wzięto.

Pietnasty—Michał kowal pod przysięgą zeznał o naiazdach, hałasach, strzelaniu przez i. pp. Pieślaków eadem, quae supra, confirmavit; tenże zeznał, że na ręce tylko okowy żelazne za rozkazem oo. bazylianów p. Janowi włożył. O rozdawaniu kleynotów nie słyszałem.

Szesnasty—Michał Somowski—złotnik, pod przysięgą zeznał: że p. Janowi Pieślakowi rządiki z srebra łamanego przerabiał, także tabliczek kilka ważyłem, za które pieniądze odbierał p. Jan; kędy podziewał, niewiem. O excessach różnych eadem, ut supra, in toto confirmavit. O biciu xiędza Pawłowskiego słyszałem, że w celi p. Bazyli obuchem go bił, skrwawił, daley nie słyszał. Tey inkwizycyi należyćie na gruncie Boruńskim wysłuchawszy dnia y roku, iako wyżej, instrument oryginal do trybunału w. x. Litew. z podpi-

sami rąk naszych w kancelaryą w Nowogrodku oddaemy. U tey inkwizycyi podpisy rąk temi słowy:

Konstanty Michał Kuncewicz—stolnik y deputat powiatu Lidzkiego; Michał Ipo-horski Lenkiewicz—podkomorzyc y deputat powiatu Mozyrskiego.

Inkwizycja w sprawie i. pp. Pieślaków z ichmości oo. bazylianami Boruńskimi ritus graeci za dekretem w trybunale głównym w. xięstwa Litewskiego przez nas Konstantego Kuncewicza—stolnika y deputata powiatu Lidzkiego, Michała Ipo-horskiego Lenkiewicza—podkomorzyc y deputata powiatu Mozyrskiego, odprawiona w roku tysięcznym siedmsetnym pierwszym dnia dwudziestego siódmego miesiąca Września w Borunach.

Pierwszy—i. xiądz Marothi Jan, zesłany od i. w. i. x. biskupa Wileńskiego do administrowania świętych sakramentów religii rzymskiej do Borun, zeznał sumnieniem kapłańskim, że i. pp. Pieślakowie, po śmierci nieboszczyka Pieślaka—stryia swego, obieli w possessyą swoją wszystkie dobra cerkiewne nie przy bytności oo. bazylianów. O funduszu y testamencie nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka zeznał: że nieboszczyk p. Pieślak punkta do testamentu tylko zostawił, a nie sam testament, któremu się iednakowo nie dość stało, ponieważ obwarował był dobrze w punktach swoich, aby i. x. Marothowi wydzielono pewną placę w Borunach, który zostawał na usłudze matki Bożej przy cerkwi y teraz proprio sump-tu zostaie. Tandem poczeli się byli wadzić między sobą panowie Pieślakowie y z oo. bazylianami, których niepoiednokrotnie hałasowali panowie Pieślacy, osobliwie xiędza Romualda Pawłowskiego, który rany swoje pokazywał w głowie obuchem ude-

rzzone i. x. Marothowi, także i. x. Jan Szostak, z celi swojey wypędzony przybiegł w kaftaniku do moiey gospody, za którym wtropy pp. Pieślacy z odpowiedzią na zdrowie onego, którego musiał przychować i. x. Marothi. Od tego czasu iuż się większy ogień szerzył między ichmościami, aż też i. x. metropolita, przybywszy do Borun, mając potestatem od i. x. biskupa Wileńskiego, odebrał rzady cerkiewne y samych pp. Pieślaków exkomunikował za popełnione excessa przy cerkwi Boruńskiej.

Drugi—pan Albrycht Mackiewicz zeznał pod sumnieniem: że i. pp. Pieślakowie należytemi są aktorami y kollatorami cerkwi Boruńskiej, successive po stryiu swoim; toż zeznał: że oo. bazylianie u kowala będącego p. Jana Pieślaka wzięli w Borunach y w kaydany okowali in assistentia mieszczan Boruńskich; także na folwark panów Pieślaków armata manu z ludźmi i. w. i. p. kasztelana Wileńskiego, którzy naten-czas w Borunach stali, naiechali nazwany Koziakowszczyzna, który, mieniono, iako by miał być od p. Frąckiewicza—podskarbiego nadwornego x. Lit. dany w zasługach nieboszczykowi i. p. Mikołaiowi Pieślakowi.

Trzeci—imć. p. Stefan Odachowski zeznał pod sumnieniem: że nieboszczyk i. p. Pieślak, umierając, kollatorem zostawił p. Jana Pieślaka, którego oo. bazylianie wypędzili y na folwark onych razy kilka naiezdźali, y matkę iego bili y więzili, samego pana Jana Pieślaka, okowawszy w kaydany, manowcami do Wilna odprowadzili. O obróceniu dobr cerkiewnych in proprium usum nie słyszał; grabieże by-dła z obu stron, tak od oo. bazylianów, iako y pp. Pieślaków bywały.

Czwarty—i. p. Michał Rodkiewicz zeznał pod sumnieniem: że nieboszczyk p. Miko-

lay Pieślak synowca swego p. Jana Pieślaka kollatorem zostawił cerkwi Boruńskiej, przeciwko któremu, rankor zawziwszy, i. x. metropolita odebrał wszystkie rządy cerkiewne; podczas odbierania tych rządów wyprowadzili byli kilkadziesiąt sztab żelaza y innego sprzętu niemało do folwarku swego z Borun, oycowie bazylianie, przybrawszy sobie piechotę, wyż mianowaną, naiechali gwałtownie na folwark y te żelazo odebrali; matkę staruszkę do więzienia wzięli, potym samego p. Jana Pieślaka, iadącego gościńcem do Wilna, który sobie konia w Borunach u kowala kował, wziowszy, gwałtownie w kaydany okowali y do Wilna odprowadzili. O przedaniu dobr cerkiewnych nie słyszał.

Piąty—imć pan Michał Zabłocki zeznał pod sumnieniem, że słyszał, iako oycowie bazylianie na folwark naiezdźali y grabili, kollatora samego złapawszy okowali, matce rękę przebili y całą noc w więzieniu prywatnym trzymali; o biciu więźy y sprzedaniu dobr cerkiewnych nie słyszał.

Szósty—p. Michał Martuszewski zeznał pod sumnieniem, że cerkiew nieboszczyk p. Mikołaj Pieślak na swoim gruncie fundował y kollatorem synowca i. p. Jana Pieślaka zostawił; o naiezdzie zeznał, że oo. bazylianie na folwark naiezdźali y bydło zabrali, matkę wzięli, samego p. Jana Pieślaka u kowala spiącego w Borunach wzięli y w kaydany okowali; o sprzedaniu kleynotów y biciu kapłanów nie słyszał.

Siódmy—i. p. Jerzy Ihnatowicz zeznał pod sumnieniem: że słyszał iako p. Jana Pieślaka złapano, do Wilna zaprowadzono; o kleynotach, sprzedaniu y biciu kapłanów nie słyszał.

Ósmy—imć pan Jan Mackiewicz zeznał pod sumnieniem, że cerkiew stoi na grun-

cie i. p. Pieślaka kupionym od p. Grodkowskiego; o biciu y naiazdach tak p. Jana, iako y matki confirmavit ut supra; o biciu kapłanów y sprzedaniu kleynotów nie słyszałem.

Dziewiąty—imć pan Jan Gliński zeznał pod sumnieniem: że słyszałem, iako cerkiew na wieczystym gruncie pp. Pieślaków skupionym od różnych; o naiazdach, biciu, więzieniu pp. Pieślaków eadem confirmavit, ut supra; ratione kleynotów, srebra, złota słyszał, że oo. bazylianie skarżyli się, iakoby panowie Pieślacy nie mało kleynotów, srebra, złota z obrazu pozostawiali, czego maia dowodzić.

Dziesiąty—imć pan Jan Czyż zeznał pod sumnieniem: że był praesens przy tym, kiedy i. x. Bulhak y z oo. bazylianami, przybrawszy assystencyą, u kowala w Borunach i. p. Jana Pieślaka napadłszy wzad związali, a potym, w kaydany okowawszy, do Wilna odprowadzili; tenże iegomość słyszał, że potym w czwierć roku na folwark naiechawszy, matkę do więzienia wzięli y zabrawszy sprzęt domowy zruinowali; o sprzedaniu kleynotów, biciu kapłanów nie słyszał.

Jedynasty—i. p. Michał Gabryiałowicz zeznał pod sumnieniem: że cerkiew na gruncie p. Mikołaja Pieślaka nieboszczyka kupionym wprzód od Grodkowskiego y u Tatarów; o naiazdach, biciu, zabraniu bydła confirmavit ut supra; o niechęci p. Jana Pieślaka z xiędzem Pawłowskim słyszałem, że się wadzili.

Dwunasty—imć p. Łukasz Jankowski zeznał pod sumnieniem: że słyszał, iako cerkiew Boruńska stoi na własnym gruncie pp. Pieślaków, kupionym od p. Grodkowskiego, a potym od Tatarzyna Tułbaia za złotych sześćset; o więzieniu, naiazdach

eadem ut supra; o sprzedaniu kleynotów nie slyszal.

Trzynasty—imé p. Alexander Czyż z Woronney pod sumnieniem eadem ut supra confirmavit.

Czternasty—imé p. Samuel Tupalski pod sumnieniem zeznał: że slyszal o tym, że p. Pieślak na swoim gruncie fundował cerkiew; o naiazdach, gwałtach, więzieniach, boiach eadem confirmavit ut supra in toto.

Pietnasty—imé pan Piotr Żykowicz zeznał pod sumnieniem: iż grunt p. Pieślaka wieczysty, kupiony od p. Grodkowskiego y Kiiańskiego, na którym cerkiew stoi; o naiazdach, gwałtach, więzieniach tak p. Jana, iako p. matki confirmavit, eadem ut supra in toto.

Szesnasty—imé p. Kazimierz Kodlubay zeznał pod sumnieniem: że cerkiew na gruncie Pieślakowskim, kupionym od p. Grodkowskiego y innych; kollatorem iest naznaczony imé p. Jan Pieślak od stryia swojego; o naiazdach, grabieżach, więzieniach eadem ut supra; y tom slyszal, że gdy wieziono p. Jana Pieślaka okowanego do Wilna, miał knebel w gębie; o kleynotach, srebrze nie slyszal.

Siedmnasty—imé p. Samuel Romanowski zeznał pod sumnieniem: że cerkiew na gruncie pp. Pieślaków; o naiazdach, biciach ut supra; o kleynotach nie slyszal.

Ośmnasty—i. p. Samuel Koreywo zeznał pod sumnieniem eadem ut supra; o naiazdach, więzieniach pp. Pieślaków że slyszal, ale nie widzial.

Dziwiewtnasty—imé p. Woyciech Zablocki zeznał pod sumnieniem o naiazdach, rabunkach, gwałtach eadem ut supra in toto.

Dwudziesty—imé p. Władysław Miecznikowski—czesznik Brzeski pod sumnie-

nieniem omnia confirmavit ut supra o naiazdach.

Dwudziesty pierwszy—imé pan Tomasz Sławkowski pod sumnieniem o naiazdach, więzieniu, biciu i. pp. Pieślaków ut supra in toto confirmavit.

Dwudziesty drugi—imé pan Alexander Pielecki pod sumnieniem eadem ut ali confirmavit o naiazdach, biciu, więzieniu.

Dwudziesty trzeci—imé. pan Andrzej Zablocki pod sumnieniem o naiazdach i więzieniu, biciu tak p. Jana Pieślaka, iako p. matki in toto confirmavit.

Dwudziesty czwarty—imé p. Michał Szepatanowski zeznał pod sumnieniem: że slyszal, iż grunt, na którym cerkiew, wieczysty p. Pieślaka y że w drodze Wileńskiej będąc potkal p. Jana Pieślaka, mającego na koniu nogi podwiązane; o naiazdach, rabunkach, więzieniach ut supra confirmavit.

Dwudziesty piąty—imé pan Paweł na Montwildowie Jerzykowicz zeznał pod sumnieniem: że grunt, na którym cerkiew, pp. Pieślaków; o naiazdach, rabunkach ut supra.

Dwudziesty szósty—imé pan Michał Siostrowicz zeznał pod sumnieniem: że grunt cerkiewny wieczysty pp. (Pieślaków), kupiony od dziada mego p. Grodkowskiego; o naiazdach, rabunkach ut supra confirmavit.

Dwudziesty siódmy—imé pan Dominik Czyż zeznał pod sumnieniem: że slyszal, iako p. Jana Pieślaka u kowala wzięto, okowano y do Wilna zaprowadzono; o kleynotach, srebrze nie slyszal.

Dwudziesty ósmy—imé. p. Jakub Michałowski zeznał pod sumnieniem: że na gruncie wieczystym pp. Pieślaków cerkiew stoi; o naiazdach, więzieniu, biciu p. Jana

y p. matki, o zabraniu bydła od oo. bazylianów confirmavit eadem ut supra.

Dwudziesty dziewiąty—i. pan Marcin Gabryiałowicz zeznał pod sumnieniem, że w drodze w Grauszyszkach potkał p. Jana Pieślaka związanego y okowanego etc. etc. ut supra confirmavit.

Trzydziesty—imć pan Jakub Grewiński zeznał pod sumnieniem, że cerkiew na gruncie wieczystym pp. Pieślaków stoi, y że kollatorem nieboszczyk p. Jana uczynił; o wzięciu p. Jana u kowala, więzieniu, naieździe, zabraniu bydła ut supra alii confirmavit.

Trzydziesty pierwszy—pan Jan Jasiewicz zeznał pod sumnieniem: że słyszał, iako wzięty pan Jan u kowala ut supra.

Trzydziesty drugi—imć p. Jakub Wnarewski zeznał pod sumnieniem o gruncie, że p. Mikołaj Pieślak od p. Grodkowskiego kupił, oo. bazylianie na folwark naieźdźali, p. Jana u kowala wzięli; alia ut supra confirmavit.

Trzydziesty trzeci—pan Adam Omuciański zeznał pod sumnieniem, że cerkiew na gruncie wieczystym pp. Pieślaków stoi; o naiażdach, biciu, więzieniu tak p. Jana Pieślaka, iako y p. matki eadem confirmavit, quae supra; o kleynotach nie słyszał.

Trzydziesty czwarty—pan Jerzy Jerzykowiec zeznał pod sumnieniem, że u kowala wzięto pana Jana Pieślaka; folwark zrabowano, alia ut supra.

Trzydziesty piąty—imć p. Józef Jastrzebski zeznał pod sumnieniem: że słyszał, iako p. Jana Pieślaka u kowala wzięto, związane, okowano etc. etc. alia ut supra; o kleynotach nie słyszał.

Trzydziesty szósty—imć p. Stanisław Kozłowicz zeznał pod sumnieniem, że grunt wieczysty pp. Pieślaków cerkiewny, że xię-

ża pana Jana Pieślaka u kowala wzięli; o kleynotach nie słyszał.

Trzydziesty siódmy—i. p. Wacław Zieńko zeznał pod sumnieniem, że cerkiew Boruńska na własnym gruncie pp. Pieślaków y że nieboszczyk Mikołaj Pieślak p. Jana Pieślaka kollatorem y sukcesorem po śmierci swojej uczynił. O rozproszeniu skarbów y kleynotów cerkiewnych nie słyszałem; y tom słyszał, że na folwark oo. bazylianie naieźdźali y samego p. Jana Pieślaka złapawszy w miasteczku Boruńskim okowali y do Wilna manowcami odesłali.

Trzydziesty ósmy—i. p. Samuel Koziel, strażnik powiatu Oszmian. zeznał pod sumnieniem: że ichmśc oo. bazylianie, mianowicie sam xiądz Bulhak, z pacholkami zaciągnionemi, naiechał na folwark z mieszczanami, mieniając, iakoby żelazo cerkiewne było zabrane, przy którym żelazie wszystek sprzęt pp. Pieślaków y zboże żołnierzom xiądz Bulhak zabrać kazał, gdzie widział grochem utorowaną drogę z folwarku aż do miasteczka. O rozproszeniu kleynotów, iakiem sam nie brał od p. Jana Pieślaka, tak też nie słyszałem, żeby gdzie co komu rozdawali; o więzieniu p. Jana Pieślaka słyszałem, że xiądz Bulhak z ludźmi przybranemi sobie w gospodzie u kowala w Borunach naszedłszy wzięli y okowali, do Wilna odprowadzili; więcej niewiem.

Trzydziesty dziewiąty—i. p. Jan Władysław Hromyko—czesznik powiatu Oszmiańskiego zeznał pod sumnieniem: iż cerkiew Boruńska mere na gruncie kupnym przez nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka od p. Kyańskiego y od pana Grodkowskiego. O gwałtach, naiażdach słyszałem, że oo. bazylianie, naiechawszy na folwark, zbo-

że, żelazo y inny sprzęt pozabierali, o co mi się skarżyła p. Pieślakowastara; o kleynotach, złocie y srebrze cerkiewnym nie słyszałem, żeby mieli komu przedawać, chyba by za wiadomością xiedza Szostaka; o więzieniu pana Jana Pieślaka słyszałem, że go wzięto niewinnie y, okowawszy, niezwyčajnym gościńcem do Wilna odprawdzono.

Czterdziesty—i. p. Michał Swirski zeznał pod sumnieniem: o naiazdach, więzieniu p. Jana, kowaniu, biciu eadem omnia confirmavit, quae supra; o kleynotach nie słyszał.

Czterdziesty pierwszy—i. p. Jan Skrzycki zeznał pod sumnieniem: wiem zapewnie, że grunt, gdzie cerkiew stoi, pp. Pieślaków; o gwałtach, naiazdach, więzieniu p. Jana Pieślaka słyszałem, że to ponosił od oo. bazylianów.

Czterdziesty drugi—pan Alexander Zabuy zeznał pod sumnieniem: iż cerkiew na gruncie Pieślakowskim; o naiazdach, biciu, rabunkach eadem confirmavit, quae supra.

Czterdziesty trzeci—p. Dominik Narkowicz zeznał pod sumnieniem: żem słyszał, iako p. Jana Pieślaka oo. bazylianie wzięli, okowali ut supra.

Czterdziesty czwarty—i. p. Jerzy Pieszewicz zeznał pod sumnieniem: żem słyszał, iako pp. Pieślaków oo. bazylianie naiechali, wzięli y matkę ichmć et alia ut supra in toto confirmavit.

Cztyrdziesty piąty—i. p. Antoni Rackiewicz zeznał pod sumnieniem: żem słyszał, iż oo. bazylianie folwark naiechali, zrabowali, zboże różne po podworzu rozsypuiąc, pierzyny powysypowane et alia ut supra confirmavit.

Cztyrdziesty szósty—i. p. Stanisław Szymański—ziemianin Żuprańskiej xieźniczki

ieymci zeznał pod sumnieniem: yżem widział folwark pp. Pieślaków zrabowany, zboża pobrane y drugie porozsypowane; o więzieniu, biciu p. Jana Pieślaka confirmavit, quae supra; o rozproszeniu kleynotów nie słyszałem.

Czterdziesty siódmy—i. p. Wawrzyniec zeznał pod sumnieniem: że oo. bazylianie pp. Pieślaków naiechali, bili, wiazali, knebel w gębę p. Janowi kładli etc. alia in toto confirmavit.

Czterdziesty ósmy—i. p. Jerzy Juchniewicz zeznał pod sumnieniem: żem widział, kiedy p. Jana Pieślaka naiechali, bydło zabrali, gdyżem u wóyta na ten czas służył, żołnierze ruchomości, zboża zabrali, po drogach rozsypowali; o kleynotach, srebrze nie słyszałem.

Czterdziesty dziewiąty—Jerzy Odaszkiewicz—ziemianin Żuprański zeznał: słyszałem, że p. Jana Pieślaka wzięli, folwark zrabowali, żelazo pobrali etc. alia ut supra confirmavit; o kleynotach nie słyszał.

Piędziesiąty—trzy ziemianie Żuprańscy xieźniczki imci Neyburskiey, których spotkaliśmy na drodze, zeznali pod przysięgą: że nieboszczyk Mikołay Pieślak za ten grunt, na którym cerkiew stoi, przed trzydziestą lat zapłacił p. Grodkowskiemu; o naiazdach, gwałtach, grabieżach slyszeliśmy, przy tych y nasze bydło zabrali oo. bazylianie.

Którą inkwizycyą, doskonale z obu stron wysłuchawszy w Borunach, rękoma naszymi podpisuiemy się y do kancellaryi trybunału w. x. Lit. w Nowogródku oddaiemy. U tey inkwizycyi podpis rąk temi słowy: Konstanty Michał Kuncewicz—stolnik y deputat powiatu Lidzkiego; Michał Ipohorski Lenkiewicz—podkomorzyc y deputat powiatu Mozyrskiego.

Po których to takowych obudwóch stron

w kole naszym zawartym przeczytanych inkwizycjach y po uczynieniu nam przez ichmościów panów kolegów naszych z odprawienia onych relacyi, ciż patronowie i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego stawiając, a idąc do samey rzeczy w kontrowersyą przywołania wpisu y aktoratu aktorów swoich z i.-w. i. p. Michałem Kazimierzem Kotle—kasztelanem Trockim, iako opiekunem, a i. pp. Pieślakami y i. p. rodzicielką ichmciców, iako samemi pryncypałami, y drugiemii osobami, w regestrach sądów naszych remissyinych, za przypożwem do dekretu remissyinyego roku przeszłego tysiąc siedmsetnego pierwszego, miesiąca Maia ośmnastego dnia w Wilnie z oczewistey kontrowersyi ferowanego uczynionego, którym żaloby obudwuch stron są złączone, u nas sądu dopraszali się. Którego wpisu z nakazu naszego, za przywołaniem przez ienerała stron do samey rzeczy y do prawa, patronowie i.-w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego y ichmciców xięży bazylianów Boruńskich, przystępując do kontrowersyi: Naprzód czytali żaloby pryncypałów swoich, to jest ichmościów xx. bazylianów Boruńskich, iedno mieniać o to: iż co pp. Pieślakowie umyślnie usiłuiąc chwałę Bożą, w Borunach rozmnażając się, w niwecz zruinować, nie tylko że różnych nocy y dni różne czynili y czynią transakcye, wiolencye, exorbitancye, excessa, kryminały, naiazdy na cerkiew Bożą y na dobra cerkiewne Boruńskie, od dobrodzieiów przez dyspozycye różne na chwałę Bożą nadane, do tego ieszcze y mieszczan tamecznych wniwecz ruinuiąc, iako osobliwe na ichmciców o to są zanesione processa; a nadto iż w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia, czyniąc iawny ex-

cess, zbytek pod sądami naszymi trybunalnemi, w Wilnie odprawuiącemi się, w przedsięwzięciu swoim nie ustając, mieszczanina Boruńskiego, na imię Bartoszewicza, z listami y pewnemi sprawami z Borun do Wilna na trybunał do w Bogu w. imé x. Bulhaka—wikarego Boruńskiego poslanego, niewinnego na dobrowolney drodze y ulicy z gromadą ludzi gwałtownym sposobem wzięli, przyiowszy sprawy pewne y listy prywatne, sobie nie należące, odebrawszy, tegoż mieszczanina wyż pomienionego pod wartę trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego oddawszy, więzieniem, prowizyi y wiktui należytego podług prawa na więznia nie dając, usiłuiąc ciemnić, który mieszczanin ubogi przez takie niewinne więzienie na gospodarskiej ubogiej substancyi swojej przez upuszczenie gospodarstwa wyżywienia przez cały rok mieć nie będzie y zruinować się musi; zatym tak o excess pod sądami popełniony, o exorbitancye, wiolencye, o więzienie gwałtownym sposobem tego mieszczanina, nie sobie niewinnego, dobrowolną drogą y ulicą idącego, iako też o peny prawne y inne pretensye. A drugą żalobę tegoż iasnie-wielmożnego w Bogu przew. i. x. metropolity Kiiowskiego y ichmościów xx. bazylianów Boruńskich z temiż i. pp. Pieślakami, w dekrete kontumacyinyim Mińskim roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego ferowanym, mieniać o to: iż gdy w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórym, z osobliwey łaski Bożej y providencyi iego nad upadłym y utrapionym narodem ludzkim przy obrazie najświętszey Panny Boskim, niegdyś od zeszłego i. x. Brażyca Jozefata—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego y officyala Połockiego, w Bogu zeszłemu nieboszczykowi i. p. Mikołaiowi Pieślakowi

konferowanym, ziawały się cuda nie małe łaski Boskiej w Borunach, w powiecie Oszmiańskim leżących, porządkiem y pasterstwem na ten czas w Bogu zeszłego i. w. i. x. Cypryana Żochowskiego — archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiej Rusi, antecessora terazniejszego żalującego aktora; gdzie zaś doznaniem tak wielu cudów y otwarcia, krynice łask Boskich tenże pomieniony i. p. Mikołaj Pieślak, będąc dyspozytorem y dozorcą wielkich ialmużn, danin y offertów, wot bogatych y obfitych od różnych dobrodzieiów całego wielkiego księstwa Litewskiego, wziawszy licencyą y błogosławieństwo od wyż pomienionego i. x. Cypryana Żochowskiego — metropolity Kiiowskiego, iako pasterza swego, zbudował cerkiew niewielką drewnianą na gruncie, częścią od o. i. x. imci Neyburskiej nadanym, częścią od imci pana Michała Popławskiego — podstolego Krzemienieckiego, za splaceniem pewney summy aplikowanym, na którym miejscu co daley tym w większe wsławiwszy się cuda potrzebowali ustawicznego nabożeństwa, tedy tenże pomieniony i. p. Mikołaj Pieślak, uprosiwszy sobie u tegoż i. w. i. x. metropolity, tudzież u przewielebnego i. x. Symona Ohurcewicza — prowincyała na ten czas zakonu świętego Bazylego wielkiego, zakonników teyże reguły Bazylego świętego, onych przy tym obrazie cudownym osadził y lokował y wszelki rząd w nabożeństwie onym polecił y pismem swoim stwierdził, sam też widząc siebie do takowych rzeczy śś. y czynienia porządku w świeckim stanie niesposobnym, skłoniwszy wolę swoją do stanu duchownego tego obrzędu greckiego, przyjął habit y poświęcenie na subdyakonstwo z ręki pomienionego i. x. metropolity wziął,

czyniąc rezygnacyą we wszystkim posłuszeństwa swego, iako należącego, pasterzowi swemu, za którego błogosławieństwem gdy się co raz większe otwierały łaski Boskie u najsświętszej Panny, a ludzie pobożni co raz większe czynili konfluxie, ludzie z wiele ichmościów dobrodzieiów i. o. i. w. dygnitarzów, urzędników, szlachty, obywateli różnych, tak w. x. Lit., iako też y Korony polskiej, którzy bogatemi ialmużnami, obfitami ofiarami, nadaniem złota, srebra, klejnotów, pereł, sztuk dyamentowych, różnych aparatów, splendorów te miejsce święte ubogaciwszy; na ostatek dla rozszerzenia tego miejsca ś. gruntami, ziemią nadali y darowali, iako to pomieniona i. księżna Anna Ludowika Radziwiłówna — falcgrabina Reńska — wlok dwie, tudzież i. p. Michał Popławski — podstoli Krzemieniecki, czyniąc największy honor y utściwość najsświętszej Panny, dla większej pomnożenia chwały Bożej, tymże zakonnikom reguły Bazylego świętego zapisali; na których gruntach ta cerkiew, iako miasteczko Słoboda z kilką osadziwszy się, temu miejscu ś. y zakonnikom aplikowana została. A gdy za takim pomnożeniem tego miejsca ś. pomieniony p. Mikołaj Pieślak, mając na to od i. w. i. x. metropolity do szafowania y rozrządzenia skarbami cerkiewnymi pozwolenie, zamyślił z tych ialmużn, ofiar śś., od dobrodzieiów nadanych, cerkiew obszerniejszą zmurować, tedy przywołując do samego skutku za błogosławieństwem tegoż i. w. i. x. metropolity, który naznaczywszy miejsce, y poświęciwszy najpierwszy fundament kamień rzucił y tę cerkiew, która teraz stoi, założył y nie z żadnych inszych fortun, szczegulnie z ofiar y nadania dobrodzieiów fundować zaczął, który chcąc sobie z tą wieczną ufundować pamiątkę y

dyspozycją ostatniej woli swojej na piśmie ugruntować, tychże zakonników reguły ś. Bazylego przy tym cudownym obrazie y przy miejscu świętym funduszem wiecznie przy possessyi, tak cerkwi, klasztoru, iako miasteczka zachował y tenże fundusz ostatniej woli swojej testamentem stwierdził, aprobował; w którym to testamencie y funduszu za radą, prozbą y powodem i. pp. Pieślaków, który w umyśle dawno miał, szkodzić miejscu świętemu takie punkta niektóre, szkodzące prawu świeckiemu y duchownemu, położył, mianowicie: zapisując funduszem cerkiew y miasteczko Boruny zakonu świętego Bazylego wielkiego y i. pana Pieślaka collatorem czyniąc, waruie w funduszu y testamencie, aby wolno onemu pod tytułem kollatorstwa obrazem najsświętszey Panny rządzić, klejnoty, złoto, srebro y insze splendory brać, przedawać, iako chcąc szafować y zakrystyanować y potym kollatorem być y dochodami cerkiewnymi dysponować, póki cerkwi murowaney nie zakończy. Druga, wnosząc iakoweś ciężary na zakon świętego Bazylego wielkiego y wszystkich dobrodzieiów tego miejsca ś. obowiązał testamentem, aby i. p. Janowi Pieślakowi—synowi nieboszczykowskiemu, nie wiedzieć quo iure et praetextu zakonnicy Bazylego ś. wypłacili z dochodów cerkiewnych, ialmużn świętych y ofiar dwa tysiące złotych, a w niewypłaceniu kwotę coroczną po dwieście czterdzieście złotych dawali. A takowy fundusz y testament sporządziwszy y iezeli by tym punktem ww. oo. bazylianie dość nie uczynili, zakon inszy mając wprowadzać. Zaraz po śmierci nieboszczyka imci pana Pieślaka obżałowany imć pan Jan Pieślak summę zebraną, z łaski dobrodzieiów nadaną y na murowanie cerkwie od nieboszczyka zostawioną,

dwanaście tysięcy złotych do siebie wziął y niewiedzieć, gdzie y naco obrócił. Która summa gdzie się podziła, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym, miesiąca Junii dnia dziewiętnastego przed terazniejszym żalującym i. x. metropolitą podczas wizyty od różnych ludzi y mieszczan Boruńskich inkwirowano, ale nie się nie powróciło, z której pomienionej summy dwunastu tysięcy złotych, imć pan Pieślak, nie uczyniwszy wywodu, ani rachunku żadnego, wziął na się rządy y promocją do murowania cerkwie Boruńskiej na miejscu stryja swego, od tegoż i.-w. imć x. metropolity, obiecując y poprzysięgając przed powagą pasterską publice być tymże zakonnikiem bazylianem, przyiwszy habit w nowicyacie zostawać miał y we wszystkim, iako nieboszczyk stryja imci posłusznym być. Któremu dufając i. x. metropolita podczas wizyty swojej w wyż pomienionym roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym prowizorem do czasu przychodów tylko cerkiewnych y dla dokończenia cerkwie uczynił. A obżałowany i. p. Jan Pieślak, przypominawszy wokacyę swoją, boiaźń y srogość prawa duchownego y świeckiego postponowawszy, konstytucye seymowe y winy w nich na takowych ludzi występnych opisane, pogardziwszy, odległości natenczas i. x. metropolity, udał się do złych, a nie przystoynych postępów, sprośny żywot swój przy miejscu świętym, z pogorszeniem drugich ludzi, prowadząc, różnych dni, miesięcy, przez te wszystkie lata, przeciwko wokacyę swojej żył, złoto, srebro, perła, lancuszki, złote sztuki, sztuczki, zausznicie, trzęsawki y krzyżyki dyamentowe, rubinowe, z różnemi kamieniami, pierścienie dyamentowe y rubinami sadzone, obrączki złote z obrazu najsświętszey Panny, iako też tab-

liczki srebrne, materye bogate, które na apparaty nadane były, woski y inne do tej cerkwi Boruńskiej nadane, cokolwiek po śmierci w Bogu zeszłego i. x. Pieślaka zostało, iako za administracyi obżalowanego i. p. Jana Pieślaka tę cerkiew mającego, bez zakrystyana y zakrystyaństwa w. i. x. Szostaka, mając klucze od tej cerkwie, świętokradzkim sposobem biorąc na marnotrawstwo, pijatyki y wszeteczeństwa y na swój pożytek obracał, nawet co na mszy ś. w. o. Szostakowi — zakrystyanowi Boruńskiemu, od różnych osób dawano było, wrzekomo biorąc na cerkiewne potrzeby, za też pieniądze w dalszą rozpustę, na pijatyki y muzyki pieniądze obracając; których pieniędzy u w. o. zakrystyana Boruńskiego różnemi czasy, podług osobliwego rejestru na dziewięćset tysięcy sześćset cztery złotych wybrał, a mało w cerkwie za te pieniądze podmurował. Ciż wszyscy i. pp. Pieślakowie, gwałcąc prawo Boże, kanony cerkiewne postponując, takimże świętokradzkim sposobem z tejże cerkwie Boruńskiej złoto, srebro, perła, kleynoty, pierścienie, łancuszki, tabliczki brali, suknie sobie sprawowali, rzędy osadzali, szable, obuchy, hamaliki srebrem cerkiewnym oprawowali, mianowicie i. p. Piotr Pieślak, na służbę po kilka kroć wyprawując się, więcej niż na kilka tysięcy złotych skarbów cerkiewnych [na porządekłożył, osobliwie i. p. Pieślakowa — świeszczennikowa Dowkszycka, matka obżalowanych, przez te wszystkie czasy, niemało rzeczy cerkiewnych na kilka tysięcy złotych w szatach, na apparata danych, kubkach srebrnych, kleynotach różnych, materyach y płótnach y innych offertach z cerkwie zabrała, a obżalowany i. p. Pieślak, przed przyjazdem w. o. Szostaka na zakrystyaństwo cerkwie Boruńskiej, na te

miejsce święte od różnych dobrodzieiów pieniądze brał; tych było tysiąc ośmset trzydzieście dziewięć y groszy siedmnaście, które odebrawszy na też marnotrawne uczynki obrócił, a kapłanów, tam mieszkających, bardzo szczupłą sufficiencyą przez te wszystkie lata sustentował. Y gdy zeszły w. i. x. Bobrykiewicz — teolog zakonu świętego Bazylego, kapłan, w. i. x. Moyżesz Boksza, na ten czas kaznodzieja Boruński y teolog ś. Bazylego wielkiego, w. i. x. Gierwazy Kiszczyc, w. w. i. x. Julian y Kazimierz Zawadzcy, obżalowanych ichmościów panów Pieślaków niepoiednokrotnie upominali, aby więcej takowych zbytków, wiolencyi, wszeteczeństwa y swawoleństwa czynić przestali, tedy obżalowany i. pp. Pieślakowie, iako to: imię p. Piotr y Bazyli, różnemi czasy nachodząc na cele, pomienionych zakonników bili, mordowali, iako też zeszłego i. x. Bobrykiewicza, nie poważając stanu kapłańskiego y owszem na dyshonor onego, różgami zbili, zmordowali, że od takowego zbicia w desperacyą wpadłszy, mało co chorując, śmiercią z tego świata zszedł. Co większa w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt dziewiątym, miesiąca Nowembrą dnia piętnastego, będąc niepohamowanemi w swej nieprzystoynnej zawziętości, gdy żalujący i. x. Romuald Pawłowski* o takowe swawoleństwo obżalowanych i. pp. Pieślaków upominał, tedy i. pp. Jan y Bazyli Pieślakowie mocno, gwałtownie na celę i. x. Pawłowskiego naszedłszy, wprzód p. Bazyli Pieślak nadzgiem w głowę uderzył y ranę niemiłosierną zadał y okrwawił, po którego uderzeniu, gdy na ziemię upadł, tamże leżącego niemiłosiernie, a prawie tyrańsko na zabita śmierć bili, mordowali; i. p. Bazyli Pieślak, pastwiąc się nad leżącym wielebnym oycem Pawłow-

skim, krew z rany onego ssal, y za nieżywego na ziemi porzuciwszy z odpowiedzią, ieżeliby od tego bicia żyć miał, za drugim razem naszedłszy na celę, albo też do cerkwi idącego przeiwszy, na śmierć zabić mieli. Jakoż w niedziel kilka po tym zbićciu, przyszedłszy do zdrowia, tenże żalujący i. x. Pawłowski do cerkwi poszedł, tedy ciż i. pp. Pieślakowie z mieszkania swego do żalującego i. x. Pawłowskiego z pistoletów przez okna zmierzając strzelać chcieli y gdyby ichmć xx. zakonnicy, natenczas będący, od tey imprezy obżalowanych ichmć pp. Pieślaków proźbą swoją nie hamowali, pewnie by na śmierć zabili. Y gdy iuż za takowemi częstokrótnemi wiolencjami y boiami pomienieni ww. i. x. zakonnicy zakonu Bazylego świętego, nie mogąc daley wycierpieć, żalującemu i. w. i. x. metropolicie, lubo w odległych kraiach zostaiącemu, o takowych niezbożnych, nieprzystoynnych, Panu Bogu y ludziom obrzydnych postępkach onych oznaymili, tedy żalujący i. x. metropolita gdy pastersko onych listami swemi upominał y kommissarzów do Borun zesławszy, do upamiętywania przywieść obżalowanych usiłował, i. p. Jan Pieślak, nie tylko upominania i. x. metropolity nie przyiół, życia swego nie poprawił, ale na większy kontempt żalującego i. x. metropolity kommissarzów konfuzyą nakarmiwszy, listy upominalne publice w rynku palić kazał, a potym dowiedziawszy się, iż i. x. metropolita do Wilna przyjechał y do Borun iachać miał, tedy cokolwiek w gotowey summie na cerkiew nadanych pieniędzy było y ze wszelką ruchomością za cerkiewne pieniądze sporządzoną, tudzież zabrawszy obligi na różne summy różnym osobom z skarbu najświętszej Panny pożyczone, iako też y sprawy

wieczyste, fundusze gruntów y ograniczenia dwóch włok, od i. x. imci Neyburskiej cerkwie Boruńskiej nadanych, także fundusz żalujących o. o. bazylianów na Boruny służący, sam oryginał z sobą wziwszy, to wszystko do folwarku swego Koziakowsczyzny, niedaleko Borun będącego, ciż ichmość panowie Pieślakowie wyprowadzili się, nawet tę sięgę zeszłego w. i. x. Pieślaka—dyaryusz początków cudów najświętszej panny Boruńskiej y approbacyą onych przez żalującego metropolite, tudzież świadectw różnych kapłanów y i. p. senatorów y innych w tey xiędze wypisanych ludzi, aby pamiątkę najświętszej Panny wygładzić mogli, niesłusznym sposobem uwiedli się; a gdy y sam wielebny i. x. metropolita, przybywszy do Borun, dnia czterdziestego Marca, roku przeszłego tysiąc siedmsetnego, o postępках obżalowanych ichmć panów Pieślaków w okolicy tameczney y u mieszczan tamecznych Boruńskich inkwizycyą czynił, tedy różnie ludzie y mieszczanie tego miasta różne y niewypowiedziane ichmościów panów Pieślaków występki, a niektórzy co mogli wiedzieć, wiele czego z cerkwi wzięto, donieśli y powiedzieli, skargi wielkie, boie, krzywdy y uciemiężenia przelożyli swoje. Do tego mieszczanin Boruński na imię Jan Rougialo świadczył: iż zaraz po śmierci i. x. Pieślaka nazaiutrz obżalowany imć pan Jan Pieślak worek duży zamszowy z portugałami, dukatami, czerwonymi złotemi y z krzyżykiem dyamentowym od i. w. i. p. Maryanny Naruszewiczowny — podskarbianki wielkiego xięstwa Litewskiego, Pacowey—starościny Żmóydzkiej na obraz najświętszej Panny danym, który iako powiedaia dwadzieścia y pięć tysięcy złotych polskich szacowano; także z drugim krzyżykiem dyamentowym

nowym mnieyszym do schowania dał temuż Rougiale, a potem w czwierć roku znowu do siebie odebrał. Tenże i. p. Pieslak klejnotów sztuk dwie, od w. i. p. Katarzyny Sapieżanki—wojewodzianki Wileńskiej Brannickiej—stolnikowey koronney w dwanaście tysięcy złotych szacowane, i. p. Bykowskiej na wesele siostry imci, to iest i. p. Domi celli Niemierzanki—chorążyney Derpskiej, z obrazu najświętszey Panny przez tegoż obżałowanego i. p. Pieslaka pożyczonych, co mnieysze na obraz powracała, sztuczki dyamentowey, w której było dyamentów trzydzieście y dziewięć, trzęsawka dyamentowa, w niey było sporych dyamentów dzie sięć, osobliwie teyże imci pożyczonych. pier ścienia dyamentowego, w którym było dy amentów siedm, manele złote, łańcużek zło ty grochowy, perel iak grochowe ziarno sznurów pięć, dotychczas nie oddał. Zno wu u i. w. i. p. Sapiehy—woiewody Troc kiego, od niego do lampy daney złotych dwieście piędziesiąt na lóy; te pieniądze u siebie zatrzymał, łoiu do lampy nigdy nie dawał. Iegomość p. Krzysztof Sulistrowski dał sahaydak staroświecki na kielich y patynę, na którym sahaydaku było sztuk sto pięć; ten sahaydak z cerkwi wziow szy iegomość pan Pieslak, rząd sobie zrobić kazał. Lichtarze cynowe, z cerkwi pozabierawszy, z nich sobie na stołową po trzebę talerze porobił y one do folwarku swego Koziakowszczyzny przy wyiechaniu z Borun wywiozł. Tenże i. p. Jan Pieślak winą kupiwszy kuf dwie, w roku ty siąc sześćset dziewiędziesiąt dziewiątym, za sto talerów bitych za cerkiewne pieniądze, zbierając do siebie swoich krewnych y różney kondycyi ludzi, z niemi te wino wypił; a tylko w powszedni dzień na iedną mszę dawał y codzień po iedney mszy od

prawować kazał; gdzie ww. i. x. bazylianie, widząc iawną uymę chwały Bożey, u róż nych dobrodzieiów winą upraszając, nale żyte nabożeństwo odprawowali. Ciż obża łowani i. pp. Pieslakowie, nie hamując się w swym złym, nieprzystoynym pożyciu, gdy w cerkwi nabożeństwo odprawowało się, niepoiednokrotnie, kotły do siebie z cerkwi przywieść, muzyce y śpiewakom do siebie przysć kazawszy, z temiż osobami y z p. Zieńkiem, konsyliarzem swoim, dob rey myśli zażywali; a często bywało, że w cerkwie dla odebrania muzyki y śpiewa ków tylko sami i. xx. bazylianie mszy świę te, bez muzyki, odprawować musieli y nie mało przeszkody w nabożeństwie cierpieli. Szkod mnieyszych potocznych, tak zaraz po śmierci nieboszczykowskiej bez zakry styana, iako y za zakrystyaństwa o. Szosta ka, na mszy ś. y na murowanie cerkwie corocznie ichmć dobrodzieie dawali bez wiadomości zakrystyańskiej, ani w registr wpisując do siebie zabierali, o czym żalu iący wyraznie, iak wiele szkody te mieysce ponosiło, wiedzieć nie mogą. Naostatek nie kontentuiąc się tym wszystkim, ciż obża łowani i. pp. Pieslakowie, zapomniawszy cale boiaźni Bożey y prawa pospolitego, popełniając iawne zbytki y swawoleństwa, iuż podczas bytności i. w. i. x. metropoli ty w Borunach, ze dnia piętnastego na dzień szesnasty miesiąca Marca roku ty siąc siedmsetnego, w same pierwospy, ze brawszy niemalą gromadę ludzi, a cicho podiechawszy, w miasteczku Borunach świ ren niedaleko cerkwie będący odbili y żelaza, na cerkiew nagotowanego, sztuk dwieście trzydzieście gwałtownie zabrali. Tudzież do piwnicy murowaney klasztor ney w nocy wdarszy się, zamek skrećiw szy, słoniny, mięsa, syrów, masła, krup,

solu, różnego prowiantu, z żelazem kładąc plus minus na złotych dwa tysiące, raptowym sposobem wzięli, do tegoż folwarku Koziakowszczyzny zaprowadzili, cerkiew y klasztor cale spustoszyli, iż ww. oo. bazylianie sustentować się czym zgoła nie mieli. W czym wszystkim, iako się wyżej pomieniło, tak w zabranych y gotowych pieniądzech, z ialmużny ś. cerkwie nadanych, iako też w rozproszonych skarbach, najświętszey Pannie ofiarowanych, co tylko mogą wiedzieć żałujący bazylianie Boruńscy y w czym są dobrze informowani, najmniej ponosi te miejsce Boruńskie na siedmdziesiąt tysięcy złotych polskich. A gdy żałujący i. x. metropolita do obżalowanego i. p. Jana Pieślaka posyłał, pytając się, zaco by miał żelazo y inną legominę zabierać y czemu niechce ze wszystkich przychodów likwidować się, tedy miasto satysfakcyi y restytucyi tak wielkich szkod, na zdrowie żałującego i. x. metropolity y wszystkich zakonników, przy tey cerkwi mieszkających, a miasteczka Boruny ogniem spalaniem odpowiedź y pochwałkę uczynili; y gdy podług urzędu swego tenże i. w. i. x. metropolita pozwem swym przed sąd swój metropolitański i. p. Pieślaka y drugich osób o wszystkie wyżej pomienione pretensye przypozwał, aby się o takie szkody poczynione sprawił, tedy obżalowany i. p. Pieślak z drugimi osobami nie stanął, wydatków y żadnych regestrów nie pokazał, kleynotów zabranych cerkwi nie powracał y szkod nie nadgrodził, ale owszem, pogardzając pasterskiemi podług kanonów oyców śś. synodowym prawem y należyta w takich cyrkumstancyach duchowną iurysdykcyą, kryiomo, bez wiadomości protestującego, z Borun wyiechał. Którego iako prawa nieposłusznego, iurys-

dykcyi pasterskiej niechcąc podlegać, za takie iawne szkody y wszeteczeństwa, iako uporczywą owieczkę z pomocnikami onego dekretem swoim wyklął, od cerkwie Bożej y od społeczności chrześcijańskiej oddalił y wyłączył. Którą kondemnatę y exkomunikę, chcąc żałujący i. x. metropolita y ww. oo. bazylianie w należytych sądzie do exekucyi przywieść, iako też pomieniony fundusz y testament w. nieboszczyka oycy prawnie utwierdzić y approbować, a punkta w nich szkodliwe chwale Boskiej meliorować y kollatoryę niesłuszną i. p. Jana Pieślaka annihilować, a z tym wszystkich szkod mianowanych, cudownemu obrazowi n. Panny poczynionych, na osobach obżalowanych rekwirować y o wszystkie excessa popełnione, pen prawnych na różnych osobach dochodzić. Po którym to takowym przeczytaniu żalob, patronowie i. w. w Bogu przew. i. x. metropolity Kiiowskiego, i. pp. Samuel Koreywo y Mateusz Broniec, za mocami prawnemi, sobie do tey sprawy danemi, oczewisto stawiając, idąc do kontrowersyi, dowodzili żaloby aktorów swoich, z kąd iest termin tey sprawy, wnosząc to: iż gdy w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt wtorym, z osobliwey łaski Bożej, z providencyi iego przy obrazie ruskim niegdyś od zeszłego i. x. Brażyca—zakonu ś. Bazylego w., starszego y officyała Połockiego, w Bogu zeszłemu nieboszczykowi i. p. Mikołaiowi Pieślakowi konferowanym, ziawiły się cuda niemale y łaski Boskie w Borunach, w powiecie Oszmiańskim leżących, za pasterstwa natenczas zeszłego z tego świata i. w. i. x. Cypryana Żochowskiego—archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, antecessora teraz żałującego aktora

naszego, gdzie za doznaniem wielu cudów i. p. Mikołaj Pieślak, stryja obżałowanych i. pp. Pieślaków, będąc dyspozytorem y dozorcą tak wielkich ialmużn, danin y offer-tów, wot bogatych, od różnych dobrodzie-iów nadanych, wziawszy licencyą y błogo-sławieństwo od pomienionego i. x. Zochow-skiego—metropolity Kiiowskiego, iako pa-ster, zbudował cerkiew niewielką drewnia-ną na cudzym gruncie, to iest, na gruncie częścią i. o. x. imci Neyburskiej nadanym, częścią p. Michała Popławskiego—podstole-go Krzemienieckiego, zaplaceniem pewney z cerkiewnych pieniędzy summy aplikowa-niem, na którym miejscu gdy daley tym większe cuda objawiać się zaczęły, tandem pomieniony i. p. Mikołaj Pieślak, uprosi-wszy sobie u tegoż i. w. i. x. metropolity, tudzież u przewielebnego w Bogu i. x. Symona Ohurcewicza—prowincyała naten-czas zakonu ś. Bazylego wielkiego ww. zakonników, teyże reguły Bazylego ś. y onych przy tym cudownym obrazie osadzi-wszy, wszelkie rzady onym poleciwszy, fun-duszem swoim w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia danym, w tym-że roku miesiąca Septembra dwudziestego wtorego dnia, w grodzie Wileńskim akty-kowanym, a w roku tysiąc sześćset dzie-więdziesiąt ósmym, miesiąca Maia szesnaste-go dnia do trybunału w. x. Lit. w sposób przenosu przeniesionym stwierdził; którym to funduszem waruie: iż ieżeli by do śmierci swej nie mógł wybudować tey cerkwie, tedy, naznaczając synowca swego i. p. Ja-na Pieślaka, aby na miejscu iego kolla-torem był, nim pomienioną cerkiew zakoń-czy, sam zaś skłoniwszy wolę swoją do sta-nu duchownego tegoż obrzędu greckiego, habit y poświęcenie na subdyakoństwo z

ręku pomienionego i. x. metropolity Kiiow-skiego przyiósł y gdy wiele ialmużny na-dano, pomieniony i. p. Pieślak, zamyśliw-szy cerkiew obszernieyszą murować, za pozwoleniem tegoż imé x. metropolity Ki-iowskiego założywszy, przez lat kilka mu-rował, potym niebawiać śmiercią z tego świata zszedł. Po którego śmierci obżałowa-ny i. p. Jan Pieślak, synowiec nieboszczy-kowski, według funduszu stryja swego y za wyraźną wolą y pozwoleniem żałujące-go i. w. i. x. metropolity, wziawszy na się kollatorstwo, deklarując przed ichmć xieżą bazylianami y pod sumnieniem obowiąz-iać się, że miał takowy habit Bazylego ś. wziawszy czerncem zostać, y we wszystkim dobrze sprawować, kollatorować, obrazem n. Panny rządzić, kleynoty, złoto, srebro y inne splendory brać y tylko na potrzebę cerkiewną, a nie na żadne insze potrzeby przedawać y obracać, zakrystyanować y po-tym kollatorem być y dochodami cerkiew-nemi dysponować, póki cerkwi murowaney nie zakończy; a po zakończeniu cerkwi, sprawy wszystkie Boruńskie zreiestrowaw-szy, według funduszu y testamentu stryja swego do rąk i. w. i. x. metropolity ode-brawszy, rewersał przeciwny sobie oddać. Według którego obowiązku swego pomie-niony i. p. Jan Pieślak nie sprawując się, lecz do niesłusznych sposobów udawszy się, pod niebytność natenczas i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskie-go, ścieląc sobie wiecznością, tę cerkiew y miasteczko Boruny, które grunta y skarby z łaski dobrodzieiów na ofiarę Panny prze-nayświętszey nadane, razaz udawszy się do złego uczynku, złoto, srebro, perła, łań-cuszki, złote sztuki, sztuczki dyamentowe, zausznice, trząsawki y krzyżyki także dya-mentowe, rubinowe, różnemi kamieniami,

pierścienie dyamentowe y rubinami sadzone obrączki, złoto z obrazu n. Panny, iako też tabliczki srebrne, materye bogate, które na apparaty nadane były, woski, lichtarze y co ieno mogło się do upodobania obżałowanemu znaleźć, z cerkwie zabierał, różnym osobom na wesela pożyczal, rządy, sahaydaki cerkiewnym srebrem, pałasze oprawowali, chwałę Bożą ruinowali, mszy należitych tym zakonnikom odprawić nie kazali, wina do cerkwie nie dawali y pieniądze na ofiarę Panny przenayświętszey, od różnych ichmć dobrodzieiów nadane, zabierali, ustawiczne piiatyki z chwały Bożey bez żadnego wiktü swego, tylko szczegulnie z cerkiewnego czynili y tak czyniąc iawne zbytki y ruinę chwały Bożey sprawowali; grunta cerkiewne, niesłusznie wdzierając się w one, zabierali. Na dowód czego, dowodząc aktorstwa załuiących i. xx. bazylianów Boruńskich pokładał y czytał przed nami sądem testament zeszłego z tego świata godney pamięci i. x. Mikołaiia Pieślaka, tudzież list tegoż imci do xiędza metropolity w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórym, miesiąca Junii szesnastego dnia pisany, aby i. x. metropolita zezwał kommissarzów, dla obaczenia cudów w Borunach ziawionych, tudzież listy od i. w. i. x. Żochowskiego—metropolity Kiiowskiego, do nieboszczyka i. x. Pieślaka, in anno tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórego, miesiąca Junii szesnasetgo dnia, z Torokań zsyłając kommissarzów do Borun pisany y list łaciński i. w. x. imci Neyburskiego, że nadał gruntu do cerkwie Boruńskiej przyległego włok dwie, według którego, odłączywszy od Żupran, y drugiego listu przetłómaczonego kopii i. o. x. imć Neyburskiej tysiąc sześćset dziewiędziesiąt czwartego y drugą kopią listu teyże xiężney imci

do i. p. Niezabitowskiego — podczaszego Kaliskiego pisane, żeby dwie włoki na klasztor, wiele cerkiew y ogrody wziąć mogą, wydzielić kazał, tudzież y inne listy y dokumenta produkował y czytał pismo i. p. Jerzego Karola Popławskiego, między zeszłym i. xiędzem Mikołaiem Pieślakiem, fundatorem cerkwie Boruńskiej, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, miesiąca Septembra siedmnastego dnia dane, że miał i. x. Pieślak za te od imci nadane grunta mszę świętą co tydzień codziennie odprawować. Przy tym czytał list w. i. p. Sapiehy—marszałka w. x. Lit. do i. p. Pozniaka—chorążego Oszmiańskiego, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, miesiąca Augusta pietnastego dnia, z Borun pisany, aby na cerkiew Boruńską pięćset talarów bitych wypłacono, tudzież kwitancyą nieboszczyka xiędza Pieślaka i. p. Pozniakowi z odebranych tych pięciu set talarów bitych dano. Przy tym fundusz i. x. Pieślaka tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmego, Augusta dwudziestego dnia, tudzież testament tegoż nieboszczyka i. x. Mikołaiia Pieślaka w tymże roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, dnia pierwszego Septembra pisany, z którego punktu względem bratowej y synowców nieboszczykowskich czytał y dowodził, że majątność Koziakowszczyzna, Usanowszczyzna, Kurmanowszczyzna, Muchowszczyzna, Chackiowszczyzna, Urypowszczyzna, Muchowszczyzna y Abrahamowszczyzna, w powiecie Oszmiańskim leżące, i. p. Pieślakowej Stefanowej y p. Janowi Pieślakowi wiecznemi czasy zapisane, przytym kilka placów, w mieście Borunach będących, cedował, kollatoryą i. p. Janowi Pieślakowi, póty nim cerkiew Boruńską skończy, zapisał y naznaczył; a miasteczko nie obżałowanym

lecz załuiącym i. x. bazylianom, funduszem y testamentem ostatniey woli swoiey stwierdziwszy, legował y wiecznemi czasy zapisał. Tudzież czytał dyaryusz, z którego dowodził, że to folwark Kozłaki, a nie Boruny, bo pisze w tym dyaryuszu pod Borunami to miejsce, y to dowodził z teyże, że ma być organistą syn nieboszczykowski p. Jan Pieślak. Testament zaś, którym się strona przeciwna szczyci, nie iest prawdziwy, bo na blankiecie i. pp. Pieślakowie po śmierci nieboszczykowskiey napisali, gdyż i. pp. Pieślakowie sami się z tym wydali, gdy do dwóch punktów na gołego pół arkusza papieru napisanych i. p. Jan Pieślak podpisał się y nieiakiogo p. Jana Kartuńskiego do tych punktów za pieczętarza uprosił y choćby testament nie na blankiecie pisany był, iednak prawo, konstytucye bronia, że cudzych dobr nicht nikomu zapisywać y legować nie może, bo gdyż te dobra Boruńskie, nie są i. pp. Pieślakom należące, ale od i. p. Popławskiego y od i. xieźniczki imci Neyburskiey na chwałę Bożą nadane, a i. p. Jan Pieślak nad prawo y wszelką słusność udawszy się, że miał być xieźdem bazylianem y dla tego post fata stryia swego kollatorem byłznaczony, ale tego nie dotrzymał, udał się do rozpusty, dobra, klejnoty cerkiewne poczoł rozpraszać, przedawać, zastawować, pożyczać; na co prezentował attestacyą imé panny Niemierzanki Bykowskiey—podczaszyney Mścislawskiey, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewiatym, Januarii dwudziestego dnia daną, w której pisze: że na wesele i. p. Domicelli Niemierzanki na ubranie pożyczyla klejnotów sztukę wielką szczeró złotą, szmelcowaną, w ktorey dyamentów trzydzieście dziewięć

y innych niemało dyamentów, pierścieni, zausznic drogich, które p. Bykowska obowiązała się oddać. Czytał kartę imé pana Jana Pieślaka, w której zna się, że zastał pierścien od dziewięciu dyamentów; przytym registra z podpisem ręki samego imé p. Jana Pieślaka y z konnotacyą i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego, w których sam się i. p. Jan Pieślak zna, że iak wiele klejnotów i. pannie Rackiewiczównie, staraiać się o wiekulistą przyiaźń ieymci, różnemi czasy pożyczal, na niezabudź dawał, czego dowodząc różne listy czytał; tudzież registr zabranych klejnotów y różnych rzeczy, także czerwonych zł. przez i. pp. Pieślaków prezentowali; a do tego dowodzili dekretem sądu i. w. i. x. metropolity Kiiowskiego między ichmć x. bazylianami a panami Pieślakami, iako popowieczami do sądu metropolitańskiego należącemi, ferowanym, zaszłym, którym dekretem i. p. Jan Pieślak, iako zdrayca obrazu n. Panny od kollatoryi odsądzony iest. Do tego protestacyą od tychże załuiących na i. pp. Pieślaków o różne pretensye do xiąg urzędowych doniesiono y ekstraktem z tych xiąg pod datą w niey inserowaną wydano. Przy tym dyaryusz nieboszczyka i. x. Mikołaiia Pieślaka ziawionych cudów, w którym to dyaryuszu pisze: że wyznawa o obrazie cudownym n. Panny Boruńskiey. Także cytował konstytucyą seymową tysiąc sześćset trzydziestego piątego roku, o funduszach y testamentach, tudzież artykuły statutowe, z których dowodził: że nie mógł p. Jan Pieślak szafować tą kollatoryą. Po których to produkowanych dokumentach czytał inkwizycyą przez i. pp. kolegów naszych odprawioną, a ta do sądu naszego odda-

na, z której dowodził: że więcej dwudziestu osób szlachty y mieszczan Boruńskich zeznali, że i. pp. Pieślakowie na cerkiew Boruńską naieżdżali y różne wioleńcy czynili, chwałę Bożą ruinowali. Czego wszystkiego z inkwizycyi y różnych dokumentów dowodząc, na dalszy jeszcze dowód aktorom swoim w Bogu przewielebnym i. xx. bazylianom Boruńskim, to jest i. x. Kulczykiemu—officyałowi, starszemu Boruńskiemu y i. x. Szostakowi—zakrystyanowi, na tym: iako ten obraz n. Panny w Borunach cudami wslawiony z zakonu przez zeszłego i. x. Brażycza Józefa, na onczas starszego Połockiego, wzięty y zeszłemu i. p. Mikołaiowi Pieślakowi z konfidencyi z i. x. Brażycem, kiedy i. x. Brażyc z starszeństwa Połockiego zieżdżał, ex quo że i. p. Pieślak był popowicz, do powrotu swego z Witepska w depozyt był dany. A gdy za wypłaceniem śmiertelności długu przez zeszłego i. x. Brażycza przy zeszłym na onczas i. p. Pieślaku były tak w skrytości zostawał, tedy n. Panna nie chcąc w więzieniu u pana Pieślaka zostawać, ale łaski swoje grzesznym ludziom udzielać, przez się pokazała te miejsce, nazywające się teraz Boruny, lasami głuchemi na tenczas zarosłe, aby w tym miejscu cerkiew świętą na chwałę Bożą za iey staraniem y promocyą z drzewa pobudował. Który to nieboszczyk p. Mikołay Pieślak, będąc od Panny przenayświętszey napomniony, wprzód krzyż na tym miejscu na cudzym gruncie postawił, a potym y cerkiewkę drzewnianą, z łaski y promocyi n. Panny budować, za licencyą iednak i. x. metropolity zaczął. Jak prętko zakończył, tak prętko ludzie ze wszystkich stron z ofiarami na te miejsce poczeli przybywać

y i. p. Mikołay Pieślak z iałmużny ś., a nie z swego sumptu cerkiew drzewnianą na gruncie i. p. Michała Popławskiego pobudował, gdy potym i. p. Popławski temu poczał negować, tedy imć xx. bazylianie, czyniąc dla pomnożenia chwały Bożey y honoru n. Panny, aby chwała Boża na tym miejscu pomnażała się, obligę pewną na się przyieli, tedy i. p. Popławski, za przyięciem obligi, swój grunt na tę cerkiew kondonował; na tym, iako za wniesieniem instancyi od powiatu Oszmiańskiego y przez i. w. i. p. Sapiehi—woiewodę Wileńskiego, do i. o. x. imć Radzywiłówny Neyburskiej, falcgrabiney Reńskiej, i. o. xiężna dla założenia miasteczka, dla wygody przeieżdżającym ludziom na te miejsce ś., włoki dwie gruntu od maiętności swey Żupran nadała, y na tym gruncie od x. imci, iako też y od p. Popławskiego nadanym, cerkiew y miasteczko są pobudowane; a zeszłego imć oycy Pieślaka naymnieyszego szmata gruntu nie masz, ani nadał, ale y sam z nadanych iałmużn na cerkiew z swą małżonką providował się y cokolwiek na budynki klasztorne cerkiewne spendował, nie z swojej fortuny, ale z iałmużn na cerkiew nadanych; natym, iako nieboszczyk imć oyciec Mikołay Pieślak, za przyięciem habitu y poświęceniem się na subdyakoństwo, nie względem kollatorstwa od w Bogu zeszłego iegomości xiędza metropolity sobie powierzona administracyą dobr y offert cerkiewnych dla sustentacyi kapłanów y do rządu cerkiewnego miał; na tym, iako y terażniejszy i. w. w Bogu przewielebny i. x. metropolita, po zeyściu w. oycy Pieślaka i. p. Janowi Pieślakowi, za przyrzeczeniem do stanu kapłańskiego y przyięciem habitu, administracyą dobr

cerkiewnych poruczył, a i. p. Jan Pieślak, nie zachowując się według powinności chrześcijańskiej y swojej, na tey administracyi pieniądze gotowe, które na iałmużny do zakrystyi dawano, odbierając, iako to: kleynoty różne, tabliczki srebrne, perły na obrazie u N. Panny będące, potajemnie biorąc, na marnotrawstwa z bracią swoją obracał, lupanaria zakładał, o co gdy kapłani poczeli napominać, onych, nachodząc na klasztor, obuchami, różgami y różnymi orężami bili, mordowali, z którego bicia jeden umarł; mieszczan takż Boruńskich w niwecz obracali, bili, zabijali y tak wiele szkody, iako w żałobie iest wyrażono, cerkwi Boruńskiej uczynili. Na tym: iako i. pp. Pieślakowie różne gwałty, nachodząc na cerkiew, czynili, kapłanów konfundowali; na tym, iako żelazo, dla cerkwi przygotowane y sprawy wszystkie, ograniczenia dwóch włok, od x. ieymści nadanych, violenter zabrali; na tym, iako i. pp. Pieślakowie obwinili, żeby na trzy kroć sto tysięcy mieli oo. cerkiewnego splendoru, kleynotów, złota, srebra, sum gotowych zabrawszy, na swój pożytek obracać nie obracali, ale co kolwiek iałmużn do tey cerkwi nadawano, to na pomnożenie chwały Bożej do tey że cerkwi, a nie na swój prywatny pożytek obrócili; na tym, iako nieboszczyk w. oyciec Pieślak miał gotowej sumy na wymurowanie cerkwi dwanaście tysięcy złotych polskich, zebrane z iałmużny, tedy tę sumę skoro po śmierci i. p. Jan Pieślak z szkatuły wziół; na tym, iako kleynoty cerkiewne z obrazu pozbierane i. p. Jan Pieślak różnym osobom rozdawał; na tym, iako na folwark Koziakowszczyznę violenter nie nasyłał i. x. Kulczycki, ale za pobranym cerkiewnym żelazem gdy do kon-

dycyi i. pp. Pieślaków przyiechali, za wydaniem żelaza, sztab reszty dwudziestu trzech odiechali, p. Pieślakowey nie bili, do p. Pieślaka nie strzelali, pp. Pieślaków nie bili, bydła nie zabierali y w niwczym według obżalowania ichmć pp. Pieślaków nie są winni; na tym, iako dokumenta wszystkie prawdziwe ręką nieboszczyka i. p. Mikołaja Pieślaka są podpisane, a nie zmyśłone y nie wymożone; na tym, iako spraw żadnych u i. pp. Pieślaków nie zabierali, ale u ichmć zostają; na tym, iako prawo od i. p. Pawłowskiego i. pp. Pieślakowie zabrali, do iuramentu zabierając uznania ichmość, a po wykonanym iuramencie według konstytucyi tysiąc sześćset szesnastego y tysiąc sześćset trzydziestego trzeciego, od kollatoryi pomienionego i. p. Jana Pieślaka y wszystkich i. pp. Pieślaków od rządów y sądów cerkiewnych y mieyskich, iako nie należących osób, sądzenia y pen prawnych a kryminalnych na ichmość, tudzież szkod podług żaloby y expens wskazania, u nas sądu domawiali się. Na którą tak obszerną kontrowersyą patronów i. w. i. x. metropolity Kiiowskiego wniesioną, patronowie i. pp. Pieślaków pp. Stephan Frąckiewicz y Jan Ancuta, za mocami sobie do tey sprawy danemi, ku oczewistey rozprawie stawiając, przywołania, wpisu y aktoratu aktorów swoich z i. w. w Bogu przewielebnym i. x. Leonem z Szlubic Zaleńskim—archiepiskopem metropolitą Kiiowskim, Halickim y wszystkiey Rusi, Władzi-mirskim, Brzeskim y Kobryńskim archimandrytą, z w Bogu ww. oo. Joachimem Kuszelewiczem—prowincyałem, Porfiryem Kulczyckim—officyałem wszystkiey Rusi, Konstantym Bułhakiem, Bazylim Procewiczem—kaznodzieją, Romualdem Paw-

łowskim, Janem Szostakiem—bazylianami zakonu świętego Bazylego wielkiego, z i. p. Konstantym Chomińskim y innemi osobami, w regestrach tychże sądów naszych remissyjnych za dekretem sądu naszego kadencyi Wileńskiej w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia ośmnastego dnia w Wilnie ferowanym, uczynionego, z którego to wpisu, z nakazu naszego, za przywołaniem przez ienerała stron do samey rzeczy, ciż patronowie i. pp. Pieślaków, idąc do samey rzeczy, nayprzód przypadłego w tey sprawie terminu prawnego dekretem sądu naszego remissyjnym kadencyi Wileńskiej, z aktoratu żalujących aktorów z obżalowanemi osobami, z oczewistey kontrowersyi w Wilnie ferowanym słuszenie, prawnie dowiodłszy y żaloby z onego iedno mieniać o popelnione po skończonym Mińskim przed zaczynaiącym się Wileńskim trybunałach wielkiego xięstwa Litewskiego iawne zbytki, excessa y krzyminaly, pod sądami naszymi w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym pięwszym, miesiąca Apryla pierwszego dnia stale wyniesionym, o to: Iż gdy żalujący i. p. Jan Pieślak z własnemi sprawami swemi, z wyniesionem ipozwami, iednym do skassowania dekretu kadencyi Mińskiej przez ichmościów obżalowanych na żalujących nulliter et illegitime otrzymanego, a z drugimi o różne krzywdy, szkody, expulsye y o inne w nich wyrażone pretensye y z innemi dokumentami, z pieniądzmi y różnemi rzeczoma, iako na osobliwym regestrze spisane są, szkody, do sądów naszych trybunalnych w Wilnie sądzić przypadaiących, przez miasteczko Boruny iechał, tedy obżalowani ichmość oo. bazylianie, nie respektuiąc na prawo po-

spolite, konstytucye seymowe, de securitate iudiciorum opisane y na boiaźń Bożą, na dyshonor y oppressyą stanu szlacheckiego, nic niewinnego, prawem nie przekonanego, i. p. Jana Pieślaka, z pomocnikami swemi w pomienionym miasteczku w gospodzie żalujących wziowszy y do klasztoru obżalowanych ichmć żalującego zaprowadziwszy, w piekarni osadzili, żupan, kontusz, kaftan, czapkę sobolą, pas, szablę, z tego wszystkiego żalującego delatora violenter odarłszy, expulsyą uczynili; co większa naśmiewaiąc się, że katolikiem został, siermięgę włożyć przymusiwszy, oraz ręce nazad związawszy do nóg, niemiłosiernie skrępowali do ławy, iako sam pryncypał i. x. Bulhak przywizać kazał, a potym do kowala dla okowania tegoż żalującego posłał, skowywać ręce żalującego, tedy ieszcze pięścią i. x. Bulhak uderzył, a potym pastwiąc się, niby nad iakim kryminalistą, sam że i. x. Bulhak żalującemu ręce skował. W tym czasie gdy i. p. Pieślakowa, dowiedziawszy się o takim okrucieństwie syna swego, poczeła pytać: za co by oppressye miał ponosić, tedy i. x. Bulhak, nic nie respektuiąc z innemi pomocnikami swemi na słabość zdrowia, żalującą i. p. Pieślakową pięścią uderzywszy, odzienię szarpawszy, do swirna wsadzić kazali y przez noc w swoim prywatnym więzieniu trzymali, a i. p. Jana Pieślaka związanego y okowanego na sanki włożywszy, ieszcze powrozami skrępowawszy, chłopom na nogach onego sieść kazali y ieszcze żeby o takowym okrucieństwie nicht nie wiedział, żalujących bezbożnie pastwiąc się, męcząc, zkrwawiwszy, knebel w gębę włożywszy, harapnikiem i. x. Bulhak bił, a potym do i. p. Chomińskiego wsi, nazwa-

ney Giestony, prowadzić; sanki w drodze złamali się y tak na konia oklep, bez czapki wsadzili y mało nie udusili; potym dnia wtórego miesiąca Apryla rano iechał i. x. Bulhak do i. p. Chomińskiego, zostawiwszy przy warcie i. p. Jana Pieślaka w pomienioney wsi, gdzie aż do południa z sobą radzili, kędy prowadzić mieli y za przybyciem sługi swego i. p. Chomiński kazał wprzód Mińskim gościncem do Zastay, z kąd potym do karczmy i. p. Lipińskiego zajechał, potym udawszy się na gościniec Wileński na Olszany z Mińska do wioski idąc drugiey, nazwaney Tatary, prowadzili y tam na przybycie i. x. Bulhaka oczekiwali. Gdzie za przybyciem i. x. Bulhaka y za radą obżalowanego i. p. Chomińskiego na Olszany mimo zamek przez pole na gościniec Wileński do Grauszyszek i. p. Kierdeia na nocleg przyprowadzili, dnia trzeciego Apryla na popaskę do Merecza i. p. Ważyńskiego y z tamtąd na nocleg do Swiran oo. bazylianów Wileńskich majątności, dnia czwartego do Wilna, do pałacu metropolitańskiego przywiozłszy, osadzili. Y niedość ieszcze na tym, mając przez całą drogę ręce okowane, bili, nogi już w Wilnie żalującemu rozkowawszy, o czym fusius et latuis registr przez obżalowanych spisany, iak wiele kowalowi na okowanie, a potym y rozkowanie, iak wiele za manele żelazne, dla żalującego kupione, y kędy związanego prowadzili y w iakich karczmach nocowali, in se obloquitur y tak pod wartą należytą trybunałowi nie oddając, w swoim przywatnym więzieniu, to iest, we dworze i. x. metropolity w Wilnie będącym, aż do tychczas o chłodzie y głodzie trzymał niemiłosiernie żalującego w tym swoim więzieniu. Co większa ieszcze postronkami y różgami żalującego bić usiłowali, gdyby

nie inni od takowey zawziętości uprosili, których trudno y opisać takowych excessów y kryminalów, przez obżalowanych ichmé podziałanych, kiedy klątwę udawszy, one przybiwszy do cerkwie różnych, żalujących publikowali y innych exorbitancyi nad żalującym podziałali. Zaczym do stawienia z prywatnego więzienia, a konformuiąc się do prawa y konstytucyi seymowych, za takowe kryminaly, do wskazania pen excessowych y kryminalnych na obżalowanych y samych osób do personalney komparycyi, a mieszczan Boruńskich do stawienia y extendowania na nich za to wszystko paen w prawie pospolitym, konstytucyach seymowych, koronnych, litewskich, per legem coequationis akceptowanych et ad decernendam paenam infamiae o szkody, nakłady y winy prawne. Drugą żalobą, konformuiąc się do dekretów remissyinych, chcąc przyiąć rozprawę y do innego procederu przyłączyć się, oraz y zniewagę prawu pospolitemu, konstytucyom seymowym, powagi trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego y w nim ferowanym odkładowym Wileńskiey y Mińskiey kadencyach, za samych że obżalowanych uroszczone, nieszlusznie, żalobę dekretem, kiedy nie czekaiąc finalney rozprawy, mimo zaszle dekreta sądu głównego trybunału odkładowe z aktoratu w Bogu ww. obżalowanych ferowane, postpuniąc one, w roku tysiąc siedmsetnym, miesiąca Maia dwudziestego wtórego dnia na folwark żalujących i. pp. Pieślaków, nazwany Koziakowszczyznę, w powiecie Oszmiańskim leżący, z pomocnikami swemi violenter, z piechotą węgierską na oppressyą y wolności stanu szlacheckiego zaciągnięne, z muszkietami y inną strzelbą, do boiu należącą, hostiliter z podwodami naiechawszy, wprzód z okna do izby z muszkietu

ognia dawszy, piec kaflany potłukli y p. Alexandra Pieślaka, nie sobie niewinnego y mowy niemającego, z muszkietu strzeliwszy, tak p. Bóg ostrzegł, że mało co głowy ruszyło, potym zaś do świrna dając także z muszkietu ognia, będąc tey opinii, że żałujące tam mieli być, strzelając sobie, rzuciwszy się hurmem żałującą i. p. Pieślakową wywlekszy z izby, w słabości zdrowia zostającą, i. x. Bulhak, iako samy pryncypał niemilosierdzie biąc, pomocnikom swoim przykazując, skrwawili y tak po rozpędzeniu żałujących y czeladzi, różne szkatuły, skrzynie poodbiawszy, pieniądze, klejnoty, w nich będące, tudzież suknie różne, cynę, miedź, strzelbę, szable, zboże w świrnach będące, poodbiawszy, w piwnicach likwory różne y domowe od mała do wiela supellectilia, co kolwiek być mogło, na te pomienione podwody violenter pozabierawszy, nie respectując ni na co one rozsypując, aż do miasteczka różnym zbożem drogę usypali y tak, że wszystkiej ubogiej, w tym folwarku będącej, fortuny expulsią uczyniwszy, woły z sochami, w polu na robocie będące, także konie zabrali, co osobliwy fusius et latius authenticzny zabranych y poczynionych szkód register w sobie obloquitur. A nie dość natym ieszcze mając, tegoż miesiąca, na za jutrz w nocy powtórnie naiechawszy na wieś żałujących, poddanemu na imię Jurkowi Hołowni zboże, bydło y inną onego domową ruchomość zabrawszy, samego per potentiam suam z domu wypędzili, a nie ustając w tey swej zawziętej imprezy, tegoż roku, miesiąca Augusta ósmego dnia obżalowani oo. Boruńscy krowę z cielęciem własną żałujących wziąć rozkazali, ale tegoż miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia na żyto y pszenicę, ieszcze z pola nie ze-

braną, napędzić y wypaść kazali y funditus wytrawili, którego zboża żałujące dla tak wielkiego strawienia y bydłem wybicia z pola zbierać nie mogli; cale obżalowani usadziwszy się żałujących pp. Pieślaków, na życiu y fortunie do zguby przywieść, kiedy żałującego i. p. Pieślaka i. pp. Kaczanowscy do Borun zaprosili y tam w karczmie żałującej p. Pieślakowej będącego obżalowani ichmć oo. udespektowawszy, biąc wypędzili y ieszcze na dalszą opressyą stanu szlacheckiego, na gwałt we dzwony mieszczanom bić kazali y tak, gdyby żałujący od takowej impetycyi nie zszedł, pewnie by śmiercią byłby pokonany. Tegoż miesiąca Augusta siano z sianożęci nazwanej Błonia gotowego na wozów dziewięć do klasztoru żałujących własnego zaprowadzić kazali y co większa, po odeysciu wojewodztw y powiatów wielkiego xiestwa Litewskiego, z pode dworu żałujących delatorów w roku wyż pisanym, miesiąca Oktobra dwudziestego trzeciego dnia, kiedy dla ziedzenia y strawienia po różnych szalasach pozostałego siana y słomy bydło swe własne rogate y nierogate ze dworu żałujące osoby wypuściwszy, przy którym bydle podrostek na imię Teodor Horod y drugi na imię Jan Bohdanowicz, dla związania słomy poszli, tedy dowiedziawszy się o bydle, w polu zostającym na pomienionym stanowisku, przy mieszczanach sami obżalowani oo. bazylianie y z innemi domownikami, ze strzelbą, kosami nawiązanemi y cepami na zabicie żałujących y dla zabrania bydła zaciągnionych, pomienionego Horoda y drugiego Bohdanowicza wziawszy zkrwawili, bydło gwałtownie zabrawszy y do klasztoru pędząc, gdy żałująca p. Pieślakowa, przeymuiąca, by go nie zabierano, upraszała ich, obżalowani nic

sobie niewinną zkonfundowawszy, zbili, zekrwawili y mało co na rękę prawą nie skaleczyli, od czego przez niemały czas chorować musiała; potym tegoż miesiąca Oktobra dwudziestego trzeciego dnia, na żałujących obżalowani ichmć xięża Bulhak y Pawłowski naiechawszy, wieprzów dwóch zabić y gęsi pobrać kazali. A nie dość natym, że takowe, iako się wyżej pomieniło, różne excessa, kryminały, niaizdy, violencye, expulsye, boie żałującym poczynili, ieszcze insuper chłopów żałujących, że siano do miasteczka przedawali, na imię Piotruka, Nowika y innych zbiwszy, temuż pomienionemu Piotrowi karku nadtręcili, że mało z tym się nie pożegnał światem, od czego y teraz krew z nosa y gęby idzie. Zaczym żałujące osoby, konformując się do prawa pospolitego, żałoby w dekreciach inserowaney, w sądach głównych trybunalnych Wileńskiej y Mińskiej kadencyi, odkładowych y remissyjnych stały, zatym o szkody, nakłady y peny prawne. A trzecią żalobę tychże żałujących aktorów swoich z i. w. w Bogu przewielebnym i. x. archiepiskopem, metropolitą Kiiowskim y i. x. Szostakiem—zakrystyanem cerkwie Boruńskiej, mieniać o to: iż w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, po zeyściu z tego świata i. x. fundatora cerkwie Boruńskiej, żałujące i. pp. Pieślakowie, iako legitimi successores y testamentem ostatniey woli zeszłego stryia swego naznaczeni haeredes, skoro post decisum onego, wszystkie zaraz złoto, cynę, miedź w cerkwie kollatorstwa żałujących, a fundacyi stryia żałujących Boruńskiej będące, wszelką ruchomość vigore prawa pospolitego przy ienerale urzędownie z rejestrować chcieli, tedy obżalowani, nie tylko

że w tym żałującym w potencyą persistere nie dopuścili, lecz ieszcze co większa na dalszą żałujących ruinę y uciemiezenie, zebrawszy niemałą gromadę ludzi, sług y czeladzi. z staciey choregiew piechoty węgierskiey, przeciwko prawu pospolitemu y samey słusznosci, lekce sobie waząc, naruszając fundusz y ostateczney woli testament w Bogu zeszłego stryia żałujących, którym żałujące za prawdziwych maiętnosci y dóbr Borun nazwanych, w powiecie Oszmiańskim leżących, są uznani y naznaczeni sukcesorowie y kollatorowie, obżalowani oo. pomienioną maiętność, armata et violenti manu, z niemałą ludzi sobie przysposobioną gromadą, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym, miesiąca Marca dnia piętnastego zaiechali y expulsją z oney uczynili, depozyt cerkiewny y samych żałujących, tak złoto, cynę, miedź, pieniądze gotowe na wymurowanie y dokończenie cerkwie nagotowane, wszystkie—a wszystkie, tak w Bogu zeszłego i. x. stryia żałujących, iako y samych aktorów, do dworu tej maiętności Borun sprowadzone, owo zgola co się ienokolwiek ruchomością nazwać y mianować może, według osobliwego rejestru na trzykroć sto tysięcy y daley, nie będąc ieszcze iusto iure do tego miejsca destynowani, lecz tylko dla nabożeństwa od w Bogu zeszłego fundatora uproszeni, zabrali, żałujących wypędzili y do ruiny wielkiej przywiedli. Co większa szlachtę rodowitą, ni w czym sobie nie winnych, sądem prywatnym dekretowali, kłatwę wydali; na ostattek calumniose w rzeczy nigdy niebyłej, wyimując honor szlachecki, wiele punktami nadzianemi, do xiąg urzędowych zanesionemi, processami oskarżywszy, prawem nulliter et illegitime infestując y do

kosztów niemałych przywiedli. Zaczyn żałujące delatorowie, vigore prawa pospolitego, konstytucyi seymowych et novellae legis, ante omnia do nakazania y przysądzenia i. pp. Pieślaków, iako in causa expulsionis reindukcyi, do utwierdzenia ostatniej woli w Bogu zeszłego stryia żałujących funduszu y testamentu, a w samey rzeczy, vigore coëquationis iurium, konstytucyi seymowych ex indebita vexa, chcąc oczyścić się, a według żaloby, processów obżalowanych ichmć o. o. bazylianów do należytego subsellium forum excypować, któremi calumniose indebite contra omne fas, żałujący pp. Pieślakowie są aggravati, paenas assequi, iako te niesłuszne żaloby, iako y swoje do obżalowanych ieszcze większe mając pretensye, in foro fori chcąc prawem czynić, szkody paen prawnych rekwirować, przelożywszy na kontrowersyą patronów strony przeciwney, replikuiąc wnosili to: Iż gdy w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórym z łaski y providencyi Boskiej ziawili się N. Panny (cuda) y przez zeszłego z świata godney pamięci i. x. Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwie Boruńskiej, w powiecie Oszmiańskim, w Borunach będącey, rozgłosili się y różnym ludziom chrześcijańskim wyświadczone zostali, na cudzym gruncie własnym, to iest i. p. Popławskiego y i. o. x. ieymć Neyburskiej y gdy za uproszeniem nieboszczykowskim y nabyciem tych gruntów, przez swoje staranie y pilność upomienionych osób zostawszy kollatorem, wystawił cerkiew na tym gruncie wprzód drzewnianą, a potym za doznaniem większych cudów, chcąc po sobie pamiątką uczynić, murowaną cerkiew zaczawszy uprosił u i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego,

tndzież u przewielebnego i. x. Symona Ohurcewicza, prowincyała na tenczas zakonu świętego Bazylego wielkiego, a obżalowanych ww. zakonników teyże reguły Bazylego świętego przy tym cudownym obrazie tylko dla asystencyi obrazu P. przenajświętszey y dla większych nabożeństw osadził, miasteczko, slobodę, przez swoje staranie pobudował, mieszczan poosadził, a potym, gdy już widząc podłość życia swego, a obawiając się, aby po śmierci onego chwala Boża uymy nie ponosiła, funduszem swoim w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia uczynionym, czyniąc po śmierci swojej synowca swego, teraz żałującego i. p. Jana Pieślaka, kollatorem y wszelkie rzady y z wierzchności onemu nad miasteczkiem y cerkiewnemi rzeczoma, póty nim cerkwie murowaney nie zakończy, do tego placów siedm z ogrodami y dom z placem y ogrodem Piotra Audyckiego y małżonki iego, na ulicy Smorgońskiej będące, aktorom naszym przydawszy, miasteczkiem zapisał, waruiąc w tym funduszu pomienionym oo. bazylianom, iż iesliby ichmć widząc szczupłość tego to zakonu, albo też niechcąc temu funduszowi w odprawowaniu nabożeństwa dość czynić, tedy dając moc ichmć pp. opiekunom y kollatorom, że wolno zakon inszy, który by kontentował y obowiązkowi nieboszczykowskiemu dość czynił, wprowadzić, po którego śmierci obżalowani i. xx. bazylianie Boruńscy, chcąc aktorów moich i. pp. Pieślaków, tak od kollatoryi cerkwie Boruńskiej, dochodów cerkiewnych, iako też miasteczka y wszelkich własności oddalić, żałujących udając różnemi czasy przed obżalowanym i. w. i. x. metropolitą Kiiow-

skim różne violencye, gwałty, expulsyę, naiazdy na majątność aktorów moich czynili, i. p. Jana Pieślaka—szlachcica rodowitego, do Wilna na trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego przez miasteczko Boruny iadącego, wzięli, więzili y okowawszy do Wilna zaprowadzili y pod wartę prywatną oddawszy, żadnego miłosierdzia nad onym nie zażywaiąc, niby iakiego violatora krępowali, na majątności aktorów moich naieżdżaiąc, różne rzeczy ruchome zabierali, mianowicie: sam obżałowany i. x. metropolita w roku tysiąc siedmsetnym, miesiąca Marca piętnastego dnia, za udaniem obżałowanych ichmć xx. bazylianów Boruńskich, z niemałą gromadą ludzi, z przydaną chorągwią piechoty węgierskiej, od zeszłego z tego świata i. w. i. p. Służki—kasztelana Wileńskiego, hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego, na majątność aktorów naszych, nazwaną Koziakowszczyznę, w powiecie Oszmiańskim leżącą, czyniąc na oppressyą stanu szlacheckiego, naiechawszy, ichmć pp. Pieślakow rozpędziwszy, samą i. p. Pieślakową zbili, zmordowali, złoto, srebro, gotowe pieniądze, bydło, na własnym gruncie i. pp. Pieślaków pozabierali, po zeysciu s tego świata i. x. Pieślaka, rzady y sądy wszelkie cerkiewne y mieyskie odebrali, złoto, srebro, kleynoty cerkiewne, gotowe pieniądze, na wymurowanie cerkwi nagotowane, z cerkwi pozabierali, szkody niemało według żaloby uczynili, samych ichmćw pp. Pieślaków z majątności Borun wypędzili, cerkiew, miasteczko Boruny, własną fundacyę Pieślakowską zabrali, gwałtowną expulsyę uczynili. O co gdy żaluiący aktorowie, skoro po wyjściu z więzienia i. p. Jana Pieślaka, zakazem obżałowanych ichmć wszystkie o

różne pretensye do sądu głównego trybunального cytowali, tam obżałowani, widząc że złe poczynąć, rozprawić się nie chcieli, dylacyi różnych zażywali. Czego dowodząc, pokładał przed nami sądem dekreta remisyne y protestacyę z relacyami ieneralskimi od tychże żaluiących aktorów na obżałowanych do xiąg urzędowych doniesione y ekstraktami z tychże xiąg pod datami, w nich wyrażonemi wydane. Po których produkowaniu y dowodzeniu tak wielkich krzywd i. pp. Pieślaków—synowców nieboszczyka i. x. Pieślaka, kollatora cerkwie Boruńskiej; dowodząc ieszcze aktorstwa aktorów swoich, czytał y produkował fundusz y testament zeszłego z tego świata godney pamięci i. p. Mikołaja Pieślaka w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia czyniony y w tymże roku, miesiąca Septembra dwudziestego wtorego dnia w grodzie Wileńskim aktykowany, a w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym, miesiąca Maia szesnastego dnia w sposób przenosu do trybunału w. x. Lit. przeniesiony; którym to testamentem pomieniony fundusz approbowany y stwierdziony iest y i. pp. Pieślakowie według tego funduszu y testamentu wieczystemi aktorami y kollatorami cerkwi y dobr Boruńskich są. Tudzież prawo wieczyste od zeszłego z tego świata nieboszczyka i. p. Bogusława Grodkowskiego w roku tysiąc sześćset czwartym, miesiąca oktobra piątego dnia nieboszczykowi i. x. Pieślakowi na grunta, w miasteczku Borunach będące, dane, tudzież registr tegoż imci pomienionych gruntów dany; przy tym drugie prawo od i. p. Pożarskiego y i. p. Wiszniewskiego, rewizora dobr i. o. x. ieymci Neyburskiej—falcgrabianki

Reński, w którym pisze: „że po wyraźney woli teyże xieźniczki ieymci nadano wlok dwie nieboszczykowi i. x. Pieślakowi na wystawienie cerkwi, klasztoru y ogrodów klasztornych Boruńskich“, tudzież approbatę funduszu od i. x. metropolity Kiiowskiego w roku tysiąc sześćset dziewięćsiąt ósmym, Junii dziewiątego dnia daną, którą fundusz y testament nieboszczyka i. x. Pieślaka aprobowano; a za tym listy dwa i. x. metropolity Kiiowskiego, ieden do nieboszczyka zeszłego i. x. Mikołaja Pieślaka—kollatora cerkwie Boruńskiej, drugi do terazniejszego aktora i. p. Jana Pieślaka, namieniając go kollatorem Boruńskim, w roku tysiąc sześćset dziewięćsiąt ósmym, trzeci także list od i. w. i. x. Zaleńskiego—metropolity Kiiowskiego, takż do i. p. Jana Pieślaka, mieniając kollatorem Boruńskim anno tysiąc siedmsetnego, dnia trzeciego Marca pisane; przy tym czwarty list od tegoż teraz obżałowanego i. x. metropolity do i. w. i. p. Kotła—kasztelana terazniejszego Trockiego, w tymże roku tysiąc siedmsetnym, miesiąca Marca dnia trzeciego pisane; przy tym tak wiele różnych listów y dokumentów prezentuie, przy których opponuąc się y dowodząc: że to na własnym gruncie Pieślakowskim ta cerkiew y miasteczko Boruny stoi. Przy tym cytował prawo statutowe, konstytucyjne seymowe roku tysiąc sześćset czterdziestego siódmego y tysiąc sześćset siedmdziesiąt siódmego, przy których aktorów swoich zachowania u nas sądu domawiał się, i. p. Frackiewicz, od tychże aktorów stawiając, wnosił to: Iż lubo strona przeciwna, stawiając inkwizycyą chlubi się, która według prawa pospolitego u sądu naszego akceptowana być nie powinna;

ponieważ nie są należycie świadkowie w niej napisane, ale mieszczanie Boruńscy, którzy są zarówno od aktorów iego z imię x. bazylianami oskarżeni, to by według prawa świadczyć nie powinni, ale szlachta dobra, rodowita; czego wszystkiego dowodząc czytał tę inkwizycyą przez i. pp. kolegów naszych odprawioną y to donosił: że więcej pięciudziesiąt szlachty dobrej, rodowitej, zeznali, że nieboszczyk i. x. Pieślak te pomienione grunta, na których cerkiew y same miasteczko stoi, własnym kosztem y staraniem swoim u różnych osób ponabywał, cerkiew wystawił, potym zchodząc z tego świata funduszem y testamentem swoim, synowcom swym zapisawszy, na mieyscu swoim i. p. Jana Pieślaka kollatorem zostawił. Czego wszystkiego z różnych dokumentów y inkwizycyi, że to iest grunta własne y fundacya Pieślakowska, dowiodłszy, na dalszy ieszcze dowód ichmć pp. Janowi, Piotrowi y Bazylemu Pieślakom na tym, iako testament w Bogu zeszłego w. i. x. Pieślaka, stryia i. pp. Pieślaków, a fundatora cerkwie Boruńskiej, ręką i. w. i. x. metropolity konnotowany, którym fundusz tegoż imci x. Pieślaka, także ręką tegoż i. x. metropolity konnotowany, aprobowany, iest prawdziwy y według dyspozycyi tegoż imię x. Pieślaka za żywota imci prawnie napisany we wszystkich punktach; na tym, iako prawdziwie fundusz swój i. x. Pieślak tym testamentem approbował y za tym funduszem y testamentem stryia swojego i. pp. Pieślakowie prawdziwemi cerkwie Boruńskiej kollatorami, tak miasteczka Borun, w powiecie Oszmiańskim leżącego, iako y innych dobr po i. x. Pieślaku pozostałych, sukcesorami są; na tym, iako i. w. i. x.

metropolita y i. xx. bazylianie w roku tysiąc siedmsetnym miesiąca Marca dnia piętnastego naiechawszy z niemאלą gromadą ludzi y z przydaną chorągwią piechoty węgierskiej zeszłego i. p. kasztelana Wileńskiego, miasto Boruny zaiechawszy y expulsją uczyniwszy, także cerkiew sobie przywłaszczywszy, depozyt cerkiewny samych załuiących i. pp. Pieślaków, tak złoto, srebro, cynę, miedź, gotowe pieniądze na wymurowanie y dokończenie cerkwie nagotowane, y wszystko a wszystko, co się ruchomością rozumieć y mianować może, we dworze y cerkwi Boruńskiej nie mało pozabierali y z tego wszystkiego fruktyfikują. Na tym, iako ichmć xx. bazylianie w roku tymże tysiąc siedmsetnym, miesiąca Maia dwudziestego wtórego y dwudziestego trzeciego dnia po dwa kroć wprzód na folwark pp. Pieślaków Koziakowszczyzną, w powiecie Oszmiańskim leżący, a potem na wieś do tegoż folwarku należącą, z mieszczanami Boruńskimi y piechotą wyż wyrażoną i. w. i. p. kasztelana Wileńskiego naieżdżając, różne strzelania y exakcyę czynili, tamże czapkę p. Alexandrowi Pieślakowi na głowie przestrelili, samą i. p. Pieślakową, rozpędziwszy i. pp. Pieślaków, w słabości zdrowia zostającą, wywlekłszy z izby, biąc zekrwawili, chłopowi i. pp. Pieślaków, na imię Piotrowi Hołowni, biąc onego, karku nadtręci y różney ruchomości tak w folwarku i. pp. Pieślaków, iako y we wsi chłopów, na złł. dwa tysiące dziewięćset dwadzieście osim y groszy cztery, według osobliwego rejestru, zabrali. Na tym, iako w roku tymże tysiąc siedemsetnym, miesiąca Oktobra dwudziestego trzeciego dnia, bydło i. pp. Pieślaków wypuszczono dla ziedzenia pozo-

stałego na salaszach siana y siano, także wieprzów karmnych dwóch y gęsi, w osobliwym rejestrze wyrażone, wyskoczywszy z niemאלą gromadą ludzi, pode dworem zabrali y szkod przez to na złotych polskich sto ośmnaście według tegoż rejestru uczynili, y gdy się i. p. Pieślakowa upominała, aby nie zabierano, tedy ieymśc zbili, zekrwawili. Na tym, iako w roku tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Apryla pierwszego dnia mieszczanie Boruńscy, za wolą y rozkazem i. x. Bulhaka, i. p. Jana Pieślaka, iadącego w miasteczku Borunach, gwałtem wziowszy y do klasztoru zaprowadziwszy, w przywatnym więzieniu swoim trzymając, kuntusz, żupan, czapkę sobolą, kaftan, pas, szablę y innych rzeczy niemאלo, podług osobliwego rejestru, na złotych polskich sześćset dwadzieścia siedm y groszy dwadzieście sześć zabrawszy, naśmiewając się, że katolikiem został, siermięgę włożyć przymusiwszy, ręce nazad związawszy do nóg, niemilosiernie skrępowali y do ławy przywiązali; potym dla okowania do kowala posłali y okowanego na sanki włożywszy, powrozami skrępowali, chłopom na nogach onego sieść kazali y daley pastwić się, knebel w gębę włożywszy, skrwawili; potym po różnych mieyscach wożąc, w drodze na konia oklep bez czapki wsadziwszy, okowanego ręce y y nogi przez całą drogę mając, do Wilna do pałacu metropolitańskiego przywiozłszy, do prywatnego swojego więzienia wsadzili y tam w głodzie, w chłodzie trzymając, rozgami bić usiłowali. Na tym, iako samę i. p. Pieślakową w Borunach tegoż czasu, która dowiedziawszy się o więzieniu syna swojego i. p. Jana Pieślaka, iakoby miał taką oppressją ponosić, pytała, wziowszy

do świrna wsadzili y przez noc w prywatnym swoim więzieniu trzymali. Na tym, iako ta cerkiew y miasteczko Boruny na gruncie i. pp. Pieślaków, od i. p. Grodkowskiego, i. p. Kiińskiego y innych ichmć nabytym, przez i. x. Pieślaka fundowana; na tym, iako i. pp. Pieślakowie summy dwunastu tysięcy złotych polskich, iakoby po nieboszczyku i. x. Pieślaku pozostałych, także złota, srebra, perel, lancuszków, sztuczek złotych, zausznic, trzęsawek y innych klejnotów, według żałoby i. xx. bazylianów z obrazu n. Panny y tabliczek z cerkwi niebrali, tak y i. p. Pieślakowa nie brała, y summę, którą i. p. Jan Pieślak u i. x. Szostaka—zakrystyana brał, nie na swoją, ale na cerkiewną potrzebę, na mury y na prowizyą oo. bazylianów, także muzykantów y insze potrzeby wydawał; na tym, iako za żywota nieboszczyka i. x. Pieślaka i. x. Szostak zakrystyanem był y klucze od cerkiewnych rzeczy u siebie miał; na tym, iako punkta iakieś u i. p. Piotra Pieślaka, w Rucie na tenczas będącego, wymogłszy, do podpisu uprosiwszy przymusili. Natym, iako i. pp. Pieślakowie w żadnym a żadnym punkcie i. xx. bazylianom nie winnemi nie są, y natym, iako fundusz y testament nieboszczyka i. x. Pieślaka, stryia ichw., nie na blankietach są pisane, do iuramentu samo piątym by y z dalszym dowodem zabierając, uznania ichmć, a po wykonanym iuramencie, funduszu wespół z testamentem zeszłego nieboszczyka imć x. Pieślaka stwierdzenia, kollatoryi wespół z cerkwią, miasteczkiem y wszelkiemi do niego przynależnościami, ante omnia reindukcyi, uznania y przysądzenia, tudzież za niesłuszne i. p. Jana Pieślaka, szlachcica, prawem nie przeko-

nanego, więzienie, bicie, naieżdżanie na majątność aktorów, paen y nawiązek, także szkod, expens prawnych na złotych siedm tysięcy sześćset siedmdziesiąt dwa poniesionych, uznania u nas sądu prosił y domawiał się.

Przeciwko czemu patron i. w. w Bogu przewielebnego i. x. Załęskiego—metropolity Kiiowskiego y wszystkiew Rusi, tudzież i. xx. bazylianów Boruńskich, p. Samuel Koreywo, replikując wniosł to: że lubo strona przeciwna, stawiając z funduszem nieboszczyka i. x. Mikołaja Pieślaka, chlubi się, że jest ten fundusz przez i. x. metropolitę approbowany, czego u sądu naszego dowieść nie mogą y aprobacyi żadney nie pokażą, ale szczegulnie tylko w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym, podczas wizyty i. x. metropolity, ręką imci, żeby i. pp. Pieślacy tak funduszu, iako też testamentu nie odmienili, są konnotowane; czego wszystkiego dowodząc: że to wcale grunta y miasteczko nie do i. pp. Pieślaków należące, lecz na chwałę n. Panny od różnych ichw. nadane; przy których prawach y dokumentach ichmć xięży bazylianom samo siódmym y z mieszczanami, na punktach wyż wyrażonych do przysięgi zabierając, uznania ichmć do oney, a po przysiędze pomienioney cerkwie, miasteczka Borun, z mieszczanami y wszelkiemi do nich przynależnościami i. xx. bazylianom Boruńskim przysądzenia, pomienionych ichmć panów Pieślaków, iako iawnych następców wziowszy na chwałę Bożą od kollatoryi odsądzenia, paen kryminalnych, szkod, expens prawnych na ichmć wskazania, u nas sądu potrzebował.

A patronowie i. pp. przy wyższym swoim domawianiu stawiając, obszernie na replikę

strony przeciwny odpowiedział i. pp. Pieślakom, Pieślaków samo siódmym by y z dalszym dowodem y samo czternast na punktach wyż wyrażonych do przysięgi zabierając, do oney uznania u nas sądu dopraszał się.

A iegomość pan Ancuta, także od ichmość pp. Pieślaków stawiając y dowodząc aktorstwa, aktorom swoim cytował konstytucye seymowe tysiąc sześćset czterdziestego siódmego, tysiąc sześćset siedmdziesiąt siódmego y wiele innych konstytucyi, według których kollatoryi cerkwie miasteczka Borun, tudzież szkody y expens prawnych przysądzenia u nas sądu dopraszał się.

Econtra patron i. xx. bazylianów p. Mateusz Broniec, stawiając wnosił to: iż nie mogą i. pp. Pieślakowie u sądu naszego żadney kollatoryi, ani też possessyi cerkwi y miasteczka Borun dopraszać się, bo nie należą do nich, z tych racyi: *pierwsza*, że nie jest słuszny y prawny fundusz, kiedy nie tak, iako prawo mieć każe napisany, ale na blankiecie; *druga*, że nie przyznany; *trzecia*, że syn nieboszczykowski od kollatoryi jest oddalony, a tu siedm braci rodzonych synowca nieboszczyka i. x. Mikołaja Pieślaka kollatorami są napisane, a prawo statutowe, konstytucye seymowe tak nas uczą, że bliższy syn do sukcesyi po oycu y do kollatoryi, a niżeli synowcowie przypuszczeni być powinni. Zaczynam z tych y wiele innych słusznych y prawnych racyi, iako fundusz y testament nieprawne, nie przyznane, na blankietach napisane, tak według prawa wszyscy pp. Pieślakowie kollatorami być nie mogą, przy których prawach y konstytucjach stawiając, pomienionego funduszu y testamentu skasowania y annihilowania, od kollatoryi po-

nienionych ichmciów pp. Pieślaków odsądzenia, cerkwi, miasteczka ii. oo. bazylianom przysądzenia, za niaizdy na cerkiew paen kryminalnych, tudzież szkody y expens wskazania u nas sądu prosił.

Patron zaś ichmciów pp. Pieślaków p. Paweł Tonkovid, przy wyższym domawianiu swoim stawiając, funduszu wespół z testamentem zeszłego i. p. Mikołaja Pieślaka we wszystkich punktach y paragrafach utwierdzenia, za kollatorów i. pp. Pieślaków uznania, nawiązek według prawa za więzienie y bicie, szkody y paen prawnych wskazania u nas sądu prosił y domawiał się.

A tak my sąd, w tej sprawie i. w. w Bogu przewielebnego i. x. Leona z Szlubic Załęskiego—archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiew Rusi, episkopa Włodzimirskiego y Brzeskiego, archimandryty Kobryńskiego, Czerniehowskiego, imieniem całej kapituły zakonu ś. Bazylego wielkiego y imieniem x. Jana Szostaka—zakrystyana cerkwie Boruńskiej z i. pp. Janem, Piotrem, Bazylim y Jakubem Pieślakami, i. p. Paraskowią Eufrozyną, Laudańską, Stefanową Pieślakową, świeszczennikową Dukszyńską, rodzicielką i. pp. Pieślaków, y i. p. Pawłem Zienką za przypożwem do położenia dekretu sądu naszego w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia ośmnastego dnia z aktoratu żalującego aktora i, obżałowanemi, z oczewistej kontrowersyz w Wilnie ferowanego, którym my sąd po złączeniu obudwuch stron żalob, z osobami przeciwny strony w nim wyrażonemi, dla objaśnienia tej sprawy z porządku siebie i. pp. kolegów naszych na inkwizycyą odesłali; tudzież za dekretami y nie poiedno-

krotnemi odkładami naszymi tuteyszymi Nowogrodzkiemi do uczynienia tedy wprzód przez i. pp. kollegów naszych z odprawienia oney nam sądowi relacyi, a potym do przyięcia skuteczney między stronami z obudwuch stron złączonemi żalobami w samey rzeczy rozprawy, w której sprawie poczynienia przez ichmć pp. kolegów z odprawienia inkwizycyi, w zawartym kole naszym relacyi y po oddaniu tych inkwizycyi dwóch do kancellaryi naszej w dalszym postępku prawnym z oczewistej obudwuch stron, to iest przy bytności w Bogu w i. x. Porfirego Kolczyckiego—officyała ieneralnego zakonu Bazylego wielkiego, starszego monastynu Boruńskiego, y i. x. Jozefata Safarowicza, w osobach swoich y w osobie i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego y wszystkiej Rusi stawiających, a i. pp. Janem, Piotrem y Bazylim Pieślakami, bracią rodzoną, kontrolersyi, my sąd ponieważ to iawnie y widomie z przeczytaney u sądu naszego inkwizycyi, także z produkowanych z obu stron dokumentów pokazało: iż co cerkiew Boruńska, przez nieboszczyka oycą Mikołaja Pieślaka—zakonnika ś. Bazylego wielkiego, kollatora y fundatora cerkwie Boruńskiej, na gruncie, od i. p. Kiińskiego wlewkiem prawa przez nieboszczyka oycą Pieślaka nabytym, a przez i. p. Popławskiego, iako wiecznika gruntów z pewną obligą na cerkiew Boruńską wiecznością legowanych, iest pobudowana, a miasteczko y sam klasztor na gruncie od i. o. x. Neyburskiej—falcgrabiney Reńskiej, y za cerkiewne pieniądze od innych osób nabytych, iest założone; zaczym z tych y innych słusznych y prawnych wielu racyi, przysięg żadnych, do których się z obu stron za-

bierano nie uznawszy, fundusz na tę cerkiew y klasztor Boruński ichmć xieży bazylianom od nieboszczyka imci oycą Mikołaja Pieślaka dany y testament tegoż imci meliorując, i. pp. pana Piotra, Bazylego y Jakuba Pieślaków—synowców nieboszczykowskich, tylo titulo, non re za kollatorów uznawszy, folwark Koziakowszczyznę z karczmą y z placami w Borunach, na które iezeli i. pp. Pieślakowie prawo wieczyste pokażą, do tego folwarku przynależącemi, z placem y włoką gruntu i. x. Morotemu wiecznością zapisaną, względem tego, ażeby zawsze w potomne czasy xiądz religii rzymskiej rezydował y nabożeństwo odprawował, y bratowey nieboszczyka i. x. Pieślaka dożywociem zapisanych, także y z gruntami do Koziakowszczyzny należącemi, które pod klasztor, cerkiew y miasteczko nie są zaięte, do possessyi i. pp. Pieślaków przysądzamy, y żeby więcej i. pp. Pieślakowie do dochodów cerkiewnych y nadania na obraz Nayświętszey Panny Boruńskiej, tudzież do miasteczka Boruńskiego y mieszczan, w nim mieszkających, do rządów y sądów nie należeli, nie wtrącali się y żadney w Bogu ww. i. xx. bazylianom Boruńskim szkody nie czynili. A wzajemnie, aby y i. xx. bazylianie Boruńscy do folwarku tego Koziakowszczyzny, do karczmy, w Borunach będącey, y placów ichmciom pp. Pieślakom należących, nie interessowali, waruiemy, y te miasteczko z mieszkaniem, placami y dworami, z cerkwią y ze wszelkiemi skarbami, dochodami, prowentami, nadaniami ww. w Bogu ichmć oycom bazylianom Boruńskim y następcom ichmć wiecznemi czasy przysądzamy; y ażeby ww. ichmość oycowie bazyliani, tych skarbów y splendorów do inszych cerkwi

nie wywozili, ale żeby przy tej cerkwi Boruńskiej zostawali y ta cerkiew, iako nayprędzey, była skonczone, nakazujemy y tym dekretem naszym, aby nabożeństwo rzymskie, iako za nieboszczyka x. Pieślaka, tym porządkiem y w potomne czasy było y żeby xiądz rzymski ustawiczny przy cerkwi mieszkał, wiecznemi czasy warujemy. A załoby z obodwóch stron wszystkie o pretensye, w nich wyrażone, uroszczone, kassujemy y annihilujemy, wieczne milczenie w tych pretensyach na obie strony mieć uznawszy, troiakię zaręki na przeciwnych temu dekreto wi sądu naszego y paenam infamii zakładami. Która sprawa do xiąg głównych trybunałnych iest zapisana, z których y ten wypis, pod pieczęcią trybunału Nowogrodzkiego i. w. w Bogu przewielebnemu i. x. Leonowi z Szlubie Załenskiemu—archiepiskopu metropolie Kiiowskiemu, Halic. y wszystkiew Rusi, Włodzimirskiemu y Brzeskiemu archimandrycie, y i. xx. bazylianom Boruńskim iest wydan. Pisan w Nowogródku. U tego dekretu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego między wyż wyrażonemi osobami w roku tysiąc siedmsetnym wtórym ferowa-

nego, przy pieczęci trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego kadencyey Nowogrodzkiej podpisy rąk, tak i. w. i. p. marszałka, iako też i. w. i. pp. sędziów trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, a poniżej korekta, tudzież na każdym arkuszu konnotacya tali sequuntur tenore: Krysztof z Brakszyna Deszpot Zenowicz — starosta Oszmiański, marszałek trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego. M. Woynilowicz—pisarz trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego Nowogrodzki. Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—podstoli Wendenski, deputat województwa Wileńskiego. Władysław Biesiecki—czesznik y deputat powiatu Brasławskiego. Correxith Horbotowski. Lectum, cum actis correctum. Który to takowy między wyż wyrażonemi osobami ferowany dekret, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona imci p. Jerzego Pomarnackiego—czesznika Wilkomirskiego, do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszelką w nim intus inserowaną rzeczą przyięty y wpisany.

1702 г. Ноября 28 дня.

Изъ книги № 47, за 1702 г., л. 644.

III. Мирная сдѣлка между базилианами Виленскаго св.-Троицкаго монастыря и помѣщиками Сурожами.

Между Св.-Троицкими базилианами и пограничными съ ихъ имѣніемъ помѣщиками Сурожами возникли споры вслѣдствіе захвата Сурожами монастырской земли въ имѣніи Свиранахъ. Такъ какъ споры эти продолжались довольно долго и сопровождались взаимными наѣздами и боями, то количество преступленій съ обѣихъ сто-

ронъ сдѣлалось довольно значительно. Впрочемъ уніаты въ этомъ дѣлѣ превзошли Сурожей, такъ какъ во время одного изъ своихъ наѣздовъ убили одного изъ Сурожей. Не желая тянуть этого дѣла дальше, уніаты предложили противной сторонѣ 4500 зл. и мировую, которая и была принята противною стороною.

Roku tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Decembra czwartego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu imć pan Kazimierz Suroż y ieymość pani Klara Zawadzka Surożowa—małżonkowie y ichmość panowie Andrzej, Jan y Jakub Surożowie, bracia rodzeni, także ieymość pani Konstancia Imbranka Piotrowa Surożowa y ieymość pani Anna Rudkowska, imć pan Symon Suroż y ieymć pani Katarzyna Surożanka, opowiadali y przyznali list dobrowolny ugodliwy wieczysto-kwitacyiny zapis, na rzecz w nim wyrażoną, ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Tróycy będących, dany y służący, który, ustnym y oczewistym zeznaniem swym stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażebyśmy przyjęli y do xiąg głównych trybu-

nału w wielkim xięstwie Litewskim spraw wieczystych wpisali; iakoż ony przyiowszy a wpisuiąc w xięgi, słowo do słowa tak się w sobie ma.

Ja Kazimierz Suroż y ia Klara Zawadzka Surożowa, małżonkowie, y my Andrzej, Jan y Jakub Surożowie, bracia rodzeni, ziemianie iego królewskiey mości wojewodztwa Wileńskiego, iako naturalni opiekunowie pana Franciszka Suroża, po zeszyłym z tego świata imci panu Piotrze Surożu, bracie naszym rodzonym, in minorennitacie pozostałego potomka, także ia Konstancia Imbranka Piotrowa Surożowa—pozostała wdowa po mężu swoim, ia Anna Rudkowska, ia Symon Suroż y ia Katarzyna Surożanka, iedna osoba za wszystkie, a wszystkie za iedną ręcząc się y obowiązując, czyniemy wiadomo tym naszym listem dobrowolnym ugodliwym kwitacyinym wieczystym zapisem, komu by o tym terazniejszego y napotym będącego wieku lu-

dziom wiedzieć należało: iż co z okazyey o differencye gruntów między majątnością ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trócy będących, nazwaną Swirany, a między dobrami naszymi ziemskimi Woyczanami, w wojewodztwie Wileńskim leżącymi, w których po inkursyi Moskiewskiej przez zarosłe lasy musiały powaryować się zobopólne granice, urosły były niemale zawziętości y zobopólne między nami boie, gwałty y zabójstwa, o co, gdy przyszło do prawnych terminów, zanieśliśmy byli protestacją do xiąg głównych trybunalnych, w Nowogrodku się odprawujących, pod datą roku tysiąc siedmset pierwszego, miesiąca Nowembra piątego dnia, na ichmościów oyców bazylianów Wileńskich y drugich osób prałatów ichmościów, w tę protestację inserowanych, a osobliwie na poddanych ichmościów Swirańskich, imionami y nazwiskami w teyże žalobie specyfikowanych, iako pryncypałów y mężoboyców y innych poddanych teyże majątności, mieniąc o excess pod sądami trybunalskimi popełniony, w zastąpieniu iako by przeszłych że poddanych Swirańskich, z rozkazu ichmościów xięży bazylianów na dobrowolney drodze, do Nowogródka do trybunału iadącym, ichmościom panom Piotrowi, Janowi Surożom y tym sposobem y na miejscu w processie wyrażonym imci pana Piotra Suroża, brata naszego, tyrańskie zabicie y zmordowanie, od czego w kilka dni zszedł z tego świata, także o postrzelenie tegoż czasu imci pana Jana Suroża w nogę y potym nas wszystkich wysz mianowanych osób tyrańskie zabicie y zkrwawienie y o inne pretensie, szerzey w teyże protestacji wyrażone. Gdzie w dalszym postępku gdyśmy ichmościów xięży bazylianów Wileńskich w tymże roku tysiąc siedm-

setnym pierwszym do Nowogródka do sądu głównego trybunalnego o zabice przez poddanych ichmościów niebosczyka imci pana Piotra Suroża, brata naszego, y o boie nam stałe zapozwali byli y za remissą z Nowogródka do Wilna wpisawszy się, w regestr w sądzie głównym trybunalnym też sprawę poprzeć chcieli; ichmościowie też oycowie bazilianie także chcąc swoich boiów y pretensyi, a osobliwie dwóch zakonników zbicia y zkrwawienia dochodzić, także pozanosili na nas žaloby, chcąc nas, mieniąc o naiazd na Swirany y o popełnione wzajemne boie y excessa prawne, konwinkować. A że za włożeniem się w to ichmościów panów przyaciół zobopólnych pogodziłszy się o zobopólnie w žalobach wyrażone pretensye takowym sposobem, żeśmy za zabicie brata naszego imci pana Piotra Suroża y za pobicie nas samych stałe y za wszystkie pretensye cztery tysiące dwieście piędziesiąt złotych polskich odebraliśmy. Tedy ponieważ nam wysz mianowanym osobom od ichmościów oyców bazylianów we wszystkim się dość stało y do tego poddanym swoim Swirańskim, w žalobie wyrażonym, publiczną za ten excess ciągę dali, przeto žaloby, zapozwy y dekreta y przyparęczenie poddanych Swirańskich, w tey sprawie od nas zaszle, y wszytek proceder prawny w iakich kolwiek aktach y subselliach, ieżeli by się pokazał, wiecznie skasowawszy y annihilowawszy, samego iasnie wielmożnego iegoomości xiędza Michała Marciana Białozora—archiepiskopa Połockiego, w Bogu przewielebnego imci xiędza Joachima Kuszelicza—prowincjała zakonu świętego Bazylego wielkiego, w Bogu przewielebnego imci xiędza Marcyana Kulczyckiego—consultora tegoż zakonu, starszego Wileńskiego, imci xiędza Jana Oleszewskiego—

prokuratora y wszystkich oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy zostających, przez processa nasze obwinionych, z całą prowincją ichmościów z pretensyi, we wszystkich zapozwach y dekretach wyrażonych, do daty tego zapisu, do ichmościów oyców bazylianów Wileńskich y prowincyi ichmościów, o żadną rzecz do osób duchownych y do poddanych Swirańskich, w protestacyi imionami y nazwiskami wyrażonych y wszystkich poddanych teyże maiętności Swirańskiej, o zabicie ięgomości pana Piotra Suroża, brata naszego, y o boie nam stałe żadnego pretextu, prawa y przystępu mieć, ani tey sprawy wznowiać y wzruszać y żadney najmnieyszey rzeczy pretendować nie mamy, a po nas sukcesorowie nasi nie będą mogli wiecznemi czasy. Y owszem warujemy to ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, iż iesli by kto kolwiek z braci, krewnych y bliskich y powinnych naszych, a osobliwie potomek zeszłego imci pana Piotra Suroża, brata naszego, pan Franciszek Suroż, teraz w leciech młodych y u nas, iako u stryów w opiece zostający, doszedszy lat zupełnych, chciał głowy oycy swego na ichmościach oycach bazylianach dochodzić, tedy my wysz mianowane osoby, bracia rodzeni, a po nas potomkowie y sukcesorowie nasi, od takowey niesłuszney impetycyi u wszelkiego sądu y prawa ichmościów oyców bazylianów Wileńskich y ich poddanych Swirańskich bronić, zastępować y oczyszczać swym własnym kosztem y nakładem będziemy powinni tyle razy, ile by tego potrzeba ukazywała, tak, ażeby żadney ichmość xięża bazyliani y ich poddani o najmnieyszą rzecz nie ponosili krzywdy y turbacyi. Względem czego oddawszy wszystek z ichmościami proceder do ręki

ichmciom w tey sprawie uroszczony wnaszamy ewikcją na dobra nasze, w wojewodztwie Wileńskim leżące, nazwane Woyczany, y insze wszelkie dobra nasze, leżące, ruchome, summy pieniężne, teraz y napotym nabyte, z których odpowiadać, stawać y wszelkim wskazom, dekretom y ciężarom wypadłym podlegać mamy, my sami a po nas sukcesorowie nasi, zakładając na nas y sukcesorów naszych w naruszeniu y w niedotrzymaniu tego wieczystego kwitacyinego zapisu naszego, w najmnieyszym punkcie y paragrafie, zaręki dziesięć tysięcy złotych polskich. A ponieważ ta wszystka transactia y także zayścia nie skąd inąd urosły byli, tylko z niepomiarkowanych differencyi w gruntach y szachownicach zachodzących, a zwłaszcza między uroczyszem ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, od szlachty Woyczańskiej w roku tysiąc pięćset sześćdziesiąt czwartym nabytym, nazwanym Dubrowką, a uroczyszem naszym, nazwanym Gale, tuż do gruntów ichmościów oyców bazylianów Wileńskich przyległym, a to stąd, że po inkursiey nieprzyjacielskiej, dla zarosłych lasów dawne granice, miedze w waryacją y zapomnienie przyiść musiały, tedy y w tym życząc sobie spółney zgody, a niemniey y przyszłego pokoju w sąsiedztwie y żeby każdy mógł być pewien własności swoiey, za uwagą spółnych ichmościów panów przyjaciół, na te uroczysze wyprawdzonych, przy bytności sąsiad tamecznych y różnych poddanych y gdyśmy inaczey tych uroczyszcz nie mogli ograniczyć, dla zginionego między granicą a granicą starożytnego duktu, wpół te obie uroczysze podzieliliśmy y rozebrali między sobą, których się tak zaczyna granica: Pominowszy drożkę z Woyczan do stawu y młynu ich-

mościów oyców bazylianów, na krzyż przez gościniec idącą, z iedney strony o bok gruntów Woyczańskich, a z drugiey strony do gościńca się obracając po obiey stronie gruntami ichmościów oyców bazylianów, nazwanemi Skinolami, od którey drożki postąpiwszy gościńcem, zaczynali dukt od gruntów tychże oyców bazylianów y od rowku niedaleko do gościńca Oszmiańskiego, z Miednik do Wilna, po lewey stronie będącego, y idąc wciąż tymże gościńcem ku Wilnu po lewey stronie kończy się dukt tych uroczysz Gale y Dubrowki, aż nad stawkiem oyców bazylianów, na Borowey, po te miejsce, gdzieśmy kopiec nad samym stawkiem usypali; a z drugiey strony po tenże gościniec y kopiec od tegoż rowku, skąd się dukt zaczął, opasuje grunt ten y lasy rzeczka Swiranka. Tego tedy gruntu, podług upodobania stron y mediacyi przyjacielskiey, ichmościom oycom bazylianom Wileńskim dostała się połowa, z sianożęciami, przy gruncie nad rzeczką Swiranką będącemi, od rowku pomienionego aż do usypanych od nas kopców, które poczowszy od gościńca, poprzecz ten grunt dzieląc, aż w rzeczkę Swirankę opieraia się; a nam zaś Surożom tegoż gruntu, gdzie tak imci pana Jana Frackiewicza—krayczego Wileńskiego, iako ichmościów panów Jodziejewiczów szachownicy inkludują się, dostała się druga połowa, poczowszy od tychże usypanych kopców, z sianożęciami nad rzeczką Swiranką będącymi, aż do stawu na Borowey będącego, gdzie zasypany kopiec, póty tylko, póki grunt nasz zachodzi, nie pretendując nic sobie za rzeczkę Swirankę, stawiscza, do sianożęci, do grobli y mostu, iako też y do placów, po tamtey stronie oycom bazylianom należących. Który to staw na Borowey wolno

będzie ichmościom oycom bazylianom zaiąć y z obudwuch brzegów do łowienia ryb przyiażd ma być wolny onych niewodniczym, bez żadney od nas przeszkody y sukcesorów naszych, nie pretendując tym sobie. Także to iest tylko nam Surożom wolnego do tegoż stawu wstępu, ieśliby zaś nie był staw zaięty, tedy sianożęci do używania y onych koszenie ma być tak nam Surożom, iako też ichmościom xięży bazylianom podług wysz rzeczonych duktów y położonych granicznych znaków wolny aktorat, iako o tym wszytkim rozgraniczeniu szerzey na osobliwym zapisie kopców wyrażono będzie. Którym sposobem uspokoiwszy się z ichmościami oycom bazylianami, waruiemy ichmościom, iż po dacie tego zapisu naszego my Surożowie sami, a po nas potomkowie y sukcesorowie nasi, do maiętności ichmości Swiran, do uroczysza, lasów, gruntów, stawów, karczem y karczisk y wszelkich przyległości, a osobliwie do uroczysza Skinela, iako iest w swoim ograniczeniu, nie mamy sobie uzurpować bez żadnego pretextu y naoczności; a wzajemnie ichmość xięża bazylianie do naszych gruntów interessować się, excepto uroczysza Szłopi, alias Mokroyni, o co przyiaciel nas pomiar kować ma, wiecznemi czasy nie mają y my nie powinni będziemy. Dla czego cokolwiek dotąd o te granice y grunty wiecznie uspokojone uroszonych było od nas processów, zapozwów, dekretów, intercyzy y inszych procederów prawn ych, te wszystkie ze wszystkimi w nich wyrażonemi pretensiami, z obudwuch stron na wieczne czasy umarzając, kassuiemy, annihiluiemy y od wszelkich wysz mianowanych pretensyi ichmościów oyców bazylianów y poddanych ichmościów Swirańskich uwolniamy, a iż do nich się nie mamy wracać y tych preten-

syi, miedz y ograniczenia wzruszać y wzna-
wiać, zarękę złotych trzy tysiące polskich
na nas y suksessorów naszych zakładamy;
daiąc wolność w naruszeniu tego kwitacy-
nego zapisu naszego w naymniejszym punk-
cie y paragrafie, wyżej y niżej opisanym,
na nas samych y suksessorów naszych do
wszelkiego sądu y prawa grodzkiego, ziem-
skiego, głównego trybunalnego, ikmci re-
lacyinego, kapturowego, marszałkowskiego y
innych tym podobnych sądów, pozwem pozwać
y zakazem zakazać, rokiem zawitym. Gdzie
my będąc zapozwani, lub zakazem zakazani,
nie zażywaiąc żadnych obron prawnych, po-
gotowiu nieprawnych y ludzkim rozumem
wynaydzionych, stać y skutecznie usprawied-
liwić y pod to wszystko, co ienokolwiek z
decyzji sądowej ad primam instantiam na
nas samych y na dobrach naszych wszel-
kich leżących, ruchomych, summach pie-
niężnych, gdzie kolwiek y ukogo kolwiek
będących, które wszystkie dobra nasze pod
ewikcyą podaiemy, wskazano będzie, pod le-
gacyi podpadać mamy y powinni będziemy
y suksessorowie nasi powinni będą. A y
po zaplaceniu zaręki raz by y kilka, prze-
cie ten zapis przy zupełney mocy y wa-
lorze wiecznemi czasy zostawać ma. Y na-
tośmy ony dali z podpisami rąk naszych,
pieczęciami naszemi y ichmościów panów
pieczętarzów, od nas ustnie, oczewisto upro-
szonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedm-
setnego wtorego, miesiąca Nowembra dwu-

dziestego ósmego dnia. U tego zapisu pod-
pisy rąk temi słowy: Kazimierz Suroż ręką swą. Andrzej Suroż ręką swą. Jan Su-
roż ręką swą, Jakub Suroż ręką swą, Sy-
mon Suroż ręką swą. Ustnie y oczewisto
proszony pieczętarz od ichmościa pana Ka-
zimierza Suroża y samey ieymości paniey
Klary Zawadzkiey Surożowey, małzonki im-
ci Jana Kazimierza Suroża, iako pisma
nieumieiętney, a wysz wspomnionych ich-
mościów, to iest, Andrzeia, Jana, Jakuba
y Symona Surożow y ieymosć pani Kon-
stanciey Imbranki Piotrowey Surożowey y
ieymś panny Katarzyny Surożanki y An-
ny Butkowskiey, iako pisma nieumieiętneych,
do tego listu kwitacynego zapisu podpisu-
ię się, Michał Rafał Szumski—podstoli y
surrogator Wileński. Według prawa upro-
szony pieczętarz od osób wysz wyrażonych
do tego listu podpisuie się Samuel Jan
Woyna Iasieniecki—stolnik Rzeczycki mp.
Ustnie y oczewisto proszony od wysz na-
mienionych ichmościów pisma umieiętneych
y nieumieiętneych pieczętarz do tego listu
ugodliwego kwitacynego zapisu rękę mo-
ią podpisuie Jan Karol Tymiński—podcza-
szy ziemi Wileńskiej mp. Który ten zapis,
za ustnym y oczewistym przez osoby wysz
wyrażone zeznaniem, iest do xiąg głów-
nych trybunału wielkiego xięstwa Litew-
skiego spraw wieczystych przyięty y wpi-
sany.

1702 г. Ноября 30 дня.

Изъ книги № 47, за 1702 г., л. 636.

112. Межевая записъ, состоявшаяся между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Сурожами по спорнымъ границамъ двухъ урочищъ—Дубровки и Гали, входившими въ составъ Свиранскихъ имѣній.

Между Виленскимъ Св.-Троицкимъ монастыремъ и Сурожами происходили частые споры изъ-за двухъ урочищъ—Дубровки и Гали, смежныхъ съ ихъ имѣніями. По взаимному соглашенію обѣ спорящія стороны рѣшились прекратить это дѣло полюбовнымъ раздѣловъ. Для этой цѣли из-

браны были пріятеля, которые назначили новыя границы и присоединили Дубровку къ базилянскому имѣнію Свиранамъ, а Галю къ Сурожовымъ. Въ удостовѣреніе существованія такого факта и выдана настоящая межевая записъ.

Roku tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Decembra czwartego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny wtóry obranemi, stanowszy oczewisto u sądu w Bogu wielbni ichmość xięża Alexiusz Sierheykiewicz—wikary monastyrу Wileńskiego świętey Trócy, Michał Grotusz—kaznodzieia, Jan Oleszewski—prokurator, zakonnicy reguły świętego Bazylego konwentu Wileńskiego, imieniem swoim y imieniem całego zgromadzenia swego pokładali y przyznali list dobrowolny ograniczony zapis ichmeiom panom Janowi Kazimierzowi Surożowi Frąckiewiczowi—krayczemu Wileńskiemu, Kazimierzowi, Andrzejowi, Janowi, Jakubowi, Macieiwowi, Symonowi y Heliaszowi Surożom, Jakubowi Jodziejewiczowi dany, służący y należący, który to zapis ustnym y oczewistym swoim zeznaniem stwierdziwszy, upraszali nas sądu, ażebyśmy ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą, rozkazali do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisać, ia-

kośmy przyiwszy, a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ten zapis ma.

Ja xiądz Alexiusz Sierheykiewicz—wikary monastyrу Wileńskiego cerkwi przenayświętszey Trócy, ia xiądz Michał Grotusz—kaznodzieia y ia xiądz Jan Oleszewski—prokurator, zakonnicy reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, imieniem swoim y imieniem całego zgromadzenia naszego y my Jan Kazimierz Suroż Frąckiewicz—krayczy Wileński, także my Kazimierz, Andrzej, Jan y Jakub Surożowie, bracia rodzeni, y my Maciej Symon y Heliasz Andrzejewiczowie Surożowie y ia Jakub Jodziejewicz—spólnie, zgodnie y iednostaynie wiadomo czyniemy tym naszym wieczystym dzielczym zapisem, wzajemnie miedzy sobą danym, komu by o tym teraz y w potomne czasy wiedzieć należało, iż my wyż rzeczone osoby, za wyiazdem naszym na grunta przy prezenciey wielmożnego imci pana Jana Jurewicza—podstolego Witebskiego, sędziego głównego trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego, iako na uspokojenie zachodzących discer-

nencyi użytego mediatora, tudzież przy bytności ichmościów panów sąsiad, a zwłaszcza szlachty Woyczańskiej y innych różnych ludzi, stosując się we wszystkim do zapisów między nami zaszłych y do opisanego w nich duktu, do uroczyszcz Dubrowki y Gali należących, o któreśmy między sobą wiedli prawo, rozdzieliliśmy ten grunt na dwie części, gdzie iako się w zapisach pomieniło, my oycowie bazylianie zostawszy przy uroczyszczu Dubrowce, nam za zapisem wieczystym służącym, a my Surożowie y drudzy uczestnicy przy uroczyszczu Gali, dobrach w województwie Wileńskim leżących, takąś między sobą uczynili granicę: Pominowszy drożkę, która idzie z Woyczan do stawu y młynu Swirańskiego, a zaczynając po lewey stronie gościńca Oszmiańskiego, z Miednik do Wilna idącego, od gruntów nas o. bazylianów Swirańskich y od rowku niedaleko tegoż gościńca, po lewey stronie będącego, y idąc wciąż tymże gościńcem ku Wilnu, przychodzi tych uroczyszcz po lewey stronie granica aż do stawku naszego Swirańskiego, na Borowey będącego, do kopca y do naciosu przy gościńcu na drzewie naciosanego, na którym krzyż wyrąbany y znak litera C pod krzyżem położony, od którego drzewa y kopca postępując w wierzch tego stawku, abo stawiszcz na Borowey drugiego kopca, któryśmy na brzegu nad stawkiem zasypali, prosto w wierzch tego stawku bież granica aż w samą rzeczkę Swirankę z iedney strony, a z drugiej strony od rowku pomienionego, z kąd się dukt zaczął, opasując oboje uroczyszcz rzeczką Swiranką, aż do tego miejsca, gdzie od kopca nad stawkiem usypanego prosto do rzeczki zmierza granica, zostawując od kleyma y kopców, po lewey stronie grunt ichmościów

panów Surożów, a po prawey stronie stawiszcz nas bazylianów po oboiej stronie rzeczki. Taki tedy ten grunt ocyrklowawszy gdyśmy sznurem wzdłuż do rowku pomienionego aż do stawku na Borowey y do kopców usypanych przemierzyli, znalazło się tego wszystkiego gruntu w borach y lasach sznurów szesnaście, sążni siedm, które na pół rozdzieliwszy dostało się nam oycom bazylianom tego gruntu, z sianożęciami nad rzeczką Swiranką, przy tym gruncie będącemi, sznurów ośm; a nam Surożom, gdzie się y drugich ichmościów inkludują części, dostało się także z sianożęciami, do uroczyszcz Gali należącemi, sznurów ośm y sążni siedm naddatku w nagrodę węższey nieco w części naszej. Po rozebraniu którego gruntu granice między sobą czyniąc y oddzielając Woyczański grunt od Swirańskiego, zacząwszy od gościńca aż do rzeczki Swiranki, wpoprzek na pół rozdzieliwszy te uroczyszcz, na samym dukcie zasypaliśmy kopców cztery, to iest: ieden kopiec postąpiwszy od gościńca kroków ośmnaście, drugi przy drożce, abo przy starym gościńcu, trzeci na brzegu nad samym błotem, a czwarty nad rzeczką Swiranką, z naciosanym krzyżem na iedlinie, podług którego ograniczenia my obie strony nic więcej sobie ieden od drugiego nie pretendując, zachować się mamy. A co się tknie stawku na Borowey, mostu, grobli y po drugiej stronie rzeczki placu y z sianożęcią, nam oycom bazylianom należących, w tym wszystkim tak my oycowie bazylianie, iako y my Surożowie, podług zapisów naszych y terazniejszego ograniczenia dukt opisany konserwować powinni będziemy, my sami, a po nas sukcesorowie nasi, pod obowiązkami, w tychże zapisach wyrażonemi. A po ograniczeniu

uroczyszcz pomienionych, tegoż czasu tym dla większego pokoju między nami, ograniczyliśmy y uroczyszcz Skineli do Swiran należące, a z naszymi gruntami Woyczańskimi graniczące, którego tym sposobem podług praw dawnych dukt się zaczyna: Naprzód tedy zaczynając od rzeczki Kienki y od stawku mniejszego Swirańskiego, na teyże rzece Kience będącego, pierwszy kopiec zasypaliśmy nad samym brzegiem rzeczki Kienki w górze stawku przy dawney między, od którego też miedzą postępując, a zostawując po prawey ręce grunty Woyczańskie, a po lewey Swirańskie; drugi kopiec zasypaliśmy nad drożką, która idzie z Woyczan y Sawiczan do karczmy murywaney Swirańskiej; trzeci kopiec na przeciwko tegoż kopca zasypaliśmy nad drożką, która idzie do teyże karczmy ze wsi Kieny y Woyczan, a od tego kopca gruntami Skinelami miedzą zepsowana, górą postępując y zostawując Woyczańskie grunta po prawie, przychodzi granica nad drożkę, która idzie z Sawiczan do młyna Swirańskiego, tam przy drzewie z naciusem przy samey drodze usypaliśmy czwarty kopiec; od tego kopca też drożką idąc ku Wilnowi, a zostawując po prawey stronie teyże drożki grunty Woyczańskie, a po lewey Skinele, przy drugiey drodze, która idzie z Woyczan do stawu y młynu Swirańskiego, usypaliśmy między drożkami w widłach kopiec piąty; a od tego kopca, pominowszy obiedwie drożki, daley postępując też ścianką abo drożką ku gościńcowi Wileńskiemu, z Miednik do Wilna idącemu, niedoieżdżając do samego gościńca, ale zostawując grunta ichmościów panów Surożów y tey ścianki klinek po prawey ręce przy samym drzewie, na którym dawny krzyż wyrąbany przy ziemi widzieć, zasypaliśmy przy sa-

mej drodze teyże szósty kopiec; od której drożki y od kopca wpoprzek idąc na gościńiec pomieniony Oszmiański, nad tymże gościńcem y na teyże stronie, to jest na prawey iadąc z Miednik do Wilna, usypaliśmy siódmy kopiec przeciwko rowku, od którego dukt Dubrowki zaczął się y przeciwko sośnie wielkiej, na której są stare y nowe naciosy; y tu się skończył dukt pomienionego uroczyszcz Skineli, zawierając one między kopcami usypanemi z iedney, a z drugiey strony po gościńiec Oszmiański y po drożkę, idącą z Woyczan do karczmy murywaney. Który to takowy nasz dział y ograniczenie mamy y powinni będziemy w potomne czasy my sami y successorowie nasi nienarusznie zachować y onego granice y kopce konserwować na wieczne czasy, pod obowiązkiem, w zapisach naszych wyrażonemi. Y na tośmy dali wzajemnie sobie ten nasz list dzielczy z podpisem rąk naszych y ichmościów panów przyiacioli, od nas zobopolnie do tego ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Swiranach, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Nowembra trzydziestego dnia.

U tego ogranicznego zapisu podpis rąk tak samych aktorów, iako y ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: Pr. Alexiusz Sierhieykiewicz — ord. d. Basilli m. konwentu Wileńskiego wikaryusz; xiądz Michał Grotusz — zakonu świętego Bazylego w. kaznodzieia Wileński mp.; xiądz Jan Oleszewski, zakonu świętego Bazylego wielkiego, prokurator monastynu Wileńskiego cerkwi świętej Tróycy. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Alexiusza Sierhieykiewicza — wikarego monastynu Wileńskiego y od imci xiędza Jana Oleszewskiego y od imci xiędza Michała Gro-

tuza podpisuję się do tego listu dzielczego Jan Jurewicz—podstoli Witebski, deputat powiatu Słonimskiego mp. Według prawa od osób w tym dziele mianowanych, iako pieczętarz podpisuję się:—Jarosz Floryan Wawrzecki—sędzia ziemski Brasławski mp. według prawa prawny pieczętarz podpisu-

ję się—Michał Johorski Lenkiewicz—podkomorzyc Mozyrski. Który to ograniczony zapis, za przyznaniem przez wysz mianowanych osób, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1703 г. Сентября 5 дня.

Изъ книги № 57, за 1714 г., л. 323.

113. Заемная запись отъ Александра Важинскаго Кутейнскому женскому монастырю на шесть тысячъ злот. польскихъ.

Землянинъ Александръ Важинскій занялъ у женскаго Кутейнскаго монастыря 6000 злотыхъ подъ залогъ и своихъ собственныхъ имѣній и заложенныхъ Брестской каштеляншей въ Оршан-

скомъ повѣтъ съ обязательствомъ выплатить занятую сумму съ 0% въ опредѣленный срокъ безъ всякихъ юридическихъ проволочекъ.

Roku tysiąc siedmsetnego czternastego, miesiąca Maia iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w w. x. Lit. z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy, wysz na dacie pisany, obranemi, stanąwszy personaliter u sądu patron imć p. Michał Frąckiewicz—podczaszy Smoleński, opowiadał y do akt podał dobrowolny obligacyiny list zapis, od imć p. Alexandra Ważyńskiego—podczaszego Brasławskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebney ieymć pannie Magdalenie Kosowney—ihumeniey, y wszystkim pannom zakonnym klasztoru Kuteieńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący. Który poda-

jąc prosił nas sądu, ażeby ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do akt xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiąwszy w xięgi ingrossuiąc, verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Alexander Ważyński — podczaszy Brasławski czynię wiadomo tym moim dobrowolnym obligacyinym listem zapisem, iż ia będąc pilno potrzebnym pieniędzy, wzięłem, pożyczyłem y rękoma memi odliczyłem gotowey rękodayney summy sześć tysięcy złotych srebrney monety, rachuiąc taler po złotych sześciu, u w Bogu wielebney ieymć panny Magdaleny Kosowney—ihumeni, y wszystkich panien zakonnych

klasztoru Kuteińskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, którą tę summę mam y powinien będę ichmościom w roku tysiąc siedmsetnym czwartym w dzień trzech Królów święta rzymskiego, według nowego kalendarza, przy sięgach grodzkich Orszańskich y prowizyą, od tey summy przychodzącą, oddać spelną, a nie poroznu; a ieślibym na tym terminie pomienioney summy ichmć nie oddał, tedy troiakię zapłacić powinien będę zareki. O które iako y o samą summę daię ichmć wolność, mnie samego do wszelakiego sądu y prawa, urzędu grodzkiego, ziemskiego, sądów głównych trybunalnych, assessorskich, marszałkowskich, in casu interregni kapturowych, pozwać, lub zakazem pozwać; gdzie żadnych nie podaiąc obmów y excepty stawać, y żadnych dylacyi, których się wyrzekam, nie zażywaiąc, nie tylko samą summę, lecz y troiakię zareki in instanti ichmć tymże zapłacić y szkody nagrodzić, sądy, urząd, w staniu y w niestaniu moim, tak samą summę, iako y zareki na mnie na wsi Uściu, którą mam przy maiętności głównej Rosośnie, w powiecie Orszańskim leżącey, od tey pani Kopciowey—kasztelanicy Brzeskiej, w sumach niemalych zawiedziona, a przeze mnie ichmć panom bazyliankom wysz pomienionym prawem zastawnym wyderkaflowym puszczone y na innych wszelkich maiętnościach y dobrach moich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wzdawszy mię na infamią, wskaz y mocną odprawę urzędową uczynić y udzielać wolen y mocen będzie; sądu o wskaz, a stronę przewód prawa pozywać, y turbować nie mam, pod tąż wysz pomienioną zareką, którą by y nie raz zapłaciwszy, przecie ten mój ob-

ligacyiny zapis do dość onemu, z dóbr, y summ moich, uczynienia przy zupełney mocy zostawać ma. Y na tom ony dał z pieczęcią moią y podpisem, także z pieczęciami y podpisami ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie oczewisto uproszonych. Pisan w Orszy roku tysiąc siedmset trzeciego, miesiąca Septembra piątego dnia. U tego dobrowolnego obligacyinego listu podpisy rąk temi słowy: Alexander Ważyński—podczaszy Brasławski, mp. Ustnie, oczewisto y według prawa proszony pieczętarz od imści pana Alexandra Ważyńskiego do tego obligu podpisuję się: Stanisław Kazimierz Bartoszewicz — pisarz grodzki y surrogator ziemski powiatu Orszańskiego. A zatylek takowy: list ode mnie Alexandra Ważyńskiego—podczaszego Brasławskiego, dany w Bogu wielebney ieymci pannie Magdalenie Kosowney—ihumeni klasztoru Kucieńskiego Orszańskiego y wszystkim w Chrystusie siostram zakonnym tegoż klasztoru Kuteińskiego Orszańskiego, na pewną rękodayną summę pieniędzy do rąku moich pożyczoną y wyliczoną monetą srebrną talarową, rachuiąc talar po złotych sześciu, sześć tysięcy złotych spelną; termin oddania tey summy pieniędzy, takowąż monetą srebrną talarową spelną, a nie poroznu, w roku tysiąc siedmsetnym czwartym w dzień trzech Królów święta rzymskiego, podług nowego kalendarza, przy sięgach grodzkich Orszańskich, tudzież y prowizyą od tey summy przychodzącą mam oddać, niczym takowemu dniu y terminu, ani też ni w czym przeciw temu zapisowi nie sprzeciwiając, pod zarekami, warunkami, y sowitościami, obowiązками dostateczniey we śrzedzinie tego listu zapisu moiego dobrowolnego opisanemi y do-

łożonemi. Który to dobrowolny obligacyjny list zapis, za podaniem onego przez wysz mianowanego patrona, iest do akt | xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przytęty y wpisany.

1704 г. Сентября 23 дня.

Изъ книги № 49, за 1705 г., л. 423.

114. Мирова сдѣлка между Вилеискими Св.-Троицкими базилианами и Вилеискою же іезуитскою академією касательно возстановленія старыхъ границъ между спорными имѣніями Свиранами и Пиеціонишками.

Бояринъ Петкевичъ, проживавшій въ іезуитскомъ имѣніи Пиеціонишкахъ, возлѣ Каменнаго Лога, на границѣ Свиранскихъ имѣній, принадлежавшихъ уніятскому св.-Троицкому монастырю, сталъ нарушать Свиранскія границы и вторгаться въ уніятскія имѣнія. Обстоятельство это объяснено тѣмъ, что послѣ Московскаго нашествія мно-

гіе пограничныя знаки оказались испорченными. По взаимному соглашенію спорящихъ сторонъ были приглашены жители пограничныхъ селеній въ качествѣ свидѣтелей, а знакомые — въ качествѣ пріятельскихъ сосѣдей, и границы были назначены новыя по взаимному соглашенію.

Roku tysiąc siedmsetnego piątego, miesiąca Maia piątego dnia.

Przed nami sędziami głównemi duchownemi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodstw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmset piąty obranemi, stanowszy oczewiście u sądu wielebny imię xiądz Marcian Kulczycki—starszy klasztoru Wileńskiego przy cerkwi świętej Trócy y wielebny w Bogu imię xiądz Thobiasz Arent — terazniejszy rektor collegium y akademiei Wileńskiej, ten list dobrowolny wieczysty zapis wzajem sobie przyznali, prosząc nas sądu, aby był ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą do xiąg głównych

trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż przyiowszy a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Miedzy mną xieżdem Marcianem Kulczyckim — konsultorem zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszym Wileńskim cerkwi przenayświętszey Trócy, y wszystkimi wielebnymi oycami y bracią zakonną tegoż monastyra z iedney, a mną xieżdem Marcinem Godebskim — vicerektorem collegium y akademiei Wileńskiej s. J. przy kościele ś. Jana będącym, y całym zgromadzeniem tegoż collegium z drugiej strony, stanęło pewne y nieodmienne postanowienie y nowym terazniejszym ograniczeniem obwarowanie starożytnych duktów

małtęności naszych w ten niżej mianowany sposób: iż co między małtęnością naszą oyców bazylianów Wileńskich, do Swiran należącą, *Merecz y Miedniki Giedeytańskie alias Białozorowszczyznę* nazwaną, a wioską naszą oyców iezuitów collegium Wileńskiego Pikciuniszkami, do Kamiennego Łogu przynależącą, dobrami w wojewodztwie Wileńskim leżącemi, y o miedzę z sobą graniczącemi, pewna w gruntach stała była różnica, a to dla tego, że po incursiey Moskiewskiej częścią zarosłemi lasami kopce y granice w wątpliwość przyiść musiały, częścią że y samą starożytnością y tak długiego wieku odmianą też kopce y granice nadruinowały się, dla czego przyszło było, że boiarzyn ichmościów oyców iezuitów collegium Wileńskiego, na imię Krzysztof Pietkiewicz, na Pikciuniszkach, gruntach nad granicą małtęności Merecza y Miednik Giedeytańskich alias Białozorowszczyzny mieszkający, przestąpiwszy y zepsowawszy starożytną granicę, poczoł się był interessować y wstęp czynić w grunta Mereckie Białozorowszczyzny, do Swirańskiej małtęności należące, zabierając z domysłu swego bez collegium prokuratorów y dworney wiadomości, obok Pikciuniskich gruntów, w dole za ruczeniem sianożęć na wozów dziesiątek y więcej, także przywłaszczając sobie niektóre szachownice, w zaroślach na górze będące, y coraz to daley w też pomienione grunta Mereckie postępując. W których takowych differenciach gdyśmy sami między sobą pomiarkować się y granic rozeznąć nie mogli, spuściliśmy to na rozsądek spólnych ichmościów panów przyiaciół naszych, niżej na podpisach wyrażonych, y onym to w ręce dali, aby śrzodek wynaleźli do uspokojenia naszego. Za którym wyiazdem na

granice ichmościów panów przyiaciół naszych y po przypatrzeniu się dobrze z obu stron wywiedzionym duktem, tudzież za weyrzeniem w starożytne nasze sprawy, ograniczenia y dokumenta y roztrząśnieniem wszelkich pro et contra wyniesionych dowodów, świadectwem ludzi potściwych stanów approbowanych, że się to ewidenter pokazało, z uwagi tychże ichmościów panów przyiaciół, produkowanych dokumentów y z samey oczewistey rzeczy, iż wyż mianowana sianożęć y inne grunta, w zaroślach będące, do których się interessował boiarzyn nasz collegium Wileńskiego, nie do Pikciuniszek, ale do małtęności ichmościów oyców bazylianów konwentu Wileńskiego, nazwaney Merecza, alias Białozorowszczyzny, zdawna należały y teraz przy teyże małtęności zostawać powinny. Tedy my wyż mianowane osoby, kontentując się takim wynalazkiem przyiacielskim y przytomnością tam na tenczas przy wiezdzie wielebnych w Bogu xięży Jana Oleszewskiego — zakonu świętego Bazylego wielkiego cerkwi przenayświętszey Trócy, z kościołem świętym rzymskim w iedności ś. zostaiącey, prokuratora, tudzież xiędza Stefana Laskowskiego societatis Jesu, Kamiennno-Łożskiego y Dworzyckiego prokuratorów naszych, akceptowaniem o granice dawne in suo esse między małtęnością Mereczem alias Białozorowszczyzną, a wioską Pikciuniszkami, dobrami do Kamiennego Łogu należącemi, wiecznie y nienaruszenie zachowując, takowaliśmy granic naszych połowę między sobą uczynili: A *naprzód* zaczyna się dukt od samego gościńca Olszańskiego, iadąc tymże gościńcem z Olszan do Wilna, po lewey stronie drogi nad samym gościńcem przy dębie, na którym de novo krzyż wycięty, *pierwszy* kopiec zasy-

paliśmy; od którego dębu y kopca wdół
postępując, a zostawując po prawey stro-
nie grunta Mereckie, alias Białozorow-
szczyznę, do Swiran należące, a grunta na-
zwane Pikciuniskie, niedawno wytrzebione
w zaroślach, po lewey stronie, wyszedszy
z lasu, *drugi* kopiec zasypać kazaliśmy;
dalej prosto tąż granicą postępując, a przy-
szedszy nad drożkę, która idzie z gruntów
Pikciuniskich do Białozorowszczyzny, ma-
iętności naszej oyców bazylianów, zasypa-
liśmy nad samą drożką *trzeci* kopiec; od
tego kopca na krzyż idąc przez drogę, a
zostawując las Starzynę po prawey stronie
do Białozorowszczyzny, a po lewey stronie
grunt oromy, do Pikciuniszek należący,
kopiec *czwarty* zasypaliśmy; item *piąty* ko-
piec zasypaliśmy niedaleko od iasinowego
starożytnego drzewa, które na samym kop-
cu stoi y teraz nowo krzyż wycięty; daley
od tego Jasinowego drzewa zmierza gra-
nica do ruczaja, który ruczay graniczy
grunta Pikciuniskie z gruntami Mereckie-
mi, alias Białozorowszczyzną, zostawując
grunta Pikciuniskie robocze na górze po
lewey, a sianożęc, o którą diffirencia urosła
była, do Merecza Białozorowszczyzny na-
leżącą, po prawey stronie; tymże ruczaiem
postępując y idąc blisko gruntów Pikciu-
niskich z lewey strony ruczaja kleyma za-
cięte w olszynie, a poszedszy daley kleyma
drugie w olszynie zacięte, po prawey stro-
nie nad tym że ruczaiem, gdzie idąc sa-
mym ruczaiem pod lasem narożny ko-
piec *szósty* zasypaliśmy. Wyżey dwa kroki
postąpiwszy w górę, wlewo od ruczaja, a
sam ruczay po prawey stronie zostawiwszy,
od tego ruczaja y kopca rogowego, postę-
pując daley w górę, zostawując grunta ro-
bocze nasze iezuickie collegium Wileń-
skiego po lewey, a grunta nasze bazylian-

skie zarosłe po prawey stronie, zasypaliśmy
na samym rogu kopiec *siódmy*; od tego
kopca narożnego wprawo postępując, nie-
daleko *ósmi* kopiec na zakluce, od zaklu-
ki, zostawując nasz Pikciuniski grunt ro-
boczy po lewey, a nasz bazyliański las po
prawey, zasypaliśmy, kopiec narożny *dzie-
wiąty*; od tego narożnego kopca, *dziesiąty*
kopiec na ścienie y granicy królewskiey
gruntów Miednickich, siola Bigirdów, któ-
ry iest nam wszystkim spółny, zasypaliśmy.
Y tak się skończyła granica między grun-
tami Merecza Białozorowszczyzny, a grun-
tami Pikciuniskimi, do Kamiennego Łogu
należącemi, y ztąd iuż zaczyna się gra-
nica ichmościów oyców bazylianów kon-
wentu Wileńskiego, z gruntami Miednic-
kimi królewskimi y powraca nazad pew-
ną miedzą y lasem do tego ruczaja, wy-
żey specyfikowanego y daley idzie tymże
ruczaiem granica ku Bigirdom królewskim.
Które to grunta nasze my wyż specifiko-
wane osoby takimi kopcami, kleymami y
ruczaiem ograniczywszy, tym spółnym wie-
czystym zapisem y ograniczeniem naszym,
imieniem swoim y imieniem zakonów na-
szych dukt wyżey specyfikowany, wieczne-
mi a nieodzownemi czasy zmacniamy,
stwierdzamy, approbuemy y przy niena-
ruszney possessiey gruntów na obie strony
ograniczonych, nas samych y sukcesorów
naszych zachowuiemy, waruiąc to za nas
y sukcesorów naszych y wszystkich wieleb-
nych oyców y bracią naszą, teraz y na-
potym będącą, iż tę ugode y ograniczenie
naszych gruntów wiecznie zachować y kop-
ce zasypane nienarusznie konserwować, do
gruntów ieden drugiego, do lasów, puszczy,
zarośli y sianożeci y do wszelkich poży-
tków wyż mianowanych majątności naszych,
za granicę wstępować, ani iakimkolwiek

sposobem sami przez się, prokuratorów y zawiadowców majątności, ani przez poddanych naszych y zgoła już przez kogo innego niaakiey przeszkody czynić, a osobliwie my oycowie societatis Jesu collegium Wileńskiego świętego Jana, sami y successorowie nasi do sianożęci ichmościów oyców bazylianów, przez nas ustąpioney, kopcami y ruczaiem ograniczoney y do lasu na górze między granicą gruntów królewskich, a gruntami naszymi Pikciuniskimi będących, a do Merecza Białozorowszczyzny ichmość oyców bazylianów należących, iako też y do całej majątności ichmć nazwaney Miednik Giedeytańskich y Merecza, alias Białozorowszczyzny, y do wszelkiey oney przynależności, żadnym sposobem interessować się nie mamy y niebędziemy mogli wiecznemi czasy. Wziemnie my oycowie bazylianie klasztoru świętej Trócy w Wilnie, w iedności ś. będącego, sami y następcy nasi do wsi Pikciuniszek, do gruntów, do lasów y do najmniejszey części oney, podług terazniejszego ograniczenia, przez poddanych wstępować y interessować się nie mamy y niepowinni będziemy na potomne czasy, zakładając w naruszeniu tego wieczystego ograniczenia zapisu naszego na nas samych y successorów naszych zaręki dwa tysiące złotych polskich, z wolnym o to do wszelkiego sądu y prawa, tak duchownego, iako y świeckiego pozwaniem, rokiem zawitym bez zażywania wszelkich dilacyi y prolongacji prawnych; gdzie my sami y successorowie nasi powinni będziemy stanąć, zarękę nie zchodząc z sądu zapłacić, na citacją przeciwney strony skutecznie się usprawiedliwić powinni będziemy. A y po zapłaceniu by y nie poiednokrotnym tey zaręki, przecie ten nasz list dobrowolny wie-

czysty ograniczony zapis przy zupełney mocy, walorze we wszystkich punktach, paragrafach y klawzulach, u wszelkiego sądu y prawa nienarusznie zostawać ma. Y na toś my dali ten nasz list dobrowolny wieczysty ograniczenia zapis z podpisem rąk naszych y pieczęciami zwykłymi zakonnymi, także y z podpisaniem rąk ichmościów panów przyjaciół, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, a na podpisach rąk ichmościów niżej wyrażonych. Działo się w Pikeiuniszkach, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego czwartego, miesiąca Septembra dwudziestego trzeciego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczystego ograniczenia zapisu, przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: xiądz Marcin Kulczycki—ord. d. B. m. consultor, starszy klasztoru Wileńskiego oyców bazylianów, przy cerkwi świętej Trócy mp. Xiądz Marcin Godebski s. I. v. rector col. et acad. Viln. eiusdem s-tis mp. Podług prawa do tego zapisu, ograniczenie w sobie wyrażającego, od w Bogu wielebnych imć xiędza Marcina Godebskiego vice-rektora coll. y akadem s. I. y imć xiędza Marciana Kulczyckiego—consultora zakonu ś. Bazylego wielkiego starszego Wileńskiego cerkwi przenayświętszey Trócy proszony przyjaciel oraz y pieczętarz Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—koniuszy wojewodztwa Wileńskiego mp. Według prawa do tego ograniczenia od ichmościów xięży iezuitów Wileńskich, tak też ichmościów oyców bazylianów ś. Trócy Wileńskich iako przyjaciel y mediator podpisuję się: Alexander Kaziwierz Wilkaniec—skarbnik Oszmiański. Podług prawa do tego kwitacyinego wieczystego dobrowolnego zapisu będąc proszony od ichmciów oyców iezuitów y bazylianów ś. Trócy Wileńskiey iako pieczętarz ręką

ma podpisać się, Andrzej Jan Michałowski mp. Który to list dobrowolny wieczysty ograniczenia zapis, za przyznaniem onego oczewistym przez wyż mianowane osoby, jest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1705 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 56, за 1713 г., л. 443.

115. Дарственная запись Пинскаго подкоморича Юсафата Цѣхановича на школу при Жировицкомъ базилианскомъ монастырѣ.

Пинскій подкоморичъ Цѣхановичъ, получивши по наслѣдству обширныя имѣнія какъ въ повѣтѣ Пинскомъ, такъ и на Волыни, записываетъ Жировицкому монастырю 40,000 злотыхъ на по-

винѣ имѣнія своего Дорогичина съ тѣмъ, чтобы деньги эти были употреблены на содержание Жировицкой монастырской школы, содѣйствующей распространенію уни.

Roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiąca Julii trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wyż na dacie pisany obranemi, stanowiący personaliter w Bogu przewielebny imię xiądz Joachim Ciechanowicz—zakonu konwentu Żyrowickiego, bywszy podkomorzyc Piński, list swój dobrowolny a nigdy nieodzowny wieczysty zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu przewielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Żyrowickiego, na tenczas wstępuiąc w pomieniony zakon, dany ichmościom y należący przyznał. Który ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy prosił nas sądu, ażeby

ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiawszy, a w xięgi ingrossuiąc verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Jozaphat Ciechanowicz—podkomorzyc Piński, czynię wiadomo tym dobrowolnym a nigdy nieporusznym listem, wieczystym zapisem, każdemu, komu by o tym terazniejszego y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż ja mając po wielmożnych w Bogu zeszlých ichmościach panu Stanisławie Ciechanowiczu—podkomorzym Pińskim y ieymć paniey Konstancyi Maskiewiczownie Ciechanowiczowey—podkomorzyney Pińskiej, dobrodzieiach rodzicach moich, spólnie z iegomością panem

Antonim Ciechanowiczem — podkomorzycem Pińskim, rodzonym moim, iure legitimae successionis spadłą na moją osobę maiętność dziedziczną wieczystą, nazwaną Dorohyczyn, w powiecie Pińskim, tudzież zastawną Słochi w powiecie Drogickim, na Podlasiu leżące, y inne dobra, a mianowicie: Zubczyce nazwane, itidem w powiecie Pińskim leżące, in advitalitate u wielmożney ieymość pani Katharzyny Piasieckiey Giedroycio- wey — podkomorzyney Pińskiej, dobrodzieyki babki moiey zostaiące, a post sera fata ieymości na moją osobę spółnie z imścią panem rodzonym moim wysz pomienionym prawem dziedzicznym spadłych, chcąc y zabiegając temu, aby dusze rodziców moich przez modły święte ratowane były, umyśliłem zwyż pomienionych dóbr, na moją osobę per medietatem spadłych, na chwałę Bożą udzielić y ku rozszerzeniu iedności świętey zapisać, iakoż wiecznemi czasy a nigdy nieodzownemi zapisuję zakonowi świętego Bazylego wielkiego, w iedności świętey z kościołem rzymskim zostaiącemu, do Żyrowicz na wyż pomienionych dobrach czterdzieści tysięcy złotych polskich, na których połowicy dóbr, na mnie należącey, zostawuję y excypuję sobie dożywotne mieszkanie. A po długim życiu moim w Bogu wielebni ichmość xięża bazylianie Żyrowickie zaraz mają przychodzić do possessyi tych dóbr, które exnunc obiowszy urządownie w swoją realną possessyą, mają te dobra trzymać spokojnie, bez żadney ni od kogo przeszkody y wszelkich z tych dóbr wynaydować pożytków, podług woli y upodobania swego. Waruję y to, iż nie wprzód brat mój imć pan Antoni Ciechanowicz — podkomorzyc Piński, ma przychodzić do possessyi wieczystey połowy tych

dóbr, na mnie należących, aż wprzód ma wyliczyć y wypłacić w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Żyrowickim czterdzieście tysięcy złotych polskich; a poko nie wypłaci y nie wyliczy tey summy, póty ichmość mają trzymać w swej possessyi, których ninieyszym listem moim obliguję y obowiązuję, aby ta summa moja nie na inne mieysca, tylko do Żyrowicz, gdzie szkoły, ad suppeditationem victus et amictus, mere tym tylko osobom, które altiora studia tractabunt, aplikowana et perpetuis temporibus obrócona była. A inquantum by szkoły Żyrowickie z iakich przyczyn ustać miały, tedy ta summa nie gdzie indziej ma się obracać, tylko mere na klasztor Żyrowicki wiecznemi czasy. Któremu to zapisowi memu we wszystkich punktach dotrzymać mam; a ieżelibym, przepomniawszy tego listu zapisu mego wieczystego, śmiał y ważył się połowę dobr moich, na mnie spadłych, mimo ten zapis mój wieczysty komu innemu dać, darować, zapisać, legować iakimkolwiek prawem, takowe zapisy pierwszą, lub poślednieyszą datą komużkolwiek dane, za nikczemne mają być poczytane, tak iż u żadnego sądu y prawa żadnego waloru mieć nie mają. Które zapisy, ieżeli by gdzie y u kogo kolwiek pokazały się, tym zapisem moim kassuję, annihiluję wiecznie, czego wszystkiego dotrzymać mam, pod zaręką czterdziestu tysięcy złotych polskich. O którą zarękę o niedotrzymanie y o naruszenie w którymkolwiek punkcie lub paragrafie tego zapisu mego daię moc y pozwalam ichmciom mnie samego do wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, iego królewskiej mości relacyinego, kapturowego, duchownego y wszel-

kich innych tym podobnych sądów, pozwem pozwać, a zakazem zakazać; gdzie ja, będąc zapozwanym lub zakazem zakazanym, nie zażywaiąc żadnych obron prawnych, pogotowiu nie prawnych, y ludzkim rozumem wynaydzionych, stać y skutecznie usprawiedliwić się y nieschodząc z sądu zarękę czterdzieście tysięcy złotych polskich zapłacić y pod to wszystko, co ienokolwiek na mnie y na dobrach moich wszelkich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek y u kogo kolwiek będących, z decyzji sądowej wskazano będzie, podlegać y podpadać mam y powinien będę. A y po zaplaceniu zaręki, raz by y kilka, przecie ten zapis wieczysty przy zupełney mocy y walorze wiecznie zostawać ma. Y na tom dałem mój wieczysty zapis, z podpisem ręki mey, z pieczęcią moią, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Drohiczynie, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego piątego, miesiąca Augusta dwudziestego dnia.

U tego zapisu wieczystego nigdy nieodzownego podpisy rąk tymi słowy: Jan Jozaphat Ciechanowicz—podkomorzyc Piński. Według prawa ustnie y oczewisto proszony do tego zapisu od imci pana Jozaphata Ciechanowicza—podkomorzycy Pińskiego iako pieczętarz podpisuię się Andrzej Michał Bulhak—sędzia grodzki y chesznik powiatu Słonimskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa legacyinego podpisuię się Kasper Parysowicz—hordniczy powiatu Pińskiego mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego zapisu wieczystego od osoby wyż wyrażoney podpisuię się Michał Alexander Rzepnicki—regent ziemski Słonimski. Który to list dobrowolny wieczysty, a nigdy nieodzowny zapis, za ustnym y oczewistym onego zeznaniem przez wyrażonego w Bogu wielbnego imci xiedza Joachima Ciechanowicza, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpi-sany.

1709 г. Августа 4 дня.

Изъ книги № 51, за 1709 г., л. 1100.

116. Квитаци́нная записъ отъ настоятеля Черленскаго монастыря Мартину Андреевскому въ полученіи отъ него трехъ тысячъ злот. пол.

Мстиславскій воевода Фридрихъ Сапѣга и его жена Христина, изъ рода Потѣевъ, записали на Черленскій монастырь 3,000 зл., обезпечивши эту сумму на своемъ же имѣніи Черленахъ съ тѣмъ, чтобы впредь до выплаты этой суммы производилась уплата о/о по 300 злотыхъ въ годъ. Такъ какъ имѣніе Черлены перешло потомъ во владѣніе Слонимскаго чашника Андреевскаго и о/о не

уплачивались въ теченіе 12 лѣтъ, то монастырь вчинялъ неоднократно иски, кончавшіеся въ его пользу. Видя невозможность сопротивляться далѣе законнымъ требованіямъ монастыря, Андреевскій пошелъ съ нимъ на мировую, удовлетворилъ монастырскую претензію, и получилъ по него настоящую квитанцію.

Roku tysiąc siedmsetnego dziewiątego, miesiąca Augusta siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dziewiąty obranemi, postanowiwszy się oczewisto u sądu w Bogu wielebny imć xiądz Wincenty Czechowicz—starszy klasztoru Czerłońskiego reguły świętego Bazylego wielkiego, sam od siebie, y imieniem wszystkich wielebnych w Bogu ichmościów xięży bazylianów tegoż konwentu Czerłońskiego, opowiadał, pokładał y przyznał list swój dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej pomienioną, imści panu Marcinowi Andrzejewskiemu—czesznikowi Słonimskiemu y paniey małżonce imci ieymci paniey Barbarze Gadzelance Cyprykowskiey Andrzejewskiey służący y należący, który ustnym y oczewistym swoim stwierdziwszy ze-

znaniem prosił nas sądu, aby ten list quitacyiny wieczysty zapis do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany był; iakoż przyiowszy a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja xiądz Wincenty Czechowicz — starszy Czerłoński reguły świętego Bazylego wielkiego, sam od siebie y imieniem wszystkich ichmość xięży bazylianów konwentu Czerłońskiego, czynię wiadomo y iawnie sam na siebie wyznawam tym moim listem dobrowolnym wieczystym quitacyinym y nigdy nieodmiennym zapisem, donosząc do wiadomości każdemu, o tym wiedzieć potrzebuiaćemu, iż co ia xiądz Wincenty Czechowicz imci pana Marcina Andrzejewskiego—czesznika Słonimskiego y panią małżonkę imści ieymość panią Barbarę Gadzelankę Cyprykowską, Marcinową, Andrzejewską zapozwał był do urzędu grodzkiego Grodzieńskiego pierwey na rok tysiąc siedmsetny

pierwszy na roczki Februarowe, w Grodnie sądzące się, potym przez czas niemały w tymże grodzie na wielu kadenciach roczków Grodzieńskich, tak z ichmościami wyż pisanemi, iako y z drugimi ichmościami niżey wyrażonemi, prawo wiodąc, o nieoddanie y niezapłacenie od summy tych tysięcy złotych polskich od i.-ww. ichmość panów Frydrycha Sapiehy — wojewody Mściławskiego, Grodzieńskiego y Ostryńskiego starosty y Krystyny Pocielnicy — sędziarki ziemskiej Brzeskiej Sapieżyny, wojewodziny Mściławskiej, funduszem klasztorowi naszemu Czerłońskiemu, w dacie roku tysiąc sześćset trzydziestym siódmym danym, y należycie przyznany, na cerkiew Czerłońską y klasztor ordinowany, a na majątność Czerlony, w powiecie Grodzieńskim leżącą, wniesioną, coroczney po złotych trzysta pensyey naznaczoney, a przez lat dwanaście y daley przez wyż pisanych osób, iako possessorów zastawnych części tej to majątności Czerloney nieplaconey, o co w dalszym procederze z imć panem Andrzejewskim, panią małżonką imci, ieymć panią Katarzyną Andrzejewską, primi voti Gadzeliną, secundi Kanigowską, ad praesens Stanisławową Sopockową — chosznikową Grodzieńską, perseverując dekreta tak w grodzie Grodzieńskim w roku tysiąc siedmset trzecim, miesiąca Februaryi siódmego dnia, na roczkach Februarowych, po oczewistych na wielu terminach contraversiach y wyszłych wszystkich dilacyach prawnych, po munimentach, aresztach y remissach, iako y u sądu głównego trybunalnego w Wilnie, w roku tysiąc siedmset trzecim, miesiąca Oktobra dwudziestego czwartego dnia, po odprawionym urzędowym pojeździe y exekucyi o contravenientią na przereczonych ichmościach, na banicyą wiecz-

ną, na infamią, na gardło y na łapanie o skrzywdzenie w wyżey opisaney rzeczy cerkwi y konwentu mego Czerłońskiego, sam od siebie y nomine całego konwentu mego otrzymałem y dekret powtórny sądu ichmość głównego trybunalnego do exekucyi przywozilem, a o powtórne sprzeciwieństwo dekretu trybunalnego przed sąd główny trybunalny do Wilna na rok terazniejszy tysiąc siedmset dziewięty imci pana Andrzejewskiego, samą ieymość y drugih ichmościów adcitowałem. Więc kiedy imć pan Andrzejewski y sama ieymość, nie życząc sobie w dalsze paeny prawne popadać, owszem rozpatrzywszy się w onych, do przyiacielskiej naklonili się compositiey, a takowe z osób y dóbr swych znosząc onera, daley nie dopuszczając mnie aktorowi w tej sprawie procedować y ad finalem conclusionem oney przywozić, ex parte sua, w praetensjach moich mnie xiędza bazyliana starszego Czerłońskiego, z części swey uspokoili, quote od summy wyderkafowey, co do osób ichmościów imci pana Andrzejewskiego y samey ieymości y części majątności Czerloney, w possessiey ichmościów na tenczas będącey, należało, in toto wypłacili y dość mi we wszystkim uczynili; tedy z takowego dość uczynienia wiecznemi a nieodzownemi imci pana Marcina Andrzejewskiego — chosznika Słonimskiego y ieymci panią Barbarę Gadzelankę Cyprykowską, Marcinową Andrzejewską — małżonkę imci quituję, dekreta dwa, wyż rzeczony, tak grodzkiego Grodzieńskiego, iako y sądu ichmość głównego trybunalnego, wespół z banicyami wiecznemi y infamią, tylko do osoby ichmościów imci pana Andrzejewskiego, samey ieymości wypadłe y należące, kassuiemy, annihiluiemy, od paen kryminalnych y od tych dekret-

tów, wskazów, w nich wyrażonych, infamii y banicyi wiecznych, do osoby tylko przereczonych ichomościów y do wszelkich dóbr ichomościów ruchomych, leżących, summ pieńiężnych ściągających się, z których te onera ninieyszym listem znosimy y wniwecz one zkassowawszy obracamy, uwalniamy; do drugich zaś ichomościów, w tychże dekretach wyrażonych, proceder nasz xięży bazylianów Czerłońskich banicye, infamie, wskazy, na dobrach padle, in suo robore nieporuszenie zachowuię y według zaczętego pierwszego progressu y nowoteraż erigowanego y wyniesionego po imci pana Stanisława Sopoćkę, ieymć panią Katarzynę Andrzeiewską Sopoćkową, iako samą principalkę, po imci pana Gorskiego y imci pana Szteyna, pozwu, żaloby y postępku prawnego ia xiądz bazylian starszy Czerłoński sobie samemu, wszystkim ichmć xięży bazylianom Czerłońskim, do wszystkich dóbr ichomościów y do maiętności Czerloney, summy na niey będącey y imci panu Andrzeiewskiemu y samey ieymości o swoje praetensye, że są na swej własności zdezelowani y z części maiętności Czerloney expulsi, do wyż przereczonych ichomościów salvum ius et integrum zachowuię. Oraz imci panu Andrzeiewskiemu y samey ieymości activitatem y plenum ius po uwolnieniu przez mię xiędza bazyliana z tych condemnat y obwarowaniu ichmciom locumstandi, u wszelkiego sądu y prawa przez ten nasz list quitacyiny zapis przywracamy, stanowimy y przypisuiemy y z tego przewodu prawa my xięża prawnego z osób y imci pana Andrzeiewskiego y Andrzeiewskiej oczyszczamy, niezachowuiąc sobie samemu ia xiądz Czechowicz po dacie tey moiey quitacyi o tą wyż pisaną rzecz do imci pana Andrzeiewskiego y sa-

me y ieymości żadnego praetextu, przystępu y prawa, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich y pod nagrodzeniem szkod y nakładów prawnych gołosłownie mianowanych, o którą zaręką, ieśli byśmy xięża ten nasz list naruszyli, imci pana Andrzeiewskiego o tą praetensyę, z którey iuż tym zapisem iegomości y samą ieymć quitowali, turbowali, do prawa pociągali y ten nasz list w którym kolwiek punkcie y paragraphie naruszyli, tedy o naruszenie onego daimy moc y pozwalamy ichomościom pozwać nas do wszelkiego subselium, sądu y prawa, tak ziemskiego, grodzkiego sądu, głównego trybunального, a podczas interregnum y do kapturowego, pozwem pozwać y zakazem zakazać, w który chcąc termin y wojewodztwo, rokiem by naykrótszym adcitować; a ia xiądz Wincenty Czechowicz, przed każdym takowym sądem, przed który będę zapozwany, albo zakazany, sam personaliter swoją osobą, iako na zawitym roku, sub paena infamiae, stanąć mam, a stanowszy bez żadnych dylacyi, zwłok y excepty, na żalobę aktorów usprawiedliwić się y temu memu zapisowi dość czynić mam y zarękę zapłacić nie zchodząc z sądu, przyrzekam, po którey zapłaceniu by nieraz, przecie ten mój list dobrowolny quitacyiny zapis u każdego sądu y prawa przy swej zostawać ma mocy. Y na tom ia xiądz Czechowicz — starszy Czerłoński, dał ten mój list dobrowolny quitacyiny zapis, iegomości panu Marcinowi Andrzeiewskiemu y samey ieymości z podpisem własney ręki me y, także z podpisami rąk ichomościów panów pieczętarzów, odemnie do tego zapisu ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiącznego siedmsetnego dziewiątego, miesiąca Augusta czwartego dnia.

U tego listu kwitacyjnego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako y ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy: Xiądz Wincenty Czechowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy Czerłoński. Ustnie y oczewisto proszony od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Wincentego Czechowicza—starszego Czerłońskiego pieczętarz, do tego listu dobrowolnego wieczystego kwitacyjnego zapisu, iegomości panu Andrzejewskiemu y samey ieymości danego, podpisałem się, Wiktor z Łaniewicz Wolk—podstoli Czernihowski manu propria. Ust-

nie y oczewiszo proszony pieczętarz od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Wincentego Czechowicza—starszego Czerłońskiego, do tego kwitacyjnego zapisu podpisuję się—Leon Mikołaj Szumowicz—podkomorzy Wendeński. Ustnie proszony od osoby wysz mianowaney pieczętarz do tey kwietacyey podpisałem się Stanisław Kwiatkowski manu propria. Który że to list dobrowolny kwitacyjny zapis, za ustnym y oczewistym wyż pisaney osoby zeznaniem, do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych iest przyjęty y wpisany.

1712 г. Января 27 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 61.

117. Квитационная запись отъ Елисаветы Павловичовой Минскому св.-Духовскому монастырю въ удовлетвореніи послѣднимъ претензіи первой по каменному дому въ Минскѣ.

Минская землянка Павловичова по праву наслѣдства имѣла свою законную часть въ каменномъ домѣ, проданномъ ея дядей Минскимъ Св. духовскимъ монахамъ. Не смотря на то, что ея дядя получилъ всѣ деньги сполна и Павловичевой ни-

чего не далъ, тѣмъ не менѣе монахи, видя бѣдность и крайнюю нужду Павловичевой, добровольно выплатили ей вторично причитающуюся на ея долю законную часть. Въ этомъ и выдана была землянкой настоящая квитанція.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia trzynastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny piętnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu ieymć pani Halszka Tolkaczowa Hrehorowa Paw-

łowiczowa y ieymć panna Sabina Marianna Pawłowiczówna, córka pomienioney ieymci, iako successorka, opowiadali y przyznali list swój dobrowolny wieczysty zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, ichmościom xięży bazylianom Mińskim służący; który potwierdziwszy przyznaniem swoim prosili nas sądu, aby ze wszytką w nim insero-

waną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiwszy w akta wpisać rozkazali; który wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Halszka Tołkaczowa Hrehorowa Pawłowiczowa, ziemianka iego królewskiey mości woiewodztwa Mińskiego, iako matka względem starszeństwa macierzyńskiego, a ia Sabina Marianna Pawłowiczówna, córka wysz rzeczoney rodzicielki moiey, z wolą iey y consensem, iako panna aktorka y successorka po zesłym z tego świata nieboszczyku imści panu Janie Pawłowiczu dóbr pozostałych, wiadomo czyniemy tym naszym listem dobrowolnym wieczystym zapisem każdemu, komu by o tym teraz y w potomne czasy wiedzieć należało: Iż co po zbyciu y przedaniu wieczystym prawem przez rodzzonego mego imści pana Piotra Pawłowicza w Bogu wielebnym ichmościom oycom bazylianom Mińskim, przy cerkwi świętego Ducha mieszkaiącym, kamienicy na iuridice ichmościów Koźmo-Demiańskiej, pod płaceniem terragium będącey, mnie Pawłowiczównie wspólnie z rodzonym moim po zesłym z tego świata imci panu Janie Pawłowiczu, stryiu moim rodzonym, successive należącey, interessowałem się do tey że kamienicy w wieczystey possessyey, w przewodach prawnych, u ichmościów oyców bazylianów Mińskich zostaiącey, mieniąc ten pretext, iż z wypłaconych pieniędzy za wieczność tey kamienicy nie mi nie doszło od pana rodzzonego mego, zaczym iako ukrzywdzona w części sobie spólnie należącey y iako ta, któram się ieszcze nie zrzekła zwysz mianowaney kamienicy, musiałam kuczyć ichmościom oycom bazylia-

nom Mińskim ouspokoienie siebie. Którzy respekt maiąc na ubóstwo moie y na to, iż pan rodzony mój, za część successyey na osobę moią należącey odebrawszy pieniądze, marnie one stracił, lubo ichmość tey kamienicy nie tylko za wieczystym prawem zostali possessorami od rodzzonego mego, ale przed tym ieszcze w pewney summie za wlewkiem prawa y za przewodami prawnymi mieli sobie przez exekucyą podaną; iednak w czym ienokolwiek nie stało mi się było dosyć, y czegom za wieczność, mnie należącą z tey kamienicy, pretendowała, we wszystkim tym zupełną satisfakcyą odebrała od przewielebnego w Bogu imci xiędza Chryzanta Swiackiego—starszego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów Mińskich, przy cerkwi świętego Ducha zostaiących. Z którego dosyć uczynienia ia Halszka Tołkaczowa, Hrehorowa Pawłowiczowa, iako matka, a ia wysz mianowana Sabina Marianna Pawłowiczówna, iako aktorka y successorka, ichmościów oyców bazylianów Mińskich kwituję wiecznemi czasy, iż kamienicy, nazwaney Pawłowiczowskiey, na iurydyce ichmościów Koźmodemiańskiej w Mińsku będącey, a mnie successorce po stryiu moim należącey wiecznie się zrzekamy y na osoby ichmościów oyców bazylianów wlewamy y transfundujemy, sobie samym, potomkom, krewnym y successorom naszym, zgola nikomu żadnego prawa, pretextu, należytości do tey kamienicy y do naymnieyszey iey części, do sklepów, do kramów nie zostawuemy, ani się do niey żadnym pretextem interessować nie mamy wiecznemi czasy; y owszem potwierdzaiąc wszystkie przewody prawne, dekreta, banicye y wszelki proceder prawny, na tey kamienicy otrzymany,

a za wlewkiem ichmościom oycom bazylianom Mińskim służący, waruiemy, iż one-go wzruszać, ani w iaką interpretacyą wchodzić y zgoła żadnym sposobem nieprawności iakie zadawać my y successorowie nasi nie mamy y nie będziemy mogli, w czym wszystkim zastępować, ewinkować y bronić ichmościów oyców bazylianów Mińskich u wszelkiego sądu y prawa mamy tyle razy, ile by tego potrzeba ukazywała, pod zakładem zaręki złotych ośmiu tysięcy polskich, z wolnym nas y successorów naszych pozwaniem rokiem zawitym do wszelkiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, za dwornego iego królewskiej mości assessor-skiego, a podczas interregnum y do sądu kapturowego y inszych sądów y praw, by nam y nienależnych; gdzie za pozwaniem stanąć y zaręki zapłacić y, nie zażywaiąc żadnych dylacyi, skuteczną sprawiedliwość każdy sąd y urząd z nas y successorów naszych uczynić powinien będzie, a y po zaplaceniu by y niepoiednokroć tey zaręki, przecie ten nasz list, dobrowolny wieczysty zapis przy zupełney mocy zostawać ma. Y na tośmy dali ten nasz list dobrowolny wieczysty zapis z podpisem rąk naszych y

z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, przez nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisie mianowanych. Pisan w Mińsku miesiąca Januarii dnia dwudziestego siódmego, roku tysiąc siedmset dwunastego. U tego listu dobrowolnego wieczystego zapisu podpisy rąk tak samych aktorek, iako ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: Halszka Pawłowiczowa ręką swą. Sabina Marianna Pawłowiczówna. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od ieymć pani Halszki Tołkaczowny Pawłowiczowey y ieymć panny Sabiny Pawłowiczowny ręką się moią podpisuję Antoni Władysław Fiedorowicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od ieymć pani Halszki Tołkaczowny Pawłowiczowey y ieymć panny Sabiny Pawłowiczowny ręką swą podpisuję Antoni Michał Pietkiewicz. Oczewisto proszony do tego zapisu pieczętarz od ieymć pani Halszki Tołkaczowny Pawłowiczowey y imć panny Sabiny Pawłowiczowny podpisuję się Kazimierz Michał Rodkiewicz. Który to takowy list dobrowolny wieczysty zapis, za przyznaniem onego przez osob wyż wyrażonych, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1713 г. Апрѣля 24 дня.

Изъ книги № 55, за 1713 г., л. 257.

118. Закладная запись отъ Витебскаго воеводы Потѣя Витебскому Марковскому монастырю на село Гаевщизну.

Витебскій воевода Потѣй занялъ у Марковского монастыря 5,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія въ Витебскомъ воеводствѣ—Гаевщизны, срокомъ на три года, съ тѣмъ условіемъ, что монастырь,

въ случаѣ неудобства по владѣнію, можетъ передать это имѣніе кому угодно въ такой же цѣнѣ и на такихъ же условіяхъ.

Roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiąca Maia siedmnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzynasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu iasniewielmożny imć pan Kazimierz Alexander Pociey—woiewoda Witebski y iasniewielmożna ieymć pani Anna Lettawowna, marszałkowna Starodubowska Pocieiowa—woiewodzina Witebska, małżonkowie, list swój dobrowolny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielebnemu oycu Sylwestrowi Konarskiemu—ihumenu monastyra Markowskiego y wszystkim oycom tegoż monastyra służący y należący przyznali; który ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiąwszy, a do xiąg wpisać rozkazaliśmy, verbum de verbo tak się w sobie ma.

Ja Kazimierz Alexander Pociey—woiewoda Witebski y ia Anna Lettawowna—marszałkowna Starodubowska Pocieiowa—woiewodzina Witebska, małżonkowie, wiadomo czyniemy tym naszym dobrowolnym zastawnym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało: Iż my małżonkowie ku potrzebie naszej spólnie wzięliśmy, pożyczyli y spełna, do rąk naszych własnych odliczywszy, odebrali gotowey rękodayney, a niekontraktowey summy pięć tysięcy złotych monety srebrney talarowey u wielebnego w Bogu imci oycy Sylwestra Konarskiego—ihumena monastyra Markowskiego y wszystkich oyców tegoż monastyra. W której to summie wieś naszą, nazwaną Gaiewszczyzną, w wojewodztwie Witebskim leżącą, u zeszłego imci pana Wojciecha Sobolewskiego—stolnika Czernihowskiego, y ieymci pani Zophiey Starosielskiej Sobolewskiej—stolnikowey Czernihowskiej, adpraesens Janowey Hołyńskiej—stolnikowey Mścislawskiej, prawem wieczystym nabytą, przy folwarku Szydłowszczyźnie tychże oyców ba-

zylianów Markowskich będącą, bez żadnych budynków y poddanych, tylko z gruntami oromemi y nieoromemi, z pognoiami, lasami, zaroślami, ogrodami, sianozęciami murożnemi, błotnemi, ze mchy, błotami, rzekami, rzeczkami, zabiianiem na rzece Dzwynie iazów, łowieniem ryb, y ze wszystkimi mianowanemi y niemianowanemi pożytkami y przynależnościami, zdawna y teraz do tej wsi należącemi, bez żadnego na pomienionych gruntach zasiewu żytniego y iarzynnego, wielebnemu oycu ihumenowi Markowskiemu y wszystkim oycom tegoż monastyru na lat trzy po sobie nierozdzielnie idących, zaczynając termin od roku terazniejszego tysiąc siedmsetnego trzynastego, od świętego Jerzego święta rzymskiego, aż do roku tysiąc siedmsetnego szesnastego, do takowego dnia y terminu, prawem zastawnym zawodziemy, zastawuiemy, oraz w intromissyą przez ienerała y stronę szlachtę ichmościów podaiemy y postępujemy. Wolni tedy y mocni będą pomienieni oycowie Markowsscy tę wieś obiowszy trzymać, pożytków wszelkich sobie wynaydować, poddanych osadzać, a za nieokupnem tej wsi Gaiewszczyzny na terminie we trzy lata, tedy ichmość od trzech do trzech lat trzymać aż do oddania tej summy przez nas, lub successorów dóbr naszych mają, wprzód okupna ichmciów urzędownie niedziel dwunastą obwieścić mamy, waruiąc w tym imci oycu ihumenowi Markowskiemu y wszystkim oycom zakonnikom, iż gdyby z dzierżenia tej wsi nie byli kontenci, pomienioną wieś komu chcąc takowym że prawem y w takoweyże summie zastawić y wlewek prawny uczynić pozwalamy. A my sami y successorowie dóbr naszych samym ichmościom y następcom ichmościów, a zatym y każdemu od ichmościów dzierżącemu za prawem wlew-

kowym, nie wprzód do possessyi tej wsi my sami, ani successorowie nasi przychodzić mamy, aż wszystkę summę zupełnie pięć tysięcy złotych oddawszy, okupować powinni będziemy. Ku temu, ieśliby ichmość za possessyi swej w tej wsi co pobudowali, poddanych osadzili, onych osadziwszy zapomagali, żyta lub iarzyny zasiali, młyn postavili y co by kolwiek tej wsi ku pożytkowi przyczynili, podatki, seymem lub per laudum powiatowe uchwalone, ichmość co za tę wieś zapłacili, za pokazaniem prawdziwych expens w gołosłowne rzeczenie ichmościów oyców bazylianów Markowskich, podług uznania przyiacielskiego, wszystkie pretensye deplano, aby ichmć nie ponosili szkody, uspokoić mamy y successorowie nasi powinni będą. Pospolite ruczenie ieśliby za dzierżenia ichmościów było, tedy przy głównych dobrach naszych my sami odprawować y zastępować y kwity na swoje imię otrzymywać, tudzież od każdego turbatora w tę wieś wstępującego, zastępować y ewinkować my sami, a po nas successorowie dóbr naszych, za daniem nam wiedzieć, u każdego sądu y prawa powinni będziemy, pod zaręką piętnastu tysięcy złotych y nagrodzeniem szkód, wnosząc za tym ewikcją na tę wieś y drugie dobra nasze, w wojewodztwie Witebskim leżące. O którą zarękę y naruszenie tego zapisu naszego, niedotrzymanie y nieewinkowanie, we wszelkim sądzie y urzędzie ziemskim, grodzkim, sądzie głównym trybunalnem, iego królewskiey mości zadwornym assessorskim, kommissarskim, kapturowym y innym wszelkim bez żadnych zwłok, dylacyi y apellacyi (których generaliter zrzekamy y pod punktem infamii) przyimuiemy forum y ten nasz zapis zastawny z podpisami rąk naszych y ichmościów panów pie-

czętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, ichmciom oycom bazylianom Markowskim daiemy. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego dnia. U tego listu zastawnego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi słowy wyrażone: Kazimierz Pociey—woiewoda Witebski. Anna Pocieiowa, woiewodzina Witebska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa zastawnego podpisuję się Antoni

Nowosielski—kasztelan Nowogrodzki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób zwysz mianowanych do tego prawa zastawnego podpisuję się Leon Nowosielski. Ustnie y oczewisto proszony od osób zwysz mianowanych do tego prawa zastawnego podpisuję się: Michał Felkierzan—maior iego królewskiey mości. Który to zapis, za ustnym y oczewistym zeznaniem onego przez wyż wyrażone osoby, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1714 г. Января 12 дня.

Изъ книги № 57, за 1714 г., л. 1841.

119. Уступочная запись отъ Витебскаго подстоля Івана Юрьевича Жировицкому монастырю на 3000 злот. пол.

Витебскій подстоля Іванъ Юрьевичъ доводитъ до всеобщаго свѣдѣнія, что покойная жена его имѣла на князѣ Вишневецкомъ долгъ въ 3,000 тынфвъ, обезпеченныхъ на фольварѣ Петровичахъ; въ духовномъ завѣщаніи она сдѣлала его

Юрьевича единственнымъ наслѣдникомъ этого капитала; но движимый религіозными побужденіями Юрьевичъ записываетъ этотъ капиталъ Жировицкому монастырю съ обязательствомъ, чтобы монахи молились за него самого и жену.

Roku tysiąc siedmsetnego cztertnastego miesiąca Augusta, dwudziestego trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w w. x. Lit. z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny cztertnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imię pan Andrzej Chodźko—obożny Oszmiański opowiadał y

do akt podał list dobrowolny, wlewkowy zapis, od imię pana Jana Juriewicza,—podstolego woiewodztwa Witebskiego, dany y służący w Bogu przewielebnemu imię xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu, y wszystkim ichmć xięży bazylianom Żyrowickim, na rzecz w nim niżej wyrażoną; który podając upraszał nas sądu, a żeby był ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą przyięty y

do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując do xiąg verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Jan Juriewicz—podstoli wojewodztwa Witebskiego, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym wlewkowym listem zapisem, komu to w przyszłe potomne czasy wiedzieć należy, podając do wiadomości, iż co zesła z tego świata ieymć pani Krystyna Przeclawska, pierwey Jerzyna Bereśniewiczowa—łowczyna Mińska, potym Janowa Juriewiczowa—podstolina Witebska, małżonka moja, mając sumę pieniędzy złotych polskich tynfów trzy tysiące, prawem zastawnym na majątności y folwarku, nazwanym Piotrowiczach, od dóbr iasnie oświeconych xiążat ichmć niegdy Dimitra, Krzysztofa y Konstantego Wiszniowieckich, nazwanych majątności Myszy, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżącey, a nie mały czas ze mną żyjąc y splodziwszy potomstwa, zchodząc z tego świata, w roku tysiąc sześćsetnym ośmdziesiątym dziewiątym miesiąca Junii dwudziestego dnia, tę sumę na wyż mianowanym folwarku Piotrowiczach ostatney woli swey testamentem mnie Janowi Juriewiczowi—podstolemu Witebskiemu, z pewnych respektów y z osobliwey swey małżeńskiej miłości, zapisała y podług prawa zastawnego iasnie oświeconych xiążat ichmć, także wlewkowych listów zapisów dawniejszych ichmć panów zastawników, dzierżawców y aktorów, tudzież dekretów ziemskich, grodzkich wojewodztwa Nowogrodzkiego, sądu głównego trybunalnego w. x. Lit., ze wskazem summy ośmiu tysięcy złotych polskich, istotnie konferowała y na osobę moją wlała y cale ze wszystkiemi, do tey possessyi należącemi sprawami, intromissiami y dokumentami, do

realney moiey possessyey oddała, iako to w tym wyż namienionym iey, miley małżonki moiey, testamencie wlewku fusius iest opisano. Będąc ia Jan Juriewicz—podstoli Witebski, należytem tey to summy trzech tysięcy złotych polskich y wskazów w dekretach wyrażonych aktorem, a mając ku zakonowi świętego Bazylego wielkiego pobożny affekt, ażeby za małżonki mey, wyszręczoney, y za moją duszę obligowana ofiara mszy świętey nie ustająca trwała, tę to sumę trzy tysięcy złotych polskich, ze wskazem summy wysz y w dekretach wyrażoney, na klasztor Żyrowicki w Bogu przewielebnemu imć xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu—starszemu zakonu tego y consultorowi y wszystkim w Bogu wielebnym ichmć xięży bazylianom Żyrowickim, teraz y napotym będącym, w dyspozycią wlałem; sprawy wszystkie na tę majątność y folwark Piotrowicze, z prawem zastawnym od iasnie oświeconych xiążat ichmościów, wierzchu pomienionych, listy wlewkowe, zapisy ichmć panów Piotra, Andrzeia, Alexandra Kopysteńskich, imć pana Andrzeia Towarnickiego y innych dawniejszych possessorów, dekreta grodzkie wojewodztwa Nowogrodzkiego, sądów głównych trybunalnych w. x. Lit. niestanne y oczewiste, listy poiezdze, podawcze, urzędowe ad instantiam aktorów, za ustąpieniem dziedzictwa xiążat ichmć panów Wiszniowieckich, iasnie wielmożnemu imć panu Szaniawskiemu—wojewodzie Wołhyńskiemu, z ichmościami ferowane, tym moim wlewkowym zapisem wlewam y do realney imć xiędza Zawadzkiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego consultora, starszego klasztoru Żyrowickiego y wszystkich ichmć xięży bazylianów possessyey podaję, kładąc obligę, ażeby za moją y małżonki mey duszę naywysszego błagali

maiestat. Maia tedy y mocni będą ichmę tę maiętność y folwark, z summą sobie właną, sami dzierżec, używać, pożytków przymnażać, disponować, bez żadney odemnie, a po gotowiu ni od kogo innego przeszkody, pod zaplaceniem zaręki iedenastu tysięcy złotych polskich, o które in casu naruszenia wolne u wszelkiego subsellium zachowuię forum. Y na tom dał ten mój dobrowolny wlewkowy zapis, z moia y ichmę panów pieczętarzów podpisami rąk y pieczęciami. Dan w Mirominie roku tysiąc siedmsetnego cztyrnastego miesiąca Januarii dwunastego dnia. U tego listu dobrowolnego wlewkowego zapisu podpisy rąk, tak samego aktora, iako ichmę pp. pieczętarzów temi słowy: Jan Juriewicz—podsto-

li Witebski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imę pana Jana Juriewicza—podst. Witebskego, do tego wlewku podpisuię się Antoni Żabka r. s. k. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wlewku podpisuię się Alexander Józef Buryczesznik Smoleński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imę pana Jana Juriewicza—podstolego Witebskego do tego wlewku podpisuię się Jan Stanisław Beresniewicz mp. Który to ten list dobrowolny wlewkowy zapis, za podaniem onego ad acta przez patrona wyż pomienionego imę p. Andrzeia Chodźka—oboznego Oszmiańskiego, iest do akt xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1715 г. Юня 15 дня.

Изъ книги № 115, за 1753 г., л. 956-959.

120. Обезпечительная записъ, данная настоятелемъ Лысковскаго монастыря Люцынскимъ старостичамъ Быховцамъ въ исполненіи принятыхъ монастыремъ обязательствъ о совершеніи церковныхъ службъ за умершихъ и живыхъ фундаторовъ Быховцевъ.

Лысковскіе базилиане вступили въ добровольную сдѣлку съ Быховцами по слѣдующему случаю: Лысковскому монастырю былъ завѣщанъ когда-то фольварокъ Шпаки въ Волковыскомъ повѣтѣ Доминикомъ Концевичемъ; затѣмъ возникли споры между базилианами и наслѣдниками Концевича; они кончились мировой, по которой базилиане по-

лучили 10,000 злотыхъ, право на входы и отказались на вѣчныя времена отъ фольварка въ пользу Быховцевъ; при этомъ базилиане обѣщаютъ сохранить и на будущее время свои обязательства—возносить молитвы за живыхъ и умершихъ фундаторовъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt trzeciego, miesiąca Junii dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniey-

szym tysiąc siedmsetnym piędziesiątym trzecim obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron imć pan Łukasz Kamiński — miecznik powiatu Starodubowskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał ugodliwy y assekuracyiny list, zapis wieczysty od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Józefa Saparowicza — starszego Łyskowskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, w iedności z kościołem świętym rzymskim zostaiącego, na rzecz w nim wyrażoną, wielmożnym ichmościom panom y iegomości xiędzu Janowi — kanclerzowi dyecezyi Wileńskiej, Władysławowi — podczaszemu Mińskiemu, Ludwikowi y Michałowi Bychowcom — starościcom Lucińskim, braci rodzonym, dany, służący y należący, który podaiąc do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony ugodliwy y assekuracyiny list, zapis wieczysty, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, ony przyiowski, w xięgi wieczyste trybunalne ingrossować pozwoliliśmy, a wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Józeph Saparowicz — starszy Łyskowski zakonu świętego Bazylego wielkiego, w iedności z kościołem świętym rzymskim zostaiący, czynię wiadomo tym moim ugodliwym y assekuracyinym listem, zapisem wieczystym, każdemu, komu by o tym wiedzieć należało; iż co my bazylianie y cały klasztor nasz Łyskowski, do tego będąc in possessione folwarku Szpaków, w powiecie Wolkowyskim leżącego, onegośmy używali y fruktyfikowali w prowyzyiey summie dziesięciu tysięcy złotych polskich, te-

stamentem w Bogu zeszłego iegomości pana Dominika Kuncewicza — wojewodzica Brzeskiego, w roku tysiącnym sześćsetnym ośmdziesiątym dziewiątym, miesiąca Marca dwudziestego piątego dnia, prawem zastawnym nam zapisanego, a przez iegomości pana Waleryana Kuncewicza — starostę Kuniańskiego, w possessyą podanego, za co my zakonnicy klasztoru Łyskowskiego dwie mszy za duszę w każdy tydzień, we wtorek y w piątek, za duszę tegoż nieboszczyka iegomości pana Dominika Kuncewicza odprawowaliśmy, iakośmy byli wyż pomienionym testamentem obligowane. A że wieleb. ichmość xiądz pan kanclerz dyecezyi Wileńskiej, Władysław — podczaszy Miński, Ludwik y Michał Bychowcowie — starościcowie Lucińscy, bracia rodzeni, długi czas wiodąc prawem z iegomościem panem Franciszkiem Mosiewiczem — chorążym na ten czas, a dopiero marszałkiem Lidzkim y i. p. Zygmuntem Bilewiczem ciwunem Wiekszniańskim, a potym z i. p. Stefanem Chrapowickim — starostą Pilwińskim y onych małżonkami, wszelkie onych zapisy y testament, vigore swoich zapisów przyznanych, przez dekret oczewisty trybunalski skasowali y sobie pretendowali Szpaków. Nie wchodząc iednak w żadne dyskwizycye, wyż specyfikowani ichmość pp. Bychowcowie takowe z nami uczynili postanowienie: Iż ichmć, stosując się ad piam memoriam świętey pamięci antecessorów swoich, dziesięć tysięcy złotych currenti moneta nam dali y wyliczyli, a my ichmcióm do possessyi folwark pomieniony Szpaki puścili y ustąpili, żadney iuż ullo titulo sobie pretensiey nie zostawiwszy respektem klasztoru Łyskowskiego, y cokolwiek mieliśmy do tych Szpaków dokumentów, nam służących, tym naszym ugodliwym listem one kassu-

iemy y do rąk ichmościów oddaemy, y oddaliśmy y eliminować z xiąg ichmć pozwoliliśmy y tym listem naszym pozwalamy, obligując zaś cały zakon nasz, ażebyśmy *perpetuis temporibus* za duszę tegoż imci pana Dominika Kuncewicza dwie mszy co tydzień we wtorek y w piątek odprawowali, iako y dotąd odprawowane były, in super za rodziców swoich y innych krewnych mszę świętą zaduszną w sobotę, to iest, za Samuela, Krystynę, Władysława, Kazimierza, Annę, pana Dominika, Władysława, w niedzielę zaś za żywych ichmościów Jana, Władysława, Ludwika, Michała Bychowców, na wielkim oltarzu, za zdrowie y odpuszczenie grzechów tychże ichmościów, a post sera fata tychże ichmościów panów Bychowców, taż sama obligacya zaduszna na poniedziałek na oltarzu świętego Onufrego przeniesiona y odprawowana być ma in perpetuum. Przy tym godzinki o niepokolanym poczęciu najsświętszey Panny na chórze podczas ranney mszy świętey we dni święte, także y katechizm dla nauki ludzi prostych po teyże ranney mszy świętey, albo po wielkiej mszy abyśmy odprawowali; tudzież in vim gratitudinis, iako ku kolatorom swoim, in futurum respektem dobroczynności ichmościów deklarowanej, post sera fata każdego ichmciów, za daniem sobie wiedzieć do klasztoru naszego Łyskowskiego, każdy z nas kapłan, w klasztorze Łyskowskim mieszkający, po trzy mszy odprawować, a bracia koronki powinni będziemy. Przy tym, cośmy mieli od ichmościów pretensye, mianowicie o zaległą sumnę na habity zakonnikom, od świętey pamięci ieymci pani fundatorki naszej, a babki ichmościów panów Bychowców, nam na karczmie y dworze Łyskowskim funduszem zapisaney, od roku tysiąc sześć-

set dziewięćdziesiąt siódmego po złotych półtarasta należącey, dwóch tysięcy sześciuset złotych ustępujemy y oney u ichmciów tak my sami, iako successorowie nasi nie mamy y nie będziemy mogli upominać się, ani prawem dochodzić wiecznemi czasy. Także processa, dekret w grodzie Wołkowskim in contumaciam na ichmciów otrzymany, ze wszystkim wskazem, w nim wyrażonym, skassowawszy y onego annihilowawszy tak, aby u żadnego prawa y sądu waloru nie miał, ichmciów ze wszystkich pretensyi kwitujemy y onego wrócić do rąk ichmciów deklarujemy. Ichmć zaś wyż pomienieni pp. Bychowcowie — starościcowie Lucińscy, bracia rodzeni, nam wzajemnym sposobem ex zelo pietatis, przy deklaracyi wszelkich dobroczynności swoich ku miejscu świętemu Łyskowskiemu y całemu zakonowi naszemu, tę naszą powolność nadgradzając, wszelkich swoich pretensyi, które by kolwiek mieli do nas ratione Szpaków, ustąpili y zrzekli się, y od tey daty ugody tey naszej żadnego pretextu do klasztoru Łyskowskiego mieć nie będą; ale owszem we wszystkim dosyć czynić funduszowi deklarowali y obligowali się, mianowicie: sumnę należytą na habity zakonnikom Łyskowskim złotych półtarasta, quotannis z karczmy lub ze dworu punktualnie y zupełnie w dzień świętego Marcina, święta rzymskiego, wypłacać y do rąk i. x. starszego Łyskowskiego oddawać, wstęp wolny do puszczy we wszystkim, według funduszu y zwyczaju dawnego, tak klasztorowi, iako poddanym klasztornym, we wszystkich punktach y paragrafach, bez żadney przeszkody stwierdzić y dotrzymać, grunta, barcie y sianożęcie y inne wchody, pożytki, podług tegoż funduszu, in toto stwierdzić y zachować, mliwo wolne w swoich młynach Łys-

kowskich klasztorowi mieć, in casum nie melcia w klasztornym młynku, podług potrzeby klasztorowi używać, bez miarki y czerhy y przeszkody arendarzom y inne desiderya, w swoim osobliwym liście wyrażone, we wszystkim dochować y osobliwie fundusz i.-w. i. p. wojewodziny Brzeskiej, podług listu na przyznanie od ieymci klasztorowi danego Łyskowskiemu w przyszłym trybunale na kadencyi Nowogrodzkiej wielkiego xięstwa Litewskiego, przy swoim osobliwym prawie nam danym, przyznać, we wszystkim przychylając się do pobożney intencyey i. ww. antecessorów swoich; in futurum że temu klasztorowi czynić dobrze, a ni w czym go krzywdzić nie mają y nie będą mogli, deklarowali y obligowali się. A co zaś dotyczy punktu, przez ichmościów wniesionego, ratione przyięcia ad communionem meritorum, na odprawowanie po trzy mszy przez całą prowincją po śmierci ichmciów, ta rzecz iako należąca do całej kongregacyi, tak to ze wszystką rzeczą do tej kongregacyi da Bóg odkładamy. Które to postanowienie y ugodliwe z obuch stron dobrowolne zezwolenie, przy zupełnym wylczeniu y oddaniu nam powinney summy, dziesięciu tysięcy złotych polskich currenti moneta, za wyraźnym konsensem od nayprzewielebniejszego w Bogu imci x. Bazylego Procewicza—protoarchimandryty y prowincjała zakonu naszego, także y całego ichmościów konsultorium, zgodnie przyieliśmy y one pełnić deklaruiemy, sub fide et conscientia, tak my sami, teraz będący zakonnicy bazylianie Łyskowscy, iako y po nas następcy successorowie nasi wiecznemi czasy y tę summę, wyż pomienioną, dziesięć tysięcy przez nas odebraną, nie gdzie indziej mamy obracać y oną lokować, tylko na takie miejsce, z którego by profit

y pożytek temu klasztorowi dochodził, za wiadomością iednak imci xiędza prowincjała naszego. Nadto aby się lepiej tym czterem obligacyom, od nas przyiętym, dość stawało, na fundusz po ulokowaniu tej summy piątego zakonnika kapłana, który by mógł sufficere tym czterem obligacyom iako y katechizm czynić, przyiąć y mieć deklaruiemy y obiecuiemy. Y na tośmy dali ten nasz list ugodliwy assekuracyny ww. ichmć panom Bychowcom—starościcom Lucińskim, z podpisem rąk naszych własnych, y z podpisem i. panów pieczętarzów, od nas ustnie zgodnie uproszonych. Działo się w Łyskowie, roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Junii dnia piętnastego. U tego ugodliwego y assekuracynego listu, zapisu wieczystego na wyrzniętej kustodyi, pieczęć na czerwonym laku wyciśnioną, przy której podpisy rąk tych samych w Bogu wielebnych i. xięży bazylianów, aktorów, iako też ichmć panów pieczętarzów temi de verbo ad verbum wyrażają się słowy: Józeph Saparowicz—starszy Łyskowski, official Nowogrodzki, a. t. ordinis divi Basilii magni konwentu Łyskowskiego vicarius. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Józefa Saparowicza — starszego Łyskowskiego, officiala Nowogrodzkiego ordinis divi Basilii magni, do prawa wieczystego, danego ww. i. pp. w. i. xiędzu Janowi, Władysławowi, Ludwikowi, Michałowi Bychowcom — starościcom Lucińskim, braci rodzonym, podpisuję się: Antoni Szemioth mp. Proszony pieczętarz od i. x. starszego Łyskowskiego, officiala Nowogrodzkiego, ordinis divi Basilii magni do prawa wieczystego, danego ww. i. pp. w. i. xiędzu Janowi—kancelarzowi dyecezyi Wileńskiej, imci panu Władysławowi—podeczasemu Mińskiemu, Lud-

wikowi y Michałowi Bychowcom—starościcom Lucińskim, braci rodzoney, podpisuję się: M. Kazimierz Łazarowicz. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu podpisuję się: Władysław Woroszyło. A na zatyłku tegoż ugodliwego y assekuracynego listu, zapisu wieczystego, nad wyrzniętą kustodyą, potwierdzenie w Bogu nayprzewielebniejszego imści xiędza Maximiana Michała Epimacha Wietrzyńskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandryty tymi wyraża się słowy: od w. i. x. Józefa Saparowicza—officyała Nowogrodzkiego, starszego Łyskowskiego, list ten zapis, służący w. i. pp. Bychowcom—starościcom Lucińskim, prokurowany in consultorio podczas kapituły y ieneralney zakonney w Nowogrodku dnia piętnastego Julii, tysiąc siedmset siedmnastego, in

omnibus et singulis punctis et clausulis potwierdzony iest, na co się podpisuję. Także u tego potwierdzenia podpis rąk i. x. protoarchimandryty tali methodo: Miximian Michał Epimach Wietrzyński — zakonu ś. Bazylego wielkiego protoarchimandryta mp. Który to takowy ugodliwy y assekuracyny list, zapis wieczysty od w B. wielebn. i. xx. bazylianów Łyskowskich w. i. pp., i. x. Janowi—kanclerzowi dyecezyi Wilen., Władysławowi—podczaszemu Mińskiemu, Ludwikowi y Michałowi Bychowcom, starościcom Lucińskim, braci rodzonym, dany, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszystką w nim inserowaną rzeczą przyjęty y wpisany.

1715 г. Сентября 10 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г. л. 901.

121. Фундушова запись отъ Волковыйскаго стольника Владислава Тризны Ятвежскому базилианскому монастырю на сумму шестьдесятъ пять тысячъ злот., обеспеченную на имѣніи Ятвежскѣ.

Стольникъ Волковыйскаго повѣта Владиславъ Тризна, движимый религіозными побужденіями, еще при жизни своей построилъ въ своемъ имѣніи Ятвежскѣ (Волков. уѣзда) уніятскій монастырь и церковь; желая сохранить этотъ монастырь на вѣчныя времена, онъ записываетъ Виленскому Св. Троицкому монастырю 65,000 польскихъ злотыхъ на своихъ имѣніяхъ съ тѣмъ, чтобы на эти

деньги всегда содержались въ Ятвежскомъ монастырѣ уніятскіе монахи; въ свою очередь обязываетъ монаховъ каждую недѣлю служить заздравную обѣдню, похоронить его съ почестями, а послѣ смерти молиться тоже 2 раза въ недѣлю за упокой его души и страждущихъ въ чистилищѣ.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Augusta dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-

nieyszy, wyż na dacie pisany, obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imć pan Michał Penszyński opowiadał y do akt w sposób przenosu podał przy samym originale ekstrakt z xiąg grodzkich Wileńskich wydany zapisu wieczysto fundacyjnego, od w Bogu zeszłego imci pana Władysława Tryzny—stolnika Wołkowyskiego, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Jatwieżskiego danego y służącego, który ekstrakt podając prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wpisać roskazali; który wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma: *Wypis* z xiąg grodzkich spraw wieczystych województwa Wileńskiego, roku tysiąc siedmsetnego szesnastego, miesiąca Februarii siódmego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości grodzkim Wileńskim—przedemną Michałem Raphaelem Szumskim—podstolim y podwojewódzim Wileńskim, stanowszy personaliter w Bogu przewielebny imć xiądz Seweryan Klepacki—zakonu świętego Bazylego wielkiego prokurator ieneralny, starszy Ławryszowski, opowiadał y do akt podał fundusz, od imci pana Władysława Tryzny—stolnika Wołkowyskiego na rzecz w nim niżej mianowaną, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Jatwieżskiego dany, służący y należący, który wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Na wieczną rzeczy pamiątkę stań się! Amen. Ja Władysław Tryzna—stolnik Wołkowyski, czynię wiadomo tym moim powtórzonem meliorowanym funduszem, wieczystym zapisem, każdemu, komu by o tym wiedzieć

należało, terazniejszego y potomnego wieku ludziom, iż ia wyż pomieniony Tryzna, z dobrej moiej woli, bez żadnego przymuszenia ani namowy, a będąc zupełnie zdrowym na ciele y umyśle, sub fide, honore et konscientia attestor, że tę niżej wyrażoną moją de nova radice czynię fundacją z dóbr moich własnych, sine ullo conductamine, ale ex puro zelo et ex propria mea mere liberalitate, nie czyniąc in fraudem constitucyi, prawa pospolitego y ordynacyey rzeczy pospolitey, uczynilem był fundusz y prawo, zapisując na zakon w Bogu przewielebnych ichmość xięży bazylianów w wielkim xięstwie Litewskim zostających, congregationis sanctissimae Trinitatis, w roku niedawno przeszłym tysiącnym siedmsetnym iedynastym, miesiąca Oktobra piątego dnia y przyznałem w tymże roku y tegoż miesiąca Oktobra szóstego dnia, na rokach Michałowskich w ziemstwie Wołkowyskim, do którego prawa, funduszu y zapisu moiego stosując się, obszerniejszą rzecz y punkta niedołężone, które do tego terazniejszego funduszu moiego należały, dokładam, wyrażam y zupełnie specyfikuję. Naprzód, iż ia, mając majątność moją dziedziczną, prawem mnie wieczystym od przodków moich należącą, nazwaną Jatwieżsk, w w powiecie Wołkowyskim leżącą y w possessyi moiej będącą, niczym nikomu żadnym prawem pierwszym, ani pośledniejszym nie obciążoną, ani zawiedzioną, ale wolną y swobodną, w której majątności moiej Jatwieżsku cerkiew założenia przemienienia Pańskiego nowo wybudowawszy y do niej wszelkie ochędostwa, cokolwiek do nabożeństwa ritus graeci uniti sporządziwszy, mianowicie; apparata, xięgi, kielichi, dzwoły y inne potrzeby, też samą cerkiew za żywota mego tymże w Bogu przewieleb-

nym ichmościom oycom bazylianom w possessyą, w moc y dzierżenie podałem y in-tromittowałem. Przy której to cerkwi Jatwieżskiey aby naprzód chwała Boża y nabożeństwo przystoynne podług obrządku cerkwi świętey wschodniey katolickiey, z kościołem świętym rzymskim ziednoczoney, odprawowało się y duszom ludzkim parochianom, poddanym tamecznym, pożytek duchowny był y przez naukę duchowną oświecenie, potym aby tymże oycom bazylianom, rezydującym przy tey cerkwi, przystoynne pomieszkanie, podług reguły y vocatii ichmość, bydź mogło, klasztor wystawiłem y fundowałem, do którego klasztoru na wychowanie, opatrzenie y przystoyny zakonny wikt leguie, zapisuie, funduie y wiecznemi a nigdy niedzownymi czasy daruie y wlewam summy currentis monetae złotych polskich sześćdziesiąt y pięć tysięcy tymże ichmościom oycom bazylianom Jatwieżskim, pod rządem y dyrekcją protoarchimandryty y prowicyała zakonu Bazylego świętego y successorów imci zostaiącym. Których ichmość oyców bazylianów, zakonników, kapłanów, braci, ducta proportionie tey fundacyi moiey, iako się wysuplementować y odziać mogą, ma bydź pewna liczba podług rozsądku tegoż imci xiędza prowicyała. A że ta summa wyż wyrażona sześćdziesiąt y pięć tysięcy złotych polskich potrzebuie, aby była na czym pokazana y wniesiona, tedy tę summę na tymże Jatwieżsku, dworze moim y wioskach, do niego należących, wnoszę, leguie, wlewam y oneruie wiecznymi czasy, mianowicie: na dworze moim Jatwieżskim y wsiach do niego przysłuchaiących, to iest: Hłuszkach, Bezwidnikach, Lichosielcach y Sannikach. Który to dwór Jatwieżski, z pomienionymi wios-

kami, po śmierci moiey mają y powinni będą ichmość xięża bazylianie zaiachać, odebrać, w possessyą wziąć y używać wiecznymi czasy, ze wszystkimi do tego mego dworu Jatwieżskiego przynależnościami, budynkami, gruntami, polami, sianożęciami, z lasami, z puszcza, gaiami, zwierzem, ptastwem y wszelkimi pożytkami, z tey puszczy y lasów przychodzącemi, rzekami, rzeczkami, młynami, dwoma stawami, dwoma sadzawkami, rybami, ogrodami, sadami owocowemi y chmielowemi y innemi przychodami, z poddanemi w tych wsiach wyż wyrażonych będącemi, z ich żonami, dziećmi, maiętnościami, czynszami, robociznami, dziakłami y wszelkimi onych powinnościami, na inwentarzu osobliwym odemnie ichmościom podanym y przyznanym, każdego po imionach y przezwiskach wyrażonemi, z karczmą, z arendą z niey przychodzącą, owo zgoła ze wszystkimi do tey maiętności moiey Jatwieżska przynależnościami, iako zdawna w swoim ograniczeniu in circumferentia ta maiętność Jatwieżsk bywała, y iakom ia sam oney używał, y teraz iest, tak dalece, aby mianowane niemianowanemu, a niemianowanem mianowanemu ni w czym nie ubliżało, ani przeszkadzało; z tym iednak dokładem y warunkiem, iż iakom ia w przeszłym moim prawie y funduszu dołożyłem był ten punkt, aby małżonka moia ieymć pani Rozalia Szuyska Tryznina—stolnikowa Wołkowyska, na polowie tey maiętności Jatwieżsku ośm tysięcy złotych zapisanych odemnie dożywotnie miała, na dwóch wioskach, to iest: Hłuszkach y Bezwodnikach, tak y teraz toż samo prawo, ieymości służące, ni w czym nie naruszam y owszem ichmość oyców bazylianów upraszam, aby w tym ieymej krzywdy nie czy-

niąc, toż prawo konserwować chcieli podług opisu tegoż samego prawa, którą to moją intencję y wyraźną wolę clarifikując mieć chcę y każdego upraszam, aby mi w oney żadney przeszkody nie czynili, mającemu wolność swemi własnymi dobrami iako chcąc dysponować, z takim dokładem, iż gdybym był żyw, żaden by mi tego odbierać y przeszkadzać nie śmiał, ani mógł, tak y po śmierci moiej, co już ad maiorem Dei gloriam na większy honor Boski poświęciłem y ofiarowałem, żaden od wielbnych oyców bazylianów, ode mnie fundowanych, odbierać y przeszkadzać nie ma y nie powinien będzie, ale to wszystko, cokolwiek się wyżej wyraziło, aby szło podług tegoż funduszu y zapisu moiego wiecznymi czasy, pod wyrokiem strasznego sędziego, przed którego sąd każdego takowego niesłusznego interessanta pozywam. Który to fundusz mój wieczysty y tę moją niewielką porykę przewielebni w Bogu ichmć xieża bazylianie ode mnie przyiwszy, mnie wyż pomienionego Władysława Tryznę—stolnika Wołkowyskiego, za fundatora zakonu swojego przyiąć mają y pana Boga za duszę moją prosić, obligując ichmościów, aby co tydzień dwie mszy zaduszne za mnie y przodków moich odprawowali, to iest, w poniedziałek y piątek, cum commemoratione za dusze w czyscu będące, ratunku żadnego niemające. A co się zaś tknie po długim życiu moim y po odebraniu zupełnym tej fundacyi moiej ichmość xieża bazylianie Jatwieżscy, gdy do possessyi pomienionych dóbr przyidą, mają y powinni będą za mnie exequie, mszy święte z wystawieniem katafalku odprawić, a potem wolni y mocni będą onych dóbr używać, podług upodobania swego rządzić,

pożytków wynajdować y ku naylepszemu swemu obracać, rozszerzać y iako chcąc dysponować, bez żadney ni od kogo przeszkody tak dalece, iż już od daty tego listu zapisu moiego żaden z braci, krewnych moich, (których wszytkich oddalam), pogotowiu obcych żadnego praetextu, interessu mieć nie mogą, ani przystępu wiecznymi czasy. A in quantum by zaś od kogokolwiek przeszkody iakowe w tym być miały, daię wolność ichmościom pozwać każdego takowego do wszelakiego sądu y prawa, iako własnym y wieczystym aktorom w każdy powiat y wojewodztwo, gdzie ichmość przewiodszy prawo, by y nie poiednokrotnie, przecie ten list mój wieczysty zapis, przy swoim walorze ma zostawać. A nim do tego przydzie, żeby ichmość xieża bazylianie tych wszytkich wyż wyrażonych dóbr do possessyi swoiej nie obieli y do tego prętko nie przyszli, respektem połowicy zapisaney ieymć pani małżonce moiej na dwóch wioskach Hłuszkach y Bezwodnikach, tedy ichmość mają moc y powinni będą zaraz po śmierci moiej dwie wioski Lichosielce y Sanniki wespół z plebanią, gdzie klaszterek tymczasem bydz może, do possessyi swoiej odebrać y pożytków wszelkich z tych wiosek używać, aż do żywocia, abo oddania summy ieymość pani małżonce moiej. Po której pożyciu albo oddaniu summy, wolni y mocni będą ichmć oycowie bazylianie y tę połowicę ze wszytkim, iako ieymć trzymała, odebrać y do possessyi swoiej incorporować, a tego wszytkiego nikt bronić nie ma y niepowinien będzie, tak, aby zupełna possessya całego Jatwieżska, podług wyż wyrażonego opisu, mego ichmościom zosławała. Waruję też y to tym moim opisem, iż ieymć pani mał-

żonka moja miła za dzierżenia swego tej połowicy Jatwieżska pusztoszyć nie ma y mocy mieć nie będzie; w czym ieśliby znacznie wielebni oycowie bazylianie szkodować mieli, o to wolne forum ichmość u każdego sądu zostawię y zachowię. Y na tom dał ten mój list wieczysty fundacyiny zapis, z podpisem ręki mey własney y pod pieczęcią moią, także pod pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie, podług prawa, ustnie y oczewisto uproszonych, niżej imionami y nazwiskami wyrażonych. Pisan w Jatwieżsku, roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Septembra dziesiątego dnia.

U tego wieczystego funduszowego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Władysław Tryzna—stolnik Wołkowyski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Władysława Tryzny—stolnika Wołkowyskiego, wuia y dobrodzieia, do tego zapisu funduszowego, wielebnym oycom bazylianom na maiętności Jatwieżsku, na co się własną moią podpisuję ręką: Jerzy Michał Juriewicz s. W. Ustnie

oczewisto proszony pieczętarz do tego funduszu od wyż pomienioney osoby podpisuję się Michał Żyniew ręką swą. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego funduszu Jatwieżskiego od wyż pomienioney osoby podpisuję się Dominik Żyniew—czesz-nik Mozyrski. Który to takowy list dobro-wolny, wieczysto fundacyiny zapis, za poda-niem onego przez wyż mianowaną osobę do akt, iest do xiąg grodzkich wojewodztwa Wileńskiego przyięty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową grodzką wojewodztwa Wileńskiego w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Jatwieżskim iest wydan. Pisan w Wilnie, ut supra. U tego ekstraktu przy pieczęci grodzkiey Wileńskiey podpis ręki pisarskiey, wspóln z correctą, poniżej pisaną, temi wyrażają się słowy: Benedykt Jan Wolski—pisarz grodzki wojewodztwa Wileńskiego. Correxist Taraszkiewicz. Który to takowy ekstrakt funduszu, za podaniem onego przez wyż mianowanego patrona do akt w sposób przenosu, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1716 г. Ноября 28 дня.

Изъ книги № 65, за 1719 г., л. 915.

122. Уступочная записъ отъ Ивава Буринскаго Лавришовскому монастырю на сумму тысячу пятьсотъ золотыхъ.

Новгородскій подкоморичъ Владиславъ Хребтовичъ занялъ у землянина Буринскаго 1,300 польскихъ золотыхъ подъ залогъ своего имѣнія Сѣнной и нѣсколькихъ крестьянскихъ семействъ съ ихъ повинностями; по смерти Хребтовича жена его

выбила изъ владѣнія этимъ имѣниемъ Буринскаго, о чемъ и сдѣлана своевременно протестація. Вслѣдствіе этого Буринскій и уступаетъ свои права на это имѣніе Лавришовскому монастырю.

Roku tysiąc siedmsetnego dziewiętnastego, miesiąca Junii dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dziewiętnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu imć pan Jan Burzyński, opowiadał y przyznał list swój dobrowolny wlewkowy zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielbnemu imci xiędzu Sewerynowi Klepaciemu, na ten czas starszemu, y wszystkim ichmościom oycom bazylianom klasztoru Ławryszewskiego dany y służący, który ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosił nas sądu, aby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując w xiegi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Jan Burzyński czynię wiadomo y zeznawam sam na siebie tym moim listem

dobrowolnym wlewkonym zapisem, komu by o tym teraz y w następujący czas żyjącego wieku ludziom wiedzieć należało: iż w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia, u mnie y u zeszłej imć paniey Elżbiety Staszewskiej Burzyńskiej — małżonki mey imć pan Władysław Chrebtowicz — podkomorzyc Nowogrodzki, y ieymci pani Teresa Obuchowiczowna, na tenczas Władysławowa Chreptowiczowa, a terazniejsza Kaziemierzowa Narkuska — starościna Kuslicka, gotowey rękodayney, a niekontraktowey summy pieniędzy, to iest tysiąc trzysta złotych polskich monetą srebrną talarami bitemi, rachuiąc każdy talar w złotych sześciu y groszy piętnastu, wzięli, pożyczili y do ręki swoich spełna odliczywszy odebrali y w tey summie do oddania oney odłączywszy od majątności swey Sienna, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżącej, poddanych pięciu, we wsi Zahorzu mieszkających, na rok ieden, to iest, od roku tysiąc siedmsetnego do roku tysiąc siedmsetnego pierw-

szego, od terminu y do terminu świętego Jerzego święta rzymskiego, a za nieokupnem na terminie od trzech do trzech lat, zawiedli, zastawili y na to prawo zastawne wespół z listem na przyznanie, z inwentarzem, dali w moc, dzierżenie, spokojne używanie, przez ienerała do possessyi podali, intromittowali, iako wszytka rzecz w tym zapisie zastawnym, inwentarzu, liście na przyznanie dostateczney iest wyrażona. Od której daty zapisu ia Burzyński przez lat siedm byłem spokojnie dzierżącym, potym w roku tysiąc siedmsetnym ósmym, po zeyściu z tego świata imci pana Chreptowicza—podkomorzycy Nowogrodzkiego, sama ieymć w namienionym roku tysiąc siedmsetnym ósmym, miesiąca Augusta dnia dwudziestego wtórego, violenter expulsią uczyniła, podatków y powinności nam, ani mym poddanym pełnić zabroniła, o co iest protestatia przeze mnie zaniesiona. Teraz ia Burzyński, respektem tego, że zesła małżonka moja y potomstwo z nią splodzone w cerkwi w Bogu wielebnych ichmościów oyców bazylianów klasztoru Ławryszewskiego pogrzebione są, in vim postanowienia z ichmościami dla ofiar świętych, przed tym odprawionych y w następujący czas odprawować submittowanych, przy większey moiey legacyi dyspozycyą testamentową naznaczoną, którą tym zapisem we wszystkich punktach y paragrafach utwierdzam y za nieporuszoną wiecznemi czasy mieć chcę, namienioną summę z praetensiami na osobę w Bogu wielebneho imci xiędza Seweryana Klepackiego, na tenczas starszego, y wszytkich ichmościów oyców bazylianów klasztoru Ławryszewskiego wiecznie wlewam, sam się z oney zrzekszy, prawo zastawne z inwentarzem, listem na przyzna-

nie intromissią y wszytkiemi do tey sprawy należącemi dokumentami do ręku wielebneho imci xiędza Klepackiego oddawszy, prawem lub przyiacielsko samym ichmościom y następcom ichmościów y imci pana Narkuskiego względem starszeństwa, a samey ieymci, iako aktorki y sukcessorów, którzy się bydź okażą, według prawa zastawnego dochodzić, a doszedszy poddanych do oddania summy trzymać, lub też summę z praetensiami odebrać y na pożytek klasztoru swego obrócić bez żadney ode mnie samego y ni od kogo z bliskich krewnych, pogotowiu obcych ludzi, przeszkody, pod zarękę ważności summy, o którą forum u wszelkiego sądu y subselium przymię, wskazom y wyrokom sądowym podlegać obowiązuję się y sukcessorowie moi podlegać powinni będą. Y na tom dał ten mój dobrowolny wlewkowy zapis, z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Łytczycach, roku tysiąc siedmsetnego szesnastego, miesiąca Nowembra dwudziestego ósmego dnia. U tego zapisu podpisy rąk temi słowy: ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego, danego od imci pana Jana Burzyńskiego, iako nieumiętnego pisma, dane ichmościom xięży bazylianom Ławryszewskim, do którego podpisuję się: Rafał Bielikowicz—podczaszy Smoleński mp. Ustnie, oczewisto proszony pieczętarz podpisuję się Alexander Prosołowicz. Ustnie proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego, od imci pana Jana Burzyńskiego danego ichmościom xiężom bazylianom klasztoru Ławryszewskiego, ręką mą podpisuję się, Teodor Białowieski. Który to ten list dobrowolny, wlewkowy za-

pis, za oczewistym zeznaniem wierzchu mienionej osoby, iest do xiaг głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1711 г. Марта 1 дня.

Изъ книги № 57, за 1714 г., л. 1634.

123. Подтвердительный листъ Супрасльскаго архимандрита Леона Кишки на заставную запись, данную настоятелемъ Черейскаго монастыря Полоцкому обозному Юсафату Селявѣ на имѣніе Селище.

Супрасльскій прото-архимандритъ Леонъ Кишка подтверждаетъ закладную запись настоятеля Черейскаго монастыря, выданную Полоцкому обозному Селявѣ на имѣніе Селище въ обезпеченіе

3,500 талеровъ, занятыхъ монастыремъ у Селявы на монастырскія потребности; владѣніе это оставляется за Селявой до тѣхъ поръ, пока монастырь не выплатитъ всей занятой у него суммы.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego czternastego, miesiąca Augusta ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny czternasty obranemi, stanawszy personaliter u sądu patron imię pan Marcyan Kuncewicz, horodniczy Oszmiański, opowiadał y ku aktykowaniu do xiaг głównych trybunalnych spraw wieczystych podał list confirmacyiny, od w Bogu przewielebnego imci xiędza Leona Kiszki—zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandryty, imci panu Jozaphatowi Sielawie — obożnemu Połockiemu dany y służący, prosząc, aby ten list do xiaг głównych trybunalnych, ze wszystką rzeczą, w nim wyrażoną, był przyięty y wpi-

sany. Który wpisuiąc słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Leon Kiszka—zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandryta, archimandryta Supraslski, świętey theologii doktor, starszy konwentu Berezweckiego, zeznawam tym moim confirmacyinym listem, iż ia, będąc requisitus od wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza Jana Chryzostoma Radzimińskiego Fronckiewicza—opata Czereyskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, o confirmacyą prawa zastawnego na maiętność Sieliszcze, w wojewodztwie Połockim leżącą, danego imci panu Jozaphatowi Sielawie—obożnemu wojewodztwa Połockiego, skłaniając się do słuszney requisicyey, władzą mnie protoarchimandrycie służącą y należącą, pomie-

nione prawo zastawne, na Sieliszczu dane od wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiedza Jana Chryzostoma Radziwińskiego Frąckiewicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego opata Czereyskiego, imci panu Jozaphatowi Sielawie—obożnemu Połockiemu we trzech tysiącach pięciuset talerów bitych, ze wszystkimi w tym prawie zastawnym wyrażonemi punktami, paragrafami y ligamentami, stwierdzam, zmacniam y roboruję y confirmuję. Zważając, iż pomieniona summa trzech tysięcy pięciuset talerów bitych, na gwałtowną potrzebę, to iest, na wykupienie prawa wieczystego, danego od wielmożnego imci pana Kaspra Radziwińskiego Frąckiewicza—ciwuna Wieszwańskiego, a rodzonego brata imci xiedza opata Czereyskiego, temuż imci panu Jozaphatowi Sielawie—obożnemu województwa Połockiego, w summie wysz specyfikowanej na majątność Uszacz nazwaną, w województwie Połockim leżącą, iest wzięta y odliczona, to iednak niniejszym confirmacyjnym listem moim waruję, iż nie pierwey ten list confirmacyjny prawa zastawnego na majątność Sieliszczu ma być oddany imci panu Jozafatowi Sielawie—obożnemu województwa Połockiego, aż wzajemnie tegoż dnia y czasu, prawo wieczyste, dane imci od wielmożnego imci pana Kaspra Radziwińskiego Frąckiewicza — ciwuna Wieszwańskiego na majątność Uszacz, do rąk

wielmożnego imci xiedza Jana Chryzostoma Radziwińskiego Frąckiewicza — opata Czereyskiego, oddane nie będzie. Po którego oddaniu iako imć pan Jozaphat Sielawa—obożny województwa Połockiego wolę y mocen będzie, majątność Sieliszczu nazwaną, aż do oddania summy trzech tysięcy pięciuset talerów bitych trzymać, tak y inne dobra lub zastawnym, lub wieczystym prawem, od majątności Sieliszczu odpadle, wolno będzie temuż imci panu obożnemu Połockiemu okupić, y aż do oddania tey summy, za którą oderwane od Sieliszczu dobra okupione będą, w possessyi swojej y dzierżeniu trzymać. Y na to wszystko dalem ten mój list, z podpisem ręki mey własney, do którego y pieczęć urzędu mego przycisnąć rozkazałem. Pisan we Włodzimierzu, dnia pierwszego Marca, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego iedynastego. U tego listu confirmacyjnego, przy pieczęci przyciśnionej, podpisy rąk temi słowy: Leon Kiszka — zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimadryta manu propria. Policarpus Mihuniewicz—ordinis divi Basilii magni, secretarius illustrissimi protoarchimandritae manu propria. Który to list confirmacyjny, za podaniem przez w wierchu mienioną osobę do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1717 г. Апрѣля 26 дня.

Изъ книги № 61, за 1717 г., л. 351.

**124. Закладная запись отъ маіора Казимира Мирскаго и жены его настоятелю
Виленскаго св.-Троицкаго монастыря на имѣніе Порудоминье.**

Земяне Мирскіе, нуждаясь въ деньгахъ для уплаты долговъ разнымъ лицамъ, заняли у Св. Троицкихъ базилианъ 9,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія Порудоминны, срокомъ на три года.

Roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Maia siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny siedmnasty obranemi, stanawszy personaliter u sądu imię pan Kazimierz Mirski—miecznik Mścislawski, maior iego królewskiey mości, opowiadał y z osoby swey przyznał list dobrowolny, wlewkowy, zastawny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Matheuszowi Kozaczence—starszemu proconsultorowi zakonu świętego Bazylego, także y wszystkim w Bogu wielebnym ichmość xięży tegoż konwentu Wileńskiego dany y służący, który ustnym swym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiawszy, wpisać w akta rozkazali, cuius tenor sequitur estque talis.

Ja Kazimierz Józef Mirski — miecznik

Wielćdствие этого и выдана Мирскими настоящая запись, заключающая въ себѣ повтореніе общепринятой въ тогдашнее время юридической формалистики.

Mścislawski, maior iego królewskiey mości, y ia Emerencyanna Urszula z Niepokoyczyckich Mirska — miecznikowa Mścislawska, małżonkowie, wiadomo czyniemy y iawnie zeznawamy, iedna osoba za drugą, a obie za iedną ręcząc, poczytaiąc y obowiązując się y pod wszystkie niżej wyrażone, sponte na się założone popadaiać wadia, tym naszym listem dobrowolnym, wlewkowym, zastawnym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało w tym, iż co my wyż wyrażone osoby, mając sobie majątność, nazwaną Porudominie, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, w summie dziewięciu tysięcy złotych talarami bitemi, talar każdy rachuiąc po złotych dziewięciu y groszy piętnastu, na lat trzy, nierozdzielnie po sobie idące, poczowszy od roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, dnia dwudziestego trzeciego Kwietnia, aż do roku tysiąc siedmsetnego dwódziesiątego takowegoż miesiąca y dnia, prawem zastawnym cum omnibus attinentiis et pertinentiis od ieymć panny Angeli Zemlowny—podkomorzanki Oszmiańskiej, iako się fusius w prawie zastawnym

wyraża, niepienną, ani też zawiedzioną y nienależącą nikomu prioritatem aut potioritate iuris y nam puszczoną, a będąc my małżonkowie na spłacenie długów naszych, zaciągnionych u różnych ichmość, pilnie potrzebni summy pieniędzy, wzięliśmy, pożyczyli y do rąk naszych spełna, a nie po części odebrali od w Bogu przewielebnego imci xiędza Matheusza Kozaczeńka—starszego Wileńskiego, prokonsultora zakonu świętego Bazylego Wileńskiego ad aedes Tróycy przenayświętszey rezydującego, y wszystkich ichmościów xięży bazylianów tegoż klasztoru, in specie summy rękodayney, a nie kontraktowej dziewięć tysięcy złotych polskich talarowej monety, każdy talar rachując po złotych dziewięciu y groszy piętnastu, w której to summie, immediate specyfikowanej y wyrażonej, pożyczoney y de plano odebraney, majątność Porudominia, w województwie Wileńskim leżącą, nam prawem zastawnym, od pomienioney ieymć panny podkomorzanki Oszmiańskiej zawiedzioną, takowymże prawem ze wszystkimi do niej przynależnościami, z budowaniem pwnym y gumiennym, restawracji wielkiej potrzebującym, z zasiewem żytnim, z ogrodami owocowymi y nieowocowymi, z łąkami mroźnymi y błotnymi, lasami, puszcami, borami, gajami, z wolnym ich używaniem, z stawami, sadzawkami, z wolnym w nich łowieniem ryb, z karczmą, na Raduńskim gościńcu będącą, do teyże majątności Porudominia należącą, z poddaneimi, ich żonami, dziećmi, ze wszelką ich powinnością, z gruntami, końmi, bydłem, robocizną, podwodami, daniną, czynszami, owo zgola ze wszystkim tym, iako się wyraża w prawie zastawnym, nam Mirskim małżonkom od ieymć panny podkomorzanki

Oszmiańskiej danym y służącym, nie na siebie nie wymuiąc, ani excypuiąc, od roku y dnia na dacie niżej wyrażonego, aż do roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Kwietnia dnia dwudziestego trzeciego, secundum expressionem termin w prawie nam danym specificati puszczaemy y z osób naszych pomienioney majątności rzekszysię, na osoby ichmościów xięży bazylianów Wileńskich transfundujemy, oraz w moc y w dzierżenie podajemy, iako też od daty ninieyszego zapisu naszego officiose przez ienerała iego królewskiej mości w aktualną possessyą postąpiliśmy y intro-mittowali. A za nieokupnem na terminie wyrażonym przez aktorów należytych pomienioney majątności Porudominia, iuxta obloquentiam w prawie zastawnym od ieymć panny podkomorzanki Oszmiańskiej nam danym, a dopiero ichmościom xięży bazylianom Wileńskim służącym, specificatam, od trzech do trzech lat trzymać pozwalamy, oraz z osób naszych, rzekszysię wszystkich dokumentów, na tę nam majątność służących, na osoby ichmość xięży bazylianów wlewamy, za possessorów y aktorów tych dóbr w osobach naszych być uznaiemy. Wolni tedy y mocni będą ichmość xięża bazylianie tę majątność, na siebie obiawszy, iako swoją własnością rządzić, szafować y disponować, pożytków wszelkich, według woli y upodobania swego, secundum expressionem przednieyszego zapisu nam ante od ieymć panny podkomorzanki danego, adpraesens ichmość służącego wynaydować, bez żadney od nas samych, sukcesorów naszych, blizkich krewnych y ni od kogo do tey majątności praetext ścielącego przeszkody. Insuper, to ieszcze waruiemy my Mirscy małżonkowie,

ieśliby kto kolwiek lub za dokumentem iakim, od nas danym, lub bez dokumentu, za iakową praetensyą do tey maiętności Porudominia praetext słał y ichmość xięży bazylianów turbować śmiał y ważył się, tedy et ante expiratum temu zapisowi naszemu terminum maiętność naszą Suchlicze, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżącą, bez żadnego dekretu y obwieszczenia, za tym tylko zapisem naszym instantanee obiać w swoją possessyą pozwalamy, czego za żadną expulsę nie poczytaiąc, co by się tylko szkody podczas tego zaiazdu y obięcia pomienioney maiętności, tam ex victu, quam et de caeteris stało, in ullum iudicatum to napotym iść niema, owszem pro iure permissio przymuiemy y tego wszystkiego, co się tylko kolwiek wyż namieniło, in omnibus punctis, clausulis et paragraphis pod troiakimi zarękami, które z samym kapitałem złączywszy, na też maiętność naszą Suchlicze wnosim y pod ewikcyą poddaiemy. O którą zarękę przymuiemy forum ubiquinarium, w trybunale x. Lit., etiam in composito iudicio do zapozwania nas samych, a po nas sukcesorów naszych, z wolnym wpisaniem się do różnych regestrów, gdzie my stanowszy, abscissis omnibus dilationibus et amputatis iurium beneficiis, których się ieneraliter zrzekamy summario processu, sub paena banitionum et infamiae ex personali decernendo, nie wynosząc żadnych in contrarium aktoratów, ani też żalob instantanee zaręki troiakie, sponte na nas założone, od których ani sąd ex clementia nas uwolnić nie może, zapłacić y we wszystkim usprawiedliwić się mamy, my sami, a po nas successores nasi maia y powinni będą; a w niestaniu naszym, sąd koždy, przed który o to adcito-

wani będziemy, według dobrowolnego opisu naszego, troiakie zaręki z samym kapitałem złączone, additis banitionibus et infamia, wskazawszy, na odprawę forti manu, mota nobilitate, iako in ultimo iuris gradu do przerzeczonych dobr naszych Suchlicz za wskaz summy odesłać wolen y mocen będzie, a my sądu de male iudicato, stron zaś o zły przewód prawa w naymniejszym punkcie turbować y o to iure agere nie mamy y sukcesorowie nasi mocy mieć nie będą, pod wyż wyrażoną zaręką; a y po zapłaceniu zarąk, by y niepoiednokrotnie, przecie ten nasz list dobrowolny wlewkowy zapis przy zupełney mocy, wadze y walo-rze inviolabiliter zostawać ma. Y na to my wyż wyrażeni Mirscy—małżonkowie daliśmy ten nasz dobrowolny wlewkowy zapis ichmciom xięży bazylianom Wileńskim z podpisem rąk naszych własnych y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysięcznego siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Apryla dnia dwudziestego szóstego. U tego wlewkowego zapisu podpisy rąk, tak samego aktora, iako y ichmość panów pieczętarzów temi słowy: Józef Mirski — miecznik Mściśławski, maior iego królewskiej mości. Ustnie proszony pieczętarz od imci pana Mirskiego—maiora iego królewskiej mości y samey ieymci do prawa, danego na maiętność, nazwaną Porudominie, ichmć xx. bazylianom Wileńskim świętey Tróycy Herm. A. Żaba—podczaszy Nowogrodzki. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu podpisuię się Stanisław Michał Brodowski—s. w. Litewski mp. Ustnie y oczewisto uproszony pieczętarz podpisuię się Antoni Jan Korsak z. t. t. u. Który to tako-

wy list dobrowolny wlewkowy zapis, za zeznaniem onego przez wyż wyrażoną osobę, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1711 г. Юня 15 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 973.

125. Переуступочная записъ отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Полоцкому Богоявленскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ.

Настоятель Св. Духовскаго монастыря Теофанъ Ивановичъ во время свирѣпствовавшаго въ Вильнѣ мороваго повѣтрія, записалъ между прочимъ Полоцкому Богоявленскому монастырю 15 червонныхъ злотыхъ; послѣ его смерти настоятель Полоцкаго монастыря обратился къ Духовскому настоятелю о выдачѣ завѣщанныхъ 15 червонцевъ.

Roku tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny iedynasty obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Michał Kopeć—podczaszy Oszmiański, praesentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał list dobrowolny wlewkowy zapis, od w Bogu wielebnego imci oycy Barlaama Michniewicza—starszego monastynu Wileńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imci oycu Methodemu Oleszkiewiczowi—starszemu monastynu Bohoiawleńskiego y ichmościom bazylianom

Вслѣдствіе вышеизложенныхъ обстоятельствъ новый настоятель Св. Духовскаго монастыря Варлаамъ Михневичъ и передаетъ долговую записъ этому монастырю земянина Сергіевича на 100 битыхъ талеровъ, предоставляя Полоцкому монастырю право вступить во владѣніе домами Сергіевича, находящимися въ г. Полоцкѣ.

monastynu Połockiego dany y służący, prosząc aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany. Który my sąd przyiowski do xiąg wpisać kazaliśmy y słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Barlaam Michniewicz—starszy klasztoru Wileńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha zostaiący, swoim y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom oyców bazylianów klasztoru tegoż Wileńskiego imieniem wiadomo czynię y zeznawam tym moim dobrowolnym wlewkowym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało, iż co w Bogu zeszły wielebny imć ociec Theofan Iwanowicz—starszy Wileński, antecessor mój, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym dziesią-

tym, miesiąca Julii dziewiątego dnia, podczas plagi morowej, w Wilnie na ten czas grasująca, czyniąc ostatniej woli swej (rozporządzenie), za duszę swoją na różne cerkwie uczynił legacye, między którymi y na monaster Połocki założenia Bohoiawlenia cerkwi brackiej czerwonych złotych piętnaście legował, zapisał, y aby ta legatja nieodwłocznie przez następców moich monasterowi Połockiemu oddana była, obligowawszy, sam w krótkim czasie podczas tej plagi śmiercią z tego świata zszedł. Po którego śmierci ja starszy klasztoru wysz wspomnionego, z Kiiowa na te miejsce ordynowany, przybywszy, niemal ruiny w klasztorze zastałem, dla których y innych przyczyn legacyi niebożczykowskiej, za częstokrotnym imię oycy starszego Połockiego upominaniem się wypłacić nie mogłem, nie czyniąc jednak ciężko duszy niebożczykowskiej, dług długami znosząc, mając oblig od zeszłego pana Michała Serhiewicza—obywatela miasta tutejszego Wilna, w Bogu zeszłemu imię oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu Wileńskiemu y wszystkim oycom zakonnikom, na sto talarów bitych jeszcze w roku tysiąc sześćset osmdziesiąt siódmym dany, którym zeszły pan Sierhieiewicz w roku tysiąc sześćset osmdziesiąt siódmym w dzień świętego Jerzego święta ruskiego dobra swoje leżące, w miastach jego królewskiej mości Wilnie, Kownie y Połocku będące, y inne wszelkie pod tę sumnę poddawszy y one rowawszy oddać y spełna wypłacić opisał się. Któremu zapisowi dość w oddaniu antecessorom moim tej summy nie uczyniwszy, dobra swoje, iako to: plac szczupły w mieście Połocku, podle rzeki, nazywającej Dzwiny, na wieńcu przy samym klasztorze Połockim leżący y inne wszelkie ruchome

rzeczy na wszelkich miejscach zostawiwszy, sam z tym się (światem) rozstał. Po którego śmierci antecessorom moim dla różnej trudności, a barziej podobno onych niedbałości, tej summy pozyskać nie przyszło; więc tedy teraz, ponieważ imię ociec Methody Oleszkiewicz—starszy klasztoru Połockiego, za pomienioną legacyą tym obligiem wyżej wyrażonym względem tego placu kontentował się, pomieniony oblig od pana Sierhiewicza na sto talarów bitych imię oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu Wileńskiemu, antecessorowi memu dany, sumnę wszystką na ony winną do rąk imię oycy Oleszkiewicz—starszego Połockiego oddaę y wlewam, dochodzić tej summy na wszelkie dobra niebożczyka pana Michała Sierhiewicza, tak w Połocku, iako gdzie by się naydować miały na różnych miejscach, pozwalam, a sam się z tej summy, monasterowi naszemu winney, swoim imieniem y wszystkich oyców zrzekam, nie zostawiając nikomu o tę sumnę winną za obligiem żadnego praetextu y odezwę czasy wiecznemi, pod zaręką sta talarów bitych; o którą zarękę y naruszenie tego zapisu mego do zapozwania siebie y każdemu ten zapis naruszającego przymię u wszelkiego sądu y prawa forum y ten mój zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, oycu Oleszkiewiczowi—starszemu Połockiemu y wszystkim oycom bazylianom Bohoiawleńskim tegoż klasztoru daę. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiąca Junii dnia piętnastego. U tego listu dobrowolnego wlewkowego zapisu podpis y temi słowy: Barlaam Michniewicz—starszy monastyr Wileńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, swoim y oyców zakon-

ników imieniem podpisuję się. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wlewkowego zapisu prawa imści oycy Barlaama Michniewicza — starszego monastynu Wileńskiego podpisuję się, Kazimierz Dawskiewicz — czesznik Starodubowski mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego wlewkowego zapisu od imć oycy Barlaama Michniewicza, starszego klasztoru Wileńskiego,

go, podpisuję się Jan Dominik Suroż s. B. Oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od osoby wysz mianowaney podpisuję się Józeph Porembski. Który ten list dobrowolny wlewkowy zapis, za podaniem onego przez osobę wyżej mianowanego patrona do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1711 г. Іюня 27 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 971.

126. Вводный актъ, данный Полоцкому Богоявленскому монастырю на владѣніе городскимъ плацомъ.

Возный Полоцкаго воеводства Суронецъ, явившись предъ городскимъ судомъ, заявилъ, что онъ присутствовалъ при вводѣ во владѣніе Полоцкаго Богоявленскаго монастыря городскимъ плацомъ,

оставшимся послѣ смерти землянина Сергіевича, и перешедшимъ къ монастырю по долговой записи покойнаго Сергіевича Виленскому Св. Духовскому монастырю.

Рoku тисяч siedmsetnego iedynastego, miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodstw, ziem y powiatów na rok terazniejszy тисяч siedmsetny iedynasty obranemi, stanowszy oczewisto patron imć pan Michał Kopeć — podczaszy Oszmiański, prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał ekstrakt grodzki Połocki intromissyey w Bogu przewielebnemu imci oycu Methodemu Oleszkiewiczowi — starszemu monastynu Bohoiawleńskiego Połockiego y wszystkim ich-

mościom oycom bazylianom tegoż monastynu, na plac w Połocku, na wieńcu leżący, służący, prosząc, aby był do xiąg przyięty y wpisany; który my sąd przyiąwszy, do xiąg wpisać kazaliśmy, y słowo w słowo tak się w sobie ma:

Wypis z xiąg grodzkich wojewodztwa Połockiego. Roku Pańskiego тисяч siedmset iedynastego, miesiąca Junii dwudziestego siódmego dnia. Na urzędzie iego królewskiej mości grodzkim wojewodztwa Połockiego przede mną Hieronimem Żabą — podwojewodzim Połockim, od iaśnie wielmożnego imci pana Dominika Michała na Czasz-

nikach Słuski—woiewody Połockiego, starosty Borysowskiego, pólkownika iego królewskiej mości, będącym, stanowszy oczewisto ienerał woiewodztwa Połockiego, niżej wyrażony, kwit swój intromissyiny przyznał w te słowa pisany: Ja Jan Suroniec—ienerał iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego, zeznawam tym moim intromissyiny kwitem, iż w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym iedynastym, miesiąca Junii dwudziestego piątego dnia, z stroną szlachtą, panami Mikołaiem Pohoskim, panem Tomaszem Ochockim, a panem Macieiem Zabłockim, byłem użytym od w Bogu przewielebnego imci oycy Methodego Oleszkiewicza—starszego monastyra Bohoiawleńskiego Połockiego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów tegoż monastyra, dla podania y intromittowania placu zeszłego pana Michała Sierhieiewicza—obywatela Wileńskiego, na wieńcu od rzeki Dzwiny, między placami y budynkami przy samym monastyrze Połockim Bohoiawleńskim leżącego, za prawami, obligami zeszłego pana Michała Sierhieiewicza—obywatela Wileńskiego, zesłemu w Bogu przewielebnemu imci oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu monastyra Wileńskiego danemi, a teraz ichmościom oycom bazylianom monastyra Bohoiawleńskiego Połockiego służącemi, należącego, iako w tych zapisach szerzey wyrażono. Jakoż ia ienerał z stroną szlachtą, wysz mianowaną, za użyciem takowym, z władzy urzędu mego, pomieniony plac na wieńcu od rzeki Dzwiny, ograniczeniem wyżej wyrażonym, w Połocku

leżący, za prawami, obligami wyżej wyrażonemi, teraz ichmościom oycom bazylianom Połockim służącemi, w intromissyą y realną possessyą pomienionym ichmościom oycom bazylianom Połockim Bohoiawleńskim podałem y intromittowałem. Za którym takowym podaniem moim ieneralskim, ichmość oycowie bazylianie Połoccy tego placu bez żadney ni od kogo contradictiey zostali dziejącymi. Na dowód czego ia ienerał ten mój kwit intromissyiny z podpisem ręki mey do xiąg urzędowych podałem y zeznałem. Pisan ut supra. U tego intromissyinego kwitu podpis ręki ienerała temi słowy: Jan Suroniec—ienerał iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego. Który to intromissyiny kwit, za przyznaniem ieneralskim oczewistym, iest do xiąg grodzkich woiewodztwa Połockiego przyięty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową a z podpisem ręki pisarskiej, w Bogu przewielebnemu iegomości oycu Methodemu Oleszkiewiczowi—starszemu monastyra Bohoiawleńskiego Połockiego, y wszystkim ichmościom oycom bazylianom tego monastyra, iest wydan. Pisan w Połocku. U tego ekstraktu grodzkiego Połockiego, przy pieczęci przyciśnionej, podpisy rąk imści pana pisarza y imści pana regenta temi słowy: Stephan Michał Korsak Udziel-ski—pisarz grodzki Połocki. Correxist Spirydowicz. Który to ekstrakt grodzki Połocki, za podaniem onego w sposób przenosu do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1717 г. Августа 4 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г., л. 281—284.

127. Фундушовая записъ отъ землянъ Полоцкаго воеводства Александра и жены его Маріанны Бутовичей Ушацкому базилианскому монастырю на землю Ушачу или Оскирчиничи.

Земляне Полоцкаго воеводства Бутовичи, движимые религіозными побужденіями, записываютъ Ушацкому монастырю участокъ земли—Ушачу или Оскирчиничи, доставшійся имъ по наслѣдству отъ родителей и родныхъ. Участокъ этотъ до вре-

мени записи находился въ залогѣ у Ушацкаго монастыря; зарука за неисполненіе записи назначена въ 3,000 зл. Кромѣ этого нарушители ея должны были подвергнуться баниціи и безчестію.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Julii piętnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w. xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imć pan Jan Pęszyński, ekstrakt zapisu wieczysto funduszowego z xiąg ratusznych miasta iego królewskiey mości Połockiego wydany, w sposób przenosu przy samym originale od imci pana Alexandra Butowicza y samey ieymci, małżonków danego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebnym ichmość xięży bazylianom klasztoru Uszackiego służący y należący, ad acta podał, który podaiąc prosił nas sądu, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiowski, wpisać w xięgi roskazaliśmy, który wpisuiąc de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Wypis z xiąg spraw ratusznych miasta

iego królewskiey mości Połockiego. Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Junii trzeciego dnia. Przed nami Janem Seybutem —burmistrzem y przed nami raycami, ławnikami miasta iego królewskiey mości Połockiego, tego roku na sprawach sądowych w ratuszu Połockim zasiadaiącymi, stanowszy oczewisto imć pan Alexander Butowicz y ieymość pani Maryanna Pawłowska Alexandrowa Butowiczowa—małżonkowie, ziemianie iego królewskiey mości woiewodztwa Połockiego, list swój dobrowolny wieczysty funduszowy zapis, w Bogu wielebnym ichmość xięży bazylianom klasztoru Uszackiego służący, podług konstytucyi o funduszach opisaney, iurament wykonawszy przyznali. Który słowo do słowa tak się w sobie ma: Ja Alexander Butowicz y ia Maryanna Pawłowska Alexandrowa Butowiczowa, spółni y zgodni małżonkowie, ziemianie iego królewskiey mości woiewodztwa Połockiego, dwie osoby za iedną, a iedna za obie poczytaiąc y obo-

wiązuąc się, czyniemy y iawnno zeznawamy tym naszym dobrowolnym wieczystym de nova radice fundacyinym zapisem, per constitutionem na wsparcie kościoła świętego pozwolonym, komu by o tym teraz y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż ia Butowicz, mając dobra moje wieczyste, ziemskie, oyczyste, dziedziczne iure naturalis successionis po w Bogu zeszyłych z tego świata imci panu Krysztofie Butowiczu y samey ieymć paniey Reginie Mościckiey Krzysztofewey Butowiczowej, małżonkach, dobrodzieiach rodzicach, y innych antecessorach mych wieczyście na mnie spadłe, a ia Maryanna Pawłowska Butowiczowa zapisami prawnymi od pomienionego małżonka mego mnie danemi w summie pewney w nich że inserowaney, specificie też same dobra zawiedzione et iuridice in possessionem postapione, to iest: grunt pusty nieosiadły, Uszacza nazwany, alias Oskirczynicze, cum suis attinentiis, w Połockim wojewodztwie leżący, w pewnym ograniczeniu podług starodawnych praw y dokumentów w iednym mieyscu od gruntów Uszackich ichmościów panów Frąckiewiczów Radzimińskich, w drugim mieyscu od tegoż należy część gruntu w Zamoszu od granicy ichmość panów Spirydowiczów, aż do samey Plińskiej granicy, a z drugiej strony z gruntami przed tym ieymć paniey Janowey Butowiczowej, a teraz wielmożnego imci pana Heronima Żaby, podwojewódzkiego Połockiego, idąc w mech Wielki y mechem do samego mościszczu w iezioro Czerewaczo. Który to pomieniony grunt prawem zastawnym przez w Bogu zeszyłych z tego świata pomienionych ichmość panów rodziców naszych w pewney summie pieniędzy u ichmość xięży bazylianów Uszackich, przez się na swe własne

potrzeby pożyczonych, był inwadyowany y w possessyą iuridice postapiony ichmościom, iakoż xięża ichmość bazylianie klasztoru Uszackiego w spokojnym aż dotąd, in virtute zastawnego prawa, tego pomienionego gruntu byli dzierżącymi. My tedy pomienieni małżonkowie tym naszym niniejszym wieczystym zapisem de nova radice fundacyinym, ex vi constitutionis in supplementum fundacyi klasztoru Uszackiego, ichmość xięży bazylianów y cerkwi świętey, tam założoney y fundowaney, przychylając się do chwały Bożey y matki najświętszey Maryey panny, a zważając, iż ten grunt dla przyległości y wygody ubogiemu klasztorowi pomienionych ichmć xięży bazylianów w Uszaczy, przy cerkwi Niebowzięcia Panny Maryey mieszkających, zgodny y potrzebny, y ponieważ od rodziców naszych w summie niemalej ichmościom zastawiony, a chcąc sobie pozyskać wiecznie pamiętną u tego klasztoru y całego zakonu ichmościów, osobliwie przy tym cudownym obrazie zostających, wdzięczność y pobożne ichmościów tak w życiu naszym, iako też y po zeyściu z tego świata, modły y grzesznym duszom naszym y rodziców naszych potrzebne suffragia, do których się ichmość xięża obligowali, zaczym prawo pomienionych rodziców naszych zastawne in omnibus punctis et clausulis tym naszym niniejszym funduszowym de nova radice na chwałę Boską y matki iego świętey cudowney w obrazie Uszackim zostającej, listem zapisem stwierdziwszy, że wyż pomienione grunta, in supplementum chwały Bożey y dla rozmnożenia przez ten święty zakon iedności wiary świętey katolickiey, ponieważ rzeczpospolita obóyga narodów do pobożnych uczynków przez zapisy z dóbr ziemskich konstytucyami sta-

nowionemi wiecznemi czasy nie zagroziła wolności, tedy y my małżonkowie spólnie y zgodnie, conformuiąc się do tego prawa przez rzeczpospolitą stanowiącego y statutu wielkiego księstwa Litewskiego, wieczyscie ichmościom ten grunt przereczony z aktorstwa naszego wieczystego ustępujemy, zapisujemy y wiecznie ichmościów xięży bazylianów klasztoru Uszackiego fundujemy; a zatym wszystkie dawne prawa, zapisy, ograniczenia, obodnicy, intromissye, possessye, na ten grunt służące, do rąk w Bogu wielebnych ichmość xięży bazylianów Uszackich oddajemy y oraz przez ienerała iego królewskiej mości województwa Polockiego w moc, dzierżenie y spokojne wieczyste iuż odtąd używanie oddajemy y postępujemy. Już tedy od daty niniejszey tego listu zapisu naszego wieczystego wolni y mocni przereczeniu ichmć xięża bazylianie Uszaccy, teraznieysi y na potym będący, teraz y w potomne czasy w tym klasztorze mieszkający, tych gruntów przereczonych, wieczyscie sobie od nas zapisanych, iako swojej własności używać, onymi dysponować, ludzi y poddanych na nich osadzać, iak najlepszych pożytków z tey fortuny wynajdować y z nich fruktyfikować; a my w tych pożytkach y używaniu spokojnym nie tylko sami, ale y sukcesorowie nasi, krewni bliscy, a pogotowiu dalecy żadney najmniejszey przeszkody, przenagabania y praetextu mieć y czynić niemamy y nie będziemy mogli, y owszem od każdego impetytora, iakim kolwiek prawem y sposobem do tych gruntów ogółem wszystkich, lub do części najmniejszey onych wstępującego, za daniem wiadomości nam lub sukcesorom naszym przez list otworzysty lub y prywatny, u każdego sądu y prawa własnym kosztem naszym aż do ostatniego

stopnia prawa zastępować y ewinkować mamy y powinni będziemy, sub vadio trzech tysięcy złotych polskich, to iest troiaką sowitością ważności summy, w prawie zastawnym rodziców naszych specyfikowanej et sub paenis banitionum et infamiae. A ięśli byśmy zapomniawszy, lub zaniedbawszy tego dobrowolnego zapisu naszego fundacyjnego wieczystego, onemu, ratione superius praemissorum, we wszystkich punktach y klawzulach dość nie czyniąc, sami przez się lub przez subordyowane osoby iakie kolwiek w spokojnym dzierżeniu, używaniu y fruktyfikowaniu tych dobr ichmościom xięży bazylianom wyż pomienionego klasztoru przeszkodę iaką czynili, lub najmniejszą część tak gruntów, lasów, sianożęci, iako też y fruktyfikacją, z onych przychodzącą, wstępowali, lub od wstępujących y wdzierających się iakimkolwiek praetextem do tych dobr ludzi obcych nie zastępowali, ichmościów nie bronili y nie ewinkowali, przez co by ichmość xięża bazylianie do szkód y strat iakich kolwiek przychodzić mieli, tedy dajemy moc y pozwalamy ichmościom nas samych lub sukcesorów naszych do wszelkiego sądu y prawa, ubi de iure competierit, pozwem zapozwać, zakazem zakazać, terminem naykrótszym, by y niestatutowym, w który chcąc registr y termin wpisać się; gdzie my lub sukcesorowie nasi zapozwani lub zakazani, sami personaliter, nie przez patrona lub umocowanego, iako na roku zawitym, nie zasłaniając się żadnymi obmowami by nayprawnieyszemi, przed sądem głównym trybunalnym lub urzędem stanąć mamy. A stanowszy, nie zażywając żadnych dylacyi y obron prawnych, których się wszystkich tymże zrzekamy zapisem, za niedość uczynienie onemu w najmniejszym

punkcie, zarękę wyż pomienioną z szkodami y nakładami prawnymi, gołosłownie rzeczonymi, ex nunc, nie zchodząc z sądu, zapłacić y we wszystkim zapisowi temu dość uczynić powinniśmy. A w niestaniu naszym sąd y urząd każdy, weyrzawszy w ten nasz dobrowolny wieczysty fundacyjny zapis, in virtute onegoż, samych nas, lub sukcessorów naszych, dobra nasze iakie kolwiek po nas dzierżących, iako prawu nieposłusznych, ad primam instantiam, abscissis omnibus iuris beneficiis, na upad w rzeczy et in paenas banitionum et infamiam vzdawszy, zapis nasz fundacyjny niniejszy in omnibus punctis et clausulis utwierdziwszy, podług onegoż zarękę pomienioną z szkodami, expensami prawnymi, simplici registro specyfikowanymi, w tey sprawie przez aktorów erogowanymi, na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, na których się wszystkich tym zapisem fundacyjnym dobrowolnie ewinkuiemy, parti actoreae wskazać y mocną odprawę za pierwszym dekretem, tanquam in ultimo iuris gradu, udzielać wolen y mocen będzie. O co my sami, ani sukcessorowie nasi sądu o zły wskaz y exekucyą, a strony o zły przewód prawa do wyższego subsellium turbować nie mamy, pod wyż mienioną zaręką y nagrodzeniem kosztów prawnych, a po zapłaceniu by y nieraz onych, przecie ten nasz zapis in suo robore zostać ma wieczyście. Y na tośmy ia Alexander Butowicz y ia Maryanna Pawłowska Butowiczowa, spółnie małżonkowie, ichmościom xięży bazylianom Uszackim dali ten nasz wieczysty zapis z podpisem naszym y ichmość panów pieczętarzów. Pisan w Kosowszczyźnie, roku tysiąc siedmset siedmnastego,

miesiąca Augusta czwartego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczystego funduszowego zapisu podpis rąk tymi słowy: Alexander Butowicz ręką swą, iako od nieumiejętney pisma proszony od ieymć paniey Maryanny Pawłowskiej Butowiczowej podpisuję się Dominik Niemirowicz Szczyt—horodniczy Połocki. Oczewisto proszony pieczętarz od imć pana Alexandra Butowicza y od ieymć paniey Maryanny Pawłowskiej Butowiczowej do tego prawa fundacyjnego podpisuję się Jan Pakosz—stolnik Połocki, starosta Koziański. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imć pana Alexandra Butowicza y małżonki imci do tego zapisu wieczystego fundacyjnego, danego ichmościom xięży bazylianom Uszackim, podług prawa, rękę mą podpisałem, Wawrzyniec Deręgowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego zapisu fundacyjnego podpisuję się Sylwester Jozafat Kotliński mp. Który takowy list dobrowolny, wieczysty, funduszowy zapis, oczewisto przez wyż mianowanych osób przyznany, iest do xiąg mieyskich Połockich wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią mieyską uprzywilejowaną radziecką, a z podpisem ręki pisarskiej w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Uszackim iest wydany. Pisan w Połocku. U tego ekstraktu przy pieczęci mieyskiej Połockiej podpis ręki pisarza tymi słowy: Jan Stanisław Rusiecki—pisarz miasta iego królewskiej mości Połockiego. Skorrygował z xięgami. Który to ekstrakt, za podaniem onego przez patrona wyż wyrażonego do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1717 г. Августа 16 дня.

Изъ книги № 62, за 1717 г., л. 1287.

128. Фундушова запись отъ Лаврентія Моксевича Борунскому базилянскому монастырю на двѣ части имѣнія Войничъ-Закревья.

Конюшій Виленскаго воеводства Моксевичъ, движимый религіозными побужденіями и уваженіемъ къ памяти первой своей покойной жены, отказавшей ему часть своего имѣнія, настоящею фундушевою записью отписываетъ Борунскому униат-

скому монастырю двѣ части имѣнія Войничъ-Закревья съ тѣмъ, чтобы монахи на вѣчныя времена служили за Моксевича и его вторую жену „годинки“ и молились за души страждущихъ въ чистилищѣ.

Roku tysięcznego siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny siedmnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego wielmożny imię pan Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—koniuszy woiewodztwa Wileńskiego, opowiadał y, według konstytucyi roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego wykonawszy iurament tacto pectore in eam rotam, sub fide, honore et conscientia Deum testor, że takową fundacyą czynię de nova radice z dóbr moich własnych, żadnych pieniędzy za nią nie wziowszy, sine ullo conductamine, ale ex puro zelo et mera propria liberalitate, nie czyniąc nic in fraudem konstytucyi y prawa pospolitego, przyznał list swój dobrowolny

wieczysto funduszowy zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebnym ichmościom xięzy bazylianom Boruńskim dany, służący y należący, prosząc, aby ten fundusz ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

Jakoż my sąd ony przyiowszy wpisać do xiąg rozkazaliśmy. Który wpisując w xięgi de verbo ad verbum tenor sequitur talis:

Ja Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—koniuszy woiewodztwa Wileńskiego, wiadomo czynię tym moim listem dobrowolnym fundacyinym wieczystym zapisem kożdemu, komu by o tym teraz y w potomne następujące czasy wiedzieć należało: iż ja Moksiewicz—koniuszy Wileński, fundując się na zapisie wieczystym od zeszłej z tego świata ieymć paniey Katarzyney Chowieckiey—chorążycowey Wileńskiej, a potem Moksiewiczowey, małżonki moiey, mnie na

przeżycie danym, y w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego w roku tysiąc siedmsetnym trzynastym aktykowanym, za przeżyciem teyże małżonki moiey, za tymże zapisem, iako też y za osobliwą oney dyspozycją testamentową między inszemi dobrami majątności Woynicz alias Zakrzewia, w powiecie Oszmiańskim leżącej, wieczystym zostałem possessorem, które dobra iż summą dwóma tysiącami złotych polskich są onerowane y w dzierżeniu na ten czas zostają, tak u ichmość oyców bazylianów Boruńskich, za pewną legacyą zeszłego imci pana Macieia Władysława Choieckiego — rotmistrza iego k. mości, iako też y u ieymci pani małżonki onego, z dożywociem ieymci na połowicy tey majątności służącym, y z zaplaceniem summy tysiąca złotych polskich, na tychże dobrach osobliwym zapisem warowaney, tedy ja Moksiewicz, według tegoż zapisu zachowując ieymość panią Choiecką przy teyże summie tysiącu złotych y przy dożywociu zapisanym, iako też ichmość oyców bazylianów Boruńskich przy legacyi y według zapisu ichmć, od imci pana Choieckiego służącego, y przy possessyi połowicy tychże dóbr Woynicz-Zakrzewia, a nadto z pobożney moiey devotiey chcąc pomnożyć chwałę Pana Boga wszechmogącego w cerkwi świętey Boruńskiej, gdzie od tak dawnego czasu łaski Boskiey przy cudownym obrazie Najsświętszey Panny obficie na ludzi spływają, y przez to zbawienie duszy moiey pozyskać, ile zapatrując się, że to miejsce ieszcze dotąd fundacyi nie mające, prowizyey należytey zakonnikom wystarczyć nie może; mając tedy wzgląd y osobliwy respekt na zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego klasztoru Boruńskiego,

przy cudownym obrazie chwałę Boską promowujących, pomienioną majątność moją Woynicze-Zakrzewie, z dworem tamecznym, z poddanemi, z żonami y z dziećmi, z gruntami oromemi y nieoromemi, z lasami, zaroślami y wszelkiemi przynależnościami y pożytkami, nic z niey najmniejszey rzeczy na siebie y sukcesorów moich nie wyimując, ani wyłączając, ale iako z dawnych czasów w granicach, miedzach y obszernościach swoich zostawało y teraz iest, z tym wszystkim na chwałę Pana Boga wszechmogącego y ku czci Matki Jego Przenajświętszey, iako też na zawdzięczenie łask Boskich y dobrodzieystw Jego, które przez wszystek wiek życia moiego odbierałem y odbieram, ichmć oycom bazylianom Boruńskim, teraz y napotym będącym, wiecznie daię, daruję y zapisuję, y tym funduszem moim cerkwi świętey Boruńskiej de nova radice pomienione dobra Woynicze-Zakrzewie nadaię y transfunduję, stosując się we wszem do konstytucyi roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego, podług której tacto pectore zeznam: że żadną prywatą moją nie uwodząc się, ani pieniędzy za te dobra nie biorąc, ale z szczegulney pobożności moiey, abym sobie mógł u Boga wszechmogącego na iaką odpłatę w niebie w przyszłym żywocie moim zasłużyć, wysz mianowane dobra zakonowi świętego Bazylego wielkiego y miejscu świętemu Boruńskiemu wiecznie oddałem y conferowałem, — z tą obligacyą: iż ciż ichmć oycowie bazylianie Boruńscy powinni będą co tydzień mszę świętą na intencyą moją y małżonki moiey terazniejszey ieymć paniey Johanny Ludowiki Kirkilowny Moksiewiczowey odprawować, póki Bóg przedłuży żywota mego na tym świe-

cie; po śmierci zaś mojej też msza święta tak za duszę moją, iako y za duszę zesze-
 ley z tego świata ieymć pani Katarzyny
 Pietkiewiczowny, bywszey Choieckiey, a po-
 tym Moksiewiczowey, małżonki moiej, wiecz-
 nemi czasy aplikowana bydź powinna;
 osobliwie y za duszę w czyscu będące, które
 żadnego ratunku nie mają, w czym su-
 miennie ichmościów oyców bazylianów ta-
 mecnych obliguję, aby tey powinności czy-
 nić nigdy nie przestawali. Do tego ichmć
 oycowie bazylianie Boruńscy, in vim teyże
 fundacyi, powinni będą w każdy tydzień
 iedne godzinki do Najsświętszey Panny na
 intencyą naszą, a drugie na poratowanie
 dusz w czyscu będących, ile tych, które
 żadnego ratunku nie mają, odprawować,
 aplikując też godzinki po śmierci moiej,
 tak za duszę moją, iako też y zeszeley iey-
 mość pani Katarzyny Pietkiewiczowny, mał-
 żonki moiej, wiecznymi czasy. Maią tedy
 y wolni są ichmość oycowie bazylianie Bo-
 ruńscy, podług tego funduszu mego, po-
 mienioną majątność Woynicze-Zakrzewie w
 wieczystą posessyą swoją urzędownie ode-
 brać y w dzierżeniu swoim mieć, wszel-
 kich pożytków zażywać y przysposabiać,
 poddanemi rządzić, precz odeszłych pozy-
 skować y ku naylepszemu pożytkowi swe-
 mu obracać, y do drugiey części tych dóbr
 do posessyi przychodzić, za spłaceniem y
 oddaniem tysiąca złotych ieymośći paniey
 Choieckiey—rotmistrzowey iego królewskiej
 mości. A ia już od daty tego zapisu mego
 fundacyjnego, ani żaden z blizkich krew-
 nych y powinnych moich do pomienionych
 dóbr żadnego prawa y praetextu należności
 mieć, ani się do nich interesować y przeszkody
 czynić nie mam y (sukcessorowie moi) nie będą
 mogli wiecznymi czasy. Których wszystkich

sukcessorów moich na straszny sąd Boski
 pozywam, ieśli by oycom bazylianom Bo-
 ruńskim w tey fundacyi moiej, kto iaką
 krzywdę miał czynić y w pożytki oney
 wstępować, dla czego na każdego takiego
 violatora, chwale Boskiey, dóbr y posessyi
 uymuiącego, zarękę, iaką ważność rzeczy
 wynosi, zakładam, pozwalając do wszelkie-
 go sądu y prawa rokiem zawitym zapozwać
 się y tam sprawiedliwości świętey y paen,
 tak w prawie pospolitym, iako y w kano-
 nach oyców świętych opisanych, dochodzić
 y requirować. Y na to dałem ten fundusz
 mój, wieczysty zapis z pieczęcią y z podpi-
 sem ręki mey własney, także z podpisami
 rąk ichmość panów przyaciół, ustnie y
 oczewisto ode mnie uproszonych, niżej na
 podpisie mianowanych. Pisan w Wilnie,
 roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, mie-
 siąca Augusta szesnastego dnia. U tego
 listu dobrowolnego wieczystego funduszo-
 wego zapisu podpis ręki tak samego akto-
 ra, iako też y ichmć panów pieczętarzów
 temi słowy: Wawrzyniec Wincenty Moksie-
 wicz—koniuszy wojewodztwa Wileńskiego
 mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz
 do tego listu wieczystego fundacyjnego za-
 pisu, danego od imci pana koniuszego Wi-
 leńskiego, w Bogu przewielebnym ichmć
 xieży bazylianom Boruńskim, podpisuję się
 Alexander Michał Zgierski-Strumillo—pod-
 czaszy Wołkowyski, pisarz grodzki Osz-
 miański. Ustnie oczewisto proszony pieczę-
 tarz od zwysz pomienioney osoby do tego
 fundacyjnego zapisu podpisuję się Krzysz-
 toph F. Rościszewski—podstoli Trocki. Pod-
 ług prawa proszony pieczętarz od osoby
 wyżey pomienioney do tego zapisu funda-
 cyjnego podpisuję się: Michał Kończa—
 horodniczy Kowieński. Który to ten list

dobrowolny wieczysty funduszowy zapis, po wykonanym praemisso modo iuramencie, za ustnym y oczewistym onego przez wysz wyrażoną osobę zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y inserowany.

1718 г. Іюня 22 дня.

Изъ книги № 66, за 1719 г., л. 942.

129. Переуступочная запись отъ Троцкаго стольника Николая Довойны Виленскому базилянскому монастырю на имѣніе Бѣличаны.

Троцкій стольникъ Николай Довойна, нуждаясь въ деньгахъ для собственныхъ интересовъ, занялъ у Виленскаго базилянскаго монастыря 6,000 зл. подъ залогъ имѣнія Бѣличанъ, находившагося въ такомъ же залоговомъ владѣніи Довойны, но при-

надлежащаго Костровицкому; при этомъ Довойна обезпечиваетъ заруку въ случаѣ неустойки на другомъ своемъ родовомъ имѣніи Гечанахъ. (Первое имѣніе въ Минской губ., второе въ Виленской).

Roku tysiąc siedmsetnego dziewiętnastego, miesiąca Augusta dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dziewiętnasty obranemi, stanowszy personaliter imć pan Mikołaj Dowoyna — stolnik Trocki y sama ieymć pani Eleonora Kostrowicka Dowoynina — stolnikowa Trocka, małżonkowie, opowiadali y przyznali list dobrowolny wlewkowy zapis na rzecz w nim wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu — starszemu officialowi

Wileńskiemu, consultorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom tegoż conventu służący y należący, którzy ustnym y oczewistym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowskiy wpisać do xiąg roskazali, którego tenor sequitur talis: Ja Mikołaj Dowoyna — stolnik Trocki y ia Eleonora Kostrowicka Dowoynina — stolnikowa Trocka, małżonkowie, iedna osoba za drugą, a druga za iedną ręcząc y obo-

wiązuąc się, oraz pod wszystkie paeny niżej wyrażone podlegając, czyniemy wiadomym naszym listem dobrowolnym wlewkowym zapisem, komu by o tym terazniejszego y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu—starszemu officialowi Wileńskiemu, consultorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, y wszystkim w Bogu wielobnym ichmościom xięży bazylianom tegoż conventu na to, iż my Dowoynowie—stolnikowie Troccy, małżonkowie, mając za prawem wlewkowym maiętność, nazwaną Bieliczany, w wojewodztwie Mińskim leżącą, z budynkiem różnym, dwornym y gumiennym, ze wsiami, nazwanemi Szabunkami y Słobodką, boiarami, poddanemi, z dawnych czasów do teyże maiętności Bieliczany y wsi do niey przysługującymi y należącymi, z ich żonami, dziećmi, końmi, bydłem y wszelką ich ruchomością, z ich powinnościami, czynszami, działkami, daniną miodową, snopowszczyzną, z gruntami dwornymi y poddańskimi, oromemi y nieoromemi, z zasiewem żytnym, z pustoszami, sadami, ogrodami owoszczowemi y chmielowemi, polami, zaroślami, odłogami, rzekami, rzeczkami, stawami, ieziorami, stawiszczami y ze wszystkimi a wszystkimi, do tey maiętności zdawna przynależnościami, za sumę sześć tysięcy polskich złotych pełną talarową monetą, rachując każdy talar bity po złotych sześciu y groszy ośmnastu, prawem zastawnym wlewkowym od imci Antoniego z Kostrowicz Kostrowickiego—wójtą Mińskiego, na lat trzy, nierozdzielnie po sobie idących, a za nieokupnem na terminie, tedy od trzech do trzech lat, aż do oddania summy puszczo-

ną, a będąc pilno potrzebnymi summy pieniędzy na nasze własne potrzeby, tedy wieliśma, pożyczili y rękoma naszymi odbrawszy odliczyliśmy gotowej rękodayney summy pieniędzy sześć tysięcy złotych polskich talarową monetą, rachując każdy talar bity po złotych sześciu y groszy ośmnastu, u w Bogu przewielebnego imci xiędza Antoniego Zawadzkiego—starszego officiala Wileńskiego, consultora zakonu świętego Bazylego wielkiego, y u wszystkich w Bogu wielobnych ichmościów xięży bazylianów tegoż conventu, w której to summie tę wysz pomienioną maiętność, Bieliczany nazwaną, w wojewodztwie Mińskim leżącą, tymże prawem zastawnym wlewkowym nam od imci pana Antoniego z Kostrowicz Kostrowickiego—wójtą Mińskiego, danym y służącym, zawodziemy y zastawujemy, z osoby naszej zrzekamy się, na osobę w Bogu wielobnych ichmościów xięży bazylianów Wileńskich wlewamy, cedujemy y ustępujemy, sprawy wszystkie na te maiętności służące, mianowicie prawo zastawne z listem na przyznanie y intromisyą y innymi dokumentami do rąk ichmościów xięży bazylianów Wileńskich oddajemy y równo z datą tego zapisu naszego wlewkowego tę wysz pomienioną maiętność Bieliczany w moc, dzierżenie y spokojne używanie, tak iakośmy sami trzymali, bez żadney ni od kogo przeszkody, podajemy y postępujemy. Wolni tedy y mocni będą w Bogu wielobni ichmość xięża bazylianie Wileńscy tę wysz pomienioną maiętność, w swoją possessyą obiwszy, oną rządzić, szafować, pożytków sobie wszelkich wynajdować y ku najlepszemu pożytkowi swemu obrócić, bez żadney od nas samych y successorów naszych y ni od kogo innego

przeszkody, podług prawa zastawnego wlewkowego nam danego, a teraz ichmościom służącego (warując to ichmościom, iż ieżeliby długi iakowe na tę majątność przez nas lub antecessorów naszych zaciągnięte być pokazały się, tedy my sami one mamy wypłacać y znaszać), aby w Bogu wielebni ichmość xieży bazylianie Wileńscy żadney w tym trudności nie ponosili, pod zaręką samey ważności rzeczy wynoszącej, wnaszając ewikcyą na majątność naszą, nazwaną Gieczany, w wojewodztwie Trockim leżącą, insuper y na wszystkich innych dobrach drugich naszych, ubivis locorum wielkiego xieństwa Litewskiego będących. Ieżeliby my z pomienioney majątności nie byli kontenci, pod tenże ciężar ewikcyey benevole poddajemy, przyimując forum u wszelkiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, zadwornego, iego królewskiej mości assessorskiego, podczas interregnum y do sądu kapturowego, w który chcąc termin, powiat, rokiem zawitym y naykrótszym, by y niestatutowym pozwem pozwać, lub zakazem zakazać; gdzie my lub successorowie nasi, będąc zapozwanymi, lub zakazanymi, nie wymawiając się żadnemi obronami prawnemi, nie zażywaiąc żadnych dylacyi, nie biorąc na patrona, na kopią z pozwu, z zakazu z tego zapisu naszego na godziny, na munimenta, na kopią ze wszystkich spraw, nie podając żadnych obmów na chorobach, większością sprawy nie zasłaniając się y żadnych by nayprawniejszych, pogotowiu nieprawnych, nie zażywaiąc dylacyi (których ieneraliter tym zapisem naszym wyrzekamy się), mamy stanąć y u każdego sądu y prawa w Bogu wielebnych ichmościów xieży bazylianów Wileńskich zastępować, a stanowszy,

roku pozwu nie burząc, w samey rzeczy rozprawić się, zarękę wysz wyrażoną nie schodząc z sądu wespół z szkodami, nakładami prawnemi zapłacić mamy y successorowie nasi powinni będą. Sąd zaś y urząd wszelki, tak w staniu, iako y w niestaniu naszym, nie użyczając nam żadnych dylacyi, zarękę wysz wyrażoną na nas y dobrach naszych wskazać, nas samych ad primam instantiam na banicyą doczesną, wieczną y infamią wzdać, osądzić wolni y mocni będą; o co my sądu o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać y do prawa pociągać nie mamy pod tąż wyrażoną zaręką, którą by y nie raz zapłaciwszy, przecie ten nasz wlewkowy zapis nienaruszenie przy swojej mocy y walorze zostawać ma. Y natośmy dali my Dowoynowie—stolnikowie Troccy, małżonkowie, ten nasz dobrowolny wlewkowy zapis w Bogu wielebnym ichmościom xieży bazylianom Wileńskim, podpisami rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedymsetnego ośmnastego, miesiąca Junii dwudziestego wtórego dnia. U tego listu dobrowolnego wlewkowego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też y ichmość panów pieczętarzów w te słowa pisane: Mikołay Dowoyna—stolnik Trocki. Eleonora Dowoynina. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego, danego od imci pana Mikołaja Dowoyny—stolnika Trockiego y samey ieymć pani Eleonory Dowoyniney—stolnikowey, w Bogu wielebnym ichmościom xieży bazylianom konwentu Wileńskiego na majątność Bieliczany podpisuję się: Michał Eperiaszy—starosta Szyrwiński. Ust-

nie y oczewisto proszony pieczętarz od osób w tym liście wlewkowym zapisie wyrażonych ręką się moją podpisuję: Karol Przeradowski. Ustnie proszony pieczętarz do tego wlewku podpisuję się: Michał Rymsz

Wileyko. Który to ten list dobrowolny wlewkowy zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażonych ichmościów zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1718 г. Юня 28 дня.

Изъ книги № 64, за 1718 г., л. 126.

130. Уступочная запись отъ Андрея и Анны Слизей Троцкому архимандриту Максиміану Вѣтринскому на сумму пять тысячъ тынфовъ.

Стольникъ Браславскій Слиzeń и его жена настоящею записью отказываютъ Троцкому архимандриту, Эпимаху Вѣтринскому, а равно и Троцкой церкви пресвятой Богородицы, 5,000 тын-

фовъ съ тѣмъ, чтобы 3,000 пошли на молитвы за фундаторовъ, а 2,000 на возобновленіе Троцкой церкви.

Roku tysiąc siedmsetnego ośmnastego, miesiąca Julii czwartego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wysz na dacie pisany obranemi, stanowszy personaliter u sądu głównego imé pan Andrzej Slizień—stolnik Brasławski y sama ieymość, list swój dobrowolny wlewkowy zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, dany, wielmożnemu w Bogu najprzewielebniejszemu imci xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu, proto-archimandrycie, alias generałowi y prowincyałowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu Berezwieckemu, archimandrycie Trockiemu służący y należący

cy, który ustnym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując w xięgi verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Andrzej Slizień—stolnik Braclawski y ia Anna Kierkinowna Slizniowa—stolnikowa Braclawska, małżonkowie, iedna osoba za dwie, a dwie za iedną licząc y poczytając, czyniemy iawnо y zeznawamy dobrowolnie, bez żadnego ni od kogo przymuszenia, ani namowy, będąc zdrowemi na ciele y umyśle, sami na siebie, kożdemu, komu o tym wiedzieć będzie należało terazniejszego y potomnego wieku ludziom:

iż my wysz wyrażeni małżonkowie, mając sobie z łaski ieymć pani Theofili Kiersznorowny Dubowieckiej Janowej Kierkinowej — skarbnikowej Inflantskiej, matki y dobrodzieyki naszej, pewną summę pieniędzy pięć tysięcy tynfów, a currentis mone-tae rachuiąc tynf po złotemu y ośmiu groszy polskich, zapisaną, darowaną y na dobra w zastawie u tychże ichmościów dobrodzieiów rodziców od ichmców panów Kopciów wieczników będące, nazwane Chorostyte cum attinentis et pertinentiis, w wojewod-zwie Brzeskim leżące, wniesioną y onero-waną, która to summa pięć tysięcy tynfów nam Andrzeiowi Sliźniowi y Annie Kirki-nownie Sliźniowej — stolnikom Braclawskim, małżonkom, wieczystym prawem zapisana od nieboszczki paniey Janowej Kirkinowej — skarbnikowej Inflantskiej, spólnie z imć panem Janem Kirkinem, oycem y do-brodzieiem naszym, skarbnikiem Inflantskim, nabyta, do tychczas na tey maiętności Cho-rostytach od nas nie odbierana zostawała y teraz zostaje; — tedy my zwysz mianowani ia Andrzej Sliźień — stolnik Braclawski, y ia Anna Sliźniówna — stolnikowa Braclawska, małżonkowie, wszystką tę summę pięć tysię-cy tynfów, oddaliwszy dzieci, bracią, krew-nych naszych, dla miłości Boskiej, na cześć y na chwałę tegoż imienia Boskiego, za odpuszczenie grzechów naszych daemy, daruiemy y wiecznymi czasy zapisuiemy y tymże samym prawem zapisem, nam słu-żącym od ieymć świętey pamięci rodziciel-ki naszej, wlewamy wielmożnemu w Bo-gu nayprzewielebnieyszemu imćci xiedzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wie-trzyńskiemu — proto-archimandrycie alias ge-nerałowi y prowincjałowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu Berezwec-

kiemu, archimandrycie Trockiemu, na klasz-tor y cerkiew Narodzenia Nayświętszey Panny Trockiej do Trok wiecznymi czasy takowym sposobem: iż imć, tę summę pięć tysięcy tynfów do rąk swych odebrawszy, ma y powinien będzie sam y successorowie imci, archimandrytowie Troccy, za trzy ty-siące tynfów, z tey maiętności Chorostyty odebrawszy, za duszę zmarłych, w czyscu ratunku potrzebuiących, także y za nas sa-mych żywych, a post sera fata zmarłych za dusze nasze, raz w miesiąc we śrrodę na początku miesiąca odprawiać msze święte wiecznymi czasy, dwa zaś tysiące tynfów na reparacyą y exekucyą teyże cerkwie, ad liberam dispositionem tegoż imci xiedza proto-archimandryty, ienerała y prowincyała zakonu świętego Bazylego y archimandryty Trockiego daemy y pozwalamy, y z tey się summy y prawa naszego zrzekamy, y wyzuwamy y wiecznie na ten klasztor Trocki wlewamy. Wolen zatym y mocen będzie wielmożny imćci xiedz Maximian Michał Epimach Wietrzyński, na onczas proto-ar-chimandryta, ienerał y prowincyał zakonu świętego Bazylego, archimandryta Trocki, prawem zapisem naszym wieczysto wlew-kowym tey summy pięciu tysięcy tynfów na tey maiętności Chorostycie, dworze, fol-warkach, wsiach y poddanych, do niego należących y na wszelkich attinenciach y pertinenciach, dobrach w possessyi teraz imci pana Jerzego Kirkina — skarbnika Brzes-kiego, brata rodzonego mnie Anny Sliźnio-wej — stolnikowej Braclawskiej, będących, dochodzić, odebrać y prawem, ieśli wykupiona była z Chorostyta, a ta summa pięć tysięcy tynfów, na inne przez przerzeczonego imci pana Jerzego Kirkina, brata moiegoi: dobra była wniesiona, omni modo pozyski-

wać y podług swoiey woli y upodobania dysponować, a za nas tę pomienioną obligę wiecznymi czasy pełnić. Dla której mocy y wagi tego zapisu naszego prawo zapis z listem na przyznanie wieczyste nam małżonkom od nieboszczki ieymć dobrodzieyki, matki naszej, służące, temuż wielmożnemu imci xiędzu proto-archimandrycie y opatowi Trockiemu do ręku oddaliśmy, y iuż od daty tego listu naszego zapisu nie mamy y nie powinni będziemy sami y sukcesorowie nasi tej summy komu innemu zapisywać, legować y oddalać, albo przeszkodę, czyli interes iakowy, lub pretextując do imci lub następców imci, sami przez się lub, przez subordynowane osoby, w odebraniu tej summy czynić, pod zaręką takoweyże summy ważności pięciu tysięcy tyńfów. O którą zarękę mocen będzie wielmożny imć xiądz prowincyał y archimandryta Trocki y sukcesorowie imci nas samych zapozwać ad ubiquinarium forum, które przyimuiemy w niedotrzymaniu tego zapisu naszego. Y na toś my dali wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu—proto-archimandrycie, generałowi y prowincyałowi zakonu świętego Bazylego, archimandrycie Trockiemu, ten nasz dobrowolny, do dochodzenia wlewkowy wieczysty zapis, z podpisem rąk naszych y z podpisami rąk ichmciów pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych.

Pisan w Wilnie, dnia dwudziestego ósmego miesiąca Junii, roku tysiąc siedmsetnego ósmnastego. U tego zapisu wlewkowego podpisy rąk tak samych aktorów, iako też y ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: Andrzej Alexander Slizień—stolnik Brasławski mp. Anna Sliźniowa—stolnikowa Brasławska. Ustnie oczewisto według prawa proszony pieczętarz od imci pana Andrzeia Alexandra Sliźnia—stolnika Brasławskiego y od ieymci paniey Anny Sliźniowey, małżonków, do tego prawa, danego wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu—proto-archimandrycie, alias generałowi y prowincyałowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu Berezweckiemu, archimandrycie Trockiemu, podpisuię Stephan A. Wołodkowicz — podsędek wojewodztwa Mińskiego. Ustnie y oczewisto od osób wysz wyrażonych uproszony pieczętarz do tego wlewkowego zapisu podpisuię się ręką swą Adam Frackiewicz—Werakomski starosta. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wysz wyrażonych do tego wlewkowego zapisu podpisuię się Samuel Wołodkowicz—koniuszy powiatu Kowieńskiego. Który to takowy dobrowolny wlewkowy zapis, za zeznaniem onego przez wysz mianowane osoby, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpi-sany.

1718 г. Іюля 3 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г., л. 495.

131. Фундушова записъ отъ Виленскаго подстоля Михаила и жены его Елисаветы Шумскихъ вновь основанной ими въ с. Путникахъ церкви во имя св. Троицы, на сумму три тысячи злот.

Супруги Шумскіе, движимые религіозными побужденіями, чтобы крестьяне не умирали безъ исполненія церковныхъ требъ, чтобы возносились молитвы за страждущихъ въ чистилищѣ, а главное, чтобы поддержать и распространить уніатскую вѣру, записываютъ ново-устроенной церкви

во имя Св. Троицы въ имѣніи Путникахъ 3,000 зл. на другомъ имѣніи Декшиянахъ, приобрѣтенныхъ отъ Брестскихъ земель Курчей, съ условіемъ, чтобы это имѣніе, въ случаѣ перехода во владѣніе церкви, было продаваемо не кому иному, какъ только Шумскимъ.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca Julii dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w w. x. Lit. z województw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty obranemi, stanowszy personaliter u sądu wielmożna ieymość pani Alszka z Stachowskich Szumska—podstolina y podwoiewodzina Wileńska, list swój dobrowolny fundacyiny zapis imieniem swoim y imieniem zeszłego w Bogu wielmożnego imci pana Michała Rafała Szumskiego—podstolego y podwoiewodziego Wileńskiego, małżonka swojego, wielebnemu w Bogu imci xiędzu Antoniemu Marciniewskiemu—prezbiterowi Dexniańskiemu dany, służący y należący, z osoby swojej przyznała, która, swym ustnym y oczewistym zeznaniem stwierdziwszy, prosiła nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszyt-

ką w nim inserowaną rzeczą był przyjęty y do akt xiąg głównego trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, w xiegi wpisać rozkazali, który de verbo ad verbum tak się w sobie ma.

Ja Michał Rafał Szumski — podstoli y podwoiewodzi Wileński y ia Alszka Stachowska Szumska—podstolina y podwoiewodzina Wileńska, małżonkowie, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym listem fundacyinym zapisem, iż my małżonkowie, mając majątność naszą Dexniany, w województwie Mińskim leżącą, od w Bogu zeszłych imci pana Franciszka Kurcza—woiewodzica Brzeskiego y samey ieymci, małżonków, wprzódy prawem zastawnym w summie pięciu tysięcy talarów bitych puszczoną y które to prawo u sądu trybunałnego głównego wielkiego xięstwa Litew-

skiego pro maiori robore iest przyznane, a potym drugim prawem, takż przyznany, vigore znowu wziętey u nas summy siedmiuset talarów bitych, w sposób uczynioney intercyzyi zawiedziona nam małżonkom wieczność tey maiętności, z tym warunkiem, że tey wieczności przerzeczoney maiętności nikomu innemu, ieno nam, przedawać nie mieli, chiba za dobrowolnym naszym zrzeczeniem się, którego to takowego prawa powtórnego y pierwszego sam imć pan Kurcz, wojewodzie Brzeski, bynajmniey usque ad sua fata nie naruszał y nikomu namienioney wieczności pierwszym, ani pośledniejszym prawem oprócz nas małżonków nie inwadiował. Tedy my małżonkowie, in virtute takowych praw wyż wyrażonych, nam małżonkom za summę naszą spólną w nich wyrażoną, na przerzeczoną maiętność, szczególnie dla pomnożenia chwały Bożey y wygody ludzi chrześcian, iakoby bez chrztu y świętych sakramentów, dla odległości miejsca y opodal będących cerkwi uniackich, z tego świata nie schodzili poddani teyże maiętności, umyśliliśmy cerkiew pod tytułem świętey Trócy uniacką w pomienioney maiętności we wsi Putnikach, ze wszystkim apparatem y porządkiem wystawić, iakoż za pomocą Bożą takową cerkiew wystawiwszy y wszelkie aparaty cerkiewne, cum suis omnibus requisitis sporządziwszy y za świeszczenika do teyże cerkwi, za pozwoleniem zwierzchności iasnie wielmożnego imści xiedza metropolity in ordine uniey świętey na to nam danym, wzięliśmy imci xiedza Antoniego Marciniewskiego. Zaczynamy imci y po nim następcom, przy tey cerkwi naprzód summy naszej, na tey maiętności będącey, trzy tysiące złotych polskich wieczystymi, a nie odzownemi czasy zapi-

suiemi y w tey summie do oddania oney zaścianek, nazywaiący się Odyńcowsczyzna, z gruntem orowym y sianozęciami y ze wszelką przynależnością do niego, iako to: puszcza y lasami zarosłemi, nie nie excypuiąc zgoła, zawodziemy, równo z datą tego fundacyjnego zapisu intromittuiemy. Przy tym w teyże summie chłopów dwóch wieczystych na imię: Mikołaja Rusaka z synami y Jaśkę Jasińskiego, takż z synami będących y mieszkaiących we wsi w Putnikach, tak ze wszelką powinnością, z czyszem y dziakłem, do wykupna onych, równo z namienionym gruntem, na którym siedzą, zostawuiemy, summę zaś wyż wyrażoną trzy tysiące złotych polskich wiecznymi, a nieodzownemi czasy na ten fundusz nasz do przerzeczoney cerkwi nadaiemy y zapisuiemy. Czego my sami małżonkowie y po nas sukcesorowie nasi do trzymać mamy, pod zaręką trzech tysięcy złotych polskich; którą zarękę na summę ogólną, na teyże maiętności będącą, wnaszamy y na każdego sukcesorów naszych, ten nasz fundusz naruszaiącego, ubiquinarium forum, sub paena banitionis et infamiae zakładamy, y na to dawszy ten nasz dobrowolny fundacyjny zapis, pro maiori robore ręką się własną podpisuiemy. Dan w Polanach, w roku tysiąc siedmset ósmym, miesiąca Julii dnia trzeciego. U tego listu dobrowolnego fundacyjnego zapisu podpis rąk tak samych aktorów, iako y ichmość panów pieczętarzów temi słowy: Michał Rafał Dzierzgowski Szumski—podstoli y podwoiewodzi wojewodztwa Wileńskiego, do tego fundacyjnego zapisu podpisuję się manu propria. Alszka Stachowska Szumska—podstolina y podwoiedzina Wileńska. Ustnie proszony pieczętarz do

tego zapisu fundacyjnego, od wielmożnego imci pana Michała Raphała Szumskiego—podstolego y podwoiewodziego Wileńskiego y samey ieymści pani Alszki Stachowskiej Szumskiej—podstoliney y podwoiewodziney Wileńskiej, małżonków, do tego prawa wieczystego podpisuję się Felician Michał Łokuciewski—skarbnik Inflantski. Ustnie y oczewisto proszony o podpis do tego funduszu od wyżej wyrażonych osób, iako pieczętarz według prawa podpisuję się: Mi-

chał Świętorzecki. Ustnie y oczewiście proszonym za pieczętarza o podpis do tego funduszu danego podpisuję ręką swą Jerzy Felician Świętorzecki. Który to takowy list dobrowolny fundacyjny zapis za ustnym y oczewistym przez wyżej mianowaną osobę zeznaniem onego do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1718 г. Іюля 13 дня.

Изъ книги № 64, за 1718 г., л. 378.

132. Квитационная записъ отъ генеральнаго Жомойтскаго старосты Горбовскаго-Заранки Супрасльскому, Жировицкому и Бытенскому монастырямъ въ получении отъ нихъ серебра, отдавнаго имъ на храненіе Ходкевичевою.

Мозырская старостина Изабелла Ходкевичова просила Супрасльскій, Жировицкій и Бытенскій монастыри принять къ себѣ на храненіе ея серебро и драгоцѣнности; такъ какъ серебро это бы-

ло выдано ея наслѣдникамъ, то супруги Заранки какъ таковыя, и выдаютъ настоящую квитанцію, митрополиту Кишкѣ, какъ настоятелю Супрасльскаго монастыря.

Roku tysiąc siedmset ośmnastego, miesiąca Julii dnia czternastego.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny ośmnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu iasnie wielmożny imć pan Kazimierz Jan Horbowski Zaranek—starosta generalny xięstwa Żmuydzkiego, list swój dobrowolny,

wieczysto kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, iasnie wielmożnemu w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Leonowi Kiszce—metropolicie wszytkiej Rusi, Włodzimirskiemu y Brzeskiemu episkupowi, opatowi Supraślskiemu, w Bogu przewielebnym ichmościom xięży Ianowi Olszewskiemu, Polikarpowi Michuniewiczowi—consultorom y starszym ichmościów xięży bazylianów Supraslskiego, Żyrowickiego y Byteńskiego

konwentów, dany, służący y należący, przyznał, który sam, ustnym y oczewistym zeznaniem stwierdziwszy, prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą do akt xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych był przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyjąwszy w xięgi wpisać rozkazali, który de verbo ad verbum tak się w sobie miał:

Ja Kazimierz Jan Horbowski Zaranek—starosta generalny xięstwa Żmuydzkiego, czynię wiadomo tym moim listem, dobrowolnym wieczysto quitacyinym zapisem, danym iasnie wielmożnemu w Bogu przewielebnemu imć xiędzu Leonowi Kiszce, metropolicie wszytkiey Rusi, Włodzimirskiemu y Brzeskiemu episkopowi, opatowi Supraslskiemu, w Bogu przewielebnym ichmościom xięży Janowi Olszewskiemu y Polikarpowi Michuniewiczowi—consultorom y starszym Żyrowickiemu y Byteńskiemu, także wszytkim wielebnym ichmościom xięży bazylianom Supraslskiego, Żyrowickiego y Byteńskiego conventów na to, iż co u sądu głównego trybunalnego w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym ośmnastym, miesiąca Maia dwudziestego siódmego dnia, z aktoratu mnie starosty y starościney Żmuydzkiey, małżonków, oraz za wzajemnym aktoatem imci xiędza metropolity y ichmości xięży bazylianów, o srebrze y inne rzeczy Chodkiewiczowskie, przez w Bogu zeszłą ieymć panią Izabellę Łucką Chodkiewiczową—starościney Mozyrskę deponowane, z oczewystey kontrowersyiey agitowała się sprawa, w której sprawie sąd główny trybunalny takową ferował decyzją: Ponieważ o pomienione srebro y inne rzeczy, na osobliwych regestrach spisane, zeszły

w Bogu imć pan Karol Chodkiewicz—starosta Błudeński, rodzony brat małżonki moiey, z nami zgodziwszy się y część tego srebra y rzeczy, na osobę swoją należącą, odebrawszy, ieymć pani małżonki moiey do odyskania tego srebra u ichmość xięży bazylianów, na część ieymci pani małżonki mey należącą, moc plenipotencyą dał y z osoby swey zrzekł się; tedy te srebro y rzeczy zeszley ieymć paniey Chodkiewiczowej starościney Mozyrskiey, w depozycie u ichmość xięży bazylianów wyżej wyrażonych będące, do którego się ichmość xięża bazylianie podług produkowanych y iudicialiter connotowanych regestrów znali, wytrąciwszy cokolwiek zeszłemu imci panu Chodkiewiczowi—staroście Błudeńskiemu y samey ieymci, także na ieymć panią małżonkę moją, oraz co y do cerkwi oddane, w roku niniejszym od daty tego dekretu za niedziel trzy w kancelaryi przy xięgach trybunalskich pod wagą y regestrem nam małżonkom oddać y po dość uczynieniu przez nas starostów Żmuydzkich, małżonków, cum evictione ichmościom xięży bazylianom kwitować nakazał, iako to szerzey wszystko rzecz w tym dekrecie wyrażona iest. Któremu dekretowi dość czyniąc, ponieważ i. w. imć xiędz metropolita y wyż wyrażeni ichmość xięża bazylianie nam Zarankom—(starostom) xięstwa Żmuydzkiego, srebro y rzeczy wszytkie, na osobę ieymć pani małżonki mey należące, podług regestrów u sądu głównego trybunalnego produkowanych y connotowanych, a teraz expressius na regestrach obudwu nas stron spisanych y podpisanych, oddali y we wszytkiem dekretowi sądu głównego oczewistemu dość uczynili, zaczym pomienionego iasnie wielmożnego imci xiędza metropolite, tak-

że ichmościow xieży bazylianów Supraslskich, Żyrowickich y Byteńskich wiecznemi y nieodzownemi czasy z osoby mey quituję, quitacye y wszystkie assekuracye, ichmościom xieży bazylianom służące, należące, do ręk ichmościów wracam y z onych zrzekam się y gdyby iakowe kolwiek rejestra, albo assekuracye y inne iakie kolwiek dokumenta o tenże namieniony depozyt ku krzywdzie y szkodzi pomienionych ichmościów xieży bazylianów znajdować się miały, tedy one mam do rąk tych ichmościów xieży bazylianów oddać, wrócić, skassować, vigore zaszłej decyzji, także dawniejsze kwitacye, ode mnie starosty Żmuydzkiego tymże ichmościom xieży bazylianom dane, tym niniejszym wieczysto kwitacyinym zapisem utwierdzam y u każdego sądu, prawa za słuszne y prawne poczytam, samemu sobie, dzieciom, krewnym y successorom naszym salwy, pretextu, odezwy nie zastawuję; owszem, iesliby kto kolwiek ichmć o ten depozyt srebra y rzeczy turbować y pociągać miał, u każdego sądu, prawa swym własnym kosztem zastępować y ewinkować mam, mianowicie od wielmożney ieymci pani Cecyli Sapieżanki, Kaleńskiej Janowey, Karolowey Chodkiewiczowey — oboznicowey, wielkiego xięstwa Litewskiego, starościny Bludeńskiej y od imci pana Chodkiewicza—starościca Bludeńskiego, syna ieymci, teraz in minorenitate zostającego, tyle razy, ile tego potrzeba będzie ukazywała, pod zaręką ważności rzeczy wynoszącą, pod którą zaręką y ewikcyą dobra małżonki mey, nazwane Petrykow, w powiecie Mozyrskim leżące, y inne wszelkie dobra y majątności nasze, gdzie kolwiek będące, podaję y one-ruję. O którą zaręką, ewikcyą, naruszenie y niedotrzymanie w czym kolwiek tego za-

pisu mego, do zapozwania lub zakazania mnie ubiquinarius przyimuję forum, iako to: w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego, w kole wielkim świeckim, in composito iudicio y innych subselliach, bez żadnych zwłok, dylacyi, obron y dobrodzieystw prawnych, pod penami banicyi doczesney, wieczney y infamii, oraz mocną na wszelkich majątnościach y dobrach moich mota nobilitate exekucyą skuteczną przysięż rozprawę opisując się, daję ten mój list dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis iasnie wielmożnemu imci xiędzu Kiszce, metropolicie wszytkiey Rusi, y ichmość xieży bazylianom Supraslskim, Żyrowickim y Byteńskim, z podpisami rąk naszych, także z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego ośmnastego, miesiąca Julii trzynastego dnia. U tego dobrowolnego kwitacyinego zapisu podpisy rąk temi słowy: Kazimierz Zaranek — starosta g. x. Z. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iasnie wielmożnego imci pana Kazimierza Zaranki—starosty Żmuydzkiego, do tego wieczysto kwitacyinego zapisu, danego iasnie wielmożnemu imci xiędzu Kiszce, metropolicie, y wszytkim ichmościom xieży bazylianom konwentu Żyrowickiego, Byteńskiego, Supraslskiego, podpisuję się ręką własną Marcin Ogiński—kasztelan Witebski. Proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tego zapisu kwitacyinego podpisałem się Stefan Michał Frackiewicz—podstarości sądowy Oszmiański. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyżey wyrażoney do tego zapisu kwitacyinego podpisuję się Alexander Wincza—starosta y sędzia grodzki powiatu Lidzkiego.—Któr-

ry to list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez osobę wyż mianowaną zeznaniem onego do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1719 г. Апрѣля 22 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г., л. 499.

133. Обмежеваніе фундушowychъ земель Декшнянской церкви, а также наданіе тойже церкви застѣнка Козелкова, находящихся въ селѣ Путникахъ.

Въ документѣ этомъ подробно обозначены границы фундушевыхъ земель Декшнянской церкви въ имѣніи Путникахъ, принадлежавшихъ Виленскому подвоеводу Шумскому; при этомъ представлень

и поименный списокъ крестьянъ съ ихъ надѣлами, жившихъ на фундушевой землѣ и тоже записанныхъ на Декшнянскую церковь.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Julii dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imć pan Jan Turczynowicz Suszycki, opowiadał y do akt podał ograniczenie gruntów, do cerkwi Dekszniańskiej należących, od wielmożney ieymci pani Halszki z Stachowskich Szumskiej — podstoliney y podwoiewodziney Wileńskiej, na rzecz w nim niżej mianowaną, wielebnemu w Bogu oycowi Antoniemu Marciniewskiemu — prezbiterowi Dekszniańskiemu dane, służące y należące, które podaiąc prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą było do xiąg głównych trybunalnych

wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięte y wpisane. Jakoż my sąd oną przyiowski w xięgi wpisać rozkazali; które wpisuiąc de verbo ad verbum tak się w sobie ma.

Ograniczenie fundatii Dekszniańskiej wielmożnego iego mości pana Michała Raphała Szumskiego — podstolego y podwoiewodzego woiewodztwa Wileńskiego y stante vita mnie Felicianowi Michałowi Łokocieiewskiemu — na tenczas zeslanemu kommissarzowi dla ograniczenia gruntu do cerkwi Dekszniańskiej fundacyi i. x. Antoniemu Marciniewskiemu, ograniczyłem y w possessyę podałem w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym, miesiąca Apryla dwudziestego wtórego dnia, to iest, takowym sposobem granica zaczyna: Poczowski od rzeki Czarnowki, rowkiem w poprzek

drogi, idącey ze wsi Putnik, do dworu, rzucając dworny grunt po lewey stronie, a do plebaniey należący po prawey; z tego rowku prosto przez górę do gościńca z Putnik do Radoszkiewicz idącego; w poprzek ten gościniec przeszedzszy, do iamy Wilczey, która dla tegoż gościńca wykopana; od tey iamy graniczy się grunt, nazywający Kamienica, koło tegoż gościńca ku Radoszkiewiczom idąc po prawey ręce, ten grunt Kamienica; przeszedzszy tym gościńcem na troie stai, w prawo międzą nowo uczynioną do zaścianku ziemianina naszego Zaykowskiego; od tego zaścianku zaś w prawo międzą prosto do drogi z Welochów do dworu idącey, koło tey drogi samey z prawey strony ten grunt rzucając, a z lewey strony tego Zaykowskiego; y tą drogą stai ze czworo przeszedzszy wlewo wpoprzek, tę drogę przeszedzszy, po lewey stronie grunt tego ziemianina Zaykowskiego, a po prawey stronie do plebanii należący, prosto idąc aż do rzeki Czarnowki; tą rzeką obróciwszy się ku dworowi naszemu, idąc po prawey stronie tey rzeki, sianożęci y grunta do plebanii, aż do mostu na rzece Srebrance, gdzie y ta Czarnowka łączy się nie daleko z tą Srebranką; przeszedzszy ten most drogą, idącą z Putnik do gościńca z Uszy do Radoszkiewicz idącego, po lewey stronie grunta wsi Putników, a po lewey stronie grunta, nazywające zaścianek Odyńcowszczyzna; tą drogą wszedzszy na górę, od tey drogi wziąwszy wprawo, międzą prosto, która międza dzieli zaścianki chłopów Putnickich po lewey stronie, a po prawey stronie plebańskie, y tą międzą prosto do drogi z Putnik do karczmy naszej, nazywającey Bryksy; tą drogą przeszedzszy stay ze dwoie, od tey drogi wlewo, międzą

idąc, takż po lewey ręce zaścianki chłopskie, a po prawey ręce do plebanii, tą międzą zaś prostą do gościńca y do Radoszkiewicz idącego, tym gościńcem do karczmy Bryksy idąc; po prawey stronie grunt do plebanii należący rzucając, aż do ogrodu arendarza tamecznego pod samą karczmą na pół morga będącego; koło tego ogroda prawym bokiem, idąc do sianożęci dworney, tamże pod karczmą będącey, od tey sianożęci wprawo powróciwszy ku dworu, po lewey stronie sianożęci nasze dworne, a po prawey stronie grunta y zarośle do plebanii, y tak prosto do trzech dębów między gruntem plebańskim y sianożęcią naszą stojących; od tych dębów do grobli Pustego stawku, wpół tego stawku pustego w górę rzeczką Czarnówką idąc, po prawey stronie rzeki sianożęci plebańskie, a po lewey stronie sianożęć nasza dworna, tak tą rzeczką iść aż do rowku, który rowek od tey rzeki Czarnowki zaczął się, od którego rowku y rzeki ograniczenie zaczęło, tam y kończy się. Do tego osobliwie przydaiemy zaścianek, nazywający się Koziolków, iednym bokiem do gruntów wsi Putników, a drugim bokiem po wodociecz, która wodociecz dzieli ten zaścianek z gruntem naszym dwornym, iednym końcem poczyną się klinem między gruntami naszymi y chłopskimi, a drugim końcem szerokim do sznurów chłopskich, także końcami wpieraiących. Przy tymże chłopów wieczystych dwóch, iednego na imię Mikołaja Kosila z synami pięciu: Kazimierzem, Piotrem, Jakubem, Janem, Antonim; drugiego Jaśka Jasińskiego, z synami trzema: Maximem, Sionem, Bazylim, we wsi Putnikach mieszkaiącymi, z ich żonami, dziećmi, bydłem, końmi, ruchomością, robocizną, powinno-

ścią, czynszami, dziakłami, daninami, iako przed tym do dworu naszego Dexniańskiego pełnili, z gruntami, to iest: Kosiła ma pół włoki gruntu, Jasiński, takż ma pół włoki pustey, nazywaiącey Sierhieiewskiey, we wsi Putnikach mieszkaią. Osobliwie w teyże wsi na osadę innych chłopów przydaiemy włokę gruntu, pustoszy w teyże wsi Putnikach, nazywaiącą Trubina, ze wszystkiemi te dwie włoki siedzibną chłopską y pustowską przynależnościami, przydatkami, takż y te wszystkie grunta, iako się wyż namieniło y ograniczyło, na plebanią Dexniańską. Na co z podpisem ręki mey dla lepszey wiary daię. Pisan w Dexnianach, roku tysiąc siedmsetnego dziewięt-

nastego, miesiąca Apryla dnia dwudziestego wtórego.

U tego ograniczenia approbacya z podpisem ręki samey wielmożney ieymci pani aktorki takowa: Do którego to ograniczenia ziachawszy do Dexnian, za wolą ichmość dobrodzieiów, do tego ograniczenia podpisuię się, Felician Michał Łokuciewski—skarbnik Inflanski, iako na to komisarz zesłany. Stwierdzam Alszka Stachowska Szumska pp. w. Które to ograniczenie approbacyi, przez wyż wyrażonego patrona zeznaniem, iest do akt xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięte y wpisane.

1721 г. Апрель 22 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 968.

134. Квитаціонная изрекательная запись отъ Пинскаго стражника Доминика Гласки и его супруги Полоцкому архіепископу Флоріану Гребницкому на имѣніе Навличи въ пользу Полоцкой архикаѳедральной церкви св. Софіи.

Съ незапамятныхъ временъ было записано Полоцкой каѳедральной Софійской церкви имѣніе Навличи; затѣмъ оно было захвачено и преемственно переходило изъ однихъ рукъ въ другія, пока наконецъ не было приобрѣтено земляниномъ Гласкомъ, и по наслѣдству передано Пинскому стражнику Доминику Гласку. Въ это время ар-

хіепископъ Флоріанъ Гребницкій вчинилъ искъ по этому дѣлу и выигралъ его. Вслѣдствіе добровольнаго соглашенія Гласко, получивъ отъ митрополита 15,000 злотыхъ, отрекается отъ своихъ правъ на имѣніе подъ зарукой такой же суммы въ случаѣ нарушенія этой записи.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wo-

iewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny dwódziesiąty wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu głównego trybunального wielkiego księstwa Litewskiego patron imć pan Jan Biełliński prezentował y do akt podał ekstrakt przy samym zapisie oryginalnym w sposób przenosu na rzecz w nim niżej wyrażoną, od ichmć panów Dominika y Heleny Hłasków—strażników Pińskich, małżonków, iasniewielmożnemu w Bogu przewielebnemu imci księdzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyjmujący do pomienionych xiąg ingrossować rozkazaliśmy, który wpisując ad acta verbum de verbo tak się w sobie ma:

Wypis z xiąg spraw ratusznych miasta iego królewskiej mości Połockiego. Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Junii dwunastego dnia. Przy bytności sławetnego pana Jana Łęczyckiego—raycy y vice-lantwóyty Połockiego, na miejscu imci pana Alexandra Rypińskiego—stolnika Smoleńskiego, lantwóyty Połockiego, zostającego, przede mną Janem Kuźmichem Wasilewiczem—burmistrzem y przed nami raycami, ławnikami miasta iego królewskiej mości Połockiego, tego roku na sprawach sądowych w ratuszu Połockim zasiadającymi, stanowszy oczewisto imć pan Dominik Hłasko—strażnik Piński y ieymć pani Helena Wróblewska Dominikowa Hłaskowa — strażnikowa Pińska, małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości województwa Połockiego, list swój dobrowolny, wieczysto zrzeczny kwitacyjny, oraz prze-

dażny zapis, iasniewielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci księdzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu służący, przyznali, który słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja Dominik Hłasko—stolnik Piński y ia Helena Wróblewska Dominikowa Hłaskowa—strażnikowa Pińska, małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości województwa Połockiego, iedna osoba za obie, a obie za iedną licząc, ręcząc, poczytając y pod niżej opisane warunki, obowiązki y zaryki podlegając, obowiązując się, czyniemy y iawnno wyznawamy sami na siebie tym naszym listem dobrowolnym, wieczystym, nieodzownym zrzecznym kwitacyjnym, oraz sprzedażnym zapisem, komu by o tym teraz y na potomne czasy będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż co zeszły z tego świata imć pan Jan Iwanowicz Isaiewicz Bachański y pani małżonka imci ieymć pani Regina Alexandrowna Hrehorowiczowna Reutowna Janowa Bachańska, w roku tysiąc sześćset dwudziestym trzecim, miesiąca Junii piątego dnia, zapisem fundacyjnym in forma iuris sprawionym, w ziemstwie Połockim przyznany, dobra swoje wieczyste, w województwie Połockim leżące, nazwane Nawlicze, dwór ze dwiema służbami, gruntu także na Krupnicy służby trzy, na Hlybokim służby trzy, w Hrytkowszczyźnie Przywałtkowszczyźnie służb sześć na cerkiew katedralną Połocką świętej Zophii zapisali. Inne zaś dobra swoje, w tymże zapisie wyrażone, do monastynu Borysohlebskiego Połockiego przyległeysze, na monastyr Boryso-Hlebski Połocki nadali, za którym monastyr Boryso-Hlebski Połocki dóbr sobie zapisanych in possessione zostaje; dobra zaś wyż specyfikowane, na cerkiew świętej Zophii Połocką katedral-

na zapisane, mimo pomieniony zapis imci pana Bachańskiego y samey ieymci, post fata ichmci za dyspozycją niby testamentową córki ichmć ieymć pani Reginy Janowny Isaiewiczowny Bachańskiej Iwanowey Szablińskiej ichmć pp. Peżyckim, od ichmć pp. Peżyckich przez sprzedaż rodzicowi naszemu et per consequens post fata rodzica naszego nam samym z równego działu z rodzonym moim dostały się y do roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego w possessyi naszej zostawały. O które dobra, iako na cerkiew zapisane, iasniewielmożny w Bogu nayprzewielebniejszy imć xiądz Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki, in fundamento zapisu ichmość panów Bachańskich małżonków y zaszłych od antecessorów swoich ichmość xięży arcybiskupów Połockich z imć panem Szablińskim y panią małżonką ichmci imć panią Reginą Bachańską Szablińską o te dobra przewodów prawnych, iako należyty ex vi institutorum ecclesiasticorum do vindikowania dóbr cerkiewnych aktor, mnie Dominika Hłaska — strażnika Pińskiego y rodzonego mego imci pana Jana Hłaska — woyskiego Inflanskiego, ichmość panów Stephana y Samuela Peżyckich y imci pana Jana Koszkę, iako possessorów pomienionych dóbr cerkiewnych do różnych subseleliów wielkiego xięstwa Litewskiego zapozwał. Tandem ia Dominik Hłasko — strażnik Piński, rodzony mój imć pan Jan Hłasko — woyski Inflanski y imć pan Stephan Peżycki, tak sami w osobach swoich, iako też w osobach ichmć panów Samuela Peżyckich y Jana Koszki, tenutorów tychże dóbr, za daną sobie plenipotencją stawiając y procedując, a do decyzyi finalney sądowej nie dopuszczając, dla prętszego zakończenia tey sprawy na sąd polubowny compromissarski zgodnie zezwoliliśmy y opisa-

liśmy się. Y gdy ta sprawa za takowym zapisem w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego, w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Junia dwudziestego dnia, adinvicem przyznany, na sąd wielmożnych ichmć panów sędziów polubownych compromissionalnych, per expressum w tym zapisie przyznany wyrażonych, in praefixo termino przyszła, tedy po produkowanych zapisach, dokumentach y wysłuchanych adinvicem controversiach, wielmożni ichmć panowie sędziowie compromissionalni w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Junii dwudziestego siódmego dnia, feruiąc swoją ex personali decyzią, przy wyż denominowanym zapisie donacyinym y innych dowodach ieszcze na dalszą comprobatią iuramentu temuż iasniewielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu, na punktach w tym dekrete oczewistym compromissionalnym wyrażonych wyznawszy, takowego iuramentu dzień pierwszy miesiąca Julii w tymże tysiąc siedmsetnym dwudziestym roku, przed sądem głównym trybunalem wielkiego xięstwa Litewskiego w Wilnie naznaczyli; post iuramentum zapis fundacyiny in toto utwierdziwszy, pomienione dobra do archiepiskopii Połockiey iasniewielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu przysądzili, iako szerzey wszytka rzecz w tym dekrete oczewistym iest wyrażona. Któremu dość czyniąc oczewistemu dekreto wi, gdy stawał do iuramentu iasniewielmożny w Bogu nayprzewielebniejszy imć xiądz Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki, w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego, z szlachtą dobrze osiadłą woiewodztwa Połockiego, tedy ia Dominik Hłasko, iako possessor tych dóbr Nawlicz y imć pan Jan Hłasko — woyski Inflanski, brat mój rodzony,

także imć pan Stephan Peżycki, sami stawiając w osobach naszych y za plenipotentcyą drugich competitorów naszych u sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego, od takowego iuramentu na punktach, w dekrete oczewistym compromissionalnym wyrażonych, libere imci uwolniliśmy, gdzie tegoż czasu trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego dekret compromissionalny in toto approbował. Po takowej tedy decyzji iuż nas wszystkich tennitorów tych dóbr possessio nulla została, a zatym na instantią y perswazyą iasnie wielmożnych ichmć panów senatorów y przyiaciół, od nas uproszonych, iasnie wielmożny imć xiądz Hrebnicki—arcybiskup Połocki, summą tylko ośmuset talarów bitych od nas kontentował się y tych supra namienionych dobr in personam mnie Dominika Hłaski wiecznie się był zrzekł, o wszystkie praetensye zgodził się y z onych de plano mnie Hłaska kwitował y ten zapis swój u tegoż sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego przyznał y na otrzymanie, tak od iasnie wielmożnego imci xiędza Leona Kiszki—metropolity całej Rusi, iako y od wielebney całej kapituły Połockiej, w unii świętej z kościołem rzymskim będącej, na przedanie mnie tych dobr consensów osobliwym listem swoim assekuracynym zapisem, u tegoż trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, opisał się, iako o tym listy ugodliwe, kwitacyjne zrzeczne, assekuracyne zapisy, między nami dane, u sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego przyznane, szerzey w sobie opiewają. Jakóż podług tego assekuracynego opisu swojego iasnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki pomienione consensa otrzymawszy do ręku moich oddał był. A że ia Domi-

nik Hłasko—strażnik Piński y ia Helena Wróblewska Dominikowa Hłaskowa—strażnikowa Pińska, spólni małżonkowie, niemając sposobu do oddania y wypłacenia postanowionej od nas za te dobra wypłacić, z mediacyey iasnie wielmożnych ichmć panów senatorów y ichmć panów przyiaciół od nas uproszonych, summy pieniędzy ośmuset talarów bitych, w której też same dobra, wyłączwszy sobie tylko dwór Nawlicze, z dwiema służbami, iasnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu zastawione były, będąc też pilno a gwałtownie potrzebnymi summy pieniędzy na nasze własne pilne potrzeby, mianowicie na okupno majątności naszej, nazwanej Wielle, w tymże wojewodztwie Połockim leżące, z zastawy y na zniesienie długów naszych przez nas samych na służeb trzy Krupnicy, mimo pierwsze prawo pośledniejszym prawem u ichmość panów Samuylów y u innych różnych osób na osobliwe obligi zaciągniętych, a nie mogąc onej ni zkađ zaciągnąć, tedy insistendo dekretowi oczewistemu compromissionalnemu, który in toto ac per totum approbuemy, tudzież listowi assekuracynemu zapisowi, od nas danemu, na przedanie tych dobr nie komu innemu, tylko temuż iasnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu, wzięliśmy y rękoma naszemi odliczyli u samego iasnie wielmożnego imci xiędza Floryana Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego gotowej rękodayney summy pieniędzy piętnaście tysięcy złotych polskich currenti moneta, za którą summę też same dobra, w wojewodztwie Połockim leżące, nazwane Nawlicze, dwór ze dwóma służbami gruntu, ze wszystkim budowaniem dwornym, folwarkowym y gumiennym, z żytem zasianym, z bydłem rogatym y nie-

rogatym; także na Krupnicy—służby trzy puste, ze wszystkimi budynkami, gdzie ichmość panowie Stephan y Samuel Peżyccy y imć pan Jan Koszka mieszkali, od których dekretem oczewistym compromissionalnym odsądzeni zostali; na Hlybokim—służby trzy, w Hrytkowszczyźnie, Przywałkowszczyźnie służeb sześć, z poddanemi wieczystemi w Nawliczach, na Hlybokim y Hrytkowszczyźnie mieszkającemi y precz rozeszłemi, z wolnym odyskiwaniem onych, gdzie by się okazać mogli, z ich żonami, dziećmi y wszelką onych ruchomością, majątnością, danią y powinnością, z nich przychodzącą, z zmianami, sadami owocowemi y chmielowemi, ogrodami, polami, gruntami pasznemi y niepasznemi, dwornemi y chłopskimi, pustemi y osiadłemi, lasami, puszczą towarą y borami, z borciami, sadami, sianozęciami, stawami, sadzawkami, rzekami, rzeczkami, jeziorami y przynależnościami, z łowy zwierzynnymi, ptaszymi y rybnyimi, z gony bobrowymi y ze wszystkim tym y tak, iako się te dobra w swoich miedzach, granicach, szerokościach y przynależnościach zdawna w sobie miały y teraz mają; y iako imć pan Jan Isaiewicz Bachański y ieymć pani Regina Alexandrowna Hrehorowiczowna Reutowna Bachańska, małżonkowie, na cerkiew katedralną świętej Zophii Połocką wiecznością zapisali y iako nam iaśnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki wiecznością był zbył y iakośmy sami onych dzierżącymi byli, nie z onych, ani najmniejszey części na nas samych, blizkich krewnych, potomków y successorów naszych y ni na kogo innego nie wyimuiąc, ani wyłączając, wszystko ze wszystkim ogółem przerzeczonemu iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebniemu—arcybiskupowi Połockiemu y suk-

cessorom iegomości arcybiskupom Połockim, na wieczne y nigdy nieodzowne czasy, iako dobra cerkiewne do cerkwi świętej Zophii przywracamy. A względem stałej od iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego przedaży, iako wieczności aktorowie przedaemy y prawo naszego wieczystego aktorstwa, possessyi y wszelkiej należności z osób naszych dobrowolnie się y wiecznie zrzeszy y wszystkie prawa wieczyste, tak w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym dwudziestym, od iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego za assekuracją y konsensami nam dane, iako też od antecessorów naszych na nas spadłe, nam na te dobra służące, z kwitami poborowemi, do ręki iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego oddawszy, na osobę iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego y successorów imci arcybiskupów Połockich wiecznie wlewamy, z oddania nam za one sumy y we wszystkim nam dość dostatecznego uczynienia de plano kwituujemy; zapis zaś assekuracyiny od iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego na półtora tysiąca złotych, mnie Dominikowi Hłaskowi dany y w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, ponieważ mi się za onym dość stało, kassuiemy y annihiluiemy y zaraz w moc, dzierżenie y spokojne wieczyste używanie urzędownie w intromissyą y realną aktualną wieczystą possessyą przez ienerała iego królewskiej mości wojewodztwa Połockiego pana Jana Samuylę podajemy, postępujemy y intromituujemy. Wolen y mocen iaśnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki y successorowie iegomości arcybiskupowie Połockcy, te dobra spokojnie, bez żadney od nas y ni od kogo przeszkody, dzierżać, pożytków so-

bie z onych wszelkich używać, poddanych osadzać, rozeszłych zyskiwać y onemi rządzić y ku najlepszemu pożytkowi swemu y cerkiewnemu dysponować; a my od daty niniejszey ni w czym, iako sami przez się, tak y ni przez kogo sukcesorów naszych, tak samemu iasnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu, iako y sukcesorom imości na żadney najmniejszey przeszkodzie y przekazie bydź y tego zapisu naszego ni w czym najmniey naruszać nie mamy y mocy mieć nie będziemy, ale y owszem, ieśli by kto z braci naszej, blizkich krewnych, pogotowiu dalekich y y obcych ludzi, z iaką kolwiek najmniejszą należnością y pretensją, lub broń Boże z długami, legacyami, przez nas, albo przez bracią, rodziców y antecessorów naszych zaciagnionemi y na te dobra wniesionymi, lub z przewodami prawnemi do tych dobr interesował się y praetext iakowy słać chciał y w one wstępował, tedy my sami, a po nas potomkowie sukcesorowie nasi od każdego praetensora z majątności naszej Wiel- la, w tymże w wojewodztwie Połockim leżącey, y z innych wszelkich, które mnie Hłaskowi z powtórnego z rodzonym moim pomiarkowania lub successive, albo iakim kolwiek prawem y sposobem nam Hłaskom małżonkom dostać będą mogły, na które wszelkie długi, legacye y przewody prawne z pomienionych dobr przenaszamy, zastępować y evinkować mamy y do końca oczyścić powinni będziemy, tyle razy, ile tego potrzeba będzie ukazywała y sukcesorowie nasi mają y powinni będą, pod zaręką piętnastu tysięcy złotych polskich, pod którą zaręką wyż rzeczoną majątność naszą Wielłą wieczystą, w wojewodztwie Połockim leżącą, y inne wszelkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie

y u kogo kolwiek teraz będące y na potym nabyte, poddaiemy y oneruiemy. O którą zarękę y o naruszenie tego listu naszego dobrowolnego zapisu daiemy moc y pozwalamy, nas samych y sukcesorów naszych terminem, by naykrótszym y niestatutowym, pozwać lub zakazać do wszelkiego sądu, prawa y urzędu, duchownego y świeckiego, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego, a podczas interregnum y kapturowego, w który chcąc termin, regestr, powiat y wojewodzwo; a my, nie wymawiając się niczym, nie zasłaniając się obmowami y exemptami, sami osobami swoimi, iako na roku zawitym stanąć, a stanowszy roku, pozwu y zakazu nie burząc y nie do tego listu zapisu y pieczętarzów u niego będących nie mówiąc, absque ullis dilationibus, legalitatibus et appellationibus directe usprawiedliwić się, zarękę założoną zapłacić, szkody, nakłady, słownie rzeczzone, nagrodzić y we wszystkim decyzji sądowej, nie zchodząc z prawa, dość uczynić powinni będziemy; sąd też y urząd wszelki tak w staniu, iako y w nie-staniu naszym, nie przyimując od nas żadnych obmów, dyllacyi, by nayprawniejszych nie użyczając, lecz abscissis quibusvis dilationis, legalitatibus et appellationibus, których się generaliter wszystkich sami dobrowolnie tym zapisem naszym wyrzekamy, wyż mianowaną zarękę, z szkodami, nakładami, słownie rzeczonymi, etiam cum paenis banitionum ac infamiae, na nas samych y wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wskazać y mocną skuteczną a nieodwłoczną odprawę y wykucyą ad primam instantiam udzielać wollen y mocen będzie. A my sąd o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie po-

zywać nie mamy y mocy mieć nie będziemy, pod tąż wyż namienioną zaręką, by nie poiednokrotnym tey zaręki zapłaceniu, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto rzeczny, kwitacyiny, przedażny zapis przy zupełney nienarusznie ma zostawać mocy wiecznymi czasy. Y na tośmy dali ten nasz list dobrowolny, wieczysty przedażny, rzeczny, kwitacyiny zapis z pieczęciami naszymi, z podpisami rąk naszych, tudzież pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Nawliczach, roku Pańskiego tysiącznego siedmsetnego dwudziestego pierwszego, miesiąca Apryla dwudziestego wtórego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto zrzeczonego, kwitacyinego przedażnego zapisu podpis rąk tymi słowy: Dominik Hłasko—strażnik Piński. Helena Wróblewska Dominikowa Hłasko. Ustnie y oczewistą prośbą proszony pieczętarz od iegomości pana Dominika Hłaski—strażnika Pińskiego y samey ieymości pani Heleny Wróblewskiej Dominikowej Hłaskowej, małżonków, do tego prawa przedażnego, kwitacyinego, zrzeczonego zapisu, danego iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu, na maiętność Nawlicze cum attinentiis, do którego podpisuję

się Jan Józeff Rypiński — krayczy województwa Połockiego. Proszony pieczętarz podług prawa do tego wieczystego zapisu podpisuję się Benedikt Michał Siemkowski—strażnik Smoleński, namiestnik województwa Połockiego manu propria. Proszony pieczętarz podług prawa podpisuję się Franciszek Rypiński—budowniczy Połocki. Który takowy list dobrowolny wieczysto rzeczny, kwitacyiny, przedażny zapis oczewisto przez wyż mianowanych osób przyznany, iest do xiąg mieyskich prawa maydeburskiego Połockich wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią mieyską uprzywileiowaną radziecką, a z podpisem ręki pisarskiej iaśnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu iegomości xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu iest wydan. Pisan w Połocku. U tego ekstraktu przy pieczęci podpis ręki pisarza współ z correctą po niżej pisaną w te słowa: Jan Stanisław Rusiecki—miasta iego królewskiej mości Połocka pisarz, korrygował z xiegami. Który to takowy ekstrakt przy oryginale w sposób przenosu, za podaniem onego do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego przez patrona wyż wyrażonego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1721 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 70, за 1721 г., л. 681.

135. Подтвердительная привилегія короля Августа II Тороканскому базилианскому монастырю на имѣнія Тороканы, Рѣчицу и Толковичи.

По ходатайству бывшаго прото-архимандрита базилианъ Леона Кишки, а потомъ митрополита, чтобы имѣнія Тороканы, Рѣчица и Толковичи, подаренныя еще королемъ Сигизмундомъ III на поддержаніе базилианскаго ордена и его новиціата въ Тороканяхъ же, были утверждены на построение и содержаніе новой церкви въ честь *Іосафата*

мученика, король Августъ II, принимая во вниманіе, что имѣнія эти преемственно были утверждаемы за базилианами его предшественниками, а Тороканскій монастырь и новиціатъ теперь уже въ средствахъ не нуждаются, настоящею привилегіей вышепомянутыя имѣнія записываетъ на построение и содержаніе новой церкви.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego pierwszego, miesiąca Junii iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim zwojewódzstw, ziem y powiatów na rok terazniejszy, wyż na dacie pisany, obranemi, comprarens personaliter u sądu naszego patron imci pana Michał Moniuszko, opowiadał y do akt podał przywilej nayiaśnieyszego króla iegomości Augusta wtórego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Janowi Oleszewskiemu—consultorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu y wszystkim ichmościom xiędzom bazylianom, konwentu Torokańskiego służący y należący, który podając ad acta prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównego trybunału spraw wieczystych, przyięty y wpisany. Jakoż my sąd takowy przywilej ad acta przyiowski, w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać ros-

kazaliśmy, a wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

August wtóry, z Bożej łaski król polski etc. Oznaymuiemy tym listem, przywileiem naszym, komu by o tym wiedzieć należało: przełożono nam iest przez panów rad y urzędowników naszych, na tenczas przy boku naszym rezydujących, imieniem wielebnego Antoniego Zawackiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego, protoarchimandryty, tudzież y wielebnych oyców bazylianów in unione z kościołem świętym rzymskim w monasterze Torokańskim zostających, iż dobra nazwane Torokanie, Rzeczyca y Tolkowicze, w powiecie Pińskim, prawu ziemskiemu podległe, ab antiquo zakonowi świętego Bazylego wielkiego przywilejami nadane y należące, a w protekciei y dyspoziciej nayiaśnieyszich antecessorów naszych będące, a mianowicie u ś. p. Zygmunta trzeciego, Jana Kazimierza, Michała y Jana trzeciego—królów pol-

skich y wielkich xiażąt Litewskich, którzy według czasu y potrzeby zakonu,—różnie tymi dobrami dysponując, na ostatek lubo ś. p. król Jan trzeci przywileiem swoim to był warował, aby z majątności zakonney Torokań, w dyspozyciey protoarchimandrytów zakonu świętego Bazylego wielkiego zostaiącey, dochody z niey na prowizją prowinciała, na supplement nowiciatu y inne potrzeby zakonne obracane były, ale że iuż inszy sąd nastąpił y iako nowiciat tak y protoarchimandryta w sufficiencie iest dobrze opatrzony y insze potrzeby zakonne należytą prowizją mają, tedy wielebny Leon Kiszka — na on czas protoarchimandryta zakonu świętego Bazylego wielkiego, a teraz metropolita wszytkiey Rusi, za poradą y zgodą konsultorów całego zakonu, reassumując konstitucją zakonną, na congregacji Byteńskiej, w roku tysiąc sześćset piędziesiąt siódmym postanowioną, y przywodziąc oną do samego skutku, w tychże wysz mianowanych dobrach Torokaniach ku większey chwale Boskiej pomnożeniu y czci błogosławionego Jozefata męczennika, klasztor y cerkiew de nova radice ufundował, zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego introdukował y, do possessyi onymże te dobra podawszy, prawa, przywileie nadane y wszelkie munimenta prawne do ręki tychże zakonników oddał y klasztorowi incorporował. Y wniesiona zatym iest proźba do nas za pomienionymi zakonnikami Torokańskimi, abyśmy wyszpomienionych antecessorów naszych przywileie powagą naszą królewską stwierdzili y zakon świętego Bazylego wielkiego, przy possessyi dóbr pomienionych konserwowawszy, wiecznemi czasy te dobra Torokanie, Rzeczyca y Tołkowicze, cum attinentiis, do cerkwi y klasztoru Torokańskiego aplikowali. My

tedy król, łaskawie do pomienioney proźby skłoniwszy się, a życząc pomnożenia chwale boskiej y rozkrzewienia iedności świętey w państwach naszych przez zakon świętego Bazylego wielkiego, ponieważ za ufundowaniem cerkwi y klasztoru w Torokaniach y wprowadzeniem zakonników, congregacja Byteńska ad effectum iest przywiedziona, tedy tę dyspozycją y fundacją, przez wielebnego Leona Kiskę — bywszego protoarchimandrytę uczynioną, nienaruszenie in toto approbujemy y wielebnym oyców bazylianów Torokańskich przy possessyi majątności Torokań, Rzeczycy y Tołkowicz, cum attinentiis, wiecznymi czasy zachowujemy y że dawniejsze nasze dyspozicie temu klasztorowi nie szkodzić nie mają, tym przywileiem naszym one abrogujemy, prawa, przywileie, zapisy y insze dokumenta, od antecessorów naszych zakonowi świętego Bazylego wielkiego nadane, tymże wielebnym oycom bazylianom Torokańskim incorporujemy y aplikujemy, aby tak majątność Torokanie, Rzeczyca y Tołkowicze, cum attinentiis, tak iako się niżej pomieniło, od tego czasu ni do kogo inszego, tylko do oyców bazylianów Torokańskich perpetuis temporibus należała y w ich dyspozyciey y używaniu, pod rządem wielebnego oycy prowinciała tegoż zakonu zostawała, bez żadney, ni od kogo przeszkody, mocą y powagą tego przywileiu naszego na wieczne czasy warujemy y utwierdzamy. Co wszytko aby walor swój miało, na większą tym wagę ręką się naszą podpisawszy, pieczęć w. x. Lit. przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia siódmego miesiąca Czerwca, anno millesimo septingentisimo vigesimo primo, panowania naszego dwudziestego piątego roku. U tego przywileiu, przy pieczęci wielkiej w.

x. Lit. podpisał ręką tak najjaśniejszego króla imci, wielmożnego imci pana pisarza Lit., iako też imci pana sekretarza ikmci his sequitur verbis: Augustus rex. Krzysztof Pac—pisarz wielki w. x. Lit. Franciszek Brodowski—ikmci p. W. w. x. Lit. sekretarz m. p. A konnotacja w tyle na pieczęci przez kancelarię w te pisana słowa: Cancellariatu celsissimi et illustrissimi principis Michaelis Servatii Korybuth, in Zba-

raż et Wisniowiec ducis Wiszniowiecki, comitis in Dolsk, Dombrowice et Komarno, supremi m. d. Lit. cancellarii, Pinsensis, Glinianensis, Wilkowiscensis capitanei. Sigillatum est in actis. Który przywilej najjaśniejszego króla imci, za podaniem onego przez wysz wyrażonego patrona ad acta, iest do xiąg głównego trybunału spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1721 г. Августа 19 дня.

Изъ книги № 71, за 1721 г., л. 1183.

136. Квитационная записъ отъ намѣстника Виленскаго св. Духовскаго монастыря Евѣимія Власевича Петру Гречихѣ въ полученіи отъ него тысячи злотыхъ легаціи.

Настоятель Виленскаго Св. Духовскаго монастыря Евѣимій Власевичъ выдаетъ настоящую квитационную записъ Петру Гречихѣ въ томъ, что 1,000 злотыхъ, завѣщанныхъ Св. Духовскому

монастырю Далматскимъ и обезпеченныхъ на имѣніи Носейкахъ, перешедшихъ въ его владѣніе, онъ получилъ и претензій никакихъ не имѣетъ.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca Augusta dwudziestego wtórego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty pierwszy obranemi, stawiając personaliter u sądu ichmość xieża Euthemiusz Własewicz—namiesnik y Józef Szwabowski—kaznodzeia, bazylianie Wileńscy, dyzunici przy

cerkwi świętego Ducha mieszkające, imieniem wszystkich zakonników tegoż konwentu opowiadali y przyznali list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny oraz y wlewkowy zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną imci panu Piotrowi Pawłowi Zawistowi Hreczysie dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby ten zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych wiel-

kiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste trybunalne wpisać rozkazaliśmy, którego wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Euthemiusz Własewicz — namiesnik na tenczas klasztoru Wileńskiego wielebnych oyców bazylianów przy cerkwi ś. Ducha reziduiących, imieniem moim y imieniem wszystkich braci zakonnych w Chrystusie mieszkających, czynię wiadomo y zeznawam sam na siebie tym moim dobrowolnym wieczystym kwitacyinym oraz wlewkowym listem zapisem, komu by o tym terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, danym imci panu Piotrowi Pawłowi Zawistowi Hreczysie na to, iż co w Bogu zeszły godney pamięci imć pan Bazyli Dołmacki, czyniąc ostatnią dyspositią testamentową w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym cztyrnastym, miesiąca Apryla trzydziestego dnia, na pogrzebienie ciała swego za miejsce y na służby Boże za duszę swoją, summę pieniędzy tysiąc złotych polskich, rachuiąc talar bity po złotych sześciu, na majątności swej dożywotniey, nazwaney Nosieykach, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżącey, nam bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętego Ducha reziduiącym, legował y zapisał tym sposobem: iż piędziesiąt talarów bitych przy zaprowadzeniu ciała nieboszczykowskiego ieymność pani Joanna z Rymszów bywsza Dołmacka, ad praesens Hreczyszyna, a talarów bitych sto szesnaście y tynfów cztery po okupnie majątności Nosieiek y po odebraniu za kontrybucye roczne y restawracye budynków od ichmość panów Połońskich, taż ieymć powinna była klasztorowi naszemu oddać y wypłacić, w czym testamentem swoim iako pomienioną małżonkę swo-

ią, a terazniejszą ieymć panią Hreczyszynę, tak ichmość panów exekutorów w testamentie wyrażonych upraszał y obligował. A zatym, gdy przez czas nie mały czekaiąc satisfactey, odebrać tey summy nie mogliśmy, do terminów prawnych chcieliśmy się byli udać, a że z mediacy ichmość panów przyiaciół na to ab utrinque uproszonych pogodziłiśmy się takowym sposobem: Ponieważ imć pan Piotr Hreczycha prawo w roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt dziewiątym, miesiąca Junii dwudziestego dziewiątego dnia, od zeszłych imci pana Teodora Szczęsnego Połońskiego y ieymć pani Justyny Barbary Czyżowny — skarbnikowny Wileńskiey Połońskiey, małżonków, imci panu Bazylemu Dołmackiemu na majątność Nosieyki z dożywociem na summę tylko pięć tysięcy złotych polskich srebrney dobrej talarowey monety dane y tegoż roku y miesiąca w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznan, eprezentuiąc gotowey rękodayney summy złotych tysiąc za tę legacyą nieboszczyka imci pana Dołmackiego, nam oddał y wypłacił, zaczym ia Własewicz — namiesnik y wszyscy oycowie bazylianie, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie reziduiące, z uznania przyiacielskiego tym tysiącem złotych polskich kontentuiąc się, iako z wypłacenia y oddania tey summy tysiąca złotych polskich currentis monetae, tak z legacyi wyż mienione y wiecznie kwituie, żadney salwy sobie samemu y successorom moim o tę legacyą do ieymci y nikogo innego nie zachowuię, a zatym na osobę imci pana Hreczychy do dochodzenia tego tysiąca nam wypłaconego na majątności Nosieykach moc daie y ony na osobę imci wlewaiąc y aktorem pełnomocnym w osobach naszych według dispozicyi testamen-

towey nieboszczyka imci pana Dołmackiego czyniąc, modo amicabili, czyli też via iuris dochodzić pozwalam; a sam się z tego wszystkiego wiecznie zrzekam, żadney sobie salwy tak o ten tysiąc złotych polskich, iako też o najmnieyszą rzecz do imci pana Hreczychy, samey ieymości y successorów ichmościów nie zachowuję, owszem od każdego turbatora y do prawa pociągającego swym własnym kosztem y nakładem zastępować y ewinkować u każdego sądu y prawa obowiązuję się. Czego wszystkiego pod zaręką tysiąca złotych polskich dotrzymać opisuję się. O którą zarękę, iako też y o niedotrzymanie abo naruszenie tego zapisu moiego daię moc y wolność ieymci y successorom ieymci mnie samego y successorów moich do wszelakiego sądu y prawa, urzędów ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego—duchownego y świeckiego, iego królewskiej mości zadwornego assessorskiego pozwem lub zakazem zakazać, zapozwać, do których chcąc registrów tę sprawę wpisać, gdzie ia będąc zapozwany lub zakazany, obmów nie podaiąc, dylacyi żadnych nie zażywaiąc, rosprawę przyiąć y we wszystkim temu zapisowi dość uczynić mam y powinien będę; sąd zaś y urząd wszelki, dylacyi żadnych nie użyczaiąc, pomienioną zarękę na mnie y na dobrach wskazać, mnie samego na banicię doczesną y infamią wzdać y mocną odprawę na dobrach moich y całego klasztoru naszego

udzielać wolen y mocen będzie. Y na tom dał ten mój zapis z podpisem ręki mey y ichmość panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca Augusta dziewiętnastego dnia. U tego zapisu podpis rąk tak samego aktora, iako też ichmość panów pieczętarzów temi wyrażaią się słowy: Euthemiusz Własewicz—namiesnik Wileński, moim y wszystkich oyców y braci imieniem. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci oycy Euthemiusza Własewicza—namiesnika Wileńskiego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów klasztoru Wileńskiego świętego Ducha, do tego kwitacyinego wlewkowego zapisu podpisuję się Leon Stempkowski. Ustnie proszony pieczętarz od osób w górze wyrażonych do tey kwitacyi podpisuję się Paweł Boryczewski mp. Ustnie y oczewisto proszony od osoby wyżej wyrażoney za pieczętarza do tego zapisu kwitacyinego wlewkowego podług prawa podpisuję się Samuel Tołokoński Paszkiewicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto kwitacyinego zapisu podpisuję się Zygmunt Jurawicz mp. Który to list dobrowolny wieczysto kwitacyiny y wlewkowy zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, jest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpi-sany.

1722 г. Марта 3 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 958.

137. Миротлюбивая сдѣлка между настоятелемъ Минскаго монастыря Гедеономъ Шишкой и Михаиломъ Глинскимъ по поводу нападенія на монастырь и израненія монаховъ, произведенныхъ симъ послѣднимъ.

Во время Срѣтенскаго сеймика землянинъ Глинскій съ своими товарищами сдѣлалъ нашествіе на Минскій православный монастырь и причинилъ разныя насилія и безчинства монахамъ. Вслѣдствіе этого возникло въ главномъ Литовскомъ трибуналѣ исковое дѣло. По разсмотрѣніи всѣхъ его подробностей трибуналъ призналъ Глинскаго и

его товарище виновными и присудилъ ихъ къ безчестію и смертной казни (чрезъ горло); но по ходатайству отца Глинскаго и его пріятелей монахи согласились на миротлюбивую сдѣлку за 1,200 злотыхъ, въ чемъ настоятель Минскаго монастыря Шишка и выдаетъ настоящую квитанцію.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wysz na dacie pisany obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Andrzej Kaczanowski opowiadał, praezentował y w sposób przenosu do akt podał ekstrakt z xiąg grodzkich Mińskich zapisu kwitacyjnego wlewkowego od w Bogu wielebnego imci xiędza Szyszki—starszego zakonu bazylińskiego ritus graeci konwentu Mińskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, imci panu Michałowi Glińskiemu służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby ten ekstrakt ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując w xięgi tenor onego sequitur talis:

Wypis z xiąg grodzkich wieczystych wo-

iewodztwa Mińskiego Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Junii piątego dnia. Na roczkach iuniowych w Mińsku w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym dwudziestym wtórym porządkiem prawnym sądzących się, przed nami Andrzejem Benedyktem Karnickim—łowczym y podstarościm, Michałem Józephem Filipowiczem—horodniczym Rzeczyckim, sędzią, Theofilem Żyżemskim—czesznikiem y pisarzem—urzędnikami sądowemi grodzkimi wojewodztwa Mińskiego ustanowionymi, stanowszy oczewisto u sądu w Bogu wielebny imć xiądz Gedeon Szyszka—starszy zakonu bazylińskiego ritus graeci konwentu Mińskiego, opowiadał y przyznał list swój dobrowolny wieczysto kwitacyiny, oraz y wlewkowy zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, imci panu Michałowi Glińskiemu dany y służący, który ustnym y oczewistym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosił nas urzędu, aby był do xiąg grodzkich Mińskich spraw wie-

czystych przyięty y wpisany, który wpisując de verbo ad verbum w xięgi talis sequitur tenor: Ja Gedeon Szyszka—starszy zakonu bazylińskiego ritus graeci konwentu Mińskiego y my wszyscy zakonnicy tegoż konwentu, iedną osobę za wszystkie, a wszystkie za iedną poczytając, ręcząc y obowiązując się, a pod wszystkie zareki y obowiązki, niżej wyrażone, libere na się przyięte, podlegając, czyniemy wiadomo każdemu o tym, teraz y napotym wiedzieć należącemu, tym naszym dobrowolnym wieczysto kwitacyinym, oraz wlewkowym zapisem, danym imci panu Michałowi Glińskiemu na to: Iż co my wyż wyrażone osoby, intentowawszy w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego w roku tyśiącznym siedmsetnym dwudziestym wtórym, miesiąca Februarii dwudziestego ósmego dnia, na kadencyi Mińskiej akcyą z imci panem Michałem Glińskim o stałą wiołencyą podczas seymiku gromnicznego y wszystkiemi kompryncypałami, przez ichmości wyznaniem, o nayscie na klasztor nasz, tudzież o bicie, kaleczenie, rąbanie zakonników tegoż klasztoru, po expediowanej iurisdice przez wielmożnych ichmościów panów deputatów inkwizycyi, dekret z ichmość pany Andrzeiem Białkowskim, Strzałkowskim, Wyszyńskim, Juchnowiczem y innemi kompryncypałami, do prawa nie stawiającemi, contumacyiny na garło, na łapanie, a z imć panem Glińskim, na tenczas sub aresto warty trybunalney zostającym, oczewisty otrzymaliśmy, którym dekretem sąd główny trybunalny w. x. Lit. sprawę tę, iako w akcji kriminalney na dalszą konwikcyą, tak innych kompryncypałów, wyżey wyrażonych, iako też samego imści do dalszego terminu suspendował, a imci pana Glińskiego strictiori warty try-

bunalney oddał aresto. Po takowym stałym dekrete my wyżey wyrażeni zakonnicy, za włożeniem się godnych ichmość panów przyaciół, in praesentia imci pana Jerzego Glińskiego, oycy imści, ad media pacis skłoniwszy się, za medyacyą tych ichmości panów przyaciół, we wszystkich naszych pretensyach do imści y innych na tenczas nie stawiających kompryncypałów uroszczonych, totaliter summą pewną ręko-dayną realiter et effective odliczoną, od imci zostaliśmy usatisfakcyonowani y uspokoieni, z których pretensyi nie tylko imci pana Glińskiego wiecznie y nieodzownie kwituujemy, lecz insuper plenariam imści dajemy potestatem y realnym w osobie naszej do dochodzenia y vigore dekretu na ichmość do prawa nie stawiających ferowanego, garłem, łapaniem y wszystkich ichmościów, w tey kupie będących, do konwinkowania czyniemy aktorem, wszystką pretensyą przez nas do ichmościów niestawiających uroszczoną y dekretem głównego trybunału w. x. Lit. osądzoną, z pomienionym dekretem y wszystkiemi kontentami, w tym dekrete wyrażonemi, in personam imści wlewamy, dochodzić y vigore dekretu konwinkować pozwalamy, żadney sobie y komu innemu do imści y innych wszystkich ichmościów, w tey kupie będących, salwy y praetextu nie zachowując, pod zarekami tyśiąca dwuchset złotych polskich. O które zareki lub niedotrzymanie w najmnieyszym punkcie tego naszego wieczysto-kwitacyinego zapisu dajemy moc y pozwalamy imci panu Glińskiemu nas do wszelkiego sądu, prawa y urzędu, w który chcąc termin, powiat y wojewodztwo pozwem albo zakazem adcytować; gdzie my będąc zapozwanymi in omni foro ac subsellio, nie zażywając żadnych prorsus

by nayprawniejszych dylacyi, nie podaiąc obmów, nie wynosząc in contrarium żalob y nie łącząc onych, stanąć mamy, a stąnowszy, nie burząc aktoratu, do którego by kolwiek rejestru sądowego, dla prętszey sprawiedliwości ś. y przywołania sprawa wpisana była, o samey rzeczy rozprawować się, zarękę tysiąc dwieście złotych polskich irremissibiliter zapłacić y pod wszystkie wyroki sądowe bez appellacyi a minori ad maius subsellium podlegać obowiązujemy się; sąd też y urząd wszelki, tak za staniem, iako y w niestaniu naszym, nas według tego zapisu strictissime sądzić, zarękę z szkodami, nakładami prawnymi, cum paenis banitionum ac infamiae ad primam instantiam decernendis, z wolnym tych kondemnat a latere zadawaniem, y onymi in omni foro locum standi tamowaniem, na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących (które w ewikcyę podaiemy) wskazać, aresztować y za aresztem usque ad satisfactionem konwinkować za pierwszym dekretem, tak iako in ultimo gradu iuris udzielać wolen y mocen będzie; a my sądu o wskaz, a strony o przewod prawa nigdzie pozywać y appellacyi a minori ad maius subsellium uraszczać niepowinni będziemy, pod wyż wyrażoną zaręką. Y na to daliśmy ten nasz kwitacyiny wlewkowy, oraz plenipotencyalny zapis z podpisem ręki mey własney y ichmość panów pieczętarzów, odemnie y całego klasztoru zakonników ustnie uproszonych. Pisan w Mińsku, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca

Marca trzeciego dnia. U tego zapisu podpisy rąk temi słowy: xiądz Gedeon Szyszka — starszy klasztoru Mińskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego kwitacyinego wlewkowego zapisu, od w Bogu wielebnego imci xiędza Szyszki Gedeona, starszego Mińskiego klasztoru zakonu ś. Bazylego wielkiego ritus graeci y całego zakonu, danego imci panu Michałowi Glińskiemu, podpisuję się Adam Michał Maluszycki — obozny y podstarości wojewodztwa Nowogrodzkiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego kwitacyinego wlewkowego zapisu podpisuję się Stanisław Burzyński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego assekuracyinego zapisu podpisuję się A. Złotowski. Który to takowy list dobrowolny oraz wlewkowy zapis za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażoną osobę u sądu zeznaniem, iest do xiąg grodzkich Mińskich wieczystych przyięty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową imci panu Michałowi Glińskiemu iest wydan. Pisan w Mińsku, ut supra. U tego ekstraktu, przy pieczęci grodzkiej Mińskiej, podpis ręki w. imci pana pisarza wespół z korektą temi słowy: Theofil Żyżemski — czesznik y pisarz grodzki wojewodztwa Mińskiego. Correxith Rotkiewicz. Który to takowy ekstrakt grodzki Miński przy samym oryginale, za podaniem onego przez patrona wyżey mianowanego w sposób przenosu do akt, iest do xiąg głównego trybunału wielkiego xięstwa Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1722 г. Марта 6 дня.

Изъ книги № 125, за 1759—1760 г., л. 642.

138. Листъ графа Юрія Сапѣги, которымъ воспрещается мѣстному арендатору производить торговлю напитками во время трехъ годовыхъ ярмарокъ Баркалабовскаго женскаго монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego, miesiąca Februaryi dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z województw, ziem y powiatów, w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym piędziesiątym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron imć pan Teodor Szyszkowski—strażnik Piński, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym originale ad acta podał ekstrakt listu approbacyinego, od iasnie wielmożnego imci pana Jerzego Stanisława, hrabi na Bychowie, Zasławiu y Dąbrownie Sapiehi—stolnika wielkiego xięstwa Litewskiego, na rzecz w nim exprimowaną, pannom dyzunitkom monastynu Barkalabowskiego danego, w maydeburyi Mohyloveskiej ad acta podanego, ac ex iisdem actis per extractum wydanego, in rem et partem tychże oyców dyzunitów monastynu Orszańskiego służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomienionego listu approbacyinego ekstrakt

ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyiowski, w xięgi wieczyste de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy. Którego to extractu tenor sequitur estque talis:

Extrakt z akt mieyskich Mohyloveskich prawa maydeburskiego. Roku tysiąc siedmset sześćdziesiątego, Januaryi dziewiętnastego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości maydeburyi Mohyloveskiej comparendo personaliter w Bogu wielebna ieymć pani Apolonia Korobankowna—ihumeni Barkalabowska, ten dokument na rzecz w nim wyrażoną ad acta maydeburyi Mohyleveskiej podała, de tenore sequenti. Roku tysiąc siedmset czterdziestego siódmego, miesiąca Julii dwunastego dnia. Comparendo personaliter wielebny ociec Sebestyan Hlazyna—zakonnik monastynu Kuteieńskiego Orszańskiego, ten dokument ad acta xiąg grodzkich Orszańskich podał. Suscepi I. Porębski—regent powiatu Orszańskiego. Jerzy Stanisław, hrabia na Bychowie, Zasławiu y Dąbrow-

nie Sapieha—stolnik wielkiego xięstwa Litewskiego, oznajmuję tym listem moim, iż ponieważ z dawnych czasów przy zgromadzeniu ludzi do cerkwi monastera Barkalabowskiego, trzy razy na rok, to iest na w Niebowstąpienie pańskie, na narodzenie ś. Jana y na ścięcie ś. Jana, świąt ruskich, pod tym monasterem dla wygody zgromadzonych ludzi kiermaszy odprawiać się zwykły; zaczym ia, dawne approbując y stwierdzając ustawy, waruję to, aby podczas tych kiermaszów żyd y arendarz Barkalabowski pod winą nie ważył się żadnych trunków podwozić y szynkować, ani też żadney najmnieyszey wymagać do arendy pensyi od tych, którzy podczas tych kiermaszów trunki swoje mieli y sprzedawali, tak też y od przybyłych kupców z różnymi towarami. Czego urząd Barkalabowski pilno postrzegać ma, aby żadney przeszkody nie było od arendarza. Y na to dawszy ten list mój, dla większey mocy y waloru ręką własną podpisuję y pieczęcią stwierdzam. Dat w Bychowie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Marca szóste-

go dnia. U tego dokumentu przy pieczęci na laku czerwonym podpis ręki temi słowy: J. Sapieha—stolnik wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to dokument, za podaniem przez wyż mianowaną osobę do akt mieyskich Mohylowskich iest przyięty y od słowa do słowa wpisany, z których y ten ekstrakt, pod pieczęcią mieyską z podpisem rąk nas wóyta y pisarza mieyskich, wielebney pannie Korobankownie—ihumeni monasteru Barkalabowskiego, anno, mense, die ut supra iest wydany. U tego ekstraktu przy pieczęci maydeburskiej Mohylowskiej podpisy rąk wóyta y pisarza, tudzież korrekta sequenti exprimitur tenore: Stefan Korobanko—wóyt miasta iego królewskiej mości Mohylova. Jan Jaroszewski — pisarz maydeburyi Mohylowskiej. Correctum cum actis. Który to ekstrakt, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym oryginale do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1722 г. Марта 30 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 835.

139. Заставная запись отъ Кошанскаго старосты Жабы Полоцкому и Добрыгорскому базилианскимъ монастырямъ на имѣніе Плино.

Кошанскій староста Янъ-Казиміръ Жаба за-
ялъ у Полоцкаго и Добрыгорскаго базилианскихъ
монастырей 12,000 злотыхъ, срокомъ на три года
подъ залогъ своего имѣнія Плина съ условіемъ,

чтобы въ случаѣ неуплаты долга имѣніе остава-
лось во владѣніи монаховъ еще три года, а въ
случаѣ продажи имѣнія залогъ этотъ былъ упла-
ченъ монахамъ прежде всего.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego
wtórego, miesiąca Junii dwudziestego szó-
stego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na
trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z
województw, ziem y powiatów, na rok te-
razniejszy wyż na dacie pisany obranymi,
stanowszy personaliter u sądu wielmożny
imć pan Jan Kazimierz Żaba — starosta
Koszański, opowiadał y przyznał list swój
dobrowolny zastawny zapis, na rzecz w nim
niżey wyrażoną, w Bogu nayprzewielebniey-
szemu imci xiędu Antoniemu Zawadzkie-
mu—proto-archimandrycie zakonu świętego
Bazylego wielkiego, imci xiędu Patrycemu
Żyrawskiemu—starszemu klasztoru Połoc-
kiego, przy cerkwi świętej Zofii w zamku
będącego, imci xiędu Atanazemu Mała-
chowcowi — starszemu Dobryhorskiemu y
całemu zakonowi ichmościów xięży bazy-

lianów prowincyi Białoruskiej dany, słu-
żący y należący, który ustnym y oczewi-
stym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosił
nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inse-
rowaną rzeczą był do xiąg głównych try-
bunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego
spraw wieczystych przyięty y wpisany. Ja-
koż my sąd ony przyiowski, a wpisuiąc w
xięgi de verbo ad verbum tak się w so-
bie ma:

Ja Jan Kazimierz Żaba — starosta Ko-
szański, czynię iawnno y wyznawam tym
moim listem, dobrowolnym zastawnym za-
pisem, komu by o tym każdego czasu wie-
dzieć należało, iż ia będąc pilno a gwał-
townie potrzebnym summy pieniędzy na
moią własną pilną a gwałtowną potrzebę,
tedy wziołem, pożyczylem y rękoma memi
odliczywszy effective odebrałem gotowej
rękodayney summy pieniędzy in specie dwa-

naście tysięcy złotych polskich, to jest czerwonymi złotem in specie czerwonych złotych sto czterdzieście pięć dobrej wagi, a talarami talarów bitych całkowitych sztuk dziewięćset y dziesięć, szostakami zaś bitemi tynfów sześćset sześć y dwa szostaki bite, rachując talar bity po złotych dziewięciu, czerwony złoty po złotych dwudziestu, a szostaki bite po groszy piętnastu, u w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Antoniego Zawadzkiego — proto-archimandryty zakonu świętego Bazylego wielkiego, imci xiędza Patrycego Żyrawskiego — starszego klasztoru Połockiego, przy cerkwi świętej Zofii w zamku będącego, imci xiędza Atanazego Małachowca — starszego Dobryhorskiego y u całego zakonu świętego Bazylego wielkiego sumy ichmościów własney klasztoru Dobryhorskiego, w której to summie pieniędzy dwunastu tysięcy złotych majątność moją wieczystą oyczystą, mnie od zeszłego z tego świata godney pamięci imci pana Heronima Żaby — podwoiewodzkiego Połockiego, dobrodzieia rodzica mego, na część y osobę moją wydzieloną, nazwaną Plino, w wojewodztwie Połockim leżącą, nikomu pierwszym ani pośledniejszym prawem żadnym nie zawiedzioną, długami ani przewodami prawnymi nie zawiedzioną, ani żadnymi legacyami, ani zapisami nie obciążoną, ale wolną y swobodną, w possessyi moiej y spokojnym wieczystym dzierżeniu y używaniu będącą, z dworem y wszelkim budowaniem dwornym, folwarkowym y gumiennym, z pasznią dworną y ogrodami owoszczowemi y nieowoszczowemi, z sadami owocowemi y chmielowemi y zmianami, dwornemi, z zasiewiem żytnym, wygonami, wypustami, stawami, z sadzawkami, z młynem, z karczmą y z onych arendami, pro-

wentami, ze wsiami wszystkiemi tey majątności Plina, przysiolkami y zaściankami, do nich należącemi, z poddanemi wieczystemi ciahłemi, ziemian y boiarami, teraz będącemi y precz rozeszłemi, z wolnym odyskiwaniem onych y z ich żonami, dziećmi y wszelką onych majątnością, ruchomością, daniną, robocizną y powinnością, z nich przychodzącą, którą przed tym dobrodzieiowi rodzicowi memu, a potem mnie samemu pełnili, tak y ichmościowi pełnić mają, na osobliwym inwentarzu przy imionach y nazwiskach onych specificie opisaną, z gruntami dwornemi y chłopskimi osiadłemi y pustoskami, pasznemi y niepasznemi polami, zarosłami, ładami, lasami, gajami, z puszczą, ieziorami, rzekami, rzecz kami, z wolnym w puszczy biciem y łowieniem wszelkiego zwierza y ptastwa, a w rzekach, stawach, sadzawkach, ieziorach z wolnym łowieniem ryb zimą y latem, wszelkimi przeprawami, z łuhami, łakami, sianóżęciami murożnemi y błotnemi y wszystkimi przynależnościami, do tey majątności należącemi, prowentami y pożytkami, w niej znajdującemi się y ze wszystkim tym y tak, iako się ta majątność Plino z swoimi przysiolkami, zaściankami y przynależnościami swemi, w swoich miedzach, granicach, intratach, pożytkach, wchodach, wstępach, szerokościach y przynależnościach z dawna w sobie miała y teraz ma, y iakom sam onę dzierżącym był y w spokojnym używaniu miał, tak iż pomieniona rzecz niepomienionej, a niepomieniona pomienionej na żadney przeszkodzie y przekazie być nie ma, nic z onej ani naymniejszej rzeczy y części, ze wsi poddanych, gruntów, lasów, wód, intrat, powinności chłopskiej y naymniejszej przynależności na siebie

samego, dzieci moje, bliskich krewnych, ani na kogo inszego nie wyimuiąc, nie wyłączając, wszystko ze wszystkim ogułem wyż rzezonym w Bogu nayprzewielebniejszym imści xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu—proto-archimadrycie zakonu świętego Bazylego wielkiego, ichmościom xięży Patrycemu Żyrawskiemu—starszemu konwentu Połockiego zamkowego, Atanazemu Małachowcowi—starszemu konwentu Dobryhorskiego y całemu zakonowi świętego Bazylego wielkiego prawem zastawnym na lat trzy, po sobie idących, to iest: od roku terazniejszego tysiąc siedmsetnego dwudziestego drugiego, od dnia świętego Jerzego święta rzymskiego, według nowego kalendarza, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia przypadającego, aż do roku da Bóg przyszłego tysiąc siedmsetnego dwudziestego piątego do takowegoż dnia świętego Jerzego święta rzymskiego, a za nieokupnem na tym terminie, tedy od trzech lat do trzech lat, nierozdzielnie po sobie idących, aż do oddania y spełna wszystkiey razem, a nie poczęści przeze mnie samego lub przez sukcessorów moich takowąż y w takowey że liczbie czerwonych złotych dobrej wagi stu czterdziestu pięciu y talerów bitych całkowitych, dobrej srebrney talerowej monety dziewięciu set dziesięciu, a tynfami y szostakami tynfów sześciuset sześciu y dwóch szostaków bitych, a nie inną żadną monetą wyliczenia summy pieniędzy, in specie dwunastu tysięcy złotych zawiodłem y zastawiłem y tym listem moim dobrowolnym zapisem ichmościom zawodzę y zastawuję y zaraz w moc, dzierżenie y spokojne używanie, w intromissyą y realną aktualną zastawną possessyę urzędownie przez ienerała iego królewskiey

mości powiatowego podaie y postępuie. Wolni tedy y mocni ichmość sukcessorowie ichmościów y cały zakon świętego Bazylego wielkiego tę maiętność moią Plino, ze wszystkimi wsiami, przysiolkami y zaściankami ode mnie sobie zastawioną, bez żadney ode mnie samego, ani od kogo innego przeszkody spokojnie dzierżać, pożytków sobie z oney wszelakich używać, przyrnażać y wynaydować, budynki, młyn y karcznię restawrować, poddanemi rządzić, roboty, daniny, czynszy, y wszelkie powinności z nich wyciągać, odbierać y na swój pożytek obracać, onych sądzić, winnych winami, a winnieyszych, by y na garle do sądu świeckiego wydawszy bez żadnego mnie dokładu karać, ukrzywdzonym z onych sprawiedliwość czynić y ich krzywd dochodzić, podatki wszelkie z tey maiętności nie z więcey, iako tylko z dymów ośmiu, do skarbu y do kogo będzie przynależało sami wnosić y kwity na swoje imię odbierać, pospolite zaś ruszenie sam przy innych dobrach moich y z tey maiętności Plina zastępować mam. A iesli by ichmość byli potrzebni summy swey pieniędzy, tedy tę maiętność Plino ze wszystkimi wsiami, przysiolkami, zaściankami y przynależnościami, wszystką ogułem komu chcąc w takoweyże summie y na takowyż termin wlewkiem prawa od siebie puścić, lub y po części zastawić y arendować, a ia iako przeciwko samym ichmość, sukcessorom y zakonowi całemu, tak y przeciwko każdemu dzierżącemu od ichmość ni w czym naymniey na żadney przeszkodzie y przekazie w dzierżeniu tey maiętności y pożytkach z niey przychodzących, ani w naymnieyszey rzeczy, iako sam przez się, tak przez dzieci moje, bliskie krewnie, przez sług, boiar y pod-

danych, y ni przez żadne subordynowane osoby być nie mam y mocy mieć nie będę; ale y owszem od każdego interessatora w tę majątność y by w najmniejszą część oney y w pożytki z niey pochodzące, wstępuiącego y trudność iaką by w najmniejszey rzeczy zadaiącego, za najpierwszym słownym lub listownym daniem sobie znać, swoim własnym kosztem y nakładem u każdego sądu y prawa na każdym mieyscu ichmościów samych, sukcesorów y każdego od ichmościów dzierżącego, zastępować y ewinkować mam y do końca oczyścić powinien będę tyle razy, ile tego potrzeba y requizycya ichmościów będzie requirowała, tak aby ichmość sukcesorowie y dzierżące od ichmościów w summie swey y pożytkach, z tey majątności przychodzących, y ni w czym najmniey przez tę zastawę moją nie szkodowali. A o kupnie tey majątności mam y powinien będę ichmościów, sukcesorów y każdego dzierżącego od ichmościów listem otworzystym obwieścić, kładąc te obwieszczenie przez ienerała iego królewskiey mości na tymże dworze Plińskim, przed terminem okupna na niedziel dwanaście, które po podaniu naydaley w tydzień do xiąg grodzkich wojewodztwa Połockiego, a nie do innych żadnych wojewodztw y powiatów przez ienerała ku zapisaniu podane być powinny, a przed rokiem y po roku okupować nie mam y mocy mieć nie będę, ale na samym podług prawa przypadłym terminie, na którym to terminie, do okupna przypadłym, mam y powinien będę ia sam, a broń Boże na mnie śmierci, potomkowie y sukcesorowie moi tę sumnę spełna wszytką razem, a nie po części, żadnego zatrudnienia nie przyjmuiąc, żadnych ni od kogo aresz-

tów, ani żadnych do wtarcia summy y ni najmniejszego grosza z oney, ani żadnych intrat, pożytków z tey majątności przychodzących, nie wynayduiąc sposobów, ogulem spełna dwanaście tysięcy złotych monetą, kurrencyi wyżey opisaney, iakem brał od ichmościów, czerwonymi złotem dobrą wagę mającemi y talarami bitemi całkowitemi, a nie inną żadną monetą ichmościom samym, sukcesorom ichmościów, starszym Połockiego y Dobryhorskiego konwentów y każdemu dzierżącemu od ichmościów oddać y wyliczyć w tymże dworze Plińskim, nie wchodząc w possessyą onego, mam y powinien będę y sukcesorów moich obliגיע, waruiąc to ichmościom y sukcesorom ichmościów y całemu zakonowi świętego Bazylego wielkiego y dzierżącym od ichmościów: iż ieśli by za dzierżenia swego ichmość restauracyą iaką w tey majątności uczynili, poddanych osadzili, onych zapomogali, albo też straż Boże za dzierżenia ichmościów, lub dzierżących od ichmościów, ta majątność Plino przez gwałtowne powietrze, ogień, wojnę, nieurodzaje, gradobicie, mrozobicie, przechody broń Boże woysk swoich lub cudzoziemskich, kontrybucye, prowianty y inne wszelkie tym podobne okazy, do ruiny y spustoszenia przyszła, albo broń Boże żeby w niey poddani wymarli, lub przez swywołę porozchodzili się, przez co by iako robocizna, czynsze, arendy y inne wszelkie powinności y posługi pozalegali y ichmość nie doszli, lub sukcesorów y dzierżących od ichmościów, tedy tegoż czasu przy okupnie tey majątności, nie wchodząc w possessyą oney, za restawracyą wszelką w oney uczynioną, za zapomaganie poddanych y osadzenie onych, za zaległe czynsze, arendy, daniny,

robocizny y cokolwiek ichmość, sukcesso-
rowie ichmościów lub dzierżące od ichmo-
ściów pretendować będą, to wszystko wed-
ług uwagi przyjacielskiej z szkatuły swo-
iej zapłacić mam y iako rozeyścia podda-
nych, tak y ze wszelkiego, broń Boże,
spustoszenia prawnie ichmościów, sukces-
sorów y dzierżących od ichmościów, pod-
ług kwitacyi, od samychże ichmościów na-
pisaney, lub dzierżących od ichmościów y
do podpisu podaney, kwitować mam, tę
kwitacyą na najpierwszych roczkach w Po-
locku po okupnie sądzących się przyznać,
podług osobliwego listu na przyznanie tej
kwitacyi, ode mnie przy tymże okupnie
danego, powinien będę, toż y sukcessorowie
moi powinni będą wypełnić. Które to wszyst-
kie warunki y obowiązki, wyżej wyrażone
terminissime et immutabiliter zyscić y do-
trzymać mam y powinien będę, y tym li-
stem moim benevole obowiązuję się y
successorów moich obowiązuję, pod za-
placeniem za każdy naruszony y niedotrzy-
many punkt, w tym zapisie opisany, za-
ręki dwanaście tysięcy złotych, z nagro-
dzeniem szkod y nakładów prawnych, słów-
nie bez żadnego dowodu y przysięgi cie-
lesneyrzczoney, pod którą zarękę w ewik-
cyą maiętność moją wieczystą dziedziczną,
Pawle nazwaną, w tymże wojewodztwie Po-
lockim leżącą, y inne wszelkie dobra moje
leżące y summy pieniężne poddaię y one-
ruię. O którą zarękę y naruszenie tego listu
mego zastawnego zapisu daię moc y pozwalam
ichmcom, successorom ichmciów y każdemu,
ten zapis za wlewkiem od ichmciów mające-
mu, siebie samego, successorów moich y
każdego turbatora do wszelkiego sądu y
prawa duchownego y świeckiego, urzędu
grodzkiego, ziemskiego, sądu głównego try-

bunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego
kola compositi iudicii y wielkiego, a pod-
czas interregnum y kapturowego, w który
chcąc termin, regestr, powiat y wojewodz-
two, chociaż by gdzie y osiadłości nie było,
rokiem zawitym, terminem by naykrótszym
y niestatutowym pozwać y zakazać, a ia
wszędzie, nie wymawiając się niczym y żad-
nem obmowami, exemptami nie zasłania-
jąc się, sam oczewisto stanąć mam, a sta-
nowszy roku, pozwu y zakazu nie burząc
y nie do tego listu mego zapisu nie mó-
wiąc, sine ullis dilationibus, legalitatibus,
appellationibus et exceptionibus fori, któ-
rych się generaliter wszystkich sam bene-
vole wyrzekam, directe usprawiedliwić się,
zarękę założoną zapłacić, szkody y nakła-
dy wrócić, y we wszystkim nie zchodząc z
prawa dość decyzji sądowej uczynić powi-
nien będę. Sąd też duchowny y świecki y
urząd wszelki, tak w staniu, iako y w nie-
staniu moim, nie przyimując ode mnie żad-
nych obmów, exemptów, ani naymniey-
szych obron y dylacyi prawnych, iako ode
mnie wyrzeczonych, nie użyczając, lecz ab-
scissis quibusvis dilationibus, legalitatibus
et appellationibus y ten zapis mój in toto
utwierdzić y podług onego zarękę, z szko-
dami, słownie rzeczonymi, na mnie y na
wszelkich dobrach moich leżących, rucho-
mych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek
będących, etiam cum paenis banitionum
ac infamiae, wskazać y mocną skuteczną y
nieodwłoczną odprawę y exekucyą, bez
składania rat statutowych, za pierwszym
dekretem, tak iako w ostatnim stopniu pra-
wa, mota nobilitate, nie oglądając się na
żadne ni od kogo bronienia, udzielać wo-
len y mocen będzie. A ia y successorowie
moi sądu o zły wskaz, a strony o zły prze-

wód prawa nigdzie pozywać nie mam y mocy mieć nie będę y successorowie moi nie będą mogli pod tąż zaręką, pod którą zarękę, paeny, warunki y obowiązki, wyżej opisane, nie tylko ia sam, ale broń Boże przed oddaniem tey summy śmierci na mię, tedy dzieci, potomkowie y successorowie moi y każdy dobra moje dzierżący, tak iako y ia sam podlegać y one in toto wypełniać y temu zapisowi dość czynić powinien będę, których wszystkich tym listem moim obowiązuję, aby y nie poiednokrotnym przeze mnie lub przez successorów moich uczynienia u każdego sądu y prawa y na każdym mieyscu chowan y dzierżan być ma. Y na tom dał ten mój list dobrowolny zastawny zapis z pieczęcią moią y z podpisem ręki moiey, tudzież pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Plinie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego drugiego, miesiąca Marca trzydziestego dnia. U tego listu dobrowolnego zastawnego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też ichmościów panów pieczęta-

rzów temi specyfikują się słowy: Jan Kazimierz Żaba—starosta Koszański. Oczewisto podług prawa proszony pieczętarz do tego prawa zastawnego, danego od wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Żaby—starosty Koszańskiego, w Bogu prze-wielebnemu iegomości xiedzu Antoniemu Zawadzkiemu — proto - archimandrycie zakonu świętego Bazylego wielkiego y całemu zakonowi ichmościów Białoruskiej prowincyi, podpisuję się: Waleryan Antoni Żaba—starosta Bielski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby, we śrzedzinie mianowaney, do tego zastawnego zapisu podług prawa podpisuję się Bazyli Krzysztof Rychlicki—podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego prawa zastawnego podpisuję się Heronim Wizgird—starosta Kuszelewski, manu propria. Który to takowy list, dobrowolny zastawny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez osobę wyż mianowaną zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1722 г. Іюля 18 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 1295.

140. Мпролюбивая записъ Полоцкаго архієпископа Флоріана Гребницкаго, данная Дисненскому старостѣ Козлову въ томъ, что онъ, архієпископъ, отказывается отъ претензій на бывшее церковное имѣніе Никольскіе Пороги.

Полоцкой Софіевской церкви когда-то принадлежалъ участокъ земли на Двинѣ, возлѣ г. Дисны, подъ названіемъ Никольскіе Пороги. Земля эта незаконнымъ образомъ (*ad male narrata*?) была перечислена къ Дисненскому староству. Вслѣдствіе этого архієпископъ Гребницкій вчинилъ искъ противъ Дисненскаго старосты Козелы и получилъ

удовлетвореніе въ своей претензіи; но не желая терять доходовъ съ земли, которыми пользовался Козело, архієпископъ поискивалъ на немъ еще убытковъ. По ходатайству пріятелей архієпископъ согласился наконецъ прекратить это дѣло мировой сдѣлкой за 600 талеровъ, въ полученіи которыхъ и прекращеніи дѣла и выдана настоящая записъ.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii dwudziestego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w w. x. Lit., z woiewodztw, ziem y powiatów na rok teraznieysy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, stanowiący personaliter u sądu iaśnie wielmożny nayprzewielebnieyszy w Bogu imć xiądz Floryan Hrebnicki—arcybiskup Połocki, episkop Witebski, imieniem swoim y całej prześwietney kapituły Połockiey imieniem, opowiadał y przyznał list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny y nigdy nieporuszny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu imci panu Fabianowi Stanisławowi Poklewskiemu Kozielowi—staroście y wóytowi głównemu Dzisieńskiemu dany, służący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany;

iakoż my sąd ony przyiowszy w akta ingrossować rozkazaliśmy, który wpisuiąc w xiegi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja xiądz Floryan Hrebnicki—z Bożey y stolicy apostolskiey łaski arcybiskup Połocki, episkop Witebski, moim y całej kapituły Połockiey imieniem, pod wszystkie punkta, wadia, warunki, zareki, obowiązki, ligamenta prawne, niżej wyrażone, a przeze mnie libere w niedotrzymaniu którego kolwiek punktu, paragrafu na się przyięte, założone, irremissibiliter podlegaiąc y dobrowolnie podaiąc się, czynię wiadomo y iawnie wyznawam, sam na sobie tym moim listem dobrowolnym wieczysto kwitacyinym, a nigdy w żadnym naymnieyszym punkcie, paragrafie nieodzownym, nienarusznym w potomne wieki zapisem, wielmożnemu imci panu Fabianowi Stanisławowi Poklewskiemu Kozielowi—staroście y wóytowi głównemu Dzisieńskiemu, danym na to: iż co o dobra

fundusze, wieczyste, ziemskie, ante unio-
nem na cerkiew świętej Zofii, w zamku
Połockim stojącą, nadane, do archiepiskopii
Połockiej z dawna należące, nazwane Po-
rohi Mikolskie alias Łąka, w województwie
Połockim, nad rzeką Dzwina, niedaleko
miasta iego królewskiej mości Dżisny le-
żące, a przez wielmożnego imci pana Fa-
biana Poklewskiego Koziela—starosty Dżi-
sieńskiego, za przywilejem nayiaśniejszego
króla imści Jana trzeciego otrzymanym,
od archiepiskopii Połockiej odlączone, a
do starostwa Dżisieńskiego Nakła przyłą-
czone y w possessyi niesłuszney imści przez
lat kilkadziesiąt będące, zaczawszy ia z
imci panem starostą Dżisieńskim prawem,
czynić, vigore funduszu y przywileiów nay-
iaśniejszych królów ichmościów, dekretów
assessorskich, relacyinyh y innych wszel-
kich starodawnych possessionis na te do-
bra służących dokumentów, dekretami sądu
głównego trybunału w. x. Lit., w roku
przeszłym tysiąc siedmsetnym dwudziestym
iednym na Wileńskiej, a drugim na Nowo-
grodzkich kadencyach ferowanemi, po wy-
szłych wszystkich dylacyach przysądzenie
tych dóbr, iako własnych cerkiewnych,
otrzymawszy, za temi dekretami pomienio-
ne dobra do possessyi swej wieczystey iu-
risdice obiołem, a o wskazy prawne y nie-
słuszne z tych dóbr fruktyfikowanie, daley
prawem z wielmożnym imci panem sta-
rostą Dżisieńskim czynić chciałem; więc za
włożeniem się w to godnych iasnie wiel-
możnych ichmościów panów przyiaciół y
medyatorów, ponieważ mi wielmożny imść
pan starosta Dżisieński za fruktyfikację z
tych dóbr, za koszta moje prawne y wszyt-
kie a wszystkie generaliter moje pretensie,
do daty tego listu zachodzące, z wynalazku y medyacyi także iasnie wielmożnych

ichmościów panów przyiaciół gotowym gro-
szem sześćset talerów bitych wypłacił y
we wszystkim mi dość dostatecznie uczynił,
zaczyn ia arcybiskup Połocki swoim y caley
kapituły Połockiej imieniem, iako z dzier-
żenia tych dóbr cerkiewnych, Mikolskie
Porohi alias Łąka, Lewkowski dworek na-
zwanych, w województwie Połockim leżą-
cych, z fruktyfikacyi z onych y ze wszyt-
kich a wszystkich generaliter praetensyi
moich, z okazji dzierżenia tey Łąki po-
chodzących, w żalobach y zaszłych dekre-
tach wyrażonych, do daty tego listu za-
chodzących, wiecznie a nieodzownie wiel-
możnego imci pana starosty Dżisieńskiego
kwituie, uroszczony o to proceder prawa,
z dekretami, paenami banitionum ac in-
famae y publikacyami onych, z wskazami
y wszelką w nich wyrażoną rzeczą, z osoby
y dóbr imści kassuie y annihiluie y wszyt-
kie praetensie moje y caley kapituły Po-
lockiej umarzam. Z ostrowa zaś, do tych
że dóbr należącego, pod samym miastem
ikmci Dżisną będącego, na którym zamek
od nayiaśniejszych królów ichmościów
zdawna był ufundowany, dobrowolnie się
moim y caley kapituły Połockiej imieniem
wiecznie zrzekam y przy possessyi w. imci
pana starosty Dżisieńskiego y sukcesorów
imści zostawuie, nie zachowuie sobie sa-
memu, kapitule Połockiej, następcom y
sukcessorom moim, po mnie arcybiskupom
Połockim y nikomu, tak o pomieniony
ostrow, iako o dzierżenie tych dóbr, o frukty-
fikowanie z onych, o żadną a żadną nay-
mnieyszą rzecz y praetensią, do daty tego
listu zachodzącą, do samego w. imci pana
starosty Dżisieńskiego y sukcesorów imści
w potomne czasy salwy, prawa, mocy, na-
leżności y namnieyszego praetextu, y iuż
od daty niniejszey niczym tego listu me-

go, dobrowolnego zapisu sam przez się y ni przez kogo inszego naruszać nie mam, y mocy mieć nie będę y successorowie moi ne będą mogli wiecznemi czasy, pod zaręką dziesięciu tysięcy kop groszy litewskich, pod punktem trzech lukrów, wnosząc ewikcią na wszelkie maiętności, dobra moie dziedziczne y do archiepiskopii Połockiey należące, oraz leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie y u kogokolwiek będące. O którą zarękę, o niedotrzymanie, naruszenie którego kolwiek punktu, paragrafu, dla adcytowania siebie y successorów moich, oraz dla przyęcia z każdego sądowego rejestru, przed zawarciem y po zawarciu onych, bez podawania na chorobach obłożnych, większościach spraw, obmów, owo zgoła abscissis omnibus dilationibus et beneficiis iuris, bez kontrowersyi y appellacyi rozprawę y forum ubiquinarium libere przyjmuję y zakładam, gdzie in omni foro za cytowaniem sam personaliter osobą swoją stanać, a stanowszy usprawiedliwić się, zarękę wyż mienioną y wszelkie szkody, nakłady prawne, gołosłownie rzeczzone, nie schodząc z sądu y urzędu, zapłacić y we wszystkim temu zapisowi dość uczynić mam y następcy successorowie moi powinni będą, pod tąż wyż wyrażoną zaręką. Y na tom dał ony z podpisem ręki mey własney dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis y z podpisami rąk ichmościów panów przyiaćiół y pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan w Wilnie,

roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii ośmnastego dnia. U tego listu dobrowolnego, wieczysto kwitacyinego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też y ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki mp. Za ustną y oczewistą prozbą od iaśnie wielmożnego imości xiedza Floriana Hrebnickiego — arcybiskupa Połockiego, do tego wieczysto kwitacyinego rzeczzonego zapisu, danego wielmożnemu imci panu Fabianowi Kozłowi — staroście Dzisieńskiemu, według prawa podpisuję się iako pieczętarz, Bogusław Leon z Olechna Błuś — krayczy powiatu Oszmiańskiego mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego wieczysto kwitacyinego zapisu podpisuję się Jozefat Antoni Sielawa — obożny Połocki. Ustnie y oczewisto proszony od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu wieczysto kwitacyinego, rzeczzonego iako pieczętarz podpisuję się Franciszek Kazimierz Woyniłowicz — podczaszy Mozyrski mp. Który to takowy list dobrowolny, wieczysto kwitacyiny, rzeczny y nigdy nieporuszny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez iaśnie wielmożnego nayprzewielebniejszego w Bogu imści xiedza Floriana Hrebnickiego — arcybiskupa Połockiego, u sądu zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xiestwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1722 г. Іюля 30 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 1485.

141. Квитаційная записъ уполномоченныхъ митрополита Леона Кишки, данная Ивану Колонтаю и его женѣ Софіи въ полученіи отъ нихъ пяти тысячъ злотыхъ.

Земляне Колонтаи владѣли церковнымъ имѣніемъ Попинымъ, заложеннымъ землянамъ Грохольскимъ въ 5,000 злотыхъ еще митрополитомъ Жоховскимъ. Полоцкій архієпископъ Флоріанъ Гребницкій возвратилъ это имѣніе себѣ, но залоговыхъ обязательствъ, лежавшихъ на имѣніи не исполнилъ. Вслѣдствіе этого Колонтаи вчинили противъ митрополита Леона Кишки искъ и, за неувкой его въ судъ, получили декретъ взыскать 5,000 зл. съ другихъ митрополичьихъ имѣній Лѣсневичъ, Литовки и Корничъ. Не смотра на протестъ митро-

полита противъ такого декрета и требованіе перенести дѣло въ духовный судъ, трибунальскій декретъ былъ сохраненъ въ полной силѣ. Но прежде приведенія его въ исполненіе обѣ тяжущіяся стороны обратились къ третейскому суду (пріятельскому), который и постановилъ: заплатить Колонтаямъ 5,000 зл. и дѣло прекратить. Настоящая записъ и выдана уполномоченными митрополита въ удовлетвореніи Колонтаевъ и прекращеніи тяжёбнаго дѣла.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wyż na dacie pisany, obranemi, comparentes personaliter u sądu wielmożny w Bogu przewielebny imć xiądz Jozafat Jachimowicz—archimandryta Grodzieński, audytor, y w Bogu wielebny imć xiądz Seweryan Klepacki—starszy Ławryszowski, generalny prokurator causarum zakonu świętego Bazylego wielkiego, plenipotencyaryuszowie iaśnie wielmożnego imci xiędza Leona Kiszki—metropolity Kiiowskiego, opowiadali y przyznali list swóy dobrowolny, wieczysto zrzeczony kwitacyiny zapis, na

rzecz w nim niżej mianowaną imci pan Janowi Kołataiowi — strażnikowi Nowogrodzkiemu y ieymości pani Zofii Pruszkownie, bywszey Demetryanowey Hurynowiczowey, ad praesens Janowey Kołataiowey — strażnikowey Nowogrodzkiey, małżonkom dany, służący y należący, który ustnym swym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem prosili nassądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wpisać de verbo ad verbum rozkazaliśmy de tenore sequenti:

Ja xiądz Jozafat Jachimowicz — archimandryta Grodzieński, audytor y ia Sewe-

ryan Klepacki—starszy Ławryszowski, generalny prokurator causarum zakonu świętego Bazylego wielkiego, plenipotentiarium iasnie wielmożnego iegomości xiędza Leona Kiszki — metropolity Kiiowskiego, do zakończenia tej sprawy destynowani, iedna osoba za dwie a dwie za iedną ręcząc, poczytając y obowiązując się pod wszystkie wadia, warunki, ligamenta, niżej wyrażone, libere poddając się y podlegając, czyniemy wiadomo y iawnie wyznawamy tym naszym listem dobrowolnym wieczysto zręcznym kwitacyinym zapisem, komu by o tym teraz y w potomne wieki wiedzieć należało, imci panu Janowi Kołataiowi—strażnikowi Nowogrodzkiemu y ieymości pani Zofii Pruszkownie, bywszey Demetryanowej Hurynowiczowej, ad praesens Janowej Kołataiowej—strażnikowej Nowogrodzkiej, małżonkom, danym: Iż co iasnie wielmożny imć xiądz Floryan Hrebnicki—arcybiskup Połocki, urościwszy do ichmość panów Kołontaiów, małżonków, praetensyą o majątność Popin, w wojewodztwie Witebskim leżącą, do episkopii Witebskiej należącą, pierwiy w grodzie Witebskim, a potym w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego na różnych kadencyach czynił prawem, wzajemnie ichmość panowie Kołontaiowie, małżonkowie, requirując summy sobie należącey pięciu tysięcy złotych, za prawem zastawnym przez w Bogu zeszłego iasnie wielmożnego imści xiędza Cypryana Żochowskiego — metropolitę Kiiowskiego, w roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstym, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego dnia, na reparacyą cerkwi katedralney Wileńskiej, u zeszłych z tego świata ichmość panów Samuela Grocholskiego—woyskiego Nowogrodzkiego y samey ieymci wziętey,

a od ichmość panów Grocholskich, małżonków, prawem wlewkowym zeszłemu imci panu Demetryanowi Hurynowiczowi y ieymości pani Zofii Pruszkownie Hurynowiczowej, adpraesens Janowej Kołontaiowej — strażnikowej Nowogrodzkiej, iako aktorce dostały, oraz y za reparacyą budynków, w teyże majątności Popinie, za osadę poddanych, zakładane za nich prowianta y contrybucye, takóż pierwiy w grodzie Witebskim, a potym w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego u tegoż iasnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego prawnie upominał się, ad interim w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Oktobra siódmego dnia w Nowogrodku sąd główny trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego z oczewistey y dostateczney między iasnie wielmożnym ichmość xiędzem arcybiskupem Połockim, a imci panami Kołataiami małżonkami swój feruiąc dekret, pomienioną majątność Popin, iako do episkopii Witebskiej z dawnych czasów należącą, za przysięgą iasnie wielmożnego imci xiędza Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, do possessyi onegoż przysądził, a ichmość panów Kołontaiów małżonków o sumnę kapitalną, idque pięć tysięcy złotych, za prawem ichmość należącą, ex quo ta summa na reparacyą cerkwi katedralney Wileńskiej, przy Spaskiey bramie stojącey, przez w Bogu zeszłego iasnie wielmożnego imci xiędza Żochowskiego, metropolitę Kiiowskiego—u zeszłych antecessorów wzięta, do w Bogu nayprzewielebniejszego iasnie wielmożnego imci xiędza Leona Kiszki—metropolity Kiiowskiego y do dobr wszelkich, do metropolii należących, odesłał, y tegoż iasnie wielmożnego imości xiędza metropolitę przed

swój że sąd główny trybunalny pozwem dwuniedzielnym cytować nakazał. Iakoż ichmość panowie Kołontaiowie małżonkowie, konformując się do dekretu oczewistego, iasnie wielmożnego imć xiędza metropolity przed nasz sąd główny trybunalny wielkiego xięstwa Litewskiego na kadencyą Nowogrodzką adcytowali, gdzie dla odlegley rezydencyi y innych interesów swoich na tenczas do rozprawy prawney pośpieszyć y przybyć nie mógł, a za tym za niestaniem iasnie wielmożnego imości xiędza metropolity do prawa, ichmość panowie Kołataiowie, małżonkowie, in contumaciām z infamią y nie małym wskazem otrzymali dekret y za tym dekretem exekucyą urzędową do dóbr metropolitańskich, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżących, nazwanych Leśniewicze, Litewka y Kornicze zprowadzili. E converso zaś iasnie wielmożny imć xiędz Leon Kiszka—metropolita Kiiowski, mając sobie za gravamen takową trybunalską decyzją, tak po iasnie wielmożnego imci xiędza Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, iako y po ichmość panów Kołontaiów małżonków, de conditamine wyniosł był do nuncyatury inhibicyą y forum z sądu ziemskiego do sądu duchownego excypować chciał, a ichmość panowie Kołataiowie małżonkowie, vigore zaczętego procederu prawnego o contrawencyą superius namienionemu dekretowi w tymże sądzie głównym trybunalnym, obwarowawszy sobie securitatem, aby do żadnego nie pociągano subsellium, ex quo, że ta sprawa w sądach ziemskich od tak nie małego czasu zaczęta, aż dotąd procedowali. Teraz gdy w roku terazniejszym tyśiąc siedmsetnym dwudziestym wtórym na kadencyi Wileńskiej ciż ichmość panowie

Kołontaiowie małżonkowie iuż po wszystkich wyszłych dylacyach, poczyniwszy w sądziech głównych trybunalnych swoje aktoraty, z iasnie wielmożnym imć xiędzem metropolitą Kiiowskim do oczewistey rozprawy iść mieli y znowu za nieprzybiciem iasnie wielmożnego imci iterum na dniu trzydziestym miesiąca Apryla, tak z swoich, iako y iasnie wielmożnego imci xiędza metropolity aktoratów z nie małym wskazem pootrzymywali dekreta y one do exekucyi prawney przywozić chcieli; więc za włożeniem się w to godnych iasnie wielmożnych ichmość panów przyaciół y medyatorów zobopolnych, za instancją iasnie wielmożnych ichmościów panów sędziów głównych trybunalnych, ponieważ ichmość panowie Kołataiowie małżonkowie iasnie wielmożnemu imci xiędzu metropolicie Kiiowskiemu dekretów y kondemnat swoich y generaliter całego procederu prawnego ustąpili, prawo zastawne z listów na przyznanie od zeszłego iasnie wielmożnego xiędza Żochowskiego—metropolity Kiiowskiego, na sumę pięć tysięcy złotych, ichmość panom Grocholskim dane, nam plenipotencyaryuszom oddali y ze wszystkich praetensyi swoich, do daty niniejszey zaszłych, wielmożnego imci xiędza metropolity kwitowali. Zaczym ia Jozafat Jachimowicz—archimandryta Grodzieński, audytor y ia Seweryan Klepacki—prokurator generalny causarum zakonu świętego Bazylego wielkiego, plenipotentiarii iasnie wielmożnego imci xiędza metropolity Kiiowskiego, do zakończenia tey sprawy delegowani, tym naszym listem dobrowolnym nieporuszonym zapisem, tak z wyniesionych ad forum seculare et spirituale inhibicyi, dekretów, żalob, processów y całego generaliter proce-

deru prawnego in quocunque subsellio z aktoratu iasnie wielmożnego imości xiedza metropolity, z imci panami Kołontaiami, małżonkami, do daty niniejszey zaszłego y uroszczonego, wiecznie kwituiemy, żadney salwy y przystępu, tak iasnie wielmożnemu imci xiedzu metropolicie samym sobie y successorom naszym y całej kapitule o żadną najmnieyszą rzecz do ichmościów panów Kołataiów małżonków y successorów ichmości wiecznemi czasy nie zachowuiemy, ale owszem od każdego o ten przewód y najmnieyszą rzecz ichmość turbującego, ubique locorum osobami naszymi y kosztem naszym ewinkować mamy y successorów naszych obowiązuiemy, pod zaręką piętnastu tysięcy złotych polskich, pod którą zaręką wszystkie y wszelkie dobra do metropolii należące, mianowicie folwark metropolitański w wojewodztwie Nowogrodzkim y wsi nazwane Leśniewicze, Litewkę y Kornicze leżące, do których iuż urzędowa za dekretami sprowadzana była exekucya, y nasze własne leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie y u kogokolwiek będące, w ewikcyą podaiemy y oneruiemy. O co y do zapozwania lub zakazania sobie terminem, by naykrótszym y niestatutowym, ubiquinarium dobrowolnie zachowuiemy forum, gdzie my wszędzie u każdego sądu, prawa y urzędu, by nienależytego, za każdym pozwem y zakazem, nie wymawiając się niczym y żadnemi obmowami nie zasłaniając się, stanąć mamy, a stanowszy roku, pozwu y zakazu nie burząc y nie do tego listu ani wpisów, by y w kilka regestrów spraw wpisany był, nie mówiąc, directe, sine ullis dilationibus, legalitatibus et appellationibus, usprawiedliwić się, zarękę zapłacić, szkody słownie rzeczzone

nagrodzić y we wszystkim, nie schodząc z sądu, prawa, dość decyzji sądowej podlegać mamy, successorowie y następcy nasi powinni będą. Sąd też y urząd wszelki, tak za stanieniem iako y w niestaniu naszym, nie przymuiąc żadnych od nas obmów, dylacyi, by nayprawnieyszych nie użyczaiąc, lecz semotis quibusvis dilationibus, legalitatibus et appellationibus, których się generaliter wszystkich tym zapisem wyrzekamy, summario processu nas sędzić, zarękę z szkodami, słownie mianowanemi, etiam cum paenis banitionum ac infamiae, na nas y na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wskazać, dekreta z aktoratu wszystkie, z aktoratów imci panów Kołataiów, małżonków, z iasnie wielmożnym imci xiedzem metropolitą zaszłe, in toto approbować y skuteczną, prawną, mocną y nieodwłoczną exekucją za tym dekretem, tak iakoby ultimae instantiae był otrzymany, udzielać wolen y mocen będzie; a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać y turbować nie mamy, pod tąż wyż wyrażoną zaręką, którą by niepojednokrotnie zapłacili, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, aż do dość onemu we wszystkim uczynienia, przy nienaruszney ma zostawać mocy. Y na tośmy ony dali imci panom Kołataiom — strażnikom Nowogrodzkim małżonkom, z podpisem rąk naszych własnych y z podpisami rąk imci panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii trzydziestego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zrzeczonego zapisu podpisy rąk tak samych

aktorów, iako też y ichmość panów pieczętarzów temi słowy wyrażają się: xiądz Jozaphat Jachimowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego archimandryta Grodzieński, audytor iasnie wielmożnego imci xiędza metropolity mp. Seweryan Klepacki—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy Ławryszowski, procurator causarum mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza Jozaphata Jachimowicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego archimandryty Grodzieńskiego, audytora iasnie wielmożnego imci xiędza metropolity y w Bogu przewielebnego imci xiędza Seweryana Klepackiego, także zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego Ławryszowskiego, prokuratora causarum, zupełnych plenipotencyaryuszów, do tego listu dobrowolnego wieczysto zrzeczo-

nego kwitacyinego zapisu, ichmość panom Janowi Kołataiowi — strażnikowi Nowogrodzkiemu y Zofii Kołataiowej—strażnikowej Nowogrodzkiej, małżonkom, według prawa podpisuję się Władysław Thadeusz Wańkowicz—starosta Ruszewski. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od zwysz pomienionej osoby do listu wieczysto kwitacyinego zapisu podpisuję się Krzysztoph Franciszek Rościszewski—podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz od osób w tym wieczysto kwitacyinym zapisie wyrażonych podpisuję się Kazimierz Heronim Deraes — podczaszy Witebski mp.—Który to takowy list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż mianowanych osob zeznaniem, iest do akt xiąg głównych trybunału w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1722 г. Юля 30 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 1477.

142. Квитационная записъ отъ Новогородскаго стражника Ивана Колонтая и жены его Софїи Полоцкому архіепископу Флоріану Гребницкому на имѣніе Попинъ.

Митрополитъ Кипріанъ Жоховскій, нуждаясь въ деньгахъ для починки Виленской Соборной церкви, занялъ у землянъ Грохольскихъ 5,000 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Попина; Грохольскіе переуступили свои права на это имѣніе Колонтаямъ, которые и владѣли имъ довольно значительное время. Флоріанъ Гребницкій—Полоцкій архіепископъ, вчинилъ по этому дѣлу искъ и выхлопоталъ у главнаго трибунала удовлетворительный декретъ;

завладѣвши имѣніемъ, какъ церковнымъ, онъ въ то же время завладѣлъ и инвентаремъ Колонтаевъ. Послѣдніе въ свою очередь вчинили искъ и получили также удовлетворительный декретъ; но по ходатайству пріятелей обѣ тяжущіяся стороны помирились: архіепископъ Гребницкій заплатилъ за инвентарь, а Колонтаи выдали ему настоящую квитанцію въ неимѣніи претензій.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu imię pan Jan Kołontay—strażnik Nowogrodzki y sama ieymć pani Zofia Pruszkowna, bywsza Dymetryanowa Hurynowiczowa, ad praesens Janowa Kołontaiowa—strażnikowa Nowogrodzka, małżonkowie, opowiedali, praesentowali y przyznali list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny zrzeczny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, dany iaśnie wielmożnemu w Bogu

nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Florianowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Orszańskiemu et cetera biskupowi służący y należący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowskiy wpisać w akta rozkazaliśmy, który wpisuiąc de verbo ad verbum tali sequitur tenore:

Ja Jan Kołontay—strażnik Nowogrodzki y ia Zofia Pruszkowna, bywsza Demetryanowa Hurynowiczowa, ad praesens Janowa Kołontaiowa — stażnikowa Nowogrodzka,

spólni małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości województwa Mińskiego, iedna osoba za obie, a obie za iedną ręcząc, poczytając y obowiązując się, czyniemy iawnym y wyznawamy sami na siebie tym naszym listem, dobrowolnym, wieczystym, kwitacyjnym, zrzecznym zapisem, iasnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Orszańskiemu, Mścislawskiemu, Mohilowskiemu etc. biskupowi danym, komu by o tym teraz y w potomne czasy wiedzieć należało, iż co dobra nazwane Popin, w województwie Witebskim leżące, do episkopii Witebskiej z funduszu należące, przez iasnie wielmożnego w Bogu zeszłego z tego świata imci xiędza Cypryana Żochowskiego—metropolitę całej Rusi, w roku przeszłym tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstym zeszłym też z tego świata, ichmość państwu Samuelowi Grocholskiemu—woyskiemu Nowogrodzkiemu y Zofii z Korsaków Grocholskiej—woyskiej Nowogrodzkiej, małżonkom, w summie pieniędzy pięciu tysięcy złotych polskich, rachując talar bity po złotych sześciu, na reparacją cerkwi katedralney Wileńskiej pożyczoney, prawem zastawnym zawiedzione, a od ichmość panów Grocholskich, małżonków, zeszłemu z tego świata, imci panu Demyrianowi Hurynowiczowi y mnie Zofii Pruszkownie na ówczas Hurynowiczowej, a teraz Kolontaiowej wlewkiem prawa postapione y do possessyi podane y w possessyi naszej zastawney aż do roku tysiąc siedmset dwudziestego zostające, iasnie wielmożny imci xiądz Floryan Hrebnicki—arcybiskup Połocki, Witebski, Mścislawski, Orszański, Mohilewski etc. episkop, iako

należyty tych dóbr ex fundo do episkopii Witebskiej należących, aktor, czyniąc z nami naprzód u grodu Witebskiego, a potym za appellacją u sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego prawem, przysądzenie sobie tych dobr dekretem z oczewistey kontrowersyi, w roku tysiąc siedmset dwudziestym, między nami ferowanym otrzymał, vigore którego dekretu w tymże tysiąc siedmset dwudziestym roku, miesiąca Septembra piętnastego dnia, tę maiętność Popin, iako swoją własność urzędownie do possessyi swej obiół y oney dzierżącym został; przy którym obięciu y część krescencyi naszej własney, nam tymże dekretem sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego oczewistym przysądzoney, także bydła y różney ruchomości tam pozostałej zabrał, o którą to krescencją naszą y wszelką ruchomość, o inne wszelkie czasu obięcia tey maiętności stałe nam szkody y urosłe ztąd pretensie nasze, my Kolontaiowie małżonkowie iasnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego do sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego zapozwawszy dekreta na imię z naszego y imci aktoratów, w roku terazniejszym tysiącnym siedmsetnym dwudziestym wtórym, z niemalimi wskazami, paenami pootrzymywaliśmy y za onemi exekucie urzędowe dla odprawy za wskaz summy do teyże maiętności Popina sprowadzać chcieliśmy. Więc za włożeniem się w to godnych ichmość panów przyjaciół zobopólnych, ponieważ nam Kolontaiom małżonkom tak za krescencją naszą, w maiętności Popinie pozostałą, iako y za wszystkie a wszystkie generaliter pretensie nasze, w żalobach y zaszłych dekretach wyrażone, do daty niniejszey za-

chodzące, iasnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki gotowym groszem dość dostatecznie uczynił y in toto nas acquietował, zaczym y my Kolontaiowie, małżonkowie, iako iuż in toto zupełnie y dostatecznie acquietowani, przerzeczonego iasnie wielmożnego w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Floryana Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, Witebskiego, Mściławskiego, Orszańskiego, Mohilowskiego etc. biskupa, z dość sobie zupełnego, dostatecznego in toto uczynienia y ze wszystkich a wszystkich generaliter praetensyi naszych, do daty tego listu zachodzących, wiecznie a nieodzownie de plano tym listem naszym dobrowolnym zapisem kwituemy y wszystkie generaliter pretensie nasze wiecznie umorzamy, zaszle o to u sądu głównego trybunального wielkiego xięstwa Litewskiego z naszych y samegoż imci aktoratów dekreta, z kondemnatami, publikacyami onych y wszelką w nich wyrażoną rzeczą y ze wszystkim procederem prawa, przez nas do imci y do imci pana Karola Hrebnickiego uroszczonym, kassujemy y annihilujemy y one wespół z prawem zastawnym na majątność Popin od zeszłego iasnie wielmożnego imci xiędza Żochowskiego ichmość panom Grocholskim małżonkom danym, z listem na przyznanie onego, z inwentarzem y z wlewkiem od ichmościów panów Grocholskich małżonków nam służącym, z intromissiami, ieneral-skimi kwitami, pobornemi y wszystkiemi possessionis dokumentami do ręki, iako należytem udo majątności Popina aktorowi, iasnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu oddawszy, z onych y z possessyi majątności Popina zrzekamy, nie zachowując nam samym, potomkom y

sukcessorom naszym, bliskim krewnym, a pogotowiu dalekim y nikomu tak do pomienionej majątności Popina, iako y do samego iasnie wielmożnego arcybiskupa Połockiego y całej kapituły Witebskiej y wszystkich obwinionych, o żadną a żadną naymnieyszą rzecz y praetensią, do daty tego listu zachodzącą, żadney naymnieyszej salwy, prawa, mocy, należności y naymnieyszego przystępu y praetextu y iuż od daty niniejszej niczym tego listu naszego dobrowolnego, kwitacyinego zapisu sami przez się y ni przez kogo naruszać nie mamy y mocy mieć nie będziemy; ale y owszem za summę o Popin, vigore prawa zastawnego y dekretu oczewistego trybunального wielkiego xięstwa Litewskiego, miedzy nami ferowanego, od iasnie wielmożnego imci xiędza metropolity całej Rusi odebraną, ieśli by kto turbować chciał, zastępować y ewinkować obowiązujemy się y sukcessorów naszych obowiązujemy, pod zaręką tysiąca złotych bitych y nagrodzenia szkod, słownie rzeczonych, pod którą zarękę w ewikcią wszystkie y wszelakie dobra nasze, leżące y ruchome, summy pieniężne, gdzie kolwiek będące, podaiemy y onerujemy. O co y do zapozwania lub zakazania siebie terminem, by naykrótszym y niestatutowym, bez żadnych zwłok, obmów, exemptów y dilacyi, by nayprawnieyszych nie używając, lecz semotis quibusvis dilationibus, legalitatibus et appellationibus, których się generaliter wszystkich tym listem libere wyrzekamy, summario processu nas sądzić, zarękę z szkodami słownie rzeczonymi, etiam cum paenis banitionum et infamiae na nas y na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wska-

zać y mocną odprawę y exekucyą za pierwszym dekretem, tak iako w ostatnim stopniu prawa, udzielać wolen y mocen będzie; a my sądu y urzędu o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać nie mamy y mocy mieć nie będziemy, pod tąż zaręką; którą by y nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis in suo robore et valore zostawać ma. Y na tośmy dali ten nasz list, dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, z podpisem naszym y z podpisem rąk ichmość panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset dwudziestego wtórego, miesiąca Julii trzydziestego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmość panów pieczętarzów tymi słowy: Jan Kolontay, ręką swą, Zofia Kolontaiowa. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od ichmość panów Jana Kolontaia — strażnika Nowogrodzkiego y Zofii Kolontaiowej — strażnikowej Nowo-

grodzkiej, małżonków, do tego listu wieczysto kwitacyinego zapisu, iasnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu — arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Orszańskiemu, Mścisławskiemu, Mohilowskiemu biskupowi danego, według prawa podpisuję się Władysław Thadeusz Wańkowicz — starosta Ruszowski. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od zwysz pomienionych osób do tego listu wieczysto kwitacyinego podpisuję się Krzysztof Franciszek Rościszewski — podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz od osób w tym wieczysto kwitacyinym zapisie wyrażonych, podpisuję się: Kazimierz Stanisław de Reas — podczaszy Witebski mp. Który to takowy list, dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażone osoby u sądu zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1723 г. Іюля 3 дня.

Изъ книги № 74, за 1723 г., л. 85.

143. Квитанціонная записъ отъ настоятелей Жировицкаго и Лавришовскаго монастырей Пинскимъ подкоморичамъ Цѣхановичамъ на сумму сорокъ тысячъ злотыхъ.

Пинскій и Туровскій епископъ Іоакимъ Цѣхановичъ записалъ Жировицкому монастырю 40,000 зл. съ обезпеченіемъ на своихъ имѣніяхъ въ Пинскомъ повѣтѣ. По смерти его имѣніями завладѣли его родственники; Жировицкій монастырь вчи-

нилъ противъ нихъ искъ. По ходатайству пріятелей наслѣдники Цѣхановича выплатили монастырю завѣщанную сумму, въ чемъ и выдана настоящая квитанція настоятелями Жировицкаго и Лавришовскаго монастырей.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego trzeciego, miesiąca Julii szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchownemi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w w. x. Lit., z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty trzeci obranemi, comparentes personaliter u sądu w Bogu wielbni imci xieży Polikarp Michuniewicz—Żyrowickiego y Seweryn Klepacki—Ławryszowskiego conventów bazylikańskich starsi, swoim y wszystkich ichmościów xieży bazylianów Żyrowickich imieniem, opowiadali y przyznali list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, ichmość panom Hieronimowi Thomaszowi—stryiom y Franciszkowi synowcowi ichmościom Ciechanowiczom—podkomorzycom Pińskim dany, służący y nale-

żący, który ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy. prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis cum omnibus eius contentis był do xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, w xiegi wieczyste trybunalskie wpisać rozkazaliśmy, a wpisuiąc de verbo ad verbum tenor sequitur talis:

Ja xiądz Polikarp Michuniewicz—reguły świętego Bazylego wielkiego starszy klasztoru Żyrowickiego, moim y wszystkich w Bogu wielbnych xieży bazylianów Żyrowickich imieniem, y ia xiądz Seweryn Klepacki—tegoż zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy Ławryszewski, ieneralny spraw zakonnych do trybunału głównego w. x. Lit. procurator y plenipotent, za zgodnym y iednostaynym w Bogu przewieleb-

nego imci xiędza prowincyała naszego et totius religionis pozwoleniem, iedna osoba za drugą ręcząc y obowiązując, iawno czyniemy y wyznawamy sami na siebie tym naszym listem dobrowolnym wieczysto-kwintacyinym a nigdy nieporuszonym zapisem, donosząc do wiadomości koźdemu, komu by o tym wiedzieć teraz y na potym należało, danym wielmożnym ichmość panom Hieronimowi, Thomaszowi — stryiom y Franciszkowi synowcowi ichmościom Ciechanowiczom — podkomorzycom Pińskim na to, iż co ieszcze w roku tysiąc siedmsetnym piątym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia zeszły w Bogu świętey pamięci iasnie wielmożny imć xiądz, na świecie Jan Jozefat, w zakonie Joachim Ciechanowicz — episkop Piński y Turowski, ex puro erga fidem sanctae unionis zełb, ad pias causas summy czterdzieście tysięcy złotych na konwent w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów Żyrowickich, supra fundum dobr swoich wieczystych dziedzicznych, Dorohiczyn y Żabczyce nazwanych, w w. x. Lit. w powiecie Pińskim leżących y na zastawney maiętności Słochach w koronie Polskiej, w powiecie Drogickim situowaney, aplikowawszy zapisem swoim sub acta et data superius expressa, in authentica iuris forma sprawionym, sub onus pomienionych summy czterdziestu tysięcy złotych, praeominata bona sua, reservata sobie tylko advitalitate, podał y oppignorował y takowy zapis swóy, ingressus religionem świętego Bazylego wielkiego et in ea w świętobliwych przez lat kilka perseverando cnotach, po uczynioney professyi y dostąpieniu gradum praesbiteratus, sponte personaliterque u sądu głównego trybunalnego w. x. Lit. sub acta roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, mie-

siąca Julii trzydziestego pierwszego dnia na kadencyi Wileńskiej przyznał, a zatym w roku tysiąc siedmsetnym pietnastym, miesiąca Maia pietnastego dnia, tenże sam supra mianowany zapis swóy, iuż będąc starszym klasztoru Chomskiego y officialem episkopii Pińskiej, osobliwym zapisem swoim, rite ac legitime uczynionym, ratyfikował; successu temporis z promocyi zakonu ś. Pińskim y Turowskim episkopem zostawszy, wyżey mianowaną piae legatae et inscriptae summae transactioni listami swymi prywatnymi, do różnych starszych xięży bazylianów pisanymi, pro firma, rata et grata acceptował, tandem y sam niedługo żyjąc, w roku tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym śmiercią z tego świata zszedł. Post fata którego wielmożni ichmość panowie Hieronim y Thomasz — bracia rodzeni, a Franciszek synowiec nieboszykowscy Ciechanowiczowie — podkomorzycowie Pińscy, naturalnymi wszelkich y wszystkich dobr zastawszy sukcesorami y aktorami, gdy mimo zapisy, xięży bazylianom Żyrowickim służące, superius de acta et data wyrażone, dobra Dorohiczyn do swoiey praeoccuparunt possessii, na tenczas my bazylianie oskarżywszy ichmościów de violenti expulsiōne na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, w roku tymże tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym do Mińska zapozwaliśmy, denique na koźdey trybunalskiej kadencyi incessanter reassumendo litem, hucusque z tymiż ichmość panami Ciechanowiczami — podkomorzcami Pińskimi, in continuo iuris zostawaliśmy strepitu, y kiedyśmy iuż na teraznieyszej kadencyi trybunalskiej ad finale in principali negotio accedere mieli experimentum, interea nastąpiła w to godnych wielmożnych ichmość panów przyziaciół interpositia,

qua mediante ponieważ przerweczeni wielmożni ichmość panowie Ciechanowiczowie—podkomorzyczowie Pińscy, praemissam nostram facilitando praetensionem, in exolutione totalney summy za zapisami wyżej pomienionymi, przez iasnie wielmożnego imci xiędza episkopa Pińskiego nam zapisaney, qua successores et possessores dobr imci de integro instantaneam do rąk naszych uczynili satisfactionem; zacyzm ex eadem wiecznymi a nigdy nieodzownymi czasy nostri conventus Żyrovicensis et totius religionis nomine ichmościów panów Ciechanowiczów—podkomorzyców Pińskich y successorów ichmościów quituiąc czasy, zapisy mianowane y za nimi zaszle w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego dekreta y cały eo intuitu do daty niniejszey uroszczony proceder prawa kasuiemy, annihiluiemy, z xiąg eliminować pozwoliliśmy takową praetensyą naszą, per totum et in toto uspokoioną, in perpetuum żadney sobie samym, xięży bazylianom Żyrowickim, zakonowi naszemu y nikomu od ichmościów panów Ciechanowiczów successorów do dobr ichmościów Drohiczyzna, Żabeczyc y Słoch y innych wszelkich ratione superius praemissorum salwy, przystępu y należności nie zachowuiemy, ale iako się wyżej wyraziło, tego wszystkiego dotrzymać y od każdego zakonu naszego o pomienioną toties praetensyą naszą turbuiącego, praetext iaki ścielącego, u wszelkiego sądu y prawa, tyle razy, wiele tego potrzeba będzie ukazywała, proprio sumptu, ichmościów panów Ciechanowiczów y successorów ichmości zastępować y evinkować obowiazuiemy się, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą, pod którą iako w ewikcyą wszelkie dobra nasze conventowe Żyrowic-

kie podaiemy y oppignoruiemy. Tak in casu naruszenia takowego wieczysto kwitacyinego zapisu naszego, w którym kolwiek punkcie y paragrafie, daiemy moc y pozwalamy pozwem pozwać, lub zakazem zakazać, w który chcąc termin, powiat y wojewodztwo, rokiem iak naykrótszym, by y niestatutowym, do wszelkiego sądu, prawa y urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego, tak koła wielkiego, iako też y koła compositi iudicii, zadwornego, assessorskiego, marszałkowskiego, a podczas interregnum y kapturowego gdzie my będąc zapozwani lub zakazani, abscissis omnibus dilationibus atque amputatis beneficiis iurium, ex quolibet registro, etiam po zawarciu by y z kilku razem, rozprawę przyiąć, za naruszenie tego zapisu naszego zarękę zapłacić, szkody słownie mianowane nagrodzić, paenis banitionum ac infamiae sine beneficio aresti cum forti ad primam instantiam super quibusvis bonis nostris executione extendendis, podlegać y one chyba sola tylko satisfactione znosić y kasować, oraz we wszystkich punktach y paragrafach temu zapisowi naszemu zadość uczynić powinni, cum successoribus nostris et tota religione, a praecipue konwentem Żyrowickim będziemy. Y natośmy ten nasz zapis wieczysto kwitacyiny z podpisem rąk naszych własnych, tudzież z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas oczewisto uproszonych, ichmościom panom Ciechanowiczom—podkomorzycom powiatu Pińskiego, dali. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego trzeciego, miesiąca Julii trzeciego dnia. U tego zapisu podpisy rąk in eum sequuntur tenorem: Xiądz Polikarp Mihuniewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy

Żyrowicki mp. Sewerian Klepacki—zakonu świętego Bazylego wielkiego prokurator ieneralis causarum, starszy Ławryszewski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnych ichmościów xięży Polikarpa Mihuniewicza—starszego klasztoru Żyrowickiego świętego Bazylego y od imci xiędza Seweryana Klepackiego—prokuratora tegoż zakonu y starszego Ławryszewskiego, do tey kwitacyi wieczystey daney ichmość panom Hieronimowi, Thomaszowi y Franciszkowi Ciechanowiczom—podkomorzycom Pińskim, podpisuję się Jo-

zeph Łusbina Żamowski—horodniczy Witebski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osob wyż wyrażonych, do tey wieczytey kwitacyi, daney ichmościom panom Ciechanowiczom, podpisuję się Antoni Jan Orzeszko. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz według prawa do tey kwitacyi podpisuję się Theophil Stanisław Kierdey—miecznik powiatu Pińskiego mp. Który to zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1724 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 75, за 1724 г., л. 380.

144. Продажная записъ отъ Александра Стабровскаго Виленскимъ базилианамъ на бѣглыхъ крестьянъ.

У землянина Стабровскаго были бѣглые крестьяне; они осѣли въ имѣніи Бѣличанахъ, принадлежавшихъ Св. Троицкимъ базилианамъ. Стабровскій вчинилъ искъ; но вслѣдствіе вмѣшательства при-

ятелей, обѣ тяжущіяся стороны пришли къ слѣдующему соглашенію: базилиане заплатили Стабровскому извѣстную сумму денегъ, а онъ отказался отъ своихъ крестьянъ въ пользу базилианъ.

Roku tysiąc siedmset dwudziatego czwartego, miesiąca Maia dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim zwoiewodztw, ziem y powiatów na rok teraznieyszy tysiąc siedmsetny dwudziesty czwarty obranemi, stanowszy personaliter imć

pan Alexander Michał Stabrowski, opowiadał y przyznał list dobrowolny wieczysto sprzedażny a nigdy nieporuszony zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielbnym ichmość xięży bazylianom konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętey Trócy reziduiących, dany, służący y należący, który, ustnym y oczewistym swym stwierdziw-

szy zeznaniem, prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, wpisać w akta roskazaliśmy, który wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Alexander Michał Stabrowski czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wieczystym y nigdy nieporuszonym listem zapisem, komu by ieno teraz y na potomne czasy wiedzieć należało, iż co ia mając dobra dziedziczne wieczyste, oyczyste z antenatów moich, mnie po dobrodzieiu rodzicu moim imci panu Adamie Stabrowskim — podkomorzycu Połockim, w różnych wojewodztwach y powiatach w. x. Lit. leżące, a mianowicie w powiecie Oszmiańskim, Jacewszczyzna y Demszki nazywające się, z podziału między mną wyrażonym Stabrowskim a ichmć pp. bracią moją rodzoną Mikołaiem y Heronimem Stabrowskimi, tudzież z pomiarkowania za wypożyczenie siostr moich mnie dostałe, z których to dobr w powiecie Oszmiańskim leżących, po inkursyi nieprzyjacielskiej w wielkim xięstwie Litewskim grassuiącey, od sześciudziesiąt lat, poddani wieczysci, na imię Symon Deruha, Dmitr Deruha, Maxim Deruha, bracia rodzeni, ze wsi Demszek, iako inwentarz stary w sobie zawiera, w małych leciech wyszedszy z swoiey wsi y chat, tandem blakawszy się, a przyszedszy do lat za staraniem y zapomożeniem dworu pożeniwszy się, we wsi Dubowruczu, do maiętności Bieliczian w. i. x. bazylianów ś. Trócy klasztoru Wileńskiego, w wojewodztwie Mińskim leżącey, osiedli y za poddanych założyli się, o których ia Alexander

Stabrowski, wziowszy pewną wiadomość y dowiodszy starym przyznanym inwentarzem, iako o swoich własnych poddanych oyczystych wieczystych, z i. x. bazylianami, ad aedes ś. Trócy w Wilnie rezydującym, o wydanie prawny proceder urościłem. A za medyacyą z obu stron ichmościów panów przyiacioł ad recognitionem uproszonych, ponieważ z dedukcyey od dawnego czasu wyszli y zkollegowali się z tamecznemi poddanymi Bieliczańskimi, a ichmć xx. bazylianie wydania onych nie bronili; tedy ia stosując się do prawa pospolitego, mając wolność swoją własnością, iako y komu chcąc, szafować y disponować, tych chłopów wyrażonych iuż z dziećmi splodzone, to iest: Symona Deruhę z synami Apanasem, Dzieńisem, Andrzejem, bratanków dwa nieboszczyka Maxima, Romana y Iwana, Dzimitra Deruhę, który na części zastawney ichmościów panów Połubińskich osiadł y podany ichmć xięży bazylianam prawem zastawnym iest, którego to przy okupnie Dzimitra Deruhę od wieczników tej drugiey części maiętności Bieliczian mają y powinni będą ciż ichmć xięża bazylianie Wileńscy iako iuż swego wieczystego do siebie odebrać, podług niniejszego wieczystego prawa mego bez żadney ni od kogo przeszkody, y iuż od daty tego mego dobrowolnego wieczysto zrzecznego listu zapisu wyrażonych poddanych z żonami, dziećmi mianowanemi, a które ieszcze z ich rodziny mają być, wiecznemi a nieodzownemi czasy taxą, w konstitucyi o zbiegłych poddanych wyrażoną, za każdą osobę wziowszy aquitacyę, za gotową sumę przedałem w Bogu wielebnym ichmć xx. bazylianam klasztoru Wileńskiego, w moc y spokojne dzierżenie y używanie po-

stapilem, żadney sukcessorom moim, braci, krewnym y iakim kolwiek praetexem interessantom, salwy nie zachowuiąc do dochodzenia, z pomienionych poddanych zrzekam się y aktorami ichmć xięży bazylianów czynię y od każdego turbatora o tych poddanych ewiktorem być zapisuię się, dając in evictionem maiętność moją wieczystą Jacewszczyznę y Deruszki. Wolni tedy y mocni ichmć xięża bazylianie Wileńscy tymi chłopami, od tak dawnego czasu zażytemi y w possessyey swoiey dzierżącemi y iako iuż z przedania mego wieczystymi, rządzić, dysponować, przedać, dać, darować według woli y upodobania swego, bez żadney ode mnie y sukcessorów moich, blizkich krewnych y ni od kogo do tych chłopów praetext ścielącego przeszkody. Insuper ieszcze ia Stabrowski waruię ichmość xięży bazylianom, iesli by kto kolwiek lub za dokumentem iakim, ode mnie danym, lub bez dokumentu za iakową pretensyą do tych chłopów praetext słał y ichmć xx. bazylianów turbować śmiał y ważył się, tedy maiętność moją Jacewszczyznę y Deruszki, cum omnibus attinentiis et pertinentiis w powiecie Oszmiańskim leżącą, in evictionem ad solutionem, iesli by ichmość xięża szkodować mieli, podług taxonomy z konstytucyi za każdego chłopą poddanego troiako iuż aquietować mam y osobliwie expensa ichmć powrócić, w którey summie aż do okupna in evictionem zapisane dobra w possessyi ichmć xięży bazylianów będą. A ieżeli by niekontenci z tenuty byli, tedy y na wszelkich dobrach moich, leżących, ruchomych, summach pieniężnych te quitować pozwalam, y to wszystko co się tylko wyżej namieniło, in omnibus punctis, clausulis et paragrafis dotrzy-

mać y żyścić mam, pod wyż wyrażonemi zarękami (proceder zaś wszytek prawny, w tey sprawie uroszczony y zaszły, in toto skassowawszy y annihilowawszy, do rąk ichmościów xięży bazylianów wróciłem y oddałem y z xiąg eliminować pozwoliłem y pozwalam, pod zaręką wyż pomienioną), o które przymuię do adcitowania forum ubiquinarium mnie, a po mnie sukcessorów moich; gdzie stanowszy, abscissis omnibus dilationibus et amputatis iurium beneficiis, których się generaliter zrzekam, summario processu sub paena banitionum et infamiae, tanquam ex personali controversia decernenda, nie wynosząc żadnych in contrarium aktoratów, instantanee zaręki, benevole założone, od których ani sąd ex clementia uwalniać nie może, zapłacić y we wszystkim usprawiedliwić się mam, a po mnie sukcessorowie moi powinni będą, a w niestaniu moim sąd każdy, przed który o to adcitowany będę, podług dobrowolnego wieczystego zapisu zaręki ode mnie spontanee założone, z samym kapitałem według taxonomy konstytucyi za każdego chłopą złączone z punktem banicyi doczesney wieczney y infamiey, wskazawszy na odprawę forti manu, mota nobilitate, iako in ultimo iuris gradu, do przerzeczonych dobr moich oyczystych Jakowszczyzny y Deruszki y innych wszelkich generaliter za wskaz summy odesłać, mocen y wolen będzie. A ia sądu takowego de malo iudicato, ani też strony o zły przewód prawa w naymniejszym punkcie turbować y o to iure agere mocy mieć nie będę y sukcessorowie moi pod tąż wyrażoną zaręką nie będą; a y po zaplaceniu zarąk by y nie poiednokrotnie, przecie ten mój dobrowolny wieczysty predażny list przy zupełney

mocy y walorze inviolabiliter tam, punctatim, quam in confuso zostawać ma. Y na tom ia wyrażony Stabrowski dał ten mój dobrowolny wieczysty zapis z podpisem ręki mey y z podpisami rąk ichmość pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych y na podpisach wyrażonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego czwartego, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia. U tego dobrowolnego wieczystego przedaźnego a nigdy nieporuszonego zapisu podpisy rąk samego aktora, iako też ichmość panów pieczętarzów temi wyrażaia się słowy: Alexander Michał Stabrowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iegomości pana Alexandra Michała Stabrowskiego do

tego prawa wieczystego, w Bogu wielebnym ichmć xx. bazylianom konwentu Wileńskiego danego, podług prawa podpisuję się, Daniel Antoni Szpakowski — star. Kuszlicki. Według prawa proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego wieczystego zapisu podpisuję się Lud. Ant. Kotowicz, p. g. powiatu Grodzien. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz według prawa podpisuję się, Franciszek Michał Oskierko — stolnik Mozyrski. Który to takowy dobrowolny wieczysto przedaźny y nigdy nieporuszony zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażoną osobę zeznaniem do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1731 г. Апрель 9 дня.

Изъ книги № 85, за 1731 г., л. 35.

145. Фундушова запись отъ Ошмянскаго мостовничаго Владислава Марковскаго и супруги его Констанціи Сутьковской церкви на имѣніе Сутьковъ, на основаніе при ней новаго базиліанскаго монастыря.

Супруги Марковскіе, будучи бездѣтными, записываютъ свое имѣніе Сутьковъ въ Ошмянскомъ повѣтѣ мѣстной церкви съ тѣмъ, чтобы при ней былъ выстроенъ уніятскій монастырь и содержалось пять монаховъ; эти монахи должны служить

еженедѣльно 5 обѣденъ: 2 за фундаторовъ, 2 за ихъ родныхъ и пятую за души, пострадавшія какимъ либо образомъ невинно отъ людей, и за тѣмъ похоронить фундаторовъ съ подобающимъ почетомъ.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego pierwszego, miesiąca Aprila szesnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-

nieyszy tysiąc siedmsetny trzydziesty pierwszy obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego ichmość panowie Władysław Markowski—mostowniczy powiatu Oszmiańskiego y Konstancya z Kniażewiczów Markowska—mostowniczyzna Oszmiańska—opowiadali, prezentowali y wykonany rotą w konstytucyi tysiąc sześćset trzydziestego piątego roku wyrażoną iuramentem przyznali list dobrowolny wieczysty nieporuszony foundationis zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imści xiędzu Antoninowi Tumilowiczowi—ad praesens prowincjałowi, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży ritus graeci ordinis sancti divi Basilii magni, dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać rozkazaliśmy, a wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ia Władysław Markowski—mostowniczy powiatu Oszmiańskiego y ia Konstancya z Kniażewiczów, podkomorzanka Wędeńska, Markowska—mostowniczyzna Oszmiańska, małżonkowie, iedna za drugą osobę ręcząc y poczytając y pod wszystkie obowiązki niżej wyrażone libere podlegając, czyniemy wiadomo tym naszym listem dobrowolnym wieczystym nieporusznym de nova radice foundationis zapisem, komu by o tym terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoninowi

Tumilowiczowi—ad praesens prowincjałowi, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży ritus graeci ordinis sancti divi Basilii magni na to, iż co mając my Markowscy, małżonkowie, mostowniczywie Oszmiańscy, majątność naszą wieczystą kupną, prawu ziemskiemu podlegą, quondam w possessyi ichmość panów Okuszków, a od imci pana Kazimierza Okuszki za prawem takóż wieczystym u ichmość panów Głuchowskich, post haec za prawem zastawnym w dzierżeniu ichmość panów Zakrzewskich będącą, a przez nas od aktorów należytych prawem wieczystym in forma iuris sprawionym, wiecznością nabytą y z zastawney possessyi od pomienionych ichmościów panów Zakrzewskich opłaconą y we wszystkim eliberowaną, wolną, swobodną, niczym nikomu niewinną, długami y przewodami prawnymi nie onerowaną, nazwaną Sućków, w powiecie Oszmiańskim leżącą; a wiedząc o tym, iż wolno kożdemu iako chcąc swemi dobrami secundum obloquentiam praw wielkiego xięstwa Litewskiego szafować y dysponować, zaczym y my Markowscy małżonkowie—mostowniczywie Oszmiańscy, zażywając w tym wolności szlacheckiej, prawem popolitym pozwoloney, ile gdy nie mając żadnego od pana Boga sobie danego potomstwa, umyśliśmy zgodnie, iednostaynie w majątności naszej supra pomienioney, Sućkow nazwaney, w Bogu wielebnym ichmościów xięży bazylianów wyż wyrażonych ufundować; iakoż tym naszym wieczystym dobrowolnym de nova radice foundationis zapisem, nie wziowszy y nie biorąc żadney summy, presse tylko ex pio zelo ku chwale iego przenayświętszey Boskiej libere et sponte toties przerzeczoną majątność naszą Suć-

ków nazwaną, z budowaniem dwornym y gumienym, z ogrodami, siedliskami, z młynem, stawem, rzeczką y sadzawkami, z gruntami oromemi y nieoromemi, z zarosłami y lasami, z sianożęciami murożnemi y błotnemi, ze wsiami Sućkowem, Carykami, Bureczakami y Kanawą, z poddanemi w nich mieszkającemi, z żonami, dziećmi, z końmi, bydłem, z ich gruntami y sianożęciami, z danią, robocizną y wszelką powinnością onych; także z poddanemi precz rozeszłemi, z wolnym onych pozyskaniem, gdzie by się pokazali y z tym wszystkim, iako dawniey wyż wyrażeni possessores tych dóbr y my sami dzierżącemi byli, nie z onych na siebie samych, na bliskich y dalekich krewnych naszych y ni na kogo innego nie excypuiąc, ani wyłączając, temuż wyż wyrażonemu zakonowi świętemu ichmość xieży bazylianów ordinis sancti divi Basilii, in unione z kościołem świętym katolickim rzymskim będącym, perpetuis temporibus na nową fundacyą zapisuiemy. Wolni tedy y mocni będą ichmość xieża bazylianie, zaraz post decessum obojga nas Markowskich, małżonków, te dobra Sućkow cum omnibus attinentiis onych, iako własne swoje, bez żadney od krewnych sukcesorów naszych y ni od kogo innego prepedycyi, do swoiey aktualney wieczystey possessyi obiowszy, onemi iako chcąc dysponować y wszelkie intraty, z nich przychodzące, ku chwale pana Boga y na swóy własny pożytek teyże fundacyi obracać, z tym iednak warunkiem y obowiązkiem, aby ciż ichmość xieża bazylianie zaraz po objęciu tych dobr Sućkowa, pięciu zakonników kapłanów do tey nowey fundacyi Sućkowskiey wprowadziwszy, przy cerkwi tameczney perpetuis temporibus konserwo-

wali. Którzy ichmość xieża bazylianie w tey naszej nowey fundacyi rezyduiając, po długim życiu nas Markowskich małżonków, w każdym tygodniu pięć mszy świętych, idque za dusze nasze dwie mszy święte, za duszę rodziców naszych Mikołaja y Justyny Markowskich, Piotra y Barbary Kniażewiczów, małżonków, y Stanisława Markowskiego, brata naszego, dwie mszy święte, a piątą za dusze casu quo od ludzi ukrzywdzonych, in perpetuum odprawować tenebuntur. A nim nas pan Bóg Markowskich, małżonków, w tym doczesnym życiu konserwować będzie raczył, tedy my sami w tychże dobrach Sućkowie inną cerkiew dostatnieyszą y klasztor dla tychże ichmościów xieży bazylianów zakonników erygować proprio sumptu obowiązuiemy się y sami w tychże dobrach przy chwale Bożey usque ad fata nostra konserwować się mamy. A post decessum nas Markowskich małżonków ciało nasze grzeszne w teyże cerkwi Sućkowskiey, starey lub nowey, iezeli stante vita erigowana będzie, albo na mieyscu świętym w cerkwi Boruńskiej, sumptem y staraniem tychże ichmościów xieży bazylianów przy frequencyi kapłanów y doskonałego requienalnego nabożeństwa deponowane być powinno. Na ostatek waruiemy y to ichmościom xieży bazylianom supra wyrażonym, iż my Markowscy, małżonkowie, mostowniczowie Oszmiańscy, za życia naszego ni z kim w żadne dalsze o te dobra Sućkow, tym zapisem wieczystym naszym na nową fundacyą zapisane, kontrakta, zapisy y donacye wchodzić nie mamy y mocy mieć nie będziemy, sub nullitate onych; owszem od każdego wstęp, albo przeszkodę ichmościom xieży bazylianom czyniącego u każdego sądu y

prawa zastępować y ewinkować powinni będziemy, czego wszystkiego y każdego punktu wyż wyrażonego my Markowscy małżonkowie — mostowiczowie Oszmiańscy, także ichmość xieża bazylianie w dobrach Sućkowie przez nas ufundowani, obligacyi y kondycyi supra wyrażonych ad invicem sobie dotrzymać mamy y powinni będziemy, pod zaręką ważności wynoszącej rzeczy. O które zaręki in casum naruszenia którego-kolwiek punktu y paragrafu, wyż wyrażonngo, dajemy moc y pozwalamy do zapozwania nas ad ubiquinarium forum, gdzie my stanowszy, abscissis omnibus dilationibus, rozprawę przyiąć y we wszystkim temu naszemu dobrowolnemu zapisowi dość czynić libere obowiązujemy się. Y natośmy dali ten nasz list dobrowolny de nova radice foundationis wieczysty nieporuszny zapis z podpisami rąk naszych własnych y z podpisami rąk ichmościów panów przyaciół, od nas ustnie y oczewisto za pieczętarzów uproszonych. Pisan w Sućkowie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego pierwszego, miesiąca Aprila dziewiątego dnia. U tego zapisu podpisy takowe: Władysław Michał Markowski—mostowniczy Oszmiański, Konstancya Markow-

ska—mostowniczyzna Oszmiańska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Władysława Markowskiego—mostowniczego Oszmiańskiego y samey ieymci pani Konstancyi Markowskiej—mostowniczey Oszmiańskiej, małżonków, do tego funduszowego zapisu, danego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoninowi Tumilowiczowi—ad praesens prowincyałowi, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xieży ritus graeci, ordinis sancti divi Basilii magni, ściągającego się do maiętności Sućkowa, w powiecie Oszmiańskim leżącey, podpisuję się Bogusław Józef Masalski—stolnik Braclawski, starosta Janiski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu de nova radice fundacyinego podpisuję się ręką swą—Jan Hyrmanowski—stolnik Czernihowski. Według prawa proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego funduszu podpisuję się—Józef Giedroyć-Juraha. Który to takowy fundusz, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Іюля 4 дня.

Изъ книги № 86, за 1732, г., л. 1094.

146. Квитаціонная записъ настоятеля Виленскаго монастыря Патрікія Жиравскаго данная старостѣ Керновскому Матеею Бѣлотору въ получніи суммы тринадцати тысячъ злот. польскихъ.

Настоятель Виленскаго Св. Троицкаго монастыря Патрікій Жиравскій выдаетъ настоящую квитанцію Матвѣю Бѣлотору по слѣдующему поводу: Бѣлоторъ занялъ у монастыря 13,000 польскихъ злотыхъ подъ залогъ своего имѣнія на извѣстныхъ условіяхъ; такъ какъ за одинъ годъ

не были уплочены 0/0, то Жиравскій хотѣлъ было вступить во владѣніе заложеннымъ имѣніемъ, но Бѣлоторъ поспѣшилъ уплатить не только 0/0, но и занятую сумму; въ этомъ и выдана ему квитанція.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, duchownemi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty wtóry obranemi, comparens personaliter w Bogu przewiebnym imię xiądz Patrycy Żyrawski — starszy zakonu świętego Bazylego konwentu Wileńskiego, prezentował y przyznał list swój dobrowolny, wieczysty kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, służący y należący wielmożnym ichmość panom Matheuszowi z Montwida y Annie z Ogińskich Białozorom — starostom Kiernowskim, małżonkom, który to zapis ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosili nas sądu, aby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa

Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowskiy wpisać w xięgi rozkazaliśmy, który wpisuiąc de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja xiądz Patrycy Żyrawski — sekretarz zakonu oycy świętego Bazylego, officyał y starszy Wileński, imieniem moim y imieniem całego konwentu wielebnych ichmość xięży bazylianów Wileńskich, pod wszystkie niżej wyrażone obowiązki libere podlegając y opisuiąc się, tym moim dobrowolnym wieczysto-kwitacyinym zeznam zapisem, danym na to, iż za spólnym konsensem wielmożnych ichmość panów Matheusza z Montwida y Anny z Ogińskich Białozorów — starostów Kiernowskich, małżonków, otrzymawszy antecessor mój w Bogu przewiebnym imię xiądz Antonin Zawadzki — proto-archimandryta zakonu oycy świętego Bazylego wielkiego prawo zastawne z inwentarzem na maiętność Białozorów, w powie-

cie Upitskim będącą, in vim summy trzy-
nastu tysięcy złotych polskich przez ich-
mościów pożyczonych, w roku przeszłym
tysiąc siedmsetnym dwudziestym szóstym,
dnia dwudziestego trzeciego Apryla y za-
onym wszedszy in possessionem, gdy wiel-
możni ichmość panowie starostowie tąż sa-
mą maiętność od konwentu naszego pra-
wem arendownym otrzymali y prowizyą zu-
pełną corocznie nas kontentowali, tandem
za nieoddaniem za ieden rok należącey od
ichmościów prowizyi, lubom ordynował ich-
mość xięży zakonników dla obięcia pomie-
nionego Białozorowa według danego pra-
wa w naszą possessyą, lecz że ichmość pa-
nowie starostowie należącey broniąc nam
tenuty, gdy na dniu dzisieyszym samą sum-
mę trzynaście tysięcy złotych in toto od-
dali y finalnie nas uspokoiłi; z takowego
tedy dość uczynienia y z prowizyi, od tey
summy odebraney, wiecznością wielmoż-
nych ichmościów panów starostów kwituie,
prawo zastawne przyznane z inwentarzem
ad manus ichmościów wracam, one kassuie
y wszelkie dokumenta, które by się od ich-
mościów nam służące w grodach ziem-
skich y trybunale znaydowali, iako iuż nie-
prawne, z xiąg eliminować pozwalam y
żadney in futurum do samych ichmościów
y sukcesorów nie zachowuie salwy. Co
mam dotrzymać pod zaręką wyż wyrażo-
ney summy, z wolnym o naruszenie mnie y
sukcessorów moich ad forum ubiquinarium
termino peremptorio, pozwem lub zakazem,
zapozwaniem, lub kondemnowaniem; gdzie
ia stanowszy, abscissis omnibus dilationi-

bus et beneficiis iuris, rosprawę przyiąć y
wszelkim iudicatom sądowym podlegać mam
y sukcesorowie moi tenebuntur. Y na tom
dał ten mój dobrowolny wieczysto kwita-
cyiny zapis, z podpisem ręki mey y ich-
mość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie
y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie
roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtó-
rego, miesiąca Julii czwartego dnia. U te-
go listu dobrowolnego wieczysto kwitacyi-
nego zapisu podpisy rąk tak samego ak-
tora, iako też ichmość panów pieczętarzów
temi słowy: Patrycy Żyrawski—zakonu świę-
tego Bazylego wielkiego sekretarz, officyał
y starzy Wileński. Ustnie y oczewisto pro-
szony pieczętarz od w Bogu przewielebne-
go imci xiędza Patrycego Żyrawskiego—za-
konu świętego Bazylego wielkiego sekre-
tarza, officyała y starszego Wileńskiego,
do tey wieczystey kwitacyi, w. i. p. Ma-
theuszowi z Montwida Białozorowi, staro-
ście Kiernowskiemu y samey imci małżon-
kom dany, podług prawa podpisuie się—Wik-
tor Jeleński r. z. w. p. y trybunał głów.
wielkiego xięstwa Litewskiego. Ustnie y
oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż
wyrażoney do tey kwitacyi podpisuie się
Stanisław Dowgiało Narbut. Podług pra-
wa proszony pieczętarz od osoby wyż wy-
rażoney do tego kwitacyinego zapisu pod-
pisuie się Jerzy Modzelewski. Który to list
dobrowolny kwitacyiny zapis, za ustnym y
oczewistym onego przeż wysz wyrażoną oso-
bą zeznaniem, iest do xiąg trybunału głów-
nego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw
wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Юля 19 дня.

Изъ книги № 86, за 1732 г., л. 1220.

147. Квитаціонная записъ отъ пастоятеля Виленскаго св. Троицкаго монастыря Патрикія Жиравскаго Антонію Костровицкому и Николаю Довойнѣ въ уплатѣ суммы пяти тысячъ злот., обезпеченной на имѣніи Бѣличанахъ.

Слонимскій хоружичъ Доминикъ Полубинскій владѣлъ имѣніемъ Бѣличанами въ Минскомъ воеводствѣ; послѣ его смерти оно перешло за долги во владѣніе Костровицкихъ, и отъ нихъ къ Довойнамъ; такъ какъ Костровицкій занялъ у базилянъ 6,000 зл. подъ залогъ этого имѣнія, а о границахъ поднялъ споръ Минскій судья Быковскій; то на-

чалось спорное дѣло, которое и перенесено было въ трибуналь. Определе́ніе составлено было въ пользу базилянъ только на 5,000 зл., а о шестой представлено было начать особый искъ. Хотя и этотъ послѣдній былъ рѣшенъ въ пользу базилянъ, тѣмъ не менѣе они кончили дѣло мировой, въ чемъ и выдаютъ отвѣтчикамъ настоящую квитанцію.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego wtórego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiwodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty wtóry obranymi, comparens personaliter w Bogu przewielebny imć xiądz Patrycy Żyrawski, — sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Tróycy rezydujący, swoim y całego klasztoru imieniem opowiadał, prezentował y przyznał list dobrowolny wieczysto kwitacyiny y nigdy nieporuszny za-

pis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnym ichmościom panom Antoniemu Kostrowickiemu — podstolemu woiwodztwa Mińskiego, Mikołaiowi Dowoynie — stolnikowi Trockiemu y ichmość panom małżonkom ichmciom dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swoim stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste wpisać rozkazaliśmy, a wpisuiąc de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Patrycy Żyrawski — sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy rezydujący, swoim y całego klasztoru imieniem czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym listem wieczysto kwitacyjnym y nigdy nieporuszonym zapisem ichmość panom Antoniemu Kostrowickiemu—podstolemu województwa Mińskiego, Mikołaiowi Dowoynie—stolnikowi Trockiemu y ichmość panom małżonkom ichmościów danym na to, iż co zeszły w Bogu imść pan Dominik Połubiński — chorążyc Smoleński, ieszcze w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt trzecim, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia, majątność Bieliczany, w województwie Mińskim leżącą, w summie pięciu tysięcy złotych zeszłemu takż w Bogu wielebnemu iegomości panu Rafałowi Kostrowickiemu—podśędkowi województwa Mińskiego, oycowi imści pana Antoniego Kostrowickiego, podstolego Mińskiego, prawem zastawnym in forma iuris sprawionym zawiodł y zastawił. Post decessum którego, gdy ta majątność Bieliczany iure successionis pomienionemu imci panu Antoniemu Kostrowickiemu dostała się, a per consequens od imci pana Kostrowickiego, tak in virtute tego prawa, iako też za dalsze pretensye possydującego, per transfusionem ichmościom panom Dowoynom, małżonkom stolnikom Trockim, w summie sześciu tysięcy złotych talerowej monety, rachuiąc talar po złotych sześciu y groszy ośmnastu, onerowana została, a będąc oney czas nie mały spokoyne posiadaczami, in subsequenti idque w roku tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym też samą majątność w takowej że summie konwentowi naszemu namienieni ichmość panowie

Dowoynowie małżonkowie, stolnikowie Trockcy, wlali, przezastawili y prawa, od imci pana Kostrowickiego sobie służące, do rąk naszych oddali, in virtute których to zapisów, stante possessione nostra majątności Bieliczany, wielmożny imć pan Bykowski—sędzia grodzki Miński y sama ieymć, małżonkowie, usławszy sobie aktorstwo do wieczności majątności Bieliczany y dowodząc, że na onych imć pan Kostrowicki nie więcej miał summy zastawney, iako tylko pięć tysięcy złotych currentis monetae, gdy nas xięża bazylianów do przyięcia tej summy, a do ustapienia majątności Bieliczany przypozwali, tedy wzajemnie my xięża bazylianie tak wielmożnego imci pana Kostrowickiego, qua principalem, iako też ichmościów panów Dowoynów, małżonków, stolników Trockich, qua immediatos evictores, do trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego zapozwaliśmy. Jakoż po niemalnych tergiwersacyach prawnych subsecutum nareszcie między nami xięża bazylianami a imć panem Bykovskim w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym dziewiątym, miesiąca Januarii trzeciego dnia, personale iudicatum, gdzie trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego, uznawszy ichmościów panów Bykowskich za aktorów do okupna majątności Bieliczany y nakazawszy, ażeby my xięża bazylianie summę pięć tysięcy złotych monetae currentis od ichmościów przyieli, o szósty tysiąc y kurrencyą salvum ius do ewiktorów naszych zerwował y tycbże ichmościów, iako na tenczas niestawiających, kondemnować pozwolił. Jakoż my xięża bazylianie, kondemnowawszy ichmościów y dochodząc tak nie dopłaconego tysiąca złotych, iako też utraty na monecie, że non in ea qualitate,

iakośmy ichmościom panom stolnikom Trockim wyliczyli, nam od ichmościów panów Bykowskich oddano, inchoatum o to kontinuwaliśmy processum; in continuatione którego ponieważ w. imię pan Kostrowicki—podstoli Miński, qua principalis evictor y wielmożnych ichmościów panów stolników Trockich y nas xieży bazylianów wkroczywszy z nami w przyjacielską mediacją, tak o te wyżej wyrażone pretensye nasze, iako też o pochodzące exinde expensa per media pacis zakończył interess y zupełną nam uczynił satisfakcją; zaczymy xieża bazylianie, we wszystkim będąc od pomienionych ichmościów satisfacti, tak imci pana Antoniego Kostrowickiego—podstolego Mińskiego, iako też ichmościów panów Dowoynów—stolników Trockich, małżonków, od ewikcyi tylko stante possessione nostra Bieliczan nam daney, in perpetuum non derogando osobliwemu od ichmościów nam danemu zapisowi assekuracynemu uwolniając, oraz dekreta y cały ieneraliter proceder, eo intuitu do daty niniejszey zaszły, kassując y annihilując, wspólnie z dokumentami do rąk ichmościów wracamy, irrevocabiler kwituujemy, z xiąg eliminować pozwalamy y salwy żadney o uspokojenie pretensyi do pomienionych ichmościów panów Antoniego Kostrowickiego—podstolego Mińskiego, Mikołaja Dowoyny—stolnika Trockiego y samey ieymci nie zachowujemy, owszem od każdego ten nasz zapis naruszającego, zastępować y ewinkować obowiązujemy się, a tego wszystkiego mamy dotrzymać pod zaręką sześciu tysięcy tyńfów et sub paenis banitionum ac infamiae, o którą w naruszeniu w iakowym kolwiek punkcie lub paragrafie daemy moc y pozwalamy nas y następców

naszych do wszelkiego sądu y prawa, urzędu grodzkiego, ziemskiego, sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego, koła compositi iudicii, a casu interregni y kapturowego pozwem pozwać, lub zakazem zakazać, sprawę etiam na każdej repartyeyi wpisać. Gdzie my stanowszy, nie zażywając żadnych penitus dylacyi atque beneficii iuris (których tym zapisem naszym wyrzekamy się), finalną rozprawę przyjąć, zarękę wyżej wyrażoną wspólnie z expensami prawnymi, nie schodząc z sądu, zapłacić y pod wszystkie wyroki sądowe podlegać powinni będziemy, którą by y nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis przy zupełney mocy y walorze zostawać ma. Y natośmy dali ony z podpisem rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, oczewisto od nas uproszonych y na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Julii dziewiętnastego dnia. U tego zapisu podpisy takowe: X. Patrycy Żyrawski—zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarz, official, starszy Wileński. Proszony ustnie pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xieźdza Patrycego Żyrawskiego—zakonu świętego Bazylego sekretarza, officiala, starszego Wileńskiego, nomine imci y całego konwentu, wielmożnym ichmościom panom, Antoniemu Kostrowickiemu—postolemu Mińskiemu y Mikołajowi Dowoynie—stolnikowi Trockiemu, także ichmościom panom małżonkom ichmościów, danego, podpisuję się Józeph Antoni Zmiowski—r. z. W. Podług prawa proszony pieczętarz od osób wyżej wyrażonych do tego kwitacyinego zapisu podpisuję się Michał Uścińowicz. Oczewisto proszony pieczętarz

od osób w tym zapisie wyrażonych podług prawa podpisuję się Teodor Antoni Smolak. Który to takowy zapis za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażoną osobą zeznaniem iest do xiąg głównego trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Іюля 18 дня.

Изъ книги № 86, за 1732 г., л. 1218.

148. Квитаціонная записъ отъ Волковыскаго крайчаго Александра Скиндера базиліанамъ Борунскаго монастыря въ удовлетвореніи по дѣлу о бѣглыхъ базиліанскихъ крестьянахъ.

Волковыскій крайчій Скиндеръ и его жена вчинили искъ противъ Борунскихъ базиліанъ по поводу ихъ претензій будто Скиндеры присвоили себѣ монастырскихъ крестьянъ. Дѣло это было рѣшено въ пользу Скиндеровъ; тѣмъ не ме-

нѣе Скиндеры отказываются отъ своихъ правъ въ пользу базиліанъ, отказываются отъ крестьянъ и передають монахамъ декреты и документы, относящіяся къ этому дѣлу.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego wtórego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty wtóry obranemi, comparendo personaliter imść pan Alexander Skinder—krayczy Wolkowyski y sama ieymć pani Katarzyna Skinderowa—krayczyna Wolkowyska, małżonkowie, opowiadali, prezentowali y przyznali list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Theodo-

zemu Koniaczewskiemu — starszemu Boruńskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego y całemu konwentowi ichmościów xięży bazylianów Boruńskich dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swoim ztwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi wieczyste wpisać roskazali, a wpisując de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis:

Alexander Skinder—krayczy Wolkowy-

ski, Katarzyna Skinderowa — krayczyna Wolkowyska, małżonkowie, iedna osoba za dwie, a dwie za iedną ręcząc y obowiązując się pod wszystkie peny, wadya y ligamenta, poniżej wyrażone, libere na nas przyjęte, poddając się, czyniemy wiadomo y zeznawamy sami na siebie tym naszym dobrowolnym wieczysto kwitacyinym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Theodozemu Koniaczewskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu y wszystkim ichmościom xięży bazylianom Boruńskim na to, iż co my wyż rzeczeni bez żadnego dokumentu, non iure haereditario, tylo titulo usurpativo chłopów wieczystych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, ab aevo do folwarku Koziakowszczyzny alias Pieślakowszczyzny przynależących, nomine Jerzego Micewicza, iuż z tego świata zeszłego, Michała Jankowskiego, Jana Micewicza alias Hołownię, unice dla tego, że wyszedszy z pod własnych panów z folwarku Koziakowszczyzny, z possessyi quondam Pieślakowskiej, successive zaś ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, w maiętności naszej Solennikach, w wojewodztwie Wileńskim leżącey, osiadszy, zapomogi brali pro residuo na tysiąc siedmset złotych in unum zaszkożiwszy, do tychże panów swych wieczystych wyszli, których pretensive rekuperować, y za wieczystych nulliter przywłaszczyć od roku tysiąc siedmset dwudziestego dziewiątego prawem prosequować z ichmość xiężą bazylianami Boruńskimi zaczęli, y iuż w grodzie wojewodztwa Wileńskiego, za opacznyim oproprocessowaniem dekret kontumacyalny w tymże roku tysiąc siedmset dwudziestym dziewiątym in Maio otrzymali, po otrzymanym zaś dekrete zapadwszy, z procederem onego ad ultimum iuris gradum nie przywodząc, gdy w roku

terazniejszym tysiąc siedmset trzydziestym wtórym, czasu sądzącego się trybunału xięstwa Litewskiego kadencyi Wileńskiej miesiąca Junii dwudziestego pierwszego dnia, chłopą Michała y z żoną iego Reginę Jankowskich, małżonków, z dziećmi onych postrzegszy ich w mieście iego królewskiej mości Wilnie będących, mieniać być onych za poddanych swych wieczystych pod wartę trybunalską, sine scitu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, inkarcerowaliśmy. Tandem trybunał w xięstwa Litewskiego informowany o niesłusznym inkarcerowaniu na instancyą w Bogu przewielebnych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, summarium processum ex registro incarcerationum za dwuniedzielnym pozwem determinował, in virtute którey in iunkcyi ichmość xięża bazylianie Boruńscy instantanee nas adcytuiać do trybunału finalni decisione experiri usiłowali; my zaś iako illegitime appropriare tych chłopów usiłowując, a nie mając y mieć nie mogąc in retorsionem realności ichmościów żadnych dokumentów y reprobacyi ad amicabilem discussionem pomienionych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich powabiliśmy; iakoż ponieważ ichmość xięża bazylianie Boruńscy przed uproszonymi ichmość pany przyjaciółami certa et evidentia documenta na w Bogu zeszłego Jerzego Micewicza, Michała Jankowskiego y żonę iego z dziećmi, przez nas nienależycie inkarcerowanych, także na Jana Micewicza alias Hołownię prezentowali y wszystkich tych trzech poddanych wieczystych swych z folwarku Koziakowszczyzny alias Pieślakowszczyzny realitatem probowawszy, insuper o tych chłopów, superius specyfikowanych, wkroczywszy ze mną w litigia prawne, niemały expens spendowany pokazali; my zaś maiori

probatione, żeśmy infallibiliter na tysiąc siedmdziesiąt złotych polskich zapomagając onych, temporanee u nas osiadłych, dodawając onym koni, bydła, oraz przez swe wolne onych nam uszczerbienie, co się wszystko deductive pokazało, szkody ponosząc, gdy nas dopiero ichmość xięża bazylianów Boruńscy sentimento ichmość panów przyaciół akwietowali y w pretensyi naszej satisfakcyą realną uczynili; zaczym superius exprymowani za pretęsy nasze satisfacti, wspomnionych chłopów własnych ichmościów xięży bazylianów wieczystych uwolniwszy z pod detencyi, Michała Jankowskiego z żoną y dziećmi, illegitime pretendowanego y uzurpowanego, onych poddaństwa zrzekając się, z uroszczoney pretensyi z okazji swewoli wspomnionych chłopów, nam stałym, iako plenarie od ichmościów xięży bazylianów Boruńskich uspokoieni, wiecznemi a nieodzownemi czasy w Bogu przewielebnego imci xiędza Theodozego Koniaczewskiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego Boruńskiego y wszystkich ichmościów xięży bazylianów Boruńskich kwitujemy; żadney salwy do osób Michała Jankowskiego, Jana Micewicza, żon ich y potomstwa, similiter dobytku onych, a pogotowiu z okazji o pretensye do ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, przez nas aplikowane, niezachowując, generaliter ze wszystkich punktów w procederze prawnym y w żałobach onych do ichmościów xięży bazylianów Boruńskich utworzonych, wiecznemi a nieodzownemi czasy kwitujemy. Proceder ad manus ichmościów wracając kassujemy, annihilujemy, z xiąg eliminować pozwalamy y sukcesorom naszym pod utratą successyi y naymniejszey salwy nie reserwujemy. Co wszystko tak my sami, sukcesorowie nasi,

a pogotowiu obcy ludzie żyć y dotrzymać mają, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich y pod penami banicyi doczesney, wieczney y infamii, inwadyjąc sub onus zaręki majątność naszą nazwaną Solenniki, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, y pod dalsze exinde pochodzące wskazy, in casu zaś naruszenia lub w naymniejszym punkcie tego naszego wieczystego kwitacyinego zapisu niedotrzymania, daemy moc y pozwalamy nas samych, sukcesorów naszych do wszelkiego sądu głównego trybunalnego koła compositi iudicii y do trybunału skarbowego wielkiego xięstwa Litewskiego, do sądu iego królewskiej mości zadwornego assessorskiego, a podczas interregnum do sądów kapturowych pozwem lub zakazem adcytować, nie biorąc na patrona, na godziny, na kopią, z pozwu lub z zakazu, na kopią z praw y z tego zapisu naszego nie podając obmów na chorobie, na większości spraw, ieneralnie abscissis omnibus dilationibus beneficiisque, rosprawę przyjąć, zarękę zapłacić y pod wszystkie wyroki sądowe podlegać tenebimur. Sąd zaś y urząd wszelki, według tego naszego kwitacyinego zapisu, sine beneficio aresti atque sine appellatione strictissime sędzić, zarękę cum litis expensis na nas y dobrach naszych wskazać, a za nie-staniem, in paenas banitionum ac infamiae vzdawszy, za pierwszym dekretem, tanquam ex ultimo iuris gradu wypadłym, ad fortem executionem odesłać wolen y mocen będzie; my zaś sądowi, dekretem y ekucyi, na fundamencie tego naszego wieczysto-nieporusznego kwitacyinego zapisu, w naymniejszym punkcie sprzeciwić się nie mamy y mocy mieć nie będziemy, pod wyż wyrażoną zaręką, którą by y nieraz zapłacić przyszło, przecie ten nasz kwitacyiny

zapis wiecznemi a nieodzownemi czasy in suo valore et robore zastawać ma. Y na tośmy ony dali z podpisem rąk naszych, ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset trzydziestego wtórego, miesiąca Julii ośmnastego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto - kwitacyinego zapisu podpisy rąk tak samych ichmościów panów aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów his exprimuntur verbis: Alexander Jerzy Skinder mp. Katarzyna Skinderowa. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Alexandra Jerzego Skindera — krayczego Wolkowskiego y samey ieymci, małżonków, do tey kwitacyey, daney w Bogu przewielebnemu imci xię-

dzu Theodozemu Koniaczewskiemu — starszemu Boruńskiemu y całemu konwentowi ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, podpisuję się ręką swą Jan Hyrmanowski — stolnik Czernihowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tey kwitacyi podpisuję się Ignacy Hornicki mp. Ustnie proszony pieczętarz podług prawa od wyż wyrażonych osób do tego zapisu wieczysto-kwitacyinego podpisuję się Gabryel Dachnowicz Hacıski manu propria. Który to takowy zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1732 г. Сентября 29 дня.

Изъ книги № 87, за 1733 г., л. 292.

149. Заемная запись отъ Браславльскаго хоружаго Феликса Цѣхановскаго Виленскому св. Троицкому монастырю на тринадцать тысячъ злотыхъ.

Феликсъ Цѣхановскій, Браславскій хоружій — за нялъ у Виленскихъ свято-Троицкихъ базилианъ на собственныя предприятия 13,000 злотыхъ серебряной монетою подъ залогъ двухъ своихъ имѣній въ Полоц-

комъ воеводствѣ, Залѣсья и Озерцовъ, съ обязательствомъ въ случаѣ не уплаты на срокъ займа заплатить заруку въ 40,000 злотыхъ, кромѣ капитала, безъ всякаго судебного препирательства.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego trzeciego, miesiąca Nowembra dwudziestego trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, kapiturowymi wojewodztwa Wileńskiego, po

śmierci nayiaśnieyszego króla imci Augusta wtórego, na seymiku ante-konwokacyinym w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim zgodnie obranymi, comparendo personaliter patron imć

pan Gabryel Dachnowicz Haciski, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu do akt podał list dobrowolny obligacyiny zapis, od wielmożnych ichmościów panów Felixa y Krystyny z Abramowiczów Ciechanowskich—chorążych Brasławskich, Opeskich y Mścislawskich sądowych starostów, małżonków, w Bogu przewielebnemu imci xiedzu Patrycemu Żyrawskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi starszemu Wileńskiemu y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xieży bazylianom Wileńskim dany, służący y należący, w maydeburi Wileńskiej przyznany, który podając ad acta, prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis był do xiąg głównych kapturowych Wileńskich spraw wieczystych, ze wszytką w nim inserowaną rzeczą, przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi de verbo ad verbum wpiścić roskazali, którego tenor sequitur talis:

Ja Felix na Ciechanowcu Ciechanowiecki—chorąży Brasławski, Opeski, Mścislawski sądowy starosta, y ia Krystyna z Abramowiczów Ciechanowiecka — chorążyna Brasławska, staroscina Opeska y Mścislawska, małżonkowie, iedna osoba za drugą ręcząc y obowiązując się pod wszystkie niżej wyrażone wadia, zaręki, circumscripte, ligamenta benevole podając majątność naszą nazwaną Zalesie y Jezierce, w wojewodztwie Połockim leżącą, wolną, swobodną, nikomu pierwszemu ani pośledniejszemu prawem nie zawiedzioną, cum omnibus oney attinentiis, y dalsze wszelkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, y inne przez nas nabyte onerując, inwadyując, czyniemy wiadomo y iawnie zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym obligacyinym zapisem,

danym w Bogu przewielebnemu imci xiedzu Patrycemu Żyrawskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi, starszemu Wileńskiemu, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xieży bazylianom Wileńskim, ad aedes sanctissimae Trinitatis rezydującym, na to: iż my wyż wyrażone osoby, będąc pilno y gwałtownie na własne nasze interessa potrzebnymi pieniędzy, wzięliśmy, pożyczyli y do rąk naszych odebraliśmy realiter et effective gotowey rękodayney, a nie z żadnego kontraktu urosley summy pieniędzy, to iest, in specie trzynastie tysięcy złotych polskich srebrowey talarowey monety, którą summę na wyż wyrażoną majątność Zalesie y Jezierce, w wojewodztwie Połockim leżące, oraz cum omnibus attinentis et pertinentiis, takoy summy pieniężne, gdziekolwiek będące, wnaszając y te dobra sub onus kapitału troiakich zarąk y dalszych exinde pochodzących pretensyi podając, mamy y powinni będziemy ichmościom xieży bazylianom Wileńskim y każdemu w osobie aktorowi takowąż monetą talarami bitemi, dobrze wążącemi, spełna razem, a nie ratami w roku da Bóg przysłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim w dzień świętego Michała archaniola, święta rzymskiego podług nowego kalendarza, przypadającego, na mieyscu pewnym, to iest, przy xięgach grodzkich Wileńskich, niezym tego terminu, dnia y miesiąca nie pochybiając, oddać y wypłacić, co wszystko mamy zyścić y strictissime dotrzymać pod troiakimi zarękami, idque in unum zniosszy czterdzieście tysięcy złotych polskich, nie inkludując w to kapitału, cum libera inequitatione, za niedość uczynieniem in termino temu zapisowi naszemu przez nas samych y successorów naszych, do majątności Zalesia y

Jezierców, w województwie Połockim leżący, tak za samą kapitalną sumę, iako y troiakię zaręki za tym zapisem naszym, etiam bez żadnego dekretu, naymnieyszey konwikcyi prawney y po objęciu namienionych majątności w possessyą aż do wypłacenia samey kapitalney summy y troiakich zarąk trzymaniem, my sami przez się, successorów naszych, pogotowiu subordynowanych osob, za expulsyą poczytać, uzurpować y o to ichmościów do prawa pociągać nie mamy, nie powinni będziemy y successorowie nasi nie powinni będą, pod zaplaceniem wyż wyrażonych zarąk irremissibiliter, o którą zarękę y o naruszenie w iakimkolwiek punkcie y paragrafie tego zapisu naszego y onego niedotrzymanie, dajemy moc y pozwalamy ichmościom y każdemu w osobie ichmościów aktorowi nas y successorów naszych do wszelkiego sądu głównego trybunального wielkiego xięstwa Litewskiego y koła compositi iudicii, tak też do trybunału skarbowego wielkiego xięstwa Litewskiego, do sądu iego królewskiej mości zadwornego, a podczas interregnum do sądów wszelkich kapturowych pozwem lub zakazem, terminem iak naykrótszym, non obstante repartitione, adcytować; gdzie będąc modo praemisso citatus in omni cuiuscunque repartitionis et tituli foro, nie biorąc na patrona, na godziny, na kopie z pozwu lub zakazu, ze wszystkich lub przybyłych spraw, na kopią z tego zapisu naszego, nie podając obmów na chorobie, na recydywie, na większości spraw, nie zasłaniając się usługą rzeczy-pospolitey, woienną funkcyą, deputacką, komissarską, nie biorąc na munimenta, nie wynaszając in contrarium żadnych żalob, zarzutów, pozwów y niełącząc onych, owo zgoła żadnych zwłok y dylacyi nie zażywaiąc, ad

primam instantiam personaliter stawać, ex quovis registro etiam incarcerationum, nie do pozwu y aktoratu nie mówiąc y onych nie burząc, skutecznie usprawiedliwić się, zarękę wyż opisaną irremissibiliter zapłacić tenebimur. Sąd zaś y urząd wszelki, ruskiey lub litewskiey repartyey, nas adcytowanych osob według tego zapisu, non obstante litispendentia in alio foro sądzić, sumę kapitalną z troiakimi zarękami, za każde naruszenie tego zapisu naszego, z szkodami, expensami, gołosłownie rzeczonymi krom przysięgi, cum paenis banitionum ac infamiae ex cruda citatione, sine beneficio aresti decernendis, z wolnym temi dekretami in omni loco, foro et subselio ex actoratu vel reatu, etiam a latere activitatis tamowaniem, na nas wskazać y przysądzić et fortem, mota nobilitate, sub privatione officiorum, za pierwszym dekretem iako in ultimo gradu iuris, nie przymuiąc ceduły żadnego bronienia, executionem na majątnościach moich wszelkich, a specialiter na majątności nazwaney Zalesiu y Jeziercach, w województwie Połockim leżących, attynencyach onych y na dalszych wszelkich dobrach naszych, leżących, ruchomych, summach pieniężnych, ubique locorum będących, z wolnym onych intra, quam extra regnum Poloniae et magni ducatus Lithuaniae aresztowaniem, udzielać wolni y mocni będą. My zaś sądu o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać, appellacyi uraszczać, kondemnat y dekretów na nas y dobrach naszych wypadłych inaczey znaszać, kassować nie będziemy mogli, tylo sola reali ac plenaria satisfactione, pod zaręką wyżey założoną, którą by y nieraz przyszło zapłacić, iadnak ten nasz zapis in suo robore et valore aż do dość onemu uczy-

nienia zostawać ma, które to te wszystkie vadia, zaręki, cyrkumskrypcye etiam successores nasi pod utratą sukcessyi spełnić y pod one podlegać powinni będą, warujemy. Y nato śmy dali ten nasz dobrowolny obligacyiny zapis z rzeczą w nim wyrażoną, przy podpisie rąk naszych y z podpisem ichmościów panów pieczętarzów od nas oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Septembris dwudziestego dziewiątego dnia. U tego listu dobrowolnego obligacyinego zapisu, podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmość panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Felix Ciechanowski — Mścislawski sądowy, Opeski starosta, marszałek trybunału skarbowego wielkiego xięstwa Litewskiego. Krystyna Ciechanowiecka — staroscina Mścislawska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnych ichmość panów Ciechanowskich — starostów Mścislawskich, małżonków, do tego obligacyinego zapisu, danego ichmościom xięży bazylianów konwentu Wileńskiego na sumę tysięcy trzynaście srebrną talarową monetą, z terminem oddania w dzień świętego Michała święta rzymskiego w roku przyszłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim, do czego podług prawa podpisuję się Kazimierz Wołowicz mp. Oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego obligu podpisuję się według prawa Kazimierz Macewicz — horodniczy Lidzki. Proszony ustnie pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego obligu podpisuję się Józeph Antoni Zmiiowski r. z. W. A po podpisie ichmościów pa-

nów pieczętarzów suscepta maydeburyi Wileńskiej na tym zapisie takowa: Anno domini millesimo septingentesimo trigesimo secundo, die trigesima Septembris, coram nobili iudicio administratoriali advocatiae Vilmensis, actisque eiusdem praesentibus comparens personaliter perillustris magnificus dominus Felix in Ciechanowiec Ciechanowiecki — vexillifer Braslaviensis, capitaneus Mścislaviensis per se, consors vero eius perillustris magnifica domina Cristina de Abramoviciis Ciechanowiecka — vexillifera Braslaviensis, capitanea Mścislaviensis, ob legalitatem infirmitatis suae coram nobili domino Jacobo Lebon — consule Vilmensi, ob defectum scabinorum, locum protunc scabinatus tenente, et me infra (scripto) notario utriusque iudicii ordinario infra subscripti, a nobili iudicio scabinali Vilmensi pro recipienda recognitione deputatis, ad residentiam descendentes, totumque iudicium repraesentantibus, comparens itaque personaliter praesentes literas obligatorias, terrestri modo praeconceptas, cum clausulis, vadiis, ligamentis fusius intra contentis palam ac libere ac per expressum recognoverunt. Paulus Constantinus Macelewicz — secretarius s. r. maiestatis, consul et publicus civitatis Vilmensis metropolitanae utriusque iudicii iuratus notarius. Który to list dobrowolny obligacyiny zapis, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu ad acta, iest do xiąg głównych kapturowych Wileńskich spraw wieczystych ze wszytką w nim inserowaną rzeczą przyięty y wpisany.

1734 г. Ноября 6 дня.

Изъ книги № 91, за 1737 г., л. 23.

150. Дарственная запись отъ Теофила Бенклевскаго на двѣ тысячи талеровъ пожертвованныхъ Рожанскому базилианскому монастырю.

Теома Бенклевскій, вступивши въ монашескій уніятскій монастырь, желая оказать ему свою посильную помощь, записываетъ Рожанскому мо-

настырю 2,000 битыхъ талеровъ, слѣдующихъ ему по праву наслѣдства съ имѣнія Налѣсья, расположеннаго въ Брестскомъ воеводствѣ.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego siódmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy obranymi, a po expirowaniu zaszłej sądów naszych limitacyi z przyczyn w generalnym limitationis instrumencie wyrażonych iterum do Wilna zgromadzonymi, comparendo personaliter imć xiądz Tomasz na świecie, a Theofil w zakonie, Bęklewski—zakonu świętego Bazylego wielkiego nowiciusz, opowiadał, prezentował y przyznał list dobrowolny wieczysto legacyiny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Rożańskiego dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor est talis:

Ja Thomasz na świecie, Theofil w zakonie, Bęklewski—zakonu świętego Bazylego wielkiego nowiciusz, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym rozmyślnym, wieczystym, nigdy nieodzownym legacyiny zapisem, komu by o tym teraz y w potomny czas wiedzieć należało, iż ia Bęklewski, idąc za powołaniem Ducha świętego, przyiowski habit nowiciacki, konkluduiąc nowiciat, chcąc się obowiązać solennemi votami zakonnymi y rozporządzenie uczynić dobr na mnie spadających po w Bogu zeszyłych dobrodzieiach rodzicach moich, ichmościach panach Władysławie y Annie z Ostrouchów Bęklewskich—koniuszych Wołkowyskich, małżonkach, to iest, części summy dwóch tysięcy talerów bitych wniesionej na majątność, nazwaną Nalesie, w wojewodztwie Brzeskim, w trakcie Kobryńskim leżącą, a w opiece adpraesens imci pana Andrzeia stryia mego zostaiącą, taką tedy dobrowolną rozmyślną czynię dyspozycją, iż ia wyż specyfikowany Bęklewski część summy na mnie z równego działu między mną Theofilem y ichmć pany rodzonymi moimi Gabryelem y Mi-

chałem Bęklewskiemu spadającą, wolną, swobodną, pierwszym ani pośledniejszym prawem nikomu niezawiedzioną, klasztorowi Rożańskiemu zakonu naszego bazylińskiego wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy leguię y wiecznie zapisuię, żadney sobie, krewnym kolligatom moim, tak blizkim, iako dalekim, a pogotowiu cudzym salwy nie zachowuiąc y owszem od każdego, do tey summy mey praetext ścielącego, zastępować y ewinkować assekuruie się. Który to klasztor Rożański wolen y mōcen będzie tą summą rządzić, szafować y dysponować, iako swą własną, bez żadney ni od kogo przeszkody, w naruszeniu zaś w naymniejszym punkcie tego mego zapisu zakładam zaręki tak sam na siebie, iako y na każdego, do tey summy pretext ścielącego, ważność rzeczy (wynoszącej) et paenam banitionis ac infamiae y insze dalsze paeny, de iure ściągające się. Y na tom dał ten mōy dobrowolny legacyiny zapis z podpisem własney ręki moiey y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Dan w Bytenu, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego czwartego, miesiąca Nowembra szóstego dnia. U tego listu dobrowolnego—wieczysto legacyinego podpis ręki tak samego aktora,

iako też ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: !Tomasz Theofil Bęklewski—zakonu świętego Bazylego weilkiego nowiciusz. Oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Theofila Bęklewskiego do tego zapisu podpisuię się Stefan Bęklewski mp. Według prawa proszony ustnie y oczewisto pieczętarz podpisuię się Ludwik Bychowiec—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa Litewskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Teofila Bęklewskiego, bazyliana, synowca mego rodzonego, do tego prawa wieczystego legacyinego, klasztorowi Rożańskiemu ww. oycem świętego Bazylego reguły danego, na część summy na maiętność, Nalesie nazwaney, w wojewodztwie Brzeskim leżącej, lokowaney, z równego działu z rodzonemi memi po w Bogu zeszlých rodzicach swoich na niego spadających, podpisuię się ręką swoją własną Leopold na Bęklewie Bęklewski mp. Który takowy list dobrowolny, rozmyślny, wieczysto legacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażoną osobę onego zeznaniem, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1737 г. Июля 17 дня.

Изъ книги № 91, за 1737 г., л. 21.

151. Квитационная записъ отъ настоятеля Рожанскаго монастыря Летычевскому подчашему Зборовскому въ уплатѣ годовыхъ процентовъ въ количествѣ двухъ сотъ злотыхъ.

Земляничъ Бенклевскій поступилъ въ Рожанскій монастырь; по смерти отца на долю его приходилась третья часть наслѣдства въ разныхъ имѣнiяхъ, которую онъ записалъ Рожанскому монастырю; настоятель этого монастыря, Кондратовичъ

продалъ эти части имѣній Брестскому городскому писарю Матвѣю Зборовскому за известную сумму денегъ, но двухъ тысячъ еще не получилъ, въ уплатѣ же 0/0 съ этихъ двухъ тысячъ и выдаетъ настоящую квитанцію.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego siódmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy obranymi, a po expirowaniu zaszłej sądów naszych limitacyi, z przyczyn w ieneralnym limitationis instrumencie wyrażonych, iterum do Wilna zgromadzonemi, comparentes personaliter w Bogu przewielebni ichmość xięża Alexy Kondratowicz—starszy konwentu Rożańskiego y Theofil Benklewski opowiadali, prezentowali y przyznali list dobrowolny, wieczysty kwitacyiny, konfirmacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu iegomości panu Maciejowi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczaszemu Latyczewskiemu, pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, regentowi assessorskie-

mu wielkiego xięstwa Litewskiego dany, służący y należący, który swym ustnym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur temi słowy:

Ja xiądz Alexy Kondratowicz—starszy konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y ia na świecie Thomasz, a w zakonie Theofil Bęklewski, swoim y całego konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y następców onych imieniem, czyniemy iawnie, wiadomo y sami na siebie dobrowolnie wyznawamy tym naszym wieczystym kwitacyinym, konfirmacyinym zapisem, wielmożnemu imci

panu Macieiówi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczaszemu Latyczewskiemu, pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, potomkom y successorom imci dobrowolnie danym na to: iż co ia Theofil Bęklewski części moje własne, idque trzecią część dóbr Andronowa, Łysochi, Rytycz ze wsią Hudzkami, cum omnibus onych attinentiis, z dworkiem, szpichlerzem y placem w Brześciu za służą w województwie Brzeskim leżących, także trzecią część summy za zbycie tych dóbr, przez kogo kolwiek postąpioney, pro haereditate tych dóbr, tudzież trzecią część summy zastawney na dobrach Nalesiu będącey, a potem przez imci pana Gabryela Bęklewskiego, brata mego rodzzonego, nulliter podniesioney y różnym ichmościom, gdzie y samemu iego mości panu Zborowskiemu—pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, rozpozyczoney, na obligi y prowizye coroczne rozlokowaney, także trzecią część summ obligowych y ruchomości, na mię po rodzicach spadley, klasztorowi Rożańskiemu reguły świętego Bazylego wielkiego xięży, teraz będącym y następcom onych perpetuo iure cedowałem, legowałem, z osoby mey zrzekłem się, a ichmościom, oddaliwszy od tego braci moich rodzonych, przyrodnich y dalszych krewnych, a pogotowiu obcych ludzi (cum plenaria potestate et omnimoda facultate tego wszystkiego per amicabilem compositionem, vel per strepitum iuris windykowania, lub na kogo kolwiek chcąc transfundowania, y wiecznego ustąpienia) ustąpiłem. Ja zaś Alexy Kondratowicz—starszy konwentu Rożańskiego, swoim y tegoż konwentu imieniem, in virtute mnie na to daney mocy zapisami wlewkowemi

resignationis legacyinemi, też same dobra, summy y ruchomości, ut supra expressum, swoim y całego konwentu Rożańskiego y następców onych imieniem, także perpetuo iure wyż wyrażonemu iego mości panu Macieiówi Zborowskiemu—pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, potomkom y successorom iegomości cedowałem y ustąpiłem y za to wszystko należytą satysfakcyą od iegomości parata pecunia ex nunc odebrałem; a że residuitatis summy dwa tysiące złotych polskich currenti in regno moneta został na osobliwszy obligacyiny assecurationis zapis tenże imię pan Zborowski—pisarz grodzki Brzeski, klasztorowi Rożańskiemu y następcom onych winny, przeto za rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy, od świętego Jana rzymskiego in anno praesenti zaczynający się, a w roku da Bóg przyszłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym ósmym, także na święty Jan rzymski kończący, prowizyą roczną, to iest złotych polskich dwieście, per decem a centum rachuiąc, od tych dwóch tysięcy złotych polskich residuitatis klasztorowi naszemu Rożańskiemu zapłacił, więc z exolwowania takowey roczney prowizyi pomieniony imię pan Zborowski tym zapisem quietatur, który imię insuper złotych sto, przez konwent nasz imci winne, temu konwentowi libere kondonował, aby tedy iegomość był securus wlewku wieczystego do konwentu naszego, na te dobra summy y ruchomości imci danego, tenże wlewek irrevocabiler zaszły tym zapisem perpetue konfirmujemy y o approbatę onego pro certiori perpetua tegoż wlewku securitate u iegomości xiędza prowincyała naszego y całej kapituły naszej in scripto postarać się y ad manus iegomości oddać, naydaley

in spatio pół roku a data praesenti asse-
kuruiemy się y dobrowolnie obowiązujemy,
sub vadio et paenis, w tymże wlewku ex-
pressis y dalszemi obowiązkami, w nim że
opisanemi. Pisan w klasztorze Rożańskim
reguły świętego Bazylego wielkiego roku
tysiącznego siedmsetnego trzydziestego siód-
mego, miesiąca Julii osmnastego dnia. U
tego dobrowolnego listu wieczystego, kwi-
tacyinego, confirmacyjnego zapisu podpisy
rąk tak samych w Bogu wielebnych ich-
mościów xięży bazylianów iako aktorów,
iako też ichmościów panów pieczętarzów
temi seorsive wyrażają się słowy. Xiądz
Alexy Kondratowicz—zakonu świętego Ba-
zylego wielkiego, starszy klasztoru Rożań-
skiego manu propria. B. Theofil Bęklew-
ski—zakonu świętego Bazylego wielkiego
profes y dyakon. Ustnie oczewisto proszo-
ny pieczętarz od osób wyżej podpisanych
do tego zapisu kwitacyinego z wypłaconey
provizyi roczney złotych dwuchset, oraz

assecuracionis confirmacyjnego wielmożne-
mu imci panu Macieiovi Kazimierzowi
Zborowskiemu — podczaszemu Latyczew-
skiemu, regentowi assessorskiemu wielkiego
xięstwa Litewskiego danego, podług prawa
podpisuję się Paweł Władysław Thadeusz
Kaszyc—woyski Wilkomirski, sędzia grodz-
ki Smoleński. Oczewisto od osób wyż wy-
rażonych proszony pieczętarz podług prawa
podpisuję się Franciszek z Konopnice Gra-
bowski—obozny woiewodztwa Brasławskie-
go mp. Od osób wyż wyrażonych proszony
pieczętarz do tego zapisu kwitacyinego
oraz assekuracyjnego confirmationis pod-
pisuję się Paweł St. Gayski mp. Który to
takowy list, dobrowolny, wieczysto kwi-
tacyiny confirmacyjiny zapis, za ustnym y
oczewistym przez wysz wyrażone osoby
onego zeznaniem, iest do xiąg trybunału
głównego wielkiego xięstwa Litewskiego
spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1737 г. Юля 18 дня.

Изъ книги № 91, за 1737 г., л. 45.

152. Мировая сдѣлка между настоятелемъ Рожанскаго монастыря и подчашимъ Латычевскимъ Матвѣемъ Зборовскимъ по дѣлу о наслѣдствѣ Оеофила Бенклевскаго.

Оеома Бенклевскій, землянинъ, поступилъ въ монашеское званіе и былъ зачисленъ въ Рожанскій базилианскій монастырь. По обычаю тогдашняго времени онъ записалъ монастырю все почти свое наслѣдство, оставшееся послѣ смерти родителей, которое оцѣнено было имъ болѣе 2,000 талеровъ. Такъ какъ часть этого наслѣдства причиталась на имѣніяхъ въ Брестскомъ и Кобринскомъ повѣтахъ, которыя не шли другимъ наслѣдникамъ,

то Бенклевскій и уполномочилъ базилианъ доискаться законной его части судебнымъ порядкомъ. Одинъ изъ родственниковъ Бенклевскаго долгое время не соглашался на уплату наслѣдства, о чемъ базилиане хотѣли было уже вчинить искъ; но вслѣдствіе вмѣшательства пріятелей, они кончили дѣло мировой, получивши отъ должника часть наличныхъ денегъ и формальную долговую записъ на неуплаченную.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego siódmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy obranymi, a po expirowaniu zaszley sądów naszych limitacyi, z przyczyn w ieneralnym limitationis instrumencie wyrażonych, iterum do Wilna zgromadzonemi, comparendo personaliter w Bogu wielebny imé xiądz Alexy Kondratowicz — starszy konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego, swoim y całego konwentu imieniem opowiadał, paresentował y przyznał list dobrowolny wlewkowy, assekuracyny, oraz ewikcyiny kwitacyiny zapis na rzecz w nim niżey wyrażoną, wielmożnemu imci panu Macieiowi Kazimierzowi Zborowskiemu — podczaszemu Latyczewskie-

mu, pisarzowi grodzkiemu wojewodztwa Brzeskiego, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem, prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Alexy Kondratowicz — starszy konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y ia xiądz Jeremiasz Okulewicz — ieneralny procurator causarum prowincyi Litewskiej tegoż zakonu, qua assistens, swoim y całego konwentu Rożańskiego xięży bazylianów ad praesens będących y następców onych imieniem, czyniemy

iawnie, wiadomo y sami na siebie dobrowolnie wyznawamy tym naszym strictissimi iuris wlewkowym, assekuracynym, oraz ewikeynym kwitacynym zapisem, absque ulla onego reclamatione, protestatione aut manifestatione dobrowolnie, danym wielmożnemu imci panu Macieiowi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczasemu Latyczewskiemu, pisarzowi grodzkiemu województwa Brzeskiego, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, potomkom y suksessorom imci na to, iż co naymilszy brat nasz Tomasz na świecie, a Teofil w zakonie Bęklewski, przy dokończeniu nowicyatu swego dwoma zapisami wieczystemi resignationis,—pierwszym na dniu szóstym, drugim na dniu dziewiątym miesiąca Nowembra w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym czwartym in plenissima iuris forma, z listami na przyznanie onych zaszlemi, za wolą y radą stryów, krewnych, koligatów swych, części na siebie wiecznością po rodzicach swych ichmościach panach Władysławie y Annie z Ostrouchów Bęklewskich — koniuszych Wołkowyskich, małżonkach, spadłych dóbr leżących, summownych y ruchomości wszelakiej, także spraw wszystkich, summ obligowych y na iakież kolwiek kontrakty, zapisy, cerografy rodzicom swym winnych, specialiter części dobr Andronowa, Łysochi, Rytycz, ze wsią Hückami, z dworkiem y szpichlerzem, oraz z placem w Brześciu za służą będącymi, w województwie Erzeskim leżących, lub gdy te dobra komu będą zbyte, części summy exinde na siebie należącey y spadaiącey, pro praetio tych dóbr przez kogoż kolwiek postąpione, także części totalney swej summy zastawney na dobrach Nalesiu, w województwie Brze-

skim, w trakcie Kobryńskim leżących, lokowaney, więcej iak ze dwóch tysięcy talarów bitych na siebie przynależącey, tudzież, ut supra expressum, summ obligowych y wszelakich, wszystkich quocunque titulo, aut praetextu rodzicom imci summ winnych y ruchomości wszelakich, po tychże rodzicach na siebie spadłych, oraz spraw wszystkich przez imci pana Józefa Boreyszę, oyczyma imci, insimul z ruchomością zabranych, klasztorowi naszemu Rożańskiemu reguły świętego Bazylego wielkiego, xięży teraz będącym y następcom onych, wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy irrevocabiler z osoby swej zrzekł się, a na konwent pomieniony legował, wlał, cedał y ustąpił y od tych części swych dobr, summ y ruchomości braci swych rodzonych, przyrodzonych, a pogotowiu blizkich y dalszych krewnych swoich wiecznie totaliter oddał, nam zaś w doysciu tego wszystkiego być pomocą sua personaliter y gdyby tego potrzeba ukazywała, etiam iuramento dla nas te części dobr swych, summ y ruchomości windykować opisał się y dobrowolnie obowiązał; oraz eo intuitu od każdego w tym przeszkodę czyniącego nas y następców naszych ewinkować omnitudinaliter in omni foro assekurował się y to wszystko przez nas, lub następców naszych, komu kolwiek chcąc takowym że prawem transfundować y ustąpić dobrowolnie pozwolił, iako te zapisy resignationis wieczyste legacyne, nam od imci dane, z listami onych na przyznanie natenczas zaszle, fusius totam w sobie obloquuntur rem; vigore których gdyśmy się satisfakcyi nam należącey u imci pana Gabryela Benklewskiego—koniuszyca Wołkowyskiego antecedenter dobra supra wyrażone Nalesie za

prawami zastawnemi y część dóbr Andronowa possydującego, nie poiednokrotnie, nie bez znacznych expens w wojewodztwo Brzeskie przejeżdżając się y od zabaw zakonnych odrywając, amicabiliter dopominali, na tenczas, z nas imć iedną illuzją czyniąc, zapisem od siebie nam danym w maydeburyi iego królewskiej mości Kobryńskiej, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, miesiąca Maia ośmnastego dnia, przez siebie przyznany, płacić nam corocznie z dóbr Nalesia po złotych sto ośmdziesiąt assekurował się y z dóbr Andronowa, gdy będą komu zbyte, część summy oddać y we wszystkich pretensjach acquietować nam obowiązawszy się, żadney dotąd satisfakeyi, ani w najmnieyszej części nie uczynił, lecz y owsem absque consensu nas aktorów z dóbr Nalesia summe zastawną podniosszy y oney część nam legowaną nulliter ac indebite do rąk swych odebrawszy, różnie różnym ichmościom na obligi, na prowizye y różne akkomodacye rozpożycza y z tego incompetenter korzysta, gdzie y wielmożnemu imci panu Zborowskiemu—pisarzowi Brzeskiemu grodzkiemu summy tej z dóbr Nalesia podniesionej, sześć tysięcy złotych polskich na zapis obligacyiny pożyczyszy, prowizyą od tej summy per decem a centum bierze y daley brać annuatim nulliter intendit. Post haec dobra pomienione Andronów z Łysochą, Rytyczami, ze wsią Huc kami, z placem, dworkiem y szpichlerzem, w Brześciu za służy sytuowanemi, cum omnibus onych attinentiis, gdzie y część, nam perpetuo iure przez rodzzonego brata imci zapisami wieczystemi resignationis legowaną, iure haereditario temuż wielmożnemu imci panu Zborowskiemu pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, successoribus imci

zbywszy, oraz pro pretio tych dóbr na pięć tysięcy złotych polskich zapis assekuracyiny, od tegoż wielmożnego imci Zborowskiego—pisarza grodzkiego Brzeskiego, na osobę tylko swoją iedną z terminem oddania tej summy w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym na ś. Jan Krzcieiel wziowszy y znaczną akkomodacyą w sposób rękawicznego od tegoż imci pana pisarza dla siebie y dla ieymości małżonki swej wykierowawszy y odebrawszy, etiam tę summe, pro haereditate tych dóbr Andronowa postapioną, sine scitu nas do trzeciej części tej summy aktorów, odebrać nulliter ac indebite usiłuje, a nas uspokoić cale niechce y ieszcze pozyskania ruchomości y spraw, oraz dalszych summ obligowych od imci pana Józefa Boreyszy, oyczyma swego, y u innych ichmościów tamuje y absolutnie nie nam dać niechce, ieszcze nas duchowne osoby prawem indebite infestować odgrażał y odgraża. O co wszystko, iako się supra opisało, nie tylko z ichmć panem Gabryelem Benklewskim—koniuszycem Wolkowyskim, y z innymi ichmościami, ad hoc negotium y do satisfakeyi nam należącemi, gdzie y z wielmożnym ichmć panem Zborowskim—pisarzem grodzkim Brzeskim, iure haereditario dobra Andronów possydującemu y summy, iedną z dóbr Nalesia podniesioną, drugą pro haereditate tych dóbr Andronowa przez ichmć postapioną, quantitate iedynaście tysięcy złotych polskich wynoszącą, u siebie mającym, prawem czynić in foro fori chcieliśmy, a wzajemnie y wielmożny imć pan Zborowski—pisarz grodzki Brzeski, także prawem z nami prosequować intendebat. Czego z obu stron dla niepotrzebnych expens y trudności unikając, za włożeniem się w to godnych wielmożnych ich-

mościów panów przyaciół, *ex utraque parte* uproszonych, *mediante autoritate* y z uznania których wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy takowym między sobą pogodziłiśmy się sposobem: iż nam y klasztorowi naszemu Rożańskiemu pomieniony wielmożny imć pan Zborowski—pisarz grodzki Brzeski, parata pecunia in certa quantitate *exnunc et in instanti* za części totalne dóbr summ y ruchomości, ut supra expressum, na konwent nasz, przez brata naszego Teofila Benklewskiego *perpetuo iure* wlane, uczynił satisfakcyą y do rąk naszych summę pewną, czymesmy się wiecznie kontentowali, oddał y wyliczył, a pro residuo, idque na dwa tysiące złotych polskich *currenti in regno moneta*, dał nam od siebie y klasztorowi naszemu Rożańskiemu assekuracyny in plenissima iuris forma zapis, z obowiązkiem oddania tey summy na terminie, w tymże zapisie assekuracynym wyrażonym, lub płacenia *annuatim* prowizyi do oddania pomienioney summy dwóch tysięcy złotych *residuitatis*. Takowym tedy sposobem zostawszy my plenarie ac sufficienter od wielmożnego imci pana Zborowskiego — pisarza grodzkiego Brzeskiego, *satisfacti*, zażywaiąc wolności prawa pospolitego, która każdemu swoją własnością iako chcąc szafować, dać, darować y komu kolwiek chcąc zapisać, a tym barziej zbyć y transfundować pozwala, w czym etiam w zapisie wieczystym *resignationis legacyinym* nam od brata Teofila Benklewskiego danym, iest moc zupełna dana; przeto totalnych części nie tylko dóbr pomienionych Andronowa ze wsią Huckami, Łysochi, Rytycz, z dworkiem, szpichlerzem y z placem w Brześciu za służą sytuowanych, w wojewodztwie Brzeskim leżących, których *haereditatem cum omni-*

bus onych attinentiis, insimul z trzecią częścią nam legowaną, *perpetuo iure* imć pan Gabryel Benklewski—koniuszyc Wołkowyski, z samą ieymcią, temuż wielmożnemu imci panu Zborowskiemu—pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, potomkom y successorom imci zbył y na to prawo wieczyste, w maydeburyi iego królewskiej mości Kobryńskiej przyznane y dwoma *confirmationis assekuracyami in legitima ac plenissima iuris forma* zaszlemi, dał, które etiam my akceptuiemy, *perpetue approbuiemy* y przez nas y następców naszych y ni przez kogo innego naruszać w najmniejszym punkcie tego prawa wieczystego Andronowskiego mocy mieć nie będziemy mogli y nie powinniśmy, dla czego postąpionemi pięcią tysięcy złotych polskich, pro *haereditate* tych dóbr Andronowa z dworkiem Brzeskim totalnych, alias trzecią częścią tych pięciu tysięcy złotych polskich y trzecią częścią daney akkomodacyi w sposób rękawicznego wiecznie kontentuiemy się. Lecz y tey trzeciej części summy pomienioney pięciu tysięcy złotych polskich, pro *haereditate* dóbr totalnych Andronowa z dworkiem Brzeskim przez tegoż imci pana Zborowskiego postąpioney y trzeciej części daney akkomodacyi w sposób rękawicznego, także trzeciej części totalney summy naszej zastawney na dobrach Nalesiu, w wojewodztwie Brzeskim, w trakcie Kobryńskim leżących, antedenter lokowanych, więcej iak ze dwóch tysięcy talarów bitych na nas przynależącej, przez tegoż imci pana Gabryela Benklewskiego z tychże dóbr Nalesia podniesioney y rozpozyczoney, tudzież trzeciej części summ wszystkich obligowych y na iakież kolwiek kontrakty, zapisy, cerografy rodzicom brata naszego Teofila Benklewskiego winnych, a nam przez

niego iure perpetuo cedowanych, oraz trzeciej części ruchomości wszystkiej na brata naszego Teofila Benklewskiego po rodzicach spadley, przez imci pana Józefa Boreyszę, oyczyma imci, insimul z prawami zabraney, na ostatek pretensyi naszych wszystkich do zastawników dóbr Andronowa, iako to: za rozpędzenie poddaństwa, wycięcie, popalenie y poprzędanie okolicznych lasów, także zdezolowanie y porozbieranie bierwionami, oraz popalenie y rozprzedanie budynków, zniszczenie zasiewów ozimych y iarych y innych, z okazji uciążliwej tenuty ichomościów wynikłych, do ichomościów mających, tudzież prowizyi wszystkich od wszystkich summ, naszym y całego konwentu naszego Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y następców naszych imieniem, ia Alexy Kondratowicz—starszy y iako prokurator ieneralny caesarum, niżej podpisami, wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy, na osobę tegoż wielmożnego imci pana Zborowskiego—pisarza grodzkiego Brzeskiego, potomków y successorów imci, od którego iesteśmy za to wszystko plenarie satisfacti y z dość nam in toto uczynienia perpetuo imci kwituujemy, wlewamy, cedujemy y ustępujemy, z osób naszych y całego klasztoru Rożańskiego naszego y następców naszych perpetue tego wszystkiego zrzekamy się. A wielmożnego imci pana Zborowskiego—pisarza grodzkiego Brzeskiego, potomków y successorów imci, tego wszystkiego aktorem y dziedzicem zupełnym, bez najmniejszey excepcyi, na nas y następców naszych czynimy y za takowym wlewkiem naszym wieczystym do przytrzymania summ przez samego iegoomości (panu Gabryelowi Benklewskiemu, ut supra expressum, winnych y oddać opisanych, a teraz iuż samemu

imci panu Zborowskiemu ad proportionem pretensyi, przez nas cedowanych, za same kapitały y za prowizyą należących, y do upomnienia się tego wszystkiego, oraz pozyskania, odebrania y zupełnego pokwitowania się, czy to per amicabilem compositionem, czy to per strepitum iuris omnimodamque potestatem ac plenariam facultatem w osobach naszych, całego konwentu Rożańskiego y następców naszych daiemy, sobie żadney do tego wszystkiego salwy, akcessu y żadnego pretextu samym y następcom naszym tego klasztoru nie zachowujemy, z aktorstwa wszelakiego hoc in negotio wyzuwamy się, a imci iako iuż aktorowi sprawy wszystkie, zapisy rezygnacyjne, legacyjne y w Bogu nayprzewielebnieyszego imci xiedza prowincyała naszego tych dóbr, summ y ruchomości na nasz konwent Rożański instrument applicationis, także processa, manifesta, hoc in negotio przez nas pozanaszane, y wszystkie requizyta prawne ad manus tegoż wielmożnego imci pana Zborowskiego — pisarza grodzkiego Brzeskiego, iako iuż zupełnego wlewkowego aktora wieczystego, oddaemy y tego zapisu naszego wlewkowego resignationis przez żaden pretext, sposób albo wynalazek, iak sami przez się, tak y przez następców naszych tego klasztoru Rożańskiego naruszać w najmniejszym punkcie perpetue nie będziemy mogli y nie powinniśmy y mocy mieć nie będą, owszem od każdego ten zapis naruszającego tyle, ileby potrzeba ukazywała, razy, zastępować y ewinkować tegoż imci pana Zborowskiego y successorów imci sami cum succedaneis nostris assekurujemy się y obowiązuemy. Co wszystko, iako się superius opisało, żyścić y dotrzymać mamy, pod zaręką tysiąca talarów bitych, iako ważność rzeczy wynosi et

sub paenis banitionum, simplicis, perpetuae ac personalis infamiae in foro ubiquinario za pozwem, lub zakazem termino peremptorio, abscissis et amputatis omnibus dilationibus, beneficiisque iuris, bez godzin, obmów y munimentów, ex quo registro decernendis, które zaręki y paeny, in casu tego zapisu by w naymnieyszym punkcie naruszenia, na nas y na dobra nasze wszystkie leżące, ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, zakładamy, wnosimy, lokujemy y zapisujemy, którą zarękę by y nieraz zapłacić przyszło, przecież ten nasz zapis wieczysty wlewkowy resignationis in suo robore et valore perpetuis temporibus zostawać powinien. Który z podpisem rąk naszych własnych, oraz z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, dobrowolnie daiemy. Pisan w klasztorze Rożańskim reguły świętego Bazylego wielkiego, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego siódmego, miesiąca Julii ośmnastego dnia. U tego dobrowolnego wlewkowego assekuracynego, oraz ewikcyinego kwitacyinego wieczystego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi się wyrażaia słowy: X. Alexy Kondratowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Rożańskiego mp. X. Jermiasz Okulewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego, procurator causarum. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od w

Bogu przewielebnego imci xiędza Alexego Kondratowicza — starszego konwentu Rożańskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego y od całego tegoż konwentu, oraz assistenta wyżej podpisanego do tego zapisu wieczystego resignationis na trzecią część dóbr Andronowa z dworkiem Brzeskim y na summę pro praetio tych dóbr postapioną, oraz na summę z dóbr Nalesia podniesioną, tudzież na inne summy obligowe y wszelkie, oraz na ruchomość wielmożnemu imci panu Macieiovi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczasemu Łatychevskiemu, pisarzowi woiewodztwa Brzeskiego grodzkiemu, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, potomkom y sukcessorom imci danego, podpisuję się Paweł Władysław Tadeusz Kaszyc—woyski Wilkomirski, sędzia grodzki Smoleński mp. Od osób wysz podpisanych, od całego konwentu Rożańskiego proszony pieczętarz do tego zapisu wieczystego wlewkowego podpisuję się Paweł Stanisław Guy-ski mp. Ustnie y oczewisto proczony pieczętarz do tego zapisu wieczystego wlewkowego podpisuję się Franciszek z Konopnic Grabowski—o. w. B. Który takowy wlewkowy wieczysty zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażoną osobę zeznaniem onego, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą przyięty y wpisany.

1738 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 92, за 1738 г., л. 872.

153. Квитационная записъ отъ настоятельницы Минскаго св. Духовскаго монастыря Христины Ловицкой графу Казимиру Сапѣгѣ въ полученіи отъ него двадцати пяти тысячъ злотыхъ.

Магдалина Конопацкая, нуждаясь въ деньгахъ, заняла у настоятельницы Минскаго женскаго монастыря Екатерины Сапѣжанки 18,000 зл. подъ залогъ имѣнія Бальберишекъ. Имѣніе это перешло потомъ къ Подляшскому воеводѣ Сапѣгѣ и право владѣнія монастыря было нарушено. Определеніемъ главнаго Лит. трибунала Сапѣга обязывался при-

знать долгъ въ 25,000 зл. и обезпечить на половинѣ имѣнія Бальберишекъ; но когда явились въ имѣніе уполномоченные монахи, то Сапѣга ихъ не впустилъ и т. обр. завязалось новое дѣло. Вслѣдствіе ходатайства пріятелей, Сапѣга согласился наконецъ заплатить долгъ въ количествѣ 30,000 зл., въ чемъ и выдана настоящая квитанція.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego ósmego, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z woiwodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty ósmy obranymi, comparentes personaliter w Bogu przewielebna ieymosć panna Krystyna Łowicka—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Mińskiego y w Bogu wielebna ieymć panna Angiela Mokrzycka—zakonnica tegoż zakonu, sekretarka, swoim y całego konwentu imieniem opowiadali, prezentowali y przyznali dobrowolny, wlewkowy, oraz kwitacyiny, nigdy nieporuszny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, iasnie wielmożnemu imci panu Kazimierzowi hrabi na Zasławiu, Dąbrownie, Czerei, Wysokim y Sapieżynie Sapie-

zie, generałowi artyleryi wielkiego xięstwa Litewskiego, Wolpieńskiemu, Oniksztańskiemu, Ławaryskiemu etc. staroście dany, służący y należący, który ustnym y oczewisty swym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis cum tota eius essentia był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiąwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać roskazali, cuius tenor sequitur estque talis:

Ja Krystyna Łowicka — starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Mińskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego, imieniem moim y całego klasztoru, oraz w czas przysły po mnie następujący, wiadomo czynię y zeznawam tym moim dobrowolnym, wlewkowym oraz kwitacyinym, nigdy nieporuszny zapisem, ko-

mu by o tym terazniejszego y w przyszły czas będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iasnie wielmożnemu imci panu Kazimierzowi hrabi na Zaslawie, Dąbrownie, Czerei, Wysokim y Sapieżynie Sapieżie, generalowi artylerii wielkiego xięstwa Litewskiego, Wolpieńskiemu, Oniksztańskiemu, Ławaryskiemu etc. staroście danym na to: iż co zeszła w Bogu iasnie wielmożna ieymość pani Magdalena Konopacka Wincentowa Korwinowa Gąsiewska—podskarbina wielka y hetmanowa polna wielkiego xięstwa Litewskiego, possessorka dóbr Balbierzyszek, w powiecie Kowieńskim leżących, będąc potrzebna pieniędzy, wzięła y pożyczyła u zeszłej w Bogu takż z tego świata iasnie wielmożney przewielebny ieymość panny Katarzyny Sapieżanki — podkanclerzanki wielkiego xięstwa Litewskiego, abbatissy Wileńskiego y Mińskiego klasztorów zakonu świętego Bazylego, y u ichmościów panien zakonnych tegoż konwentu Mińskiego, antecessorek naszych, gotowey rękodayney summy ośmnaście tysięcy złotych polskich, w której summie dobra pomienione Balbierzyszki cum attinentiis prawem swoim zastawnym, w roku tysiąc sześćsetnym sześćdziesiątym szóstym, miesiąca Septembra wtórego dnia danym, a w roku tysiąc sześćsetnym sześćdziesiątym siódmym, miesiąca Oktobra trzydziestego dnia w xięgi kancelarii mniejszey wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, onerowała y do oddania summy namienionej od trzech do trzech lat w possessyą podała. Interea po uczynionej z tychże dóbr w roku tysiąc sześćsetnym sześćdziesiątym dziewiątym klasztorowi Mińskiemu expulsi y zbyciu onych, mimo prawo zastawne, zeszłemu w Bogu ś. p. iasnie wiel-

możnemu imci panu Benedyktowi Sapieżie — podskarbiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, gdy o to proceder prawny, in tempore w trybunale zaszły z tenutorami dóbr Balbierzyszek, do roku tysiąc siedmsetnego ośmnastego imieniem konwentu Mińskiego wielebnych panien bazylianek był kontynuowany, w tymże roku, miesiąca Augusta trzynastego dnia trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, po wysłuchanych od ichmościów panien bazylianek Mińskich, iasnie wielmożnego imci pana Michała Sapiehy—woiewody Podlaskiego, zeszłego w Bogu possessora dóbr Balbierzyszek na tenczas, y innych w dekrete specyfikowanych osób pro et contra kontrowersyach, ferując swoją decyzją, prawo wyżrzczone zastawne na Balbierzyszki dane approbowawszy, summy kapitalney ośmnaście tysięcy, osobliwie za niefruktyfikacją z tych dóbr siedm tysięcy in summa dwadzieścia pięć tysięcy, złotych polskich na połowie dóbr Balbierzyszek przysądził y exdywidować one nakazał; oraz aż do oddania pomienionej summy per haeredes trzymać pozwolił, drugą zaś połowę tych dóbr iasnie wielmożney ieymć pani Potockiej—podstoliney wielkiego xięstwa Litewskiego, vigore prawa zastawnego od przerzeczonego iasnie wielmożnego imci pana Benedykta Sapiehy — podskarbiego wielkiego xięstwa Litewskiego, reserwował; intuitu którego dekretu za użyciem siebie od klasztoru naszego imć pan Jan Czaplic—pisarz grodzki Kowieński, gdy w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Septembra dwudziestego trzeciego dnia ordinaria iuris via połowę dóbr Balbierzyszek do possessyi podał, a potym in continuatione dalszego procederu w roku tysiąc siedmsetnym dwó-

dziesiątym wtórym, miesiąca Februarii dwudziestego siódmego dnia, trybunał główny wielkiego księstwa Litewskiego dekretem oczewistym prawo klasztorowi naszemu dane approbował, y przy possessyi do oddania summy kapitalney z refuzją wszelkich pretensyi ex fundopochodzących, circa exemptionem na święty Jerzy, za podanym iuryzdycznym dwunastu niedziel obwieszczeniem, zachował. Interea po wydanym od iasnie wielmożnego imci pana wojewody Podlaskiego do okupna nam bazyliankom Mińskim, intuitu dekretu oczewistego w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym pierwszym, miesiąca Junii trzydziestego dnia, non in termino obwieszczeniem y po zaszłym w tymże roku, miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia oczywistym trybunalskim dekretem z nieuznaniem do dóbr Balbierzyszek, ex quo obwieszczenie do exempcyi non in termino wydane było, inequitacii, z approbatą oraz possessyi do świętego Jerzego, tenże nieraz wspomniany iasnie wielmożny imśc pan wojewoda Podlaski, nie mając na terminie do oddania vigore dekretów trybunalskich nam bazyliankom Mińskim summy, połowę dóbr Balbierzyszek prawem arendownym na rok jeden obiówszy, rewersałem klasztorowi naszemu pod tąż datą, idque w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym wtórym, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia danym, żadney nie pretendować defalki y uraszczać pretensyi, a po expiracyi roczney tenuty, iterum do possessyi też połowę postąpić, a in casu niepostąpienia liberam inequitationem każdego czasu, etiam bez dekretu pozwolił et stricte pod wadyami w nim wyrażonemi obowiązał się; oraz osobliwym assekuracynym zapisem swoim

w tymże roku, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego danym, wszystkie zaszłe konwikcye, dekreta trybunalskie, oraz kontrakt swój arendowny approbował, y sumnę kapitalną dwadzieścia pięć tysięcy złotych polskich w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim na terminie świętego Jerzego srebrną talarową monetą, nie wynajdując żadnych pretensyi ni oco, oddać, z dzierżenia iuryzdycznie kwitować y dalsze punkta, w zapisie assekuracynym wyrażone, dotrzymać miał y opisał się. Interea ichmość panowie Antoniewicz—starosta Rolnicki y Floryan Grabowski—horodniczy Brzeski, qua plenipotenci, assekuracją swoją tegoż roku, miesiąca Maia siódmego dnia daną: iż iasnie wielmożny imśc pan wojewoda Podlaski sumnę dwadzieścia pięć tysięcy złotych polskich na święty Jerzy niezawodnie odda, lub do possessyi dobra postąpi, upewnili y assekurowali się, a ztym, mając zupełną moc y plenipotencyą od klasztoru naszego iegomość xiądz Daniel Milkowski—z zakonu świętego Bazylego, dla odebrania summy kapitalney, lub obięcia do possessyi połowy dóbr Balbierzyszek, pilnując terminu pomienionego, w powiat Kowieński iachał y o satysfakcyą upominać się chciał, tedy na dniu ósmym miesiąca Apryla, potkawszy w drodze imci pan Grabowski—sędzia grodzki Brzeski, wyż wspomnionego imci xiędza Milkowskiego, upewniając że sumnę kapitalną oddać w Mińsku zechce y dostatecznie ze wszystkim ma klasztor nasz uspokoić, w zamian takowey satysfakcyi prowizyą kontentuiąc, formalną uczynił supplantacyą. O co in tempore w grodzie Mińskim zaniósłszy manifest w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim, miesiąca Maia

drugiego dnia, tenże imć xiądz Milkowski, za daną sobie plenipotencyą, przybywszy iuryzdycznie z generałem do dóbr Balbierzyszek dekretami trybunalskimi przysądzoną połowę bez żadney ni od kogo kontradykcyi obiał w possessyą, którego czasu z subordynacyi ichmościów panów Antoniewicza y Grabowskiego, po uczynioney przez ludzi iasnie wielmożnego imci pana wojewody Podlaskiego expulsi y po zanieścionym o to w grodzie Koweńskim manifestcie, a potem za otrzymanym w roku tyśiąc siedmsetnym trzydziestym siódmym, miesiąca Septembra wtórego dnia w trybunale głównym w. x. Lit. imieniem zakonu naszego dekretem kontumacyinym, gdy exekucya urzędowa przez imci pana Mikołaja Sirucia—pisarza grodzkiego Koweńskiego do dóbr Balbierzyszek sprowadzana była, nomine i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit. broniono y czynić oney niedopuszczono. O którą takową kontrawencyą ia Łowicka, swoim y całego klasztoru Mińskiego imieniem, adcytowawszy tegoż i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit. do sądów głównych trybunalskich, takowy proceder in antecessum zaszy kontynuować umysłiliśmy; a ponieważ i. w. imć pan generał artyleryi w. x. Lit., przez medyacyą i. w. ichmościów panów przyiaciół tak o summę kapitalną na półowie dóbr Balbierzyszek dekretami trybunalskimi przysądzoną, iako też ieneraliter o wszystkie pretenzye finalnie na dzisieyszym terminie klasztor nasz uspokoił y oddawszy własney swoiey trzydzieści tysięcy złotych polskich summy do rąk moich we wszystkim zadość uczynił, tedy ia Łowicka imieniem całego klasztoru Mińskiego, nie tylko z odebrania totalney summy i. w. imci pana

generała artyleryi y suksessorów ichmość wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy kwituie, ale też pomienioną pretensyą we-spół z prawami, klasztorowi naszemu służącemi, dekretami oczewistemi trybunalskimi y innemi, iakie kolwiek znayduią się, dokumentami, litispendenciami, które do rąk imci oddaie, wlewam, ceduję, aktorem i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit. y suksessorów imci czynię, uznawam, z osoby moiey y całego klasztoru Mińskiego transfunduję y do rąk imciom oddaie, salwy, recessu, regressu y żadney pretensyi za wspomnioną lityspendencyą do i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit., suksessorów ichmościów, a pogotowiu do dóbr Balbierzyszek y attinencyi onych, iako po zupełnym dość uczynieniu y stałej satysfakcyi w wypłaceniu summy nie zachowuję, owszem od każdego o tę summę przez nas odebraną turbuiącego y w osobach naszych albo pretextu, salwy, pretensyi do summy przez nas odebraney wstęp do dóbr Balbierzyszek czyniącego, ia sama y cały klasztor, a po nas suksessorki nasze, swoim własnym kosztem u każdego sądu y prawa z dóbr naszych wszelkich leżących y z summ klasztornych zastępować, ewinkować powinna y następcy nasi powinni będą pod zaręką ważności rzeczy wynoszącą et sub paenis banitionum ac infamiae. O którą zarękę in casu przez nas o summę odebraną za pretensye i. w. imci panu generałowi transfundowane nieewinkowania, nie tylko że ewikcyą na dobrach naszych opisuiemy, ale też daiemy wolność y pozwalamy nas y po nas następujących starszych y całe zgromadzenie do wszelkiego sądu y prawa w w. x. Lit. adcytowanie; gdzie bez żadnych używania dy-

lacyi y obmów prawnych rosprawę przyiąć powinni będziemy. Y na tom dała ten wlewkowy zapis swoim y całego klasztoru imieniem z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego ósmego, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia. U tego listu dobrowolnego, wlewkowego, oraz kwitacyjnego zapisu podpisy rąk tak samych aktorek, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Krystyna Łowicka—zakonnica świętego Bazylego wielkiego, starsza konwentu Mińskiego s. D. Angiela Mokrzycka, iako sociuszka zakonnica świętego Bazylego wielkiego. Ustnie y oczewisto proszony od w Bogu przewielebney ieymci panny Krystyny Łowickiey—zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszey konwentu Mińskiego świętego Ducha y w Bogu wielebney ieymci panny Angieli Mokrzeckiey—zakonnicy tegoż konwentu, iako sociuszki do tego zapisu wlewkowego, oraz kwitacyjnego i. w. imci panu Kazimierzowi, hrabi na Zasławiu,

Dąbrownie, Czerei, Wysokim y Sapieżynie Sapieżie, generałowi artyleryi w. x. Lit., Wolpieńskiemu, Oniksztyńskiemu, Ławaryskiemu etc. staroście, nomine całego konwentu wielebnych panien bazylianek Mińskich, na rzecz w nim wyrażoną danego, według prawa iako pieczętarz podpisuję się: Rafał Jeleński—pisarz grodzki Wilkomirski. Oczewisto proszony pieczętarz od wyżej wyrażonych osób do zapisu wlewkowego, oraz kwitacyjnego, danego iasnie wielmożnemu imci panu Kazimierzowi Sapieżie—generałowi artyleryi wielkiego xięstwa Litewskiego, podpisuję się Jan Ignacy Hutorowicz—czesz-nik Z. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyżej wyrażonych podług prawa podpisuję się Jerzy Konarski mp. Który takowy list dobrowolny wlewkowy, oraz kwitacyjny zapis, za ustnym y oczewistym przez wyżej wyrażone osoby zeznaniem onego, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą przyięty y wpisany.

1740 г. Февраля 6 дня.

Изъ книги № 126, за 1760 г., л. 888.

154. Презента Станислава Огинскаго, данная новопосвящаемому Александру Моравскому и его потомкамъ на Бѣшенковскую Ильинскую церковь.

Князь Станиславъ Огинскій увѣдомляетъ митрополита Флоріана Гребницкаго, что вслѣдствіе желанія священника Василя Козурки—передать Ильинскій приходъ Александру Моравскому, онъ выдаетъ ему *презенту* на этотъ приходъ,

обозначая фундушъ церковный и пространство занимаемое приходомъ; фундушъ состоитъ изъ двухъ застѣнковъ: Поповщизны и Слесаровщизны съ крестьянами; приходъ долженъ обнимать и Чолнисское войтовство.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiątego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w w. x. Lit., z wojewodztw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym sześćdziesiątym obranemi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron Stefan Kosecki—starosta Morozowicki, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samey oryginalney ad acta podał ekstrakt kopii funduszu, od iasnie wielmożnych ichmościów panów Ogińskich—kasztelanów Mściślawskich na cerkiew Bieszenkowską Illińską, na rzecz w nim intus wyrażoną, w Bogu wielebnemu imci xiędzu Alexandrowi z Chomęcic Morawskiemu—prezbiterowi Bieszeńkowskiemu dany, oraz w maydeburyi Witebskiej przyznany, ac ex iisdem actis per extractum wydany, in rem et partem tegoż imci pana Morawskiego służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt kopii funduszu ze wszytką w nim inserowaną rze-

czą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg mieyskich ratusznych Witebskich. Roku tysiąc siedmsetnego piędziesiątego, miesiąca Oktobra szesnastego dnia. Stanowszy oczewiście na urzędzie iego królewskiej mości mieyskim ratusznym Witebskim w Bogu wielebny Alexander z Chomęcic Morawski—prezbiter Bieszeńkowski, fundusz sobie dany od iasnie wielmożnych ichmościów panów Ogińskich—kasztelanów Mściślawskich, na cierkiew Bieszeńkowską Illińską ad acta xiąg mieyskich maydeburskich ratusznych Witebskich podał, którego tenor sequitur estque talis.—Stanisław Jerzy y Mariana z Kozielska Ogińscy—kasztelanowie Mściślawscy, Wierzbowsky starostowie etc., iasnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Florianowi Hrebnickiemu—z Bożey y

stolicy apostolskiej łaski arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Mściławskiemu, Orszańskiemu, Mohilowskiemu y całej Białej Rusi biskupowi, tronu papieżkiego asistentowi. Po zaleceniu usług naszych donaszamy do wiadomości, iż ponieważ benevole rezygnował wielbny oyciec Bazyli Kozurka beneficium Illińskie Bieszeńkowskie panu Alexandrowi z Chomęcic Morawskiemu, więc my, chcąc, aby chwała Boska incessanter promowowana była, pobożnością y przykładnymi obyczajami zaleconego tegoż pana Morawskiego, którą cerkiew Bieszeńkowską ś. Illińską z parafią, iak z dawnych czasów do niey należącą, tak y dopiero nie komu innemu polecając po poświęceniu, iak tylo rządowi y officio pastorali wyż namienowanego pana Morawskiego, którego niniejszym funduszem naszym nie tylko onego dożywotnie fundujemy y na wszystkim utwierdzamy, ale y po śmierci iego nie kto inny ma zostawać przy tej cerkwi, iak tylko sukcesorowie onego. Przy której to cerkwi y przy parochu, przy tej cerkwi zostaiącym, iak z dawnych czasów należące były grunta, tak y teraz nie umniejszamy, to jest: zaścianek, nazywający się Popowszczyzna, który graniczy, idąc z Bieszeńkowic po ruczay ieden z Leonem Bielskim, z prawey strony od folwarku Jana Bielskiego, błotem wielkim za drogą, idącą od tegoż Bielskiego w mech, po lewey stronie po gościńiec Wielki, iadąc do Swieczy, z czwartej strony po mech, z tegoż mchu błotem aż na gościńiec Wielki, iako też zaścianek, quondam przez ślosarza possydowany, który nadany w zamian za horody staroświeckie funduszowe cerkiewne; tenże zaścianek Ślosarzowszczyzna graniczy, iadąc gościńcem do Czolniszek z przyjazdu Bie-

szeńkowskiego od zaścianku Arcioma, Tomasza y Marcinowicza — mieszczan Bieszeńkowskich, po hać y ruczay Wielki, za którym ruczaiem pagórki tegoż zaścianku Ślosarzowszczyzna, po prawey y lewey stronie tymże ruczaiem y błotem, w lewą stronę prosto koło niwy pachaney od Andrzeia z ręki tegoż zaścianku, na której niwie pośród dęb wielki, za tąż niwą potoczną y miedzą prosto koło niw aż w mech, z tegoż mchu przez chrośniak koło niwy pachaney tegoż zaścianku Ślosarzowszczyzny przez Antona Tkaczonka w błoto wielkie y w dąb, z dęba przez chrośniak w pień dębowy, gdzie Siemona Askiera zawodził, z tegoż pnia lewą stroną błotem koło niwek pachanych w dąb, z tego dęba błotem przez chrośniak miedzą koło niwy pachaney Siemona Askiera w ruczay, na gościńcu idącym z Bieszeńkowicz do Czolniszek, z tego ruczaju prosto lewą stroną błotem koło niw y gumniszcza tegoż zaścianku Ślosarzowszczyzny, z tego błota przez Wielkie błoto prosto aż w samą rzeczkę, idącą Filipińską, tąż samą rzeczka koło zaścianka Fiodora Kamoski, Piotra Parfinowicza, Jakuba Jackowskiego, Jerzego Damareckiego, aż za dwa wielkie dęby, z rzeczki prosto błotem wielkim w iel tegoż folwarku namienionego Jerzego Damareckiego, z tej ieli prosto błotem w ruczay y hać, wyżey namienioną na gościńcu Bieszeńkowskim. Tudzież gumno na wygonie od zahorody Fiedora Łukomlanina po samy rowek y plac w mieście przy cerkwi na mieszkanie kapłanowi, na którym placu iurisdyczanin, który dotąd z posługami y płaceniem należący był do parocha y w dalsze czasy ma należeć. Które te wyż specyfikowane grunta y zaścianki, z sianożęciami murożnemi y błotnemi, z lasami, zaro-

ślami, nie z tych gruntów nie wymuiąc, ani wyłączając na nas y sukcesorów naszych, tak iako zdawna za antecessorów naszych używano, tak y teraz daemy do wolnego używania toties rzeczonemu panu Morawskiemu y sukcesorom onego y do wynajdowania z nich wszelkich pożytków y profitów. Za które przy tej cerkwi zostający paroch, iak przed tym pamiętał za duszę antecessorów naszych, tak y nazawsze powinien maiestat święty błagać. Od dzwonów, przy tej cerkwi podzwonne iako zdawna, tak y teraz do kapłana należące, świecy woskowe do przedania w rynku y cerkwi do tegoż kapłana należące. Dla swej potrzeby wolno mieć kocioł y wódkę pędzić. We młynie na własną swą potrzebę wolne mliwo bez żadnego płacenia. Szpital do tegoż kapłana należący. Parafią zachowując podług stałego pomiarkowania y dekretu konsystorskiego ritus graeci w mieście, zaczawszy od zamku y kościoła przeulkami aż po sam przewoz. W tymże zamku ludzie znajdujący się ritus graeci mają należeć do parochii Illińskiej, oraz do tej cerkwi Illińskiej. Parafia na wsiach idque wóytowstwo całe Czolniskie, to iest Worohobki, Osinowka, Drozdy, Radziuki, Czolnyski, Potasznia, Sieliszczce, Drobuszów, Beremie, Alexiy Bereścin, Troiany, Makarowicze, Filipinki, ze wszytkimi zaściankami, w tym wóytowstwie, iak z dawnych czasów, tak y teraz do tej cerkwi mają należeć. Który to fundusz dawszy panu Alexandrowi z Chomęcic Morawskiemu y potym sukcesorom iego na wieczne czasy, ani my sami, ani sukcesorowie nasi w najmnieyszym punkcie naruszać y przeszkody czynić nie mamy y nie powinni. Co chcąc mieć pro valido, firmo et rato,

dla lepszej wiary y wagi ręką naszą własną przy zwykłej pieczęci stwierdzamy y podpisujemy się. Data w Warszawie, die sexta Februarii, anno millesimo septingentesimo quadragesimo. U tej kopii funduszu podpisy rąk iasnie wielmożnych aktorów his verbis: Stanisław Ogiński—kasztełan Mścislawski. Marianna Ogińska—kasztełanowa Mścislawska. (L. S.). Takoz konfirmacya takowey kopii iasniewielmożnego w Bogu przewielebnego iego mości xiedza metropolity his verbis: Ta kopia, że iest zgodna cum suo originali, który in archivo diecoesano conservatur, in fidem przy zwykłej pieczęci podpisem ręki moiey stwierdzam. Dat. w Struniu, dnia dziewiątego miesiąca Augusta, anno tysiąc siedmset piędziesiątego dziewiątego. U tej konfirmacyi podpis ręki iasnie wielmożnego iego mości xiedza metropolity przy pieczęci his verbis: Florian Hrebnicki—metropolita całej Rusi, arcybiskup Połocki (L. S.) Xiadz Michał L. Stedkiewicz — pisarz. Która to takowa kopia funduszu iest do xiąg mieyskich ratusznych Witebskich przyięta y wpisana, z których y ten wypis pod pieczęcią mieyską ratuszną Witebską z podpisem ręki pisarskiey iest wydany. Actum ut supra. U tego funduszu przy pieczęci maydeburskiey, na żółtym opłatku wyciśniętey, podpis ręki pisarza, tudzież correcta, poniżej konnotacia temi wyrażaia się słowy: Antoni Szyрма Szczyrbiński — komornik Smoleński iego królewskiey mości, pisarz maydeburski Witebski. Concordavi cum actis. Est in actis. Który to takowy ekstrakt kopii funduszu, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona ad akta, iest do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1741 г. Мая 1 дня.

Изъ книги № 97, за 1741 г., л. 553.

**155. Квитанція отъ монахини Виленскаго монастыря Констанція Еленской под-
чашему Мозырскому Михаилу Еленскому въ уплатѣ части должной имъ суммы
200 злот. и процентовъ.**

Монахиня Виленскаго женскаго базилианскаго монастыря Констанція Еленская выдаетъ настоящую квитанцію Мозырскому подчашию Еленскому въ томъ, что въ счетъ слѣдовавшаго ей послѣ смерти матери наслѣдства, 500 зл., она уже по-

лучила 200 зл. на излеченіе и % съ остальныхъ 300 зл., по полученіи же остальныхъ денегъ она откажется отъ правъ на наслѣдство части имѣнія.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego pierwszego, miesiąca Maia siedmnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym pierwszym obranymi, comparendo personalliter patron imć pan Józef Łepkowski opowiadał, prezentował y ad acta podał list dobrowolny, kwitacyiny, oraz assekuracyiny zapis, do w Bogu przewielebney ieymć panny Konstancyi Jeleńskiej—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, na rzecz w nim wyrażoną, imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu dany, służący y należący, który podając ad acta prosił nas sądu, aby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad

verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur talis:

Konstancya Jeleńska—zakonnica świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, zeznawam tym moim dobrowolnym, kwitacyinym, oraz assekuracyinym zapisem, imści panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu danym na to, iż co ia Jeleńska, mając od dobrodziki matki moiey resztę za posag mnie nieoddaney należącey summy pięćset złotych polskich sobie winne, tedy z tychże pięciu set złotych polskich kapitału złotych dwieście od przereczzonego imci pana podczaszego Mozyrskiego na pilne moje interessa, mianowicie na różne medykamenta, na kuracyą zdrowia mego erogowane, odebrawszy, z tych dwuchset złotych polskich imci pana podczaszego Mozyrskiego kwituie, osobliwie ponieważ tenże imć pan podczaszy Mozyrski pierwey od złotych pięciu set co rok mnie zawsze płacąc prowizyą, dopiero po oddaniu przez imci mnie dwuch set zło-

tych kapitału od reszty summy kapitalney złotych trzechset, dopiero złotych trzydzieście za rok terazniejszy tysiąc siedmset czterdziesty pierwszy kończący się da Bóg w roku przyszłym tysiąc siedmset czterdziestym wtórym w dzień świętego Jana święta rzymskiego mnie wypłacił, zaczym y z tey odebraney prowizyi złotych trzydziestu imci pana podczaszego Mozyrskiego kwituję y żadney salwy o te odebrane z kapitału złotych dwieście y prowizyą złotych trzydzieście do imci pana podczaszego Mozyrskiego nie zachowuję. Insuper za wypłaceniem przez imci pana podczaszego w przyszłym czasie złotych trzechset kapitału mam dać zrzeczenie z dóbr oyczystych macierzystych y spadkowych y takowe zrzeczenie w trybunale przyznać. Co wszystko nienaruszenie żyć y dotrzymać mam, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą y pod punktem banicyi, przyimując rozprawę w każdym sądzie y urzędzie. Y na tom dała ten mój dobrowolny, assekuracyny zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset czterdziestego pierwszego, miesiąca Maia pierwszego dnia.

U tego dobrowolnego, kwitacyjnego oraz assekuracynego zapisu podpisy rąk tak samey aktorki, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Konstancya Jeleńska—z. ś. o. B. w. Ustnie y oczewisto proszony do tego kwitacyjnego, oraz assekuracynego zapisu, od w Bogu przewielebney ieymć panny Konstancyi Jeleńskiej—zakonnicy świętego Bazylego konwentu Wileńskiego, imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu powiatu Mozyrskiego danego, iako pieczętarz podpisuję się Samuel Jeleński—r. g. M. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu kwitacyjnego, wielmożnemu imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu danego, iako pieczętarz podług prawa podpisuję się Jakub Tubielewicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tey kwitacyi, wielmożnemu iegości panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu daney, podpisuję się Mikołay Bierbasz. Który to takowy zapis za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1741 г. Августа 25 дня.

Изъ книги № 99, за 1742 г., л. 893.

156. Дарственная запись Адама Корсака Мехировскому монастырю въ суммѣ двадцати тысячъ злотыхъ.

Полоцкій землянинъ Адамъ Корсакъ, движимый наптіемъ Св. Духа, поступилъ въ монашество; получивши послѣ смерти своихъ родителей наслѣдство, количество котораго простиралось до 25,000 злотыхъ, онъ записываетъ ихъ Мехировскому монастырю, въ Полоцкомъ воеводствѣ, съ обяза-

тельствомъ служить каждую недѣлю обѣдню за упокой его родителей, а послѣ смерти жертвователя и за него самого; монастырь обязывается давать Корсаку на содержаніе по 400 злотыхъ, которые послѣ его смерти должны идти также въ пользу монастыря.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego wtórego, miesiąca Junii dwunastego dnia.

Przed nami sędziami duchownemi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym wtórym obranymi, comparendo personaliter patron imię pan Giedeon Jeleński—horodniczy Moryski, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym oryginale ad acta podał ekstrakt dobrowolnego listu wieczysto-darownego legacyjnego zapisu na rzecz w nim wyrażoną, od imci xiędza Andrzeia in saeculo, in religione Adama Korsaka—chorążycy Połockiego, ad praesens nowiciusza zakonu świętego Bazylego wielkiego, wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Bazylemu Polatyle—zakonu świętego Bazylego wielkiego proto-archimandrycie, ś. theologii doktorowi, su-

periorowi Berezweckiemu y całemu zakonowi, a mianowicie w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Theofilowi Zaleskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego, prezydentowi Mechirowskiego klasztoru y wszystkim ichmościom xięży bazylianom tegoż klasztoru Mechirowskiego danego, coram actis maydeburgii Wileńskiej zeznanego, ex iisdem actis wydany, in rem et partem tychże ichmościów xięży bazylianów służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt cum suo effectu był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, cuius tenor sequitur talis:

Ex actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis Vilnensis feria sexta post festum sancti Bartholomei apostoli, die vi-

gesima quinta mensis Augusti anno Domini millesimo septingentesimo quadragésimo primo. Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vlnensis comparens personaliter magnificus ac generosus dominus Andreas in saeculo, Adamus in religione Korsak — vexilliferides Polocensis, adpraesens novicius ordinis divi Basilii magni, sanus mente et ratione per totum non evecus, nec eductus, aut compulsus, neque ullo devio consilio aut errore lusus, sed maturo iudicio, et deliberato animo plenus, cum facultate superiorum suorum ante professionem, in praesentia sociorum eiusdem ordinis, praesentes literas perpetuae donationis et legationis, parato scripto praeconceptas, in personam admodum reverendi in Christo patris Theofili Zaleski — praesidentis et omnium religiosorum in Christo patrum ordinis divi Basilii magni conventus Mechirowscensis servientes, cum introfusius contentis, palam, libere ac benevole expressisque recognovit verbis, quarum literarum recognitarum de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Andrzej in saeculo, in religione Adam Korsak — chorążyc Połocki, ad praesens nowiciusz zakonu świętego Bazylego wielkiego, komu o tym tak teraz, iako y na potym wiedzieć będzie należało, czynię wiadomo y zeznawam tym moim dobrowolnym listem, wieczysto darownym legacyinym zapisem wielmożnemu w Bogu najprzewielebnieyszemu imci xiędzu Bazylemu Polatyle — zakonu świętego Bazylego wielkiego proto-archimandrycie, ś. thologii doktorowi, superiorowi Berezwieckiemu y całemu

zakonowi, a mianowicie w Bogu przewielebnemu imści xiędzu Teofilowi Zaleskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego praezydentowi Mechirowskiego klasztoru, w wojewodztwie Połockim będącego, y wszystkim ichmościom xięży bazylianom tegoż klasztoru Mechirowskiego, teraz y na potym będącym danym na to: Iż co ia Korsak, będąc z instynktu Ducha świętego powołanym do zakonu świętego Bazylego wielkiego y mając w nim komplacencyą nie z żadnego przymusu, namowy, ani perswazyi czyiey, lecz z szczegulney prawdziwey wokacyi do pomienionego świętego zakonu, w którym pragnąc ad vitae tempora persewerować, oraz podług możności moiey emolumentum chwały pana Boga augendo y klasztoru Mechirowskiego necessitatibus chcąc succurrere, bacząc wielkimi cudami w tej cerkwi słynący obraz Matki najświętszey, a te mieysce święte klasztoru Mechirowskiego żadnego nadania do tychczas nie mające, przeto ia Andrzej Adam Korsak, in vim dobr, pro sorte mea po dobrodzieiach rodzicach moich wielmożnych ichmościach panach Alexandrze y Krystynie Korsakach — chorążych Połockich, na mnie spadłych, iako też in vim części sum od różnych delatorów za dokumentami tymże w Bogu zeszlým rodzicom moim należących, a na osobę moią spadłych, iako też in vim ruchomości wszelkiey po tychże dobrodzieiach rodzicach moich pozostałych, ac pro sorte mea mnie należącey, lubo by walar tego wszystkiego excederet więcej, jednak w tym czyniąc levamen braci mey, nie więcej iako tyle dwadzieście pięć tysięcy na dobrach dziedzicznych, nazywających się Dziernowicze, Zarębków y Ulanów, w wojewodztwie Połockim sytuowane,

tak na mnie Adama Korsaka, iako y na braci moich rodzonych ichmościów panów Fabiana y Troiana Korsaków—chorążyców Połockich, należących, spadłych y pozostałych, oraz na summach pieniężnych pro sorte mea pozostałych, iako też y ruchomości wiecznymi y nigdy nieodzownemi czasy, mając licitam de iure przed czynieniem professyi mey potestatem, ichmościom xięży bazylianom Mechirowskim zapisuję, a wieczność teyże części mey pomienionych dobr braci mey zapisuję y za wypłaceniem dwudziestu pięciu tysięcy złotych polskich ichmościom xięży bazylianom, po uczynionej professyi mey, naydaley za pół-roku, circa acta castrensia Vilmensia aktorami wieczystemi zostawać mają. A zakon in vim gratitudinis tey moiey donacyi sam dobrowolnie obligował mi się y obligowanym będzie co rok mnie Korsakowi zakonnikowi po złotych czterysta z tegoż klasztoru Mechirowskiego, za odebraniem tey summy na własną moją potrzebę dawać y prowidować, ad vita mea tempora; post fata vero mea y ta prowizya cum summa capitali temuż klasztorowi Mechirowskiemu cedere ma. Insuper msza święta iedna za duszę Alexandra y Krystynę, dobrodzieiów rodziców moich, a po śmierci mey y za mnie Adama co tydzień w poniedziałek w teyże cerkwi Mechirowskiej odprawować się będzie, według postanowienia zakonu. A jeśli by ichmć panowie bracia moi zadość uczynić tey moiey dobrowolney donacyi nie chcieli, tedy ichmość xięża bazylianie Mechirowscy wolni y mocni będą ichmość panów braci moich do wszelkiego sądu y prawa zapozwać; gdzie będąc zapozwanemi, bez żadnych dylacyi, summario processu rozprawić się tenebuntur, czego wszytkiego

ia Adam Korsak mam dotrzymać, pod zaręką ważności rzeczy indispensabiliter. Y na tom dał ten mój skrypt z podpisem ręki mey y ichmość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego pierwszego, miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia. Apud quas literas perpetuae donationis et legationis subscriptiones manuum sequuntur tales: Andrzej in saeculo, Adam in religione Korsak, novicius, chorążyc Polocki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Andrzeia in saeculo, Adama in religione Korsaka—chorążyc Polockiego, ad praesens nowiciusza zakonu świętego Bazylego wielkiego, do tego prawa donacyinego, klasztorowi Mechirowskiemu bazyliańskiemu na złotych polskich dwadzieście pięć tysięcy danego, iako pieczętarz podług prawa podpisuję się Józef Sakowicz Serafinowicz—k-szy S-mki mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego prawa donacyinego iako pieczętarz podpisuję się Andrzej Zawisza mp. Podług prawa proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu donacyinego podpisuję się Michał Antoni Kopacki. Quae praesentes literae perpetuae donationis et legationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii scabinalis civitatis Vilmensis insertae, parti vero affectanti una cum ipso originali sunt per depromptum sub sigillo iuridico extraditae. Actum anno, mense et die ut supra. U tego ekstraktu przy pieczęci maydeburskiej Wileńskiej podpis pisarski, korrekta y konnotacya in eum tenorem: Alexander Konczewski—iudicii advocatialis et scabinalis civitatis s. r. m. metropolitanae Vil-

nensis iuratus notarius mp. Correxist Ga-
lewski mp. Est in actis. Który to takowy
extrakt, za podaniem onego przez wyż wy-
rażonego patrona w sposób przenosu przy
samym oryginalu do akt, jest do xiąg
trybunału głównego wielkiego xięstwa Li-
tewskiego spraw wieczystych przyięty y wpi-
sany.

1742 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 100, за 1743 г., л. 793.

**157. Квитационная изрекательная записъ настоятельницы Виленскаго женска-
го монастыря Іоанны Конопницкой и монахини Констанціи Еленской, данная
родителямъ послѣдней Дажьбогу Еленскому и женѣ его въ полученіи всей елѣ-
дующей Констанціи суммы.**

Настоятельница Виленскаго женскаго мона-
стыря Конопницкая и монахиня Еленская выда-
ютъ настоящую изрекательную записъ Дажьбогу
Еленскому въ томъ, что 2,000 злотыхъ, завѣщан-

ныхъ матерю Еленской, получены уже ею сполна
въ разное время и монастырь вслѣдствіе этого не
имѣетъ къ Еленскому никакихъ претензій.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego
trzeciego, miesiąca Junii iedynastego dnia.

Przed nami sędziami duchownymi y świec-
kimi, na trybunał koła compositi iudicii w
wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw,
ziem y powiatów, w roku terazniejszym ty-
siąc siedmsetnym czterdziestym trzecim
obranymi, comparens personaliter w Bogu
przewielebna ieymć panna Johanna Konop-
nicka—starsza, swoim y wszystkich imie-
niem ichmość panien bazylianek klasz-
toru Wileńskiego, takż w Bogu wielebna
ieymć panna Konstancya Jeleńska—qua
aktorka—zakonnica tegoż klasztoru, opo-
wiadali, prezentowali y przyznali dobrowol-
ny wieczysto kwitacyiny zrzczoney zapis

na rzecz w onym wyrażoną, imci panu Da-
dzibogowi Jeleńskiemu—sędzicowi ziemskie-
mu Mozyrskiemu y samey ieymci, małżon-
kom, także y imci panu Michałowi Je-
leńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu, da-
ny, służący y należący. Który ustnym y
oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem
prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis
ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był
do xiąg trybunału głównego wielkiego xię-
stwa Litewskiego spraw wieczystych przy-
ięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyio-
wszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać
pozwolili. Którego tenor sequitur estque
talis:

Joanna Konopnicka — zakonu świętego

Bazylego wielkiego starsza klasztoru Wileńskiego, imieniem swoim y imieniem wszystkich ichmościów panien bazylianek klasztoru Wileńskiego, także y ia Konstancya Jeleńska—zakonnica tegoż klasztoru Wileńskiego, iako aktorka, zeznawamy tym naszym dobrowolnym, wieczysto kwitacyinym zrzeszonym, nigdy nieporuszonym zapisem, danym imci panu Dadzibogowi Jeleńskiemu—sędzicowi ziemskiemu Mozyrskiemu y samey imci, małżonkom, dobrodzieiom rodzicom mnie Jeleńskiej, także imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu, bratu mnie Jeleńskiej, na to: Iż gdym z praedestinacyiey Boskiej, ia Jeleńska wstąpiłam do zakonu świętego Bazylego wielkiego, tedy względem należącey mnie posagowey summy dwóch tysięcy złotych polskich dobrodzieyka matka moja tysiąc złotych polskich do klasztoru naszego Wileńskiego, gdzie teraz ia rezyduję, gotowey summy oddała, a pięćset złotych polskich mnie Jeleńskiej przy obleczynach moich też dobrodzika matka moja realnie dla mnie wyexpensowała, a drugie pięćset złotych polskich, ad complementum dwóch tysięcy złotych polskich, osobliwym zapisem oddać assekurowała się, a zatym gdy ia Jeleńska obłożnie od niemałego czasu choruiąc na kuracyą tegoż zdrowia mego, y na własne moje expensa różnymi czasy u imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, brata mego, nabrałam pieniędzy złotych trzysta osimdziesiąt, tedy ponieważ według requizicyi mnie Jeleńskiej namieniony brat mój imć pan podczaszy Mozyrski ad complementum pięciu set złotych polskich resztę należącey summy, to iest, złotych sto dwadzieście do mnie

Jeleńskiej oddał y wypłacił, zaczym ia Jeleńska—zakonnica klasztoru Wileńskiego, za wolą y wiadomością tegoż klasztoru Wileńskiego, z odebrania iuż totalney summy, to iest, z tysiąca złotych polskich klasztorowi Wileńskiemu, gdzie teraz rezyduję, dawniey oddanych, a z pięciu set złotych polskich przez dobrodzikę matkę moją na obleczyzny mnie Jeleńskiej wyexpensowanych, a z drugich pięciu set złotych polskich na kuracyą zdrowia y interessa moie przez samego imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, brata mego, do rąk oddanych, a za iedno komputuiąc, to iest, z dwóch tysięcy złotych polskich przerzeszonych dobrodzieiów rodziców moich y imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, wiecznemi a nigdy nieodzownymi czasy kwituie, y iako iuż uspokioiona, tedy ze wszystkich dóbr moich oyczystych, macierzystych, leżących, ruchomych, summ pieniężnych, któreby mnie Jeleńskiej należeć miały, wiecznymi, a nigdy nieodzownymi czasy zrzekam się, żadney salwy, praetextu, accessu mnie samey, całemu klasztorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, o te wypłacone dwa tysiące złotych polskich y ni o co do pomienionych dobrodzieiów rodziców moich y do imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, nie zachowuję. A że dokumenta od dobrodziki matki moiey tak na te pięćset złotych polskich przez brata mego imci pana podczaszego Mozyrskiego wypłacone, iako też y dalsze dokumenta względem wypłaconey posagowey summy totalnie iuż uspokioione, od teyże dobrodziki matki moiey dane, w klasztorze Wileńskim zawalili się y znaleźć onych teraz niemożno było, tedy takowe wszystkie

dokumenta, zapisy, iako iuż uspokoiłone, kassuie, annihiluie y wiecznie umarzam, żadney salwy, praetextu, akcessu mnie y całemu klasztorowi do dóbr rodziców y brata mego, także do dworku y placu w Wilnie na Rosie będącego, y do żadnych dóbr, summ nie rezerwuię y wszelkich pretensyi z całym klasztorem moim wiecznie zrzekam się. Osobliwie ia Ioanna Konopnicka—zakonnica świętego Bazylego wielkiego, starsza, imieniem swym y imieniem całego klasztoru Wileńskiego, referuiąc się we wszystkim do tego zapisu, takż żadney salwy, akcessu, pretextu do pomienionych ichmościów panów Jeleńskich, tudzież do dworu na Rosie będącego, y do dóbr, summ wszelkich ichmościów żadnym terminem nie rezerwuiemy y zapis y dokumenta od imć panny Katarzyny Jeleńskiej—sędzicowej ziemskiej Mozyrskiej, klasztorowi naszemu dane, ponieważ summa wszytka za onymi, iako się wyżej wyraziło, iuż iest wypłacona, tedy wiecznie kassuie, annihiluie y te dokumenta w klasztorze naszym, ponieważ teraz zawałaly się, tedy za znalezieniem ichmościom panom Jeleńskim oddać assekuruiemy się, a in quantum by znaleźć tych dokumentów nie można było, tedy takowe dokumenta iako uspokoiłone, u każdego sądu y prawa za nieważne y skasowane niniejszym zapisem uznawamy. Co mamy wszytko zyscić y dotrzymać pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą y pod punktem banicyi y infamii, przyimuiąc in casu naruszenia tego zapisu rosprawę w każdym sądzie y urzędzie bez żadnych dyllacyi. Y na tośmy dali ten nasz dobrowolny wieczysto kwitacyinyi zrzucony zapis z podpisem rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych.

Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset czterdziestego wtórego, miesiąca Junii siódmego dnia. U tego zapisu wieczysto kwitacyinego zrzuconego podpisy rąk samych aktorek, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażaią się słowy: Joanna Konopnicka—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego. Konstancya Jeleńska—zakonnica świętego Bazylego wielkiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebney ieymć panny Joanny Konopnickiey—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego, starszey zakonu Wileńskiego klasztoru, imieniem imci y imieniem wszytkich ichmość panien bazylianek klasztoru Wileńskiego, także od w Bogu wielebney imć panny Konstancyi Jeleńskiej—zakonnicy tegoż klasztoru Wileńskiego, do tego dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zrzuconego zapisu, ichmościom panom Dadzibogowi Jeleńskiemu—sędzicowi ziemskiemu Mozyskiemu y samey ieymci małżonkom, także imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczasemu Mozyrskiemu, na rzecz w tym zapisie dostateczniey wyrażoną, danego, podpisuię się Jff. Piotr Żudra mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zrzuconego zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podpisuię się Tomasz Michał Rym. Wileyko mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zrzuconego zapisu na rzecz w nim wyrażoną danego, iako pieczętarz podług prawa podpisuię się Jakób Tubielewicz mp. Na tymże zapisie suscepta aktikacyi z podpisem i. w. imci pana marszałka trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego in eum tenorem. Roku

tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego, miesiąca Junii szóstego dnia, comparendo personaliter w trybunale głównym w. x. Lit. patron imię pan Mikołaj Życki ten zapis ad acta podał: Michał Antoni Sapieha—łowczy wielki w. x. Lit., marszałek trybunału głównego w. x. Lit. Który to takowy kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażone osoby onego zeznaniem, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1744 г. Июля 31 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 751.

158. Изрекательная записъ отъ базилианъ Борунскаго монастыря на землю, принадлежащую Четырскому старостѣ Ивану Волянѹ.

Между Борунскимъ монастыремъ и старостами Волянами возникъ споръ изъ-за границъ одного имѣнія Гейстунскаго; монастырь произвелъ новую разчистку лѣса; по этому дѣлу Воля-

ны вчинили искъ; монастырь, желая прекратить это дѣло, вступилъ въ полюбовную сдѣлку и навсегда отказался отъ новой разчистки.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Junii ośmnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku teraźniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranemi, comparendo personaliter patron imię pan Franciszek Rezon — starosta Kowalewski, opowiadał, praesentował y do akt podał dobrowolny wieczysty zapis, od w Bogu wielebnego imści xiędza Jana Łukianowicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego y wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazy-

lianów klasztoru Boruńskiego, wielmożnym ichmość panom Janowi y Annie z Pudkamerów na Wolanowie Wolanom — starostom Czotyńskim, małżonkom, na rzecz w nim wyrażoną dany, służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do akt trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Jan Łukianowicz—zakonu świę-

tego Bazylego starszy klasztoru Boruńskiego, imieniem moim y imieniem wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xieży bazylianów klasztoru Boruńskiego, czynię wiadomo y iawnie wyznawam tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, danym wielmożnym ichmościom panom Janowi y Annie z Pudkamerów na Wolanowie Wolanom—starostom Czotyńskim, małżonkom, na to, iż co my xieża bazylianie Boruńscy in fundamento mającego zapisu zamiennego, od imci pana Bohdana Achmatowicza—rotmistrza iego królewskiej mości, wycieliśmy byli kawał lasu za drogą starożytną z pola Gieystuńskiego, Zawadzkwoszczyzna nazwanego, do Holszan idącą, o którą trzebież między wielmożnymi ichmć panami Wolanami—starostami Czotyńskimi, małżonkami, a między nami xieżą bazylianami Boruńskimi urosła kontrawersya, zakroczył proceder w grodzie powiatu Oszmiańskiego y w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim, miesiąca Nowembra czternastego dnia zaszedł dekret grodzki Oszmiański, approbuiący possessyi wyż pomienioney trzebieży, przez nas xieży Boruńskich za wyż wyrażoną drogą uczynioney, tedy my xieża bazylianie Boruńscy, nie mogąc się fundować na wyż specyfikowanym dekrete grodzkim Oszmiańskim, z racyi urosley appellacyi y z racyi odesłania totius negotii z grodu Oszmiańskiego ad forum competens, to iest, na sąd podkomorski y unikając dalszych zawodów y kosztów prawnych zdaliśmy się na mediacją ichmościów panów przyjaciół, według których umiarkowania, libero assensu nostro akceptowanego, my xieża bazylianie Boruńscy odstąpiliśmy wyż pomienioney trzebieży za drogą z pola Gieystuńskiego,

Zawadzkwoszczyzna nazwanego, do Holszan idącą, przez nas xieży bazylianów rozpoczętą, iakoż y tym naszym wieczystym zapisem uznawszy wyż pomienioną starożytną drogę z pola Gieystuńskiego, Zawadzkwoszczyzna nazwanego, do Holszan idącą, za aktualną granicę trzeciego poletku wsi Gieystun, Cwiłowo y Chomiszki nazwanego, przy której drodze zaczyna się ściana od siedzibnych włok Gieystuńskich, od końców sznurów w Cwiłowie idąca tąż starożytną drogą z prawey strony Murowoszczyzna, a po lewey stronie Cwiłowo y Chomiszki Gieystuńskie, lasem po części zarosłe, daley też ściana Gieystuńska przy drodze idzie wskrós drogą tąż samą mimo Tatarskie y Kaiacinieńskie grunta po prawey stronie drogi będące, daley rzuciła się tąż ściana Gieystuńska, przy teyże wyż pomienioney drodze idąca, kręto w lewo zostawiwszy węglem piętę między lasem y gruntami Kaiacinieńskimi, która ściana starożytna idzie wskrós mimo grunta y lasy Gieystuńskie, ustępujemy y wiecznie zrekamy się wyż pomienioney trzebieży za drogą z pola Gieystuńskiego, Zawadzkwoszczyzna nazwanego, do Holszan idącą, przez nas xieży bazylianów uczynioney, y iuż a data praesenti do żadnych gruntów y lasów Gieystuńskich, za wyż specyfikowaną drogą y ścianą leżących, żadney najmniejszey salwy, ani ustępu nam xieży bazylianom Boruńskim y sukcesorom naszym nie zachowujemy. Per consequens nie tylko cały y zupełny proceder od nas xieży bazylianów Boruńskich z wielmożnymi ichmość panami starostami Czotyńskimi, małżonkami, tudzież z sługami y z poddane mi ichmościów uroszczony, ale też y dekret grodu Oszmiańskiego sub actu roku

tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego, miesiąca Nowembra cztyrnastego dnia zaszły, cum tota onego essentia kassuiemy, annihiluiemy y z xiąg eliminować pozwalamy, a zatym nie tylko samych wielmożnych ichmościów panów Wolanów, małżonków, ale też sług, czeladź y poddanych ichmościów ze wszelkich y wszystkich quocunque titulo uroszczonych w dekrete grodu Oszmiańskiego praetensyi naszych wyrażonych, tudzież ze wszystkich wskazów dekretowych in perpetuum kwituiemy. Y na tośmy dali wieczysto kwitacyiny y nigdy nieporuszony zapis, którego zapisu w żadnym punkcie nie tylko my xięża bazylianie Boruńscy, ale successores nasi naruszać nie mamy y nie powinni będziemy, nie tylko sami przez się, ale przez żadne subordinowane osoby, pod zaręką ważności rzeczy et sub paenis banitionum ac infamiae in foro ubiquinario, termino peremptorio et sub forti executione za pierwszym pure kontumacyinym dekretem na wszelkich dobrach naszych sustinenda, bez żadnych dy-lacyi y obmów, oraz sub ulterioribus paenis irremissibiliter decernendis. Pisan roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego, miesiąca Julii trzydziestego pierwszego dnia. U tego dobrowolnego zapisu wie-

czystego podpisy rąk his exprimuntur verbis: Jan Łukianowicz — zakonu świętego Bazyleko wielkiego super. Boruński mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich do tego zapisu wieczystego na trzebież w tym zapisie wyrażoną, danego wielmożnym ichmościom panom Wolanom — starostom Czotyńskim, małżonkom, podpisuję się Thomasz Gąsowski. Za ustną y oczewistą prośbą od w Bogu przewielebnego imści xiędza starszego y wszystkich ichmciów xięży bazylianów konwentu Boruńskiego do tego wieczystego zapisu podług prawa za pieczętarza podpisuję się Andrzej Iwaszkewicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xiędza Jana Łukianowicza — starszego y wszystkich ichmciów xięży bazylianów konwentu Boruńskiego, do tego wieczysto kwitacyinego zapisu podług prawa podpisuję się Theofil Telatycki mp. Który to takowy dobrowolny wieczysty zapis, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpi-sany.

1745 г. Апрѣля 26 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 457.

159. Межевой актъ земель, принадлежащихъ Борунскому монастырю и Ошмянскому городничему Оомъ Гонсовскому.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset czterdziestym piątym obranemi, comparendo personaliter patron imć pan Kasper Zaborowski—regent ziemski wojewodztwa Brzeskiego, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym originale ad acta podał ekstrakt dobrowolnego wieczysto dyzlimitacyjnego zapisu od wielmożnych ichmościów panów Thomasza y Theressy z Michałowskich Gąsowskich—horodniczych Oszmiańskich, małżonków, w Bogu przewielebnym ichmościom xiężom bazylianom Boruńskim, na rzecz w nim wyrażoną danego, w maydeburgii Wileńskiej przyznanego, z tychże xiąg maydeburgii Wileńskiej tymże ichmościom xięży bazylianom wydany y służący, który podaiąc do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego ekstraktu tenor sequitur estque talis:

Ex actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vlnensis feria sexta ante festum sanctorum Philipi et Jacobi, apostolorum, die trigesima mensis Aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo quadragésimo quinto. Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vlnensis comparentes personaliter illustres, magnifici domini Thomas et Theressia de Michałowskich Gąsowskich—horodnicii districtus Oszmianensis, coniuges, sani mente, pariter et corpore existentes, praesentes literas perpetuae dislimitationis, parato scripto praeconceptas, in personas admodum reverendi in Xristo patris Joannis Łukianowicz—ordinis divi Basilii magni superioris conventus Borunensis, officialis Minscensis, et omnium religiosorum in Christo patrum basilianorum Borunensium servientes, cum introfusus contentis, palam, libere ac benevole per expressum recognoverunt, quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Tomasz Gąsowski, ia Teressa z Michałowskich Gąsowska—horodniczowie powiatu Oszmiańskiego, małżonkowie, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym

wieczystym dyzlimitacyinym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu imści xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego starzemu Boruńskiemu, officyałowi Mińskiemu y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom klasztoru Boruńskiego na to, iż co my Gąsowscy, małżonkowie, wieczysci aktorowie maiętności naszej wieczystey Biiuciszki alias Trzeszeczenięta nazwaney, graniczącey z klasztorem y miasteczkiem w Bogu wielebnym ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, nazwanym Boruny, in contiguitate z maiętnością naszą Biiuciszki alias Trzeszeczenięta będącym, względem graniczących koło miasteczka Boruńskiego placów naszych Biiuciskich alias Trzesieczkich, nie chcąc zostawić successorom naszym ullum vestigium do żadney dyfferencii, uczyniliśmy publiczną iurysdyczną dyzlimitacją między gruntami, zaroślami wieczystemi naszymi Biiuciskimi alias Trzeszeczenięskimi y między miasteczkiem Boruńskim et mutuo assensu nostro zasypaliśmy kopców granicznych dwanaście, propter perpetuam zobopólnych granic naszych securitatem. In ordine których kopców, najpierwszy kopiec zasypany iest przy gościńcu Olszańskim, z Borun do Olszan idącym, po prawey ręce przy samych ogrodach; drugi kopiec wysypany iest przy drodze w prawo do karczmy idącey, distans od pierwszego kopca sto ośmdziesiąt łokciami kramnemi Litewskimi; trzeci kopiec przy teyże drodze do karczmy idącey, eiusdem distantiae; czwarty kopiec przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, za karczmą po lewey ręce eiusdem distantiae, toż wyż wyrażoną miarą litewską łokciową dystyngwowany; piąty kopiec

piętny przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, dla obiażczki rozdwoionym, przy studni nowey nieskończoney y zapadley, distans od czwartego kopca sto y ośmią łokciami kramnemi litewskimi; szósty kopiec udawszy się w prawo w poprzek przez gościniec Wileński, z Borun do Wilna idący, distans od piątego kopca stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; siódmy kopiec piętny przy drodze starey, distans od szóstego kopca siedmiodziesiąt y dwoma łokciami litewskimi; ósmy kopiec przy drodze po prawey stronie drożki, distans od siódmego kopca stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; dziewiąty piętny kopiec przy drodze, z Borun do Skirdzin idącey, distans od ósmego kopca stem y ośmią łokciami litewskimi; dziesiąty kopiec distans od dziewiątego kopca stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; iedynasty kopiec distans od dziesiątego kopca także stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; dwunasty kopiec ostatni przy klasztornym Boruńskim polu, ex opposito gumiem klasztornych, distans od iedynastego kopca stem dwudziestą y sześcią łokciami litewskimi dobrej miary. Które wszystkie grunta, place, zarośle, między kopcami wyż wyrażonemi, a między miasteczkiem Boruńskim leżące, mają należeć perpetuis temporibus do klasztoru Boruńskiego. Zaś z drugiey strony kopców z obudwuch stron, tak gościńca Olszańskiego, z Borun do Olszan idącego, iako też gościńca Wileńskiego, z Borun do Wilna idącego, circum circa poczowszy od granicy Żuprańskiej ex opposito sadzawki Boruńskiej y za sadzawką będącey, wszystkie generaliter ogrody, trzebieże, przez nieboszczyka Kozłowskiego, przez śłosarza zięcia iego, przez

stelmacha y przez innych mieszczan Boruńskich ze dworu naszego Biiuciskiego, Trzesieckiego naymowanych, do maiętności naszej Biiuciszek Trzesieckich na wieczne, potomne y nieodzowne czasy należeć mają y powinni będą. Jakoż my Gąsowscy, małżonkowie, obowiązujemy wielebnych ichmć xieży bazylianów Boruńskich, ażeby za kopce przez nas wysypane, nie tylko za gościniec Olszański, z Borun do Olszan idący, powróciwszy z gościńca w lewo, do żadnych gruntów, placów, trzebieżów, pognoiów y sianożęci, przy gruntach naszych będących, pod domami ślosarza, stelmacha y pod innemi domami Boruńskimi leżących, do maiętności naszej Biiuciszek należących y należeć powinnych, o które grunta nigdy żadney nie było kontrowersyi, które nie są klasztorowi Boruńskiemu ustąpione, y dla tego te grunta po lewey stronie gościńca nie są nowemi kopcami dyzlimitowane, lecz podług starego possidowania y teraz przez nas Gąsowskich possiuią się, ale też y z drugiey strony gościńca Olszańskiego, z Borun do Olszan idącego, po prawey ręce similiter z obudwuch stron gościńca Wileńskiego, z Borun do Wilna idącego, za kopce wyż wyrażone między temi gościńcami y za gościńcem Wileńskim recenter wysypane, do żadnych gruntów, pasiek y lasów naszych żadnym sposobem nie wkraczali y nie interessowali się, pod zaręką ważności rzeczy. A że karczma nasza, in proxima contiguitate z miasteczkiem Boruńskim będąca, przy granicy wybudowana antierius kosztem naszym, przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, przy placach Biiuciskich alias Trzesieckich, dawniey klasztorowi Boruńskiemu dostałych, leżąca, do przeszkody klaszto-

rowi Boruńskiemu w szynkach miasteczka Boruńskiego, więc my Gąsowscy, małżonkowie, chcąc mieć tak dla nas samych, iako też y dla ichmć xieży bazylianów Boruńskich granicę prościeyszą y w niwczym niezawodną, oraz superseduiąc od takowey przeszkody, ustąpiliśmy tę karczmę, wyż specyfikowaną y opisaną, na wieczne y nieodzowne przez nas samych y successorów naszych czasy, odebrawszy od ichmć xieży bazylianów Boruńskich tylko za budynki karczemne tey karczmy sto talerów bitych, przy ugodliwym zaszłym pomiarkowaniu się. Praeterea my Gąsowscy, małżonkowie, tymże w Bogu wielebnym ichmć xieży bazylianom Boruńskim sianożęć naszą, nazwaną Puniszczę, od maiętności naszej nazwaney Biiuciszek alias Trzeszeczeniąt odległą, przy sianożęciach bazyliańskich Woynickich pod Woyniczami leżących, cum tota integra tamże w Puniszczu zarosłych sianożęci naszych Puniskich circumferentia, in perpetuum ustępujemy y do klasztoru Boruńskiego przyłączamy, któremu to klasztorowi Boruńskiemu wszystko to, cokolwiek supra iest wyrażono przez ienerała powiatowego podaiemy. Przy tymże zapisie my Gąsowscy małżonkowie, iako ludzie śmiertelni, chcąc wcześniej ufundować reclinatorium dla ciał naszych grzesznych, przypominamy y obowiązujemy w Bogu wielebnych ichmościów xieży bazylianów Boruńskich, ażeby po zakończonym życiu naszym obóygu przez respekt na życzliwość naszą całemu zakonowi y klasztorowi Boruńskiemu, quam toties pokazaną podług rewersałów, nam od klasztoru Boruńskiego danych, nie tylko przyieli ciała nasze grzeszne do sklepu Boruńskiego, ale też za życia naszego y po śmierci naszej, tan-

quam pro benefactoribus, secundum posse perpetuis temporibus in universalibus pro benefactoribus idących modlitwach nie przepominali. Denique obliguemy ichmość xięży bazylianów Boruńskich, aby podług reversalów nam danych, przyjmując ciała nasze grzeszne do sklepu Boruńskiego, po chrześcijańsku klasztornym sumptem pogrzebli, ze mszami świętymi, z świecami y lampami klasztornymi, podług łatwej zmożności ichmościów xięży bazyliańskich. Który to nasz dobrowolny, wieczysty dyzlimitacyjny zapis, dając w Bogu wielbnemu imię xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu Boruńskiemu, officyałowi Mińskiemu y wszystkim w Bogu wielbnym ichmościom xięży bazylianom Boruńskim, obowiązujemy się, iż tego zapisu w żadnym punkcie naruszać nie mamy y successorowie nasi naruszać nie będą mogli y nie powinni będą, pod zaręką ważności rzeczy et sub paenis banitionum ac infamiae in foro ubiquinario seculari decernendis. Pisan roku tysiąc siedmset czterdziestego piątego, miesiąca Apryla dwudziestego szóstego dnia. Apud quas literas perpetuae dislimitationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur suntque tales: Tomasz Gąsowski—horodniczy Oszmiański. Teressa z Michałowskich Gąsowska. Oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnych ichmościów panów Tomasza y Teressy z Michałowskich Gąsowskich — horodniczych powiatu Oszmiańskiego, małżonków, do tego wieczysto dyzlimitacyjnego zapisu, danego w Bogu wielbnemu imię xiędzu Janowi Łukianowiczowi—starszemu Boruńskiemu, officyałowi Mińskiemu, y wszystkim ichmościom xięży bazylianom klasztoru Bo-

ruńskiego, disponente lege, podpisuję się: Jerzy Thadeusz Komar—rotmistrz powiatu Oszmiańskiego mpp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osob wyż wyrażonych do tego zapisu dyzlimitacyjnego podług prawa podpisuję się Antoni Stępkowski — chesznik wojewodztwa Wileńskiego mpp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto dyslimitacyjnego zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego. podług prawa podpisuję się. Aleksander Kączewski—sekretarz iego królewskiej mości miasta stołecznego Wilna utriusque iudicii pisarz mpp. Quae praesentes literae perpetuae dislimitationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii scabinatus civitatis Vlnensis insertae, parti vero affectanti una cum ipso originali sunt per depromptum sub sigillo iurisdico extraditae. Actum ut supra. U tego ekstraktu wieczysto dyzlimitacyjnego zapisu przy pieczęci maydeburii Wileńskiej podpisy rąk temy słowy: Alexander Kączewski—secretarius sacrae regiae maiestatis, publicus utriusque iudicii civitatis metropolitanae Vlnensis iuratus notarius mpp. Correx[it] Konczewski—regent maydeburii Wileńskiej mp. Legi cum actis Soroka mpp. Który to ekstrakt wieczysto dyzlimitacyjnego zapisu od wielmożnych ichmość panów Gąsowskich—horodniczych powiatu Oszmiańskiego w Bogu wielbnym ichmćm xięży bazylianom klasztoru Boruńskiego danego, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym originale do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1747 г. Апрѣля 26 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л. 683.

160. Жалоба Слуцкаго архимандрита Іосифа Оранскаго на Слуцкихъ же іезуитовъ, нѣкоторыхъ уніатскихъ священниковъ и помѣщиковъ о причиненіи ими православнымъ священникамъ и крестьянамъ насилій при совращеніи ихъ въ унію.

Въ этомъ документѣ представляются рѣдко встрѣчающіяся въ актахъ подробности по дѣламъ совращенія въ унію. Слуцкій архимандритъ Іосифъ Оранскій приноситъ жалобу на Слуцкихъ-же іезуитовъ, уніатскихъ священниковъ и разныхъ помѣщиковъ, какъ то: Розалію Ходкевичову, брестскую воеводину и ея управляющихъ, также на Вольбека, Оборскаго, Зловскаго и другихъ, по случаю разныхъ насилій, клонившихся къ искорененію православія. Помянутыя лица отнимали церкви и

передавали ихъ уніатамъ; священниковъ подвергали истязаніямъ и заставляли насильно принимать унію; отнимали прихожанъ и церковныя земли; такія насилія иногда совершались въ торжественные праздники св. Благовѣщенія и св. Пасхи. Въ документѣ этомъ подробно перечислены какъ имена лицъ пострадавшихъ, такъ и названія церквей и монастырей, отнятыхъ у православныхъ.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego siódmego, miesiąca Aprila dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Samuel Hryniewiecki—starosta Wołkowski, solenniter manifestował y protestował się nomine wielmożnego imci pana Stanisława z Burzyna Burzyńskiego—instigatora wielkiego xięstwa Litewskiego, z delacyi w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Józefa Orańskiego—archimandryty Słuckiego, namiesnika metropolii Kirowskiej, w dowodzeniu krzywd cerkwiom, parafiom y ludziom religii graeco-rossiy-

skiej w archimandryi Słuckiej stałych y dziejących się, na w Bogu przewielebnego imci pana Franciszka Buczyńskiego—societatis Jesu rektora y wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży iezuitów collegium Słuckiego, wielmożnego imci xiędza Jana Ludwika Reokura—officiala Brzeskiego Litewskiego, kanonika Gnieźnieńskiego, proboszcza Bialskiego a Słuckiego, Kopylskiego etc. plebana, iasnie wielmożną imć panią Maryanę z Orzechowskich Niezabytowską—kasztelanową Nowogrodzką, z докладem iasnie wielmożnych ichmościów panów opiekunów ieymci y wielmożnego imci pana Teodora z Niezabytowa Niezabytowskiego—kasztelanica Nowogrodzkiego, wielmożnego imci pana Antoniego Krukowskiego—podczaszego Orszańskiego y

wielebnego oycy Bazylego Jasnowskiego — prezbitera Brzeskiego, w. i. p. Kazimierza Wolbeka — podkomorzego, powiatu Mozyrskiego, w. i. p. Alexandra Uzłowskiego — skarbnikowicza Nowogrodzkiego, w. i. p. Bernarda Oborskiego — starostę Horbowskiego, imci pana Karola Kościuszkę, wielbnych oyców Jana Dilewskiego — prezbytera Żaluskiego y Jana Dilewskiego — prezbytera Pyraszewskiego, tudzież na iasnie wielmożną imć panią Rozalią z Czapskich Chodkiewiczową — wojewodzinę Brzeską, z dokładem iasnie wielmożnych ichmościów panów opiekunów ieymci, y ichmć panów Urbana Antoniego Hrebnickiego — kommissarza generalnego y Pawła Rzewuskiego — gubernatora hrabstwa Petrykowskiego, dobr iasnie wielmożney imci pani wojewodziny Brzeskiej, w Bogu wielbnego imści xieża Jeleńskiego — plebana Petrykowskiego, oraz wielbnych oyców Hrehorego Jarockiego — prezbitera Hrabowickiego, Mateusza Bruiaka — prezbitera Makaryckiego, Stefana Bruiaka — prezbitera Żyrowickiego, tudzież sług, czeladź dworną y plebańską Petrykowską, oraz na innych wielu ichmościów, in eadem complicitate vel aggravatione religii graeco-russkiej zostających, mieniać o to: iż obżałowani ichmość xieża iezuici collegium Sluckiego grunta od wsi Małego Jamińska alias Troyczany nazwaney, funduszowey, antiquitus do archimandryi święto Troieckiej Sluckiej należącey, od lat kilkadziesiąt y więcey na półtory mili violenter pozabierali; insuper w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym ósmym własną religii graeco-rossyiskiej cerkiew sub titulo Wniebowzięcia Panny Maryi będącą we wsi obżałowanych ichmościów zastawney, Krzywonosy nazwaney, situowaną, a do parafii Osowickiej antiqui-

tus przysłuchaiącey, w dzień y święto same Wielkiej nocy ruskiej, wypędziwszy precz kapłana tamecznego Symona Birukowicza, per expulsionem odebrali, interim wieś Braniuże y drugą Piwoszę od parafii y cerkwi Pohoskiej, wieś liczną Żabin od parafii cerkwi Izdraszowskiej, Listopadowicze y Kopacewicze od parafii y cerkwi Starobińskiej y inne wsi tenuty swoiey, iako to Krzywe-Nosy, Karmazy, Prusy y Wielki Jamińsk od parafii Osowieckiej, ludzi w religii graeco-russkiej zostających, różnymi ciężkiej persekucyi sposobami, opprimowaniem, biciem, morderstwem et aliis adinventis modis et mediis do unii przymusili. Seorsive obżałowany imć xiaźdz Reokur od trzech cerkwi kapitulnych Sluckich, idque oycowi Michałowi Andrzejewskiemu od cerkwi Mikolskiej, w folwarku nazwanym Mikolce, oycowi Maximowi Solowiewiczowi od cerkwi świętego Jerzego Sluckiej, w wiosce Lesunach, oycowi Moyżeszowi Bielkiewiczowi od cerkwi Roźdestweńskiej Sluckiej w Ostrowie, nazwanym Siemionowo, różnymi laty, miesiący y dniami solam per expulsionem niemało gruntów, ut patebit, pozabierawszy, do folwarku swego, Jaczewo nazwanego, przyłączył, mimo to etiam in ipso libero religionis exercitio czyniąc wioleńcie, w roku tysiąc siedmset czterdziestym siódmym ultimis diebus Martii, w dzień Zwiastowania najświętszey Maryi Panny, obywatelów ze wsi Woyszkot, do parafii y cerkwi prawosławney Kopylskiej należących, religii greko-rossyiskiej będących, nie mogąc onych przez różne uciężenia ac benevolum per placitum do unii nakłonić, violentissime tumultuarie do kościoła plebanii Kopylskiej zapędziwszy, ipsum per potentiam kapłanowi uniackiemu prezbiterowi Pozieykowskiemu ich spo-

wiadac y komunikowac, cale rekuzuiacym, roskazal; co ludzie mizerni y ubodzy ob metum ac timorem dalszych dla siebie krzywd, non tam libenter, quam reverenter musieli. W drugiey zaś wiosce, Mozole nazwaney, easdem persecuciy exercendo violentias, aby do swych dawnych pasterzów cerkwi Kopylskiey kapłanów nie referowali się, pod ciężkim karaniem y sztrofem zakazał, zabronił et similiter do unii przynaglić usiłuię. Item obżałowana iasnie wielmożna imć pani Niezabytowska kasztelanowa Nowogrodzka, w dobrach swych, Hrozów Wielki nazwanych, od klasztoru świętego Mikołaja ibidem situowanego, a do archimandryi Słuckiey należącego, sianożęci funduszowe na wozów plus minus półtorasta od lat circiter dwudziestu per expulsionem zabrane, possidendo, insuper na ostatnią zgubę tegoż klasztoru, etiam y grunta własne querulantów, od wioski klasztorney, nazwaney Axamity, aż po same domy chłopskie nulliter corocznie avelendo sobie przywłaszcza, satisfakcyi czynić niechce. Z osobna obżałowany imć pan Krukowski — podczaszy Orszański, maiąc w dobrach swych, Porzecze nazwanych, cerkiew religii greko-rossyiskiey y drugą cerkiew teyże parafii przysluchaiącą w Szczytkowiczach situowaną, inito consilio z prezbiterem tamecznym obżałowanym Bazylim Sasinowskim, inscio ac incognito uniatem zostalym, w roku tysiąc siedmset czterdziestym szóstym in Januario pozamykane cerkwie od zwierzchności duchowney pierwicy propria autoritate sua pieczętować ważył się, demum pieczęci swe y zamki poodbiiawszy, signanter primo loco w Szczytkowickiey, a potym y samey Porzeckiey cerkwiach nabożeństwo uniackie odprawować violentissime kazał, ludzi parafian

tamecznych religii greko-rossyiskiey gwałtownie do unii przymuszał, wikarego im sobie dla obrzędów swoich sprowadzać nie dopuszcza. A obżałowany imć pan Wolbek — podkomorzy Mozyrski, w maiętności swey zastawney, Bielenicze nazwaney, oyców Antoniego Hrachowicza y Jana Bierkowicza — prezbiterów przy cerkwi Bielenickiey reziduiących, wymyślnymi sobie na każde uroczyste święta daninami, offerenciami aggrawuię, onych grabi, do sądów swoich dwornych inpracticato usu za lada uformowaną na uciemiężenie okazują cituiąc y pociągając, etiam bić y tyrannizować niemilosierdzie nie raz ważył się y ustawnie onych aggrawuię. Distinctim obżałowany imć pan Uzłowski — skarbnikowicz Nowogrodzki, possidendo maiętność, Macieiwicze nazwaną, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym, nullo iure ac pretextu uformowawszy sobie pretensyą do gruntów cerkiewnych funduszowych, oycowi Janowi Babarykowi — prezbiterowi cerkwi Starobińskiej włok dwie we wsi Powarczycach, a oycowi Charłampiuszowi Lisicy — prezbiterowi cerkwi Izdraszowskiey, włokę iedną we wsi Cizewiczach per expulsionem odebrał. Także obżałowany imć pan Oborski — starosta Horbowski, w dobrach swych, Horka nazwanych, cerkiew religii greko-rossyiskiey situowaną, do cerkwi y parafii Jażylskiey należącą, w roku tysiąc siedmset czterdziestym czwartym, dnia dwudziestego czwartego Julii śmiał y ważył się w teyże cerkwi zamki per vim ac potentiam poodbiiac et eo ipso expulsia uczyniwszy y na uniacką transformowawszy, obżałowanemu oycowi Janowi Dileiewskiemu — prezbiterowi uniackiemu Załuskiemu w dispozycyą oddał y poddanych swych Horeckich do unii przymusił y gwałtownie

przynaglił. Obżalowany zaś imć pan Karol Kościuszko w majątności swej Pyroszewie, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym wtórym in Maio, czasu odprawującego się pogrzebu, nulla sibi data occasione, oyca Józefa Sawickiego—prezbitera Pyroszewskiego, niemilosiernie zbił, ztirnizował, o śmierć mało nie przypawił, in solam postpositionem głowę, brodę y wąsy ostrzydz róskażal, odzienie z niego zdarzzy y dalsze cerkiewne rzeczy, do pogrzebu służące pozabierał. Denique obżalowany ociec Jan Dileiewski—prezbiter Załuski, cerkiew w Załużu situowaną, z plebanią tameczną do cerkwi y parafii prawosławney Życińskiej religii greko-rossyiskiey antiquitus należącą, violentissime na unię odebraną, nulliter possidendo; insuper parafie querulantów in circumferentia będące do unii gwałtownie, iednych przez różne podstępne praeiudicia przynaglił, drugich niemilosiernie wsparty brachio seculari persequie, necessituie. Interim czyniąc niesłuszną do plebanii y cerkwi Onikowickiey intruzią, prezbitera tamecznego oyca Parfeniusza Zwierkowicza, penitus nie sobie nie winnego, ustawnie aggrawuie, uciemieża, zasadzki na dobrowolney drodze, nayście na gospodę czyni, tyrannizuie, kilkakroć o śmierć tylo co nie przypawił y inne niewyliczone exakcie czyni, z bratem swym obżalowanym oycem Janem Dileiewskim—prezbiterem Pyroszewskim, który similiter zostawszy w roku tysiąc siedmset czterdziestym pierwszym unitem, do plebanii y cerkwi Pyroszewskiej antecessora oyca swojego iniustissime interesuie się, na cerkiew nieustanne nayścia czyni, zamki odbiiać waży się, na unię odebrać omnia per illicita media usuie, wikaryuszów tamecznych zesłanych od zwierzchności reli-

gii greko-rossyiskiey wszędzie niemilosiernie infestuie, cum asseclis suis nieraz nachodząc violentissime bić, tirannizować ważył się et alios inpracticatos exercendo ausus, querulantów do szkod y expens przyprowadził. Tudzież obżalowany iaśnie wielmożney imć pani Chodkiewiczowej—woiewodziney Brzeskiey kommisarz generalny imć pan Urban Antoni Hrebnicki—sam omnium violentiarum principal, proprio arbitrio, czy też z woli iaśnie wielmożney imć pani woiewodziney Brzeskiey, w dobrach Petryków nazwanych, inito consilio z obżalowanym imć panem gubernatorem y plebanem tamecznym, oraz z obżalowanymi ichmościami prezbiterami uniackimi, in reatu specyfikowanymi, w roku tysiąc siedmset czterdziestym szóstym ultimis Novembris et primis Decembris, takie niepraktykowane poczynił exakcie, wiolencie, krzywdy, expulsie, tirannizacie y wymyślne różnych oppressyi uciemieżenia, nieopisane y nieokreślone, oycem prezbiterom, cerkwiom, parafiom y ludziom (religii) graeco-rossyiskiey, inter alia: cztery cerkwie, iedną w Bielowie, drugą w Konnowiczach, trzecią w Kurtyczach, czwartą cerkiew z klasztorkiem, nazwanym Pustynka Bobynicka, violentissime per expulsionem w dobrach Petrikowskich situowane, wespół z ich parafiami odebrał, obżalowanym prezbiterom uniackim w dispozicyą oddał, oyców prezbiterów religii greko-rossyiskiey, ludzi y parafian tamecznych niemilosiernie y niepraktykowanie aggrawował y inni wszyscy obżalowani ichmość in oppressionem religii greko-rossyiskiey perseweruiejący, mimo wszelką wolność y bezpieczeństwo liberi exercitii nabożeństwa religii greko-rossyiskiey, prawami wielkiego xięstwa Litewskiego quam strictius opisaną, różne oppressie, zewsząd krzyw-

dy y wiolencie querulantom archimandrii Sluckiey czynią, odpowiedziami y pochwałkami infestuią. O co wielmożny imć pan instigator wielkiego xięstwa Litewskiego, ex munere officii sui de laesa publica securitate ac violentia praw wielkiego xięstwa Litewskiego, z delacyi w Bogu najprzewielebniejszego imci xiędza archimandrity Sluckiego y namiesnika metropolii Kiiowskiey publicznie manifestuiąc się y chcąc wsądach iego królewskiey mości kommissarskich, ad disiudicationem omnium praemissorum destinowanych, insimul z obżalowanymi distincte w dowodzeniu krzywd z każdym krzywdzącym dostatecznie iure prosequi, tak względem reindukowania cerkwi, plebanii y gruntów funduszowych,

datami, ut supra expressum według starego ruskiego kalendarza, violenter przez obżalowanych ichmościów zabranych, iako też respektem zupełney in omni żałuiącym ichmościom należącey satisfakcyi, per consequens o winy, paeny prawne, szkody y expensa na prawo spendowane, tenże wielmożny imć pan instigator Litewski, reservando querulantibus do dochodzenia y upomnienia się wszelkich onych krzywd, za wyniesionymi in posterum distinctim do obżalowanych ichmościów ad praescriptum forum żałobami, salvam et integrum ius, tę swoją manifestacją, salva oney melioratione, do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw potocznych dał zapisać, co iest zapisano.

1747 г. Мая 5 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л. 721.

161. Жалоба Лидскаго конюшаго Матвѣя Рутскаго на Полоцкаго архієпископа Флоріана Гребницкаго о незаконно присвоенномъ имъ имѣніи Рутѣ.

Конюшій Лидскаго повѣта Антоній Рутскій протестуєть чрезъ своего повѣреннаго противъ Полоцкаго архієпископа Гребницкаго, который подъ предлогомъ управления митрополитальными

имѣніями незаконно присвоилъ себѣ имѣніе Руту, доходы обращалъ въ свою пользу и не желалъ возвратить даже документовъ на право владѣнія частию вышепомянутаго имѣнія.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego siódmego, miesiąca Maia piątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym

siódmym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Jan Chmielewski—budowniczy wojewodztwa Nowogrodzkiego, żałował y solennie manifestował się nomine imci pana Macieia Antoniego Rutskiego—koniuszego powiatu Lidzkiego, na iasnie

wielmożnego imci xiędza Floryana Hreb-
nickiego—arcybiskupa Połockiego, admini-
stratora metropolii Kiiowskiej y całej Ru-
si, mieniać o to, iż co majątność Ruta na-
zwana, w wojewodztwie Nowogrodzkim si-
tuowana, ante unionem od nayiaśniejszych
królów polskich imieniowi żalujących dela-
torów perpetuis temporibus nadana, przez
czas niemają w possessyi praedecessorów
żalującego delatora zostawała, ut testatur
dział wieczysty w ziemstwie wojewodztwa
Nowogrodzkiego przyznany; in subsequen-
ti tempore hostilitatis, mimo naturalnych
aktorów y konsukcessorów, ichmość xiędza
metropolitowie desuper pomienioną ma-
jątność Rutę, oraz wszystkie sprawy, doku-
menta, przywileje, imieniowi żalującego de-
latora służące y należące, nulliter ac ille-
gitime zabrawszy possidowali; tandem post
fata iaśnie wielmożnego imci xiędza Atana-
zego Szeptyckiego—metropolity Kiiowskie-
go, obżałowany iaśnie wielmożny imię xiądz
Hrebnicki—arcybiskup Połocki, sub prae-
textu administracyi metropolii, pomienioną
majątność Rutę do swoiey possessyi obio-
wszy znaczne intraty wybierając, in suum
usum obraca, a żalującemu delatorowi, ak-
torowi y sukcessorowi za upominaniem się,
ani majątności Rutę do possessyi nie po-

stępuie, ani też dokumentów, imieniowi ża-
lującego delatora służących y należących,
oddać niechce, insuper ieszcze odpowiedzia-
mi y pochwałkami infestuje. Zaczynam ża-
lujący delator chcąc iure o to prosequi, an-
te omnia do approbaty wszystkich dokumen-
tów, in rem et partem żalującego delatora
służących, ad id negotium należących, a
do przysądzenia per inequitationem ma-
jątności Rutę, cum omnibus attinentiis et
pertinentiis, żalującemu delatorowi, do pos-
sessyi, do uznania inquizycyi, kalkulacyi y
werefikacyi, do komportacyi spraw, przy-
wilejów, listów dzielczych et omnis tituli do-
kumentów, na majątność Rutę służących
sub nexu iuramenti, oraz do skassowania,
nullitate wszystkich in praeiudicium delato-
rów przysposobionych y uformowanych do-
kumentów, iesli by się iakowe być poka-
zały, ze wszystką w nich wyrażoną rzeczą,
do nagrodzenia wszelkich szkód, exinde
poniesionych y expens, na prawne litigia
erogowanych, tudzież y o to wszystko, co
in termino iuris fusius deducetur, salva
melioratione tey żaloby, lub inney wynie-
sienia rezerwowawszy, żalujący delator dał
tę swoją solenną manifestacyą do xiąg try-
bunału głównego wielkiego xięstwa Litew-
skiego zapisać, co iest zapisano.

1747 г. Іюня 12 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л., 825.

162. Жалоба Минскаго воеводы Казимира Жабы на настоятеля Ушатскаго монастыря Матвея Добросельскаго о сдѣланныхъ имъ захватахъ, насиліяхъ и обидахъ.

Минскій воевода Казиміръ Жаба приносить жалобу на настоятеля Ушатскаго монастыря по поводу слѣдующихъ незаконныхъ его поступковъ: Ушатскій настоятель дѣлалъ нападеніе на корчму воеводы и арендатора жида; построилъ таковую же на своей землѣ, но незаконно; разгонялъ лю-

дей съ ярмарки, бывшей на землѣ воеводы и удерживалъ на своей; переселилъ на свою землю ткача со всѣмъ семействомъ; бралъ незаконные поборы, и вообще позволялъ себѣ разныя незаконныя дѣйствія.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego siódmego, miesiąca Junii dwunastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodstw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Jan Chmielewski—budowniczy wojewodztwa Nowogrodzkiego, nominie iasnie wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Kościeszki Żaby—woiewody Mińskiego, na w Bogu wielebnego imci xiędza Macieja Dobrosielskiego—starszego y wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów klasztoru Uszackiego, żałował y solenniter manifestował się, mieniąc o to y referując się do zaszłych in antecessum żałob, processów, zapozwów, dekretów odkładowych, kontumacyinych, oczewistych y całego ieneraliter procederu prawnego, de contextu w żałobach pryncypal-

nych expresso, cum antecessoribus obżalowanych ichmościów w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego prosequowanego, a specialiter do posłednieyszego dekretu oczewistego trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym, miesiąca Septembra osiemnastego dnia, z obwarowaniem omnimodae securitatis dobr Uszacza, cum attinentiis in actuali possessione żałuiącego delatora existentibus, oraz z obwarowaniem securitatis zdrowia y dobr mieszczanom, poddanym y żydom, w tychże dobrach mieszkaiącym, ab omni impetitione ac violentiis obżalowanych ichmościów ferowanego, teraz zaś specialiter o to, iż obżalowani ichmość, contraveniendo dekretom y prawu pospolitemu, violando securitatem publicam, nie obserwując charakteru swego kapłańskiego y reguły zakonney, lecz na wszystkie periuria resolwo-

wawszy się, nie dość że antecessores obżalowanych ichmów różne krzywdy, exorbitancie, iako pierwey w sobie zaszły remennarat proceder, czynili; insuper obżalowani ichmość, peiora peioribus cumulando, niepraktykowane krzywdy, wiolencie, kryminały, gwałty, tumulta, zabóystwa, boie, inwasie, szkody w mieście żalującego delatora, Uszacz nazwanym, wojewodztwie Połockim sytuowanym, czynić ważą się, scilicet: w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym szóstym, miesiąca Decembra ósmego dnia, obżalowany imię xiądz Maciey Dobrosielski — starszy klasztoru Uszackiego bazylińskiego, mostowe w mieście Uszacz, nigdy do siebie nienależące, przywłaszczywszy, u kupców Bychowskich, na ówczas przez Uszacz przejeżdżających, a stancją w karczmie iasnie wielmożnego żalującego delatora mających, violenter nasławszy nie małą gromadę ludzi swych klasztornych na też karczmę, praetextuose za mostowe, konia tymże kupcom wziąć kazał y póty u siebie trzymał, aż kupce musieli zapłacić mostowe, a przytym znaczną dać akkomodacją. Potym, nie bawiąc, tegoż roku y miesiąca dnia iedynastego tenże obżalowany imci xiądz starszy bazyliński subordynował z klasztoru swego dwóch ichmościów xięży bazylianów, iednego na rynek iasnie wielmożnego imci pana wojewody, aby spędzał podwody z targu, a drugiego na iuryzdykę swoją, aby iadących na targ w rynek tego żalującego delatora nie puszczal, lecz na swojej iuryzdyce zatrzymywał, przez co tumult niemalý wszczół się w mieście, że ledwo tylko nie przyszło do zabóystwa, zwłaszcza podczas dnia targowego; ze dnia zaś dwudziestego siódmego na dzień dwu-

dziesty ósmy, tegoż roku y miesiąca sam obżalowany imci xiądz Maciey Dobrosielski — starszy Uszacki, ze wszytkiem xiężą tegoż ksasztoru Uszackiego y ludźmi iuryzdycznemi swemi tumultuario ausu w nocy naszedłszy na dom Sawki tkacza, lat dwadzieścia y z górą pod iasnie wielmożnym imcią panem wojewodą Mińskim mieszkającego, violenter w nocy, z żoną, dziećmi, ze wszytką ruchomością, zbożem, końmi, bydłem zabrali, którego niedziel kilka trzymając w detencyi w klasztorze swym, potym na swej iuryzdyce osadzili. W takowej że obżalowani ichmść zostając zawziętości w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym, miesiąca Apryla dziewiątego dnia, tenże imię xiądz starszy Uszacki żyda Jankiela Słuckiego — arendarza Uszackiego, sine ulla ratione et praetextu, gwałtownie w mieście porwawszy do klasztoru swego zaprowadził, gdzie przez trzy dni więził, bił, mordował y ledwo żywego wypuścił. W tymże roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym, na dniu piątym z subordynacyi obżalowanego tegoż imci xiędza starszego niemalą gromadą ludzi klasztornych y z iuryzdyk, napadłszy na dom Hryni żyda, trunki powypiali, porozlewali, szkody na złotych trzysta uczynili; denique żydówkę żonę tego żyda violenter wziawszy, nie niewinną do klasztoru zaprowadzili, gdzie onę obżalowani imię xięza bazylianie przez kilka dni w więzieniu trzymając bili, stursali y ledwo za medycyną ichmość panów przyiaciół uwolnili. Denique na teyże iuryzdyce swojej na przeszkodę arendy żalującego delatora szynk różnych trunków nulliter ufundowali y od roku tysiąc siedmset czterdziestego szóstego usque ad datam

praesentem do iurydyk swych daia, y innych niemało krzywd, szkod, inwazyi, wio-
lencyi w mieście żalującego delatora Usza-
czu czynić nie przestają, z odpowiedziami y
pochwałkami nie tylko zostawać w takowey
swoiey zawziętości, lecz in super spalaniem
miasta odgrażają się. O co wszystko żalują-
cy delator, tak za dawniejszemi żałobami,
iako też y za terazniejszymi chcąc z obża-
lowanemi imci iure experiri, ante omnia
do obwarowania iterum iterumque securi-
tatem possessyi dobr, cum omnibus attinen-
tiis, oraz zdrowia y życia ludziom mieszcz-
anom, poddanym y żydom żalującego dela-
tora, tudzież przejeżdżającym kupcom y
wszelkim ludziom, przytym kiermaszom,
targom, w mieście żalującego delatora od-
prawiającym się ab omni impetitione ac
violentis obżałowanych ichmcioń, do appro-
baty procederu prawnego, cum tota w onym
re et effectu expresso, z obżałowanymi
ichmościami zaszłego, pro parte żalującego
delatora służącego. E contra do skassowa-
nia nullitate wszelkich y wszystkich obża-
lowanych ichmościów skryptów, papierów,
wespół z procederem prawnym, in praeiu-
dicium żalującego delatora przysposobionym,
do statuicii Sawki tkacza, z żoną, dziećmi,
y wszelkim dobytkiem onego, post, quam

do extradycyi cum omni supellectili onego
żałowacemu delatorowi, iako iuż w mieście
żałowacemu delatora zasiedzialego, do uzna-
nia inkwizycye y weryfikacyi za poczynione
wiolencyi, zabóystwa, boie, inwazyce y szko-
dy, post quos expeditos actus, do compen-
sowania przez obżałowanych ichmościów za
tak wiele poczynionych szkod y krzywd
według prawa statutowego sowitością, do
zapłacenia za ponieiednokrotną uczynioną
wiolencyę, gwałt, niazd, zabóystwo, bicie
mieszczan, ludzi y żydów żalującego dela-
tora, nawiązek distinctim z prawa ściaga-
jących się, seorsive za kontrawencyą dekre-
tom, oraz za odpowiedzi y pochwałki paen
y win, ex merito actionis promanantibus,
na obżałowanych ichmościach wskazania; a
za szkody, straty y expensa na prawo de-
inde erogowane in omni refusus y o to
wszystko, co czasu prawa per controversias
fusius deductum będzie, salva tey żaloby
melioratione reservata, lub inney wyniesie-
nia et in unum łączenia, iaśnie wielmożny
żałowacy delator dał tę swą solenną mani-
festacyą przez wyż wyrażonego patrona ku
zapisaniu do xiąg trybunału głównego
wielkiego xięstwa Litewskiego. Co iest
przyjęto y zapisano.

1747 Августа 31 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л. 1101.

163. Жалоба Игнатія и Ивана Ланевскихъ-Волковъ на пастоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Мельхиседека Богдановича о причиненіи имъ убытковъ вторичнымъ возбужденіемъ процесса о Тризненскомъ имѣніи.

Означенные въ этомъ документѣ земляне Ланевскіе-Волки приносятъ жалобу на настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря по поводу того обстоятельства, что монастырь учинилъ было незаконный искъ объ Тризненскомъ имѣніи, ко-

торый и прекратился было самъ собой; но въ 1747 году монастырь возобновилъ его, чѣмъ причинилъ землянамъ значительные убытки и безпокойства.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego siódmego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym obranemi, comparendo personaliter patron wielmożny imć pan Mikołay Turczynowicz Suszycki—skarbnik wojewodztwa Trockiego, nomine iasnie wielmożnego imci pana Ignacego—łowczego wielkiego xięstwa Litewskiego y wielmożnego imci pana Jana woyskowicza Mozyrskiego — Łaniewskich-Wolków, na wielebnego w Bogu imci xiędza Melchisedeka Bohdanowicza—starszego y całego congreium Wileńskiego ritus graeci non uniti, żałował y solenniter manifestował się, mieniać o to, iż co antecessores obżalowanych ichmościów, uformowawszy nieiakowys praetext do dobr Tryz-

nińskich, w powiecie Lidzkim sytuowanych, iure successivo żalującym delatorom należących, za którą intentowawszy do trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego, litem przez czas niemały z antecessorami żalujących delatorów prawem prozekwując, do niemałych szkod, strat y expens prawnych przywiedli, tandem znaiąc niesłuszną y napastną pretensją swoją, przez lat kilkadziesiąt zamilczeli byli, potym obżalowani ichmość znowu resuscitando takowy swój niesłuszny proceder, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim, miesiąca Septembra siódmego dnia, przy incydencyi sprawy ex actoratu żalujących delatorów z wielu ichmościami panami kompetitorami o też dobra Tryznińskie interwencją uczynili, a nie kontentując się na tym, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym evocatorie przed sąd kommissarski w Warszawie sądzić przypa-

daiaćy, żałuiących delatorów adcytowawszy, do szkod, strat y expens prawnych niesłusznie przywieść usiłuią, z odpowiedziami y pochwałkami odgrażaią się. O co żałuiące delatores z obżałowanymi ichmościami chcąc iure experiri, ante omnia do obwarowania omnimodae securitatis dobr Tryznińskich, żałuiącym delatorom successive należących, ab omni impetitione et iuris persecutione obżałowanych ichmościów, do skassowania nullitate wszelkich obżałowanych ichmościów skryptów, papierów, in praeiudicium żałuiących delatorów przysposobionych, wespół z pretensją y procederem prawnym niesłusznie do żałuiących

delatorów uroszczonym, do wskazania paen evokacyinyh, oraz za odpowiedzi y pochwałki, do uznania paen y win, ex merito actionis z prawa ściągaiących się, do nagrodzenia szkod, strat y expens, tak ante, iako też et noviter na prawo erogowanych y eroguiących się y o to wszystko, co in termino iuris per controversias latius deductum będzie, salva tey žaloby melioratione reservata, lub inney wyniesienia et in unum łączenia, żałuiące delatores przez wyż wyrażonego patrona dali swój solenny manifest ku zapisaniu do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego. Który iest przyięty y zapisany.

1748 г. Мая 8 дня.

Изъ книги № 109, за 1749 г., л. 159.

164. Фундушова запись отъ Вѣшнянскаго тивуна Каспра Радиминскаго Фронцкевича Ушатскому базилианскому монастырю на землю, дома и денежныя суммы.

Вешнянскій тивунъ Касперъ Фронцкевичъ, сдѣлавшись послѣ смерти отца и брата единственнымъ ихъ наслѣдникомъ, настоящею записью утверждаетъ за Ушатскими базилианами слѣдующіе фондуши: уволуку земли, на которой стоитъ монастырь, плацъ для госпиталя и школы и еще шесть отдѣльныхъ плацовъ, завѣщанныхъ его отцомъ и непризнанныхъ наслѣдниками, 1000

талеровъ на устройство капеллы и отдѣльно Остротскіе грунты, записанные его братомъ Черейскимъ опатомъ на Ильинскую церковь. Противъ наслѣдниковъ, могущихъ нарушить эту запись, назначаетъ заруку въ 20,000 зл., а сына своего, Ушатскаго монаха, поручаетъ надзору и попеченію монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego dziewiątego, miesiąca Apryla dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny, w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku teraz-

nieyszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Mikołay Życki—miecznik xięstwa Żmuydzkiego, opowiadał, prezentował, y w sposób przenosu przy samym oryginale ad acta podał ekstrakt dobrowolnego wieczysto korroboracyinego zapisu, od wielmożnego imci pana Kaspera Radzimińskiego - Frąckiewicza — ciwona Wieszniańskiego, na rzecz w nim wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Macieiovi Dobrosielskiemu—przełożonemu y całemu konwentowi Uszackiemu zakonu świętego Bazylego danego, w maydeburi miasta iego królewskiej mości Witebska zeznanego, ex iisdem actis wydany, in rem et partem tychże w Bogu wielebnych ichmość xięży bazylianów konwentu Uszackiego służący y należący, który podając ad acta prosił nas sądu, aby pomieniony ekstrakt ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać zleciliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg mieyskich ratusznych Witebskich. Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego ósmego, miesiąca Junii czternaściego dnia. Przede mną Antonim Piarą—skarbnikiem y lantwóytem y przed nami burmistrzami, radcami, ławnikami y całą radą magistratu Witebskiego, tego roku dla spraw sądowych w ratuszu zasiadającymi, comparendo personaliter wielmożny imć pan Kasper Radzimiński-Frąckiewicz—ciwon Wieszniański, list swój dobrowolny wieczysto-corroboracyiny nieporuszny zapis, in rem et partem w Bogu przewielebnego

imci xiędza Macieia Dobrosielskiego—superiora y całemu konwentowi Uszackiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego dany, służący y należący, ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy, przyznał y, aby do akt xiąg mieyskich Witebskich spraw wieczystych przyięty y wpisany był, exposcebat, którego tenor sequitur estque talis:

Ja Kasper Radzimiński - Frąckiewicz—ciwon Wieszniański, wiadomo czynię tym moim dobrowolnym, wieczystym, nigdy przez żaden wynalazek ludzki w potomne wieki nieporusznym corroboracyinym zapisem, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Macieiovi Dobrosielskiemu — przełożonemu y całemu konwentowi Uszackiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego ritus graecouniti danym na to: Iż co ia Kasper Radzimiński-Frąckiewicz—ciwon Wieszniański, bacząc to, iako świętey pamięci w Bogu przewielebny imć xiądz Jan Chryzostom Radzimiński-Frąckiewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego opat Czereyski, brat mój rodzony, spólnie, dobrowolnie y iednostaynie ze mną z niepoiednokrotney między nami namowy y deliberacyi utwierdzić y roborować postanowiwszy, oraz realiter et in effectu utwierdziwszy y roborowawszy fundusz, legacye y wszelkie nadania cerkwi y klasztoru Uszackiego, w Bogu wielmożnych ichmość xiężów bazylianów unitów, od dobrodzieiów rodziców naszych zaszele y uczynione, a przy tym przydawszy y przyczyniwszy od nas samych niektóre donacye, oraz wszystko ad effectum przywiódzszy, tudzież dawszy na to osobliwy spólny ze mną wieczysty, funduszowy, roboracyiny oraz legacyiny zapis, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego pierwszego, miesiąca dwudziestego piątego dnia, spo-

rzządzony, rękoma własnymi obudwuch nas legitime podpisany, ni w czym niewątpliwy et in foro competenti razem przyznać miany, onego intervenientibus aliis negotiis, zaraz nie przyznał, sam properantibus fatis z tym się pożegnał światem y mnie do przyznania accessum zatamował. Tedy ia wyżej mianowany Kasper Radziwiński Frąckiewicz—ciwon Wieszniański, zostawszy superstes et haeres, a czyniąc zadość obowiązкови sumnienia moiego, oraz ratificando wszystkie cerkwi y klasztorowi Uszackiemu dawniejsze y pośledniejsze nadania, fusius w pomienionym roboracynym zapisie naszym wyrażone, idque wlokę gruntu nazwaną Koroborowszczyzną, z placem, na którym teraz klasztor stoi, z osobną zaś drugi plac na szpital legowany, item miejsce ex opposito tegoż szpitalu sytuowane, quondam z domkiem, placem y ogrodem bywsze, kędy przedtym ieomość pani Krasowska miała pozwolone mieszkanie, na szkołę dzieci uczących się darowane; tudzież placów sześć, in contiguitate cerkwi y klasztoru będących, w pomienionym roboracynym, nieprzyznanym zapisie naszym, z granicą, mieszkańcami y uroczyszczami szerzey opisanych, in perpetuum et inviolabiliter przy cerkwi y klasztorze Uszackim utwierdzam, corroboruję, władzy y iurisdikcyi cerkiewney raz inkorporowane przywłaszczzone wiekuiście inkorporuję, przywłaszczam, żadney sobie, successorom y nikomu zgoła salwy nie zachowuję. Insuper co tenże brat mój imć xiądz opat Czereski tysiąc talarów bitych na kapelią do cerkwi Uszackiey legował, denique cerkwi Plińskiej fundusze y legacye gruntów Ostroteckich, tudzież służące na to wszystko y na zupełną fundacyą y legacye, dokumen-

ta, zapisy ze wszystką w nich wyrażoną rzeczą, et cum omnibus clausulis ac paragraphis umacniam, utwierdzam, osobliwie toties mianowany spólny brata moiego y mój corroboracyny zapis, lubo nieprzyznany, oraz inne iuris et possessionis zapisy, etiam choćby który był nieprzyznany, in omni robore et valore, tak iakby officiosissime rekognoskowane, ponieważ z dobrej rodziców dobrodzieiów naszych y naszej woli dane, u każdego sądu za słuszne, ważne y żadney censurze niepodległe mieć chcę y one pro firmis ac iuridicis uznawam. A będąc sam w podeszłym wieku y bliżej coraz spodziewaiąc się przed sąd pana Boga bydź stawionym, wyznaię, iż zaczęty przez terazniejszych ichmościów possessorów Uszackich proceder prawny in derogationem possessyi ichmościów xieży bazylianów uroszczony, niesłuszny iest y niesprawiedliwy y przeto abhorrendo od takowego postępku, dokładam w tym zapisie moim waruiąc to firmiter, aby zieć mój miły imć pan Pańka Maximowicz, iako vigore prawa wieczystego przedaźnego ode mnie imci danego y przyznanego majątność Cieliczyna, cum attinentiis dóbr, w woiewodztwie Połockim sytuowanych, actor et haeres, temuż konwentowi Uszackiemu za obligiem, ode mnie ichmościom na realnie wziętą summę danym, czterdzieście talarów bitych bez dalszey protrakcyi z prowizyą annuatim należącą oddał, y żadney ichmościom xieżom bazylianom Uszackim nie czynił trudności obliguię. A syna moiego Antonina Radziwińskiego - Frąckiewicza, w zakonnice świętego Bazylego wielkiego będącego, do względu y respectu ichmościów xieży bazylianów rekomenduję. Y tak na mnie samego, in casu tey moiey

wieczystey korroboracyi w naymnieyszym punkcie przestapienia, iako na successorów moich zarak dwadzieścia tysięcy złotych et paenas banitionum ac infamiae zakładam, in ubiquinario foro, abscissis omnibus quibusvis dillationibus, appellationibus beneficiisque iurium. Y choćby nie raz założoną zarękę zapłacić przyszło, iednak ten mój wieczysty, nieporuszny corroborationis zapis in suo robore et valore perpetuis temporibus inviolabiliter zostawać ma. Y na tom ony dał z podpisem ręki moiey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset czterdziestego ósmego, miesiąca Maia ósmego dnia, w Uszaczu. U tego dobrowolnego corroborationis zapisu podpis ręki tak samego aktora, iako y iaśnie wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy: Kasper Radzimiński-Frąckiewicz — ciwon Wieszniański. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnego imci pana Kaspera Radzimińskiego-Frąckiewicza — ciwona Wieszniańskiego, do tego wieczysto-korroboracyinego zapisu, w Bogu przewielebnemu imci xiedzu Macie-iowi Dobrosielskiemu — przełożonemu y całemu klasztorowi Uszackiemu ichmościów xieży bazylianów unitów danego, na utwierdzenie funduszu y nadania od ichmościów panów Frąckiewiczów według prawa podpisuję się, Marcian Ogiński — wojewoda Wi-

tebski m. p. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wysz wyrażoney do tego wieczystego korroboracyinego zapisu podług prawa podpisuję się Thadeusz Ogiński — kasztelan Trocki mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wysz wyrażoney do tego wieczystego korroboracyinego wieczystego zapisu podług prawa podpisuję się Jerzy Zaranowski Łuski — p. w. W. mp. Który takowy wieczysto-korroboracyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażoną osobę zeznaniem one-go, iest do akt xiąg mieyskich iego królewskiej mości ratusznych Witebskich spraw wieczystych przyięty y wpisany, z których y ten wypis per extractum pod pieczęcią urzędową mieyską uprzywileiowaną ratuszną Witebską, ichmościom xieży bazylianom konwentu Uszackiego iest wydan. Pisan w Witebsku, ut supra. U tego extractu przy pieczęci magdeburskiej Witebskiej podpis na mieyscu pisarskim regentowski y korrekta his verbis: Na mieyscu imci pana pisarza podpisuję się Jakub Litwinko — r. W. mp. Zkorrygowałem z xięgami. Który to extract, za podaniem one-go przez wysz wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym oryginale do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1748 г. Декабря 5 дня.

Изъ книги № 109, за 1749 г., л. 1524.

165. Изрекательная записъ, данная настоятелемъ Березвецкаго монастыря Иосифомъ Спиридовичемъ Браславскому коморнику Осипу Родевичу въ томъ, что монастырь отказывается отъ своихъ правъ на имѣніе Уклѣе.

Сынъ покойнаго Браславскаго стольника Толоконскій поступилъ въ Березвецкій монастырь; такъ какъ на его долю приходилась часть родоваго имѣнія, то монастырь объявилъ себя претендентомъ на законную его часть. Между тѣмъ Браславскій коморникъ Родевичъ принялъ на себя

обязательство на уплату долговъ покойнаго, которые должны были возмещаться на томъ-же имѣніи Уклѣ; онъ и выдалъ монастырю законную часть наслѣдства монаха Толоконскаго, т. е. 200 талеровъ, въ чемъ и получилъ отъ монастыря настоящую квитаціонную записъ.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego dziewiątego, miesiąca Augusta dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym dziewiątym obranymi, comparendo personalliter u sądu patron imię pan Benedykt Oganowski—obozny wojewodztwa Wileńskiego, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym originale ad acta podał ekstrakt listu dobrowolnego, wieczysto zrzecznego, wlewkowego, rezygnacyjnego zapisu, od w Bogu przewielebnego imci xiędza Józefa Spirydowicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego, prezydenta Bereszeckiego, qua plenipotencyaryusza ichmościom panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom powiatu Brasławskiego, małżonkom, na

rzecz w nim wyrażoną danego, na roczkach decembrowych powiatu Brasławskiego przyznanego, ex iisdem actis wydany, in rem et partem tychże pomienionych ichmościów panów Józefa y Ludowiki z Gierulskich Rodziewiczów--komorników powiatu Brasławskiego, małżonków, służący y należący; który ad acta podając, prosił nas sądu, ażeby pomieniony listu dobrowolnego wieczysto-zrzecznego, rezygnacyjnego zapisu ekstrakt, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego ony przyiwszy, w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili. Którego tenor sequitur estque talis: Wypis z xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Brasławskiego. Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego ósmego, miesiąca

Decembra siódmego dnia. Na roczkach sądowych decembrowych powiatu Brasławskiego, solita iuris praxi w zamku iego królewskiej mości Brasławskim sądzących się, przedemną Janem Augustem z Eklów Hylzenem—kasztelanem Inflantskim, sądowym Brasławskim, Margenhawskim etc. starostą, in assistentia wielmożnego imci pana Stefana Jozefata Bielkowicza—czeszniaka y pisarza grodzkiego Brasławskiego, zasiadającym, comparens personaliter w Bogu przewielebny imć xiądz Józef Spiridowicz—prezydent Berezwecki, qua plenipotentarius, ten dokument przyznał, którego tenor sequitur talis: Ja xiądz Józef Spiridowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego prezydent Berezwecki, plenipotentarius ad actum intra expressum, ex dispositione w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Herakliusza Lisańskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyała prowincyi Litewskiej kongregacyi Trójcy przenajświętszey nazwany, et ex dispositione venerabilis consultorii provinciae nostrae naznaczony, imieniem tegoż w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Herakliusza Lisańskiego—prowincyała, superiora Berezweckiego y całego klasztoru Berezweckiego imieniem, czynię wiadomo, y iawno wyznawam, sam na siebie y sukcesorów naszych klasztoru Berezweckiego, tym moim listem dobrowolnym, wieczysto zrzecznym, wlewkowym, rezygnacyinym zapisem, ichmościom panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom powiatu Brasławskiego, małżonkom, danym na to: Iż w Bogu zeszy wielmożny imć pan Wawrzyniec Tołokoński—stolnik Brasławski, oyciec naszego zakonnika imci xiędza Hylaryona Tołokońskiego, mając majątność,

Ukle nazwaną, w powiecie Brasławskim leżącą, cum omnibus attinentiis, prawem wieczystym w roku tysięcznym sześćsetnym dziewięćdziesiąt siódmym, miesiąca Januarii piętnastego dnia danym, eodemque anno et mense dwudziestego trzeciego dnia w sądach kapturowych Brasławskich przyznany, od ieymci pani Zofii Zuszkiewiczówny Janowej Mirskiej y od imć panów Ludwika y Maryanny z Jesmanów Mirskich, małżonków, także od imć panów Alexandra y Andrzeja Mirskich y od ieymć pani Halszki Mirskiej, za spólną summę z wielmożną ieymć panią Maryanną z Podbereskich primo Wawrzyńcową Tołokońską, stolnikową Brasławską, potym Konstantynową Sipowiczową—horodniczyną Brasławską, matką naszego zakonnika iego mości xiędza Hylaryona Tołokońskiego, nabytą, na którą majątność Ukle niemale u różnych ichmościów zaciągnowszy onera y oną opignorowawszy, insuper summy dwadzieścia tysięcy złotych polskich pomienionej ieymci pani Tołokońskiej, potym Konstantynowej Sipowiczowej, matce naszego zakonnika xiędza Hylaryona Tołokońskiego, za wniesienie ieymci, na teżyż majątności Uklu, y na innych dobrach swoich osobliwym zapisem ulokowawszy y oną wespół z dożywociem na tychże dobrach testamentem ostatnim woli swojej approbowawszy, relicta unica naszego zakonnika, na świecie Józefa, a teraz w zakonie Hylaryona Tołokońskiego, prole, sam fatis occubuit. Post obitum którego nasz xiądz Hilaryon Tołokoński za instynktem Ducha świętego wstąpiwszy do zakonu świętego Bazylego wielkiego, a iako po rodzicu swoim imci panu Wawrzyncu Tołokońskim będący aktorem toties rzeczoney majątności Ukla y

dalszych dobr w powiecie Brasławskim leżących resignationem, summ z tych dobr na siebie qua aktora pochodzących, przez osobliwszy swój zapis w roku tysięcznym siedmsetnym trzydziestym czwartym, miesiąca Decembra dwudziestego piątego dnia dany zakonowi naszemu świętego Bazylego wielkiego, praecipue konwentowi Berezweckiemu, w wojewodztwie Połockim sytuacją mającemu, przed professyą uczynił. W pośledniejszym zaś czasie wielmożni ichmość panowie Konstanty Jan Sipowicz—horodniczy Brasławski, tylko względem starszeństwa małżeńskiego, a sama Maryanna z Podbereskich, primi voti Wawrzyńcowa Tołokońska—stolnikowa Brasławska, potym Sipowiczowa — horodniczyna Brasławska, matka naszego zakonnika imci xiedza Hyłaryona Tołokońskiego, z miłości swey ku niemu y zakonowi naszemu, tak summy dwudziestu tysięcy złotych polskich, sobie od pierwszego męża na wyż wyrażonych dobrach zapisaney, iako aktorka, iako też y z dożywocia na majątności Uklu wiecznością zrzekszy się, oną konwentowi naszemu Berezweckiemu cedowała y z teyże majątności Ukla, oraz z innych dóbr, oddaliwszy swoich wszystkich kolligatów zniósła y na to od siebie zapis sub data roku tysiąc siedmset trzydziestego dziewiątego, miesiąca Maia trzydziestego dnia dany, w roku tysięcznym siedmsetnym czterdziestym, miesiąca Decembra piątego dnia, przed urzędem grodzkim Brasławskim wraz z mężem swym secundi thori imć panem Sipowiczem—horodniczym Brasławskim, przyznali. In virtute których dokumentów supra wyrażonych, konwent nasz Berezwecki, mając legitimum do aktorstwa majątności Ukla, w powiecie Brasławskim leżącey, y

do summy exinde pochodzącey, ius et interesse, gdy ad exonerationem oney et restitutionem różnych długów na teyże majątności Ukla będących, przez antecessorów naszych wielmożnego imć pana Wawrzyńca Tołokońskiego—stolnika Braclawskiego y wielmożną ieymć panią Maryannę z Podbereskich, primi thori Tołokońską, secundi Sipowiczową—horodniczą Brasławską, zaciągnionych, sposobności mieć nie mógł y nie może, a ichmość panowie Rodziewiczowie—komornicy powiatu Brasławskiego, małżonkowie, ponieważ nie tylko wszystkie długi pomienionych ichmościów panów Wawrzyńca Tołokońskiego y Maryanny, primo Tołokońskiej, secundo Sipowiczowej, ad fundum majątności Ukla regulujące, które by się słuszne być pokazały, iako to: ichmciom xieży piarom Wileńskim, ichmościom panom Puciatom—starostom Podbereskim, małżonkom, wielmożnemu imć panu Janowi Platerowi—woyskiemu Inflantkiemu, ichmć panom Boianowskim y Kassienowiczom, także y inne do uspokojenia parata pecunia za konwent nasz Berezwecki przyieli na siebie, ale też przy długach na się przyiętych, insuper w gotowiznie summy talarów bitych dwieście za też majątność Ukla cum attinentis konwentowi naszemu Berezweckiemu realiter ac effective oddali y wypłacili; zacyz i xiażd Spirydowicz—prezydent Berezwecki, plenipotencyaryusz ex dispositione desuper expressa ad hunc actum naznaczony, z całym konwentem naszym Berezweckim, modo superius expresso, za majątność Ukla, w powiecie Brasławskim leżącą, in toto ac per totum od ichmościów panów Rodziewiczów, małżonków, zostawszy uspokojonym, eo intuitu aktorstwo nasze mająt-

ności Ukła ze wszystkimi oney attynencyami, z gruntami, oromemi y nieoromemi, zaściankami, zarosłami, miodowszczyzną, borciami, z lasami, borami, gaiami, zarosłami, pustoszą, sianożęciami, ogrodami, sadami, sadzawkami, rzekami y z rzeczkami, wstępami wolnemi do ieziora Ukła y do innych iezior, rzeczek, z wolnym łowieniem ryb różnymi sieciami letniemi y zimowemi, niewodami, z iazami na tymże Uklu iezierze, a w puszczy z wolnemi łowami, zwierza biciem, z łowami bobrowymi y wydrzanymi, z poddanemi wieczystemi y zachożemi, adpraesens znaydującemi się y przecz rozeszłymi, gdzie kolwiek będącemi, z ich żonami, dziećmi utriusque sexus, z ruchomością, majątnością, dobytkiem onych, z bydłem, końmi, z gruntami, ogrodami, sianożęciami, u nich będącemi, owo zgoła z tym wszystkim, co się w tej majątności znaydować może, et cum omnibus attinentiis et pertinentiis, iak zdawna ta majątność w granicach swoich y obychodach zostawała y dopiero zostawa, ogulnie wszystko bez najmniejszey excepcyi, za wyż wyrażone długi z niey do wypłacenia przyjęte y za summę talarów bitych dwieście konwentowi Berezwieckiemu wyplaconą ichmć panom Rodziewiczom, małżonkom, perpetuis temporibus rezygnuję, oraz pomienionej majątności Ukła perpetuis temporibus na osoby ichmościom zrzekam się, imieniem całego klasztoru naszego Berezweckiego, y ustępuję, do possessyi oney przychodzić, ab oneribus eliberować, captato quovis tempore, tymże ichmościom pozwalam. Dla czego wszystkiego iuris et possessionis dokumenta, prawa wieczyste, ograniczenia y inne wszelkie sprawy, ad fundum teyże

maiętności Ukła regulujące, do rąk ichmościów panów Rodziewiczów wracam, oddaę y in personas ichmćów wlewam, cedaę; a mnie samemu z całym konwentem Berezweckim y następcom naszym do teyże majątności Ukła y do najmniejszey oney części żadney salwy, akcessu y przystępu nie zachowuję, ani zostawuję. Wolni tedy y mocni będą ichmość panowie Rodziewiczowie, małżonkowie, tąż majątnością Uklem y wszystkimi do niey attynencyami, poddanemi, iako swoją własnością rządzić, szafować, dysponować, dać, darować, przedać, zamienić y wszelkich pożytków z niey ad libitum sui wynaydować, bez żadney od nas bazylianów konwentu Berezweckiego y następców naszych prepedycyi. Czego wszystkiego ia z konwentem naszym całym Berezweckim, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącey et sub paenis banitionum ac infamiae dotrzymać imieniem całego klasztoru Berezweckiego assekuruję się. Pod którą zarękę y peny dobra nasze Stawrowo y część Dowbli nazwane, w powiecie Brasławskim leżące, w ewikcyą podaę y oneruję. In casu vero naruszenia y niedotrzymania w którymkolwiek punkcie y paragrafie tego zapisu naszego daę moc y pozwalam ichmościom nas samych bazylianów konwentu Berezweckiego, następców naszych y każdego turbatora do wszelkiego sądu, prawa y urzędów ziemskiego, grodzkiego, trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, ziemskiego, skarbowego, duchownego, et ad quodlibet w wielkim xięstwie Litewskim subsellium, terminem iak naykrótszym adcytować, gdzie, abscissis omnibus dilationibus atque beneficiis iuris, skuteczną rozprawę przyiąć, zarękę nie zcho-

dząc z sądów in instanti zapłacić, oraz wszelkim wskazom, penam y iudykatom sądowym in omni podlegać klasztor nasz Berezwecki tenebitur. Y na tom dał ten nasz list dobrowolny wieczysto-zrzeczny wlewkowy y rezygnacyjny zapis z podpisem ręki mey y z podpisem rąk wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie oczewisto uproszonych. Pisan w Brasławiu, roku tysiąc siedmset czterdziestego ósmego, miesiąca Decembra piątego dnia. U tego prawa podpis imci xiędza y iaśnie wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów his verbis: xiądz Józef Spirydowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego prezydent Berezwecki, plenipotencyaryusz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wieczysto-zrzeczonego wlewkowego zapisu od wielebnego imści xiędza Józefa Spirydowicza — zakonu świętego Bazylego prezydenta Berezweckiego, imieniem tegoż klasztoru ichmościom panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom Brasławskim, na maiętność Ukle, w powiecie Brasławskim leżącą, podług prawa podpisnię się Jan z Eklów Hylzen—kasztelan x. Inflantskiego, Brasławski, Margenhawski starosta. Za ustnym y oczewistym uproszeniem od osoby wyż wyrażoney do tego wieczysto-zrzecznego

zapisu iako pieczętarz podpisuię się Stefan Bielikowicz—czesznik y pisarz grodzki powiatu Brasławskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego prawa wieczystego iuxta exigentiam iuris podpisuię się Symon Downarowicz—p. o. w. Które prawo po przyznaniu onego iest do xiąg grodzkich Brasławskich zapisane, ex iisdem actis y ten ekstrakt solita iuris praxi ichmość panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom Brasławskim, iest wydan. Dat w zamku iego królewskiej mości Brasławskim ut supra. U tego ekstraktu przy wyciśnionej sądowej starościńskiej pieczęci podpis ręki wielmożnego imci pana pisarza grodzkiego Brasławskiego, tudzież korrekta, ad haec na srzednich arkuszach korrekta z konnotacją his verbis: Stefan Jozafat Bielikowicz — chesznik y pisarz grodzki powiatu Brasławskiego mp. Correxist Rodziewicz mp. Correctum cum actis mp. Który to takowy pomieniony ekstrakt za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym oryginale do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1749 г. Апрель 12 дня.

Изъ книги № 111, за 1750—1751 г., л. 914—915.

166. Заемная запись отъ Давговскаго старосты Адама Бростовскаго Жировицкому монастырю на сумму семнадцать тысячъ злотыхъ.

Давговскій староста Адамъ Бростовскій и его жена заняли у Жировицкаго монастыря 17,000 злотыхъ на три года подъ зарукой 17,000 тысячъ и съ обезпеченіемъ на половинѣ имѣнія Прусовщизны; но принимая во вниманіе бѣдность мо-

настыря, а равно и чудодѣянія Жировицкой Божіей Матери, Бростовскій находитъ возможнымъ продлить срокъ временнаго владѣнія имѣніемъ на 6 лѣтъ; въ случаѣ же неуплаты долга—еще на 6 лѣтъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiątego pierwszego, miesiąca Februaryi szesnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego roku immediate przeszłym tysiąc siedmset piędziesiątym z wojewodztw, ziem y powiatów obranymi, comparendo personaliter patron imię pan Alexander Hołowczyc—komornik Smoleński, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym oryginale ad acta podał ekstrakt magdeburyi Żyrowickiey approbacyinego, oraz assekuracyinego zapisu, od i. ww. i. pp. Adama y Gienowewy z Ogińskich Brzostowskich—starostów Dawgowskich, małżonków, w Bogu wielebnym ichmość xiężom bazylianom Żyrowickim danego, w maydeburyi Żyrowickiey przyznanego, et ex iisdem actis per extractum wydany, in rem et partem tychże ichmość służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa

Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur estque talis.

Wypis z xiąg mieyskich magdeburyi Żyrowickiey. Roku tysiąc siedmset czterdziestego dziewiątego, miesiąca Junii dnia szesnastego. Na urzędzie magdeburskim Żyrowickim, przed nami Janem Miskiewiczem—wóytem a Michałem Bobrukiewiczem—pisarzem comparendo personaliter i. ww. i. pp. Adam y Gienowewa z Ogińskich Brzostowcy—starostowie Dawgowsy, Przelayscy, małżonkowie, ten dobrowolny approbacyiny, oraz assekuracyiny zapis, w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim na rzecz w nim wyrażoną na sądach ikmci magdeburyi Żyrowickiey przyznali sequenti tenore pisany: Adam Brzostowski—starosta Dowgowski y Przelayski, general-lieutenant od infant. woysk wielkiego xięstwa Litewskiego, y Gienowefa z Ogińskich Brzostowska — starościna Daw-

gowska, małżonkowie, iedna osoba za drugą ręcząc, poczytaiąc y obowiązując się, czyniemy wiadomo y wyznawamy każdemu, komu o tym teraz y w czas przyszły wiedzieć będzie należało, tym naszym listem dobrowolnym approbacyinym, oraz assekuracyinym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Cezaremu Stabrowskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi prowincyi Lit. y superiorowi klasztoru Żyrowickiego, oraz wszystkim w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim, na to: iż co my Brzostowscy—starostowie Dawgowscy, małżonkowie, ieszcze w roku tysiąc siedmset czterdziestym siódmym, miesiąca Apryla dwunastego dnia, pożyczwszy u ichmość xięży bazylianów Żyrowickich summy siedmnaście tysięcy złotych polskich w złotey y srebrney monecie, licząc każdy czerwoneczłoty po złotych siedmnastu y groszy piętnastu, talarbity po złotych ośmiu, a tynf po złotemu y groszy ośmiu; w tey summie połowę majątnosci naszej, Prusowszczyzna nazwaney, w powiecie Slonimskim leżącey, z poddaniem we wsiach Rusakowie, Zalesiu y Mironimie alias Wierchowcach mieszkającymi, ze wszystkimi do tey połowy attineneyami, prawem zastawnym triennali cursu onerowaliśmy, iako o tym wszystkim fusius et latius też same prawo w maydeburgyi Żyrowickiey przyznane y do trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego przeniesione, wszystką rzecz w sobie wyraża y opiewa, które to prawo we wszystkich onego punktach, paragrafach, warunkach, obowiązkach, ewikcyach y assekuracyach, excepto tylko punktu termin trzyletniey possessyi wyrażającego, niniejszym dobrowolnym zapisem naszym stwierdzając y robo-

ruiąc, a oraz z osobliwego ku temu miejscu świętemu Żyrowicom, łaskami y cudami Przenayświętszey Panny Maryi słynącemu, affektu, widząc być szczupłość fortun do klasztoru Żyrowickiego należących, a dla tego pewność dłuższej possessyi przereczoney połowy majątności Prusowszczyzny i. xx. bazylianom Żyrowickim obezpieczając y waruiąc, post expirationem w roku przyszłym tysiąc siedmset piędziesiątym w dzień świętego Jerzego święta rzymskiego trzyletniey zastawney praenominatorum bonorum ichmość possessyi, iuż nie trzyletni termin zastawy, lecz zaczynając od pomienionego roku tysiąc siedmset piędziesiątego od święta świętego Jerzego rzymskiego do roku tysiąc siedmset piędziesiątego szóstego do tegoż terminu y święta, a za nieokupnem w lat sześć, tedy od sześciu do sześciu lat zastawną ichmciów possessyą, toties wspomnionej połowy majątności Prusowszczyzny proroguiemy. Którego to prawa zastawnego antierius danego y terazniejszego aprobationis zapisu we wszystkich punktach y obowiązkach nostris cum successoribus dotrzymać mamy y powinni będziemy, pod zaręką siedmnastu tysięcy złotych polskich et sub paenis banitionum ac infamiae; in casu vero conventionis dalsze vadia y ligamenta, w prawie zastawnym benevole na się przyjęte, etiam praesenti reassumuiemy y przyjmuiemy inscriptione. Y na tośmy dali ten nasz dobrowolny assekuracyiny, oraz approbacyiny zapis z podpisami rąk naszych y z podpisami rąk ichmość panów pieczętarzów od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Szydłowicach, roku tysiąc siedmset czterdziestego dziewiątego, miesiąca Apryla dwunastego dnia. U tego as-

sekuracyinego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też y ichmość panów pieczętarzów tymi słowy: Adam Brzostowski—starosta Daugowski, Przelayski, generał-leutenant infanteryi, Gienoweffa Brzostowska—starościna Daugowska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od i. ww. i. pp. Adama y Gienowefy z Ogińskich Brzostowskich—starostów Daugowskich, małżonków, do tego dobrowolnego approbacyinego, oraz assekuracyinego zapisu, na rzecz w nim doskonale wyrażoną danego w Bogu przewielebnemu i. x. Cezaremu Stebnowskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi prowincyi Lit., starszemu klasztoru Żyrowickiego y wszystkim w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim podpisuję się Piotr Koszyc—krayczy powiatu Słonimskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego approbacyinego, oraz assekuracyinego zapisu podług prawa podpisuję się Franciszek Snarski mp. Ustnie y ocze-

wisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego zapisu podług prawa podpisuję się Jan Szczepański mp. Który to takowy assekuracyiny skrypt iest do xiąg ikmci magdeburgyi Żyrowickiey przyięty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową magdeburską w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim iest wydan ut supra. U tego extractu magdeburgii Żyrowickiey, przy pieczęci tegoż magistratu magdeburskiego Żyrowickiego, podpisy rąk wóyt, takóż korrekta y konnotacya na ostatniey stronie in eum exprimuntur tenorem: Jan Miskiewicz—wóyt magdeburgyi Żyrowickiey mp. Correxī Michael Bobrukiewicz—notarius civilis magdeburgii Żyrowickiey mp. Est in actis et concordat. Który to takowy ekstrakt, za podaniem one-go przy samym oryginale przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Акты, относящіеся къ исторіи Западно-Русской церкви.

	Стран.		Стран.
1398 г. Іюня 15 дня.		1517 г. Апрѣля 20 дня.	
1. Обмежеваніе спорныхъ земель Лавришовскаго монастыря, произведенное Новгородскимъ намѣстникомъ Петрашемъ Монтигирдовичемъ, по приказанію великаго князя Витовта	3	5. Фундушова запись Агафіи Пясечинской, каштеляновой Волынской земли, ново-открываемому Тороканскому монастырю и церкви во имя Св. Троицы на 100 Литовскихъ копѣ и пять имѣній: Торокани, Чикинѣ, Лосинцы, Телковичи и Рѣчицу	9
1410 г. Октября 8 дня.		1521 г. Ноября 15 дня.	
2. Привилегія короля Александра Свислочьскому намѣстнику Григорію Исаевичу Громыхѣ на плацѣ въ городѣ Вильнѣ возлѣ церкви Рождества Христова	5	6. Фундушова запись отъ Онуфрія Витонизскаго Лавришовскому монастырю на двѣ увологи сѣнокосной земли въ Щорсовской пущѣ	11
1433 г. Іюля 6 дня.		1553 г. Марта 13 дня.	
4. Фундушова запись, данная Анною Глѣбовною Вяжевичовою Сулятицкой церкви.	6	7. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому объ отведеніи одной уволки земли Ковенской (православной) церкви во имя Всѣхъ Святыхъ	12
1513 г. Декабря 3 дня.			
4. Декретъ Полоцкаго намѣстника въ пользу Пятницкой монастырской церкви по поводу спорнаго правовладѣнія входами въ озеро Ведоло	8		

Стр.

1545 г. Декабря 10 дня.

8. Продажная запись отъ господарскаго подданнаго Матѳея Богдевича Виленскому мѣщанину Матіеу Войтковичу на сѣножать Бурбишки, принадлежащую къ имѣнію Поповскимъ Судервамъ. . . 13

1546 г. Сентября 11 дня.

9. Фундушовая запись отъ Дубновицкихъ бояръ и ихъ вѣрстьянъ на ново-устанавливаемую Дубновицкую церковь во имя св. Пятницы 14

1554 г. Іюля 9 дня.

10. Подавчій листъ Ковенскаго державцы Петра Хвальчевскаго Ковенскому священнику о. Алексѣю на одну уволокъ земли для церкви во имя Всѣхъ Святыхъ. 17

1555 г. Апрѣля 28 дня.

11. Уступочная запись королевскаго маршала Оникея Горностая зятю своему князю Ивану Крошинскому и женѣ его Богданѣ Громычанкѣ на плацъ въ городъ Вильнѣ возлѣ церкви Рождества Христова 18

— Августа 23 дня.

12. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому о возвращеніи Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ уволки земли, отнятой старостою Комаевскимъ. . . 21

13. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому старостѣ Яну Юрьевичу Комаевскому о возвращеніи дарованной королемъ Ковенской церкви

Стр.

Всѣхъ Святыхъ уволки земли, отнятой старостою 22

1565 г. Января 14 дня.

14. Декретъ Рогачевскаго державцы Григорія Баки по спорному дѣлу священника Рогачевской-Козьмодемьянской церкви Θεодора Ивановича съ помѣщикомъ Измаиломъ Зенковичемъ о пограничныхъ земляхъ и бортномъ деревѣ . . 24

1559 г. Августа 7 дня.

15. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа къ Мядельскому старостѣ объ освобожденіи отъ чинша двухъ уволокъ земли, принадлежащей Мядельской Троицкой церкви 34

1563 г. Іюня 7 дня.

16. Фундушовая запись отъ Виленскаго каштеляна и великаго Литовскаго гетмана князя Григорія Ходкевича, на содержаніе священника, діакона и богадѣльни при Заблудовской церкви . . 36

1566 г. Августа 4 дня.

17. Декретъ Несвижскаго намѣстника Матвѣя Кавечинскаго, которымъ присуждаются Лавришовскому монастырю два спорныхъ грунта — хмѣлище и сѣножать, лежащія возлѣ Лидинской дороги и рѣчекъ Чернецкой и Боловячи . . 39

1576 г. Октября 20 дня.

18. Фундушовая запись отъ королевскаго писаря и референдаря вел. кн. Литовскаго Гавріила Войны Куренецкой церкви во имя Рождества Пречистой Богородицы на земли 41

Стр.

1580 г. Мая 21 дня.

19. Привилегія короля Стефана Баторія, данная архієпископу Теофану Богдану на владѣніе землями Полоцкой архієпископін. 43

1593 г. Апрѣля 2 дня.

20. Обмежеваніе и вводный актъ, данный Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судервы. 46

— Мая 10 дня.

21. Вводный актъ, данный вознымъ Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судервы. 53

1594 г. Сентября 29 дня.

22. Дарственная запись отъ кн. Александра Ивановича Полубенскаго и жены его Софьи Юрьевны княжны Гольшанской Виленскому Св.-Троицкому братству на устройство училища. 55

1596 г. Іюня 7 дня.

23. Подкоморское рѣшеніе по спорному дѣлу Виленскаго Св.-Троицкаго братства съ ксендзомъ Мазанковичемъ о грунтахъ имѣнія Судервы. 59

1601 г. Іюня 18 дня.

24. Вводный актъ съ обмежеваніемъ земель, принадлежащихъ Лавришовскому монастырю, данный митрополиту Ипатію Потею 66

1608 г. Августа 3 дня.

25. Обмежеваніе имѣнія Новый Дворъ, принадлежащаго Новодворскому монастырю. 70

Стр.

— Декабря 10 дня.

26. Контумаційный декретъ Виленск. градскаго суда по жалобѣ Николая Богдевича на Виленскихъ мѣщанъ Волковича и Кононовича о насильственномъ похищеніи послѣдними сѣна на земляхъ, принадлежащихъ Судеревскому имѣнію. 71

1609 г. Апрѣля 3 дня.

27. Привилегія короля Сигизмунда III, подтверждающая фундушъ Волчаской церкви 76

— —

28. Фундушова запись, данная земляниномъ Филономъ Волчацкимъ Волчаской церкви и подтвержденная королемъ Сигизмундомъ III 79

1611 г. Августа 1 дня.

29. Привилегія короля Сигизмунда III, которою онъ передаетъ Виленскую Богоявленскую церковь, называемую Пятницкою, въ вѣденіе Виленскаго Троицкаго монастыря 80

1619 г. Мая 26 дня.

30. Листъ разграниченія Виленской юрисдикціи Кіевского митрополита Вельямина Рутскаго съ грунтами городской юрисдикции 82

— Іюля 20 дня.

31. Фундушова запись Троицкаго подкоморія князя Богдана Огинскаго и жены его Регины Евейскому православному монастырю, какъ на основаніе монастыря съ двумя церквами, такъ на устройство въ немъ школы и типографіи . . . 85

Стр.

Стр.

— Августа 3 дня.

32. Вводный актъ въ имѣніе Евѣе, данное Троцкимъ подкоморіемъ Богданомъ Огинскимъ Виленскому Св.-Духовскому монастырю 90

1620 г. (Названіе мѣсяца и число пропущены).

33. Добровольная сдѣлка между Яковомъ Турновскимъ и Григоріемъ Минчевскимъ относительно разграниченія имѣнія Ленковичъ и Авдеевичъ 92

— Іюля 20 дня.

34. Продажная запись отъ дворянина Александра Колецкаго Виленскому св. Троицкому монастырю на имѣніе Свираны. 95

1632 г. Апрѣля 30 дня.

35. Фундушовая запись, данная подстолиемъ и земляниномъ Новгородскаго воеводства Криштофомъ Каминскимъ и его женою Еленою Друцкою-Горскою на основаніе Волненскаго Св.-Троицкаго монастыря. 98

1633 г. Марта 18 дня.

36. Грамота короля Владислава IV на учрежденіе Минскаго Петропавловскаго братства, по примѣру Виленскаго свято-Духовскаго, подтвержденная въ 1744 г. королемъ Августомъ третьимъ. 101

— Іюня 16 дня.

37. Фундушовая запись данная Троцкою подкомориною Региною Воловичовною Огинскою Евейскому монастырю, на постройку въ немъ церкви, училища, бумажной фабрики и мельницы 104

— Іюля 9 дня.

38. Привилегія короля Владислава IV, которою подтверждаются привилегіи его предшественниковъ, данныя на разныя права и вольности Виленскому Св.-Троицкому монастырю и братству 108

— Іюля 17 дня.

39. Привилегія короля Владислава IV, которою утверждается фундушовая запись Браславскаго земскаго судьи Севастьяна Мирскаго на полъ плаца въ г. Полоцкѣ, данная имъ Полоцкой Богоявленской церкви, съ правомъ постройки на немъ монастыря и церкви, школы и госпиталя; привилегія эта въ 1667 г. подтверждена королемъ Яномъ Казиміромъ. 111

1635 г. Октября 26 дня.

40. Продажная запись отъ Кіевскаго митрополита Вельямина Рутскаго Ивану Булгаку на митрополичій фольварокъ Новгородовичи 113

1637 г. Іюля 7 дня.

41. Продажная запись Кронскаго монастыря земской судьбинѣ Троцкой изъ Друцка Соколинской Раецкой на имѣніе Стравиники-Бакинскіе. 116

— Іюля 16 дня.

42. Определеніе по дѣлу настоятеля Кронскаго монастыря съ судьиною Троцкою Раецкою. 123

1640 г. Мая 29 дня.

43. Мировая сдѣлка между митрополитомъ Антоніемъ Селявой и Гаинскимъ старостой Хребтовичемъ о землевладѣніи. 126

Стр.		Стр.
	1642 г. Августа 6 дня.	вятковичахъ, данная стольникомъ Ошмян- скимъ Александромъ Слизнемъ . . . 144
44.	Фундушова запись на основаніе пра- вославнаго Марковского монастыря въ Витебскѣ, данная Самуиломъ Огинскимъ и его супругою 128	1659 г. Ноября 20 дня.
	1643 г. Мая 5 дня.	51. Фундушова запись Молдавской госпо- даровны княгини Радивиловой Маріи на Заблудовскій монастырь и Виленскіе монастыри при Св. Духовской церкви. 148
45.	Дарственная запись отъ Мстиславскаго подкоморія Стеткевича Баркалабовскому православному женскому монастырю на огородный плацъ. 132	— Ноября 25 дня.
	1646 г. Октября 20 дня.	52. Вводный актъ въ имѣніе Жуковщизну, записанное княгиней Маріей Радивило- вой на св. Духовскій Виленскій и За- блудовскій монастыри 151
46.	Ассесорскій декретъ Альбрехта Радивила по спорному дѣлу о землѣ между Пинскимъ женскимъ монастыремъ и со- сѣдными крестьянами села Ститичева. 134	1660 г. Мая 7 дня.
	— Декабря 17 дня.	53. Реестръ пожертвованій на монастыри Виленскій, Минскій и др., сдѣланныхъ Виленскимъ, Минскимъ, Мстиславскимъ и Пустынскимъ архимандритомъ Вар- лаамомъ Козинскимъ 153
47.	Привилегія короля Владислава IV, под- тверждающая декретъ Пинскаго ста- росты Альбрехта князя Радивиловъ, дан- ный Пинскому женскому монастырю на право владѣнія спорной землей. . . 137	— Сентября 8 дня.
	1648 г. Января 30 дня.	54. Фундушова запись Виленскаго, Мин- скаго, Мстиславскаго и Пустынскаго архимандрита Варлаама Козинскаго на Минскій св. Духовскій монастырь . . 156
48.	Фундушова запись отъ Григорія Волод- ковича Грозовскому православному мо- настырю на имѣніе Новый Дворъ . . 139	1665 г. Апрѣля 3 дня.
	1651 г. Марта 6 дня.	55. Привилегія короля Яна Казимира Вар- лааму Козинскому на Смоленскую ар- хіепископію. 158
49.	Фундушова запись на придѣлъ въ цер- кви Виленскаго св. Троицкаго мона- стыря, подъ названіемъ Трехъ Святи- телей, отъ Стаховскаго и его супруги, на 2000 злот. польскихъ 142	1667 г. Октября 5 дня.
	1658 г. Апрѣля 1 дня.	56. Дарственная запись отъ Регины Швей- ковской Виленскому св. Духовскому мо- настырю на полторы тысячи злотыхъ. 159
50.	Фундушова запись на церковь въ Де-	— — —
		57. Обязательство настоятеля Виленскаго

Стр.

Св. Духовскаго монастыря, данное Регинѣ Швыковской на пожизненное помѣщеніе въ монастырскомъ домѣ. . . . 161

1668 г. Апрѣля 19 дня.

58. Баниційный листъ короля Яна Казимира на изгнаніе Кіевскаго воеводы Михаила Станиславскаго и жены его Анны Потоцкой за неисполненіе трибунальнаго декрета въ пользу Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды. 163

1637 г. Апрѣля 6 дня.

59. Декретъ Троцкаго городского суда по жалобѣ Троцкой земской судьи Райны Раецкой на игумена Кронскаго монастыря Митрофана Зеновича по поводу неисполненія послѣднимъ интерцизной записи на продажу первой монастырскаго имѣнія Стравиникъ-Бакишекъ. 165

— Сентября 1 дня.

60. Разрѣшеніе Кіевскаго митрополита Петра Могилы игумену Кронскаго монастыря Митрофану Зеновичу на продажу монастырскаго имѣнія Стравиникъ-Бакишекъ Троцкой земской судьи Райнѣ Раецкой. 173

1668 г. Октября 25 дня.

61. Квитанціонная записъ, выданная Кіевскимъ митрополитомъ Гавріиломъ Колендою и Виленскимъ Св. Троицкимъ монастыремъ подканцлериной Θεодорѣ Нарушевичевой въ полученіи отъ нея 3500 злотыхъ. 174

— Ноября 12 дня.

62. Ремиссійный декретъ Виленскаго кап-

Стр.

туроваго суда по жалобѣ Московскаго подъячаго Семена Рѣпинскаго на настоятеля Виленскаго св. Духовскаго монастыря Дорошеевича, который насильственнымъ образомъ завладѣлъ его денежными суммами, дѣлалъ ему разныя обиды и угрожалъ его здоровью. . . . 177

1669 г. Января 8 дня.

63. Жалоба Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды на Виленскій магистратъ по поводу неуваженія и нарушенія послѣднимъ правъ Виленскихъ митрополичьихъ юрисдикцанъ. 179

— Января 19 дня.

64. Угодливо-квитанціонная записъ отъ б. Московскаго подъячаго Семена Рѣпинскаго настоятелю Виленскаго св. Духовскаго монастыря Дорошеевичу о неимѣніи претензій къ нему за причиненныя убытки и оскорбленія. 181

— Февраля 2 дня.

65. Продажная записъ отъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря Виленскому іезуитскому новиціату на имѣніе Судервы. 184

— Марта 10 дня.

66. Квитанціонная записъ, данная настоятельницею Виленскаго Св. Троицкаго женскаго монастыря Θεодорѣ Сапѣжанкѣ Нарушевичевой въ полученіи отъ нея 1000 зл. 187

67. Письменное обязательство отъ Виленскаго мужскаго Св. Троицкаго монастыря Виленскому же Св. Троицкому жен-

	Стр.		Стр.
скому монастырю на уплату послѣдне- му 1000 зл.	189	ковъ по поводу незаконнаго присвоеніи ими четырехъ фундушевыхъ имѣній и денежной суммы, записанныхъ Волин- скою каштеляновою въ 1517 году на сооруженіе и содержаніе новаго Торо- канскаго монастыря и церкви. . . .	202
1669 г. Марта 28 дня.		1672 г. Апрѣля 23 дня.	
68. Уступочная записъ отъ Мстиславской старостины Анастасіи Петровской Ви- ленскимъ св.-Духовскому мужскому и женскому монастырямъ на сумму 1000 червонныхъ злотыхъ.	191	74. Квитанціонная записъ отъ Виленскаго женскаго монастыря, что при церкви Св.-Троицы, Михаилу и Данилу Рогин- скимъ на прекращеніе спорнаго дѣла. . . .	205
— Іюля 10 дня.		1673 г. Апрѣля 23 дня.	
69. Закладная записъ отъ Самуила Камин- скаго Бытенскому монастырю на село Дѣтковичи въ суммѣ пять тысячъ зло- тыхъ	193	75. Выкупная записъ, выданная землями Рогинскими Виленскому св.-Троицкому женскому монастырю на имѣніе По- гольшу	207
— Августа 28 дня.		1676 г. Мая 23 дня.	
70. Ремиссійный декретъ каптуроваго суда по дѣлу Кіевского митрополита Гавріила Коленды съ Виленскимъ магистратомъ. . . .	196	76. Квитанціонная записъ отъ Виленскаго св. - Троицкаго женскаго монастыря Олешкевичамъ въ полученіи 100 копѣ. . . .	210
1670 г. Февраля 4 дня.		1673 г. Іюня 5 дня.	
71. Консенсъ отъ Виленскаго св. Духов- скаго монастыря Виленскому мѣщани- ну и купцу Василю Сергіевичу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ на Субочъ улицѣ.	199	77. Квитанціонно-изрекательная записъ отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Ошмянскому маршалку Николаю През- децкому на прекращеніе спорнаго дѣ- ла объ имѣніи Спяглѣ.	212
1671 г. Марта 10 дня.		— Іюня 13 дня.	
72. Записъ Кіевского митрополита Гавріила Коленды, которою онъ отказывается отъ суммы въ полтораста тысячъ злотыхъ, пожертвованной княгиней Радивиловой на Заблудовскую церковь.	201	78. Мирлюбивая сдѣлка между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Ошмян- скимъ маршалкомъ Николаемъ Прездец- кимъ о прекращеніи спорнаго дѣла по имѣнію Спяглѣ.	217
— Іюня 21 дня.		1678 г. Мая 20 дня.	
73. Протестація генеральнаго викарія всѣхъ Литовскихъ базилианскихъ монастырей Пахомія Огилевича противъ митропо- лита Коленды и его предшественни-		79. Уступочная записъ начальницы Вилен-	

Стр.

скаго женскаго св.-Духовскаго монастыря, Елисаветы Василевичовны племяннику ея, Мстиславскому подстолю Осипу Лядинскому на имѣнія Погостъ, Люлинъ и прочее имущество. 220

1678 г. Іюня 30 дня.

80. Заставная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Климента Тризны крестоносному братству, состоящему при церкви тогожъ монастыря, на фольварокъ Хотяновичи и села Козляны, Ходоровцы и Сѣрки. 222

1678 г. Декабря 8 дня.

81. Консенсъ братства Виленскаго св.-Духовскаго монастыря на продажу имѣнія Судервъ. 227

1679 г. Августа 17 дня.

82. Квитанціонная запись отъ землянина Рыпинскаго братству Виленскаго св.-Духовскаго монастыря въ удовлетвореніи послѣднимъ его претензій 229

1681 г. Мая 15 дня.

83. Упоминальный листъ короля Яна III, данный въ защиту Полоцкаго православнаго монастыря и православныхъ мѣщанъ. 231

1682 г. Мая 22 дня.

84. Духовное завѣщаніе Троицкаго архимандрита Вонифатія Янушковскаго, въ которомъ онъ отписываетъ тысячу злотыхъ на сооруженіе алтаря во имя св.-Василія В. въ Виленской св.-Троицкой церкви. 233

Стр.

1682 г. Іюня 10 дня.

85. Вводный актъ въ имѣніе Плещеницы, служащій Минскому женскому монастырю. 235

— Августа 20 дня.

86. Инвентарь Купятицкой церкви и Купятицкаго монастыря. 236

1684 г. Марта 18 дня.

87. Обязательная запись по духовной, данной Фейданскимъ старостою Воловичемъ Бресткому монастырю на 20,000 зл. 241

1685 г. Мая 23 дня.

88. Квитанціонная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря наслѣдникамъ Швейковской въ полученіи двухъ съ половиной тысячъ злотыхъ, записанныхъ монастырю. 243

1686 г. Іюня 20 дня.

89. Закладная запись отъ Ѳеклы Вислоуховой Кутейнскому Оршанскому монастырю на 12,000 злотыхъ. 245

— Августа 20 дня.

90. Охранный листъ короля Яна III, данный дворянину Ѳомѣ и его женѣ Раинѣ Старосельскимъ противъ Кіевскаго митрополита Кипріана Жоховскаго. 249

— Октября 6 дня.

91. Долговая запись отъ Виленскаго мѣщанина Михаила Сергѣевича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ 250

Стр.

1687 г. Апрѣля 22 дня.

92. Удостовереніе отъ Брестскаго Петро-Павловскаго монастыря Ивану Воловичу и женѣ его Екатеринѣ въ полученіи отъ него 252 злот. на ризу для образа Пресв. Богородицы 253

1689 г. Апрѣля 23 дня.

93. Запись отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Новгородскому каштеляну Александру Ясенецкому-Войнѣ на отдачу ему въ арендное содержаніе имѣнія Жулова или Мицянѣ 254

— Іюня 23 дня.

94. Квитаціонная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Симеона Огурцевича Витебскому подчашію Пашковскому въ полученіи отъ него 2000 злотыхъ. 257

1690 г. Августа 7 дня.

95. Мировая сдѣлка между Минскимъ архимандритомъ Вознесенскаго монастыря Гедеономъ Шумлянскимъ и Минскимъ деканомъ и плебаномъ Яномъ Савгиномъ касательно установленія границы ихъ владѣній и совмѣстнаго поддержанія гребли и пруда въ городѣ Минскѣ 260

1694 г. Іюня 10 дня.

96. Охранная грамота короля Яна III, данная Виленскимъ базилианамъ на защиту отъ Лаврентія и жены его Маріанны Моксевичей. 262

1695 г. Января 5 дня.

97. Квитаціонная запись отъ Кронскаго монастыря Троцкому подкоморію Уколь-

Стр.

скому въ полученіи отъ него части долга. 265

— Іюня 6 дня.

98. Угожливо-квитаціонная запись Виленскаго Троицкаго монастыря, данная Венденскому подчашію Моксевичу по дѣлу о прекращеніи поземельныхъ споровъ. 267

— Іюля 18 дня.

99. Квитаціонно-изрекательная запись отъ настоятели Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Осипу Стецкевичу въ полученіи отъ него 1000 р. 270

1697 г. Мая 5 дня.

100. Реестръ имущества Мерецкой Кирдѣевской церкви, принятаго Виленскимъ протоіеремъ Владиславомъ Сушицкимъ. 272

— Августа 19 дня.

101. Ремиссійный декретъ каптуроваго суда по дѣлу между Сурожами и Виленскими св.-Троицкими базилианами о захватѣ первыми грунтовъ и разныхъ насиліяхъ. 275

— Августа 20 дня.

102. Фундушовая запись Николая Песляка Борунской церкви 281

1698 г. Іюня 24 дня.

103. Реверсальная запись отъ Кревской старостины Леоноры Марсоновой Виленскому св.-Духовскому монастырю, по поводу принятія ею въ заставу монастырскаго фольварка Войдацшекъ или Ракишекъ 286

— Сентября 1 дня.

104. Фундушовая запись Николая Песляка,

	Стр.
данная Борунскому монастырю и церкви при немъ.	291

— Сентября 4 дня.

105. Жалоба Лидскаго старосты кн. Яна Радивила и Цеперскихъ базилианъ, перешедшихъ въ унию, на своихъ товарищей православныхъ и лицъ свѣтскаго званія по поводу недопущенія ихъ пользоваться монастырскими имуществами.	298
---	-----

— Декабря 18 дня.

106. Фундушовая запись отъ Андрея Каминскаго Виленскому св.-Троицкому монастырю на основаніе въ немъ новиціата.	300
---	-----

1699 г. Апрѣля 2 дня.

107. Квитанціонная запись отъ настоятельницы Минскаго св.-Духовскаго монастыря Стефану Слизию въ уплатѣ имъ сестрѣ его, монахинѣ Юдиѣ, суммы, причитающей ей въ качествѣ приданнаго	303
---	-----

1700 г. Января 25 дня.

108. Продажная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Леону Бруцкому Стемповскому на фольварокъ Лявданщизну или Войдацишки	306
--	-----

— Сентября 5 дня.

109. Квитанціонная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Литовскому обозному Ивану Воловичу въ полученіи отъ него 5000 злотыхъ	309
---	-----

1702 г. Февраля 8 дня.

110. Декретъ главнаго Литовскаго трибунала по жалобѣ Борунскихъ базилианъ на племянниковъ основателя Борунской	
--	--

	Стр.
церкви, Николая Песляка, по поводу произведенныхъ насилій и грабежей относительно Борунской церкви.	311

1702 г. Ноября 28 дня.

111. Мировая сдѣлка между базилианами Виленскаго св.-Троицкаго монастыря и помѣщиками Сурожами	350
--	-----

— Ноября 30 дня.

112. Межевая запись, состоявшаяся между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Сурожами по спорнымъ границамъ двухъ урочищъ—Дубровки и Гали, входившихъ въ составъ Свиранскихъ имѣній.	355
--	-----

1603 г. Сентября 5 дня.

113. Заемная запись отъ Александра Вазинскаго Кутейнскому женскому монастырю на шесть тысячъ злот. польскихъ.	358
---	-----

1704 г. Сентября 23 дня.

114. Мировая сдѣлка между Виленскими Св.-Троицкими базилианами и Виленскою же іезуитскою академіею касательно возстановленія старыхъ границъ между спорными имѣніями Свиранами и Пикцюнишками.	360
--	-----

1705 г. Августа 20 дня.

115. Дарственная запись Пинскаго подкоморича Іосафата Цѣхановича на школу при Жировицкомъ базилианскомъ монастырѣ.	364
--	-----

1709 г. Августа 4 дня.

116. Квитанціонная запись отъ настоятеля Черленскаго монастыря Мартину Андреев-	
---	--

	Стр.		Стр.
скому въ полученіи отъ него трехъ тысячъ злотыхъ пол.	367	1711 г. Марта 1 дня.	
1712 г. Января 27 дня.		123. Подтвердительный листъ Супрасльскаго архимандрита Леона Кишки на заставную запись, данную настоятелемъ Черейскаго монастыря Полоцкому обозному Юсафату Селявѣ на имѣніе Селище. .	388
117. Квитационная запись отъ Елисаветы Павловичовой Минскому св.-Духовскому монастырю въ удовлетвореніи послѣднимъ претензіи первой по каменному дому въ Минскѣ.	370	1717 г. Апрѣля 26 дня.	
1713 г. Апрѣля 24 дня.		124. Закладная запись отъ маіора Казимира Мирскаго и жены его настоятелю Виленскаго св.-Троицкаго монастыря на имѣніе Порудоминье.	390
118. Закладная запись отъ Витебскаго воеводы Потѣя Витебскому Марковскому монастырю на село Гаевщизну. . .	373	1711 г. Іюня 15 дня.	
1714 г. Января 12 дня.		125. Переуступочная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Полоцкому Богоявленскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ.	393
119. Уступочная запись отъ Витебскаго подстоля Івана Юрьевича Жировицкому монастырю на 3000 злот. пол. . .	375	— Іюня 27 дня.	
1715 г. Іюня 15 дня.		126. Вводный актъ, данный Полоцкому Богоявленскому монастырю на владѣніе городскимъ плацомъ.	395
120. Обеспечительная запись, данная настоятелемъ Лысковскаго монастыря Люцынскимъ старостичамъ Быховцамъ въ исполненіи принятыхъ монастыремъ обязательствъ о совершеніи церковныхъ службъ за умершихъ и живыхъ фудаторовъ Быховцевъ	377	1717 г. Августа 4 дня.	
1715 г. Сентября 15 дня.		127. Фундушовая запись отъ землянъ Полоцкаго воеводства Александра и жены его Маріанны Бутовичей Ушацкому базилианскому монастырю на землю Ушачу или Оскирчиничи.	397
121. Фундушовая запись отъ Волковыйскаго стольника Владислава Тризны Ятвежскому базилианскому монастырю на сумму шестьдесятъ пять тысячъ злот., обеспеченную на имѣніи Ятвежскѣ. .	381	— Августа 16 дня.	
1716 г. Ноября 28 дня.		128. Фундушовая запись отъ Лаврентія Москевича Борунскому базилианскому монастырю на двѣ части имѣнія Войничъ-Закревья.	401
122. Уступочная запись отъ Івана Буринскаго Лавришевскому монастырю на сумму тысячу пятьсотъ злотыхъ. . .	386	1718 г. Іюня 22 дня.	
		129. Переуступочная запись отъ Троцкаго стольника Николая Довойны Виленско-	

Стр.

му базилянскому монастырю на имѣ-
ніе Бѣличаны. 404

— Іюня 28 дня.

130. Уступочная запись отъ Андрея и Ан-
ны Слизней Троцкому архимандриту
Максиміану Вѣтринскому на сумму пять
тысячъ тынфвъ. 407

— Іюля 3 дня.

131. Фундушова запись отъ Виленскаго под-
столя Миханла и жены его Елсаветы
Шумскихъ вновь основанной ими въ с.
Путникахъ церкви во имя св. Троицы,
на сумму три тысячи злот. 410

— Іюля 13 дня.

132. Квитаціонная запись отъ генеральнаго
Жомойтскаго старосты Горбовскаго-За-
ранки Супрасльскому, Жировицкому и
Бытенскому монастырямъ въ полученіи
отъ нихъ серебра, отданнаго имъ на
храненіе Ходкевичевою. 412

1719 г, Апрѣля 22 дня.

133. Обмежеваніе фундушovýchъ земель Декш-
нянской церкви, а также наданіе той
же церкви застѣнка Козелкова, нахо-
дящихся въ селѣ Путникахъ. 415

1721 г. Апрѣля 22 дня.

134. Квитаціонная изрекательная запись отъ
Пинскаго стражника Доминика Гласки
и его супруги Полоцкому архіепископу
Флоріану Гребницкому на имѣніе Навли-
чи въ пользу Полоцкой архикаѳедраль-
ной церкви св. Софіи. 417

— Іюня 7 дня.

135. Подтвердительная привилегія короля

Стр.

Августа II Тороканскому базилянскому
монастырю на имѣнія Торокани, Рѣтицу
и Толковичи 424

— Августа 19 дня.

136. Квитаціонная запись отъ намѣстника
Виленскаго св. Духовскаго монастыря
Евфимія Власевича Петру Гречихѣ въ
полученіи отъ него тысячи злотыхъ
легаціи. 426

1722 г. Марта 3 дня.

137. Мирлюбивая сдѣлка между настояте-
лемъ Минскаго монастыря Гедеономъ
Шипкой и Михаиломъ Глинскимъ по
поводу нападенія на монастырь и изра-
ненія монаховъ, произведенныхъ симъ
последнимъ. 429

— Марта 6 дня.

138. Листъ графа Юрія Сапѣги, которымъ
воспрещается мѣстному арендатору про-
изводить торговлю напитками во время
трехъ годовыхъ ярмарокъ Баркалабов-
скаго женскаго монастыря. 432

— Марта 30 дня.

139. Заставная запись отъ Кошанскаго ста-
росты Жабы Полоцкому и Добрыгорско-
му базилянскимъ монастырямъ на имѣ-
ніе Плино. 434

— Іюля 18 дня.

140. Мирлюбивая запись Полоцкаго архіе-
пископа Флоріана Гребницкаго, данная
Дисненскому старостѣ Покловскому-Ко-
зеллу въ томъ, что онъ, архіепископъ, от-
казывается отъ претензій на бывшее
церковное имѣніе Никольскіе Пороги . 440

Стр.

— Іюля 30 дня.

141. Квитаційная записъ уполномоченныхъ митрополита Леона Кишки, данная Ивану Колонтаю и его женѣ Софіи въ полученіи отъ нихъ пяти тысячъ злотыхъ. 443

— Іюля 30 дня.

142. Квитаційная записъ отъ Новгородскаго стражника Ивана Колонтая и жены его Софіи Полоцкому архіепископу Флоріану Гребницкому на имѣніе Попинъ. 448

1723 г. Іюля 3 дня

143. Квитаційная записъ отъ настоятелей Жировицкаго и Лавришовскаго монастырей Пинскимъ подкоморичамъ Цѣхановичамъ на сумму сорокъ тысячъ злотыхъ. 452

1724 г. Мая 23 дня.

144. Продажная записъ отъ Александра Стабровскаго Виленскимъ базиліанамъ на бѣглыхъ крестьянъ. 455

1731 г. Апрѣля 9 дня.

145. Фундушовая записъ отъ Опмянскаго мостовничаго Владислава Марковскаго и супруги его Констанціи Сутьковской церкви на имѣніе Сутьковъ, на основаніе при ней новаго базиліанскаго монастыря. 458

1732 г. Іюля 4 дня.

146. Квитаційная записъ настоятеля Виленскаго монастыря Патрикія Жиравскаго, данная старостѣ Керновскому Матеею Бѣлзору въ полученіи суммы тринадцати тысячъ злот. польскихъ. 462

Стр.

— Іюля 19 дня.

147. Квитаційная записъ отъ настоятеля Виленскаго св. Троицкаго монастыря Патрикія Жиравскаго Антонію Костровицкому и Николаю Довойнѣ въ уплатѣ суммы пяти тысячъ злот., обезпеченной на имѣніа Бѣличанахъ. 464

— Іюля 18 дня.

148. Квитаційная записъ отъ Волковыскаго крайчаго Александра Скиндера базиліанамъ Борунскаго монастыря въ удовлетвореніи по дѣлу о бѣглыхъ базиліанскихъ крестьянахъ. 467

— Сентября 29 дня.

149. Заемная записъ отъ Браславльскаго хоружаго Феликса Цѣхановскаго Виленскому св. Троицкому монастырю на тринадцать тысячъ злотыхъ 470

1734 г. Ноября 6 дня.

150. Дарственная записъ отъ Теофила Бенклевскаго на двѣ тысячи талеровъ, пожертвованныхъ Рожанскому базиліанскому монастырю. 474

1737 г. Іюля 17 дня.

151. Квитаційная записъ отъ настоятеля Рожанскаго монастыря Летычевскому подчашію Зборовскому въ уплатѣ годовыхъ процентовъ въ количествѣ двухсотъ злотыхъ. 476

— Іюля 18 дня.

152. Мирная сдѣлка между настоятелемъ Рожанскаго монастыря и подчашимъ Летычевскимъ Матвѣемъ Зборовскимъ по

Стр.

дѣлу о наслѣдствѣ Теофила Бенклев-
скаго 479

1738 г. Мая 23 дня.

153. Квитаціонная записъ отъ настоятельни-
цы Минскаго св. Духовскаго монасты-
ря Христины Ловицкой графу Казими-
ру Сапѣгѣ въ полученіи отъ него двад-
цати пяти тысячъ злотыхъ. 485

1740 г. Февраля 4 дня.

154. Презента Станислава Огинскаго, дан-
ная новопосвящаемому Александру Мо-
равскому и его потомкамъ на Бѣшен-
ковскую Ильинскую церковь. 490

1741 г. Мая 1 дня.

155. Квитанція отъ монахини Виленскаго
монастыря Констанціи Еленской под-
чащему Мозырскому Михаилу Елен-
скому въ уплатѣ части должной имъ
суммы 200 злот. и процентовъ. 493

— Августа 25 дня.

156. Дарственная записъ Адама Корсака Ме-
хировскому монастырю въ суммѣ двад-
цати тысячъ злотыхъ. 495

1742 г. Іюня 7 дня.

157. Квитаціонная изрекательная записъ на-
стоятельницы Виленскаго женскаго мо-
настыря Іоанны Конопницкой и мона-
хини Констанціи Еленской, данная ро-
дителямъ послѣдней Дажьбогу Елен-
скому въ полученіи всей слѣдующей
Констанціи суммы 498

1744 г. Іюля 31 дня.

158. Изрекательная записъ отъ базиліанъ
Борунскаго монастыря на землю, при-

Стр.

надлежащую Четырскому старостѣ Ива-
ну Волянну 501

1745 г. Апрѣля 26 дня.

159. Межевой актъ земель, принадлежащихъ
Борунскому монастырю и Опмянскому
городничему Ѳомѣ Гонсовскому. 504

1747 г. —

160. Жалоба Слуцкаго архимандрита Іосифа
Оранскаго на Слуцкихъ же іезуитовъ,
нѣкоторыхъ униатскихъ священниковъ
и помѣщиковъ, о причиненіи ими пра-
вославнымъ священникамъ и кресть-
янамъ насилій при совращеніи ихъ въ
унію 508

— Мая 5 дня.

161. Жалоба Лидскаго конюшаго Матвѣя
Рутскаго на Полоцкаго архіепископа
Флоріана Гребницкаго о незаконно при-
своенномъ имъ имѣніи Рутѣ. 512

— Іюня 12 дня.

162. Жалоба Минскаго воеводы Казимира
Жабы на настоятеля Ушатскаго мона-
стыря Матвея Добросельскаго о сдѣлан-
ныхъ имъ захватахъ, насиліяхъ и оби-
дахъ. 514

— Августа 31 дня.

163. Жалоба Игнатія и Ивана Ланевскихъ
Волковъ на настоятеля Виленскаго св.-
Духовскаго монастыря Мельхиседека
Богдановича о причиненіи имъ убытковъ
вторичнымъ возбужденіемъ процесса о
Тризненскомъ имѣніи. 517

1748 г. Мая 8 дня.

164. Фундушова записъ отъ Вѣшнянскаго

Стр.
тивуна Каспера Радиминскаго Фронцке-
вича Ушатскому базилянскому мона-
стырю на землю, дома и денежные
суммы. 518

— Декабря 5 дня.

165. Изрекательная запись, данная насто-
ятелемъ Березвѣцкаго монастыря Іоси-
фомъ Спиридовичемъ Браславскому ко-

Стр.
морнику Осипу Родевичу въ томъ, что
монастырь отказывается отъ своихъ
правъ на имѣніе Уклю. 522.

1749 г. Апрѣля 12 дня.

166. Заемная запись отъ Давговскаго ста-
росты Адама Бростовскаго Жировиц-
кому монастырю на сумму семнадцать
тысячъ злотыхъ 527.

I.

УКАЗАТЕЛЬ

ИМЕНЬ и ФАМИЛІЙ.

А.

Абрагимовичъ, Шагунъ, татаринъ, 292.	Александръ Володимировичъ, князь Слуцкій, 68.
Абрамовичовна, Кристина, см. Цѣхановецкая.	Алексеѣвичъ, Иванъ, дворянинъ, 19.
Августъ II, король польскій, великій князь Литовскій 424, 426, 470.	Алексъ, священникъ Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ, 17, 21, 23.
Августъ III, король польскій, вел. кн. Лит., 101, 103, 104.	Аленко, дьякъ вел. князя Лит., 4.
Авдицій, Петръ, Борунскій мѣщанинъ, 282, 283, 294, 315, 318, 342.	Андреевичъ, Герасимъ, братчикъ Виленскаго Св. Троицкаго братства, 48, 49, 60—62.
— Стефанъ, адвокатъ, 82, 156, 163, 275, 276; Кревскій скарбникъ, 290.	Андреевская, Варвара Гаделянка Цыприковская, Маринова, 367.
— Яковъ, намѣстникъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 187, 200.	— Екатерина, см. Сопоцькова.
Агрипа, Венцлавъ, писарь, 45.	Андреевскій, Мартинъ, Слонимскій чашникъ, 367—370.
Александровичъ, Иванъ, Гродненскій депутатъ, 89, 92.	— Михаилъ, священникъ Слуцкой Никольской церкви, 509.
— Юрій, 11, 12.	Андрей, старецъ, 25.
Александръ, король польскій, вел. кн. Лит., 5, 42.	— бояринъ, крѣпостной имѣнія Стравиники-Бакинскіе, въ Троцкомъ повѣтъ, 118.

Антоневичъ, Рольвицкій староста, 487, 488.

Анцута, Иванъ, адвокатъ, 301, 314, 337, 347.

Арентъ, Тобія, ректоръ Виленской іезуитской академіи и коллегіума, 360.

Аскеръ, Семенъ, 491.

Афанасовичъ, Лука, священникъ Девятковской церкви, 144, 145.

Ахматовичъ, Богданъ, королевскій ротмистръ, 502.

В.

Бабарыкъ, Іоаннъ, священникъ Старобинской церкви, 510.

Базуль, крѣпостной им. Свираны, 278, 280.

Бака, Григорій, ротмистръ, Рогачевскій державца, 24, 33.

— Иванъ Ивановичъ, землянинъ Троцкаго повѣта, 117—119, 121, 166, 167.

Балабанъ, Львовскій епископъ, Жидычнскій архимандритъ, 204.

Барняновичъ, Иванъ, Виленскій радца, 197.

Бартошевичъ, Мартинъ, Борунскій мѣщанинъ 319, 326.

— Станиславъ-Казиміръ, городскій писарь и суррогаторъ земскій Оршанскаго повѣта, 359.

Баханская, Регина Александровна Грегоровичовна Реутовна, Яновая, 418, 421.

— Регина Ивановна, см. Шаблинская.

Баханскій (и Исаевичъ-Баханскій), Иванъ Ивановичъ, землянинъ Полоцкаго воеводства, 418, 419, 421.

Бацевичъ, Маврикій, монахъ Виленскаго св. Троицкаго базилианскаго монастыря, 259.

Бачина, Кристина (и Екатерина) Наркуская, 117, 167.

Безнось, Мартинъ, крѣпостной Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви, 26.

Бенклевская, Анна, изъ Остроуховъ, Волковыская конюшина, 474, 480.

Бенклевскій, Владиславъ, Волковыскій конюшій, 474, 480.

— Гавріилъ, Волковыскій конюшій, 474, 477, 480—483.

— Леопольдъ на Бенклевѣ, 475.

— Михаилъ, Волковыскій конюшій, 475.

— Степанъ, 475.

— Теофилъ, въ міръ Тома, монахъ Рожанскаго базилианскаго монастыря, 474—477; професъ и діаконъ, 478, 480, 482, 483.

Бербашъ, Николай, 491.

Бересневичова, Кристина, см. Юрьевичова.

Бересневичъ, Иванъ-Станиславъ, 377.

Беркевичъ, Іосифъ, секретарь базилианскаго ордена, Бытенскій настоятель, 242.

Берковичъ, Іоаннъ, священникъ Бѣленицкой церкви, 510.

Бернатъ, Станиславъ, скарбовый писарь вел. кн. Лит., 89, 92.

Бесѣцкій, Владиславъ, депутатъ Браславскаго повѣта, 349.

Билевичъ, Сигизмундъ, Векшнянскій тивунъ, 378.

Бирюковичъ, Симеонъ, священникъ Кривоносской православной церкви, 509.

Блусъ, Богуславъ-Леонъ, крайчій Ошмянскаго повѣта, 442.

Бобрукевичъ, Михаилъ, писарь Жировицкой магдебургіи, 527, 529.

Бобръ, Іоаннъ, Виленскій протопопъ, настоятель Николаевской церкви, 273, 274.

Бобрыкевичъ, базилианскій священникъ, 329.

Богдановичъ, Иванъ, 340.

— Мельхиседекъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 517.

- Михайлъ, адвокатъ, 199, 272.
- Богданъ Теофанъ**, см. **Теофанъ Богданъ**.
- Богдевичъ**, Матвѣй, господарскій подданный, 14.
- Николай, землянинъ Виленскаго повѣта, 72—76.
- Богуматна**, Щасный, Виленскій городскій писарь, 52.
- Богуславъ**, Данилъ, Упитскій подстолій, Виленскій депутатъ, 122, 126.
- Боимъ**, Павелъ, королевскій секретарь, Виленскій войтъ, 179.
- Бокей**, Иосафатъ, монахъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 98, 100.
- Бокумъ**, Г. К., 266.
- Бокша**, Моисей, Борунскій базилианскій священникъ, 329.
- Болбашовна**, Екатерина, см. **Пашковская**.
- Бона**, королева польская, вел. кн. Лит., Русская, Прусская, Жмудская, и проч., 25, 29, 30, 135.
- Бордюкевичъ**, Михайлъ, Борунскій мѣщанинъ, 320.
- Борейша**, Иванъ, Бобруйскій вѣдчикъ, 25.
- Осипъ, 480, 481, 483.
- Борисовичъ**, Аѳанасій, 31.
- Бориховскій**, Яковъ, шляхтичъ, 90.
- Боричевскій**, Павелъ, 428.
- Бочечка**, Самуилъ, 199.
- Бояновскіе**, 524.
- Бражицъ**, Иосафатъ, Полоцкій базилианскій оффиціалъ, 326, 332, 336.
- Бранвицкій**, Александръ, шляхтичъ, 59, 65.
- Браницкая**, Екатерина Сапѣжанка, Виленская воеводянка, коронная стольниковая, 315, 331.
- Брескій**, Адамъ, Пинскій стольникъ и подстароста, 135, 136, 138.
- Бричичъ**, Іоаннъ, пресвитеръ и писарь Новогородской капитулы, 115.
- Бродовскій**, Станиславъ-Михайлъ, 392.
- Францискъ, королевскій секретарь, 426.
- Брольницкій**, Гедеонъ, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 67.
- Бронецъ**, Матвѣй, адвокатъ, 262; Матвѣй-Станиславъ, стражникъ Виленскаго воеводства, 271, 314, 332, 347.
- Бростовская**, Геновефа, урожд. Огинская, 527, 529.
- Бростовскій**, Адамъ, Давговскій староста, 527, 529.
- Константинъ - Казиміръ, Виленскій епископъ, 282.
- Бруханкевичъ**, Иванъ, 43.
- Бруцкій-Стемпковскій**, Леонъ, землянинъ Виленскаго и Волынскаго воеводства, 306—308.
- Бруянъ**, Матвѣй, Макарицкій униатскій священникъ, 509.
- Стефанъ, Жировицкій униатскій священникъ, 509.
- Брындза**, 89, 92.
- Буйвило**, Янъ, 61.
- Булганъ**, Андрей-Михайлъ, городскій судья и чашникъ Слонимскаго повѣта, 366.
- Анна Ярошанка, 113—115.
- Иванъ, 113—115.
- Константинъ, Борунскій базилианскій священникъ, 320, 322, 324, 326, 337—341, 345.
- Николай, Мозырскій депутатъ, 122, 126.
- Буринская**, Елизавета Сташевская, 386.
- Буринскій**, Иванъ 386, 387.
- Станиславъ, 431; инстигаторъ вел. княж. Лит., 508.
- Буркевичъ**, базилианскій священникъ въ Борунскомъ монастырѣ, 319.
- Бурминскій**, Александръ, 319.
- Бурый**, Александръ-Осипъ, Смоленскій чашникъ, 377.
- Буткевичъ**, Андрей, 178.
- Бутовичова**, Маріанна Павловская Александровая, землянка Полоцкаго воеводства, 397, 398, 400.
- Регина Мостицкая Криштофовая, 398.
- Бутовичъ**, Александръ, землянинъ Полоцкаго воеводства, 397, 398, 400.
- Криштофъ, 398.

Буцацкій-Творовскій, Геронимъ-Романъ, Оршанскій подстолий и подстароста, 245.

Бучинскій, Францискъ, ректоръ Слуцкаго іезуитскаго коллегіума, 508.

Быковская, 315, 331; Немеранка, Мстиславская подчашина, 335.

— Александра, см. Олешкевичова.

Быковский, Минскій городской судья, 465, 466.

— Александръ, городской судья, Рѣчицкій депутатъ, 100.

Былинскій, Петръ, депутатъ Жмудскаго княжества, 122.

Быховецъ, Василій, 155.

— Владиславъ, Минскій подчашій, 378—381.

— Дмитрій, шляхтичъ, 59, 65; Троцкій подсудокъ, 107.

— Домпникъ, 379.

— Иванъ, 155, 156.

— Іоаннъ, ксендзъ, канцлеръ Виленской діецеіи, 378—381.

— Казиміръ, 379.

— Кристина Войнянка, 155, 156, 379.

— Людвиъ, Люцинскій старостичъ, 378—381; скарбовый писарь вел. кн. Лит., 475.

— Михаилъ, Люцинскій старостичъ, 378—381.

— Николай, Троцкій хоружій, 243.

— Самуилъ, 379.

Быховскій, Самуилъ, Слонимскій подстароста, 147.

Быховцовна, Елена, см. Волминская.

— Регина, см. Швыковская.

Бѣлецкій, монахъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 178; Онуфрій, проповѣдникъ, 187.

Бѣликовичъ, Иванъ Сугакъ, дворянинъ, 67.

— Рафаилъ, Смоленскій подчашій, 387.

— Сасинъ, 67.

— Степанъ-Іосафатъ, Браславскій чашникъ и городской писарь, 523, 526.

— Ходько, 4.

— Ѳеодоръ Здановичъ, дворянинъ, 66, 69, 70.

Бѣлинскій, Иванъ, адвокатъ, 418.

Бѣлковскій, Андрей, 430.

Бѣловескій, Ѳеодоръ, 387.

Бѣлоторова, Анна, Керновская старостина, 462.

Бѣлоторъ, Марціанъ-Михаилъ, Пинскій и Туровскій епископъ, Виленскій архимандритъ, 233—235, 267 — 269; Полоцкій архіепископъ, 351.

— Матвѣй, Керновскій староста, 462, 463.

— Яковъ, 235.

Бѣлькевичъ, Мойсей, священникъ Слуцкой Рождественской церкви, 509.

Бѣлмацевичъ-Жичевскій, Иванъ, староста Виленскаго св.-Духовскаго братства, 244.

Бѣльскій, Иванъ, 491.

— Леонъ, 491.

В.

Ваврецкій, Ярошъ-Флоріанъ, Браславскій земскій судья, 358.

Важинскій, земянинъ Виленскаго воеводства, 339.

— Александръ, Браславскій подчашій, 358, 359.

Валтромей, князь, 17, 23.

Ваньковичъ, Владиславъ-Ѳаддей, Рушевскій староста, 447, 451.

Варлаамій, Пинскій епископъ, 16.

Василевичовна, Елисавета, настоятельница Виленскаго Св.-Духовскаго женскаго монастыря, 220, 222.

Василевичъ, Аѳанасій, Дубновицкій бояринъ, 15.

— Григорій, священникъ Куренедкой церкви, 42.

— Даниилъ, 15.

- Иванъ Кузьмичъ, Полоцкій бурмистръ, 418.
- Матвій, 15.
- Счастный, 15.
- Оеодосій, Бѣлорусскій епископъ, Слуцкій архимандритъ, 221.
- Василевскій, Іоаннъ, священникъ Мерецкой церкви, 273, 274.
- Лука, писарь, 72, 76.
- Васинкевичъ, Исаакій, настоятель Кронскаго монастыря, 265—267; настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 306, 308.
- Васничъ, Павелъ, Новгородскій мѣстичъ, 7.
- Величновичъ, Карпъ, подданный Печерскаго монастыря, 31.
- Велямовичъ, Самуилъ, 6.
- Венцлавъ, епископъ Жомойтскій, 20.
- Вербицкій, Шимонъ, шляхтичъ, 66, 69.
- Верещана, Иванъ, 89.
- Версоцкій, Василій-Антонъ, 199.
- Видскій, Криштофъ, 96.
- Видутъ, крѣпостной им. Свираны, 278.
- Визгирдъ, Геронимъ, Кушелевскій староста, 439.
- Николай, депутатъ Упитскаго повѣта, 122.
- Вильканецъ, Александръ-Казиміръ, Опшмянскій скарбникъ, 363.
- Вильчекъ, Иванъ, трибунальскій маршалокъ, 98.
- Винча, Александръ, староста и городскій судья Лидскаго повѣта, 414.
- Вирыковский, Арнольдъ, дворянинъ, 73.
- Вислоухова, Оекла Ломская Людвиковая, по первому мужу Мещеринова Дмитріева, 245—248.
- Витаковский, 35.
- Витовтъ, вел. кн. Лит., 3, 25, 40, 68.
- Витонизскій, Оношко (Онуфрій) и его сыновья Андрей и Оеодоръ, 11.
- Вишневецкая, Евгенія—Екатерина Тышкевичовна, коронная конюшина, 175, 188, 190.
- Вишневецкіе, Дмитрій и Константинъ, князья, см. Кобыбутъ—Вишневецкій.
- Криштофъ, князь, 376.
- Вишневскій, Иванъ-Владиславъ, 283, 295, 343.
- Владиславъ IV, король польскій, вел. кн. Лит., 44, 101-103, 108, 110—112, 136—138.
- Владыка, Александръ Оеодоровичъ, 20.
- Власовичъ (и Власевичъ), Евѣимій, намѣстникъ Виленскаго Св. Духовскаго монастыря, 85, 90, 105, 426—428.
- Влошковый (и Влосковскій), 47, 50.
- Внаревскій, Яковъ, 324.
- Внукъ, дворянинъ Пинскаго повѣта, 71.
- Водовозовичъ, Даніилъ Михайловичъ, Виленскій обыватель, 73.
- Война, Гавріилъ, королевскій писарь и референдарій вел. кн. Лит., 41, 43.
- Григорій, Брестскій каштелянъ, 239.
- Іосифъ-Криштофъ, Полоцкій обозный, Дисненскій староста, городскій писарь Опшмянскаго повѣта, 43.
- Казиміръ, Пинскій земскій писарь, 139, 142.
- Война-Ясенецкій, Самуилъ-Иванъ, Рѣчицкій стольникъ, 354.
- Войниловичъ, Иванъ, Новогородскій подвоевода, 298.
- М., Новогородскій трибунальный писарь, 314, 349.
- Федосей, 4.
- Францискъ-Казиміръ, Мозырскій подчапшій, 442.
- Яковъ, 4.
- Войнина, Аполлонія Воловичовна изъ Соколова, 237.
- Войнюшова, Евфросинія, см. Суронова.
- Войтеховичъ, Матвій, дворянинъ, 25.
- Войткевичъ, Юрій, адвокатъ, 80, 126, 276.
- Войтковичъ, Матисъ, Виленскій мѣщанинъ, конвисаръ (литейщикъ), 14.
- Войшвило, Иванъ, 235.
- Николай, 235.
- Волковичъ, Ясъ (Иванъ) Оеодоровичъ, Виленскій мѣщанинъ, староста Св.-Духовскаго братства, 72—76.

Волкъ, Викторъ, изъ Ланевичъ, Черниговскій
подстолий, 370.

Волминская, Елена Быховцовна, Упитская судья-
на, 243.

Волминскій, землянинъ, 47, 51.

Воловичова, Екатерина-Роза Нарушевичовна, под-
канцлеранка вел. кн. Лит., Фейданская и
Любонницкая старостина, 241, 253, 254,
309, 310.

Воловичовна, Аполонія, см. Войнина.

Воловичъ, Иванъ-Казиміръ, Фейданскій и Любо-
ницкій староста, 241, 253, 254; обозный
вел. кн. Лит., 309, 310.

— Казиміръ, земскій судья Виленскаго вое-
водства, 290, 473.

— Марціанъ, Виленскій земскій писарь, 131,
310.

— Остафей (Евстафій), 32; королевскій мар-
шалокъ и писарь, 35; подканцлеръ вел.
кн. Лит., Брестскій и Кобринскій старо-
ста, 42; Троцкій пробощъ, референдарій,
81; Виленскій епископъ, 82, 204.

— Оома, подсудокъ Гродненскаго повѣта,
78.

Володка, Николай, 153.

Володкевичъ, Мартинъ, земскій судья Минскаго
воеводства, 103.

Володковичъ, Минскій земскій писарь, 141.

— Григорій, 70, 139—141.

— Иванъ, Новгородскій поднамѣстникъ, 70.

— Криштофъ, писарь, 116; Новгородскій вое-
вода, 151.

— Самуилъ, конюшій Ковенскаго повѣта,
409.

— Степанъ-А., подсудокъ Минскаго воевод-
ства, 409.

Волосовичъ, Мартиніанъ, настоятель Кронскаго
монастыря, 265.

Волчаскій, Андрей, 77, 79.

— Захарія, 78.

— Филонъ, землянинъ Мстиславскаго воевод-
ства, 77—79.

— Оедоръ, землянинъ, 77, 79.

Волчацкій, Сильвестръ, игуменъ Оршанскаго Ку-
теинскаго монастыря, 246—248.

Вольбенъ, Казиміръ, подкоморій Мозырскаго по-
вѣта, 509, 510.

Вольминскій, Виленскій домовладѣлецъ, 81.

Вольскій, Владиславъ, Новгородскій писарь, 204.

— Иванъ, войскій, Виленскій городскій
писарь, 285, 297; Венедиктъ — Иванъ,
385.

Волянова, Анна изъ Путкамеровъ, Четырская
старостина, 501—503.

Волянъ, Иванъ на Воляновъ, Четырскій старо-
ста, 501—503.

— Оома, Лидскій депутатъ, 89, 91.

Воронецъ, Николай, Виленскій обыватель, 73.

Ворошило, Владиславъ, 381.

Врублевская, Елена, см. Гласкова.

Врублевскій, Иванъ, 77, 79; Смоленскій скарб-
никъ, 207, 209.

— Михайлъ, 252.

— Яковъ, шляхтичъ, 152.

Выриковскій, Григорій, шляхтичъ, 59.

Вышинскій, 430.

Вѣтринскій, Максиміанъ-Михайлъ-Епимахъ, про-
тоархимандритъ базилианскаго ордена,
381; Троцкій архимандритъ, 407—409.

Вяжевичова, Милохна-Анна Глѣбовая, Рачкова
дочь, 6.

Вяжевичъ, Глѣбъ, 7.

Г.

- Габріаловичъ, Мартинъ, 324.
— Михаилъ, 322.
- Габріелевичъ, Янъ, шляхтичъ, 53.
- Гавловицкій, Виленскій лавникъ, 180.
- Гаделина, Екатерина, см. Сопоцькова.
- Гаделянка, Варвара, см. Андреевская.
- Гадянскій, Мартинъ, возный Виленскаго воеводства, 197.
- Галевскій, 498.
- Галенскій, Петръ, Оршанскій стольникъ и депутатъ, 122.
- Галинскій, Станиславъ-Николай, Оршанскій градскій судья, 245.
- Гальцевичъ-Плескачевскій, Адамъ, см. Плескачевскій-Гальцевичъ.
- Гарабурда, депутатъ Минскаго воеводства, 122.
- Гастевичъ, Адамъ, землянинъ Виленскаго повѣта, 72—76.
- Гедройтъ, Романъ, князь, 7.
- Гедройтева, Екатерина Пясецкая, Пинская подкоморина, 365.
- Гедройтъ, Доминикъ-Александръ, 187.
- Гедройтъ-Юрага, Осипъ, 461.
- Гейшъ, Мальхеръ Геліашевичъ Виленскій кустошъ (презатъ при епископской кафедрѣ), королевскій секретарь, 82, 84.
- Георгій, Кіевскій митрополитъ, 7.
- Герульская, Людвика, см. Родевичова.
- Гильзенъ, Янъ-Августъ, изъ Экловъ, Инфлянтскій каштезянъ, судовой Браславскій, Маргенгавскій староста, 523, 526.
- Гирмановскій, Иванъ, Черниговскій стольникъ, 461, 470.
- Гицицкій, Иванъ-Казиміръ, 177.
- Гласко, Доминикъ, Пинскій стражникъ, землянинъ Полоцкаго воеводства, 418—423.
— Иванъ, Инфлянтскій войскій, 419.
- Гласкова, Елена Врублевская Доминикова, Пинская стражничкова, землянка Полоцкаго воеводства, 418, 420, 423.
- Глин. (-скій?), Мих. Ив., кн., 6.
- Глинецкій, Іосифъ-Казиміръ, Виленскій подстароста, 35.
- Глинскій, Иванъ, 322.
— Михаилъ, 429—431.
— Юрій, 430.
- Глуховскіе, 459.
- Глѣбовичъ, Ивашко, 4.
— Яцко, 4.
- Глязына, Севастіанъ, монахъ Оршанскаго Кутеинскаго монастыря, 432.
- Годобскій, Мартинъ, ксендзъ, вице-ректоръ Виленской іезуитской академіи и коллегіума, 360, 363.
— Самуилъ, Пинскій подстолий, 150.
— Филиппъ (и Филонъ), Пинскій земскій писарь, 135, 136, 138; подсудокъ, 139.
- Головка, Романъ, 134, 135, 137.
- Головня, Иванъ, см. Мичевичъ.
— Петръ, 345.
— Степанъ, Дубновицкій бояринъ, 15.
— Юрій, 340.
— Янъ, земскій Новгородскій писарь, 58.
- Головчинскій, Самуилъ, хоружій Оршанскаго повѣта, 128.
- Головчицъ, Александръ, Смоленскій коморникъ, 527.
- Голубъ, 58.
- Голынская, Софья, урожд. Старосельская, по первому мужу Соболевская, Яновая, Мстиславская стольничкова, 373.
- Гольшанская, Софья Юрьевна, см. Полубинская.
- Гонсовская, Тереза изъ Михаловскихъ, Ошмянская городничая, 504, 506, 507.

- Гонсовскій, Оома, Ошмянскій городничій, 503, 504, 506, 507.
- Гораиновна, Аполливарія, монахиня Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 271.
- Горайскій, Криштофъ, депутатъ Ошмянскаго повѣта, 100.
- Горбовскій-Заранекъ, Казиміръ-Иванъ, генеральный староста Жмудскаго княжества, 412—414.
- Горботовскій, 349.
- Гордѣевскій, Александръ, 98, 211, 231.
- Горницкій, Игнатій, 470.
- Горностай, Оникей, королевскій маршалокъ, Рѣчицкій староста, Любошанскій державца, 19, 20; Гомельскій маршалокъ и староста, 25, 28.
- Городельскій, Филаретъ, игумень Купятицкаго монастыря, 237, 239.
- Городъ, Оедоръ, 340.
- Горская, Домицелія, см. Домбровская.
- Горскій, 369.
- Грабовскій, Брестскій гродскій судья, 487.
- Флоріанъ, Брестскій городничій, 487, 488.
 - Францискъ, изъ Конопницы, обозный Браславскаго воеводства, 478, 484.
- Граховичъ, Антоній, священникъ Бѣленицкой церкви, 510.
- Гребницкій, Карлъ, 450.
- Урбанъ-Антонъ, генеральный коммисаръ Петриковского графства, 509.
 - Флоріанъ, митрополитъ, Полоцкій архіепископъ, 12, 17, 21, 418—421, 423, 440, 442, 444, 445, 448—451, 490, 492, 513.
- Гревинскій, Яковъ, 324.
- Грегоровичовна, Регина, см. Баханская.
- Грегоровичъ, Яковъ, возный, 166.
- Грековичъ, Степанъ, Смоленскій мечникъ, 34.
- Гренъ, Аркадій, священникъ, 204.
- Гречиха, Іоганна, изъ Рымшей, по первому браку Долмацкая, 427.
- Гречиха-Завистъ, Петръ-Павелъ, 426—428.
- Григоревичъ, Войтехъ, 63.
- Григорій, священникъ Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви, 25.
- Григровичъ, Яковъ, 318.
- Гриневецкій, Самуилъ, Волковыскій староста, 508.
- Гринковичъ, Тишко, Дубновицкій бояринъ, 15.
- Гринь, Ушадкій еврей, 515.
- Гродковскій, Богуславъ, 315, 316, 322—325, 343, 346.
- Демьянъ Станиславовичъ, 292.
 - Петръ Станиславовичъ, 292.
 - Станиславъ Станиславовичъ, 292, 295.
- Громыка, Григорій Исаевичъ, королевскій писарь, Свислоскій намѣстникъ, 5.
- Иванъ-Владиславъ, Ошмянскій чашникъ, 283, 285, 296, 324.
 - Криштофъ, 297.
 - Юрій Григорьевичъ, шляхтичъ, 59, 65.
- Громычанка, Настасья Григорьевна, 19, 20.
- Гротовскій, Иванъ-Гавріилъ, Троицкій гродскій судья, Цыринскій староста, 165, 169.
- Гротушъ, Михаилъ, іеромонахъ—проповѣдникъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 355, 357.
- Грохольская, Софья изъ Корсаковъ, Новгородская войская, 449, 450.
- Грохольскій, Самуилъ, Новгородскій войскій, 444, 445, 449, 450.
- Грушевскій, Иванъ, Негнѣвицкій намѣстникъ, 40.
- Грушковскій, Леонтій, монахъ Кронскаго монастыря, 266.
- Гуйскій, Павелъ-Станиславъ, 478, 484.
- Гуриновичова, Софья, см. Колонтаева.
- Гуриновичъ, Деметріанъ, 444, 449.
- Гурко, Александръ, депутатъ Витебскаго воеводства, 89, 92.
- Гуторовичъ, Иванъ-Игнатій, чашникъ, 489.
- Іосафатъ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 263, 264.

Д.

- Давидовичъ, Станиславъ, Вилкомирскій депутатъ, 126.
- Давскевичъ, Казимиръ, Стародубовскій чашникъ, 395.
- Давшкевичи: Григорій, Онисимъ и Станиславъ, крѣпостные крестьяне Купятицкаго монастыря, 240.
- Дамарецкій, Юрій, 491.
- Данилевичова, Леонора, см. Марсонова.
- Данилевичъ, Павелъ, 123.
- Петръ, 309.
- Дахновичъ-Гацискій, Гавріилъ, адвокатъ, 470, 471.
- Дашковичъ, Гавріилъ, братчикъ Виленскаго св. Троицкаго братства, 48, 49.
- Деренговскій, Вавринецъ, 400.
- Держговскій-Шумскій, Михаилъ-Рафаилъ, см. Шумскій.
- Деруги: Андрей, Афанасій, Денисъ, Дмитрій, Иванъ, Максимъ, Романъ, Семень, крѣпостные люди Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, 456.
- Дершкова, Тереза, монахиня Виленскаго женскаго св.-Троицкаго монастыря, 271.
- Деспотъ-Зеновичъ, изъ Бракшина, Криштофъ, Ошмянскій староста, трибунальный маршалокъ, 349.
- Дилевскій (и Дилеевскій), Іоаннъ, Залужскій уніятскій священникъ, 509—511.
- Іоаннъ, Пырошевскій уніятскій священникъ, братъ Залужскаго священника, 509, 511.
- Дитятко, 25.
- Доброгостовскій, Виленскій домовладѣлецъ, 84.
- Добросельскій, Матвій, настоятель Ушацкаго монастыря, 514, 515, 519, 521.
- Довгяло-Нарбутъ, Иванъ, Троицкій земскій писарь и депутатъ, 122.
- Станиславъ, 463.
- Довнаровичъ, Семень, 526.
- Довойна, Николай, Троицкій стольникъ, 404—406, 464—466.
- Довойнина, Елеонора Костровицкая, Троицкая стольникова, 404—406.
- Довскій, Прокопъ, князь, 57, 58.
- Догаднечичъ, Антонъ, Дубновицкій, подданный, 16.
- Дойновскій, Давидъ, 166—168.
- Долмацкая, Іоганна, см. Гречиха.
- Долмацкій, Василій, 427, 428.
- Домбровская, Домицелія Горская Иванова-Казимірова, Волковыская мечникова, 296.
- Домбровскій, Иванъ-Казиміръ, Волковыскій мечникъ, 295.
- Казиміръ-Станиславъ, Виленскій чашникъ, 161.
- Доминиковичъ, Янъ, возный Виленскаго повѣта, 48, 50.
- Доратовичъ, Иванъ, 94.
- Дорофеевичъ, Давіилъ, настоятель Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 160—163, 177, 178, 182—184, 187, 191, 192, 199, 200, 227.
- Достоевскій, Петръ, Пинскій депутатъ, 89, 92.
- Друцкая-Горская, Варвара—Констанція Кавачинская Самуйлова, Минская войтовая, 235.
- Елена, Оршанская маршалковна, 98, 99.
- Друцкая-Любецкая, Кристина Статкевичовна, Новогородская каштелянка, 221.
- Друцкій-Любецкій, Богданъ 221.
- Николай 221.
- Семень, 221.
- Друцкій-Соколинскій, Михаилъ, писарь вел. кн. Лит., 221.

Дубенецкій, Андрей, 134, 138.

Дубинскій, Янушъ, настоятель Кронскаго монастыря, 266.

Дубовецкая, Теофиля, см. Киринова.

Дѣтковскій, Станиславъ, Ковенскій стольникъ 58.

Дягилевичъ, Іоаннъ, духовникъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 244.

Е

Еленская, Екатерина, 500.

— Констанція, монахиня Виленскаго женскаго базилианскаго монастыря, 493, 494, 498—500.

Еленскій, Петриковскій ксендзъ, 509.

— Викторъ, 463.

— Гедeonъ, Мозырскій подчашій, 137; Мозырскій городничій, 495.

— Дажбогъ, 498—500.

— Матвѣй — Казиміръ; Браславскій скарбникъ, 256.

— Михаилъ, Мозырскій подчашій, 493, 494, 498—500.

— Рафаилъ, Вишкомірскій градскій писарь, 489.

— Самуилъ, 494.

Елецъ, Мартинъ, 305.

Елисей, игуменъ Марковскаго монастыря, 129, 131.

Еліашевичъ, Теофанъ, монахъ Кронскаго монастыря, 166, 168.

Енулевичъ, Иванъ, возный, 314.

Ериковичъ, Георгій, 324.

— Павелъ, на Монтвильдовѣ, 323.

Еско, Александръ, 201.

Ж

Жаба, Валеріанъ-Антонъ, Бѣльскій староста, 439.

— Герм. А., Новогродскій подчашій, 392.

— Геронимъ, Полоцкій подвоевода, 395, 398, 435.

— Янъ-Казиміръ, Кошанскій староста, 434, 439.

Жабинскій, Войтехъ, ксендзъ, Нѣменчинскій плебанъ, пробошъ костела св. Маріи Магдалины, 82, 84.

Жабка, Антонъ, 377.

Жарновскій, Петръ, шляхтичъ, 90.

Жижеискій, Теофанъ, чашникъ и градскій писарь Минскаго воеводства, 429, 431.

Жиковичъ, Петръ, 323.

Жилко, Іоакимъ, Бобруйскій господарскій подданный, 30.

Жиневъ, Доминикъ, Мозырскій чашникъ, 385.

— Михаилъ, 385.

Жинза, Петръ, возный Виленскаго воеводства, 235, 236.

Жиравскій, Патрикій, настоятель Полоцкаго базилианскаго монастыря при Софійской церкви, 434—436; настоятель Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, секретарь базилианскаго ордена, офиціалъ, 462—466, 471.

Жицнй, Николай, адвокатъ, 501; мечникъ Жмудскаго княжества, 519.

Жоховскій, Венедиктъ, Виленскій каноникъ, Жмудскій деканъ и прелатъ, 216, 220.

- Кипріанъ, Витебскій и Мстиславскій епископъ, коадьюторъ Кіевской митрополіи и Полоцкой архіепископін, 214, 216, 217, 219; Кіевскій митрополитъ, Полоцкій архіепископъ, 231, 232, 249, 282, 327, 332—334, 444, 445, 449, 450.
- Николай, 142; Полоцкій конюшій, 177, 189; королевскій секретарь, войтъ Виленской митрополичьей юриздики, 197.
- Жудра, Іѳф.-Петръ, 500.
- Жукъ, Францъ Б., Полоцкій войскій и городничій, 58.
- Жуховскій, Владиміръ 96.
- Жучко, Стефанъ, Новогродскій пресвитеръ, 115.

З.

- Заблоцкій, Ошмянскій градскій писарь, 43.
- Андрей, 323.
- Войтехъ, 78, 323.
- Матвѣй, 396.
- Михаилъ, 322.
- Михаилъ Саввичъ, Венденскій подкоморій, 295.
- Заборовскій, Каспаръ, земскій регентъ Брестскаго воеводства, 504.
- Забуй, Александръ, 325.
- Забѣлло, Симонъ, Виленскій градскій судья, 72.
- Завадская, Клара, см. Сурожова.
- Завадскій, Автоній, настоятель Жировицкаго базилианскаго монастыря, 375, 376; Виленскій официалъ, консулторъ базилианскаго ордена, 404, 405; прото-архимандритъ базилианскаго ордена, 424, 434—436, 439, 462.
- Казиміръ, базилианскій священникъ Борунскаго монастыря, 329.
- Юліанъ, Борунскій базилианскій священникъ, 329.
- Зависть-Гречиха, см. Гречиха-Зависть.
- Завиша, Андрей-Казиміръ, писарь вел. кн. Лит., 112, 497.
- Зайковскій, землянинъ Минскаго воеводства, 416.
- Закревскіе, 459.
- Закревскій, Яцекъ 141.
- Заленскій, Леонъ, изъ Шлюбиць, Кіевскій митрополитъ, 126, 272, 274, 312—314, 337, 344, 346, 347, 349.
- Залѣскій, Виленскій обыватель, 180.
- Константинъ, Виленскій подсудокъ и депутатъ, 100.
- Николай, возный Виленскаго повѣта, 75.
- Теофилъ, настоятель (prezydent) Мехировскаго монастыря, 495, 496.
- Занкевичъ, Василій, 246.
- Заранекъ, Казиміръ-Иванъ, см. Горбовскій-Заранекъ.
- Зарановскій-Лускина, Георгій, 521.
- Зарѣцкій, Казиміръ, 128.
- Захаревскій, Богданъ, шляхтичъ, 90.
- Заярскій, 76.
- Зборовскій, Матвѣй-Казиміръ, Летычевскій подчашій, 476—484.
- Звѣрновичъ, Парѣеній, священникъ Овиковицкой церкви, 511.
- Згаевская, Марина, см. Шидловская.
- Згерскій-Струмилло, Александръ-Михаилъ, Волковыскій подчашій, Ошмянскій градскій писарь, 403.
- Зембинскій (и Зенбинскій), Станиславъ, землянинъ Витебскаго воеводства, 93, 94.
- Землевна, Анеля, Ошмянская подкоморянка, 390.
- Зенартовичъ, Яковъ, 319.

Зеневичовна, Февронія, монахиня Виленскаго св.-Троицкаго женскаго базилянскаго монастыря, 189, 210, 211.

Зеневичъ, Митрофанъ Дементіановичъ, архимандритъ Кронскаго монастыря, 117—125, 165—173.

Зенковичъ, Иванъ, 25—32.

— Измаиль, дворянинъ, 24—28, 32, 33.

Зеновичъ, Криштофъ, Ошмянскій маршалокъ, 296

— Левъ, 8.

— Николай Юрьевичъ, Ошмянскій подкоморій, Виленскій намѣстникъ, 48.

— Станиславъ, изъ Братошина, Вилкомір-

скій подкоморій, Вилькійскій лѣсничій, 187.

Зенько, Вацлавъ, 324.

— Павелъ, 281, 291, 313, 314, 319, 331, 347.

Зеньковичъ, Алексѣй, 25.

Зотовскій, А., 431.

Зміевскій, Осипъ-Автонъ, 466, 473.

Зосимовичъ, Радко, Бобруйскій господарскій подданный, 30.

Зубовна, Богданна, см. Минчевская.

Зухорскій, Венедиктъ, Виленскій каноникъ, 182, 183.

Зушкевичовна, Софья, см. Мирская.

И

Ивановичъ, Аѳанасій, священникъ Куренецкой Спасской церкви, 42.

— Григорій, Дубновицкій бояринъ, 15.

— Кузьма и Михно, 15.

— Теофанъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 393.

Ивашкевичъ, Андрей, 503.

— Михаилъ, 301.

Игнатовичи: Ничипоръ, Радко, Супровъ и Тышко, крѣпостные помѣщиковъ Зеньковичей, 26.

Игнатовичъ, Георгій, 322.

— Даниль, Бобруйскій господарскій подданный, 30.

Избицкій, Климентъ, шляхтичъ, 53.

Ильковичъ, Манъ, Дубновицкій подданный, 16.

Имбранка, Констанція, см. Сурожова.

Ипогорскій-Ленкевичъ, Иванъ, Мозырскій депутатъ, 89, 92.

— Михаилъ, подкоморичъ и депутатъ Мозырскаго повѣта, 314, 315, 321, 325, 358.

Ирецкій, Александръ, Рѣчицкій скарбникъ и депутатъ, 122.

Исаевичъ-Баханскій, Иванъ, см. Баханскій.

Исайковская, Марина Шостаковна Ивановая Долматова, Ошмянская подкоморина, 143, 210, 257, 258.

Исайковскій, Францискъ-Долматъ, королевскій секретарь, 45, 110; референдарій и писарь вел. кн. Лит., 127, 138.

І

Іеремія, Константинопольскій патріархъ, 102.

Іоаннъ, діаконъ Заблудовской церкви, 36.

Іоаннъ, игуменъ Полоцкаго монастыря 8, 9.

Іодевичъ, Яковъ, 355.

К.

Кавачинская, Варвара-Констанція, см. Друцкая-Горская.

Кавчинскій, Матвій, Несвижскій намѣстникъ, 39, 40.

Каленская, Цецилія, см. Ходкевичова.

Кальницкій, Иванъ, шляхтичъ, 66, 69.

Калюсовскій, Иванъ-Михаилъ, 195.

Каминская, Изабелла Пукштянка Криштофова, 194.

— Розалія Криштофовна, земянка Новогродскаго воеводства, 194.

Каминскій, Андрей, земянинъ Виленскаго воеводства, 301, 302.

— Антоній Васильевичъ, намѣстникъ Пинскаго братскаго монастыря, 150.

— Криштофъ, Новогродскій мечникъ, 194, 195.

— Лука, Стародубовскій мечникъ, 12, 17, 21, 22, 378.

— Самуилъ Криштофовичъ, земянинъ Новогродскаго воеводства, 193, 195.

Камоскій, Оедоръ, 491.

Каниговская, Екатерина, см. Сопоцькова.

Кантакузянка, Анна, настоятельница Минскаго женскаго монастыря, 303—305.

Карачонъ, Станиславъ, подстолій и депутатъ Мстиславскаго повѣта, 58.

Каренго, Гекторъ-Владиславъ, Вилкомірскій подстолій, 305.

Карепичъ, Асакъ (Исаакъ), 25.

Карницкій, Андрей-Венедиктъ, ловчій и подстароста Минскаго воеводства, 429.

Карповичъ, Леонтій, архимандритъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 91, 104.

— Техно, 43.

Карпъ, Дмитрій, королевскій секретарь, 72.

Картунскій, Иванъ, 335.

Касперовичъ, Касперъ, шляхтичъ, 59, 65.

Касперъ, швецъ (сапожникъ), Виленскій домо-владѣлецъ, 81.

Кассеновичи, 524.

Качановскіе, 340.

Качановскій, Андрей, адвокатъ, 429.

— Иванъ, адвокатъ, 70, 85, 90, 104.

Каша, Павелъ, Мстиславскій ловчій, 78.

Кашицъ, Павелъ-Владиславъ-Оаддей, Вилкомірскій войскій, Смоленскій гродскій судья, 478, 484.

Кваснинскій-Злотый, Андрей, Смоленскій и Черниговскій архіепископъ, 158.

Квятковскій, Станиславъ, 370.

Кевличъ, Криштофъ, 212, 213, 218, 219.

— Николай 213.

— Станиславъ, 213.

Кельборъ, Иванъ, возный Виленскаго воеводства, 90.

Кендеравскій, Стефанъ, Слонимскій земскій судья, 147.

Кеплевскій и Коплевскій, Стефанъ, 116, 165.

Кердей, земянинъ 339.

— Василій, земскій писарь и депутатъ Пинскаго повѣта, 58.

— Теофилъ-Станиславъ, мечникъ Пинскаго повѣта, 455.

Кердей-Гречина, Иванъ, Пинскій подсудокъ и депутатъ, 122.

Керновишно, Криштофъ, Виленскій радца, 82, 84.

Керножицкій, Вавринецъ, Налибоцкій намѣстникъ, 40.

Керсновская, Слизневна Япова, 305.

— Елизавета Тризнянка, 192.

- Керсновскій**, Криштофъ, Новгородскій подвое-
вода, 203.
- Кершноровна**, Теофиля, см. **Киркинова**.
- Кимбаръ**, Гавріилъ, писарь скарбовый вел. кн.
Лит., 127.
— Марціанъ, королевскій секретарь, Браслав-
скій депутатъ, 122.
- Кимборъ**, Эразмъ Ивановичъ, шляхтичъ, 59, 65.
- Кириллъ**, архидіаконъ Кіевского митрополита, 7.
- Киркилевна**, Іоганна-Людвика, см. **Моксевичова**.
- Киркинова**, Теофиля Кершноровна Дубовецкая
Яновая, Инфлянтская скарбникова, 408.
- Киркиновна**, Анна, см. **Слизнева**.
- Киркинъ**, Иванъ, Инфлянтскій скарбникъ, 408.
— Юрій, Брестскій скарбникъ, 408.
- Кисель**, Янъ, депутатъ Ковенскаго повѣта, 58.
- Кисель-Загорянский**, Иванъ, землянинъ Витебскаго
воеводства, 129, 130.
- Кишка**, Леонъ, протоархимандритъ базилианскаго
ордена, Супрасльскій архимандритъ, на-
стоятель Березвечскаго монастыря, докторъ
богословія, 388, 389; митрополитъ всей
Руси, Владимірскій и Брестскій епископъ,
412—414, 420, 425, 443—445.
— Николай, изъ Цѣхановца, Троцкій каште-
лянъ, Волковыскій староста, трибуналь-
скій маршалокъ, 122, 126.
— Янушъ, Полоцкій воевода, 114.
- Кищицъ**, Гервасій, базилианскій священникъ Бо-
рунскаго монастыря, 329.
- Кіянскій**, Юрій, 292, 316, 323, 324, 346, 348.
- Клепацкій**, Северіанъ, генеральный прокураторъ
базилианскаго ордена, настоятель Лаври-
шовскаго монастыря, 382, 386, 387, 443,
445, 447, 452, 455.
- Клечковскій**, Николай, шляхтичъ, 50, 52.
- Климовичъ**, Іосафатъ, викарій Виленскаго св. Тро-
ицкаго базилианскаго монастыря, 191.
- Кмита**, Гришка Микуличъ, 69.
- Княжевичова**, Варвара, 460.
- Княжевичовна**, Констанція, см. **Марковская**,
Княжевичъ, Петръ, 460.
- Ковикъ**, татаринъ, 317.
- Кодлубай**, Казиміръ, 323.
- Кожановичъ**, Климентій, Новгородскій мѣстичъ, 7.
- Кожуховскій**, монахъ Виленскаго св. Духовскаго
монастыря, 178; Гекторъ, проповѣд-
никъ, 244.
- Козакевичъ**, Казиміръ, 259, 270.
- Козаченько**, Матвѣй, проконсулторъ базилиан-
скаго ордена, настоятель Виленскаго св.
Троицкаго монастыря, 390, 391.
- Козель**, Адамъ-Брониславъ, депутатъ Витебскаго
повѣта, 78.
— Самуилъ, стражникъ Ошмянскаго повѣ-
та, 324.
- Козинскій**, Варлаамъ, Виленскій, Минскій, Мсти-
славскій, Пустынскій архимандритъ,
153—157; Смоленскій архіепископъ, 158,
159.
- Козловичъ**, Станиславъ, 324.
- Козловскій**, Борунскій мѣщанинъ, 505.
- Козурка**, Василій, священникъ Бѣшенковской
церкви, 491.
- Козырскій**, Корней, монахъ Кронскаго монасты-
ря, 166, 168.
- Козяковскій**, Самуилъ, татаринъ, князь, 292.
— Шагунъ Нурсевичъ, татаринъ, князь, 292.
- Коклевскій**, Стефанъ, 123, 173.
- Коленда**, Гавріилъ, Полоцкій архіепископъ, адми-
нистраторъ Кіевской митрополіи, 6; Кіев-
скій митрополитъ, 82, 158, 163, 164, 175,
177, 179, 196—198, 201—204, 214.
— Енохъ, трибунальскій писарь, 122, 126;
Троцкій подвоевода, 165, 167, 169, 172.
— Иванъ, Виленскій земскій писарь, Ошмян-
скій депутатъ, 89, 91, 97, 100, 107.
— Мпхаилъ, 115, 116.
— Мпхаилъ-Константинъ, подсудокъ Вилен-
скаго воеводства, 202.
- Колецкій**, Александръ, дворянинъ, 95, 97.
- Колодѣжинскій**, Андрей, 161, 163; регентъ Ви-

- ленской земской канцеляріи, 223; староста св. Духовскаго братства, 244.
- Теофилъ, Черниговскій окарбникъ, 269.
- Колонтаева**, Софья Прушаковна Яновая, Новгородская стражниковая, по первому мужу Гуриновичова Деметріановая, 443—451.
- Колонтай**, Иванъ, Новгородскій стражникъ, землянинъ Минскаго воеводства, 443—451.
- Комаевскій**, Иванъ Юрьевичъ, королевскій маршалокъ, Ковенскій староста, 22, 23.
- Комаровскій**, Самуилъ, гродскій писарь и депутатъ Браславскаго повѣта, 78; Вилкомирскій подчашій, трибунальскій маршалокъ, 131.
- Комаръ**, Юрій-Фаддей, ротмистръ Опшмянскаго повѣта, 507.
- Конарскій**, Георгій, 489.
- Сильвестръ, игумень Марковскаго монастыря, 373.
- Кондратовичъ**, Алексѣй, настоятель Рожанскаго монастыря, 476—479, 483, 484.
- Конеттъ**, Самуилъ-Геронимъ, Опшмянскій подкоморій, 220.
- Кононовичъ**, Исаакъ Ивановичъ, Виленскій мѣщанинъ, староста св.-Духовскаго братства, 72—76.
- Конопацкая**, Магдалина, см. **Корвинова-Гонсевская**.
- Конопницкая**, Іоанна, настоятельница женскаго базилианскаго монастыря въ Вильнѣ, 498, 500.
- Константиновичъ**, Михаилъ, 227.
- Семень, надзиратель (dozorca) Виленскаго св.-Духовскаго братства, 228.
- Концевичовна**, Елена, монахиня Виленскаго базилианскаго св.-Троицкаго женскаго монастыря, 189.
- Конча**, Михаилъ, Ковенскій городничій, 403.
- Кончевскій**, регентъ Виленскэй магдебургіи, 507.
- Александръ, Виленскій гродскій писарь, 497; королевскій секретарь, 507.
- Конячевскій**, Феодосій, настоятель Борунскаго монастыря, 467—470.
- Копакій**, Михаилъ-Антоній, 497.
- Копецъ**, Лука, 135.
- Михаилъ, Опшмянскій подчашій, 14, 46, 53, 59, 72, 139, 251, 393, 395.
- Петръ, Виленскій радца, 82, 84.
- Копцова**, Брестская каштелянша, 359.
- Копыстенскій**, Александръ, 376.
- Андрей, 376.
- Петръ, 376.
- Корвинова-Гонсевская**, Магдалина Конопацкая Викентьева, великая подскарбина и польная гетманова вел. кн. Лит., 486.
- Корейво**, Самуилъ, адвокатъ, 95, 108, 110, 241, 253, 314, 323, 332, 346.
- Корневичъ**, Осипъ, 319.
- Коробанко**, Степанъ, войтъ г. Могилева, 133, 433.
- Коробанковна**, Аполлинарія, пуменья Баркалабовскаго женскаго монастыря, 132, 133, 432, 433.
- Коровичъ**, Григорій, Рогачевскій войтъ, 30.
- Корсакова**, Кристина, Полоцкая хоружина, 496, 497.
- Корсанъ**, Адамъ, монахъ Мехировскаго базилианскаго монастыря, въ мѣрь—Андрей, Полоцкій хоружичъ, 495—497.
- Александръ, Полоцкій хоружій, 496, 497.
- Антонъ-Иванъ, 392.
- Гавріилъ, 115, 116.
- Григорій Голубицкій, 97.
- Иванъ, 58.
- Карлъ-Иванъ, 290.
- Николай, архимандритъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, 205, 213.
- Павелъ, настоятель Новгородскаго монастыря, 100.
- Рафаилъ, Кіевскій митрополитъ, 204.
- Троянъ, подвоевода и маршалокъ каптуровыхъ судовъ Полоцкаго воеводства, 9, 497.

- Фабіанъ, Полоцкій хоружичъ, 497.
- Корсанъ-Удѣльскій**, Степанъ-Михаилъ, Полоцкій городскій писарь, 396.
- Корыбутъ-Вишневецкій**, Дмитрій, Белзскій воевода, Бѣлоцерковскій староста, 175, 176, 188, 190, 376.
- Ковстантинъ, 175, 176, 190, 376.
- Михаилъ-Серватій, князь, канцлеръ вел. кн. Лит., 426.
- Корызна**, Себестіанъ, Виленскій городскій писарь, 21.
- Косаревскій**, Иванъ, Полоцкій скарбникъ, 38.
- Косецкій**, Стефанъ, адвокатъ, 101; Морозовицкій староста, 490.
- Косила**, Николай, съ сыновьями: Антономъ, Иваномъ, Казиміромъ, Петромъ и Яковомъ, крѣпостной человекъ, приписанный къ Декшненской церкви, 416, 417.
- Косинскій**, Янъ Николаевичъ, возный Виленскаго повѣта, 59, 65.
- Косовна**, Магдалина, игуменья Кутейнскаго Оршанскаго женскаго монастыря, 358, 359.
- Косовскій**, Стефанъ, Брестскій, Куявскій чашникъ, королевскій секретарь, 104.
- Коссаковская**, Маріанна, см. Моксевичова.
- Костешъ-Жаба**, Янъ-Казиміръ, Минскій воевода, 514.
- Костровицкая**, Елеонара, см. Довойнина.
- Костровицкій**, Антоній, изъ Костровичъ, Минскій войтъ, 405; подстолий Минскаго воеводства, 464—466.
- Рафаиль, Минскій городскій писарь, 261, 262; подсудокъ Минскаго воеводства, 465.
- Костюшко**, Карлъ, 509, 511.
- Костялковская**, Констанція Путятянка, 233.
- Костялковскій**, Иванъ, Вилкомірскій земскій писарь, 233, 234.
- Юрій, Вилкомірскій стражникъ, 226.
- Котель**, Михаилъ-Казиміръ, Виленскій каштелянъ, 296; Троцкій каштелянъ, 326, 344.
- Самуиль-Геронимъ, Ошмянскій подкоморій, 216.
- Котлинскій**, Сильвестръ-Іосафатъ, 400.
- Котловна**, Анастасія-Оекла, 154, 155; настоятельница Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 187—189, 205—208, 210, 211.
- Екатерина, см. Петровичова.
- Котовичъ**, Андрей, писарь вел. кн. Лит., Городецскій староста, Виленскій городничій и деревничій, 153, 159.
- Люд. Ант., городскій писарь Гродненскаго повѣта, 458.
- Коховскій**, Теодоръ, игуменъ Новодворскаго монастыря, 299.
- Кочарскій**, Сильвестръ, настоятель Цеперскаго монастыря, 299.
- Кошецкій**, Стефанъ, Моровицкій староста, 134.
- Кошка**, Иванъ, 419, 421.
- Кошицъ**, Михаилъ, Виленскій земскій писарь, 259, 311.
- Петръ, крайчій Слонимскаго повѣта, 529.
- Красинскій**, Луцкій епископъ, 203.
- Краскевичъ**, Павелъ, Новогородскій пресвитеръ, 115.
- Красовская**, 520.
- Криковскій**, Иванъ, адвокатъ, 260.
- Кришпинъ-Кершенштейнъ**, Мартинъ, Оршанскій и Плонгянскій староста, 245.
- Криштофовичъ**, Петръ, возный Новгородской земли, 66.
- Криштофъ**, горшечникъ, 263.
- Кроковскій**, Іосафъ, Кіевскій митрополитъ, 89, 92, 107.
- Крошинская**, Богданна, княгиня 19, 20.
- Крошинскій**, Иванъ Тимофеевичъ, князь, Браславскій староста, 19, 20.
- Петръ Ивановичъ, князь, Упитскій староста, 19, 20.
- Кружанъ-Жуковскій**, Теодоръ, Витебскій подвоевода и депутатъ, 126.
- Круковскій**, Антонъ, Оршанскій подчашій, 508, 510.
- Круневичъ**, Иванъ, Мозырскій подкоморій и депутатъ, 100.

Куль, Иванъ Мартыновичъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 263.

Кульчицкій, Марціанъ, викарій базилянскаго ордена, 256, 259; консулторъ ордена и настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 309, 310, 351, 360, 363.

— Порфирій, официалъ, настоятель Боруна-скаго монастыря, 336, 337, 348.

Куницкій, Станиславъ, Мстиславскій скарбникъ, 48.

Кунцевичъ, Валеріанъ, Кунявскій староста, 378.

— Доминикъ, Брестскій воеводичъ, 378, 379.

— Иванъ-Валеріанъ, Конавскій и Дубицкій староста, 202.

Кунцевичъ, Іоаннъ, священникъ Девятковской церкви, 145, 147.

— Константинъ-Михаилъ, стольникъ и депутатъ Лидскаго повѣта, 314, 321, 325.

— Марціанъ, Ошмянскій городничій, 3, 4, 11, 12, 39, 40, 66, 70, 388.

— Яковъ, хоружій и Гродненскій депутатъ, 58.

Купеличъ, Ѳедоръ, 31.

Курчъ, Францискъ, Брестскій воеводичъ, 410, 411.

Куснелевичъ, Каспаръ, 65.

Кушелевичъ, Іоакимъ, провинціалъ базилянскаго ордена, 337, 351.

Л.

Лабановичъ, Стефанъ, священникъ Куренецкой церкви, 41, 43.

Лазаровичъ, Карпъ, шляхтичъ, 48, 49.

— М. Казиміръ, 381.

Лазовскій, Григорій, шляхтичъ, 66, 69.

Ланевскій-Волкъ, Иванъ, Мозырскій войсковичъ, 517.

— Игнатій, ловчій вел. кн. Лит., 517.

Ласкота, Иванъ, 7.

Ластовскій, Иванъ, ротмистръ Ошмянскаго повѣта, 92.

Лебедевская, Кипріановая, 134, 138.

Лебонъ, Яковъ, Виленскій радца, 473.

Ленартовичъ, Мартинъ, 320.

Лендорфъ, Янъ Казиміръ, Мстиславскій, Жуковский и Бобылицкій староста, Радомскій и Пораднинскій державца, 77.

Ленкевичъ-Ипогорскій, Михаилъ, см. Ипогорскій-Ленкевичъ.

Ленковичъ, Апіанъ, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.

— Пашко, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.

Ленчицкій, Иванъ, Полоцкій радца и вице-ланд-войтъ, 418.

Лепковскій, Осипъ, адвокатъ, 493.

Леттавовна, Анна, см. Потѣва.

Либерчай, Георгій, адвокатъ, 314.

Лимонтъ, Филиппъ, Лидскій депутатъ, 55.

Липинскій, землянинъ, 339.

Лисанскій, Ираклій, провинціалъ базилянскаго ордена, 523.

Лисица, Харлампій, священникъ Издрашовской церкви, 510.

Лисунтичи: Андрей, Артюхъ, Иванъ и Пронько, крѣпостные помѣщиковъ Зеньковичей, 26.

Литвинко, Яковъ, Витебскій регентъ, 521.

Лобанъ, Григорій, 49—52, 62.

Ловейко, Янъ, Мозырскій маршалокъ, Виленскій гродскій судья, 58.

Ловицкая, Христина, настоятельница Минскаго женскаго св.-Духовскаго монастыря, 485, 488, 489.

Лозовскій, Михаилъ, Слонимскій ловчій, 222.

Локуцевскій, Фелиціанъ-Михаилъ, Инфлянтскій скарбникъ, 412, 415, 417.

Ломская, Оекла, см. Вислоухова.

Лоренцъ, Виленскій золотыхъ дѣлъ мастеръ, 320.

Лосецкій, Степанъ, Морозовицкій староста, 24.

Лубянскій-Игнатовичъ, Георгій, 184.

— Евстафій, подстароста Ошмянскаго повѣта, 183.

Лукомлянинъ, Оедоръ, 491.

Лукомскій, Давидъ, 89, 92.

Лукьяновичъ, Іоаннъ, настоятель Борунскаго монастыря, 501, 503—505, 507.

Лукьянскій, Платонъ, 200.

Лункевичъ, Захаръ, староста Виленскаго крестовоснаго братства, 223.

Лусбина-Жамовскій, Витебскій городничій, 455.

Луцкая, Изабелла, см. Ходкевичова.

Лучницкій, Петръ, 295.

Лычко, Матвѣй Мартиновичъ, землянинъ, 30.

Лютчичъ, Оедоръ, 52.

Лявданская, Варвара Карповна Самуилова, землянка Виленскаго воеводства, 306.

— Евфросинья, см. Песлякова.

Лявданскій, Георгій, войтъ, 317.

— Криштофъ, 320.

— Самуилъ-Владиславъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 307.

Лядинская, Маріанна, 221.

Лядинскій, Александръ, Оршанскій чашникъ и писарь, 245, 248.

— Езофъ (Іосифъ), Мстиславскій подстолий, пограничный судья вел. кн. Лит., 220, 221.

Лясковскій, Стефанъ, іезуитскій ксендзъ, 361.

Ляцкій, Геронимъ, Эйрагольскій тивунъ, 256.

М

Мазанковичъ, Павелъ, князь, олтаристъ и подкустошъ костела св. Станислава въ г. Вильнѣ, 60—65.

Макавовичи: Евхимъ и Пронько, крѣпостные помѣщиковъ Зеньковичей, 26.

Макальскій, Юрій, Гродненскій депутатъ, 58.

Манарій, Новогродскій войтъ, 7.

Макаровичъ, Гридь, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.

Малаховецъ, Аѳанасій, настоятель Добрыгорскаго монастыря, 434—436.

Малаховскій, Іоаннъ, секретарь базилианскаго ордена, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 174, 175, 177, 189—191.

Малеевичъ, Декаполить, 123.

Малиновскій, Казиміръ, Борунскій мѣщанинъ, 320.

Мальчевскій, Андрей, коморникъ Смоленскаго воеводства, 9, 203.

Малюшицкій, Адамъ-Михаилъ, обозный и подстароста Новогродскаго воеводства, 431.

Маневичъ, Григорій, 15.

— Оедоръ, Дубновицкій бояринъ, 15.

Марковичъ, Николай, 14.

Марковская, Констанція, изъ Княжевичей, Ошмянская мостовничина, 459—461.

— Устина, 460.

Марковскій, Владиславъ-Михаилъ, Ошмянскій мостовничій, 459—461.

— Николай, 460.

— Станиславъ, 460.

Марсонова, Леонора Эддорфовна Данилевичова, Кревская старостина, 286—290.

Мартиновичъ, Бѣшенковскій мѣщанинъ, 491.

— Счасный, 14.

Мартинъ, коваль (кузнецъ), крѣпостной имѣнія Стравиники-Бакинскіе, въ Троцкомъ повѣтѣ, 118.

Мартушевскій, Михаилъ, 322.

Мартышневичъ-Бушинскій, Стефанъ, настоятель Бытенскаго базилианскаго монастыря, 193.

- 194; протоархимандритъ базилянскаго ордена, 242; Мартышкевичъ — Бузинскій, Полоцкій архимандритъ, 260, 262.
- Марциневскій, Антоній, Декшнянскій уніятскій священникъ, 410, 411, 415.
- Масальскій, Богуславъ-Осипъ, Брацлавскій стольникъ, Янишскій староста, 461.
- Доминикъ, Волковыскій скарбникъ, 267.
- Маскевичъ, Дажьбогъ, Пинскій земскій судья, 140, 141.
- Нектарій, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 39, 40.
- Маслянка, Василій, 103.
- Матвѣевичъ, 78.
- Мацевичъ, Казиміръ, Лидскій городничій, 473.
- Мацелевичъ, Павелъ - Константинъ, королевскій секретарь, Виленскій радца и писарь, 473.
- Мацневичъ, Альбрехтъ, 321.
- Иванъ, 322.
- Мелеръ, Криштофъ, 277, 280.
- Менжинскій, Владиславъ, Волковыскій скарбный, Мстиславскій гродскій писарь, 77, 78.
- Мечниковскій, Владиславъ, Брестскій чашникъ, 323.
- Мещеринова, Оекла, см. Вислоухова.
- Мигуневичъ, Поликарпъ, секретарь протоархимандрита базилянскаго ордена, 389; настоятель Бытенскаго монастыря, 412, 413; настоятель Жировицкаго монастыря, 452, 454, 455.
- Мин., Янъ, 6.
- Микеевичъ, Даніилъ, крѣпостной человекъ, приписанный къ Сулятицкой церкви, 6.
- Миколаевичъ, Криштофъ, шляхтичъ, 152.
- Петръ, шляхтичъ, 66, 69.
- Микуличъ, Иванъ, Куренецкій обыватель, 42.
- Милькевичъ, Наколай, возный Оршанскаго повѣта, 246.
- Мильковскій, Даніилъ, базилянскій священникъ, 487, 488.
- Мимонскій, Петръ, начальникъ Новогродской базилянской капитулы, 115.
- Миневичъ, Алексѣй, 11.
- Минтовтъ-Чижъ, Казиміръ, Виленскій подкоморій, 216, 220.
- Минчевская, Богданна Зубовна, 93—95.
- Минчевскій, Григорій, земляникъ Витебскаго воеводства, 92—95.
- Мирская, Гальшка, 523.
- Маріанна, 523.
- Софья Зушкевичовна Яновая, 523.
- Эмеренціана-Урсула, урожд. Непокойчицкая, Мстиславская мечникова, 390—392.
- Мирскій, Александръ, 523.
- Андрей, 523.
- Казиміръ - Іосифъ, маіоръ, Мстиславскій мечникъ, 390—392.
- Людвику, 523.
- Себестіанъ Григорьевичъ, земскій Брацлавскій судья, 111.
- Миртыецко, Абрамъ, изъ Слонимскаго повѣта, 58.
- Мисайло, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 3.
- Мисевичъ, Василій, братчикъ Виленскаго св. Духовскаго братства, 228.
- Мискевичъ, Иванъ, войтъ Жировицкой магдебургии, 527, 529.
- Мисунчицъ, Исай, крѣпостной помѣщикъ Зеньковичей, 26.
- Миткевичъ, Андрей, 14.
- Георгій, возный Ошмянскаго повѣта, 317.
- Михаилъ, кор. польскій, вел. кн. Лит., 424.
- Михайловичъ, Оедоръ, шляхтичъ, 66, 69.
- Михайлошко, 25.
- Михаловскій, Андрей-Иванъ, 364.
- Яковъ, 323.
- Михневичъ, Варлаамъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 393—395.
- Михновичъ, Даніилъ, крѣпостной помѣщикъ Зеньковичей, 26.
- Мицевичъ, Юрій, крѣпостной человекъ Борунскаго монастыря, 468.
- Мицкевичъ, Константинъ, 252.

- Мицута**, Альбрехтъ, Гродненскій подстароста, 153.
- Мичевичъ** (и Мицевичъ, или Головня), Иванъ, крѣпостной Боруяскаго монастыря, 468, 469.
- Млечко**, Андрей, Упитскій земскій судья, 89.
- Млынецкій**, Симонъ-Войтехъ, Виленскій каноникъ, 182, 183.
- Могила**, Петръ, Кіевскій митрополитъ, 118, 129, 168, 173.
- Модзелевскій**, Юрій, 463.
- Моклонъ**, Михаилъ, дворянинъ, 25.
- Мокрицкая**, Анеля, монахиня Минскаго женскаго св. Духовскаго монастыря, 485, 489.
- Моксевичова**, Екатерина, урожд. Петкевичовна, по первому браку Хоецкая, 401, 403.
- Екатерина, урожд. Саблинская Криштофова, 268.
- Иоганна—Людвика Киркилевна, 402.
- Маріанна Коссаковская, по первому мужу Рогинская, 263.
- Моксевичъ**, Вавринецъ-Викентій, Венденскій подстолий, 263, 267—269, 301, 302; конюшій и депутатъ Виленскаго воеводства, 349, 363, 401—403.
- Криштофъ, 268.
- Монтигирдовичъ**, Петрашъ, Новгородскій намѣстникъ, 3, 40.
- Монтришовичъ**, чиновникъ королевской канцеляріи, 45.
- Моношко**, Михаилъ, адвокатъ, 424.
- Моравскій**, Александръ, священникъ Бѣшенковской церкви, 490—492.
- Морать** (и Мароти), Іоаннъ, ксендзъ викарій Боруяскаго монастыря, 282, 292—294, 321, 348.
- Моръ**, Прокофій, настоятель Брестскаго базилианскаго монастыря, 254.
- Мосевичъ**, Францискъ, Лидскій маршалокъ, 378.
- Мостицкая**, Регина, см. Бутовичова.
- Моцарскій**, Лаврентій, королевскій секретарь, 38.
- Мурашки**: Василій, Григорій и Степанъ, 15.
- Мурза**, Андрей, Рогачевскій подстароста, 25, 29, 32, 33.
- Муховскій**, Самуилъ, татаринъ, 292.
- Мышка**, Овруцкій староста, 204.

Н

- Нарбутъ**, Николай, Подляшскій воевода, Кревскій и Мозырскій староста, 20.
- Нарковичъ**, Доминикъ, 285, 297, 325.
- Наркуская**, Кристина, см. Бачина.
- Тереза Обуховичовна Казимірова, Куслицкая старостина, по первому браку—Владиславовая Хрептовичова, 386.
- Наркусскій**, Богданъ, 144, 258.
- Казиміръ, Куслицкій староста, 387.
- Нарушевичова**, Ѳедора Сапѣжанка Александровая, Виленская воеводина, подканцлерина вел. кн. Лит., 175, 188.
- Нарушевичовна**, Екатерина, см. Воловичова.
- Маріанна, см. Пацова.
- Нарушевичъ**, Александръ, подканцлеръ вел. кн. Лит.; 165, 175, 188.
- Николай, королевскій секретарь, Марковскій и Мядельскій державца, 34, 35.
- Сигизмундъ, 107.
- Станиславъ, писарь вел. кн. Лит., 103, 112.
- Нарымунтъ**, Василій Михайловичъ, князь Пинскій, 42.
- Невзоръ**, Павелъ, Полоцкій обыватель, 111.
- Незабитовскій**, Калишскій подчашій, 334.
- Незабытовская**, Маріанна изъ Орѣховскихъ, Новгородская каштеляновна, 508, 510.
- Незабытовскій**, Ѳедоръ, изъ Незабытова, Новгородскій каштеляничъ, 508.

Нейбургская княгиня, Людвика-Каролина Радивиловна, конюшанка вел. кн. Лит., пфальц-графиня Рейнская, 283, 325; Анна-Людвика, 327, 330, 333—336, 342, 343, 348.

Нейбургскій князь, Карлъ-Филиппъ, пфальц-графъ Рейнскій, 282, 295, 334.

Нелъповичи: Мусъ (Моисей) и Севастьянъ, крѣпостные Купятицкаго монастыря, 240.

Нелюбовичъ-Тунальскій, Іосифъ, архимандритъ Лещинскій, настоятель Виленскаго Св. Духовскаго монастыря, 148—152.

Немержанка, Домицеля, Дерптская хоружина, 331, 335.

Немировичъ-Щитъ, Полоцкій городничій, 400.

Неморшанскій, Іосифъ, ротмистръ Виленскаго воеводства, 193, 195.

Непокойчицкая, Эмеренціанна-Урсула, см. Мирская.

Неронскій, Тимофей, землянинъ Новогородскаго воеводства, 57, 58.

Нестцкій, Иванъ-Казиміръ, 189.

Никоновъ, Иванъ, Полоцкій мельникъ, 8.

Новикъ, 341.

Новицкій, Иванъ Андреевичъ, Виленскій намѣстникъ, 19, 20.

— Константинъ, 15.

— Миронъ, 15.

— Степанъ, 15.

— Оедъ (Федоръ) Артюшевичъ, Дубновицкій бояринъ, 15.

Новосельскій, Автонъ, Новогородскій каштелянъ, 375.

— Леонъ, 375.

О.

Оборскій, Бернардъ, Горбовскій староста, 509, 510.

Обуховичовна, Тереза, см. Наркуская.

Овсяный, Иванъ, королевскій секретарь, 57, 58.

— Максимъ, Петрашко, Полоцкій мѣщанинъ, 8.

— Марціанъ, Лидскій стольникъ и депутатъ, 122, 126.

— Михаилъ, Полоцкій мѣщанинъ, 8.

Огановскій, Венедиктъ, обозный Виленскаго воеводства, 522.

Огилевичъ, Пахомій, генеральный викарій всѣхъ Литовскихъ базилианскихъ монастырей, 203, 204; докторъ богословія, провинціалъ базилианскаго ордена, 214, 216, 217, 219.

Огинская, Геновефа, см. Бростовская.

— Маріанна, Мстиславская каштеляновaя, 490, 492.

— Регина Воловичовна Богдановaя, Трок-

ская подкоморина, 85, 86, 89—91, 104, 105, 107, 117—121, 166, 167, 169, 170, 173.

— Софья Ивановна Бѣлевичовна, Троцкая тивуновaя, 128, 129, 131.

Огинскій, Александръ, депутатъ Троцкаго воеводства, 89, 92.

— Богданъ, Троцкій подстолий и депутатъ, 55, 60—65; Троцкій подкоморій, 73, 85, 86, 89; Богданъ Матвѣевичъ, Дорсунишскій и Кормяловскій державца, 85, 86, 89—91, 105, 117, 167.

— Иванъ, Ковенскій депутатъ, 100; Мстиславскій каштелянъ, 121, 122, 124, 169, 171.

— Левъ-Самуилъ Богдановичъ, Троцкій тивунъ, 128, 129, 131.

— Мартинъ, Витебскій каштелянъ, 414.

— Марціанъ, крайчій вел. кн. Лит., 221; Рогачевскій, Мстибовскій, Дорсунишскій ста-

- роста, синдикъ Виленскаго св. Духовскаго братства, 228; великій канцлеръ вел. кн. Лит., 250; Витебскій воевода, 521.
- Станиславъ-Юрій, изъ Козельска, Мстиславскій каштелянъ, Вербовскій староста, 490, 492.
- Оаддей, Троцкій каштелянъ, 521.
- Оома-Францискъ, изъ Козельска, Троцкій, Опшмянскій каштелянъ, Превальскій, Вейговскій староста, полковникъ королевскихъ войскъ, 41.
- Огурцевичовна**, Бенедикта, монахиня Виленскаго, женскаго св. Троицкаго монастыря, 271.
- Огурцевичъ**, Симеонъ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, докторъ богословія, 255—257, 259; провинціалъ базилианскаго ордена, 327, 333, 342.
- Яннуарій, проповѣдникъ (*kaznodzieia*) базилианскаго ордена, 259; настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 267—269, 275, 277, 278.
- Одаховскій**, Степанъ, 321.
- Одашкевичъ**, Георгій, Жупранскій землянинъ, 325.
- Орлянискій-Почобутъ**, Андрей, Опшмянскій подсудокъ, 202.
- Окулевичъ**, Іеремія, генеральный прокураторъ базилианскаго ордена Литовской провинціи, 479, 484.
- Окушко**, Казиміръ, 459.
- Олешевскій**, Іоаннъ, прокураторъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 263, 264, 275, 277—279, 351, 355, 357, 361; настоятель Тороканскаго монастыря, 424.
- Олешкевичова**, Александра, 211.
- Олешкевичъ**, Евстафій, Мозырскій скарбникъ, 211, 244, 258, 259.
- Меѳодій, настоятель Полоцкаго базилианскаго монастыря, 251, 393—396.
- Ольшевскій**, Іоаннъ, настоятель Жировицкаго монастыря, 412, 413.
- Олюшичъ**, Григорій, 11.
- Омеляновичъ**, Петръ, Виленскій мѣщанинъ, 200.
- Омуцянский**, Адамъ, 324.
- Рафаиль, 316.
- Оранскій**, Іосифъ, Слуцкій архимандритъ, намѣстникъ Кіевской митрополіи, 508.
- Орда**, Станиславъ, 4, 10, 12, 40, 70.
- Ордѣвскій**, Александръ, 237.
- Орѣховская**, Маріанна, см. **Незабытовская**.
- Орѣшекъ** (*Orzeszek*), Михайлъ, Пинскій градскій судья, 299.
- Орѣшко**, Антоній-Иванъ, 455.
- Оскерко**, Францискъ-Михайлъ, Мозырскій стольникъ, 458.
- Остафій** (Евстафій) Григорьевичъ, священникъ Заблудовской церкви, 36.
- Островицкій**, Павелъ Касперовичъ, Опшмянскій хоружій, 19.
- Островская**, Софья, см. **Рогинская**.
- Островскій**, Оома, 121; Опшмянскій депутатъ, 122.
- Остроуховна**, Анна, см. **Бенклевская**.
- Охоцкій**, Оома, 396.

II.

- Павловичова**, Гальшка Толкачова Григорьева, землянка Минскаго воеводства, 370—372.
- Павловичовна**, Сабина-Маріанна, 370—372.
- Повловичъ**, Иванъ, 371.
- Петръ, 371.
- Павловская**, Маріанна, см. **Бутовичова**.
- Павловскій**, Иванъ, 302.
- Ромуальдъ, базилианскій священникъ въ Борунскомъ монастырѣ, 315, 317—322, 329, 330, 337, 341.

- Паисій**, архимандритъ, намѣстникъ Жидичинскаго монастыря, 10, 203.
- Пакошъ**, Иванъ, Полоцкій стольникъ, Козянский староста, 400.
- Палецкіе**, Виленскіе домовладѣльцы, 84.
- Панька-Максимовичъ**, 520.
- Парисовичъ**, Касперъ, городничій Пинскаго повѣта, 366.
- Парфиновичъ**, Петръ, 491.
- Пасекъ**, Иванъ, Смоленскій городничій и депутатъ, 122.
- Пахомій**, консулторъ базилианскаго ордена, 242.
- Пацова**, Маріанна Нарушевичовна, подскарбянка вел. кн. Лит., Жмудская старостина, 330.
- Паць**, Иванъ-Казиміръ, трибунальскій маршалокъ, 107; Минскій подвоеводичъ, 121, 122.
- Криштофъ, канцлеръ вел. кн. Лит., Ковенскій, Пинскій, Шадовскій, Немоитскій, Вилкомірскій, Вилькійскій, Остринскій, Тришскій, Козенецкій, Клецельскій староста, администраторъ Гродненской и Олитской экономій, 35, 426.
 - Михаилъ, Виленскій воевода, гетманъ вел. кн. Лит., 230.
- Пашкевичъ**, Петръ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 251; Пашкевичъ-Толоконскій, старшій всѣхъ русскихъ монастырей въ вел. кн. Лит., 287, 289, 290, 299, 394, 396.
- Сильвестръ, Полоцкій архіепископъ, 44.
 - Оома, королевскій дворянинъ, 29, 30.
- Пашкевичъ-Толоконскій**, Данилъ, староста Виленскаго св.-Духовскаго братства, 244.
- Пашковская**, Екатерина Болбасовна, Витебская подчашина, 258.
- Пашковскій**, Вонифатій, проконсулторъ базилианскаго ордена, 242.
- Сильвестръ, Витебскій подчасшій, 257—259.
- Пежарскій**, Андрей-Поеманъ, королевскій секретарь, 283, 295, 297, 343.
- Пежицкій**, Самуилъ, 419, 421.
- Степанъ, 419—421.
- Пелецкій**, Александръ, 323.
- Пеншинскій**, Иванъ, адвокатъ, 397.
- Михаилъ, адвокатъ, 382.
- Песквичъ**, шляхтичъ, 317.
- Песлякова**, Констанція Стецкевичовна Николаева, 284, 292, 293.
- Прасковья-Евфросинья Лявданская Стефановая, 293, 313, 329, 334, 338, 340, 343, 345, 347.
- Песлякъ**, Александръ Степановичъ, 293, 296, 340, 345.
- Василий Степановичъ, 293, 296, 312—314, 316—320, 329, 344, 347, 348.
 - Иванъ Николаевичъ, 293, 295, 296, 328, 335.
 - Иванъ Степановичъ, 281, 283, 285, 291—294, 296, 297, 312—325, 328—340, 342—348.
 - Николай, базилианскій священникъ, 281, 282, 285, 291, 297, 315—322, 324, 326, 327, 329, 332—337, 342—344, 346—349.
 - Петръ Степановичъ, 293, 296, 312—314, 329, 344, 346—348.
 - Яковъ Степановичъ, 293, 296, 312—314, 347, 348.
- Петкевичовна**, Екатерина, см. Моксевичова.
- Петкевичъ**, Андрей, писарь, 55.
- Антонъ-Михаилъ, 372.
 - Юсифъ, настоятель Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, 212, 214—219, 260, 262.
 - Криштофъ, бояринъ, 361.
 - Мальхеръ, писарь, 65.
- Петровичова**, Екатерина Котловна Казиміровная, 295.
- Петровичъ**, Иванъ, 295.
- Семень, писарь Виленскаго магистрата, 180, 181.
 - Юрій, возный Виленскаго воеводства, 169, 170.

- Петровская**, Анастасія Тризнянка Станиславовая, Мстиславская старостина, 191—193.
 — Екатерина, монахиня Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 271.
- Петровский**, Станиславъ, Троцкій подчашій, 221.
- Петрушевичи**, Ковенскіе бояре, 17, 23.
- Петрчицкій**, 7.
- Печковский**, 78.
- Пилецкій**, Семенъ Григорьевичъ, возный Новгородской земли, 66.
- Пильникъ**, Степанъ, 297.
- Пипчанка**, Софья, 129.
- Піонра**, Антонъ, Витебскій скарбникъ и ланцвойтъ, 519.
- Плескачевскій-Гальцевичъ**, Адамъ, Витебскій ловчій, городскій судья Мстиславскаго воеводства, 77.
- Плесниковичъ**, Оедоръ, 320.
- Плятеръ**, Иванъ, Инфлянтскій войскій, 524.
- Погоскій**, Марціанъ, регентъ Троцкаго воеводства, 267.
 — Николай, 396.
- Подберезская**, см. Сиповичова.
- Подвинскій**, Григорій, земянинъ Витебскаго воеводства, 94.
- Подлецкій**, Петръ, 131.
- Подолець**, Станиславъ, 36, 148, 151, 153, 158.
- Подольскій**, Казиміръ, 48.
- Подосиновскій**, Зосима, проповѣдникъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 187.
- Познякъ**, Ошмянскій хоружій, 334.
 — Янъ-Францискъ, писарь, 78.
- Покирскій**, Петръ, 166, 168.
- Поклевскій-Козель**, Фабіанъ-Станиславъ, Дисненскій староста и главный войтъ, 440—442.
- Полетило** (Polatyŭ), Василій, протоархимандритъ базилианскаго ордена, докторъ богословія, Березвецкій настоятель, 495, 496.
- Полонская**, Устина-Варвара Чижевна, Виленская скарбниковна, 427.
- Полонскій**, Оедоръ-Щасный, 427.
- Полубинская**, Софья Юрьевна Александровая, княгиня, 48—50, 56—58, 184, 228.
- Полубинскій**, Александръ Ивановичъ, князь, Новгородскій каштелянъ, 46, 48—54, 56—58, 60, 62—64, 184, 227.
 — Александръ-Гилярій, маршалокъ вел. кн. Лит., 221.
 — Дмитрій-Самуилъ, Новгородскій воевода, 203.
 — Доминикъ, Смоленскій хоружичъ, 465.
- Полупента**, Давидъ, Мстиславскій депутатъ, 89, 92.
- Помарнацкій**, Георгій, Вилкомірскій чашникъ, 312, 349.
- Попеки**: Жданъ, Иванъ, Лука, Мартинъ, Тимоѳеѳей, Трофимъ, Оедоръ и Оома, крѣпостные Купятицкаго монастыря, 240.
- Поплавскій**, Георгій-Карлъ, 334.
 — Михаилъ, Кременецкій подстолий, 315—317, 327, 333, 335, 336, 342, 348.
- Порембскій I.**, регентъ Оршанскаго повѣта, 432.
 — Осипъ, 395.
 — Станиславъ-Доминикъ, Волковыскій подстолий, 226.
- Посудеевскій**, Казиміръ, подчашій и депутатъ Оршанскаго повѣта, 78.
- Потоцкая**, подстолина вел. кн. Лит., 486.
 — Анна, см. Станиславская.
- Потѣва**, Анна Леттавовна, Витебская воеводица, 373, 375.
- Потѣвна**, Кристина, см. Сапѣжина.
- Потѣй**, Ипатій, Кіевскій митрополитъ, Владимірскій и Брестскій епископъ, Печерскій и Лавришовскій архимандритъ, 66, 67, 69, 80, 127, 204.
 — Казиміръ-Александръ, Витебскій воевода, 373, 375.
- Прездецкій**, Николай-Владиславъ, Ошмянскій маршалокъ, 212—214, 217, 219.
- Прерадовскій**, Владиславъ, подстолий, городскій писарь Новгородскаго воеводства, 300.
 — Карлъ, 407.

Пресѣцкій, Венедиктъ, подстолій и депутатъ Полоцкаго воеводства, 78.

Прецлавская, Кристина, см. Юревичова.

Прилуцкая, Екатерина Станиславовая Петровская, Полоцкая обывательница, 111.

Пріалговскій, Стефанъ, 235.

Прокопій, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 11.

Прокоповичовна, Кристина, см. Тышкевичова.

Прокша, Иванъ, возный, 144.

Просоловичъ, Александръ, 387.

Протасевичовна, Евфросинія, монахиня Виленскаго св. Троицкаго женскаго монастыря, 210, 211.

Протасевичъ, Геронимъ, 141.

Протасовичъ, Владиславъ, Пинскій судья, 139.

— Юрій, Новгородскій земскій писарь, 150.

Процевичъ, Василій, Борунскій базилианскій свя-

щенникъ, 337; протоархимандритъ и провинціалъ базилианскаго ордена, 380.

Прушаковна, Софья, см. Колонтаева.

Пташинскій, Станиславъ, 263.

Пуднамеры, 501, 502.

Пузына, Богданъ Тимовей, князь, 25, 28.

Пункевичъ, Оома, монахъ Кронскаго монастыря, 122.

Пусловскій, Яковъ, 127.

Путятин, Оедора Слизневна Доминикова, 305.

Путяты, супруги, 524.

Путятанна, Констанція, см. Костялковская.

Пѣшевичъ, Георгій, 325.

Пѣшковскій, Евстафій, эконоомъ Кіевскаго митрополита, 115.

Пясецкая, Екатерина, см. Гедройтева.

Пясецкій, Геронимъ, Слонимскій подкоморій, 147.

Пясецинская, Агафія, каштеляновa Волинской земли, 10, 203.

Р.

Радивилова, Марія Янушова, княгиня, Молдавская господаровна, Виленская воеводина, 148—152, 201.

Радивиловна, Людвика-Каролина, княжна, конюшанка вел. кн. Лит., 201. См. **Нейбургская княжна**.

Радивиль, Альбрехтъ-Станиславъ, князь на Олитѣ и Несвижѣ, канцлеръ вел. кн. Лит., Пинскій и Тухольскій староста, 45; Ковенскій, Гнѣвскій, Веленскій, Давговскій и Геранонскій державца, 134, 136, 137.

— Карлъ - Станиславъ, князь, подканцлеръ вел. кн. Лит., 264.

— Николай, князь на Олитѣ и Несвижѣ, Виленскій воевода, 19; земскій маршалокъ, канцлеръ вел. кн. Лит., Берестейскій ста-

роста, Борисовскій и Шовленскій державца, 20, 39; Николай Криштофъ, графъ на Мирѣ, 72, 110.

— Николай Юрьевичъ, князь на Биржахъ, Дубинкахъ, Виленскій воевода, канцлеръ и гетманъ вел. кн. Лит. и земли Инфлянтской, Лидскій, Ошмянскій, Мерецкій староста, 18, 42, 47, 51, 52.

— Янушъ, князь, Виленскій воевода, великій гетманъ вел. кн. Лит., 148, 152, 201.

— Янъ-Александръ, Лидскій и Юрбургскій староста, 299.

Радивоновичъ-Каминскій, Криштофъ Криштофовичъ, подстолій, земанинъ Новгородскаго воеводства, 98—100.

Радиминскій, Андрей, Жомойтскій стольникъ, 131.

- Радиминскій-Фронцкевичъ**, Антонъ, монахъ базилянскаго ордена, 520.
- **Іоаннъ-Хризостомъ**, настоятель Черейскаго монастыря, 388, 389, 519.
- **Касперъ**, Вешвянскій тивунъ, 389, 519—521.
- Радомскій**, Михаилъ Николаевичъ, Глускій, Быховскій вранникъ, 25.
- де-Раесъ**, Казиміръ-Геронимъ, Витебскій подчашій, 447, 451.
- Раецкая**, Регина изъ Друцка Соколинская Альбрихтова, Троцкая земская судьяна, 117—126, 165, 172, 173.
- Раецкіе**, Виленскіе обыватели, 83.
- Раковскій**, Иванъ, надворный подскарбій вел. кн. Лит., 107.
- Рацкевичъ**, Антонъ, 325.
- Рачкевичовна**, дѣвица, 319, 335.
- **Кристина**, монахиня консулторка Минскаго женскаго монастыря, 305.
- Резонъ**, Францискъ, адвокатъ, 501.
- Реокуръ**, Янъ-Людвикъ, ксендзъ, Литовскій Брестскій офиціалъ, Гнѣзненскій каноникъ, Бѣльскій пробощъ, Слуцкій и Копыльскій настоятель, 508, 509.
- Репичъ**, Онаній, Рогачевскій мѣщанинъ, 30.
- Реутовна**, Регина, см. Баханская.
- Ржевускій**, Павелъ, губернаторъ (управляющій) Петриковского графства, 509.
- Рижковичъ**, Леонъ, 31.
- Ровенскій**, Григорій, 235.
- Ровцкій**, Иванъ, 318.
- Рогинская**, Гальшка Корсаковна, 205.
- **Екатерина**, см. Тальвойшова-Стецкевичова.
- **Іоанна**, настоятельница Минскаго женскаго монастыря, 235, 236.
- **Маріанна**, см. Монсевичова.
- **Софья** Островская Криштофова, 206, 208.
- Рогинскій**, Андрей, 205, 206.
- **Даніилъ**, землянинъ вел. кн. Лит., 205—209.
- **Казиміръ-Иванъ**, изъ Рогиничъ, 271.
- **Михаилъ**, землянинъ вел. кн. Лит., 205—209.
- Роговскій**, 78.
- Родевичова**, Людвика, урожд. Герульская, 522—526.
- Родевичъ**, Осипъ, коморникъ Браславскаго повѣта, 522—526.
- Родкевичъ**, Казиміръ-Михаилъ, 372.
- **Михаилъ**, 321.
- Рожица**, Романъ, Виленскій протопопъ, 179.
- Рожицкій**, Иванъ, Борунскій житель, 293, 294.
- Романовскій**, Самуилъ, 323.
- Романъ**, Полоцкій городничій, 8.
- Роръ**, Владиславъ-Александръ, Троцкій подстолий, 290.
- Росохацкій**, Николай-Францискъ, Виленскій земскій писарь, 197.
- Ростишевскій**, Криштофъ-Францискъ, Троцкій подстолий, 403, 447, 451.
- Роткевичъ**, 431.
- Роугало**, Иванъ, Борунскій мѣщанинъ, 330, 331.
- Рощевскій**, Станиславъ, Смоленскій скарбникъ, 252.
- Рудинскій**, Владиславъ, ректоръ Виленскаго іезуитскаго новиціата, 184, 185.
- Рудковская**, Анна, 350, 354.
- Рудомина-Дусятскій**, Криштофъ, маршалокъ Браславскій и трибунальскій, 4, 10, 12, 40, 70.
- **Петръ**, Стародубовскій староста, 230.
- Русанъ**, Николай, крѣпостной человекъ въ им. Декшнянахъ, 411.
- Русецкій**, Иванъ-Станиславъ, Полоцкій градскій писарь, 400, 423.
- Рутскій**, Іосифъ Веляминъ, архимандритъ Виленскаго св.-Троицкаго базилянскаго монастыря, 80; Кіевскій митрополитъ, 82, 108, 113, 115, 116, 204.
- **Матвѣй-Антонъ**, конюшій Лидскаго повѣта, 512.

Рущицъ, Николай, Таутускій староста, 5, 18, 41.

Рыбинскій, Николай, священникъ, Виленскій капитульный писарь, 179.

Рымоновичъ, Францъ-Казиміръ, писарь, 274.

Рышша, Іоганна, см. Гречиха.

Рымшъ-Вилейко, Михайлъ, 407; Ёома-Михайлъ, 500.

Рынвидъ, Иванъ, 111.

Рыпинскій, Александръ, Смоленскій стольникъ, Полоцкій ландвойтъ, 418.

— Иванъ-Осипъ, крайчій Полоцкаго воеводства, 423.

— Францискъ, Полоцкій будовничій, 423.

Рыхлицкій, Василій-Криштофъ, Троцкій подстолий, 439.

Рѣпинскій (и Рыпинскій), Семенъ, Московскій подьячій, впоследствии землянинъ вел. кн. Лит., 177—179, 181—184, 229, 230.

Рѣпницкій, Михайлъ-Александръ, Слонимскій земскій регентъ, 366.

С.

Сабинскій, Мядельскій городскій регентъ Опшмянскаго повѣта, 317.

Саблинская, Екатерина, см. Моксевичова.

Саваневскій, Иванъ, 275, 277.

— Матіасъ, возный, 144.

Савгинъ, Янъ Юрьевичъ, Смоленскій каноникъ, Минскій деканъ и плебанъ, 260—262.

Савицкій, Іосифъ, Пирошевскій священникъ, 511.

— Николай, войскій и депутатъ Волковыскаго повѣта, 58.

Савичъ, Иларіонъ, игумень Новодворскаго монастыря, 139.

Савка, Ушацкій ткачъ, 515, 516.

Саковичъ, Адамъ-Матвѣй, Опшмянскій староста, 213.

Саковичъ-Серафиновичъ, Осипъ, 497.

Самуйло, Иванъ, возный Полоцкаго воеводства, 421.

— Людвигъ, Дерптскій чашникъ, 9.

Сапаровичъ, Іосифъ, настоятель Лысковскаго базилианскаго монастыря, Новогродскій офиціалъ, 378, 380, 381.

Сапѣга, Троцкій воевода, 331; маршалокъ вел. кн. Лит., 334; Виленскій воевода, 336.

— Александръ, Виленскій р.-католич. епископъ, 182.

— Богданъ, 69.

— Венедиктъ, подскарбій вел. кн. Лит., 486.

— Казиміръ, графъ на Заславѣ, Дубровнѣ, Черей, Высокомъ и Сапѣжинѣ, генералъ артиллеріи вел. кн. Лит., Волпенскій, Оникштанскій, Лаваришскій староста, 485, 486, 489.

— Криштофъ-Стефанъ, Лидскій, Вилькійскій староста, трибунальскій маршалокъ, 89, 91.

— Михайлъ, Подляскій воевода, 486.

— Михайлъ-Антоній, великій ловчій и маршалокъ главнаго трибунала вел. кн. Лит., 501.

— Фридрихъ, Мстиславскій воевода, Гродненскій и Остринскій староста, 368.

— Юрій-Станиславъ, графъ на Быховѣ, Заславѣ и Дубровнѣ, стольникъ вел. кн. Лит., 432, 433.

— Ёома, на Ольшанахъ, Троцкій судья, 127.

Сапѣжанка, Екатерина, подканцлеранка вел. кн. Лит., Виленская и Минская игуменья, 154, 155, 486.

— Цецилія, см. Ходкевичова.

— Оедора, см. Нарушевичова.

Сапѣжина, Кристина, урожд. Потѣевна, Мстиславская воеводина, 368.

Сасиновскій, Василій, Брестскій пресвитеръ, 509, 510.

Сафаровичъ, Юсафатъ, базилианскій священникъ, 348.

Сачковскій, Степанъ, 15.

Свенторжецкій, Георгій-Фелиціанъ, 412.

— Михаилъ, 412.

Свидинская, Борунская шляхтянка, 319.

Свирская, княгиня, 87, 91.

Свирскій, Михаилъ, 325.

Свитскій, Станиславъ, подсудокъ и депутатъ Минскаго воеводства, 78.

Свѣховская, Тереза Слизневна, Ошмянская земская судья, 305.

Свяцкій, Хрисанъ, настоятель Минскаго св. Духовскаго базилианскаго монастыря, 371.

Севастьяновичъ, Васюкъ, крѣпостной человекъ, приписанный къ Сулятицкой церкви, 6.

Сегень, Николай, 70.

Сейбутъ, Иванъ, Полоцкій бурмистръ, 397.

Секлюцкій, Самуилъ, 128.

Селивоновичъ, Лукьянъ, Дубновицкій подданный, 16.

Селява, Антоній, Кіевскій митрополитъ, 127.

— Юсафатъ-Антоній, Полоцкій обозный, 388, 389, 442.

Семеновичъ, Гринъ (Григорій), крѣпостной помещиковъ Зеньковичей, 26.

— Малафей и его сыновья Григорій и Андрей, подданные им. Судервы, 54.

— Петръ, діаконъ Кронскаго монастыря, 122.

Семковскій, Венедиктъ-Михаилъ, Смоленскій стражникъ, намѣстникъ Полоцкаго воеводства, 423.

Сергѣевичъ, Василій, Виленскій мѣщанинъ и купецъ, 199, 200; надзиратель (dozorca) Виленскаго св. Духовскаго братства, 228

— Михаилъ-Казиміръ, Виленскій обыватель, 251, 252, 394, 396.

Сергѣйкевичъ, Алексѣй, викарій Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 355, 357.

Сестровичъ, Михаилъ, 323.

Сивинскій, 204.

Сигизмундъ III, кор. польскій, вел. кн. Лит., 61, 77—81, 102, 108, 204, 424.

Сигизмундъ-Августъ, король польскій, вел. кн. Лит., 12, 13, 21, 23, 28, 32, 34, 35.

Симеонъ, Полоцкій архіепископъ, 8.

Сиповичова, Маріанна, урожд. Подберезская, Константиновa, Браславская городничина, по первому мужу—Толоконская Вавринцова, Браславская стольникова, 523, 524.

Сиповичъ, Константинъ-Иванъ, Браславскій городничій, 524.

Сируць, Николай, Ковенскій гродскій писарь, 488.

Ситковичъ, Гавріилъ, Виленскій обыватель, 60—62.

Скиндерова, Екатерина, Волковыская крайчина, 467, 468, 470.

Скиндеръ, Александръ-Георгій, Волковыскій крайчій, 467, 470.

— Даніилъ, 311.

— Петръ, депутатъ Жмудскаго княжества, 100.

Снорульскій, Рафаилъ-Сигизмундъ, Ковенскій подчашій и депутатъ, 126.

Скрыцкій, Иванъ-Осипъ, 285, 297, 325.

Скуминъ, Оедоръ, Браславскій староста, 44; Новогродскій воевода, трибунальскій маршалокъ, 55.

Скуминъ-Тишкевичъ, Янушъ, Троцкій воевода, Браславскій, Юрбургскій и Ново-Вольскій староста, 165.

Славковскій, Оома, 323.

Слизень, Александръ Александровичъ, Ошмянскій стольникъ, королевскій секретарь, 144, 145, 147, 303.

- Андрей-Александръ, Браславскій стольникъ, 407—409.
- Михаилъ, 147.
- Стефанъ-Иванъ, 147; Ошмянскій земскій писарь, 303—305.
- Слизнева**, Анна Киркиновна, Браславская стольниковая, 407—409.
- Елена Филиповичовна, 145.
- Теодора Хризостомовна Мелешковна, 145, 147.
- Слизневна**, см. Керсновская Яновая.
- Тереза, см. Свѣховская.
- Юдиѳъ, монахиня Минскаго женскаго монастыря, 303—305.
- Теодора, см. Путятина.
- Служка**, Виленскій каштелянъ, польный гетманъ вел. кн. Лит., 343.
- Доминикъ-Михаилъ, на Чашникахъ, Полоцкій воевода, 396.
- Слуцкій**, Янкель, Ушадкій еврей, 515.
- Смолякъ**, Теодоръ-Антонъ, 467.
- Снарскій**, Францискъ, 529.
- Соболевская**, Софья, см. Голынская.
- Соболевскій**, Войтехъ, Черниговскій стольникъ, 373.
- Макарій, 244.
- Соколинскій**, Владиславъ изъ Друцка, королевскій маршалокъ, 58.
- Иванъ, королевскій писарь, 78, 80.
- Панфилъ, 4.
- Юрій, князь, Витебскій подкоморій, 44.
- Теодоръ, 4.
- Соколовичъ**, Иванъ, 95.
- Соколовскій**, Васько (Василій), 54.
- Войтехъ, 94.
- Криштофъ, надзиратель (dozorca) Виленскаго св. Духовскаго братства, 228.
- Солимоновскій**, Лука, 141.
- Соловьевичъ**, Максимъ, священникъ Слуцкой Георгіевской церкви, 509.
- Соломерецкая**, Ева Борколабовна Корсаковна, княгиня, Кричевская и Олучицкая старостина, 103.
- Соломерецкій**, Богданъ, князь, Рогачевскій староста, 28, 29.
- Солтанъ**, Геронимъ-Владиславъ, Стародубскій подкоморій, 150.
- Іосифъ, Кіевскій митрополитъ, 10, 203.
- Сомовскій**, Михаилъ, золотыхъ дѣлъ мастеръ, 320.
- Сопоцько**, Александръ, писарь, 155.
- Станиславъ, Гродненскій чашникъ, 369.
- Сопоцькова**, Екатерина Андреевская, по первому браку Гаделина, по второму—Каниговская, Станиславовая, Гродненская чашникова, 368, 369.
- Сорока**, 507.
- Ярошъ, 115, 116.
- Сорыцкій**, Теодоръ, 21.
- Софроновичъ**, Иванъ, дворянинъ, королевскій секретарь, 223.
- Соховскій**, Иванъ-Михаилъ, 211.
- Спертинъ**, 126.
- Спиридовичъ**, регентъ, 396.
- Іосифъ, настоятель Березвездскаго базилианскаго монастыря, 522—524, 526.
- Стабровскій**, Адамъ, Полоцкій подкоморичъ, 456.
- Александръ-Михаилъ, 455—458.
- Геронимъ, 456.
- Николай, 456.
- Станиславская**, Анна изъ Потока Потоцкая, Кіевская воеводина, 164.
- Станиславскій**, Михаилъ, Кіевскій воевода, 163, 164.
- Станкевичовна**, Маріанна, см. Сурожова.
- Станкевичъ**, 172.
- Казиміръ, Жмудскій чашникъ, 177, 189.
- Станюлевичъ**, мужикъ поповскій (церковный крестьянинъ), 52.
- Старосельская**, Варвара, см. Турновская.
- Регина Павловичовна Артемовичовна, 249.
- Софья, см. Голынская.

- Старосельскій**, Оома Герасимовичъ, 249, 250.
- Стасевичи**, Павелъ и Юрій, крѣпостные имѣнія Судервы, 46, 50.
- Статкевичова**, Богдановая, маршалковая, 102.
- Статкевичовна**, Кристина, см. **Друцкая-Любецкая**.
- Стаховская**, Альшка, см. **Шумская**.
- Екатерина, см. **Суцевская**.
- Елена, 15.
- Марина Шостаковна, землянка Виленскаго воеводства, 142.
- Стаховскій**, 122.
- Николай, Виленскій подстароста, 258.
- Николай-Карлъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 142—144.
- Стацкевичъ**, Иванъ, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.
- Стацковичова**, вдова, крѣпостная Купятицкаго монастыря, 240.
- Сташевская**, Елизавета, см. **Буринская**.
- Стебновскій**, Цезарій, консульторъ базилианскаго ордена Литовской провинціи, настоятель Жировицкаго монастыря, 528, 529.
- Стедкевичъ**, Михаилъ-Л., ксендзъ, митрополичій писарь, 492.
- Стемпковскій**, Антоній, чашникъ Виленскаго воеводства, 507.
- Леонъ, 428.
- Матвѣй, 128, 245, 249.
- Стеткевичъ**, Богданъ, 89; Богданъ Вильгельмовичъ, Мстиславскій подкоморій, 132, 133.
- Криштофъ, Браславскій подкоморій, 121, 122.
- Стефановичъ**, Иванъ, шляхтичъ, 152.
- Стефанъ**, портной, домовладѣлецъ г. Вильны, 84.
- Стефанъ Баторій**, кор. польскій, вел. кн. Лит., 44.
- Стецъ**, Іан., 6.
- Стецкевичова**, Елена Швабовна, Шмельтинская старостянка, 287.
- Стецкевичовна**, Констанція, см. **Песлякова**.
- Стецневичъ**, Адамъ Давидовичъ, монахъ Доминиканскаго ордена, 287.
- Александръ, 293.
- Владиславъ Давидовичъ, 287.
- Давидъ, 287, 288.
- Касперъ Давидовичъ, 287.
- Павелъ, 293.
- Стецковичъ**, Иванъ, королевскій дворянинъ, 34, 35.
- Стояновичъ**, 142.
- Стефанъ, Пинскій намѣстникъ, 150.
- Стремецкій**, Лаврентій, монахъ Кронскаго монастыря, 166, 168.
- Струнковскій**, 320.
- Стрѣлковскій**, 430.
- Андрей, 153.
- Студницкая**, Констанція, настоятельница Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 270, 271.
- Сузиновна**, Евѣимія, настоятельница Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 205.
- Сулистровская**, землянка Опшмянскаго повѣта, 317.
- Сулистровскій**, Андрей, Стрешинскій и Каменецкій державца, 24.
- Криштофъ, 331.
- Степанъ-Казиміръ, Опшмянскій подсудокъ, 296.
- Супинскій**, Мартинъ, стражникъ Опшмянскаго повѣта, 8.
- Суринова**, Варвара, обознина Мстиславскаго воеводства, 113.
- Сурожанка**, Екатерина, 350, 354.
- Сурожова**, Ефросинія Войнюшовна Михайлова, 275—380.
- Клара Завадская, землянка Виленскаго воеводства, 350, 254.
- Констанція Имбранка Петрова, 350, 354.
- Кристина Шимановичовна Станиславовая, 275—280.

- Маріанна Станкевичовна Николаева, 275—280.
- Сурожъ**, Андрей, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 354, 355.
- Иванъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 351, 354, 355.
- Иванъ-Доминикъ, 395.
- Илья Андреевичъ, 355.
- Казиміръ, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 354, 355.
- Матвій Андреевичъ, 278, 355.
- Михаилъ, 275—280.
- Петръ, 275—280, 350—352.
- Семенъ Андреевичъ, 350, 354, 355.
- Францискъ Петровичъ, 350, 352.

- Яковъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 354, 355.
- Сурожъ-Фронцевичъ**, Янъ-Казиміръ, Виленскій крайчій, 353, 355.
- Суронецъ**, Иванъ, возный Полоцкаго воеводства, 396.
- Сутоцкій**, 65.
- Сушицкій**, Владиславъ, Виленскій протоіерей (протопопъ), 272, 274.
- Суцевская**, Екатерина Стаховская, 210.
- Суцевскій**, Марціанъ, 210, 211, 258.
- Сципіонъ**, Иванъ, Лидскій подстолий, трибунальскій маршалъ, 33.
- Сыцинскій**, Виленскій домовладѣлецъ, 84.

Т

- Тальвойшова-Стецкевичова**, Екатерина Рогинская Юсифова, 270, 271.
- Тальвойшовна-Стецкевичовна**, Евва, 270, 271.
- Тальвойшъ-Стецкевичъ**, Андрей, Опшмянскій мечникъ, 207, 209.
- Юсифъ, 270, 271.
- Казиміръ, 271.
- Талыть**, Иванъ, Жмудскій депутатъ, 89, 92.
- Тараевичъ**, 131.
- Адамъ, возный Новогродскаго воеводства 114.
- Тарашкевичъ**, 285, 297, 385.
- Стефанъ, 290, 302.
- Татаринъ**, Исмаилій (Измаилъ), 96.
- Телятыцкій**, Теофилъ, 503.
- Тизенгаузъ**, Стефанъ, Новогродскій воевода, 298.
- Тишкевичъ**, Криштофъ, Гродскій гродскій писарь, 165.
- Тначенокъ**, Антонъ, 491.
- Товарницкій**, Андрей, староста (управляющій)

- имѣнія Любеча, въ Новогродскомъ воеводствѣ, 152, 376.
- Товянский**, Самуилъ, Вилкомирскій депутатъ, 122.
- Толчачова**, Гальшка, см. Павловичова.
- Толоконская**, Маріанна, см. Сиповичова.
- Толоконскій**, Вавринецъ, (Лаврентій) Браславскій стольникъ, 523, 524.
- Иларіонъ, въ міръ Юсифъ, іеромонахъ Березвѣцкаго монастыря, 523.
- Толоконскій-Пашкевичъ**, Самуилъ, 428.
- Толочко**, Троянъ, Гродненскій депутатъ, 126.
- Толпыга**, Юсифъ, адвокатъ, 77.
- Томковичъ**, Урбанъ, подданный им. Судервы, 54.
- Тонковидъ**, Павелъ, Брестскій скарбникъ, 314, 347.
- Топоровскій**, Юсафатъ, монахъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 290.
- Третьякъ**, Андрей, Лидскій депутатъ, 89, 92.
- Тржасковскій**, Станиславъ, 295.

Тризна, Владиславъ, Волковыскій стольникъ, 382, 384, 385.

— Иванъ, 58.

— Казиміръ-Криштофъ на Ольдовъ и Дѣдлевичахъ, 192.

— Климентъ на Ольдовъ и Лебедѣ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 222, 223, 225, 226; номинать Бѣлорусской епископіи, 229, 243, 244.

— Марціанъ, писарь, 110.

— Николай, Лидскій подкоморій, 100.

Тризнина, Розалія Шуйская, Волковыская стольникова, 383.

Тризнянка, Евфросинія, игуменья Пинскаго женскаго монастыря, 134, 137.

Тубелевичъ, Яковъ, 494, 500.

Тунальскій, см. Нелюбовичъ-Тунальскій.

Тулбай, татаринъ, 322.

Тумиловичъ, Антоній, провинціалъ базиліанскаго ордена, 459, 461.

Тупальскій, Давидъ-Флоріанъ, 207, 209, 211.

— Самуилъ, 323.

Тупѣна, Иванъ, Виленскій обыватель, 31, 84.

Турновская, Барбара Старосельская Якубовая, Витебская земская судьянка, землянка воеводства Витебскаго, 92—95.

Турновскій, Яковъ, землянинъ Витебскаго, 92—95.

Турчиновичъ-Сушицкій, Иванъ, адвокатъ, 415.

— Николай, скарбникъ Троцкаго воеводства, 517.

Тыминскій, Иванъ-Карлъ, подчашій Виленской земли, 354.

Тышкевичова, Кристина Прокоповичовна Александровая, 223—225.

Тышкевичовна, Евгенія-Екатерина, см. Вишневецкая.

Тышкевичъ, Александръ, Полоцкій земскій судья и депутатъ, 122, 175, 190.

Тышкевичъ-Бужица, Григорій, шляхтичъ, 48—50, 52; писарь Виленскаго св. Троицкаго братства, 54.

Тышко, Иванъ, 4.

У.

Узловскій, Александръ, Новогородскій скарбникъ-вичъ, 509, 510.

Узрѣзь, Степанъ, Бобруйскій господарскій подданный, 30.

Укольскій, Иванъ-Владиславъ, подкоморій Троцкаго воеводства, 265.

— Матвѣй, Браславскій депутатъ, 89, 92.

Умястовскій, Михаилъ-Евстафій, Упитскій подсудокъ и депутатъ, 100.

Унѣховскій, Богуславъ, Новогородскій земскій писарь, 222, 230.

Устиновичъ, Андрей, 35.

— Михаилъ, 466.

Ф.

Фаберъ, князь, поддіаконъ Виленскаго костела св. Станислава, 61.

Фабрицій, Адріанъ, монахъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 275, 277—279.

Фадеевичъ, Куренецкій обыватель, 42.

Фальчевскій, Станиславъ, Пинскій, Кобринскій, Клецкій, Городецкій староста, Селецкій державца, 25, 28—31, 33.

Федоровичъ, Антонъ-Владиславъ, 372.

— Максимъ, священникъ Мядельской церкви, 34, 35.

Федьковичъ, Иванъ, крѣпостной помѣщиковъ Зеньковичей, 26.

Фелькерзанъ, Михаилъ, маіоръ королевскихъ войскъ, 375.

Филиповичъ, Михаилъ-Осипъ, Рѣчицкій городничій, Минскій судья, 429.

Фильнъ-Нидзгорскій, Францискъ-Осипъ, 311.

Фронцевичъ, надворный подскарбій вел. кн. Лит., 321.

— Адамъ, Веракомскій староста, 409.

— Михаилъ, 33; Смоленскій подчасій, 43, 358.

— Стефанъ, Упитскій крайчій, 15, 17, 68; адвокатъ, 337, 344.

— Степанъ-Михаилъ, Ошмянскій судебный подстароста, 414.

Фронцевичъ-Радиминскій, Дажьбогъ, 131.

— Иванъ, Новогородскій депутатъ, 89, 92.

Фронцевичъ-Сурожъ, Иванъ, Мстиславскій коморникъ, 275, 277.

Х

Халецкій, Александръ, Лидскій маршалокъ и депутатъ, 100.

Харепа, Василій Ивановичъ, 19.

Харлинскій, Иванъ, изъ Харлежа, ловчій и Новогородскій подвоевода, 151, 152.

Хачковскій, Оедоръ, 95.

Хвальчевскій, Петръ, Ковенскій державца, 13; смотритель королевскихъ замковъ, Кнышинскій и Залидскій староста, 17, 18, 21, 23.

Хведкевичъ, Гавріилъ, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.

Хведюкъ, Иванъ, 318.

Хелховскій, 300.

Хилимоновичъ, Гавріилъ, староста Виленскаго крестоноснаго братства, 223.

Хиѣлевскій, Иванъ, Новогородскій будовничій, 113, 116, 512, 514.

Ходичина, Яковлева, Полоцкая мѣщанка, 111.

Ходкевичова, 318.

— Изабелла Луцкая, Мозырская старостина, 413.

— Розалія изъ Чапскихъ, Брестская воеводина, 509, 511.

— Цецилія Сапѣжанка, Блуденская старостина, по первому браку—Каленская Яновая, обозниновая вел. кн. Лит., 414.

Ходкевичъ, Блуденскій старостичъ, 414.

— Александръ, 11, 40, 67.

— Григорій, 31.

— Григорій Александровичъ, Виленскій каштелянъ, гетманъ вел. кн. Лит., Городенскій староста, Могилевскій державца 36, 38, 201.

— Карлъ, Блуденскій староста, 413.

— Криштофъ, Троцкій каштелянъ, трибунальскій маршалокъ, 116.

— Юрій, Жмудскій староста, трибунальскій маршалокъ, 58.

Ходычицъ, Зенко, старецъ Рогачевской волости, 30.

Ходько, коморникъ Ошмянскаго повѣта, 77.

— Андрей-Михаилъ, обозный ротмистръ и

судовый подстароста Опшмянскаго повѣта, 41, 375, 377.

Хоецкая, ротмистрова, 402, 403.

— Екатерина, см. Моксевичова.

Хоецкій, Матвѣй-Владиславъ, ротмистръ, 402.

Холдынскій, Янъ, возный Виленскаго повѣта, 53, 55, 57.

Хоминскій, Григорій, 163; Виленскій подстароста, 183, 187, 193, 228.

— Константинъ, Опшмянскій подчашій, 315, 338, 339.

— Лука, Куренецкій обыватель, 42.

— Матвѣй, 163.

— Теофилъ, монахъ Виленскаго св. Троицкаго базилианскаго монастыря, 191.

Хомичъ, Иванъ, 31.

— Яковъ, Дубновицкій подданный, 16.

Храповицкій, Степанъ, Пильвинскій староста, 378.

Хрептовичи, 39, 40.

Хрептовичова, Тереза, см. Наркуская.

Хрептовичъ, Адамъ, трибунальскій маршалокъ, 97; Адамъ-Казиміръ, Гайнскій староста, 127, 128.

— Владиславъ, Новогородскій подкоморичъ, 386, 387.

— Дашко Яцковичъ, 69.

— Лука, 68.

— Михаилъ, писарь, 4, 10, 12, 40, 70.

Хрѣновскій, Вавринецъ, 193.

— Иванъ-Михаилъ, изъ Хрѣнова, чашникъ Лидскаго повѣта, 269, 272—274, 302.

Ц.

Цивинскій, Владиславъ-Александръ, депутатъ Волковыскаго повѣта, 244.

— Демьянъ, депутатъ Волковыскаго повѣта, 58.

Цишкевичъ, Гилярій, Смоленскій подчашій, Вилкомірскій гродскій судья, 5, 18.

Цыприковская, Варвара, см. Андреевская.

Цыпріановичъ, Симеонъ, консулторъ базилианскаго ордена, Минскій настоятель, 242; прото-консулторъ, Жировицкій настоятель, 260, 262.

Цѣхановецкая (и Цѣхановская), Кристина Абрамовичовна, Браславская хоружина, 471, 473.

Цѣхановецкій, изъ Цѣхановца, Николай, Мстиславскій воевода и староста, трибунальскій маршалокъ, 78.

Цѣхановецкій (и Цѣхановскій), Феликсъ, Браславскій хоружій, Мстиславскій, Опескій ста-

роста, маршалокъ скарбоваго трибунала вел. кн. Лит., 471, 473.

Цѣхановичова, Констанція Маскевичовна, Пинская подкоморина, 364.

Цѣхановичъ, Антонъ, Пинскій подкоморичъ, 365.

— Геронимъ, Пинскій подкоморичъ, 452—455.

— Іоакимъ, іеромонахъ Жировицкаго базилианскаго монастыря, въ міръ Иванъ-Іосафатъ, Пинскій подкоморичъ, 364, 366; настоятель Хомскаго монастыря и офиціаль Пинской епископіи, впоследствии— Пинскій и Туровскій епископъ, 453.

— Станиславъ, Пинскій подкоморій, 364.

— Францискъ, Пинскій подкоморичъ, 452—455.

— Тома, Пинскій подкоморичъ, 452—455.

Цѣхановская, Кристина, см. Цѣхановецкая.

Цѣхановскій, Феликсъ, см. Цѣхановецкій.

Ч

Чаплицъ, Иванъ, Ковенскій городскій писарь, 486.
 Чапскіе, 509.
 Чарторыйскій, Михаилъ, князь на Клевани и Жуковѣ, подканцлеръ вел. кн. Лит., Гомельскій, Георгенбургскій, Усвятскій, Подусвятскій староста, 104.
 Чемпковскій, Александръ, 178.
 Черневскій, Яковъ, 309.
 Чеховичъ, Викентій, настоятель Черленскаго монастыря, 367, 369, 370.
 Чеховскій, 248.
 — Александръ, Брестскій коморникъ, 248.
 Чижовна, Устина-Варвара, см. Полонская.
 Чижъ, Александръ, 323.

— Ансельмъ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 213, 214.
 — Доминикъ, 323.
 — Иванъ, 322.
 — Станиславъ, возный Виленскаго повѣта, 72.
 Чижъ-Минтовъ, Гилярій, Виленскій подкоморій, 191.
 Чомоданъ, Иванъ, 11.
 Чортковичи: Борисъ, Гавріиль, Демидъ, Еремей, Константинъ, Корней, Савва, Сидоръ и Филиппъ, крѣпостные Купятицкой церкви, 240.
 Чохановскій, Юрій, королевскій секретарь, 290.
 Чупеличъ, Федько (Федоръ), крѣпостной Рогачевской церкви, 26.

Ш

Шаблинская, Регина Ивановна Баханская, Яновая, 419.
 Шаблинскій, Иванъ, 419.
 Шанявскій, Волинскій воевода, 376.
 Швабовна, Елена, см. Стецкевичова.
 Швабовскій, Іосифъ, іеромонахъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 426.
 Швыковская (и Швейковская), Регина Быховцовна Тобіашова, 159—162, 243, 244.
 Швыносскій, Иванъ, Мстиславскій подстолий, городскій писарь Вилкомирскаго повѣта, 161.
 — Николай, Виленскій городскій судья, Онисскій староста, 308.
 Шеметь, Антонъ, 380.
 — Гавріиль, Слонимскій подкоморій, 100.

— Мальхеръ, изъ Вилкомира, 55.
 Шептановскій, Михаилъ, 323.
 Шептыцкій, Аѳанасій, Кіевскій митрополитъ, 513.
 Шидловская, Марина Згаевская, землянка Витебскаго воеводства, 129, 130.
 Шидловскій, Мартинъ, землянинъ Витебскаго воеводства, 129, 130.
 Шимановичовна, Кристина, см. Сурожова.
 Шиманскій, Станиславъ, Жупранскій землянинъ, 325.
 Шимковичъ, Иванъ, королевскій маршалокъ и писарь, 22, 23.
 Ширвинскій, Андрей-Михаилъ, Вилкомирскій земскій судья, 305.

Ширкевичъ, Остапъ, крѣпостной помѣщика Зенковича, 30.

Ширма, Мартинъ, Пинскій войскій, 25.

Ширма-Щирбинскій, Атноій, Смоленскій коморникъ, Витебскій писарь, 492.

Шитикъ-Залѣскій, Самуилъ, намѣстникъ Кіевской митрополіи, Слуцкій архимандритъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 117, 118, 121, 122, 124, 166, 168, 170, 171, 173.

Шишка, Гедеонъ, настоятель Минскаго базиліанскаго монастыря, 429—431.

— Романъ, скарбникъ Полоцкаго воеводства, 222.

Шишковскій, Ѳеодоръ, Пинскій стражникъ, 132, 133, 432.

Шничъ, Василій, крѣпостной Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви, 26.

Шкленскій, Ѳеодоръ, 47, 48.

Шкотъ, докторъ, Виленскій домовладѣлецъ, 83.

Шолковскій, Станиславъ, 256; Вилкомірскій земскій писарь, 308.

Шостаковна, Марина, см. **Исайковская**.

Шостакъ, Іоаннъ, базиліанскій священникъ въ м.

Борунахъ, 292—294, 312, 313, 315, 321, 325, 329, 331, 336, 338, 341, 346, 347.

— Петръ, Виленскій лавникъ, 180, 181.

Шостовицкій, Андрей, депутатъ Брестскаго воеводства, 122, 126.

Шпаковскій, Давидъ-Антонъ, Кушлицкій староста, 458.

Шпорцинъ, 101.

Штейнъ, 369.

Шуйская, Розалія, см. **Тризнина**.

Шульжицъ—Цекаловичъ, Андрей, староста Виленскаго св. Духовскаго братства, 244.

Шумлянскій, Гедеонъ, Минскій Вознесенскій и св. Духовскій архимандритъ, 260—262.

Шумовичъ, Леонъ-Николай, Венденскій подкоморій, 370.

Шумская, Альшка (Гальшка) Стаховская, Виленская подстолина и подвоеводина, 410—412, 415, 417.

Шумскій, Валентій, депутатъ Ковенскаго повѣта, 78.

— Михаилъ-Рафаилъ, Виленскій подстолий и подвоевода, 281, 291, 354, 382; онъ-же Держковскій-Шумскій, 410—412, 415.

— Юрій-Константинъ, чашникъ, 226.

III.

Щепа, Илья, землянинъ Пинскаго повѣта, 140, 141. | **Щепанскій**, Иванъ, 529.

Э.

Эйсьмонтъ, Казиміръ, Оршанскій подчашій, 248. | **Эперіашій**, Михаилъ, Ширвинскій староста, 406.

Ю.

Юевичъ, Симонъ, 275, 277.

Юндиль, Михаилъ, Витебскій стольникъ, 195.

Юрчевскій, Іосифъ, монахъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 290.

Юрьевичова, Кристина, урожд. Предлавская, по первому мужу — Юрьева Бересневичова, Минская ловчина, по второму — Яновая, Витебская подстолина, 376.

Юрьевичъ, Иванъ, Витебскій подстолій, депутатъ Слонимскаго повѣта, 355, 358, 375—377.

— Сигизмундъ, 428.

— Юрій-Михаиль, 385.

Юхневичъ, Георгій, 325.

Юхновичъ, 430.

Юцевичъ, Мартинъ, Дубновицкій бояринъ, 15, 16.

Я.

Явгель, 279.

Явлошевичъ, Прокопій, священникъ Лавришовскаго монастыря, 67.

Ягвиловичъ, Иванъ, возный, 276.

Яковицкій, Игнатій, ротмистръ Опшмянскаго повѣта, 298.

Янковскій, Лука, 322.

— Мартинъ, возный Виленскаго воеводства, 169, 170.

— Михаилъ, съ женою Региною, крѣпостные Борунскаго монастыря, 468, 469.

Яновичъ, Андрей, 55.

Янушковскій, Василій-Вонифатій, Троцкій архимандритъ, 233—235.

Янцелевичъ, Янъ, возный Новогродскаго воеводства, 151, 152.

Янъ III, кор. польскій, вел. кн. Лит., 34, 232, 249, 275, 293, 424, 425, 441.

Янъ-Казиміръ, кор. польскій, вел. кн. Лит., 111, 112, 158, 163, 424.

Яроцкій, Григорій, Грабовицкій уніятскій священникъ, 509.

Ярошевскій, Иванъ, писарь Могилевской магдебургіи, 133, 433.

Ярцевичъ, Казиміръ, Слонимскій скарбникъ, 193.

Ясевичъ, Иванъ, 317, 324.

— Осипъ, 316.

Ясенецкій-Война, Александръ, Новогродскій каштелянъ, 255, 256.

Ясинскій, Иванъ, крѣпостной человекъ, приписанный къ Декшнянской церкви, 411; его сыновья: Василій, Максимъ и Семень, 416, 417.

— Николай, подкоморій Виленскаго воеводства, 60.

Ястржембскій, Осипъ, 324.

Яхмичъ, Іосафатъ, Гродненскій архимандритъ,
аудиторъ Кіевского митрополита, 443,
445, 447.

Яцковский, Борунскій житель, 293.

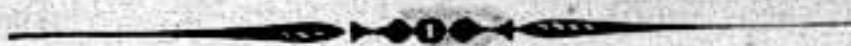
— Яковъ, 491.

Яцыкевичъ, Василій, Виленскій мѣщанинъ, пор-
никъ, 180, 196, 198.

Феодоръ, священникъ Рогачевской Козмо-Демь-
янской церкви, 24—33.

Феофанъ-Богданъ, Полоцкій и Мстиславскій ар-
хіепископъ, 42, 44, 45.

II.

УКАЗАТЕЛЬ

ГЕОГРАФИЧЕСКИХЪ НАЗВАНІЙ.

А.

Абрагимовщина, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 292, 334.

Авдеевичи (и Овдеевичи), им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 92—94.

Аksamиты, село, принадлежавшее Грозовскому монастырю, 510.

Алексій-Берестинъ, село, 492.

Алексьевщина, урочище, 52.

Алекупе, урочище, 47.

Андроново, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—484.

Антоколь, Виленское предмѣстье, 127.

Ашеринь, или Малое, озеро, 87.

Б.

Балцершское, село въ Троцкомъ повѣтѣ, 87, 91, 105.

Бальберишки, им. въ Ковенскомъ повѣтѣ, 486—488.

Баркалабово, Баркалабовскій дворъ, им., 133.

Безводники, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.

Бенклево, им., 4, 75.

Березники, островъ за рѣкою Бобрикомъ, 16.
 Березовецъ, им., 69.
 Беремя, село, 492.
 Биржи, им. 18.
 Бютишки, или Трещеченята, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 505, 506.
 Блазковое, поле, 71.
 Блоня, сѣножать, 340.
 Бобрикъ, рѣка, 16, 71.
 Бобруйскъ, гор., 29, 32, 33.
 Богирды, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 362.
 Богушовскій ездъ, рыбная ловля Лавришовскаго монастыря, 68.
 Бокиницкая-Довга, уроч., 71.
 Бокиничи, им., 71.
 Боколовъ, островъ, 71.
 Боловяча, рѣка, 4, 39, 40, 67, 68.
 Болудевскій застѣнокъ, 47.
 Болудискій лѣсъ, 62—64.
 Болундя, поле, участокъ земли въ им. Судервы, 52.
 Боратинъ, ур., 68.
 Бородая, см. Кецкая.
 Боруны, мѣстечко въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 282—285, 293, 297, 315—317, 319, 321, 322, 324—328, 330—336, 338, 340—348, 505, 506.
 Бражала, рѣка, 87, 106.
 Бражольскій ставъ (прудъ), 87.
 Браншинъ, им., 349.
 Бранюже, село, 509.
 Браславскій повѣтъ, 78, 349, 522—524, 526.
 Браславское воеводство, 478, 484.
 Браславъ, гор., 526.

Братошинъ, им., 187.
 Брестское воеводство, 122, 126, 242, 408, 474, 475, 477, 479—482, 484, 504.
 Брестъ, гор., 10, 154, 477, 480—482.
 Броденская дорога, 68.
 — пристань, 68.
 Бродный боръ, 68.
 — бродъ, 68.
 — островъ, 68.
 Будивишки, им., 46—48, 51, 52, 60, 64.
 Бузганы, село, 125.
 Бурбишки, сѣножать, 14.
 Буринъ, им., 508.
 Бурчаки, село, принадлежавшее къ им. Сутькову, 460.
 Быково, урочище, 42.
 Бытень, мѣстечко въ Слонимскомъ повѣтѣ, 195, 475.
 Быховъ, гор., 432, 433.
 Бѣлево, село, принадлежавшее къ Петриковскому имѣнью, 511.
 Бѣленичи, им., 510.
 Бѣлица, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 149, 201, 239.
 Бѣличаны, им. въ Мпнскомъ воеводствѣ, 405, 406, 456, 465, 466.
 Бѣлосоровщина, см. Меречь.
 Бѣлосоры, им. въ Упитскомъ повѣтѣ, 462, 463.
 Бѣлорусская провинція (базилианскаго ордена), 434, 439.
 Бѣлявичи, им., 38.
 Бѣшенковичи, им., 491.
 Бѣшенковскій гостинецъ (трактъ), 491.

В.

Вака, им. въ Троцкомъ воеводствѣ, 127.
 — рѣка, 127.
 Валентиновщина, см. Стасюковщина.

Варшава, гор., 45, 109, 110, 138, 159, 178, 232, 425, 492, 517.
 Василево, урочище, 67.

- Вашаринь, озеро, 87.
- Веве, Вьевье, Евейское озеро, 87.
- Веверсна, рѣчка, 87, 91.
- Ведоло, озеро, 8.
- Велехи, им., 416.
- Великая улица въ г. Вильнѣ, 80, 83.
— — въ г. Полоцкѣ, 111.
- Великій гостинецъ (трактъ), при имѣніи Бѣшенковичахъ, 491.
— ручей, 491.
- Великое, болото въ Пинскомъ староствѣ, 135, 136, 138, 491.
— озеро, 87, 91.
- Велле, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 420, 422.
- Вепратъ, озеро, 87.
- Вепръ, озеро, 87.
- Вербецъ, ур., 71.
- Верховцы, см. Миронимъ.
- Виленская дорога черезъ м. Боруны, 294; гостинецъ, 339.
— земля, 354.
— улица въ м. Борунахъ, 293, 294.
- Виленскій гостинецъ (трактъ), 357, 505, 506.
— повѣтъ, 48, 50, 53, 54, 56, 57, 59, 72, 73, 75.
- Виленское воеводство, 19, 20, 48, 59, 60, 65, 72, 90, 96, 122, 126, 131, 142, 143, 169, 174, 175, 179, 181, 184, 187, 189, 191, 193, 196—198, 202, 210, 227, 230, 235, 236, 255, 258, 263, 268, 271, 273—278, 281, 287, 288, 290, 291, 301, 306—308, 349—352, 356, 361, 363, 382, 385, 390, 391, 401, 411, 468—470, 507, 522.
- Вилія (Wilna), рѣка, 83, 307.
- Вилкомирскій повѣтъ, 161, 233, 234.
- Вилкомиръ, гор., 55.
- Вильна, городъ, 5, 8, 14, 15, 18—20, 22, 23, 29, 35, 45, 46, 50, 52, 53, 55, 59—61, 64, 65, 70, 72—74, 76—79, 81, 84, 85, 87, 89—91, 96—98, 100, 107, 109,—112, 115, 117, 122—124, 126—128, 131, 142, 143, 149, 151, 160, 167, 170, 171, 174, 177, 178, 183, 186, 187, 189, 190, 192, 196, 197, 199, 200, 202, 204, 206, 208—211, 213, 214, 216, 218, 219, 222, 223, 226—230, 234—237, 244, 251, 252, 255—260, 269, 271, 273, 275—277, 282, 285, 290, 296, 297, 300, 307, 308, 310, 313—326, 330, 338, 339, 343, 345, 347, 351, 353, 354, 356, 357, 361, 363, 368, 369, 375, 385, 392, 394, 403, 406, 409, 414, 419, 427, 428, 442, 446, 451, 454, 456, 458, 463, 466, 468, 473, 474, 476, 479, 489, 494, 497, 500. 505—507.
- Висаръ, урочище, 68.
- Вислица, рѣка, 71.
- Витебскій повѣтъ, 78.
- Витебское воеводство, 58, 89, 93, 95, 128—130, 373—376, 444, 449.
- Витебскъ, гор., 95, 336, 519, 521.
- Владиміръ, гор., 389.
- Вовыличи, островъ, 71.
- Вознишки-Зубовичи, боярское село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
- Войдатишки, фольварокъ въ Виленскомъ воеводствѣ, принадлежавшій Виленскому св.-Духовскому монастырю, 230; Войдатишки или Ракишки, 287—289.
- Войничъ-Закревые, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 402, 403, 506.
- Войчаны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 275—277, 351, 352, 356, 357.
- Войшкотъ, село, 509.
- Волковскій повѣтъ, 58, 193, 194, 244, 378, 382.
- Волненское, им. въ Новогородскомъ повѣтѣ, 99.
- Воложинъ, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 164.
- Волчасъ, село въ Мстиславскомъ воеводствѣ, 77, 79.
- Волчья (Wilcza) яма, граница земель Декшнянской церкви, 416.
- Волынская земля, 10, 203.
- Волынское воеводство, 307.

Волька, село, 240.
Воляново, им., 501, 502.
Вонишовы, ур., 15.
Ворлишки, озеро, 87.
Ворогобни, село, 492.
Воронная, им., 323.
Вороночь, село, 44.

Ворочно, замокъ, 44.
Вратишки, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
Вынимонъ, урочище, 51.
Высокодворскій гостинецъ (трактъ), 118.
Высокое, им., 485, 486, 489.
Вязовское болото, 71.

Г.

Гаевщицна, село въ Витебскомъ воеводствѣ, 373, 374.
Гай на пескахъ, грунты въ Виленскомъ воеводствѣ, 276, 277.
Гали, урочище въ им. Войчаны, 352, 353, 356.
Гейстунское, имѣніе въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 502.
Гейстуны, село, 502.
Гердуты (Кгердуты), сѣножать въ им. Евье, 106.
Гестоны, деревня, 339.
Гечаны, им. въ Троцкомъ воеводствѣ, 406.
Глодова, им., 104.
Глубокая долина, граница земли Лавришовскаго монастыря, 11.
Глубокое, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.
Глушки, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.
Гнесецкая Верей, граница земель Лавришовскаго монастыря, 11, 67.
Гнѣвичи, село, 4, 67.
Голоноватый дубъ, граница земли Лавришовскаго монастыря, 67.
Голое, болото, 71.
Гольшаны, см. Ольшаны.
Горай, им., 100.

Горна, им., 510.
Горки, им., 68.
Городицкое, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 99.
Городыская пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-Дворъ, 71.
Гостиловичи, село въ Новогородскомъ воеводствѣ, 99.
Граужишки, мѣстечко, 324, 339.
Гречицъ, лѣсъ, 71.
Гродненская экономія, 35.
Гродненскій гостинецъ, трактъ, 127.
— повѣтъ, 78, 149, 153, 201, 368, 458.
Гродно (Городно), гор., 32, 89, 104, 155, 193, 368.
Грозово, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 140, 141.
Грозовъ-Великій, имѣніе, 510.
Грытковщицна, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.
Губская дорога, 42.
Гугасгальна, урочище, 47.
Гумница, ур., 16.
Гусаковъ лѣсъ, 67.
Гуцки, село въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—482.

Д

- Двина, рѣка, 93, 94, 111, 129, 374, 394, 396, 441.
- Дворецъ, имѣніе, называемое Судервы, см. Судерва поповская.
- Девятковичи, мѣстечко въ Слонимскомъ повѣтѣ, 145—147.
- Декшняны, им. въ Минскомъ воеводствѣ, 410, 417.
- Демшки, село въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 456.
- Деречинъ, мѣстечко, 48.
- Дерновичи, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 496.
- Дерушки, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 457.
- Дзекушки, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 175, 176, 188, 190.
- Дисна, гор., 45, 441.
- Дисненское староство, 441.
- Добосна, рѣка, 24—27, 29—33.
- Довбля, им. въ Браславскомъ повѣтѣ, 525.
- Довнарышни, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 307.
- Долгиновская улица, въ м. Куренцѣ, 42.
- Долгиновъ, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 114, 115.
- Дольца-Великіе, село, 45.
- Домбле, озеро, 87.
- Дорогичинъ, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 365, 453.
- Древоскипищи, лугъ, 11.
- Дробушовъ, село, 492.
- Дрогицкій (Дрогичинскій) повѣтъ, 365, 453.
- Дрогичинъ, гор., 366, 454.
- Дрозды, село, 492.
- Друцкъ, им., 58.
- Дубинки, им., 18.
- Дубно, урочище, 68.
- Дубновицкое, село, 15.
- Дубовручъ, село, принадлежавшее къ монастырскому имѣнію Бѣличанамъ, 456.
- Дубовый островъ, 16.
- Дубровки, урочище, 67, 69, 352, 353, 356.
- Дубровна, им., 432, 485, 486, 489.
- Дубровны, урочище въ им. Свиранахъ, 279.
- Дуйновъ, см. Кулевщизна.
- Дыдилевщизна, урочище, 48, 52.
- Дѣделевичи, им., 192.
- Дѣтковичи, село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 194.

Е

- Евье, мѣстечко, имѣніе, въ Троцкомъ повѣтѣ, 86, 87, 90, 91, 105—107.
- Езерины, ур., 16.
- Ельнокумпе (и Ельнокомпы), им., 64, 73.
- Есякупъ, ур., 47.

Ж

- Жабинъ, село, 509.
- Жабчицы, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 141, 453, 454.
- Жарновки, им. въ Минскомъ воеводствѣ, 310.
- Жемла, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.

Жерствяное поле, въ им. Куренцѣ, 42.
 Жидейкишки, село въ Ковенскомъ повѣтѣ, 120,
 121.
 Жижичинская пустошь, въ Кричевскомъ староствѣ,
 77, 79.
 Жиркуны, урочище, сѣножать, 47, 48, 51, 52.
 Жировицы, мѣстечко, 365, 528.
 Жиудское княжество, 89, 100, 122, 412—414, 519.

Жохи, им., 282.
 Жуковщина, фольварокъ, принадлежавшій къ им.
 Заблудово, въ Гродненскомъ повѣтѣ, 149,
 152.
 Жуковъ, им., 104.
 Жуловъ, см. Мицяны.
 Жупраны, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 283, 334,
 336.

З.

Заблудово, мѣст., 36, 37, 148—152, 201.
 Заблудовская пуща, 152.
 Заболотье, ур., 47, 51.
 Заборье, уроч., 16.
 Завадзковщина, поле въ Гейстунскомъ имѣніи,
 502.
 Завидчицы, село въ Пинскомъ староствѣ, 135,
 136, 138.
 Загорье, село въ Новогородскомъ воеводствѣ, 386.
 Залужье, им., 511.

Залѣсье, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 150, 279-
 471, 472.
 — село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.
 Замковая улица въ г. Вильнѣ, 84.
 Замошье, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 398.
 Запузовщина, грунтъ, 67.
 Зарубковъ, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 496.
 Заславъ, им., 432, 485, 486, 489.
 Застаи, им., 339.
 Зубчицы, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 365.

И.

Ивеницко, село, принадлежавшее Полоцкому ар-
 хіепископству, 45.
 Инфлянтская земля, 18.

Инфлянтское княжество, 526.
 Итава, рѣка, 118.

К.

Каменица, грунтъ въ Минскомъ воеводствѣ,
 416.
 Каменный колодезь, граница земли Лавришовскаго
 монастыря, 67.

Каменный-Логъ, им. въ Виленскомъ воеводствѣ,
 361, 362.
 Канава, село, принадлежавшее къ им. Сутькову,
 460.

- Кармазы, село, 509.
- Катуловскій, застѣнокъ, 47.]
- Каятиненскіе грунты, на границѣ Гейстунскаго имѣнія, 502.
- Кена, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 357.
- Кенка, рѣчка, 357.
- Кенская дорога, 127.
- Керновская дорога, 47.
- Кецкая или Бородая, рѣка, 277.
- Кіевъ, гор., 89, 92, 107, 394.
- Клеванъ, им., 104.
- Клемнищная великая дорога въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.
- Клемничи, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.
- Клешнинъ, уроч., 39, 40, 67.
- Княжицы, им., 128.
- Кобринскій трактъ, 474, 480, 482.
- Ковалевскій фольварокъ, 156.
- Ковенскій повѣтъ, 58, 78, 120, 121, 409, 486.
- Ковмятынская пята, граница монастырскаго имѣнія Новой-Дворъ, 71.
- Ковно, гор., 17, 18, 87, 251, 252, 394.
- Козелковъ, застѣнокъ, приписанный къ Декшнянской церкви, въ Минскомъ воеводствѣ, 416.
- Козельскъ, им. 41, 167, 490.
- Козинъ, бродъ, 68.
- Козляны, село въ Лидскомъ повѣтѣ, 223.
- Козминское, село, 17, 23.
- Козьмо-Демьянская юрисдикция Минскаго св. Духовскаго монастыря въ г. Минскѣ, 371.
- Козьяковщина (Козьяковщина-Кармановщина, Козляны и Песляковщина), имѣніе въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 282, 283, 292, 295, 313, 321, 330—332, 334, 335, 337, 339, 343, 345, 348, 468.
- Колединъ Дубъ сухомертвый, граница земли Лавришовскаго монастыря, 11, 67.
- Колесники, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
- Колодѣжъ-Озна, рѣка, 25.
- Кольчицы, им., 68.
- Конновичи, село, принадлежавшее къ Петриковскому имѣнію, 511.
- Конопница, им., 478, 484.
- Контюловское поле, принадлежавшее къ им. Судервы, 47, 60, 62, 63.
- Копацевичи, село, 509.
- Корбчино, село, 68.
- Корничи, митрополичье имѣніе въ Новогородскомъ воеводствѣ, 445, 446.
- Коробенишка, сѣножать въ им. Судервахъ, 72.
- Короборовщина, грунтъ Ушацкаго монастыря, 520.
- Королевецъ, гор., 319.
- Косово, им., 68.
- Косовщина, им., 400.
- Костинки, село, 156.
- Костровичи, им., 405.
- Костыки, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 304, 305.
- Кось, урочище, 68.
- Котроловское, поле, участокъ земли въ им. Судервахъ, 52.
- Кошицкая пята, граница имѣнія Новый-Дворъ, 71.
- Кравчуны, село, 47, 48, 52.
- Краковъ, гор., 13, 103.
- Кращина, уроч., 16.
- Кривоносы, или Кривые-Носы, им., 509.
- Кричевское староство, 77, 79.
- Кроманица, рѣчка, 68.
- Крупница, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.
- Кугагльня, урочище, 51.
- Кулевщина (и Кули), или Дуйновъ, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 263, 268, 269, 301, 302.
- Купицкъ, село, 68.
- Купятицкая пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-Дворъ, 71.
- Купятичи, им., 237, 240.
- Куренецъ, мѣстечко, 42, 43.
- Куркле, им. въ Вилкомирскомъ повѣтѣ, 233, 234.

Курмановщина, им. Опшмянскомъ повѣтѣ, 292, 295, 334.

Курмишка, сѣножать въ им. Судервахъ, 72.

Куртычи, село, принадлежавшее къ Петриковскому имѣнію, 511.

Кушнеры, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.

Л

Лавная, им., 155, 157.

Лавришово, село, 4, 40, 69.

Лавъ, долина, 26, 31.

Ланевичи, им., 370.

Лебеда, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 222, 223, 225, 226.

— рѣка, 223.

Левковскій владычный дворецъ, 45, 441.

Ледины, уроч., 16.

Ленковичи, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 93, 94.

Лида, гор., 55.

Лидскій повѣтъ, 149, 175, 188, 190, 201, 223, 225, 269, 274, 302, 314, 321, 325, 414, 512, 517.

Лиски, село, 26.

Листопадовичи, село, 509.

Литвинки, село, 42.

Литовка, митрополичье имѣніе въ Новогородскомъ воеводствѣ, 445, 446.

Литовская провинція базилианскаго ордена, 479, 523, 528, 529.

Лихосельцы, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.

Личицкій дворецъ, фольварокъ, 67.

Личичи, село, 67, 68.

Личскіе Весники, село, 67, 68.

Лозникъ, уроч., 50.

Лозовое поле, 11, 67.

Ломиновандерисъ, озеро, 87.

Ломиновондерелинъ, озеро, 87.

Ломиновондератисъ, озеро, 87.

Лонка, см. Пороги.

Лопата, бортная липа, граница земель Лавришовскаго монастыря, 4, 40, 67.

Лосвино, урочище, 3, 40.

Лосинцы, им., 10, 203, 204.

Лысковъ, мѣстечко въ Волковыскомъ повѣтѣ, 380.

Лысоха, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—482.

Лытчицы, им., 387.

Лыщанская пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-дворъ, 71.

Лѣсневичи, митрополичье имѣніе въ Новогородскомъ воеводствѣ, 445, 446.

Лѣсуны, село, 509.

Любелянская пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-Дворъ, 71.

Любечъ, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 68, 152.

Люблинъ, гор., 5.

Люлинъ, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 221.

Лютее, уроч., 15.

Лявданщина, фольварокъ въ Виленскомъ воеводствѣ, 288, 289; Лявданщина или Войда-тишки, 307, 308.

Лядинская дорога, 39, 40, 67.

Лядинскій грудъ, 67.

Лядины, село, 68.

М.

- Макаровичи, село, 492.
 Малачевское болото, 24.
 Маловицкая пуща, въ Новгородскомъ воеводствѣ, 99.
 Малусовская сѣножать, близъ м. Куренца, 42.
 Малый-Яминскъ, или Тройчаны, село, принадлежавшее Слуцкой архимандріи, 509.
 Марковское, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 129—131.
 Матвѣевичи, им., 510.
 Медвѣжій, или Муравицкій островъ, въ Пинскомъ повѣтѣ, 71, 135, 136, 138.
 Междулѣсье, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 242.
 Менжиовщина, фольварокъ въ Ковенскомъ повѣтѣ, 120, 121.
 Меречь, или Мѣдники-Гедейтанскіе и Бѣлосоровщина, имѣніе въ Виленскомъ воеводствѣ, 143, 273, 274, 339, 361—363.
 Меречь-Остиковщина, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 258, 259.
 Микольцы, фольварокъ, 509.
 Милашевская волока грунту (участокъ земли), 67, 68.
 Минскій гостинецъ (трактъ), 339.
 Минское воеводство, 78, 102, 122, 141, 236, 310, 371, 405, 409, 410, 429, 431, 449, 456, 464, 465.
 Минскъ, гор., 133, 155, 164, 261, 262, 282, 305, 319, 339, 371, 372, 429, 431, 453, 487.
 Мироминъ, им., 377.
 Миронимъ, или Верховцы, село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.
 Миръ, гор., 72.
 Митковщина, урочище, 47.
 Михалевскія хмѣлища, 69.
 Мицаны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 255, 256.
 Могилевъ, гор., 133, 433.
 Можейковщина, уроч., 47, 51.
 Можейковъ-Великій, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 175, 176, 188, 190.
 Можейковъ-Малый, или Скрыбовщина, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 175, 176, 190.
 Мозоли, село, 510.
 Мозырскій повѣтъ, 244, 259, 314, 315, 321, 325, 414, 494, 509.
 Монрины, или Шлопены, урочище въ им. Свиридахъ, 278, 279, 353.
 Монвидовый лугъ въ им. Борунахъ, 283.
 Монтвильдово, им., 323.
 Моргово, березовая роща, на границѣ имѣнія Судервы, 46.
 Москва, гор., 178.
 Мостковая дорога въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.
 Мстиславская земля, 42.
 Мстиславскій повѣтъ, 58.
 Мстиславское воеводство, 77, 79, 113.
 Мстиславъ, гор., 77, 78.
 Муравицкій островъ, см. Медвѣжій островъ.
 Мустеняны, село въ Троцкомъ повѣтѣ, 117, 167.
 Муховщина, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 292, 334.
 Мшаринъ, уроч., 47, 50, 51.
 Мыши, им. въ Новгородскомъ воеводствѣ, 376.
 Мѣдники, село, 96, 279, 353, 356, 357.
 Мѣдники-Гедейтанскіе, см. Меречь.
 Мѣдницкій гостинецъ (трактъ), 96.
 Мѣйскіе-фольварки, село, 149, 152.
 Мѣшалово, урочище, 42.
 Мядель, мѣстечко, 34, 35, 43.

И

- Наборовой, ставъ (прудъ) въ им. Свиранахъ, 278, 279.
Навличи, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 418—421, 423.
Навличо, село Полоцкаго монастыря, 45.
Накла, им. въ Дисненскомъ староствѣ, 441.
Налибоцкая, пуща, 68.
Налѣсье, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 474, 475, 477, 480—482, 484.
Намшевовское, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 206.
Нарунье, дворъ Полоцкаго архіепископа, 44.
Негнѣвицкая пуща, 68.
Негнѣвицкія болота, 68.
Негнѣвичи, им., 39, 40, 67.
Незабытовъ, им., 508.
Незнаново, уроч., 15.
Несвижъ, гор., 19, 39, 45, 72, 134.
Нице-Лозы, уроч., 71.
Новгородовичи, им. въ Слонимскомъ повѣтѣ, 114, 115.
Новгородокъ, гор., 12, 55, 56, 58, 62, 149, 150, 152, 204, 300, 312—314, 321, 325, 349, 351, 381, 444.
Новгородская земля, 66.
Новгородскій (Новгородскій) повѣтъ, 99.
Новгородское (Новгородское) воеводство, 57, 58, 67, 98—100, 114, 140, 141, 151, 152, 193, 203, 204, 298, 300, 376, 386, 392, 427, 431, 445, 446, 512—514.
Новодворское озеро, 71.
Новотеребля, церковная сѣножать въ им. Куренцѣ, 42.
Новый-Дворъ, село въ Пинскомъ повѣтѣ, 70, 71, 140, 141, 299.
Норейки, им. въ Оршанскомъ повѣтѣ, 246, 247.
Носейки, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 427.
Нѣманъ, рѣка, 11, 17, 23, 40, 67, 68, 69.

О

- Овдеевичи, село, 67, 68.
Одынцовщина, застѣнокъ, принадлежавшій къ им. Декшвяны, въ Минскомъ воеводствѣ, 411, 416.
Озерцы, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 471, 472.
Олексеѣвъ крестъ, при землѣ Лавришовскаго монастыря, 3.
Олеса, рѣка, 105, 106.
Олесники, им. въ Троцкомъ повѣтѣ, 86, 87, 91, 105.
Олита, им., 19, 39, 45, 72, 134.
Олитская экономія, 35.
Ольдово, им., 192, 222, 226.
Ольховый бродъ, 15.
Ольшанскій гостинецъ (трактъ), 361, 505, 506.
Ольшаны (и Гольшаны), им., 127, 339, 361, 502, 505, 506.
Орша, гор., 248, 359.
Оршанскій повѣтъ, 78, 128, 246, 359, 432.
Оршанское староство, 245.
Осиновка, село, 492.
Осичово, урочище, 67.
Оскирчиничи, или Ушача, участокъ земли въ Полоцкомъ воеводствѣ, 398.

Осна, рѣка, 24.

Осовцы, островъ, 68.

Островъ, или Семеново, фольварокъ, 509.

Острожскіе грунты, принадлежавшіе Ушацкой церкви, 520.

Осуковщина, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 143, 210, 211.

Ошмяна, гор., 89, 282, 295.

Ошмянна-Дягидовская, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 206.

Ошмянскій гостинецъ (трактъ), 353, 356, 357.

— повѣтъ, 34, 41, 43, 77, 78, 92, 100, 114, 115, 144, 164, 183, 205, 206, 208, 212, 217, 218, 282, 283, 292, 295, 297, 298, 304, 313, 317, 324, 327, 332, 334, 336, 339, 341—345, 402, 442, 456, 457, 459, 461, 502, 504, 507.

II

Павли, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 438.

Погостинъ (и Погостъ), им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 221.

Пантелеево, им., 71.

Пеля, рѣка, 42.

Перевестье, уроч., 16.

Переспа, фольварокъ, 103.

Песляковщина, см. Козьяковщина.

Петриковское графство, 509.

Петриковъ, им. въ Мозырскомъ повѣтѣ, 414, 511.

Петришки, урочище, 47, 51.

Петровичи, фольв., 376.

Петровская сѣножать, близъ м. Куренца, 42.

Пещаная гора, 67.

Пещаный бродъ, 135, 136, 138.

Пивоша, село, 508.

Пикцюнишки, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 361—363.

Пилипковскій рубежъ при рѣкѣ Добоснѣ, 27.

Пинскій повѣтъ, 58, 70, 71, 139—141, 221, 299, 365, 366, 424, 453—455.

Пинское староство, 134—136, 138,

Пинскъ, гор., 16, 134—139, 142, 154, 204.

Плещеница, им. въ Минскомъ воеводствѣ, 236.

Плино, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 435—437, 439.

Плонивхи, озеро, 87.

Поболовское (и Поболово), им., 24, 26, 33.

Поболовскій островъ, 25, 26.

Поварчицы, село, 510.

Погольша, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 205, 206, 208, 209.

Погоское озеро, 71.

Подлясье, Полѣсье, 365.

Подоле, см. Попортье.

Пожарки, уроч., 39, 40.

Полона, 68.

Полота, рѣка, 44.

Полоцкая земля, 42, 44.

Полоцкое воеводство, 9, 58, 78, 222, 388, 389, 395—399, 418—423, 435, 437, 438, 471, 472, 496, 515, 520, 524.

Полоцкъ, гор., 111, 231, 232, 251, 252, 394—396, 400, 418, 423, 438.

Поляны, им., 411.

Понарскія горы близъ г. Вильны, 127.

Попинъ, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 444, 449, 450.

Поповецкое, село, 25, 26.

Поповское селище въ им. Куренцѣ, 42.

Поповщина, застѣнокъ, 491.

Попортье, или Подоле, им. въ Троцкомъ воеводствѣ, 266.

Пороги, Пороги-Никольскіе, или Лонка и Левковскій дворъ, грунтъ, принадлежавшій Полоцкой архіепископін, въ Полоцкомъ воеводствѣ, 45, 441.

Порудоминье, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 390—392.

Портъче, им., 510.

Поташня, село, 492.

Потокъ, им., 164.

Почеповскіе грунты, 68.

Пречистенская улица въ г. Вильнѣ, 83.

Привалковщизна, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.

Прусовщизна, им. въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.

Прусы, село, 509.

Пунище, сѣножать въ имѣніи Біютишкахъ, 506.

Пустынка-Бобыницкая, монастырекъ въ Слуцкой архимандріи, 511.

Пустынки, им., 154.

Путники, село, принадлежавшее къ им. Декшнянамъ, въ Минскомъ воеводствѣ, 411, 416, 417.

Пырошево, им. 511.

Р.

Радоскевичи, мѣстечко, 416.

Радунскій гостинецъ (трактъ) въ Виленскомъ воеводствѣ, 391.

Радюни, село, 492.

Разна, 15.

Ракишки, см. Войдатишки.

Рандоупа, рѣка, 47, 50—52, 56.

Ревячка, 133.

Репище, уроч., 39, 40, 67.

Римъ, гор., 204, 242.

Робка, церковная сѣножать въ им. Куренцѣ, 42.

Рогачевская волость, 31.

Рогачевъ, гор., 27—29, 31—33.

Рогиничи, им., 271.

Ройстяны, уроч., 50.

Романово, им. въ Оршанскомъ повѣтѣ, 248.

Роса, Виленское предмѣстье, 500.

Рососна, им. въ Оршанскомъ повѣтѣ, 359.

Рудевичи, им. въ Волковыскомъ повѣтѣ, 194, 195.

Русаково, село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.

Русецкій могильникъ (бывшее кладбище), 11, 67.

Русечъ, граница земли Лавришовскаго монастыря, 4; Лозовый Русечъ, 11, 67.

Рута, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 346, 513.

Ручицы, ур., 15.

Рыбный конецъ, рынокъ въ г. Вильнѣ, 84.

Рытычи, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—482.

Рѣчица, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 10, 203, 204, 424, 425.

С.

Савашенка, 133.

Савичаны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 357.

Савичъ, улица въ г. Вильнѣ, 83, 84.

Саковичи, село, 42.

Саковщизна, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 164.

Самойловичъ островъ, граница земли Лавришовскаго монастыря, 4, 11, 67.

Санники, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.

- Сапѣжинъ, им., 485, 486, 489.
 Сасиновичъ, долина, 39, 40, 67.
 Сасиновскія хмѣлища, 69.
 Свиранка, рѣчка, 353, 356.
 Свираны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 96, 97, 258, 263, 277—279, 301, 339, 351, 353, 357, 361, 362.
 Свирплишка, сѣножать въ им. Судервахъ, 72.
 Свислочь, рѣка, 261.
 Свѣча, им., 491.
 Селець, мѣстечко, 254.
 Селище, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 388, 389, 492.
 Семеново, см. **Островъ**.
 Сергѣевская полуволока грунту, пустошь при селѣ Путникахъ, 417.
 Сетчинскій плацъ, принадлежавшій Минскому Петро-Павловскому монастырю, 103.
 Ситовець, ручей, 93, 94.
 Скердимы, урочище, 127.
 Снилбушки, пуца въ Евѣйскомъ имѣніи, 105, 106.
 Скиноли, грунты монастырскаго имѣнія Свираны, 353, 357.
 Скирдины, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 505.
 Скрыбовщизна, см. **Можейковъ-Малый**.
 Скрыня, грунтъ, принадлежавшій Куренецкой церкви, 42.
 Слабовщизна, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 295.
 Слесаровщизна, застѣнокъ, 491.
 Слобода, мѣстечко въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 327.
 Слободна, село въ Минскомъ воеводствѣ, 405.
 Слободское, село, 24, 26, 31.
 Слонимскій повѣтъ, 58, 114, 145, 193, 194, 358, 366, 528, 529.
 Слохи, им. въ Дрогичинскомъ повѣтѣ, 365, 453, 454.
 Смоленское воеводство, 9, 203.
 Сморгонская улица въ м. Борунахъ 282, 294, 342.
 Смужавинка, уроч. 16.
 Совдяицы, село, 65.
 Соколово, им., 237.
 Соленицкій рядъ въ г. Вильнѣ, 84.
 Соленники, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 468, 469.
 Сошенская пята, граница монастырскаго имѣнія Новый Дворъ, 71.
 Спасская брама, Спасскія ворота въ г. Вильнѣ, 83, 84, 444.
 Спягла, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 212—215, 218, 219.
 Сребрянка, рѣка, 416.
 Ставиская, рѣка, 135.
 Ставрово, им. въ Браславскомъ повѣтѣ, 525.
 Старина, лѣсъ, принадлежавшій къ имѣнію Свиранамъ, въ Виленскомъ воеводствѣ, 362.
 Старинковщизна, сѣножать въ им. Свиранахъ, 264.
 Стародубовскій повѣтъ, 378.
 Стасюковщизна, или Валентиновщизна, пустошь въ им. Свиранахъ, 263.
 Стекляная улица въ г. Вильнѣ, 84, 180.
 Ститычево, село въ Пинскомъ староствѣ, 134—136, 138.
 Стошаницкая пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-Дворъ, 71.
 Стравиники-Банишки, им. въ Троцкомъ повѣтѣ, 117—121, 123—125, 165—173.
 Струга, граница земли Лавришовскаго монастыря, 4.
 Струнь, им., 492.
 Субочъ, улица въ г. Вильнѣ, 160, 162.
 Субочъ брама, ворота въ г. Вильнѣ, 199.
 Сугаковскія хмѣлища, 69.
 Сугаковщизна, уроч., 39, 40.
 Судерва поповская, им., 14, 46—66, 72—76, 185, 186, 227, 228.
 Сукоринь, островъ, 68.
 Сулятичи, село, 6, 7.
 Сутьковъ, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 459—461.
 Сухличи, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 392.
 Сырвицы, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
 Сѣнково, грунтъ им. Куренець, 42.

Сѣнно, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 3, 4, 386. | Сѣножатки, село, 31.
| Сѣрки, село въ Лидскомъ повѣтѣ, 223.

Т.

Татарскіе грунты на границѣ Гейстунскаго имѣнія, 502.	Трешеченята, см. Біютишки.
Татары, деревня въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 339.	Трибыли, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
Телковичи (и Толковичи), им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 10, 203, 204, 424, 425.	Тризнинское, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 517.
Теребежъ, урочище, 67.	Тройчаны, см. Малый-Яминскъ.
Тетча, село, 44.	Троки, гор., 55, 87, 165, 167, 172, 408.
Тишеневичи, село, 67.	Троцкій повѣтъ, 86, 87, 91, 117, 118, 165, 166.
Торонани, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 10, 203, 204, 334, 424, 425.	Троцкое воеводство, 59, 60, 65, 89, 105, 127, 165, 172, 265—267, 406, 517.
Торцы, 15.	Трояны, село, 492.
	Трубина, пустошь при селѣ Путникахъ, 417.
	Турець, им., 68.

У.

Узденовскій ездъ, рыбная ловля Лавришовскаго монастыря, 68.	Усановицзна, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 292, 334.
Узнога, село, 26.	Усличъ, рѣка, 68.
Укле, им. въ Браславскомъ повѣтѣ, 523—526. — озеро тамъ-же, 525.	Устье, село въ Оршанскомъ повѣтѣ, 359.
Ульяновъ, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 496.	Утковицзна, урочище, 47, 51.
Упитскій повѣтъ, 122, 463.	Ушачъ, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 389, 398, 514—516, 521.
Урыповицзна, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 334.	

Ф.

Филипинки, село, 492.	Фощоватцы, уроч., 15.
-----------------------	-----------------------

Х

Халечъ, им., 100.	Хомишки, участокъ земли въ Гейстунскомъ имѣ-
ніи, 502.
Харновъ, грунтъ, принадлежавшій Куренецкой
церкви, 42.	Хороняста, 16.
Харлежъ, им., 151, 152.	Хоросица, село, 68.
Хацнеевщина, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 334.	Хоростыты, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 408.
Хацковичи, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.	Хотяновичи, фольварокъ въ Лидскомъ повѣтѣ, 223,
224.
Ходоровцы, село въ Лидскомъ повѣтѣ, 223.	Хрептовичовскія хмѣлища, 69.
Хомичи, село, 31.	Хрѣново, им., 269, 272.

Ц

Царики, село, принадлежавшее къ им. Сутькову,
460.	Цижевичи, село, 510.
Цвилово, участокъ земли въ Гейстунскомъ имѣ-
ніи, 502.	Цѣличина, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 520.
	Цѣхоновецъ, им., 122, 126, 471, 473.

Ч

Чарноболь, им., 127.	Черновна, рѣка, 415, 416.
Чашники, им., 395.	Черчищо, урочище, 29, 30.
Черевачо, озеро въ Полоцкомъ воеводствѣ, 398.	Чешнево, уроч., 15.
Черей, им., 485, 486, 489.	Чикины, им., 10, 203, 204.
Черлены, им. въ Гродненскомъ повѣтѣ, 368, 369.	Чолнишки, село, 491, 492.
Чернецкая рѣчка, 39, 40, 67.	Чолнишское войтовство, 492.

Ш

Шабунки, село въ Минскомъ воеводствѣ, 405.	Шарково, урочище, 47, 50.
Шарнапильвы, березовая роща, 47, 51.	Шидловицы, им. въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.

Шидловщина, фольварокъ Марковскихъ базилианъ въ Витебскомъ воеводствѣ, 373.

Шиланская дорога, 47, 51, 52.

Шлопены, см. Монрины.

Шлюбицы, им., 272, 274, 312—314, 337, 347, 349.

Шпани, фольварокъ въ Волковыскомъ повѣтѣ, 378, 379.

Ш.

Щара, рѣка, 194.

Щитковичи, им., 510.

Щорсовская пуща, 11, 69.

Щорсы, село, 68, 69.

Э.

Экли, им., 523, 526.

Я.

Ясинскій плацъ, принадлежавшій Минскому Петро-Павловскому монастырю, 103.

Ясольда, рѣка, 240.

Ятвѣжскъ, им. въ Волковыскомъ повѣтѣ, 382—385.

Яцевщина (и Яковщина), им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 456, 457.

Ячево, фольв., 509.

III.

УКАЗАТЕЛЬ

ПРЕДМЕТОВЪ.

А.

Абдынація, добровольное отреченіе отъ престола, 178.

Admonitio, предостереженіе, напоминаніе, 315.

Академія іезуитская, при костелѣ св. Іоанна, въ г. Вильнѣ, 360—364.

Akkomodacya, успокоеніе, удовлетвореніе, 481, 482, 515.

Aniwersarz, годовщина; ежегодное поминовеніе усопшаго въ день его смерти, 242.

Антиминсъ, дорожный Селявинскій въ Мерецкой Кердѣевской церкви, 273.

Архимандрія Слуцкая, 508—512.

Архієпископство, Полоцкое, Витебское и Мстиславское, 44, 45, 67, 440—442.

Б.

Базиліане и Базиліанни, уніятскіе монахи, 10, 24, 34, 70, 80, 85, 89, 90, 92, 95, 98, 105, 107, 108, 110, 111, 134, 136—139, 142, 143, 148—152, 175—177, 188, 190, 193, 195, 203, 213, 218, 219, 230, 241, 245, 251—256, 259, 263, 264, 267, 268, 275—280, 283, 284, 287, 288, 290, 293—295, 298—302, 310, 312—414,

195, 203, 213, 218, 219, 230, 241, 245, 251—256, 259, 263, 264, 267, 268, 275—280, 283, 284, 287, 288, 290, 293—295, 298—302, 310, 312—414,

424—426, 434—440, 452—489, 495—507,
514—516, 518—529.

Bannісуа, изгнаніе, 295, 299, 368, 369; *bannісуа doczesna u wieczna*—временное и навсегда изгнаніе, 414, 457.

Бернардины, р.-католическій монашескій орденъ, 83.

Боколаръ, начальнйй учитель, 42.

Бояре (*boiary*), особый классъ въ Литвѣ; бояре Литовскіе занимали среднее мѣсто между дворянствомъ и крестьянствомъ и за опредѣленный земельный надѣлъ (2 волоки) служили и отбывали разныя повинности дворянамъ, 67, 141, 214, 223, 247, 307, 405, 435, 436.

Братства церковныя:

Виленьскія: св. Духовское (Крестоносное), 72—76, 85—92, 101—105, 149, 160—163, 182—184, 187, 223—230, 237, 240, 243, 244, 289.

— Св. Троицкое, 46, 48—58, 60, 62, 65, 108—110, 184.

Куренецкое, при церкви Рождества Пресв. Богородицы, 43.

Минское Петро-Павловское, 101—104.

Полоцкое, 231, 232.

— Медовыя, въ г. Вильнѣ: панское, купеческое, кушнерское и Росское, 108—110.

В.

Vadium (зарука), неустойка, штрафъ за неисполненіе условій договора или обязательства, равнявшійся обыкновенно суммѣ обязательства, 27, 97, 114, 115, 124, 125, 131, 169—172, 196, 198, 528; а иногда въ три раза большій и называвшійся въ такомъ случаѣ «троякою зарукою», 349, 392, 471.

Werefikasya, повѣрка, 513, 516.

Вздоймомъ, сполна, за-разъ, вмѣстѣ, 130.

Wikt, съѣстные припасы, пища, 326, 334; вообще содержаніе, 383.

Вино, обязательства снабжать имъ церкви для совершенія проскомидіи, 7, 145, 157, 334.

Wiolensуа, принужденіе, насиліе, 252, 268, 320, 326, 329, 330, 336, 341, 343.

Водна, дозволеніе священнику Бѣшенковской

церкви курить вино для своего потребленія, 492.

Воскъ, обязательства доставлять воскъ церквамъ на выдѣлку свѣчей, 7, 145; пожертвованія воску для Борунской церкви, 329, 334.

Wotum (*wotywa*), обѣтъ; приношеніе, даръ церкви по обѣту, 327, 333, 474.

Втручанье, вмѣшательство, 196, 198.

Выволанье (*bannісуа*), изгнаніе изъ государства или какой либо части его, 164.

Выдеркафовое право, право выкупа проданнаго имущества, родъ закладной сдѣлки, 113, 175, 176, 188, 190, 205—209, 255, 258, 359.

Wiara suzmatycka, православіе, 299.

Г.

Габить, орденское облачение католических монахов; принять габить—вступить въ монашество, 178, 182, 315, 327, 328, 333, 336, 474; назначеніе фундаторами особых сумм на габиты монахамъ, 379.

Гвалтъ, насиліе, насильственное завладѣніе; штрафъ за насиліе, 29, 62, 72, 75, 76, 268, 277, 299, 351.

Grzywna, польская серебрянная монета, цѣнность которой въ разные времена была различна (отъ 10 р. въ началѣ XIV в. она упала до 36 коп. во второй половинѣ XVII в.); единица вѣса, заключавшая въ себѣ 24 скойца (см. Skoiec.), 237, 238, 253.

Д.

Давность земская, по Литовскому Статуту, 62—64, 97.

Dewosya, набожность, благочестіе, 242, 402.

Delacya, жалоба, доносъ, прошеніе, 508, 512.

Десятина въ пользу церкви и госпиталя, 36—38, 68, 69.

Detensya, задержаніе, арестъ, тюремное заключеніе, 469, 515.

Defalka, вычетъ, сбавка, уменьшеніе цѣны, 487.

Децизія, рѣшеніе, 198, 354.

Dzida, копы, рогатина, 320.

Дизуниты, неуниты, православные, 101, 132, 154, 201, 299, 300, 426, 432.

Діецезія (епархія) Виленская, 378, 381.

Differensya, несогласіе, споръ, 351, 352, 361, 362.

Доминикане Ошмянскіе и Островедскіе, 292.

Друкарня, типографія, при Евейскомъ монастырѣ, 86, 91; разрѣшеніе открытія типографій братствамъ Виленскому св. Духовскому и Минскому Петропавловскому, 102, 103.

Dukt, пограничная линія, проведенная подморіемъ и обозначенная копцами, насѣчками на деревьяхъ или сваями въ болотистыхъ мѣстахъ, 352, 353, 356, 357, 360—362.

Духовенство дизуницкое (православное); подсудность дѣлъ по проступкамъ его противъ дворянъ суду трибунальскому, 178.

Dyaryusz, дневникъ, журналъ, періодическое изданіе, 335.

Dylacya, отсрочка производства дѣла въ судѣ, 251, 269, 289, 290, 299.

Dyshonor, безчестіе, стыдъ, посрамленіе, 329, 338.

Dyspensa, разрѣшеніе, увольненіе, 242.

Дякло, дань, одна изъ древнѣйшихъ податей въ Литвѣ, состоявшая первоначально въ доставкѣ сѣна на княжескія конюшни, а послѣ въ доставкѣ зерна, домашнихъ птицъ и проч., 96, 118, 307, 383, 405, 411, 417.

Е.

Евангелія и другія богослужебныя книги Московскаго и Виленскаго изданій, 238, 273.

Евикція (ewikcyя), ручательство, обезпеченіе долга какимъ либо имуществомъ, 115, 120, 121, 125, 130, 186, 195, 206, 225, 258, 305, 308, 352, 354, 525.

Ехакеуа, требованіе, взиманіе податей, вымогательство, 345, 511.

Ехемреуа, исключеніе, изъятіе, увольненіе отъ чего либо, 487.

Ехеотшпика, отлученіе отъ церкви; у католиковъ—церковная клятва; случай употребленія ея, 315, 317, 332.

Еxorbitancya, нарушеніе закона, общественнаго порядка и спокойствія, своеволие, 326, 339.

Експульсія (expulsa), вытѣсненіе, 252, 277, 278, 299, 338, 340, 341, 343, 345.

Extradycya, выдача, возвращеніе предмета или лица тому, кому они принадлежатъ, какъ собственнику, 516.

Ексцепція (ехсерсуа), соб. исключеніе; такъ назывались въ судебномъ процессѣ заявленія и возраженія сторонъ, относящіяся не къ существу дѣла, а къ порядку судопроизводства; „подавъ ексцепцію, ексцypуочи оную у суду нашего форумъ“—подавъ заявленіе о неподсудности намъ дѣла, 197, 198, 247, 269, 525.

Ексцесъ (exces), излишество, выступленіе изъ предѣловъ, назначенныхъ закономъ, 278, 317—321, 326, 332, 338, 339, 341, 351.

Епископія Витебская, 444, 449.

— Пинская, 453.

Ж.

Żaczek, żak, школьникъ, ученикъ низшаго класса, 213.

Żydzi (евреи); недопущеніе ихъ къ поселенію и къ торговлѣ въ м. Борунахъ, 284; воспрещеніе

имъ производить питейную торговлю въ Баркалабовѣ во время ярмарокъ, 433; притѣсненіе Ушадскихъ евреевъ настоятелемъ тамошняго монастыря, 514—516.

З.

Зайстье, тайная вражда, непріязнь, 26, 27.

Законъ, вѣра, исповѣданіе: грецкій (православная вѣра), 37, 48, 56, 57, 60, 62, 65, 72,

85, 96, 102, 104, 111, 129—131, 136, 140, 149, 165, 168, 169, 184, 185, 508—512.

— римскій, 37, 292, 321.

Замки Великокняжескіе:

Браславскій, 522, 526.
Ворочно, 44.
Дисненскій, 44.
Ковенскій, 21.
Мядельскій, 34.
Полоцкій, 44.

Рогачевскій, 24.

Тетчинскій, 44.

Зарука, см. *Vadium*.

Zausznica, серьга, металлическое кольцо съ замкомъ и подвѣсками, 328, 333, 335, 346.

Зборъ Кальвинскій (и евангелицкій) въ г. Вильнѣ, 83, 170.

И

Иконы чудотворныя Божіей Матери:

Борунская, 282, 283, 291, 317—320, 326—328, 330—337, 342, 346, 348, 402.

Виленская, 154.

Жировицкая, 154, 242.

Купятицкая, 238.

Мехировская, 496.

Минская, 154, 156, 157.

Новгородская, 154.

Пустынская, 154.

Ушацкая, 398.

Илляція (*illasya*), словесная просьба, объявление въ судѣ, 276.

Импетиція, нападеніе, посягательство, 179, 249, 263, 266, 340, 352.

Impreza, предпріятіе, замыселъ, 330, 340.

Inwazyя, нашествіе, набѣздъ, нападеніе, 319.

Interwencyя, вмѣшательство въ споръ третьяго не причастнаго дѣлу лица, посредничество, 517.

Interpretacyя, объясненіе, толкованіе, 372.

Интерциза (*intercyza*), формальная записъ; записъ запродажи, 123—125, 166—172, 217, 219, 310, 353.

Infamia, безчестіе; такъ называлось наказаніе за уголовныя преступленія, которому подвергались преступники отсутствующіе; наказаніе это однородно съ баниціею и выволаньемъ (см. **Выволанье**.), 359, 368, 369, 457.

Incydencyя, просьба, заявленіе съ изложеніемъ возраженій противъ доводовъ противной стороны, 517.

І

Іезуиты Виленскіе, 46, 53, 55, 59, 72, 184—186, 360—364.

— Полоцкіе, 8, 231, 232.

— Слуцкіе, 508, 509.

К.

- Kadencya**, срокъ засѣданій главнаго Литовскаго трибунала, которыя происходили: въ Вильнѣ—*kadencya Wileńska*, 10, 76, 203, 260, 262, 338, 339, 341, 441, 445, 453, 468; въ Минскѣ—*kadencya Mińska*, 338, 339, 341, 430, и въ Новогродкѣ—*kadencya Nowogrodzka*, 312, 349, 380, 445.
- *roczków Grodzieńskich* — срокъ засѣданій Гродненскаго гродскаго суда, 368.
- Наменицы** (дома) въ г. Вильнѣ:
 Демеровая, 83.
 Криштофовская, принадлежавшая св. Духовскому братству, 160, 162.
 Меньшая Гелда, 244.
 Рожейцован, 84.
 Сапѣжинская, принадлежавшая св. Троицкому монастырю, 84.
 Сенкевичовская, 83.
- Капак**, родъ дамскаго ожерелья, 283.
- Kapelia**, капелли; пожертвованіе на устройство ея въ Ушацкой церкви, 520.
- Каплица**, часовня и церковный придѣлъ; каплица Трехъ Святителей—придѣлъ въ Виленской св. Троицкой церкви, 143, 257—259; каплица—часовня Пустынская, 155 и при Купятицкой церкви, 237.
- Kaptur**, отъ лат. *captura*; каптуровые суды—суды, разбиравшіе дѣла во время междоусобицы, 8, 174—198, 275, 295, 470.
- Коледа**, подаванія духовнымъ лицамъ въ праздникъ Рождества Христова, 37.
- Koligat**, вошедшій въ родство посредствомъ женитьбы, своякъ, 475, 480, 524.
- Коллегіумъ**, школы русская и латинская при Заблудовскомъ монастырѣ, 149.
- Коллегіумы иезуитскіе**:
 въ Вильнѣ, 360—363.
 — Полоцкѣ, 8, 231, 232.
 — Слуцкѣ, 508, 509.
- Комрагуся**, явка тяжущихся въ судъ, 339.
- Konwiksa prawna**, судебное удостовѣреніе, изобличеніе, 472.
- Конвокація**, созваніе сейма по случаю смерти короля, 178.
- Kondemnata**, обвиненіе; неявка къ суду и штрафъ за такую неявку, 332, 369.
- Контемптъ**, униженіе, поруганіе; „на контемптъ стану капланскаго“—на поруганіе священническаго сана, 280.
- Корчма Брыксы**, принадлежавшая къ им. Декшнянамъ, 416.
 — Толчачовская, 156.
- Костелы**:
 Виленскіе: св. Іоанна, 360.
 Св. Маріи Магдалины, 83.
 Св. Станислава, 60.
 Заблудовскій, 36—38.
 Ковенскій св. Креста, 17, 23.
 Копыльскій, 509.
- Кремъ** (*kremy*), дерево, годное для выдѣлка бортей, 135.

Л.

- Laudum**, сеймовое или сеймиковое постановленіе, 226, 374.
- Ligamentum**, договоръ, условія договора, 528.
- Limitacya**, отсрочка; *limitacya sądów*—отсрочка судебныхъ засѣданій, 15, 474, 476, 479.
- Листъ заручный**, охранный листъ, выданный

королемъ и обезпечивающій здоровье и жизнь обывателя назначеніемъ заруки за всякое посягательство на его личность или имущество, 249, 262—264, 268.

— *otworzysty*, открытый листъ, выданный королемъ или судебнымъ мѣстомъ, 399, 437.

— увяжчій, актъ ввода во владѣніе имѣніемъ, 66, 69.

Litigia (*litigacya*), споръ передъ судомъ, 468, 513.

Lityspendencya, тяжба, 488.

Loy, сало; пожертвованія на сало для лампадъ въ церквахъ, 331.

М.

Магдебургія Виленская, 495, 497, 504, 507.

— Витебская, 490, 519.

— Жировицкая, 527—529.

— Кобринская, 481, 482.

Manela, браслетъ, 331, 339.

Manowiec, объѣздъ, обходъ, проселочная дорога, 321, 324.

Метрика Литовская, 34.

Мистръ при костелѣ, костельный служитель, обязанный заниматься обученіемъ дѣтей, 37.

Млыны (мельницы):

Бражалъскій, на рѣкѣ Бражалѣ, 87.

Парфимовскій, въ Волненскомъ имѣніи, 99.

Щорсовскій, 69.

Монастыри:

Мужскіе: Березвецкій, 388, 522—526.

Борунскій, 281—285, 291—297, 312—349, 401—404, 467—470, 501—507.

Брестскій, 204, 241, 242, 253, 254.

Бытенскій, 193—195, 412—414.

Виленскіе: св. Духовскій, 85, 90—92, 101—104, 117, 118, 122, 124, 140, 148—152, 160—163, 167, 168, 170, 171, 173, 177, 178, 182—184, 187, 191, 192, 199, 200, 222—230, 237, 240, 243, 244, 251, 252, 286—290, 306—309, 393—396, 426—428, 517, 518.

Св. Троицкій, 80, 81, 95—97, 108—110, 142—144, 174—177, 187, 190, 212—219, 255—259, 263, 264, 267—269, 275—280, 300—302, 309—311, 350—358, 360—364, 390—392, 455—458, 462—466, 471—473.

Волненскій св. Троицкій, 98—101.

Грозовскій, св. Никольскій, 139—142, 510.

Добрыгорскій, 434—439.

Евейскій Успенскій, 85—92, 104—107.

Жидичинскій, 10, 203.

Жировицкій, 242, 364—366, 375—377, 412—414, 452—455, 527—529.

Заблудовскій, 148—152.

Касуцкій, 178.

Кіевскій Печерскій, 31, 174.

Кронскій, 116—126, 165—173, 265—267.

Купятицкій, 236—240.

Лавришовскій, 3, 4, 11, 12, 39, 40, 66—70, 386, 387, 452.

Лысковскій, 377—381.

Марковскій, 128—131, 373—375.

Мехировскій, 495—498.

Минскіе: св. Духовскій, 156, 157, 370—372.

Петро-Павловскій, 101—104.

Новодворскій, 70, 71, 139.

Оршанскій Кутейнскій, 245—248, 432.

Полоцкіе: Богоявленскій, 8, 111, 231, 232, 251, 393—396.

Борисо-Глѣбскій, 418.
 Замковый при Софійской церкви, 434—439.
 Пустынка-Бобыницкая, 511.
 Пустыньскій, 154.
 Рожанскій, 474—484.
 Супрасльскій, 412—414.
 Сутьковскій, 459—461.
 Тороканскій, 10, 203, 424—426.
 Троцкій Рождества Богородицы, 407—409.
 Ушацкій, 397—400, 514—516, 518—521.
 Хомскій, 453.
 Цеперскій, 298—300.
 Черейскій, 388, 389.

Черленскій, 367—370.
 Ятвежскій, 381—385.
 Женскіе: Баркалабовскій, 132, 133, 432, 433.
 Виленскіе: св. Духовскій, 192, 220, 222.
 Св. Троицкій, 187—191, 205—208, 210, 211, 270, 271.
 Минскій св. Духовскій, 103, 235, 236, 303—305, 485—489.
 Оршанскій Кутейнскій, 358—360.
 Пинскій, 134—138.
 Москва, русскій народъ, 155.
 Мѣра Новгородская, 7.
 — Слонимская, 145.

И.

Нагабанье, нападеніе, покушеніе, безпокойство, 62.
 Nadzag (nadziak), венгерское оружіе въ видѣ топорика, 329.
 Новиціаты іезуитскій въ Вильнѣ, 46, 53, 55, 59, 72, 184, 185, 204.

Новиціаты при базилианскихъ монастыряхъ:
 Виленскомъ св. Троицкомъ, 301, 302, 310, 328.
 Рожанскомъ, 474.
 Тороканскомъ, 425.

О.

Обель, совершенно, сполна, 14, 19.
 Obodnica (obwodnica), актъ, въ которомъ показаны границы имѣнія или земли, 224, 399.
 Образки Московскіе въ Купятицкой церкви, 239.
 Orgessya, притѣсненіе, насиліе, 313, 338, 340, 343.

Отчичи, крестьяне, происходящіе отъ невольной челяди, или потомки плѣнныхъ, обращенные въ послѣдствіи въ крѣпостныхъ, 96.
 Offerencya, подача, пожертвованіе, 510.

П.

Паперня (бумажная фабрика) при Евейскомъ монастырѣ, 105, 106.
 Ратафу (приходы) православные въ Слудской ар-

химандріи; насильственное присоединеніе ихъ къ униі, 508—512.
 Патріархъ Константинопольскій, 73, 88, 105, 130, 223.

- Pierwospy**, первый сонъ, первое время сна, 331.
- Переказа**, препятствіе, затрудненіе, 57, 115, 130, 131.
- Пересудъ**, плата судьямъ за разборъ дѣла; размѣръ этой платы, 76.
- Пивница**, погребъ, подвалъ, 81, 180, 196, 198, 239, 331, 340.
- Піары** Виленскіе монахи,, 524.
- Plaga morowa**, моровая язва, повѣтріе, 394.
- Подданные**, крѣпостные люди; приписка ихъ къ монастырямъ, 240, 301, 307, 351, 352, 383, 391, 402, 460, 468, 469; къ церквамъ, 6, 7, 411, 416, 491, 492; покупка ихъ Виленскимъ св. Троицкимъ монастыремъ, 455—458; обложеніе ихъ десятиной въ пользу церквей и костеловъ, 37; насильственное совращеніе въ унию православныхъ крѣпостныхъ ихъ памѣщиками, 509, 510.
- Подымное** (podymne), подать отъ дыма (двора), 180, 196—198, 247.
- Pozytyw**, малый переносный органъ; употребленіе ихъ въ униатскихъ церквахъ, 284.
- Portugal**, золотая медаль (отъ 10—30 червонныхъ), 283, 330.
- Pospolite ruszenie**, поголовное ополченіе для защиты отечества, 195, 226, 247, 318, 374, 436.
- Православіе греческое**, 74, 87; преслѣдованіе православныхъ въ Слуцкой архимандріи, 508—512.
- Przedysca**, препятствіе, 261, 302, 525.
- Претенсть**, предлогъ, причина, отговорка, 131, 183, 186, 263, 279, 308, 352, 353.
- Przywiza**, соб. запасъ продовольственныхъ припасовъ, 326; процентъ, ростъ, 359, 378, 463, 493; размѣръ его (per decem a septum—10 со 100 въ годъ), 477, 481.
- Проскуры**, просфоры; обязательство отпускать муку на просфоры, 145, 237.

Р.

- Ранкоръ** (rankor), гнѣвъ, злоба, 263, 278, 299, 322.
- Рата**, уплата по частямъ, срокъ уплаты, 97, 215, 255, 265, 310, 438, 471.
- Reza**, риза; церковныя облаченія въ Купятицкой церкви, 238.
- Reindukcyя**, введъ законнаго владѣльца во владѣніе имѣніемъ, изъ котораго онъ былъ насильственно вытѣсненъ, 299.
- Relikwia** (мощи); часть мощей мученика Іосафата, 154.
- Релія** (религія) грецкая, русская, римская, см. Законъ.
- Repartycya**, раздѣлъ, отдѣлъ; отдѣленіе суда, 193, 466; repartycya ruska y litewska, 472.
- Реробасуя**, отверженіе, осужденіе, поруганіе, 468.
- Refuzya**, пополненіе, вознагражденіе за вредъ и убытки, 487.
- Розвой**, разсмотрѣніе, рѣшеніе; „въ самой речі розвой.....откладаемъ“—разсмотрѣніе, рѣшеніе дѣла по существу отлагаемъ, 178.
- Рубль**, Литовская монета, содержащая въ себѣ 100 Лит. грошей (цѣнность этой монеты на наши деньги измѣнялась, постепенно уменьшаясь, именно съ 19 руб. въ 1419 г. дошла до 1 р. 80 к. въ 1650), 4.

С.

Свѣчи, обязательства разныхъ лицъ доставлять церквамъ воскъ для выдѣлки свѣчей, 7; выдѣлка свѣчей на продажу въ Бѣшенковской церкви, 492.

Skoiec, польская монета, равнявшаяся $\frac{1}{24}$ польской гривны, и единица вѣса, равная $\frac{1}{3}$ польской унціи, 237, 238.

Scrutinia (scrutinium), разслѣдованіе; способъ собиранія голосовъ при секретной баллотировкѣ, 213.

Służba, участокъ земли, крестьянскій надѣлъ, по которому опредѣлялись натуральныя повинности обрабатывающаго эту землю, или размѣръ платежа за нее въ пользу

владѣльца; „gruntu służby trzy“ — три крестьянскіе надѣла, 418.

Совито, сугубо, вдвойнѣ; „а шкоды совито“: за убытки взыскать двойную сумму стоимости, 75, 76.

Splendory (отъ splendor, блескъ), драгоценности всякаго рода, 221, 327.

Stupa, угощеніе присутствовавшихъ при похоронахъ, похоронный обѣдъ, 292.

Субстанція, имущество, 178, 249, 250, 326.

Суды каптуровые, см. **Kaptur**.

Сукно, обязательство давать ежегодно опредѣленное количество сукна священнику, 7.

Т.

Твиченье, упражненіе, ученіе, воспитаніе, 56.

Tenuta, аренда недвижимаго имущества, 457, 463, 483.

Tergiwersacya, отговорка, увертка, 465.

Terragium, ежегодная плата за занимаемую землю, 371.

Trzebież, поле, очищенное отъ зарослей, кустарниковъ и т. п., 505, 506.

Trzęsawka, перо, женскій головной уборъ изъ драгоценныхъ камней, 328, 331, 333, 346.

Трыбъ, образъ дѣйствія; направленіе, дорога; „простымъ трыбомъ“ — прямымъ путемъ, 64, 68.

Тупф, польская монета, получившая свое названіе отъ монетчика Андрея Тымфа; въ половинѣ XVII в. тынфъ равенъ былъ теперешнимъ $18\frac{3}{4}$ коп., а въ 1714 г. — $28\frac{1}{2}$ теперешнимъ коп., 376, 408, 409, 435, 436, 528.

У.

Унія церковная, 110, 112, 124, 125, 129, 130, 136, 140, 141, 149, 196, 198, 201, 202, 205, 206, 217, 231, 232, 235, 282, 292, 300, 303, 305, 411, 519, 521; насильствен-

ныя совращенія православныхъ въ унію въ Слуцкой архимандріи, 508—512.

Уставникъ, церковнослужитель, обязанный обучать дѣтей, 37.

Ф.

Форумъ (forum), судъ; „o forum nie mówiąc“ —не возражая противъ компетенціи суда 121; „тая справа у суду вашихъ милостей форумъ мѣти не можетъ“—это дѣло вамъ не подсудно, 168, 169, 178, 197,

215, 219, 222, 226, 230, 256, 261, 276, 280, 289, 308, 310, 342, 445.

Францискане Ольшанскіе и Опмянскіе, 292.

Грумарк, мѣна, торговля, 136.

Х.

Хоругвь (chorągiew) Григорія Войны въ Купятицкой церкви, 239.

Chorągiew piechoty węgierskiej, отрядъ войска, 341, 343, 345.

Ц.

Царь Московскій, 177, 181, 182.

Церкви:

Борунская, 281—285, 291—297, 312—349, 460.

Брестская Петро-Павловская, 253.

Бѣлевская, 511.

Бѣленицкая, 510.

Бѣшенковская Ильинская, 490—492.

Виленскія: Воскресенія Христова, 84, 180, 196, 198.

Св.-Духовская, 72, 85, 87, 88, 91, 101, 102, 104, 105, 117, 121, 149—152, 160—163, 177, 182, 183, 187, 191, 192, 199, 222—224, 226, 227, 229, 243, 244, 251, 252, 286—290, 306—308, 393, 426, 427.

Св. Екатерины, 83.

Св. Іліи, 83, 84.

Св. Іоанна, 83.

Св. Михаила, 83.

Св. Николая, 83.

Перенесенія мощей святителя Николая, 84.

Покровская, 83.

Пречистенская кафедральная, 83, 84, 127, 274, 444, 449.

Пятницкая, или Богоявленская, 80, 81, 84.

Рождества Христова, 5, 19, 83, 84.

Спасская, 83.

Св. Троицкая, 48, 50, 52, 55—58, 60, 80, 95, 108, 142, 143, 174, 175, 187, 188, 190, 205—208, 210, 212, 213, 215, 217, 218, 234, 255, 257, 258, 263, 268, 270, 275, 277, 278, 301, 302, 309—311, 350—352, 355, 357, 360, 363, 455, 464, 465.

Волненская Св. Троицкая, 98—101.

Волчаская Успенская, 77, 79.

Девятковская, 144—147.

Декшнянская, Св. Троицкая (въ с. Путникахъ), 410—412, 415—417.

Дубновицкая Пятницкая, 15, 16.
 Евейскія: Вознесенская, 86, 91.
 Успенская, 86, 91.
 Житинская, 511.
 Заблудовская Успенская, 36—38, 149, 201.
 Залужская, 511.
 Издрашовская, 509, 510.
 Ковенская Всѣхъ Святыхъ, 12, 13, 17, 21, 23.
 Конновицкая, 511.
 Копыльская, 509, 510.
 Кривоносовская Успенская, 509.
 Купятицкая, 237—240.
 Куренецкія: Рождества Пресв. Богородицы,
 41—43.
 Спасская, 42.
 Куртыцкая, 511.
 Лавришовская, 387.
 Мерецкая Кердѣевская, 272—274.
 Мехировская, 496, 497.
 Минскія: св. Духовская, 156, 235, 271, 485.
 Петро-Павловская, 101, 102, 104.
 Преображенская, 103.
 Рождества пресв. Богородицы, 103.
 Можейковская, 176.
 Мядельская св. Троицкая, 34, 35.
 Новогродская соборная, 114.
 Овиковицкая, 511.
 Пинская св. Варвары, 134, 136, 137, 154.
 Погосская, 509.

Полоцкія: Богоявленская, 111, 112.
 Пятницкая, 8.
 Софійская кафедральная, 44, 45, 418, 421,
 434, 435, 441.
 Порохонская пресв. Богородицы, 15.
 Порѣцкая, 510.
 Пустынка-Бобыницкая, 511.
 Пырошевская, 511.
 Рогачевская, Козьмо-Демьянская, 24—26, 33.
 Слуцкія капитульныя: Георгіевская, 509.
 Никольская, 509.
 Рождественская, 509.
 Спягельская, 212—218.
 Сторобинская, 509, 510.
 Сулятицкая, св. Варвары, 6, 7.
 Сутьковская 460.
 Тороканскія: муч. Іосафата, 425.
 Св. Троицкая, 10, 203.
 Тродкая Рождества Богородицы, 408.
 Ушацкая Успенская, 398, 520.
 Черленская, 368.
 Щитковицкая, 510.
 Яжилъская, 510.
 Ятвежская Преображенская, 382.
Serograt, заемная запись, обязательство, 221,
 480, 482.
Цминтаръ и **Цментаръ**, мѣсто, обнесенное цер-
 ковною или костельною оградой, погостъ,
 80, 81, 83, 237, 239.

Ч

Черга, очередь, 278, 380.

Черчежъ, чертъ, расчистка поля подъ сѣнокосъ,
 30, 31.

Ш

Szanek (шанокъ), мѣра сыпучихъ тѣлъ, 145.
Шафаръ, ключникъ, расходчикъ, распорядитель,
 86, 99.

Шафунокъ, расходованіе, распоряженіе, 86, 106,
 111, 166, 185.
Шацунокъ статутный, оцѣнка по статуту, 75, 76.

Школа Виленскаго св. Троицкаго братства, 46, 56, 57; разрѣшеніе Виленскому св. Духовскому и Минскому Петро-Павловскому братствамъ открыть школы, 102, 103.

Школы при монастыряхъ:

Евейскомъ, 106.

Жировицкомъ, 365.

Заблудовскомъ, 149.

Ушацкомъ, 520.

Шпитали (госпитали, богадѣльни) при монастыряхъ: Борунскомъ, 294 и Ушацкомъ, 520; при церквахъ: Бѣшенковской—492, Виленскихъ: Пятницкой—81 и Спасской—83, при Девятиковской—146, Заблудовской—36, 37, Минской Рождества Пресв. Богородицы, 103.

Ъ.

Ъзы (езы, јазу), перегородки на рѣкахъ, прудахъ и затокахъ для задержанія рыбы, 68, 374, 525.

Ю.

Юргельтъ, годовая плата, 88.

Я.

Ялмужное (и Ялмужна), подаваніе, пожертвованіе, 37, 108, 145, 241, 283, 284, 292, 318, 327, 328, 332, 333, 336, 337.

О П Е Ч А Т К И.

Стран.	Строка.	Напечатано:	Слѣдуетъ читать:
17	15 сн.	Залидскій староста	Забѣльскій староста
—	12 —	уволоку	у волоку
—	7 —	Валтромѣя	Валтромѣя
—	3 —	Козминского	Койминского
21	5 —	придалъ ему	придалъ еси ему
—	3 —	уволоку	волоку
23	6 —	Козминского	Койминского
—	3 —	не дбаючи на листъ	не дбаючи о листъ
24	въ заголовкѣ	1556 г.	1565 г.
—	24 сн.	пятьсотъ пятьдесятъ шестого	пятьсотъ шестьдесятъ пятого
—	12 —	пятьдесятъ пятомъ	шестьдесятъ пятомъ.
25	6 св.	зъ братомъ своимъ	съ братомъ твоимъ
—	14—15 —	зъ рѣки Колодѣжа Озны, а зъ рѣки бобровые гоны,	зъ рѣки Озны, а зъ рѣки Колодѣжа бобровые гоны,
31	8 —	прислужонный	присужонный
33	16 сн.	рѣчѣ	рѣчѣ
59	15 св.	воснего	woznego
61	19 сн.	чечезъ	черезъ
63	4 —	не кончити	кончити
80	7 —	Велямина	Велямина
81	8 св.	абы	або
112	14 —	тамъ	такъ
114	7 —	въ подобанью	въ подаванью
115	3 св.	направившимъ	направившими
116	11 сн. въ изл. сод.	Стриваники	Стравиники
119	18 св.	naszy	czasy
121	19 сн.	Luckiego	Śluckiego
124	17—18 сн.	печатарамъ	печатарами
125	2 сн.	при тысечи	три тысечи
—	13 —	successia	successive
128	15 св.	нами	нами
129	14 —	унтовъ	унтовъ
140	13 сн.	Pinskitgo	Pińskiego
156	16 —	Аврицкій	Авдиркій
165	8 св. въ загл.	Митрофана—Зеневича	Митрофана Зеневича
177	12 —	Żuchrowski	Żochowski
190	11 св.	wianowaney	mianowaney
191	— — въ загл.	Св. Духовскому и женскому	Св. Духовскому мужскому и женскому
203	6 св.	Ciotkowiczach	Ciołkowiczach
206	20 —	Oswotrskiey	Ostrowskiey
207	6 —	Stankiewicz	Steckiewicz
214	19 —	Wileńskim	Witebskim
218	13 —	samych	samym
221	11 сн.	Ogińskiego y krayczego	Ogińskiego—krayczego
—	10 —	Litewskiego wielmożnego	Litewskiego y wielmożnego
222	13 св.	Wasilewicz—wnastarsza	Wasilewiczowna—starsza
227	въ заголовкѣ	1678 г.	1668 г.
236	— —	1682 г.	1681 г.
242	12 сн.	Bieryński	Buszyński
243	4 св. въ загл.	порученіи	полученіи
257	— — — —	подскарбію	подчасему
260	8 сн.	ex medii	ex medio
270	въ излож. сод.	1000 р.	1000 злот.
273	19 сн.	exarnitnego	axarnitnego
283	8 св.	Pożarskiego	Peżarskiego
285	1 —	Markowicz	Narkowicz
292	7 сн.	Tursiewiczza	Nursiewiczza
295	12 св.	Romana Pożarskiego	Poemana Peżarskiego

Стран.	Строка:	напечатано:	Слѣдуетъ читать:
297	10 св.	Pożarskiego	Peżarskiego
298	3 —	kn	кн.
—	10 —	зоолтыхъ	злотыхъ
311	12 —	произведенныхъ	произведенныхъ
316	6 св.	Popławskiego	Pawłowskiego
329	19 —	dziewięćset tysięcy	dziewięć tysięcy
330	— —	czterdziestego Marca	czternastego Marca
333	5 св.	razas	zaraz
335	11 св.	Rackiewiczównie	Rackiewiczównie
336	14 —	Józefa	Jozefata
338	13 св.	ipozwami	pozwami
—	16 —	piewszym	pierwszym
341	5 св.	czeladzi	czeladzi,
343	3 св.	Pożarskiego	Peżarskiego
351	5 —	Kuszelicza	Kuszelewicza
—	18 —	Butkowskiej	Rudkowskiej
355	5 св. въ загл.	входившими	входившихъ
—	11 — въ изл. сод.	раздѣловъ	раздѣломъ
—	13 св.	Maciey	Maciey,
358	1 св.	Johorski	Iphorski
—	— —	Kaziwierz	Kazimierz
367	10 св. въ изл. сод.	по него	отъ него
368	7 св.	tych	trzech
376	8 св.	Wołyńskiemu	Wołyńskiemu
377	5 — въ изл. сод.	Kонцевича	Кунцевича
—	12 — въ загл.	фудаторовъ	фундаторовъ
384	2 —	została	zostawała
386	3 св. въ загл.	Iwawa	Iwana
—	10 —	wlewkonym	wlewkowym
387	5 —	y imci	u imci
391	11 —	Bazylego Wileńskiego	Bazylego wielkiego
—	15 св.	rwornym	dwornym
406	20 —	Wileńskim, podpisami	Wileńskim, z podpisami
418	6 —	stolnik	strażnik
429	— — въ изл. сод.	товарище	товарищей
434	6 св. въ изл. сод.	zajął	zajął
445	6 —	nieprzybiciem	nieprzybyciem
447	7 св.	Deraes	de-Raes
451	8 —	Stanisław de Reas	Heronim de Raes
460	2 —	rezydując	rezydujący
462	4 — въ загл.	получник	получени
464	6 — въ изл. сод.	Слонимскій	Смоленскій
478	7 св.	Gayski	Guyski
485	5 св. въ загл.	двадцати пяти тысячъ	тридцати тысячъ
495	4 св. въ загл.	двадцати тысячъ	двадцати пяти тысячъ
498	11 — въ изл. сод.	матерю	матерью
509	1 —	Iasinowskiego	Sasinowskiego
524	9 св.	horodnicz	horodniczyną
526	2 —	Bielikowicz	Bielkowicz
—	5 св.	podpisnie	podpisuje
527	7 св. въ изл. сод.	17,000 тысячъ и	17,000 и
528	8 —	Stabrowskiemu	Stebnowskiemu
538	13 —	1678 г.	1668 г.
350 казат.	14 —	Залидскій староста	Забѣльскій староста
47 —	13 —	Козминское	Койминское

106701